Ч. 37 Львовъ, Субота 15 (27) Лютого 1897. Рочникъ XVIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тѣй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инши донесеня приватнй числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Зъ руху выборчого.

Польскй орґаны шляхты и псевдодемократовъ переповненй безвстыдными и безчельными напастями и клеветами на Русинѣвъ — на интеліґенцію и на нарѣдъ рускій.

Ясна рѣчь, що они хотять тымъ способомъ покрыти всѣ тй брутальства, якихъ допускає ся ихъ таборъ супротивъ Русинѣвъ.

Однакожь „правда въ свѣтѣ нѣвечить ся, а все-таки вызначить ся“... Вызначить ся она и въ справѣ сихъ выборѣвъ и покаже ся, по чиѣй сторонѣ була честнѣсть и правда, а по чиѣй лукавство и беззаконіе!

——

Рускій повѣтовый комітетъ выборчій въ Бѣбрцѣ запрошує отсимъ всѣхъ выборцѣвъ зъ курій IV-ой и V-ой на четверъ дня 4 н. ст. марта о годинѣ 1 зъ полудня до салѣ сторожи огневои въ Бѣбрцѣ въ цѣли остаточного поставленя кандидатуръ. На сй зборы взывае ся заразомъ всѣхъ убѣгаючихъ ся о мандатъ посольскій въ IV-ѣй або V ѣй курій, щобы зволили явити ся и свое політичне вѣроисповѣдане высказати.

[Всѣ рускй часописи упрашаемо о оголошене сеи вѣдозвы.]

——

Повѣтовый комітетъ выборчій въ Городку запрошує всѣхъ выборцѣвъ зъ судового повѣту городецкого на зборы до Городка на день 4-ого марця о годинѣ 12. въ полудне, а выборцѣвъ судового повѣту янѣвского до Янова на день 5 марця с. р. о годинѣ 2. пополудни.

——

Дня 4 марта въ четверъ, о годинѣ 1-ѣй пополудни вѣдбудуть ся въ Бучачи передвыборчй зборы выборцѣвъ зъ курій IV и V-ой, на котрй повѣтовый селяньскій комітетъ выборчій запрашає всѣхъ выборцѣвъ повѣту бучацкого, а заразомъ взывае всѣхъ Р. Т. панѣвъ кандидатѣвъ убѣгаючихъ ся о мандатъ посольскій въ одной зъ тыхъ курій, щобы въ сѣмъ дни въ Бучачи на зборахъ явили ся, а то въ цѣли представленя себе выборцямъ и зложеня заявленя, въ якій способѣ будуть въ радѣ державнѣй интересы ихъ заступати. — За повѣтовый селяньскій комітетъ выборчій Телишевскій предсѣдатель, Юл. Винницкій секретарь. о. Іоанъ Зафіовскій, о. Іоанъ Олесницкій, Кароль Рыбицкій, Дмитро Пасѣчникъ, Михайло Саваричъ, Михайло Цѣцерскій, Иванъ Дережицкій члены.

——

Симъ маемо честь повѣдомити всѣхъ выборцѣвъ зъ IV и V. курій выборчого округа Сяноцкъ, що дня 3 н. ст. марта 1897 о 3-ѣй годинѣ пополудни вѣдбуде ся передвыборчій зборъ въ Сяноцѣ въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“, на котрѣмъ поставленй кандидаты мають выборцямъ представитись и высказати свое політичне вѣроисповѣдане. — Вѣдъ выдѣлу „Народнои Рады въ Сяноцѣ“. Загорѣ 14 (26) лютого 1897.

——

Зъ Турецкого пишуть намъ:

Зѣ всѣхъ закутковъ нашои „панами спасаемои Галилеѣ“ приходять вѣсти о тѣмъ, якъ де переводять ся правыборы, и всюды мовь-бы на глумъ заявленямъ п. президента міністрѣвъ въ радѣ державнѣй и правительственного комісаря въ соймѣ; але въ нашѣй „ц. к. старостою Бѣлиньскимъ спасаемѣй Туреччинѣ“ махерства выборчй дѣйшли вже до до кульмінаційнои точки. Туреччина, якъ звѣстно, то „послѣдна закутина“ нашого краю. Нарѣдъ тутъ вѣдсѣдна и спѣльною своею нуждою. Того всего тутъ нема, бо надъ цѣлымъ турецкимъ повѣтомъ залягла, мовь-бы великимъ покрываломъ, сонъ-дрѣмота. Та й не дивo, бо кому-жь тутъ дѣлати? Свѣтскоп интеліґенціи, що була бы независима и могла щось дѣлати, тутъ нема, а духовеньство при тутешныхъ обставинахъ майже нѣчого не може дѣлати.

Але махеры выборчй ще не були певнй себе: они не були ще певнй, чи не жарѣе ще мѣжь тымъ пригнобленымъ народомъ яаась искорка чувства національного та чи не прийде хто въ помѣчь народови; тожь уже заздалегѣдь предприняла всякй средства осторожности. Хочь духовеньство, якъ уже высше сказано, не дуже тутъ дѣяльне, бо оно вже вѣдъ давна ігнороване и терорызоване, то всетаки, щобы се духовеньство не стало ся вже найменшимъ чинникомъ додатнымъ при выборахъ, ц. к. староство призначило майже въ кождѣй громадѣ коршмы на льокаль для правыборѣвъ — бо до коршмы жаденъ священикъ не пѣйде. Тамъ зновъ, де нарѣдъ кѣлько тѣлько держить ся самъ, де и безъ проводу священика не дѣлає и ямо на свою погибѣль, тамъ махеры выборчй допускають ся всякихъ неправильностій: не зважають на речинець правыборѣвъ, не оголошують речинця выбору [якъ се стало ся н. пр. въ Борини], не припускають выборцѣвъ до голосованя и при помочи „своихъ“ выбирають на выборцѣвъ лише вѣйтѣвъ та жидѣвъ, а передъ обуреным народомъ заступають ся „всемогучими“ тутъ жандармами.

Яко илюстрація до того, що высше сказано, послужить слѣдуючій спосѣбъ переведеня правыборѣвъ въ Жукотинѣ.

Рескриптомъ зъ дня 9 лютого повѣдомило ц. к. староство турецке зверхнѣсть громадску, що правыборы вѣдбудуть ся тамъ 18-ого лютого, а то: вѣдъ 8—10 рано и вѣдъ 2—3 пополудни въ хатѣ Авраама Ліба. Се выкликало мѣжь выборцями загальне невдоволене, бо АвраамъЛібъ є пропінаторомъ и въ его хатѣ мѣстить ся шинкъ, а се чей-же цѣлкомъ противне такѣй справѣ якъ выборы [хочь правда, що пѣсля гадки деякихъ людей коршма якъразъ пригѣдна до выборѣвъ], тожь зверхнѣсть громадска въ письмѣ зъ дня 14 лютого просила о змѣну тои постановы и предкладала на льокаль для правыборѣвъ хату господаря Ивана Дацьчишака. На се письмо зверхности громадскои староство нѣчого не вѣдповѣло. Дня 16 лютого мѣсцевый парохъ о. Калиничь бувши въ Турцѣ вступивъ до старостваи порушивъ справу льокалю призначеного на правыборы. Але п. староста заявивъ, що вѣдъ свого заряджена не вѣдступить, а вѣйта слибы опиравъ ся, змусить прийти до коршмы.

Наспѣвъ день 18 лютого — правыборы въ Жукотинѣ. Вѣйтъ думавъ, що староство приняло его предложене и вволить жаданю громады та змѣнить свою постанову и правыборы вѣдбудуть ся въ хатѣ господарскѣй, отже вже раненько прийшовъ зъ выборцями до тои хаты. Але сталось инакше, бо панъ комісарь выборчій, въ особѣ громадского писаря зъ Турки, заѣхавъ таки до коршмы и пѣславъ жандарма по вѣйта. Вѣйтъ явивъ ся передъ комісаремъ около 9. годины, але п. комісарь заявивъ, що позаякъ пора спѣзнена, то вже выбору переводити не буде, и загрознвъ вѣйтови, що другій разъ зъѣде комісарь на коштъ вѣйта. Сказавъ — здѣлавъ: вѣдъѣхавъ. Але вѣдсѣдай не длятого, мовь-бы означена година минула, а радше длятого, що въ коршмѣ вже було богато выборцѣвъ и певно було бы не вдало ся перевести правыборы „pomyślnie“. Якъ сказано, комісарь выборчій вѣдъѣхавъ, выборцѣ порозходились домѣвъ и нѣхто вже не сподѣвавъ ся, щобы ще того дня вѣдбували ся правыборы. Ажь тутъ цѣлкомъ несподѣвано того самого дня пополудни около 5. годины пріѣздить самъ ц. к. староста зъ Турки въ товариствѣ выборчого комісаря, завзывае вѣйта и заявляе, що буде переводити правыборы. Розумѣе ся, панъ староста такожь заѣхали до коршмы. Заразъ явилось и богато выборцѣвъ. Зъ тыхъ впущено до салѣ выборчон вѣсьмохъ, именно: Ивана Мацура Фениного, Ивана Мацура Бутримова, Луця Радецкого, Федя Будза, Михайла, Прокопа и Стефана Цебакѣвъ и Петра Рудого. Тѣ выборцѣ стали передъ п. комісаремъ выборчимъ, а вѣнъ запытавъ ихъ: на кого будуть голосувати? Коли тѣ выборцѣ заявили, що на „огомостя“, п. комісарь сказавъ имъ, що такъ голосувати не вѣльно, и велѣвъ имъ выйти зъ салѣ выборчои. Оставъ ся въ сали выборчѣй Петро Рудый. Єго п. комісарь выборчій запытавъ: чи служивъ у вѣйску, а коли той вѣдповѣвъ, що служивъ, бувъ у вѣйнѣ и мае навѣть „патентъ“, тогды п. комісарь заявивъ ему, що мусить такъ голосувати, якъ ему прикаже, бо инакше вѣдбере ему „патентъ“. На се выборець той, Петро Рудый, вѣдповѣвъ: „Прошу пана комісаря, патентъ вѣдбере менѣ хиба смерть“. Тогды п. комісарь казавъ и ему выйти зъ салѣ выборчои, а лишивъ ся тѣлько вѣйтъ Захаръ Будзъ и пять выборцѣвъ: Юрко Будзъ, Авраамъ Лібъ, Сруль Лібъ, Арій Вайнґеръ та Мошко Вольфъ, и зъ ними п. комісарь розпочавъ выборы, ну и скѣнчивъ, а выборцями, що мають голосувати въ Турцѣ на посла, выйшли: вѣйтъ Захаръ Будзъ зъ IV. курій и Авраамъ Лібъ зъ курій IV. и V-ои. Около 80 выборцѣвъ стояли коло коршмы и домагали ся, щобы нихъ впущено до голосованя, але на дверехъ коршмы стоявъ жандармъ и на приказъ ц. к. старосты не впускавъ выборцѣвъ; але по старого Сруля пѣслано саночки таки мабуть комісарскй, бо якѣсь красній, помальованй, та й кѣнь красный зъ дзвѣночками. Замѣтна ще й сеся обставина, що Арій Вайнґеръ и Мошко Вольфъ мали право голосувати лише въ курій V-ѣй, а голосували въ обохъ куріяхъ.

Такъ, якъ въ Жукотинѣ, переводили ся правыборы и въ другихъ селахъ: въ Лѣминѣй, Хащовѣ, Вовчѣмъ, въ Михнѣвци и другихъ. Але не у всѣхъ тыхъ селахъ пѣйшло панамъ комісарямъ цѣлкомъ гладко. Такъ н. пр. въ Хащовѣ вѣйтъ зъ громадою супротивили ся п. комісареви выборчому и не пѣйшли на выборы до коршмы. П. комісарь вѣдъѣхавъ, а громада вѣднесла ся телеґрафічно до ц. к. намѣстництва и дѣстала телеґрафічну вѣдповѣдь зъ ц. к. намѣстництва, щобы выборы вѣдбули ся тамъ, де громада хоче. Въ Михнѣвци зновъ — кажуть — мала навѣть стрѣтити п. комісаря неприятна пригода.

Въ Жукотинѣ мѣжь выборцями огѣрчене велике, бо вѣдъ коли вѣдбувають ся якѣ небудь выборы, нѣколи ще зъ того села не выйшовъ выборцемъ жидъ, ажь сего року. Та оно й не дивниця: комісарь зъѣхавъ несподѣвано, пѣславъ жандарма по вѣйта, жандармъ ухопивъ вѣйта мовь чортъ грѣшну душу, приставивъ передъ п. старосту, а тутъ, хочь якъ вѣйтъ звинявъ ся передъ громадою, не хотѣвъ самъ безъ выборцѣвъ переводити выборѣвъ та й голосувати не хотѣвъ, якъ п. староста велѣвъ, але таки не мѣгъ нѣчого вдѣяти. Та оно правда, що вѣйтови годѣ опертись всемогучому п. старостѣ, однакъ сли-бы то припало на розумного и енерґічного вѣйта, то мѣгъ бы устояти, бо тутъ мавъ право: бо дѣяло ся вже по призначенѣй годинѣ та й выборцѣвъ не впускано до салѣ выборчон. Характеристичне а навѣть сумне есть се, що коли п. комісарь выборчій робивъ таку пресію на выборця Петра Рудого, ц. к. староста не зробивъ п. комісаря уважнымъ, але ще самъ запытавъ выборця Петра Рудого: „А кого ты слухавъ у вѣйску?“ Выборець Петро Рудый вѣдповѣвъ: Та при вѣйску слухавъ пана обершта, майора, капітана, оберлейтнанта, лейтнанта, фельфебля, фіра та капраля. — „А теперь кого маешь слухати?“ пытавъ дальше п. староста. Выборець Рудый вѣдповѣвъ: Насамперед Господа Бога, по Бозѣ священика та й вѣйта. — На се п. староста: „Ну, а бѣльше кого?“ — Выборець: Ну, та ще пана старосты. — „Ну отже! самъ кажешь, що старосты треба слухати, тожь и голосуй такъ, якъ я тобѣ розкажу.“ На се выборець Петро Рудый вѣдповѣвъ: Коли впустите всѣхъ выборцѣвъ и позволите голосувати на якого господаря, то и я буду голосувати, а коли нѣ, то я цѣлкомъ не буду голосувати.

Противъ правыборѣвъ въ Жукотинѣ внесено протестъ до староства въ Турцѣ и до намѣстництва, бо заходить сумнѣвъ, чи само староство здѣлае що въ користь громады и выборцѣвъ. Протестъ пѣдписало кѣлькадесять выборцѣвъ и навѣть вѣйтъ тай прибивъ печатку громадску. Такожь громада Лѣмна внесла протестъ; и тамъ вѣйтъ пѣдписавъ та ще й грошѣ давъ для адвоката на протестъ и на телеґраму до намѣстництва.

Неоденъ вѣйтъ, сарака, теперь бѣдный Ту наказъ вѣдъ ц. к. старосты, ту зновъ громада не дае спокою; дѣйстно „межи коваломъ, а молотомъ“. Але се не шкодить, бо коли-бъ имъ такъ частѣйше, то може бы не перли ся такъ до вѣйтованя...

Турчаньскій Бойко.

——

Зъ Бережаньского пишуть намъ:

Якъ всюда, такъ и въ бережаньскѣмъ повѣтѣ не обходить ся акція выборча безъ правительственнои аґітаціи, але тая аґітація выходить часами дуже смѣшно. Такъ н. пр. колись тамъ на зѣбраню вѣйтѣвъ говоривъ ц. к. староста, щобы вѣйты дали ся всюда выбирати на выборцѣвъ. А коли оденъ вѣйтъ замѣтивъ: „А якъ громады не схотять насъ выбрати, то що зробимо?“ На се вѣдповѣвъ панъ староста: „Ну, то бодай де удасть ся“. — Комісарь выборчій п. Пюрецкій [вѣнъ є властиво вахмайстеръ-манїпулянтъ при старостваѣ] приѣхавъ до Жукова въ передодень правыб рѣвъ и цѣлу нѣчь обраблявъ правыборцѣвъ, заохочуючи нихъ, щобы голосували на вѣйта, а нѣякъ на священика. А выслѣдъ его аґітаціи бувъ такій, що правыборцѣ выбрали священика одноголосно. Дивне, диво! Правительство зъ однои стороны аґітуе по селахъ, щобы не выбирати священикѣвъ на выборцѣвъ, а зъ другои стороны аґітуе за кандидатурою священика о. Євгенія Гузара! Якъ же се погодити? Чи селяннинъ зможе тутъ зоріентувати ся? Священикѣвъ на выборцѣвъ хорони Боже выбирати, але на посла выбирай священика! Чисте деморалізоване народу, а ще тымъ сумнѣйше, коли зважити, що о. Гузаръ проголошеный кандидатомъ митрополичымъ. Отже коли йде о выбѣръ священика, припорученого митрополитомъ, тогдѣ перша рѣчь, о яку треба старатись, то се, абы на выборцѣвъ не выйшли священики, а самй вѣйты, жиды, посѣпаки двѣрскй и т. п. Ну, не завидуему ролѣ кандидатамъ того рода!

Зайшла тутъ ще одна замѣтна рѣчь. Правительство, здаеть ся, у насъ не клопоче ся V-ою курією, бо карты легітимаційнй и карты до голосованя выдавали комісарѣ выборчй заразъ на мѣсци выбранымъ выборцямъ; инакше-жь въ IV-ѣй курій: тутъ не выдавали выборцямъ картъ анѣ легітимаційныхъ анѣ до голосованя. Зажурили ся мы, що то буде зъ тыми картами для курій IV ои — ажь ось приходить такій: „Okólnik do wszystkich Zwierzchności gminnych w powiecie.

Z powodu, że tak w styczniu jak i w lutym b. r. sesye z naczelnikami gmin tutejszego powiatu nie odbyły się, wyznaczam dla naczelników gmin z okręgu sądowego kozowskiego sesyę na 8-go marca b. r., zaś dla naczelników gmin z okręgu sądowego brzeżańskiego na 9 marca b. r. w lokalu tutejszego c. k. Starostwa o godzinie 10 rano. Naczelnicy gmin winni osobiście się jawić i zarazem wyborców uprawnionych do głosowania do wyboru deputowanego do Rady Państwa z IV. kuryi, którzyby do tego czasu odnośnych kart legitymacyjnych jeszcze nie otrzymali wezwać i przypilnować, aby się po takowe w oznaczonych dniach w c. k. Starostwie jawili. W razie niejawienia się na sesyi którego z naczelników gmin zostanie takowy odpowiednią karą pieniężną ukarany. Z powodu wyborów wzywam Zwierzchności gminne, by na pocztę tygodniowo cztery razy swych posłańców wysyłały. Brzeżany dnia 19. lutego 1897. C. k. Starosta *Orobkiewicz* [do L. 4542].

Мы знаемо: що панъ староста будуть вѣйтамъ говорити. Будуть захвалювати правительственного кандидата и за нимъ аґітувати. А може и правительственный кандидатъ маe вѣзване ставитись на той день до ц. к. староства та й тогды панъ староста представить его вѣйтамъ? Шкода заходу! Наведу на се на-разѣ два факты. Вѣче въ Заваловѣ вѣдбувало ся въ стодолѣ о. Гузара, а вѣчевики були такй нечемнй, що въ вѣддяку за гостину вѣдкинули правительственну кандидатуру о. Гузара. А другій фактъ такій: Єсть межи Рыбниками а Мечищевомъ село Козакова. Тамъ выбранй на выборцѣвъ самй Козаки. Коли я имъ сказавъ, що паны зъ староства кажуть голосувати на о. Гузара, то они вѣдрубали: „Паны зъ староства кажуть? Го-го!

Руснй козаки не дадуть ся польскому гузарови!"...

Зважившн се, просили бы мы нашу власть духовну — у власномъ ей интересѣ, — щобы народови свому не перешкаджала въ выборѣ его кандидата, тымъ бо́льше, що той кандидатъ, на якого всѣ честнй Русины думають голосувати, е: 1) всѣмъ выборцямъ руснмъ, безъ рóзницѣ стану и партій, дуже симпатичный; 2) е добрымъ Русиномъ и католикомъ; 3) въ додатку е навѣть ц. к. урядникомъ. Супротивъ такого кандидата даремнй будуть всѣ заходы нашихъ противниковъ!

На адресу повѣтового комітету нашого вóдозву ся порадою, щобы по довершеныхъ правыборахъ скликавъ выборцѣвъ [впрочóмъ може комітетъ самъ мае таку гадку] — а зновъ на адресу Русиновъ зъ цѣлого нашого краю вóдозву ся такимъ запытанемъ: Карты легітимаційнй якъ и карты до голосованя выдають ся лише въ языцѣ польскóмъ — доки-жь мы Русины маемо се терпѣти?!

Якъ-разъ коли кóнчу се письмо, дóстаю таку вѣсть: Вчера [23-ого лютого] вóдбували ся правыборы въ селѣ Рекшинѣ. Посессоръ зъ Писарѣвки [прилученон до Рекшина] змобілізувавъ всю свою армію дворску и забагъ, щобы на выборцѣвъ выйшли вóнъ и его управитель. Выборчій комісарь п. Пюрецкій сильно агітувавъ за паномъ посессоромъ пóдъ окликомъ „не слухайте попóвъ". Однакъ мимо всего громада выбрала своихъ честныхъ выборцѣвъ, а панки зъ комісаремъ посрамили ся. Треба пóднести въ честь тамошнього вóйта Заяца, що тримавъ зъ громадою и зó священникомъ. — *Волинець.*

——

Зъ Золочѣвского пишуть намъ:

Наше село Красне доступило того щастя и чести, що на правыборы, котрй вóдбули ся 20-ого лютого, приѣхавъ самъ п. староста Родеръ. Прибувши до школы, де мали вóдбути ся правыборы, и уврѣвши множество зóбраныхъ людей, приступивъ до нихъ, а довѣдавши ся, що они постановили выбрати зъ обохъ курій шѣсть честныхъ выборцѣвъ [мѣсцевого священника о. Ст. Высочаньского и пять господарѣвъ], а не тыхъ, що п. староста приказавъ выбрати [вóйта, заступника вóйта, и асессора], зачавъ то грозити то страшити. Коли и се не помогло, розпочавъ выборы. Коли при голосованю голосы разъ-у-разъ падали на лiсту уложену громадою, п. староста по рóзныхъ кинахъ и дотепахъ зóрвавъ ся зъ крѣсла и побѣгъ на двóръ до выборцѣвъ та й каже: „Якъ вы, люде, голосуете? чи у васъ нема вóйта? Та голосуйте на вóйта!" Однакъ и се не помогло; не помогло и зареквíроване всѣлякои службы дворскои, всѣхъ жидкóвъ, якй нно е въ Краснóмъ. Выборцями стали честнй выборцѣ господарѣ и священникъ выбраный двѣста кóлькадесять голосами въ V. курiи и 59 голосами на 68 голосуючихъ въ IV. курiи.

Се дѣяло ся 20-ого, а вже 23-ого загостивъ до Красного дуже милый гóсть секвестраторъ податковый и зачавъ стягати за минулый рóкъ залеглости, хто нно якй мавъ. А позаякъ люде не були на таку несподѣванку приготованй а бодай такъ скоро, и не мали готового гроша, то екзекуторъ забиравъ и грабивъ що пóдъ руки попало, навѣть коровы и конѣ. Замѣтне при тóмъ и се, що секвестраторъ абы бóльше декому доскулити, то тамъ, де мавъ выбóръ мѣжъ конемъ а коровою, хапавъ ся борше коровы; а коли господарь представлявъ ему, що мае дѣти потребуючй молока, отже нехай бере коня, то екзекуторъ иронічно вóдповѣдавъ: „А коли менѣ ся хоче коровы!" Зъ тои причины прийшло на однóмъ оббйстю до опору. Властитель не хотѣвъ дати коровы а дававъ коня; екзекуторъ коня не хотѣвъ приймити и зажадавъ помочи жандармóвъ. Въ мигъ ока прибули два жандармы. Зачала ся сѣпанина и було бы прийшло до проливу крови, але на щасте корова вырвала ся и утекла въ поле— и тодѣ взято коня. Не гадайте, що ходило тутъ о велику суму — нѣ! о 17 зр., а сю квоту мóгъ кóнь покрыти въ двое.

Се мила гостина секвестратора въ громадѣ по правыборахъ — то може пóдготовуване громадянъ до новыхъ правыборóхъ? Зачувати, що буде другій разъ голосоване, бо „панъ" — се значить мѣсцевый дѣдичь — не радъ зъ того голосованя, яке вóдбуло ся, отже бути може, ще внесено якійсь ротестъ, хоть нема найменшои пóдставы, хиба тая, що вѣдомóсть о правыборахъ принѣсъ вóйтови умысный пóсланець день передъ выборами а вóйтъ давъ до загальнои вѣдомости пополудни того дня. — *Выборець.*

——

Зъ Ярославщины пишуть намъ:

Въ Ярославщинѣ рухъ выборчій оживленый якъ доси нѣколи. Селяне такъ зорганізували ся, що на выборцѣвъ до IV-ои курiи переводять якъ найпевнѣйшихъ людей для парохій, до котрыхъ они наклонній. А треба знати, що Ярославщина політично подѣлила ся на бóльше партій. До недавна ще всѣ мазурскй партiи [а появило ся ихъ зъ вóдрубнымъ характеромъ наразъ аж три: людова, стояловщики и соціялістична] зъ вдяки для Русиновъ, що при попередныхъ обохъ выборахъ до рады державнои и сойму такъ мужно пóдпирали мазурскихъ кандидатóвъ, були одиои гадки: при отсѣмъ выборѣ до Вѣдня пóдпертн кандидата Русина. Однакожь напóръ п. Стапиньского, щобы въ Ярославщинѣ до выбору Русина не допустити, и покликъ соціялістичныхъ робóтникóвъ, щобы лише мазура „w powalanym kożuchu" выбирали, — всѣ мазурскй партiи ставлять на IV-ту курію своихъ кандидатóвъ, зъ котрыхъ доси звѣстнй: Боровичь зъ Тулиголовъ, Вiлькъ зъ Сѣнявы, Цена зъ Моравска, Сяра зъ Острова и другй. Русины зновъ старанно заходять ся около переведеня выбору свого кандидата Русина въ IV-бй курiи и есть надѣя, що и Чешанóвщина въ сей цѣли высилить свои заходы.

——

Зъ Перемышлянского пишуть намъ:

Рухъ выборчій проявивъ ся и въ нашóмъ повѣтѣ, а доказомъ сего то, що якось ковбасы, дреглѣ, горѣвка и пиво не импонують нашимъ селянамъ.

Въ Замóстю вóдбулись правыборы зъ обохъ курій 24-ого с. м. пóдъ проводомъ ц. к. инспектора податкового п. Мецгера. Вже на два тыждня напередъ почались агітацiи зó стороны двора, а що теперь „karnawał", то и завѣдатель двора п. Станиславъ Бурлiга ввѣвъ его въ жите и межи народомъ сѣльскимъ. Запросины на вечерки вóдбувались не листами, бо то коштуе много труду, але черезъ пóсланцѣвъ, чи-то дворскихъ, чи хрунѣвъ. Запрошенй являли ся въ означенóй годинѣ, угощали ся „чимъ хата богата" та приймали запрошеня и на будуще. Такъ выпили десять чвертѣвокъ пива, кóлька гарцѣвъ лютрованои горѣвки, а зъѣли цѣлу безрогу дворску и не мало хлѣба та булокъ. Ажь ось и выборы! Вже вóдъ 7-ои годины рано стягала ся всѣляка зволочь до комнаты шкóльнои, а около 9-ои почали ся сходити честнй господарѣ. Два жандармы заняли позицію при дверехъ. Точно о 9-бй явивъ ся комісарь, а опóсля п. Бурлiга и богато иншихъ панóвъ, котрыми двóръ графа Потулицкого може повеличатись. Нашй загрѣвали ся самй мѣжь собою, а грóмкй окликн „Тримайте ся хлопы!" додавали имъ вóдваги до борбы. Голосовало зъ V-ои курiи 212 правыборцѣвъ, мѣжь ними до 70 дворакóвъ. Мы побѣдили, бо дóстали сьмо 141 и 127 противъ 90 взглядно 66 голосóвъ, що упали на п. Бурлiгу и на Павла Кузьму. Жиды дóставали по 3 зр. за голосъ, а нашй вдоволили ся безрогою, пивомъ и горѣвкою. Були межи правыборцями и такй, що дóзнавши гостинности вóдъ пана, свóй розумъ мали и голосували пóсля совѣсти, держачи ся засады „głupi daje, mądry bierze". Оденъ слуга дворскій сказавъ до мене: „Нашого пана дуже богато коштуе; не знати, чи ему хто то зверне?" А въ парѣ зъ п. завѣдателемъ двора кандидувавъ на выборця господарь Павло Кузьма, колись честный газда и патріотъ, але пóдупавши матеріяльно хотѣвъ при панахъ дорóбитись новои сукманы... Правыборы не повелись, то свѣти, сарако, дѣрами черезъ шѣсть лѣтъ!... а може вóнъ за той часъ и очуняе... Менѣ самому жаль стало, коли по правыборахъ оба тй упавшй выборцѣ заглянули собѣ въ очи... Въ селѣ велика радость.

——

Зъ Долинщины пишуть намъ:

Въ повѣтѣ долиньскóмъ проявляе ся въ сѣмъ роцѣ рухъ передвыборчій далеко значнѣйшій, якъ коли нпде. Рухливый повѣтовый комітетъ выборчій устроивъ вѣче въ Долинѣ и Болеховѣ [о котрыхъ була вже въ „Дѣлѣ" згадка], а вкóнци устроивъ трете вѣче въ Рожнѣтовѣ, що вóдбуло ся дня 20 лютого при небувалбй въ сѣмъ повѣтѣ участи народу. Явилось около тысячь выборцѣвъ, такъ що призначена на вѣче саля показала ся зовсѣмъ тѣсною. Вѣче мусѣло вóдбутись на пóдсѣню найбóльшого въ мѣстѣ заѣзднаго дому.

Въ имени комітету повѣтового отзоривъ зборы д-ръ Євгеній Озаркевичь и предложивъ на предсѣдателя п. Андрея Павлиша нотаря зъ Рожнѣтова. П. Павлишь, обявши провóдъ, выразивъ свóй жаль, що зъ причины пóдорваного здоровля не мóгъ на вѣче прибути проф. Романчукъ, и удѣливъ голосу присутному д-ру Андроникови Могильницкому. Однакъ заразъ по першихъ его словахъ, высказаныхъ якъ найспокóйнѣйше, пóдняла ся велика буча. Були се дворскй а властиво посессорскй слуги [Рожнѣтóвъ належить до фундацiи гр. Скарбка, а посесiю держить нѣкій панъ Яновскій, котрый бундючно каже себе „дѣдичемъ" звати]. Слуги тй, добре вже алькоголемъ пóдочененй, зó своимъ гуменнымъ Мошкомъ на чолѣ почали пóднозити пекольный крикъ, а рóвночасно тручати а навѣть бити найспокóйнѣйше стоячихъ селянъ. Очевидно — селяне не дали ся стероризувати и вóдвернувшись выкинули тую запиту голоту за дверѣ, при чóмъ не обóйшлось безъ обопóльныхъ ударóвъ, але очевидно провакаторы на тóмъ гóрше выйшли. Д-ръ Озаркевичь, яко скликуючій вѣче и чоловѣкъ въ мѣстѣ загально поважаный, думавъ, що словами удасть ся ему усмирити зухвалыхъ напастникóвъ, однакъ слова его були горохомъ о стѣну, бо напастники запитй а при тóмъ маючи розказъ „свыше", заняли противъ него становиско грозяче. Очевидно, що „bracia nasi" побачили въ выступленю д-ра Озаркевича „ucisk Polaków na Rusi" и по вѣчу розпустили брехливу вѣсть, мовь-то д-ръ Озаркевичь накинувъ ся на найневиннѣйшихъ честныхъ „obywateli mojżeszowego wyznania" а навѣть страшенно побивъ одного жида палицею, котрои навѣть въ руцѣ не мавъ. Розпускане такихъ вѣстей мае очевидно цѣль: представити патріотóвъ нашихъ яко тыхъ „wichrzycieli", котрй забурюють суспóльный порядокъ. Цѣль тои дворскои провокацiи була очевидно: не допустити до слова д-ра Андроника Могильницкого и взагалѣ розбити вѣче въ интересѣ кандидата зъ V-ои курiи дѣдича Ройовского, котрый держить въ фундацiи Скарбкóвскй польоване и мае въ околици Рожнѣтова кóлькохъ приятелѣвъ и тымъ самымъ числить на „poparcie" зъ того кута выборчого. Однакъ тiи честнй панове не осягнули своеи святои цѣли, бо рожнѣтóвскй мѣщане поставили ся при дверехъ и наражаючись на найогиднѣйшй напасти держали сторожу, не пускаючи пянои зволочи на пóдсѣне. Тогдѣ „przyjaciele ludku" здобули ся на другій концептъ — дѣдичь зó Сваричева казавъ заѣхати своими кóньми на пóдсѣне мѣжь народъ. Але и ся штучка не вдала ся, бо коли побачивъ, що его „цуговй" дóстали кóлька разъ палками по головѣ, казавъ фѣрманови завернути. Ще кóлька разъ пускавъ ся на дурно на людей пяный Мошко, о котрóмъ его панъ выражавъ ся, що „jest on nieocenionу agitator", але за кождый разъ удало ся честнымъ мѣщанамъ вóдбити той ворожій нападъ. Пóдъ такими прикрыми обставинами удало ся перевести вѣче до кóнця, а д ръ Андроникъ Могильницкій мóгъ выголосити свою бесѣду.

Вóдтакъ промовивъ господарь зъ Цѣневы п. Олексинъ головно о правѣ голосованя, о. Вол. Сойка зъ Цѣневы о важности правыборóвъ, котрй власне вóдбуваютъ ся, а вкóнци д-ръ Озаркевичь давъ належну вóдправу напастникамъ, вóдкрывши явно, вóдки походять тiи напасти и въ чиимъ интересѣ они роблять ся, и при однодушнóмъ та грóмкóмъ одобреню пóднѣсъ кандидатуры проф. Юлiяна Романчука и д-ра Андроника Могильницкого. Предсѣдатель п. Павлишь замкнувъ зборы загрѣвши ще присутныхъ до енергічнои и неустрашимои вытревалости.

Сей короткій образець най послужить читателямъ до правдомовности нашихъ „najserdeczniejszych", котрй a priori вóдкинувши предкладану Русинамъ при правыборахъ компромісову листу, котру Русины, будучи въ меншости, вóдповѣдно до числа мешканцѣвъ кождои народности уложили, по вѣчу заявили, що зъ „takimi buntownikami kompromis jest niemożliwy". — *Участникъ.*

——

Зъ Стрыя пишуть намъ:

Четвертый день правыборóвъ зъ V. курiи въ Стрыю [26 с. м.] розпочавъ ся новыми арештованями робóтникóвъ, котрыхъ ще досвѣта жандармы и поліція почали вытягати зъ домóвъ. Мѣжь робóтниками пополохъ, мѣщане також налякани, — за те правительственна жидова обсадила салѣ выборчй и голосуе безъ перешкоды. Ходить чутка, що якъ тóлько правительственна лiста одержить маленьку бóльшóсть, правыборы будуть замкненй. При полишенóй свободѣ перейшла бы безусловно лiста руско-робóтнича.

Въ сей хвили [о 4-бй годинѣ пополудни] замкнено голосованс и узнано правыборы за скóнченй, хочь еще множество робóтникóвъ и мѣщанъ стояло готовыхъ до голосованя. Рóвночасно арештуютъ по мѣстѣ робóтникóвъ. Власне передъ хвилею арештовано Борнславского. Староство лякаесь демонстрацій по оголошеню скрутинiи, котра правдоподóбно завтра скóнчить ся и очевидно выпасти мусить на користь листы правительственои. Бóльшóсть голосóвъ, котру выкаже скрутинiя по сторонѣ сеи листы, може бути хиба дуже незначна, а зложились на ню грубй надужитя. Одинъ жидокъ Юда Лейбъ Курцеръ голосувавъ 17 разбъ и комісія все терпѣла, ажь вкóнци сказавъ ему оденъ зъ членóвъ комісiи „Schauen Sie, dass Sie weiter kommen... Sie sind zu auffallend". Жидокъ Мейлехъ Кангоръ голосувавъ, хочь уже чотири роки лежить на окописку. За неббщика Вольфа Гаммера голосувавъ Гершъ Рахенбергъ, голосували також неббщики Лiпа Орбахъ и Iсдобъ Апфельгрiнъ. Голосувало богато малоiсдобъ Апфельгрiнъ. Голосувало богато малолѣтныхъ, страшна маса голосувала за другихъ. Се лишь дрóбнй факты, а такихъ есть тьма незлѣчима. Такъ выглядае въ практицѣ — V-та курія!

——

Зъ Калущины пишуть намъ:

Дня 23 с. м. вóдбули ся правыборы въ Завадцѣ пóдъ нечуваною пресiею. Поклаканыхъ начальникомъ громады до комісiи честныхъ двохъ селянъ комісарь не принявъ, а покликавъ обробленыхъ на паньску сторону. Та мимо всего выйшли зъ V. курiи два нашй честнй выборцѣ и дѣдичь Коморницкій, а зъ IV. курiи всѣ три нашй честнй выборцѣ: Ив. Луговый 79 гол., Вас. Лесикъ 75 гол. и Дан. Шавранськй 73 гол. [Коморницкій въ сей курiи дóставъ лише 54 гол. а два другй по 45]. Въ V-бй курiи голосувало 278 выборцѣвъ. Честь завадецкимъ патріотамъ!

Днемъ передъ тымъ були правыборы въ Бережници шляхотскóй и выйшли зъ обохъ курій противнародній выборцѣ зъ причины некористно уложеног для селянъ листы. Такъ заслужили ся для громады писарь Никола Бережницкій и Петро Гриньчакъ, першій богачь въ селѣ.

Дня 25 с. м. вóдбули ся правыборы въ Пóдгóркахъ. Заскочили они громаду несподѣвано, але селяне сторожили цѣлыми днями, а добачивши наближаючого ся старосту розбѣгли ся по селу и сейчасъ зъявило ся 260 выборцѣвъ. При голосованю упало на кандидатóвъ народу 200—237 голосóвъ, а на дворску 30—35 голосóвъ. Треба знати, що дѣдичомъ въ Пóдгóркахъ е віце-маршалокъ Собота чоловѣкъ людяный, однакъ патріотичне почуте у громадянъ такъ выроблене, що мимо того они всѣ дали голосъ на народныхъ кандидатóвъ. Слава имъ!

Противна сторона казить ся, що мимо всего — мимо пресiи, терорнзму — нарóдъ зъ одушевленемъ иде до боротьбы.

Въ деякихъ селахъ уневажнае староство правыборы — розумѣе ся въ такихъ селахъ, де они выпали користно для народу. Нашй-жь протесты староство систематично вóдкидуе, хочь-бы де були й ажь надто разячй неправильности. На села розпущено екзекуторбвъ и тй душать нарóдъ якъ цитрину. К меральники мстять ся на людяхъ, не пускають ихъ до лѣса, знущають ся надъ ними.

Та й деморалізоване людей запоями ведесь на велику скалю. Горѣвка, пиво ба й вино ажь лле ся по селахъ въ коршмахъ, а въ Калуши ажь въ трехъ шинкахъ мають „naganiacze" необмеженый кредитъ. Треба просто чудувати ся, зъ вóдки нашй „najserdeczniejsi" набрали — стóлько гроша...

О тóмъ, що до Калуша староство мае зареквíрувати войско, знаете вже зъ польскихъ дневникóвъ.

——

Посолъ Барвѣньскій розбславъ до „своихъ" въ Каменеччинѣ таку друковану цидулу: „Ваша Всечестности! Маю честь просити на справоздане посольске до салi Ради повiтовоi в Каменцi Струмиловій дня 27 Лютого (в суботу) о год. 11-ій перед полуднем. З високим поважанем: *Олександер Барвiньский.* Се запрошене есть заразом картою вступу."

Отже п. Барвѣньскій по свому звычаю зновъ — крадки устроюе собѣ зборы, на котрй буде вступъ, якъ то селяне брóдскй кажуть — „за квiтками". А при тóмъ замѣтне й о, що коли може й запросивъ кого зъ духовеньства руского на тй зборы, то нѣхто не зможе явити ся, бо 27-ого припадае „задушна субота". Чи бы такій славный „католикъ", якъ панъ Барвѣньскій, мавъ о тóмъ не знати?! А може вóнъ выбравъ „задушну суботу" для того, що она мае бути „задушною" — для політики пана Барвѣньского?..

Переглядъ політичный.

——

Дня 25 с. м. вóдповѣдавъ лордъ Сельсбері въ высшбй палатѣ англійского парляменту на интерпеляцію въ справѣ кретеньскбй. Вóнъ сказавъ, що найлѣпше пояснить теперѣшный станъ рѣчи, коли вóдчитае депешу, яку попереднього дня пóзнымъ вечеромъ выслано до англійскихъ заступникóвъ за границею. Депеша звучить: „Повѣдомѣть тамошне правительство, що мы хочемо що-до нашои політики таку дати заяву: 1) Заведене адміністративнои автономiи Креты уважае наше правительство за конечне услóве, щобы могла устати мѣжнародна окупація. 2) Крета мае остати частію Туреччины. 3) Туреччину и Грецію треба повѣдомити о тбй постановѣ державъ. 4) Коли бы Туреччина або Грецiя упбрно противили ся, вóдкликати зъ Креты морскй и сухопутнй силы, коли сего буде треба, тогдѣ державы мають свою постанову

насильно накинути упорнôй державѣ.“ Сельсберi звертає увагу на слова „коли сего буде треба“ и пояснює, що для Туреччины не выходить въ сего, щобы она мусѣла заразъ вôдкликати свои силы зъ Креты; але у всякôмъ разѣ має се наступити зъ хвилею, коли автономія вôйде въ житє; войско турецке буде могло тогдѣ лишати ся на Кретѣ о стôлько, о скôлько его треба буде на знакъ турецкого зверхництва. Уступленє грецкого войска буде мусѣло наступити раньше.

Якъ доносять зъ Риму, доручено дня 25 с. м. урядово Грецiи и Туреччинѣ ноту державъ. Туреччина мала вже дати вôдповѣдь, Грецiя ще нѣ. — Зъ Петербурга доносять, що Россiя, бажаючи удержати миръ, вôзвала Грецiю черезъ свого посла въ Атенахъ, щобы ôльоту и войско зъ Креты вôдкликано до трехъ днiвъ. Коли бы Грецiя опирала ся тому вôзваню, то Россiя є готова въ порозумѣню зъ Францiею, Нѣмеччиною и Австрiею, навѣть коли бы инщѣ державы не прилучили ся до того, взяти ся до сильнѣйшихъ крокôвъ. Перше було бы — блькада грецкихъ пристаней. Державы заявили готовôсть втихомирити Кету, коли уступить вôдтамъ грецке войско; а вôдтакъ заведуть тамъ автономію пôдъ опѣкою державъ и зверхництвомъ султана.

До Лондону доносять зъ Атенъ, що король и правительство заявили, що не могуть змѣнити своихъ постановъ, и въ тôмъ попирає ихъ цѣла Грецiя.

Бувшiй губернаторъ Креты Беровичь паша не поѣхавъ до Трiесту, якъ зразу доношено, а задержавъ ся зъ молодою жѣнкою и трилѣтнымъ сыномъ на Корфѣ. Вôдтамъ пишуть до одного италiйского дневника про розмову, яку вôнъ мавъ зъ якимсь своимъ приятелемъ. Беровичь каже, що уступивъ зъ Креты, бо пôсля мѣжнароднои окупацiи Канеє не мавъ тамъ що робити; его урядоване властиво скôнчило ся, и вôнъ хиба мôгъ бувъ придивляти ся рѣзнямъ, котрi обурюють его христiяньске серце. Що до реформъ, якi мали заводити ся на Кретѣ, сказавъ Беровичь, що христiяне лѣпшого нѣчого не могли и надѣяти ся. Але тi реформы були бы поклали конець высшости и перевазѣ Туркôвъ; длятого Турки всякою силою спиняли ихъ. Христiяне вôдволѣканемъ реформъ стали непокоити ся, вôдтакъ ворушити ся, ажь прийшло до новыхъ розрухôвъ.

Про орґанiзацiю повстанцѣвъ доносять зъ Канеє: Повстанцѣ подѣленi на шѣсть ватагъ, не однаково силныхъ; розставленi они въ рôзныхъ мѣсцяхъ захôднои части Креты, и кожда має свого ватажка, але на чолѣ всѣхъ ватагъ стоить головный начальникъ. Найсильнѣйшiй є вôддѣлъ, що стоить коло Канеє, той, що на него стрѣляли зъ европейскихъ кораблѣвъ; в нь числять 2.300 людей и має двѣ пушки. Инщi вôддѣлы числять по 800—2000 людей. Всѣхъ разомъ є около 12.500; мають они 8 пушокъ и двѣ мiтрайлезы. Полковникъ Васосъ має 2.000 людей; вôнъ доводить теперь також вôддѣломъ повстанцѣвъ, що находить ся коло Канеє. Повстанцѣ мають рôзнi карабiны и по 400—450 набоєвъ.

Наша Адмiнiстрацiя просить Вп. Передплатникôвъ — якъ найскорше надсилати передплату а взглядно и вырôвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— „Зоря“, товариство рускихъ ремѣсникôвъ у Львовѣ, вôдбуло загальнi зборы дня 19 н. ст. лютого с. р. Зъ предложеныхъ рахункôвъ показує ся, що „Зоря“ мала зъ кôнцемъ року 1896-го маєтку оборотового 771 зр. 87 кр. а фондъ будовы дому „Зорѣ“ выносивъ 1983 зр. 48 кр. Головою товарыства вôдъ часу заложенiя єсть є п. Василь Нагôрный. Щасть Боже дальшому розвоєви нашого рускаго товарыства ремѣсничого!

— Бiблiотека Товарыства „Просвѣта“ у Львовѣ (ринокъ ч. 10) отворена кождого вôвтôрка и кождои пятницѣ вôдъ годины 12 до 1 пои въ полудне. Члены товарыства можуть користати зъ бiблiотеки на пôдставѣ постановъ регуляминy бiблiотечного.

— Про рукописьувязненого у Вѣдни Дм. Вергуна, яку пôсля донесенiя Neues Wiener Tagblatt-у мали найти при ревiзiи въ редакцiи „Галичанина“, пише „Галичанинъ“, що єи найдено и забрано въ редакцiи „Бесѣды“ п. Мончаловского, котрый зъ нея вже раньше зробивъ бувъ ужитокъ.

— Въ справѣ концерту Шевченкового пишуть намъ зъ провинцiи: Вôдъ многихъ лѣтъ привыкли Русины въ Галичинѣ уважати роковины смерти Тараса Шевченка всенароднымъ святомъ и давали доказъ сего тымъ, що на вечерницяхъ львôвскихъ являла ся громадно цѣла провинцiя, що очевидно немало ваги и блеску додавало сему торжеству. Длятого зъ немалымъ зачудованемъ приймали мы вѣсть, що сего року устроюють львôвскѣ руске товарыства концертъ въ честь роковинъ смерти Шевченка мовь бы умысне въ такiй день, коли нѣхто зъ провинцiи абсолютно не буде мôгъ до Львова прибути. Не вже-жь аранжерамъ концерту не вѣдомо, що дня 11 н. ст. марта выборы до рады державнои зъ V-ои курiи та що кождый Русинъ мусить того дня стояти дома на становиску? Якъ же-жь супротивъ того можна було выбирати на концертъ вечѣрнѣ годины дня 10 ого марта? Чи не лучше було вôдложити концертъ ажь зовсѣмъ по переведенiю выборôвъ н. пр. на 20 або 25 марта? Не вже Русины львôвскѣ не вôдчувають того, яке теперь „люте время“ и що всѣ силы цѣлого краю лише до однои цѣли є и повиннѣ бути заправленi? Або може на роковинахъ Шевченка провинцiя не потрѣбна?...

— Зъ краєвыхъ фондôвъ буковиньскихъ признано пôдмоги для рôзныхъ товариствъ и заведень, а мѣжь ними для рускихъ товариствъ: Руска Школа 200 зр., Руска Бесѣда 300 зр., Рускiй Народный Дôмъ въ Чернôвцяхъ 300 зр.

— Зъ мѣста Кутôвъ пишуть намъ: Захо ами выдѣлу читальнѣ „Просвѣты“ въ Кутахъ вôдограли члены Николай Гулейчукъ Атанасiй Кубрановичь, Иванъ Барычко, Олекса Слюзарь, Петро Плавюкъ, Михайло Якимовичь, Марiя Усикъ, Анеля Шиманьска, Стефанiя Лящиньска, Амалiя Фiдереръ и Марiя Мигоцка дня 21 н. ст. лютого с. р. комедiю Григорiя Григорiєвича „Тато на заручинахъ“ и комедiю Луковича „Не жартуй зъ серцемъ“. Якъ на першiй разъ — аматоры выявзались зъ роль своихъ зовсѣмъ добре, по-надъ всѣхъ же вôдзначивъ ся Николай Гулейчукъ, котрый гравъ якъ якiй справдѣшный рутинованый акторъ. Велика саля Стетнера биткомъ була заповнена родинами околичного патрiотичного духовенства, мѣсцевою рускою интелiґенцiєю [кромѣ управителя мужескои школы п. Димитрiя Пуканова и учителя п. Мацевича] мѣщанами и селянами зъ сусѣдныхъ Кобакъ. Доходу мала читальня brutto 84 зр. Зъ Вôрменъ явило ся кôлька осôбъ, а зъ Полякôвъ нѣхто, бо всѣ мали звязати ся, що на предстaвленє рускои читальнѣ не пôйдуть. Навѣть мѣщане лат. обряду мабуть поученi своими провôдниками, не тôлько вôдтягнулись вôдъ участи, але що бôльше афiшѣ до годины по розлѣпленю позрывали зъ мурôвъ. И братай ся тутъ зъ Поляками нашими! Хиба при винѣ запивай „kochajmy się“... Такъ, такъ! Тутешнi Русины змушенi признати рацiю польскôи пословицi „Jak świat światem, nie był Polak Rusinowi bratem“... Але знайте панове шовiнисты, що Русины тугъ безъ васъ обôйдуть ся; знайте, що вашимъ шовiнiзмомъ вы поступу и житя рускаго народу не спините, бо тое житє плыве быстрѣйше, якъ струѣ карпатского Черемоша! — X. X.

— Diocesi II. Gazeta Sanocka доносить про майже неймовѣрный фактъ, що така лучивъ ся въ Чернôвцяхъ. Вахмайстеръ вôдъ гузарôвъ [котрого имя названôи редакцiи на жаль не подане] казавъ на площи вправъ рекрутови М. Антолю, артистови-маляреви зъ Гомôнног, злѣзти зъ коня и почастувавъ его 24 ударами въ лице за те, що его кôнь спотыкнувъ ся. Нещасный рекрутъ зômлѣвъ и облитый кровю упавъ на землю, а брутальный вахмайстеръ ще копавъ его ногами. Збитого до непритомности занесено въ касарню, де вôнъ по довшôмъ зливаню водою вôдзыскавъ свѣдомôсть. Не могучи знести подôбныхъ оскорбъ, вôнъ утѣкъ зъ касарнѣ и укрывавъ ся цѣлыхъ сѣмь днiвъ. Повѣдомивши про все, що стало ся, письменно своихъ родичѣвъ та подавши имъ адресу свого мѣсця пробуванiя, дезертиръ просивъ, щобы спасти его зъ тыхъ тортуръ, якi приходить ся ему терпѣти пôдчасъ вôйсковыхъ вправъ. Родичѣ пôслали до него другого сына, священика. Та заки той приѣхавъ, дезертира схвачено и посаджено въ арештъ. Прибувшiй братъ представивъ ся у полковника и розповiвъ ему цѣлу справу зъ вахмайстромъ. Однакъ учувши вôдъ него заяву, що ему годѣ позбавляти хлѣба вахмайстра, котрый служить вже 18 лѣтъ, братъ покривдженого выбравъ ся до Пешту, щобы тамъ въ мiнiстерствѣ вôйны глядати справедливости.

— Авантура. Пôдъ симъ заголовкомъ мѣстить Dziennik krakowski таку вѣсть зô Стрыя: „Передъ кôлькома днями лучила ся въ Стрыю рѣчь сензацiйна. Директоръ ґiмназiи стрыйскои д ръ Кароль Петеленцъ дôставъ въ канцелярiи ґiмназiальнôй въ присутности многихъ учителѣвъ вôдъ учителя Полотницкого ударъ въ лице. Вѣсть тая выкликала сумне вражѣнє, особливо длятого, що директоръ Петеленцъ вôдъ якогось часу єсть грубо заангажованый въ политику, а становиска политичного дѣятеля зовсѣмъ не скрѣпляє — пощочина“.

— Вôдъ о. П. Кудрика въ Рогатинѣ одержали мы зъ просьбою о умѣщенє таку заяву: Тому, що пôдозрѣвають, мовь-то допись зъ Рогатиньского, помѣщена въ 30. числѣ „Дѣла“, выйшла вôдъ мене — заявляю прилюдно, що я нѣякои дописи до „Дѣла“ и взагалѣ до иншихъ часописей не писавъ и не пишу. Надто при сѣй нагодѣ мушу додати, що дописуватель высказавъ ся невластиво про особу Впр. о. Чировского, бо-жь яко найближшiй сусѣдъ можу ствердити, що о. совѣтникъ Чировскiй бувъ и єсть завсѣгды въ найлѣпшôй злагодѣ зъ загалôмъ рогатиньского духовенства. — Рогатинъ дня 26 лютого 1897. — о. *Павло Кудрика.*

— Телефоны по церквахъ входять що разъ бôльше въ ужитє, особливо въ Англiи. Телефоны тi лучать звычайно церкви зъ шпиталями або другими закладами, зъ-вôдки люде не можуть инакъ до церкви. Але и приватнi люде мають полученiя зъ церквами черезъ телефоны. Въ той способъ проповѣдь священика проповѣдуючого въ церквѣ слухають не тôлько тi, що є въ церквѣ, але всѣ, що мають полученiя телефонiчнi.

— Дорога рекляма. Новойорска часопись Dvening Telegram вызначила великi нагороды для тыхъ, що вгадуючи наперед число голосôвъ бôльшости, яку одержить Макъ Кiнлей при выборѣ на президента, зближать ся найбôльше до дѣйстности. Першу нагороду одержавъ торговельный агентъ Вiльгельмъ Тайльоръ, що надѣславши 19 цифръ, а останню вже въ день выбору, подавъ число бôльшости 597.397 голосôвъ, мѣжь тымъ якъ она вынесла 597.389, отже лишь о 8 голосôвъ бôльше. Нагородою Тайльора є вôльна карта ѣзды довкола свѣта черезъ Санъ-Францiско, Японъ, каналъ Суескiй, Парижъ и Лондонъ. Другi вôдгадувачѣ — є ихъ 49 — одержать въ день заинстальованя нового президента бiлеты вôльнои ѣзды до Вашингтону, куды вхъ завезе спецiяльный поѣздъ. Рекляма добра, але за дорога.

— Зъ Комарна доносять, що зъ ескадроны уланôвъ, яка туда прибула зъ Городка, бôльша часть опустила Комарно, бо тамъ по аферѣ зъ 24-ого с. м. наставъ повный спокôй. Увязнено звыжь сорокъ осôбъ.

— Велике нещастє лучило ся въ Сучавѣ дня 19 лютого. На рѣцѣ Сучавѣ йшла велика крига а на мостѣ стояло кôлькана цять робôтникôвъ зъ гаками и джаґанами, щобы розрубувати криги и боронити мôстъ вôдъ напору воды. Коло робôтникôвъ збиравъ ся бôльшiй гуртокъ цѣкавыхъ людей, мѣжь ними и богато дѣтей, що придивляли ся розбурханымъ филямъ рѣки. Наразъ заломило ся поруче, на котре опирала ся люде на мостѣ, и близько сорокъ осôбъ упало до воды мѣжь криги. Де-хто зловивъ ся моста, де-хто выдрапавъ ся на кригу и такимъ способомъ уратувавъ ся вôдъ смерти. Одинъ жовнѣръ Вiльгельмъ Штаркъ выратувавъ при сѣй нагодѣ пятнадцятьомъ особамъ житє. Та мамо того утопило ся, якъ до теперь сконстатували, осьмеро дѣтей и одна доросла особа.

— Незвычайный процесъ закôнчивъ ся передъ судомъ присяглыхъ въ Коломыи. Засуджено на 13 мѣсяцѣвъ вязницѣ двохъ дѣдôвъ-жебракôвъ, що въ червни минувшого року выкрали родичамъ малого 6-лѣтнього хлопця, щобы привчити его жебрацтва.

— Львôвскiй университетъ а женщины. Польске письмо для женщинъ Ster доносить, що на конференцiи збору професорôвъ львôвского университету ухвалено вже принимати женщины зъ учительскимъ выдѣловымъ испытомъ на надзвычайнi слухачки, а въ ґiмназiяльнымъ испытомъ зрѣлости на звычайнi. Ухвалу ту, якъ пише Ster, переслано мiнiстерству просвѣты до затвержденя.

— Великi снѣги впали въ захôдныхъ и всхôдныхъ Прусахъ. Вся комунiкацiя перервана. Мѣсцями верхи деревъ ледви видньѣють зъ пôдъ снѣгу. Почтовi возы позастрягали въ снѣжныхъ насыпахъ, а такъ само и зелѣзницѣ спочивають. Кôлькоро людей замерзло въ снѣгахъ.

— Електричне свѣтло въ рыболовствѣ. Електричне свѣтло є знаменитою принадою для рыбъ. Англiйскi рыболовцѣ зробили недавно досвѣдъ, що до невеличкои свѣтячои лямпы електричнои, спущеной въ море горнуть ся тысячѣ рыбъ и падають въ наставленi сѣти. Полôвъ бувае такiй значный, що приятелѣ тыхъ нѣмыхъ сотворѣнь звертають ся вже до правительства въ просьбою о заборону того способу ловленя рыбъ, такъ якъ заборонене вже убиванє ихъ динамiтомъ.

— Претенсiи вегетарiянôвъ. Въ вѣденьскôмъ Fremdenblatt-ѣ чванить ся якiйсь вегетарiянець, що до его партiи належало богато знаменитыхъ людей. Ростинными поживанями — каже вôнъ — жили: Архимедъ, Сократъ, Гумбольдтъ, Франклiнъ и Вагнеръ. Чому еще не Адамъ и Єва? Они жь також въ раю — зъѣли яблоко.

— Для тыхъ, що хотять женити ся, подає оденъ англiйскiй поетъ въ стиху „Любовь, щасте и становище“ такi рады: „Женися по любови, бо тогдѣ вôзьмешь жѣнку; скоро оженишь ся для гроша, мати мешь паню; скоро для становиска — даму. Жѣнка буде тебе любити, панѣ поважати, дама терпѣти Жѣнку мати-мешь для себе, паню для дому и своихъ приятелѣвъ, даму для свѣта и товариства. Жѣнка буде годити ся зъ тобою, панѣ буде розказувати, дама ігнорувати. Коли занедужаешь, жѣнка буде ходити коло тебе, панѣ вôдвѣдає тебе, а дама буде лишь довѣдуватись про твоє здоровлє. Жѣнка буде дѣлити зъ тобою твою грижу, панѣ твои грошѣ, мама твои довги. По твоѣй смерти жѣнка буде плакати, панѣ жалувати, а дама вôзьме чорну сукню. — Якъ вамъ тi рады подобають ся?

Звертаємо увагу нашихъ Читателѣвъ на нинѣшный *инсератъ краєвого Дому рôльничо-продукцiйного ЕРНЕСТА БАЛЬСЕНА въ Краковѣ,* котра то фiрма здобула собѣ признанє идуче далеко по-за границѣ нашого краю. — Катахьогъ, котрый фiрма пересылає на жаданє оплачено и даромъ, обймає всякi насѣня польнi и огородовi, деревца и корчѣ, навозы штучнi и т. д., а есть при надходячôмъ запотребованю весняноѣмъ гôднымъ порученя порадникомъ, тымъ паче, що фiрма тая не щадить жертвъ въ орґанiзованю интересу краєвого на бôльшу скалю и на пôдставѣ заграничныхъ улѣпшень та досвѣдôвъ.

Посмертнi — ǂ — оповѣстки.

Петро Ильницкiй, священникъ-ювiлятъ, парохъ въ Шандрôвцѣ, затварницкiй вiцедеканъ, упокоивъ ся въ 82-ôмъ роцѣ житя а въ 52-ôмъ священьства. В. є. п.!

Ал. Пундикевичь, парохъ въ Ваньковôи и настоятель лѣського деканата, упокоивъ ся въ 76-ôмъ роцѣ житя а въ 51-ôмъ священьства. В. є. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— Ц. к. Дирекцiя желѣзницъ державныхъ оповѣщуе: Пôвночно-нѣмецкiй рухъ товаровый зъ Галичиною и Буковиною. — Зъ днемъ 1 марта 1897 увôйде въ житє додатокъ V. до тарифы часть II., зшитка 2.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Товариство Рускихъ женщинъ въ Станиславовѣ чуе ся въ милôмъ обовязку зложити сею дорогою сердечну подяку Вп. Отцямъ и Панамъ за ласкавi дары и наддатки при способности вечерка св. Николая въ грудни 1896 р. и вечерка зъ танцями въ лютôмъ с. р., а именно: Впреосв. владицѣ Куиловскому за даръ 50 зр., Вп. о. Фаґiевичу, Литвиновичу, Ткачуникови, Тороньскому, Семенову, Соневицкому зъ Велеснева, Кумановскому зъ Нѣмшина, Садовскому зъ Молоткова, Мардеровичу зъ Радча, Сѣчиньскому зъ Гвозда, Вп. пп. Ткачкевичу, д-ру Бучиньскому, Бѣликовскому, Гаврилову, Маслякови, Дольницкому, Козакови, Баришу зъ Надвôрнои за датки; якъ також Вп. гостямъ беручимъ въ тыхъ вечеркахъ участь. При сѣй нагодѣ просить Товариство — зъ огляду на замкнене рахункôвъ передъ загальными зборами — о ласкаве скоре надсыланє членьскихъ вкладокъ.

— На фондъ будовы новыхъ и обновы старыхъ рускихъ церквей зôбравъ дальше о. крил. Теофiль Павликôвъ и доставивъ въ касу „Народного Дому“ 38 зр. 70 кр. Именно жертвували на ту цѣль: Товариство выробу церковныхъ ризъ въ Самборѣ 20 зр; сотрудникъ въ Зарваницi о. Исидоръ Копертиньскiй 2 зр.; Н. Н. зô Львова 1 зр.; о. Iосифъ Гумецкiй зъ Татаринова вôдъ себе и прихожанъ своихъ 4 зр. 20 кр.; бобрецкiй деканъ о. Иполитъ Штогринъ вôдъ себе 50 кр. и вôдъ кондеканальныхъ священикôвъ: Бѣлинкевича, Дороша, Задорецкого, Боберского, Лопачиньского, Мел. Дзеровича, Сохоцкого, Свг. Дзеровича, Иляшевича, Камѣньского, Глиньского, Фаґiевича, Левицкого, Заневича, Яримовича, Глѣбовицкого, Сѣнгалевича, Честиньского, Яворского, Козюка и Ростка по 50 кр., разомъ 11 зр. 50 кр. Всего зôбрано до теперь 2.386 зр. 75 кр.

— На будову церкви въ Сасовѣ зволили надôслати до комiтету парохiяльного вôдъ 1 жовтня до 31 грудня 1896 р. П. Т.: п. Мих. Спожарскiй зô Львова 5 зр., п. Iосифъ Кульчицкiй зъ Самбора 1 зр., о. Алекс. Марiяньскiй капелянъ Сакракерокъ зô Львова 3 зр., о. Мих. Форись парохъ Волѣ гологôрскои 1 зр., п. Мих. Петрашевичь зъ Золочева 5 зр., чч. парохiяне Хмелевы складку 10 зр., чч. мѣщане сасôвскi: Вас. Папѣраньскiй 10 зр., Iоанъ Папѣраньскiй 3 зр., Мих. Кармазинъ 3 зр., Петро Федоровичь 1 зр., Iосифъ Федоровичь 1 зр., Петро Яримовичь 1 зр., Петро Козачиньскiй 1 зр., Вас. Кармазинъ 1 зр., Iоань Огурчакъ 1 зр. Поименованымъ жертводавцямъ складае комiтетъ прилюдно щиру подяку. — *Сим. Пôтушевскiй* гр.-кат. парохъ и предсѣдатель.

Послѣднi вѣсти.

Зъ Станиславова одержуемо таку телеґраму:

Въ Чернѣвцѣ при правыборахъ жандармы пробили баґнетами одного выборця на смерть, двохъ пробили смертельно а трехъ тяжко ранили.

Въ Вихторовѣ при правыборахъ сторонники паньскi пострѣлили трехъ нашихъ выборцѣвъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Атены 27 лютого. Командanты европейскихъ кораблѣвъ мають розширити окупацiю на цѣлу Крету и выдати проклямацiю, що всякiй ворожiй крокъ буде силою вôдпертый. — За дозволомъ адмiралôвъ грецкi кораблѣ высадили пôдъ Плятанiєю живность для грецкого войска. — Въ цѣлôи Грецiи беруть гадка, щобы опирати ся жаданямъ державъ до крайности. Надане автономiи Кретѣ уважають тутъ за таке полагодженє справы, на яке Грецiя згодити ся не може, бо не доведе оно до втихомиренья острова. Поки на Кретѣ буде стояти турецке войско, поти буде оно завсѣгды выкликувати розрухи. Зъ уваги, що Туреччина гро адить вôйска на грецкôи границi, постановлено тутъ приготовляти ся такожь достаточно, щобы перешкодити турецкому нападови.

Царгородъ 27 лютого. Зброєнє Туреччины поступае дуже поволи; спиняє его самъ султанъ своими приказами. Войско турецке на Кретѣ жадае присылки живности, бо доскулює ему голодъ.

Лондонъ 27 лютого. Доносять зъ Атенъ, що корорь рѣшивъ ся услухати послѣднього вôзваня державъ.

Парижъ 27 лютого. Въ тутешныхъ дипльоматичныхъ кругахъ кажуть, що навѣть въ тôмъ разѣ, коли бы Грецiя не услухала державъ, не прийде до блькады грецкихъ пристаней, бо французке правительство въ послѣднôи хвили заявило, що въ блькадѣ не возьме участи. Длятого державы залишили сю гадку. — Зъ Лондону доносять, що Англiя дорадзуе державамъ, въ разѣ, коли бы Грецiя не услухала вôзваня державъ, заявити Васасови, що всѣ грецкi кораблѣ пôдъ Кретою будуть затоплени, коли вôнъ не уступить зъ войскомъ зъ острова.

Будапештъ 27 лютого. Президентъ мiнiстрôвъ має нинѣ дати вôдповѣдь на интерпеляцiю п. Кошута въ справѣ кретеньскôи.

Вѣдень 27 лютого. Соймы карнтiйскiй и шлескiй постановили спразу реформы выборчои ординацiи соймовои вôдложити до слѣдуючои сесiи. Ґалицiйскiй соймъ ухваливъ вôдзвати выдѣлъ краєвый, щобы на найближшу сесiю внѣсъ справу змѣны выборчои ординацiи соймовои.

Надѣслане.

Д-ръ мед Яковъ Біреръ (Bierer)

выслуженый лѣкарь штабовый, бувшій лѣкарь зелѣзницѣ Кароля-Людвика, осѣвъ въ Сколе и ординує щоденно вѣдъ 8 до 4 по полудни въ домѣ Вп. Галкевичевои при улици Собѣского ч. 18.

54 4—6

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвѣнкѣвъ. Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. I.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничѣ:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Поданя о екс- и интабуляціѢ, взбръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібр.	по 20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжникѣвъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членѣвъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскѣ читаленьскѣ „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитѣсть особно.

ЛИПЕНЬ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣканѣ легки	. . . .	12 „
Флячки	. . . .	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. . .	5 „
Кавяръ	. . . .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. . .	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

71 **Зъ высокимъ поважанемъ**

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Конкурс.

Виділ Тов. „Руска Бесіда у Львові“ розписуе сим конкурс на самостійного директора народного театру „Рускоі Бесіди у Львові“.

УСЛІВЯ:

1. Обняте театру у власний заряд дня 1. н. ст. цьвітня с. р.
2. Зложене відповідної кавціі.
3. Предложене сьвідоцтв дотеперішного занятя.

Поданя належить внести на письмі найдальше до 15. н. ст. марта с. р. до Виділу тов. „Руска Бесіда у Львові“ (ринок ч. 10), де також засягнути можна близших пояснень.

57 2—3

У Львові дня 17. лютого 1897.

Перепона въ травленю

катаръ жолудка, діспепсія, бракъ апетиту, згага и т. д. якъ такожь

Катары вѣддыховыхъ органѣвъ,

харкотанє, кашель, хрыпка суть недугами, въ котрыхъ

найчистѣйша алькалічна

ВОДА щавова

уживае ся пѣсля высказѣвъ медициньскихъ повагъ зъ особливымъ успѣхомъ. (III.)

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бѣль втираня; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо ино такій суть правдивій.

Ріхтера аптика пѣдъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 16—35

ЛЄОНАРДѢВКА

незрѣвнаной доброты горѣвка цѣла фляшка 1 зр. пѣвъ фл. 50 кр., можна купувати въ торговли

ЛЄОНАРДА СОЛЄЦКОГО

у Львовѣ, ул. Баторого 2.

Шобы оминути наслѣдуваня, то корокъ каепля и етикета суть заосмотренѣ охоронною маркою и надписомъ „Леонардѣвка“.

314 („Импресса“) 18—?

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пѣвнѣчнои Америки

Голяндско-Американьскимъ шляхомъ

(Нідерляндско Американьске товариство пароходнои плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Пояснення безплатно. 6 8— 3

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникѣвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевѣ спеціяльи якъ: Народѣвка, Dziennik, Szczutek, Карпатѣвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дерендѣвка и т. н. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджени.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Голлеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 308—?

Новый фаетонъ

крытый

есть до спроданя по дуже приступнѣй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій.

46 3—10

ВАННЫ довгій лякированій по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24., наслѣдовій по зр. 8 50, 17 и 30

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]

4595

Ново отворена

МОЛОЧАРНЯ

при ул. Собѣского ч. 34.

Обѣды и вечерѣ, ино на свѣжѣмъ маслѣ зладженѣ, повѣнній звернути увагу кождого. Кава и гербата по умѣркованѣй цѣнѣ. Дѣстати можна кождои хвилѣ. 3:1 3—3

СИРОТА

зъ священичои родины, володѣючи плавно нѣмецкимъ языкомъ, глядае примѣщеня до дѣтей. Скорѣ зголошеня до Адміністрації „Дѣла“.

Св. Юрія

грудній зела

и приналежный до него

грудный порошокъ

св. Юрія зъ „St. Georgs Apotheke“ у Вѣдни, V 2, Wimmergasse 33. Одинокѣ средства противъ нежитѣвъ, кашлѣвъ, хрипки, заслѣмленя, астмы и т. п. усуваютъ, усмиряютъ кашель, вспокуютъ важкій вѣддыхъ и приносятъ пѣльгу дыхавичнымъ въ найкоротшѣмъ часѣ. — Цѣна пачки грудныхъ порошкѣвъ св. Юрія 50 кр., а пачки приналежного до нихъ чаю св. Юрія тежъ 50 кр.; почтою платить ся о 20 кр. дорожше за опаковане и пересылку. Высылае ся почтою найменше двѣ пачки Грошѣ просить ся присылати переказомъ. Правдивѣ лишь въ аптицѣ пѣдъ св Юріемъ, Вѣдень, V 2, Wimmergasse 33, куда належить адресувати всякѣ замовленя.

Складъ въ Краковѣ въ аптицѣ ГЕЛЛЕРА, ул. Гродска; у Львовѣ въ аптицѣ ПЕТРА МІКОЛЯША. 30 3—12

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рѣльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зѣбране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивѣсть и велику силу кѣльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 6—18

Цѣнники, взбрцѣ, оферты, даромъ и оплатно.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу зъ житѣписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленѣ примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

Вѣдзначене на краевѣй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

(ПРЯХА)

въ Короснѣ

поручая Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льняный, звѣстнѣ зъ доброты, ручно тканѣ.

Полотна корчиньскѣ

вѣдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ и

БѢЛЄ СТОЛОВЄ

о взорѣ кѣстковѣмъ и адамашковѣмъ

77 48—52 **также доставляе**

сѣтки до сушеня хмелю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеграфъ и стаціи зелѣзнича въ мѣсци).

Пробки и цѣнники на жадане оплатно и вѣдворотною почтою.

Тысячкратно

Вп. хлѣборобами за найлучшу признанѣ

ШАСЬНЯ **польнѣ и огородовѣ**

ШАВОЗЫ **штучнѣ**

є до набутя

въ краевѣмъ Домѣ Рѣльничо-продукційнѣмъ

Ернеста Бальзена (Bahlsena) въ Краковѣ

Бюро и складъ ул. Кармелітска 21—23.

Складъ комісовый: Львѣвъ, Красицкихъ 12.

Фірма контрольна въ звязку зъ стацією рѣльничою въ Дублянахъ и у Вѣдни.

Доказомъ вартости монхъ спеціяльныхъ годѣвель есть експортъ вхъ власне до тыхъ краѣвъ, зъ котрыхъ перше Галичина ихъ побирала. 62 1—5

Всякѣ гарантіи. — Кѣлькадесять лѣтна репутація.

Цѣнники и вказаня управы дармо и оплачено.

ВСѢЛЯКІ КУПОНЫ

и

ВЫЛЬОСОВАНІ ЦѢННІ ПАПЕРЫ

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштѣвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ.

374 A 7—0

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

БОТАНІКА

на вищі класи шкіл серед их. Після учебника Д-ра О. Роста фиьского. Зладив Іван В ратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

ля низші класи шкіл середних. Написав Іван Ве кратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ руской ботанічной термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Ціна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.) або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.) тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

ЄДЖТЕ

на снѣдане

на обѣдъ

на вечерю

Quäker Oats

найздоровшій американьскій продуктъ меленого вѣвса.

Значно поживнѣйшій нѣжь мясо (16% бѣлка) **дешевый,** при зупахъ и сосахъ вѣдпадае всяка такъ звана запражка; **швидко варить ся.**

Лише въ пакетахъ. **Всюды дѣстанете.**

Поученє, якъ вариги рѣзній смачній стравы є въ кождѣмъ картонѣ. 33 5 6

Заступникъ: Фл. Кравсе, Львѣвъ улиця 3. Мая, число 10.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. **Папѣръ зъ фабр. Черляньскон.** **Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.**

Ч. 38 Львовъ, Понедѣлокъ 17 Лютого (1 Марца) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ев мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Поднки к иншій донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 1 н. ст. марта 1897.

Die Todten reiten schnell.. Ситуація стає поважна и бременна своими наслѣдками. Выборы зачинають лишати по собѣ кровавѣ слѣды, а въ хроніцѣ выборчѣй приходить ся зазначувати жертвы въ людяхъ...

На майданѣ въ очахъ цѣлои громады гине чоловѣкъ прошитый баґнетомъ жандарма. Иншихъ тяжко пораненыхъ проводать цѣла громада до шпиталю, де они догасають. По улицяхъ мѣста роздає ся зойкъ жѣнокъ и дѣтей та мѣшає властямъ въ урядованю: въ списуваню протоколу зъ кровавои подѣї и въ розслѣдуваню донесеня карного громады про сфальшоване акту выборчого. До села выѣздить начальникъ власти політичнои въ компанію войска для утриманя ладу. Справы идуть своимъ ходомъ...

Такого доси у насъ не було. Мы лишь могли чути про кровавѣ выборы зъ тамтои стороны Карпатовъ, а теперь й самымъ довело ся того зазнати. Чимъ разъ частѣйшѣ приходять вѣсти, що тутъ и тамъ высылають ся вѣддѣлы войска для утриманя ладу. Очевидно мусить бути неспокой и заколотъ. Зъ иншихъ провінцій австрійскихъ не доносять про нѣякѣ розрухи або непокоѣ мѣжь населенемъ.

Чого-жь непокоить ся и ворушить ся сей смирный нарѣдъ рускій? Вѣнъ домагає ся свобѣдного выконуваня своихъ правъ горожаньскихъ и — правды. Вѣнъ радъ бы бачити въ орґанахъ власти безсторонныхъ сторожѣвъ права и законовъ. Вѣнъ розумѣє борбу выборчу безъ чужосторонныхъ вплывовъ, безъ коррупціи и насильства. А коли въ тыхъ надѣяхъ и бажаняхъ заводить ся, то чи не має причины до обуреня и огорченя? Бути може, що неразъ и переберe мѣру, але въ розгарѣ борбы треба мати выразумѣлость для пристрастей людскихъ...

Нарѣдъ нашъ и ті всѣ Сгасюки, Федорукы та Яремѣ — се не rizuny i hajdamacy, про якихъ доносить праса польска въ справозданяхъ зъ руху выборчого. Противъ нихъ не треба нѣ жандармовъ нѣ войска, а тымъ менше чинного выступленя зъ оружемъ. Нехай имъ буде дозволено выконати свобѣдно право горожаньске, а певно, що не буде причины до масакры. Такій зазывъ мусимо пѣднести до начальнои власти краевои въ виду пролитои крови...

А ще одно. Щасливою рукою кинено посѣвъ лиха. Заговорено въ прасѣ польскѣй про рускій тероризмъ выборчій а головнымъ виновникомъ зроблено руске духовенство. Въ пѣвъурядовыхъ комунікатахъ „Czas-у“ попробовано кинути се гасло а цѣла праса польска пѣдняла его зъ вдоволенемъ и якоюсь пекольною радостію. Не наведено фактовъ, а пѣсоньку співає ся при загальныхъ оплескахъ. Мабуть задумано тымъ способомъ вѣдвернути загальну увагу и закрыти корѣнь лиха. Безвстыдность деякихъ орґановъ доходить пѣдъ тымъ взглядомъ до крайности. Дѣяльнѣйшихъ патріотовъ священиковъ, що освѣчують нарѣдъ на публичныхъ зборахъ, называє ся моральчыми моторами побоѣвъ. И все те принимає ся зъ спокоемъ, а лихѣ люде затирають руки, бо надѣють ся зъ того посѣву обильныхъ плодовъ.

Кровавѣ выборы въ Черневѣ.

Въ селѣ Черневѣ, пов. станиславѣвского, прийшло въ суботу, дня 27 н. ст. лютого, до розливу крови, бо — якъ мы вже въ послѣднѣмъ числѣ коротко зазначили — **вѣдъ баґнетовъ жандармскихъ погибъ на мѣсци господарь Петро Стасюкъ, а пять иншихъ господарѣвъо раненыхъ.**

Про сю кровавy подѣю пишуть намъ вѣ Станиславова:

Сумный и переймаючій видъ мали Станиславѣвцѣ въ суботу рано. Около год. 10-тои перемашировали черезъ мѣсто жандармы зъ закровавлеными баґнетами, ескортуючи девять закованыхъ господарѣвъ черневскихъ. Въ годину опѣсля прибули до Станиславова пѣдводы зъ порубаными господарями — а зъ ними майже цѣлый Черневъ. — Весь той жалѣбный похѣдъ опиннивъ ся передъ будынкомъ староства, вѣдтакъ перейшовъ передъ судъ, де списано протоколы, а раненыхъ вѣдослано до шпиталю. Передъ судомъ, шпиталемъ и въ ранку громадки селянъ розповѣдають про кровавѣ выборы середъ зойку и плачу жѣнокъ и дѣтей.

Справа представляє ся такъ:

Село Черневъ, вѣддалене 9 кільометровъ вѣдъ Станиславова, належить до Майорка Мартулеса. Вѣйтує въ нѣмъ Антонъ Рембачевскій, бувшій писарь громадскій. Оба они, Майорко и Рембачевскій, мали стати ся, якъ оповѣдають селяне, причиною неповинного розливу крови, бо допустили ся надужить при правыборахъ.

Въ пятницю, 26 лютого, мали вѣдбути ся правыборы: рано зъ V-тои курiи, а пополудни зъ IV-ои. На правыборы зъѣхавъ комісарь староства Штрасеръ. При правыборахъ зъ V-тои курiи голосувала громада на селянъ, знаныхъ и честныхъ господарѣвъ. Тымчасомъ зъ оголошеного результату голосованя довѣдались селяне, що на выборцѣвъ выйшли: Майорко Мартулесъ, вѣйтъ Рембачевскій и два присяжнѣ. Такій результатъ огорчивъ селянъ до крайности, тымъ бѣльше, що пересвѣдчили ся въ полудне зъ актовъ, необачно полишеныхъ комісією на столѣ въ канцеляріи громадскѣй, — що акты выборчѣ сфальшовано. Селяне сейчасъ запротестували противъ довершеныхъ выборовъ и заявили, що не допустять выборовъ зъ IV-ои курiи въ виду наочныхъ фактовъ надужитя. Комісарь Штрасеръ вѣдѣхавъ до Станиславова, а въ селѣ вѣдъ сварки прийшло до бійки, въ котрѣй достало ся Майоркови и вѣйтови.

Рѣвночасно зладжено въ селѣ протестъ противъ переведеныхъ выборовъ зъ V-тои курiи и выготовлено донесенє карне о сфальшованє акту выборчого. Тѣ письма доручено дотычнымъ властямъ.

На другій день, въ суботу, рано передъ 8-ою годиною явилось въ Черневѣ чотирохъ жандармовъ. Жандармы прибули зъ приказу староства а на донесенє и жаданє Майорка Мартулеса, щобы увязнити вказаныхъ черезъ Майорка селянъ и вѣдставити до староства. Въ селѣ наставъ переполохъ; кажуть, що вдарено въ давонъ. Передъ канцелярію громадску збѣгли ся люде: господарѣ, жѣнки и дѣти, — а тамъ вже жандармы закували девятьохъ господарѣвъ, щобы ескортувати ихъ до Станиславова. Зѣбрана громада заступила жандармамъ дорогу, заявляючи бажанѣ, щобы увязненыхъ розкувати, и освѣдчаючи, що всѣ готовѣ разомъ ити до Станиславова свѣдчити. Жандармы не хотѣли розкути увязненыхъ, а громаду вѣзвали розбити ся. Коли зѣбранѣ не услухали зазыву, добули жандармы палашѣвъ, а вѣдтакъ ужили баґнетовъ та устроили формальну масакру.

Першій — Петро Стасюкъ, господарь загально поважаный, на котрого громада вѣддавала голосы при правыборахъ, 45-лѣтный мужчина, — погибъ на мѣсци, пробитый баґнетомъ въ бѣкъ и животъ. Громада розбѣгла ся, а тымчасомъ баґнеты жандармскѣ захопили ще кѣлькохъ селянъ. На мѣсци остало пять селянъ, тяжше або лекше пораненыхъ, — а именно Иванъ Федорукъ, Панько Борко, Петро Шакъ, Иванъ Семчакъ и Никола Семенишинъ. Иванъ Федорукъ, пробитый баґнетомъ въ плечѣ, и Панько Борко тяжко ранений, вѣдставленѣ до шпиталя станиславѣвского, — догасають тамъ въ наслѣдокъ тяжкихъ ранъ, а мабуть одинъ зъ нихъ вже й померъ. Въ шпитали находить ся такожь ще Петро Шакъ, а прочѣ покалѣченѣ лѣчать ся дома.

До Чернева зъѣхавъ староста Прокопчицъ въ асистенціи компанiи войска, щобы успокоити громаду.

Черневскѣ селяне, розповѣдаючи въ Станиславовѣ про сю кровавy подѣю, впевняли, що нѣякои зневаги не було, анѣ не ставили чинного опору жандармамъ. Жиды выслали до газетъ вѣденьскихъ брехливѣ телеґрамы про опѣръ и бунтъ селянъ.

Зъ руху выборчого.

Зъ Мостиского пишуть намъ:

Дуже цѣкаво перевели ся а страшно скѣнчили ся правыборы въ громадѣ Балычахъ. Передъ полуднемъ вѣдбули ся правыборы зъ V-ои курiи. Голосованє на листу селяньску йшло добре и всѣ селяньскѣ кандидаты дѣстали велику бѣльшѣсть голосовъ. По полудни выборчій комісарь вернувъ зъ обѣду вѣдъ лѣсничого на правыборы зъ IV-ои курiи и оголосивъ, що выборы трехъ выбраныхъ выборцѣвъ е неважнѣ, а выбранѣ на выборцѣвъ тѣ, що дѣстали ледви по 12 голосовъ [сторонники паньскѣ]. Однакъ, щобы селянъ не надто розъярити, полишивъ одного ихъ выборця Антона Рыбку. Однакожь Рыбка зрѣкъ ся гонору бути выборцемъ разомъ зъ нелеґально выбраными паньскими заушниками. По сѣмъ наставъ великій крикъ и невдоволенє. Комісарь выбравъ на мѣсце Рыбки иншого — Хвалібоґа. Се ще бѣльше розъярило нарѣдъ. Всѣ кричали, що такого шахрайства не узнають, а Свѣтлицкій Бенедиктъ почавъ докорятн вѣйтови, що на кривду громады тримає зъ панами. Тогдѣ комісарь давъ знакъ жандармови, арештувати Свѣтлицкого. Однакъ вся громада не дала его арештувати и зажадали, щобы комісарь узнавъ выборы зъ передполудня важнымн. Комісарь заявивъ, що ще разъ буде голосованє зъ курiи V-ои а вѣдтакъ зъ IV-ои. Добре! При голосованю зъ обохъ курій выйшли селяньскѣ выборцѣ, а оголошенѣ передъ тымъ п. комісаремъ паньскѣ заушники перепали. Тогдѣ громадяне для безпечности вынотували собѣ выборцѣвъ та й результатъ голосованя и зажадали вѣдъ комісаря, щобы вѣнъ имъ

Письма зъ Чікаґа.

Пише д-ръ *Володимиръ Сѣменовичъ.*

Европейцѣ зовуть Чікаго „велике село“ — и дѣйстно Чікаго въ порѣвнаню не тѣлько до европейскихъ мѣстъ але и до тутешныхъ бѣльшихъ мѣстъ, якъ Ню Йоркъ, Філядельфія, не говорити вже о Вашінґтонѣ, котре то мѣсто належить до найкрасшихъ американьскихъ мѣстъ, а такъ бы повѣсти велике село. Лежить оно на березѣ озера Мічіґанъ. Шѣстьдесять и кѣлька лѣтъ жития має се мѣсто, а мешканцѣвъ теперь числить до міліона и сѣмсотъ тысячь.

Декотрѣ улицѣ тутъ незвычайно довгѣ а всѣ разомъ обѣймають 2.000 анґлійскихъ миль. Черезъ середину мѣста плыве каналъ [а радше рѣка] Чікаго зъ одного боку мѣста на другій 50 миль анґлійскихъ довгій. Каналомъ сими кораблѣ плывуть просто зъ озера въ мѣсто. Майже що кѣлька сотъ крокѣвъ мусять они минати мосты, зъ котрыхъ одинѣ пѣдносять ся въ гору, такъ що найвысшій маштъ сподомъ перейде, а другѣ скручують ся. Каналъ се вузкій и навѣть дуже вузкій, бо заледви два кораблѣ выгѣдно поузъ себе перейдуть, а на декотрыхъ мѣсцяхъ, де менше переплывае кораблѣвъ и черезъ те вода не порушуєсь, воняє страшенно; львѣвска Полтва то перфума въ порѣвнаню до сего каналу

Улицѣ, зъ выимкою центра мѣста и множество бульварѣвъ, страшно нехарнѣ; болото аж кишить, тротуары нарѣзиородиѣйшѣ, якѣ собѣ властитель дому загадає — почавши вѣдъ частои глины, въ котрѣй чоловѣкъ гряз не по колѣна, то знов зъ патичя и найбѣльше зъ дощокъ, ажь до камѣняныхъ плытъ, асфальту и мармору. Треба додати, що всѣ тротуары высоко пѣднесенѣ по надъ улицю. Такъ е переважно по цѣлѣмъ мѣстѣ и то до такого степеня, що дитину чотиро-лѣтну треба за руки тягнути, щобы зъ улицѣ на тротуаръ вылѣзла, а мы старшѣ скачемо зъ тротуару на улицю. Коли переходимо ся зъ однои стороны на другу, то мало не пообрываємо ся. Найлучше характеризують нашѣ тротуары люде зъ-поза Чікаґа, говорячи, що мы зъ драбинками по мѣстѣ ходимо, щобы зъ однои улицѣ перелѣзти на другу. Дошки, котрыми тротуары выложенѣ, не тревають довго, тожь повыгнивають, то знов одна западесь а друга выдує ся, такъ що кождый ново-прибувшій до мѣста мусить спеціяльно учити ся тутъ ходити, а ходить ся такъ, якъ то бузько по мочарахъ або якъ кѣнь пѣдохваченый.

Причина того лежить по перше въ тѣмъ, що мѣсто займає кольосальный просторъ, отже батьки мѣста не годнѣ настатчити гроша, щобы мѣсто чисто и порядно удержати, а по друге — тутъ страшенно великій рухъ. Возы всякого рода, дорожки, трамваѣ — все те тягнесь и тягнесь одно за другимъ по всѣхъ усюдахъ майже безъ перервы. Переходити черезъ улицю зъ одного боку на другій въ серединѣ мѣста [а середина мѣста займає кѣлькадесять квадратовыхъ миль] то треба поспѣшати бѣгцемъ, бо инакше не дочекаешь ся хвилѣ, коли зможешь перейти поволи. Цѣле мѣсто займає 170 квадратовыхъ миль анґлійскихъ, длятого не могла цѣла ся просторонь забудувати ся густо за такъ короткій часъ, якъ 63 рока; отже по-за центромъ мѣста нер зъ и пѣвъ милѣ тягне ся улиця незабудована або десь-не-десь сторчить домокъ, а часто цѣлѣ лѣсы ростуть по обохъ бокахъ улицѣ, ажь вѣдтакъ знов мѣсто тягне ся зъ будынками дальше. Рѣчь ясна, що въ такѣмъ мѣстѣ о порядній улицѣ мусить бути трудно. А знов властителѣ домовъ не въ силѣ ставити лучшихъ тротуарѣвъ, бо неодинъ ледви зъ бѣдою склеить домокъ, а камѣнный тротуаръ тутъ дуже дорогій. За те будує ся тутъ рѣчно 12.000 домовъ менше-бѣльше.

Чікаго е центромъ торговлѣ цѣлои Америки а немовь шпихлѣремъ и коморою цѣлого свѣта. Чікаго розсилає рѣчно въ свѣтъ звыжь сто міліонѣвъ бушлѣвъ збѣжа а двѣста міліонѣвъ мѣшкѣвъ муки. Тутъ е такожь рѣзницѣ найбѣльшѣ на цѣлѣмъ свѣтѣ; тутъ паде рѣчно десять міліонѣвъ штукъ рѣзного рода скота, а крѣмъ тыхъ рѣзниць, т. зв. „Stack yards“, е ще поменшѣ рѣзницѣ и маса рѣзникѣвъ, такъ що зъ Чікаго рѣчно вывозять бѣльшь біліона головъ рѣзанои худобы. Що то за величь тѣ Stack yard-ы, можна собѣ представити по тѣмъ, що зъ нихъ жие понадъ 40 тысячь людей, отже они самѣ собою становлять споре мѣсто. Головными властителями тыхъ рѣзниць Armour et C-o и Swift et C-o.

Місто Чікаго подѣлене рѣкою Чікаго на три части: пѣвнѣчну, полудневу и заходну часть, отже становить немовь трикутникъ; найдовша лінія того трикутника сягає близько 29 миль галицкихъ, отже можна собѣ представити, що то значить дѣстати ся зъ одного боку мѣста на другій, абы вѣдвѣдати сусѣда на противнѣй сторонѣ „села“. Само мѣсто, якъ сказано, займає 170 квадратовыхъ миль анґлійскихъ або нашихъ галицкихъ квадратовыхъ миль 40. Ну, то чей-же вже просторонь.

Мѣсто дѣлить ся на трицять кѣлька вардъ — дѣльниць, зложеныхъ менше-бѣльше квадратово. Кожда варда має свою стацію поліційну, а всѣхъ полісменовъ е до 2.000. Правда, оно за мало на таку велику обшаръ, але за те що кѣлька бльокѣвъ (бльокъ займає бѣльше-менше сто крокѣвъ) находять ся будки замкненѣ зъ умѣщеным въ кождѣй телефономъ. До будки має ключь тѣлько полісменъ, отже въ разѣ потребы заразъ телефонує до найблизшои стації поліційнои о помѣчь. Крѣмъ того на кождѣмъ майже розѣ улицѣ е скринка алярмова на выпадокъ, якъ бы огонь выбухъ. Кождый дѣмъ має ключь вѣдъ такои скринки и тѣлько покрутить корбою, а заразъ на стації пожарнѣй знають мѣсце, де горить. Въ Чікаго есть може найлучша на цѣлѣмъ свѣтѣ сторожа пожарна; такожь добре она зорґанізована и заосмотрена въ такій прилады, що годѣ собѣ щось лучшого подумати.

(*Конець буде.*)

тото пôдписавъ. Комісарь послухавъ и пôдписавъ. Вôдтакъ комісарь зъ вôйтомъ пôйшли до школы. Але громадяне похопили ся, що забули на одну рѣчь. „Комісарь имъ нхъ письмо пôдписавъ, але вôйтъ не прибивъ печатки, отже письмо не є правосильне". На се коротка рада: треба йти до школы, най вôйтъ пôдъ пôдписомъ комісаря прибє печатку. Громада рушила до школы. Але комісарь и вôйтъ замкнули ся въ школѣ и громадянъ не пускали. Тѣ зачали гримати до дверей. Впустили ихъ и вôйтъ давъ печатку. И здавало ся, що вже всьо добре. Люде розбѣшли ся.

На другій день у вечеръ, коли люде вже лягали спати, прийшли два жандармы до села и арештували всѣхъ выбраныхъ выборцѣвъ: Михавка Томку, Бенедикта Свѣтлицкого, Антона Рыбку та Василя Колажинця и попровадили до канцелярін въ горальни, бо нячого арешту въ селѣ нема. Тымчасомъ розбѣшла ся по селу вѣсть про арештоване. Приятель арештованыхъ Михавко Вѣчка прийшовъ до арешту, щобы зъ ними поговорити. Однакъ жандармъ не пускавъ его, баґнетъ наставивъ до него, але потому лишь ударивъ его въ лице и попровадивъ до арешту. Около пôвночи почали дзвонити дзвоны на ґвалтъ. Властитель горальнѣ, почувши дзвоны и змѣркувавши, що въ селѣ завируха, просивъ жандармôвъ, щобы арештантôвъ пустили и увôльнили, бо розъяреный нарôдъ готовъ горальню збурити. Жандармы выпустили арештантôвъ и вышли зъ села. Тогдѣ нарôдъ успокоивъ ся. Вôйтъ тымчасомъ поѣхавъ до Мостискъ и певно повѣдомивъ старосту, що въ селѣ бунтъ.

Другого дня люде стали вже спокôйнѣйши и радѣйши, що лихо правыборче промнуло — ажь тутъ наразъ по полудни машируе до села компанія пѣхоты, переходить село вдовжь и впоперекъ. Потôмъ надъѣздить ц. к. староста и выпытуе ся людей про правыборы. Люде розказали всю правду. Вôдтакъ вôйско пôйшло до двора, але патрулѣ вôйсковѣ якъ день такъ нôчь ходять по селу. А въ селѣ спокôй, ажь серце радуе ся!

——

Зъ Товмацкого пишуть намъ:

Дня 22-ого лютого вôдбувъ ся въ Товмачи другій передвыборчій зборъ скликаный рускимъ повѣтовымъ комітетомъ. Около полудня саля рады повѣтовои и сѣни були щѣльно заповненѣ, бо-жь зôбрало ся звыжь 300 селянъ въ значнôй части выборцѣвъ. Зборъ сей вôдзначавъ ся не тôлько численностію, але ще бôльше сердечностію та згôдностію думокъ. Кожду промову принимано гучными оплесками а по лицяхъ присутныхъ було слѣдне благородне одушевленє. [Троха прикро вражала обставина, що священникôвъ прибуло всего-на-всего чотирохъ! Правда, декотрѣ, именно тѣ, що беруть живу участь у всякихъ народныхъ зборахъ, були дѣйстно перешкодженѣ обовязками душпастирскими, але годѣ оправдати прочихъ, а найпаче тыхъ панъ-отцѣвъ, котрѣ пôдчасъ збору проходжували ся по мѣстѣ, а не зволили зайти межи зôбраныхъ...]

Нарады вôдкрывъ неутомимый патріотъ, провôдникъ Товмаччины о. Кадайскій теплымъ сердечнымъ словомъ и удѣливъ голосу кандидованому народомъ на V-ту курію п. Іосифови Гурикови, а той въ довшôй краснорѣчивôй промовѣ пояснивъ значѣнє конституціи, важнôсть выборôвъ до рады державнои, заявивъ, що на случай выбору буде щиро боронити селяньскихъ интересôвъ, а вкôнци горячими словами припоручивъ зôбранымъ п. Романчука на кандидата на IV-ту курію. По нѣмъ забирали голосъ три селяне и два священники. Бесѣды йшли про потребу солідарности и про способы, якъ бы належало поводити ся при правыборахъ и выборахъ, абы ударемнити штучки и фортелѣ противникôвъ, а всѣ бесѣдники годились на се, що єдиными можливыми кандидатами въ нашôмъ повѣтѣ суть пп. Романчукъ и Іосифъ Гурикъ. Одинъ селянинъ зъ Гостова внѣсъ „многая лѣта п. Романчукови за свѣтлу и смѣлу оборону правъ рускаго народу". Зôбрани приняли сю бесѣду оплесками и вôдспѣвали „многая лѣта". А коли голова зборôвъ пôддавъ пôдъ рѣшенє кандидатуру п. Романчука зъ IV-ои курін а п. І. Гурика зъ V-ои, зôбрани приняли обѣ сѣ кандидатуры одноголосно середъ одушевленыхъ окликôвъ и заявъ, що доложать всѣхъ старань, абы всѣ голосы упали на нашихъ народныхъ кандидатôвъ. При тôмъ селяне заявили бажанє пôзнати лично п. Романчука и просили о. председателя, щобы зволивъ запросити п. Романчука на слѣдуючій зборы. Председатель прирѣкъ вволити ихъ волю и заявивъ надѣю, що п. Романчукъ, сли ино буде мôгъ, певно стане передъ выборцями, а вкôнци сердечными словами заохоты до солідарности и вытревалости закôнчивъ зборы, пôдносячи многолѣтє Ц. В. цѣсареви, котре зôбраный нарôдъ и вôдспѣвавъ грôмко. По зборѣ селяне громадками ще й на мѣстѣ гуторили зъ своими отцями духовными а зъ п. Гурикомъ про выборы та про читальнѣ и потребу орґанізацін самопомочи.

Що-до руху выборчого въ Товмаччинѣ — то зъ приятностію зазначуемо, що и тутъ нарôдъ численно став до голосованя. До того причинило ся въ першôй лініи освѣдомленє народу черезъ зборы и вѣча, котрѣ вôдбувались у насъ послѣдными часами досыть часто, а вôдтакъ немало завзятя додае народови тая небезпечнôсть, яка ёму грозить вôдъ паньскои затѣѣ зъ окружными вôйтами. Навѣть славнѣ аґітаторы „narodowi" вышколенѣ въ польскôмъ бецирку дуже посмарнѣли и мабуть не вôдважать ся пускатись на екскурсін по повѣтѣ за купномъ голосôвъ, якъ то бувало „za dawnych dobrych czasów"... А що-до комісарѣвъ выборчихъ — то хочь стережуть ся такихъ насильныхъ брутальствъ, про якѣ чуемо зъ инщихъ повѣтôвъ, а все-таки зовсѣмъ не гордять штучками выборчими. Отъ въ Яцкôвцѣ коло Товмача розписанѣ були правыборы на 11-ту годину 22-ого лютого, а тымчасомъ комісарь розпочавъ выборы о 7-ôй годинѣ рано и передъ 8-ою були скôнченѣ, а выборцями выйшли люде непевнѣ. Честнѣ громадяне внесли протестъ, а рôвночасно вôднесли ся телеґрафічно до намѣстництва. Протестуючій мають въ рукахъ письменне оголошенє уряду громадского зъ печатію, въ котрôмъ означено початокъ правыборôвъ на 11-ту годину.

——

Зъ Перемыского пишуть намъ:

Подаемо дальшѣ факты для илюстрацін, въ якій способъ п. Ляникевичь веде правыборчу акцію въ нашôмъ повѣт :

Громада Сяночаны коло Нижанковичь голосуе въ V-ôй курін разомъ зъ Грушатичами, а въ IV-ôй сама осôбно. Громадяне Сяночанъ мали [якъ урядово було оголошено] голосувати въ Грушатичахъ, отже цѣле село вже рано зôйшло ся до Грушатичь. Однакъ на диво приѣзджають ажь два комісарѣ выборчѣ и наказують громадянамъ Сяночанъ вертати ся въ свое село, бо они самѣ будуть выбирати двохъ выборцѣвъ зъ V-ои курін. По голосованю комісарь, зъѣвши обѣдъ и поговоривши зъ комісаремъ, котрый бувъ въ Грушатичахъ, оголосивъ, що голосованє въ Сяночанахъ є неважне, бо выбранѣ выборцями є два зъ Грушатичь. Правыборцѣ зъ Сяночанъ, крайно огôрченѣ такимъ поступованемъ комісаря, заявили що вже не будуть голосувати зъ IV-ои курін, и гуртомъ зажадали, щобы вôйтъ зложивъ имъ печатку, а комісарь щобы вôддавъ имъ акты выборчѣ. Комісарь вôддавъ акты добровôльно. И всьо було вже добре, бо зъ Грушатичь выйшли всѣ добрѣ правыборцѣ. Ажь тутъ на другій день приходять два жандармы и двохъ честныхъ нашихъ людей — вôйта Михайла Лучишина и заступника вôйта Сенька Лучишина пôгнали до арешту въ Нижанковичахъ. — Противъ баламутства выборчого громада внесла протестъ, а адвокатъ д-ръ Кормошь взявъ ся обороны арештованыхъ.

Така сама исторія була въ Залѣсю ad Красѣчинъ, зъ тымъ лише, що выборцями выйшли паньскѣ заушники.

Ареною крайнои нелеґальности була Кривча. Дня 18 лютого при правыборахъ зъ V-ои курін не допускали до голосованя богато людей [всѣ имена наведено въ протестѣ], натомѣсть допущено двохъ жидôвъ, що засужденѣ на двомѣсячный арештъ. А всьо пôйшло гладко, бо ще днемъ передъ правыборами комісарь заѣхавъ до тамошного дѣдича Йоча и тамъ разомъ зъ рабіномъ уложили свою листу, паньско-жидôвску. Жиды дôстали вôдъ рабіна строгій наказъ голосувати на тую листу. Комісія розбивала голосы стороны народнои. Кандидатъ народу Сенько Ольшаньскій мавъ множество голосôвъ, але що де-хто голосувавъ „Сенько" а де-хто „Симеонъ", то комісарь писавъ Ольшаньского въ двѣ рубрики яко двѣ инши особы. Такъ само йшло и въ IV-ôй: коли одни голосували „Ignac", а другѣ „Ignacy" Орловскій — то були вже двѣ рубрики. Але за те — чи хто голосувавъ „Ицикъ" чи „Изидоръ" Рознеръ — всьо було добре! Не дивно, що при такôй справедливости перейшла листа паньско-жидôвска.

——

Зъ Жовкôвского пишуть намъ:

Нечуванѣ рѣчи дѣють ся въ нашôмъ повѣтѣ. Арештованямъ нашихъ выборцѣвъ нема кôнця.

Въ Куликовѣ арештовано кôльканацять людей. Коли вже стеторизованѣ мѣщане порозходили ся до дому, переведено — въ середу — правыборы „по указу".

Въ Боянци и Купичволи переведено правыборы зъ V-ои курін, а коли они выпали некористно для Вахнянина, то правыборы зъ IV-ои курін вôдложено на неограниченый часъ.

Въ Деревни явило ся 26-ого лютого щось сѣмохъ жандармôвъ и арештували сѣмохъ людей... „за бунтъ". Арештованѣ честнѣ господарѣ Василь Свиргунъ, Семко Гутый, Андрухъ Бѣлашь, Илько Лагода, Пилипъ Колачникъ, Малоѣдъ и ще одинъ — бороннли выборчого права.

Всѣ жалобы нашѣ остають безъ успѣху.

Арештованыхъ тримають по вязницяхъ судовыхъ, а свѣдкôвъ покликують ажь по вôсьмохъ дняхъ або й пôзнѣйше.

Сердечный нашъ нарôдъ глядить зъ крайнымъ огôрченемъ на форсованє въ такій способъ кандидатуры пана Вахнянина, але сповняе горожаньскій свôй обовязокъ зъ одушевленемъ и — що буде то буде вытревае usque ad finem.

——

Зъ Гусятиньского пишуть намъ:

Подаю и я пару фактôвъ „legalnych" выборôвъ въ нашôмъ повѣтѣ, про якѣ менѣ вѣдомо.

Дня 23 лютого зъѣхавъ комісарь Амброзевичь до Говилова малого. При правыборахъ зъ V-ои курін выйшли два нашѣ выборцѣ. Тогдѣ комісарь до правыборôвъ зъ IV-ои курін допустивъ уже лише пятьохъ малыхъ собѣ правыборцѣвъ а шестого учителя Кузяна — и тѣ шесть выбрали двохъ выборцѣвъ на руку паньску. Девятьдесять и пять правыборцѣвъ, котрымъ вôднято право голосованя, выслали телеґраму до намѣстництва и внесли протестъ до староства.

Такъ само перевѣвъ той комісарь правыборы въ Перемиловѣ. И зъ-вôдтамъ правыборцѣ внесли протестъ.

Дня 25 лютого при правыборахъ въ Хоростковѣ комісарь допустивъ до голосованя въ V-ôй курін лише людей зъ обшару двôрского та кôлькохъ жидôвъ и замкнувъ голосованє, а правыборы зъ IV-ои курін вôдложивъ на часъ необмеженый. Мѣщане хоросткôвскѣ выправили п. комісареви красну увацію, ажь дзвоны били на ґвалтъ.

Всюды правыборы вôдбувають ся при жадармскихъ баґнетахъ.

Такихъ выборôвъ нѣхто не зазнавъ и навѣть у снѣ нѣкому не приснило ся. Нарôдъ крайно огôрченый.

——

Зъ Ярославщины пишуть намъ:

Дня 25 с. м. вôдбувъ ся въ Ярославѣ зборъ ширшого выборчого комітету польского людового сторонництва. Кôлькохъ мазурскихъ селянъ, що старають ся о посольскій мандатъ зъ IV-ои курін, выголошували свои кандидатскѣ промовы. Коли они свои промовы покôнчили, выступивъ п. Стапиньскій и симъ разомъ уже представлявъ, щобы польска людова партія додержала умовы зъ Русинами и не ставляла свого кандидата зъ IV-ои курін, але щобы вôддала свои голосы на кандидата-Русина. Потôмъ забравъ слово одинъ зъ провôдникôвъ людовои партіи п. Боровичь и сказавъ: „Симъ разомъ нѣ я, нѣ нѣхто другій зъ насъ не повиненъ кандидувати зъ IV-ои курін, бо при попередныхъ выборахъ мы уложили ся зъ Русинами такъ, що на сей разъ будемо ихъ кандидата пôдпиратя. Русины при попередныхъ выборахъ постояли за нашими кандидатами навѣть вôдважнѣйше якъ неоденъ зъ насъ, а що не удало ся выбрати нашихъ послôвъ, сему нѣ мы, нѣ они не винуватѣ. Для Русинôвъ намъ выпадае теперь вôдвзаимнити ся зъ честію, и длятого всѣ мазурскѣ выборцѣ зъ IV-ои курін повинни вôддати свои голосы не на кого другого, тôлько на кандидата Русина поставленого рускимъ народнымъ сторонництвомъ." Се заявленє п. Боровича приняли присутнѣ [въ выимкою кôлькохъ стояловщ кôвъ] зъ повнымъ одобренемъ.

Що до кандидата на посла зъ IV-ои курін — то Русины якъ и Мазуры вказують тутъ на о. Филемона Подолиньского пароха зъ Лазôвъ. Селянамъ рускимъ якъ и мазурскимъ знаный вôнъ яко великій ихъ другъ, що яко радный и выдѣловый рады повѣтовои въ Ярославѣ прихильнôсть свою въ заступництвѣ селяньскихъ интересôвъ все стверджуе дѣлами. Селяне обохъ народностій высоко цѣнять его непохитный характеръ за тое, що коли при попередныхъ выборахъ декотрѣ мазурскѣ выборцѣ дали ся були вôдвести вôдъ свого кандидата, о. Подолиньскій вôдважно стоявъ при людовôмъ прапорѣ и все голосувавъ на припорученого рускимъ центральнымъ комітетомъ а польскимъ людовымъ комітетомъ поставленого кандидата-Мазура. Не сумнѣваемо ся, що о. Подолиньскій представить ся выборцямъ зъ чешанôвского повѣту въ Любачевѣ дня 4 марта.

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Правыборы въ мѣстѣ Калуши правительство пôдготовляе ось въ якій способъ: Комісарь п. Совиньскій вразъ зъ своимъ адъютантомъ Целеромъ [котрый мѣжь жидами при выборахъ 1895 р. вôдограв дуже значну ролю] удавъ ся до рабіна Бабата, старого, слабосильного чоловѣка, и представивши ёму, що правительство конечно жадае пôдпоры кагалу при правыборахъ, вымôгъ у рабіна, що той въ суботу [27-ого м. м.] казавъ у божници по молитвахъ вôдчитати рабіньске посланіе приказуюче жидамъ, щобы всѣ йшли до голосованя на листу староства а щобы нѣ оденъ жидъ не важивъ ся голосувати на когось зъ листы мѣщаньскои.

Въ Рипянцѣ, Завою и Яворôвцѣ староство, якъ зачуваемо, уневажнило правыборы, хочь въ однôмъ мѣсци листа урядова дôстала лише 2 голосы, а народна 155 голосôвъ, а въ инших величезну бôльшôсть.

Камеральники не перестають переслѣдувати селянъ.

За фальшоване листъ голосованя Русины вносять донесеня карнѣ. Будуть деякѣ панове вôдповѣдати передъ кратками судовыми.

——

Якъ переводять правыборы въ Бучацкôмъ, читаемо гарный образокъ въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ôмъ:

Дня 19 с. м. приѣхавъ комісарь ц. к. староства бучацкого Геллеръ для переведеня правыборôвъ до села Фôльваркôвъ. Насампередъ запрошувавъ зôбраныхъ, щобы всѣ голосы давали на вôйта. Коли вôйтъ таки не дôставъ потрѣбного числа голосôвъ, тогдѣ комісарь переставъ вôдчитувати листу выборчу за порядкомъ, а читавъ на вырывки, вышукуючи сторонникôвъ вôйта, а богато выборцѣвъ вôдôйшло домôвь, бо нѣбы-то не були вписанѣ до листы выборчои. Кароля Працовитого два разы глядавъ комісарь и не мôгъ его найти на листѣ; ажь коли вôнъ заявивъ, що буде голосувати на вôйта, зараз якось найшовъ его п. комісарь на листѣ и припустивъ до голосованя; але Працовитый таки не голосувавъ на вôйта. При кôнци правыборôвъ поспытавъ комісарь нишкомъ вôйта, кого бы вычеркнути зъ помѣжь выбраныхъ: Григ. Антонова, Стан. Бѣлиньского чи Ивана Была. На бажанє вôйта вычеркнено Ивана Была, котрый мавъ значну бôльшôсть голосôвъ; се тому, щобы на его мѣсце пôддержати вôйта. Коли при тôмъ всѣмъ все-таки ще не ставало вôйтови одного голосу, запытавъ комісарь, чи нема въ салѣ жидôвъ, котрѣ бы голосували на вôйта. А що жидôвъ не було, то велѣвъ вôйтови пôслати по селу, щобы поглядати голосôвъ. На жадане вôйта привѣвъ поліцай Антона Сороку и его намовлено, щобы давъ на вôйта голосъ той одинъ, котрого ще не ставало.

——

Зъ Дрогобича пишуть намъ:

Супротивъ поголоскъ въ польскихъ дневникахъ, мовь-бы при правыборахъ зъ V-ои курін въ мѣстѣ Дрогобичи „побѣдила листа соціялістôвъ", доносимо: Тôлько въ III-ôй секціи, де правыборы переводивъ комісарь Тировичь зъ безсторонностію гôдною зазначена, побѣдила лѣста роббітничо-мѣщаньска. Пригнетеного и придавленого елементу дрогобицкого політикою п. Охримовича годѣ звати „соціялістичнымъ проявомъ". Два передвыборчѣ зборы заниціованѣ жидомъ-соціялістомъ Фрідманомъ, годѣ уважати за причину порушеня народу до тои степени, якъ се обявило ся при тыхъ правыборахъ. Головными причинами були тутъ: незаконне ведене правыборôвъ та Охримовичѣвско-пропінаційна політика. — Вечеромъ въ день укôнченя правыборôвъ перетягали товпы улицями мѣста. Розъярене панувало таке, якого Дрогобичь ще не видавъ. Кандидатови на посла зъ V-ои курін д-рови мед. Лєховскому и ц. к. старостѣ вмитовчено вôкна. Голосять яко рѣчь певну, що въ день выборôвъ зареквірують вôйско.

——

Выдѣлъ Рускои Рады въ Золочевѣ запрошуе всѣхъ чч. Выборцѣвъ зъ IV-ои курін на округъ Золочевъ-Перемышляны на зборъ, котрый вôдбуде ся дня 5 марта т. р. въ пятницю о годинѣ 1-ôй зъ полудня въ сали Рады повѣтовои въ Золочевѣ. — Вôдъ Выдѣлу Рускои Рады въ Золочевѣ дня 27 лютого 1897. *Рожанковскій* председатель, *Малый* секретарь.

——

Оповѣщеный уже зборъ выборцѣвъ повѣту городецкого зъ IV. и V. курій вôдбуде ся дня 4 н. ст. марта въ Городку въ баракахъ мѣскихъ о годинѣ 1-ôй зъ полудня. Кандидаты представлять ся выборцямъ. О якъ найчисленнѣйшу участь выборцѣвъ и правыборцѣвъ просять въ именн комітету — о. С. Березовскій, председатель и д-ръ Л. Озаркевичь.

——

Въ Комарнѣ — якъ зъ-вôдтамъ доносять — арештовано досн около двѣста людей. Жандармы арештуютъ такожь людей въ сусѣдныхъ сѣлъ. Арешты мѣскѣ не можуть помѣстити арештованыхъ. Слѣдство веде въ

Комарнѣ комісія въ самбôрского суду окружного.

— —

Въ справѣ чотирохъ правыборцѣвъ рускихъ пострѣленыхъ дворавами въ Вихторовѣ повѣту станиславôвского внесено донесене до прокураторіи въ Станиславовѣ.

— —

Комітетъ передвыборчій сторонництва людового, въ складъ котрого входить: д-ръ Кароль Леваковскій, редакторы Реваковичь, Выслоухъ и Стапиньскій, та польскій послы селяне и вызнатнѣйшій селяне зъ захôдныхъ повѣтôвъ — выдавъ оногды вôдозву выборчу, въ котрôй зазначуе ось такій свои постуляты: загальне безпосередне тайне голосоване, ухилене системы протекційнои въ управѣ публичныхъ институцій и урядôвъ, реформа податкова на основѣ оподаткованя люксусу и спекуляцій біржевыхъ безъ дальшого накладаня тягарôвъ на рôльництво и ремесла, реформа доставъ для армін, зелѣзницъ и урядôвъ, реґуляція рѣкъ, спинене картелѣвъ, реформа тарифъ зелѣзничихъ, обниженѣ цѣнъ соли, реформа шкôльництва, зворотъ громадамъ коштôвъ за порученый обсягъ дѣланя, примусове обезпечене вôдъ огню и заразы на худобу, знесене льотеріи и стемпля ґазетного, выдане новои праґматики службовои, зменшене лѣтъ службы войсковои и т. д.

Вôдозва кôнчить ся поясненемъ квеcтіи солідарности кола польского. „Солідарный выступъ — каже вôдозва — всѣхъ послôвъ польскихъ у Вѣдни въ справахъ, дотыкаючихъ нарôдъ польскій яко такій, уважаемо першимъ обовязкомъ кождого посла польского, до якого бы вôнъ небудь належавъ сторонництва. Для всякихъ иншихъ справъ уважае сторонництво людове дотеперѣшный статутъ кола польского невôдповѣднымъ, бо вяже свободу посольску и тероризуе меншôсть, и длятого пôдъ нѣя кимъ услôвемъ послы сторонництва людового на основѣ такого статуту не звяжуть ся въ одно коло зъ иншими сторонництвами. Однакъ солідарне поведене въ парламентѣ навѣть въ справахъ соціяльно-економічныхъ уважае ся потрѣбнымъ и пожиточнымъ, а сторонництво людове буде старати ся, щобы всѣ послы польскій у Вѣдни выступали солідарно, наколи тй послы выйдуть зъ выборôвъ вôльныхъ, безъ напору орґанôвъ правительственныхъ и безъ примѣненя средствъ корупційныхъ та наколи згодять ся на вôдповѣдну змѣну статутôвъ кола. На жаль дотеперѣшный хôдъ выборôвъ не дае що-до сего запоруки."

Комітетъ центральный сторонництва людового затвердивъ на мѣсто Львôвъ кандидатуры: д-ра Кароля Леваковского и Генрика Реваковича.

Д-ръ Леваковскій заперечуе въ ґазетахъ вѣденьскихъ вѣсть, мовъ бы сторонництво людове вôйшло въ якій-небудь компромісъ зъ партією станьчикôвского. „Die Zeit" додае вôдъ себе замѣтку, що правдивôсть сего спростованя покаже ся зъ поведеня людовыхъ послôвъ въ парламентѣ та зъ ихъ становиска супротивъ правительства и кола польского.

— —

Оба вôддѣлы (для всхôднои и захôднои Галичины) польского комітету центрального вôдбули вчера въ Краковѣ спôльне засѣдане, на котрôмъ затвердили слѣдуючи кандидатуры зъ V-тои куріи:

Мѣсто Львôвъ зъ судовыми повѣтами Львôвъ, Щирець, Винники — Едмундъ Мохнацкій б. президентъ мѣста. [Якъ доносить Kurjer Lw., мавъ п. Мохнацкій цофнути вчера свою кандидатуру, такъ що супротивъ того лишилисъ бы кандидатуры: Ернеста Брайтера, редактора Monitor-а и соціялiста Козакевича, маляря.]

Сянôкъ-Коросно-Ясло Бжозôвъ-Добромиль-Лѣсько Старе мѣсто — Стан. Высоцкій, властитель дôбръ. [Сторонництво людове поставило на сей округъ кандидатуру Ив. Стапиньского, секретаря свого товариства політичного.]

Ярославъ-Ланьцутъ-Чешанôвъ-Яворôвъ-Городокъ — кс. Леонъ Пасторъ, лат. священикъ зъ Радимна.

Перемышль Мостиска-Рудки-Самбôръ-Дрогобичь — д-ръ Вікторъ Леховскій, лѣкарь зъ Дрогобича.

Стрый-Турка Жидачôвъ-Бôбрка-Долина-Калушъ — Казимиръ Ройовскій, дѣдичь зъ Гуменова.

Броды-Камѣнка-Жовкôвъ-Рава-Сокаль — Володиславъ Ґневошъ, дѣдичь зъ Кутôвъ.

Тернопôль-Збаражъ-Золочôвъ-Перемышляны-Бережаны — Генрикъ Вайзеръ, властитель фабрики паперу въ Сасовѣ.

Станиславôвъ-Рогатинъ-Пôдгайцѣ-Бучачь-Товмачь — Іосифъ Богдановичь, дѣдичь.

Борщôвъ Заліщики-Чортковъ-Гусятинъ Теребовля-Скалатъ — Лукіянъ Криницкій, президентъ окружного суду въ Тернополи.

Коломыя-Надвôрна, Богородчаны Косôвъ Снятинъ-Городенка — на сей округъ польскій комітетъ центральный не поставивъ кандидатуры.

Въ округахъ, припадаючихъ на захôдну Галичину, затверджено кандидатуры: въ Тарновѣ кс. Адама Копыциньского, въ Ряшевѣ кс. Кароля Фішера, въ Новôмъ Санчи Ивана Знамировского вôйта зъ Криницѣ, а що-до двохъ округôвъ: Краковъ мѣсто и округъ Вадовицѣ не запало рѣшене.

— —

Про кандидатôвъ рускои партіи радикальнои оповѣщено въ ч. 4-ôмъ „Громадского Голосу" такій комунікатъ:

„Селяньскій комітеты выборчій по повѣтахъ поставили доси ось якихъ радикальныхъ кандидатôвъ на послôвъ, а радикальный головный комітетъ выборчій згодивъ ся на ихъ кандидатуры:

Зъ куріи четвертои окр. Коломыя Снятинъ-Косôвъ — д-ра Теофиля Окуневского;

зъ куріи пятои окр. Коломыя и т. д. — д-ра Теофиля Окуневского;

зъ куріи пятои окр. Броды-Жовкôвъ и т. д. — лѣкаря д-ра Михайла Олѣйника;

зъ куріи пятои окр. Борщôвъ-Чортковъ и т. д. — лѣкаря д-ра Романа Яросевича;

зъ куріи четвертои окр. Перемышль-Мостиска-Добромиль — д-ра Ивана Франка;

зъ куріи пятои окр. Перемышль-Дрогобичь и т. д. — д-ра Ивана Франка."

Переглядъ політичный.

— —

Дипльоматичнй заходы послѣдныхъ днѣвъ въ справѣ кретеньскôй мали такій перебѣгъ: Дня 21 лютого выслало россійске правительство обѣжникъ до иншихъ державъ, въ котрôмъ поданй була въ головнôй рѣчи тй самй пропозиціи, якй выйшли були вôдъ Нѣмеччины заразъ пôсля приходу грецкого войска на Крету. Въ Берлинѣ згоджено ся заразъ и то безусловно на россійску ноту; опôсля приступила до неи Австрія, вôдтакъ Франція. Италія заявила, що пристае на все, на що згодить ся бôльшôсть державъ. Наконець мала згодити ся такожь и Анґлія. На тôмъ станули рѣчи дня 25 лютого и можна вже було выслати до Атенъ спôльну ноту. Однако доси нема ще вѣсти, чи грецке правительство ноту тоту вже дôстало. Передъ тымъ ще выслала Россія окрему ноту до Атенъ, о котрôй була вже згадка въ нашихъ телеґрамахъ. Россійска нота е дуже остра и рѣшуча и взывае Грецію до трохъ днѣвъ вôдкликати зъ Креты войско и фльоту. Въ спôльнôй нотѣ державъ мае такожь бути поданый речинець, въ котрôмъ Греція мае уступити зъ Креты. Зъ Парижа доносять, що проволока въ доручéню ноты грецкому правительству мае причину въ тôмъ, що еще не порѣшено, чи всѣ державы мають рôвнозвучнй ноты выладити чи кожда держава окрему, але однакового змѣсту. Рѣчь ся мала порѣшити ся через вчерашный день.

У всякôмъ разѣ треба надѣяти ся, що Греція буде теперь мусѣла уступити пôдъ напоромъ всеи Европы. Такимъ чиномъ и справа кретеньска зближае ся до своеи розвязки.

— —

Анґлійске правительство высылае около 10 марта с. р. посольство до Менеліка зъ власноручнымъ письмомъ вôдъ королевои. Цѣль тои выправы мабуть не инша, якъ щобы позыскати помôчь Менеліка противъ Дервішôвъ, зъ котрыми, якъ вѣдомо, воюе теперь Анґлія чи то нѣбы Єгипетъ. Анґлія задумуе посунути ся до Хартуму, а се таки рѣчь не легка; кôлька лѣтъ тому потерпѣла тамъ анґлійска выправа страшну погрому. Отже помôчь Менеліка була бы дуже бажана, коли бы вôнъ схотѣвъ рôвночасно наперти на Дервішôвъ зô вcходу.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатникôвъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и вырôвнати залеглости.

НОВИНКИ.

— —

— За упокôй душѣ Петра Стасюка, погибшого при правыборахъ въ Черневѣ, вôдбуде ся завтра 2-ого н. ст. марта о 8-ôй годинѣ рано богослужене въ Успеньскôй церквѣ у Львовѣ заходомъ рускои молодежи академичнои.

— Въ справѣ конфіскаты 32 числа „Дѣла" одержуемо отсе письмо: Cz. 4736 W imeny Jeho Wełyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak. kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w czysli 32 czasopysy: „Diło" z dnia 22 lutoho 1897 pid napysom: „U Lwowi dnia 22 n. st. Lutoho 1897" mistyt w sobi znamena prowyny z §. 300 i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derzawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody. W artykuli inkryminowanom omawlajuczom zbłyżajuszczíji sia wybory, pobudżaje autor czerez neprawdywi zajawłenia i perekruczenia stanu riczy do wzhordy i do nenawysty protiw własti derżawnym i ich organam pid wzhladom ich uriadowania, w czim mistiat sia znamena prowyny z §. 300 zak. kar. wo wydu czoho zariadżena czerez c. k. Prokuratorju derżawnu konfiskata toho artykułu jest uzasadnena. Lwiw dnia 26 lutoho 1897. [Пôдписъ нечеткій.]

— Надзвычайнй передконцертовй вправы мѣшаного хору Львôвского Бояна вôдбудуть ся завтра, вô второкъ, о годинѣ $7^1/_2$ вечеромъ. Выдѣлъ взывае всѣхъ членôвъ, щобы точно и въ комплетѣ явили ся. — *В. Ш.*

— Концертъ „Коломыйского Бояна" заповѣдженый зъ-разу на 9-го марта вôдбуде ся дня 10 марта въ середу зъ такою проґрамою: 1) Шевченко-Сѣчиньскій: „Днѣпро реве," мѣшаный хоръ зъ барітоновымъ сольомъ и фортепяновымъ акомпаняментомъ; 2) Мендельсонъ: „Концертъ G-moll" на два фортепяны; 3) Кирчôвъ-Нижанковскій: „Пѣсня вечѣрня", сольо-квартетъ зъ басовымъ сольомъ à capella; 4) Ф. Колесса: „Вулиця", мѣшаный хоръ à capella въ полученю зъ мужескимъ и жѣночимъ хоромъ, терцетами и солями меццо-сопранами; 5) Шевченко-Лисенко: „Реве та стогне Днѣпръ широкій", басове сольо: 6) О. Нижанковскій: „Славяньскй химны", мужескій хоръ зъ фортепяновымъ акомпаняментомъ на чотири руки.

— На загальныхъ зборахъ товариства взаимного кредиту „Вѣра" въ Перемышли дня 26 лютого с. р. затверджено предложеный дирекцією білянсъ, роздѣлено чистй зыски пôсля внесеня совѣта управляючого, призначуючи на діˇвіденду вôдъ удѣлôвъ для членôвъ $5^1/_2$%, и выбрано до совѣта управляючого на мѣсце уступившихъ: д-ра Антоневича, о. Копка, Л. Шеховича и д-ра Ґлембоцкого. До дирекціи выбрано о. Т. Ярему и п. В. Винара.

— Цѣсарь затвердивъ выбôръ ґр. Ивана Шептицкого, посла до сойму и властителя дôбръ въ Прилбичахъ, на маршалка и Яна Конопки, властителя дôбръ въ Шклѣ, на віцемаршалка рады повѣтовои въ Яворовѣ.

— Електрична друкарня. Нѣмцѣ Мерай, Горватъ и Роґа одержали патентъ выналаходу на заведене електричнои друкарнѣ. При помочи автоматичныхъ приладôвъ можна буде складати по 500 стиховъ на годину, такъ що въ порôвнаню зъ ручнымъ складанемъ черенокъ заощадить ся 86%. Центральна друкарска машина при помочи електричнои трансмісіи може бути сполучена зъ кôлькадесятьма иншими, такъ що дневникъ мôгъ бы выходити ôвночасно въ кôлькадесяти мѣстахъ. Було бы се великимъ заощадженемъ коштôвъ пересылки и прискоренемъ информацій.

— Краєва комісія для ревізіи грунтового катастру покôнчила вже свои роботы. Пôсля нового катастру будуть галицкй хлѣборобы вôдъ 1897 р. платити о 600.000 зр. менше грунтового податку, нѣжь доси. Въ львôвскôмъ рейонѣ, що обнимае 27 повѣтôвъ, обнижена оцѣнка доходу зъ поля о 401.343 зр., зъ иншихъ економічныхъ культуръ о 50.800 зр.; въ 6 повѣтахъ оцѣненый дохôдъ зъ лѣсôвъ о 65.885 зр., зъ сѣножатей о 4.537 зр. высше; загальный дохôдъ въ згаданôмъ рейонѣ обниженый зъ 8,624 405 зр. на 8,168.893 зр., значить о 455.512.; пересѣчный дохôдъ зъ морґа землѣ оцѣненый на 2 зр. 15 кр., зъ лѣсôвъ на 56 кр. зъ иншихъ економічныхъ культуръ на 1 зр. 68 кр. Въ тернопôльскôмъ рейонѣ, що обнимае 23 повѣты, обнижено оцѣнку доходу зъ пôль о 480.490 зр., зъ иншихъ економічныхъ культуръ о 43.991 зр.; въ 6 повѣтахъ пôдвысшено дохôдъ зъ лѣсôвъ о 58.491 зр. зô всѣхъ земель обнижено дохôдъ зъ 9,118.232 зр. на 8,642.791 зр., значить о 475.441 зр.; пересѣчный дохôдъ зъ морґа землѣ выносить 2 зр. 77 кр., зъ лѣсôвъ 66 кр., зъ иншихъ економічныхъ культуръ 1 зр. 70 кр. Въ цѣлôмъ краю обнижено оцѣнку доходу зъ землѣ о 1,285.984 зр.

— Мова Исуса Христа. Анґлійка, Аґнішка Шмідъ Люі, що займае ся поважно студіями надъ языкомъ грецкимъ, арабскимъ и сирійскимъ, знайшла въ однôмъ монастыри на горѣ Синайскôй одну зъ найстаршихъ рукописей Нового Завѣта. Квестія, якою мовою Исусъ Христосъ говоривъ, довго не могла бути порѣшена. Однй припускають, що Христосъ говоривъ по грецки, бо въ тôмъ языцѣ найимовѣрнѣйше написано три евангелія. Иншй доводять, що Христосъ говоривъ бесѣдою арамейскою, бо та бесѣда була за часôвъ Христовыхъ людовою въ Палестинѣ. Въ тôмъ власне языцѣ е написана рукопись знайдена на горѣ Синай Аґнішка Шмідъ Люі мовить, що Исусъ Христосъ говоривъ зъ народомъ галилейскимъ и зъ рыбаками надъ озеромъ ґенезаретскимъ бесѣдою арамейскою, бо инакше нарôдъ не розумѣвъ бы бувъ Исуса Христа. На доказъ свого твердженя покликуесь на грецкій текстъ Нов. Завѣта, де знаходить много арамейскихъ слôвъ непереложеныхъ. Въ синайскôй рукописи слова Христовй на хрестѣ: „Ili, ili lama sawachfani" наведено въ цѣлости а не въ перекладѣ, зъ тои простои причины, що выповѣджено ихъ въ языцѣ арамейскôмъ. Пôсля свѣдоцтва Євсевія евангеліє св. Матея въ первѣснôмъ текстѣ було написане въ языцѣ арамейскôмъ. Давнѣйше уважано языкъ арамейскій за зôпсовану форму еврейского. Новѣйшй студіи выказують, що е то самостôйна бесѣда, якъ еврейска або арабска.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенты одержали оо.: Онисимъ Юзичиньскій на Выбудôвъ, Лукіянъ Сѣчиньскій на Мшану, Євст. Качмарскій на Славско, Стеф. Донаровичь на Девятники, Ив. Маркевичь на Гнилицѣ великй, а консисторія вставилась до президіи намѣстництва о згоду на ихъ канонічну институцію. — Канонічну институцію одержали оо.: Сев. Габрусевичь на Ольховець, Зенонъ Гутковскій на Кутище, Іос. Мѣльницкій на Полоничѣ и Вол. Левицкій на Ляшки корол. — До канон. институціи на Побукъ вôзваный о. Сильв. Богачевскій. — Декретъ увôльненя вôдъ конкурсового испыту одержавъ о. Ол. Криницкій парохъ Дубровицѣ. — Консисторія вставилась до намѣстництва о плату зъ реліґійного фонду для сотрудникôвъ въ Бôркахъ вел. и въ Ляховичахъ подорожныхъ. — Архіерейскй похвальнй грамоты зъ правомъ уживаня крилошаньскихъ експозиторій одержали оо. Ив. Гургула парохъ Ганонець и Єфремъ Гляньскій парохъ Оброшина. — О. Мих. Трестевскій, завѣдатель Щирецкого деканата, именованый дѣйстнымъ деканомъ того-жь деканата. — О. Ом. Ваньо, архикатедр. сотрудникъ, именованый префектомъ духовнои семинаріи, а о. Лука Побоярскій, завѣдатель Мшаны, сотрудникомъ при архикатедр. храмѣ.

Посмертнй — ✝ — оповѣстки.

Петро Стасюкъ, загально поважаный господарь въ Черневѣ повѣту станиславôвского, упокоивъ ся въ 45-ôмъ роцѣ житя наглою смертію дня 27 н. ст. лютого, проколеный баґнетомъ жандарма при правыборахъ въ Черневѣ. Вѣчна ему память и земля перомъ!

О. Симеонъ Гаморакъ, парохъ-ювілатъ въ Стецевôй снятиньского повѣта, отець посла о. Кирила, упокоивъ ся дня 17 с. м. въ 91 ôмъ роцѣ житя а 63 ôмъ священьства. Покôйный вôдъ довгихъ лѣтъ бувъ невидящій. Похороны вôдбули ся въ Стецевôй при великôй участи священикôвъ и парохіянъ дня 20 с. м. В. є. п.!

Андрей Болехôвскій, учитель и управитель школы въ Розвадовѣ повѣту жидачôвского, упокоивъ ся дня 21-ого с. м. Бувъ то чоловѣкъ способный, добрый педаґоґъ и вытревалый робôтникъ. Въ короткôмъ часѣ вôнъ зъеднавъ собѣ въ Розвадовѣ загальну любовь у народу а повагу у сусѣдного учительства. Якъ щирый Русинъ вôнъ любивъ свôй нарôдъ цѣлымъ серцемъ и працювавъ для него зъ повнымъ пожертвованемъ. Єго заходомъ повстали въ Розвадовѣ читальня и крамниця. Похороны покôйного вôдбули ся дня 23 лютого. В. є. п.

О. Петро Корчиньскій, парохъ зъ Пôдгорецъ деканата олеского, голосный свого часу польономанъ въ конфедератцѣ, що за аферу зъ пок. митрополитомъ Яхимовичемъ [не хотѣвъ митрополита впустити до своеи церкви] бувъ довго суспендованый, упокоивъ ся сими днями въ 75 роцѣ житя а въ 51-ôмъ священьства. В. є. п.!

Послѣднй вѣсти.

Зъ Станиславова переѣхала сеи ночи до Калуша компанія станиславôвского полку пѣхоты.

Телеґрамы „Дѣла".

— —

Атены 1. марта. Покликано резервістôвъ зъ р. 1891 и 1892. — Всѣ заступники державъ мають вже инструкцію въ справѣ спôльнои ноты, котру мають доручити грецкому правительству. Французскому послови припоручено зредаґувати еи. Змѣстъ ноты не знаный докладно.

Канеа 1 марта. На послѣдню проклямацію адміралôвъ вôдповѣли повстанцѣ, що мѣжь Кретою а Портою зôрвана всяка звязь, а кретеньскій нарôдъ не пристане на инше полагоджене справы, якъ тôлько на злуку зъ Грецією. — Вôдъ вчера зрана веде ся близько Канеѣ бôй мѣжь Греками а Турками. Раненыхъ Туркôвъ перевозять до Канеѣ; жиды громадно утѣкають зъ мѣста. Бôй пôшовъ зъ того, що ґубернаторъ Кандіи вже по проклямаціи адміралôвъ роздававъ оружье мѣжь турецкихъ добровольцѣвъ, котрй разомъ зъ турецкимъ войскомъ ударили на христіянъ, мордували ихъ и палили села. Пôдъ Кандією прийшло тежь до битвы мѣжь Турками а повстанцями. Турецкй кораблѣ, що стоять въ заливѣ Суды, дали вчера два разы огня до повстанцѣвъ; але на вôзване адміралôвъ залишили стрѣляти. Коло Ретимну тежь тревала цѣлый вчерашный день битва.

Надôслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнковъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

Кто пье Катрайнера Кнайпа солодову каву? Всѣ котрй люблять смачну каву, хочуть бути здоровй и хочуть щадити.

Пѣвець церковный

пошукуе посады вѣдповѣднои; розумѣе управляти хоромъ нотного спѣву — такожь може и повеличатись хорошими свѣдоцтвами и тенороmъ. — Зголошенія надсылати до Редакціи. 66 1—3

ПОДЯКА.

Снмъ почуваємо ся до милого обовязку подякуьати Вп. д-ру Василю Кебузиньскому, лѣкареви въ Перемышли, за ласкавый даръ надбсланый намъ въ книжкахъ вартости 10 зр.

Вѣдъ Выдѣлу читальнѣ „Просвѣты“ въ Вислобокахъ *М. Чайковскій*, голова.

Конкурсъ.

Урядъ громадскій мѣсточка Лисець розписує симъ конкурсъ зъ річницемъ до 15 цвѣтня 1897 на посаду **лѣкаря громадского** зъ рѣчною нагородою 400 зр. а. в. зъ громады, 50 зр. вѣдъ обшару дворского и 20 зр. за оглядане тѣлъ умерлыхъ. 63 2—3

До пана Ивана Ляврука ножовника при ул. Галицкой число 6 у Львовѣ.

Неоцѣненою рѣчію есть мати добре выострену бритву для того, хто самъ голить ся. Отже заявляю Вамъ, Пане, що я посылавъ свои бритвы до острења за границю, але не були они навѣть въ приближеню такъ фахово по майстерски выконаній, якъ теперь, вѣдъ коли даю до Васъ, а переконавъ-емь ся, що єдино Вы есте тымъ правдивымъ фаховцемъ до острења. А при тѣмъ я такъ задоволеный, що мушу Васъ всѣмъ интересованымъ яко доброго, совѣстного и єдино здѣбного ремѣсника въ тѣмъ фаху припоручити.

Зъ поважанемъ
Г. Товарницкій.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русиновъ
Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Подяка.

По недосліднмим совітам Божим тяжке горе навістило нашу родину. З повеліня Всевишнього вступив межи нас ангел смерти і забрав з нашого кружка возлюбленого і найдорожшого мужа і батька родини незабутної памяти о. Ореста Кисілевского, пароха Незвиск, котрий по коротній а тяжкій недузі дня 23 н. ст. сїчня розпрощав ся з сим свѣтом. В тяжкім смутку погружені позісталі члени родини уважають за свій святий обовязок прилюдно подякувати найперше тим рідняком, сусїдам і приятелям, котрі в часї болїзни покійного відвідували его і кріпили а в часї смерти і погребеня печаль нашу подїляли і словами щирої розради старали ся гоїти біль серця нашого. Дальше дякуєм Вєч духовеньству, що приспіло з послїдною прислугою покійникови: Впр. оо.: Левицкому, містодеканови жуківскому і парохови з Обертина, за провід в похороні і слово Боже в церкві, Любовичеви з Луки за уділене покійному св. Тайн і за слово пращальне при гробі, Кобриньскому, деканови городеньскому і парохови з Ракізця, Волошиньскому з Далешевої, Данилевичеви з Петрова, Дворянинови з Чортівця, Дворяниновн з Підвербець, Лотоцкому з Якубівки, Однорогови з Живачева, Котову з Хоцемира, Хлібовицкому з Жукова, Ткачкевичеви з Жабокрук і Пєсцьоровскому з Виноградy, як також Вп. п. Матеєви Велигорскому, укінченому богословови, Вп. Томі Поддністаньскому, повномочникови дібр Вп. п. коляторки Захарясевичевої, місцевій почтмайстровій пани Михалині Буржиньскій і місцевому учителеви п. Орестови Козловскому за участь в похороні. Дякуємо вкінци Честному Братству церковному з Незвиск і Воронова і всїм парохіянам, що так численно поспішили відпровадити свого довголітного душпастиря на місце вічного супочинку. Нехай нагородить всїх Вас Господь стократно за любов, потїху, за труд і молитву, і нехай сохранить Вас від таких ударів і печали!

Олена Кисїлевска — жена; Орест Кисїлевский — син; Іванна Велигорска. Климентина Островска і Ольга — дочки; Іван Велигорский — зять; Олена Кисілевска — синова; Віктор і Володимир — братя покійного; Савина, Євгенія і Леонида — сестри; Кароль Готкевич, Павло Герасимович і Іван Лясковский — швагри; Олександер Осадца і Іполит Бабяк — сестрінці; Августин Левицкий — брат жени покійного; Орест Кисїлевский і Ярослав Островский — внуки. 69 1—1

КОМПЛЄТНѢ выправы кухоний зъ можливо найвыжшимъ опустомъ при значнѣйшомъ вѣдборѣ меблѣ зелѣзнй, матерацы дротяний поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

МУЖЕСКУ Безсильнѣсть 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхівъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужеской силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Въ кождой рускій хатѣ повинєнъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1897.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмовъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ
артистъ-маляръ

має честь повѣдомити, що зъ днемъ 10 го лютого с. р. перенѣсъ ся до **Паушовки** почта въ **Джуринѣ**.

Выготовляє образы церковній на полотнѣ и деревѣ, пбсля власныхъ начерківъ або пбсля дорученыхъ взорбвъ. Приймає до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ золоченемъ, пбсля власныхъ плянбвъ; украшує внутра церковъ, выконує такожь портреты крейдковій, пастельовій и олѣйній пбсля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хоть-бы и найменче замовленє выконує солїдно и въ можливо найкоротшомъ часѣ. Звертає увагу

на особливо приступній цѣны

и пору чаючи ся благосклонной памяти Вєч. Духовеньства, Хвальныхъ Брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о численій замовленя. 50 2—?

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжднвникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вірменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пбвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ
АНТОНІЯ СЕРАФИНА
ВЪ КАЛУШИ

вѣдзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рбзнои ваги и приймає ушкоджений дзвоны до переливаня въ найкоротшомъ часѣ, а такожь має на складѣ готовій дзвоны рбзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшній замовленя, прошу о ласкавій замовленя такъ на поодинокій новій дзвоны якъ и на цѣлій ґрупы. За тревалбсть матеріялу и гармонійныи звукъ моихъ дзвонбвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ
3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна флящина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтомъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченомъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности порученый також дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґаніэму, именно грудей и легкихъ збольшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричномъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Цезара Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: К. Балабана и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 324 18—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичь, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Розклад їзди поїздів зелїзничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 26 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

Ф. МІССЛЕРЪ

вѣдъ зверхности организоване **мореплавне заведенє**

ВЪ БРЕМЕНЪ

высылаюче людей найбезпечнѣйшами почтовыми и скороходными кораблями зъ **Бремена** въ полудневу и пѣвнѣчну **Америку, Африку, Австралію** и взагалѣ до всѣхъ мѣсцевостей кулѣ земскои.

Найдешевшій цѣны — найсовѣстнѣйше прокормленє.

72 Увѣдомленя у всѣхъ языкахъ безплатно и франко.

Адреса: **F. Missler, Bremen, Banhofstrasse, 30.**

ВЪ ТРУСКАВЦИ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подаґра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхіасъ, хоробы жѣночій.

Обширну брошуру о Трускавци высылає на жаданє зарядъ. — Въ I-ômъ и III-ômъ сезонѣ о 30% танше. 38 5—20

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 39 Львовъ, Второкъ 18 Лютого (2 Марца) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Кілинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1, Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрій: за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовои або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Поздяки и иншій донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 2 н. ст. марта 1897.

Читаємо въ польскихъ дневникахъ такій комунікатъ:

„Намѣстництво выдало до всѣхъ староствъ розпорядженє, щобы якъ найенергічнѣйше и зъ всею рѣшучостію выступали всюды, де зайшли бы якій розруси и бунты, а тыхъ, котрій бы пѣдбурючали народъ до ексцесовъ и терорызму, щобы потягано безпроволочно до якъ найстрожшои одвѣчальности.“

Варта бы мати повный текстъ згаданого розпорядженя, бо може бы зъ него було можна вычитати близше означенє тыхъ выразовъ: „розруси, бунты, ексцесы, терорызмъ“, — а такъ зъ сего комунікату, зредагованого дуже загальниково, можна выробити собѣ хибне поняте о теперѣшнѣмъ руху выборчѣмъ. Для прасы польскои, котра систематично полохае публіку „ножами гайдамацкими“, выстане и сей комунікатъ, бо въ нѣмъ такъ само якъ и въ ей справозданяхъ говорить ся про тѣ страшній рѣчи, не наводячи для ихъ потвержденя нѣякихъ фактовъ. В прочѣмъ досыть ризыковнымъ може бути — вѣддавати комісарямъ выборчимъ оцѣнку и оречене, чи якесь острѣйше выступленє громадянъ кваліфікує ся за розруси и бунтъ, коли въ дотычныхъ случаяхъ иншимъ вѣдповѣднѣйшимъ способомъ можна бы було полагодити цѣлу справу.

Якъ несовѣстно праса польска надужывае свого вплыву на опінію публичну, про се свѣдчать ей статьѣ або дописи (найчастѣйше фабрикованій въ самѣй редакціи) о руху выборчѣмъ. Безъ подаваня фактовъ, або при перекрученю фактовъ, представляе ся руській селянинъ кровожадным звѣремъ. Для пластичности образу не залишають ся натыкъ прорѣзню въ 1846 р. А консеквентно зъ тымъ всѣмъ накликує ся: Polizei! Polizei! Коли при збольшенѣмъ освѣдомленю народу не помагають давній средства выборчій, то пробує ся ще й сего нового средства.

Для примѣру наводимо зъ послѣдного числа Przegląd у допись зъ Подоля, надісланую якимсь дѣдичемъ. Въ тій дописи выразно домагае ся той дѣдичъ, щобы заведено станъ облоги, бо ино тогдѣ буде вѣнъ мѣгъ спокійно спати. Дописуватель кличе за войскомъ и жалуесь, що „край не мае войска пѣдъ рукою“. Не справджуесь приповѣдка: Polak Węgier dwa bratanki — бо що практиковано на Угорщинѣ зъ войскомъ при выборахъ, се пѣсля бажаня подольского дѣдича и у насъ повинно стати ся. Ось змѣстъ сеи дописи:

„Мы (дѣдичѣ) по селахъ, вѣддалений неразъ по кольска миль вѣдъ староства, а такъ само вѣдъ суду, почты и телеграфу, не можемо бути спокійній Въ добавокъ настае весна и деякій дорога стають ся майже недоступній. Доси у дѣдича, якъ тамъ було въ китшени такъ було, але бодай не боявъ ся нѣчого, бо хочь правдѣ мавъ въ шуфлядѣ револьверъ, але то тѣлько для формы. А теперь но! Що мѣсточко, то страшній грѣзьбы, що вѣче, то гомѣнъ бунту и роздору суспѣльного, ширеного мѣжь людомъ. А сему людови всьо вѣльно и всѣ толерують его промахи, бо се прецѣ нѣбы бѣдный угнетеный людъ. Натомѣсть надъ бѣльшими властителями, котрій суть прецѣ ядромъ монархіи, бо честно, поважно и щиро зъ нею спѣльно дѣлають, нѣхто не розводить опѣки. Коли бы хто зъ насъ проминивъ ся, то мѣгъ бы бути потягненый до одвѣчальности, натомѣсть на дикій орды, кидаючій клевету и грѣзьбу, чи-жь нема жадноі рады, жадныхъ средствъ осторожности? По ночахъ рѣзній wichrzyciele снують ся всюды, проповѣдують де удасть ся, якѣсь нѣбы купцѣ по ярмаркахъ роздають найгоршій пѣдбурюючій книжки. А тій якѣсь газеты, даромъ и тайно розсылаій по селахъ, и тій сходныя всюды! Чи-жь се все вѣльно? и длячого вѣльно? А прецѣ войско коштуе стѣлько край, а край не мае его пѣдъ рукою. Тожь упрашаемо на цѣлѣмъ Подоліо о средства осторожности, заразъ, конечно, щобы спокійный обыватель мѣгъ спокійно спати. Если треба пѣдписовъ, то можу ихъ дати тысячѣ, а свого не подамъ, бо бы мене готовій спалити! Такій то у насъ часы настають.“

Пѣсля такого моделю пише ся въ прасѣ польскій о руху выборчѣмъ. Мазурскій хлопъ, озареный спѣльною любовію ойчизны, выступае спмъ разомъ — при залишеню надужить выборчихъ — невиннымъ ягняткомъ въ порѣвнаню зъ рускимъ селяниномъ, для усмиреня котрого треба скрѣпленои жандармерій и компаній войска. А про фактъ надужить и незаконностій выборчихъ промовчуе праса польска, такъ що хто хоче выробити собѣ правдиве поняте о теперѣшнѣмъ руху выборчѣмъ, сей мусить заглянути до независимои прасы рускои. Чи и правительство информуе ся зъ рускои прасы, не знаемо, — але на кождый способъ оно мае пѣдъ реляцій старостиньскихъ також протесты, телеграмы и жалобы на письмѣ покривдженого народу. Мы думаемо, що було бы найлѣпше направити лихо таки у себе дома и въ порѣ, коли взагалѣ можна ще направити, — бо-жь, цѣлкомъ природно, голосъ покривдженого не смѣе пролунати безслѣдно. Сей голосъ пѣднесе народъ рускій въ вѣдповѣдный способѣ и въ такѣмъ мѣсци, де его мусять почути, — а голосъ сей не буде рѣвняти ся пустій балаканинѣ прасы польскои, лише буде опирати ся на фактахъ, не лишь численныхъ, але кровавыхъ и вопіющихъ... Факты будуть промовляти!

Зъ руху выборчого.

Сокальскій повѣтовый рускій комітетъ выборчій просить всѣхъ Р. Т. выборцѣвъ зъ повѣту сокальского на день 6 н. ст. марта о 4 годинѣ передъ полуднемъ до салѣ магістрату въ Сокали на остаточну нараду. — Вѣдъ комітету.

Ярославскій рускій повѣтовый комітетъ выборчій запрошуе отсимъ всѣхъ выборцѣвъ зъ курій IV и V-ои на понедѣлокъ 8-ого н. ст. марта о годинѣ 11 передъ полудняемъ до салѣ Victoria въ Ярославѣ въ цѣли остаточного поставленя кандидатуръ. На сій збори запрошуе ся заразомъ всѣхъ убѣгателѣвъ о мандатъ посольскій въ IV и V-ій курій, щобы зводили явити ся и свои кандидатскій промовы выголосити.

Правыборы въ ночи. До Dziennik-a Polsk-ого доносять зъ Тернополя пѣдъ днемъ 1 н. ст. марта: „Вчера *въ ночи* (отже або зъ суботы на недѣлю або зъ недѣлѣ на понедѣлокъ) зѣхавъ до Березовицѣ великои маніпулянтъ тутешнього староства и въ хатѣ господаря Цилина Пѣдгайного *зачавъ сейчасъ переводити правыборы* зъ 5-ои и 4-ои курій. Селяне, дѣзнавши ся про се, впали на оббите Пѣдгайного и хату здемолювали (!?). Делегатъ староства, не докѣнчивши урядованя, поспѣшно зъ села выѣхавъ. Нинѣ вѣдѣйшовъ до Березовицѣ вѣддѣлъ драгонѣвъ зъ Тернополя.“

Якъ бачимо, е се першій случай, що правыборы переводять ся въ ночи, а патентъ на сю нову штучку выборчу припадае староству тернопѣльскому. Оповѣдано намъ зъ Калущины, що громадяне одного села, информуючи ся про всѣлякій практики выборчій, пытали: чи може бути таке, щобы правыборы вѣдбували ся въ ночи? На се досыть оригінальне пытанє дѣстали вѣдповѣдь, що властиво правыборы не можуть вѣдбувати ся въ ночи, але — застерѣгъ ся благоразумно поясняючій — у насъ и таке може бути. Ну, и справдѣ бачимо, що таке вже стало ся въ Тернопѣльщинѣ. А Dziennik-ови Polsk-ому, котрый давъ до сеи вѣсти сенсаційный заголовокъ „забуреня выборчій“, скажемо хиба: Czy kpisz, czy o drogę pytasz?

— —

Зъ Залѣщицкого пишуть намъ:

У насъ въ Залѣщицкѣмъ пануе та сама система выборча противъ Русинѣвъ, що и всюды. Де народъ зорганізуваввъ ся, тамъ рѣзными штучками буває воля бѣльшости подоптана. Такъ дня 17 лютого вѣдбували ся правыборы въ мѣсточку Устячку, де въ V-ій курій голосуе ажь 190, а въ IV-ій 60 жидовъ, але все-таки христіяне мають бѣльшість. Пѣзнавши вагу выборовъ, народъ зорганізуваввъ ся и поставивъ въ обохъ куріяхъ чисто христіянъску листу.

Выборы зъ V-ои курій розпочали ся рано о 9-ій тымъ, що п. комісарь Городскій самовѣльно выбравъ до комісіи жида Хаима, не увзгляднивши бажаня вѣйта, котрый поклыкавъ бувъ Анд ѣя Мандзюка, честного господаря. Такъ само до записуваня голосовъ просивъ вѣйтъ о. Гаморака, але комісарь не приставъ на се, а выбравъ екзекутора податковог. Вѣдтакъ выгнавши всѣхъ зъ канцелярій, бо „za ciasno“, почавъ народови многолюдно згромадженому передъ канцеляріею выясняти: хто мае право голосувати въ V-ій курій и т. д. — все дуже совѣстно поясняючи, але въ тѣмъ несовѣстнѣмъ намѣрѣ, щобы жиды надбѣйшли и щобы докучити народови зѣбраному на дворѣ та выставленому на снѣжницю зъ бурею. Першу цѣль п. комісарь осягнувъ: жиды прийшли, але народъ не уступавъ ся. Почало ся голосованє. Жандармъ, що стоявъ въ сѣнныхъ дверехъ, впускавъ жидовъ, а на христіянъ вѣдгрожувавъ ся. Мимо того терорызму було п. комісареви за богато христіянъ, бо вѣдкинувъ кольканацятьохъ правыборцѣвъ

Письма зъ Чікаґа.

Пише д-ръ *Володимиръ Сѣменовичъ.*

(*Конець.*)

Воздухъ въ Чікаґо незвычайно змѣнливый; на день маемо кольска разъ усякій воздухъ: рано може бути морозъ, въ годину теплѣйше, въ полудне зовсѣмъ тепло, пополудни снѣгъ а вечеромъ дощь. Такъ само и лѣтомъ воздухъ змѣняе ся. Въ зимѣ рѣдко коли маемо великій морозы; хиба сего року черезъ три днѣ мали мы тугій морозъ, бо доходивъ разъ до 20 низше степеня Фаренгайта; такій морозъ бувъ двацять и пять лѣтъ тому назадъ.

Що-до санітарныхъ вѣдносинъ мѣста Чікаґа — то мимо того, що мѣсто се брудне, однакъ смертельнѣсть тутъ невелика, бо якихъ 17·5 на тысячь. Се завдячити треба кѣлькомъ обставинамъ. По перше — мѣсто лежить на рѣвнѣй рѣвнинѣ надъ озеромъ, а черезъ те вѣтры сильно очищують воздухъ. По друге — якъ уже було сказано — на проеторони мѣста е навѣть цѣлій лѣсы и крѣмъ того богато паркѣвъ маленькихъ и бѣльшихъ, а такожь множество бульварѣвъ. Парки займають 2.000 акрѣвъ, а бульвары 30 миль англійскихъ; кождый бульваръ 100—200 стѣпъ широкій засадженый деревинною, зеленію на терасахъ и цвѣтами.

Комунікація мѣста Чікаґа — выймаючи дорогу корабельну — е велика. Денно приходить и вѣдходить до тысячь поѣздовъ. Крѣмъ трамваѣвъ електричныхъ, линновыхъ, е ще зелѣзницѣ, що йдуть по-надъ улицями по мостахъ, такъ званій „Elevater roads“, гоненій такожь моторами електричными, безъ дротовъ.

Мѣстомъ управляе „майоръ мѣста“ и мае при собѣ раду мѣску, котрои члены зовуть ся „альдерманами“ — се переважно „політикіры“ и то найгоршого сорта, люде знаменитій до хабарѣвъ, що побирають ихъ вѣдъ всякихъ корпорацій и заведень.

Трамваѣ не мають тутъ стацій; платить ся 5 центовъ за оденъ блокъ, але такъ само 5 центовъ и за кольканацять миль ѣзды, а часто ще дѣстае ся такъ званый „трансферъ“ — продовженє — то значить, що зъ одного трамваю можна перейти на другій и ѣхати дальше. Такъ само горѣшною зелѣзницею — elevator-омъ — ѣде ся за 5 центовъ неразъ бѣльше якъ нашу милю. Розумѣе ся, що анѣ трамвай анѣ горѣшна зелѣзница не мае вѣддѣловъ класъ а всѣ тутъ рѣвне, правдива демократія. Женщины и особы, що держать на рукахъ дѣти, мають першенство до сѣданя на выпадокъ, якъ купе заповнене, и то належить до чемности публичной, що мужчина, коли въ трамваю всѣ мѣсця занятій, при входѣ дамы встае и вѣдступае ѣй свое мѣсце, ба ще й здержае капелюхъ, кланяесь и просить сѣдати. Неразъ дама, коли неинтеліґентна, сѣдае и навѣть не вѣдклонить ся; на се Европейцѣ вельми озлоблюють ся. Тутъ е звычай, и дуже раціональный, що мужчины носять дѣти на рукахъ а не женщины; отже якъ до трамваю увійде мужчина зъ дитиною на руцѣ, то не тѣлько обовязкомъ моральнымъ мужчины есть вѣдступити ему мѣсце, але и самотна женщина се чинить. Коли дама входить до трамваю въ товариствѣ мужчины, то она е звѣльнена вѣдъ подяки за мѣсце, коли ѣй хто вѣдступить; замѣсть нея мае обовязокъ подякувати мужчина — и то не салютувати, якъ тутъ е звычай, але зняти капелюхъ, хочь-бы передъ мужчиною, и такъ подякувати за вѣдступленє мѣсце.

Зелѣзницѣ тутъ дуже рѣзнять ся вѣдъ старокрасвыхъ. По перше — якъ всюда, такъ и тутъ класъ нема, а е тѣлько одна кляса, загальна для всѣхъ — хиба хто бере спальный ваґонъ такъ званый „Pulman sleeping car“, то дѣстае „parlor car“. Не буду згадувати тутъ о ваґонахъ Пульмана; они курсують и въ Европѣ. Згадаю, що той славный Пульманъ живе въ Чікаґо и мае тутъ свои варетаты въ однѣй зъ дѣльницъ мѣста, котра носить его назву, бо она становить собою цѣле мѣсточко, що числить около 30.000 мешканцѣвъ. „Парльоръ каръ“ вѣдзначае ся тымъ, що замѣсть софокъ, якъ у звычайныхъ ваґонахъ, тамъ е уставленій фотелѣ на бѣгунахъ, на котрыхъ можна колыхатись, а такожь крутять ся на всѣ стороны и такъ уставленій, що оденъ фотель стоить проти другого, отже двѣ особы можуть на противъ себе сидѣти лицями. При тѣмъ мають пасажиры бѣльше выгоды, можуть ѣсти, пити и въ карты грати або въ шахи, бо до крѣселъ тыхъ можна примоцувати столикъ, на котрѣмъ можна поставити все, що злюбить ся. Розумѣе ся, що въ жаднѣмъ ваґонѣ не можна курити, хиба тѣлько въ призначенѣмъ на се. Ваґоны зроблені такъ, що мають на передѣ и зъ-заду платформы та й дверѣ, отже зъ одного ваґона можна пѣдчасъ ѣзды переходити до другого. Третя кляса — щобъ такъ назвати по европейски — мае софки выгѣдній, мягкій, зъ плечима рухомыми, такъ що ихъ можна перевернути на одну або другу сторону. Софка мѣстить двое людей. У ваґонахъ для курцѣвъ продають хлопцѣ ґазеты рѣзного рода, цигара и всякій ласощѣ та овочѣ. Въ кождѣмъ ваґонѣ е кльозетъ, а также вода въ бляшаныхъ вѣтлахъ.

Локомотива американьска також рѣзнить ся вѣдъ старокрасвои. Она мае двана цять колѣсъ; зъ тыхъ чотири передній маленькій и низько положеній, а прочій вѣсѣмь дуже великій. Сама машина — то великанъ, зъ великимъ на передѣ трикутнымъ носомъ, що вѣдгортае всьо, що передъ собою подыбле. На машинѣ е дзвѣнъ, въ котрый машиністъ дзвонить, якъ рушае и якъ до стаціи приѣздить. Нѣякихъ свистовъ анѣ дзвонень на дворци нема, анѣ нѣхто не оголошуе першого, другого и третого дзвоненя, анѣ кондукторъ не оголошуе, кѣлько мінутъ на стаціи буде поѣздъ стояти. На все те есть розкладъ ѣзды, котрый задармо можна дѣстати на кождѣй стаціи. Коли поѣздъ наближае ся до стаціи, го кондукторъ и его помѣчники — а майже кождый ваґонъ мае свого пѣдкондуктора — отвирають дверѣ и оголошують стацію, але звычайно въ такъ скороченый способѣ, що треба бути вже добре обзнакомленымъ зъ назвою стаціи, абы зрозумѣти, що се за стація.

Білетъ можна купити вѣдъ кондуктора такъ само добре, якъ на стаціи и за ту саму цѣну. Всѣдати и высѣдати можна, коли кому захоче ся; навѣть тогдѣ, якъ поѣздъ въ руху, Фрахту поѣздъ особовый нѣякого не бере, длятого на стаціяхъ задержуесь дуже коротко. Пакунки до 150 фунтовъ можна вѣддати до баґажу а на се дѣстане ся бляшку зъ нумеромъ — и подѣбну бляшку баґажмайстеръ причѣпляе до пакунку; на стаціи, де высѣдае ся, треба вѣддати служачому той такъ званый чекъ, а вѣнъ вѣднаходить пакунокъ, вѣддае властителеви безъ нѣякои оплаты не тѣлько зелѣзничои, але и безъ „трінкгельду“. Навѣть при тѣмъ фрахтѣ, що надае ся его за грошѣ — коли тѣлько ѣде ся тымъ самымъ поѣздомъ, не дѣстае ся нѣчого писаного, тѣлько бляшку. Поѣзды звычайно огрѣвають ся парою, а свѣтло въ многихъ

мотивуючи свій поступокъ тымъ, що ихъ нема въ лістѣ. Тымчасомъ були то такі господарѣ, що мали право голосованя також въ IV-ій куріи та й були въ лістѣ. Треба замѣтити, що листы не вѣдчитувано, лише безъ порядку впускано до голосованя по одному выборцеви. Крѣмъ того уживавъ п. комісарь давнои штучки розстрѣлюванія голосовъ, и то по бѣльшій части безъ всякои раціи, бо выборцѣ правильно выголошували имена и назвиска. О 2-ій годинѣ пополудни комісарь перервавъ голосованѣ зъ V ои куріи и удавъ ся на обѣдъ. А було въ той часъ ще около сотка не голосувавшихъ. Мимо вѣтру и снѣжницѣ нарѣдъ не розходивъ ся, боячись, щобы панъ комісарь зъ самыми жидами не закінчивъ выборовъ. Передъ 4-ою явивъ ся знова комісарь и, покрѣпленый, почавъ людямъ передъ канцелярією пояснати — risum teneatis — законъ выборчій! Того „казаня“ було перемерзлымъ людямъ за богато — почали упоминати ся, щобы дальше голосовано, а коли годѣ було „сваду“ пана комісаря перервати, вѣдступили его всѣ мовь на команда, такъ що передъ нимъ остало ся лише трехъ жидовъ. Таке „argumentum ad hominem“ зрозумѣвъ п. комісарь и удавъ ся до канцелярія.

Зъ канцелярія прийшла вѣсть, що вже розпочало ся голосованѣ зъ IV-ои куріи, мимо того, що V-ои куріи не докінчено. Нарѣдъ голосувавъ дальше, инсультованый часъ вѣдъ часу жандармами, котрі грозили, що будуть „бунтовниковъ“ арештувати. Жиды не завдавали собѣ навѣть стѣлько труду, щобы чекали на студени; они приходили по двохъ-трехъ и заразъ ихъ припускано до голосованя. Декотрі зъ нихъ голосували по кѣлька разівъ, роблячи своимъ собратамъ прислугу, бо многі жиды за-для торгового дня не могли опустити „гандлю“. Такъ переводжено выборы, глумячи зъ всякихъ божихъ и людскихъ законовъ, до 9-ои въ ночи; о 9-ій п. комісарь перервавъ выборы, щобы покрѣпити свое грѣшне тѣло. О 11 ій въ ночи почавъ дальше вести выборы. Жидовъ уже не було, лише около 60 христіянъ. По 12-ій комісарь замкнувъ голосованѣ и почавъ обраховувати голосы, а коли показала ся бѣльшість по сторону христіянъ, пославъ за жидами, котрі змобілізовані спали въ школѣ жидовскій. Такъ закінчивъ п. комісарь выборы около 4-ои рано побѣдою „ржонду морального“ неморальными способами надъ народомъ, що справдѣ славно державъ ся въ оборонѣ свого конституційного права.

Канцелярія д-ра Окуневского выготовила протестъ, а п. староста принявъ зъ заявою, що резолюція прийде на письмѣ. Побачимо, яка се буде резолюція...

——

Зъ Калущины пишуть намъ:

Сегодня [1-ого марта] приѣхала до Калуша зі Станиславова компанія инфантерія, а вечѣрнымъ поѣздомъ мають приѣхати ще двѣ компанія. Въ мѣстѣ аж кишить вѣдъ жандармерія и вѣйска. Отто выборы! радість для горожанъ! Навѣть жиды зітхають до Бога: Gott gebe bald besseres Wetter!...

Сегодня вѣдбувають ся правыборы въ Томашовцяхъ [де выбирає ся шѣсть выборцѣвъ]. Зареквірировано туды жандармерію. Нашихъ честныхъ селянъ зъ Томашовець, людей вплывовыхъ въ громадѣ, вѣзвало ц. к. староство на сей день до Калуша до староства „pod zagrożeniem grzywny 10 złr. i przymusowem przystawieniem przez żandarmeryą“. О скѣлько намъ вѣдомо, такі вѣзваня дѣстали господарѣ Федь Яцѣвъ, Романъ Столярчукъ, Матѣй Табачукъ, Яць Андрухівъ.

На день 16-ого марта т. е. на день выбору посла зъ сѣльскихъ громадъ уже теперь вѣзвано богато нашихъ селянъ до староства або до суду. Имена ихъ подамо пізнѣйше.

Ляшня, абы тероризувати наше тутешне духовеньство, пустила въ польскій дневники [Dziennik polski, Słowo polskie e tntti quanti] пѣдлі клеветы на нашихъ священниковъ. Такъ н. пр. въ газетахъ кинули клевету на руского сотрудника въ Калуши, що вінъ пропагує межи дѣтьми въ школѣ „рѣзню Поляківъ“. Нѣкчемній сі клеветы обурюють кождого хочь трохи справедливого чоловѣка, бо о. Романовскій — тихій, супокійный чоловѣкъ. А клевета кинена на него мае на цѣли: стероризувати его старенького вітця, пароха въ одній громадѣ, де селяне держать ся крѣпко, а де староство — якъ зачувати — намѣряє скасувати переведені тамъ правыборы, хочь нема до того причины.

Честній нашій селяне не перестають жалувати ся на переслѣдованя, якихъ они дізнають по камеральщинахъ и на тартакахъ барона Поппера. Зъ плачемъ въ очехъ оповѣдають о тыхъ „гоненіяхъ“. Все те мы реґіструємо.

Въ трехъ шинкахъ калускихъ бѣднота жидовска и христіяньска не уже вѣдъ тыждня за дармо горѣвку й пиво до нехочу.

Зъ Войнилівского дістаємо таке письмо: На-разѣ доносимо тѣлько коротко о правыборахъ въ мѣсточку Войниловѣ и въ Сѣльци при Войниловѣ, котрі переведено въ некористь народу.

Въ Сѣльци, якъ уже було писано въ „Дѣлѣ“ правыборы були розписанї вже передъ тыжднемъ, але тамъ роблено тото само, що въ Комарнѣ — комісарь Трояновскій, приѣхавши и побачивши людей — приготованыхъ, розхорувавъ ся и поѣхавъ. Вѣдтакъ черезъ цѣлый тыждень терорізовано людей, аж вкінци поставлено на своімъ: выбрано зъ V-ои куріи посесора Баржиковского а зъ IV-ои Баржиковского и Юзя Дуляновского. Але якъ выбрано? Въ лістѣ знаходило ся богато караныхъ недавно за злодѣйство и таке инше: два по 6 тыжднівъ, оденъ жидъ зъ Войнилова 3 мѣсяцѣ за крадѣжь, оденъ 1 мѣсяць а оденъ два разы по 7 днівъ такожь за крадѣжь; вѣдтакъ голосувало сѣмь жидовъ зъ Войнилова, котрі потому голосували зновъ у Войниловѣ. Розумѣє ся, якъ въ такій способъ переводить ся правыборы, то для христіяньско-руского народу нема рады... мусять падати рускі выборцѣ.

У Войниловѣ ліста выборча була выготовлена дуже зле для мѣщанъ. Вправдѣ принято богато реклямацій нашихъ, але за то умѣщено и богато недолѣтковъ та жидовъ зъ сѣлъ. Мѣщаньство сильно зорґанізувало ся и стерегло правыборовъ два тыжднѣ, бо звычайно не оголошувано правыборовъ. Жидова живо вела переписку зі староствомъ; жидовъ, що хотѣли вѣдсунутись вѣдъ голосованя, взывано до староства „на терміны“ и тамъ давано имъ вѣдповѣднї науки. Рѣзныхъ майстровъ полохано высокими „аркушами“, жидовъ „аркушами платничими“ и т. п. Правыборы вѣдбули ся 27-ого лютого пѣдъ охороною баґнетовъ. Зъ-разу було пять жандармовъ, потому телеґрафічно вѣзвано ще пятьохъ, отже разомъ десять жандармовъ! До салѣ напхало ся богато аґітаторовъ и баламутили нашихъ людей, такъ що они мусѣли аж чинно боронити ся. Зъ разу переводивъ правыборы комісарь Совиньскій, а потому прийшовъ ему до помочи секретарь староства Трояновскій. Нашихъ людей выганяли зъ салѣ [бо якъ сказано „kożuchy śmierdzą“], хоть въ сали и не богато нашихъ було, але жидовы могло бути повно та й богато жидовъ голосувало по два разы. Правыборы тревали вѣдъ рана до 11 ои годины въ ночи. Наше мѣщаньство держало ся сильно; досыть сказати, що знайшовъ ся всего одинъ-одинокій „хрунь“ гей-бы на показъ. Мимо того мѣщаньство перепало, а выйшли на выборцѣвъ: Ант. Піскозубъ, Вінк. Чеховичь, Ант. Бачиньскій, Францъ Коханьскій и Мих. Кольбрецкій. Правыборы зъ IV-ои куріи вѣдложено на часъ неозначеный. Се вже така система калуского староства, що де польско жидовско-урядова партія боить ся, що перепаде, тамъ або комісарѣ розхоруються ся, або просто вѣдкладає ся правыборы, а тымчасомъ... „robi się“... О, вольнї тї нашї выборы! та й „леґальнї“! Нема що й казати!

——

Зъ Долиньского пишуть намъ:

Въ Долинщинѣ їздять бурмістръ долиньскій Травнфельнеръ, швець Дудзиньскій и покутный писарь Редішъ по селахъ аґітувати за п. старостою; були вже въ Рожнѣтовѣ, въ Перегиньску, въ Мизуни. — У Велдѣжи при правыборахъ мало що не прийшло до бійки. Селяне хотѣли „перемолотити“ вѣйта Малиновича за те, що тримавъ зъ жидами. Побѣдило польско-жидѣвске сторонництво, а по выборахъ п. маршалокъ повѣтовый, котрого выбрано выборцемъ, подякувавъ за выборъ и сказавъ: „A teraz idźcie do szynku; pijcie na mój rachunek, ile chcecie“. — Въ Мизуни по завзятій борбѣ побѣдили нашї селяне, загрѣтї мѣсцевымъ о. парохомъ. Честь имъ! — Въ долиньскомъ повѣтѣ аґітують противники п. Романчука тымъ, що вінъ „лишь о професорівъ дбає“, а коли-бъ его выбрано на посла, то кожде село мусѣло бы по трехъ и по чотирохъ професорівъ утримувати власнымъ коштомъ...

Дня 20 лютого переводивъ секретарь староства Добровольскій правыборы въ Пѣдбережу и въ Тяпчи. Передъ выборами наганьбивъ вѣйта, чому не хоче бути выборцемъ. Въ канцелярія громадскій сказавъ до священика о. Бирчака: „Чекайте, ксьондзы! П. староста обходивъ ся зъ вами якъ зъ дѣтьми, а вы противъ него? Мы собѣ дамо раду зъ вами. П. староста, бѣгме, выйде!“ — „Паноньку, на двоє баба ворожила!“ вѣдповѣвъ священникъ. Правыборы въ Пѣдбережу выпали добре: Зъ V куріи выйшли одноголосно: о. Бирчакъ и господарь Матѣй Савчинъ; зъ IV куріи на 40 голосуючихъ діставъ о. Бирчакъ 38 голосовъ, а Матѣй Савчинъ 36. Голосованѣ скінчило ся о год. 9½. Священникъ пійшовъ до церкви. Тогдѣ секретарь Добровольскій пытає вѣйта: „А чи не гадає вінъ [священикъ] и до Тяпча поѣхати? О, я бы его тамъ выкинувъ!“ Въ Тяпчи зъ V. куріи выбранї Василь Диндинъ и Иванъ Долѣшный, а зъ IV-ои Михайло Павлишинъ Божакъ — всѣ господарѣ патріоты. Иванови Долѣшному сказавъ жандармъ, що „его замкнуть на выборы“... Га, най ся дѣє воля Божа!

——

Зъ Ярославского пишуть намъ:

Дня 23 лютого вѣдбули ся въ Сурохові правыборы зъ V. и IV. куріи. На урядового комісаря призначено п. Романа Коціяна, кассіера дворского обшару гр. Стеф. Замойского зъ Высоцка. Правыборы зачали ся о 8. год. зъ рана въ громадскомъ домѣ, де мѣстить ся громадска канцелярія и читальня. До комісіи вѣйшовъ М. Убогій, начальникъ громады, К. Козаръ и И. Гребенникъ. До голосованя явивъ ся обшаръ дворскій зъ всею службою фольварчною и горальняною; прийшли и всѣ жиды. Сурохівцѣ выборцѣ тримали ся, якъ одинъ мужь, и побѣдили. На 195 голосуючихъ зъ V. куріи дістав Илія Мехъ 195, Юрко Ивашко 191, Василь Гопко 187 голосовъ. О год. 12. розпочато голосованѣ зъ IV. куріи. Голосуючихъ було 130; всѣ якъ одинъ вѣддали свои голосы на тыхъ самыхъ, що вже були выбранї зъ V. куріи. Слава и честь Русинамъ зъ Сурохова! Часъ перестати вже ворогувати мѣжь собою, а взяти ся до зґѣднои роботы; ще намъ богато бракує! Такъ само списали ся також громады Совятинъ и Конячовъ, — те-жь ярославского повѣту.

——

Зъ Бродщины пишуть намъ:

Въ понедѣлокъ дня 1 н. ст. марта вѣдбули ся въ Бродахъ передвыборчі збори, скликанї повѣтовымъ комітетомъ выборчимъ, на котрыхъ мали явити ся кандидаты зъ пятои и четвертои куріи. Зборы выпали свѣтло. Селянъ прибуло надъ тысячь, а мѣжь ними були також всѣ выборцѣ зъ тыхъ сѣлъ, де вже вѣдбули ся правыборы.

О. Лонкевичь, голова „Селяньскои Рады“, вѣдкрывъ зборы короткою промовою и вѣзвавъ зібраныхъ, щобы выбрали предсѣдателя зборовъ. На сей зазывъ заворушило ся мѣжь селянами, а именно въ лѣвомъ кутику салѣ, де „Барвѣнщуки“ оо. Герасимовичь и Дуткевичь уставили ся зъ своими сторонниками. Было тыхъ сторонниковъ кількадесять; мѣжь ними чотири выборцѣ; прочі — якъ говорено — були заплачені по 30 кр. за страченый день и погощенї въ коршмѣ на Зеленій. Отся то „лѣвица“ пѣднесла теперь, по зазывѣ о. Лонкевича, страшный верескъ [бо-жь не даромъ були мѣжь нею Карчемный и дякъ Варава], выкликуючи имя о. Герасимовича та докидаючи ще й такі урывани замѣтки, якъ: „Барвѣньскій добрый!“, „Лѣпшого посла, якъ Барвѣньскій, не треба!“ Прочі селяне глядѣли зъ разу зъ зачудуваномъ на таку „публіку“, але вѣдтакъ видячи, що верескъ не перестає, присунули ся блише до демонстрантовъ та одного по другомъ „чаркъ“ за плечѣ и до сѣней! Така процедура дуже добре подѣлала на крикунівъ, бо въ сали притихло и о. Долиньскій мѣгъ обняти провѣдъ зборовъ та удѣлити голосу кандидатамъ.

Першій промавлявъ д-ръ Олѣйникъ, яко кандидатъ зъ V-ои куріи. Промову его одобрили зібранї. Вѣдтакъ выступивъ передъ зборы д-ръ Андроникъ Могильницкій, повитаный грѣмкими оплесками. „Привыкъ я, — говоривъ д-ръ Могильницкій — що на передвыборчихъ зборахъ носѣпаки и наганячі паньскі вчинають заколотъ и мѣшають порядным людямъ спокійно та поважно нарадити ся, але ще мь не бачивъ такого, щобы самі Русины робили галабурду и не дали чоловѣкови привитати зборовъ христіяньскимъ „Слава Исусу Христу!“ Але знать въ Бродщинѣ инакше дѣє ся, якъ по цѣломъ краю.“ По такомъ вступѣ выголосивъ д-ръ Могильницкій знамениту кандидатску промову, котру, хочь и тревала пѣвтора годины, выслухали зібранї зъ найбѣльшимъ напруженемъ и цѣкавостію. По промовѣ загремѣла саля оплесками.

Вѣдтакъ поспытавъ предсѣдатель, чи зібранї принимають кандидатуру д-ра Могильницкого зъ 4-тои куріи, а на се давъ ся почути одноголосный окликъ: „всѣ!“. О. предсѣдатель зарядивъ ще голосованѣ пѣднесенемъ рукъ за и противъ сен кандидатуры; противъ пѣднеслась лишь одна рука Варавы, дяка зъ Бѣлявець. По замкненю зборовъ выпытували ся зібранї д-ра Могильницкого про всѣлякі справы, при чомъ заявляли ему свое признанѣ и прихильність.

——

При правыборахъ зъ загальнои куріи въ мѣстѣ Стрыю прийшло до забурень, котрі скінчили ся арештованемъ роботниковъ зелѣзничихъ. Про тї подїї доносить урядова газета сесь якъ:

Пѣдчасъ правыборовъ зъ куріи загальнои въ мѣстѣ Стрыю, дня 25 лютого вечеромъ, коли староста въ своімъ бюрѣ вѣдбиравъ рапорты вѣдъ комісарівъ выборчихъ, що вернули зі сѣлъ, вѣйшли наразъ до бюра три роботники зелѣзничі и одинъ зъ нихъ промовивъ до старосты въ сей способъ: „Приходимо въ имени загалу роботниковъ зелѣзничихъ и жадаємо выпущенья нашихъ товаришівъ, котрыхъ нинѣ арештовано.“ Староста вѣдповѣвъ, що не знає нїчого про арештованя и поспытавъ, хто арештувавъ и кого арештовано, — а на се заявивъ той самый роботникъ, що також не знає, хто арештувавъ и якъ называють ся арештованї. Тогдѣ староста вѣзвавъ депутацію, щобы забрала ся зъ бюра и не перепиняла урядованя, а коли хтось въ тій хвили отворивъ дверѣ до передпокою, побачивъ, що въ сѣняхъ повно людей, мѣжь котрыми найбѣльше роботниковъ зелѣзничихъ. Тожь вѣзвавъ въ имени права зібраныхъ, щобы забрали ся зъ будынку, зважаючи на се, що то будынокъ урядовый. Товпа въ сѣняхъ и на подвірю вѣдповѣла на сей зазывъ крикомъ: Выпустити, выпустити, бо кровь потече; мы знаємо, що се староство, гурра, гурра! — Въ тій хвили посыпавъ ся градъ камѣня на будынокъ староства. Одинъ камѣнь пробивъ шибу въ компатѣ повѣтового фельдвебля, инші впали до сѣней; одинъ перелетівъ коло головы старосты, а инший вѣдбивши ся вѣдъ дверей, вдаривъ въ ногу одного роботника. Рѣвночасно выломано частину штахетъ зелѣзныхъ при входовій фортцѣ. Тогдѣ одинъ урядникъ хотівъ примкнути отворенї доси дверѣ входовї, але на силу не допущено до сего. Староста выславъ слугу по помочь жандармерія и поліціи, а рѣвночасно два дівтарѣ выскочили черезъ вікна зъ тымъ самымъ намѣромъ. Роботники, побачивши ихъ, пустили ся здоганяти, але се не удало ся. Жандармерія, поспѣшивши зъ поліцією, опорожнила подвірє староства и заарештувала чотирохъ зъ товпы. Вѣдтакъ выслѣджено ще и арештовано 12 Арештованыхъ вѣдставлено до суду.

Переглядъ політичный.

——

Зъ Атенъ доносять, що 39 депутатовъ зъ Креты вручило сими днями грецкому королеви пропамятне письмо, въ котрѣмъ зазначено, що надане автономіи не втихомирить Креты, але хиба тѣлько пѣдготовить дальшу революцію и дальше небезпеченьство для европейского спокою.

Населенє кретеньске готове вести борбу, поки не довсѣде до злуки Креты зъ Грецією. Та и самі магамеданцѣ на Кретѣ починають приходити до переконанія, що така злука є єдино можливою полагодою кретеньскои справы.

Блькаду кретеньскихъ берегівъ перепели европейскі кораблѣ дуже старанно, а таки 300 грецкихъ добровольцівъ потрафили высѣсти на полудньово-всхідный берегъ.

Зъ Царгороду пишуть до Берлина, що Порта готова пристати на жаданя державъ, коли запоручать ѣй цѣлість Туреччины, а Кретѣ дадуть автономію на взоръ острова Саму, — однако зъ тымъ, щобы губернаторъ Креты бувъ урядникомъ турецкимъ. Новый ґенеральный губернаторъ, Фотіядесъ бей, ще не выѣхавъ на Крету; видно зъ того, що именованє его має лише формальне значѣнє.

електричне. „Бумельцугівъ“ тутъ нема; тутъ всьо жене скоростію, вихру звѣстно: time is money“. [Часъ — то ґрошѣ].

Въ нашімъ Чікаґу выходить около шѣсть сотъ ґазетъ. Розумѣє ся — анѣ стемпля, анѣ цензуры, анѣ забороны кольпортажѣ тутъ не знають. Всюда по улицяхъ, на рогахъ стоять звычайно хлопцѣ и выкрикують назву ґазеты та годину ей выходу. Ґазеты щоденнї выходять тутъ звычайно три разы на день, а коли лучить ся що важнѣйшого, то ще й о тій годинѣ, о котрій можна найскорше подати якусь вѣдомість публицѣ, хоть-бы то була и 12-та година въ ночи. Такій „Extra paper“ — то послѣдне выдане ґазеты, въ котрій якусь рубрику выкине ся, а на ей мѣсце вложить ся дотычну повину.

Театровъ тутъ до трицять, а зъ нихъ найбѣльшій „Auditorium“.

Чікаґо славить ся будынками не такъ великими, якъ высокими. Найвысшій домъ є „Massonic Temple“ щось на 20 поверховъ. Выходить ся въ гору не по сходахъ, а за помочію elevator-ôвъ. Люде тамъ на стало не мешкають; тамъ мѣстять ся самі канцелярія [такъ званї „office“] людей фаховыхъ, а на самій горѣ на крыши є огородъ нѣбы пѣдъ отвертымъ небомъ зі сценою, на котрій вѣдбувають ся представленя щось въ родѣ тінґель-танґля, тѣлько лучшого сорта.

Беровича пашу лишено всѣхъ урядовъ и достоинствъ. Зразу винуваченo его лише о занедбане своихъ обовязкôвъ; а теперь закидають ему таки зраду.

——

Дня 27 лютого вôдповѣдавъ въ угорскôмъ соймѣ президентъ міністрôвъ бар. Банфі на интерпеляцію п. Кошута, внесену дня 20 лютого въ справѣ кретеньскôй. Бар. Банфі пояснивъ передовсѣмъ, що раньше не мôгъ дати вôдповѣди, бо дипльоматичнѝ переговоры не дôйшли бы тогдѣ ще до такого кôнца, щобы можна було дати яку вôдповѣдь. Зъ того часу справа прояснила ся о стôлько, що деякѝ поясненя можна вже дати. Отже мирнѝ намѣры всѣхъ державъ такъ суть очевидниѝ, що о якôмъ-небудь небезпеченьствѣ вôйны не може бути ѝ мовы. Великѝ державы заходять ся, щобы будь-що-будь усунути конфлiктъ и завести на Кретѣ таку орґанізацію, котра бы цѣлкомъ привернула ладъ и безпеченьство на островѣ. Державы дôйшли до тои однодушноѝ угоды, що на прилученя Креты до Греціи нѣякъ не можна пристати. Крета и дальше остане пôдъ зверхництвомъ султана, але забезпечена ѣй буде вôдповѣдна автономія. Наслѣдкомъ тои згоды державъ треба надѣяти ся, що Греція вôдкличе свои войска. Однако коли бы она хотѣла противити ся тому згôдному бажаню державъ, въ такôмъ разѣ они постановили змусити ѣи до того. — Се заявленя президента міністрôвъ приняла палата одного лосно до вѣдомости.

Дневники подають теперь слова грецкого короля, якими выражавъ ся передъ россійскимъ заступникомъ въ Атенахъ по высылцѣ войска на Крету. „Вôдъ довгихъ лѣтъ — мавъ король говорити — гостивъ я по европейскихъ дворахъ и при тыхъ нагодахъ докладавъ всѣхъ силъ, щобы выєднати якѝ уступки для управленыхъ жадань грецкого народу. Терпеливо ждавъ я тôлько лѣтъ на постановы Европы навѣть зъ нараженемъ моеи популярности; я не хотѣвъ нарушати европейского спокою и обѣцювавъ собѣ, що таки вкôнци настане для Греціи користнѣйша хвиля. Въ маю мин. року выбухло повстанє на Кретѣ. Зъ того часу минуло 8 мѣсяцѣвъ, а интервенція великихъ державъ не довела до нѣчого бôльше, якъ до засады орґанізацiи жандармерiи; а ѝ жандармерія тота являє ся якоюсь мозаикою народностiй и не довела бы до нѣякихъ практичныхъ результатôвъ, бо могамеданцѣ не стерпѣли бы такои жандармерiи. Такъ отсе и могамеданцѣ на ново почали ворожнечу, аж вкôнци довели до заколоту на цѣлôмъ островѣ. Отже вся терпелившість мае свôй конець, такъ и моя вже скôнчила ся. Я нѣчого вже не жадаю вôдъ Европы, анѣ независимости Креты анѣ прилученя до Греціи; длятого я постановивъ самъ взяти ся до прилученя того острова, котрый и такъ традиціями, мовою, вѣрою и душею злученый нероздѣльно зъ Грецiею. Моя постанова непохитна, и зовсѣмъ не думаю уступати. Грецке войско дôстало рѣшучiй приказъ занятi Крету и управляти нею въ моѣмъ именi. Коли Англія могла безъ найменшого права занятi Кипръ, Нѣмеччина Шлесвiґъ-Гольштайнъ, Австрія Босну и Герцеговину, то тымъ бôльше мае Греція право до Креты, котра до неи належить всею душею, — для котрои Греція поносила и поносить такъ великѝ жертвы, даючи захистъ тысячамъ людей, що утѣкають вôдтамъ передъ варварствомъ Туркôвъ. Греція є змушена давати помôчь Кретѣ, котра находить ся въ безпрерывнôмъ и то оправданôмъ повстанiю; а те пôдтинає грецкѝ силы матарiяльнѝ и є головною причиною теперѣшнього фiнансового стану. Я знаю, що моя постанова не сподобає ся державамъ, и они певно выступлять противъ мене; але я знаю заразомъ, що за мною стоить весь грецкiй нарôдъ. Грецке войско не опустить Креты; отсе нинѣ я выдавъ въ тôй мѣрѣ острѝ приказы комендантови окупацiйного войска. Незадовго розпôчне ся орґанізація управы острова въ моѣмъ имени. Можете все, що я отсе сказавъ, повторити вашимъ товаришамъ."

Але конець кôнцѣвъ таки теперь буде мусѣвъ грецкiй король пôддати ся волi Европы, сильнѣйшôй, нѣжь грецкiй нарôдъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

——

Звичайнѝ загальнѝ зборы товариства рускихъ ремѣсникôвъ „Зорѝ" у Львовѣ вôдбули ся дня 19 н. ст. лютого с. р. о годинѣ 8-ôй вечеромъ при численнôй участи членôвъ зъ слѣдуючимъ порядкомъ дневнымъ: 1) вôдчитанє протоколу зъ послѣднихъ загальныхъ зборôвъ, 2) вôдчитанє справозданя зъ дѣяльности выдѣлу за 1896 рôкъ, 3) справозданє касове и контрольнои комiсiи, 4) справозданє бiбліотекаря, 5) выбôръ выдѣлу на 1897 рôкъ, 6) внесеня выдѣлу и 7) внесеня членôвъ.

Голова товариства п. Нагôрный, отвираючи зборы, заявивъ свою радôсть, що такъ много членôвъ бачить передъ собою, и высказавъ надѣю, що, слѣдуючѝ загальнѝ зборы будуть ще численнѣйшѝ; а вже жь найбôльше радъ зъ того, що товариство збогачуе ся членами дѣяльными, котрѝ працями своими около розбудженя товарискаго житя, коли не перевышають, то стоять на рôвни зъ побратымыи товариствами польскими, та що при такихъ обставинахъ є охота всѣми силами и зъ великою приятностiю працювати около розвою товариства.

Справозданє зъ дѣяльности выдѣлу выказало, що выдѣлъ вôдбувъ 28 засѣдань, на котрыхъ по найбôльшôй части залагоджувано справы бѣжучѝ, якъ: принимане членôвъ, удѣлюванє запомоги хорымъ членамъ, залагоджуванє бѣжучихъ справъ а такожъ такихъ, котрѝ вплывали на розбудженє товариского житя мѣжь членами. Зъ вôдчитаного справозданя найбôльше одушевленє выкликало у членôвъ се, що заходами переважно молодыхъ членôвъ, звязаныхъ въ комiтетъ, уряджуванѝ бувають майже що недѣлѣ вечерницѣ та всякѝ товарискѝ забавы переплѣтанѝ вôдчитами [вôдчиты мали Вп. Ол. Борковскiй и Вол. Гнатюкъ], монольоґами, а въ мясницѣ танцями; вкôнци була загадка, що товариство намѣряе выставити сего року штуку „Верховинцѣ" въ сали „Клюбу почтового".

Вôдтакъ наступило справозданє касове, котре выказуе, що приходу було зъ позôставшостiю зъ днемъ 31 грудня 1895 року 1.385 зр. 23 кр., розходу було 613 зр. 36 кр., отже позôстало зъ днемъ 1 сѣчня 1897 року 771 зр. 87 кр. Крôмъ того є ще фондъ будовы власного дому, котрый выносить 1.983 зр. 48 кр. Фондъ сей, пôсля ухвалы загальныхъ зборôвъ, находить ся и на дальше у головы товариства п. Нагôрного.

По выслуханю справозданя комiсiи контрольнои про станъ касы и по вôдчитаню справозданя зъ бiбліотеки — удѣлено выдѣлови абсолюторію и приступлено до выбору нового выдѣлу, котрый опôсля [24. н. ст. лютого] уконституувавъ ся такъ: Зъ почетныхъ членôвъ Вп. пп.: Василь Нагôрный есть головою, а до выдѣлу входять ще Григорій Врецьона и д-р Кость Левицкiй; зъ дѣйстныхъ членôвъ: Димитрій Ковальскiй є заступникомъ головы, Олександеръ Ильчишинъ секретаремъ, Онуфрій Пащакъ касіэромъ, Петро Таблючиньскiй поборцемъ, Іосиѳъ Данилюкъ бiбліотекаремъ, Антоній Оприскъ контрольоромъ; а заступниками выдѣловыхъ: Григорій Васѣка, Винкентій Гôрный и Михайло Дорикъ. До контрольнои комiсiи увôйшли: Иванъ Вознякъ и Иванъ Карабинъ. По доконаныхъ выборахъ подякувавъ п. Нагôрный за одноголосный выбôръ, а члены у вôдповѣдь вôдспѣвали ем „многая лѣта".

Пôдчасъ коли комiсія скрутацiйна обчислювала голосы, п. Нагôрный пôднѣсъ гадку — принимати женщины ремѣсникôвъ въ члены нашого товариства. Запрошеный п. д-ръ Кость Левицкiй давъ пояснене, що зъ становиска правного не заходить нѣяка перешкода и що вôльно женщины принимати въ члены „Зорѣ", и покликавъ ся на товариство „Просвѣту", котре почало принимати въ члены такожъ женщины, и припоручавъ принимати ихъ. Однакъ хочь поодинокѝ бесѣдники прихильно высказували ся за принятемъ, бôльшість заявила ся противною тому.

На внесене п. предсѣдателя ухвалено одноголосно подякувати Свѣтлому Совѣтови „Народного Дому" за майже безплатне вынаймленє льокалю, Впов. п. д-ру Петрови Сушкевичеви за безплатне удѣлюванє помочи лѣкарскои хорымъ членамъ, Хвальнымъ Редакцiямъ „Дѣла" и „Галичанина" за безплатне надсылане часописей и помѣщуванє въ нихъ нашихъ оповѣстокъ, а такожъ всѣмъ Впов. Добродѣямъ за жертвы на будову власного дому „Зорѣ".

По залагодженю ще деякихъ справъ адмiнiстрацiйныхъ та по вычерпаню порядку дневного замкнувъ голова п. Нагôрный зборы о годинѣ 11½ въ ночи.

И. К.

Наша Адмiнiстрація просить Вп. Передплатникôвъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и выpôвнати залеглости.

НОВИНКИ.

——

— Поминальне богослуженє за бл. п. Петра Стасюка, погибшого въ Черневѣ при правыборахъ, вôдбуло ся сегодня. Рано вôдъ годины 7½ вôдправивъ въ Успеньскôй церкви о. Ярмовичь зъ дiяконами службу Божу при гарнôмъ спѣвѣ хору, а въ полудне вôдправила ся величаво панахида заходомъ нинѣшного повного зъѣзду членôвъ краевого руского комiтету выборчого. До панахиды стануло девять священникôвъ, а по скôнченю ѝи выголосивъ патрiотичну проповѣдь членъ краевого комiтету о. Кирило Сеникъ. Церковь була заповнена вѣрными, старшими и молодежiю; явило ся також много панъ. Члены краевого комiтету явили ся тремiяльно.

— Зъѣздъ членôвъ краевого руского комiтету выборчого на нинѣшнôй ранѣшнôй нарадѣ ухваливъ выслати и выславъ депутацію зложену зъ десяти членôвъ до намѣстника кн. Сангушка — и она представила ему справу теперѣшныхъ кровавыхъ выборôвъ.

— Выборчимъ комiсаремъ для выборôвъ до рады державноѝ въ мѣстѣ Львовѣ назначило намѣстництво радника намѣстництва Ив. Пѣвоцкого. Вôнъ буде урядувати въ I-ôй сали въ ратуши; въ другихъ салях будуть заступати его при выборахъ зъ мѣскои курiи секретарѣ намѣстництва: Лiнде, Бобжиньскiй, Петрускiй, Дереновскiй и Залескiй, а при выборахъ зъ V-ои курiи крôмъ нихъ ще ѝ повѣтовѝ комiсарѣ: Сѣткевичь, Розвадовскiй, Крушиньскiй, Брiкнеръ, Коритовскiй, Перожиньскiй, Пашкудскiй, Кадий и Гiртлеръ. Кождому комiсареви буде доданый ще одинъ урядникъ намѣстництва до ведения протоколу и записуваня вôданыхъ голосôвъ въ выборчôй лiстѣ. При тôмъ замѣтимо, що доси выборчимъ комiсаремъ назначувано звычайно радника двору [останными часами Карасиньского и Гiльда], а его заступниками були радники намѣстництва.

— Управильнене годинникôвъ у львôвскôмъ судѣ. До президента вышого суду краевого у Львовѣ Тхоржницкого доходили неразъ вѣсти, що годинники судьѣвъ, призначеныхъ до розправъ на термiнахъ I-ои секцiи львôвского повѣтового суду, особливо по полудни функцiонують дуже слабо, въ наслѣдокъ чого стороны, являючись о 4-ôй годинѣ мусять ждати на судью часто цѣлу годину и бôльше. Президентъ постановивъ переcвѣдчитись о тôмъ лично. Въ тôй цѣли зайшовъ вôнъ онодгы о 4-ôй годинѣ по полудни до I-ои секцiи и въ сали розправъ сѣвъ собѣ мѣжь сторонами, що ждали приходу судьѣ. Минали мiнуты, квадрансы, а судьѣ якъ нема такъ нема. Но годинѣ явивъ ся въ сали одинъ зъ молодшихъ урядникôвъ и на пытанє президента: „Чи прийде скоро судья, бо я вже довго жду?" — вôдповѣвъ той, не пôзнавши свого начальника, не дуже вѣчливымъ тономъ: „Можете ще ждати". И знова минали мiнуты, квадрансы. Вкôнци урвавъ ся терпець у президента; вôнъ приступивъ знова до молодого урядника и попросивъ его, щобы вôнъ пôславъ возьного по судью, а почувши знова рѣзку вôдповѣдь, представивъ ся. Якъ молодый урядникъ змѣшавъ ся, годѣ ѝ описати; нема що казати, що ѝ возьный заразъ фiякромъ поѣхавъ по судью. Въ виду того, що президентъ Тхоржницкiй заповѣвъ частѣйшѝ вiзиты въ I-ôй секцiи, стороны можуть бути вже спокôйнѝ: розправы будуть певно вôдбувати ся точно.

— О пригодѣ на зелѣзницi, про яку була згадка въ 34 числѣ „Дѣла" зъ 24 лютого, одержуемо отсе письмо вôдъ наочного свѣдка: Пригода на стацiи Матвѣевцѣ за Коломыею лучила ся вправдѣ дня 20 лютого, однакожь не около 1-ои годины, але о годинѣ 9½ въ ночи, а подорожнѝ — за-для чи-то байдужности чи може скорше непорадности начальника стацiи Матѣевцѣ — вôдъѣхали аж по сѣмохъ годинахъ нетерпеливого дожиданя, т. є. аж о 4½ досьвѣта поѣздомъ особовымъ, котрый зъ Черновець уже около 1-ои годины по пôвночи надôйшовъ до Матѣевець. Одинъ ваґонъ, наповненый зôбжемъ, выскочивъ зъ шинъ и перевернувъ ся въ поперекъ шляху черезъ за скоре а радше неумѣле наставленє зворотницѣ, бо ще не всѣ возы тягарового поѣзду поминули тое мѣсце, а вже и будникъ наставивъ [и то при дуже великôмъ напруженю, якъ зауважавъ ѣмъ случайно черезъ вôкно] зворотницю для особового поѣзду. При тôй нагодѣ говорено, що той самый будникъ на тôй самôй стацiи уже третiй разъ ставъ причиною подôбноѝ пригоды. Коли оно такъ, то всѣ ставили пытанє на адресу Свѣтлои ц. к. Дирекцiи руху: зъ якои причины она удержуе при такъ важнôй службѣ некваліфікованыхъ людей а при того рода пригодѣ не постарае ся о поученє, взглядно о усуненє виноватыхъ, щобы на будуче публика не була наражувана на неи нятности, коли не на що гôршого?! — *Подорожный зъ Тростянця.*

— Зъ „порядкôвъ" на нашихъ почтахъ: Картка кореспонденцiйна, найвыразнѣйше по руски заадресована: „Отець Е. С. Тростянець, почта Рожнôвъ", выслана 11. II. 1897 зъ Пôдкаменя коло Рогатина, вандрувала *десять днiвъ* черезъ Нижнôвъ, Устє зелене, т ѝ знова Нижнôвъ, Манастириска и ще одна стампiля нечитка — вернулась яко „nieznany retour" до Пôдкаменя ad Рогатинъ и аж 22 II. 1897 прибула щасливо до Рожнова, на всѣ боки обстемпльована, але въ кувертѣ.. Нема що казати, краснѝ порядки!

— Бучацкiй бурмiстръ, жидъ Беришь Шперъ, що его увязнено передъ кôлькома тыжднями за надужите урядовои власти, мавъ выйти, якъ доносять зô Станиславова, зъ слѣдчои вязницѣ на волю.

— Зъ Бучацкого пишуть намъ: Передъ кôлькома днями дôставъ я запрошенє вôдъ громады бучацкихъ Русинôвъ на аматорске представленє „Наталкы Полтавки". Прочитавши запрошенє, я трохи здивувавъ ся, що такъ мала громадка Русинôвъ, яка живе въ Бучачи, взялась до представленя штуки, до вывченя котрои потрѣбно часу, силъ вôдповѣдныхъ, декорацiй и убору вôдповѣдного. Але благородна цѣль представленя — бо доходъ зъ него призначено на „Шкôльну помôчь" бучацку — а такожъ цѣкавôсть, якъ выпаде представленє, та охота погуляти опôсля зъ якою краснолицою коломыйки на сали касина, побачити ся зъ ширшою громадою Русинôвъ зъ околицѣ — вытягли мене зъ дому. Часъ бувъ красный, санна, якои давно не видавъ. Отто буде тѣснота! думавъ я собѣ йдучи и зачавъ числити усѣхъ знакомыхъ, зъ котрыми на певно побачитись думавъ на представленю. Отъ буде о. деканъ, и сей и той — тажъ то патрiоты! охочѝ до доброго дѣла и безъ запрошень... Представленє вôдбуло ся въ сали Сокола. Саля, якъ на Бучачь, досыть простора, зъ на двѣста людей. Купивъ я бiлетъ та сѣвши въ кутку чекаю початку представленя. Сходать ся гостѣ, заповнили вже салю, та все менѣ незнакомѝ, усе замѣсть рускои чую нашу бесѣду... А де-жь нашѝ? — думавъ я собѣ — може пôзнѣйше прийдуть... Зачало ся представленє и — на велике мое студуване перейшло оно мои ожиданя. Гра аматорôвъ, красный ихъ украньскiй стрôй, милозвучный спѣвъ казали чоловѣкови забути, що то представленє аматорске; радше выдавало ся менѣ, що передъ моими очима справдѣшнѝ артисты. Найкраще въ грѣ вызначила ся п. Граб.... Гра ѣи була вповнѣ удачна, сказати-бъ артистична, якои неодна артистка зô сцены позавидувала бъ. Не менше удачно выпала роля п—ы Рог—скои. Ѣи милозвучный голосъ та вповнѣ зрозумѣла гра выкликали при отвертôй сценѣ гучнѝ оплески. Коли дальше маю выдати судъ о грѣ панôвъ-аматорôвъ, то се рѣчь надзвычайно трудна; голосы признаня мѣжь публикою дуже дѣлили ся. На мôй поглядъ найлучше выпала гра Тетерваковского, роля характеристична. Вôдограв ѣи п. Граб.... Добре понятою була роля Выборного, котру, безъ шаржѣ, вповнѣ зъ захованемъ естетичнои мѣры вôдограв п. Маков.. На схарактеризованє вôдданя тои ролѣ наведу слова одного сусѣда: „Шкода, що зъ него не акторъ! Стефуракъ вôдживъ бы!" Незвычайно милый спѣвъ и вôдповѣдна гра п. Ганк.... въ роли Петра, якъ такожъ гра Миколы [п. Боц..] зложились на красну, добре выстудiована цѣлôсть.

О 11-ôй годинѣ зачались танцѣ. До коломыйки стануло кôльканацять охочихъ паръ, а вôдтакъ розвелись охочѝ танцѣ, що закôнчились при свѣтлѝ бѣлого дня.

Дивно менѣ було, чому околична интелiґенція руска вôдтягнула ся вôдъ спôвудѣлу. Цѣль же була благородна, приятнôсть немала, а зъ нашихъ явило ся ледви чотирохъ священникôвъ, и то сталыхъ гостей, *хочь розслано триста запрошень!* Але цѣкавôсть свою заспокоивъ я на другiй день. Виджу ся зъ о. Д., а на запытане, чому не бувъ на вечерку? — вôнъ почавъ торочити, що нинѣшна школа выводить соціялістôвъ, атеистôвъ... Ба, якъ бы такъ всѣ судили, то позамыкати бы всѣ школы; а чому-жь усѣ народы, а у насъ въ Галичинѣ Поляки и жиды стараютъ ся якъ найбôльше молодежи выводити черезъ школы въ люде? А такѝ недорѣчнѝ погляды засѣли у насъ не въ однôй головѣ — и паралiзують неедно добре дѣло. Однакъ я надѣю ся, що люде зъ такими понятями, якъ п. К. Телiшевскiй, котрого заходами житє будить ся въ Бучачи, не зразять ся нѣякими перепонами, а дальше будуть згортати и до дальшого житя пôдтримають иншихъ слабосильныхъ людей...

— Увязненя соціялістôвъ. На жадане ярославского суду увязнено въ суботу у Львовѣ Корн. Желяшкевича, соціялістичного кандидата на посла до рады державноѝ зъ двохъ округôвъ V. курiи, ярославского и рящѣвского. Державна прокураторія обжалуе Желяшкевича о злочинъ пôдбурюваня одныхъ класъ населеня противъ другихъ. Увязненого вôдставлять до Перемыского окружного суду, въ котрого округѣ фунґуе ярославскiй судъ повѣтовый. Другого соціялістичного проводыра друкаря Льва Мiсьодка, увязнено въ захôднôй Галичинѣ, въ Маковѣ.

— Мiкробы въ могилѣ. Сторонники паленя мощей покликують ся часто на те, що зароды, розширяючись въ земли, можуть бути жереломъ заразливыхъ слабостей. Та вже давнѣйше выказавъ Петрi, що належито заложеный цвинтарь не грозить такимъ небезпеченьствомъ; теперь знова Лезенеръ оголосивъ результаты своихъ дослѣдôвъ, що потверджують лишь поглядъ Петрiого. Пôсля тыхъ дослѣдôвъ бацилъ тифу въ похороненôмъ тѣлѣ гине по 96, а бацилъ холеры вже по 28 дняхъ. За те бацилъ корчѣвъ (tetanus) живе ще по 234 дняхъ. Найбôльшу силу житя посѣдае бактерія карбункула, бо знайдено ѣи живу по роцѣ. Въ кождôмъ разѣ верства землѣ понадъ мощами творить непроходиму для бактерiй перегороду; они живуть якiйсь часъ въ самôмъ тѣлѣ, але подальше въ земли не вôдкрыто ихъ.

— Вôдъ Вп. о. Володимира Рияв-ця одержуемо зъ проненемъ о помѣщенє отсе письмо: Дня 25 лютого въ Сяноцѣ поставлено мене яко кандидата зъ V-ои курiи на округъ Добромиль - Старе мѣсто - Лѣсько - Сянôкъ - Березôвъ - Кросно - Ясло. Симъ заявляю, що кандидатуры не принимаю.

— Островъ Оскара. Нанзенъ просивъ короля Оскара, щобы позволивъ назвати своимъ именемъ вôдкрытый биля берегôвъ Сибѣра островъ. Король Оскаръ згодивъ ся на те пôдъ услôвемъ, що россійскѝ власти дадуть такожъ свôй дозвôлъ. Власти тѣ вже ѝ дали бажане позволенє.

— Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла" розсылаемо оповѣщенє про змѣну льокалю звѣстного переплетничого заведеня М. Сложарского и сына у Львовѣ, що перенесли свою роббтню и торговлю дня 1 го марта до каменицѣ тов. „Просвѣта".

Посмертнѝ — ǂ — оповѣстки.

О. Иполитъ Кашубиньскiй, священникъ-дефiцiентъ, упокоивъ ся дня 26 лютого въ Станиславовѣ въ 81-ôмъ роцѣ житя. В. є. п.!

Павлина Венгриновичева, зъ роду Ладыжиньска, жена пароха въ Завадцѣ, лѣського деканата, упокоила ся дня 20-го лютого въ 53-ôмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла".

——

Вѣдень 2 марта Амбасадоры въ Царгородѣ и послы въ Атенахъ уложили вже текстъ спôльноѝ ноты, але еще ѣи не доручено, бо правительства европейскѝ маютъ впередъ той текстъ затвердити. — Wiener Allg. Ztg. довѣдуе ся зъ Берлина, що въ тамошныхъ дипльоматичныхъ кругахъ побоюють ся, що грецкiй король на спôльну ноту дер жавъ готовъ дати вôдповѣдь выминаючу або ѝ вôдмовну.

Канеа 2 марта. Депутація турецка просила грецкого віцеконсуля о опѣку надъ могамеданцями, запертыми въ Канданѣ. Віцеконсуль обѣцявъ имъ повне безпеченьство, коли поддадуть ся грепкому войску, и успокоивъ депутацію, що Греки мають якъ найлѣпшу волю для всего населеня Креты. — Полковникъ Вассосъ обѣцявъ выслати до Селіна свого офіцира, щобы наклонивъ повстанцѣвъ до выпущеня запертыхъ въ Канданѣ могамеданцѣвъ. — Наспѣла вѣсть, що христіяне збурили фортъ Ставросъ, найсильнѣйше мѣсце въ Канданѣ. На цѣломъ островѣ горять села и ведуть ся битвы мѣжь христіянами а Турками.

Парижъ 2 марта. Въ дневникахъ проявляє ся неохота, що Россія поступае згодно зъ Нѣмеччиною.

Софія 2 марта. „Миръ“ подае вѣсти о перемѣщуваню ру уньскихъ войскъ; все войско переправлено на россійску границю, а на австрійскій зовсѣмъ его нема. — Сербскій король прибувъ сюды вчера передъ полуднемъ. На зелѣзници повитавъ его князь; опосля поѣхали до княжон палаты, де его повитала княгиня. Вечеромъ вѣдбувъ ся дворскій обѣдъ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Міністеръ рѣльництва именувавъ рахунковыхъ офіціялѣвъ ц. к. дирекціи лѣсѣвъ и скарбовыхъ дѣбръ у Львовѣ: Альб. Льготского и Стан. Заржецкого рахунковыми ревідентами; рахунковыхъ асистентѣвъ; Володисл. Лелія и Сев. Хмуровича рахунковыми офіціялами; рахунковыхъ практикантѣвъ: Ант. Штрайта и Іос. Хвойку рахунковыми асистентами, вкѣнци рахункового калькуланта Каз. Фляха рахунковымъ практикантомъ. — Міністеръ скарбу именувавъ адъюнкта дирекціи помѣчныхъ урядѣвъ Каз. Яницкого директоромъ помѣчныхъ урядѣвъ краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ. — Міністеръ торговлѣ именувавъ старшого почтового контрольора Яна Янковского старшимъ инжінеромъ для технічнои службы почтового и телеґрафічного уряду у Львовѣ. — Президія краєвои дирекціи скарбу именувала рахунковыми ревідентами въ IX. клясѣ ранґи рахунковыхъ офіціялѣвъ: Іос. Мразка, Едв. Ибераля, Ем. Ґдулю, Іос. Ноґу, Володисл. Лапиньского, Вол. Зелиньского. Людв. Гірша, Мих. Гросса, Леодґарда Шехтля, Іос. Миколайского, Іос. Хлопецкого, Е. Куницкого и рахункового офіціяла въ рахунковѣмъ департаментѣ намѣстництва Бол. Сендзіміра; дальше рахунковыми офіціялами въ X. клясѣ ранґи: Контрольора податкового уряду Володисл. Гіштіна, офіціяла цлового уряду Стан. Бенешка, контрольора податкового уряду Андр. Милашевского, рахунковыхъ асистентѣвъ: Фел. Ходоровского, Оск. Ціппера, Мих. Урбаньского, Леонарда Барабаша, рахунковыхъ асистентѣвъ въ рахунковѣмъ департаментѣ намѣстництва Льва Блявштайна и Каз. Керского, рахунковыхъ асистентѣвъ: Іос. Дубравского, Викт. Хмуровича, Игн. Рудницкого, Вол. Зіґмунда, Ем. Демяновского, Ем. Вайцмана, Петра Поляньского, Ив. Кулика и Володисл. Шамейта; вкѣнци рахунковыми асистентами въ XI. клясѣ ранґи рахунковыхъ практикантѣвъ: Іосиф. Ґвардзиньского, Бол. Ґодлевича, Володисл. Вайнара, Ив. Новицкого, Каз. Михальского, Дом. Федоровского, Мих. Барилюка, Володисл. Карповского, рахункового практиканта въ дирекціи почтъ и телеґрафѣвъ Мар. Соневицкого, рахунковыхъ практикантѣвъ Ал. Кіяновского, Мих. Найвірта, Мик. Грицева, концептового практиканта Сильв. Міллера и рахункового практиканта въ рахунковѣмъ департаментѣ намѣстництва Стан. Бѣлецкого.

— **Вѣдзначеніе.** Цѣсарь надѣливъ старшого радника будовництва ц. к. дирекціи почтъ и телеґрафѣвъ у Львовѣ, Ал. Строку, орденомъ зелѣзнои короны III-ои клясы. — Цѣсарь надѣливъ адъюнкта дирекціи помѣчныхъ урядѣвъ краєвои дирекціи скарбу у Львовѣ Андр. Степкевича титуломъ и характеромъ директора помѣчныхъ урядѣвъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

Для Василя Яремѣя зъ Мужиловичъ, покалѣченого при правыборахъ, прислали на руки нашои редакціи: панѣ М. К. зъ Тернополя 8 зр. [зложили Д. Д. 1 зр., Левицкій 1 зр., Гарасимовичъ 1 зр., Гл., Я. В., Гл., Круш., Г., Як. М., Л. Кр., Гр. по 50 кр., решту панѣ М. К. и дрѣбными датками]; п. Ив. Кохановскій зъ С. 1 зр. а панѣ Анастазія Кохановска и І. Горовицъ по 50 кр.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

вѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перененесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѣвъ. Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ВАННЫ довгѣ лякированѣ по зр. 15 и 16, цинковѣ по зр. 24, насѣдовѣ по зр. 8·50, 17 и 30 **поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1** [супротивъ катедры.] 4595

Женщина

зъ честнои руськои родины, лѣтъ 34, прийме мѣсце у самотного чоловѣка будучого на якомъ-небудь становиску; годить ся працювати найдирше. Вымоги малѣ. Ласкавѣ зголошеня на адресу: „ОЛЬГА“ Ставропигіяньскій 60 **виславъ poste restante.** 3—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Подгорцяхъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вѣвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевѣ;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дрѣбъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 3—15

БОТАНІКА

на вищі класи шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафінського. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші класи шкіл середніх. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ руской ботанічной термінольоґіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигіяньскій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або гавкож разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольоґію і Синє = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязі четырох днїв, при чім порто оплачуе автор.

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои сис емы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожъ найлѣпшои якости краєвѣ спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябедъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревѣнка и т. п. горѣвки управілезованѣ и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджены.

Одиноке жередо въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют, и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣдьного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровію не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Голлера, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 307

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ безпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вѣдъ 1874 р.)

скѣнчивъ зъ кѣнцемъ 1895 р. 27-ый рѣкъ сеи дѣяльности и зросли вѣ всѣхъ вѣддѣлахъ „Славіи“

	зъ кѣнцемъ 1895 р.	
Фонды резервовый и ручаючій	зр.	6,815.229·98 кр.
Преміи належитостя поббчній и вѣдсотки за рѣкъ 1895	„	2,116.833·38 „
Обезпеченѣ сумы въ секціяхъ на жите	„	26,136,343·45 „
Обезпеченѣ сумы въ секціи вѣдъ огню	„	253,137.811·— „
Выплачений капіталы, ренты и вѣдшкодованя въ 1895 р.	„	1.521.531·61 „
За часъ свого истнованя выплатавъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вѣдшкодованя въ загальнѣй сумѣ	„	25,553.849·30 „

„Славія“ принимае въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вѣдъ шкѣдъ огневыхъ будынкѣвъ, движамостій, або жа товарѣвъ, запасѣвъ, скота и пр.

Тарифы „Славія“ вельми умѣренѣ, а условія обезпеченя вельми користнѣ.

Тарифъ и друкованѣ вѣдомости всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣлае якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 28 3—?

„Славія“ принимае зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будуть **опроцентованѣ по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде оплаченый **ДИРЕКЦІЯ.**

Дня 16 н. ст. марта с. р. вѣдбуде ся въ канцелярії парохіяльнѣй о годинѣ 3-ій зъ полудня, лічитація въ цѣли будовы будынкѣвъ економічныхъ парохіяльныхъ, за цѣну 224 зр. 18 кр. Реflектуючій пѣдняти ся реченои будовы зволять внести свои оферты на руки пѣдписаного комітету. Условія лічитациі якъ и всѣ документы вѣдносячій ся до будовы можна переглянути въ канцелярії парохіяльнѣй.

Попелѣ дня 1 марта и почта Борисдавъ.

За Комітетъ гр.-к. парохіяльный о. *Ясеницкій* предсѣдатель.

69 1—1

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Ручить ся, що чиста

Вѣдзначена найвысшими преміями

Томаса мука фосфатова

зъ чеcкихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се

найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣстъ цитратовои кислоты фосфоровои.

Для всякого рода рѣлѣ.

Надае ся для запоможеня рѣлѣ убогои въ кислоту фосфорову, для всякихъ родѣвъ збѣжа, окоповыхъ и олѣйныхъ ростинъ, для засѣвѣвъ конюшины и люцерны, для виноградниковъ, хмелю и аринъ, а спеціяльно якъ найлѣпше для навоженя лукъ.

Перевышае всѣ сунерфосфаты тымъ, що довго тримае ся.

Наколи хъ хибувало дещо зъ цитратовои кислоты фосфоровои, то було бы доплачене. Числены преміи, вѣдзывы газетъ фаховыхъ и всякѣ поясненя суть вѣдъ руками.

Запыты и замовленя вѣдъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau der böhmischen Thomaswerke in Prag

Mariengasse Nr. 11. 8 7—36

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАРРАХЪ

у Львовѣ, улиця Сикстуска ч. 26. — Телѣфону ч. 408.

Кто пье *Катрайнера* *Кнайпа солодову-кав?*

Мент смакує она найлѣпше!

Всѣ котрѣ хочуть свое здоровлье удержати и скрѣпити, а не хочуть занехати звыкного и пріятного уживаня кавы. Додатокъ бо Катрайнера кавы усуває такъ загально звѣстнѣ и при правильнѣмъ уживаню такъ шкѣдливѣ для здоровля наслѣдки рознервовуючои кавы зернистои. ✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱

Всѣ котрѣ суть терпячій. Именно при слабостяхъ нервовыхъ и при нежитѣ (катарѣ) жолудка въ тысячныхъ случаяхъ оказала ся „чиста“ солодова кава найлѣпшимъ, найздоровшимъ и легко стравнымъ напоемъ. ✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱

Всѣ жѣнки и дѣти, для котрыхъ нѣжнои конструкціи пошкивна кава Катрайнера есть дуже доброю и котрѣ пютъ сѣ чи то чисту, чи съ домѣшкою кавы зернистои дуже радо и охотно. ✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱

Всѣ котрѣ хочуть жити ощадно, а при тѣмъ хочуть пити смачну и здорову каву. Отъ тоту заступае дуже добре для кождого одна тѣлько Катрайнера кава такъ чиста, якъ и домѣшана до кавы зернистои. ✱✱✱✱✱✱✱✱

Катрайнера Кнайпа солодова кава есть справдѣ здоровымъ родиннымъ напиткомъ, та систѣшнимъ природнымъ продуктомъ въ цѣлыхъ зернахъ, продукована зъ найчистѣйшого солоду, котрому то продуктови вже самъ способъ продукціи Катрайнера, всюда заведенои и черезъ найбольшій поваги затверженои и увнанои надае смакъ улюбленои повсюда зернистои кавы. Катрайнера солодова кава одна-одинока лучить тому смакъ зернистои кавы зъ всѣми прикметами здоровои, лѣкарскими повагами уванои и стверджено кавы солодовои.

Прошу: Щобы охоронити ся передъ ошуканьствомъ и шкодою, прошу при закупнѣ уважати точно на марку охоронну (така сама якъ на выпечатанѣмъ побокѣ оригинальнѣмъ пакетѣ) съ написею: „КАТРАЙНЕРЪ“.

Пачки безъ напису КАТРАЙНЕРЪ суть неправдивѣ.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігіяньского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 40 и 41 Львôвъ, Четверъ 20 Лютого (4 Марта) 1897. Рôчникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рôкъ . . 18 зр.	на цѣлый рôкъ . . 24 зр.
на пôвъ року . . 9 зр.	на пôвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одного стрôчки инсератовои або ем мѣсце а въ рубрицѣ „Надôслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватнй числить ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Вôдозва.

До всѣхъ выборцѣвъ а особливо селянъ и мѣщанъ.

Братя!

Вже за кôлька днѣвъ зачнуть ся выборы до рады державнои. Цѣлый край, цѣла держава выжидае, якихъ заступникôвъ выбере собѣ симъ разомъ нашъ нарôдъ.

По трицяти рокахъ теперѣшнои господарки краевои и державнои нарôдъ нашъ не мае гаразду анѣ не уживае еще повныхъ правъ.

Край нашъ тече молокомъ и медомъ, — а васъ, братя, нужда жене зъ него за море.

Нашй хлѣборобы що-разъ менше мають землѣ, такъ що не можуть вже выжити зъ неи, — а велика посѣлôсть фідеикомісами охороноуе себе противъ роздробленя.

Повени роблять величезнй шкоды,— а не тôлько не регулюють ся рѣки, але й лѣсы вынищують ся такъ, що декуды вже навѣть тяжко за паливо.

. . . . . .

Сконфісковано.

. . . . . .

Братя!

Конституція дае вамъ право и можнôсть теперѣшне лихо усунути а нового не допустити.

Черезъ своихъ заступникôвъ-послôвъ вы маете право некористнй законы покасувати а користнѣйшй установити и доброго выконуваня ихъ пильнувати.

Черезъ своихъ заступникôвъ-послôвъ вы маете право податки и всякй тягарѣ публичнй такъ розложити, щобы кождый поносивъ ихъ пôсля силъ своихъ, щобы не платили убогй хлѣборобы и мѣщане зô своеи бѣдности, але великй паны та богачѣ зô свого достатку.

Черезъ своихъ заступникôвъ-послôвъ вы маете право и можнôсть старати ся о тое, щобы вы були панами въ своѣй хатѣ, на своѣй земли, въ своѣмъ краю.

Хто хоче мати такихъ заступникôвъ, котрй бы честно и щиро о всьо тое заходили ся, хто хоче, щобы у насъ панували тôлько законъ та правда, нехай голосуе на нашихъ кандидатôвъ. А хто хоче, щобы нарôдъ бувъ и дальше кривдженый, Русины упослѣдженй, щобы теперѣшнй верховоды ще бôльше запанували, хто хоче, щобы заведенй були окружнй громады и вы дôстали ся пôдъ ще тяжшу курателю, той нехай голосуе на кандидатôвъ противныхъ. Въ вашихъ рукахъ ваша доля.

Другй народы мусять неразъ зо зброею въ руцѣ и зъ проливомъ крови здобувати собѣ лучшу долю, — вы можете ви здобути картою голосованя.

Нашими кандидатами суть:

I. На пяту курію:

1) Въ окрузѣ выборчôмъ Тернопôль-Збаражь-Золочѣвъ-Перемышляны-Бережаны: о. Александеръ Мироновичь, парохъ въ Березовици-великôй.

2) Въ окрузѣ выб. Станиславôвъ-Рогатинъ-Пôдгайцѣ-Бучачь-Товмачь: Юліянъ Романчукъ, професоръ гімназіи у Львовѣ.

3) Въ окрузѣ выб. Борщѣвъ-Залѣщики-Чорткôвъ-Гусятинъ-Теребовля: д-ръ Романъ Яросевичь, лѣкарь въ Борщевѣ.

4) Въ окрузѣ выб. Коломыя-Надвôрна-Богородчаны-Косôвъ-Снятинъ-Городенка: д-ръ Теофіль Окуневскій, адвокатъ въ Городенцѣ.

5) Въ окрузѣ выб. Броды-Камѣнка-Жовкôвь-Рава-Сокаль: д-ръ Михайло Олѣйникъ, лѣкарь въ Мостахъ-великихъ.

II. Ла четверту курію:

1) Въ окрузѣ выб. Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь: д-ръ Евгеній Олесницкій, адвокатъ въ Стрыю.

2) Въ окрузѣ выб. Калушь-Долина-Бôбрка: Юліянъ Романчукъ, професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

3) Въ окрузѣ выб. Львôвъ-Городокъ-Яворôвъ: Василь Нагôрный, директоръ Народнои Торговлѣ у Львовѣ.

4) Въ окрузѣ выб. Броды-Камѣнка: д-ръ Андроникъ Могильницкій, кандидатъ адвокатскій въ Долинѣ.

5) Въ окрузѣ выб. Бережаны-Рогатинъ-Пôдгайцѣ: Василь Яворскій, радникъ скарбовый и директоръ округа скарбового.

6) Въ окрузѣ выб. Станиславôвъ-Богородчаны-Товмачь-Надвôрна: Іосифъ Гурикъ, господарь въ Угриновѣ.

7) Въ окрузѣ выб. Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка: д-ръ Михайло Дорундякъ, адвокатъ въ Борщевѣ.

Дальшй кандидатуры оголосять ся въ найблизшихъ дняхъ.

У Львовѣ дня 2 н. ст. марта.

Вôдъ Краевого руского комітету выборчого.

Іоанъ Озаркевичь,
председатель.
Юліянъ Романчукъ, Богданъ Дѣдицкій,
заступники председателя.
Д-ръ Евгеній Петрушевичь, Ром. Бачиньскій,
секретарѣ.

Зъ руху выборчого.

Зъ Тернополя пишуть намъ, що о. Александра Мироновича, кандидата руского на пяту курію округа Тернôпольского т. д., увязнено и на основѣ ухвалы комнаты радного окружного суду тернопôльского задержано въ вязници слѣдчôй.

— —

Залѣщицкій комітетъ выборчій запрошуе всѣхъ честныхъ выборцѣвъ повѣту залѣщицкого зъ IV. и зъ V. курій на передвыборчу нараду, котра вôдбуде ся дня 7 н. ст. марта въ недѣлю Сыропустну въ Дзвинячи. Рôвночасно, пôсля загально заявленои волѣ выборцѣвъ, запрошуе обохъ нашихъ народныхъ кандидатôвъ д-ра Дорундяка и д-ра Ярославича, щобы такожь зволили на тй зборы прибути. [Другй рускй часопись просимо сю вôдозву повторити.]

— —

Въ Калуши вôдбудуть ся дня 6 н. ст. марта о годинѣ 10 рано въ мешканю д-ра Коса зборы выборцѣвъ повѣту калускаго зъ обохъ курій для обговорена кандидатуръ. Пп. выборцѣвъ и кандидатôвъ запрошуе — Комітетъ.

— —

Зъ Чорткова телеграфують намъ: „Въ Залѣсю чорткôвского повѣту переводять ся правыборы при асистенціи компаніи войска“.

— —

Вôдъ о. Вас. Давидяка дôстаемо зъ просьбою о умѣщене отсю его заяву: Высокопочеснымъ родимцямъ, ставляючимъ мою кандидатуру въ четвертôй куріи повѣтôвъ Турка-Старе мѣсто-Самбôръ-Рудки, дякую, но кандидатуры не приймаю. — *Василій Давидякъ.*

— —

Вчера вôдбуло ся повне засѣдане Краевого руского комітету выборчого. Явили ся члены и мужѣ довѣря майже зô всѣхъ округôвъ. Нарады вели ся рано вôдъ 10-ои до 12-ои годины а по-полудни вôдъ 2-ои до 8-ои. Передовсѣмъ рѣшено выслати сейчасъ депутацію до намѣстника зъ причины поведеня многихъ орґанôвъ правительственныхъ при теперѣшныхъ выборахъ. Депутація, зложена зъ 5 членôвъ зъ интеліґенціи и 5 селянъ зазначила, що Русины пôсля кôлькократныхъ заявлень правительства въ радѣ державнôй и въ соймѣ мали пôдставу бодай симъ разомъ надѣятись законного переведеня выборôвъ, однакъ многй орґаны правительства допускають ся всякихъ надъужить и противзаконностій, котрй декуды выходять мовь бы на провокацію спокôйного народу; депутація мусить отже противъ такого поведеня высказати протестъ и домагати ся строгого захованя законôвъ. Намѣстникъ вôдповѣвъ, що ему рускій нарôдъ, о котрого льояльности и вѣрности вôнъ пересвѣдченый и зъ котрого его рôдъ походить, такъ само лежить на серци, якъ польскій, що о якôйсь провокаціи не може бути бесѣды, що жандармы мають найострѣйшй порученя и они та войско высылають ся тôлько на те, щобы удержувати порядокъ и хоронити свободу выборôвъ на всѣ стороны. Згадавши о обявахъ розъяреня народу взывавъ членôвъ депутаціи до успокоюючого вплываня и запевнивъ, що если де покаже ся яка противзаконнôсть, провинившй ся будуть

---

1)

ЗРАДА.

Написавъ *Марко Мурава.*

I.

На небѣ перебѣгають хмаринки срѣбною отарою овечок; вони, сплавляючи кучерявй руна у поздовжнй филястй смуги, то переливають жовто яркй промѣня мѣсяця тремтячими фильками, то зъясняють небо и землю, то притѣняють.

Въ кôтлинѣ дрѣмае мѣсто велике, сповите сѣрою мракою, зъ котрои тôлькы де-дѣ вырнають шпилѣ вежь, промѣнюючихъ до мѣсяця, зъ бласкучими иглами тя хрестами; се спочивае сномъ мѣсто — живе.

На высокôй горбовинѣ надъ тою кôтлиною широко розкинене друге мѣсто. Зъ-порѣдка чорнѣють дрѣмучй смереки, жалôбнй березы, бѣлѣють хресты, золоченый Спаситель розпятый та камѣнй святй; се друге мѣсто — померших.

Тихо всюды и супокôй мертвецкій. Овидъ свастый продирае ся часами крôзь хмаринки и на берегахъ своихъ тоне у туманахъ спадаючои росы та пôднимаючои ся мраки.

Далеко-далеко бачить ся высоку тѣнь темну — у вершку ви язычокъ свѣтляный то показуесь, то пропадае; пôдносить ся хмаринка дыму и чути тихій, протяглый грохôтъ вулькану.

У мѣстѣ померших ожинають могилы до выплываючого мѣсяця. Дерева убирають ся въ променисте тѣло, приймають подобу плачучих великанôвъ — хресты мають рамена людскй, що вытягають руки до неба, а Спасителе золоченый здаеть ся не прибитый до хреста, а стоить у воздусѣ великій надъ цѣлымъ мѣстомъ и хоче пригорнути всѣхъ до грудей.

На могилкахъ бѣдныхъ — безъ каменя та хреста — стоять прозорй дѣти, що ростуть до свѣтла на жѣнки й чоловѣки, зъ ясными головами та промѣнною дугою надъ кождою головкою.

Мѣжь гробами ходить тôльки одинъ чоловѣкъ живый. Здаеть ся вôнъ не видить свѣтляныхъ духôвъ; вôнъ пильно розкопуе заедно гробы, вôдкрывае домовины и дивить ся прошибаючимъ окомъ на трупы; вôнъ щось шепче, немовь читае зъ нихъ якъ-бы зъ книжки.

Вôнъ такъ говорить: „И то трупъ, и то трупъ; вони колись разомъ жили и разомъ померли, чому-жь не однакй вони теперь? Одинъ такъ добре тримае ся, казавъ бы-сь умеръ нинѣ: лице супокôйне гей бы тѣнь усмѣху та любови ще не згасла а скаменѣла въ обôймахъ смерти; другій и слѣду не мае чоловѣчого, самй чорнй кости, поверченй хробами; хто чинить ту погань на трупѣ, на скелетахъ?“

Оттакъ пытаючи себе задумуесь чоловѣкъ-гробарь и чуе вôдповѣдь: „Зрада!“ — и чуе, якъ всѣ шепчуть гробы: „зрада!“ — якъ дерево нахиляесь до дерева и каже: „зрада!“ Вôнъ пôднѣсъ очи и бачить свѣтлого ангела зô звѣздою на чолѣ и поломѣнными крилами — и чуе его голосъ: „зрада!“

Тогдѣ замкнулись домовины самй и зарôвнались розрытй могилы самй, а страхъ потрясъ чоловѣкомъ-гробаремъ — вôнъ повалився на могилу.

II.

Ясность и свѣтло стали всюда вôдъ звѣзды ангела на чолѣ. Мѣсто померших змѣнялось у великій чудовый рай. Ангелъ пôдводить чоловѣка-гробаря, а вôнъ отвирае очи.

Въ осередку раю пôдъ деревомъ розложистымъ, роскôшнымъ вôдъ золотыхъ овочѣвъ — стоить жѣнка чудовои вроды, роскôшна принадами тѣла а въ одежѣ природы самои; биля неи чоловѣкъ у всѣмъ пôдъ пару.

Вона рве золотый овочь та примилюючись подае чоловѣкови; той не похочуе, та жѣночй ласки перемагають волю чоловѣка; вôнъ бере овочь, укусивъ и зжахнувъ ся. И лукаво засмѣяла ся жѣнка, обняла круглыми раменами мужеску подобу, а тая малѣла, сивѣла, чорнѣла и ставала вугльомъ, зъ котрого на головѣ блискали два жаручй рôжки, ставала горючимъ чортомъ.

Овочѣ порушались на галузкахъ и спадали по одному до останного на землю и засыпали собою чоловѣка й жѣнку; а на деревѣ голôмъ поблискувавъ вужь великій и тримавъ въ ротѣ золоте яблоко.

И стало ще яснѣйше, и не було нѣ жѣнки дивнои красы, нѣ чоловѣка-чортика, нѣ дерева, нѣ вужа, нѣ раю, тôлько одна ясность.

И каже ангелъ до чоловѣка-гробаря:

— Що ты бачивъ?

— Рай... и

— Пекло. Чому?

— Не знаю.

— Отъ послухай! — каже ангелъ. — Ты бачивъ зраду. Та краса жѣночa — то краса блуднои жѣнки: всьо тѣло ви сама принада, живй ласки; золоте яблоко то надѣя въ ви рукахъ притягаюча чоловѣка безупинно, але ласки тои жѣнки с ласками блуднои жѣнки; въ ви обôймахъ малѣе, чорнѣе чоловѣкъ вôдъ жады втѣхи и роскошѣ — та перемѣняе ся въ чорта. Всьо присыпле овочь надѣ-зрады — и чоловѣка, и жѣнку, и зраду саму, а останесь тôльки ѣдь гадины зо споминомъ золотого яблока.

Такъ говоривъ ангелъ, а чоловѣкъ-гробарь упавъ лицемъ на землю.

III.

Приклякнувъ ангелъ надъ лежачимъ чоловѣкомъ, а зъ ясныхъ его очей упала промѣнна сльоза на голову дрѣмучу и обудила ви. И каже ангелъ:

— Встань! се початокъ образу, що маешь побачити. Коли мавъ волю розкопувати могилы, то мусишь знайти силы поглянути на причину найстрашнѣйшои могилы — могилы людскости. Ходи за мною!

Ланъ широкій, безконечный филюесь золотымъ колосемъ пшениць. Тьма народу, якъ мурашки, нуркують у морю пашнѣ, жнуть збôже. Снопы густй одинъ на однôмъ. Наставникъ гукае, розтинае снопы, выдумуе; нарôдъ перевязуе снопы, робить, а сонце такъ и пече свѣчкою — нѣ вѣтрець не шабôрне! Нарôдъ, умлѣваючи вôдъ працѣ та утомы, робить та робить...

И пытае ангелъ:

— Що бачишь?

— Жниво!

— Нѣ, то мука людска, се зрада працѣ! Тй люде працюють надъ силу, бо хотять ѣсти, а найпильнѣйшй не вкусять того хлѣба. Та молодиця, що въ ви рукахъ ажь горить робота, вона мае хору дитину въ дома; квапить ся даромъ, дитина вмерла, а вона умре такожь.

И молодиця упала на снôпъ нежива.

Женцѣ жнуть не оглядаючись.

— Той наробокъ працюе за трохъ, бо въ дома родичѣ старенькй, немôчнй и хорй; и вôнъ умре, а родичѣ-зробка пôйдуть жебрати и смерть найде ихъ пôдъ чужимъ плотомъ.

безвзглядно укараній. Депутація указувала на спокійный и терпеливый характеръ руского народу, а однакъ и ему вже терпцю нестае, подавала примѣры вызываючого и нелюдского поступованя въ нимъ и наводила случаѣ, де тѣлько вплывъ присутнои интелігенціи мѣгъ повздержати народъ, вкѣнци заявила, що Русины стоять на строго законнѣй основѣ и не домагають ся нѣчого нашого, якъ щобы и супротивъ нихъ законы строго заховувались. Намѣстникъ вѣдославъ депутацію вѣдтакъ щодо поодинокихъ жалобъ до радника Мавтнера, де декотрі члены факты надужить выборчихъ зразъ подали, иншій — зъ причины, що мусѣли вертати на засѣданє комітету — подане ихъ на письмѣ заповѣля. Членъ депутаціи Гурикъ вразъ зъ двома селянами, наочными свѣдками сумныхъ подій въ Черневѣ, зложили свѣдоцтво о тыхъ подіяхъ.

Прочій члены комітету були тымчасомъ въ Успеньскій церквѣ на панахидѣ по погибшѣмъ при правыборахъ въ Черневѣ Стасюку. Пополудни депутація здала комітетови справу о своїй авдіенціи у намѣстника а вѣдтакъ раджено надъ кандидатурами. Дискусія була основна и оживлена, а вела ся на пѣдставѣ устныхъ справоздань членѣвъ комітету и мужѣвъ довѣря, якъ и письменныхъ донесень комітетѣвъ повѣтовыхъ. Принято до вѣдомости письменне заявлене д-ра Олѣйника, що вѣнъ нѣколи не выступавъ противъ вѣры анѣ духовенства, анѣ на будуче не буде выступати нѣ въ краю нѣ въ радѣ державнѣй.

——

Съ Станиславова пишуть намъ:

За-для выборѣвъ *гарнізонъ мѣста Станиславова зменшивъ ся сими днями о баталіонъ инфантеріи.* Одна компанія выйшла до Черневa, друга до мѣсточка Єзуполя, а двѣ компаніи до Калуша.

Зъ Черневa, того славного нинѣ вже на всю Европу села зъ *кровавыхъ правыборѣвъ* привели дня 1 марта вечеромъ жандармы дальшихъ *двацять* [*чи* якъ другій дописувательнамъ доносить *двацять*] *господарѣвъ закованыхъ* до Станиславова до вязницѣ. Одному зъ нихъ *збожеволѣла жѣнка.* Нещастна громада удержує компанію вѣйска, а кромѣ того мусить удержувати богато дѣтей по арештованыхъ бѣднякахъ.

О кровавыхъ правыборахъ въ Вихторовѣ пѣдъ Галичемъ, де то нашихъ людей пострѣлено, помѣстивъ Kurjer Lwowski зъ 2-гого с. м. грубій брехнѣ, що мовь-то Русины якъ бы яка дичь напали на Мазурѣвъ, але Мазурамъ удало ся въ конечнѣй оборонѣ пострѣлити Русинѣвъ, отже — кінчить зъ тріюмфомъ — „Pan Bóg łaskaw na Mazury!“ Тымчасомъ исторія кровавыхъ правыборѣвъ въ Вихторовѣ по правдѣ ось така:

Дня 25 лютого заповѣджено правыборы въ Вихторовѣ зъ обохъ курій, V и IV-ои. Комісарь перевѣвъ правыборы зъ V-ои курии и на выборцѣвъ выйшли величезною бѣльшостію два народній кандидаты; тогдѣ комісарь розхорувавъ ся и правыборы зъ IV-ои курии вѣдложивъ. Начальникомъ перепавшои партіи паньско-польскои бувъ *учитель Поляк Бельовскій — той самъ, що передъ пару лѣтами застрѣливъ одного господаря въ Бодняровѣ а передъ пѣвроком стрѣливъ до Семана Ковальчука зъ Вихторова* — а наганячами були Янъ Руѣъ та Якубъ Цѣйка Мазуры и Федь Ґерушиньскій Русинъ. Коли отже по вѣдъѣздѣ комісаря шѣсть народныхъ выборцѣвъ вертали улицею до дому, кликнувъ до нихъ Мазуръ Янъ Руѣъ: „Halt!“ — и заразъ, здаеть ся такъ само пяный якъ и товаришъ его Ґерушиньскій, що ажь зъ нѣгъ падавъ — двома стрѣлами зъ револьвера раннвъ Михайла Федика — и вразъ зъ товаришами утѣкъ до мешканя учителя Бельовского. Рѣчь ясна, що на мѣсце пригоды збѣгъ ся нарѣдъ. Два радній удали ся до мешканя учителя и зажадали выдання револьвера. Але середъ того изъ сѣней роздають ся выстрѣлы — то выпаливъ Мазуръ Якубъ Цѣйка зъ дубельтѣвки на ослѣпъ межи купу людей и покалѣчивъ шротомъ Юрка Савчука, Віктора Третяка и другихъ. Люде розбѣгли ся, забираючи дѣти, бо товаришъ учителя Бельовского, дѣставши вѣдъ него рушницѣ, цѣлили зъ вѣконъ. На жалобу внесену до суду пострѣлеными нашими людьми внесла и противна партія зъ своеи стороны донесене — а вслѣдъ за тымъ арештовано и осаджено въ судѣ навѣть кѣлькохъ такихъ громадянъ, котрыхъ того дня не було въ селѣ. Такъ то — пѣсля оповѣдання очевидцѣвъ — выглядае справа, представлена ложно въ Kurjer-ѣ Lwowsk-ѣмъ пѣдъ девізою „Pan Bóg łaskaw na Mazury!“

——

Про кровавій выборы въ мѣстѣ Сколѣмъ одержуемо съ-вѣдтамъ такій вѣсти:

Дня 1 марта почали ся правыборы зъ V-ои курии въ Сколѣмъ. Листы кружили двѣ: бѣла и червона. Бѣла уложена бурмістромъ д-ромъ Мироновичемъ, тымъ, що то въ своѣмъ часѣ казавъ зъ будынку шкѣльного усунути хоругвь руску; — червона уложена роббтниками, мѣщанами та жидами-бѣдаками [на чолѣ сеи партіи станувъ славный на цѣлу Верховину нѣкій Адольфъ Ванічекъ]. На листѣ уложенѣй бурмістромъ въ порозумѣню зѣ староствомъ були: д-ръ Віктор Михальскій, д-ръ Исаакъ Ґабель [адвокатъ], Н. Заморскій зверхникъ обшару двѣрского, Н. Малиновскій штальмайстеръ двѣрскій, Іосифъ Дітрихъ роббтникъ зъ Демнѣ, Маеръ Ліпшицъ [мармо рейный жидъ] и Симонъ Дратлеръ [жидъ]. На листѣ знов „неблагонадежныхъ правительству“ були: Францъ Адамскій, Адольфъ Ванічекъ, Клим. Ґуста, Ант. Добушевичъ, Гершъ Ензель, Озія Бавенфельдъ и Соломонъ Іосифъ Сасеъ.

При комісійнѣмъ столѣ засѣли д-ръ Мироновичъ, директоръ скарбу Вайсбахъ, жидъ Лібесманъ. Коли роббтника ліста почала брати гору и роббтники скарбовій въ присутности директора скарбу почали на нію голосувати, пущено въ курсъ комісарскій штучки, а навѣть заяву директора, що всѣхъ роббтникѣвъ голосуючихъ не на листу бурмістра вѣдправить зъ роботы. Нарѣдъ почавъ громадитись масами передъ урядомъ громадскимъ. Вечеромъ почато домагати ся, щобы правыборы переводжено ретельно, легально. Коли-жь комісія замкнула ся въ канцелярії, нарѣдъ силою вываживъ дверѣ и почавъ домагати ся справедливости. П. комісарь, знаный Прибыславскій, и комісія запевнили, що завтра с. в. 2-ого марта будуть всѣ пѣсля волѣ голосувати. Комісія пѣдъ ескортою жандармерії удала ся на спокій; п. бурмістръ, лишивши въ мешканю своѣмъ поліцію, зъ женою и хлопчикомъ удавъ ся на нѣчлѣгъ на Демню, а п. комісарь выѣхавъ до Стрыя. Нѣчь проминула спокійно.

Другого дня рано зарядъ наказавъ роббтникамъ, щобы тѣ, що голосували, лишили ся при роботѣ въ Демни, а неголосувавшій щобы йшли до голосования. Однакъ роббтники зажадали, щобы роботу цѣлкомъ застановлено — и знов громадно потягли до Сколього, тѣлько часть лишилась коло тартаку. Коли поодинокій машины були таки въ руху и деякій роббтники робили дальше, нагромаджена юрба пѣйшла около годины 9½ на пляцъ, прогнала занятыхъ роббтникѣвъ и перетрѣпала пляцмайстра; самъ властитель Шмітъ „спасъ ся бѣгствомъ“ зъ пляцу.

О годинѣ 9¾ прибувъ комісарь зѣ Стрыя зъ двома компаніями вѣйска [163 мужа] и 6 офіцирами. Одну компанію вѣдкомандовано на Демню, т. є. до тартаку, а другу полишено въ мѣстѣ. Нарѣдъ громадивъ ся дальше. Розпочато выборы. Жандармерія почала декого арештувати. Коли около годины 1½ зъ полудня жандармъ арештувавъ одного роббтника и провадивъ его зъ двома вояками и фрейтромъ до арешту, нарѣдъ почавъ вѣдбивати, а арештованый почавъ утѣкати. Коли о якихъ тысячь крокѣвъ жандармъ дѣгнавъ утѣкаючого роббтника, той, побачивши, що зле, вырвавъ кѣлъ зъ плота и жандарма такъ досадно зваливъ у голову, що жандармъ упавъ на мѣсци. Роббтникъ утѣкъ помѣжь нарѣдъ. Жандармы пустили ся въ погоню за нимъ и при тѣмъ — двомъ жидамъ выпустили кишки и тѣ оба вже померли, одному жидови пѣслали кулю въ задъ [докторы черезъ операцію вже вытягнули кулю], двохъ роббтникѣвъ ранили тяжко, але не смертельно, а кѣлькохъ ранили легко. Надѣйшло вѣйско, почало розганяти нарѣдъ, взяло карабіны „fertig“ и дало три сальвы слѣпыми патронами. [Вѣйско поводить ся людяно].

По мѣстѣ плачь и войкъ. Нарѣдъ розъяреный до крайности, але поволи успокоює ся. Зъ членѣвъ комісіи нѣоденъ не може показати ся самъ, тѣлько въ товариствѣ бодай двохъ жандармѣвъ. Теперь 7-ма година вечера. На дворѣ спокій. Нарѣдъ голосуе дальше. Що нѣчь принесе, побачимо.

Въ повѣтѣ скольскѣмъ нарѣдъ нашь держить ся, хочь всюды пресія нечувана!

——

Зъ Яворѣвского пишуть намъ:

При правыборахъ въ нашѣмъ повѣтѣ дѣють ся нечуванѣ беззаконности. Для примѣру наводжу ось-такій вѣдомый менѣ фактъ:

Громада Бердиховъ мала спѣльно зъ Мужиловичами-кольоніею выбрати зъ V-ои курии двохъ выборцѣвъ. Правыборы вѣдбували ся въ обохъ громадахъ дня 25 лютого. Въ Бердиховѣ ролю комісаря выборчого сповнявъ п. Свѣтальскій, секретарь староства, а въ Мужиловичахъ п. Табо, концепіентъ намѣстництва, знаный читателямъ зъ выборѣвъ въ Мужиловичахъ народныхъ, де то ц. к. жандармъ посѣкъ честного господаря Василя Яремѣя. Закимъ ще панъ комісарь приступивъ въ Бердиховѣ до урядованя, поспытавъ вѣйта Олексу Бѣгуна: кѣлько вже бѣльше-менше зѣбрало ся выборцѣвъ? Вѣйтъ заявивъ що 65—70. Панъ комісарь написавъ карточку, зажадавъ пѣсланя до Мужиловичъ и пѣславъ карточку тую вѣддати п. комісареви. Розпочало ся голосованє. Голосуе вже 96-ый правыборець згѣдно зъ попереднымъ на Гринька Рубая и Ивана Калиновского. Тогдѣ комісарь заявляе, що дальше голосованє зайшне длятого, що въ Мужиловичахъ-кольонії на листѣ управненыхъ до голосованя есть всего 84 выказаныхъ, тожь хоть-бы тамъ всѣ явили ся и голосували однодушно, то все-таки Гринько Рубай и Иванъ Калиновскій вже выбранѣ на выборцѣвъ, бо дѣстали вже по 96 голосѣвъ. Оголосивши результатъ выборѣвъ замкнувъ голосованє и вѣдъѣхавъ до Мужиловичъ-кольонії до комісаря Шабо.

Теперь наступае нечувана рѣчь: Комісарь п. Свѣтальскій, що вже оголосивъ въ Бердиховѣ выборцѣвъ, присылае пѣсланця зъ карточкою до вѣйта для оголошеня громадянамъ, що выборцями выбрано: ксьондза Міхала Бейстра 103 голосами и Якова Шперха обохъ 103 голосами. Се зачудувало и огорчило честныхъ громадянъ Бердихова, котрі маючи въ свѣжѣй ще памяти запевненя п. комісаря Свѣтальского, що въ Мужиловичахъ-кольонії було лише 84 управненыхъ до голосованя, почали слѣдити за причиною поббльшеня числа 84 на 103, и дѣзнали ся: а) що управненыхъ до голосованя було справдѣ 84; б) що на кс. Бейстра и Шперха записувано голосы неприсутныхъ; в) що до голосованя припущено навѣть малолѣтныхъ и тыхъ, що мешкають въ Мужиловичахъ народныхъ и тамъ мають право голосованя.

Громада Бердиховъ внесла противъ такъ „legalnie“ переведеныхъ правыборѣвъ протестъ до ц. к. староства въ Яворовѣ.

——

Зъ Золочѣвского пишуть намъ:

Дуже мы вдячні Редакціи „Душпастыря“, що въ своѣмъ послѣднѣмъ числѣ зъ дня 15 лютого с. р. такъ основно вѣдперла напасти ц. к. радника п. Креховецкого на духовну семинарію и на клиръ рускій, помѣщенѣ въ Czasѣ пѣдъ заголовкомъ „Sprawy ruskie“. Треба познакомляти публику руску зъ интенціями нашихъ опѣкунѣвъ-самозванцѣвъ.

Такимъ опѣкуномъ „biednego, a poczciwego ludku ruskiego“ являе ся у насъ ц. к. староста п. Родеръ, що нѣбы-то въ оборонѣ передъ здирствомъ пригадуе духовенству — але тѣлько рускому! — патентъ [чому и не латиньскому? тажь у латинникѣвъ „organісты“ беруть за требы бѣльше, нѣжь рускій священики; руске духовенство въ тѣмъ взглядѣ може зрѣвнати ся хиба зъ „dziadkami kościelnymi“], а тымчасомъ зразъ другого дня п. Родеръ посылае екзекутора до тои громады, де правыборы не трафили до пересвѣдчения п. старосты. Екзекуторъ тягне конѣ, коровы и т. д. — що-жь маe тутъ ще священикъ тягнути?!

Добре то редакція „Душпастыря“ назвала п. Родера *малымъ єпископомъ.* Але-жь недавно бувъ у Золочѣвщинѣ оденъ высшій достойникъ на візитаціи судѣвъ и въ розговорѣ зъ однымъ поважнымъ священикомъ запримѣтивъ, що „p. Roder bawi się w *małego Badeniego*“. Тожь прошу зѣбрати оденъ и другій высказъ до купы, а будете мати понятє о управѣ повѣту ц. к. старостою п. Родеромъ.

Примѣромъ вѣнъ зажадавъ при правыборахъ въ Кр., щобы священикъ промовивъ до зѣбраныхъ людей, абы они голосували на старостиньскихъ кандидатѣвъ, а не на тыхъ, що ихъ громада хоче. Розумѣе ся, священикъ вѣдмовивъ. — Другого дѣяльного священика о. Л. въ О. завѣзвавъ „mały Badeni“ *до мѣсцевого уряду громадского* въ цѣли переведеня протоколу: якъ вѣнъ смѣе основувати Братство Найсв. Тайнъ, котре числить надъ 500 членѣвъ? — Недавно знов списувавъ п. староста протоколъ зъ дуже примѣрнымъ священикомъ о. Ц. въ К. за те, що вѣнъ мавъ побрати высшу вынагороду вѣдъ стороны за якусь функцію духовну, нѣжь приписуе патентъ!

Тутъ видимо розходить ся головно о те, щобы нарѣдъ порѣзнити зъ патріотичнымъ духовенствомъ, бо тогдѣ управа пѣйде лекше, особливо въ часѣ выборѣвъ. Ну, hilf, was helfen kann! А мимо того правыборы выпали несогорше... *Той самъ.*

——

Въ Дрогобицкѣмъ вѣдбуде ся въ недѣлю 7-ого н. ст. марта зѣбръ выборцѣвъ зъ IV и V курій. На зборѣ являть ся також оба кандидаты — д-ръ Олесницкій и д-ръ Франко.

——

Въ Сокальщинѣ въ Варяжи — якъ доносить Gaz. narodowa — при виборахъ „podjudzeni [кимъ?] parobczaki“ оббили управителя дѣбръ зъ Тартакова [цѣкава рѣчь, що той зъ Тартакова робивъ у Варяжи?] — а коли комісарь и жандармъ вдали ся въ справу, то жандармови вѣдобрали збрую а комісаря оббили. Другого дня зѣслано до Варяжа компанію вѣйска. [Просимо свѣдомыхъ пригоды въ Варяжи донести намъ, що и якъ було.]

——

Зъ Судовои Вишнѣ пишуть намъ, що зъ-вѣдтамъ вырушила дня 2 с. м. кѣнота до Стоянець повѣту мостиского, де — якъ говорять — мало пригти до прикрыхъ кровавыхъ пригодъ.

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Дня 1 с. м., т. є. въ дни правыборѣвъ, прибули до Калуша ажь двѣ компаніи пѣхоты зѣ Станиславова; кромѣ вѣйска настягано множество жандармѣвъ. Калушъ выглядае мовь-бы пѣдъ часъ вѣйны.

Правыборы розпочали ся о годинѣ 8-ій рано. Жандармерія, поставлена при входахъ, не впускае нашихъ; жидѣвъ впроваджують заднымъ двермн. [При тѣмъ дѣлѣ заслугують

И паробокъ упавъ и не пѣднѣсъ ся.

Женцѣ жнуть не оглядаючись.

— Тамъ коло снопа пѣненькае душа ще жива въ пеленкахъ. Мати заслонила дитинку снопомъ вѣдъ сонця, сама же, щобъ дожати копы. Снѣпъ давно упавъ вѣдъ ваготы зерна, сонце дошкварюе. Вже замовкла дитина; бачишь спекла ся живцемъ, а мати думае, що донечка спить. И вона не буде ѣсти вечерѣ, а покладесь не на ложе, а въ домовину...

И пѣднеслась молодиця, непевнымъ ходомъ иде до дитины; побачила, йойкнула и упала нежива на снѣпъ.

Женцѣ жнуть не оглядаючись.

— Я млѣю! — промовивъ чоловѣкъ.

— Чого? — каже ангелъ. — Вѣдъ духоты, чи вѣдъ недолѣ людскои? Тажь на тѣй спецѣ мусять цѣлій мілioны людей працювати и дивитись на свою недолю — и гинуть, а не млѣють. Дивись, якъ праця не живить роббтника — але и богатство заедно труе богача...

IV.

Палата велична, комнаты свѣтять вѣдъ золота и шовкѣвъ; музики грають весело, люде гуторять при столахъ заставленыхъ доббрною ѣдою и пахучимъ виномъ, а послуга увиваесь, сповняючи всѣ забаги и приказы.

Вино жовто-зелене, перлисте кипить у склянкахъ, кипить у крови гостей и господаря. Лиця обливають румянцѣ, око запалюесь огньомъ, житє бє всѣми живчиками прискорено...

Заводять танцѣ. Дѣвчата и жѣнки, въ на-пѣвъ прозорыхъ одежахъ и зъ на-пѣвъ неокрытою грудью, крутять ся у вѣнку танця приминяючись и розпалюючи роскѣшь житя. И несуть ся пары за парами въ горячій охотѣ. Тамъ усмѣхнуть ся уста, тамъ шепчуть слова, тамъ блисло око любовно, тамъ облудно, тамъ завись зажарила очи, тамъ стиснула рука руку значучо, а тамъ стиснувъ ся кулакъ горячкою злости.

Забавка пѣдохочена, нѣчь пѣзна... Вино доливае жару, до несчутя...

Розвидняе ся — розходять ся.

И остигае кровь, переварена напитками и жадою, а на лице всѣхъ выступае краска блѣдо-жовта зрады и синцѣ пѣдъ очима — пѣсланцѣ затроєного щастя.

Господарь гукае на запиту челядь останками охоты, а самъ пянѣській и не тямить своихъ слѣвъ и своеи роботы, а лягаючи спати довго клене, муркоче, кидае собою, щобы побачити у снѣ — насмѣшки та обмовы сусѣдѣвъ, пяній залицянки свои и товаришѣвъ, безвстыдну розпусту и опира смерти.

А тамъ при дорозѣ у корчахъ стоить кѣлькоро люда, розмовляють поважно. О чѣмъ? О поединку! Се останній чемній слова, яки куля прошие серце... А за що стрѣляють ся? За образу чести, котру давно загубили въ скляницѣ и въ огидѣ; за любовь, котрои не знали и не знають.

И каже ангелъ:

— Се зрада богатства! Воно веде бѣльше на бездорожє, якъ сама нужда. Бо чоловѣкъ, не знаючи тамы своимъ забагамъ, скоро впаде пѣдъ филю марнои втѣхи и ненасытнои жады уживаня, котрій скоро запоморочують слабый розумъ и котять чоловѣкомъ немовь умерцемъ по пропастяхъ и мѣлинахъ, дони не выкинуть на берегъ яко стерво для жиру крукѣвъ. Ты бачивъ охоту? То були самій вмерцѣ; давно перестали тамъ жити серце та розумъ! Всьо то стерво для крукѣвъ — для питомыхъ своихъ налогѣвъ.

(*Дальше буде*).

ся: жидъ Цоларъ, віцебурмістръ Фельчиньскій, жидівско-польскій прислужникъ Іосифъ Кушликъ и майстеръ Селецкій соціялістъ, сторонникъ „Robotnika“!]. Комісарь Совиньскій розпочавъ правыборы промовою до жидовъ: „Spodziewam się, że spełnicie swój obowiązek...“ и т. д.

Вже 2-га година пополудни, а зъ мѣщанъ ще нѣ одинъ не вѣддавъ голосу. Мѣщане стоять якъ муръ! дожидають, коли ихъ покличуть. Мѣщаньство выслало до намѣстника телеграму. Жиды строять собѣ кпины зъ мѣщанъ.

Передъ правыборами въ Калуши комісарь Совиньскій и староста Маевскій перевели правыборы въ Томашовцяхъ и въ Петранцѣ — а якъ перевели, довѣдають ся читателѣ. Народъ въ повѣтѣ роздразненый до крайныхъ границь...

Може бы котрый зъ c. k. Rusinów — панъ Барвѣньскій або панъ Вахнянинъ — зволивъ приѣхати въ Калущину и придивити ся — вольнымъ выборамъ?!

——

Выдѣлъ „Равскои Рускои Рады“ яко комітетъ передвыборчій на повѣтъ равскій, запрашае всѣхъ Р. Т. выборцевъ на передвыборчій зборы, котрі водбудуть ся въ понедѣлокъ 8-ого н. ст. марта о годинѣ 11. передъ полуднемъ на рускомъ приходствѣ въ Равѣ рускій. — Водъ выдѣлу Равскои Рускои Рады. — *А. Колпачкевичъ*, предсѣдатель.

——

О вѣдомій пригодѣ въ Березовици великій въ Тернопольщинѣ, де громадяне зburили въ ночи домъ, достае Dziennik polski зъ Тернополя такій близшій вѣсти: Тернопольске староство выслало одного маніпуляційного урядника до Березовицѣ великои перевести правыборы зъ V. и IV-ои курія. Урядникъ заѣхавъ въ ночи [зъ недѣлѣ на понедѣлокъ] до господаря Пилина Подгайного, сторонника маршалковского комітету, и розпочавъ чинности урядовій. На вѣсть о томъ, що розбійшла ся въ млѣка по селѣ, парохъ о. Ал. Мироновичь [?] давъ селянамъ умовленый сигналъ алярмовый дзвономъ церковнымъ, отже всѣ збѣгли ся на обійсте Подгайного и, розгорячені поступованемъ секретаря, зburили хату Подгайного. Секретарь и Подгайный ледви вспѣли утечи, бо инакше були бы певно впали жертвою розъюшеного люду. Повѣдомлене о томъ староство водвесло ся телеграфічно до намѣстництва, а оно зарядило выслати зъ Тернополя до Березовицѣ водделъ драгонівъ. Gazeta narodowa доносить зновъ, що у Подгайного водбувавъ ся „мясопустъ“ и то на мясопустъ, а не на правыборы зббрало ся около 20 селянъ Русиновъ, учитель и кількохъ зъ интеліґенціи мѣсцевои. [Чи бувъ тамъ комісарь, не каже.] Коли-жь „rozbestwiona horda“ напала на хату зъ крикомъ „pohybel lacham! pohybel perekinczykowy!“ — то збраній у Подгайного схоронили ся на подъ а зъ-водтамъ кominами черезъ поля ледви утѣкли до Тернополя. Заразъ 1-ого с. м. водійшовъ до Березовицѣ воддѣлъ жандармеріи, а зъ полудня выѣхала комісія: проку аторъ, судья слѣдчій, староста и будовничій Менжиньскій. Увязнено двацять селянъ и водставлено скованыхъ до суду въ Тернополи.

——

Польскій комітетъ центральный (воддѣлъ для всходнои Галичины потвердивъ и оголошує слѣдуючі кандидатуры послівъ зъ курій громадъ сѣльскихъ (IV-тои):

1. На округъ Сянокъ-Березовъ Лѣсько — дѣдича Іосифа Віктора;
2. Перемышль-Добромиль-Мостиска — дѣдича Павла Тишковского;
3. Калушь-Долина-Бобрка — старосту долиньского Едмунда Навроцкого;
4. Львовъ-Городокъ-Яворовъ — секретаря львовскои рады повѣтовои Теофиля Меруновича;
5. Бережаны-Подгайцѣ-Рогатинъ — дѣдича Ивана Валевского;
6. Залѣщики-Борщевъ-Городенка — дѣдича Чарковского-Голѣвского;
7. Бучачь-Чортковъ — дѣдича Корнила Городиского;
8. Теребовля-Гусятинъ — лѣкаря д-ра Юліяна Ольпиньского;
9. Тернополь-Збаражь-Скалатъ — дѣдича д-ра Леона гр. Пінінського.

До сего комунікату додае Gazeta Narodowa таку замѣтку: „Позаякъ на всходну часть краю нашого припадае 17 мандатовъ зъ курій IV-тои, а якъ бачимо зъ повысшого оповѣщеня, комітетъ центральный оголошує затверджене кандидатуръ на 9 округовъ, проте на 8 округовъ кандидаты польскій доси не поставленій. Въ тыхъ вѣсьмохъ округахъ мѣстить ся ще одинъ, зъ котрого безсумнѣвно буде выбраный, а то округъ Ярославъ-Полякъ Чешановъ, де доси кандидатура ще не устален. Тожь въ сѣмохъ округахъ, де стають рускій кандидаты, не противставлено имъ кандидатуръ польскихъ, а коли зъ пятои курій на округъ коломыйскій рѣвножь не зголошено кандидатуры польскои, проте разомъ 8 мандатовъ полишено кандидатамъ рускимъ.“

Выборче „техтель-мехтель“.

Передъ кількома днями помѣстила Gazeta Narodowa статью (въ родѣ комунікату водъ польского центрального комітету выборчого), въ котрій пояснила польскій суспольности (обывательству) водносины выборчі у всходній Галичинѣ, именно же квестію, яка звязь заходить мѣжь акцією правительства а акцією центрального комітету що-до тыхъ мандатовъ посольскихъ, котрі мають припасти Русинамъ-угодовцямъ. Змѣстъ сеи статьѣ такій:

„Мѣжь обывательствомъ (польскимъ) выробило ся неточне поняте о истнуючій угодѣ зъ Русинами и многократно та справа буває представлена въ такій способъ, мовь бы сю угоду заключавъ соймъ або що найменше выбраный зъ-помѣжь него до акціи выборчои центр. комітетъ, — и мовь бы сей комітетъ водповѣдно до угоды полишивъ теперь деякій округи кандидатамъ рускимъ до свободного дѣланя, або просто тыхъ кандидатовъ рускихъ именувавъ.

„Для пояснена уважаємо потрѣбнымъ зазначити, що анѣ соймъ яко одинока легальна репрезентація краю, анѣ тымъ менше центральный комітетъ выборчій, и то анѣ теперь функціонуючій анѣ жаденъ давнѣйшій, нѣякихъ переговоровъ зъ Русинами не вели анѣ угоды не заключали. Угоду зъ Русинами, котра доси на жаль, якъ се зъ горы передвиджували, не принесла доси краєви нѣякого хосна а мабуть вже й не принесе, — заключило въ своѣмъ часѣ правительство, взглядно тогдѣшный его въ нашомъ краю представитель. При найблизшихъ выборахъ, по заключеню сеи угоды, правительство заявило, що въ сихъ и сихъ округахъ буде подпирати рускихъ кандидатовъ угодовыхъ, або кождого иншого кандидата поборювати.

„Комітетъ центральный, не хотячи обывательства (польского) выставляти на даремне зъуживане силъ и нарушене поваги въ законотѣ выборчомъ, довѣрочно повѣдомлявъ президовъ комітетовъ повѣтовыхъ про сего рода постанову правительства. Однакъ мимо того комітетъ центральный полишивъ комітетамъ повѣтовымъ цѣлкомъ до свободнои оцѣнки, чи не годилось бы въ дотычномъ округѣ поставити польского кандидата. Но и бувало таке, що тутъ и тамъ комітеты повѣтовій навѣть противъ Русина-угодовця ставляли кандидата польского и переводили его выборъ навѣть противъ волѣ правительства.

„Сей станъ рѣчи не змѣнивъ ся и теперь. Наколи въ якомсь округѣ, де правительство постановило подпирати кандидатуру Русина-угодовця, повѣтовій комітеты прийдуть до пересвѣдченя, що й противъ тои подпоры правительства зможуть перевести кандидата польского, що центральный комітетъ не може водмовити польскій кандидатурѣ свого затвержденя. Коли-жь натомѣсть комітеты повѣтовій зъ округовъ, призначеныхъ правительствомъ для рускихъ угодовцевъ, не ставляють польскои кандидатуры, будто зъ причины, що имъ сей рускій кандидатъ водповѣдае, будто, що не чують ся на столько сильній абы противъ волѣ правительства перевести кандидата польского — тогдѣ комітетъ центральный мусить заховати ся пасивно, с. е. не ставляти нѣякого кандидата польского на дотычный округъ, а рѣчію обывательства, есть тогдѣ подперти спольно зъ правительствомъ сего Русина-угодовця, щобы не допустити до побѣды кандидата просто намъ ворожого.

„Тожь безпредметовій суть жалѣ обывательства, що комітетъ центральный водае деякій округи „добровольно“ кандидатамъ рускимъ, хочь Поляки мають въ нихъ бльшость.“

Зъ сего комунікату выходить: Польскій комітетъ центральный не веде акціи въ деякихъ округахъ выборчихъ и заховуе ся пасивно. Робить се не „добровольно“, лише подъ напоромъ правительства, котрому треба мандатовъ посольскихъ для Русиновъ-угодовцевъ, або т. зв. Parade-Ruthenen. Въ тыхъ округахъ акція правительства така, що „оно подпирае кандидатуры Русиновъ-угодовцевъ а всяку иншу поборюе“ — длятого и „обовязкомъ обывательства польского есть подперти вспольно зъ правительствомъ кандидатуру Русина-угодовця, щобы не допустити до побѣды кандидата просто намъ ворожого“. Але коли-бъ обывательство безъ великого напруженя силы могло переперти кандидатуру польску (тымъ бльше, если бы кандидатура Русина-угодовця не водповѣдала польскимъ интересамъ), тогдѣ можна и въ тыхъ правительственно-рускихъ округахъ ставити польскій кандидатуры и ихъ переводити.

На такихъ засадахъ опирае ся акція выборча правительства и комітету центрального у всходній Галичинѣ. Оба тій чинники — могучій въ борбѣ выборчій средствами, якими розпоряджають — доповняють ся взаимно и въ повній гармонії доходять до остаточного результату: не допускають до побѣды ворожого имъ обомъ кандидата. Правительству потреба Русиновъ зъ мандатами посольскими и выбирае ихъ зъ-помѣжь породы т. зв. Русиновъ-угодовцевъ vel Барвѣнщиковъ, — а Поляки, розумѣючи интенціи правительства, подпирають его акцію.

Поляки не роблять сего безъ вырахованя. Они обчислили добре плюсы и мінусы сеи акціи. Мѣжь плюсы поставили: загальный хосенъ зъ такого правительственного трактованя квестіи рускои, зашпаджене своихъ силъ въ борбѣ выборчій, с. е. матеріяльну сторону выдатковъ выборчихъ и загарантоване мандатовъ посольскихъ для себе зъ прочихъ рускихъ округовъ выборчихъ. Всѣ тій плюсы могли бы перемѣнити ся въ мінусы, наколи бы Поляки хотѣли спротивити ся интенціямъ правительства, а правительство у водплату ухилило ся водъ активнои акціи выборчои та заняло безсторонне становиско. Впрочомъ жертва, яку Поляки поносять, лишь мнима, бо мандаты придбаній для Русиновъ-угодовцевъ суть зъ великимъ хосномъ для польскои політики. Досыть пригадати, якъ славно посвѣдчивъ ся презесъ кола польского Яворскій при наглячихъ внесеняхъ згодностію поглядовъ польскихъ послівъ и послівъ зъ „клюбу рускаго“; якъ гарно п. Вахнянинъ одобрявъ поведене галицкихъ старостовъ супротивъ вѣчь народныхъ, якъ свѣтло п. Вахнянинъ запускавъ ся въ полеміку зъ высказами п. Романчука, и т. д. Чи можуть Поляки мати водъ кого бльшу прислугу, якъ водъ Русиновъ-угодовцевъ?

Акція правительства въ роздаваню мандатовъ не выходить на шкоду Полякивъ, тымъ бльше, що оцѣнка и остаточна апробата кандидатуръ Русиновъ-угодовцевъ воддана въ руки Полякивъ: центрального комітету и повѣтовыхъ комітетовъ. Округи выборчій не водддають ся до диспозиціи правительства безъ застереженя, лишь мусять бути поданій и особы кандидатовъ на тій округи. Безъ выповненя того условія не пристае польскій комітетъ центральный на нѣякій пестощѣ правительства навѣть зъ Русинами-угодовцями.

Такій то выборчій техтель-мехтель дѣють ся у насъ зъ мандатами посольскими, котрыми нарбдъ мае надѣлятн „свободно и бсля волѣ“ своихъ заступниковъ. Ту свободу и волю бере правительство въ свои руки и „выбирае“ послівъ. Зъ-подъ сеи правительственнои опѣки и печаливости вылучено послѣдными часами вже заходну Галичину, — але для всходнои Галичины ще не заблаговѣстилось, бо тутъ до борбы выборчои стають „ворожій“ кандидаты, а тыхъ не можна допустити до побѣды. Про се старають ся правительство и польске обывательство — при одобреню и аплавзѣ Русиновъ-угодовцевъ. Сильными силами тыхъ трехъ чинниковъ придавлюе ся и поборюе ся всяка самостойна акція выборча народу рускаго, а въ средствахъ не перебирае ся. Для політики жертвуе ся найвысше добро горожанина — его права.

Мы вже неразъ зазначували, що вырѣкаемо ся въ акціи выборчій всякои опѣки правительства и польского комітету центрального, а жадаемо лишь безсторонности и легальности. Замѣсть деморалізациі — хочемо справдѣшнои акціи выборчои, въ котрій бы нарбдъ свободно и бсля свого пересвѣдченя мбгъ заявити свою волю. При такій акціи можна бы скорше и певнѣйше найти Русиновъ-угодовцевъ, якъ теперь, коли то мнимі угодовцѣ суть въ дѣйстности лишь Parade-Ruthen ами.

Переглядъ політичный.

——

Зъ Атенъ доносять: Міністеръ маринарки заявивъ на засѣданю парляменту, що правительство мае твердый намѣръ не пустити турецкого войска на Крету; заразомъ упевнивъ, що такъ полковникъ Васосъ якъ и грецка фльота здержить ся водъ всякои зачѣпки тыхъ мѣсяць, котрій заняла залога европейскихъ державъ. П єзідентъ міністровъ сказавъ, що бомбардоване табору повстанцевъ уважае за дику безправность, тымъ бльше що доведено, що Турки почали битву зъ повстанцями; а блокаду кретеньскихъ береговъ уважае за рѣчь незрозумѣлу зъ мѣжнароднаго становиска. Дальше сказавъ президентъ міністровъ, що грецке правительство припоручило своимъ заступникамъ за границею запротестувати противъ бомбардованя; вонъ переконаный, що въ томъ разѣ адміралы поступили собѣ безъ инструкцій своихъ правительствъ. Малый народъ грецкій не може перешкодити подобнымъ выпадкамъ, але протестуе противъ нихъ зъ всею силою народу великого и знае, що всѣ великій народы стоять по сторонѣ Греціи. — Сю заяву палата приняла оплесками и одноголосно ухвалила правительству высказъ довѣря.

Frankf. Ztg. доносить, що атеньскій дворъ зовсѣмъ зbрвавъ зъ дворомъ петербургскимъ. Король не позволивъ навѣть водповѣсти на депешу своеи сестры, царицѣ-вдовы, и в. кн. Михаила. Король и правительство остають цѣлкомъ подъ вплывомъ народного комітету. Жену наслѣдника престолу, сестру нѣмецкого цѣсаря, цѣлкомъ приведнано для грецкои політики; самъ наслѣдникъ престолу тверезѣйше задивляе ся на справу.

На Кретѣ все таки тревають битвы и пожежѣ. Запертій въ Селинѣ и Канданѣ залоги турецкій находять ся въ крутомъ положеню. Доносять, що Кандано впало вже въ руки Грекивъ.

Вѣсть, ширена зъ Царгороду по заграничныхъ дневникахъ, що Туреччина громадить 30.000 войска на македоньско-сербскій граници, звертае загальну увагу такъ Сербіи якъ и сербского правительства, тымъ бльше, що Сербія не починила жадныхъ крокивъ, котрі бы оправдували таке запорядженя Туреччины. Коли бы вѣсти дневниковъ оказали ся правдивыми, тогдѣ, якъ доносять зъ Бѣлграду, мусѣло бы тамошне правительство зажадати водъ Порты пояснена, а въ разѣ потребы и зъ своеи стороны поробити заряджена для обороны границь Сербіи. — Противно пбсля вѣстей зъ Чорногоры до д. 25 лютого не було тамъ нѣчого чути про громаджене турецкого войска на альбаньско-чорногорскій граници. Однако на всякій выпадокъ чорногорске правительство поробило приготовленя, щобы въ разѣ потребы до 6 днѣвъ поставити 15 баталіонивъ для безпеченьства границь

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и выровнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Зъ Станиславова пишуть намъ: Тутешній Русины складають на памятникъ для бл. п. Петра Стасюка и на дѣтей по змасакрованыхъ и увязненыхъ бѣдныхъ громадянахъ зъ Чернева, щобы прийти въ помочь громадѣ, котра не лише мусить удержувати войско, але и дбати о тій дѣти.

— Зъ Стрыя пишуть намъ: Дня 5 марта с. р. о годинѣ 9-ій рано водбуде ся въ Стрыю въ мѣскій церквѣ заходомъ тутешнои рускои молодежи поминальне богослуженя за упокій душѣ погибшого при выборахъ въ Черневѣ бл. п. Петра Стасюка.

— На семьѣ взглядно на дѣти раненыхъ при правыборахъ въ Черневѣ зложивъ въ нашій редакціи Вп. професоръ Михайло Г. 10 зр., а на першій потребы передавъ вчера п. Ив. Герасимовичь на припоручене Вп. Іосифа Гурика черезъ черневского господаря Іосифа Цѣсельского 10 зр.

— Стіпендійною запомогою зъ фонду архикн. Гізелѣ въ сумѣ 100 зр. рочно наділивъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ панну Юлію Вовчуковну, кандидатку III. року женьскои семинаріи у Львовѣ. Надѣлена буде достават ту запомогу въ двохъ повторочныхъ ратахъ до окончена наукъ въ семинаріи.

— Колько платить Галичина за одного Дублянця. При нинѣшній организаціи агрономічній школы въ Галичинѣ удержуваній коштомъ краю суть майже зовсѣмъ безхосенній. Якъ звѣстно, вчить ся тамъ бльше россійскихъ подданыхъ польскои народности. На курсахъ высшои агрономічнои школы въ Дублянахъ є теперь всего на всего пять учениковъ, мѣжь тымъ якъ професоровъ и асистентовъ є въ той школѣ двацять. Таке поражаючо мале число учениковъ можна пояснити собѣ тымъ, що ученики першого и другого року, що удержували ся власнымъ коштомъ, покинули школу. Въ наслѣдокъ того Галичина платить за удержане одного ученика въ высшій школѣ въ Дублянахъ 21.000 зр. рочно. Се навѣть на „польску господарку“ за богато!

— Жидовске обманьство. Санітарный департаментъ выдѣлу краевого зробивъ немиле водкрыте, а именно переконавъ ся, що краевый фондъ заплативъ вѣденьскому загальному шпиталеви въ 1894 р. за лѣчене принадежныхъ до Галичины хорыхъ 23.250 зр. а въ 1895 р. вже 32.717 зр. Слѣдство выказало, що навѣть богатій жиды, занедужавши, ѣдуть до Вѣдня, выказують ся тамъ свѣдоцтвами убожества и лѣчать ся на коштъ краю. При томъ они допускають ся ще одного обманьства: коли выдѣлъ краевый водъ мужа лѣченои у Вѣдни жидовки зажадае звороту коштовъ, жидъ, хочбы и якій богатый, заявляе, що та жидовка не є его женою, лише утриманкою, повѣнчаною зъ нимъ пбсля жидовского обряду. Въ виду того соймъ поручивъ выдѣлови краевому постарати ся у правительства, щобы конкубінаты були уважані „служовыми водносинами“.

— Затвержене выбору. Цѣсарь затвердивъ выборъ Іос. Новоселецкого, властителя добръ зъ Войтковы, на маршалка и Меч. Корвина, властителя добръ зъ Юречковы, на віцемаршалка рады повѣтовои въ Добромили.

— Нѣмецкій консулятъ у Львовѣ. Нѣмецкій парляментъ занимавъ ся минувшого понедѣлка справою основана нѣмецкого консуляту въ столици Галичины. Справоздавець дотычнои комісіи, кн. Аренберґъ, заявивъ въ той спра ѣ таке: „Що до Львова замѣчу, що, якъ насъ поинформовано въ комісіи, старано ся основати консулятъ у Львовѣ вже въ 1876 р.; заходы тій розбила ся о супротивленє австро-угорского правительства. Мѣжь тымъ основано въ часѣ мытового конфлікту зъ Россією комісорычный консулятъ въ Краковѣ, а пбзнѣйше не енесено консуля комісорычного до Львова, де вонъ и функціонуе комісорично. Зъ огляду на вѣчній домаганя якъ нѣмецкихъ подданыхъ въ Галичинѣ, такъ торговольныхъ и промысловыхъ круговъ въ Нѣмеччинѣ, союзній правительства рѣшили ся вкінци увзгляднити то давне бажане и приступити до основана постойного професіо-

нального консуляту у Львовѣ. Комісія згодила ся вповнѣ на основане сего консуляту, згѣдно зъ вѣдповѣдными давнѣйшими постановами парляменту въ справѣ основаня консулятѣвъ. Въ виду того предкладаю принятє сен позиціи въ буджетѣ. Парляментъ приняв се внесене безъ дискусіи руководячись очевидно бѣльше мотивами політичными якъ економічными.

— „Любый“ чи нѣ? Вѣденьскій газеты сварять ся и перечать ся о те, чи цѣсарь на бали мѣста Вѣдня сказавъ до заступника бурмістра „Мѣй любый Люегере!“ чи нѣ? Антісеміты кажуть, що цѣсарь уживъ слова „любый“, а жиды громадять свѣдкѣвъ и доводы, що нѣ. На-разѣ годѣ доказати правду, чи Люегеръ бувъ „любый“ чи „нелюбый“.

— Дрѣбнѣ вѣсти. Розпорядженемъ зъ дня 18-го лютого поручивъ цѣсарь выдати 250.000 зъ державнои касы на запомоги для жителѣвъ мѣсцевостей навѣщеныхъ недостатькомъ. — Въ Краковѣ померъ д-ръ Левъ Гальбанъ, бувшій звычайный професоръ судовои и державнои медицины на ягайлоньскѣмъ університетѣ. — Дня 28-го лютого выскочивъ зъ вѣкна третого поверха въ домѣ при вѣрменьскѣй улицы у Львовѣ столярь Малиновскій и убивъ ся на мѣсци. — Въ Краковѣ вѣдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ револьвера капітанъ 13 п. п. Корный.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславѣвскои.

Рукоположенє пресвитерѣвъ зачне ся 18 (30) марта. Кандидаты для рукоположеня мають просьбы о принятє въ пресвитеріяльный дѣмъ внести до консисторіи до 12 (24) марта. Кандидаты, що окѣнчили богословє передъ двома роками, мають вѣдбути на власный коштъ реколекціи въ однѣмъ зъ монастирѣвъ чина св. Вас. вел. и предложити на се свѣдоцтво настоятеля монастиря. — Розписаный на конкурсъ зъ речинцемъ до 19 (31) марта приходъ Попѣльники, снятиньского деканату. — Вѣзваный до канонічнои институціи о. Ант. Войтѣховскій, катихитъ гімназіи въ Бучачи, на приходъ Петрилѣвъ, дек. устецкого, въ другѣй половинѣ марта. — Въ пропозиціи умѣщенѣ: на Стопчатѣвъ оо.: Теодоръ Трачь, І. Партицкій и І. Шихъ, а дальше въ списѣ оо.: Дим. Луговый, Макс. Крушельницкій, Иліа Мардаровичь, Сев. Турчмановичь, Мих. Левицкій, Кир. Гаморакъ, Дим. Микицей, Ник. Темницкій и Теоф. Шухевичь; на Пацикѣвъ дек. станиславѣвского: о. Алек. Навроцкій; на Бабинцѣ, дек. кудринецкого оо.: І. Онуцкій и Мих. Проскурницкій; на Радѣвцѣ въ Буковинѣ оо.: Вол. Нанасый и Євг. Даниловичь; на Клювинцѣ оо.: І. Лабѣй, Мих. Бровко, Іос. Левицкій и Вас. Новицкій. — Введенй оо.: новопоставленый пресвитеръ І. Лушпиньскій яко приват. сотрудникъ въ Трибухѣвцяхъ, Вас. Гарасимовичь яко завѣдатель въ Брошкѣвцяхъ, Ник. Сали, новоставл. пресв., яко приватн. сотрудникъ въ Семакѣвцяхъ, Григ. Боднарукъ зъ Брошковець яко завѣдатель въ Попѣльникахъ и Орестъ Кисѣлевскій зъ Черновець яко завѣдатель въ Незвискахъ. — О. Мих. Романовскій зъ Тысьменичанъ одержавъ вѣдпустку на 1 мѣсяць. — Правительство вызначило по 300 зр. дотаціи для прив. сотрудника въ Красѣевѣ на часъ душпастирства о. А. Сѣрецкого. — Консисторія вѣднеслась до правительства о продовженє дотаціи зъ релігійного фонду для приватного сотрудника въ Хоростковѣ.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Намѣстникъ именувавъ практикантѣвъ будѣвництва Фр. Ловчиньского, Генр. Штарка и Каз. Панненька ц. к. адъюнктами будѣвництва въ галицкѣй державнѣй службѣ будѣвничѣй. — Міністеръ скарбу именувавъ старшихъ комісарѣвъ скарбовыхъ: Леоп. Дзбаньского, Вильг. Кунена, Стеф. Кульматицкого, Ад. Пожаковского, Іос. Мишкевича, Генр. Пенкальского, Яна Тырка, д-ра Мих. Кочиркевича и секретарѣвъ скарбовыхъ: Іос. Косяка и Ад. Павловского скарбовыми радниками въ галицкѣй краевѣй дирекціи скарбу. — Высшій судъ краевый у Львовѣ именувавъ авскультантами львѣвского округа высшого суду краевого: концептовыхъ практикантѣвъ дирекціи скарбу Каз. Таборского и д-ра Конст. Лішка и судовыхъ практикантѣвъ: д-ра Генр. Данкнера, д-ра Фридр. Розенфельда, Стан. Хмелевского, Ром. Ковшевича и Каз. Лопацкого.

— Вѣдзначеня. Цѣсарь надѣливъ титулярныхъ комендантѣвъ жандармскихъ постерункѣвъ, Стан. Павелкова и Мих. Стефаньского, срѣбными хрестами заслуги за уратоване житя.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

23 н. ст. лютого 1897.

Львѣвъ: Пшеница 7·65 до 7·70, жито 5·— до 5·75, ячмѣнь броварный 6·— до 6·50, ячмѣнь пастевный 4·75 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 12·— до 12·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·25 до 4·75, насѣне конопне —·— до —·—, бѣбъ —·— до —·—, бобикъ 4·25 до 4·75, гречка —·— до —·—, конюшина червона 35·— до 45·—, конюшина бѣла 40 — до 55·—, конюшина шведска 35·— до 50·—, тымотка —·— до —·—, анижь —·— до —·— кукурудза стара 5·— до 5·25, кукуруза нова 5·— до 5·25, хмѣль —·— до —·— за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ —·— до —·— зр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 3 марта. Заступники державъ доручили вчера пополудни грецкому правительству спѣльну ноту зъ повѣдомленемъ, що на Кретѣ буде заведена повна автономія пѣдъ зверхництвомъ султана, и зъ вѣзванемъ, щобы грецке войско опустило Крету до 6 днѣвъ. Ноту такого самого змѣсту доручили вчера амбасадоры въ Царгородѣ султанови.

Атены 3 марта. Кажуть, що нота, доручена грецкому правительству, заповѣдае, що заразъ по уплынѣ 6 днѣвъ державы заберуть ся до втихомиреня Креты. — На радѣ міністрѣвъ постановлено не зважати на ноту державъ, а войско зъ Креты вѣдкликати ажь тогдѣ, коли бы держави ужили силы.

Царгородъ 3 марта. Ходять слухи, що султанъ велѣвъ выладити для Креты проектъ реформъ, далеко ліберальнѣйшій вѣдъ того, якого домагають ся державы. Реформы тѣ мали бы сейчасъ вѣйти въ житє.

Канеа 3 марта. Адміралы зѣбрали ся на італійскѣмъ кораблі для нарады, щѣ дѣяти, коли Греки не схотять позволити Туркамъ, запертымъ въ Канданѣ, выйти зъ мѣста. Постановлено взяти Селіно и Кандано пѣдъ опѣку державъ. — Вчера зворохобили ся въ тутешныхъ касарняхъ турецкѣ жандармы, бо имъ не платять. Европейскѣ жовнѣры мусѣли ужити оружя, ажь тогдѣ пѣддали ся жандармы. Опѣсля те саме повторило ся мѣжь жандармами, що стоять на сторожи въ палатѣ. Жандармы стрѣляли до своихъ офіцирѣвъ и убили полковника, вѣдтакъ забарикадували ся.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Лс. въ Ри. На сей рѣкъ вплачено до теперь 7 зр. — *Вп. Н. Яс. въ По.* За помѣщене прийде 75 кр. — *Въ справѣ анонсу „Сирота“* повѣдомляемо интересованыхъ, що дотычна особа вже найшла примѣщенэ.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвѣнкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

Giesshübler зъ молокомъ

вельми поручае ся лѣкарями при катарѣ **бронхіяльнѣмъ дѣтей,** якій такъ часто лучае ся въ зимѣ. З части Giesshübler Sauerbrunn мѣшае ся зъ одною частиною горячого молока и подае ся ту лѣтну мѣшанину. 822

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнѣй мовѣ, великій, обѣймаючій 640 сторѣнъ друку, найновѣйшій зѣ всѣхъ такихъ Молитвенникѣвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) Молитвы щоденній ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѣжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполучені зъ вѣдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Псуса Христа, б) Пресв Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній б) щоденній, в) на празникъ Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякій потребы. XI.) Коляды и иншій пѣсни церковній. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дѣстати можна въ канцеляріи тов. „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Ставропігійскѣй и въ переплетничѣмъ заведеню М. Снежарского по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошуровчный . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пѣвъ въ полотно зъ одвѣтными вѣдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѣдтисками . . . 1 „ 30 „
4) оправленый якъ пѣдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегѣвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленій на-пѣвъ въ шкѣру зъ золоченями и вѣдтисками . . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкѣру зъ золоченями и вѣдтисками . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пѣдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегѣвъ . . . 1 „ 80 „

Замовляючій поодинокo Молитвенники зволять присылати на оплату почты 20 кр.

ЗАПРОШЕНЄ

на

ЗАГАЛЬНЙ ЗБОРЫ

членѣвъ повѣтового Товариства задаткового въ Турцѣ

товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою

котрій вѣдбудуть ся въ **середу дня 17 марта** 1897 о годинѣ 10 бій рано въ Турцѣ въ льокали Товариства зъ слѣдуючимъ деннымъ порядкомъ:

1. Справоздане Дирекціи зъ чинности и рахункѣвъ за р. 1896.
2. Справоздане Рады надзыраючои и внесеня ей о удѣлене Дирекціи абсолюторія зъ чинности и рахункѣвъ за р. 1896.
3. Внесеня Рады надзыраючои въ справѣ роздѣлу зыску за рѣкъ 1896.
4. Выборъ трехъ членѣвъ до Рады надзыраючои въ мѣсце трехъ при льосованю уступаючихъ.
5. Выборъ комісіи ревізійнои на рѣкъ 1897.
6. Внесеня членѣвъ.

70 1—1

Бронислав Осуховскій президъ рады надзыраючои. *Д-ръ Емиль Задоровичь* секретарь.

Александеръ Царевичь

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вѣнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 99—?

КАВУ

спеціяльнѣсть

надзвычайнои величины въ зернѣ

и вѣдличну въ смаку

въ пакетахъ 5-кілевыхъ франко

за 12 зр. 20 кр. 19 8 ?

поручае

(о скѣлько стане запасу)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 и опроцентовуе ихъ по

4½% на рѣкъ.

Въ кождѣй рускѣй хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1897.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ т-в. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

КОЛОДКИ свѣонтницкій гарнітуровѣ (по 6 штукъ зъ ключемъ головнымъ, гарнітуръ по зр. 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 5·—. Колодки штучній Вертгаймовскій и американьскій по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·— и 3·50

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 4595

СИРОТА

зъ священичои родины, володѣючи плавно нѣмецкимъ языкомъ, глядае примѣщеня до дѣтей. Скорѣ згодошеня до Адміністраціи „Дѣла“.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправлений примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Новый фаетонъ

крытый

есть до спроданя по дуже приступнѣй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗАЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 4—10

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигійскій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилае ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2 01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 42 Львовъ, Пятница 21 Лютого (5 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрін:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатай вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Зъ руху выборчого.

Осторога выборцямъ!

Декотрѣ ц. к. староства запорядили, щобы выборцѣ являли ся лично до вѣдбору картъ легітимаційныхъ и картъ до голосованя въ ц. к. староствахъ. Цѣль сего така: *функціонеръ староства*, выдаючи карту до голосованя, *каже выборцямъ ити до рады повѣтовои до „пѣдпису“ карты.* Выборцѣ, не пѣдозрѣваючѣ въ тѣмъ жадного пѣдступу, идуть до рады повѣтовои „до пѣдпису“, а тамъ услужнѣ автономічнѣ урѣдники пѣдписують карту тымъ, що *вписують на нѣй имя и прозвище правительственного кандидата.* Таке практиковано вчера въ Городку. Поручаемо нашимъ выборцямъ, щобы одержавши карту до голосованя въ ц. к. староствѣ оглянули ся, чи на нѣй не вписано уже тамъ кандидата [картки друкованѣ, а не писанѣ] и щобы зъ тыми картами не вступали до жадныхъ непевныхъ людей и радъ повѣтовыхъ, а наколи кому вже се лучило ся, що вписано на картѣ имя чужого кандидата, нехай те имя перечеркне, а вище имя, прозвище и занятє кандидата порученого краевымъ рускимъ комітетомъ.

——

Перемышляньскій повѣтовый комітетъ выборчій запрошує всѣхъ Вп. выборцѣвъ зъ обохъ курій, якъ такожъ охочихъ убѣгати ся о мандатъ посольскій зъ курій V. и IV-ои на передвыборчѣ зборы въ Перемышлянахъ [въ давнѣй касиновѣй сали, поббчь торговицѣ] въ понедѣлокъ 8-ого н. ст. марта о годинѣ 10 передъ полуднемъ.

——

Передвыборчѣ зборы всѣхъ выборцѣвъ зъ курій IV и V повѣту стрыйского вѣдбудуть ся въ Стрыю въ понедѣлокъ 8-ого н. ст. марта о год. 1 въ полудне въ сали пѣдъ „Чорнымъ орломъ“. Всѣхъ выборцѣвъ зъ стрыйского повѣту просимо на тѣ зборы конечно явити ся. Вп. Духовеньство просимо повѣдомити о тыхъ зборахъ выборцѣвъ-селянъ въ своихъ селахъ парохіяльныхъ. Выдѣлъ товариства „Пѣдгірска Рада“ въ Стрыю.

——

Передвыборчѣ зборы въ Старѣмъ-мѣстѣ вѣдбудуть ся дня 10 с. м. въ сали магістратскѣй для выслуханя бесѣдъ кандидатѣвъ зъ V и IV. курій. Симъ отже запрашаемо Р. Т. панѣвъ выборцѣвъ и правыборцѣвъ до якъ найчисленнѣйшои участи. Заразомъ просимо и Р. Т. панѣвъ, що намѣряють убѣгатись о котрый-небудь зъ тыхъ мандатѣвъ, щобы а зборахъ зволили явитись и свои політичнѣ погляды высказали. [Другѣ часописи просимо о повторене] — За комітетъ *Иванъ Яворскій и Василь Волосяньскій.*

——

Зборы выборцѣвъ повѣту камѣнецкого вѣдбудуть ся въ понедѣлокъ 8-ого марта о 11 годинѣ передъ полуднемъ въ Камѣнцѣ въ сали п. М. Панькова. Р. Т. кандидатѣвъ на послѣвъ зъ IV и V-ои курій запрашаемо явити ся въ цѣли зложеня свого політичного исповѣдання. — *Выборцѣ.*

——

Якъ вѣдомо нашимъ читателямъ — польскѣ дневники по користѣмъ для народу результатѣ правыборѣвъ въ Товмачи и въ Нижневѣ пѣднесли скаженый гвалтъ — нѣбыто староство товмацке „nie sprzyjste“, бо и якъ же не постарало ся, щобы на выбовцѣвъ повыходили Polacy — розумѣесь mojżeszowego wyznania. Отже Kurjer stanisławowski приносить вѣсть, що старосту товмацкого спенсіоновано а комісаря суспендовано. Намѣстництво прислало до Товмача на управителя староства радника поліціи львѣвскои Корженьовского и той уневажнивъ правыборы въ богато селахъ, а переводить новѣ...

——

Вчера вѣдбули ся зборы выборцѣвъ въ Бѣбрцѣ. Проводивъ предсѣдатель бобрецкои „Рускои Рады“ о. деканъ Штогринъ. Выборцѣвъ и правыборцѣвъ явило ся звышь 500. Промовляли п. Романчукъ, о. Бѣлинкевичъ и иншѣ священики та селяне. Нарѣдъ свому попередному послови а теперѣшному кандидатови Романчукови зробивъ красну овацію. Коли п. Романчукъ приѣхавъ до мѣста, привитали его тамъ численно зібранѣ мѣщане и селяне, а мѣщанинъ Козакевичъ въ имени всего нар ду Бобреччины мавъ до него промову, по котрѣй спѣвано многая лѣта. Вѣдтакъ выпрягли конѣ, мѣщане господарѣ тягнули брычку черезъ мѣсто въ численнѣмъ походѣ зъ спѣвомъ „многая лѣта“, а потѣмъ вынесли п. Романчука на рукахъ. Правыборы въ Бобреччинѣ выпали, зъ выимкою мѣстъ, мѣсточокъ и нѣмецкихъ кольоній, добре; нарѣдъ заявлявъ велике одушевлене и самъ вѣвъ аґітацію выборчу. Правительственнѣ орґаны поступали взагалѣ досыть безсторонно, за те дворы робили часто велику пресію.

——

Зъ Станиславова пишуть намъ:

Нинѣ 4-ого марта вѣдбувають ся правыборы въ Галичи, на котрѣ выслано вчера зъ Станиславова вѣйско.

Въ Ямници правыборы вѣдбудуть ся 5-ого марта, а староство день напередъ выслало тамъ екзекутора податкового.

Въ мѣстѣ Станиславовѣ сфальшовано правыборы зъ V. курій, бо не всѣ Станиславовцѣ выбирали всѣхъ выборцѣвъ, лише кожда дѣльниця выбирала 8—12. Такимъ способомъ выйшла ліста польско-жидѣвска. Інтеліґенція зовсѣмъ вѣдтягнула ся вѣдъ такого фальшивого выбору и тымъ заявила неохоту до фальшу и облуды.

——

Зъ Ярославщины пишуть намъ:

Щобы не допустити до выбору звѣстного тутъ народолюбця о. Филемона Подолиньского въ Лазѣвъ [котрый, мимоходомъ сказавши, и у шляхты мавъ поважане] або якого селянина-Русина, деякѣ члены шляхотского центрального комітету выборчого высувають на IV-ту курію округа Ярославъ Чешанѣвъ кандидатуру бувшого въ Сѣнявѣ судьѣ, а теперѣшного въ Надвѣрнѣй радника п. Володимира Мандичевского — и обѣцюють вѣдъ себе якъ и вѣдъ правительства пѣдпирати его. И справдѣ знали паны, въ яку струну вдарити, бо рускѣ выборцѣ ще й нинѣ вѣдъ шляхты и правительства зносять всякѣ докоры за то, що поважили ся передъ вѣсьмома роками поставити п. Мандичевского кандидатомъ на посла до рады державнои и зъ пожертвованемъ себе за нимъ стояли. Однакожь сумнѣваемо ся, щобы п. Мандичевскій схотѣвъ принятн кандидатуру вѣдъ шляхотского центрального комітету и зъ зобовязанями противными интересамъ селяньскимъ, а тутешнѣ выборцѣ, маючи на гадцѣ независиму кандидатуру о. Подолиньского або якого селянина, о свѣжѣй кандидатурѣ хоть-бы якѣй и чути не хотять.

——

Зъ Тернопѣльского одержуемо въ справѣ березовицкѣй такѣ вѣсти:

Дня 28 лютого о 11. год. въ ночи дзвоны розбудили село. Коли люде збѣгли ся къ церквѣ, почули кликъ: „У Пѣдгайного выборы! спѣшѣть туда!“ Люде кинулись до дому Пѣдгайного [пѣдлизника паньского]. Дверѣ застали запертѣ, а на клики зъ-надвору нѣхто не вѣдмикавъ. Люде, затревожень, що выборы переведуть ся крадки безъ громадянъ, выважили дверѣ, а другѣ вѣкнами лѣзли въ середину. Але въ хатѣ не застали нѣякои комісіи лише вѣйта. Се ще бѣльше утвердило людей въ тревозѣ. Вѣйтъ почавъ запевняти, що выборѣвъ нѣякихъ нема, а була лише гостина. „А де-жь гостѣ?“ Въ хатахъ нѣгде ихъ не було; люде полѣзли на пѣдъ, але й тамъ не знайшли нѣкого. Кажуть, що черезъ пѣдъ усѣ „спасли ся бѣгствомъ“. — У дзвоны вдаривъ на тревогу оденъ зъ тыхъ, що бувъ на „забавѣ“ у Пѣдгайного. Вѣнъ каже, що комісарь [то мавъ бути секретарь староства] зъ Тернополя приѣхавъ переводити правыборы, а коли и ему казали голосувати, вѣнъ побачивши, що се була гостина нечестива, вѣдказавъ ся вѣдъ голосу и за те дѣставъ два разы въ лице та й выкинули его за дверѣ. Вѣнъ тогдѣ поспѣшивъ до дзвѣницѣ и ударивъ на тревогу.

Другого дня [1. марта] Пѣдгайный пѣйшовъ до староства жалуватись на насильство. Староста передавъ справу прокураторіи, а самъ пополудни выбравъ ся зъ судьею слѣдчимъ зъ 5 жандармами и 30 драґонами до Березовицѣ на слѣдство. Другого дня приведено до Тернополя закованыхъ 27 господарѣвъ, третього дня зновъ кількохъ, а такожъ пароха о. Мироновича. Арештоване о. Мироновича зарядивъ самъ староста — въ судѣ переслуховано его, а вѣдтакъ увязнено. — Правыборы въ Березовици вѣдбули ся 3-ого марта, а хочь по-надъ 30 господарѣвъ и о. Мироновича увязнено, громада выбрала на выборцѣвъ честныхъ господарѣвъ.

——

Въ Туреччинѣ, де старостує п. Бѣлиньскій [братъ міністра] переведено скрѣзь по громадахъ (звычайно по коршмахъ) правыборы при вопіючихъ неправильностяхъ. Въ „Дѣлѣ“ було пару образкѣвъ тыхъ турецкихъ выборѣвъ, а подѣбно дѣяло ся тамъ усюды.

---

2)

ЗРАДА.

Написавъ *Марко Мурава.*

V.

Мѣсто велике; не мае мѣщанъ — громады жебраковъ. Кожда громада мае свого провѣдника — всѣ вытягають руки за хлѣбомъ.

Являе ся великій вѣзъ хлѣба, а на передѣ воза сидить дукъ-богатырь. Вѣнъ скликае провѣдниковъ жеброты и каже:

— „Дамъ вамъ хлѣба та гроша, тѣльки покиньте вашихъ товаришѣвъ, най пропадають полишенѣ собѣ; вони и такъ згинули-бъ зъ голоду. Гукайте на нихъ, що они неробы, що змарнували свое добро, що годнѣ ще працювати. Кажѣть, що будете имъ радо наставниками и провѣдниками, але не въ лѣнивствѣ а въ роботѣ.

И вѣдлучають ся дѣды-провѣдники вѣдъ другихъ товаришѣвъ-дѣдѣвъ и глумлять ся зъ ихъ нужды, и стають сытыми дѣдами, а товаришѣ кленуть и грозять палицями та кулаками.

И починае ся сварка мѣжь всѣма дѣдами, и шукають вины въ нещастю мѣжь собою, и выдирають собѣ серце дѣды, а трупы вкрывають мѣсто.

Тогдѣ засмѣявъ ся лукавый хлѣбодавець, затявъ конѣ и лишивъ трупы.

И каже ангелъ:

— Се зрада любови! За кавалокъ хлѣба продали супокой и щасте ближнього, продали смерти житє людске. Они наѣли ся нинѣ, нинѣ они ситѣ дѣды-провѣдники, але злѣ и необачнѣ, бо зав ра прийде день недолѣ для нихъ, завтра згинуть зъ голоду и роспуки.

VI.

Весна. Хата низенька, обѣдрана, валить ся. Коло хаты городець, кѣлька грядокъ. Вдова-молодиця и троє малесенькихъ дѣточокъ копають землю. Вдова въ лахматю, дѣрами свѣтить счорнѣле вѣдъ нужды тѣло; за кождымъ рухомъ видко, якъ кости повертають пѣдъ шкѣрою, бо зъ жѣнки остались тѣльки шкѣра, мускулы и кости.

Дѣти спухлѣ вѣдъ голоду тѣльки блимають очима и хитають ся за роботою по-надъ вѣкъ и силу, хитають ся якъ лозы вѣдъ вѣтру.

Появляе ся человѣкъ присадковатый, сытый и добре одѣтый та каже:

— Не копайте грядокъ, бо вони вже мои. Я вашъ опѣкунъ, я старавъ ся за васъ лѣтами, а за мою опѣку належить ся менѣ сей шматокъ землѣ.

Всѣ стали и вытрѣщили очи на прихожого. А вѣдтакъ вдовиця въ плачъ! та просить помилуваня молячи:

— Змилуйте ся не надѣ мною а надъ дѣточками голодными, малесенькими, нещасливыми...! Та вже вы забрали, що йно було... Лишѣть хочь гнѣздочко наше, щобъ выгодувала дѣтоньки!

На те вѣдрѣзавъ опѣкунъ:

— Сю хату, гнѣздо вороняче, и такъ завалять, бо проти права стоить пригнута: може васъ позабивати валючись, а ще буду мати непотрѣбный клопѣтъ. А дѣтей тымъ шматкомъ землѣ не выгодуешь, а тѣльки чепишь тутечки дармо и вчишь дармувати дѣтей голодныхъ. Я забираю пѣсля права, бо менѣ приналежить ся се пѣсля правного обрахунку за выдатки... а ты правуй, коли хочешь!

И зарыдала вдова:

— Куда правуватись бѣднѣй? Змилуйте ся! — и повалилась до нѣгъ.

А опѣкунъ трутивъ ногою безталанну — и вона сконала. Дѣти пѣйшли мѣжь люде, дразнити собакъ.

— Боже! — скликнувъ человѣкъ-гробарь.

Та ангелъ поклавъ палець на его уста и каже:

— Цить! се зрада права! Кривда не перестае бути кривдою, хоть не мае кому за нею обстати; кривда не задавнюе ся нѣколи! Се щоденный хлѣбъ нужды... але прийде и великій оборонець кривдъ людскихъ и порахуе ся зъ опѣкунами, бо порахованѣ днѣ ихъ.

VII.

Рѣвень зелена, широка-широка! На тѣй ровени безлѣчь народу розложились двома гуртами. Се два ворожѣ таборы стоять вѣйною проти себе. Въ серединѣ одного табору стоить на стовпѣ высокѣмъ золотый мечь, а въ осередку другого табора видиѣсь величезный хрестъ пѣдъ саме небо.

Провѣдники хреста и меча золотого заохочують цѣлѣ народы до кровавого дѣла, и кличуть: „До останнои краплѣ крови борѣмъ ся за свою вѣру!“

И творять ся непроглядѣ филѣ вѣйска и плынуть проти себе, и кричать: „Зачинаймо!“

И стала велика рѣзня. Рѣвень застелилась трупами, а земля обагрилась кровію. Коли нестовало оружныхъ вже, то йшли проти себе голѣручь безоружнѣ. И били ся кулаками, и кусали себе зубами, и выдирали собѣ очи пазурами, и рвали утробу свою своими руками.

Такъ ишли въ бѣй мужѣ, вѣдтакъ жѣнки, а наконець дѣти. Всѣ били ся и конали; и не стало дужчого, бо не стало проводирѣвъ до завзятого бою.

Остались трупы — и конаючѣ, и обезсиленѣ великими ранами.

Тогдѣ каже ангелъ:

— Се зрада вѣры! Бо не вѣйною есть Богъ и не вѣйною есть вѣра; та не кровію людскою веде дорога до Правды, и не темнотою завзятку, а свѣтломъ любови и наукою правды.

VIII.

Зима. Степъ бѣлѣесь. На степу велика вежа, а зъ нея плыве голосъ могучого звона. Се вѣчевый звѣнъ кличе народъ на вѣче-раду.

Плынуть люде филями зѣ всѣхъ сторонъ. Куплять ся, гуртують ся, гоморять — и творять образъ розгойданого моря и шумъ спѣненои филѣ морскои.

Народъ мѣшаный: и купцѣ, и ремѣсники, и хлѣборобы, и роботники, и дѣды; мѣщане и селяне; всѣ холоднѣ, всѣ голоднѣ.

На пѣдвышеню стоить людина невидна, таки зъ того самого народу и промовляе:

— Браты мои, рѣднѣ мои! Лихо добираесь уже до нашихъ костей, а коли тому не зарадимо, то по нѣбѣль наша неминуча. Бѣда велика! але мы всѣ разомъ бѣльшѣ вѣдъ бѣды и дужчѣ за бѣду, а коли схочемо, то и заможемо ей. Наше цѣле нещасте въ тѣмъ, що нема проводу у роботѣ, а робота не дае для того овочѣвъ. Наше нещасте въ тѣмъ, що йдемо кождый самопасъ и не держимо ся въ купѣ; за те розбивае насъ кожда и невелика сила. Про те забирають зъ нашои працѣ весь овочь розумнѣйшѣ, що разомъ йдуть проти насъ и слухають своихъ проводирѣвъ. Выберѣть зъ-помѣжь себе людей, що люблять васъ, а вы любите ихъ, и дайте имъ власть посто

Зъ того то нещасного повѣту явили ся онодгы у Львовѣ два честнѝ господарѣ зъ Розлуча, Федь Когутъ и Иванъ Бандурка — шукати справедливости у Львовѣ „пѡдъ кавками“. Ставши передъ лицемъ ясного князя намѣстника, поклонили ся ему въ ноги и почали молити его, щобы змилосердивъ ся надъ громадою, тяжко покривдженою на правѣ конституційнѡмъ. Комісарь [говорили они] вѡдогналъ громадянъ вѡдъ голосованя, а зъ жидами и тартаковыми выбравъ на выборцѣвъ вѡйта и жида. Громада внесла протестъ, а коли резолюція не приходила, они удали ся до староства. Але староста давъ имъ таку резолюцію, що гримнувъ на нихъ: „Забирайте ся!“ Отже они выѣхали до Львова до старшого надъ всѣми старостами. Платимо — казали — тяженькѝ податки, даемо рекрута, а коли йде о наше право, то насъ бецаркъ не допускае, а замѣсть насъ бере право жидъ. Намѣстникъ — якъ звычайно — казавъ имъ подати кривду громады на письмѣ. Тогдѣ они выказали почтовымъ рецепіссмъ, що намѣстництво вже давно маѳ се на письмѣ, бо громада, не вѣрючи, абы староство турецке полагодило протестъ, выслала его рѡвночасно до Львова. Намѣстникъ, довѣдавшись о тѡмъ, вѡдпустивъ честныхъ бойкѡвъ зъ потѣхою, що вѡдповѣдь прийде имъ на ґрунтъ...

——

Зъ Перемышлянщины пишуть намъ:

Ще нѣколи не було такого заинтересованя выборами межи нашимъ народомъ якъ теперь; робить се молодше поколѣне вѡзване першій разъ до голосованя. Селяне сотками являють ся до выборѡвъ и ждуть цѣлыми днями на результатъ. Въ Глинянахъ боротьба завзята: въ V-ѡй курiи голосовано два днѣ и ще не скѡнчено. Тысячь людей гуляло два днѣ; теперь хотять кандидаты на выборцѣвъ годити ся, бо [кажуть] не настачатъ пива, але нарѡдъ не пристае на угоду. Кандидатуры панѡвъ и ихъ фаґасѡвъ падуть противъ селянъ по селахъ [зъ малыми вынмками]. Такъ примѣромъ въ Чемеринцяхъ, Меришевѣ, Кимири, Жидовичахъ, Замостю въ Перемышляньскѡмъ; въ Рогачинѣ, Рекшинѣ, Плѣховѣ, Поточанахъ въ Бережаньскѡмъ; въ Стратинѣ въ Рогатиньскѡмъ. Буде ихъ ледви по кѡлькохъ на оденъ повѣтъ и то въ V-ѡй курiи. Рускихъ священикѡвъ выбрано досыть, переважно въ IV-ѡй курiи. Жидѡвъ выбрано кромѣ Перемышлянъ [9] ще тѡлько въ Новосѣлцѣ, Боршевѣ и Плетеничахъ [въ сѣмъ послѣднѡмъ селѣ жидъ есть властителемъ бѡльшои посѣлости; але тамъ выбрано такожь руского священика, чого до сеи поры нѣколи не бувало]. Навѣть вѣчный выборець въ Тучнѡмъ Ейзикъ Айзенъ проваливъ ся.

Въ Бережанщинѣ заразъ по правыборахъ давали комѣсарѣ выборцямъ зъ V-ои курiи карты легiтимацiйнѝ вразъ зъ картками до голосованя, однакъ сѝ картки безъ печатки, и приказано выборцямъ прийти дня 10 марта до староства до Бережанъ *на сесiю*, де мають дѡстати печатку на картки. А выборцямъ зъ IV-ои курiи приказували комісарѣ явити ся въ старостве въ Бережанахъ въ дни передъ выборомъ посла [т. е. 15-ого марта] *на сесiю* и по легiтимацiи. Зъ огляду на сю практику старостиньску выпадало бы нашимъ Бережанцямъ завчасу подумати о нѡчлѣзѣ для выборцѣвъ.

Паны Поляки въ Бережанщинѣ выкинули и снимъ разомъ таку саму штуку, якъ въ роцѣ 1895 при выборахъ соймовыхъ: пустали въ трубу урядового кандидата Русина [барвѣнщука о. Пюрка] а поставили свого, Поляка; така доля судилась и теперь барвѣнщукови о. Гуза еви. Нинѣ вже можна сказати, що кандидатура о. Гузара „пѡйшла въ дубину“. Супротивъ загально симпатичнои кандидатуры п. Василя Яворского вѡнъ не устоить ся, а староста бережаньскiй, хочь зъ разу агiтувавъ межи вѡйтами за о. Гузаромъ, то теперь, коли Поляки поставили кандидата-Поляка, ревнѡсть пана старосты мусить охолонути. Длятого о. Гузаръ зробивъ бы найлучше, якъ бы прилюдно зрезиґнувавъ зъ кандидатуры — и себе бы не осмѣшувавъ и всетаки не робивъ бы роздѣлу мѣжь Русинами супротивъ кандидата-Поляка...

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Дня 2 марта зъѣхавъ секретарь староства Трояновскiй до села Яворѡвки [де першѝ правыборы маѳ староство уневажнити] и наложивъ за переступленя лѣсовѝ на 37 найпорядньйшихъ ґаздѡвъ грошевѝ кары на суму звыжь 300 зр. кромѣ коштѡвъ комісiйныхъ и належитостiй за переступленя. Такъ дѡстали кары: вѡйтъ Федѡръ Томкѡвъ 25 зр. [належитѡсть лѣсова 32 крейцарѣ!], выборець Павло Панькѡвъ 25 зр., Оноферъ Томкѡвъ 15 зр., Василь Василикъ 15 зр., Иванъ Тимкѡвъ 10 зр., Стефанъ Боднарь 10 зр., Стефанъ Тимкѡвъ 10 зр., Гнатъ Илькѡвъ 10 зр., Олекса Панькѡвъ 10 зр., Иванъ Каблакъ 5 зр., Иванъ Лаврѣй 10 зр., Гринь Зваричь 10 зр. и т. д. на всѣхъ 37 ґаздѡвъ кара найменша 5 зр. Се такъ пѡдготовляе ся теренъ до пововныхъ правыборѡвъ въ Яворѡвцѣ, хочь при першихъ правыборахъ анѣ одинъ голосъ — кромѣ жидѡвскихъ — не упавъ на кандидата урядового. Чи не се то тая „нелѣґальнѡсть“, що спонукала пововнѝ правыборы?

Правыборы въ Калуши ведуть ся днемъ и нѡчью пѡдъ осломою жандармѡвъ и двохъ компаній вѡйска. Онодгы голосованѳ вѡдбувало ся вѡдъ 9-ои рано до 2-ои въ ночи. Якъ трактують жидѡвъ, а христiянъ-мѣщанъ, було вже писано. — Партiя противна запекло агiтуе противъ мѣщаньскои. Начальникъ суду радникъ Серафиньскiй кликавъ кождого зъ осѡбна канцелiстѡвъ, писарѣвъ, возныхъ и строго наказувавъ, щобы не важали ся дати голосъ на кого зъ листы мѣщаньскои, бо то „najwięksi wrogowie nasi!“

До противникѡвъ справы рускои належить и нашъ о. деканъ Рожаньскiй, парохъ въ Мостищахъ. Вѡнъ, мовь нанятый, просьбою и грозьбою дѣлае на некориеть рускои стороны, а на сторону старосты. Однакъ нарѡдъ свое знае, а що вѡнъ думае о о. деканѣ, показавъ при правыборахъ въ Мостищахъ, не давши на о. Рожаньского анѣ одного голосу, такъ що вже арендарь, сторонникъ о. декана не хотѣвъ бути „синґлемъ“ и вѡдтягнувъ ся вѡдъ голосованя. Сей о. деканъ допустивъ ся недавно такои справки: Честнѝ господарѣ хотѣли внести петицію до сойму противъ окружныхъ громадъ и зѡбравши пѡдписы громадянъ пѡйшли и до о. пароха, абы пѡдписавъ. На те о. деканъ каже: „Добре, дайте сюды!“ и на петицію розливъ чорнило зъ каламаря, а вѡддаючи ви парохіянамъ сказавъ: „Ось маете мѡй пѡдписъ!“

Есть въ Калущинѣ въ селѣ Пѡйлѣ славный ворожбитъ Данило Жирикъ. Той ворожбитъ, яко повага, пожертвувавъ старостве свои услуги на сусѣдни села — и страшить людей, що якъ выборцѣ не будуть слухати староства, то худѡбка имъ выгине, зведуть ся на нѣщо и т. д. Сего славного ворожбиту засуджено на чотири мѣсяцѣ арешту, отже вѡнъ маѳ надѣю, що сею прислугою для староства окупить ся вѡдъ Ивановои хаты...

——

Въ Равщинѣ, окрузѣ п. Вахнянина, вѡдбувають ся правыборы при асистенціи великои масы вѡйска. Въ Магеровѣ, въ Угновѣ, въ Немировѣ — всюда асистувало при правыборахъ по кѡлька компаній вѡйска!

——

Въ Жидачѣвщинѣ дѣють ся при правыборахъ великѝ надужитя. Hajdamactwo—якъ пишуть польскѝ дневники — але hajdamactwo не зъ рускои але польскои стороны выправляе справдѣшнѝ орґiи.

Для характеристики скажено ненавистныхъ вѡдносинъ тамошныхъ Полякѡвъ до Русинѡвъ подаемо письмо адъюнкта суду п. Зборовского умѣщене въ Przegląd-ѣ яко спростоване клеветы на п. Зборовского за те, що при правыборахъ давъ хочь Полякъ голосъ на руского священика. Письмо се звучить:

Неправда, мовь бы выборы на правыборцѣвъ въ Журавнѣ вѡдбули ся пѡдъ терориэмомъ, не кажу вже москвофилѡвъ, але навѣть Русинѡвъ, а противко могло бы здавати ся, що пѡдъ терориэмомъ якоись виши партiи; бо пѡдчасъ тыхъ выборѡвъ асистували дотычному комісареви въ салѣ голосованя начальникъ тутешного суду и посолъ Д' Абанкуртъ и властитель Журавна п. Скшинськiй, а кѡлька осѡбъ говорило менѣ по выборахъ, що въ суперечь свого переконаня голосували на членѡвъ умѣщеныхъ на поданѡй имъ картѣ, щобы не наразити ся на неласку а може й переслѣдованѳ тыхъ панѡвъ.

Неправда дальше, мовь бы мене москвофильска партiя стерорызувала ажь такъ, що я вѡддавъ голосъ на найбѡльшого герштa заѣлыхъ москвофилѡвъ. Сповняючи тутъ службу вѡдъ червня 1896 р., я не запримѣтивъ тутъ жадноi москвофильскои партiи, а за те запримѣтивъ двѣ инши партiи: одну загальну котрои члены живуть зъ собою въ згодѣ, по христiяньски, а другу, котра складае ся лише зъ кѡлькохъ осѡбъ, але за те дышить самою злостiю, ненавистiю не тѡлько до Русинѡвъ, але навѣть и до Полякѡвъ и взагалѣ до всѣхъ, котрѝ ѣй не подобають ся и не хочуть пѡддати ся ей химерамъ, гордости, ароганцiи и ненависти; и се партiя, котра якъ сама высловлюе ся, всѣхъ кромѣ себе узнае за „болото“ и котра въ своѣй неперебранѡй ненависти до всего, що людске, высказуе засаду, що розкѡшь житя лежить лише въ пѡмстѣ.

Отже неправда, мовь бы мене стерорызовали москвофилѣ. Увѣряю, що ажь до покѡнченя выборѡвъ я не говоривъ нѣчого зъ жадными зъ Русинѡвъ о выборахъ, не знавъ нѣчого о выборахъ и ажь въ передодню выборѡвъ, коли я зъ обовязку бувъ въ домѣ мого начальника, сказали менѣ о тыхъ выборахъ тутешный дѣдичь и его управитель дѡбръ, котрѝ тамъ тежь були на нарадѣ чи въ гостинѣ, и они мене намовили до голосованя, хочь я вѡдъ того вѡдмавлявъ ся.

За те правдою е, що я, хочь Полякъ, вѡддавъ свѡй голосъ на Русина, а то на тутешного гр. кат. о крилошанина Гошовского. Выпирати ся сего и не маю потребы, але й не встыдаю ся сего Для чого? Я Полякъ всею душею, але люблю такожь нашихъ братѡвъ Русинѡвъ, не тѡлько ихъ, але и всѣхъ людей безъ рѡзницѣ вѣры и народности, честныхъ и нелукавыхъ; зъ такою засадою може я вродивъ ся, такъ приказуе менѣ релiґiя, а вкѡнци и мѡй станъ урядника судового, въ котрѡмъ не маю обовязку мѣшати ся до полiтики, а противно маю дѣлати пѡсля мого знаня, пѡсля обовязуючихъ законѡвъ, пѡсля совѣсти и людскости та безстороннього и честного поступованя, щобы выробити собѣ любовь и честь у Бога и людей, а тымъ самымъ щобы прихилити до себе людей такъ, щобы шли до суду зъ повнымъ довѣремъ, що тамъ найдуть повну справедливѡсть.

А на доказъ, що такъ всегда поступаю, покликую ся на незабутнѝ менѣ слова мого дорогого недавного зверхника, достойного и досконалого знатока людскихъ характерѡвъ, Ясно-вельм. пана президента ц. к. суду краевого у Львовѣ, котрый, высылаючи мене на провiнцiю, сказавъ по вѡтцѣвски: „Иди, бо умѣешь зъ людьми, зъ селянами людяно обходити ся и зможешь у нихъ збудати довѣре до суду“, та тыми словами тымъ бѡльше утвердивъ мене въ тѡмъ поступованю.

Отожь цѣню людей благородныхъ, честныхъ, богатыхъ чи убогихъ, пѡсля одноi мѣры; такъ и не дивота, що я голосувавъ на Русина. Я голосувавъ ще и для того, бо коли менѣ всунено картку до руки, я побачивъ, що се не була листа польска; коли бы була такою, а на нѣй самѝ люде, гѡднѝ тои чести, то я безъ ваганя бувъ бы голосувавъ на цѣлу тоту листу; але она була, мимо пѡднятого тамъ крику, не польска. Було на тѡй листѣ 4 жидѡвъ, а двохъ католикѡвъ-Полякѡвъ. Длятого безъ жадного терориэму изъ стороны москвофилѡвъ, я велѣвъ подати собѣ другу листу, руску, и зъ неи переписавъ я до першои о. крилош. Гошовского замѣсть одного жида, щобы бодай була рѡвновага католикѡвъ зъ жидами. Правда, що я запримѣтивъ, що на те одинъ зъ высше указанои асисты выскочивъ зѡ злости ажь до другои комнаты; але я нѣколи не припускавъ, щобы злѡсть и незгода мѣжь двома побратимчими народностями ажь до того могла дойти, щобы, замѣсть сѣяти згоду, мѡгъ хтось въ тѡй своѣй заѣлости за такiй невинный поступокъ ажь по имени шкалювати по ґазетахъ.

Вкѡнци не правда, а пѡсля моеи гадки чиста ложь, щобы той душпастырь бувъ герштомъ заѣлыхъ москвофилѡвъ. Я запримѣтивъ, що е се чоловѣкъ боговѣйный, примѣрный; бере участь въ кождѡй забавѣ, въ кождѡмъ вечерку, въ жадномъ домѣ безъ него не оббйде ся; почитають его и такiй у него честный характеръ, що навѣть члены повысше згаданои партiи ворожои намъ тутъ всѣмъ, а особливо ему, вѡддають ему по-за очи честь и признанѳ.

Я певный того, що тота заѣла, негѡдна денунцiяцiя походить пѡдъ тои другои партiи. А зъ уваги, що она, укладаючи денунцiяцiю, була въ пароксизмѣ скаженины и длятого бувала непритомна и не знала, що дѣе, — скажу на закѡнчене тои прикрои исторiи: „Нехай имъ Богъ простить!

Іосифъ Зборовскiй, ц. к. адъюнктъ судовый въ Журавнѣ.

——

О. Григ. Гѡрнякъ заявляе, що добровѡльно цофнувъ свою кандидатуру въ користь п. Василя Нагѡрного.

——

Яворѡвскiй староста п. Шутъ розславъ по громадахъ такiй окружникъ:

L. 2852. Okólnik do wszystkich Zwierzchności gm. tut. powiatu miasta Jaworowa.

Doszło do mojej wiadomości, że ludzie złej woli, którzy pod płaszczem obrony interesów włościańskich sieją niezgodę i waśń, a nie dobro stanu włościańskiego lecz jedynie własny interes lub zachcianki mając na oku, chcą wśród rozterek i zaniepokojenia dla swych celów ciągnąć korzyść rozpuszczają w gminach należących do tut. powiatu *fałszywą wieść jakoby Sejm krajowy zamierzał wprowadzić napowrót urzędy mandataryuszów.* Okoliczność ta powoduje mnie do pouczenia ludności że przedstawiony wyżej fakt nie jest prawdziwy, a celem rozsiewania tych fałszów jest chęć pozyskania łatwowiernych dla celów, króre bynajmniej dobra ludzi nie mają na względzie, lecz przeciwnie siejąc zaniepokojenie muszą w skutkach spowodować ujemne dla dobra włościan rezultaty. — Gdy jednak rozsiewanie takich wieści fałszywych, które mogą ogół mieszkańców zaniepokoić, jest prawu przeciwne i jako takie karygodne, przeto wzywam Zw. gminną aby bezzwłocznie mi doniosła podając świadków, gdyby w tamtejszej gminie ośmielił się kto spokój i porządek publiczny naruszać rozsiewaniem takich fałszów. Zresztą dla każdego jest moje biuro otwarte i ktoby czemkolwiek bądź czuł się być zaniepokojonym (naiwność), to najprostszy sposób dowiedzenia się o prawdzie znajdzie udając się do mnie po wyjaśnienie.

Jaworów dnia 9 lutego 1897. c. k. starosta *Szutt.*

Цѣкавый то документъ! Цѣлый свѣтъ говорить о внесеняхъ въ соймѣ д-ра Пілята, д-ра Руговского и бувшого міністра Дунаевского — а ц. к. староста въ Яворовѣ нѣчо не чувавъ о окружныхъ вѡйтахъ сирѣчь мандаторахъ, а хто бы заговоривъ о внесеню Ексцелянціи Дунаевского — того заразъ до криміналу! Мы цѣкавѝ, що на се скаже Ґ. Е. намѣстникъ кн. Санґушко?

——

Центральный польскiй комітетъ выборчiй, затвердивши кандидатуру п. Криницкого на V-ту курію округа Боршевъ и т. д., дѡславъ другому кандидатови п. Ромуальдови Макаревичеви ось-таке письмо:

Lwów dnia 27 lutego 1897.

Wielmożny Panie! Uchwały obwodowego zjazdu delegatów dla V. kuryi przekonały Komitet centralny o tem, że niestety Pańska kandydatura nie mogłaby mieć szans *zwalczenia kandydatury antinarodowej wśród wściekłej antispołecznej agitacyi jaka się obecnie wszędzie na Rusi rozwinęła.* Wobec tego lubo Pańska kandydatura była dla nas wielce sympatyczną musieliśmy postawić kandydaturę Pana Krynickiego, Być może żeśmy się omylili ale ta kandydatura została przez Komitet centralny zatwierdzoną; innej już stawiać nie można nie *narażając na groźne niebezpieczeństwo i sprawę narodową i cały ład społeczny.* Nie wątpię ani na chwilę że Wielmożny Pan pojmując całą grozę położenia wytłumaczy swoim stronnikom tak w okręgu jak i po za okręgiem powody dla których nie można dziś oglądać się na inne względy, jak na *zwalczenie występnej agitacyi po całym kraju rozpowszechnionej* i że zrzeczy się kandydatury Swojej spełniając tem samem szlachetny a patryotyczny czyn. Proszę zatem usilnie, abyś Wielmożny Pan swoje zrzeczenie się kandydatury w pismach publicznych ogłosił, swoich stronników wezwał do głosowania na Radcę Krynickiego i zaniechał stawiania się na zgromadzeniach przedwyborczych; a proszę o to w imię dobra narodu i społeczeństwa.

Załączam wyrazy głębokiego poważania
Wojciech Dzieduszycki Prezes Komitetu Centralnego.“

Отже — пѡсля сего письма — кандидатура Русина въ чисто-рускѡмъ окрузѣ есть „antinarodową“, а заходы рускаго народу, щобы выбрати собѣ послѡвъ-Русинѡвъ, ґрафъ Войтко называе „wściekłą antispołeczną agitacją“!...

——

Польске сторонництво людове огол сило слѣдующѝ кандидатуры въ V-тѡй курiи:

Въ окрузѣ краковскѡмъ — адвоката д-ра Стефана Миколайского зъ Кракова;

въ окрузѣ Хшанѡвъ-Бяла-Вадовицѣ-Величка — Войт. Малохи, вѡйта зъ Ретуличъ;

въ окрузѣ Бохня-Тарнѡвъ-Пільзно — адвоката др-а Фр. Вінковского зъ Тарнова;

въ окрузѣ Ропчицѣ-Рящевъ-Тарнобжеґъ — селянина Ив. Мончки зъ Залешанъ;

въ окрузѣ Ланьцутъ-Ярославъ-Яворѡвъ-Городокъ — селянина Іос. Господа зъ Волѣ гродскои коло Лежайска;

ять за себе и говорити за себе, и дѣлати за себе. Такъ поборемо бѣду и навернесь добро до насъ.

Сподобало ся се слово народови и выбравъ нарѡдъ зъ себе заступникѡвъ: по одному зъ купцѣвъ, зъ ремѣсникѡвъ и зъ хлѣборобѡвъ, и зъ робѡтникѡвъ и зъ дѣдѡвъ.

Всѣ заступники выбрали зъ-помѣжь себе голову, щобы у всѣхъ нарадахъ та дѣлахъ орудувавъ, пильнуючи заступникѡвъ въ роботѣ и втримуючи добрый ладъ.

И каже ангелъ до чоловѣка:

— Се зрада народу! Вони необачнѝ вѡддали всѣ свои права людямъ выбранымъ, а собѣ не лишили нѣчого. Вони не бачать нѣ серця нѣ душѣ тыхъ людей, а коли выбранѝ стануть злыми и запропастять народъ, то будуть говорити: „Мы робили зъ волѣ народу, засѣ кождому до насъ! Мы вчинили, що змогли; наша совѣсть чиста!...“ А може въ нихъ не маѳ цѣло совѣсти?!

IX.

Зѡйшли ся заступники народу на пораду, а въ кождого инча гадка.

Одинъ хоче йти перебоемъ до правды; другiй хоче не дуже за цѣлою правдою устоюватись, пѡсля пословицѣ „чеши дѣдька зъ рѣдка“; купець бажае поторгуватись; хлѣборобъ кличе: „та мы всѣхъ годуемо и найбѡльше двигаемо тягару людского, чому не доходити-бъ намъ цѣлои нашои пайки?“ а дѣдъ каже: „Може бы попросити, бо просьба, вѣдомо, не розгнѣвае“.

Отъ и не прийшло до згоды, и голова не помѡгъ, бо всѣ стали проти него, яко хлѣборооа, нѣбы-то найменчого брата, и скинули его зъ головы, а вѡнъ оставъ самъ и вернувъ мѣжь народъ.

Заступники радили довго и поставили купця головою, мовлячи: Вѡнъ зъ роду маѳ дѣло зъ всѣлякими людьми и знае до кождого пристати въ ладъ и все уторгуе; купця нѣхто не выведе зъ розуму.

Заступники вѡддали свои права купцеви.

И каже ангелъ:

— Се зрада свободы, бо зблляли всѣ права на одного чоловѣка, а коли вѡнъ не остоить ся покусѣ, то запродасть и заступникѡвъ и нарѡдъ за Юдинъ грѡшь и ст. не зрадникомъ.

(*Дальше буде*).

въ окрузѣ Ясло Коросно-Сянѣкъ-Лѣсько-Добромиль Старе мѣсто — редактора Przyjaciela Ludu Ив. Станиньского.

Крѣмъ того поручае стороннитво людове въ иншихъ округахъ 5-тои курiи отсихъ кандидатѣвъ:

въ окрузѣ львѣвскѣмъ редактора Ернеста Брайтера; — въ окрузѣ Горлицѣ-Жмигородъ-Грибѣвъ-Новый Санчь посла соймового Стан. Поточка; — въ окрузѣ Перемышль-Мостиска-Рудки-Самбѣръ-Дрогобичь д-ра Ивана Франка; въ окрузѣ Жовкѣвь-Сокаль д-ра Мих. Олѣйника, — а въ окрузѣ Теребовля-Гусятинъ-Борщѣвъ д-ра Мих. Яросевича.

Голосы прасы

о подѣях выборчихъ въ Галичинѣ.

Антісемітскій Deutsches Volksblatt помѣстивъ статью „Галицкѣ выборы“, де такъ сказано:

„Борба выборча веде ся снмъ разомъ зъ бѣльшою енергіею і напруженемъ силы, якъ давнѣйшими рсками. Розумѣе ся, поки-що годѣ теперь передсказувати якъ выпаде остаточный результатъ, але все таки можна зазначити ситуацію бодай въ головныхъ чертахъ. Пѣдъ тымъ взглядомъ треба вѣддѣльно трактувати захѣдну Галичину вѣдъ всхѣднои, бо обставины уложили ся вѣдмѣнно въ обохъ частяхъ краю за-для національныхъ рѣзниць. Въ захѣдній Галичинѣ, замешканѣй переважно Поляками и жидами, вырѣвнали ся рѣзницѣ партійнѣ въ часѣ послѣдноі сесіи соймовои, а борба и акція выборча ведуть ся выключно о число мандатѣвъ, яке кождѣй зъ тыхъ партій мае припасти. Лише соціялъ демократы и стояловцѣ не входять, такъ сказати бы, въ рахубу, але се легко пояснити тымъ, що тѣ обѣ партіи можуть числити лишь на меншости.

„У всхѣднѣй Галичинѣ вѣдносины уложили ся цѣлкомъ инакше. Тутъ порозумѣли ся мѣжь сообою и подали собѣ руку та кожъ такѣ елементы, котрѣ въ заходнѣй Галичинѣ поборюють ся. Спѣльный окликъ тутъ: „противъ опозиційныхъ Русинѣвъ“ — и пѣдъ тымъ окликомъ ведуть борбу якъ станьчики такъ и соціялъ-демократы, а жиды пѣдпирають тѣ обѣ партіи въ борбѣ противъ Русинѣвъ та суть немовь огнивомъ мѣжь станьчиками а соціялъ-демократами. Борба, яку тѣ три „браты“ розвели противъ Русинѣвъ, е дуже „весела“ и поучаюча. Станьчики стоять на чолѣ и дають провѣдъ, при чѣмъ політичнѣ власти помагають имъ всѣми средствами... Орґанъ Шомеръ Исраиля „Der Israelit“ выдавъ своимъ землякамъ якъ найострѣйшій приказъ, голосувати въ I-бѣй ажь до IV-ои курiи на польскихъ кандидатѣвъ, а въ V-бѣй курiи на соціялъ-демократѣвъ. Иншими словами: въ першихъ чотирохъ куріяхъ мають жиды просто голосувати на Полякѣвъ, а въ V-бѣй при помочи соціялъ-демократѣвъ вѣдтягнути Русинамъ елементъ опозиційный та розбивши въ сей способъ опозицію, посередно допомочи польскимъ кандидатамъ до побѣды. Але що въ деякихъ округахъ Русины все таки могли бы числити на успѣхъ, то вышукано деякихъ рускихъ мамелюкѣвъ зъ фракціи Барвѣньского и имъ приказано кандидувати противъ опозиційныхъ Русинѣвъ... Ситуація не потребуе близшого пояснення. Лишь одно треба пѣднести, що політичнѣ орґаны такожъ и симъ разомъ поступають противъ населення — лагѣдно кажучи — некоректно. Рускѣ ґазеты переповненѣ вѣстями про незаконности, якихъ допускають ся публичнѣ орґаны при выборахъ, а въ трехъ мѣсцевостяхъ прийшло навѣть до насильствъ! И кождый день приносить зѣ всхѣднои Галичины новѣ вѣсти про кровавѣ сцены та придавлуване ихъ силою оружною.

Вѣдтакъ розповѣвши про подѣе въ Комарнѣ, Викторовѣ и Черневѣ, авторъ статьѣ кѣнчить, що якъ тамъ и выпадуть выборы для Русинѣвъ, то се рѣчь певна, що „Русины супроти всѣхъ тыхъ мѣръ звернешихъ противъ себе не будуть вѣдноситись пасивно, безъ обороны“. Отже нотуе, що Русины задумали зало :ити у Львовѣ бюро кореспонденційне, щобы для обороны руского народу сполучити всхѣдну Галичину зъ публичною опінією Заходу, — а такожъ основати руску часопись для народу зъ выразнымъ антісемітскимъ напрямомъ.

А зновъ *N. freie Presse*, по д сыть довгѣмъ мовчаню, такъ пише:

„Зъ Галичины доносять про подѣе, котрѣ навѣть въ тѣй славнѣй зъ своихъ выборчихъ спеціяльностей провінціи вже не можуть уважати ся звычайными. Въ многихъ мѣсцевостяхъ при правыборахъ зъ загальноі курiи прийшло до поважныхъ заколотѣвъ, за-для котрыхъ мусѣла вмѣшати ся сила оружна и наступили громадни арештованя. Справоздання польскихъ ґазетъ складають вину тыхъ заколотѣвъ на пѣдбурюване сѣльского населення, а въ деякихъ случаяхъ роблять рускихъ священикѣвъ виновниками тыхъ заворень. Зъ досвѣду, якій була нагода вынести зъ дотеперѣшныхъ галицкихъ выборѣвъ, треба тѣ всѣ польскѣ донесеня принимати зъ великою осторожностію. Не выключене бодай пѣдозрѣне, що тѣ ексцесы могли бы редставлятн ся пожалованя гѣдною и противзаконною обороною противъ незаконныхъ вилывѣвъ выборчихъ и пресій. Увязненя передъ и въ часѣ выборѣвъ въ Галичинѣ, щобы терорызувати, лучали ся тамъ чейже вже неразъ. На кождый способъ новый парлямент перенявъ бы вдячну для себе задачу, коли бы зробивъ выборы галицкѣ предметомъ парляментарного доходженя та схотѣвъ дещо розъяснити тѣ вѣдносины, котрѣ „автономія“ и польска мова урядова закрыли досыть густою мракою“.

Орґанъ соціялъ-демократѣвъ *Arbeiter Zeitung* въ статьи „Кровавѣ выборы“ робить такѣ замѣтки:

„Чимъ разъ сумнѣйше и невѣроятнѣйше звучать вѣсти про выборы въ Галичинѣ. Убитѣ и ранени въ Черневѣ були першими жертвами тыхъ выборѣвъ, а теперь доносять намъ зѣ Сколього, що при тамошныхъ правыборахъ двоє людей вѣднесло смертельнѣ раны и двоє иншихъ тяжкѣ. Огѣрчене селяньства, обманеного въ своѣмъ правѣ, зѣбльшае ся, войско выступае, щобы боронити захищане панованѣ станьчикѣвъ; жандармы привертають „ладъ“; се справдѣшнѣ битвы замѣсть політичныхъ выборѣвъ. Голосна бомбардація Креты, котру грецкій президентъ міністрѣвъ нивѣ назвавъ „дикимъ, безбожнымъ и несправедливымъ дѣломъ“, не коштувала стѣлько жертвъ, що выборы въ Галичинѣ, де шляхтичѣ ще разъ роблять злочинну пробу побороти волю выборцѣвъ и вложити ей въ ярмо своеи власти. [Дальша часть статьѣ сконфіскована, а полишенѣ лишь послѣднѣ ей слова:].. Выборцѣ, выбирайте найострѣйшу опозицію противъ Баденього, польского президента міністрѣвъ!“

Переглядъ політичный.

Вже маемо першихъ ново-выбраныхъ послѣвъ до рады державноі: Вѣ второкъ сего тыждня выбрали одного посла въ Тироли а вчера (въ четверъ) двохъ послѣвъ въ Буковинѣ.

Думано, що першѣ выборы вѣдбудуть ся въ Буковинѣ, бо тамъ на день 4 н. ст. марта розписано выборы зъ пятои курiи. Тымчасомъ Буковину выпередивъ Тироль. Перша секція курiи бѣльшои посѣлости въ Тироли, зложена зъ абатѣвъ сеи провінціи, выбрала вѣ второкъ 6 голосами противъ 5 давного посла абата Трайнфельса, члена клюбу консервативного. Для сего выбору, якъ такожъ для выбору посла фонду релігійного въ Буковинѣ, не вызначае ся речинця; выборъ вѣдбуваe ся листовно. Такъ отже тирольскій абаты выпередили всѣ прочѣ австрійскѣ провінціи.

Буковина выбирае двохъ послѣвъ зъ пятои курiи. Округи выборчѣ подѣлено на пѣвнѣчный и полудневый; въ пѣвнѣчнѣмъ переважае населене руске, а въ полудневѣмъ румуньске. Правительство краевe скоро зъорiентувало ся въ ситуаціи: пѣвнѣчный округъ призначило для Русина а полудневый для Румуна. Правыборы вѣдбули ся всюды по мысли правительства, та лишь въ самыхъ Черновцяхъ позволено соціялістамъ троха поагітувати. На пѣвнѣчный округъ стававъ кандидатомъ Русинъ Сидоръ Винницкій, президентъ ц. к. суду карного въ Черновцяхъ, — а на полудневый Румунъ д-ръ Юрій Поповичь. Оба они выбранѣ. Выборы въ пѣвнѣчнѣмъ округѣ выпали такъ: Зъ черновецкого повѣту впали на п. Сид. Винницкого 182 голосы, на кандидата соціялістѣвъ Запліхаля 89; на Григ. Купчанка, котрый кандидувавъ на власну руку, 8 голосѣвъ; зъ выжницкого повѣту дѣставъ п. Винницкій 151 голосѣвъ, а кандидатъ москвофільскои Народноі Рады господарь Михайлюкъ 8 голосѣвъ; въ кѣцманьскѣмъ повѣтѣ дѣставъ п. Винницкій 170 голосѣвъ и Григ. Купчанко одинъ голосъ. Такъ отже п. Винницкій дѣставъ 503 голосѣвъ противъ 106.

——

Дневники подають вже дословный змѣстъ ноты, яку д. 2 с. м. доручено грецкому міністрови справъ заграничныхъ въ справѣ кретеньскѣй. По короткѣмъ вступѣ каже ся въ тѣй нотѣ: „Державы згодили ся на отсѣ точки: По перше, въ нѣякѣмъ разѣ не буде могла Грецiя при теперѣшныхъ обставинахъ анектувати Крету. Друге, зъ уваги на проволоку, спроваджену Туреччиною при переведеню реформъ, зъ ною постановленыхъ, постановили державы при удержаню цѣлости отоманьского царства надѣлити Крету безусловною автономією, котра ѣй заневняе окрему управу пѣдъ высокимъ зверхництвомъ султана. Пѣсля поглядѣвъ державъ не можна тыхъ намѣровъ здѣйстнити инакше, якъ черезъ вѣдворотъ грецкихъ кораблѣвъ и войскъ. Державы зъ довѣрямъ ждуть тои постановы вѣдъ мудрости грецкого правительства, котре не схоче опирати ся постановамъ державъ. Послы не закрывають того, що ихъ иструкціи велять имъ повѣдомити грецке правительство, що въ разѣ вѣдмовы державы невѣдклично постановили не залишити нѣякого примусу, коли бы до шести днѣвъ не наступило вѣдкликане кораблѣвъ и войскъ.“

Нота, доручена того самого дня въ Царгородѣ, заявляе, що державы, бажаючи удержати цѣлѣсть Туреччины, постановили привернути ладъ на Кретѣ. Узнаючи, що переведене реформъ, торѣкъ постановленыхъ, черезъ проволоку не вѣдповѣдають вже теперѣшнымъ обставинамъ, згодили ся державы на те, що Кретѣ мусить ся дати автономію. Разомъ зъ тымъ повѣдомляе ся Порту о нотѣ, дорученѣй грецкому правительству зъ жаданемъ, щобы оно грецкѣ кораблѣ и войска вѣдкликало.

Середъ заколотѣвъ кретеньскихъ, при котрыхъ свѣтъ забуває на весь свѣтъ, зацѣкавлюе знову давно вже призабута справа панамскихъ перекупствъ. Недавно заявивъ звѣстный Артонъ передъ судами присяжными въ Парижи: Въ кѣнци мушу разъ знѣвечити легенду. Розповсюджено гадку, що черезъ мене зруйнувало ся панамске товариство, бо я мовъ бы то дранувъ зъ его мiліонами. Се неправда. Панама пожерла мiліярдъ и триста мiліонѣвъ французского народного майна, а прокураторія державна каже, то я дѣставъ лише 1,200.000 франкѣвъ, щобы ихъ роздѣлити мѣжь депутованыхъ. Я хочу вкѣнци пояснити, що я зробивъ зъ тыми 1,200.000 фр. Говорено зъ однои стороны, що я нѣчого не знаю, а то зновъ, що я тѣ грошѣ, що взявъ вѣдъ бар. Райнаха, сховавъ до кишенѣ. Вже менѣ досыть того и я хочу длятого докладно выяснити мою участь въ панамскѣй справѣ и дати доказы на те, що знаю. Мои пояснення положать конець загальному пѣдозрѣню, яке тяжить теперь на парляментѣ, и укажуть правдивыхъ винуватыхъ. Хочь выставлю ся тымъ на злѣсть и ненависть, але я не уступлю передъ нѣчимъ. Я вѣдъ бар. Райнаха не дѣставъ 1,200.000 фр., тѣлько два мiліоны, и не задержавъ ихъ для себе та доведу сего. Знанѣ записки зъ початковыми буквами и дописаными при нихъ числами мають ниже значѣне, нѣжь те, яке до нихъ прикладано. Они означають, кѣлько для кого було призначено, а не, кѣлько хто справдѣ дѣставъ. Такъ само и ліста тыхъ 104, що ей бар. Райнахъ пѣславъ Герцови, тежь е недокладна. Тоту лісту выслано въ два роки пѣсля роздачѣ грошей, бо Герцъ не дававъ спокою Райнахови, а сей гадавъ, що успокоить свого томителя, коли ему дасть такъ цѣнне письмо.

Рошфоръ гадае на те, що въ тѣмъ е рука правительства, щобы парляментарну бѣльшѣсть грозою, якъ тымъ зависла надъ ей головою, повести пѣсля своеи вподобы. У всякѣмъ разѣ готова вѣджати панамска справа, що вже на кѣлька наворотѣвъ довшій часъ забавляла всю Европу.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю головного выдѣлу „Просвѣты“ дня 16 н. ст. лютого полагоджено мѣжь иншими такѣ справы:

1. Принято буджетъ на рѣкъ 1897-ый и замкнене рахункѣвъ за рѣкъ 1896.

2. Принято справоздане зъ отворення читальнѣ „Просвѣты“ у Львовѣ и призначено на ей уряджене квоту 50 зр.

3. Упрошено на делегатѣвъ на отворене читальень „Просвѣты“: а) въ Солотвинѣ п. Ол. Танячкевича зъ Надвѣрнои, б) въ Пѣддністрянахъ п. Гр. Врецьону зѣ Львова, в) въ Романовѣ о. Льва Левицкого зъ Баковець.

4. Принято 47 новыхъ членѣвъ.

А на засѣданю дня 23 лютого:

1. Поручено канцелярiи товариства выслати безпроволочно упѣмненя до довжниковъ за побранѣ книжки и зажадати пѣдъ загрозою судового звороту належитостій за книжки до 30 днѣвъ.

2. Принято до вѣдомости, що выслано безплатно книжочки слѣдующимъ ново-основанымъ читальнямъ „Просвѣты“: въ Халупкахъ дусѣвскихъ, Бѣбрцѣ, Острѣвци, Кореличахъ, Волици гнѣздичѣвскѣй, Дѣбщи, Шоломыи, Станамирѣ, Бобрѣвникахъ, Ляцкѣмъ, Шушлянахъ малыхъ, Залучу, Руданцяхъ, Романовѣ, Купчи, Игровици, Раковѣ, Любачевѣ, Товстенькѣмъ, Лапшинѣ и Деговѣй. Всѣхъ читалень е до теперь 371; зъ тыхъ 33 основано вже въ сѣмъ роцѣ.

3. Принято 34 новыхъ членѣвъ.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и выровнати залеглости.

НОВИНКИ.

— Свято XXXVI. роковинъ смерти Т. Шевченка. Зъ уваги, що выборы перешкодили бы Русинамъ зъ краю взяти участь въ тѣмъ святѣ у Львовѣ, замѣнено речинець концерту на день 17. с. м. Програма буде пѣзнѣйше оголошена.

— Бібліотека Наукового товариства имени Шевченка отворена що вѣвторка и пятницѣ кромѣ святъ въ годинахъ мѣжь 12 а 1-ою. Члены товариства можуть користати зъ нея на пѣдставѣ регуляміну. Бібліотека товариства знаходить ся разомъ зъ бібліотекою „Просвѣты“ въ Рынку ч. 10. I. поверхъ на ґанку. — *Кость Панькѣвскій.*

— Зъ „Народноі Торговлѣ“. Одержали сьмо свѣже, выпробоване и добре кѣльчаче ся насѣне. Розсилано его вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ, куды просимо удавати ся зъ ласкавымъ закупномъ. Львѣвскій складъ заосмотреный такожъ въ насѣне. — Заразомъ просимо, зъ причины надходячихъ Святъ, завчасу замавляти дрѣждже зъ означенемъ дня, коли мають бути высланѣ. Вкѣнци просимо поскорити зъ замовленями на свѣтло. — *Дирекція.*

— Зъ-надъ гнилои Липы пишуть намъ: Що нарѣканя Русинѣвъ на бракъ охоты до „zgody“ зѣ стороны Полякѣвъ цѣлкомъ несправедливѣ, дала доказъ бѣльшѣсть повѣта въ перемышляньскѣй радѣ повѣтовѣй дня 4. лютого с. р. Того дня вѣдбувало ся уконституоване тои рады. Русины, маючи въ сѣльскѣй курiи своихъ десять радныхъ, выбрали Русина о. Танчаковского до выдѣлу, але не задоволенѣ тымъ (якъ то звычайно Русины „нѣколи нѣчимъ“ не задоволенѣ) зажадали ще выбору одного Русина зъ повнои рады до выдѣлу, тымъ бѣльше, що декотрѣ панове Поляки зъ-горы заповѣли, що хоть мають чисельну перевагу (15 противъ 11), то не хотять користувати ся правомъ сильнѣйшого, а хотять жити зъ Русинами въ згодѣ. Но на то жадане Русинѣвъ вѣдповѣли панове Поляки, що злишно выбирати ще одного Русина до выдѣлу, бо „zgoda“ завсѣгды панувала въ радѣ перемышляньскѣй и хотяй не було нѣ одного Русина въ выдѣлѣ, всѣ оправданѣ жадания Русинѣвъ нанове Поляки якъ найохотнѣйше выповняли. На доказъ сего высказу навѣвъ п. Станиславъ Выбрановскій фактъ, що перемышляньска рада повѣтова давала давнѣйше на руску бурсу въ Бережанахъ по 150 зр. рѣчно; однакъ коли „taki prawy Rusin, jak ks. Korduba z Brzeżan (оденъ изъ стовпѣвъ католицкого союза!) napisał do nas, że w tej bursie wieją niebezpieczne prądy i *prosił by nie dawać więcej zapomogi dla niej*, to zgodziliśmy się na takie *usprawiedliwione* żądanie ruskie jak najchętniej i nie daliśmy zapomogi już przez dwa czy trzy lata“. Отже видите Русины! Ставте тѣлько завсѣгды такѣ *оправданѣ* жадания, якъ ks. Korduba a „zgoda“ буде всюда така, що ну!

— За голосованe при правыборахъ въ Скалатѣ перенесено адъюнкта податкового п. Лукашевича зѣ Скалата на Кальварію пѣдъ Краковомъ — дуже нагло, бо до 48 годинъ на спеціяльне телеґрафічне заряджене краевои дирекціи скарбу. Оттакъ урядникамъ-Русинамъ стелить „запоручена лоґальнѣсть“ выборѣвъ дорогу на Мазуры!

— Новый урядъ почтовый зѣ звычайнымъ обсягомъ дѣланя увѣйде зъ днемъ 1 н. ст. цвѣтня с. р. въ житѣ въ Пикуличахъ повѣту перемыского. Урядъ той буде сполученый зъ Перемышлемъ пѣсланцемъ пѣшимъ одноразово денно, а до округа доручень сего уряду належати будуть громады и обшары дворскѣ Пикуличѣ, Гроговичѣ и Сѣлець, громада Лучицѣ и обшаръ дворскій Негрибка.

— Въ селѣ Марковѣй коло Каньчуги — якъ намъ зъ-вѣдти пишуть — породила господиня Цвенарова хлопця; хлопець той въ тыждень померъ. Мати здорова була на похоронѣ сына, а другого дня по похоронѣ породила знову хлопця, котрый е здоровъ та й мати здорова.

— Выдѣлъ краевый удѣливъ мѣжь иншими 150 зр. запомоги Миколѣ Ивасюкови на дальше образоване въ малярствѣ въ монахѣвскѣй академіи, а 250 зр. паннѣ В. Радкевичѣвнѣй на образоване въ спѣвѣ у Вѣдни.

— Шайка отруйничa. За кѣлька днѣвъ вѣдбуде ся въ Годмезе-Вашаргелі на Угорщинѣ розправа противъ шайки отруйничон. Зъ вырахованемъ и безсердечно зводили зѣ свѣта дѣти своихъ родичѣвъ и родину а жѣнки чоловѣкѣвъ, щобы дѣстати за нихъ асекурацію. Въ Годмезе-Вашаргелі есть кѣлька похоронныхъ товариствъ, котрыхъ члены за незначною рѣчною оплатою забезпечують по своѣй смерти родинѣ удѣлъ на кѣлькасотъ зр. Щобы прийти въ посѣданe такихъ удѣлѣвъ, звязали ся обжалованѣ разомъ, абы своякѣвъ просто позбавлювати житя отрутою. Шайка складала ся зъ шѣстьохъ женщинъ и двохъ мужчинъ, зъ котрыхъ одинъ отруивъ свого вѣтця, матѣрь, жѣнку, тестя и кѣлькохъ иншихъ чужихъ собѣ людей. За кожду жертву одержавъ кѣлькасотъ зр. Злочинцѣ належать до верствы ремѣсничон и ходили пильно до церкви, щобы показувати себе праведными. Злочинѣвъ допускали ся при помочи аршенику и то въ такій способѣ. До ѣды давали по трохи аршенику, такъ що тѣ, що зъѣли, чули въ жолудку болѣ. Тогдѣ взывано лѣкаря. Лѣкарь, не прочуваючи нѣчого злого, записувавъ лѣкъ, а замѣсть лѣку подавано недужимъ уже бѣльшу скѣлькѣсть аршенику. По выждни жертва умирала, а вѣзванѣ лѣкарѣ констатували смерть природну. Обжалованѣ признають ся зъ цѣлою безличностію до вины. Злочинцѣ заробляли на тыхъ своихъ убійствахъ добрѣ грошѣ, бо ихъ жертвы часто належали не лишь до однои асекурації, але часомъ и до кѣлькапядесятъ крейцаровъ рѣчно. Длятого лучало ся, що не одинъ зъ убійниковъ забиравъ по смерти жертвы и по кѣлькапядесять тысячъ зр. Слѣдство не выкрыло доказѣвъ вины лѣкарѣвъ, але ствердило, що они дуже недбало и легкодушно выповняли свои обовязки, бо при посмертныхъ оглядинахъ спускали ся майже все на те, що имъ говорила одна зѣ спѣльницъ злочинноі шайки, акушерка. Тота акушерка купувала такожъ отрую въ Сегединѣ вѣдъ однои жѣнки на рынку, котра продавала сѣльскимъ дѣвчатамъ маленькѣ скѣлькости аршенику змѣшаного зъ цукромъ, пѣдъ назвою „певного средства на удержане красоты“. Такихъ кѣлькапядесять кульокъ завдавано вѣдтакъ до ѣдѣ усмотренымъ до убитя жертвамъ. Свое ремесло вела шайка вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ, ажь вкѣнци касы похоронныѣ стали нарѣкати на страты и почали звертати пильнѣйшу увагу на заасекурованыхъ членѣвъ. Въ той способъ дойшли до вѣдкрытя злочину, але не заразъ, бо слѣдство зачало ся ще 1894 року, а ледви теперь скѣнчило ся. Выкрыто, що за вѣсѣмь лѣтъ шайка отрунла 70 особъ. Остаточный выслѣдъ зробивъ велике вражѣне на Угорщинѣ. Почато пильнѣйше уважати на касы похоронныѣ, пригадувано собѣ, що тутъ

и тамъ умеръ хтось заасекурованый несподѣвано и зародило ся пôдозрѣне, чи та шайка не мала своихъ аґентôвъ та чи не була розширена и на инші стороны Угорщины. Всьо то выкаже ся при розправѣ, бо — якъ сказано — злочинцѣ супротивъ нагромадженыхъ доказôвъ признають ся до вины.

— Торговля Романа Шкирпана въ Бережанахъ пошукує помôчника, обзнакомленого зъ веденемъ комнаты до снѣдань и зъ господаркою пивничною. Пожаданѣ є вôдписы свѣдоцтвъ и референція.

— Дрôбнѣ вѣсти. Цѣсарь удѣливъ парохіяльному комітетови въ Ходовичахъ 100 зр. запомоги на будову церкви. — Бувшій командантъ львôвского корпусу, ґр, Найперґъ, померъ въ 84-ôмъ роцѣ житя на замку Швайґернъ въ Вюртемберґіи. — Дня 28 лютого, коли особовый поѣздъ зъ Пôдволочискъ минувъ стацію Богданôвку, якійсь незвѣстный напастникъ кинувъ каменемъ. Камѣнь, розбивши вôкно въ ваґонѣ, зранивъ лице д-рови Минкевичеви, що ѣхавъ въ товариствѣ д-ра Ляйбліпґера.

Надôслане.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Müsterchen des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwaige Verfälschung trirt sofort zu Tage: Aechte, reingefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöscht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und bricht) brennt langsam fort (namentlich glimmen die „Schussfäden" weiter, wenn sehr mit Farbstoff erschwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur ächten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der ächten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Die **Seidenstoff-Fabriken G. Henneberg** (k. u. k. Hofl.) **Zürich** versenden gern Muster von ihren ächten Seidenstoffen an jedermann und liefern einzelne Roben und ganze Stücke **porto- und steuerfrei in die Wohnung.**

10 (5)

Посмертнѣ — ǂ — оповѣстки.

Павло Бабякъ, адъюнктъ податковый въ Станиславовѣ, упоконивъ ся, прожившы 29 лѣтъ. В. с. п.!

Телеґрамы „Дѣла".

Атены. 4. марта. Міністеръ вôйны подавъ ся до димісіи зъ причины, що не удержавъ ся его проэктъ скрѣпленя грецкои заложи на Кретѣ. Теку міністерства войны обнявъ полковникъ Метаксасъ.

Берлинъ 4. марта. Зъ Атенъ доносять, що Греція таки не вôдкличе войска зъ Креты. Правительства нараджають ся надъ способами примусовыми въ разѣ опору Греціи.

Парижъ 4. марта. Даньскій король докладає всѣхъ силъ, щобы грецкого короля склонити до залишеня опору; Греція дôстане колись вôдшкодоване за свою терпеливôсть.

Берлинъ 5. марта. Localanzeiger довѣдує ся, що Россія запытувала довѣрочно у европейскихъ дворôвъ, чи не мали бы нѣчого противъ выбору чорногорского наслѣдника престолу на ґенерального губернатора Креты. — На тутешній біржи розбѣйшла ся поголоска, що грецкій король самъ выѣхавъ до арміи въ Тесаліи. — Kreuz. Ztg. дôстала допись зъ Лондону, въ котрôй докоряє ся Англіи, що она тайно попирає Грецію. — Вôдъ Греціи надѣють ся вôдповѣди коли не вôдмовной, то выминаючой; державы ведуть переговоры, що въ такôмъ разѣ дѣять.

Атены 5. марта. Вчера вôдбула ся рада міністрôвъ; раджено, яку дати вôдповѣдь на ноту державъ. Постановлено дати пояснене, що вôдкликане войска зъ Креты выкликало бы тамъ новій рѣзнѣ, а въ Греціи розруху. Длятого Греція не може вдоволити жаданю державъ. Зброєня ведуть ся на велику мѣру: насамперед мають бути покликанѣ резервы зъ лѣтъ 1890, 1889 и 1888.. опôсля прийде до загальной мобілізаціи. Новый міністеръ вôзвавъ всѣхъ комендантôвъ, щобы були готовій на всякій выпадокъ.

Канеа 5. марта. Вчера прийшло знову до бою мѣжь христіянами а магомеданцами кело Сікалярія. Тремъ грецкимъ кораблямъ удало ся довести грецкому войску живность и амуніцію. — Тутешній ґубернаторъ заявивъ консулямъ, що немає грошей для жандармôвъ; однако консулѣ довѣдали ся, що въ касѣ є гроші и спонукали ґубернатора, выплатити жандармамъ платню.

Вашинґтонъ 5. марта. Новый президентъ Сполученыхъ державъ Мекъ Кінлій, обôймаючи урядованє, вôдчитавъ програму, въ котрôй заповѣдає регуляцію валюты и пôдвышенє привозовыхъ мытъ, щобы можна американьскій продукты низше оподаткувати. Въ справахъ заграничныхъ будуть Сполученій державы вести мирну але сильну політику. Президентъ заповѣвъ рехорму законôвъ о імміґраціи, щобы здержати наплывъ небажаной людности. На д. 15 с. м. скликаный конґресъ на надзвычайне засѣданє для пôдвышеня мытъ привозовыхъ.

Наука, штука и література.

— Вѣденьского тыжденника **„Die Zeit"** появивъ ся 126-тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Curiose Wahltaktik. Von K. — Auswärtige Politik. Von Dr. Alexander Peez. — Von der polnischen Volkspartei. Von Dr. Karl Lewakowski. Socialauslese und Arbeiterbewegung. Von Carl Jentsch. — Das schweizerische Genossenschaftswesen. Von Dr. Hans Krüger. — Die Warschauer Gesellschaft. Von Prof. Guglielmo Ferrero. Zur modernen Ethologie. Von Karl Niebuhr. — Franz Sirk. Von Dr. Heinrich Gomperz. — Der Regisseuer. Von Hermann Bahr. — Concerte. Von Richard Wallaschek. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Das Adoptivkind. Von Pierre Veber.

Передплату на сей тыжденникъ чверть рôчно **3** зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр

— Именованя. Рада шкôльна краєва ухвалила на засѣданю дня 1 го с. м. именувати учителями въ народныхъ школахъ: Ив. Дачишина старшимъ учителемъ 5-клясовои школы въ Комарнѣ: Янину Хондзиньску молодшою учителькою 5-клясовои школы въ Рудкахъ; Филипину Старомѣôску учителькою въ Розцутю; Іоанну Щербову молодшою учителькою 4-клясовои школы въ Глинянахъ; Теоф. Кочергана учителемъ въ Нагачовѣ; Изаб. Фурманкевичôвну учителькою въ Любчи; Ром. Беликовича учителемъ въ Залужи; кс. Яна Пораду учителемъ реліґіи въ 5-клясовôй мужескôй школѣ въ Яворовѣ; Іос. Тенненбавма старшимъ учителемъ 4-клясовои мужескои школы въ Тернополи: Павл. Гаґель молодшою учителькою 5-клясовои школы въ Соколовѣ; Брон. Таньску молодшою учителькою 2-клясовои школы въ Крывчи; Ив. Славского учителемъ въ Тычинѣ новôмъ; Іос. Кмицикевича учителемъ въ Баричи. — Приватного доцента краковôвского університету, Володисл. Шимоновича, именовано надзвычайнымъ професоромъ гістіольоґіи и ембріольоґіи на університетѣ у Львовѣ.

— Перенесеня. Дирекція почтъ и телеґрафôвъ перенесла почтовыхъ офіціялôвъ: Яна Гурку зъ Дрогобича до Ярослава и Ант. Зелиньского зъ Ярослава до Дрогобича.

Надôслане.

Д-ръ мед Яковъ Біреръ (Bierer)

выслуженый лѣкарь штабовый, бувшій лѣкарь зелѣзницѣ Кароля-Людвика, **осôвъ въ Станиславовѣ** и ординує щоденно вôдъ 3 до 4 по полудни въ домѣ Вп. Галкевичевои при улици Собѣского ч. 18.

54 4—6

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

ПУШКИ до транспортованя молока обему ½ л. 1·50, ¾ л. 1·60, 1 л. 1·70, 1½ л. 1·85, 2 л. 2·—, 2½ л. 2·20, 3 л. 2·40, 4 л. 2·70, 5 л. 3·—, 8 л. 4·—, 10 л. 4·75, 15 л. 5·75, 20 л. 6·25, 25 л. 7·—, 30 л. 8·— зр.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]

4595

Потребую молодшого концепієнта

Адвокатъ Федакъ.

71 1—3

Конкурсъ.

Урядъ громадскій мѣсточка Лисець розписує симъ конкурсъ зъ речинцемъ до 15 цвѣтня 1897 на посаду **лѣкаря громадского** зъ рôчною нагородою 400 зр. а. в. зъ громады, 50 зр. вôдъ обшару двôрского и 20 зр. за оглядане тѣлъ умерлыхъ. 63 3—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пôдґôрцяхъ п. Стрый

припоручає

насѣня ячменѣвъ, вôвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевѣ;

поросята повной крови Йоркшіръ;

дрôбъ расовый.

Цѣнникъ на жаданє gratis и franco.

61 4—15

Пѣвець церковный

пошукує посады вôдповѣдной; розумѣє управляти хоромъ нотного спѣву — такожь може и повеличатись хорошими свѣдоцтвами и тенôромъ. — Зголошеня надсылати до Редакцін. 66 2—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА" по 1 зр. замѣсть 3 зр.

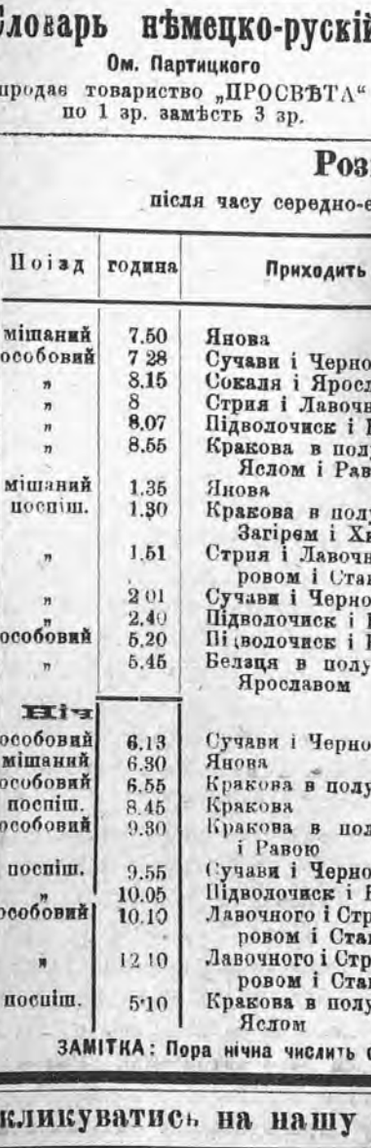

Дрôжджѣ на свята

просимо завчасу замовляти и вызначити день, коли мають бути высланій а заразомъ выразно подати, чи мають бути I-а чи II-а.

Рôвночасно повѣдомляємо, що одержались мо

свѣже, выпробоване и добре кôльчаче ся

НАСѢНЄ

котре находить ся вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ.

Зъ поважанемъ

73 1—5 **Народна Торговля.**

Правдивій Берненьскій сукняній матеріи

Вôдтинокъ 3·10 м. довгій, що выстав на 1 мужеске убране коштує лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делікатноі
зр. 10·50 зъ найделікатнѣйшои

} правдивои овечои вовны.

Вôдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерія на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскінєсъ, на убраня для державныхъ урядниковъ, найделікатнѣйшій камґарны и шевіоты и т. п. высылає по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солідности.

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** въ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава згôдна зъ пробками.

УВАГА! Вп. Публицѣ звертає ся увагу особливо на те, що матерій безпосередно замовлений выносять значно таньше, нѣжь замовлений въ перекупнѣвъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высылає всѣ матерій по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату.

55 3—10

„ДНѢСТЕРЪ"

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣта" Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечає будынки, скотъ, господарскій знаряды, збôже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкôдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідує ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товарствами контрасекураційными подають **„Днѣстрови"** можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшій сумы.**

Полісы „Днѣстра" приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ"** пôсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дає якъ найкорыстнѣйшій условія и выдає полісы и квіты въ рускôмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ", стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, приймає вôдъ своихъ членôвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тôлько властителямъ реальностей, вôльныхъ вôдъ тягарôвъ, за порукою двохъ членôвъ. Зъ позичокъ вôдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ" не є заступленый, приймають ся. 4414

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву			
„	8	Стрия і Лавочного	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Підволочиск і Бродів	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
мішаний	1.35	Янова	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н Санчем. Загірем і Хировом	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	2 01	Сучави і Черновець	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.40	Підволочиск і Бродів	особовий	2.45	Черновець і Сучави
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.59	Кракова в получ. з Равою і Хировом
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	мішаний	3	Янова
			особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом			
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
			поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано

7

Накладомъ редакціи „Дѣла"

выйшло доси:

1. **Безталанне сватанє**, образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. **Мертвій душѣ** зъ россійского М. Гоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. **Похôдъ Собѣского пôдъ Вѣдень** р. 1863. Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. **Оповѣданя О. Я. Конисьского.** Передрукъ зъ „Дѣла" Цѣна 30 кр.
5. **Нашій коляды**, студія Ивана Франка. Передрукъ. Цѣна 20 кр
6. **Святый вечеръ**, оповѣданє Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр.
7. **Солдатскій розрухъ**, оповѣданє Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. **Украинство на літературныхъ позвахъ** зъ Московщиною, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, злосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои сис емы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникôвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвій спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ", Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. н. горѣвки упривілеєваній и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спровадженій.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнôмъ складѣ вôдъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29.

4912 308—?

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 43 Львовъ, Субота 22 Лютого (6 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и русских святъ) о 6-тóй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вó второкъ, и вó второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Яроелавю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитóсть за инсераты платий у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрiи:	за границею:
на цѣлый рóкъ . . 18 зр.	на цѣлый рóкъ . . 24 зр.
на пóвъ року . . 9 зр.	на пóвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рóкъ . . 16 зр.	на пóвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямациі неопечатаний вóльнó вóдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклí принимають ся по дéнь 10 кр. вóдъ одной стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланé“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватий числить ся по 15 кр. вóдъ стшпка.

Клеветники.

Читаемо въ Gazet ѣ Narodow-ój: „Доносять намъ зъ кóлькохъ мѣсцевостей, що власти судовí въ наслѣдокъ донесень газетныхъ зарядили доходженя карнí противъ кóлькана цяти священикóвъ рускихъ, котрí доси безкарно допускали ся не лишь тероризму надъ парохіянами и наклоняли ихъ, щобы навѣть насильствомъ примушували инших до голосованя на вказанí особы, але й просто пóдбурювали одну народность противъ другой. Сю легальну дорогу до вкороченя агітацій, котрí въ гадокъ перемѣнили ся вже въ кровавíй сцены, уважаемо найвóдповѣднѣйшою. Однакъ не сумнѣваемо ся, що й рускí консисторія зó своей стороны пороблять енергічнí кроки, щобы духовний зá безвѣрнопсовѣдными кандидатами, а що гóрше просто за атеистами не могли безкарно голосувати, бо коли що повагу и святóсть релігіи пóдкопує, то якъ-разъ того рода акція рускихъ духовныхъ.“

Напасти и клеветы на руске духовенство — се є ала рубрика прасы польскои въ справозданяхъ зъ руху выборчого. Систематично и зъ пляномъ вмавляє ся въ опінію публичну, що виновниками всего лиха выборчого є рускí священики, та що противъ нихъ повинní звернути ся въ першóй лінíи всяки мѣры осторожности для „забезпеченя ладу суспóльного“. Въ деякихъ газетахъ не жахано ся просто обжалувати деякихъ священикóвъ, наводячи ихъ имена, о намову до морду и ексцесóвъ.

Наслѣдки сей „честной“ борбы выборчой не дали довго на себе ждати, бо, якъ показуе ся зъ повысшои звѣстки Gaz. Nar. — деякí власти судовí зарядили доходженя карнí противъ рускихъ священикóвъ. Доходженя зарядженo лишь на основѣ донесень польскихъ газетъ. „Зачнуть ся теперь — такъ надѣе ся „ржондъ“ моральный — тяганины по судахъ, списуваня протоколóвъ, переслухуваня свѣдкóвъ-парохіянъ — однымъ словомъ все те, що може пóдорвати вплывъ и значѣне священикóвъ. И хочь остáточно покаже ся, — а мы вже теперь можемо зъ всею певностію се зазначити, — що тí донесеня польскихъ газетъ суть найпóдлѣйшою клеветою, то все таки цѣль буде осягнена: участь священьства въ акціи выборчóй може выйти ослаблена а свѣдомóсть політична селяньства захитана. Що выборахъ не лишить ся й слѣду зъ доходжень карныхъ, але передъ выборами при несовѣстнóй агітаціи можна зробити зъ мухи вола. Але страхи на Ляхи, panowie Polacy!

Навѣть подаючи сю звѣстку, не могла Gaz. Nar. здержати ся вóдъ того, щобы не повторити ще разъ закиды, пóдношений противъ рускаго священьства. Она голословно, безъ подання фактóвъ, закидае загалови духовенства, що безкарно тероризуе, намовляе до насильствъ, пóдбурюе одну народность противъ другои та безкарно агітуе за атеистами. За перший три провины: тероризмъ, намову до насильствъ и пóдбурюване повинní власти судовí покарати духовенство, а за четверту провину: агітацію за атеистами повинна власть духовна потягнути священикóвъ до одвѣчальности. Правда, ще є и третій способъ покараня, именно адміністративно-політичный, але пóдъ тымъ взглядомъ Gaz. Nar. не побоюе ся о бракъ енергіи, знаючи, якъ то функціонарѣ нашихъ властей політичныхъ знають на мѣсци подкгувати священикови кару 100 зр., взглядно 14 днéвъ арешту. — Ось такí то мѣры потрѣбнí супротивъ рускаго духовенства, котре при теперѣшнóй акціи выборчóй стануло въ оборонѣ правды и потоптаныхъ правъ народу, освѣдомило незрячихъ, уняло ся за покривджеными — однымъ словомъ выповняе честно и неустрашимо задачу, яку накладае на него обовязокъ священичій и горожанскій и такъ итя буде usque ad finem!

Всѣ натяки або неясní замѣтки въ дописяхъ польскихъ газетъ що до становиска и поведеня рускаго духовенства въ теперѣшнóй акціи выборчóй — суть просто клеветою, бо не пóдперти нѣякими фактами. Коли бы справдѣ де лучивъ ся якій фактъ противзаконного поведеня священика, то мы певní, що до публичнои вѣдомости дóйшло бы рóвночасно, якí кроки зарядили дотычнí власти. Нашí власти вмѣють бути енергічными. Рóвножь и власть духовна не залишае звертати пильнои уваги на пóдчинене собѣ духовенство. Але до того треба, ще разъ повторяемо, фактóвъ, — а де фактóвъ нема, тамъ можуть бути зарядженí доходженя — лишь на основѣ газетныхъ донесень. А яку вагу до тыхъ донесень можна прикладати, най послужать за примѣръ спростованя рускихъ священикóвъ, надосланí на основѣ §. 19. зак. прасового якъ разъ до Gazet-ы Nar. и Przegląd-у.

И такъ о. А. Захарíясевичъ зъ Вышатичъ, пов. перемыского, оклеветаный о агітаціи за радикалами, надóславъ слѣдуюче спростоване:

„Въ ч. 50-тóмъ Przegląd-у зъ дня 3 с. м. подано справоздане зъ вѣча, яке вóдбуло ся въ Перемышли дня 26 лютого на „Замку“, на котрóмъ то зборѣ представивъ ся д-ръ Франко яко кандидатъ на посла и выголосивъ кандидатску мову. Справоздавець Przegląd-у закидуе священикамъ рускимъ, що беруть участь въ вѣчахъ скликуваныхъ партіею радикальною, що агітують, поручають и попирають кандидатóвъ зъ партіи радикальнои и соціяльно-демократичнои на послóвъ, що вкóнци, коли о. д-ръ Черлюнчакевичъ зголосивъ свою кандидатуру и высказавъ кóлька гóркихъ и острыхъ слóвъ противъ радикалóвъ, що выкликало зó стороны згромадженыхъ выборцéвъ протесты а навѣть оклики цѣлкомъ нечестнí для бесѣдника и цѣлого духовенства — зголосивъ ся тогдѣ до слова о. Захарíясевичъ и заявивъ, що „священики зъ поглядами о. д-ра Черлюнчакевича не годять ся“. — На тí закиды заявляю слѣдуюче: Правдою є що на се вѣче передвыборче прибуло насъ кóлькананцять священикóвъ, але не въ тóй цѣли, щобы пóдпирати кандидатуру д-ра Франка, нио щобы на случай потребы выступити въ оборонѣ засадъ св. вѣры и духовенства, коли бы тíн жь були заатакованí; уважаю, що навѣть нашимъ обовязкомъ є, явити ся завсѣгды и всюды тамъ, де суть нашí парохіяне. Правдою є, що въ часѣ перебитои мовы о. д-ра Черлюнчакевича я промовивъ кóлька слóвъ до зворушеныхъ селянъ, щобы ихъ успокоити, заявляючи лишь, „що о. професоръ зголошуе вóдъ себе свою кандидатуру, а выборцѣ можуть ей принятí або вóдкинути, та не потребують цѣлкомъ гнѣвати ся на бесѣдника и бурити ся противъ священикóвъ“. Тóлько всего я сказавъ — и бóльше нѣчого. Отже зъ такого нашого поведеня не можна заключати, мовь бы мы пóдпирали або сприяли кандидатамъ партіи радикальнои, а тымъ менше партіи соціяльно-демократичнои. Сей слѣпый закидъ, зробленый въ Przegląd-ѣ рускому священьству, котре завсѣгды и всюды свѣдоме свого званя — вóдпираю рѣшучо.“

А знóвъ о. Игн. Юхновичъ зъ Самолускóвъ, пов. гусятиньского, оклеветаный о пóдбурюване зъ амвоны и о моральну спонуку до розрухóвъ, простуе:

„Въ Gaz. Nar. ч. 59 въ д. 28 лютого дописуватель зъ Гусятиньского подавъ вѣсти незгóдни зъ правдою що-до правыборóвъ въ Самолускóвцяхъ, длятого прошу о спростоване. Правдою є, що пóдписаный вóдчитавъ зъ амвоны посланіе пастирске въ церкви въ часѣ службы Божои, однакъ не, якъ дописуватель хоче „якесь посланіе пастирске“, нио цѣлкомъ автентичне посланіе пастирске выдане 35 архіепископами и епископами. Авторови мóгъ не подобати ся священикъ, котрый се посланіе вóдчитувавъ, священикъ сéльскій, а до того рускій священикъ, але само посланіе чейже не могло не подобати ся. — Дальше заявляю, що я не бувъ на правыборахъ зъ V. курíи и що я не бувъ бы пóйшовъ на выборы въ IV. курíи, коли-бъ не урядникъ староства п. М., котрый приéхавъ по мене. Прибувши на мѣсце правыборóвъ, бувъ я и одинъ господарь обр. лат. выбраный до комісіи. Выборы переведено легально и цѣлкомъ спокóйно. Люде управненí до голосованя зъ IV. курíи, выкликуванí, голосували спокóйно, а вóддавши голосъ, спокóйно вóдходили. Такъ само голосувала челядь дворска. По скóнченыхъ выборахъ урядникъ оголосивъ присутнымъ результатъ голосованя, що выслухавши, спокóйно розбíшли ся домóвь; въ Самолускóвцяхъ повный спокóй въ громадѣ. — О. Игнатій Юхновичъ.“

Навѣть жена о. Мироновича зъ Березовицѣ уважала за потрѣбне спростувати алярмуючí и сензаційнí клеветы на свого мужа, надсылаючи таке письмо:

„Въ телегрáмѣ помѣщенóй зъ Тернополя 3 марта я вычитала, що по розрухахъ въ Березовици мóй мужь о. Мироновичь, котрый мае бути иніціятóромъ, утѣкъ такъ, що его не можна було вóднайти. Жандармерія выслѣдила его тутъ и вóдставила до суду. — Я, пригноблена (znękana) жена, чую ся спонуканою спростувати сю клевету, бо мóй мужь нѣгде не утѣкавъ и цѣлый часъ сидѣвъ дома въ Березовици. Дня 3 марта около 8-ои рано бувъ мóй мужь въ канцелярíи громадскóй, куды удавъ ся до маючихъ ся зачинати правыборóвъ, приарештованый жандармомъ и зъ Березовицѣ до Тернополя вóдставленый. Отсе правдивый станъ рѣчи. — Володислава зъ Нападíевичѣвъ Мироновичева.“

Вкóнци и староста сокальскій, п. Коростеньскій не мóгъ пропустити рóвнодушно вѣстей, ширеныхъ прасою польскою про насильства и розрухи въ его повѣтѣ, та надóславъ таке спростоване:

„Въ ч. 63 Gaz. Narodow-ои зъ дня 4 марта помѣщена допись зъ Варяжа, въ котрóй подано, що при правыборахъ у Варяжи пóдбурене парубоцтво обило управителя зъ Тартакова, а коли въ се вдавъ ся жандармъ и комісарь выборчій, жандарма розъоружено

---

3)

ЗРАДА.

Написавъ *Марко Мурава.*

X.

И каже купець до себе: „Хто знае своe дѣло добре вести, то чому-жь бы не зумѣвъ кермувати и суспóльнымъ добромъ? Що буде добре для мене, то буде хосенне и для народу, бо вже-жь и нарóдъ складае ся зъ одиниць. Щасливый нарóдъ — то звязка щасливыхъ одиниць!“

Въ сю хвилю ѣдуть возы крамарéвъ и закладають великій базаръ. А була тамъ и парча золотая, и китайка чудовая зъ самого Китая, и перлы молочнí великí, и самоцвѣты-брильянты, и всячина прикрасы предорога, и золота велика сила.

Заходить купець у базаръ; купивъ бы всього, бачите, та на стóлько гроша не стае. Але „купити не купити а поторгувати можна“. Таке подумавши торгуе. Отъ и условляють ся: Недостаючí грошѣ сплатять ся въ означеныхъ часахъ, а за процентъ буде право тóлько нимъ крамарямъ самымъ туда заходити и торгуватищобы всѣчужí крамарѣ не заходили зъ всячиною туда и не понижували цѣны купна

Згодили ся, прибили — и запили справу. Настало право условлене: крамарѣ все тí одní заходять у нарóдъ и торгують зъ купцемъ и людьми.

И каже ангелъ:

— Бачишь? Уже продае купець свóй нарóдъ, бо выключне право не забезпечуе пожитку для краю, котрый выискують; се защѣпляване сухóтъ въ здорове тѣло. Домашне добро понижуесь въ цѣнѣ, а впроваджене добро пóдносить ся самовóльно цѣною, бо нема конкуренціи. Се зрада купецка.

XI.

Прийшли часы сплаты, купцеви не ставало гроша, а крамарѣ не такъ ласí на грóшь, якъ на всѣлякí права. Вони кажуть:

— Вчини такій законъ, щобы мы тóлько самí продавали книжки и всю поживу духову для народа. И торгъ въ торгъ прибили.

Купець придбавъ въ народѣ законъ и почалась наука чужа и чужа пожива духова.

Почала ся просвѣта — почала кислота чужои породы перемѣшувати супокóйну масу народу и почала киснути якъ дрóжджемъ заправлене тѣсто бухтѣе.

Стало шумѣти и выкидати зó споду мутнí рѣчи, мутнí гадки на верхъ нечистои фолѣ духа людского.

Изъ тыхъ шумовинъ выглядавъ опиръ недовѣрства и злои поговóрки и обсуды. Росло воно, шепотомъ гомонѣло, переносило ся зъ устъ до устъ, мѣшало супокóй у людей и вже доходило шепотомъ ажь до уха самого головы — заступника народу.

Сей шумъ и гомонъ поговóрокъ обсуды и недовѣрства захитали вѣру купця у власнí силы та въ прихильность народу.

Купець почувъ, якъ земля затряслася пóдъ его ногами; се не земля дрожала — се задрожала совѣсть у перше осуджуючи дѣла чоловѣка.

И каже ангелъ:

— Сей чоловѣкъ не стоить вже на своихъ ногахъ; его пóдтримують крамарѣ. Вóнъ хитаесь мѣжь народомъ а его ворогами. Се початокъ зрады совѣсти.

XII.

Дóмъ пышный, замасный садочкомъ; въ домѣ и въ загородѣ повно всього добра: и весело, и достатно, богатство плыне таки рѣкою. Се дóмъ головы народу.

Докола дому богатого розстелилась нужда зростаюча далеко, непроглядно — се житебуте народу.

Стоить купець-голова і запридумавъ ся. Не вже жь стóлькы маетку въ него, що нужды у людей? Нѣ! Бóльша пайка багатства та всього добра у крамарéвъ! За одну десяту часть десятины, що придбавъ собѣ, продавъ вóнъ міліоны у неволю бѣды, запропастивъ весь свóй народъ!

— Що-жь вдѣю? Вернусь у народъ гарувати въ роботѣ? Вóдвыкъ я вóдъ тяжкои роботы и вóдъ чорного хлѣба! И якъ же-жь вертатись? Чи не обкинуть болотомъ за заподѣяне лихо? чи не стануть ворогувати? чи не вчинять суду праведного надо мною и надъ добромъ моимъ? А коли-бъ всьо вчиннвъ та принѣсъ всьо въ жертву за страшну кривду, чи загине кривда и повернесь затрачена доля?

Коли такъ промовлявъ купець до себе, стае передъ нимъ чоловѣкъ маленькій, чепурный, зизоватый, якъ бы выросъ изъ землѣ, та заговоривъ:

— Ты, чоловѣче, такъ побиваешъ ся думками про марну рѣчь. Хто плыне зъ водою, той плыне борзо; хто плыне проти воды, той умучить руки и всьо тѣло — та дарма! Ты кинувся въ быстрѣнь житя; вóнъ несе тебе до щастя, а завернути — се тóльки, що умерти. Дивись на твое добро; воно росте само, и ты ростешь у силу и славу, а твои товаришѣ марнѣють у сѣрой мрацѣ. Вернешь ся до нихъ? будешь тымъ, чимъ они? Нѣ! Будешь найгóршимъ та найпóдлѣйшимъ зъ нихъ — будешь сатаною, передъ котрымъ стануть жахати ся старí, а втѣкати молодí — будешь якъ прокаженый самъ-на самъ блудити—и милосердный не найдесь чоловѣкъ, щобъ забивъ тебе, вкоротивъ твои муки, — а самъ не зможешь положити руки на свое житѣ, бо пута братоубíйця Каина дадуть тобѣ житѣ ганьбы и муки пекла на земли. А твоимъ товаришамъ яка буде полекша безъ тебе? Нинѣ можешь ще що-будь придбати для народу, бо тебе потребують вороги его; безъ тебе люде цѣло пропадуть, бо вони запроданí... Тобѣ кланяесь доля, тожь и пристань до нея; тобѣ кланяють ся сильнí, тожь и пóдлещуй ся до нихъ. У доли будешь щасливый, а зъ сильными будешь могучій, а поклонять ся тобѣ вороги твои, що говорять нинѣ лихе слово проти тебе.

И задумавъ ся купець а вóдтакъ промовивъ:

— Шумить щось въ народѣ, гей-бы у глухóмъ пралѣсѣ — щось воно недоброго вѣщуе..

И каже зизоватый: — На всьо знайде ся рада, коли радить ся зъ сильными. Коли розумъ будить ся у народѣ, то запоморочити розумъ наукою!

— А то якъ? — счудувавъ ся купець.

— Цѣло гладко! — шепче зизоватый и толкуе: Правда, що учити, то добре дѣло?

— Добре, — потакуе чоловѣкъ.

— А учити якъ найбóльше — то найлѣпше дѣло?

— А найлѣпше.

— Неправда! се найгóрше дѣло!

— Чому? — здивувавъ ся купець.

— Тому, — каже зизоватый, — бо мы ѣмо тóлько, скóлько голодъ и потреба нашого тѣла вказуе; а зъѣмо бóльше, то переѣмось, за тымъ иде немóчь, хороба, а буває и смерть. Така пожива для душѣ є наука. Вчити тóль-

а комісаря постигла така сама судьба що й управителя та що слѣдуючого дня выслано тамъ компанію войска. — Въ интересѣ правды прошу о спростованѣ сеи дописи, котра вѣдъ початку до кѣнца є неправдива. Именно правыборы у Варяжи вѣдбули ся цѣлкомъ спокѣйно, не було при тѣмъ нѣякихъ подѣй, нѣкого не обито анѣ не розъоружено, а вѣдтакъ не було потребы высылати тамъ компанію войска.“ — Пѣдписъ старосты сокальского.

Вже зъ тыхъ спростованъ видно, якимъ оружіемъ воюе праса польска. Числячи на се, що не кождому интересованому попаде ся газета въ руки, а такожь що не кождый зажадае спростованя на основѣ закона прасового — выписуе она несотворенѣ рѣчи на всѣхъ и вся, щобы въ редакційныхъ статьяхъ обкидати болотомъ все руске духовеньство и кликати на помѣчь всѣ власти цивільнѣ, духовнѣ и войсковѣ. И така тактика прасы польскои уходить не лишь безкарно, але навѣть выкорыстовуе ся повѣурядовыми и репѣльными орґанами до справоздань о руху выборчѣмъ въ Галичинѣ. Якъ тутъ праса польска, такъ у Вѣдни орґаны стоячѣ на выслугахъ правительства, а навѣть и офіціяльне бюро кореспонденційне, голосять свѣтови, що орґаны правительственнѣ поступають коректно и легально, а всякѣ екцесы выкликанѣ радикальною агітацією и пѣдбурюванемъ москвофільского руского духовеньства. Такими вѣстями пѣдготовляе ся опінію публичну для оцѣнки галицкихъ подѣй выборчихъ и выборѣвъ.

Мы ще разъ кажемо — руске духовеньство за патріотичне выповнене свого обовязку завдяки клеветамъ прасы польскои и мовчаню притакуючѣмъ зъ другои стороны стало ся жертвеннымъ козломъ, що маe приняти на себе всѣ прогрѣшеня выборчѣ. Але сѣ клеветы не повинѣ здержати нашого духовеньства въ его патріотичныхъ змаганяхъ и роботѣ та вѣдбирати ему енерґію и силу, — бо за нимъ стоить цѣлый нарѣдъ!

Зъ руху выборчого.

Політичне товариство „Пѣдѣльска Рада“ въ Тернополи на засѣданю зъ дня 5 марта выразивши въ огѣрченю глубоке свое сочувство уязненому головѣ товариства, о. Александрови Мироновичеви—повѣдомляе всѣхъ выборцѣвъ V-ои куріи округа Тернопѣль - Збаражь - Золочѣвъ-Бережаны - Перемышляны, що о. Александеръ Мироновичь зъ Березовицѣ великои есть одинъ-одинокій кандидатъ на тую курію зѣ стороны народнои, демократичнои, а черезъ арештоване его — вѣнъ не тратить права выбору на посла до рады державнои. [Всѣ рускѣ часописи просимо о повторене сеи заявы.] — Вѣдъ Выдѣлу політичного товариства „Пѣдѣльска Рада“ въ Тернополи.

До характеристики особы о. Мироновича подаемо два факты. Коли о. Мироновича жандармы увязнили дня 3. с. м. въ хвили, якъ вѣнъ прийшовъ до голосования и хотѣли его вѣдвезти до вязницѣ до Тернополя, вѣнъ заявивъ, що не поѣде, але пѣйде пѣхотою такъ само, якъ трицять и кѣлькохъ его парохіянъ. А коли правыборы вѣдбули ся безъ него, то мимо тѣлькихъ арештованъ и мимо асистенціи жандармерія та войска — громадяне выбрали одноду шно о. Мироновича выборцемъ.

—

Кружокъ выборцѣвъ V-ои курін зъ повѣту коломыйского зъ Впр. о. Кобляньскимъ и д-ромъ Ол. Кульчицкимъ, коломыйскими выборцями на чолѣ, запрошуютъ всѣхъ выборцѣвъ зъ V-ои курін коломыйского політичного повѣту и всѣхъ хотячихъ кандидувати въ цѣли выслуханя кандидатѣвъ и остаточнои нарады — до Коломыѣ въ ратушеву салю на день 10. н. ст. марта 1897 т. є. въ середу точно о 4-ѣй годинѣ пополудни.

Скликуючѣ сѣ зборы просять всѣхъ выборцѣвъ, хотяй-бы хто не дѣставъ случайно особного запрошеня, доконче прибути на тѣ зборы зъ огляду на важнѣсть справы.

На той самъ день пополудни скликуе такожь рускій окружный выборчій комітетъ всѣхъ выборцѣвъ коломыйского повѣту політичного на нараду до Коломыѣ въ цѣли переведеня выбору посла.

—

Передвыборчѣ зборы въ Старѣмъ-мѣстѣ вѣдбудуть ся не 10-ого, але 9-ого с. м. [вѣ второкъ] въ сали магістратскѣй.

—

Зъ Товмацкого пишуть намъ:

Въ нашѣй Товмаччинѣ здавало ся зъразу, що сегорѣчнѣ выборы пѣйдуть по Божому; однакожь панки, попадавши по гро адахъ зъ своими braćmi mojżeszowego wyznania почали кричати ґвалту, — а у насъ коли панки почнуть ґвалтувати, то вже, абы не знати що, мусить на нихъ стати! И ось въ повѣтѣ перевертае ся всьо до горы ногами — найлеґальнѣйше переведенѣ попередно правыборы касуютъ а новѣ переводять. Въ самѣмъ Товмачи въ передодень правыборѣвъ староство каже арештувати шѣстьохъ честныхъ и суповѣйныхъ господарѣвъ, поставленыхъ мѣщаньствомъ на выборцѣвъ, а жандармерія фіякрами уганяе по мѣстѣ — „робить ладъ“. Кажуть, що въ той спосѣбъ маe проявляти ся енерґія людей, маючихъ власть въ повѣтѣ — але мабуть и того декому зъ „centralnego komitetu“ ще за мало, бо „tajna policja“ шниряе по повѣтѣ и контролюе повѣтову власть політичну.

Поляки зъ правительствомъ форсують кандидатуру о. Мандичевского — вѣнъ „musi być wybranym“ и баста! — хочь въ Товмачинѣ весь нарѣдъ и духовеньство не хотять и чути о кандидатурѣ о. Мандичевского. Нарѣдъ говорить: „Анѣ разъ намъ не показавъ ся; абы бувъ на передвыборчѣ зборы хоть фотоґрафію свою прислявъ... Та й за тото, щобы у Вѣдни боровъсь за нарѣдъ, нѣчо не чувать...“ Намъ здаeть ся, що самъ о. Мандичевскій — маючи красне поле до дѣланя яко маршалокъ въ своѣмъ повѣтѣ — по справедливости оцѣнюe себе яко посла — вѣнъ же жь властиво навѣть не послуe, бо-жь прецѣнь цѣлыми сесіями не сидить у Вѣдни, але въ Надвѣрнѣй — отже яко честный чоловѣкъ повиненъ подякувати Полякамъ за форсоване его кандидатуры насильствомъ та томленемъ выборцѣвъ и заявити прилюдно, що не кандидуe. Чей-же вѣнъ не идентифікуe себе зъ панами Барвѣньскимъ и Вахнянинномъ, щобы его выборъ, такъ само якъ тамтыхъ, переводивъ ся цѣною слѣзъ и мукъ руского народу?!

—

Зъ Рогатинщины пишуть намъ:

Коли хто думавъ, що въ Рогатинщинѣ пѣйдуть выборы леґально, то завѣвъ ся въ надѣи, бо нашъ панъ староста тримае ся выпробованои минувшого року выборчои рецепты, котра тихенько, безъ крику и галасу, дуже успѣшно дѣлае, а именно заряджуe повновнѣ правыборы по селахъ, а де треба то и incognito. Длятого няй честнѣ громадяне пильнують ся, щобы въ разѣ потребы збѣгли ся до голосования а коли зайде потреба, нехай безпроволочно вносять протестъ! Въ суботу буде така „poґrawka“ въ Стратинѣ, де сабашуюча жидова дасть собѣ волю. Въ спокѣйнѣй и смирнѣй Рогатинщинѣ ѣздять агітатори польскѣ ночами по селахъ и вербуютъ голосы. Безпамятнѣ! граютъ ся чувствами дорогими кождому народови!

—

Зъ Тернопѣльского пишуть намъ:

Въ Цебровѣ вѣдбували ся правыборы 3-ого марта вѣдъ годины 2-ои ажь до ночи, перше зъ V-ои курін. Двораки и „poczciwy ludek“ давали голосы на п. Ґараніха и ще на двохъ своихъ [Цебрѣвъ маe надзвычайнѣ взгляды, бо ажь трехъ правыборцѣвъ зъ V ои курін, коли тымчасомъ другѣ села зъ рѣвною людностію выбираютъ лишь одного], а знову честнѣ громадяне голосували на своихъ честныхъ правыборцѣвъ. Двѣрска ліста дѣстала найвыше 70 голосѣвъ, а ліста честныхъ громадянъ дѣстала до 170 голосѣвъ. И о диво! Паньска ліста побѣдила, але — не голосами! Громада огѣрчена почала нарѣкати, — комісарь обѣцюe, що завтра вѣдбуде ся поновный выборъ и выѣздить — а заразъ нѣчью приходить вѣйско, приходять жандармы — вязнять чотирохъ честныхъ господарѣвъ и вѣдставляють ихъ до Тернополя, а кождому зъ увязненыхъ пакують по двацять воякѣвъ до хаты. Крайна роспука! Самъ командантъ вѣйска, капітанъ, каже, що зателеґрафували, зробили „алярмъ“ у ночи, а тутъ люде спокѣйнѣ..

Четверта курія въ Цебровѣ ще не выбирала.

—

Зъ Брѣдщины пишуть:

Д. 1. с. м. пополудни мали вѣдбути ся правыборы въ мѣсточку Стремильчи. Люде ще передъ полуднемъ зачали збирати ся въ громадскѣй канцелярін въ рынку, а около полудня зѣйшлись всѣ, около 200 правыборцѣвъ. Ажь по 5. годинѣ надѣхавъ п. комісарь разомъ зъ обшарниками зъ Загатки и Увиня. На рынокъ въѣхали они рѣзными улицями. Въ тѣмъ п. комісареви забѣгъ дорогу мѣсцевый учитель Чума, щось ему шепнувъ, и тогдѣ комісарь замѣсть до громадскои канцелярін завернувъ до школы; туды подали ся за нимъ и обшарники, тамъ вѣзвано такожь и правыборцѣвъ. Люде зѣбрали ся въ шкѣльнѣй комнатѣ, а п. комісарь зъ панами въ мешканю учителя. Ажь о год. 7. вѣзвавъ комісарь черезъ жандарма начальника громады и его заступника, щобы прийшли до него зъ выборчими лістами. Вѣзванѣ опирали ся, зѣбранѣ просять жандарма, щобы п. комісарь прийшовъ до шкѣльнои комнаты переводити выборы; але те все нѣчого не помогло: начальникъ громады зъ своимъ заступникомъ таки мусѣли пѣти до комісаря та незадовго вернули назадъ, але вже безъ паперѣвъ. Минула 9. година, а выборы ще не начали ся. Тогдѣ люде выбираютъ депутацію и посылають до п. комісаря, щобы прийшовъ вже начинати выборы. П. комісарь заявивъ на те, що вже пѣзна пора, то правыборы вѣдбудуть ся на другій день о 2. год. по полудни. Д. 2. с. м. зновъ люде зѣбрали ся и ждуть п. комісаря до 5. годины. Въ тѣмъ являe ся жандармъ вѣдъ п. комісаря, котрый тогдѣ бувъ въ Загатцѣ, и каже, що выборы вже скѣнченѣ и другій разъ нема потребы ихъ переводити. Люде остовпѣли: коли-жь вѣдбули ся тѣ выборы? Хто голосувавъ? де? якъ?... Зѣбранѣ люде не заразъ розѣйшли ся; они уложили протестъ до презіди намѣстництва; межи пѣдписаными є и 14 жидѣвъ. Кромѣ того выслано до намѣстника депутацію.

—

Зъ Турецкого пишуть намъ:

Въ Тарнавѣ выжнѣй вѣдбули ся правыборы кроваво. Староство турецке призначило за льокаль выборчій дѣмъ жида [засудженого на вязницю] Ранда, де вже при выборахъ до сойму жиды побили нашихъ выборцѣвъ. Снимъ разомъ жидова, спроваджена зъ Лютовискъ на те, щобы до выборѣвъ не допускати селянъ, побила и покалѣчила кѣлькохъ честныхъ выборцѣвъ. Одному поранили плечѣ, другому розвалили голову зелѣзомъ. Жандармъ якось нѣчого не бачивъ, а комісарь выборчій сказавъ, що така справа належить до суду, а не до него. Розумѣе ся — розбишаки порозганяли выборцѣвъ. Одного дуже тяжко пораненого выборця вѣдвезъ священникъ до суду и донесъ о всѣмъ до прокураторіи въ Самборѣ, а противъ правыборѣвъ внесла громада протестъ до староства и до намѣстництва.

Не выборы се, але пекло! Справдѣ hajdamactwo! — якъ кажуть польскѣ ґазеты.

Въ Михновци скасувавъ ц. к. староста Бѣлиньскій громадского писаря Симона Криса, бо той не хотѣвъ бути податливымъ орудемъ въ его рукахъ и занменувавъ писаремъ жида зъ Лопушанки лехновои, Ицка Вольфа. А таки михновецкій вѣйтъ Федьо Ґавданъ, слѣпе оруде п. Бѣлиньского, пѣйшовъ до Лютовискъ, до Янкля Пеннера, щобы зладивъ ему списы и листы выборчѣ. За те заплативъ 12 зр. Такъ загирюе ся громадске майно!

Правыборы въ Михновци и Липю вѣдбували ся дня 22 лютого. Ц. к. староство въ Турцѣ выслало до Михновця Надольского, писаря громадского зъ Турки [що бувъ передше народнымъ учителемъ], а до Липя ц. к. концепіста, звѣстного вже зъ соймовыхъ выборѣвъ и зъ процесу п. Бѣлиньского зъ п. Брайтеромъ, редакторомъ „Monitor-a“, Луцкого-Вадаяка. Ѣде нашь Надольскій санками селомъ, зъ нимъ жандармъ, а по-при сани идуть люде. Надольскій наказуe, щобы не важили ся выбирати „попа“, бо панъ староста дасть имъ комісаря и жандармѣвъ на цѣлый рѣкъ, якъ въ Хащовѣ.

Въ V. курін голосувавъ Михновець зъ Липемъ. Правыборы вѣдбували ся у жида Ханма Амеса. [П. Бѣлиньскій наказавъ всѣмъ вѣйтамъ въ повѣтѣ, щобы въ коршмахъ вызначили мѣсце выбору. Повѣдавъ, що длятого такъ запорядкувавъ, абы знищити антісемитизмъ въ турецкѣмъ повѣтѣ. Правдивый, чистои крови польскій шляхтичь!] Розпочало ся голосоване въ V-ои курін и Надольскій велѣвъ выйти о. Илін Присташеви, мѣсцевому парохови, бо повѣдавъ, що люде дивлять ся на него и унимають ся свобѣдно голосувати. А таки на 101 голосуючихъ одержавъ о. Присташь 99 голосѣвъ, Василь Удичь 98, а Симонъ Крисъ 94. Надольскій оголосивъ выслѣдъ голосованя такъ: о. Присташь 99 голосѣвъ, Удичь 85, а Крисъ 79 и заразъ поѣхавъ до Липя на пораду зъ Луцкимъ. Вернувши звѣдтамъ сказавъ, що лишь о. Присташь выбраный, бо другѣ мають по рѣвному зъ тыми, що на нихъ въ Липю голосували, хотяй тамъ одержавъ о. Теодоръ Грабець, парохъ въ Липю 82 голосѣвъ, Гриць Скубишь 82 а Василь Лаврѣнокъ 63. Почало ся поновне голосоване. Надольскій допустивъ до голосованя лише 30 правыборцѣвъ. Выбранѣ о. Грабець и Гринь Скубишь. А Липе о половину менше вѣдъ Михновця. Приѣхавъ Луцкій зъ Липя до Михновця и сказавъ, що выбранѣ о. Грабець и Гриць Скубишь, бо одержали по 73 голосѣвъ. А розходилось о те, щобы не допустити до выбору Симона Криса, бо сего найбѣльше маe въ печѣнкахъ п. Бѣлиньскій.

Пополудни вѣдбували ся правыборы въ Михновци зъ IV. курін. Надольскій увѣйшовъ до коршмы а велѣвъ выйти правыборцямъ, бо вѣнъ маe бесѣду зъ комісію. Жандармъ ставъ и пѣдперъ дверѣ. Лишивъ ся въ Надольскимъ вѣйтъ Федьо Ґавданъ, радный Днѣстрянъ, Юрко Шиминъ и жиды Іойна, Ханмъ, Беришь Амесы, Гершко Гіршь, Фронимъ Ґросманъ и 19-лѣтный Цудикъ Амесъ. Юрко Шиминъ и всѣ жиды кромѣ Іойны Амеса не мали права голосованя. А 80 правыборцѣвъ стояло въ сѣнехъ и на дворѣ. Що котрый пѣдхилить дверѣ, а жандармъ наставляe баґнетъ! Не пустили нѣкого до голосованя. Тѣ, що були въ коршмѣ, выбрали выборцями Федя Ґавдана и Василя Удича. Выйшовъ Надольскій и повѣвъ, що „не потребуe голосѣвъ тыхъ, що на дворѣ стояли; вѣнъ собѣ купивъ голосоване у вѣйта; вѣйтъ заслуживъ собѣ на те, щобы бувъ выборцемъ“ и такій иншѣ плѣвъ дурницѣ. Коли молодый а честный и письменный ґазда Гриць Смолѣй замѣтивъ, що такихъ шахрайствъ не вѣльно робити, велѣвъ Надольскій жандармови арештувати Смолѣя. Уже гнавъ жандармъ опередъ себе чоловѣка, та на се всѣ обрушились, почали домагати ся, щобы ихъ всѣхъ арештувавъ, и жандармъ пустивъ Смолѣя. Протесты вже внесено до ц. к. староства и намѣстництва. Бувъ твердый орѣхъ, що и самъ Луцкій признавъ, бо сказавъ: „Bodaj ten kąt Chaszczów, Michnowice i Lipie szlag trafił!“ Въ часѣ правыборѣвъ въ Липю Гриць Скубишь зробивъ невинну замѣтку, що выборы повиннѣ вѣдбуватись справедливо, а за те Луцкій обѣцявъ, що дасть ему въ тварь. Та Скубишь вѣдповѣвъ: „Пане! и я маю руку, але моя тяжша! а певно вѣддавъ бы-мь!“ Та й Луцкій, якъ непышный, вже не трѣбувавъ, чия тяжша рука. Правыборы въ Липю вѣдбували ся на тартаку братѣвъ Айслерѣвъ зъ Вѣдня. Комісареви помагавъ переводити выборы директоръ тартаку Я. Вахаль, Чехъ зъ роду. Въ IV-ѣй курін вѣддало кѣлькохъ голосъ на о. Теодора Грабця, мѣсцевого пароха. Нетерпеливый Луцкій встае и повѣдае: Я бы не скѣнчивъ голосованя и до пѣвночи! чи вы всѣ голосуете на ксендза Федя Грабця? — „Всѣ!“ вѣдповѣли люде. Комісарь аложивъ паперы и такъ закѣнчивъ голосоване та й выѣхавъ зъ села.

П. Бѣлиньскій выдавъ наказъ до вѣйтѣвъ, щобы станули на урядовѣй сесіи въ Лѣмнѣй и привели выборцѣвъ, бо тамъ роздасть легітимаційнѣ карты. А сли бы выборцѣ не явили ся, то вѣйтъ кару заплатить. А сли выборцямъ не схоче ся пѣйти до Лѣмнои, то за що-жь маe терпѣти вѣйтъ? Дивнѣ рѣчи дѣють ся въ тѣмъ нещасливѣмъ турецкѣмъ повѣтѣ!

—

Зъ Перемышля пишуть намъ:

Въ Баличахъ повѣту мостиского ще вѣдъ четверга тамтого тыждня стоить войско и около 25 жандармѣвъ. Жандармы поволѣкли до арешту до Мостискъ уже до шѣстьдесять жужчинъ и жѣнокъ, а ведуть усе скованыхъ. На тѣмъ не конець, бо арештують дальше. [Польскѣ ґазеты пишуть, що вже арештовано до 100 людей]. Що то буде дальше — якъ довго войско буде стояти въ селѣ, хочь тамъ повный спокѣй — не знати. Недавно мали тамъ вѣдбути ся правыборы, але не було зъ кимъ переводити ихъ, бо бѣльшу половину правыборцѣвъ уволнено а другѣ повтѣкали зъ хатъ, поховались передъ арештованемъ.

Въ селѣ Белвинѣ въ нашѣмъ повѣтѣ перемыскѣмъ при правыборахъ въ IV-ои курін всѣ голосували на Ивана Дѣбка по Федьку, а тѣлько 2 голосы дѣставъ вѣйтъ Сенько

ко, скѣлькн стравить духъ нашь; анѣ на волосъ бѣльше! А вчишь бѣльше якъ треба, то дурнѣе и маріе духова сила, стае немѣчна, йде хороба духа и тѣла, а бувае и смерть. Ще дитина не вмѣе говорити, не умѣе лазити — треба учити ажь до дурноты, ажь до хоробы, ажь до замученя народу. Всѣ мусять дякувати за науку, хвалити за науку, а будуть безглуздѣ и буде супокѣй, котрого такъ бажають всѣ хорѣ и конаючѣ.

Купець, думаючи, спустивъ очи, а коли зновъ пѣдвѣвъ очи, не було вже знюватого чоловѣка.

И каже ангелъ:

— Се борба совѣсти и зрада совѣсти!

XIII.

Прийшли зновъ крамарѣ и кажуть до купця:

— Наука не йде, якъ треба, и не учить а псуе нарѣдъ, бо не веде ся вона въ ладѣ вѣдъ лѣтъ дѣточихъ. Одни учать ся, другимъ не хоче ся; треба щобы всѣ на-силу учились, не по волѣ а зъ примусу, а то вѣдъ пятого року житя.

Вже не вагавъ ся купець, а поторгувавши ся приставъ и добили торгу.

За такій примусовый законъ науки обѣцяли крамарѣ свою помѣчь у другихъ дѣлахъ и десятину доходу зъ цѣлого краю.

(*Конець буде.*)

Федордо, а зъ тыхъ оденъ вôдъ своэи честнои особы. Однакъ панъ комісарь однымъ своимъ „sic volo, sic jubeo“ оголосивъ выбôръ вôйта, бо въ селѣ є двохъ Иванôвъ Дибкôвъ, а се, що громадяне выразно означували, котрого они мали на гадцѣ. бо голосували „Иванъ Дибко по Федьку“ — для пана комісаря не мало ніякого значѣня! Така то комісарска правда въ нашôмъ нещастнôмъ повѣтѣ!

Дня 26 лютого вôдбули ся на затку перемыскôмъ передвыборчѣ зборы, скликанѣ комітетами независимымъ и радикальнымъ. Народу явило ся по-надъ пôвтора тысяча; священникôвъ було до 15, цѣкавыхъ на промовы кандидатôвъ: д-ра Франка и о. д-ра Іосифа Черлюнчакевича, звѣстного емерит. професора богословія зъ Кракова, комічного кандидата при каждочасныхъ выборахъ. Промову о. Черлюнчакевича селяне закричали, а по пôдданю ся пôдъ голосованѣ не пôднесла ся анѣ одна рука. Натомѣсть зборы однодушно приняли кандидатуру д-ра Франка на обѣ курiи.

——

Зъ Борщѣвского пишуть намъ, що въ селѣ Циганахъ, де лѣгально переведенѣ правыборы 22-ого лютого выпали були въ обохъ куріяхъ користно для громадянъ, несподѣвано заряджено поновнѣ правыборы на 2-ого с. м. при справдѣшнôмъ „hajdamactw-ѣ“ протинародноэи голоты. Комісарь приѣхавши на выборы, поминувъ канцелярію громадску, а заѣхавъ до шинку Куцого Берка и тамъ, уставивши пять жандармôвъ въ дверехъ а трехъ на сходахъ, переводивъ правыборы зъ вôйтомъ и зъ „хрунями“, котрѣ були похованѣ по комнатахъ и въ пивницы. Запитыхъ „хрунѣвъ“ выносили зъ-вôдтамъ на ношахъ. Крайно обурена громада вручила комісареви протестъ зъ кôлька сотъ пôдписами и выслала телеграму до намѣстництва. [Ширше о тôмъ другимъ рвзомъ.]

——

Зъ Сяноцкого пишуть намъ:

Въ Сяноцѣ вôдбули ся д. 3 марта рускѣ передвыборчѣ зборы и на нихъ поставлено и ухвалено кандидатуры на обѣ курiи.

Кандидатомъ зъ V-ои курiи поставленый п. Юліянъ Красносельскій, коваль и господарь въ Улючи повѣту березôвского. [Поставленый бувъ попередно кандидатомъ на сю курію о. Вол. Ринявець, але зрѣкъ ся.] П. Юліянъ Красносельскій чоловѣкъ около 45 лѣтный, маэ славу честного Русина, скôнчивъ низшу гімназію и знаэ досыть добре язык нѣмецкій. — Поляки зъ комітету сторонництва людового, хочь предкладали Русинамъ компромісъ, не явили ся на зборахъ.

Кандидатомъ зъ IV-ои курiи — по резигнаціи радника п. Яминьского — поставленый о. Володимиръ Ринявець парохъ зъ Лѣсковатого. [Вôнъ телеграфічно заявивъ, що кандидатуру приймаэ].

Выдѣлъ Народнои Рады въ Сяноцѣ маэ певну надѣю, що у всѣхъ прочихъ повѣтахъ, якѣ въ обохъ куріяхъ входять разомъ зъ Сяноком въ складъ округа выборчого, всѣ рускѣ выборцѣ солідарно будуть голосувати на сихъ поставленыхъ кандидатôвъ.

Вкôнци годить ся занотувати ще й рѣшенѣ тыхъ сяноцкихъ зборôвъ, що всѣ рускѣ выборцѣ мають солідарно голосувати на своихъ кандидатôвъ, а на выпадокъ тѣснѣйшого голосованя межи двома польскими кандидатами мають цѣлкомъ здержати ся вôдъ голосованя; а тôлько въ случаю, єли-бы при голосованю въ V-ôй курiи котра зъ ольскихъ партій зобовязала ся пôдперти руского кандидата въ IV-ôй курiи, могли бы Русины получити ся зъ тою партією.

——

О кровавôй пригодѣ въ Стоянцяхъ, куды — якъ мы вже звѣщали — выѣхали уланы зъ Судовои Вишнѣ, наспѣли такѣ блишѣ вѣсти: Въ передодень правыборôвъ жандармы прийшли арештувати двохъ селянъ. Люде, Русины и Поляки [бо то село мѣшане] збѣглись и не давали ихъ увязнити. Тогдѣ жандармы взялись до стрѣляня и господаря Тому Мазура положили трупомъ а двохъ, Войтѣха Завадку и Василя Щура ранили. По приходѣ вôйска увязнено до пятьдесять людей. Другого дня при правыборахъ селяне выбрали зъ обохъ курiй одноголосно по трехъ добрыхъ выборцѣвъ.

——

Зъ Гусятиньского пишуть намъ, що тамъ дня 2 с. м. прийшли драгоны и мають розмѣстити ся въ Хоростковѣ, Сокирницяхъ. Городници и въ Василькôвцяхъ. На що? по що? — Богъ знаэ, бо по громадахъ спокôй але правда, панки по газетахъ кричать: haj damactwo — Polizei! Бѣдай! [Ширше о тôмъ на другій разъ.]

——

Зъ Єзуполя [въ станиславôвскôмъ] пишуть намъ:

Въ Єзуполи, резиденціи графа Войтѣха Дѣдушицкого, презеса польского центрального комітету, выборы були розписанѣ на понедѣлокъ 1-ого марта. Въ недѣлю пополудни прибувъ вôддѣлъ вôйска до мѣсточка и остановивъ ся грôзно на ринку, де люде збрали ся по вечѣрни.

Въ понедѣлокъ въ означенôй годинѣ вôйско уставило ся въ два ряды на чотири кроки передъ урядомъ громадскимъ и наложило баґнеты. Особнѣ патрулѣ уставлено по бокахъ и въ сусѣднôй уличци. Мѣжь народомъ и о селу ходило безъустанку кôлькохъ жандармôвъ.

Нарôдъ державъ ся супокôйно. Ліста руска, мимо страшеннои аґітаціи двора и жидôвъ, брала верхъ. Тогдѣ перервано выборы и спроваджено жидôвъ та всяку зволочь въ сусѣдныхъ сѣлъ, щобы переперти лісту дворску. Натомѣсть Русинôвъ опускано въ лістѣ и выкидано ихъ жандармами зъ канцелярiи. Нарôдъ зачавъ тогдѣ обурювати ся. Арештовано господаря Николу Яцука, хочь той успокоювавъ нарôдъ, и ще кôлькохъ немилыхъ комісареви. При такихъ обставинахъ выйшли въ курiи V-ôй кромѣ малолѣтного графа и пропінатора самѣ двораки. Огôрчене мѣжь народомъ велике!

Въ IV-ôй курiи мимо всего нарôдъ побѣдивъ.

——

Польскій комітетъ центральный оголошуэ затвержденѣ двохъ дальшихъ кандидатуръ зъ V ои курiи:

На округъ Кракôвъ зъ найближшими судовыми повѣтами поставлена кандидатура кн. Александра Поніньского, управителя повѣтовои дирекціи скарбу въ Краковѣ. [Въ тôмъ округѣ поставило сторонництво людове кандидатомъ д-ра Миколайского, а соціялъ-демократы Дашиньского.]

На округъ Перемышль - Мостиска-Рудки-Самбôръ-Дрогобичь кандидатуру д-ра Витовта Левицкого. [На сей округъ затвердивъ бувъ комітетъ центральный кандидатуру д-ра Леховского, лѣкаря дрогобицкого, але коли д-ръ Леховскій въ послѣдныхъ дняхъ зрѣкъ ся своэи кандидатуры за-для мнимого терорызму и погрозъ дрогобицкихъ соціялъ-демократôвъ, тогдѣ постарано ся чимъ скорше о кандидатуру д-ра Левицкого. Д ръ Левицкій, дотеперѣшный посолъ зъ мѣстъ Перемышль-Городокъ, змѣркувавши, що єго кандидатура не маэ тамъ великихъ выглядôвъ на успѣхъ, постаравъ ся о поставленэ своэи кандидатуры въ V курiи въ певнôй надѣи, що выйде посломъ зъ „вольныхъ“ выборôвъ].

Переглядъ політичный.

——

На засѣданю чеcкого сойму дня 4 с. м. раджено надъ справозданэмъ шкôльнои комісіи про упривильненэ народного шкôльництва въ громадахъ зъ мѣшанымъ населенэмъ. Пôсля внесеня комісіи мають бути закладанѣ народнѣ школы для національнои меншости въ такихъ громадахъ, де є надъ 40 дѣтей въ шкôльномъ вѣцѣ, котрыхъ родичѣ чи опѣкуны належать до національнои меншости населеня громады и мешкають въ тôй громадѣ найменше три роки та бажають, щобы тѣ дѣти побирали науку въ ихъ рôднôй мовѣ. Внесенэ нѣмецкои меншости комісіи жадаэ 5-лѣтнего замешканя родичѣвъ въ громадѣ. Краєва рада шкôльна зазначуэ, що не обдумано фондôвъ на покрытэ коштôвъ закладаня такихъ шкôлъ. Въ дискусіи надъ тымъ внесенэмъ сказавъ въ имени Нѣмцѣвъ п. Веруньскій, що закладанэ и удержанэ шкôлъ для національныхъ меншостій выкличе розъярене мѣжь населенэмъ, и жадавъ, щобы надъ справою перейти до порядку дневного. По довшôй дискусіи внесенэ п. Веруньского вôдкинено и ухвалено приступити до спеціяльнои дебаты.

——

Греція доси не дала вôдповѣди державамъ; але всякѣ вѣсти указують на те, що вôдповѣдь тота не буде по мысли державъ. Бути може, що Греція вôдкличе свои кораблѣ зъ-пôдъ Креты, але войско полишить ся тамъ дальше. Доносять, що въ крайнôмъ разѣ, коли бы Греція мусѣла пôддати ся воли державъ, то полковникъ Васосъ получить ся зъ кретеньскими повстанцями и обôйме надъ ними провôдъ.

На Кретѣ станъ рѣчи не змѣнивъ ся. На грецко турецкôй граници громадять обѣ сусѣднѣ державы зъ великимъ поспѣхомъ войска. Турецкого войска маэ тамъ вже стояти 72.000. Вже те саме є для обохъ сусѣдôвъ мовь бы вôйною, бо у обохъ пусто въ касахъ. Особливо Туреччина учуваэ се сильно. И такъ: турецка польна батерія въ станѣ военномъ маэ числити 4 офіцирôвъ, 133 жовнѣрôвъ, 100 коней, 6 пушокъ и 6 возôвъ зъ амуніцією; а тымчасомъ тѣ батерiи, що послѣдными днями выйшли на границю, мають лише по 80—90 жовнѣрôвъ, 57—60 коней, 6 пушокъ и 3 возы зъ амуніцією. Не богато лѣпше маэ ся рѣчь такожь въ Греціи.

Письмо зъ Вѣдня.

——

Передвчера вôдбувъ ся у Вѣдни першій рускій баль, скромно названый [але лише въ рускôй части тексту] „вечерокъ зъ танцями“. Устроювало єго тутешне товариство Русинôвъ „Громада“. Интенціи комітету були знаменитѣ; розходило ся знôвъ о одну народну маніфестацію. И заходы комітету, особливо пароха о. Сембратовича, секундаря д-ра Яновича [головы товариства], купця п. Кадайского и урядника п. Стешина заслугують на повне признанэ. Они свою рѣчь зробили знаменито, проче належало до тутешнои рускои кольонiи. Въ результатѣ выйшовъ — якъ се увôйшло у насъ въ моду — успѣхъ „моральный“. Забава була знаменита, аранжеръ п. А. Хромовскій бувъ недостижимый, до кадриля ставало 40 паръ, коломыйка йшла въ 12 паръ, були и панночки въ рускихъ народныхъ костюмахъ, до того саля чудово гарна зъ електричнымъ освѣтленэмъ, музика вôйскова боснаньскои инфантерiи и т. д. — все те складало ся въ чудесну цѣлôсть. А контрастъ противъ доброи волѣ комітету становила байдужнôсть „высокихъ рыбъ“ тутешнои рускои кольонiи. Зъ нашихъ гофратôвъ явили ся лишь пп. Ковальскій и Струмѣньскій, и то безъ родинъ, хочь ихъ жѣнки були „патронесами“ вечера. Якъ нашь Русинъ пустить ся на великого пана, то неразъ геть запоморочить єму те „паньство“ голову... Роля двохъ другихъ патронокъ балю припала панямъ д-ровôй Кулачковскôй и д-ровôй Бурачиньскôй. З вдяки ихъ стараню и ввѣчливости панувала на сали невымушена щирôсть, а правдива руска забава протягнула ся до 7 ои рано. Слабше представляэ ся фінансова сторона: розхôдъ 320 зр., дохôдъ около 200 зр., непокритый недобôръ звыжь 100 зр.! Вкôнци замѣчу, що порядки танцѣвъ розданѣ дамамъ [пôсля тутешнього звычаю] становлять правдиву перлу сеи галузы промыслу и будуть милою згадкою на сихъ кôлька щасливо пережитыхъ хвиль.

*

Передъ двома тыжднями арештувавъ тутешный судъ краєвый на зазывъ львôвского суду укôнченого студента фільософіи и журналіста [кореспондента газеты „Новое Время“] п. Дмитра Вергуна. Торôкъ застановляли москвофіли надъ упадкомъ москвофільскои партіи въ Галичинѣ и надъ єи реорґанізацією. Се дѣяло ся мабуть паралельно и на зазывъ москвофільскои громады у Львовѣ. Кождый тутешный членъ партіи мавъ выступити зъ самостôйнымъ елябораторъ и проэктомъ. Першій зробивъ се власне п. Вергунъ. Довѣрочнѣ сходины передискутували проэктъ и вôдкинули єго яко не вôдповѣдный. Опôсля побашли инши проэкты. П. Вергунъ тымъ не вдоволивъ ся и пôславъ проэктъ до Львова, де той свого часу у вôдповѣдномъ оброблено появився въ москвофільскôмъ орґанѣ. Сама рукопись попала при нагодѣ ревізій войскових въ звѣстнôй аферѣ въ руки львôвскои поліціи. Се и спонукало увязнене. Всѣхъ иншихъ тутешныхъ москвофілôвъ, зъ вынимкою трехъ, переслухувала поліція, а теперь переслухув дальше судья слѣдчій яко свѣдкôвъ. Товариство „Буковина“ яко таке въ тôмъ не заанґажоване; все те робило ся по-за товариствомъ. Годѣ знати: якій выйде зъ того конець, але тутъ у Вѣдни скôнчить ся мабуть на нѣчôмъ. Детайлѣвъ за-для звѣстныхъ причинъ не можу подавати.

*

Новый парляментъ не лише своимъ складомъ, але и внѣшнымъ видомъ выкаже въ дни отвореня [27 о марта] значну рôзницю вôдъ попередного. Число послôвъ збôльшить ся зъ 353 на 425. Столярѣ и тапіцеры занятѣ теперь коло реконструкціи салѣ, щобы зыскати 72 мѣсць для новыхъ послôвъ. Въ тôй цѣли цѣлѣ кольоны лавъ посольскихъ посунуть ся бôльше въ долину, позадъ нихъ прийде новый рядъ фотелѣвъ, за кождою зъ 12 кольонъ прийде пять мѣсць. Позôстали 12 фотелѣвъ займуть свобôднѣ просторы середъ теперѣшныхъ мѣсць посольскихъ. Въ той способъ свобôдне мѣсце передъ лавою міністрôвъ [на долинѣ] сильно звузить ся, и треба було обрѣзати острѣ канты міністерскихъ пульпітôвъ, щобы уможливити комунікацію вѣчно невдоволеной а на будуче певно и не меньше грôзной скрайнои лѣвицѣ зъ прихильниками „публичного супокою“ и т. зв. „ладу суспôльного“... А яку мы Русины поставимо делеґацію? Мы Русины-Вѣденцѣ просимо у Всевышного лишь сеи ласки, щобы кождый русскій посолъ до парляменту, якѣ бы не були єго погляды політичнѣ, представлявъ собою думаючу одиницю, мужа політичного... Може бы вже разъ зникли зъ арены такѣ паразиты політичнѣ, що цѣлыми мѣсяцями єго не видно на засѣданяхъ парляменту, рокамы цѣлыми и пари зъ устъ не пустить; за те вѣ но „здоровъ“ [хочь въ рускѣ газеты пускае тумана про тяжку слабôсть], нѣколи не бере анѣ вôдпусткы, анѣ не єго ошуе ся хорымъ, але за те въ жаденъ способъ не забракне вôнъ при выплатѣ дієтъ и подорожныхъ навшалій. Отсе чиста язва парляментарнаму и болючій соромъ для кождого тутешнього Русина [звѣстно: чужѣ здорово смѣють ся!] за такѣ пасивнѣ нулѣ політичнѣ...

І. П.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатникôвъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и вырôвнати залеглости.

НОВИНКИ.

——

— Справа роздѣлу ґенеральнои парсеминаріи у Львовѣ на семинаріи епархіяльнѣ стала поступати вже напередъ о стôлькô, що центральне правительство приспѣшило плянъ орґанізаціи. Справа та була теперь предметомъ нарадъ всѣхъ т ехъ владыкъ нашихъ въ Перемышли пôдчасъ интронизаціи еп. Чеховича.

— Про нашу спѣвачку-артистку панну Саломею Крушельницку пишуть намъ зъ Одесы, що оперовый сезонъ, на якій ен тамъ заанґажовано, вже скôнчивъ ся, а скôнчивъ ся для нашои землячки зъ великимъ успѣхомъ при загальнôй симпатіи публики. Дня 3 с. м. представлено на єи бенефісъ оперу „Отелльо“, въ котрôй паннѣ Крушельницкôй припала роля Дездемоны. Овацiямъ, якѣ урядила ѣй пôдчасъ представленя численно зôбрана публика, не було кôнця. При тôмъ дôстала она хорошѣ и вельми почестнѣ подарунки: срѣбну корону зъ написомъ „Талановитôй артистцѣ“, чудову бранзолету зъ написомъ „Славнôй артистцѣ вôдъ землякôвъ“, срѣбный ґравірованый сервісъ столовый, альбомъ зъ написомъ „Идеальнôй Дездемонѣ“, цвѣты, букеты и кошики. Пôдчасъ коли ѣй вручали тѣ подарунки, зъ салѣ посыпались на сцену білеты, найбôльше вôдъ студентôвъ університету. Не перша се овація и не першій тріюмфъ, якѣ збирае по заслузѣ наша землячка на чужинѣ, а тѣшать они насъ тымъ бôльше, що панна Крушельницка и середъ найкрасшого жнива славы не забуває на свôй рôдный край та повѣдомляэ насъ, що дня 10 с. м. прибуде зъ Одесы до Львова, щобы взяти участь въ народнôмъ святѣ — въ концертѣ устроюванôмъ въ честь Т. Шевченка.

— Зъ Дунаєва пишуть намъ: Рада громадска въ Дунаєвѣ ухвалила на засѣданю своэмъ дня 23 сѣчня с. р. внести петицію до сойму о отивъ творення окружныхъ громадъ. Ухвалу тую вписано до книги ухвалъ и до двохъ днѣвъ выконано. Въ кôлька день одержала зверхнôсть громадска приказъ вôдъ ц. к. староства перемышляньского, щобы предложила вôдписъ згаданои ухвалы и на будуще доносила на пять днѣвъ напередъ о кождôмъ маючôмъ вôдбути ся засѣданю рады громадскои вразъ зъ наведенэмъ дневного порядку нарадъ. А по одержаню вôдпису жаданои ухвалы староство перемышляньске завѣсило ей ось такимъ рескриптомъ [въ языцѣ польскôмъ]: „До Зверхности громадскои въ Дунаєвѣ. Реляцію зъ 31/1 897 ч. 60 предложила менѣ Зверхнôсть громадска вôдписъ ухвалы тамошнои Рады громадскои зъ дня 23/1 897, пôсля котрои постановлено уложити и внести петицію до В. Сойму кр. противъ проэкту творення громадъ окружныхъ. Пôсля §. 11 закона основного зъ 21/12 867 ч. 142 В. з. д. служить вправдѣ кождому право петиційне а въ имени зборнôмъ правно узнаныхъ корпораціямъ и стоваришенямъ, однакъ порушенэ радою громадскою згаданои справы, кваліфікуючи ся евентуально пôдъ оцѣненэ чинникôвъ законодатныхъ, переступае обовязъ дѣлання громады, а крôмъ того дотычна ухвала въ ей звуцѣ и браку рѣшучого въ нѣй означеня, хто и въ чиѣмъ имени зборнôмъ мавъ бы тую петицію подати, насуває сумнѣвы, що выконанэ тои ухвалы *могло бы* нарушити законъ. Зъ огляду на се завѣшую по мысли §. 104 и 105 закона громадского ухвалу изъ засѣданя дня 23/1 с. р. ad 1) що до внесеня петиціи противъ твореня збôрныхъ громадъ и заявляю, що противъ нинѣшнои резолюції служить право внести рекурсъ до В. ц. к. Намѣстництва у Львовѣ на руки тутешнього Староства въ 14-дневнôмъ речинци. Въ Перемышлянахъ 7 лютого 897. Ц. к. староста *Ямерь.*“ — Хотяй резолюція ся не може мати нѣякого практичного наслѣдку, бо петиція громады дунаєвскои давно вже въ соймѣ, однакъ зверхнôсть громадска внесла для самои засады рекурсъ до ц. к. намѣстництва въ приписанôмъ речинци. Цѣкава рѣчь, яке буде рѣшенэ ц. к. намѣстництва?

— Женщины и університетъ. Зôбръ професорôвъ фільософічного выдѣлу на Ягайлоньскôмъ університетѣ въ Краковѣ ухваливъ принимати женщины зъ гімназіяльнымъ испытомъ зрѣлости на звычайнѣ слухачки. Проэктъ признаня неиспытованымъ правъ надзвычайныхъ слухачокъ вôдкинено, тому що на університетъ могли бы зголошуватись женщины безъ вôдповѣдного наукового пôдготовленя. Те саме ухвалено и на львôвскôмъ університетѣ. Всѣ прочѣ університеты въ Австрiи мають такожь высказати въ тôй справѣ свою гадку.

— Впов. о. А. Сумикъ просить насъ оголосити отсе єго письмо: Всѣмъ интересованымъ даю знати, що одно-дво-три- и чотиро-лѣтныхъ корчѣвъ винограду можна дешево, бо по 15, 25 и 30 кр. вôдъ штуки дôстати у п. Емиля Фоляковского, властителя реальности въ Черновцяхъ. Переписувати ся зъ нимъ найлѣпше по нѣмецки. Спроваджувати на першôмъ мѣсци: „Madeleine Angevine“ виноградъ бѣлый и великій, дуже сильно ростучій, а вôдтакъ можна жадати и иншихъ ґатункôвъ, що-до барвы: червоныхъ, чорныхъ и тымъ подôбныхъ. Отсе вôдповѣдь на всѣ чч. запытаня. — „Der Weinbau im Garten v. O. Hüttig. Leipzig 1887 im Werthe v. 1 fl. 49 ks. bei der k. k. Hofbuchhandlung Wilhelm Frick in Wien Graben 27. — обѣцяна информація. — *А. Сумико* въ Волосовѣ п. Цуцилôвъ.

— Товариство рускихъ женщинъ въ Перемышли уряджуэ 13 и 27 с. м. въ комнатахъ „Бесѣды“ вечерницѣ, на котрѣ маэ честь всѣхъ членôвъ того товариства зъ ихъ родинами и знакомыми запросити. — За выдѣлъ *З. Цеглиньска*, предсѣдателька. *Чертенкова*, секретарка.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 6 марта. Въ кругахъ дипльоматичныхъ ждуть вôдмовнôй вôдповѣди Греціи; але и въ тôмъ разѣ, якъ кажуть, державы не возьмуть ся до жадныхъ примусовыхъ крокôвъ, бо не стане на те згоды. Вôйну Греція зъ Туреччиною уважають за неминучу. На тутешнôй біржи розбôшлась навѣть хибна поголоска, що Греція выповѣла Туреччинѣ вôйну.

Берлинъ 6 марта. Post уважае грецко-турецку вôйну за неминучу. Köln. Ztg. пише, що въ Македонiи все готове до повстання, скоро державы выступили бы зъ примусомъ противъ Греціи. Пôсля Voss. Ztg. вôдбула ся вчера надзвычайна рада міністрôвъ зъ причины, що Анґлія противить ся рѣшучо всякимъ примусовымъ крокамъ противъ Греціи; за те домагае ся, щобы турецке войско сейчасъ опустило Крету. Berliner Anzeiger довѣдуе ся зъ Атенъ, що тамъ мають надѣю, що згода державъ попсуе ся, коли прийде до рѣшучого выступленя противъ Греціи.

Атены 6 марта. Покликано послѣдни два роки резервы. Вчерашна рада міністрôвъ мала постановити акцію фльоты при берегахъ македоньскихъ.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Для товариства св. Ап. Петра на будову церквей зложили вписове и членьску вкладку за рôкъ 1897-ый Впр. о. крил. Нюрко 3 зр., Впр. о. сов. Тороньскій 3 зр., Всч. о. Шухевичъ зъ Красова 3 зр. и Всч. о. Федусевичъ зô Стрыя 3 зр. — *Мрицъ.*

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. М. Со. вв Бе. Теперь вплачено за I. кварталъ. — *Вп. И. Ве. вв Ля. ко.* До кôнця марта. — *Вп. А. Па. вв Це.* Теперь вплачено за I. а не за II. кварталъ. — *Вп. І. Ля. вв До.* Одержали. — *Вп. Г. Га. вв Че.* На сей рôкъ вплачено до теперь 50 кр. — *Вп. В. Бѣ. вв Ст.* Годять ся.

Надôслане.

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ

Д-ра Храмца

72
1—10

въ Закопанôмъ

Отвореный черезъ цѣлый рôкъ. Уряджене якъ найлѣпше. Цѣны дуже приступнѣ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенія електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

При дитячихъ недугахъ,

що такъ часто вымагають средствъ нищачихъ кислоту, поручають лѣкарѣ якô найлѣпше средство за-для ви лагôдныхъ прикметъ

МАТТОНІОГО

Гісгіблерску найчистѣйшу алькалічну щавову воду.

При жолудковыхъ кислотахъ, скрофляхъ, рахитісъ и т. д., а такожь при нежитахъ вôддыховôгô проводу и при кашли [Радника двора Лешнера монографія про Гісгібль-Зауербрунъ.] (IV.)

ДІЯМАНТЫ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2·—, 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 4·50. Ножицѣ до стрижевя худобы по зр. 1·85 и 2·25

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Нехибне средство на кашель и катаръ

Аптикаря Шнайда

ПОРОШОКЪ

противъ катару и кашлю

та разомъ въ нимъ

гербата противъ катару и кашлю

зъ **St. Georgs-Apotheke**, у Вѣдни V/2 **Wimmergasse 33**, пôсля приписôвъ лѣкарскихъ приладженій суть нехибными выпробоваными средствами противъ катаральныхъ недугъ органôвъ вôддыховыхъ, противъ упертыхъ кашлѣвъ, хрипка, зафлеймленю, астмыит. п. усуваючи флеґму, усмирюючи кашель и выкликуючи уступленe духоты. Цѣна пачки порошку противъ кашлю и катару 50 кр., а приналежнои до сего гербаты на катаръ и калешь 50 кр.; почтою о 20 кр. бôльше на опаковане и листъ фрахтовый. Почтою высылае ся що найменше двѣ пачки. Попередне надôслане належитости переказомъ пожадано. **Правдивѣ лишь въ St. Georgs - Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33**, и тамъ треба звертати ся зъ всѣми писемными замовленями.

Складъ у Львовѣ въ аптицѣ пôдъ звѣздою п. Миколяша. 3—?

30

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшло доси:

1. **Ваталанне сватане**, образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. **Мертвѣ душѣ** зъ россійского М. Гоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. **Похôдъ Собеского** пôдъ Вѣдень р. 1863. Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. **Оповѣданя О. Я. Конiського.** Передрукъ зъ „Дѣла“. Цѣна 30 кр.
5. **Нашi коляды**, студія Ивана Франка. Передрукъ Цѣна 20 кр
6. **Святый вечеръ**, оповѣданe Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр
7. **Солдатскій розрухъ**, оповѣданe Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. **Украинство на літературныхъ позвахъ зъ Московщиною**, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинôвъ

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Зôстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фг. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 0, 100 и 120 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 0, 3 , 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ, при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

Зъ поважанемъ

19

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Тысячкратно

Вп. хлѣборобами за найлучшу признанй

ПАЛЬЦЫ польній и огородовй

ПАЛЬЦЫ штучній

є до набутя

въ краєвôмъ Домѣ Рôльничо-продукційнôмъ

Ернеста Бальзена (Bahlsena) въ Краковѣ

Бюро и складъ ул. Кармелітска 21—23.

Складъ комісовый: Львôвъ, Красицкихъ 12.

Фірма контрольна вв звязку зе стацією рôльничою вв Дубляхъ и у Вѣдни.

Доказомъ вартости монхъ спеціяльныхъ годôвель есть експортъ ихъ власне до тыхъ краєвъ, зъ котрыхъ перше Галичина ихъ побирала. 62 1—5

Всякій ґарантія. — Кôлькадесять лѣтна репутація.

Цѣнники и вказаня управы дармо и оплачено.

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмаряюче бôль втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера ліниментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо ино такій суть правдивій.

Ріхтера аптика пôдъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 16—35

Е. Zbiteka

въ Neustift

коло Оломуца

выробы мозаики въ склѣ кв. гробы, престолъ Божого Тѣла и гробы зъ Льордъ 20 2—?

удостоіли ся вôдзначеня вôдъ Є. Св. Папы Льва XIII. Узнане вôдъ католицко-богословскои академіи въ Петербурзѣ, нѣмецкои місіи въ Царгородѣ. — Илюстрованій цѣнники franco. Достава пôдъ ґарантією

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи Принимае рѣзьбарскій роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнѣ образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ упованя ц. к. консерваторія реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 89—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлeскъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рôльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зôбране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивôсть и велику силу кôльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 6—18

Цѣнники, взбрцѣ, оферты, дарома и оплатно.

КАРТЫ ЇЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

Голяндско-Американьскимъ шляхомъ

(Нідерляндско Американьске товариство пароходнôв плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Поясненя безплатно. 6 8—3

Вôдзначене на краєвôй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA“

(ПРЯХА)

въ Коросню

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льняній, звѣстній зъ доброты, ручно тканій.

Полотна корчиньскій

вôдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ и

БѢЛЄ СТОЛОВЄ

о взорѣ кôстковôмъ и адамашковôмъ

77 48—52 также доставляе

сѣтки до сушеня хмелю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича вв мѣсци).

Пробки и цѣнники на жаданe оплатно и вôдворотною почтою.

ВЕРТҐАЙМА

зъ подвôйнымъ швомъ

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

Першорядный фабрикатъ нѣмецкій для домового ужитку и промыслу доставляю зъ Вѣдня до всѣхъ мѣсцевостей австро-угорскои монархіи.

Высокораменнй нôжнй м. зр 35·50

Высокораменнй ручнй м. зр. 31·50

Круглочовенц. машина зр 49·—

30 днêвъ часу на пробу. 5-лѣтна порука.

Кожду машину, яка, въ пробнôмъ часѣ не покаже ся знаменитою, вôдбираю на мôй коштъ безъ трудностей назадъ 21 3—5

Nähmaschienen Versandt-Haus

LOUIS STRAUSS,

фірма судово протоколована и ліверантъ стоварищеня ц. к. урядникôвъ.

Wien IV. Margarethenstr. 12 fh.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

Ц. К. УПР. ҐАЛ. АКЦ.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякі паперы цѣнній и МОНЕТЫ

по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не числячи нѣякои провізіи.

Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 В 4—0

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2 01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12.10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. **Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.** **Зъ друкарнѣ Институту Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.**

Ч. 44 Львовъ, Понедѣлокъ 24 Лютого (8 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австрій: за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.
Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ однои стрѣчки инсератовои або ек мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.
Подяки и инший донесеня приватий числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Оповѣщене.

Краевый рускій комітетъ выборчій, згѣдно зъ предложеніями комітетѣвъ повѣтовыхъ, ставить отсихъ кандадатѣвъ на послѣвъ до рады державнои зъ загальнои (пятои) куріи: .

1) На округъ выборчій Сянѣкъ-Кросно-Ясло-Березѣвъ-Добромиль-Лѣсько-Старемѣсто: **Юліяна Красносельского,** коваля и господаря въ Улючи. (До довершеня компромісу межи нашимъ комітетомъ окружнымъ а польскимъ сторонництвомъ людовымъ не прийшло.)

2) На округъ выб. Стрый-Турка-Жидачѣвъ-Бѣбрка-Долина-Калушъ: д-ра **Андроника Могильницкого,** кандидата адвокатского въ Долинѣ.

3) На округъ выб. Станиславѣвъ-Рогатинъ-Пѣдгайцѣ-Бучачь-Товмачь: **Іосифа Гурика,** господаря въ Угриновѣ-долѣшнѣмъ.

4) На округъ выб. Тернопѣль-Збаражь-Золочѣвъ-Перемышляны-Бережаны: о. **Александра Мироновича,** пароха въ Березовици-великѣй.

5) На округъ выб. Броды-Камѣнка-Жовкѣвь-Рава-Сокаль: д-ра **Михайла Олѣйника,** лѣкаря въ Мостахъ-великихъ.

6) На округъ выб. Борщѣвъ-Залѣщики-Чорткѣвъ-Гусятинъ-Теребовля-Скалатъ: д-ра **Романа Яросевича,** лѣкаря въ Борщевѣ.

7) На округъ выб. Коломыя-Надвѣрна-Богородчаны Коссѣвъ-Снятинъ-Городенка: д-ра **Теофіля Окуневского,** адвоката въ Городенцѣ.

На округъ выб. Львѣвъ-мѣсто и повѣтъ нашь Комітетъ не ставить свого кандидата, а поручае голосувати на **Ернеста Брайтера,** редактора у Львовѣ (на пѣдставѣ данои нимъ прихильнои заявы що-до рускихъ справъ).

На округъ выб. Ярославъ-Ланьцутъ-Чешанѣвъ-Яворѣвъ-Городокъ Комітетъ такожь не ставить свого кандидата, а припоручае голосувати на кандидата польского сторонництва людового **Іосифа Господа,** господаря зъ Волѣ-гродскои коло Лежайска (на пѣдставѣ компромісу).

Въ куріи сельскихъ громадъ (четвертѣй куріи) суть нашими кандидатами:

1) На округъ выборчій Сянѣкъ-Березѣвъ-Лѣсько: о. **Володимиръ Риняевець,** парохъ въ Лѣсковатѣмъ.

2) На округъ выб. Самбѣръ-Старемѣсто-Турка-Рудки: д-ръ **Корнило Чайковскій,** выслуженый адъюнктъ судовый и кандидатъ адвокатскій въ Самборѣ.

3) На округъ выб. Станиславѣвъ-Богородчаны-Товмачь-Надвѣрна: **Юліянъ Романчукъ,** професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

(Звертаемо увагу, що на округъ выборчій Станиславѣвъ-Товмачь Юліянъ Романчукъ есть нашимъ кандидатомъ зъ четвертои а Іосифъ Гурикъ зъ пятои куріи, а не противно, якъ було хибно подано въ чч. 40 и 41 зъ 20 лютого (4 марта.)

4) На округъ выб. Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь: д-ръ **Євгеній Олесницкій,** адвокатъ въ Стрыю.

5) На округъ выб. Калушъ-Долина-Бѣбрка: **Юліянъ Романчукъ,** професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

6) На округъ выб. Львѣвъ-Городокъ-Яворѣвъ: **Василь Нагѣрный,** директоръ Народнои Торговлѣ у Львовѣ.

7) На округъ выб. Броды-Камѣнка: д-ръ **Андроникъ Могильницкій,** кандидатъ адвокатскій въ Долинѣ.

8) На округъ выб. Бережаны-Рогатинъ-Пѣдгайцѣ: **Василь Яворскій,** радникъ скарбовый и директоръ округа скарбового въ Бережанахъ.

9) На округъ выб. Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка: д-ръ **Михайло Дорундякъ,** адвокатъ въ Борщевѣ.

Взываемо отже всѣхъ выборцѣвъ зъ пятои и зъ четвертои куріи, щобы тѣлько на сихъ нашихъ кандидатѣвъ вѣддали свои голосы.

Такожь взываемо еще разъ всѣхъ нашихъ прихильникѣвъ и всѣхъ честныхъ людей, щобы якъ въ интересѣ селяньскои та маломѣщаньскои и рускои справы такъ и взагалѣ въ интересѣ закона, справедливости и публичнои морали донесли намъ докладно и вѣрно та безъ пересады о всякихъ надъужитяхъ выборчихъ, подаючи всѣ обставины (часъ, мѣсце, особы, свѣдкѣвъ и т. д.). Мы весь той матеріялъ одвѣтно зъужиткуемо, а межи иншимъ выдамо, евентуально за границею, пропамятну книгу о теперѣшныхъ выборахъ.

У Львовѣ дня 7 н. ст. марта 1897.

Іоанъ Озаркевичъ,
предсѣдатель.

Юліянъ Романчукъ, Богданъ Дѣдицкій,
заступники предсѣдателя.

Д-ръ Євгеній Петрушевичъ, Ром. Бачиньскій
секретарѣ.

Зъ руху выборчого.

Зъ Тернопѣльщины дѣставмо въ справѣ березовицкѣй такй дальшй вѣсти:

О. Мироновича велѣвъ выборчій комісарь, концепістъ намѣстництва Днѣстрянскій, арештувати, скоро тѣлько о. Мироновичь дня 3. с. м. появивъ ся въ сали выборчѣй, прийшовши вѣддати свѣй голосъ. Арештовано его не на пѣдставѣ внесеня прокураторіи або судьѣ слѣдчого, але на приказъ функціонера староства. Не абы-якій бувъ и самъ способъ сего арештованя. Жандармъ, дѣставши вѣдъ комісаря выборчого знакъ до арештованя о. Мироновича, взявъ ся сейчасъ провадити его до Тернополя, не полишаючи часу, щобы о. Мироновичь запорядивъ, що потрѣбно въ дома, або бодай щобы приѣхала его повозка. Нарѣдъ, увидѣвши таке поступованѣ, розплакавъ ся за любимымъ своимъ душпастиремъ; люде повыбѣгали зъ хатъ, почали ломити руки. Всѣ якъ оденъ хотѣли йти за нимъ громадою ажь до суду до Тернополя, а попередъ всего господарѣ не могли стерпѣти того, щобы о. Мироновичь ескортованый ишовъ пѣшки, отже повыѣздили зъ кѣньми. Тогдѣ вмѣшало ся вѣйско: товпу народу сперло а перепустило лишь оденъ вѣзъ. О. Мироновичь, на усильну просьбу парохіянъ, вправдѣ сѣвъ на той вѣзъ изъ жандармомъ, але опѣсля злѣзъ изъ воза и пѣйшовъ пѣхотою въ супроводѣ жандарма ажь до суду. Того дня бувъ день торговый въ Тернополи, то нарѣдъ, згромадженый съ-вѣдъ-усюдъ, зглядавъ ся и хитавъ головою — отто, мовлявъ, выборы!

Цѣкавый сей фактъ арештованя о. Мироновича—якъ зъ одной стороны дуже у ѣшивъ шовіністѣвъ Полякѣвъпѣдбурювaныхъ въ пѣдлый,способъ польскою прасою,—такъ зъ другои стороны дуже болюче вразивъ Русинѣвъ. Русинны чей-же справедливо пытають: Длячого такъ напрасно и въ такій способъ заряджено арештоване поважаного священника-душпастиря? Чи ц. к. староство, коли вже мало намѣръ арештувати его, не могло выслати до него вѣзване, щобы явивъ ся въ старостве, и тамъ его увязнити — безъ занепокоеня громадянъ и безъ остентаційного приставлюваня священника жандармерію середъ дня черезъ мѣсто и до того въ день торговый? Мѣгъ бы хто замѣтити: може заходила обава утечѣ? На се вѣдповѣдь: нѣ! бо-жь прецѣнь о. Мироновичь уже два днѣ передъ тымъ видѣвъ арештованя своихъ парохіянъ, а не выдалявъ ся, та й явивъ ся на правыборы. А може була инча якась нагла причина? И то нѣ! бо-жь коли о. Мироновичь прийшовъ на правыборы сповнити свѣй горожаньскій обовязокъ, панувавъ въ селѣ повный спокѣй и поважный пастрѣй — впрочѣмъ правыборы вѣдбували ся пѣдъ охороною не лише жандармерій, але и вѣйска...

Взагалѣ способъ арештованя о. Мироновича мусить Русинѣвъ дуже болѣти.

Що до причины увязненя кѣлькадесяти селянъ зъ Березовицѣ великои — то она була вже подана въ „Дѣлѣ“ вѣрно. Тѣлько одно: вѣсть про „збурене“ дому Пѣдгайного показала ся пересадою. „Збурене“ [zdemolowanie—якъ пишуть польскій газеты] ограничуесь на то, що высаджено браму, дверѣ и вырвано вѣкна въ домѣ Пѣдгайного, а все те въ тѣй цѣли, щобы пересвѣдчити ся, чи выборы справдѣ вѣдбуваютъ ся. А що громадяне мали пѣдставу побоюватись, се пояснае обставина, що въ домѣ Пѣдгайного въ ночи зъ 28 лютого на 1 марта справдѣ бувъ секретарь староства зъ Тернополя п. Хлендовскій, бувъ и вѣйтъ, бувъ писарь громадскій, бувъ ревізоръ вѣдъ худобы, бувъ якійсь функціонарь зелѣзничій, бувъ учитель мѣсцевый було и кѣльканацять селянъ, готовыхъ голосувати противъ волѣ загалу громадянъ. Секретарь староства п. Хлендовскій вѣдѣхавъ бувъ а вѣйтъ вѣдѣйшовъ бувъ вѣдъ Пѣдгайного ще передъ набѣгомъ людей, отже показуе ся неправдою голошене, мовь бы они утѣкли черезъ дахъ хаты. Повѣдають, що секретарь староства заѣхавъ бувъ до Пѣдгайного, щобы повѣдомити вѣйта о дни правыборѣвъ [на 3 ого марта]; але-жь то не було мешкане вѣйта, а судячи по зборѣ у Пѣдгайного нѣхто, знаючій обставины мѣсцевй, не хоче признати, що се була лише забавка. Що се було — може удасть ся выслѣдити судови.

Правыборы въ Березовици великѣй — якъ уже звѣстно — вѣдбули ся 3-ого марта при асистенціи жандармерій и вѣйска та по арештованю о. Мироновича. Однакъ мимо тяжкихъ ударѣвъ, якихъ громада зазнала въ тыхъ трехъ дняхъ, выборы выпали добре. Въ обохъ куріяхъ выбрано честныхъ выборцѣвъ, а въ V-ѣй куріи выбрано о. Мироновича. Показало ся, що коли въ якѣй громадѣ е у людей просвѣта, свѣдомѣсть свого права и солідарнѣсть — то и найтяжшй громы не годнй звести громадянъ зъ правои дороги обовязку и чести Длятого кличемо: слава честнымъ правыборцямъ зъ Березовицѣ великои!

Въ тернопѣльскѣмъ повѣтѣ правыборы зъ V-ои куріи переведенй вже всюды; натомѣсть зъ IV-ои ще не всюды. Нарѣдъ, побоюючи ся, сторожить, томить ся днями и ночами. По селахъ безнастанно снують ся жандармы...

—

Зъ Самбора пишуть намъ:

Въ четверъ мин. тыждня вѣдбувъ ся въ Самборѣ зъѣздъ делегатѣвъ польского окружного комітету выборчого для IV-ои куріи. Передъ симъ комітетомъ, що складавъ ся выключно зъ вѣдпоручникѣвъ радъ повѣтовыхъ, ставали яко кандидаты на послѣвъ самй Русины: Иларіонъ Грабовичь гімн. учитель зъ Самбора, радникъ Титко Реваковичь начальникъ суду зъ Пѣдбужа и Модестъ Каратницкій адъюнктъ судовый зъ Калуша. Всѣ три кандидаты — майже присягаючи, що они „rozradni Rusini“ — просили о поставленє ихъ кандидатуры. Зборъ, маючи выбрати зъ трехъ одного, выбравъ и поставивъ кандидатомъ п. Каратницкого.

Рѣвночасно вѣдбуло ся въ Самборѣ руске вѣче, на котрѣмъ явило ся кѣлька сотъ селянъ, кѣлькохъ священникѣвъ и де-хто зъ нителігенціи. Однакъ згаданй высше три панове кандидаты, хоть старають ся о мандатъ зъ рускаго округа, не уважали за вѣдповѣдне станути передъ рускими выборцями. Видно, що имъ ходить о мандатъ зъ ласки панъскои, а не зъ волѣ народу.

Корнило Чайковскій.

Вѣдъ другои знова особы зъ Самбора дѣставмо таку вѣсть:

Сегодня [мабуть въ суботу — *Ред.*] досвѣта пѣславъ самбѣрскій староста жандармѣвъ до Морозовичь по вѣйта Михаса. Жандармы застали его въ лѣжку слабого зъ перевязаною головою. Михасъ проснвъ ся у жандармѣвъ, щобы его полишили, бо слабый. Жандармы не приставали на се, отже вѣнъ вставъ, але не чуючи силъ, знова положивъ ся. Тымчасомъ надъѣхала пѣдвода и Михасъ мусѣвъ встати и ѣхати. Коли привезли его до Самбора до староства, староста засудивъ его, безъ переслуханя, на десять днѣвъ арешту за то, що нѣбы опиравъ ся жандармерій. На замѣтку Михаса, що хоче рекурувати и просить о оречене на письмѣ, староста скричавъ: „Co? chcecie się procesować ze mną? Ja wiem, co robię!“ — и казавъ вѣдвести его до арештѣвъ. Треба знати, що Михасъ есть выборцемъ въ IV-ѣй куріи, а староста выпустить его якъразъ 16-ого по голосованю. Передъ арештованямъ Михасъ навѣть не мавъ нѣякого вѣзваня.

Нинѣ засудивъ староста також на арештъ вѣдъ 5 до 14 днѣвъ чотирохъ мѣщанъ, котрй кандидували на выборцѣвъ при правыборахъ зъ мѣста Самбора и агітували.

Святила-бъ ся конституція!

—

Зъ Чешанѣвского пишуть намъ:

Въ Любачевѣ вѣдбули ся въ четверъ 4-ого с. м. зборы выборцѣвъ для выслуханя кандидатѣвъ на IV-ту курію. По-при селянъ-выборцѣвъ явило ся 8 рускихъ священникѣвъ-выборцѣвъ а 2 латинськй, досыть мѣсцевои и околичнои переважно рускои нителігенціи, а проводивъ зборамъ любачѣвскій бурмістръ нотарь п. Капко. Зъ кандидатѣвъ першій забиравъ голосъ мазуръ Цена зъ Моравска пѣдъ Ярославомъ, котрый зъ кѣлькома товаришами уже вѣдъ тыждня обходивъ цѣлу Чешанѣвщину, вѣдъ села до села, и выборцѣвъ для себе приєднувавъ. Цена — то типъ молодого завзятого чоловѣка, безъ образованя и безъ здоровыхъ поглядѣвъ на потребы селяньскй; вѣнъ основуе свои претенсіи до посольства на пѣдставѣ, що — якъ голосивъ на зборахъ въ Ярославѣ — rozumie św. ewanielia, а въ Любачевѣ сказавъ, що постарае ся о цѣлковите знесене податкѣвъ. Припертый выборцями, щобы сказавъ, хто есть провѣдникомъ его партіи, Цена выминаючо вѣдповѣдавъ, що его партія безъ провѣдника, або що провѣдникомъ есть Люегеръ, и ажь вкѣнци признавъ ся до кс. Стояловского. Зъ огляду на его низьке образованє, черезъ що его промова загальный смѣхъ будила, выборцѣ заявили ся противъ его кандидатуры. Промова другого кандидата п. Киньского выказувала вже здоровшй погляды, але въ виду кандидатуры о. Подолиньского вѣнъ свою цофнувъ. Загально подобала ся выборцямъ промова о. Подолиньского зъ Лазѣвъ и они згодили ся постояти за его кандидатурою и голосы неприсутныхъ выборцѣвъ для неи приєднати.

—

Зъ Станиславова пишуть намъ:

Зъ помежи змасакрованыхъ жандармскими багнетами дня 25 лютого въ Черневѣ перебувъ Иванъ Федорко тяжку операцію и дасть Богъ выйде живый. Панько Борко [той, що ему жандармъ угнавъ багнетъ *въ кришѣ*] и Петро Шакъ мають ся лѣпше. Всѣ они остають въ станиславѣвскѣмъ шпитали. Люде зъ Черневa, ба и зъ околичныхъ сѣлъ разъ-у-разъ вѣдвѣдують раненыхъ и зъ вдячностію высказують ся о секундари шпиталя д-рѣ Добруцкѣмъ [Поляку], що дуже щиро доглядае страдальцѣвъ. Такожь хвалять Русинокъ станиславѣвскихъ, що доносять до шпиталя „цукры“ [конфекты и т. п.] для реконвалесцентѣвъ. Вкѣнци занотуемо и той фактъ, що польска молодѣжь академічна, пробуваюча въ Станиславовѣ, почала згѣдно зъ рускою заявляти ся противъ безпримѣрного терориэму при сихъ выборахъ.

—

Зъ Стрыйщины пишуть намъ:

Правыборы въ Угерску вѣдбули ся 15-ого лютого. Мѣсцевый завѣдатель дѣбръ Іосифъ Маковицъ, родомъ Чехъ а тутъ нѣбы Полякъ, разомъ изъ звѣстнымъ начальникомъ громады Иваномъ Бѣсикомъ [nomen-omen] звязали ся сердечною приязнію и заздалегѣдь приготовляли тихцемъ теренъ пѣдъ правыборы. Жидѣвъ тутешныхъ, межи ними звѣстного на цѣлый повѣтъ пявкелеса Лейбу Земана, Нѣмцѣвъ, котрыхъ тутъ на мале село звыжь 20 нумерѣвъ, мали они за собою безусловно, но щобы впровадити въ блудъ мѣсцевого пароха о. Льва Горалевича, прийшовъ до него вѣйтъ Бѣсикъ и заявивъ великій жаль, що яко выборець въ роцѣ 1895 при выборѣ до сойму схрунивъ, отже теперь обѣцявъ покаятись

и

твердо постояти за руску справу. Но въ кôлька днéвъ передъ правыборами почавъ найпоганéйшими средствами агітувати за собою и Маковицомъ а щобы не допустити до выбору священика и ч. Николы Сидора, грозивъ, що тій, хто бы важивъ ся голосувати на пароха, будуть битй; що подвысшать ся имъ податки, бо приéде на выборы инспекторъ податковый; що громада буде мусéла будувати другу школу и пр. А Маковицъ розсылавъ черезъ своихъ посéпакôвъ за голосы квіты на дрова, сéно, ба навéть плачено за голосы грôшми. Въ ночи передъ правыборами выправивъ „панъ ржонца“ Маковицъ для хрунéвъ у двôрскôмъ домé велику піятику Двôрня, розбслана по селу, силою затягала туда людей; декотрй пôйшли зъ цéкавости и вже разомъ „забавляли ся“. Выпито шéсть бочокъ пива и шéсть гарцéвъ оковиты; були ковбасы, котрй услужный жидъ привéзъ зô Стрыя [засилившися свому коневи на шию!]; роздавано куба. По цéловéчнôй лібаціи приставили наганячé напôвъ пяныхъ выборцéвъ и тй рано выбрали „пана ржонцу“ и „пана Бéсика“. Парохъ дôставъ 30 голосôвъ вôдъ своихъ парохіянъ. — По скôнченю выбору зъ V. курін парохъ выйшовъ зъ салé выборчои, а панъ комісарь Чапельскій загрéвавъ выборцéвъ, щобъ и зъ IV-ои курін выбрали тыхъ самыхъ „добрыхъ“ выборцéвъ. Такъ и стало ся: на 26 рускихъ голосôвъ дôставъ о. Левъ Горалевичъ всего 14 голосôвъ а „панъ ржонца“ подякувавъ за выбôръ ломаною польщиною: „Пôпъ мысливъ, що вôнъ панъ; не! не! то семъ я панъ! я маю *гольсы*; пôпъ вамъ справлявъ *помінкі*, а я вамъ справивъ лéпшй“. [Священикъ урядивъ по Рождествé поминальне богослуженé въ десять-лéтну рôчницю смерти свого вôтця и пôсля звычаю запросивъ бувъ на обéдъ присутныхъ на богослуженю парохіянъ.] И комісарь выборчій Чапельскій [поповичъ] „сердечно“ подякувавъ Угорчанамъ за выбôръ „добрыхъ“ выборцéвъ: „Такъ всюды повинно бути!“ казавъ п. Чапельскій, „бо якъ бы громады выбирали злыхъ выборцéвъ, то выйшли бы злй послы, а тогдé цéсарь розвязавъ бы раду державну и за шéсть тыжднéвъ мусéли-бы-сьте зновъ выбирати. Теперь будете мати протекцію у мене и всюда въ урядахъ за тое, що-сьте такихъ добрыхъ выборцéвъ выбрали.“ — Маковицъ, розохоченый удачею выборôвъ въ Угерску, пус нвъ ся на агітацію по селахъ; але уже безуспéшно; въ Пятничанахъ при выборахъ нашй выборцé троха „намяли“ пана ржонцу, такожь Вôвня [філія парохіи Угерска] одноголосно выбрала честныхъ твердыхъ выборцéвъ, а кандидатъ Маковица, одинокій Нéмець въ громадé, не дôставъ анé одного голосу. Честь громадé Вôвня! — И такъ вôйтъ Иванъ Бéсикъ черезъ пôдступну агітацію переперъ выбôръ свôй и Маковица, а покрывъ соромомъ цéлу громаду Угерско. За те — якъ самъ признавъ ся — дôставъ сéмь фéръ дровъ зъ двôрского лéса.

Зъ Стрыя доносять намъ:

Въ польскихъ газетахъ появили ся дописи, що въ Стрыю и околицн наставъ переполохъ зъ причины розрухôвъ, выкликанихъ въ Стрыю зелéзничими роббтниками а по селахъ пôдбуренымъ селяньствомъ. Заговорено о терорнзмé выборчôмъ и розумéе ся, вôзвано на помôчь всé власти: політичнй, судовй и войсковй. Подéю, яка зайшла въ четвертôмъ дни правыборôвъ зъ мéста Стрыя, представлено неначе соціялістично-анархістичну революцію. Товпы кровожадныхъ роббтникôвъ припустили атакъ на будынокъ староства, а самъ староста мало що не погабъ пôдъ камéнемъ пôдбурюваной черни. Наступили увязненя, зачало ся слéдство судово-карне, а дописувателé польскихъ газетъ забавили ся въ звычайну пôдъ теперéшну пору денунціяцію. Треба було вмéшати въ сю справу бодай одного Русина, щобы сей цéлый бігосъ мавъ ще приправу гайдамацко-москвофільску. Не довго клопотано ся и выбôръ впавъ на п. Володимира Охримовича, концінієнта адвокатского у д-ра Олесницкого.

И такъ помéстила Gaz. Nar., а всé прочй польскй газеты зъ нею повторяли, ось яку гарненьку допись: Спокôйнéйша часть горожанъ затревожила ся не нно самыми подéями, але ще бôльше поголосками, що увязненыхъ небавомъ выпустять, а натомéсть они пôмстять ся розбоемъ и пôдпалюванемъ. Тй поголоски находили на стôлько бôльше послуху, що н. пр. концінієнтъ д-ра Олесницкого Охримовичъ ходивъ спокôйно по мéстé — хочь повиненъ бувъ бути замкненый. Ажь коли прибувъ судья слéдчій радникъ Гізовскій вступила у всéхъ якась розрада, що прецé виновники будуть выкрытй и все те не уйде имъ безкарно, а тымъ самымъ и нашихъ вôдъ того рода гайдамацкихъ загонôвъ здержить. Вкôнци вчера увязнено Охримовича и д-ръ Олесницкій агітуе тамъ дальше вже безъ того головного агітатора.

Не хочемо выпереджувати результатôвъ слéдства, але се вже загально звéстна рéчь въ Стрыю, що н. пр. камéне до вôконъ староства кидавъ дорожникъ повéтовый Гусакъ, а не кровожадный роббтникъ зелéзничій. Такъ само рéчь маe ся и зъ выломанымн штахетами зелéзничими; штахеты выломано, але не за-для здемольованя будынку староства, лишь просто пôдъ напоромъ людей, котрй втéкали въ хвили появы жандармôвъ для привернення ладу.

А зновъ що-до п. Охримовича, то справдé вôнъ переходивъ по-при будынокъ староства въ критичнôмъ часé, але анé не затримувавъ ся анé не пôдбурювавъ до ексцесôвъ. Однакъ, якъ сказано, треба було вмéшати въ ту справу Русина и поліція мéска дôстала приказъ увязнити п. Охримовича. Цéлый тыждень не мôгъ п. Охримовичъ выйти зъ дому. За той часъ подано до вéдомости суду свéдкôвъ вôдводовыхъ, котрй могли бы посвéдчити, що п. Охримовичъ не бравъ нéякои участи въ розрухахъ. Коли-жь судъ вôзвавъ п. Охримовича до переслухання, а сей выйшовъ на улицю, щобы удати ся до суду, сейчасъ кôлькохъ поліцаéвъ кинулось на него и вôдвели его до магістрату. Не помогли нéякй представленя, а ревізоръ мéскои поліціи зачавъ списувати протоколы. Однакъ ся напасть поліційна скôнчила ся на нéчôмъ, бо п. Охримовича, по переслуханю въ судé, не увязнено. Вже зъ того одного факту можна пôзнати, скôлько правды въ дописахъ газетъ польскихъ о терорнзмé выборчôмъ та яку цéль маe та нагôнка за podżegaczami, розведена такъ славно въ послéдныхъ дняхъ скрбзь по провінціи.

Рôвночасно появили ся въ газетахъ польскихъ дописи про розрухи въ Семигиновé, пов. стрыйского. Авторомъ тыхъ дописей е п. Тадей Бараньскій, властитель Семигинова. Правдивôсть мнимыхъ фактôвъ, наведеныхъ въ допнси, така сама, що й въ вéстяхъ о розрухахъ и терорнзмé въ Стрыю.

——

Зъ Сокальщины пишуть намъ:

Читаючи польскй газеты, ажь страхъ бере передъ пôдлостію польскои прасы. Що стрôчка, то або безлична напасть, або безстыдна клевета, або пôдла денунціяція. Всéмъ тымъ ажь кишить такожь въ подаваныхъ польскою прасою вéстяхъ зъ Сокальщины. Возьмéмъ н. пр. сензаційну вéсть Gazety narodow-oи, що у Варяжи „podjudzeni parobczacy“ побили управителя дôбръ зъ Тартакова, комісаря и т. д. Справедливо „Дéло“ запитало Gazety: що робивъ управитель зъ Тартакова въ Варяжи? Бо й справдé: де Варяжь, а де Тартакôвъ? Тажь то пôвчетверта милé! Информаторъ Narodówki добре видко знае повéтъ сокальскій! Шкода, що замéсть до Варяжа не заéхавъ до Варшавы; тогдé бувъ бы ще бôльшій ефектъ, бо славного управителя зъ Тартакова були бы побили не moskalofile, але самй moskale... и була бы ще бôльша патріотична печеня... Тымчасомъ у Варяжи вôдбули ся правыборы спокôйно и прикладно. Панка зъ Тартакова на очи не видéли, а коли его де побито, то не у Варяжи; впрочôмъ коли побито, то ще пытанé, чи за выборы? Въ Narodówce сказано, що его побили „podjudzeni parobczacy“. Се наводить на оденъ здогадъ. Того панка справдé збирали ся парубчаки „перетрéпати“, ще якъ бувъ посесоромъ въ Переводовé, — але то давно! тогдé о выборахъ нéкому ще й не снило ся!

У насъ въ Сокальщинé правыборы почали ся були махінаціями и штучками выборчими на ладъ выборôвъ зъ 1895 року — але симъ разомъ народъ, перейшовши вже добру школу передъ двома роками, заразъ зъ початку крикнувъ свое грôмке: „говъ!“ — и вôдтакъ мавъ уже сякій-такій спокôй. Правда, селяне всюда спéшили до правыборôвъ громадно, вôдважно и солідарно якъ оденъ мужь... Що буде въ день выбору послôвъ, не знати; говорять, що маe до Сокаля прийти вôйско, а за мотивъ подають обставину, що всьо селяньство „wściekle“ противне кандидатурé урядовôй. Ну, то бы ще не давало пôдставы до спроваджуваня вôйска, бо свою антипатію до сей чи тои кандидатуры честне селяньство руске всюды въ краю заявить спокôйно своими картками до голосованя. А се чей-же имъ вôльно, такъ само, якъ жидамъ и „хрунямъ“ буде вôльно заявити зновъ свою симпатію...

Въ суботу вôдбули ся въ Сокалн зборы выборцéвъ зъ повéту. На зборы прибувъ д-ръ М. Олéйникъ, а д-ръ М. Король прибути не мôгъ зъ причинъ вôдъ него незалежныхъ, але надбславъ телеграму. На зборы була призначена саля магістратска, але въ остатнôй хвили, на налиганé староства, вôдмовлено салé. Въ цéлôмъ мéстé не можна було роздобути хаты навéть за грубй грошé, а всьо завдяки старостé. Зборы вôдбули ся въ хатé патріота-мéщанина Стасюка, збранй обговорили блнзше тактику выборчу. Всé жандармы и поліцаé були на поготовé и патролювали по мéстé. Вороги всéми силами стараються ся шкодити намъ. Польско жидôвска зволочь вештаe ся всюды и не боить ся публично нападати на нашихъ честныхъ людей и зневажати ихъ. Ось н. пр. вчера по зборахъ публично въ склепé п. Волковского напавъ на о. Миколаевича зô Скоморохъ окружный писарь Malfait [Французъ — рускаго хлопа сынъ]. Розумéе ся, такй панки мають теперь себе за щось, не боять ся нéкого, бо чують за собою силу, а збезчестити чоловéка старого и поважаного, а ще до того рускаго священика, се уважають себé за honor. Миколаевичъ сейчасъ зробивъ зъ того ужитокъ и дальше удати ся не залишить.

——

Зъ Перемышлянщины пишуть намъ:

Дня 23 н. ст. лютого вôдбули ся правыборы въ Кореличахъ. Вже раненько о 6 годинé стягавъ ся народъ до школы, де мали вôдбути ся правыборы. Прийшовъ и вôйтъ та разомъ ждали комісаря. По 8-й приéхавъ комісарь п. Каспари въ асистенціи жандарма. Розпочало ся голосованé зъ V-ои курін, а въ школé тихо: всé позасéдали въ лавки, сéвъ и жандармъ, а побôчь жидъ-посесоръ та п. лéсничій. Они то оба хотéли бути выборцями, а жидъ-посесоръ день передъ тымъ нарахувавъ бувъ собé вже 75 голосôвъ, а казавъ, що въ день выборôвъ дôстане ще 50 голосôвъ. Але склало ся инакше. Вже мéсяць напередъ громада зорганізувалась, а члены читальнé [котра власне недавно завязалась и числить теперь 100 членôвъ] уложили листу. И мимо грозьбъ двора, мимо рôзныхъ штучокъ — громада якъ одинъ мужь вôддала голосы на лісту руско-громадску, такъ що выйшли на выборцéвъ: Михайло Олéйникъ 203 голоса и, Данило Березякъ 195 а Федько Нагôрный 188 голосами. А панъ посесоръ вôдъ своихъ слугъ жидôвъ-халатниковъ, выдôйниковъ, горальниковъ та форналéвъ дôставъ 26 голосôвъ, а панъ лéсничій 15 голосôвъ. Всéхъ правыборцéвъ голосувало 234. И чи-жь не славно? Голосованé вôдбувало ся пôсля азбуки, тожь передовсéмъ честь Василеви Андрунякови та Михайлови Бялови долéшному, що хоть день передъ тымъ були противнй листé читальнянôй тому, що не хотéли голосувати на Березяка, вкôнци для солідарности, щобы черезъ нихъ не перейшовъ жидъ, голосували разомъ зъ нами. Честь всéмъ господарямъ, що держали ся крéпко и спокôйно вôддавали свои голосы на припорученыхъ выборцéвъ. — Опôсля приступлено до голосованя въ IV. курін. Але тутъ вже не було нé посесора нé жидôвъ; всé повыносили ся, понюхавши письмо носомъ, що вже нема имъ що робити! Тожь выйшли одноголосно выборцями: о. Лука Яремовичъ, Михайло Сивый, Иванъ Чолéй и Иванъ Ивашкôвъ. Пейшій голосувавъ вôйтъ Никола Андруникъ пôсля листы нашои и такъ ажь до кôнця нé оденъ не голосувавъ инакше. Богато причинилась до того читальня. Бо члены ей зобовязали ся не тôлько разомъ держатись при правыборахъ, але и другихъ до тои солідарности навести, и се вповнé удало ся. Навéть оденъ форналь двôрскій въ V-ôй курін голосувавъ пôсля нашои листы, хочь горальникъ давъ ему вже напередъ два келишки горéвки а по вôдданю голосу на посесора та лéсничого мавъ дôстати ще чотири келишки и пôйти спати, та сарака вже не дôставъ обéцяного бо „не бувъ вартъ“...

——

Зъ Гусятинщины пишуть намъ:

„На запытане спозученыхъ комітетôвъ выборчихъ Гусятинъ-Теребовля-Грималôвъ надбславъ кандидатъ на V-ту курію д-ръ Романъ Яросевичъ зъ Борщева таку телеграфічну заяву: „Буду боронити справъ и автономіи рускои церкви противъ посторонныхъ вилывôвъ и пôдпирати руске духовеньство, вызначаюче ся, якъ теперь, щиро-демократичными змаганями. *Яросевичъ.*“ — Зъ гусятиньского комітету выборчого.

Вôдъ поодинокихъ допнсувателéвъ дôстаемо зъ того повéту такй вéсти:

Difficile satyram non scribere! Въ нашъ повéтъ спроваджено 2-ого марта вôйско [драгонôвъ] и оно маe бути розмéщене въ Хоростковé, Городницн, Сокирницяхъ и — risum te neatis — въ Василькôвцяхъ. На старосту бувъ великій напôръ зô стороны польскои, а ще выразнéйше сказавши: зô стороны представителéвъ komitetu centralnego. Справу рéшила 1-ого марта промова „drogomistrza“ на передвыборчôмъ зборé въ Гусятинé, де представлялн ся кандидаты Кринцкій и д-ръ Ольпиньскій. Той панъ сказавъ: „chcemy, żeby rząd był mocny i nie dał krzywdzić spokojnych obywateli“ — бо славный панъ Адольфъ Ценьскій выступивъ бувъ зъ жалобою, що „молодй недосвéдній люде терорнзують starych chruniów [ipsissima verba!] та що вôйты доносять, що они непевній себе и свого житя“. — Питане: чи ово правда и чому оно такъ? Отже се фактъ, що розъярене народу выступило на яву лише тамъ, де комісарь при правыборахъ допускавъ ся нетакту и неправильностій. Де переводивъ правыборы комісарь Амброзевичъ, всюда народъ обурювавъ ся, але „бунтôвъ“ не було. Однакъ нашимъ „najserdeczniejszym“ конче треба, хочь-бы и зъ-пôдъ землé добути „агітаторôвъ“ [бо и якъ же бы они оправдали свôй крикъ за спровадженемъ вôйска?!] — отже розпущено шніцлéвъ „народовыхъ“ скрбзь по повéтé, щобы вюшли, чи часомъ де-хто не вымовивъ ся якимъ словомъ отакъ на вéтеръ, навéть не думаючи переводити слово въ дéло. Коли-жь де щось-таке вынюхтять — заразъ уже майструють „zdrodnię“! Цéлкомъ такъ само, якъ дéяло ся передъ самымъ упадкомъ Польщé пôсля записокъ Бродовича. Навéть такъ само теперь, якъ тогдé, пôдло накидують ся на руске духовеньство, оклеветуючи нéбы революціоністôвъ, хочь оно знане зъ своеи льояльности для державы и дивастіи та й дало доказы сего въ часé всéхъ ворохобень польскихъ. Правда, въ очехъ „ржонду морального“ оно маe оденъ, тяжшій вôдъ первородного грéхъ, що не хоче разомъ зъ „ржондомъ моральнымъ“ будувати Польщé на Руси,..

Пресія, терорнзмъ въ повéтé небувалй! Засуды нашихъ людей въ дорозé адміністраційнôй на арештъ вôдъ 7 до 14 днéвъ стоять на порядку дневнôмъ. Зъ Коцюбинчикъ, зъ Сокиринець, зъ Хоросткова позамыкано по кôльканацять людей, не дозволивши имъ навéть на рекурсъ! П. Ценьскій, выманивши вôдъ кардинала Сембратовича благословенié, скажено агітуе противъ нашого духовеньства [называючи священикôвъ „пастирями у всячôй шкôрé“, и то публично, въ присутности урядникôвъ політичныхъ], терорнзуе вôйтôвъ... Рускій народъ въ повéтé терпить правдиве пекло, а коли вже противники натягнуть струну до крайности и вôнъ заявить свôй протестъ въ розмéрно лагôдный способъ — тогдé пôдносить ся скаженый крикъ и гвалтъ: hajdamactwo! rizuny! Polizei! wojsko! Такй то мы маемо „вольнй“ выборы! Але Богъ зъ нами! Народъ прозрéвъ и станувъ до борбы енергічно и солідарно та й зъ свéдомостію свого права!

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Въ днях 2, 3 и 4-ого с. м. перевели ся въ мéстé Калуши правыборы зъ обохъ курій, а въ якій способъ — то на саму згадку кровь бурить ся у кождого честного чоловéка. Вхôдъ до салé бувъ обставленый жандармами, оденъ по-при другого; мéщанъ допускали въ двохъ годинахъ чотирохъ-пятьохъ, а жидôвъ переводжено тайкомъ затыльными дверми. Мéщане выстояли ся три днй, въ день и въ ночи, але дôстатись до салé выборчои була незвычайна трудноть — и то не лишь для мéщанина, але и для Русина зъ інтеліґенціи; д-ра Коса, д-ра Куровця, Коритовского, о. Романовского впущено ажь по великихъ короводахъ зъ тяжкою бéдою. Коли-жь котрому мéщанинови пощастило ся продертись крôзь ланцухъ жандармôвъ до салé, то комісія выборча завертала кажучи: „Pan będziesz głosował aż jutro!“ а на другій день не допущено его до голосованя. [На се е чимало фактôвъ.] За те жиды голосували та й голосували; голосувавъ, хто лише хотéвъ, хто лише мавъ пейса и ярмурку, хочь-бы малолéтный, хочь-бы караный; ба и зъ окописка приходили голосувати... Розумéе ся, що мéщаньска листа мусéла перепасти.

Дня 6 марта нагло безъ заповéдженя зъéхавъ секретарь староства п. Трояновскій до Завою и оповéстивъ вôйтови, що за-для уневажненя попередныхъ правыборôвъ неважныхъ [бо выбрано народныхъ выборцéвъ] вôнъ переведе новй. Скоренько зôбрало ся 40 нашихъ выборцéвъ, але що-жь? — жандармы не допустили ихъ до голосованя, а натомéсть 28 жидôвъ выбрало трехъ выборцéвъ на руку старосту. Коли селяне протестували противъ такихъ выборôвъ, енергічный панъ комісарь давъ жандармамъ приказъ розбгнати людей кольбами. Народъ огôрченый до крайности.

Того-жь дня раненько вымашнрувала зъ Калуша компанія вôйска до Войнилова на правыборы зъ IV-ои курін. Зъ вôйскомъ пôйшло и 7 жандармôвъ [а и въ самôмъ Войниловé е стація жандармерін]. За вôйскомъ и жандармами вырушивъ самъ славно звéстный комісарь Совиньскій.

[*Прим. Ред.* Вчера явила ся у Львовé депутація выборцéвъ зъ Томашовецъ пôдъ Войниловомъ до намéстника кн. Санґушка зъ жалобою, що комісарь переváвъ тамъ въ V курін правыборы такъ, що просто подоптавъ свободу выборчу, бо Русинôвъ не допустивъ до голосованя. Не нова се исторія въ „tej dzielnicy Polski“!]

——

Зъ Жовкôвского пишуть намъ:

Въ селé Турницé, котре дае 5 выборцéвъ, выпали правыборы зъ V. курін на користь рускаго кандидата; голосувало до 200 людей и всé якъ одинъ выбрали честныхъ

выборцѣвъ. Се такъ переразило комісаря, що правыборы зъ IV. куріи вѳдложивъ на часъ „неозначеный“. Громада пильнувала ся знаменито. Вызначено варту, котра бѳльше якъ тыждень день и нѳчь пильнувала всѣхъ дорѳгъ, бо вѳдъ вѳйта, мимо просьбъ, не могла довѣдатись о дни поновного выбору. Ажь тутъ въ 2 на 3-ого марта о 3 годинѣ въ ночи узрѣли громадскѝ вартѳвники на гостинци коло двора пса, котрого заразъ пѳзнали яко пса того комісаря, що переводивъ выборы зъ V. курія. Дали знати въ село и около 5 ов рано зѳбрало ся на гостинци вже около 150 правыборцѣвъ. Що-жь, коли темно и всѣ входы до двора позамиканѝ! Выждали до часу, коли стало свитати, идуть на подвѳре, добувають ся до сѣней, але дверѣ замкненѝ и сторы поспусканѝ. Ажь тутъ незадовго дверѣ отворили ся и выходять 6 жидѳвъ, 3 Нѣмцѣ и 3 хлопы [межи нами заступець вѳйта Лаврикъ Скоропадъ, що ще вечеромъ клявъ ся, що не знае, коли выбѳръ буде] и комісарь Строньскій. Они заявили зѳбранымъ, що вже по и выборахъ! Люде остовпѣли, хотѣли кинутись до дверей, та два жандармы не пустили и загрозили арештованѣмъ. Дуже лагѳдна руска натура, то и не прийшло тутъ до чогось гѳршого, а тѳлько внесено заразъ протестъ та пѳслано телеграму зъ жалобою до намѣстництва, але поки-що не чувати нѣчого!

Такъ само нещасливо скѳнчили ся правыборы зъ V. куріи въ Куниннѣ черезъ несовѣстнѳсть вѳйта Леська Лосина, котрый до послѣднои хвилѣ не хотѣвъ громадянамъ оповѣстити дня правыборѳвъ и державъ ихъ въ непевности. Ажь въ ночи зъ 5 на 6-ого марта приѣхавъ до двора комісарь Ольшевскій, перевѣвъ правыборы досвѣта зъ спроваджеными хрунями и жидами, а коли громадяне зѳбѣгли ся, то ихъ безъ всякои церемонїи жандармы до двора не пустили. Такожь и противъ сихъ правыборѳвъ внесено заразъ протестъ.

——

Зъ Немирова [въ Равщинѣ] пишуть намъ:

У насъ вѳдбули ся правыборы зъ V-ои куріи 2-ого а зъ IV-ои 3-ого с. м. вѳдъ 8 год. рано. Правыборы переводивъ комісарь Ерліхъ при помочи жандармскихъ баґнетѳвъ и вѳйска-стрѣльцѣвъ. Въ V. курія переважають жиды, въ IV-ѳй Русины зъ Поляками. Поляки-мѣщане вразъ зѳ своимъ пробощемъ волѣли получати ся зъ жидами, нѣжь зъ католиками-Русинами! Русины за порадою свого пароха о. Кипріяна постановили зѳйтись на мѣсце выборѳвъ и тамъ порозумѣти ся зъ Поляками, а навѣть и жидами, щобы въ обохъ куріяхъ стали выборцями по двохъ Русинѳвъ, Полякѳвъ и жидѳвъ. Наставъ день 2 марта. Мѣсто заронло ся вѳдъ жандармскихъ баґнетѳвъ и вѳйска, а все то за-для „леґальности“ и „вольности“ выборѳвъ. Правыборцѣ почали ся сходити; Русинѳвъ зѳйшлось до 150. Переговоры Русинѳвъ зъ Поляками и жидами не здали ся нѣ на що, бо жиды по „бефелю“ зъ Равы вже давно умовили ся въ жидѳвскѳй божници [а тутешнѝ Поляки люблять заходити до божницѣ!], що въ V. куріи мають выйти выборцями 3 жиды и 3 Поляки, а въ IV-ѳй 2 Поляки и 4 жиды, а зъ Русинѳвъ нѣхто! Звѣстно, Русинѳвъ потрѣбно лишь до податкѳвъ, до рекрута, до шварваркѳвъ, до пѳдводъ, до всякихъ дачокъ та драчокъ, а не до користуваня зъ правъ конституційныхъ... Надходить о. парохъ до купки Русинѳвъ правыборцѣвъ. „Зле чувати“ кажуть до него Русины, „нинѣ мають выбрати 3 Полякѳвъ и 3 жидѳвъ; зъ нами навѣть не хотять говорити! Намъ або забиратись домѳвь, а нѣ, то голосувати на самыхъ своихъ.“ — „Добре, голосуймо; хочь не поборемо, бодай дамо ся чути, що жнемо!“ На се надѳбґав жандармъ и кричать: „W imieniu prawa wzywam rozchodzić się, bo zebrania pod gołem niebem są wzbronione!“ — „Мы прийшли голосувати“ вѳдзывае ся о. парохъ. Але жандармъ: „Proszę się rozchodzić, bo aresztuję!“ Щобъ не дати причины до нещастя, о. парохъ вѳзвавъ Русинѳвъ до невеличкои канцелярїи громадскои, призначеной на выборы. Русины всѣ якъ оденъ голосували на свою чисто-руску листу. Численный гуртъ Русинѳвъ и ихъ солідарнѳсть занепокоили комісаря, а „жидѳвскій вуйко“ Янъ Скорупскій, на-пѳвъ умерлый, побѣгъ межи жидѳвскѝ домы и благально почавъ спрошувати жидѳвъ до голосованя. Вѳдъ Русинѳвъ зробило ся комісареви парно, тожь вѳзвавъ жандарма, щобы той „зробивъ пляцъ“. Втаємниченый жандармъ робивъ „пляцъ“: все, що Русинъ, то взадъ, взадъ! а жидѳвъ и Полякѳвъ по-за плечѣ до голосованя! — и ось за малу хвильку великій гуртъ Русинѳвъ опинивъ ся на дворѣ, а зъ-вѳдтихъ жандармы не припустили до голосованя, ба ще й порозганяли, буцѣмъ то „пѳдъ голымъ небомъ Русинамъ не вѳльно стояти“, а хиба жидамъ и Полякамъ. О. парохъ кѳлька разъ звертавъ увагу комісаря на те, що дѣе ся, але комісарь, замѣсть щось леґального запорядити, ще крикнувъ до о. пароха: „W imieniu prawa wzywam ks. proboszcza nie przeszkadzać mi w wyborach!“ Впрочѳмъ о. пароха мавъ жандармъ Іосифъ Марцінекъ пѳдъ особливымъ надзоромъ, такъ що навѣть сторожившого тамъ, де люде йдуть зъ потребою... Не дивно, що при такѳй небувалѳй въ Немировѣ пресїи ліста жидѳвско-польска дѳстала 127 голосѳвъ, а руска 84, хочь Русинѳвъ стало до голосованя до 150 празыборцѣвъ. Вѳдтакъ Русины, шобъ не наразити на небезпечнѳсть своє здоровле, а може й житє, постановили усунутись вѳдъ голосованя въ IV-ѳй куріи. Русины крайно обуренѝ на Полякѳвъ, що тѝ часто такъ красно умѣють голосити згоду польско-руску и женитьбою зъ Русинками наживають ся хлѣба, але за то дѣлами все и всюды еднаються зѳ всѣми, лишь не зъ Русинами, и хочь чули пастирскій листъ католицкого Епископату австрійского, якъ наклыкувавъ ихъ, щобы лучили ся зъ католиками и выбирали выборцями лише католикѳвъ; мимо того они збратали ся зъ нехристами и на нехристѳвъ голосували. Отсе разъ — шизматики! Вамъ же, панове мѣщане Русины зъ Немирова, честь, що такъ твердо постояли за свою руску справу! Єднайте ся въ вашѳй читальни „Просвѣты“ та заговцуйте до рускои крамницѣ, бо вы переконали ся, що жиды люблять вашѝ грошѣ а не васъ. А коли такъ дальше будете поступати, то въ недалекѳй будучности побѣда ваша! — *Очевидець.*

——

Ще одинъ староста кандидатомъ на посла! Зъ куріи IV-того округа выборчого Ясло-Горлицѣ-Коросно кандидуе староста зъ Ясла кн. Павло Сапѣга и, якъ доносять польскѝ ґазеты, мавъ зъ великимъ успѣхомъ представляти ся выборцямъ въ рѳзныхъ сторонахъ сего округа выборчого. На сей округъ выдвигано кандидатуру п. Казимира Скшиньского, урядника намѣстництва и сотрудника урядовои ґазеты, але въ послѣдньѳй хвили вѳдступлено вѳдъ нея.

Переглядъ політичный.

——

У Вѣдни домагають ся антісеміты до выборѳвъ зъ пятои куріи войсковои помочи. Дня 5 с. м. сказавъ д-ръ Люеґеръ на зборахъ выборцѣвъ, що одвѣчальнѳсть за спокѳй и безпеченьство въ день выборѳвъ здае на намѣстника; а на другій день. Deutsches Volksblatt, головный органъ антісемітѳвъ, донѣсъ, що провѳдники антісемітѳвъ були у намѣстника и жадали вѳдъ него крокѳвъ для охороны свободы выборѳвъ супротивъ „ватаги драбѳвъ и до всего способною голоты“. Намѣстникъ мавъ тому жаданю вѳдказати, заявляючи, що свободы выборѳвъ не можна обмежати. Згаданый дневникъ пише мѣжь иншими: „Коли можна було полки спѳльного войска уживати при выборахъ въ Угорщинѣ, то можна ихъ ужити и у насъ.“ Соціяльнѝ демократы, а навѣть ліберали натягають за те д-ра Люеґера и взагалѣ антісемітѳвъ та пригадують, якои то они бучѣ наробили свого часу въ радѣ державнѳй въ часѣ выборѳвъ вѣденьского бурмістра, що мовь то президентъ міністрѳвъ велѣвъ по касарняхъ сконсиґнувати войско,— якъ то они резонували також въ часѣ выборѳвъ въ Угорщинѣ на те, що тамъ для охороны „свободы выборѳвъ“ ажь зъ Австрїи спроваджувано войско: а теперь самѝ для Вѣдня жадають на часъ выборѳвъ войсковои опѣки та ще й зорґанізованыхъ роботниковъ вызывають ватагою драбѳвъ и до всего способною голотою.

Въ горѣшно-австрійскѳмъ соймѣ принято дня 6 с. м. резолюцію шкѳльнои комісїи такого змѣсту: „Взываe ся поновно правительство, щобы взяло ся до змѣны державного закону шкѳльного въ тѳмъ напрямѣ, щобы церкви назадъ признано рѣшаючій вплывъ на всю науку въ народнѳй школѣ и щобы заведено назадъ конфесійну школу“. Въ дискусїи забиравъ мѣжь иншими голосъ епископъ Допельбаверъ, заперечуючи, мовь бы духовеньство було вороже шкѳльному образованю. За те указувавъ бесѣдникъ на небезпеченьства, якѝ выходять зъ новѳтнои школы для релїгїи, котра повинна бути пѳдставою выхованя, а е теперь въ школахъ рѣчею меншои ваги; те веде до соціялізму. Вкѳнци промавлявъ бесѣдникъ за тымъ, щобы справу народныхъ шкѳлъ лишити краямъ; они нехай собѣ рѣшають, чи хочуть конфесійнои школы, чи нѣ. Внесене шкѳльнои комісїи ухвалено бѳльшостїю консерватистѳвъ.

——

Д. 4. с. м. вѳдбуло ся въ Софїи урочисте отворене зелѣзницѣ на шляху зъ Софїи до Роману. Въ урочистости взяли участь кн. Фердинандъ и сербскій король Александеръ, Вечеромъ сербскій король выѣхавъ зъ поворотомъ до дому, а болгарскій князь провѣвъ его ажь до границѣ болгарскои. Такожь и султанъ выславъ до Софїи на повитане сербского короля ґенерала Ахмеда Алїя пашу, котрый передавъ королеви дуже сердечне власноручне письмо султана.

——

Въ Римѣ появивъ ся д. 4. с. м. довго ожиданый декретъ королѣвскій, котрымъ розвязано парляментъ и оголошено новѝ выборы. Рухъ выборчій въ Италіи доси малозамѣтный; населенє бѳльше интересуе ся справою кретеньскою нѣжь выборами, про котрѝ знало вже давно. Правительство маe рѣшучій намѣръ, дати при выборахъ повну свободу выборцямъ. Сити днями маe появити ся выборчій манїфестъ президента міністрѳвъ Рудінього. Въ тѳй вѳдозвѣ маe Рудіні мѣжь иншими порушити справу Еритреѣ. Правительство не гадае покидати Еритрею, але уважае посѣдане Касалѣ и сталу войскову управу за рѣчь надто коштовну. Длятого буде промавляти за обмеженѳмъ окупаціи на Масаву. Маe бути въ вѳдозвѣ порушена також справа кретеньска. Правительство готове попирати реформы, котрыми держави хотять поправити положенє христіянъ въ Туреччинѣ. Кретѣ хоче правительство забезпечити повну автономію. Въ переконаню, що тѳлько згода державъ може вѳдвернути вѳйну, старае ся Італія щиро о удержанє мира.

Наша Адміністрація просить Вп. Передплатниковъ — якъ найскорше надсылати передплату а взглядно и выровнати залеглости.

НОВИНКИ.

——

— Въ справѣ люстрації читалень и выкладѳвъ просвѣтно-господарскихъ. Повѣдомляе ся симъ, що люстраторъ товариства „Просвѣты“ п. Василь Король удае ся дня 12 н. ст. марта с. р. въ повѣтъ мостискій, де по-при люстраціяхъ читалень и господарствъ селяньскихъ буде мати выклады въ справахъ просвѣтныхъ, господарскихъ и економічныхъ. Люстрація зъ выкладами будуть вѳдбувати ся передовсѣмъ въ тыхъ мѣсцевостяхъ, въ котрыхъ находять ся вже читальнѣ „Просвѣты“, а зъ громадъ, де такихъ читалень ще нема, лишень въ тыхъ, що заявлять намѣръ заложити у себе читальню „Просвѣты“. Наколи-бы отже котра громада повѣту мостискаго хотѣла таку читальню заснувати, зволить зголосити ся письменно або устно до Вп. *Д-ра Омеляна Лебедовича* ц. к. лѣкаря повѣтового въ Мостискахъ. — Въ мѣсяци цвѣтни с. р. вѳдбуде ся така сама люстрація въ повѣтѣ равскѳмъ а можливо також въ сокальскѳмъ, при чѳмъ звертае ся увагу тыхъ громадъ, котрѝ хотѣли бы заложити читальню и зъ выкладу люстратора користати, щобы зъ повѣту равского зголосили ся до Всч. *о. Евґенія Горницкого*, пароха и заступника головы філіи „Просвѣты“ въ Равѣ рускѳй, а зъ повѣту сокальского до Вп. п. *Ивана Матѣева*, директора семинарїи учительскои въ Сокалю. — Вкѳнци додае ся, що такъ читальнѣ якъ и громады не будуть мати нѣякихъ коштѳвъ, позаякъ всѣ выдатки люстраційнѝ поносить Головный выдѣлъ Товариства „Просвѣты“ у Львовѣ.

— Вчера, въ недѣлю — 7 ого марта о год. 2 пополудни вѳдбули ся загальнѝ зборы Рускаго товариства педаґоґічного въ сали IV-ои клясы рускои ґімназіи у Львовѣ при участи 31 членѳвъ. По вѳдкрытю зборѳвъ головою товариства, дир. Харкевичемъ, который коротко указавъ на дѣяльнѳсть выдѣлу въ мин. роцѣ и на найблизшѝ задачѣ товариства, приступлено до порядку дневного. Вѳдчитано протоколъ зъ послѣдныхъ загальныхъ зборѳвъ, принято до вѣдомости справоздане секретаря и касіера товариства и удѣлено обсолютэрію уступаючому выдѣлови. Вѳдтакъ на внесене уступаючого выдѣлу именовано п. Костя Паньковского почестнымъ членомъ товариства, по чѳмъ приступлено до выбору нового выдѣлу. Въ часѣ скрутиніи переведено дискусію надъ интерпеляціями и внесеними членѳвъ. На интерпеляцію, якъ скѳнчила ся справа петиції выдѣлу до Рады шк. кр., щобы членамъ товариства вѳльно було вѳдбувати конференціи въ комнатахъ шкѳльныхъ, пояснивъ выдѣлъ, що рада шк. кр. вѳдмовила тѳй просьбѣ зъ уваги на сепаратистичну цѣху товариства, котре зве ся „рускимъ“ супроти загального „педаґоґічного товариства“, обѳймаючого учителѣвъ цѣлого краю; наслѣдкомъ того выдѣлъ, щобы очистити ся зъ докорѳвъ сепаратизму, удавъ ся до головного заряду „педаґоґічного товариства“ (польского) зъ запытанѳмъ, чи не могли бы члены рускаго товариства, не потребуючи бути членами польского, брати участь въ конференціяхъ, уладжуваныхъ другимъ товариствомъ; а коли вѳдповѣдь на те наспѣла прихильна, тогдѣ выдѣлъ поновивъ свою просьбу до Рады шк. кр., але доси не дѳставъ ще вѳдповѣди, хочь минуло вже кѳлька мѣсяцѣвъ. Вѳдтакъ ухвалено ще, щобы новый выдѣлъ поновивъ попереднѝ даремнѝ заходы въ міністерствѣ о розширене теперѣшнои 4 клясовои женьскои школы вправъ у Львовѣ до бѳльше клясовои школы выдѣловои зъ рускимъ языкомъ викладовымъ. Принято дальше резолюціи, щобы новый выдѣлъ старавъ ся ввести въ житє институцію взаимнои помочи учителѣвъ, бурсу для найбѣднѣйшихъ ученикѳвъ, и вкѳнци, щобы про дѣяльнѳсть свою подававъ звѣстки також въ щоденныхъ часописяхъ, а не тѳлько въ „Учителю“. Опѳсля оголошено результатъ выбору нового выдѣлу: головою выбрано на ново директора рускои ґімназіи, а до выдѣлу вѳйшли переважно члены давнѣйшѝ, хочь зайшли також деякѝ незначнѝ змѣны.

— Зъ Наукового товариства им. Шевченка. Въ середу 10- го с. м. вѳдбуде ся: а) о год. 6½ засѣданє секціи фільольоґічной: на порядку дневнѳмъ: Ол. Конїського „Т. Шевченко въ останнѝ часы свого житя“ [референтъ М. Грушевскій] и В. Гнатюка „Леґенды зъ Хитарского зѳбрника“; — б) о годинѣ 7 вѳй засѣданє секціи исторично-фільософічной; на порядку дневнѳмъ рефератъ М. Грушевского „Скиты въ степахъ чорноморскихъ“.

— На потерпѣвшихъ при кровавыхъ правыборахъ въ Черневѣ зложили дальше на нашѝ руки Впов. о. Ю. Куницкій зъ Игровицѣ 4 зр. 40 кр.; о. Е. Розд. зъ С. 2 зр.; о. Ив. Палѣвъ зъ Перевѳзця 1 зр.; о. Ю. А. зъ Пл. 50 кр. и д-ръ Кл. Бѣлиньскій зѳ Львова 50 кр.

— На памятникъ для Петра Стасюка въ Черневѣ зложили въ родиннѳмъ кружку Вп. пп. д-ръ К. Л. зъ Л., о. Ю. Л. зъ Пл., панѣ О. Л. зъ Перемышля и п. Ив. Л. зъ Л. по 50 кр.

— Нова стація телеґрафу зъ обмеженою службою дневною отворюе ся зъ днемъ 10 н. ст. марта с. р. при урядѣ почтовѳмъ въ Конюшкахъ повѣту бродского.

— Передвыборчій шумъ у Львовѣ Вчера надъ вечеромъ около 200 сторонниковъ Брайтера и Козакевича, двохъ кандидатѳвъ на послѳвъ зъ пятои куріи у Львовѣ почали ся бити пѳдъ ратушомъ. Сторона Козакевича взяла гору. Въ тѳмъ переходивъ тула одинъ гузаръ. Не знати, зъ якои причины кинулась товпа на гузара. Той добувъ шаблѣ, але не уживаючи ея, ретирувавъ до Волоскои церкви и дальше на валы. Товпа за нимъ. Ажь побачивъ се якійсь капраль и призвавъ зъ касарнѣ воякѳвъ. Рушило 12 жознѣрѳвъ зъ карабінами и прінарештували гузара, думаючи, що то вѳнъ напастувавъ кого. Надѳйшла також и поліція та розѳгнала товпу. Не обѳйшло ся и безъ кровавои сцены. Одинъ роббтникъ наважився на гузара ще й тогдѣ, коли его взяли жовнѣрѣ; за те дѳставъ вѳдъ одного жовнѣра карабіномъ по головѣ такъ, що окровавленый упавъ на землю. Его вѳдставлено на ратункову стацію; а коли опѳсля въ перевязаною головою таки ще тинявъ ся по ринку, вѳдвезено его до шпиталю. На тѳмъ ще не конецъ. Самымъ вже вечеромъ около 8. годины товпа переважно дѣтваквъ, зъ запаленою смолоскипою ходила зъ крикомъ и спѣвомъ по улицяхъ та вырабляла збитки. На сербскѳй улици потурбовали жидѳвку, що тамъ продавала помаранчѣ. Окого 11. годины, коли въ ратуши скѳнчили ся передвыборчѝ зборы, знову повторили ся выбрики товпы.

— Новѝ санітарнѝ округи. Згѳдно зъ постановами закона зъ дня 12 лютого 1891 р. и соймовои ухвалы зъ дня 12 лютого с. р. порѣшивъ выдѣлъ краевый въ порозумѣню зъ намѣстництвомъ утворити у всходнѳй Галичинѣ новѝ санітарнѝ округи: въ Надвѳрнѳй, въ Дунаевѣ перемышляньского повѣта, въ Козовѳй бережаньского, въ Дубровици городецкого, въ Тухольцѣ стрыйского, въ Гологорахъ золочѣвского и шѣсть санітарныхъ округѳвъ въ захѳднѳй Галичинѣ. Найнижша плата окружного лѣкаря, яку платить выдѣлъ повѣтовыѝ, выносить 500 зр.; надто окружнѝ лѣкарѣ побираютъ ще на кошты объѣздѳвъ 300—400 зр. рѳчно. Оголошенє конкурсу и именованє належать до выдѣлу повѣтового, затвержденє именованя до выдѣлу краевого.

— Каса уратована. Въ слѣдствѣ арештованого передъ кѳлькома днями у Львовѣ Кароля Ґумовского за крадѣжь 1500 зр. зъ філіи краковского товариства убезпечень выкрыто, що вѳнъ носивъ ся зъ пляномъ обокрасти касу названого товариства. И справдѣ, замокъ при огнетревалѳй касѣ бувъ вже два разы попсованый, хочь персональ товариства не мѳгъ знайти того цѣкавого, що добиравъ ся до нея. Ажь сими днями повѣдомивъ хтось поліцію, що Ґумовскій и бувшій машиністъ ґазовои дирекціи, Выґмондъ зъ своимъ братомъ хотѣли обокрасти касу. Вѣсть прийшла въ саму пору — касу уратовано.

— Повѣнь въ Коломыи. Минувшои суботы Коломыю навѣстила несподѣвана повѣнь. Рѣчки Чорный Потѳкъ и Рыдылѳвка выступили зъ берегѳвъ и заляли цѣлу поблизьку часть мѣста. Цѣлый т. зв. Новый Свѣтъ воды вѳдтяли вѳдъ решты мѣста. Вода пѳднималася до год. 9-ои вечеромъ; въ ночи опала трохи. Але лихо вже сконлось. Кѳлькадесять убогихъ родинъ утратило значну часть свого маетку, кѳлька домовъ завалило ся, а кѳлькападцять вода пѳдмулила такъ, що прийде ся ихъ розбирати. Десятки домашныхъ звѣрятъ потопили ся въ брудныхъ филяхъ Чорного Потока. Найбѳльше ушкоджень дѳмъ директора помѳчныхъ урядѳвъ въ окружнѳмъ судѣ, п. Гарасимовича, магазинъ збѳжа Рамлера и краевый магазинъ соли. Въ останнѳмъ було звышь два ваґоны соли въ топкахъ, вартости близько 3.000 зр. Вода дѳстала ся не вѳкнами, але крѳзь пѳдлогу. Соли уратовано лише четверту часть; решта розтопила ся и поплыла зъ водою.

— Реклямy на кувертахъ дозволила дирекція почтъ у Вѣдни, постановляючи, що посылаючій може на кувертѣ помѣстити не лишь имя адресата, але и все те, що уважае вѳдповѣднымъ, щобы захвалити себе або свѳй фахъ. Замѣтки такѝ можна помѣщати въ словѣ або въ рисунку: кравець може вѳдбити на кувертѣ сурдутъ, швець чобѳтъ, кандидатъ на посла свою політичну програму. Всякѝ такѝ оголошеня мають бути умѣщенѝ на горѣшнѳй части куверты зъ-верха або на другѳй сторонѣ и не можуть занимати бѳльше мѣсця якъ четверту часть.

— Оригінальный годинникъ. Въ Петербурзѣ выставлено на публичный видъ оригінальный годинникъ. Має вонъ форму готицкого портика, заосмотреного въ горѣ циферблятомъ, що показуе годины, мінуты, секунды, днѣ, мѣсяцѣ и змѣны мѣсяця. Брама е закрыта шовковою фіранкою, що о годинѣ 9-ій рано и вечеромъ вотсуває ся и показуе сценку, на котрій маленькій фігурки вотграють въ пантомінѣ сцены зъ оперы Глинки „Жизнь за царя“. Представленіе тревае 20 мінутъ, а годинникъ грае тымчасомъ уступы зъ оперы. Спродано той годинникъ за 12.700 рублѣвъ.

— Дрібній вѣсти. Предсѣдателемъ Галицкого кредитового товариства земского выбрано на мѣсце пок. Дембовского д-ра Володислава Краньского зъ Вишатичъ [контръ-кандидатъ Стан. Гневошъ перепавъ]. — Заступникъ краевого маршалка Ант. Хамецъ выѣхавъ на довшій часъ до Італіи; въ веденю дѣлъ дорожного и зелѣзничого департаменту буде его заступати д-ръ Густ. Р меръ. — Зъ Мостискъ доносять, що тамъ мѣскій касіеръ Скотницкій здефравдувавъ 1400 зр. и утѣкъ. — Въ одномъ селѣ тернопольского повѣту держевець добръ, жидъ, выдавши доньку за-мужь до Вѣдня, одержанъ сими днями телеграму, що она при родахъ померла. Жена и молодша дочка державця, довѣдавшись о томъ, померли въ той же хвили на ударъ серця, а батько въ роспуцѣ застрѣливъ ся зъ револьвера. — Минувшого тыждня посперечавъ ся на весѣлю въ Воли высокій, жовковского повѣта, женихъ Иванъ Гдаковичь зо своимъ шурномъ Петромъ Павдунею. Вотъ суперечки прийшло до пястуковъ, середъ чого Гдаковичь при помочи брата Петра и сусѣда Петра Котлиньского, що бувъ на весѣлю старостою, убивъ Павдуню. Виновниковъ увязнено. — У Вѣдни померъ на ударъ серця д-ръ Альбертъ Ріхтеръ, бувшій заступникъ бурмістра и оденъ зъ провотдниковъ ліберальной партіи. По смерти Прікса вонъ мавъ стати бурмістромъ, але антісеміты, поборюючи его кандидатуру, воткрыли, що вонъ, оженивши ся зъ жидовкою и ставши въ наслѣдокъ того безконфесійнымъ, передъ судомъ подававъ себе ложно за католика. Наробило се въ своѣмъ часѣ такого шуму, що пяртіи ліберановъ дали до зрозумѣня, що выборъ Ріхтера не буде потвержденый, длятого выбрано Ріхтера лише заступникомъ бурмістра. — У Львовѣ померли: Мих. Яремовичъ, столярь, въ 73-ѣмъ роцѣ житя и Юл. Кондрацка, жена реставратора, въ 59-ѣмъ роцѣ житя. — Дня 26-го лютого Данило Гуменюкъ, господарь зо Старого Лиеця, переѣздячи въ вротъ черезъ Быстрицю, що несподѣвано потднялась въ гору, втопивъ ся зъ возомъ, конемъ и всѣмъ своимъ добуткомъ. Знайдено его ажь четвертого дня на присѣлку Ксендзовка. — Въ ночи зъ четверга на пятницю заалярмовано пожарну сторожу у Львовѣ вѣстію про пожаръ въ будынку намѣстництва. Горѣли тамъ балки на горищи правого крыла будынку, въ наслѣдокъ чого справдѣ могъ выбухнути грозный пожаръ. Пожарна сторожа въ короткомъ часѣ усунула грозяче вже небезпеченьство. — Въ Черновцяхъ померъ въ 63-ѣмъ роцѣ житя о. Ис. Ончюлъ, професоръ выдѣлу греко-ор. богословія на тамошнѣмъ университетѣ, архипресвитеръ-ставрофоръ и совѣтникъ консисторія. На университетѣ вонъ выкладавъ біблійній студіи, ексегезу Старого Завѣта и орієнтальній мовы.

Посмертній — ∓ — оповѣстки.

Марія зъ Алексевичѣвъ Ваньска, жена пароха въ Смероковѣ подъ Жовквою, упокоила ся. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Речинець до ординацій вызначено на 15 н. ст. марта; кандидаты мають заразъ вносити дотычній прошеня, а самі явити ся лично 15-ого марта. — Канон. институцію достали оо.: Анатоль Козаневичь на Быстрицю дек. старо-самборского, Мих. Бачиньскій на Рѣпчицѣ дек. дрогобицкого, Ив. Городецкій на Павлокому дек. бирчаньского. — Презенты одержали оо.: Якобъ Борковскій на Высоцко нижне, а Ант. Скобельскій на Лосинець. До канон. институціи на Сухоровъ дек. ярославского вотзваный о. Петро Годованьскій. — Завѣдательства достали оо.: Петро Луцкій въ Смольнику дек. затварницкого и Теодоръ Савойка въ Вербици дек. угновского. — Сотрудництво въ Летни дек. дрогобицкого доставъ о. Григ. Романець.

Послѣдній вѣсти.

Наспѣли зъ краю телеграмы до краевого руского комітету, що староства [н. пр. въ Надворнѣй] выдають выборцямъ лише легітимаціи, а картокъ до голосования не выдають, а мають выдавати ажь при самомъ выборѣ посла. Комітетъ буде старатись усунути се лихо.

Телеграмы „Дѣла“.

Царгородъ 8. марта. На ноту державъ дала Порта вчера вотповѣдь, що принимае до вѣдомости заходы, починені державами въ Атенахъ, и пристае на надане Кретѣ автономіи.

Атены 8. марта. На радѣ міністровъ ухвалено вчера вотповѣдь на ноту державъ; нинѣ мае вотповѣдь бути доручена посламъ. — Богато сторонныхъ офіцировъ мае охоту вступити до грецкого войска; але правительство не принимае ихъ, бо на се не позволяють грецкі законы.

Надослане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

вотдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя зъ провінціи вотдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Дротъ кольчастый цинковый до огороженъ по зр. 4·50 за 100 метровъ. Топорцѣ лѣсовій до значеня деревъ (зъ двома довольными буктами) по зр. 6,

поручае ПЕТРО ХМОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]
1595

Нотребую молодшого концепієнта

Адвокатъ Федакъ.

71 2—3

Грибы сушенї

1 кільо по 1 зр. 60 кр. посылае R. Piskora, Habry (Čechy.) Посылки 5-кільовій franco.

75 1—2

Пѣвець церковный

жонатый, лѣтъ 24 зъ вотповѣднымъ голосомъ знаючий точно уставъ и спѣвъ хоральный, пошукуе вотповѣдной посады. Близшій вѣдомости ствердить гр.-кат. урядъ парохіяльный въ Гарбузовѣ п. Олѣввъ,

74 1—2

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по 9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр. и 11 зр. 20 кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр.; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 39—?

За певну и добру льокацію

поручаемо

4½% лиссты ипотечнї
4% листы ипотечнї короновї
5% листы ипотечнї преміованї
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краевого
5% обліґаціи Банку краевого
4% позичку краеву
4% обліґаціи пропінаційнї

и всякї ренты державнї

Тї паперы продаемо и купуемо по найточнѣйшомъ курсѣ деннома.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. уприв. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣлъ депозитовый перенесенї до льокалю партерового въ будынку банковомъ. 374 С. 5—0

Знана вотъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старї польскї сильнї горѣвки, дуже добрї розолісы, ліверы, румы правдивї зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевї спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревовка и т. н. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивї если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вольного вотъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкодный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головномъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 309—?

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыждневникъ педагогічно-науковый, выходить вотъ 1 червня 1880 у Львовѣ ул. Вормеиьска ч. 2 Предплата на цѣлый рокъ 3 зр. на повъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Подяка.

Тяжке горе навѣстило нашу родину. Неумолима судьба, Ангелъ смерти вырвавъ зъ посередъ нашои семьѣ найдорожшого батька и вселюбезнѣшого дѣда бл. п. Александра Пундикивича пароха Ваньковы и декана лѣського. Жалемъ и глубокимъ смуткомъ перенятї почуваемо ся до свого обовязку зложити на сѣмъ мѣсяци прилюдну подяку всѣмъ тымъ, що въ томъ тяжкомъ горю стали намъ потѣхою и своею присутностію осолодили намъ тї тяжкї хвилѣ въ часѣ слабости покойного.

Передовсѣмъ зъ глубины серця складаемо щиросердечну подяку сусѣдови пароху зъ Середницѣ Всч. о. Полошиновичу, що своимъ присутствомъ цѣлу ночь будучи при ложи покойного вотдавъ му послѣдну прислугу, а въ часѣ смерти занявъ ся самъ въ першій хвили похоронами. Дальше дякуемо сердечно всѣмъ священникамъ кондеканальнымъ, якъ ровно-жь и священникамъ обряду лат., що не щадячи трудовъ прибули на сей сумный обрядъ похоронный и своею присутностію причинили ся до звеличаня того-жь. Прилюдну подяку складаемо Впр. о. мѣстодекану Секелѣ, Всч. оо. Ясеницкому, Полошиновичу, Калужняцкому, Раставецкому, Шатиньскому, Яремкевичу, Сливиньскому, Макару, Очабруку и Кузьмаку. Не менче дякуемъ Всч. оо. Шатиньскому, Макару и Сливиньскому, що своими трогаючими бесѣдами причинили ся до звеличеня сего сумного торжества. — Спаси-Богъ Вамъ, честнї Брацтва и парохіяне Ваньковы и Ропенки, що такъ численно на сѣмъ обрядѣ похоронномъ явили-сьте ся, и за сльозы Вашї пролитї надъ могилою Вашого Добродѣя. Няй Всевышный вынагородить Вамъ за Вашї труды и за Вашї молитвы, якї занесли-сьте въ томъ сумномъ дни передъ престолъ Всевышнього за душу бл. п. о. Александра, Вашого пароха. — Приймѣть Вы всѣ вотъ насъ на сѣмъ мѣсци найщиршу подяку! 76 1—1

Марія — донька. Филимонъ Подолиньскій — зять. Ольга, Марія, Стефанія и Володимиръ — внуки.

Новый фаетонъ

крытый

есть до спроданя по дуже приступнѣй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 5—10

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшло доси:

1. Безталанне сватанє, образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. Мертвї душѣ зъ россійского М. Гоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. Походъ Собеского подъ Вѣденъ р. 1863. Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. Оповѣданя О. Я. Конискаго. Передрукъ зъ „Дѣла“. Цѣна 30 кр.
5. Нашї коляды, студія Ивана Франка. Передрукъ. Цѣна 20 кр
6. Святый вечеръ, оповѣданє Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр
7. Солдатскій розрухъ, оповѣданє Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. Украинство на літературныхъ позвахъ зъ Московщиною, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно

около повъ столѣта истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 1—20

ВЪ ТРУСКАВЦИ лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подагра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхіясъ, хоробы жѣночї.

Обширну брошуру о Трускавци высилае на жадане зарядъ. — Въ І-омъ и ІІ-омъ сезонѣ о 30% танше. 38 6—20

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву			
„	8	Стрия і Лавочного	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Підволочиск і Бродів	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
мішаний	1.35	Янова	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	2.01	Сучави і Черновець	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.40	Підволочиск і Бродів	особовий	2.45	Черновець і Сучави
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	мішаний	3	Янова
			особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, подъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 45 Львовъ, Второкъ 25 Лютого (9 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ донесеня приватнѝ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Пѣсля предложеня нашихъ комітетѣвъ повѣтовыхъ ставимо дальше отсихъ кандидатѣвъ на послѣвъ до рады державной зъ курій сельскихъ громадъ (четвертои):

10) На округъ выборчій Ярославъ-Чешанѣвъ: о. **Филимона Подолинь ского**, пароха въ Лазахъ.

11) На округъ выборчій Жовкѣвь-Сокаль-Рава: д-ра **Михайла Короля**, адвоката въ Жовквѣ.

12) На округъ выборчій Бучачь-Чорткѣвъ: **Юліяна Романчука** професора гімназіяльного у Львовѣ.

Взываемо всѣхъ выборцѣвъ до солідарного голосованя на сихъ кандидатѣвъ.

Вѣдъ Краевого рускаго комітету выборчого.

У Львовѣ дня 8 н. ст. марта 1897.

Вѣдозва.

При выборахъ послѣвъ до рады державной зъ загальной (пятои) курій поручаемо:

I) Кандидатѣвъ Краевого рускаго комітету выборчого:

1) На округъ выборчій Сянѣкъ-Кросно-Ясло Березѣвъ-Добромиль-Лѣсько Старемѣсто: **Юліяна Красносельского**, коваля и господаря въ Улючи.

2) На округъ выб. Стрый-Турка-Жидачѣвъ-Бѣбрка-Долина-Калушь: д-ра **Андроника Могильницкого**, кандидата адвокатского въ Долинѣ (члена Народной Рады).

3) На округъ выб. Броды-Камѣнка-Жовкѣвь-Рава-Сокаль: д-ра **Михайла Олѣйника**, лѣкаря въ Мостахъ-великихъ.

4) На округъ выб. Тернопѣль-Збаражь-Золочѣвъ-Перемышляны-Бережаны: о. **Александра Мироновича**, пароха въ Березовици-великѣй.

5) На округъ выб. Станиславѣвъ-Рогатинъ-Пѣдгайцѣ-Бучачь-Товмачь: **Іосифа Гурика**, господаря въ Угриновѣ долѣшнѣмъ (члена Народной Рады).

6) На округъ выб. Борщѣвъ-Залѣщики - Чорткѣвъ - Гусятинъ - Теребовля-Скалатъ: д-ра **Романа Яросевича**, лѣкаря въ Борщевѣ (члена Народной Рады),

7) На округъ выб. Коломыя-Надвѣрна-Богородчаны-Коссѣвъ-Снятинъ-Городенка: д-ра **Теофіля Окуневского**, адвоката въ Городенцѣ (члена Народной Рады).

II) Кандидатѣвъ порученыхъ Краевымъ рускимъ комітетомъ выборчимъ:

8) На округъ выб. Львѣвъ, мѣсто и повѣтъ: **Ернеста Брайтера**, редактора у Львовѣ.

9) На округъ выб. Ярославъ-Ланьцутъ-Чешанѣвъ-Яворѣвъ-Городокъ: **Іосифа Господа**, господаря въ Воли-гродскѣй.

Вѣдъ выдѣлу Народной Рады
У Львовѣ дня 8 н. ст. марта 1897.

Перестороги
для нашихъ выборцѣвъ.

Всѣхъ нашихъ мужѣвъ довѣря и провѣдникѣвъ мѣсцевыхъ комітетѣвъ просимо сѝ перестороги всѣмъ, до ихъ рейону належачимъ выборцямъ, прочитати и докладно объяснити!

1) Выборцѣ выбранѝ зъ пятои курій мають приѣхати до мѣста, де выбѣръ посла мае вѣдбувати ся, въ четверъ 1 марта а выборцѣ зъ четвертои курій въ вѣвторокъ 16 марта, такъ рано, щобы вже на пѣвъ годины передъ початкомъ выбору могли бути коло будынку выборчого и першѝ дѣстати ся до салѣ выборчои.

2) Щобы охоронити выборцѣвъ вѣдъ розличныхъ напастей, добре буде, щобы зъ выборцями прибули зъ кождого села кѣлькохъ смѣлыхъ и розумныхъ людей не-выборцѣвъ.

3) Зачуваемо, що нашѝ противники въ деякихъ мѣстахъ хочуть пѣдкидати выборцямъ на возы горѣвку, щобы ихъ потѣмъ за контрабанду замкнути; треба отже выборцямъ стеречи ся.

4) Приѣхавши до мѣста, мають выборцѣ коло дому напередъ умовленого всѣ разомъ зѣбрати ся. Фѣры можуть потѣмъ вѣдослати до якого будь заѣзду.

5) Выборцѣ, котрѝ на своихъ картках голосованя еще не мають имя нашого рускаго кандидата написане, повинниѝ его собѣ тутъ дати вписати.

6) Тутъ дѣстануть нашѝ выборцѣ такожь картки до выбору комісіи, котрѝ будуть значно, особливо краскою, вѣдрѣзняти ся вѣдъ картокъ голосованя.

7) Пѣсля права мають ся выборцямъ доручити картки до голосованя разомъ зъ легітимаціями найдальше на 24 годинъ передъ выборомъ посла. Если-жь бы старосто тѝ картки до голосованя доручало ажь въ день выборѣвъ, то треба, щобы нашѝ письменнѝ выборцѣ напередъ приготовили ся, абы могли на-борзѣ собѣ и другимъ выборцямъ имя нашого рускаго кандидата вписати.

8) Если бы часомъ на чиѣйсь картѣ голосованя якій ворогъ написавъ имя противного намъ кандидата, то мають нашѝ выборцѣ тое имя вычеркнути и дати собѣ вписати имя правдивого рускаго кандидата.

9) Коли вже всѣ выборцѣ въ умовленѣмъ мѣсци зберуть ся, мають удати ся всѣ разомъ до мѣсця, де выбѣръ буде вѣдбувати ся; а мають ити такъ, що въ серединѣ идуть выборцѣ а по бокахъ тіи люде, щѣ приѣхали для ихъ охороны.

10) При входѣ до будынку выборчого мають показати стоячому тамъ жандармови лише легітимацію, котру нехай вже напередъ тримають приготовлену, н. пр. за пазухою, але такъ, щобы нѣхто не мѣгъ имъ ей выдерти. Картку до голосованя и картку до выбору комісіи нехай тримають окремо въ кишени.

11) Прийшовши до салѣ выбору, нехай нашѝ выборцѣ уставлять ся всѣ разомъ по однѣй сторонѣ такъ, щобы стояли на самѣмъ передѣ та щобы межи нихъ не могли втиснути ся противники.

12) Насамперед голосуе ся на комісію, на котрои складѣ дуже богато залежить. Въ тѣй цѣли вѣддають нашѝ выборцѣ дотычнѝ карточки комісареви, а если тыхъ карточокъ покаже ся бѣльшѣсть, то що-найменше 3 нашихъ людей засяде въ комісіи.

13) Вѣдтакъ розпочинае ся голосоване на посла. Кождый выкликаный выборець мае теперь легітимацію вѣддати комісареви, а картку до голосованя, не розкрываючи ей, вложити до урны (збанка), на тое призначеной.

14) Если котрый зъ выборцѣвъ свою картку до голосованя згубивъ або вороги ей выдерли, мае право зголосити ся по другу таку карту до комісаря, котрый ему того не може вѣдмовити, — а выборець може собѣ заразъ въ сали имя кандидата на нѣй вписати.

15) Жадному нашому выборцеви не вѣльно скорше зъ салѣ вѣддаляти ся, ажь результатъ выборѣвъ буде прилюдно оголошеный. Бо часомъ голосы розстрѣлять ся и треба другій разъ голосувати. Тогды роздасть комісарь картки до голосованя другій разъ, а нашѝ письменнѝ выборцѣ мусять собѣ и неписьменнымъ заразъ другій разъ имя кандидата нашого вписати.

Хто теоризуе?

Польскій комітетъ центральный для всходнои Галичины роздавъ окликъ боевый. У вѣдозвѣ, оголошенѣй у всѣхъ польскихъ газетахъ и розлѣпленѣй по мурахъ мѣстъ, накликуе комітетъ „добрыхъ сынѣвъ ойчизны“, щобы не лякали ся нѣякихъ погрозъ, лишь приступили до голосованя и выповнили свѣй обовязокъ такъ, якъ сего вымагае справа народу, та не допустили, щобы „честнѝ“ (zacni) були побореня въ борбѣ. Все те мае стати ся „въ имя любови ойчизны“.

Зъ вѣдозвы довѣдуемо ся дальше, противъ кого то гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій мобілізуе „добрыхъ сынѣвъ ойчизны“. Ото: „Неприятелѣ нашои справы народои и ладу суспѣльного, люде, котрѝ бы хотѣли въ нѣвець обернути згоду и єдность обохъ братныхъ народѣвъ, польского и рускаго, вороги ладу суспѣльного, засѣваючѝ роздоръ мѣжь верствами нашои суспѣльности, зводителѣ, котрѝ правлять бѣдному людови о неможливыхъ користяхъ и подають себе за наймужнѣйшихъ борцѣвъ поступу, — всѣ тѝ люде, злучивши ся разомъ для ударемненя нашои (польскои) народовои и суспѣльнои працѣ, постановили свою волю накинути выборцямъ при помочи нечестного и не перебираючого въ средствахъ теоризму.“

Вѣдозва выдана для всходнои Галичины, де акція выборча веде ся зѣ стороны комітету цент ального и правительства та зѣ стороны народу рускаго. Акція комітету центрального и правительства — се справа „народова“ и запорука ладу суспѣльного; противно же самостѣйна акція народу рускаго есть нарушенемъ ладу суспѣльного та ударемненемъ „польскои народовои“ и суспѣльнои роботы и яко така мае бути всѣми силами поборювана. Люде, що беруть чинну участь въ рускѣй акціи выборчѣй, названѝ „неприятелями и ворогами ладу суспѣльного та зводителями бѣдного люду“.

Але польскій комітетъ центральный не вдоволивъ ся тымъ важкимъ словомъ и докинувъ ще одну клевету бѣльше. Вѣнъ закидае противникамъ своеи акціи, що они „постановили свою волю накинути выборцямъ при помочи нечестного и не перебираючого въ средствахъ теоризму“. Сей закидъ, зробленый по всякѣй формѣ въ публичнѣй вѣдозвѣ, набирае бѣльшого значѣня, а тымъ самымъ може мати и поважнѣйшѝ наслѣдки.

Звычайно бувае такъ, що сильнѣйшій теоризуе слабшого. У насъ въ теперѣшнѣй акціи выборчѣй пѣсля голосѣвъ прасы польскои и пѣсля вѣдозвы комітету рѣчь мае ся противно: слабшій теоризуе сильнѣйшого, garstka podżegaczy хоче стеоризувати „цѣлу суспѣльность“, — отже baczność wiara! Доси було, що Русины жалували ся на теоризмъ верховодячихъ сферъ польскихъ, нинѣ ролѣ змѣнили ся: Русины теоризують, справа народова и ладъ суспѣльный находять ся въ небезпечности. Выходило бы зъ того, що верховодячѝ сферы польскѝ тратять грунтъ пѣдъ ногами и лишь зъ найбѣльшимъ напруженемъ силъ можуть утримати ся на своемъ верховодячѣмъ становиску.

Теоризмъ зѣ стороны рускои представляе ся въ дѣйстности не чимъ иншимъ, якъ лишь сильнѣйшою орґанізаціею. Широкѝ верствы населеня рускаго приступають зъ бѣльшою свѣдомостію до выконаня своихъ правъ горожаньскихъ. До голосованя при правыборахъ являють ся сотки громадянъ, чого давнѣйше не бувало; — по дорогахъ поуставлюванѝ варты, щобы звѣщати о приѣздѣ комісаря, бо experientia docet; — на вѣча и передвыборчѝ зборы нарѣдъ являе ся громадно, ставляючи конкретнѝ жаданя и пѣдносячи свои кривды и потребы; — выборцямъ наказують громадяне выповнити свѣй мандатъ честно и не запродавати голосу. Всего того давнѣйше не було и оно захопило нашихъ найсердечнѣйшихъ опѣкунѣвъ несподѣвано. Верховодячѝ круги польскѝ побачили, що ситуація стаесь дуже непевна а деколи навѣть вельми прикра — и заголосили про теоризмъ. Освѣдомлене політичне широкихъ верствъ населеня, котре стало ся програмовою точкою дѣяльности рускои роботы народнои и котре вже зазначуе ся неоспоримыми фактами, — хотять верховодячѝ круги польскѝ оклеветати закидомъ пѣдбурюваня, теоризму и насильства.

Проголошено клеветливый закидъ теоризму зѣ стороны рускои не въ иншѣй цѣли, якъ лише щобы вкоротити свободу выборчу. Пѣдъ ослоною закиду теоризму можна безкарно допускати ся надужить и пресіи на выборцѣвъ. Баґнетъ жандарма або компанія войска, ужитѝ для спиненя мнимого теоризму, можуть зробити прислугу и въ противнѣмъ напрямѣ, бо ними можна стеоризувати свобѣдну волю выборцѣвъ. Послѣднѝ выборы въ Угорщинѣ подали намъ найкрасшій примѣръ „вольныхъ выборѣвъ“ пѣдъ ослоною баґнетѣвъ и манліхерѣвъ. А тамъ такожь голошено про теоризмъ и забезпечувано ся противъ него жандармами и войскомъ.

Польскій комітетъ центральный взывае выборцѣвъ не нно голосувати (выповнити свѣй обовязокъ горожаньскій) але й голосувати на кандидатѣвъ нимъ порученыхъ, бо всякѝ иншѝ кандидаты то „неприятелѣ, вороги и зводителѣ“. Якъ легко такимъ окликомъ розбудити пристрасти людскѝ и пѣдбурити до насильства! Неприятелѣ и вороги мають бути безусловно поборенѝ въ имя любови ойчизны, — а такій покликъ незвычайно електризуе польскій елементъ наплывовый на Руси. Мы бонмо ся, що тѝ елементы, и такъ вже здеморалізованѝ при всякихъ нашихъ галицкихъ выборахъ, готовѝ симъ разомъ по мысли вѣдозвы комітету центрального допускати ся въ дни выборѣвъ небувалыхъ доси рѣчей. Коли-жь стрѣтять природный опѣръ, самооборону зъ противнои стороны, готовѝ заголосити про „нечестный и не перебираючій въ средствахъ теоризмъ“, такъ само якъ се робили дворы и кліки дворскѝ при правыборахъ въ виду зорганізованыхъ громадянъ. А тогдѣ при усмирюваню теоризму готова потерпѣти такожь свобода выборча. И все те буде дѣятись „въ имя любови ойчизны!“

Мы кличемо до загалу выборцѣвъ всходнои Галичины: „Голосуйте!“ — такъ, якъ сего вымагае добро рускаго народу и честь народна, и не зважайте, що названо васъ неприятелями и ворогами ладу суспѣльного, бо та назва выпущена въ свѣтъ пѣдъ хибною адресою.

Зъ руху выборчого.

Зъ Борщева телеґрафують намъ:

Въ громадѣ Бѣльчи легально переведенѝ правыборы уневажнено. На повнѝ правыборы выслано до Бѣльча 14-ого марта десять жандармѣвъ, але правыборы не переводять ся, бо вже чотири днѣ по 500 правыборцѣвъ вѣдъ годины 5 он рано до змерку облягае канцелярію громадску. Вѣйтъ и писарь нѣчого не знають. Комісаря якъ нема такъ нема. Обѣ стороны займають выжидаюче становище.

——

Руска Рада въ Золочевѣ запрошуе всѣхъ ЧЧ. Выборцѣвъ, котрѝ прибудуть до Золочева дня 11 с. м. на выборы посла зъ V-ои курій, щобы якъ найчисленнѣйше зѣбралисъ того-жь дня о 6½ годинѣ рано въ мѣсцевѣй церквѣ Воскресенія на богослужене. — Золочѣвъ дня 8 марта 1897. *Рожанковскій* предсѣдатель. о. *Малый* секретарь.

——

Зъ Золочѣвщины пишуть намъ:

Чи то мають бути легальнѝ выборы?! На се питане вѣдповѣсть кождый, хто довѣдаесь о такѣмъ фактѣ:

Въ Фирлеѣвцѣ легально переведенѝ правыборы дня 19 лютого, при котрыхъ на выборцѣвъ выйшли самѝ честнѝ и певнѝ люде мимо великого гурту дворакѣвъ и „bracі mojżeszowego wyznania“, староста Родеръ звалюе „z urzędu“. Въ своемъ рѣшеню зъ дня 22 II. 1897 ч. 6424. робить закиды, що выборцѣ самѝ вписували себе въ лісту выборчу и робили въ нѣй поправки навѣть въ

день выбору [де втогды бувъ комісарь выборчій?]; що не въ порядку поазбучнôмъ [а на що п. комісарь, переводячи выборы, самъ выкликувавъ до голосованя перше дворакôвъ и жидôвъ, а громаду пôсля азбуки?]; що вôйтъ и писарь громадскій показали тутъ цѣлковиту свою „nieudolność i nieznajomość ustawy“ и взывае ихъ обохъ щобы явили ся въ староствѣ по вказôвки пôдъ загроженемъ кары 20 злр. Тымчасомъ роблять ся приготованя въ громадѣ до дуже легальныхъ выборôвъ. Ліста выборча выготовляе ся въ староствѣ за оплатою 3 злр., приходить до громады, викладае ся въ громадѣ до оглядання, призначуе ся часъ до реклямацій; секвестраторъ грабить у людей за якійсь таксы послѣдній подушки и кожухи; дѣдичь не приймае до роботы на гумно всѣхъ, що на него голосу не дали, повынаходивъ якихсь довжникôвъ зъ передъ двацять и пять лѣтъ, и грозить, що буде ихъ позывати, на рôчне людямъ не хоче давати [но нема людямъ за чимъ такъ дуже розшибати ся, бо що-жь то за заплата: за 5 зл. даныхъ робити оденъ день що тыждня черезъ цѣлый рôкъ?]; „mateczki“ [а в они и у насъ] дôстали списъ тыхъ, що на пана не голосували, и наказъ щобы имъ лѣкôвъ не давали; и т. д. Але означеного дня новыхъ выборôвъ якъ нема такъ нема. Вкôнци надôйшла тая щаслива днина.

Дня 8 марта рано о годинѣ 6. довѣдались громадяне перечитавши оповѣщене громадске, прибите въ ночи на коршмѣ, що выборы вôдбудуть ся дня 8 марта с. р. о годинѣ $7^1/_2$ рано. Люде въ числѣ около 200 зôбрали ся въ канцелярiи громадскôй, и чекають на комісаря. Тымчасомъ п. комісарь Добровольскій пріѣхавши до двора зъ зелѣзницѣ, заставъ тамъ зôбраныхъ всѣхъ дворакôвъ и жидôвъ и забравши ихъ зъ собою повѣвъ до приватного дому два кільометры за селомъ, до дому писаря громадского Мих. Стрѣльбицкого, и тамъ заставши вже вôйта перевѣвъ выборы; на зроблену вôйтомъ увагу пану комісареви, що люде чекають въ канцелярiи громадскôй на выборы, вôдрубавъ комісарь: Ja zrobię wybory najpierw z tymi, a potem pojadę do kancelaryi gminnej. Тую увагу робивъ вôйтъ три разы и все чувъ ту саму вôдповѣдь. Щобы людей ще лѣпше що-до мѣсця выбору отуманити, лишено въ канцелярiи громадскôй двохъ жандармôвъ и писаря громадского. Люде чекають на выборы и на п. комісаря. Вкôнци ѣде п. комісарь Добровольскій, стае передъ урядомъ громадскимъ и бере зъ собою одного жандарма на фѣру. Люде збирають ся навколо вôзка комісарского, приходить священникъ и пытае именемъ громады: чи выборы вôдбудуть ся, а панъ Добровольскій вôдповѣдае: „Już po wyborach! proszę tylko ks. proboszcza swoim wpływem wymóc na ludziach, żeby żadnych ekscesów nie robili“, а звертаючись до людей просивъ „Ludzie, nie róbcie temu wójtowi nic złego!“ Потôмъ поѣхавъ на выборы до Борткова. И такъ дворакы ликують, бо выбрали самй безъ громады на выборцѣвъ дѣдича, вôйта и заступника вôйта. И скажѣть прошу чи-то легальнй выборы? чи то выборцѣ выбранй зъ волѣ народу? Нѣ, то выборцѣ дворскихъ пастухôвъ, а не громады!

Покривджена громада вôднесла ся заразъ телеграфічно до намѣстника зъ жалобою, а завтра высылае депутацію до него, щобы устно предложити свою жалобу. A Gazeta narodowa гавкае, що руске духовеньство есть причиною бунтôвъ народу.

——

Зъ Топорова [въ повѣтѣ брôдскôмъ] пишуть намъ:

Правыборы въ нашôмъ мѣсточку вôдбули ся 22-ого лютого и зъ огляду, що наше мѣщаньство руске зорганізувало ся, выпали добре, бо въ IV-ôй курiи выбрано 9 рускихъ выборцѣвъ. Выборы тй переведено цѣлкомъ легально, бо мѣщане тутешнй тримались якъ оденъ мужь, такъ що вкôнци комісарь выборчій п. Токарскій инспекторъ шкôлъ въ Бродахъ, видячи, що руска ліста перемогла, запытавъ ся около 20 рускихъ выборцѣвъ чекаючихъ до голосованя, чи хотять ще голосувати, бо крôмъ нихъ нема бôльше нѣкого до голосованя, и чи годять ся зъ тымъ, щобы голосоване замкнути. Выборцѣ згодились на замкненé голосованя и п. Токарскій вôдчитавъ имъ яко выбраныхъ: о. Мих. Дзеровича пароха мѣсцевого и рускихъ мѣщанъ Яцка Волосюка, Яцка Потопника, Клима Чучмана, Павла Чучмана, Гната Желѣзка, Демка Мельника, Ивана Некигу и Матвѣя Сѣрского.

Позавидували намъ нашй противники сего выбору и склалось таке, що 2-ого марта зачавъ зъ высшого припорученя жидокъ тутешный Кіслеръ, знаный зъ своей славы, збирати межи жидами пôдписы на протестъ того выбору — и се дѣяло ся въ такимъ поспѣхомъ, що вже 3 ого марта занѣсъ сей протестъ до Бродôвъ а 5 марта осôбный пôсланець являе ся въ Топоровѣ въ урядѣ громадскôмъ зъ письмомъ вôдъ ц. к. староства брôдского, що зъ огляду, що 74 правыборцѣвъ внесли протестъ, яко-бы ихъ не допущено до голосованя мимо того, що знаходили ся въ льокали выборчôмъ, а що и п. комісарь выборчій не заперечивъ тои обставины, длятого ц. к. староство уневажняе выборъ зъ IV. курiи и розписуе новый выборъ на суботу 6 ого марта. Отже 5-ого пополудни дае староство о сѣй постановѣ знати вôйтови, а 6-ого рано мають вôдбути ся правыборы. Поминаючи вже, що не було жаднои пôдставы до уневажненя першихъ выборôвъ, бо всѣ голосували, а ще тымъ бôльше, що протестъ внесено доперва 9-ого дня, жадае староство, щобы за пополудне повѣдомлено о новыхъ выборахъ выборцѣвъ, котрй въ Топоровѣ мешкають розкинено на цѣлу милю! Вже вечеромъ 5-ого марта пріѣздить выборча комісія, складаюча ся зъ ц. к. концепіста староства Шнеля, Токарского инспектора шкôлъ и сына пана старосты графа Русоцкого — слухача правъ. Рôвночасно являе ся въ Топоровѣ славно-знаный на цѣлу околицю махеръ выборчій писарь зъ Туря и оглядачь худобы Заячкôвскій. Вже вечеромъ укладае ся въ мѣсточку планъ выборчій зъ жидами и латинниками. Додати належить, що кагалъ жидôвскій телеграфічно вôднѣсъ ся до староства въ Бродахъ о вôдкликане екзекутора, котрый жидôвъ фантувавъ за податки, поставивши то яко conditio sine qua non свого голосованя; розумѣе ся, староство телеграфічно екзекутора вôдкликало.

Дня 6 марта въ суботу, въ сабашь, вся жидова зъ жѣнками и дѣтьми пôдъ командою Заячкôвского спѣшить $7^1/_2$ рано до льокалю выборчого; другій вôддѣлъ тутешныхъ мѣщанъ лат. обряду спѣшить пôдъ командою доро-ника Стриковского, плаченого радою повѣтовою ускими грôшми; третій вôддѣлъ жандармы спроваджений умысне зъ Лопатина и Радехова, бо мѣсцевымъ дано пôдрядну ролю патролюваня по улицяхъ. И цѣла та фаляга зорганізована заповнила льокаль выборчій, заповнила цѣле подвôре и дожидала, щобы выкликати бучу и звести нещасте на русинахъ мѣщанъ.

Русины, мешкаючи порозкидано о милю, не були повѣдомлений о новыхъ выборахъ; прийшло ихъ за мале число, а и тыхъ, котрй були, не допустили всѣхъ жандармы и жиды до льокалю выборчого, а результатъ выйшовъ такій, що выбрано жидôвско-польску ліству, зъ котрои выйшло 4 жидôвъ, лат. с ященикъ, д-ръ Черскій лѣкарь окружный, вôйтъ, управитель шолы и оденъ господарь лат. обряду.

Маете образъ легальныхъ выборôвъ, котрй аплікуе рускому народови правительство при помочи Полякôвъ и жидôвъ. Мѣщаньство руске крайно обурене несправедлавостію, якои зазнае. А панове Поляки най перечитають собѣ листъ пастирскій австрійского Епископату и розважать, чи годить ся имъ лучитись зъ нехристами противъ христіянъ католикôвъ рускаго обряду. Вѣримо въ справедливôсть Божу, що прийде часъ и засвѣтить сонце такожь для рускаго народу, котрый свою кривду и всѣ беззаконія на нѣмъ сповненй вôдплатить своимъ кривдникамъ.

Покривджений мѣщане высылають депутацію до Львова.

——

Зъ Тернопôльщины пишуть намъ:

Въ справѣ о. Мироновича судъ тернопольскій веде слѣдство енергічно. Доси переслухувано свѣдкôвъ зъ партіи противнои о. Мируновичеви. Межь нашими переслухано учителя Копита, котрого стабілізовано въ Березовици лише завдяки заходамъ о. Мироновича. Теперь вôнъ не хоче вертати до Березовицѣ, сидить въ Тернополи и жадае, щобы власть дала ему посаду старшого учителя въ Тернополи зъ платнею 880 зр.

Въ Тернопôльщинѣ понаспроваджувано богато вôйска на села — розумѣе ся зовсѣмъ безъ потребы. До Купчинець спровадивъ тамошный вôйтъ заздалегôдь передъ выборами компанію вôйска и мимо того, що въ селѣ взôрцевый спокôй и правыборы вôдбули ся безъ найменшого заколоту, вôйско не вôдходить зъ-вôдтамъ. Кутковецка партія „хрунѣвъ“, побачивши вôйско и знаючи, що громадѣ прийде ся за кождый день платити по 50 зр., навѣть не показала ся до голосованя, такъ що ліста ихъ дôстала всего-навсего 4 голосы и, розумѣе ся, перепала. — Про Цебрôвъ уже вѣдомо, що тамъ комісарь и властитель села Гарапіхъ спровадили туда шкадрону драгонôвъ. — Такъ само шкадрону драгонôвъ спроваджено до Глубôчка великого; у священика примѣщено 18 коней. Мимо того правыборы пôйшли тамъ добре. — На правыборы до Острова дня 4 с. м. пріѣхавъ комісарь Буковчикъ въ асистенціи 3 жандармôвъ и 10 драгонôвъ. По що и на що було ще драгонôвъ по-при жандармерію, сего нѣхто не вгадае, бо въ громадѣ спокôй та й правыборы перейшли найспокôйнѣйше. Въ V. курiи голосувало 217 правыборцѣвъ и выбрано честныхъ выборцѣвъ: Тодорка Крѣсу (201 гол.), Мих. Гаврилюка (193 гол.) и Мілька Лѣсевича (195 гол.), а въ IV-ôй курiи голосувало 99 правыборцѣвъ и выбрали по мысли громады: о. сотрудника Чубатого (97 гол.), Якуба Крѣсу (93 гол.), Александра Сойку (81 гол.) и Павла Турского (81 гол.). П. комісарь, хочь очевидячки невдоволеный, красно, якъ Богъ приказавъ, оголосивъ тыхъ легально выбраныхъ выборцѣвъ зъ обохъ курій. А мимо того вôйтъ острôвскій вôдгрожуе ся, що внесе противъ правыборôвъ „заржуты“ и будуть новй правыборы. А люде кажуть: „Га! въ Галичинѣ всьо можливе. Могли нашу спокôйну орґанізацію до выборôвъ оголосити за „змôву“ и наслати на насъ вôйско, можуть на вôйтовй „заржуты“ перевести и другй правыборы, але нѣхто не дôжде, щобы г омада голосувала ин ше, якъ першимъ разомъ — отже „шкода часу и атласу“!...

Хто зъ власного досвѣду не пôзнавъ, яке велике настало при сихъ выборахъ заинтересованé народу выборами, той не може о тôмъ мати й понятя. А проявляе ся оно не лише тымъ, що в лборцѣ спѣшать сотками до голосованя, але й способами осторожности передъ штучками комісарскими. Въ часѣ правыборôвъ усюда по дорогахъ ведучихъ до села стояли варты день и нôчь. Коли найдальшій вартовый завзрѣвъ комісаря, починавъ трубѣти; сигналъ першого вартового повтаряли другй, розмѣщенй по рôзныхъ кôнцяхъ села такъ довго, доки не збѣгли ся всѣ выборцѣ. Декуды — н. пр. въ селѣ Ч—вѣ, парубки выстрѣлами скликували правыборцѣвъ.

Дуже прикро супротивъ руху народу нашого по селахъ мусѣла вразити байдужнôсть мѣщанъ въ самôмъ мѣстѣ Тернополи. Не було кому заохотити та загрѣти ихъ до чинной участи въ правыборахъ зъ V-он курiи. Управненыхъ до голосованя було мѣщанъ 6000, а явила ся ледви десята часть! Въ наслѣдокъ того певныхъ выборцѣвъ нема навѣть пятьохъ. Се найбôльше мѣсто руске выбрало найменше выборцѣвъ-Русинôвъ; а можна було дуже легко выбрати бодай двацять своихъ выборцѣвъ, бо жиды правыборами зовсѣмъ не интересували ся.

——

Въ мѣстѣ Львовѣ вже позавязували ся комітеты выборчй для выбору двохъ послôвъ. Сторонництво людове поставило кандидатами д-ра Левакôвского, дотеперѣшного посла зъ мѣста Львова и сецесіоніста зъ кола польского, та редактора Ревакôвича. Оба они ставали вчера передъ выборцями, выповѣдали свои погляды на квестіи політичнй та давали вôдповѣди на интерпеляціи. Въ промовѣ д-ра Левакôвского замѣтнѣйшй були уступы що-до его выступу зъ кола и що-до теперѣшнои акціи выборчои. Супротивъ поведеня бôльшости членôвъ кола, д-ръ Левакôвскій мусѣвъ перейти до опозиціи и выступити зъ кола. Наколи въ парляментѣ ухвалять якій законъ бôльше поступовый, то се дѣе ся лишь завдяки опозиціи. Що-до акціи выборчои то справдѣ правительство при выборахъ уменшило трохи свôй напôръ на сторонництво людове въ захôднôй Галичинѣ; за те у всхôднôй Галичинѣ вôдбувають ся теперь кровавй выборы. Вина за пролиту кровь не паде на сторонництво людове, лишь на надужитя выборчй. — Рôвножь и другій кандидатъ Ревакôвичь говоривъ про коррупцію выборчу, а на доказъ вôдчитавъ листъ одного жида зъ Добромиля, котрый жертвувавъ свои услуги до выборôвъ зъ V-он курiи, бо вже обнявъ тамъ агітацію за Тишковскимъ зъ IV-ои курiи. Се свѣдчить, що коррупція выборча въ Галичинѣ стала ся вже предметомъ пôдприемства та ще готово таке стати ся, що тй пôдприемцѣ зажадають индемнізаціи за „набутй права“. Солідарнôсть польскихъ послôвъ въ колѣ можлива нно тогдѣ, коли статутъ кола буде змѣненый въ тôмъ напрямѣ, абы меншости була застережена свобода поступованя и голосованя якъ въ парляментѣ такъ и въ комісіяхъ. — Мѣжь интерпеляціями була й така: якй погляды мають кандидаты на теперѣшнй надужитя выборчй. Оба кандидаты вôдповѣли, що справу надужить и невинно пролитои крови пôднесли бы въ парляментѣ.

На зборахъ, скликаныхъ комітетомъ т. зв. поступовымъ зголосили свою кандидатуру: д-ръ Пентакъ, дотеперѣшный посолъ зъ мѣста Львова, адвокатъ д-ръ Дулембa и емеритованый радникъ намѣстництва д-ръ Брон. Лозиньскій. Всѣ три кандидаты высказували свои погляды на квестіи: солідарности въ колѣ, антісемітизму и значѣня сторонництва людового. За солідарностію заявили ся они безвзглядно, антісемітизму вырекли ся въ имя польскости и католицизму, а що-до сторонництва людового высказували ся зъ великою резервою и навѣть зъ прихильностію. П. Лозиньскій зробивъ навѣть порѣзане мѣжь рухомъ людовымъ въ захôднôй а всхôднôй Галичинѣ. „Рухъ мѣжь селянствомъ всхôднои Галичины — говоривъ той панъ — се лишь агітація рускихъ радикалôвъ въ напрямѣ антісуспôльнôмъ и антірелігійнôмъ. Такъ схарактеризувавъ сей рухъ посолъ Вахнянинъ и я цѣлкомъ годжу ся зъ тымъ поглядомъ. Людовцѣ польскй не забувають о идеалахъ ойчизны, тожь не годить ся выступати противъ ихъ акціи“. — Вчера поставивъ комітетъ поступовый кандидатуры пп. Пентака и Дулембы.

——

Зъ Станиславова пишуть намъ:

При асистенціи вôйска вôдбували ся правыборы въ селахъ пôдъ Станиславовомъ въ Угриновѣ долѣшнôмъ, въ Ямници и Крехôвцяхъ. Въ Угриновѣ выбрано хрунѣвъ, бо громадянъ переважила служба дворска зъ трехъ дворôвъ и дворскй ремѣсники клузôвскй. — Въ Крехôвцяхъ посесоръ и повномочникъ барона Ромашкана жидъ Шміла тероризувавъ селянъ, грозивъ, що жадного не пустить до лѣса, и певный бувъ выбору; однакожь дôставъ лише 5 голосôвъ. Громада выбрала зъ V курiи добрыхъ выборцѣвъ, а зъ IV-ои черезъ интриги жидôвскй одного непевного.

Селяне загально не страхають ся вôйска и волять вôйско, нѣжь жандармôвъ, бо вôйско не надуживае своей збруѣ, якъ се буває у жандармôвъ, котрй „кольбують“ людей — и длятого увязеныхъ проводять громадяне аж до вязницѣ, щобы по дорозѣ не знущали ся надъ ними жандармы. А въ разѣ, якъ бы безвинныхъ мученикôвъ громадянъ-выборцѣвъ жандармы били кольбами при свѣдкахъ, то тй сейчасъ можуть подавати провинившихъ жандармôвъ до команды жандармеріи у Львовѣ, але попередъ треба, щобы лѣкарѣ оглянули побитыхъ и списали зъ того протоколъ.

——

Зъ Долинщины пишуть намъ:

Правыборы въ Долинщинѣ вже майже покôнченй и выпали для насъ — якъ можна було й сподѣвати ся — користнѣйше въ курiи V-ôй анѣжь въ IV-ôй, де „ржондъ моральный“ для зломаня волѣ рускаго народу казавъ кандидувати самому ц. к. старостѣ, — хочь и въ IV-ôй курiи противники народу рускаго сподѣвали ся бôльшихъ успѣхôвъ анѣжь осягнули бо нарôдъ нашь, пôдъ проводомъ своей интелігенціи, де тôлько не мусѣвъ лягти скаженому, пекольному тероризмови, часто посуваному ажь до справдѣшного розбишацтва, державъ ся добре и выбравъ выборцѣвъ по своѣй воли.

Справдѣ орігінально тутъ въ Долинщинѣ зложили ся загальнй и мѣсцевй обставины при сихъ выборахъ!

Вже сама тая обставина, що „ржондъ моральный“ мусѣвъ рѣшити ся на кандидатуру ц. к. старосты въ чинной службѣ и навѣть въ тôмъ самôмъ окрузѣ выборчôмъ, свѣдчить, якій страхъ мають противники рускаго народу передъ народнымъ кандидатомъ, коли хопили ся ажь такого крайного средства. Они добре знають, що якъ бы полишити волю народови, то вôнъ выбравъ бы Юліяна Романчука малощо не одноголосно; якъ бы поставили контръкандидатомъ якого шляхтича, розумѣе ся лише грубо грошевитого, то десятки тысячь шляхотского гроша „пôйшли бы въ дубину“; але можна ще зарязькувати кандидатурою ц. к. старосты, котра передъ кандидатурою шляхтича, хочь бы и самого маршалка краевого, мае то „vor“, що кандидатъ — ц. к. староства въ чинной службѣ, переводячи выборы и будучи особисто заангажованымъ, мусѣвъ бы бути хиба ангеломъ не людиною, щобы заховавъ потрѣбну урядову обективнôсть. А треба зважити, що кандидатъ ц. к. староста мае рѣшати протесты внесенй противъ нелегально переведеныхъ правыборôвъ! Тая аномалія, щобы ц. к. урядникъ мавъ власть переводити власный свôй выборъ на посла, можлива лише въ нашôй Галиден, — нѣгде инде того не а и не смѣе бути! Впрочôмъ и въ Галичинѣ се практикуе ся лише тогдѣ, коли йде о повалене народнои кандидатуры Русина. Але цѣль не освящуе средства — и кождый справедливый чоловѣкъ мусить назвати рѣчь по имени — мусит. сказати, що кандидатъ ц. к. староста, котрый самъ переводить свôй выборъ на посла, есть властиво посломъ именованымъ, а не зъ волѣ народу.

Щобы ц. к. староста яко кандидатъ на посла мôгъ перевести правыборы на свою користь, надае ся до того якъ-разъ повѣтъ долиньскій. Звѣстно бо, що найпевнѣйшимъ союзникомъ всякого правительства а у насъ ще „ржонду морального“ есть „brat mojżeszowego wyznania“, на котрого впрочѣмъ нѣбы вôдказують, удають навѣть, що сприяють антісемітамови, а пôдчасъ выборôвъ цѣлують ся зъ нимъ, щобы тôлько „zwalczyć wspólnego wroga“ — се-бъ-то Русинôвъ, котрыхъ въ повѣтѣ долиньскôмъ есть 85%, и того хлопа, зъ котрого

всѣ зайды жнють. А „braci mojżeszowego wyznania“ есть тутъ доволѣ — є аж три мѣста судовѣ [Долина, Болехівъ и Рожнѣтівъ], крѣмъ того великій зжидованѣлій села Перегиньско и Велдѣжь, а вкінци „фабричній“ мѣсцевости Выгода, Мизунь и Креховичѣ. До того треба додати ще одного певного союзника Нѣмця-кольоніста.

Теперь деякі факты о правыборах.

Въ Долинѣ, котра дає 17 выборцѣвъ, перепровадивъ правыборы бурмістръ Травнфельнеръ, прихильникъ и швагеръ пана староты. Рѣчь ясна, що той чоловѣкъ кинувъ ся зъ цѣлою енергіею до правыборівъ и выйшовъ вінъ та й головно жидівска голота [кажу: голота, бо не выйшовъ навѣть жаденъ порядный жидъ-купець; але жь тутъ ишло лишь о то, щобы були „pewni wyborcy“]. На жаль — долиньске мѣщаньство не заявляло нѣякои контръ-акціи. Подібно выпали при великій пресіи правыборы въ Болеховѣ, а найцѣкавѣйше въ Рожнѣтовѣ, де есть рухливе мѣщаньство и „gdzie pozycya była zagrożona“. Тутъ переводивъ выборы самъ панъ комісарь Гавиньскій, „perła starostwa“ долиньского. Выборы зъ самои V-ои куріи вѣдбували ся цѣлыхъ два днѣ. Коли польско-жидівска бѣльшість вѣдкинула компромісову лісту уложену Русинами, въ котрій Русины жадали для себе 3 выборцѣвъ, а 4 давали Полякамъ и жидамъ, всѣ Русины станули до голосованя якъ оденъ мужь. Тымъ самымъ и противна партія мусѣла мобілізувати всѣ свои силы. Выборъ переводивъ ся въ той способѣ, що не выкликувано выборцѣвъ, лише голосувавъ впередъ той, хто пану комісареви подобавъ ся: а властиво кого зарекомандувавъ бурмістръ панъ „Майорко“. Такимъ чиномъ першого дня майже нѣхто зъ Русинівъ не прийшовъ до голосованя: народъ християньскій ждавъ даремно цѣлый день. Другого дня рано вже о 7-ій явили ся майже всѣ руски выборцѣ и жадали грѣмко, щобы допущено ихъ до голосованя. Ситуація комісаря стала дуже прикрою, бо зъ противнои стороны жадного выборця ще не було. Заразъ розіслано „штафету“ по всѣхъ усюдахъ и помалу рушила ся фаляга „pewnych sojuszników“ въ ярмуркахъ. Коли котрый „sojusznik“ лише зъявивъ ся, заразъ его першого допускано до голосованя, мимо того, що въ сали стояло около 50 честныхъ выборцѣвъ ждучихъ на голосованє уже другій день! Противъ такого поступованя запротестувавъ найспокійнѣйше присутный въ сали д-ръ Озаркевичъ, але комісарь сконстатувавъ, що д-ръ Озаркевичъ перешкоджує ему въ урядованю и давъ приказъ жандармамъ выкинути его зъ салѣ выборчои. Мимо того, що мѣщаньство тримало ся добре, побѣда була неможлива зъ причины, що Русины въ мѣстѣ въ меншости. Выйшли 3 Поляки, 3 жиды и 1 Русинъ, начальникъ громады, котрый зробивъ соромъ усему мѣщаньству рускому, звязавши ся зъ польско-жидівскою бѣльшостію за цѣну свого выбору, а котрого теперь власна родина встыдає ся. Позаякъ и въ IV-ій куріи не прийшло до компромісу, а Русины въ тій куріи ще слабшій, обурене до крайности руске мѣщаньство рѣшило, мимо противныхъ голосівъ, не брати удѣлу въ голосованю въ IV куріи — и се въ имени всѣхъ Русинівъ заявивъ нотарь п. Андрій Павлишь, а всѣ Русины опустили салю выборчу.

Якъ въ Рожнѣтовѣ бѣльшість польско-жидівска була противна компромісови, такъ зновъ въ Перегиньску де Русины въ пригноблюючій бѣльшости, она старала ся доконче перевести компромісъ. Смѣшна то вправдѣ рѣчь: робити компромісъ зъ Перегиньску, але треба знати вѣдносины мѣсцевій. Тутъ всемогучимъ паномъ есть фірма Grödel и Schmidt. Она розпустила всѣхъ своихъ урядниківъ на агітацію, терорізуючи бѣдного бойка, готрый лише ще зъ лѣса має заробокъ, и обѣцюючи ему „золотій горы“. Русины маючи дѣло зъ одной стороны зъ своимъ такъ стероризованнымъ елементомъ, а зъ другои стороны зъ спритнымъ противникомъ, за цѣну цѣлои пятои куріи [Перегиньско дає по 12 выборцѣвъ зъ кождои куріи] згодили ся лишь на 4 голосы зъ IV-ои куріи, побоюючи ся стратити всѣ. Рѣчь певна, що якъ бы не ворожій намъ скарбъ Русины мусѣли бы побѣдити въ обохъ куріяхъ, длятого треба вѣднести публично сю обставину, що Перегиньско — посѣлість рускихъ митрополитівъ, а на жаль посессоры-жиды мають тамъ такій великій народови рускому шкідный вплывъ... Се соромъ для Русинівъ, щобы въ питомыхъ рускихъ добрахъ господарювали чужинцѣ и то на некористь справы рускои. Селяне зъ жалемъ голосили, що живучи въ добрахъ митрополитівъ рускихъ були вѣдъ такою пресівю, що мусѣли выступати противъ власного переконѣченя и волѣ свого пароха о. Небыловця, котрый до послѣднои хвилѣ сильно стоявъ за чисто-рускою лістою. Рівно-жь и по иншихъ мѣсцевостяхъ изъ повѣтѣ вѣдограв „скарбъ“ головну ролю при выборахъ терорізуючи всюда волю нашихъ выборцѣвъ.

Найбільшимъ скарбомъ въ повѣтѣ долиньскім есть Поперівскій, а въ такъ важній историчній хвили, якъ выборъ ц. к. пана староты въ послы, приѣхавъ навѣть самъ панъ баронъ зъ Пешту Вінъ взявъ агітацію самъ въ руки, а помічный ему въ першій лініи бувъ его офіціялістъ Витославскій, котрый у „вільныхъ хвилях“ есть заразомъ „marszałkiem powiatowym“. Представте собѣ честній читателѣ ситуацію нашого бѣдного бойка, на котрого натискає и панъ баронъ и панъ маршалокъ и панъ староста. Длятого кутъ сей для правительственного кандидава есть найпевнѣйшій — „nieoceniony“. Такимъ способомъ пропавъ для насъ Велдѣжь зъ околицею. Тяжша справа була вже въ Мизуни, котрый належить до ц. скарбу, але есть тамъ також тартакъ Поперівскій. *На выразный приказъ ц. к. дирекціи лѣсівъ у Львові* збѣгла ся цѣла бранжа лѣснича и розумѣєсь получила ся зъ жидовою. Выборъ вѣдбувавъ ся въ будынку ц. к. заряду лѣсового — мимо протесту мѣсцевого пароха о. Дорожиньского. Выбрано вправдѣ въ V-ій куріи о. Дорожиньского и двохъ честныхъ селянъ, але за то въ IV-ій выйшли самій урядовцѣ. *Нарід вѣдъ напоромъ просто утікав до лѣса*, такъ що о. Дорожиньскій и руска ліста могли дістати ледви 43 голосы на 113 голосуючихъ. — Въ Спасѣ, котрый належить до латиньского пароха въ Долинѣ, обѣцювано людямъ дровъ на опалъ на цѣлый рікъ „за дурно“, а на выпадокъ, якъ бы голосували на руску лісту, сказано имъ: „Не дістанете дровъ и за грошѣ!“ — Въ Креховичахъ писарь громадскій Ястшембскій не завѣдомивъ нѣкого, коли мають вѣдбути ся правыборы. Надъѣхавъ комісарь, закликали вѣйта та урядниківъ тартаку и выбрано вѣйта, писаря и „Ф рвальтера“ тартаку. Громадяне внесли протестъ до староства, але заразомъ внесено протестъ до намѣстництва, мотивуючи, що рекурсъ до староства есть по-просту нонсенсомъ, коли самъ староста есть кандидатомъ.

Мимо всего того треба признати, що по тыхъ селахъ, де нема нѣякихъ „kulturnych“ институцій, якъ „скарбу“ або „тартаку“, правыборы выпали для насъ добре — и если тілько можна бы якон-такон справедливости надѣятись при самімъ актѣ выборчімъ, то мусѣвъ бы кандидатъ правительственный „посрамити ся“...

——

Зъ Равщины пишуть намъ, що староство равске не дає кождому выборцеви печатки на картѣ до голосованя. Нехай же выборцѣ пильнують ся и жадають картки зъ печаткою!

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Староство калуске не доручає картъ легітимаційныхъ и картъ до голосованя — якъ звычайно бувае — черезъ урядъ громадскій або черезъ жандармівъ, але высилає до своихъ наганячівъ. Въ Ясени фервальтеръ Сточковичъ не хоче выдати картъ нашимъ выборцямъ, а каже, що дасть имъ ажь въ сали выборчій. Мы въ сій справѣ вѣднесли ся до намѣстника. [Намѣстникъ повиненъ телеграфічно зарядити выдане картъ выборцямъ! — *Ред.*]

Въ мѣстѣ Калуши, хочь тутъ повный спокій, вѣйско все стоить та й жандармерія и патролюють. Мабуть и сего ще за мало, бо — якъ кажуть — в передодень выбору посла має прибути шкадрона драгонівъ и замкнути всѣ дороги зъ сѣлъ до мѣста. Боимо ся, що не пускаючи взагалѣ селянъ, можуть не впустити и выборцѣвъ. Впрочімъ побачимо!

Сегодня [8 с. м.] розъѣхали ся комісарѣ по повѣтѣ — легко може бути, що на поновнѣ правыбор въ такій села, де они выпали по волѣ громадъ, якъ се стало ся сими днями въ Завою.

Кождый день приносить щось нового!

——

П. Ксенофонтъ Охримовичъ видячи свою кандидатуру въ куріи IV ій повѣтівъ Дрогобичь-Стрый-Жидачівъ загроженою, намѣряє ставати яко кандидатъ зъ мѣстъ Дрогобичь-Самборъ-Стрый. Кандидатура ся не була бы позбавлена успѣшныхъ выглядівъ.

Переглядъ політичный.

——

Буковиньскій соймъ покінчивъ вчера свои нарады. Внесене п. Рота, щобы завести загальну курію такожь при выборахъ до сойму и щобы тота курія выбирала послівъ такъ до рады державной якъ и до сойму безпосереднымъ тайнымъ голосованемъ, не удержало ся; за те припоручено выдѣлови краєвому вылагодити начеркъ побільшеня числа послівъ соймовыхъ въ межахъ дотеперѣшныхъ курій.

Въ тирольскімъ соймѣ уневажнено мандаты італійскихъ послівъ-сецесіоністівъ, котрій не являли ся въ соймѣ.

Въ угорскімъ сомѣ внѣсъ сими днями п. Гораньскій интерпеляцію до правительства, чи переговоры державъ въ справѣ кретеньскій мають на увазѣ також и той выпадокъ, коли бы на балканьскімъ півостровѣ зайшли якій заколоты въ теперѣшнімъ станѣ посѣданя. Вѣдповѣди правительство ще не дало.

——

Россійскій дневники живо занимають ся гадкою, щобы у вехідній справѣ скликати до Петербурга конгресъ всѣхъ европейскихъ державъ; мігъ бы вінъ, кажуть, богато причинити ся до рѣшучого полагодженя справы.

Молодотурецкій революційный комітетъ розіславъ до заграничныхъ дневниківъ свою програму, написану такъ остро, що, якъ каже Nord, въ поважнімъ дневнику не слѣдъ его помѣщати. Комітетъ заявляє, що єдина рада на полагодженє всхіднои справы є, скинути султана Абдуля Гаміда и привернути конституцію зъ р. 1876. Турецке населенє вже зовсѣмъ зрѣле, щобы можна завести въ турецкій державѣ конституцію пѣдъ контролею державъ. Лише те одно може заспокоити бажаня різныхъ народівъ, остаючихъ пѣдъ турецкимъ панованемъ, и причинити ся до ихъ взаимнои згоды.

Дневникъ Nord, котрый уходить за урядовый орґанъ россійско-французкій, приносить таку статью: „Політика Россіи завсѣгды оказувала дбалість о християньскій народы на всходѣ, а Россія нѣколи не залишала нести имъ помічь, коли они стогнали пѣдъ турецкимъ ярмомъ. Она навѣть такъ далеко ишла въ своѣй помочи и опѣцѣ, що имала ся оружя, щобы декотрій зъ тыхъ народівъ вызволити. Але Россія обічь ба й понадъ прихильну дбалість о своихъ одновѣрцѣвъ або племенниківъ на балканьскімъ півостровѣ має ще обовязки для своихъ власныхъ народівъ. Але саме теперь гараздъ и розвитокъ тыхъ власныхъ народівъ доконечно потребує спокою; длятого Россія не може того обовязку спускати зъ ока и не може заспокоити пересадныхъ жадань Греківъ. Въ кретеньскій справѣ оказала ся Россія, якъ завсѣгды, прихильною до Греціи. Въ порозумѣню зъ иншими державами зажадала она вѣдъ Порты повнои автономіи для Креты; се мусить бути достаточнымъ, щобы Кретѣ забезпечити мирный розвитокъ, а Россія не може допустити, щобы Греція перешкодила роботѣ державъ и не приняла ихъ мудрыхъ радъ та спровадила небезпеченьство вѣйны на цѣлімъ всходѣ. Мимо релігійнои звязи, яка лучить россійскій нарід зъ грецкимъ, и мимо близького спорідненя обохъ пануючихъ родинъ Россія въ згодѣ зъ иншими державами не могла бы дозволити, щобы Греція нарушила миръ Европы. Царске правительство, коли доконче прийде до того, возьме ся до потрібныхъ способівъ, щобы спинити въ тімъ Грецію, и не зжахне ся передъ ужитемъ жадного примусу. Непонята нетерпеливість и невчасна честолюбність одной державы, хочь и якъ великій можна бы мати до неи симпатій, не сміє безкарно нарушати миръ цѣлого свѣта.“

Зъ Атенъ доносять: Король зъ цѣлою родиною бувъ дня 6. с. м. на поминкахъ за погибшихъ Кретенцівъ. Въ кругахъ дипльоматичныхъ кажуть, що вѣдповѣдь Греціи на ноту державъ дасть повдъ до переговорівъ, щобы грецкій войска взяли участь въ мѣжнародній акціи державъ въ цѣли втихомиреня Креты. Имовѣрно державы на те не згодять ся.

Высылка войскъ такъ грецкихъ якъ и турецкихъ на грецко-турецку границю тревае дальше. Зъ Царгороду доносять, що въ полуднево-західній Македонії появили ся три значній вѣддѣлы повстанцівъ, а одинъ зъ нихъ зірвавъ шины на шляху межи Солунемъ а Монастиремъ, черезъ що якійсь часъ перерваный бувъ транспортъ турецкихъ войскъ. Уишкоду вже направлено.

Зъ Креты нема ще вѣсти про увільнене запертыхъ повстанцями въ Канданѣ Турківъ. Полковникъ Васосъ передавъ адміраламъ вѣдповѣдь, що Греки пустять Турківъ лише тогдѣ, коли они зложать оружє и зобовяжуть ся не ставати більше противъ Греківъ.

Одному дописувателеви, що мавъ нагоду бути въ грецкімъ таборѣ, говоривъ Васосъ: „Моя задача була: знищити власть, управу и войско султана. Я сю задачу сповнивъ. Выявши тій мѣсця, що остають пѣдъ опѣкою европейскою, я занявъ весь островъ вѣдъ всходу до заходу и цѣле полудне. Всюды поустановлявъ я губернаторівъ, начальниківъ мѣстъ, а навѣть судьівъ. Всѣ они урядують въ имени короля Юрія. Мѣсця, що стоять пѣдъ опѣкою державъ, я не чѣпаю, але жадаю, щобы Турки не кидали за згодою адміралівъ ґранатівъ мѣжь християнъ, якъ се недавно стало ся въ неутральній пристани Суды. Годѣ, щобы неутральну смугу вѣдзначувати валомъ християньскихъ трупівъ.“

Той самъ дописувателъ пише, що грецкій офіциры постановили вертати зъ Креты, лише побѣдниками; коли бы правительство вѣдкликало свои войска зъ Креты, то всѣ прилучать ся до повстанцівъ. Грецкого войска на островѣ є 4000. Въ головній кватирѣ є 4 лікарівъ. Амуніціи и живности мають на 5 мѣсяцівъ; навѣть угорского вина и градецкого пива мають подостаткомъ, такъ само мяса и овочівъ.

НОВИНКИ.

——

— Новій штучки еміґраційныхъ агентівъ. Передъ кількома днями донесли часописи, що агентія еміґраційна Феліче Саббадіні въ Анконѣ замкнена и звертає завдатки на шіфкарты. Вѣстка тая перейшла незапримѣчена, однакъ исторія тои агентіи такъ поучаюча для пізнаня нашихъ вѣдносинъ еміґраційныхъ, що подаємо ей нашимъ читателямъ.

Феліче Саббадіні дістав у вересни 1896 р. на свое имя концесію въ характерѣ субагента Мікеля Репетто зъ мѣсцемъ осѣдку въ Анконѣ. Однакъ Саббадіні дававъ лише свое имя для интересівъ трохъ индівідувівъ именно: Василя Сѣделника родомъ зъ Львова, Вільгельма Ермакоры и Антона Міліявакки. Всѣ три члены тои честнои компаніи мали різній переправы зъ італіяньскими судами, а о Ермакорѣ доносять, що має за собою навѣть кількалѣтну вязницю. Розумѣє ся, що спеціяльно Галичиною занявъ ся Сѣделникъ. Зъ кінцемъ минувшого року розкинувъ вінъ переважно по полуднево-всхідній части Галичины и по Буковинѣ тысячѣ примірниківъ вѣдозвъ заохочуючихъ до еміґрації и листівъ приватныхъ. Зарівно друкованій вѣдозвы якъ и листы були повній обманьства. Въ листахъ заманювавъ передовсѣмъ до Канады, числячи ся зъ тымъ, що середъ нашихъ селянъ Бразилія вже здискредитована. Дорогу на Анкону представлювано за найтаншу и найкоротшу [!], чванено ся протекцією правительствъ, обѣцювано субвенціи и привілеї вѣдъ правительствъ заморскихъ, а за перевізъ зъ Чернівцѣвъ ажь на мѣсце до Канады жадано марныхъ 65 зр. вѣдъ особы, хочь сама карта корабельна зъ порту нѣмецкого до порту канадійского коштує більше. Сотки селянъ зворохобленыхъ посылали завдатки навѣть по кількадесять зр. вѣдъ родины, марнували ся, продавали за півъ-дармо грунты, а часть зъ нихъ поѣхала вытыченою дорогою черезъ Будапештъ Загребъ-Фіюме-Анкона.

До вѣдомости читателѣвъ менше обзнаныхъ зъ справами перевозовыми, подаємо, що *лінія корабельнои зъ Італіи до Канады зовсѣмъ нема*, а если коли буде, то цѣна перевозу буде мусѣла бути значно высша, анѣжь ей подала агентія Саббадінього, та що агентія Саббадіні подавала фіктійній, низькій цѣны перевозу лишь длятого, що всѣхъ своихъ пасажирівъ зъ-горы призначала до горячихъ провінцій Бразиліи зъ убійчимъ кліматомъ, куды все ще истнує вільный перевізъ. Такъ то при нашихъ вѣдносинахъ першій-лѣпшій обманець, выбравши ся за границю, може безкарно розпоряджати ся судьбою або й житемъ тысячівъ селянъ.

Тымчасомъ агентія Саббадіні попала въ колізію зъ італійскими властями и зъ товариствами корабельными, котрій довѣдавши ся, що ей пасажиры походять зъ Галичины, не приняли ихъ на вільный перевізъ. Агентія лопнула, загарбавши вѣдъ нашихъ селянъ великій грошѣ „на вѣчне вѣддане“.

Однакъ Сѣделникъ не давъ за выграну. Зъѣхавъ ся въ Удіне зъ ославленымъ Нодарімъ и зновъ оба тысячами листівъ закидають Галичину, заманюючи селянъ симъ разомъ до Аргентины. Аргентина служить за шильдъ, а въ дѣйстности интересъ буде правдоподібно основувати ся лишь на вытуманюваню завдатківъ и высыланю людей до горячихъ провінцій Бразиліи пѣдъ етикетою Босняківъ, Словѣнцівъ и т. п. зъ некольною зручностію помѣщає Нодаръ а властиво Сѣделникъ на чолѣ літографованыхъ листівъ уступъ о кліматѣ Аргентины и чорноземлѣ аргентиньскихъ пампасъ, вынятый зъ одной популярной книжочки д-ра Олеськова, очевидно въ тій цѣли, щобы збудити у нашихъ селянъ довѣре до сего краю, яко цѣли еміґрацін й заманити до него. Тымчасомъ добрій землѣ въ Аргентинѣ близше портівъ давно въ рукахъ приватныхъ и досыть дорогій.

Дѣяльність агентіи Саббадінього и ей безкарність повинній поучити нашихъ селянъ, що имъ надморскихъ агентівъ, чи то въ Італіи чи въ Нѣмеччинѣ, стерегчи ся якъ огню. Чоловѣкъ непевный не тілько свого майна, але навѣть того, чи его просто не запродадуть на невільничу роботу плянтаторамъ бразилійскимъ. Ѣде ся нѣбы-то до Канады або Аргентины або Параны — а заѣде ся до Ґеорґіи або Техасъ або до горячихъ провінцій Бразилії, або навѣть назадъ вѣдъ самого берега завернуть до старого краю!

— Голосованє въ V-ій куріи зъ мѣста Львова и повѣту вѣдбуде ся 11-ого с. м. у Львовѣ, въ шести салях въ ратуши, въ трехъ салях муж. школы им. Мицкевича при ул. Театральній, въ трехъ салях муж. школы им. Сташица при ул. Скарбківскій и въ трехъ салях муж. школы им. св. Анны при ул. Казимирівскій. Голосувати буде въ кождій сали 2000 выборцѣвъ въ поазб. чнімъ порядку: въ ратуши першихъ 12000; въ школѣ им. Мицкевича дальшихъ 6000; въ школѣ им. Сташица дальшихъ 6000; въ школѣ им. св. Анны останныхъ 5.128. Для удержаня порядку рада мѣска змобілі-

зувала на день выборовъ всѣхъ своихъ членовъ, 42 урядниковъ магістрату и 115 мѣскихъ слугъ до пильнования свободного приступу до выборчихъ льокалівъ. Въ ратуши буде отворена головна брама для входячихъ, а друга зъ противной стороны для выходячихъ. При входѣ два урядники будуть оглядати легітимаційнй карты; безъ карты нѣхто не буде впущеный. Передъ голосованемъ кождый выборець одержить нову легітимаційну карту до евентуального тѣснѣйшого выбору. Выборча комісія на кождой легітимаційной картѣ вбдбѣе стампілю зъ написомъ „głosował“, щобы усунути надужитя. На коридорахъ выбордямъ не буде вольно задержувати ся. Всѣ функціонарѣ мѣскои власти будуть мати вбдзнаки, а выборцѣ въ выборчихъ льокаляхъ будуть обовязанй безоглядно повинуватись имъ. Въ льокали пожарнои сторожѣ буде умѣщеный подавчій протоколь и президіяльне бюро пбдъ управою радника Люкаса, що буде выдавати недорученй легітимаціи и дуплікаты. Всѣ сторонництва вбзвано до помочи въ удержаню ладу передъ выборчими льокалями. Мимо того всего правительство постановило умѣстити на цѣлый день передъ кождымъ выборчимъ льокалемъ вбддѣлъ вбйска въ асистенціи поліційныхъ комісарѣвъ.

— Въ справѣ конфіскаты 40 числа „Дѣла“ одержуемо отсе письмо: Cz. 5442 W imeny Jeho Welyczestwa Cisara! C. k. Sud krajewyj dla spraw karnych u Lwowi riszył na pidstawi §§. 489 i 493 zak kar. i §. 37 zak. pras. szczo soderżanie artykułu umiszczenoho w czyśli 40 czasopysy: „Diło“ z dnia 3 marta 1897 pid napysom: „Widozwa do wsich wyborciw a osobływo selan i miszczan“ wid sliw „Lisna zwiryna“ do sliw „werhowodyty takoż w hromadi“, mistyt w sobi znamena prowyny [złoczyństwa] z §. 65 zak. kar. i proto usprawedływłena jest zariadżena czerez c. k. Prokuratora derzawnoho konfiskata seji czasopysy. W ślidztwije toho riszenia wzboronene jest dalsze rozprostranenije toho artykułu a zabranyj nakład maje buty znyszczenyj. Powody. W artykuli inkryminowanom omawlajuczom położenie narodu ruskoho w Hałyczyni pobudżaje autor do wzhordy i nenawysty protiw administracyi derżawnoj, w czim mistiat sia znamena złoczyństwa z §. 65 zak. kar. pro toje zariadżena czerez c. k. Prokuratoriju derżawnu konfiskata toho artykułu jest uzasadżena. Lwiw dnia 5 marta 1897. *Białoskórski.*

— Звертаемо увагу выборцѣвъ, що не вбльно имъ на карткахъ голосования наклеювати друкованй карточки зъ именемъ кандидата; имя кандидата повинно бути написане на картѣ голосованя.

— Зъ Станиславова пишуть намъ, що тамошнй Русины призбирали доси на памятникъ для бл. п. Петра Стасюка убитого выборця зъ Чернева 16 злр. 85 кр., а для дѣтей по покалѣченыхъ 21 зр. 86 кр.

— На пбдмогу нещастныхъ въ селѣ Черневѣ прислали дальше на руки нашй Р. Т.: о. Ст. Городецкій зъ Вербиловець 11 зр., д-ръ Мих. Дорундякъ зъ Борщева 10 зр., Марія Глодзиньска зъ Угринова старого 2 зр. и Йгн. Власюкъ купець зъ Черновець 1 зр.

— Святковане роковинъ смерти Тараса Шевченка въ Петербурзѣ. Нашй земляки-Украинцѣ проживаючй въ Петербурзѣ поминають и сего року память батька Тараса, якъ що року, панахидою въ Казаньскбмъ соборѣ, а вечеромъ того самого дня устроюють въ сали Павловои вечерницѣ въ честь поета Руси-Украины — и то вечерницѣ аъ дозволу урядового. До сего часу того не бувало.

— Наук. Товариство ім. Шевченка розсилае теперь XV. томъ своихъ Записокъ и просить насъ оповѣстити, що тбльки тѣ члены дбстануть сей томъ, котрй зложили вкладку за р. 1897.

— Екстерністки, що намѣряють складати испытъ зрѣлости въ учительскбй семинарії у Львовѣ зъ кбнцемъ сего шкбльного року, мають внести подання до дирекціи закладу (ул. Скарбкбвска ч. 39) найдальше до 1-го цвѣтня с. р. До вбдповѣдно остемпльованого подання треба долучити: метрику на довбдъ окбнченого 19-го року житя; свѣдоцтво здоровля вбдъ правительственного лѣкаря; свѣдоцтво моральности и короткій списъ, взглядно и свѣдоцтва вбдбутыхъ наукъ въ выказомъ перестудіованыхъ до испыту книжокъ. Подання по речинци не будуть принятй. Екстерністки, що вчили ся якійсь часъ въ семинарії, та покинули ви передъ окбченемъ, а хотѣли-бъ теперь зголоситись до испыту скорше, нѣжь могли-бъ, учащаючи до семинарії, ви покбнчити, пбсля постановы рады шкбльнои краевои не будуть припущенй до испыту.

— За несповнену вину. Цѣсарь велѣвъ выплатити 800 зр. титуломъ одноразовои запомоги Ив. Вольфови въ Бохни, котрый засужденый судомъ присяглыхъ невинно терпѣвъ кару за несповненый пбдпалъ. Въ тбй справѣ буде вбдновленый процесъ.

— Мѣжнародныхъ обманцѣвъ, угорскихъ жидбвъ Зайтельбахбвъ, приарештувала львбвска поліція и вбдставила до карного суду. Спеціяльностію Зайтельбахбвъ було выдурюване грошей вбдъ незаможныхъ женщинъ, що мали надѣю на шлюбъ. Старшій братъ, 40-лѣтный Амвросій, кравець зъ фаху, знаючи пять чи шѣсть мовъ, допускавъ ся такихъ обманствъ въ Европѣ, Америцѣ, Африцѣ и Австралії. У Львовѣ гостивъ вбнъ всего кблька тыжднѣвъ и знайшовъ двѣ жертвы.

— Селяне циклісты. Селяне одной мѣсцевости пбдъ Дорпатомъ въ Россіи основали мѣжь собою стовариш ене циклістбвъ, котрого статутъ власти вже затвердили. Є се першій прикладъ такого стовариществ селянъ.

— Весѣле зъ перепонами. Въ Бытомѣ на горѣшнбмъ Шлеску вбдбуло ся недавно весѣле зъ перепонами. Передъ самымъ выѣздомъ молодои до церкви, явивъ ся судовый нотарь и приарештувавъ — шлюбну суконю. Весѣльнй гостѣ зробили складку и суконю выкупили. Весѣле дальше вбдбувалось безъ перепонъ.

— Курсъ для аналфабетбвъ заведено въ Ряшевѣ при субвенціи зъ краевыхъ фондбвъ въ цѣли розширеня знания письма и читаня середъ старшихъ неписьменныхъ людей. На той курсъ зголосило ся 24 мужчинъ въ вѣцѣ 24—30 лѣтъ.

— Львбвъ пбдносить ся — що року прибуває по кблькадесять повыхъ будынкбвъ. Въ сегорбчнбмъ будбвничбмъ сезонѣ будуть розпочатй передовсѣмъ такй публичнй будовы: женьска учительска семинарія при ул. Сакраментокъ; кадетска школа на Примѣркахъ за стрыйскимъ кладовищемъ, если переговоры мѣста з правительствомъ покбнчать ся зъ бажанымъ успѣхомъ; т. зв. кбньске касино при ул. Мицкевича; польскій театръ на площи Голуховскихъ: будынокъ філіи австро-угорского банку при ул. Третього мая; мѣска рѣзница и иншй. Выкбченй будуть будовы: палата судбвництва при ул. Баторія; клініка при ул. Пекарскбй; нове крыло соймового будынку; будынокъ державныхъ зелѣзниць при ул. Красицкихъ. Крбмъ того зачнуть ся будовы значного числа приватныхъ каменицъ.

— Дрббнй вѣсти. У Львовѣ померъ рахунковый ревідентъ намѣстництва, Кавганъ Пертакъ, въ 60-бмъ роцѣ житя. — Въ Катовицяхъ на Шлеску застрѣливъ ся краевый адвокатъ и редакторъ та выдавець Now oh Reform ы въ Краковѣ д-ръ Леславъ Боронъскій. Причиною самоубійства мали бути фінансовй клопоты. — Львбвскій електричный трамвай перевѣзъ въ 1896 роцѣ 3,785.692 осббъ, не вчисляючи въ те число заосмотреныхъ въ карты абонаменту. — Зъ Гамбурга прийшла вѣсть, що коло Неванай затопивъ ся корабель „Сиракуза“, при чбмъ втопило ся 30 осббъ.

Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла“ розсилаемо Цѣнникъ насѣня и т. и. тутешнои фірмы огородничои Антонія Климовича и Сына.

Наука, штука и література.

— Записки Наук. Товариства ім. Шевченка т. XV. (за рік 1897 кн. I.). Змѣстъ: Самуіл Кушевич, райця львівськнй і його записна книга, написав Стефан Томашівський (ст. 1—28). Сьпіванник з початку XVIII. в., приладив до друку Мих. Грушевський (ст. 1—48). Т. Шевченко підчас останньої його подорожі на Украіну (3/15 червня—7/19 вересня 1859. р.), критично-біографічний нарис, написав Олександер Конишський (ст. 1—35). Панталеймон Куліш (посмертна згадка). Miscellanea: а) Д. М. Кавунник-Веллянський з поводу 50 их роковин його смерти (1774—1847), нап. П. Граб; б) Петро Лебединцев, Іван Малишевский (посмертні згадки); в) Срібло з Молотова, под. М. Грушевський. — Наукова хронїка: Археольочный з'їзд в Римі 1896 р., нап. М. Кияжевич. — Бібліографія (рецензії й справоздання). — З Товариства: Загальні збори 2 лютого 1897.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“ прибуло въ мѣсяци лютбмъ с. р. 2307 важныхъ полісъ на 1,497.019 зр. обезпеченои вартости зъ премією 11.798 зр. 84 кр., отже сего року до кбнця лютого есть 4.472 полісъ на 2,984,057 зр. вартости зъ премією 22.574 злр. Въ попереднбмъ [4-бмъ] роцѣ було до кбнця лютого 3393 полісъ на 2,353.810 зр. вартости и 18.481 зр. 10 кр. преміи. — Шкбдъ було въ лютбмъ 9 случаѣвъ, а разомъ въ обохъ мѣсяцяхъ с. р. 26 шкбдъ, зъ котрыхъ всѣ зліквідовано и зъ выимкою однои [на 465 зр.], де выплату здержано аж до повороту властителя до краю, всѣ прочй выплачено. Сума всѣхъ тыхъ шкбдъ разомъ зъ коштами ліквідаціи выносить 2.072 зр. 24 кр. на власный рахунокъ. — Фондъ резервовый зббльшивъ ся о 724 зр. 85 кр. и выносить разомъ 56.165 зр. 01 кр.

— Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стовариш ення зареестрованого зъ обмеженою порукою *за мѣсяць лютый 1897*:

I. Станъ довжный: Удѣлы членбвъ 22.333 кор. 04 сот. Фондъ резервовий 1.142 к. Вкладки: а) станъ на початку мѣсяця лютого 135.222 к. 09 с., б) вложено въ лютбмъ 15.360 к. 44 с., в) вынято 2.753 к. 11 с., позбстає зъ кбнцемъ лютого 147.829 к. 42 с. Сальдо процентбвъ [побраныхъ] 5.041 к. 84 с. Зыскъ зъ року попереднього 989 к. 31 с. Сума 177.335 к. 61 с.

II. Станъ чинный: Позички удѣленй: а) станъ на початку мѣсяця 147.405 к. 47 с., б) удѣлено въ лютбмъ 17.540 к., в) сплачено 2.731 к. 92 с. Станъ зъ кбнцемъ лютого 162.212 к. 55. с. Готбвка въ касѣ зъ днемъ 28 лютого 3.429 к. 63 с. Льокації: а) въ щадници почтовбй [оборотъ чековый] 9.384 к. 34 с., б) въ иншихъ институціяхъ кредитовыхъ 2.200 к. Сальдо коштбвъ адміністраціи 109 к. 09 с. Сума 177.335 к. 61 с.

Членбвъ прибуло 38, не убуло жадного, отже разомъ зъ кбнцемъ лютого число членбвъ було 571 зъ деклароваными 608 удѣлами въ сумѣ 30.400 коронъ. — Зъ припавшихъ до заплаты ратъ позичковыхъ залягало зъ кбнцемъ лютого 22 ратъ въ сумѣ 1.397 кор. 27 сот., зъ котрыхъ однакъ часть вплынула уже въ мартѣ с. р. Стопа процентова вбдъ вкладокъ 5%; процентъ вбдъ позичокъ удѣлюваныхъ 7%.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр

— Перенене. Дирекція почтъ и телеграфбвъ перенесла почтового асистента Мих Кочиркевича зъ Кракова до Львова.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9 марта. Замешкалй у Вѣдни Греки, що належать ще до резервы, дбстали вбзване до служобы и вбдъѣздять сими днями до Атенъ.

Атены 9 марта. Правительство выслало вже телеґрафічно своимъ заступникомъ при европейскихъ дворахъ вбдповѣдь на ноту державъ, але урядово вбдповѣдь ся ще не знача. Якъ кажуть, мае она оббймати такй точки: Автономія Креты не полагодить ще справы; сталось бы се, коли бы все населенє пристало на автономію; тымчасомъ оно не годить ся на те. Греція нбддаєть ся постановамъ Кретенцѣвъ. Вбдкликане грецкои фльоты и войска зъ Креты дало бы починъ до новыхъ розрухбвъ.

Кольонія 9 марта. Köln. Ztg. доносить, що Австрія, Нѣмеччина и Россія згодили ся вже на раду адміралбвъ, щобы въ разѣ, коли бы Греція не пристала на жаданя державъ, завести блькаду Креты и Пірею.

Римъ 9 марта. Грецкій король мавъ сказати до редактора Tribuny: „Нехай державы позволять Кретенцямъ выповѣсти плебісцітомъ свою волю: коли они заявлять ся противъ злуки Креты зъ Грецією, тогдѣ правительство заверне зъ Креты фльоту и войско.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. И. Те. вз Бе. Годять ся. — *Вп. Г. Ме. вз Га.* за Ру. Доси заплачено на рбкъ 50 кр.— *Вп О. Чу. вз Зо.* Добре, лишь просимо о правильну передплату.

Надбслане.

Инжінеръ, Нѣмець, глядить учителя россійского языка.

Ласкавй зголошеня на адресу X. Y. Z. poste 78 restante, Львбвъ головна почта. 1—3

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвбнкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотко. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дбстати можна въ тов. „Просвѣта“.

ВАННЫ довгй лякированй по зр. 15 и 16, цинковй по зр. 24., насѣдовй по зр. 8 50, 17 и 30 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Пѣвець церковный

пошукуе посады вбдповѣднои; розумѣе управляти хоромъ нотного спѣву — такожъ може и повеличатись хорошими свѣдоцтвами и тенoромъ. — Зголошеня надсылати до Редакцін. 66 3 3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пбдгбрцяхъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вбвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевй;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дрббъ расовый.

Цѣнника на жаданє gratis и franco.

61 5—15

Дрбжджѣ на свята

просимо завчасу замовляти и вызначати день, коли мають бути высланй а заразомъ выразно подати, чи мають бути I-а чи II-а.

Рбвночасно повѣдомляемо, що одержались мо

свѣже, выпробоване и добре кбльчаче ся

НАСѢНЄ

котре находить ся вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ.

Зъ поважанемъ

73 2—5 Народна Торговля.

УЧЕНИК

з висшої гімназиї глядає лекциї у Львові або на селї. Зголошеня poste restante Львів під буквами А. Б. В. 77 1—3

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразбвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіѣ и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Выданя ті може дістати в книгарнї Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботанїки (=6 зол.), або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або такожразом згадані три видання (Ботанїку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.) тому висилае ся жадані книжки в протязї чотирох днїв, при чім порто оплачуе автор.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинбвъ

Цѣна 70 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Въ кождбй рускбй хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рбкъ 1897.

Дбстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Рынокъ ч. 10.

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву			
„	8	Стрия і Лавочного	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Підволочиск і Бродів	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
мішаний	1.35	Янова	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	„	10.25	Черновець і Сучави
			поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів			
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	мішаний	3	Янова
			особовий	3.05	Стрия і Сколього
Нічн			**Нічн**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова			
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
поспіш.	8.45	Кракова	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	мішаний	7.50	Янова
			особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом			
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
			поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 46 Львовъ, Середа 26 Лютого (10 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крóмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тóй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вó второкъ, и вó второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитóсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рóкъ	18 зр.	на цѣлый рóкъ	24 зр.
на пóвъ року	9 зр.	на пóвъ року	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рóкъ	16 зр.	на пóвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пóдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вóльнѣ вóдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по дѣнѣ 10 кр. вóдъ одной стрóчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надóслане“ по 25 кр. а. в.

Поздяки и инши донесеня приватнѝ числить ся по 15 кр. вóдъ стишка.

Хто виненъ?

[Статя надóслана.]

Не належу до жаднои акціи выборчои, не стараю ся такожь о мандатъ посольскій до рады державнои, слѣджу тóлько зъ-далека теперѣшный рухъ выборчій въ рускóй части краю [бо про рухъ выборчій на Мазурахъ майже не чувати]; читаю пильно въ рускихъ, польскихъ и нѣмецкихъ газетахъ про розруси выборчѝ въ рóзныхъ повѣтахъ всхóднои Галичины, про кровавѝ побоѣ, численнѝ арештованя, про высылку жандармеріи и вóйска на мѣсце розрухóвъ; информую ся у наочныхъ и вѣры гóдныхъ свѣдкóвъ, котрѝ до мене зъ титулу мого уряду зъ рóзныхъ повѣтóвъ приходять о помóчь и правну пораду проти всякихъ надужить выборчихъ, а принявши яко фактъ доконаный и всесторонно ствержденый, що розруси выборчѝ повтаряють ся въ богато повѣтахъ, завдаю собѣ питане: щó стало ся такого, що той рухъ при теперѣшныхъ выборахъ до рады державнои огорнувъ цѣлу всхóдну часть краю; що рускій селянинъ и маломѣщанинъ, елемéнтъ консервативный, зовсѣмъ не скорый до якого тамъ перевороту або розладу, *такъ нагло зворушивъ ся*, наставляє свою грудь на жандармскѝ багнеты, дає ся на смерть колоти и сотками язнити, не зважаючи на крикъ и зойкъ своихъ жѣнокъ и дѣтей! Питаю ся отже: якѝ причины тои такъ наглои и несподѣваной змѣны въ настрою спокóйного зъ природы рускаго люду? А вóдтакъ мимоволѣ насуває ся друге питане: до чого все те доведе и для чиего добра оно дѣє ся?

Польска и пóвъ-урядова нѣмецка, рептéльна праса однымъ почеркомъ пера на перше и тане вѣдповѣла згóдно и безъ вагания: *„Всему тому винна аґітація рускихъ радикалóвъ и рускаго духовенства“*! А мѣродайнѝ сферы, дóставши таку вóдповѣдь на се питане, зарадили згóдно зъ тымъ поглядомъ вóдповѣднѝ средства зарады. Про вóдповѣдь на друге питане нѣхто навѣть не журить ся.

Хочь якъ бы я радъ повѣрити въ тѝ причины, совѣсть и розумъ, а передовсѣмъ нагромаджевѝ факты и оповѣданя наочныхъ свѣдкóвъ про практики и подѣї выборчѝ анѣ на хвилю не позваляють менѣ повѣрити, щобы причиною тыхъ розрухóвъ и оп ру рускаго люду була лишь аґітація; противно — совѣсть и здоровый розумъ, якъ такожь докладне знане того люду и обставинъ, въ якихъ вóнъ вóдъ тридцяти лѣтъ проживає, наказують менѣ властивыхъ причинъ тыхъ розрухóвъ шукати деинде.

Нарóдъ рускій, якъ кождый иншій, уже значно поступивъ на передъ въ просвѣтѣ — и було бы дуже сумно, коли-бъ не було того обяву, бо тогдѣ мільоны, якѝ край що року выдає на народнѝ школы, пропадали бы марно. Отже на основѣ того просвѣтного поступу масы селянства приходять поволи до свѣдомости своихъ правъ, въ оборонѣ котрыхъ якъ не менше *въ оборонѣ своихъ интересóвъ и потребъ національныхъ и матеріяльныхъ вже самѝ выступають.* Рухъ сей обгорнувъ уже широкѝ круги рускаго селянства, а зъ природы рѣчи огортати буде що-разъ ширшѝ круги — и се треба уважати за прояву розбудженого жатя політичного. Рухъ сей — зовсѣмъ природный и веденый належито нѣкому не шкóдный, а противно, для краю и державы хосенный — ненадѣйно натрафивъ у всхóднóй части краю на великѝ перешкоды.

Русины становлять майже половину всего населеня краю, а у всхóднóй части мають абсолютну бóльшóсть въ 47 повѣтахъ. А якъ же були и є они до теперь заступленѝ въ радахъ повѣтовыхъ и тѣлахъ законодатныхъ — въ соймѣ и въ радѣ державнóй? Вже на основѣ несправедливыхъ ординацій выборчихъ Русины засудженѝ всюда на меншóсть. Але на тóмъ ще не конець. При всякихъ выборахъ Русины въ рускихъ округахъ выборчихъ не можуть выбрати своихъ заступникóвъ, а то не зъ своеи вины, але завдяки славнымъ на цѣлый свѣтъ практикамъ выборчимъ.

Здавало ся, що коли Русины въ роцѣ 1891 увóйшли въ контактъ зъ правительствомъ и зъ Поляками, въ справѣ тогдѣшныхъ выборóвъ до рады державнои — уникне ся терорызму и запобѣгне ся деморалізаціи честного рускаго селяньства. А що-жь показало ся? Зъ тяжкою бѣдою на сѣмнацять рускихъ округóвъ выборчихъ удало ся Русинамъ выбрати ледви сѣмь послóвъ, и то въ бóльшóй части не тыхъ, котрыхъ бажали собѣ Русины, але такихъ, котрѝ правительству и Полякамъ були пожаданѝ [н. пр. Охримовичъ, Брилиньскій и др.] Намѣренои цѣли — выбрати гóдну репрезентацію Русинóвъ до рады державнои и запобѣгти корупціи та деморалізаціи рускаго селяньства — не осягнено, противно, наступило повне розчарованє, и вже тогдѣ вóдзывали ся поважнѝ голосы, що тота горстка рускихъ послóвъ повинна зложити свои мандаты и подякувати правительству и Полякамъ за „прихильнóсть“, яку Русинамъ при тыхъ выборахъ оказано. До того не прийшло, бо-жь не всѣмъ выбранымъ посламъ ходило о руску справу, але о що инше. А хто-жь въ тóмъ часѣ заступавъ Русинóвъ зъ прочихъ рускихъ десятьохъ округóвъ? Майже самѝ властителѣ бóльшихъ посѣлостій — Абрагамовичѣ, Вольфарты, Борковскѝ, Чайковскѝ, Городискѝ и т. д., котрыхъ интересы противнѝ є Русинамъ и рускому селяньству, а выбранѝ були не свобóдною волею рускаго народу, але при помочи знаныхъ средствъ выборчихъ и пресіи правительства.

Наступили выборы до сойму въ роцѣ 1895 óмъ. Одна часть Русинóвъ зъ тыхъ самыхъ причинъ, що въ роцѣ 1891-óмъ, ще разъ спробувала приступити до акціи выборчои въ порозумѣню зъ правительствомъ и Поляками. Правительство обѣцяло пóдперти змаганя тыхъ Русинóвъ, збраныхъ въ т. зв. головнóмъ рускóмъ комітетѣ — а чи додержало слова? Нѣ, и ще разъ нѣ! Правительство йшло рука-въ-руку зъ польскимъ центральнымъ комітетомъ; давнѝ практики выборчѝ не перестали, а при ихъ помочи замѣсть давнѣйшихъ 16 рускихъ послóвъ — выйшло 14, зъ котрыхъ деякѝ навѣть зовсѣмъ не приносять чести рускóму имени.

Нарóдъ рускій стрепенувъ ся — выславъ до цѣсаря громадну депутацію и просивъ — якъ було сказано — о привернене значѣня подоптанымъ божимъ и людскимъ законамъ та о покаране винóвныхъ. Навѣть новокурсовскъ Барвѣньскій запротестувавъ публично въ соймѣ противъ знасилуваня волѣ народу при тыхъ выборахъ — хочь той его протестъ, якъ пóзнѣйше показало ся, був пóднесеный лишь на замыленє очей публичнои опінии. По тыхъ выборахъ руска репрезентація щезла зъ виднокруга соймового и нинѣ зъ нею нѣхто вже не числить ся. „Hierarchia społeczna“ при помочи правительства и при ужитю одного изъ средствъ зъ вѣдомого „проекту на знищене Руси“: „puścić Rusina na Rusina“ — осягнула свою цѣль. Звѣстно, якими способами — не допущено до сойму Романчука, Олесницкого, Гурика, Короля, Давидяка и другихъ, а ихъ мѣсце запяли Карасницкій, Кароль Дѣдушицкій, Винничукъ, Старженьскій, Абанкуръ... Отже наступило друге розчарованє, а вже тымъ болѣснѣйше вóдъ першого, що до него причинили ся симъ разомъ такожь деякѝ Русины, въ першóй мѣрѣ Каратницкій, котрого посолъ Окуневскій прилюдно въ соймѣ напятнувавъ за те зрадникомъ народу рускаго. На нѣчо не здали ся внесенѝ оправданѝ протесты противъ тыхъ выборóвъ, — бóльшóсть соймова узнала всѣ выборы важными, а навѣть два выроднѝ рускѝ сыны Барвѣньскій и Вахнянинъ пóднесли руку за важностію выбору Каратницкого.

Слава про послѣднѝ выборы соймовѝ розносила ся широко по-за границями краю и державы, и здавало ся, що подóбнѝ подѣї выборчѝ въ конституційнóй державѣ вже бóльше не повторять ся. За тымъ промовляли также торжественнѝ заявленя и запевненя центрального и краевого правительства, що при зближаючихъ ся выборахъ до рады державнои правительственнѝ орґаны будуть поступати законно и не датуть причины до жалобъ.

Руске духовенство зъ цѣлого краю, научене досвѣдомъ при послѣднихъ выборахъ соймовыхъ, що Русины на нѣкого числити не можуть, дало починъ до заснованя краевого комітету выборчого, а цѣлый край принявъ се въ одушевленю. Отже той комітетъ не засновали анѣ москвофѝлы, анѣ опозиційнѝ народовцѣ, анѣ радикалы, але загалъ Русинóвъ, а горстка рускихъ радикалóвъ, якъ вѣдомо, зложила свóй окремый комітетъ выборчій. Одни т. зв. „новокурсники“ сидять тихо, обходять ся безъ комітетóвъ, бо якъ сказано „die Regierung wird schon für sie sorgen“. Впрочѣмъ для Барвѣньского, Вахнянина и Каратницкого польскій комітетъ знайде вже мѣсце, а прочѝ два [Охримовичъ и Мандичевскій] є послами майже дѣдичными.

Розписано выборы и приступлено до правыборóвъ. И щожь показало ся? Всѣ здоровѝ знаемо. Пóдъ выданымъ окликомъ: „nie wpuścić do rady państwa ani jednego ruskiego warchoła!“ — почала ся по повѣтахъ робота, вѣдома всѣмъ намъ зъ фактóвъ, оголошуваныхъ рускими дневниками, наведеныхъ въ протестахъ безчисленныхъ, розказуваныхъ многими депутаціями въ ц. к. намѣстництвѣ и т. д.

Нарóдъ почавъ ся бурити, высказувати голосно свое невдоволене и огóрчене, а навѣть ставляти чинный опóръ. Се „моральному ржондови“ стало на руку — вóнъ ударивъ у дзвóнъ, зачавъ шукати виноватцѣвъ, котрѝ той „poczciwy ludek ruski“ нѣбы збунтували, и — якъ сказано на вступѣ — легко ихъ знайдено въ рускихъ радикалахъ та рускóмъ духовенствѣ и почавъ ся та й до нинѣ не перестає крикъ: „Ojczyzna zagrożona! Polizei! Polizei!“

Гей панове, схаменѣть ся! будьте люде!

Не перечу, що руске духовенство певно розвинуло симъ разомъ ширшу нѣжь давнѣйше передвыборчу дѣяльнóсть мѣжь народомъ, поучаючи его о его правахъ и обовязкахъ, якъ и о тóмъ, що Русины повиннѝ лише своихъ а не чужихъ людей на послóвъ выбирати, якъ то до теперь правильно бувало, — а що-до рускихъ радикалóвъ, то они, о скóлько менѣ вѣдомо, обмежили свою дѣяльнóсть лише на кóлька округóвъ выборчихъ. Але польскій комітетъ центральный зó своимъ „Wojtko-мъ“ на чолѣ — не робить въ тóмъ рóзницѣ. У него всякѝ законнѝ заходы Русинóвъ за-для выбору своихъ послóвъ до рады державнои — то „wściekła i antispołeczna agitacya“ — якъ то написавъ вóнъ до одного зъ упавшихъ кандидатóвъ, п. Макаревича.

И кого жь то тѝ панове зъ польского комітету накидують Русинамъ выбрати на своихъ послóвъ въ 10 взглядно 17 рускихъ округахъ? Придивѣмъ ся близше!

Зъ V-ои куріи: 1) гофрата Криницкого, колись Русина, вóдтакъ Нѣмця а теперь Поляка; 2) Вóрменина Богдановича, 3) шляхтича Гневоша, 4) жида Вайзера, 5) рускаго перекиньчика и псевдо демократа Левицкого, 6) шляхтича Ройовского, 7) пропінатора Высоцкого, 8) польского каноніка кс. Пастора и 9) подвóйного емерита Мохнацкого — а лишь одень округъ [Коломыя и т. д.] полишають тѝ панове въ своѣй высокóй ласцѣ рускому кандидатови.

Зъ IV-ои куріи: 1) знаного гермафродита Меруновича, 2) шляхтича Тишковского, 3) старосту Навроцкого, 4) шляхтича Валевского, 5) шляхтича Чарковского, 6) ґрафа Пінінського 7) шляхтича Городиского, 8) почтмайстра Поляка Оль инъского, — два мѣшанѝ округи выборчѝ полишено мабуть т. зв. людовцямъ а прочихъ сѣмь округóвъ полишено инкамерованымъ — або неробамъ, або въ цѣлóмъ краю зненавидженымъ сервілістамъ и паньскимъ лизунамъ.

Тымчасомъ рускій нарóдъ о тóй паньскóй ласцѣ и чути не хоче, всюды ставить своихъ кандидатóвъ и домагає ся свобóдныхъ, законныхъ выборóвъ. А праса польска и польскій комітетъ центральный кричать пóдъ небеса: „Chłopstwo ruskie buntuje się! odżyło hajdamactwo! ojczyzna zagrożona! „и кличе на помóчь жандармерію и вóйско.

Що-жь на те правительство? — Знаемо ажь надто добре зъ фактóвъ за весь часъ правыборóвъ. И ось тутъ — въ способѣ переводженя правыборóвъ на руку польскому центральному комітетови — лежить вóдповѣдь на поставлене головне питане. Винненъ польскій центральный комітетъ, винна шовіністична праса польска, виннѝ факты неразъ грубои неправильности та надужитя при правыборахъ.

Польскѝ дневники донесли, що краеве правительство выдало до всѣхъ староствъ розпоряджене: всякѝ проявы розрухóвъ заразъ въ зародѣ душити. Менѣ однакожь выдає ся, що се заряджене не веде до цѣли, бо хотѣвши усунути злый наслѣдокъ, треба передовсѣмъ усунути причину пóсля правила: „cessante causa cessat effectus“, а здаєсь менѣ, що краеве правительство въ стосахъ телеґрамóвъ, протестóвъ и жалобъ посѣдає достаточный доказъ на причины тыхъ розрухóвъ. Тѣ причины оно однымъ почеркомъ пера може и повинно усунути, на що рускій нарóдъ своимъ льояльнымъ поступованемъ вповнѣ собѣ заслуживъ.

Dixi et salvavi animam meam.

Зъ руху выборчого.

Нинѣ одержали мы зъ Станиславова телеґрафічну звѣстку, що вчера жандармъ арештувавъ у Волосовѣ [повѣту надвóрняньского] тамошного пароха о. Андрея Сумика и приставивъ его до суду до Станиславова. „Причина выборы“ — кóнчить ляконічно депеша телеґрафічна. Розумѣє ся! Впов. о. А. Сумикъ занадто знаный всѣмъ яко чоловѣкъ праведный, взорцевый священникъ и щирый народолюбець, ащобы мóгъ хто навѣть подумати, що его арештувавъ жандармъ за що-небудь инше, якъ не за выборы. Дѣлячи ся тою новою печальною вѣстію зъ нашими читателями, мы маємо повну надѣю, що якъ попередно арештованый о. Мироновичъ такъ и о. Сумикъ выкажуть свою невинновѣсть — и посрамлять ся всѣ ворогы рускаго духовенства, що нинѣ въ дневникарствѣ польскóмъ выправляють цинічно-безличнѝ орґіи...

На округъ Золочѣвъ-Перемышляны, де въ IV-óй курiи повѣтъ золочѣвскій ставить кандидатуру о. Данила Танячкевича, выринула вже сими днями кандидатура митрополичо-правительственна. Не була она несподѣванкою, бо сей округъ належить до тыхъ сѣмохъ, що ихъ польскій центральный комітетъ полишивъ нашимъ „урядовцямъ“; було лише цѣкаво: хто буде зъ тои стороны кандидувати? Отже центральный комітетъ польскій повѣдомивъ оногды комітеты повѣтовѝ, що вóнъ припоручає: всѣми силами форсувати кандидатуру о. Томы Дуткевича зъ Цѣшокъ [пов. золочѣвского], котрого на припоручене митрополиче ставить правительство. — Кромѣ сихъ двохъ кандидатуръ [о. Танячкевича и о. Дуткевича] выринула ще и третя кандидатура въ Перемышлянщинѣ, именно адъюнкта п. Михайла Глѣджука, за которою обстає селяньство тамошного повѣту.

Зъ Товмацкого зъ Нижнева пишуть намъ:

Въ Нижневѣ, де першѝ зовсѣмъ легально переведенѝ правыборы зъ обохъ курій староство товмацке уневажнило, вóдбули ся новѝ правыборы дня 4 марта. Назначено ихъ на 1-шу годину зъ полудня. Однакъ выборцѣ почали ся сходити вже о 6-óй рано. Яко комісарь выборчій приѣхавъ самъ п. староста Саламонъ. Заѣхавши до двора и пообѣдавши тамъ, приѣхавъ о 1-óй годинѣ до будынку школьного на правыборы. Нашѝ люде уставились по однóмъ боцѣ школы, а противники по другóмъ; нашѝ йшли до голосованя въ однѝ дверѣ а противники въ другѝ. Жандармóвъ було двохъ. Никола Ґриджинъ ставъ при дверехъ и зачавъ впускати: одного зъ нашихъ а одного зъ ихъ, и такъ йшло майже годину. Вóдтакъ вóдогнали Ґриджина вóдъ дверей, а впустили 25 жидóвъ. Жидовы напакувало ся навѣть чужои, до того двóръ зó своимъ знарядомъ а зелѣзница зó своимъ и облягли п. староству довкола стола. Жиды гаркотять, а люде на дворѣ ждуть. „Мы — кажуть — мусимо голосувати, абы-сьмо тугъ мали й почувати!“ И чекали бѣднѝ нашѝ люде въ болотѣ по колѣна до вечера и далѣ. О годинѣ 8-óй

вся збиранина переголосувавши выйшла, а почали голосувати нашй. О 10 годинѣ поѣхавъ п. староста до двора на вечерю, сказавши, що по вечери верне. Мы були готовй ждати хочьбы й до рана; жѣнки нашй зъ дѣтьми поприносили намъ вечерю и мы покрѣпили ся. Та й ночували мы въ болотѣ и на дощи, а молодй нашй хлопцѣ рушили тымчасомъ у село закликати тыхъ людей, що були вѣдбйшли посилити ся дома. Якъ зачали люде рости, то такъ якъ мурашки въ купинѣ. О 12-бй въ ночи приѣхавъ п. староста зъ двора. Якъ зачали мы вѣдъ нѣвночи голосувати то голосували сьмо до пѣвъ до 6-ои рано. П. староста хоче вже замикати правыборы, а мы кажемо: „Шѣ богато людей не голосувало!“ А п. староста каже: „Вже сте мене змучили и хочу спати. Але о 8-бй рано приѣду и ще будемо голосувати зъ V-ои курій“. Та вже й люде були збѣджений черезъ шаргу! Рано приѣздить п. староста, а народу тьма! П. староста гейже на угоду зъ нами! Возьмѣть, каже, 2 жидѣвъ и 2 Полякѣвъ. Зъ торгу выйшо таке, що выбрано 7 Русинѣвъ и 2 Полякѣвъ въ V-ои курій а 8 Русинѣвъ и 1 Поляка зъ IV-ои [але Поляка того, котрого мы хотѣли] та й ще 1 жида, бо п. староста почавъ насъ просити, абы конче пустити бодай 1 жида. Такъ черезъ нашь тяжкій трудъ маемо 15 своихъ выборцѣвъ. П. староста по оголошеню выбраныхъ обѣцявъ написати до Львова, що Нижнѣвъ не такій, якъ его описали; обѣцявъ такожь установити намъ ярмарокъ въ Нижневѣ та що поговорить зъ инспекторомъ школьнымъ, абы намъ було вѣльно тримати зборы читальнѣ въ будынку школьнѣмъ. Переконавъ ся п. староста, що мы не бунтѣвники и не бунтуемо... Ту є наша вѣтчина, а якъ она вѣдъ насъ свого жадае, то хоть секвестраторь не вылавить зъ нашихъ хатъ, мы держимо ся въ оборонѣ нашихъ правъ. Чому-жь не поступати зъ нами законно?! — *Селянинъ.*

——

Зъ **Жовкѣвского** пишуть намъ:

Правыборы въ судовѣмъ повѣтѣ мостискѣмъ майже всюды — мимо пресіи зѣ стороны правительства и дворѣвъ выпали для насъ не зле. Народна ліста перепала лише въ Зубовѣмъ мостѣ и въ Рожанцѣ, де бувъ выбраный польскій людовець учитель мазуръ Павло Баржикъ 131 голосами противъ 71 голосѣвъ, котрй упали на „ржонцу“ Зарембу, але комісарь п. Ольшевскій порадивъ собѣ въ тѣмъ клопотѣ, бо поѣхавъ до п. Зарембы на снѣдане, тамъ зѣ службою дворского докѣнчивъ голосованя и оголосивъ выбѣръ п. Зарембы.

Въ судовыхъ повѣтахъ Жовкѣвь и Куликѣвъ го селахъ пѣйшло не зле; натомѣсть по мѣсточкахъ була буча. Въ мѣстѣ Жовквѣ Русины сецесіонували и зовсѣмъ не брали участи въ голосованю; се дуже поиритувало нашихъ „najserdeczniejszych“. Въ Куликовѣ, якъ вже знаете, трѣскали крѣсла. А въ Мостахъ Великихъ було такъ: Дня 23 лютого вечеромъ т. є. въ передодень правыборѣвъ зѣйшли ся Русины и Поляки до читальнѣ рускои збудованои заходомъ д-ра Олѣйника, и тутъ зачали ся переговоры, щобы зробити згоду, т. є. щобы на 10 голосѣвъ въ V-бй курій дати 5 голосѣвъ Полякамъ. На се Русины не могли пристати. Тогдѣ забравъ слово д-ръ Невестюкъ и вказавъ, що тутъ не йде рѣчь о Польщу анѣ о Русь, хоть Русинѣвъ есть бѣльше, а йде о то, щобы выбрати выборцѣвъ, котрй бы дали голосъ на такого посла, якого нарѣдъ хоче и котрый постоить за спѣльну хлопску и руску справу. Панове Поляки мимо того ще супротивлялись, а тогдѣ д-ръ Невестюкъ сказавъ такъ: „Мои панове! Коли вы уважаете, що маете спѣльнй интересы зъ нашимъ дѣдичемъ паномъ Удрицкимъ, то йдѣть зъ нимъ; мы обѣйдемо ся безъ васъ. Але я нинѣ мавъ у судѣ нагоду переконати ся, що воно такъ не є, т. є. що бѣдный польскій селянинъ абo ремѣсникъ такъ само якъ рускій, зъ польскимъ дворомъ не може йти. Я оглядавъ нинѣ въ судѣ Поляка Роговского, шляхтича, котрому гайовй паньскй зломали ребро за збране хворосту въ лѣсѣ...“ Сей аргументъ подѣлавъ. Поляки прилучились до насъ, а на другій день и жиды пристали на нашу лісту, выпр сивши на десять выборцѣвъ собѣ одного. Се уступство зробили мы жидамъ, щобы лишь не розпивали нашихъ выборцѣвъ. Такъ отже правыборы въ V-бй курій пѣйшли гладко.

Дня 25 лютого були правыборы зъ IV-ои курій, та тутъ вже Поляки захвативши пару банкнотѣвъ, пѣйшли зъ жидами противъ насъ. Але и такъ були бы намъ нѣчого не вдѣяли, якъ бы не юрба спровадженыхъ зъ Жовкви махерѣвъ-жидкѣвъ, котрй не допускали выборцѣвъ на часъ до салѣ, а комісарь опѣсля выкидавъ ихъ, при другѣмъ же читаню знова ихъ не пускано — и т. д. Въ той способъ Вахнянинова жидѣвско-польска ліста зробила намъ „фу“ и 17 голосами на 1000 голосуючихъ повалила насъ.

——

Зъ **Борщѣвского** пишуть намъ:

Якъ „легально“ переводили ся у насъ правыборы — подаемо зъ множества фактѣвъ ось-деякй, а потѣмъ выскажемо свои загальнй уваги на наведенй факты.

1) Въ громадѣ **Монастирку** правыборы зъ обохъ курій зовсѣмъ не були оголошенй, доперва коли 8-ого лютого комісарь выборчій приѣхавъ у село, почали по селу бѣгати два десятники завѣдомляючи громаду о правыборахъ. Коли на то оповѣщене правыборцѣ почали збѣгатись до канцелярій громадскои, застали тамъ уже обшарникѣвъ и жидѣвъ при голосованю. Комісарь, що правда, вѣдобравъ пару голосѣвъ вѣдъ громадянъ на Андрѣя Мельничука, але коли побачивъ, що обшарницкій кандидатъ Сковроньскій може перепасти, замкнувъ нагло голосоване о годинѣ 10 бй передъ полуднемъ, заявляючи, що мусить ѣхати на обѣдъ. При замкненю голосованя було найменше 15 громадянъ, що не вѣддали ще голосѣвъ, въ самѣмъ льокалю выборчѣмъ, а около 20 чекало на дворѣ; але вѣдъ нихъ комісарь голосѣвъ не вѣдобравъ, хочь Стефанъ Семкѣвъ именемъ дожидаючихъ выразно о се упоминавъ ся. Такимъ способомъ выйшовъ выборцемъ обшарникъ Сковроньскій противъ Мельничука. — Громада внесла протестъ зъ обохъ курій.

2) Въ **Шупарцѣ** вѣдбулись правыборы зъ V. курій 19-ого лютого въ школѣ, а се длятого, що тамъ заѣхавъ комісарь выборчій, бо вѣйтъ, завѣдомляючи громаду о правыборахъ, зовсѣмъ не сказавъ, де вони мають вѣдбути ся. Мимо того зѣбралось до голосованя коло школы около 100 правыборцѣвъ, але ихъ не припустивъ до середины ц. к. жандармъ, стоячій у дверехъ, заявляючи, що „теперь голосує дворъ, а громада має пополудни голосувати“ [пополудни мали вѣдбути ся правыборы зъ IV. курій]. Такимъ способомъ голосували въ V. курій, зъ дуже малымъ выимкомъ, тѣлько двораки й жиды, бо мужикѣвъ не припущено, хочь упоминали ся. Коли двораки и жиды выголосували, замкнувъ комісарь голосоване и поѣхавъ до двора на обѣдъ. На выборцѣвъ выбрано „ржонцу“ и трехъ „микитѣвъ“. Голосу позбавлено найменше 80 правыборцѣвъ. А позаякъ и пополудни при правыборахъ зъ курій IV-ои дѣялись подѣбнй неправильности, то зъ обохъ курій внесла громада протестъ.

3) Въ громадѣ **Трубчинъ** вѣдбулось голосоване зъ обохъ курій цѣлкомъ „тайно“, бо анѣ лістъ выборчихъ не выложено, анѣ нѣхто нѣкому нѣгде нѣчо не оголошувавъ. На „знакъ“ правыборѣвъ зъѣхавъ 13 ого лютого до села якійсь панъ, а громадяне, котрй мали нагоду побачити его, чуючи инстинктово, що се буде ц. к. комісарь выборчій, збѣгли ся до канцелярій громадскои, куда той панокъ заѣхавъ. Бувъ се акуратъ ц. к. комісарь выборчій, якъ кажуть, Гофманъ. Однакъ вѣнъ, побачивши зъ здивованемъ, що мимо цѣлкомъ тайного поступованя таки около 20 правыборцѣвъ збѣгло ся до голосованя, заявивъ, що єму въ канцелярій зимно, и перенѣсъ ся на приходство, де перевѣвъ правыборы безъ правыборцѣвъ. Хто выбраны выборцемъ, громада не знае, бо комісарь, тримаючись здавть ся засады абсолютнои тайности, нѣкому нѣчо не оголошувавъ и поѣхавъ. — Внесено протестъ зъ обохъ курій.

4) Громада **Пищатинцѣ** выбирае двохъ выборцѣвъ зъ V. курій, а правыборы зъ тои курій були назначенй на 27 ого лютого вѣдъ годины 9 до 11-ои передъ полуднемъ. [*NB.* Староство повыначувало тутъ скрѣзь кѣнцеву годину правыборѣвъ, хочь се зъ духомъ ординаціи выборчои незгѣдне, и се було *головною* причиною, що майже всюды *переважна* часть правыборцѣвъ не дѣйшла до голосу, бо комісарѣ выборчй, безъ огляду на присутность чекаючихъ правыборцѣвъ, голосоване о означенѣй годинѣ замикали.] Пищатинцѣ — громада свѣдома, тожь до правыборѣвъ стануло надъ 200 правыборцѣвъ ще вчасно передъ означеною годиною. Комісарь выборчій [п. Гофманъ] приѣхавъ о означенѣй годинѣ, але симъ разомъ не явивъ ся вѣйтъ, котрый при иншѣй нагодѣ вже годину на передъ на всякихъ „комісарѣвъ“ чекав. Глядане за вѣйтомъ тревало около пѣвъ годины и той часъ уже враховано до правыборѣвъ. Вкѣнци жандармъ вѣдшукавъ вѣйта, а коли комісія уконституувала ся [до комісіи покликавъ вѣйтъ лишень одного радного, хочь по мысли ординаціи выборчои повиненъ бы покликати двохъ — и тои практики держались комісарѣ выборчй зъ припорученя ц. к. староства майже скрѣзь] уряджено таке „голосоване“: У дверехъ станувъ зъ одноі стороны комісарь выборчій, зъ другои жандармъ, а въ серединѣ обшарникъ якійсь Веніамінъ Н. Сей обшарникъ почавъ почитувати зъ листы выборчои самыхъ дворакѣвъ та жидѣвъ и вѣдъ тыхъ вѣдбирано голосы въ такѣмъ порядку, якъ п. Веніамінъ читавъ — а майже всѣ мужики чекали. На пѣдставѣ якого §-у ординаціи выборчои мавъ п. Веніамінъ право почитувати обшарникѣвъ и жидѣвъ, якимъ чиномъ тій мали право голосувати передъ всѣми другими правыборцями и на якѣй основѣ мали всѣ мужики обовязокъ чекати, — того цѣлкомъ не знаемо; але видко, що то все мусѣло бути „правно“, бо дѣялось на очехъ и при спѣвучасти ц. к. комісаря выборчого. Що правда, треба признати, що по-пѣдъ руки жандармѣвъ и п. Веніамина перетиснувъ ся такожь де-хто зъ громадянъ, котрй голосно и разъ-по разъ домагались припущеня до голосованя, и вѣдъ тыхъ немногихъ голосы вѣдобрано; коли-жь зачало перетискати ся трохи бѣльше, то комісарь казавъ дверѣ канцелярій замкнути и перевести обрахунокъ, чи [борони Боже!] ліста обшарницка не остала въ меншости. И дѣйстно показало ся, що обшарникамъ и жидамъ, котрй вже всѣ були выголосували, хибло одного голосу до бѣльшости. Тогдѣ п. комісарь вышукавши зъ листы ще Мотя Браксмаєра молодшого, самъ пофатигувавъ ся на дворъ и того до голосованя покликавъ. По вѣдобраню того голосу все вже „штімувало“, отже комісарь, заявляючи, що вже година вызначена минула, замкнувъ голосоване, хочь на голосоване чекало ще найменше 150 правыборцѣвъ и голосно протестували та вѣдобраня голосѣвъ домагали ся. Такимъ способомъ противъ волѣ бѣльшости громады перейшли на выборцѣвъ обшарники пп. Велиновскій и Карчевскій. Голосу позбавлено найменше 150 правыборцѣвъ. — Громада внесла протестъ.

5) Про громаду **Вербѣвка**, де практикантъ староства а теперь „комісарь выборчій“ п. Гофманъ зъ пи аремъ „помылили ся въ математицѣ“, такъ що зъ 34 голосѣвъ упавшихъ на Михайла Цюпѣя зробило ся при скрутінію 22, а зъ що-найбѣльше 16 голосѣвъ упавшихъ на Ханіну Розенбаума зробило ся 28 и Ханіна выйшовъ выборцемъ, — була вже зъ-вѣдки инде допись въ „Дѣлѣ“, длятого тыхъ правыборѣвъ дальше не тыкаемо. Примѣтимо тѣлько, що громада заложила протестъ зъ обохъ курій и внесла жалобу до ц. к. намѣстництва и, якъ пѣзнѣйше насъ повѣдомлено, — тй правыборы були знесенй.

6) Мѣсточко **Скала** надъ Збручемъ числить поверхъ 6000 мешканцѣвъ, зъ тыхъ переважну часть Русинѣвъ, и выбирае 13 выборцѣвъ зъ курій V-ои. Позаякъ нарѣдъ тутъ свѣдомый, то до правыборѣвъ зъ курій V-ои назначеныхъ на 8-ого лютого вѣдъ 9-ои рано до 3-ои пополудни, злягло заразъ зъ початку около 300 правыборцѣвъ мѣщанъ а небавомъ зѣйшло ся ихъ надъ 600. Але до голосованя не доступили, бо стоявшй при дверехъ входовыхъ два жандармы впускали до середины тѣлько жидѣвъ, а зъ христіянъ лише тыхъ [переважно дворску челядь], котрыхъ яко „нетрефныхъ“ припоручали стоячи въ дверехъ Зайда Шварцбахъ и Аронъ Фаерштайнъ. Правыборы въ Скалѣ перевели властиво тй два честнй Халдейцѣ, бо вѣдъ нихъ залежало, хто має голосувати а хто нѣ; хто нѣ, того не припущено. Зъ разу, до годины 11-ои жиды, заповнивши цѣлый льокаль выборчій, навѣть затарасували дверѣ вѣдъ салѣ, а именно два жиды пѣдперли дверѣ зъ середины а поліціянтъ тримавъ зъ надвору, щобы тй правыборцѣ-мѣщане, котрй припадково дѣсталисъ уже до сѣней, не могли увѣйти до самои салѣ. Ц. к. комісарь выборчій удавъ, що нѣчого не чуе и не бачить, хоть мусѣло єму впасти въ очи, що Скала не Палестина та що въ Скалѣ живуть такожь христіяне. До перва о годинѣ 11-бй, на увагу начальника громады Романюка [Русина] зволивъ комісарь запримѣтити бльокаду льокалю выборчого жидами и выйшовши до дверей запевнивъ дожидаючихъ мѣщанъ, що всѣ будуть голосувати, а жандармъ „припоручивъ“ впускати такожь выборцѣвъ „инших обрядѣвъ“. Але що то варта и найлѣпше „polecenie“, якъ „wykonania“ нема! Зъ-разу по упѣмяню ц. к. комісаря перепустили ц. к. жандармы кѣльканацять мѣщанъ; але за якои чверть годины зѣйшло на давну практику: идуть тѣлько жиды и тотй, котрыхъ асистуючй жандармамъ два Халдейцѣ подиктують. При тѣмъ п. комісарь зовсѣмъ не казавъ жидамъ, котрй выголосували, выходити зъ салѣ, хочь таке заряджене було доконечне, жиды лишали ся въ сали ажь до замкненя голосованя, а хмара выборцѣвъ мусѣла чекати на дворѣ на морозѣ, даремно выглядаючи вѣдобраня голосѣвъ. Такимъ способомъ стало ся, що зъ найменше 400 рускихъ мѣщанъ-правыборцѣвъ ледви 37 вѣддало голосы, а прочй „не дѣйшли“ до голосу. Очевидно перейшла ліста зложена переважно зъ жидѣвъ, кѣлькохъ дворакѣвъ и кѣлькохъ „интеллігентѣвъ“. Зъ правыборцѣвъ-мѣщанъ не могло голосувати найменше 500. — Рускй мѣщане внесли протестъ.

7) Въ громадѣ **Глубѣчку**, котра выбирае въ V. курій 6 выборцѣвъ, день правыборѣвъ [15 лютого] зрадивъ поліціянтъ, выграваючи досвѣта межи годиною 6 а 7-ою щось зъ-тиха на бубнѣ; а якъ уже по правыборахъ громада довѣдалась, були правыборы въ V. курій назначенй вѣдъ годины 9 до 12-ои въ полудне. На правыборы зъѣхавъ яко „комісарь выборчій“ п. Лопатиньскій [мимоходомъ сказавши писарь громадскій зъ Озерянъ, не мавши найменшого понятя о ординаціи выборчій и о важныхъ обовязкахъ комісаря выборчого]. Прибувъ доперва о годинѣ 10½ въ Локаль выасистенціи двохъ жандармѣвъ. Локаль выборчій, де мимо „потайного“ оголошеня численно зѣбрали ся правыборцѣ, казавъ п. комісарь [противно, якъ въ Скалѣ] докладно выпорожнити а потѣмъ поставивъ одного жандарма въ сѣнехъ, другого у входовыхъ дверехъ зъ строгимъ припорученемъ, нѣкого не впускати, бо вѣнъ „буде почитувати“. И дѣйстно почавъ „почитувати“, але тѣлько самыхъ дворакѣвъ або иншихъ певныхъ сторонникѣвъ урядовои листы, а щобы богато не „фатигувати ся“, то и се „почитуване“ скѣнчивъ уже о 11¼ и замкнувъ голосоване, такъ що 3-годинный часъ вызначеный староствомъ на правыборы, комісарь зредукувавъ на три квандрансы, а изъ що-найменше 100 правыборцѣвъ вѣддало голосы ледви щось 15, и то дворакы. Коли правыборцѣ, кривдуючи собѣ таке „скорочене“ голосоване, выслали депутацію до комісіи выборчои упѣмнути ся за громадою, то делегата Мілька Цимбалістого „презесъ“ комісіи, вѣйтъ Василь Томковидъ „заѣхавъ въ каркъ“, а п. комісарь вѣдправивъ делегацію зъ нѣчимъ. Потѣмъ заразъ выйшовъ на дворъ и оголосивъ громадѣ о годинѣ 11¼, що правыборы скѣнченй. А закѣнчивъ свое „урядоване“ высказомъ: „а якъ вамъ не рехтъ, то можете протестувати“. Результатъ цѣлого голосованя бувъ такій, що перейшла ліста „урядова“, а „презеса“ комісіи Василя Томковида подавъ Мілько Цимбалістый до суду за чинну зневагу въ урядованю. Описаным способомъ найменше 100 правыборцѣвъ выключено вѣдъ голосованя. Громада внесла протестъ.

8) Въ мѣсточку **Кудринцѣ**, мимо ненależитого оголошеня, якъ майже всюды, стануло 18-ого лютого до голосованя въ 5 курій около 250 правыборцѣвъ. Але помилили ся, сараки, думаючи, що будуть голосувати, бо дверѣ выборчого льокалю, тримавъ зъ середины поліціянтъ, а надто въ дверехъ стоявъ жандармъ, не впускаючи христіяньскихъ выборцѣвъ. Впускано лише майже выключно жидѣвъ и жиды, дѣставши ся до салѣ, вже не выходили вѣдти ажь до кѣнця голосованя. Христіяньскихъ выборцѣвъ, котрй домагали ся припущеня до середины, частував ц. к. жандармъ такими словами: „Що? ты ту прийшовъ ярмарокъ робити? Стуль м—у!“ або: „Ты не вмѣешь по польски? то я тобѣ скажу по нѣмецки, що зубы тобѣ повылѣтають!“ До того всего комісарь выборчій замкнувъ голосоване о якои пѣвъ годины передъ часомъ, коли ще хмара громадянъ чекала на вѣдобране голосѣвъ. Выбрано чотирохъ жидѣвъ и одного „католика“, а коли на шестого голосы розстрѣлились то п. комісарь зарядивъ „выбѣръ тѣснѣйшій“, але казавъ голосувати лишь на одного Ивана Василенку, а на нѣкого другого голосѣвъ не приймавъ. Подѣбно вѣдбули ся того-жь дня пополудни правыборы зъ курій IV-ои. Голосу позбавлено найменше 150 правыборцѣвъ и они противъ такого укороченя своихъ правъ горожаньскихъ внесли протестъ зъ обохъ курій

9) Въ громадѣ **Германѣвка** листы выборчй зовсѣмъ не були выложенй, а часъ выборѣвъ бувъ оголошеный недокладно. Мимо того зѣбрало ся заразъ зъ початку около 150 правыборцѣвъ коло льокалю выборчого. Начальникъ громады Максимъ Пулякъ покликавъ до комісіи двохъ своихъ твердыхъ сторонникѣвъ, радныхъ Федя и Василя Зулякѣвъ. Яко „говоровй“ правыборцѣ засѣли коло комісіи: знаный приятель гр. Борковского учитель Москвиньскій, заступникъ вѣйта Конопскій, лѣсничій Беднарскій и будовничій Соколовскій. Тіи всѣ выголосували насамперед, очевидно на урядову лісту, и остались въ сали ажь до кѣнця выборѣвъ; противно-жь сторонникамъ листы громадскои казавъ ц. к. комісарь заразъ по выголосованю забирати ся зъ салѣ, хочь Петро Ярема, поважный газда, хотѣвъ такожь зѣстати въ серединѣ, щобъ приглядатись выборчому актови. Вѣдъ Петра Бурдейного, Петра Аксентія и Дмитра Сенюка комісарь не хотѣвъ вѣдобрати голосѣвъ, бо въ лістѣ було по кѣлькохъ того самого имени и назвиска, а прецѣнь сидѣли на щось при комісіи вѣйтъ и два радній, котрй могли управнене тыхъ трехъ правыборцѣвъ потвердити. Але утрата голосѣвъ тыхъ правыборцѣвъ пѣйшла головно зъ того, що листы правыборчй въ своѣмъ часѣ не були выложенй до перегляду, отже и не могли бути поправленй. Коли мимо всего ліста громадска почала переважати, хтось зъ комісіи казавъ дверѣ льокалю выборчого, котрй зъразу були на розтяжь отворенй, приперти и нѣкого бѣльше не впускати. И дѣйстно, се на

свій ладъ выконали стоячій при дверехъ жандармы, бо нѣкого зъ правыборцѣвъ-мужиковъ не впустили, хочь въ тімъ самімъ часѣ впустили чотирохъ жидовъ. Що правда, за чверть годины знова отворено салю, але тогдѣ вже комісарь здавсь замкнувъ голосованѣ, бо коли громадяне Василь Пулякъ, Иванъ Катеринюкъ и Василь Синьковъ почали голосувати на лісту громадску то комісарь не хотівъ тыхъ голосовъ приймати а казавъ голосувати на тыхъ, котрымъ „ще голосовъ бракує", такъ якъ бы то бувъ выборъ тѣснѣйшій. Противъ такого порядку запротестували згаданій три правыборцѣ и вийшли зъ салѣ. Прочій громадяне, довѣдавши ся водъ нихъ, що комісарь голосовъ на лісту громадску приймати не хоче, голосно протестуючи водійшли. Такимъ чиномъ не голосувало поверхъ 100 правыборцѣвъ, а перейшла ліста урядова зовсімъ малымъ числомъ водданыхъ голосовъ. Покривдженій громадяне внесли протестъ.

——

Зъ Тернополя пишуть намъ:

Въ понедѣлокъ водбула ся тутъ нарада ц. к. старостовъ зъ округа выборчого Тернополь и т. д. Зъ обчисленя голосовъ мало показати ся, що IV-та курія є для гр. Пінінського пропаща, а навѣть V-та курія — особливо по увязненю рускаго кандидата о. Мироновича — стала для п. Вайсера дуже непевною, бо селяньство незвычайно щиро заняло ся справою выборовъ.

Выборы зъ V-ои курії водбудуть ся въ Тернополи въ будынку рады повѣтовои [де, мимоходомъ сказавши, коридоры вузкій, дуже пригодній до терорызованя выборцѣвъ, коли бъ о то йшло]. Замѣтна рѣчь, що на день выбору посла увольнено водъ науки молодѣжь школъ выдѣловыхъ мужескои и женьскои, бо будынокъ тыхъ школъ стоить супротивъ рады повѣтовои. Що то має значити ся? Голосять, що улицю коло рады повѣтовои обсадять двѣ компаніи войска. По що? — годѣ вгадати. Чи ходить о якій терорызмъ? Певно не зъ стороны Русиновъ! — хочь львовскій Іоллесъ усе телеграфує до N. freie Presse, що кожду пригоду „die Ruthenen haben hervorgerufen"... Дожидаємо четверга нетерпеливо... Що вонъ намъ принесе?!

——

Клеветы прасы польскои. Священикъ о. С. М. зъ Босаръ, пов. гусятинського, простує въ Przegląd-ѣ допись, въ котрій жалувано ся, що „въ Босирахъ не допускано до голосованя анѣ людей дворскихъ анѣ жидовъ, бо тамъ звѣстный о. С. М. одинъ зъ проводировъ стоить на чолѣ". О. С. М. простує сю клевету тыми словами: „Вѣсть, мовь бы не допущено людей дворскихъ и жидовъ до голосованя, є фальшива, бо въ Босирахъ всего на всего є 7 жидовъ голосуючихъ въ 5. курії а одинъ одинокій въ 4-тій, и по нихъ то якъ разъ посылавъ войтъ два разы поліціянта а третій разъ комісарь жандарма, щобы прийшли до голосованя — та ждавъ майже годину. Про недопущене до голосованя не може бути бесѣды вже хочь бы зъ тои причины, бо выборъ якъ звычайно въ Босирахъ бувъ одноголосный и такъ спокійный, що комісарь уважавъ навѣть водповѣднымъ водослати жандармовъ домовь. Паробки же дворскій голосували зъ громадою, бо въ Босирахъ всѣ дорослій паробки суть заразомъ господарями и властителями въ селѣ, а посесорами въ дворѣ суть женщины и малолѣтній, котрій не мають ще права голосованя. Жидовъ, коваля и гандляря худобы не було тогдѣ навѣть въ селѣ, а голосуючій жидъ въ 4-тій курії є старцемъ и тогдѣ мабуть бувъ недужій. Що-до вѣсти, мовь бы я бувъ звѣстнымъ проводиремъ, мушу заявити, що я ще не заслужывъ собѣ на ту честь мѣжь своими приятелями, хочь я бы нею завсѣгды гордивъ ся".

Всѣ дотеперѣшній напасти прасы польскои на руске духовеньство и жалѣ на терорызмъ показали ся безличными клеветами, а однакъ помимо спростованъ оклеветаныхъ людей торочать польскій газеты одно и те саме. Ось вязаночка клеветъ зъ послѣдного числа Gazet-ы Narodow-oи:

„Зъ Борщѣвского: Хлопство, побунтоване и, якъ кажуть, заприсяжене, иде противъ нашихъ кандидатовъ. Духовеньство руске держить зъ Романчукомъ и підпирає Дорундяковъ. Хлопство грозить катастрофою въ дни выборовъ — такть старосты, но и пострахъ войска, котрого прибуте заповѣдають, може зможуть се перепинити."

„Зъ Камѣнецкого. Въ селѣ Нестанчѣ въ день передъ правыборами 16 лютого мѣсцевый парохъ велѣвъ о год. 11 въ ночи зганяти тамошныхъ селянъ на приходство, бо прибувъ тамъ аґітаторъ-радикалъ за-для удѣлевя селянамъ всѣлякихъ наукъ, котрымъ и парохъ прислухувавъ ся зъ увагою. Аґітаторъ говоривъ: Я гой, що митрополита у Вѣдни яйцями обкидавъ. Не ходѣть робити панови, най робить самъ, бо ему робишь цѣле лѣто за чвертку стоколосы. Перекрутивши прозвище дѣдича, велѣвъ зобраным повторяти за собою, що велику утѣху выкликувало. Аґітаторъ-радикалъ въ коротомъ сурдутѣ вправдѣ замкненый — але головный аґітаторъ въ довгомъ сурдутѣ ходить спокійно. Що на се консисторія?"

„Зъ Долинщины. Въ акціи выборчій Русины идуть збитымъ рядомъ, а звязь ихъ зъ соціялістами и значній фонды, котрыми розпоряджають, велять догадувати ся, що цѣла акція є импортована зъ Россіи. Цѣлыми тыднями тутешне хлопство упиває ся и платить за се готівкою. Головными аґітаторами суть рускій священики, а мѣжь ними и такій, котрій доси не брали въ того рода акціяхъ участи, або цѣлкомъ або вельми оглядно. Зъ особъ недуховныхъ вели акцію въ хосенъ нашихъ противниковъ д-ръ Озаркевичь лѣкарь, Павлишь нотарь въ Рожнѣтовѣ и цѣлый рядъ вандровныхъ аґітаторовъ, а мѣжь ними д-ръ А. Могильницкій. Руській священики трудять ся въ читальняхъ давнѣйше основаныхъ и въ новыхъ ad hoc поотвираныхъ, въ церкви и зъ амвонъ. Наслѣдокъ сего такій, що въ многихъ селахъ паробки голосно водгрожували ся, що будуть рѣзати и палити, коли бы старшина поважила ся ити противъ нихъ а зъ панами. Въ деякихъ селахъ звонено въ церкви, коли комісарь выборчій надъѣздивъ, а участь въ правыборахъ була такъ значна, що въ многихъ селахъ не хибло нѣ одного правыборця. Теперь д-ръ Озаркевичь и товариші орґанізують дальшу акцію, именно, щобы выборцѣвъ зъ кождого села проводила и пильнувала на мѣсци выборовъ громада певныхъ людей."

Рівножь зъ Чортковского донесли газеты польскій що тамъ аґітація радикальна прибрала величезній розмѣры, и на доказъ навели мѣжь иншимъ село Слободку джулиньску, де селяне по переведеню правыборовъ зъ 5 курій, коли комісарь выборчій водъѣхавъ, мали зневажити чинно войта и водгрожувати ся, що побють комісаря, скоро прийде на правыборы зъ 4 курій. Скольско правды на тімъ, не знати, але одно лишь промовчали газеты польскій, именно се, що въ Слободцѣ мешкають латинники и що то они такъ погано зрадили справу народову.

Переглядъ політичный.

——

Вчера водбули ся выборы до рады державнои зъ пятои курії въ долѣшній Австрії, Каринтіи, на Моравѣ, Шлеску и въ Сольногородѣ; нинѣ выбирає пята курія въ Краинѣ, Градисцѣ и Истріи, а четверта на Буковинѣ. Завтра кромъ Галичины такожь горѣшна Австрія выбирає зъ пятои курії. У Вѣдни всѣ 5 мандатовъ достали ся антісеміямъ; соціялісты всюды перапали, мѣжь ними такожь д-ръ Адлеръ, редакторъ роботничого дневника Arbeiter Ztg. Такъ само и въ краю вийшли самій антісеміты; такимъ чиномъ здобули они 9 мандатовъ зъ пятои курії. Послами выйшли зъ Вѣдня: Аксманъ, Бельоглавекъ, Люегеръ, Мітермаеръ, Прогаска; зъ краю; о. Шайхеръ, Ґесманъ, Ведраль и Маеръ. Пернерторферъ перепавъ. На Моравѣ выйшли: 3 соціялісты, два Чехи, одинъ христіяньскій соціялістъ, а въ одномъ окрузѣ прийде ще до тѣснѣйшого выбору мѣжь соціялістичнымъ а молодоческимъ кандидатомъ. На Шлеску выбрано одного кандидата зъ нѣмецкого людового сторонництва, а одного соціяліста; польскій кандидатъ Ценцяла перепавъ. Въ Каринтіи вышовъ кандидатъ нѣмецкого стеронництва людового, а въ Сольногородѣ кандидатъ клерикальный.

——

Слѣдомъ Анґлія и Сполученыхъ державъ повнічної Америки, мѣжь котрыми вже, якъ вѣдомо, уложено договоръ въ цѣли мирного полагодженя спорныхъ справъ мѣжь обома сторонами (договоръ ще не затвердженый американьскимъ конґресомъ, але теперь є всякій выгляды на те затвержденє), — заходять ся вже и въ Норвеґіи та Бельґіи, щобы придумати способовъ мирного полагоджуваня мѣжнародныхъ споровъ при помочи розъемного суду. Въ парляментахъ обохъ тыхъ державъ порушено недавно сю справу. Въ Норвеґіи вже водъ давна звѣстный поетъ и заразомъ політикъ Бернштерне-Бернзонъ ширять словомъ и письмомъ такій гадки, длятого тамъ особливо подготовленый вже ґрунтъ для тои справы. Отже теперь и бельґійскій парляментъ высказавъ бажанє, щобы для полагоджуваня мѣжнародныхъ споровъ установлено сталый трибуналъ розъемный. Середъ дебаты забиравъ голосъ такожь міністеръ заграничныхъ справъ и заявивъ, що бельґійске правительство вповни годить ся зъ тымъ бажанемъ и готове попирати всякій заходы въ тімъ напрямѣ.

——

Водповѣдь Греціи, доручена д. 8 с. м. державамъ на ихъ спільну ноту въ справѣ кретеньскій, не є ще докладно знана. Має се бути досыть довге письмо. Грецке правительство водкликує ся въ нѣмъ до великодушности державъ и дає до познаня, що було бы готове водклакати свою фльоту зъ подъ Креты, але заразомъ промавляє за потребою полишеня войска на островѣ. Дотычный уступъ водповѣди звучить: „Въ имя людскости и въ интересѣ успѣшного успокоѣня острова не вагаємо ся, о скольско ходить о водкликанє зъ Креты нашихъ збройныхъ силъ, водкликатись до великодушныхъ замѣровъ державъ. Зъ уваги на те, що подъ Кретою стоить европейска фльота и она, якъ правительство грецке надѣє ся на певно, не пустить на островъ турецкихъ войскъ, не уважаємо за рѣчь конечну, щобы тамъ остали ся всѣ грецкій кораблѣ военній. Однако що-до войскъ грецкихъ уважаємо ихъ полишенє на островѣ за конечне такъ зъ оглядовъ людскости якъ и въ интересѣ привернення тамъ спокою и ладу. Коли державы, узнаючи наше войско, выслане на Крету, за заслугуюче на повне довѣре, надѣлять его мандатомъ втихомиреня острова, тогдѣ зъ певностію стане ся після волѣ державъ. А коли тамъ верне и укрѣпить ся ладъ, тогдѣ можна буде пізнати бажанє народу кретеньского що-до его будучои долѣ." Водповѣдь кінчить ся словами: „Водкликуючи ся до великодушности державъ, просимо ихъ, щобы позволили кретеньскому народови высказатись зъ повною свободою, якого бажає на будуче правительства".

Зъ Креты доносять, що повстанцѣ черезъ шість днівъ, даныхъ Греціи державами на водповѣдь, заховували ся спокійно, а по уплывѣ того речинця дня 8 с. м. вырушили противъ Кандіи (Ираклія). Турецка залога зъ Кандіи выправилась противъ нихъ, и въ трехъ мѣсцяхъ, водаленыхъ водъ Кандіи 8—10 кільом., прийшло до стычокъ. Повстанцѣ водпирають Туркивъ и зближають ся до мѣста. В мѣстѣ схоронило ся якихъ 50.000 утѣкачівъ. Є надѣя, що повстанцѣ не кинуть ся на мѣсто, котре остає подъ опѣкою державъ. Въ Кандіи панує крайна нужда, люде не мають анѣ одежи анѣ пожывы; турецке правительство давно вже не присылає нічого.

Редакція дневника N. fr. Presse выслала мин. мѣсяця свого справоздавця на Крету. Дня 25 прибувъ вонъ зъ Царгороду до Атенъ и пише водтамъ мѣжь иншимъ таке: Въ Атенахъ панує велике одушевленє; иншои тамъ гадки нема якъ только, що Крета мусить злучити ся зъ Грецією. На сю цѣль наплывають міліоны: Греки зъ заграницѣ шлють грошѣ, оружє, амуніцію, сукно на одѣжь, збожє, муку; въ краю подписують зъ пожертвованемъ новій субскрипціи. Коли король якъ-разъ тои днины покликавъ два роки резервы, наспѣло до вечера множество телеґрамъ изъ всѣхъ сторонъ въ тысячами подписовъ: „Мы всѣ пойдемо!" водкликувано ся: „Майно и жите воддамо за святу справу!" Нѣхто не оказує страху о своихъ родныхъ, що идуть або й пійшли вже до бою. Матери зъ радостію выправляють своихъ сыновъ, жѣнки своихъ чоловѣковъ. На березѣ ночувала подъ голымъ небомъ громада покликаныхъ резервістовъ; они весело спѣвали и стрѣляли у воздухъ на слѣпо; нѣхто не оказував смутку. Всѣ перенятій переконанемъ, що идуть бороти ся за справедливу справу.

Просимо Р. Т. нашихъ прихильниковъ: подати намъ завтра зъ кождого мѣсця выбору посла по змозѣ найскорше выслѣдъ голосованя.

НОВИНКИ.

——

— Въ Екатеринодарѣ, кубаньскои области, музикально-драматичный кружокъ аматорскій устровивъ въ днихъ 12 и 18 лютого с. р. двѣ выставы театральній вразъ зъ водчитами и концертами. Чистый дохідъ зъ обохъ спектаклівъ бувъ призначеный — після оповѣстки на афішахъ — „на здвигненє въ м. Полтавѣ дозволеного правительствомъ памятника першому малорускому писателю Ивану Котляревскому". На выставу зъ дня 12 лютого зложили ся: Два перші акты зъ „Рождвяної ночи" Лисенка и фарса Кропивницкого „По ревізіи". Передъ представленемъ бувъ водчитъ П. Крижановского о житю и дѣяльности Котляревского, а по представленю водбувъ ся концертъ. — На выставѣ зъ дня 18 лютого представлено: оперу Артемовского „Запорожець за Дунаємъ" та водевіль Старицкого „Якъ ковбаса та чарка, то минеть ся й сварка". Передъ представленемъ бувъ водчитъ о житю и дѣяльности чорноморского писателя Я. Кухаренка, а по представленю концертъ. — Зъ оповѣстки можна вносити, що катеринодарске товариство аматорске розпоряджає численными силами, бо кромъ того, що въ обохъ представленяхъ выступають въ головныхъ роляхъ майже цѣлкомъ ниші особы, але й хоръ мѣшаный, беручій участь у выставѣ, зложеный зъ 40 особъ. Оба представленя протягнули ся мабуть пізно въ нічь, бо початокъ спектаклівъ означеный на 8½ год. вечеромъ. — Слава Катеринодарцямъ, що при невідрадныхъ водносинахъ по змозѣ заходять ся и трудять ся для народнои справы!

— О. Євгеній Гузаръ уже переставъ убѣгати ся о мандатъ зъ округа Бережаны-Рогатинъ-Підгайцѣ.

— О, Иванъ Билинкевичь изъ Звенигорода просить насъ оголосити отсю его заяву: „За згодою краевого комітету бувъ я зголосивъ свою кандидатуру на округъ Львовъ-Городокъ-Яворовъ зъ IV-ои курії и водносивъ-емь ся до Вп. патріотовъ того округа въ справѣ підпиранья ся. Однакъ коли В. П. Нагорный рѣшивъ ся остаточно кандидувати въ тімъ округѣ, то маю честь заявити, що відступаю водъ кандидатуры и сердечно дякую Вп. патріотамъ підправшимъ ся. — *Ив. Билинкевичь.*

— 25-лѣтный ювілей маршалкованя въ повѣтѣ обходивъ дня 5 с. м. въ Надворнѣй посолъ до сойму краевого и до рады державной о. Корнило Мандичевскій. По торжественныхъ богослуженяхъ, водправленыхъ въ тамошній церквѣ, въ костелѣ и божници при численній участи народу, зібрали ся представителѣ духовеньства обохъ обрядовъ, правительственныхъ и автономічныхъ властій, корпусу офіцировъ тамошнои залоги, повѣтовъ станиславовского, товмацкого и богородчаньского, громадскихъ радъ въ Надворнѣй и Делятинѣ, вкінци и представителѣ сѣльскихъ громадъ и жидовского собору въ гарно прибранѣй сали рады повѣтовои. О год. 12-ій въ полудне віцемаршалокъ п. Григ. Глуховскій въ окруженю членовъ рады повѣтовои провадивъ достойного ювілата и повитавъ его гарною промовою, высказуючи ему честь и признане за довголѣтну дѣяльность. Водтакъ членъ рады повѣтовои судья Танячкевичь, въ довшій рускій промовѣ подѣсь заслуги ювілата для краю и повѣту, и закінчивъ бажанемъ, щобы Всевышній берегъ его ще довгій лѣта для добра краю и повѣту, для котрого вонъ много доброго зробивъ и котрый все годно заступавъ.

— Нападъ цигановъ. Въ ропчицкомъ повѣтѣ коло Глинника перебувала хвалево шайка цигановъ. Не вдоволяючись звычайными крадежами, она урядила собѣ розбишацкій нападъ на домъ Іос. Бещада. Коли-бъ не притомность нападеныхъ, авантура була-бъ скінчила ся кровавo. Напастники побили лише служницю; господарева ихъ проводиръ лише погрозивъ смертію. Коли явили ся повѣдомленій про нападъ жандармы, цигановъ не було вже въ селѣ — щезли якъ камфора. Догадують ся, що той самъ циганъ, котрый провадивъ напастниковъ на хату Бещада, передъ двома роками допустивъ ся въ той самій мѣсцевости злочину убійства — проколовъ одного селянина вилами.

— Серце по правомъ боцѣ водкрыли лѣкарѣ случайно у 64-лѣтного пекаря Фердинанда Піхіянтіого въ Фльоренціи. Піхіянті прийшовъ до шпиталю лѣчити ся на воду пухлину, та при оглядинахъ водкрыли въ него лѣкарѣ ту хибу, зъ якою вонъ прожывъ здоровъ цѣлыхъ 64 лѣтъ. Тому що серце по правій сторонѣ є великою рѣдкостію, лѣкарѣ постановили знати зъ него фотоґрафію при помочи промѣня Рентґена.

— Греко-католицка колеґія въ Римѣ буде зреформована. Буде зъ нея наново выдѣлена давна руска колеґія, котру въ давнѣйшихъ часахъ получено зъ колеґією грекокатоликовъ зъ Греціи и зъ Сицилії. Грецку колеґію водданo вже подъ зверхность грекомельхитского патріярха Юссефа, що приславъ до Риму десять молодыхъ Арабовъ зъ Ливанона, мельхитского обряду, для выобразуваня ихъ на священиковъ. Отже теперь католицкій Румуны, Болгаре и Греки будуть образувати ся разомъ зъ Мельхитами, а Русины будуть перенесенй до давної колеґіи, на котрой водновлена — якъ вѣдомо — жертвувавъ нашъ цѣсарь значну грошеву суму.

— Хитре обманьство. Въ Станиславовѣ лучила ся така пригода: До вдовы по податковомъ поборци З. зголосивъ ся 1-ого с. м. якійсь панъ, що назвавъ себе судовымъ урядникомъ, и показавъ урядовый актъ. Актомъ тымъ наказувало ся пани З. воддати книжочку львовскои щадниці на 1000 зр. до судового депозиту, а то нѣбы тому, що тій грошѣ, и означенй для малолѣтнои дочки панѣ З. мають оставати подъ опѣкою суду. Панѣ З. по смерти мужа воддала справдѣ кількa книжочокъ щадниці до судового депозиту, а предложеный актъ подававъ точно особы помершого мужа та спадковомцѣвъ и тому выдавъ ся ій вірнымъ. Не надумуючись навѣть, она водддала мнимому урядникови книжочки, а той, лишивши ій поквітованє, водійшовъ. По хвили вдовѣ почали насувати ся рѣзній сумнѣвы. Ану-жь то не бувъ урядникъ? Она побѣгла до суду и тамъ дізнала ся, що стала жертвою обману. Вправдѣ панѣ З. повѣдомила заразъ касу ощадности, щобы грошей на книжочку нѣкому не выплачувано, але обманець пропавъ безъ вѣсти.

— Гончій листы розписавъ перемыскій судъ за зелѣзничимъ кондукторомъ Питльованымъ, противъ котрого мала водбути ся карна розправа дня 8-го с. м. за побите въ грудни минувшого року урядниковъ зелѣзничихъ на стації въ Перемышли. Питльованый не ждучи результатовъ слѣдства, передъ кількома тыднями выѣхавъ зъ Львова и на судову розправу не явивъ ся. Подчасъ карно-судового слѣдства выкрыто одень цѣкавый епізодъ зъ житя Питльованого, а именно, що вонъ бувъ ватажкомъ розбишацкои шайки на россійскомъ Подолю. На реквізицію россійскихъ судовъ схвачено Питльованого въ Галичині 1882 р. и засуджено въ Тернополи за розбоѣ на 10 лѣтъ тяжкои вязниці. Тамъ за прикладне поведенє у вязници его амнестіовано вже въ 1889 р. зъ нагоды смерти архіки. Рудольфа.

— Зъ россійского Подолія доносять що тамъ впали останными днями величезній масы снѣгу. Въ мѣсточку Шаргородѣ снѣгъ такъ позасыпувавъ хаты, що сусѣды мусѣли деякихъ жителівъ водкрѣбувати й визволяти зъ непередвиджености неволѣ. Дороги на Подолю и въ сусѣдній Бессарабіи стали зовсімъ непроходимій; богато подорожныхъ, заскоченыхъ въ дорозѣ снѣжною куравою, замерзло.

— Кавція фірмы Гредель. Въ своімъ часѣ подали мы новинку про невыслѣдженого доси обманця, котрый въ имени фірмы Гредель, що має паровый тартакъ въ Демни горѣшній подъ Сколемъ, водобравъ зложену тою фірмою въ львовскій дирекціи зелѣзниць кавцію. Обманця, якъ сказано, не выкрыто. Але зараджене слѣдство кинуло подозрѣнє на ревідента державной зелѣзниці, Кароля Бавдіша, будь-то-бы вонъ бувъ помічный незнаному обманцеви при водобраню кавціи. Его й обжаловано передъ львовскимъ судомъ при-

сяглыхъ. Та вчера, заразъ на вступѣ до розправы, наступивъ цѣкавый звороть. Ото першій покликаный свѣдокъ, урядникъ львовскои дирекціи зелѣзниць Фоґльфенґеръ, середъ вѣдповѣдей на пытаня прокуратора и оборонця такъ запутавъ ся, що радникъ Гайдереръ на внесенѣ прокуратора вѣдославъ его до слѣдчого судьѣ и вѣдложивъ розправу. Пѣсля такого звороту нова розправа опре ся мабуть на новѣмъ актѣ обжалованя, въ котрѣмъ побѣчь обжалованого Бавдіша стане и Фоґльфенґеръ.

— **Мадярска инквізиція.** Передъ коломыйски ъ судомъ ставали минувшого тыжня три Гуцулы, обжалованій о крадѣжь волѣвъ зъ угорского пасовиска въ Б ул. Обжалованій Мих. Шикманъ, Вас. Шикманъ и Панько Вепрукъ въ слѣдствѣ, переведенѣмъ черезъ мадярскихъ жандармѣвъ, признали ся були до вины. Те саме посвѣдчили передъ жандармами й покликанѣ свѣдки. Та въ судѣ показала ся цѣла та крадѣжь въ иншѣмъ свѣтлѣ. Ото всѣ три обжалованій заперечили свои попереднѣ зѣзнання — и пояснили, що до такихъ зѣзнань приневолили ихъ мадярскѣ жандармы инквізиційнымъ способомъ веденя слѣдства, торturами. Жандармы, заковавши одного зъ обжалованыхъ, що не хотѣвъ признати ся до вины, стягали ланцушки такъ сильно, що ему руки обливала кровь. Другихъ двохъ штовхали кольбами, кололи багнетами и сѣкали за вусы. Такъ само они поступали і зъ свѣдками. Головного свѣдка, Марію Кузникъ, жандармы привязали зъ дитиною на рукахъ до крѣсла и до стола и держали ей такъ цѣлу нѣчь. Все те стверджено вже якъ найдокладнѣйше. Въ виду такихъ фактѣвъ судъ присяглыхъ увѣльнивъ обжалованыхъ однодушно, а мадярска инквізиція выкликала лишь загальне обурене. И на що тутъ здасть ся Мадярамъ уряджувати мілленіяльнѣ выст вы на доказъ высокои культурности и цивіліза ціи? Ихъ инквізиція не засоромилась бы й передъ середновѣчною испаньскою.

— **Въ справѣ анонсу „Сирота“** повѣдомляемо интересованыхъ, що дотычна особа вже найшла примѣщене.

— **Женщины-адвокаты въ Россіи.** „С. Пб. Вѣдомости“ доносять, що зъ огляду на судовѣ законы, котрѣ не признавали досѣ женщинамъ права приватнои адвокатскои практики, комісія судовыхъ реформъ проектуе, щобы окружнѣ суды пѣсля свого погляду вѣдказували або признавали женщинамъ право чинности приватныхъ оборонцѣвъ. Великій се крокъ впередъ въ справѣ признаня женщинамъ загально людскихъ правъ и не належить сумнѣвати ся, що адвокатура стане въ коротцѣмъ часѣ однымъ зъ найвдячнѣйшихъ пѣль публичнои працѣ женщинъ. Було бъ лише порадно, — додае названый дневникъ — щобы женщины, котрѣ пестять мрѣѣ о тѣмъ новѣмъ званю, взяли ся скоро й ревно до науки права, бо першѣ испыты для адвокатѣвъ-женщинъ будуть зъ конечности дуже острѣ.

— **Краевый музей въ Черновцяхъ** одержавъ вѣдъ буковиньского сойму 5000 зр. въ двохъ рѣчныхъ ратахъ на фондъ будовы власного дому зъ тымъ услѣвемъ, що будова мусить розпочати ся найдальше въ лютѣмъ 1900 р, Надто на переведенѣ вступныхъ робѣтъ соймъ вызначивъ 300 зр., а міністерство просвѣты, якъ торѣкъ, 5 0 зр.

— **Дрѣбнѣ вѣсти.** У Львовѣ померъ урядникъ выдѣлу краевого, Фел. Авъ, въ 50-бмъ роцѣ житя. — Іос. Кондракъ, робѣтникъ при електричнѣмъ трамваю у Львовѣ, ѣдучи зъ жѣнкою нѣчнымъ поспѣшнымъ поѣздомъ до Мостискъ, заснавъ и пробудивъ ся вже за Мостисками. Не хотячи ѣхати дальше, вѣнъ зважився ся на шаленый крокъ, казавъ выскочити жѣнцѣ черезъ вѣкно, а самъ скочивъ за нею. Жѣнцѣ не стало ся нѣчого, але Кондракъ дѣставъ ся пѣдъ колеса поѣзду, що вѣдтяли ему обѣ ноги, и померъ на мѣсци. — Въ Самборѣ застрѣливъ ся ученикъ V-ои гімн. клясы Островскій. Причина самоубійства незнана. — Выпущеный передъ кѣлькома днями въ Берлинѣ вѣйсковый бальонъ, уносячись у воздухахъ помежи Пилою и Рогѣзномъ, выбухъ. Три офіцири, що були въ кошѣ, спасли ся завдяки приладамъ безпечности. Бальонъ згорѣвъ до тла.

Телеґрамы „Дѣла“.

Трієстъ 10 марта. Розбѣйшлась тутъ поголоска, що другій баталіонъ 77 полку дѣставъ телеґрафічный приказъ приладити ся до 3езди оволочного выѣзду на Крету.

Парижъ 10 марта. Бѣльша часть дневникѣвъ промавляе за тымъ, щобы державы уволили волю Греціи и позволили Кретѣ плебісцітомъ рѣшати о своѣй долѣ.

Канеа 10 марта. Турки напали вчера Грекѣвъ пѣдъ Акротірою. Завзятый бѣй ще тревае. Грецкій консуль и всѣ грецкѣ допису-телѣ уйшли на грецкій корабель.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Высшій судъ краевый у Львовѣ заименувавъ авскультантами львѣвского округа высшого суду краевого асистента львѣвскои дирекціи почтъ и телеґрафѣвъ Арт. Кромпа и судовыхъ практикантѣвъ: Мих. Петрашюрка, Кар. Абґаро Захаріясевича, Генр. Вольского, Стан. Ант. Герстмаиа, Луку Зен. Рогальского и Мартина Калищака.

Цѣна збѣжа и другихъ продуктѣвъ.

6 н. ст. марта 1897.

Львѣвъ: Пшениця 7·65 до 7·70, жито 5·50 до 5·75, ячмѣнь броварный 5·80 до 6·—, ячмѣнь пастевный 4·75 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 12·— до 12·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·25 до 4·70, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, ббѣъ —·— до —·—, бобикъ 4·25 до 4·75, гречка —·— до —·—, конюшина червона 30·— до 50·—, конюшина бѣла 44 — до 50·—, конюшина шведска 30·— до 50·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·— кукурудза стара 5·— до 5·20, кукуруза нова 5·— до 5·20, хмѣль —·— до —·— за 100 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літрѣвъ —·— до —·— зр.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ рынокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѣвъ

I. Друки правничи:

1.	Позовъ въ справахъ дрѣбныхъ лібра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. лібр.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Поданя о екс- и интабуляціѢ, взѣръ а) б) в) г) лібра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію лібр.	по 20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый лібра	по 40	„
9.	Книга довжниковъ „	„ 40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн) „ „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова лібра	по 40	„
14.	Книжка касова „	„ 40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членѣвъ лібра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитѣсть особно.

Александеръ Царевичъ

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченѣмъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ робѣтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѣ письма, мае вѣнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 100 ?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кільоґрамѣвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільоґрамовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільоґрамъ. 4038

Знана вѣдъ многихъ дѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найдѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильнѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожъ найлѣпшои якости краевѣ спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревовка и т. и. горѣвки упривілеевань и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджень.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29. 4912 310—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВѢ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячѣ ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовѣ зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованѣ по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

ВЫЖИМАЧКИ до бѣля зъ вальцями ґумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Маґлѣ комнатнѣ по зр. 24 и 25 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 595

Потребую молодшого концишієнта

Адвокатъ Федакъ

71 3—3

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середнихъ. Пѣсля учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладивъ Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОҐІЯ

на низші кляси шкіл середнихъ. Написавъ Іван Верхратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ зъ руской ботанічнои термінольоґіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Вид. р. 1892. Ціна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропиґійс ій аб у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірниковъ Ботанїки (=6 зол.) або пять примірниковъ Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботанїку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилае ся жадані книжки в протязї чотирох днїв, при чім порто оплачуе автор.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшло доси:

1. **Безталанне сватанє**, образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. **Мертвѣ душѣ** зъ россійского М. Ґоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. **Походъ Собеского пѣдъ Вѣдень** р. 1863 Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. **Оповѣданя О. Я. Конискаго.** Передрукъ зъ „Дѣла“. Цѣна 30 кр.
5. **Нашѣ коляды**, студія Ивана Франка. Передрукъ Цѣна 20 кр
6. **Святый вечеръ**, оповѣданє Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр
7. **Солдатскій розрухъ**, оповѣданє Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. **Украинство на літературныхъ позвахъ зъ Московщиною**, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена ниже поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченѣмъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА

у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности порученый такожъ дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожъ взаґалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнѣмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожъ майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Миколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: К. Бадабана и Алойсія Гібнера

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы 324 18—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2 01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.59	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано

7

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропиґійского, вѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 47 Львовъ, Четверъ 27 Лютого (11 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановский; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler 1., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй донесеня приватий числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Гайдамаки? — чи жертвы шовінізму польского?

Щоденно приносять телеграмы свѣжй вѣсти о новыхъ арештованяхъ въ-посередъселянъ-выборцѣвъ и интеліґенціи рускон. Праса польска, особливо шляхотско-консервативного та пєе до-демократичного напряму, не перестає уѣдати и клеветати въ безличный способъ на миимй неза онній аґітаціи радикальний и москвофільскй середъ населеня рускаго, а для бѣльшои пресіи и ефекту розсѣває ся такй самй клевети черезъ жидовъ въ нѣмецкихъ вѣденьскихъ ґазетахъ.

Мы вже вчера подали обширнѣйшу надѣслану статю п. заг. „Хто виненъ?“ — де безсторонный пова :ный дописуватель на пѣдставѣ власныхъ помѣчень спокѣйно и обективно осудивъ, що въ руху выборчѣмъ у всходнѣй Ґаличинѣ нема нѣякои небезпечнои анѣ незаконнои аґітаціи, а сли бували де розрухи, то они були выкликанй не якимись радикальными або москвофільскими аґітаторами, але мали свое жерело въ тѣмъ, що „centralny sejmowy komitet wyborczy dla wschodniejGalicyi“ зъ п. Войтѣхомъ Дѣдушицкимъ и другими менерами „кола“ польского на чолѣ, пѣдсычуючи до крайности своими вѣдозвами національный шовінізмъ у своихъ земляковъ на Руси, котрымъ прийшло ся при правыборахъ брати участь въ рѣзнѣмъ характерѣ, забажавъ всѣми легальными и нелегальными способами, пѣдступомъ и хитростію, накликуваемъ поліції або й насильствомъ задержати на Руси нановане польскихъ станьчиковъ та ихъ послушниковъ.

Нарѣдъ рускій, — вже зъ природы своей вырозумѣлый, толерантный и спокѣйный, а надто выхованый своимъ духовеньствомъ въ богобоязливости и почутю справ дливости — на чужу кривду, на „розбоє“ и „гайдамацтво“ не ходивъ и не пѣйде. Сумнои памяти для шляхты рѣкъ 1848-ый — то спеціяльность чисто польска. Рускій селянинъ перетревавъ спокѣйно рѣзнй бурѣ и лиха, супокѣйно принимавъ найважнѣйшй суспѣльнй и економічнй реформы, якъ индемнізацію панщины, регуляцію сервитутовъ, знесене и вѣдкупъ права пропінаціи, реформу закона дорогового и тымъ подѣбнй подѣ, котрй живо дотыкали его интересовъ. Навѣть противъ нехристовъ, що піяньствомъ и лихвою розточували его майно, закимъ закономъ укорочено безмежну свѣбоду пявокъ, не пѣдносивъ нѣколи руки. А коли загальный упадокъ економічный хлѣборобского стану въ краю притиснувъ той нарѣдъ тяжкою бѣдою, рускій селянинъ мовчки утѣкавъ — то за Збручь, то зновъ вѣдтакъ за море — и крѣмъ гѣркихъ слѣзъ не знавъ иншого средства вѣдплаты за всѣ нелюдскй сцены и перепоны, на якй вѣдъ хвилѣ вѣдмовы пашпорту ажь до выѣзду зъ границь к ажу бувъ нараженый, хоть уже тогдѣ славетна Gazeta narodowa e tutti quanti побрехеньками и выдумками о насильствахъ емігрантовъ та о рабункахъ могла тыхъ страдальцѣвъ спровокувати.

А коли рускій селянинъ уже надто почувъ кривду або гнетъ, тогдѣ не хватавъ ся за брутальну силу и насильство, але въ своѣмъ правдивѣмъ привязаню стававъ передъ лицемъ свого монарха, щобы пожалуватись и просити о ратунокъ. Такъ выславъ нарѣдъ рускій громадну депутацію до цѣсаря по остатныхъ выборахъ соймовыхъ зъ року 1895-ого и передъ монаршій престолъ занѣсъ свою жалобу.

Успѣхъ тои депутаціи збудивъ въ народѣ пересвѣдчене, що въ державѣ конституційнѣй потреба кождому самому дбати за свои права конституційнй. Досвѣдъ попередныхъ выборовъ за тридцять лѣтъ еры конституційнои и прикладъ хлоповъ мазурскихъ, що станули въ 1895 роцѣ по разъ першій зорганізованй до выборовъ соймовыхъ и осягнули успѣхъ, зробивъ свое. Черезъ розширене права выборчого въ V-тій курій покликано по разъ першій до участи въ правыборахъ людей новыхъ и молодшихъ, котрымъ школа и просвѣта не чужа. Завязане спѣльного краевого рускаго комітету выборчого, котрого третю часть складають самй селяне, розбудило въ народѣ духа и вѣру въ свои силы. Длятого постановивъ нарѣдъ стерегти правъ своихъ и приступавъ зъ свѣдомостію и численно до правыборовъ, щобы выбрати собѣ гѣдныхъ своихъ выборцѣвъ. И що жь тутъ стрѣтивъ?

Не хочемо самй характеризувати звѣстного всѣмъ поступованя и практикъ, що зъ малыми выимками и рѣзницями повтаряли ся при правыборахъ. Мы и другй дневники рускй навели безчисленнй факты неправильностій, посыпались протесты, телеграмы и депутаціи до ц. к. намѣстництва. Але тутъ шовіністична праса польска и „centralny komitet“ гр. Дѣдушицкого пѣднесли крикъ та клеветы на Русинѣвъ — и замѣсть спокѣйного та тактовного усуненя причины до невдоволеня широкихъ масъ выборцѣвъ, почали ся арештованя и душене мнимыхъ бунтовъ и розрухѣвъ. Хто-жь тутъ винуватый?

Пригадаемо братамъ Полякамъ и ц. к. правительству слова посла Леваковского, высказанй въ радѣ державнѣй а котрй теперь дуже на часъ. Посолъ Леваковскій при горячѣй дебатѣ надъ наглячими внесеями зъ нагоды заборонъ вѣчевыхъ въ Галичинѣ сказавъ дня 6 жовтня 1896 дословно такъ:

„Вѣдъ початку конституційнои еры примѣнювано у насъ въ Галичинѣ права, основными законами запорученй, въ такій способѣ, котрый остав въ рѣзкѣй суперечности зъ словами и зъ духомъ тыхъ законовъ... Однако непошановане правъ, запорученыхъ конституцією, надужитя и переступства властей політичныхъ нѣколи передъ тымъ не дѣйшли до такихъ розмѣровъ, якъ въ послѣдныхъ лѣтахъ, а именно въ тѣмъ часѣ, коли Є. Екс. п. міністеръ внутрѣшныхъ справъ бувъ намѣстникомъ, а такожь, якъ се е теперь... Такй надужитя урядниковъ державныхъ мусять у галицкого населеня выклитати заворушеня и огѣрчене хочь-бы вже длятого, що они уходять безкарно. Але они надають ся такожь до того, щобы у населеня вполти переконане, що въ Австрій нема вже нѣкого, до кого бы можна звернути ся зъ просьбою о оборону... Чи-жь не значить се: пѣдкопувати всяку повагу державы, выховувати нарѣдъ до безправія и анархіи? А ролѣ тыхъ выхованцѣвъ чи не находять ся въ рукахъ небезпечныхъ аґітаторовъ, дематоґовъ, ц. к. урядниковъ!... Прошу представити собѣ польского чи рускаго хлопа, котрый собѣ уявлне, що урядникъ е на те, щобы справы рѣшати зовсѣмъ безсторонно. Тымчасомъ вонъ переконуе ся на кождѣмъ кроцѣ, що старосты, а навѣть далеко высшй ще урядники заступають теперь не интересы державы, тѣлько интересы одного сторонництва, — що тй паны такъ поступають, щобы вдоволити тѣлько одно політичне сторонництво, — сторонництво станьчиковске. Що-жь собѣ въ такѣмъ разѣ гадають тй хлопы?...“

Вѣдъ 6-ого жовтня, коли тй слова въ радѣ державнѣй высказавъ не Русинъ але Полякъ, отже свѣдокъ клясичный, до теперь не зайшли нѣякй змѣны въ управѣ політичнѣй краю, навѣть обсада старостъ осталась [зъ выимкомъ Перемышля] незмѣнена...

А если кому ще мало — сли гр. Войтѣхъ Дѣдушицкій и другй члены польского центрального комітету хотять ще удавати, що вѣрять своимъ клеветамъ и выдумкамъ о „antispołecznej“, „antireligijnej“, „moskwofilskiej“, „hajdamackiej etc. agitacyi duchowieństwa ruskiego“, котрыми пуджають правительство, то пригадаемо, що ще до недавна були розрухи и „справы холержиньскй“ зъ нагоды выборовъ, якъ довго центральный комітетъ накидавъ селянамъ мазур кимъ своихъ гербовыхъ кандидатовъ, хоть прецѣнь тамъ середъ польскихъ хлоповъ не було навѣть кому закинути „москальофільскон“ аґітаціи! Лишѣть, панове, нашому селяньству спокѣй и свободу, щобы собѣ самъ выбравъ кандидатовъ посольскихъ, такъ, якъ вы Мазурамъ зъ конечности, хоть не радо лишили, а побачите, що рускій селянинъ выбере своихъ заступниковъ спокѣйно, безъ розруховъ и безъ вѣйска. Якъ же вы, панове зъ центрального соймового комітету, смѣете навѣть думати о довѣрю рускаго мужика до вашихъ кандидатовъ, коли у свого польского хлопа анѣ вы анѣ вашй кандидаты такого довѣря не маете? Вѣдважте ся перевести штучками тамъ выборъ своихъ Криницкихъ, Меруновичѣвъ и тымъ подѣбныхъ нуль, а переконаете ся, дуже болесно, що рускій нарѣдъ, мимо Чернева, Стоянця и т. д. — дуже ще терпеливый!

Та й прецѣнь розрухи при правыборахъ теперь були межи жидами въ Сколѣмъ, и межи латинниками въ Слобѣдцѣ джуриньскѣй, дѣ не було рускихъ „гайдамакъ“ анѣ „москвофільскихъ поповъ“ — а се чей доказъ, що причиною розруховъ — вашъ слѣпый шовінізмъ и накидуване ненавистныхъ народови кандидатовъ.

Мы спокѣйно можемо выжидати успѣху доходжень процесовъ судовыхъ, де всѣ надужитя и кривды выйдуть на свѣтло денне, а есьмо певнй, що они не будуть по сторонѣ рускѣй.

Длятого остерѣгаемо ц. к. правительство, щобы не давало послуху завзятымъ противникамъ Русиновъ и щобы безсторонно рѣшало внесенй протесты и жалобы, а виннымъ за надужитя покарало — а въ той способъ усуне зарааъ причину занепокоеня и розруховъ. Сего вѣдъ краевого правительства выжидаемо безъ проволоки. Periculum in mora...

Зъ руху выборчого.

Краевый рускій комітетъ выборчій выславъ нинѣ довгу телеґраму до цѣсаря зъ жалобою на способъ переведеня теперѣшныхъ выборовъ до рады державнои. Зместъ телеґрамы подамо пѣзнѣйше.

— —

Статистичнй данй убійствъ, поранень и арештованъ, доконаныхъ зъ причины и въ часѣ правыборовъ, выказують:

убитй: въ Черневѣ 1, въ Сколѣмъ 2. въ Стоянци 1 чоловѣкъ;

раненй: въ Черневѣ 4, въ Викторовѣ 4, въ Мужиловичахъ 1, въ Опѣльску 1, въ Сколѣмъ 6, въ Стоянцяхъ 6;

арештовано по-надъ пѣвъ тысяча, але не всѣ факты вѣдомй, а вѣдтакъ майже кождый день приносить новй факты арештованъ.

— —

Зъ округа Теребовля-Гусятинъ одержуемо нинѣ телеґрафічно звѣстку, що тамошнй Русины поставили кандидатомъ зъ IV-тій курій Федька Содомору господаря зъ Беневы.

— —

Зъ Станиславова пишуть намъ:

Въ селѣ Вихторовѣ пѣдъ Галичемъ — якъ вже вѣдомо — выйшли 25 н. ст. лютого народнй выборцѣ зъ V курій величезною бѣльшостію а правыборы зъ IV курій комісарь, несподѣвано занедужавши, вѣдложивъ на неозначеный часъ. По выѣздѣ комісаря влучивъ наганячь Янъ Руґъ на улици двома кулями зъ револьвера Михайла Федика, котрый доси лѣчить ся въ шпитали, а и ганячь Якубъ Цѣйка, забѣгши до школы, пострѣливъ протомъ зъ дубельтовки Юрка Савика и Виктора Третяка. Обѣ стороны удали ся до ц. к. прокуратории. Судъ полишивъ на воли мазуровъ Роґа и Цѣйку, а заарештувавъ пострѣляныхъ Юрка Савика и Виктора Третяка та ще двацять кѣлькохъ вихторовскихъ селянъ, яко пѣдозрѣныхъ о збѣговиско передъ школою. Всѣ они доси сидять въ арештахъ галицкого суду.

Теперь прийшла черга на правыборы зъ IV курій. Тй правыборы урядавъ дня 9 н. ст. марта вѣйтъ Петро Салиґа въ той способѣ, що покликавъ тихцемъ до шкѣлки въ долѣшнѣмъ Викторовѣ, о пѣвъ милѣ вѣдъ канцелярій громадскои, чотирохъ своихъ „певныхъ“: Янкля Шайнера, Гершка Гершберґа, Войтѣха Заніка и Федя Герушиньского. Тй чотири разомъ зъ вѣйтомъ выбрали ся взаимно выборцями зъ IV курій. Покривдженыхъ 200 правыборцѣвъ внесли безпроволочно протестъ и зажадали законного переведеня выборовъ ще передъ 16 марта. Чи сей протестъ що поможе, донесемо.

— —

Зъ Жидачѣвского пишуть намъ:

Нинѣ рано [мабуть 10-ого с. м.] на приказъ ц. к. старосты Ґалецкого жандармъ арештувавъ о. Северина Борачка зъ Яйковець выборця зъ IV-ои курій, и вѣдвезъ его до суду въ Журавнѣ, де обнявъ надъ нимъ опѣку п. Абанкуръ. По арештованю всѣвъ жандармъ на вѣзъ на задне сѣдженє, а о. Борачка посадивъ на передѣ разомъ зъ фѣрманомъ и такъ вѣзъ его черезъ кѣлька сѣлъ до Журавна. Есть се вѣсть справджена и автентична.

Такожь ходить вѣсть, що арештовано о. Корнила Сеника зъ Бережницѣ королѣвскои, выборця зъ курій V-ои и IV-ои. Нотуемо сю погоюску — не знаючи, чи она оперта на правдѣ; може бути, що вороги рускаго народу и духовеньства пустили ей для тероризованя выборцѣвъ.

Комітетъ краевый повиненъ выслати депутацію до намѣстника, президента апеляціи и надпрокуратора, щобы увязненымъ выборцямъ позволено евентуально навѣть за кавціею выконати свои права выборчй.

П. Ґалецкій думае перевести сесй выборы тымъ самымъ способомъ, якъ до сойму. Вчера и передвчера уневажнено въ многихъ селахъ жидачѣвского повѣту, правыборы, де они выпали для народу користно, и несподѣвано переведено новй, а тій переважно выпали на нашу некористь, якъ н. пр. въ Держовѣ, Гнѣздичевѣ и другихъ селахъ.

Вчера выйшовъ зъ Станиславова баталіонъ вѣйска на вѣльнй выборы до Жидачева.

Все те зобравши до купы — можна представити собѣ передсмакъ того раю, якого прайде ся зазнати рускимъ выборцямъ въ Жидачевѣ.

Другій дописуватель пише намъ:

Въ Журавнѣ передъ очима народу, зобраного на торзѣ, переѣхавъ о год. 9-ій рано вѣзъ, а на нѣмъ сидѣли жандармъ зъ насадженымъ баґнетомъ и о. С. Борачокъ пароxъ зъ Яйковець. Вѣзъ заѣхавъ передъ будынокъ суду повѣтового и тамъ пѣсля приказу старосты о. Борачка взято до слѣдчого арешту. За що увязнено о. Борачка, нѣхто не знае. Говорять, що въ день выбору посла мають наступити дальшй увязненя виднѣйшихъ патріотовъ.

Выборцѣ, выбираючись до мѣста на голосоване, пращають ся зъ родиною, свояками и зъ громадою; въ селахъ плачь. Всѣмъ пригадують ся выборы соймовй зъ-передъ пѣвтора року. До сего причинивъ ся мѣжь иншимъ такожь обѣжникъ старосты, розсланый по громадахъ, въ котрѣмъ сказано такъ: „Дойшло до моеи вѣдомости, що по селахъ ширять ся вѣсти, мовь-бы жиды постановили въ день выборовъ допускати ся насильствъ на выборцяхъ-христіянахъ. Вѣсти тй цѣлкомъ безосновнй, а такожь заряджено все, щобы утримати ладъ и спокѣй. Длятого зборонюю якъ найострѣйше, щобы зъ жаднои громады не важено ся проводити громадно выборцѣвъ до голосованя, бо въ такѣмъ случаю ужито бы рѣшучихъ мѣръ осторожности.“ При кѣнци обѣжника говорить ся ще о легальности и запорученю повнои свободы выборчои. Сей обѣжникъ, якъ сказано, выкликавъ по громадахъ занепокоене, бо теперь выборцѣ зданй самй на себе, на случай евентуальнои напасти и провокаціи вѣдъ всѣлякихъ Найдовъ. А звѣстно, що въ сѣмъ случаю може зайти рѣзно интерпретація: якъ розумѣти н. пр. легальну напасть а легальну оборону... и пѣсля того зарядити мѣры осторожности...

— —

Зъ Борщѣвского пишуть намъ:

10) Въ Иваню пустѣмъ перепроваджувавъ правыборы знаный уже зъ Вербовки практикантъ п. Гофманъ, котрый при теперѣшныхъ выборахъ межи всѣми комісарями выборчими тутешного повѣту найбѣльше вславивъ ся и своимъ „урядованемъ“ перевысшивъ навѣть п. Лопатиньского; видко, радъ бы швидко авансувати, и справдѣ говорять тутъ вже голосно, що зразъ по выборахъ стане вѣдъ разу комісаремъ. У того пана заарештувати за просте вѣдозване найчестнѣйшого и найспокѣйнѣйшого господаря або навѣть каза-

ти „въ ланцушки“ закувати — то такъ якъ булку за крейцарь зъѣсти. Н. пр. въ Стрѣлкѣвцяхъ вѣнъ довѣдавши ся, що вилывовымъ чоловѣкомъ въ громадѣ есть господарь Михайло Калинчукъ, по вѣдобранѣ вѣдъ него голосу казавъ ему не знати на пѣдставѣ якого §-у — забирати ся, словами: „Теперь иди ажь до самои хаты и бѣльше менѣ тутъ не показуй ся!“ Коли-жь Калинчукъ, послушный тому наказови, забравъ ся, але маючи ще дѣло до священика поступивъ впередъ на приходство, а вертаючи зъ-вѣдтамъ переходивъ, до нѣкого не обзываючись, коло льокалю выборчого до дому, — то п. Гофманъ казавъ Калинчука прикликати зъ улицѣ передъ себе и запытавши его: „A ty czego tu wrócił?“ — велѣвъ его сейчасъ замкнути до комѣрки — и Калинчукъ просидѣвъ тамъ щось по-надъ пѣвъ годины. Покривдженый за дармо Калинчукъ внѣсъ на п. комісаря за неправне арештованѣ жалобу до суду о переступленѣ зъ §. 331 зак. кар. Але вернѣмъ до предмету.

Иванѣ пусте — громада велика а до того свѣдома; выбирае зъ V-ои куріи 5 выборцѣвъ. Правыборы зъ тои куріи були назначенѣ на 20-ого лютого вѣдъ годины 9 до $10^1/_2$ рано. П. Гофманъ пріѣхавъ доперва о годинѣ 10-ѣй, а першимъ его урядованѣмъ було, що казавъ всѣмъ зѣбранымъ въ сали выборцямъ выбрати ся на двѣръ; коли жь правыборцѣ противъ такого заряджения протестували, бо правыборы е прецѣнь актомъ публичнымъ, то п. комісарь, запевняючи впрочѣмъ выразно, що всѣхъ буде почитувати и вѣдъ всѣхъ голосъ вѣдбере, казавъ жандармамъ салю выпорожнити. Пѣдъ напоромъ жандармѣвъ и впрочѣмъ маючи комісарске слово, що всѣ будуть до голосу допущенѣ, выступили правыборцѣ зъ сали выборчои и въ числѣ звыжь 400 чекали на дворѣ. Протегованый въ повѣтѣ заступець вѣйта [бо вѣйтъ въ Иваню засуспендованый] Максимъ Краевскій покликавъ до комісіи двохъ своихъ приятелѣвъ неписьменныхъ Ивана Паскарика и Назарія Продивуса, зъ которыхъ другій навѣть не есть раднымъ а натомѣсть знаный вѣнъ въ громадѣ яко марнотратникъ и пяница. Зъ такою комісіею почавъ п. Гофманъ „стисле“ а — супротивъ загалу громады такъ сказати-бъ зовсѣмъ „тайне“ урядованѣ тымъ, що справдѣ почавъ почитувати и покликати до середнои найперше жидѣвъ, а потѣмъ лишень тыхъ, которыхъ ему подиктувавъ „презесъ“ комісіи Краевскій, выглядаючи черезъ вѣкно. Коли якого выкликаного, очевидно сторонника „урядовои“ листы не було пѣдъ рукою, то заряджувано за такимъ широкій пошукуваня черезъ жандармерію по подворю, на улици, ба навѣть по сусѣдныхъ огородахъ; — тымчасомъ 400 правыборцѣвъ чекало. Деякѣ зъ сторонникѣвъ Краевского, не зрозумѣвши властивои интенціи честнои комісіи а може зѣ встыду — пошукуванѣ черезъ жандармѣвъ почали утѣкати; але ихъ ще завчасу здоганявъ жандармъ и „цюпасомъ“ спроваджувавъ до голосованя. Такъ н. пр. Николу Перѣжка, котрый утѣкавъ вѣдъ такого голосованя, пѣймавъ жандармъ ажь на огородѣ, а Ханна Біркенфельда привѣзъ вѣдъ воротъ. Вѣдъ такого „цюпасомъ“ спровадженого правыборця вѣдбирала „комісія“ голосъ мало не по чверть годины, щобы часъ минавъ — а 400 правыборцѣвъ завдно чекало на вѣдобранѣ голосѣвъ.

Середъ того, впрочѣмъ до особы п. комісаря дуже вѣдповѣдного урядованя, позвалявъ собѣ п. Гофманъ на менше вѣдповѣдний „фітлѣ“. И такъ: довѣдавши ся вѣдъ презеса комісіи Краевского, що найвилывовѣйшими господарями въ громадѣ е Грацко Бойчукъ Иванъ Гнатюкъ и Онуфрій Никифорчикъ, казавъ вѣнъ собѣ ихъ черезъ жандармѣвъ спровадити до салѣ и тутъ заявивъ имъ, що „за агітацію межи правыборцями“ [nota bene на дворѣ] вѣдбирае имъ голосъ, и потѣмъ казавъ ихъ жандармамъ выпровадити за ворота зъ погрозою, що слы-бы поважили ся вернути, то каже ихъ въ ланцухи покувати! Ну, мы признаемо, що при помочи жандармѣвъ можна легко безборонным людямъ вѣдбирати голосы, але де п. Гофманъ вычитавъ тото, що агітація по-за льокалемъ выборчимъ е рѣчь недозволена? Впрочѣмъ чи вѣнъ переконавъ ся, що тѣ люде дѣйстно агітували, а рѣшци, де то стоить написано, що за дозволену впрочѣмъ агітацію можна комусь вѣдбирати голосъ выборця? Мы трохи знаемо ординацію выборчу и вѣдомо намъ н. пр., що пѣсля §. 20. выключенѣ е вѣдъ голосованя особы стоячѣ пѣдъ курателею, дурноватѣ и т. д., але того нѣгде мы не вычитали, щобы комусь за дозволену агітацію выборчу можна „конфіскувати“ право голосованя. Правыборця Михайла Чубея, котрый — видячи таке очевидно сторонниче и нелегальне поступованѣ комісіи — на голосъ зробивъ на дворѣ увагу, що то все дѣе ся неправно, казавъ ц. к. комісарь выборчій на простый мельдунокъ жандарма всадити до громадского арешту, де вѣнъ и просидѣвъ ажь до покѣнченя правыборѣвъ. Отже маешь, выборче, альтернативу: або мовчи якъ рыба, то к місія урадить таке поступованѣ, що и такъ до голосу не прийдешь, або оббази ся за свою кривду, то тебе замкнуть и однаково голосувати не будешь!

Черезъ заволѣканѣ и пошукуване за правыборцями, которыхъ диктувавъ п. Краевскій, осягнувъ п. Гофманъ такій результатъ, що замкнувши голосованѣ о годинѣ 12 бй [бо, що правда, пѣсля выразнои инструкціи тутешного ц. к. старосты вѣнъ, пріѣхавши пѣзнѣйше, продовживъ часъ голосованя] за двѣ годины вѣдобравъ голосы вѣдъ найбѣльше 40 правыборцѣвъ и „выбравъ“ въ цѣлости урядову листу — коли тымчасомъ найменше 300 правыборцѣвъ надармо очѣкували допущеня до голосу. Позбавлено отже голосу що-найменше 300 правыборцѣвъ. — Громада внесла протестъ.

Отсе лише примѣры „легальности“ правыборѣвъ зъ нашого повѣту, мала тѣлько часть, бо всего не списавъ бы и на воловѣй шкѣрѣ. Взагалѣ внесено черезъ саму лишь канцелярію д-ра Дорундяка 24 протестѣвъ зъ обохъ курій зъ повѣту борщѣвского а 10 протестѣвъ зъ повѣту залѣщицкого, разомъ 34 протестѣвъ. Запротестованѣ правыборы представляють найменше по 100 голосѣвъ, котрѣ для нашихъ кандидатѣвъ треба уважати за пропавшѣ. Внесеныхъ протестѣвъ старостве въ переважнѣй части не увзгляднило, а де выямково увзгляднило, тамъ звѣстными способами, особливо при помочи жандармерія, повновѣ правыборы переведено д я громадъ ще гѣрше, нѣжь за першимъ разомъ. Натомѣсть зъ всею готовостію позносило староство на якѣ-небудь протесты партіи паньскои правыборы въ тыхъ громадахъ, де они выпали для мужикѣвъ користно. Всюды, де на такій протестъ партіи обшарницкои правыборы внесенѣ, переведено повновѣ правыборы зъ непереборающою въ средствахъ безвзглядностію. Про повновѣ правыборы въ Цыганахъ при асистенціи сѣмохъ жандармѣвъ уже въ „Дѣлѣ“ була звѣстка. Въ Ланѣвцяхъ, де цѣла громада въ спосѣбъ гѣдный подиву станула въ оборонѣ свого права, старавъ ся п. Гофманъ при повновныхъ правыборахъ при асистѣ пятьохъ жандармѣвъ и черезъ заарештованѣ и заковане пятьохъ найвилывовѣйшихъ газдѣвъ кинути пострахъ на громаду; але не зовсѣмъ ему пощастило ся, бо громада выбрала однаково цѣлу IV-ту курію по своѣй воли, а зъ курін V-ои оголошено за выбраныхъ двохъ зъ листы громадскои и двохъ обшарникѣвъ. Але и той повновный „выбѣръ“ обшарникѣвъ не дуже ще певный, бо громадскѣ члены комісіи не хотѣли пѣдписати протоколу выборѣвъ и громада заложила протестъ. Изъ пятьохъ арештованыхъ п. Гофманомъ двохъ уже выпущено зъ арештѣвъ, а три маютъ слѣдство въ напрямѣ выкликаня збѣговиска [§§. 279 и 283 зак. кар.] Арештоваными заопѣкувавъ ся д-ръ Дорундякъ; вѣнъ на часъ арешту безкористовно дае увязненымъ проживокъ.

Цѣкава рѣчь, що черезъ арештованя духъ въ народѣ цѣлкомъ не упадае, але противно, гартуе ся и пѣдносить. Всѣ, що потерпѣли за выборы, уважають собѣ то за честь, а цѣла громада глядить на нихъ зъ пошанованѣмъ и подивомъ. „То — кажуть — нашѣ мученики за правду и за нашу долю!“ Одинъ старшій мужикъ казавъ: „Менѣ все одно! я бувъ на вѣйнѣ за нашого монарха и смерти не бою ся. Нехай все заберуть вѣдъ мене, навѣть житє, а я таки правды и справедливости бороната буду. Може колись Богъ милосердный и нашому народови вкоротить тои муки!“

——

Зѣ Стрыя доносять, що на нинѣшнѣ выборы зъ V курін прибули тамъ гузары, а по селахъ розбслано скрѣплений патрулѣ жандармерія. Дописувателѣ польскихъ газетъ полохають вѣстями, мовь бы въ Стрыю заповѣдано навѣть „атентаты динамітовѣ“!

——

Зъ Камѣнецкого зъ села Сѣлець-Беньквъ явили ся нинѣ честнѣ господарѣ у Львовѣ и зъ обуренѣмъ озказують про тяжку кривду, яку учинено громадѣ при правыборахъ. Дня 13 лютого перевѣвъ тамъ правыборы комісарь Яворчаковскій и на выборцѣвъ [по 5 зъ обохъ курій] выйшли кандидаты народнѣ подавляючою бѣльшостію, бо въ V. курін дѣстали 133—140 голосѣвъ [а противники ледви по кѣлька], а въ IV-бй курін 53—70 [а противника 16—20]. Наразъ — якъ кажуть, на внесеный протестъ двохъ противникѣвъ, котрѣ по сихъ правыборахъ пѣйшли були за комісаремъ до двора — несподѣвано на 8-ого марта розписано новѣ правыборы. Рано явили ся два жандармы и люде збѣгли ся ще численнѣйше, нѣжь першого разу. О годинѣ 9-бй комісарь розпочавъ правыборы. Якъ вѣнъ ихъ переводивъ, пожаль ся Боже! Жандармъ бравъ за руку выборцѣвъ, якихъ було треба, и вѣвъ передъ комісаря, а выборець такій не потребувавъ навѣть выголошувати именъ своихъ кандидатѣвъ, бо вѣдчитувавъ ему самъ комісарь. Мимо всего въ V-бй курін выбрано выборцѣвъ по воли громады. Але въ курін выборцѣвъ IV-бй комісарь, вѣдобравши усего 27 голосѣвъ, межи которыми кандидаты противнѣ мали о одинъ голосъ бѣльшости, замкнувъ голосованѣ, подаючи таку причину: „Zamykam wybory, bo pan wachmistrz zasłabł“. Сто и кѣлькадесять правыборцѣвъ, позбавленыхъ права голосованя, почали протестувати: „Дайте намъ голосувати! Мы даемо цѣсареви свои дѣти до вѣйска! мы платимо податки!“ На те комісарь а вѣдтакъ вахмайстеръ жандармеріи загрозили „w imieniu prawa rozchodzić się, bo aresztuję!“

Такъ то пѣдготовляе ся грунтъ пѣдъ выбѣръ пана Барвѣньского, основателя „католицкого руско-народного Союза“!

——

Зъ Ярослава пишуть намъ:

Дня 10 н. ст. марта вѣдбули ся тутъ передвыборчѣ зборы выборцѣвъ зъ курін мѣскон. Розходить ся о мандатъ посольскій зъ мѣстъ Ярославъ-Ряшѣвъ. Зголосили ся два кандидаты: Тадей Романовичъ, членъ выдѣлу краевого и професоръ ярославскои гімназіи Рихликъ. Оба они явили ся на зборахъ и выголосили свои програмы політичнѣ. Помнимо тѣ устулы промовъ, которѣ насъ Русинѣвъ можуть лишь посередно обходити, а згадаемо лишь про се, що вѣдносило ся до т. зв. квестіи рускои. Именно п. Романовичъ уважавъ потрѣбнымъ вплѣтати въ свою промову натяки про Русинѣвъ, а робивъ се зъ тою самою тенденційностію и напастливостію, якою вызначае ся теперь вся праса польска.

И такъ збѣшовши на рухъ людовый, говоривъ п. Романовичъ въ сей спосѣбъ: „Рухъ людовый, въ котрѣмъ скрайнѣ елементы роздули першу грань, стоить теперь на здоровѣй основѣ, бо удало ся досыть завчасу зарадити тымъ скрайнымъ елементамъ, не покликанымъ до веденя проводу. Однакъ въ тѣй очистцѣ зѣ скрайныхъ елементѣвъ повстали иншѣ стороннитва, а то на заходѣ т. зв. соціялъ-демократы, взглядно стояловцѣ, а на всходѣ мѣжь рускимъ людомъ радикалы. До якои крайности (wstecznośći) зайшло у Русинѣвъ радикалѣвъ и хто ними кермуе, выстане навести ось якій недавный фактъ. Ото священикъ рускій а до того деканъ въ теперѣшнѣй борбѣ выборчѣй забувъ ся такъ далеко, що сѣвъ на вѣзокъ и ѣздивъ вѣдъ села до села агітувати — чи знаете за кимъ — за жидомъ, и то до того безвѣроисповѣднымъ, що такъ скажу.“ — При квестіи солідарности кола польского сказавъ п. Романовичъ: „Всѣ послы галицкѣ, числомъ 78 повинни и мусять належати до кола польского, бо того вымагае справа народова и очивина“.

При интерпеляціяхъ и пытанях ставленыхъ до п. Романовича, жадано вѣдъ него близшого пояснення повысшихъ уступѣвъ. Лѣкарь жидъ д-ръ Росберґеръ, назвавши п. Романовича „пророкомъ“, поспытавъ, чи для трехъ мілионѣвъ Русинѣвъ не належить ся нѣ одного посла? На се вѣдповѣвъ п. Романовичъ, що его высказу о колѣ польскѣмъ не треба брати буквально, а впрочѣмъ, о скѣлько знаю, —докинувъ зъ легковаженѣмъ п. Романовичъ— то для Русинѣвъ „призначено“ 10 чи 12 мандатѣвъ. — Въ справѣ клеветы, мовь бы рускій священикъ агітувавъ за жидомъ, запитавъ ярославскій парохъ крыл. о. Хотинецкій зъ вѣдки бесѣдникъ знае про того священика, чи зъ газетъ польскихъ, чи зъ иншого жерела, та щобы выявивъ имя того священика. П. Романовичъ, припертый симъ питанѣмъ, выкручувавъ ся, якъ мѣгъ; застерѣгъ ся, що цѣлкомъ не думавъ обидити греко-католицкій клиръ, довѣдавъ ся про сей фактъ вѣдъ поважныхъ особѣвъ, отже фактъ мусить бути правдивый, а имени священика не може подати, бо самъ его не знае але обѣцюе księdzu listownie donieść. На скѣлько промова п. Романовича була выголошена зъ вызываючимъ самоувѣренѣмъ, такъ противно та друга вѣдповѣдь выказала цѣлкомъ ясно, якъ то навѣть „пророкамъ“ буває дуже прикро вѣдбрѣхувати клеветы. Для Русинѣвъ, проживаючихъ въ Ярославѣ и Ряшевѣ, выстане й того для оцѣнки кандидатуры п. Романовича.

——

Зъ Войнилова [въ Калущинѣ] пишуть намъ:

У насъ у Войниловѣ — якъ попередно въ V-бй курін, такъ и въ IV бй комісарь Совиньскій перевѣвъ выборы лише зъ тою змѣною, що сесій перевѣвъ въ сабашь, коли всѣ жиды дома и можна було ихъ зъ бебехѣвъ вытягати до госованя пѣдъ загрозою приказу комісаря.

Передъ правыборами улиця вѣдъ Калуша заронла ся вѣйскомъ и жандармами; комісарь Совиньскій въѣхавъ до мѣста тріюмфально, окруженый жандармерію, и прибравши грѣзну поставу пороздававъ приказы для жандармѣвъ. Очевидно — анѣ войска, анѣ такои силы жандармѣвъ не було потрѣбно у Войниловѣ, бо наше мѣщаньство—хочь, правда, зорганізувало ся такъ красно, що до голосованя не явило ся всего двохъ и то хорыхъ — поставили собѣ въ якъ найбѣльшѣмъ спокою вѣддати свои голосы. Мѣщаньство руске чи слило на те, що мѣщане-латинники, котрѣ уходять троха за умѣреныхъ, не прийдуть до голосованя, и тымъ чиномъ мѣщаньство побѣдить надъ противникомъ. Однакожь польскій ксьондзъ катихитъ Джюржиньскій загрозивъ, що не припустить до закристіи тыхъ bracі, якъ не прийдуть до голосованя. Черезъ те противникъ стягнувъ усѣ свои силы. Обѣ стороны въ компляѣ станули до боротьбы — и мѣщаньство наше улягло при меншости 20 голосѣвъ. Причины сего: по перше вже сама листа выборча, що засудила насъ на меншѣсть; по друге — п. комісарь Совиньскій майстеръ-спеціялістъ въ переводженю выборѣвъ. Бѣльше якъ половина жидѣвъ голосувало такихъ, где ихъ *силомѣць* затягнено до салѣ выборчои; а шо такій жидъ не знавъ, на кого маѣ голосувати то комісарскѣ наганячѣ Самшонъ Рейдішъ и Шапса Зінґеръ подиктували за него выборцѣвъ — коли тымчасомъ нашихъ выборцѣвъ трактовано такъ, якъ звычайно при кождыхъ „легальныхъ“ выборахъ. Пѣднесемо и то, що якъ котрого жида вже силомѣць. Притаскали передъ льокаль выборчій, а жидъ усетаки упиравъ ся и не хотѣвъ ити до салѣ голосувати, то панъ Совиньскій кѣлькома наворотами выходивъ зъ салѣ до жида на дворъ и попросивъ его чемненько до голосованя. А вже при попередныхъ выборахъ зъ V-ои курін п. Совиньскій по голосованю незвычайно кречно дякувавъ жидамъ, стискавъ имъ руки и все повтарявъ: „Ich danke schön Ihnen!“ „A güten Schabes!“ „A güte Woch!“ Такъ оно выглядають у насъ „legalne“ выборы!

Наконець годѣ промовчати ще и вступни промовы п. Совиньского до выборцѣвъ: „Zwracam uwagę panów obywateli, że w razie potrzeby pozbawię dzieci ojców, bo do tego mam siły“ [нѣбы то войско и жандармѣвъ].

——

Выборчій округъ V-ои курін Коломыя-Надворна, Богородчаны-Косѣвъ-Снятынъ-Городенка есть — якъ вѣдомо — одинокимъ въ V-ои курін округомъ полишенымъ для рускихъ „урядовцѣвъ“. Тамъ народнымъ кандидатомъ, поставленымъ всѣми сторонництвами рускими въ округѣ и затвердженымъ краевымъ рускимъ комітетомъ есть д-ръ Теофіль Окуневскій. До сегодня кандидатура руского „урядовця“ не була оголошена, ажь вечера вечеромъ въ польскихъ дневникахъ появила ся для нея реклямѣ такого змісту: „Польскій центральный комітетъ не поставивъ въ V-бй курін округа Коломыя и т. д. вѣдъ себе нѣякои кандидатуры, але натомѣсть *просить Поляковъ* [очевидно зъ пейсами и безъ пейсѣвъ], щобы голосували за кандидатомъ *митрополичимъ* о. Гробельскимъ, каноникомъ капітулы станиславѣвскои“. — Нинѣ вже будемо знати, якъ пощастить ся сему митрополичому кандидатови.

——

Тѣлько одинъ староста стае кандидатомъ на посла зъ „волѣ народу“, бо ясельскій староста князь Павло Сапѣга цофнувъ свою кандидатуруу по розмовѣ зъ намѣстникомъ, котрый кн. Санґушкою, котрый не позволивъ ему кандидувати. Єдина кандидатура старосты Навроцкого одобрена правительствомъ, бо розходить ся о поборене кандидатуры п. Романчука.

——

Польскій комітетъ центральный затвердивъ кандидатуру Севастіяна Сяры, селянина зъ Острова на IV курію зъ округа выборчого Ярославъ-Чешанѣвъ. [Рускій комітетъ краевый затвердивъ на сей округъ кандидатуру о. Филемона Подолиньского зъ Лазѣвъ.]

Въ Чешановѣ — якъ доносять польскій газеты — вѣдбули ся дня 9 марта передвыборчѣ зборы, на которыхъ явивъ ся кс. Пасторъ, зголошуючи свою кандидатуру зъ V курін. По промовѣ кс. Пастора, забравъ голосъ о. Полошиновичъ зъ Любачева въ имени руского комітету повѣтового, заявлаючи ся за кандидатурою кс. Пастора зъ V курін, а зголошуючи рѣвночасно кандадатуру о. Подолиньского зъ IV курін. О. Подолиньскій уважае своимъ обовязкомъ стояти въ безперервнѣй звязи зъ выборцями, такъ що навѣть готовъ зложити мандатъ, коли бы выборцѣ не були зъ него вдоволенѣ. Пѣсля того выступивъ селяниномъ Сяра, зголошуючи свою кандидатуру зъ IV курін та заявляючи, що селяне хотять выбрати зъ тои курін селянина, бо дотеперѣшнѣ заступники не вмѣли чи не хотѣли вѣдповѣдно селянъ заступати. О. Полошиновичъ заявивъ, що не бувъ бы противный кандидатурѣ селянина, але що въ сѣмъ случаю такій кандидатъ не досыть образованый, то кандидатура о. Подолиньского вѣдповѣднѣйша. Заразомъ внѣсъ подяку для кс. Пастора и поручивъ его кандидатуру. Кс. Пасторъ подякувавъ о. Полошиновичеви за признане, але зъ своеи стороны заявивъ ся за Сярою яко членомъ на кандидатуру зъ IV курін.

Переглядъ політичный.

——

При вчерашныхъ выборахъ до рады державной выйшли послами: на Буковинѣ зъ сѣльскихъ громадъ дотеперѣшній послы Волянъ, Лупулъ и Гормузакі; зъ пятои курії въ Горниціи Словенець д-ръ Ґреґоріцъ, въ Краинѣ Словенець Крекъ, въ Истріи Италіянець Бартолі.

Цѣкаве в чисельне зѣставлене голосуючихъ въ пятѣй курії у Вѣдни. Всѣхъ управненыхъ до голосованя було 277.918; до голосованя приступило 216.809, — отже 77%; зъ того упало на антісемітскихъ кандидатѣвъ 117.102 голосѣвъ, а на соціяльныхъ демократѣвъ 88.350.

——

Про вражене, яке вѣдповѣдь Греціи выкликала у правительствъ европейскихъ державъ, пишуть: Въ Берлинѣ розумѣють, що Греція хоче лише зыскати на часѣ. Державы ледве чи схотять запускати ся зъ грецкимъ правительствомъ въ дальшѣ переговоры; скорѣйше мабуть порадять ся мѣжь собою и приступлять до примусовыхъ крокѣвъ супротя Греціи. Нѣмецке правительство выходить зъ того становиска, що цѣла справа не богато обходить Нѣмеччину; пытаюмъ, що дальше дѣяти, нехай занимають ся тѣ державы, котрыхъ близше обходить справа кретеньска; якъ зачувати, Нѣмеччина рѣдо вѣдступае провѣдъ Россіи. — Въ Римѣ вѣдповѣдь грецка мала справити добре вражѣне. Дневники высказують гадку, що теперь повинні мѣжь державами наступити нові переговоры; се мае бути також поглядомъ правительства. Tribuna дуже хвалить грецку ноту и каже, що Італія не може противити ся бажаню Греціи, що Крета сама рѣшала о своѣй будучій долѣ. Въ Лондонѣ всѣляко задивляють на грецку вѣдповѣдь: лібералы суть ѣй радѣ, дипльоматичній и урядовій круга приняли ся зъ неохотою; въ дипльоматичныхъ кругахъ уважають ся за гасло до примусовыхъ крокѣвъ. — Паріскій Temps пише, що зъ вѣдповѣды грецкои видно бажане, щобы не допустити до окончечного розрыву: але скрытому бажаню грецкого правительства ще бѣльше догодивъ бы такій папѣръ, котрый бы Грецію змусивъ до уступленя.

Зъ Атенъ доносять, що грецкій заступники дипльоматичній, передаючи вѣдповѣдь правительства, мали ще устно заявити: Коли державы згодять ся на те, щобы остаточно вѣддати кретеньскому населенію порѣшене своеи долѣ: то Греція пристане на тымчасове зверхництво султана, вѣдкличе зъ пѣдъ Креты фльоту и вѣддасть свои, выслане тамъ войско пѣдъ розказы комендантѣвъ, якихъ настановлять державы.

Вчерашна неясна телеґрама про уступленя грецкого віцеконсуля и грецкихъ дневникарѣвъ зъ Канеѣ вѣдносила ся до розпорядженя коменданта мѣжнароднои залоги въ Канеѣ, щобы грецкій віцеконсуль, дневникарѣ и взагалѣ всѣ грецкій пѣдданій опустили Канею чимъ швидше.

На те вѣдповѣвъ віцеконсуль, що вѣнъ уступить лише передъ силою; а комендантъ сказавъ, що таки не завагае ся ужити силы. Дальша вѣсть доносить, що того-жь таки дня по полудни віцеконсуль и дневникарѣ справдѣ всѣли на корабель.

Вѣсти зъ Америки.

Въ ч. 9. американьско-рускои „Свободы“ зъ 25 н. ст. лютого знаходимо кѣлька цѣкавыхъ вѣстій, що мусять интересувати и насъ Галичанъ.

Попередъ всего наведемо зъ вѣдтамъ „новый білъ [законъ] имміґраційный“ [ухваленый уже обома палатами а лише дожидаючій потвержденя президентомъ], именно точку дотыкаючу анальфабетѣвъ. Точка тая звучить въ повнѣй основѣ:

„Всѣ особы, фізично здоровѣ, числячѣ понадъ 16 лѣтъ, котрѣ не можуть читати по англійски або въ якѣмъ-будь другѣмъ языцѣ — мають зборонены вступъ до Сполученыхъ Державъ. Вынмокъ пѣдъ тымъ взглядомъ становлять такій неумѣючій читати и писати особы, котрѣ числять бѣльше якъ 50 лѣтъ, а котрѣ суть родичами або дѣдами иммігрантѣвъ числячихъ понадъ 21 лѣтъ, умѣючихъ читати и писати, и если тѣ дѣти або внуки в въ силѣ выживити родичѣвъ або дѣдѣвъ. Рѣвно-жь можуть приходити до Сполученыхъ Державъ дѣти поннзше лѣтъ 16 и женщины, котрѣ не умѣють читати и писати, але мусить бути доведено, що ихъ родичѣ або мужѣ можуть имъ дати вѣдповѣдне удержанѣ.

Кождый, хто прибуде до порту американьского, буде мусѣвъ вѣдчитати 20—25 слѣвъ зъ конституціи Сполученыхъ Державъ на довѣдъ, що умѣе читати. Вѣдтакъ то, що перечитавъ, буде мусѣвъ написати. Конституція Сполученыхъ Державъ буде переложена на всѣ языки, щобы кождый приходячій мѣгъ ся вѣдчитати въ тѣй мовѣ, на якѣй знае читати, если не знае англійского языка.

Женщина, котра не умѣе читати й писати, може бути впущена до Америки зъ мужемъ, если ся мужь вѣдповѣсть всѣмъ приписамъ, котрѣ умѣщенѣ въ білю, якъ такожь всѣмъ вымогамъ, котрыхъ вымагають даваѣйшѣ законы о иммігрціи“.

Постановы сего білю о иммігрціи повинні наши интеліґентні люде зъ тыхъ околиць, зъ-вѣдки наши селяне емігрують, выготувати собѣ, абы мали пѣдъ рукою, коли удасть ся хто до нихъ о пораду въ тѣмъ дѣлѣ.

Нові заострена закона иммігрціиного спинять рухъ емігрціиный, бо доси выходили зъ Европы до Америки люде найбѣднѣйшѣ и найтемнѣйшѣ — не тѣлько Русины, але и Італіянцѣ, Москалѣ и другѣ. Теперь неписьменнымъ дорога заперта.

О. Несторъ Дмитрѣвъ зъ Монтъ-Кармель въ Пенсильвенін мѣстить вѣдозву до Русинѣвъ въ Канадѣ, де мѣжь иншимъ оповѣщуе:

„Въ порозумѣню зъ батькомъ канадійскои емігрціи, зъ правдивымъ Вашимъ опѣкуномъ д-ромъ Олеськовымъ рѣшивъ ся я въ першихъ дняхъ апріля сего року заѣхати до Васъ, щобы передъ Великодными Святами выслухати св. сповѣди, службу Божу на кождѣй мѣсцевости вѣдправити, на Воскресенія Христово разомъ зъ Вами заспѣвати одною грудію „Христосъ воскресе“ и прочѣ духовній потребы полагодити.

Я вже писавъ до Васъ приватно, що завитаю до Васъ, а теперь публично въ часописи заявляю, щобъ устороннти всякій непорозумѣня, якій повстають мѣжь Вами зъ браку душевнои помочи, зъ недостатку того, що кождому чоловѣкови святе и конечно до житя потрѣбне — то есть церкви и священника.“

Вѣдтакъ вѣдзывае ся и до Русинѣвъ въ Сполученыхъ Державахъ:

„Всѣмъ Братямъ Русинамъ зъ Сполученыхъ Державъ, котрѣ мали бы вѣдповѣдній капіталы [300—400 долярѣвъ] и охоту осѣсти на фармахъ въ Канадѣ, подаю до вѣдомости, щобъ якъ найскорше до мене зголошувались по потрѣбній информаціи, щобы можна въ першихъ дняхъ апріля зъ-вѣдси вырушати. Часъ короткій, роботу треба повести скоро и успѣшно, а чимъ бѣльше зголосить ся охотникѣвъ, тымъ таніше вынесе подорожь, бо рядъ канадійскій обѣцяе зниженя на тренахъ [зелѣзницяхъ], якъ буде бѣльше людей ити. При кѣнци мушу запримѣтити, що въ Канадѣ тѣлько можна господарити, а бізнесъ [интересъ] на разѣ не дасть ся провадити.“

Зновъ же Русинъ зъ Канады Антоній Савка надѣславъ [зъ Едны 24 сѣчня 1897] до „Свободы“ таку допись:

„Мы альбертскій Русины празнувалисьмо свѣтлый празникъ Рождества Христового дуже величаво, о скѣлько се можна назвати безъ церкви и священника. Всѣ три днѣ сего празника, въ к трій була сприяюча погода, збирались Русины-кольоністы у честного Ив. Галькова, мого сусѣда, котрый побудувавъ собѣ дѣмъ досыть обширный, де спѣвали-сьмо першого дня наше чудесне „Съ нами Богъ“ пѣдъ моимъ проводомъ. Въ другій день святъ повзяли мы мысль заложити Братство церковне. Щобы однакъ до цѣли добитись, пѣйшли мы по старому звычаю вѣдъ хаты до хаты заколядувати и тымъ способомъ приобрѣли-сьмо 31 членѣвъ, котрѣ на коляду зложила 17 долярѣвъ. На новый рѣкъ зѣбрали ся всѣ члены и выбрали головою Братства [старшимъ братомъ] мене т. в. Антонія Савку, заступникомъ [вторымъ братомъ] Михаила Мельника, а касіромъ честного Константина Немирского, котрому вручили мы и зѣбранѣ грошѣ. — Честь честнымъ господарямъ Ивану Лакусѣ, Ивану Галькову, Теодору Рудику, Іосифови Дѣвенцѣ, котрѣ по-при насъ не жалували труду при заложеню Братства святи теля Христового Отця Николая, *першого рускоцерковного Братства въ Канадѣ*. Дай Боже, щобы въ слѣдъ за нашимъ примѣромъ помножились рускій Братства церковній по цѣлѣй Канадѣ, щобы Богъ давъ дѣждатись на Воскресеніе Господне громко въ краю далекои пѣвнѣчнои Америки заспѣвати „Христосъ воскресе“. При тѣмъ сподѣюсь, що и нашій брата Галичане утѣшать ся прочитавши, що ихъ братя въ далекѣй Канадѣ починають, мовь тій муравлѣ, рухатись и оживати. Вкѣнци здоровлю Васъ всѣхъ братѣвъ Русинѣвъ въ Сполученыхъ Державахъ, Бразилін и въ нашѣй незабвенній Галичинѣ. Прощайте, а о насъ не забувайте! Богъ зъ Вами!“

Зъ Mayfield [въ Пенсильвенін] доносять „Свободѣ“ таку вѣдрадну вѣсть:

„Дня 16 с. м. [лютого] вѣдбули ся въ Mayfield выборы до рады громадскои. Русины стали всѣ якъ муръ до борбы зъ Айрішами [Ирляндцями] и переведи выборы пѣсля своихъ вподобы. Першій разъ увѣйшовъ до рады громадскои звѣстный патріотъ Алексей Шлянта, яко councilman [дозорець дорѣгъ]. Крѣмъ 4 хрунѣвъ Русинѣвъ, котрій якъ побдизькій Поляки въ Прайсвіль тягнули за жидами, всѣ тримали ся солідарно и теперь мають повну надѣю, що Алексей Шлянта, звѣсный зѣ своеи енергіи, позаводить потрѣбній порядки въ мѣстѣ.“

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

——

На засѣданю выдѣлу Наукового товариства им. Шевченка зъ дня 19 лютого и 3 марта полагоджено мѣжь иншими сій справы:

1. Принято въ члены товариства 8 особъ.

2. Установлено сталій днѣ на засѣдане выдѣлу, а то що другу середу о 6 годинѣ вечеромъ.

3. На вѣсть о смерти П. Кулѣша вѣддано покѣйному честь встанемъ зъ мѣсць и постановлено выслати женѣ покѣйного листъ спѣвчутя.

4. Рѣшено выдати розправу п. Кордубы про писанки вразъ зъ таблицями писанокъ.

5. Принято прелімінарь выдаткѣвъ на выдавництва товариства въ роцѣ 1897.

6. Принято внесеня головы товариства що до выдавництвъ на рѣкъ 1897, а то:

а) публикацін етноґрафічній розширити; мѣжь иншими выдати томъ матеріялѣвъ етноґрафічныхъ Вовка [Волкова] зъ Парижа;

б) зъ выдань археоґрафічныхъ выдати томъ II. жерелъ до исторіи Украины-Руси въ сѣмъ роцѣ и друкувати томъ писань Котлярев ского, томъ документѣвъ зъ часѣвъ руху Хмельницкого, призначенй до выдана въ р. 1898 рѣвно-жь принято плянъ зѣбрника драматичнои літературы XVII—XVIII. вв. зложеный д ромъ Ол. Колессою;

в) выдавати Записки въ дотеперѣшнѣмъ обемѣ;

г) выдавати окремій зѣбрники для кождои секціи: природописнои, историчнои и фільольоґічнои, при чѣмъ въ сѣмъ роцѣ выйти мае лише зѣбрникъ секціи природописнои; для зѣбрника секціи фільольоґічнои призначено: студіи етноґрафічній Драгоманова разомъ зѣбранѣ п. Павликомъ и критичну житепись Шевченка написану Кониськимъ [друковану частями] въ рр. 1892—97;

д) вкѣнци на пѣдставѣ постановы давного выдѣлу мае ся сего року выдрукувати Соматольоґію проф. Верхратского.

7. Постановлено розбслати XV-ый томъ „записокъ“ яко I. книжку за рѣкъ 1897-ый тѣлько тымъ членамъ, що заплатили вже вкладку членьску за рѣкъ 1897.

8. На жадане суду постановлено зареструвати выдѣлъ товариства яко фірму друкарнѣ.

9. Ухвалено уложити регулямінъ адміністрацін друкарнѣ.

НОВИНКИ.

——

— П. Василь Нагѣрный скликуе выборцѣвъ округа львѣвского на день 12 н. ст. марта (на суботу) о годинѣ 11-тій рано до льокалю тов. ремѣсникѣвъ „Зоря“ (ул. Краковска ч. 17).

— На потерпѣвшихъ при правыборахъ въ Черневѣ зложили дальше на нашій руки Р. Т. Кость Панькѣвскій зѣ Львова 5 зр., Пятомцѣ дух. семинарін у Львовѣ 10 зр. 30 кр., Молодѣжь академічнои гімназіи 9 зр., о. Андр. Пеленьскій зъ Книгиничь 4 зр. 50 кр., д-ръ Евг. Олесницкій зѣ Стрыя [складку] 20 зр. 20 кр. [Редакція высылае складки на руки д-ра М. Бучиньского въ Станиславовѣ].

— Передконцертовій вправы мѣшаного хору „Львѣвского Бояна“ вѣдбудуть ся завтра, въ пятницю, о 7½ вечеромъ. Зъ огляду на те, що се вправы передпослѣдній и вже лишь одній зъ орхестрою по нихъ наступлять, взывае выдѣлъ всѣхъ членѣвъ, щобы явили ся точно и въ комплетѣ. — *В. Ш.*

— Заходомъ товариства рускихъ ремѣсникѣвъ „Зоря“ въ Коломыи вѣдбуде ся на загальне жадане въ недѣлю 14 го с. м. въ сали касы ощадности представленѣ народнои драмы зъ спѣвами и танцями въ трехъ актахъ Цезара Бѣлиловского: „Катерина, дочка козака Остапа“. Въ I-ѣмъ и III ѣмъ актѣ буде представленый образъ „Русалки на Днѣпрѣ“, освѣченый бенґальскимъ свѣтломъ. Білетѣвъ на представленѣ можна набути въ „Народній Торговли“, а вечеромъ передъ представленѣмъ при касѣ по цѣнахъ: за фотель 60 кр., за крѣсло 35 кр., за партеръ 20 кр., за галѣрію 15 кр. Початокъ о год. 7½ вечеромъ. Тому що выбрана до представленя драма буде въ Коломыи премѣрою, Зоряне сподѣють ся численнои участи мѣсцевои публики.

— Именованя въ судѣвництвѣ. Міністеръ судѣвництва именовавъ радниками краевого суду при трибуналахъ першои инстанціи радникѣвъ краевыхъ судѣвъ: Филем. Выханьского въ Тисьменицѣ для Сянока и Стан. Проминьского въ Залѣщикахъ для Станиславова, дальше повѣтовыхъ судьѣвъ Евг. Абрагамовича въ Ходоровѣ, Іос. Сойку въ Болеховѣ и Януар. Баевского въ Глинянахъ — двохъ останныхъ зъ полишенемъ ихъ на дотеперѣшныхъ становищахъ.

— Медаль доброчинности и філіянтропіи буде невдовзѣ выготовленый на особисте поручене цѣсаря. Зверхна ся вѣдзнака буде удѣлювана не лишь поодинокимъ особамъ але й товариствамъ, що розвивають успѣшну дѣяльность на поли запомаганя убогихъ и гуманности. Дотычне цѣсарске письмо появить ся вже въ найблизшомъ часѣ.

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 42·75 per Stoff z. kompl. Robe. — Tussors und Shantungs-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 per Metr. — glatt, gestreift, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

Seidenstoff-Fabriken G. Henneberg (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Послѣдній вѣсти.

Зъ Давидова въ повѣтѣ львѣвскѣмъ доносять:

При нинѣшныхъ выборахъ посла зъ V. курії селяне убили комісаря выборчого Попеля мѣсцевого управителя дѣбръ. Жандармы застрѣлили двохъ селянъ. Зѣ Львова выѣхала шкадрона кѣнницѣ.

Выслѣдъ нынѣшныхъ выборѣвъ.

Калушъ. Могильницкій дѣставъ 90, Ройовскій 66 голосѣвъ.

Скалатъ. Ярославичъ дѣставъ 76, голосѣвъ, Криницкій 23.

Лѣсько. Голосувало 103 выборцѣвъ. Зъ тыхъ дѣстали: Красносельскій 49, Высоцкій 45, Стапиньскій 9 голосѣвъ.

Перемышль. Нечувані надужитя. Староста не допустивъ выбору комісіи лише самъ занменувавъ комісію. Многимъ выборцямъ не доручено легітимацій. Выборцѣвъ арештують.

Підгайцѣ. Гурикъ дѣставъ 59 голосѣвъ, Богдановичъ 94.

Перемышляны. О. Мироновичъ дѣставъ 68 голосѣвъ, Вайзеръ 65.

Товмачъ. Гурикъ дѣставъ 122 голосѣвъ, Богдановичъ 52.

Стрый. Могильницкій дѣставъ 104 голосѣвъ, Ройовскій 84.

Рудки. Д-ръ Франко 70, Левицкій 43 голосѣвъ.

Ярославъ. Господъ 8, Пасторъ 50, соціялістъ Желяшкевичъ 173 голосѣвъ.

Яворѣвъ. Господъ 58, Пасторъ 75 голосѣвъ.

Ланьцутъ. Господъ 64, Пасторъ 89, Желяшкевичъ 89 голосѣвъ.

Станиславѣвъ. Гурикъ 86, Богдановичъ 114 голосѣвъ.

Живецъ. Кубикъ (стояловець) 107, Зайончекъ 60, Малоха (людовець) 15 голосѣвъ.

Жовквѣвъ. Д-ръ Олѣйникъ 99, Гнѣвошъ 60 голосѣвъ.

Бѣбрка. Могильницкій дѣставъ 79, Ройовскій 52.

Теребовля. Ярославичъ дѣставъ 117, Криницкій 45.

Рогатинъ. Гурикъ дѣставъ 117, Богдановичъ 69.

Жидачѣвъ. Могильницкій дѣставъ 76, Ройовскій 30.

Самбѣръ. Франко 42, Левицкій 118, д-ръ Антоневичъ 1, порожныхъ картокъ 3.

Старѣмѣсто. Красносельскій 2, Высоцкій 50, Стапиньскій 45. (Кандидатуру руску за пѣзно оголошено.)

Бережаны. Мироновичъ 68, Вайзеръ 100.

Золочѣвъ. Два вѣддѣлы вѣйска, жандармѣвъ хмара. До комісіи не выбрано нѣкого зъ Русинѣвъ независимыхъ. Теодора Дацкого зъ Струтина арештовано передъ голосованемъ.

Залѣщики. Ярославичъ дѣставъ 54, Криницкій 90.

Теркопѣль. Выбраный Вайзеръ 484 голосами противъ 442, котрій упали на о. Мироновича.

Турка. Д-ръ Могильницкій 1, Ройовскій 107 голосѣвъ.

Чортковъ. Д-ръ Ярославичъ 77, Криницкій 91 голосѣвъ.

Сокаль. Д-ръ Олѣйникъ 65, Гнѣвошъ 98 голосѣвъ.

Перемышль. Выбраный Левицкій 505 голосами противъ 322 на Франка.

Станиславѣвъ. Выбраный Богдановичъ 469 голосами противъ 456 на Гурика.

Перемышль. Франко 78, Левицкій 130.

Мостиска. Франко 85. Левицкій 46.

Дрогобичъ. Франко 44, Левицкій 168.

Коломыя. На 977 голосуючихъ въ шести повѣтахъ дѣставъ д-ръ Окуневскій 36 а о. Гробельскій 533, за котрымъ переважили Косѣвъ и Надвѣрна.

Станиславѣвъ. Гурикъ перепавъ 13 голосами при великѣй пресіи и надужитяхъ. Голосувало богато невыборцѣвъ.

Бозородчаны Окуневкій 61, Гробельскій 42.

Снятинъ. Окуневскій 89, Гробельскій 59.

Броды. Д-ръ Олѣйникъ. 40, Гнѣвошъ 190.

Камѣнка Д-ръ Олѣйникъ 78, Гнѣвошъ 105.

Броды. Выбраный Гнѣвошъ 523 голосами противъ 409 на Олѣйника.

Збаражъ. Арештовано нинѣ Шмігера, Редчука, Шмігельского.

Зъ *Долины* не маемо ще вѣсти, а она рѣшить о выборѣ або упадку д-ра Могильницкого.

Въ *окрузѣ Борщѣвъ* и т. д. мавъ выйти д-ръ Ярославичъ. Доносять також, що мае бути тѣснѣйшій выборъ.

— **Процесъ за промѣнѣ Рентґена.** Въ окружномъ судѣ въ Чікаго вѳдбуде ся цѣкавый для вченого свѣта процесъ. Молодый Мурінъ Маллетъ, зъ фаху боксе ъ, процесуе ся зъ д-ромъ О. Л. Шмідтомъ о 10.000 долярѳвъ вѳдшкодованя за ушкоджене тѣла промѣнемъ Рентґена. Передъ двома роками Маллетови всаджено пѳдчасъ бѳйки въ тѣло кулю, котрон лѣкарѣ не могли нѣякъ выймити, але котра й не дуже перешкаджала. Намовленый приятелемъ, Маллетъ у вересни минувшого року звернувъ ся до д-ра Шмідта зъ жаданемъ, щобы той при помочи Рентґенового промѣня пересвѣдчивъ ся, де саме та куля застрягла. Д-ръ Шмідтъ державъ пацієнта пѳвъ годины пѳдъ дѣланемъ апарату, дарма що Маллетъ трохи не кричавъ зъ болю. По трохъ тыжднях на его тѣлѣ въ мѣсци, на яке падало промѣне Рентґена, отворила ся болюча рана, и выдѣлюючи рону чим-разъ бѳльше розширяла ся. До половины сѣчня с. р. Маллетъ лежавъ въ шпитали. Тэперь, коли его рана вже загоѣла ся, вѳнъ судово жадае вѳдъ д-ра Шмідта вѳдшкодованя.

— **Дрѳбнѣ вѣсти.** Дня 1-го с. м. въ Пристани пѳдъ Мостами великими знайдено свльно покалѣченого трупа 50 лѣтного Нѣмця кольоніста Ив. Петрушка. Приаретованѣ 17-лѣтный Гарасимъ Гладюкъ и 40-лѣтна Іосифа Муха признали ся до убійства, котрого допустивъ Гладюкъ сѳблько зъ Мухою, щобы позбути ся ѳи коханця въ той самъ скрытоубійчій спосѳбъ, въ якій позбула ся Муха вже двохъ попередныхъ своихъ коханцѣвъ давнѣйше. — Польскій писатель Генрикъ Сѣнкевичъ одержавъ сими днями першій разъ гонораръ за право перекладу повѣсти Quo vadis вѳдъ однои американьскои фірмы въ сумѣ 2.500 франкѳвъ. Було се для него правдивою несподѣванкою, бо доси вѳнъ за право перекладу не дѳстававъ нѣчого, хочь его творы перекладано на многѣ европейскѣ мовы. —

Послѣдни вѣсти.

Холоѣвв. Поновни правыборы въ Холоввѣ скѳнчили ся кроваво. Передъ атакомъ уланѳвъ народъ схоронивъ ся на цвантарь. Пѳдъ стѣнами церкви падали безвинни люде пѳдъ баґнетами и кольбами жандармѳвъ. Нагѳнка за людьми по хатахъ и поляхъ. Арештовано кѳльканацять мѣщанъ, передовсѣмъ выборцѣвъ, и поведено пѳдъ ескортою уланѳвъ до Радехова. Цвантарь осквернены; парохъ вѳднѣсъ ся до консисторіи.

Именованя, перенесеня, вѳдзначеня и пр.

— Именованя. Инспекторами галицкои институціи обезпеченя роботникѳвъ именовано Володисл. Желехѳвского и Брон. Яблоньского.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. В. Ле. вв Пе. Адреса: Phisician et Surgeon Residence 576. Milwanke Avenue, Chicago. — *Вп. М. Сл. вв Ты. во.* Годимось. — *Вп. Я Ян. вв Щ.* Такъ.

Зъ нинѣшнымъ числомъ „Дѣла“ розсилаемо Цѣнникъ насѣня и т. и. Народнои Торговлѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 11 марта. Якъ зачувати, переговорюють правительства мѣжь собою. чи на вѳдповѣдь грецку выслати крайне слово чи може вѳдповѣсти жаданями, на котрѣ бы Греція могла ще подати жаданя зъ своеи стороны. За симъ промавляе Анґлія.

Римъ 11 марта. Говорять, що державы ладять ся вѳзвати Грецію, щобы до 36 годинъ вѳдкликала войско зъ Креты, инакше приступлять до бльокады грецкихъ пристаней. Анґлія маѳ противитись сему.

Берлинъ 11 марта. Нѣмеччина не бере участи въ переговорахъ державъ що-до вѳдповѣди на вѳдповѣдь грецку, а обстае при першѳй спѳльнѳй нотѣ.

Канеа 11 марта. Вѳддѣлъ европейского войска корабельного пѳдъ начальствомъ французкихъ и анґлійскихъ офіцирѳвъ удавъ ся вчера до Кандана, щобы увѳльнити запертыхъ тамъ Туркѳвъ Повстанцѣ пустили ихъ, але вѳдобрали имъ впередъ оружѳ. Вызволеныхъ вывозять кораблями; поки не вывезуть всѣхъ, поти европейске вѳйско полишать ся въ Селінѣ (коло Кандана).

Надѳсланѳ.

Д-ръ мед. Яковъ Біреръ (Bierer)

выслуженый лѣкарь штабовый, бувшій лѣкарь зелѣзницѣ Кароля-Людвика, **осѣвъ въ Станиславовѣ** и ординуе щоденно вѳдъ 3 до 4 по полудни въ домѣ Вп. Галкевичевои при улици Собѣского ч. 18. 4—6
54

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѳй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѳвъ. — Замовленя зъ провінціи вѳдворотно. 4185

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львѳвъ площа Галицка ч. 1.**

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѳстати можна въ тов. „Просвѣта“.

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнѳй мовѣ, великій, обѳймаючій 640 сторѳнъ друку, найновѣйшій зѳ всѣхъ такихъ Молитвенникѳвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) Молитвы щоденни ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои. г) зъ Утренѣ, д) Литурґія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литурґіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѳжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполучені зъ вѳдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Пєсуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній б) щоденій, в) на празникъ Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякі потребы. XI.) Коляды и иншій пѣсни церковній. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дѳстати можна въ канцелярія тов. „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Ставропіґійскѳй и въ переплетничѳмъ заведеню М. Спожарского по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый	—	зр. 70 кр.
2) оправленый на-пѳвъ въ полотно зъ одвѣтными вѳдтисками	—	„ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѳдтисками	1	„ 30 „
4) справленый якъ пѳдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегѳвъ	1	„ 30 „
5) оправленій на-пѳвъ въ шкѳру зъ золоченями и вѳдтисками	1	„ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкѳру зъ золоченями и вѳдтисками	1	„ 60 „
7) оправленыѣ якъ пѳдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегѳвъ	1	„ 80 „

Замовляючій поодиноко Молитвенники зволять присылати на оплату почты 20 кр.

КАСЫ огнетревалѣ знаменитѣ Нр. 0 70 зр., нр. 0 80 зр., нр 1 100 зр., нр. 2 120 зр., н-ръ 3 14 зр. Касы зъ пультами о 10 зр. дорожше поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]
1595

Пѣвець церковный

жонатый, лѣтъ 24 зъ вѳдповѣднымъ голосомъ знаючій точно уставъ и спѣвъ хоральный, пошукуе вѳдповѣдного посады. Близшій вѣдомости ствердить гр.-кат. урядъ парохіяльный въ Гарбузовѣ и Олѣввѣ.
74 2—2

Грибы сушенѣ

1 кільо по 1 зр. 60 кр. посылае **R. Piskora, Habry** (Čechy.) Посылки 5-кільовѣ franco.
75 2—2

МУЖЕСКУ Безсильнѳсть

344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхѳвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Россійске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескѣ силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высилае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѳвск. університету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пѳдоймае ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебникѳвъ, Евангелій, Молитовникѳвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумѳвъ, Мапъ, Дипльомѳвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ**

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѳдъ кѳльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнѳмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншій рѣчи Принимае рѣзьбарскій роботы пѳсля власныхъ плянѳвъ. Выготовлюе всякои величины церковній образы до иконостасѳвъ, престолѳвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побольшуе зъ фотоґрафій портреты. Зъ упованя ц. к. консерваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пѳдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 90—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечае будынки, скотъ, господарскій знаряды, збѳже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкѳдъ огневыхъ** за мо...лво найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „**Днѣстрови**“ можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшѣ сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ“** пѳсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дае якъ найкористнѣйшій услѳвя и выдае полісы и квіты въ рускѳмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вѳдъ своихъ членѳвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Ґарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тѳлько властителямъ реальностей, вѳльныхъ вѳдъ тягарѳвъ, за и рукою двохъ членѳвъ. Зъ позичокъ вѳдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся.
4414

Ц. к. упр. галиц. акційный БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенѣсъ

Контору вымѣны

и

вѳддѣлъ депозитовый

котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезаннинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вѳддѣлъ депозитовый

принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до переховання папіры вартѳстнѣ и дае на нихъ завдатки.

Крѳмъ того впроваджено подѳбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковѣ (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѳчно, депозитарь дѳстае въ сталевѳй касѣ панцирнѳй сховокъ до выключного ужитку и пѳдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важнѣ документы. 374 Д

Пѳдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогѳднѣйшій заряджена.

Принесы дотычно того рода депозитѳвъ одержати можна безплатно у вѳддѣлѣ депозитовѳмъ.

Зѳстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складѳвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 0, 100 и 120 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 0, 3 , 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтѳвъ, при порошку 3 фунтѳвъ высылаемо франко; при вѳдборѣ 6 фунтѳвъ додаемо 5% въ товарѣ.
19

Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

УЧИТЕЛЬ

орґанъ рускаго товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѳдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр. на пѳвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Правдивѣ Берненьскѣ сукняны матеріи

Вѳдтинокъ 3·10 м. довгій, що выстае на 1 мужеске убране коштуе лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатнѣйшои

} правдивои овечои вовны.

Вѳдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерія на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскінесъ, на убраня для державныхъ урядникѳвъ, найделікатнѣйшѣ кам арны и шевіоты и т. п. высилае по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солідности.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНОГО СУКНА **KIESEL-AMHOF** ВЪ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава зґодна зъ пробками.

УВАҐА! Вп. Публицѣ звертае ся увагу особливо на те, що матерій безпосередно замовлені выносять значно таньше, нѣжь замовлені въ перекупнѣвъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высилае всѣ матерій по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату.
55 4—10

До Америки

а вменно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозить найдешевше и подае пояснена безплатно

около пѳвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 2—20

Въ кождѳй рускѳй хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѳкъ 1897.

Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Институту Ставропіґійского, пѳдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 48 Львовъ, Пятница 28 Лютого (12 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатковъ

въ Австрій: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поєдиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по дѣнь 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератовои або ѣк мѣсяце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Нашими кандидатами на послѣвъ до рады державнои зъ куріи четвертои (сельскихъ громадъ) суть дальше:

13) На округъ выборчій Золочѣвъ-Перемышляны: о. **Данило Танячкевичь**, парохъ въ Закомари.

14) На округъ выб. Теребовля-Гусятинъ: **Федько Содомора**, господарь въ Беневѣ.

Просимо ще разъ доносити намъ докладно и вѣрно та безъ пересады о всякихъ противзаконностяхъ и надужитяхъ выборчихъ, подаючи всѣ обставины (часъ, мѣсце, особы, свѣдкѣвъ и т. д.), именно такожь имена провинившихъ ся функціонерѣвъ правительственныхъ.

Не менше взываемо до укладаня протестѣвъ и до высыланя ихъ найдальше до трехъ днѣвъ по урочистѣмъ отвореню рады державнои пѣдъ адресою: Praesidium des Abgeordnetenhauses in Wien.

Вѣдъ Краевого руского комітету выборчого.

У Львовѣ дня 11 н. ст. марта 1897.

Выборы въ V-ій куріи.

Округи выборчій у всходній Галичинѣ:

I. Сянѣкъ, Буковско, Риманѣвъ; Коросно, Змигородъ, Дукля; Ясло; Бжозѣвъ, Динѣвъ; Добромиль, Бирча, Устрики; Лѣсько, Лютовиска, Балигородъ; Старе мѣсто, Стара сѣль.

Управненыхъ до голосованя 1023, голосувало 879; абсолютна бѣльшѣсть 440.

Выступали три кандидаты: Юліянъ Красносельскій (зъ руского комітету краевого), Иванъ Стапиньскій (зъ сторонництва людового), Станиславъ Высоцкій (зъ польского комітету центрального).

Сянѣкъ. На 185 управненыхъ голосувало 178. Красносельскій 56, Стапиньскій 62, Высоцкій 60 голосѣвъ.

Коросно. На 191 управненыхъ голосувало 189. Красносельскій 21, Стапиньскій 103, Высоцкій 52 голосѣвъ.

Ясло. На 156 управненыхъ голосувало 104. Красносельскій жадного голосу, Стапиньскій 45, Высоцкій 57 голосѣвъ. [Тутъ мабуть заходить обстиненція рускихъ выборцѣвъ.]

Бжозѣвъ. На 145 управненыхъ голосувало 61. Красносельскій 6, Стапиньскій 47, Высоцкій 8 голосѣвъ.

Добромиль. На 147 управненыхъ голосувало 146. Красносельскій 16, Стапиньскій 15, Высоцкій 115 голосѣвъ.

Лѣсько. На 107 управненыхъ голосувало 103. Красносельскій 49, Стапиньскій 9, Высоцкій 45 голосѣвъ.

Старе-мѣсто. На 102 управненыхъ голосувало 98. Красносельскій жадного голосу, бо, якъ намъ донесено, руска кандидатура була за пѣзно оголошена; Стапиньскій 45, Высоцкій 50 голосѣвъ.

Вѣддано разомъ голосѣвъ: на Красносельского 148, на Стапиньского 326, на Высоцкого 387; прочій голосы були розстрѣленій. Коли жь нѣхто не одержавъ абсолютнои бѣльшости, заряджено тѣснѣйшій выбѣръ.

При тѣснѣйшѣмъ выборѣ голосувало 765 — абсолютна бѣльшѣсть 383. Иванъ Стапиньскій дѣставъ 338 а Станиславъ Высоцкій 426 голосѣвъ. Неудача Стапиньского — якъ намъ доносять зъ Ясла — наступила зъ причины незаключеня компромісу зъ Русинами.

Выбраный посломъ дѣдичь зъ Ясениці **Станиславъ Высоцкій.**

——

II. Ярославъ, Радимно, Сѣнява, Порохникъ; Ланьцутъ, Переворскъ, Лежайскъ; Чешанѣвъ, Любачѣвъ; Яворѣвъ, Краковець; Городокъ, Янѣвъ.

Управненыхъ до голосованя 921, голосувало 871; абсолютна бѣльшѣсть 436.

Выступали три кандидаты: селянинъ Іосифъ Господъ (зъ сторонництва людового и порученый рускимъ комітетомъ краевымъ), кс. Левъ Пасторъ (зъ польского комітету центрального) и Корнило Желяшкевичь, соціялъ-демократъ.

Ярославъ. На 235 управненыхъ голосувало 215. Господъ 8, Пасторъ 47, Желяшкевичь 178 голосѣвъ.

Ланьцутъ. На 253 управненыхъ голосувало 245. Господъ 64, Пасторъ 89, Желяшкевичь 89 голосѣвъ.

Чешанѣвъ. На 139 управненыхъ голосувало 137. Господъ жадного голосу, Пасторъ 85, Желяшкевичь 52 голосѣвъ. [Въ Чешанѣвскѣмъ Русины згодили ся пѣдпирати кандидатуру кс. Пастора.]

Яворѣвъ. На 140 управненыхъ голосувало 133. Господъ 58, Пасторъ 75, Желяшкевичь жадного голосу,

Городокъ. На 124 управненыхъ голосувало 123. Господъ 71, Пасторъ 50, Желяшкевичь жадного голосу.

Вѣддано разомъ голосѣвъ: на Господа 201, на кс. Пастора 346, на Желяшкевича 309. Коли-жь нѣхто не дѣставъ абсолютнои бѣльшости, заряджено тѣснѣйшій выбѣръ.

При тѣснѣйшѣмъ выборѣ голосувало 744 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 373. Кс. Левъ Пасторъ одер авъ 391, а Желяшкевичь 353 голосѣвъ.

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального кс. **Левъ Пасторъ** парохъ въ Радимнѣ.

——

III. Перемышль, Нижанковичѣ, Дубецко; Мостиска, Судова вишня; Рудки, Комарно; Самбѣръ, Лука; Дрогобичь, Медиличѣ, Пѣдбужь.

Управненыхъ до голосованя 891, голосувало 846; абсолютна бѣльшѣсть 414.

Выступали два кандидаты: д-ръ Иванъ Франко (зъ комітету радикальнои партіи) и д-ръ Витовтъ Левицкій (зъ польского комітету центрального)

	Франко	Левицкій
Перемышль	78	130
Мостиска	85	46
Рудки	70	43
Самбѣръ	43	119
Дрогобичь	44	168
	320	506

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету **д-ръ Витовтъ Левицкій.**

——

IV. Стрый, Сколе; Турка, Борина; Жидачѣвъ, Миколаѣвъ, Журавно; Бѣбрка, Ходорѣвъ; Долина, Болехѣвъ, Рожнѣтѣвъ; Калушь, Войнилѣвъ.

Управненыхъ до голосованя 918, голосувало 882; абсолютна бѣльшѣсть 442.

Ставали два кандидаты: д-ръ Андроникъ Могильницкій (зъ руского комітету краевого) и Казимиръ Ройовскій (зъ польского комітету центрального).

	Могильницкій	Ройовскій
Стрый	104	84
Турка	1	107
Жидачѣвъ	86	36
Бѣбрка	79	52
Долина	42	132
Калушь	90	56
	402	477

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального **Казимиръ Ройовскій**, дѣдичь зъ Гуменова.

——

V. Броды, Лопатинъ, Залѣщѣ; Камѣнка, Буськъ, Радехѣвъ; Жовкѣвь, Мосты великій, Куликѣвъ; Рава, Угнѣвъ, Немирѣвъ; Сокаль, Белзъ.

Управненыхъ до голосованя 987, голосувало 941; абсолютна бѣльшѣсть 471.

Ставали два кандидаты: д-ръ Михайло Олѣйникъ (зъ руского комітету краевого) и Володиславъ Гневошь (зъ польского комітету центрального).

	Олѣйникъ	Гневошь
Броды	46	190
Камѣнка	78	105
Жовкѣвъ	99	60
Рава	120	69
Сокаль	65	98
	408	522

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального **Володиславъ Гнєвошь**, дѣдичь зъ Кутѣвъ.

——

VI. Тернопѣль, Микулинцѣ; Збаражь, Нове село; Золочѣвъ, Зборѣвъ, Олесько; Перемышляны, Глиняны; Бережаны, Козова.

Управненыхъ до голосованя 981, голосувало 888; абсолютна бѣльшѣсть 445.

Ставали два кандидаты: о. Александеръ Мироновичь (зъ руского комітету краевого) и Генрикъ Вайзеръ (зъ польского комітету центрального).

	Мироновичь	Вайзеръ
Тернопѣль	141	91
Збаражь	70	51
Золочѣвъ	55	177
Перемышляны	68	65
Бережаны	68	100
	402	484

Выбраный кандидатъ польского комітету центрального **Генрикъ Вайзеръ**, властитель фабрики въ Сасовѣ.

——

VIII. Станиславѣвъ, Галичь; Рогатинъ, Бурштинъ; Пѣдгайцѣ, Вишнѣвчикъ; Бучачь, Золотый Потѣкъ, Манастириска; Товмачь, Тисьменица, Отинія.

Управненыхъ до голосованя 949, голосувало 926; абсолютна бѣльшѣсть 464.

Ставали два кандидаты: Іосифъ Гурикъ (зъ руского комітету краевого) и Іосифъ Богдановичь (зъ польского комітету центрального).

	Гурикъ	Богдановичь
Станиславѣвъ	86	107
Рогатинъ	117	69
Пѣдгайцѣ	59	94
Бучачь	72	147
Товмачь	122	52
	456	469

Выбраный — при великій пресіи и надужитяхъ, якъ намъ вчера донесено — кандидатъ польского комітету центрального **Іосифъ Богдановичь**, дѣдичь зъ Косова.

——

VIII. Борщѣвъ, Мѣльница; Залѣщики, Тлусте; Чортковъ, Будзановъ: Гусятинъ, Копичинцѣ; Теребовля, Грималовъ; Скалатъ, Пѣдволочиска.

Що до сего округа выборчого вѣсти телеграфічній, навѣть урядовои газеты, дуже помотаній, такъ що до сеи поры ще не звѣстный результатъ. Управненыхъ до голосованя 1007, голосувало... (разъ доносять 956, другій разъ що 961); такожь подають, що въ Скалатѣ на 169 управненыхъ голосувало ино 97, що зновъ не згоджувало бы ся зъ подаными высше числами. Абсолютна бѣльшѣсть припала бы менше бѣльше на число 480.

Ставали два кандидаты: д-ръ Романъ Яросевичь (зъ руского комітету краевого) и Лукіліянъ Кр ницкій (зъ польского комітету центрального).

	Яросевичь	Криницкій
Борщѣвъ	87	106
Залѣщики	41 (54)	90
Чортковъ	77	91
Гусятинъ	77	92
Теребовля	117	45
Скалатъ	76	23
	475 (488)	447

Пѣсля першихъ вѣстей, що наспѣли до Львова якъ урядово такъ и до газетъ, выходило, що д-ръ Яросевичь выбраный посломъ. Пѣзнѣйшій вѣсти донесли, що уневажнено въ Залѣщикахъ д-рови Яросевичеви 13 голосѣвъ за-для хибного (?!) выписаня имени кандидата. Въ наслѣдокъ того не була бы осягнена абсолютна бѣльшѣсть и заряджено тѣснѣйшій выбѣръ наннѣшный день, — тымчасомъ, якъ доносять, въ деякихъ мѣсцевостяхъ вже таки вчерашного дня мавъ вѣдбути ся тѣснѣйшій выбѣръ. Взагалѣ въ тымъ выборомъ „щось стало ся“.

——

IX. Коломыя, Печинѣжинъ, Гвоздець; Надвѣрна, Делятинъ; Богородчаны, Солотвина; Косѣвъ, Куты, Жабе; Снятинъ, Заболотѣвъ; Городенка, Обертинъ.

Управненыхъ до голосованя 997, голосувало 977; абсолютна бѣльшѣсть 489.

Ставали два кандидаты: д-ръ Теофиль Окуневскій (зъ руского комітету выборчого) и вырнувшій въ послѣднѣй хвили крил. о. Иванъ Гробельскій, урядово-митрополичій кандидатъ.

	Окуневскій	Гробельскій
Коломыя	134	122
Надвѣрна	14	124
Богородчаны	61	42
Косѣвъ	38	115
Снятинъ	89	60
Городенка	100	71
	436	534

Выбраный посломъ урядово-митрополичій кандидатъ о. **Иванъ Гробельскій**, крилошанинъ станиславѣвскои капітулы.

——

Округи выборчій въ захѣднѣй Галичинѣ:

X. Вадовицѣ, Бяла, Хшанѣвъ, Живецъ, Мысленицѣ, Вѣлычка.

Управненыхъ до голосованя 918, голосувало 883; абсолютна бѣльшѣсть 442. Выступали три кандидаты: Иванъ Кубікъ (стояловець, на власну руку), бурмістръ Зайончекъ (зъ центр. комітету) и вѣйтъ Войтѣхъ Малоха (зъ людового комітету). Вѣддано голосѣвъ: на Кубіка 551, на Зайончка 169, на Малоху 108.

Выбраный посломъ кандидатъ Стояловского **Иванъ Кубікъ**, столярь.

——

XI. Новый Санчь, Лиманова, Новый Торгъ, Іорданѣвъ, Грибѣвъ, Горлицѣ.

Управненыхъ до голосованя 879, голосувало 807; абсолютна бѣльшѣсть 404. Выступали три кандидаты; Станиславъ Поточекъ (пѣдпертый сторонництвомъ людовымъ), Іосифъ Знамировскій (зъ польского комітету центрального) и Левъ Місьолекъ (зъ рамени Стояловского). Були два голосованя. При першѣмъ голосованю дѣстали: Поточекъ 383, Знамировскій 291, а Місьолекъ 114 голосѣвъ. При тѣснѣйшѣмъ выборѣ впало: на Поточка 341 а на Знамировского 364 голосѣвъ.

Выбрачый посломъ кандидатъ польского комітету центрального **Іосифъ Знамировскій**, вѣйтъ зъ Криницѣ.

——

XII. Тарнѣвъ, Бжеско, Бохня, Домброва, Мелецъ, Пільзно.

Управненыхъ до голосованя 926, голосувало 891; абсолютна бѣльшѣсть 446. Выступали два кандидаты: д-ръ Францъ Вінковскій (зъ сторонництва людового) и кс. Адамъ Копиціньскій (зъ комітету центрального); третій кандидатъ Сулчевскій выступивъ на власну руку. Були два голосованя. При першѣмъ голосованю впало: на Вінковского 427, на Копиціньского 404, на Сулчевского 51 голосѣвъ. При тѣснѣйшѣмъ выборѣ дѣставъ: д-ръ Вінковскій 412 а кс. Копиціньскій 380 голосѣвъ.

Выбраный посломъ кандидатъ сторонництва людового д-ръ **Францъ Вінковскій**, концепістъ адвокатскій зъ Тарнова.

——

XIII. Рящѣвъ, Ропчицѣ, Дембаця, Фрыштакъ, Кольбушова, Тарнобжегъ, Нисько.

Управненыхъ до голосованя 860, голосувало 851; абсолютна бѣльшѣсть 426. Выступили ажь чотири кандидаты: кс. Кароль Фішеръ (зъ комітету центрального), селянинъ Иванъ Мончка (зъ сторонництва людового), о. Иванъ Негребецкій зъ Залѣся (поставленый противъ власнои волѣ, селянами зъ Рящѣвского) и Іосифъ Тибурчи (мабуть стояловець). Були два голосованя. При першѣмъ голосованю дѣстали: кс. Фішеръ 355, Мончка 128, о. Негребецкій 132 и Тибурчи 173 голосѣвъ. При тѣснѣйшѣмъ выборѣ вѣддано голосѣвъ: на о. Негребецкого 101, котрѣ уневажнено, бо кандидатъ не входивъ до тѣснѣйшого выбору; — на кс. Фішера 367 а на Тибурчого 291.

Выбраный посломъ кандидатъ комітету центрального кс. **Кароль Фішеръ.**

——

Два округи выборчій зъ безпосереднымъ голосованемъ:

XIV. Мѣсто Львѣвъ зъ судовыми повѣтами Львѣвъ, Щирець, Винники.

Въ мѣстѣ Львовѣ на 29.128 управненыхъ до голосованя, голосувало 14.960, а зъ того вѣддано голосѣвъ: на соціяліста Ивана Козакевича 9.435, на Ернеста Брайтера 1.845, на Едмунда Мохнацкого (кандидата комітету центрального) 3.235.

Въ судовыхъ повѣтахъ було 23.186 управненыхъ до голосованя. Зъ 18 мѣсцевостей, де вѣдбувало ся голосованє наспѣли вже справозданя и зъ нихъ выходить, що на 10.425 вѣдданыхъ голосѣвъ впало: на Козакевича 3.747, на Брайтера 2.239 и на Мохнацкого 2554 голосѣвъ. Зъ трехъ мѣсцевостей: Ярчева, Бѣлки и Давидова нема ще справозданъ, але коли и въ нихъ буде така сама пропорція голосѣвъ, то соціялістъ Козакевичь осягне абсолютну бѣльшѣсть. Взагалѣ можна вже теперь вносити, що зъ округа львѣвского выйде посломъ соціялістъ **Иванъ Козакевичь.**

XV. Мѣсто Краковъ зъ судовыми повѣтами.

Въ мѣстѣ Кракові на 19.709 управненыхъ и въ округахъ судовыхъ на 23.922 управненыхъ — голосувало 28.699. Соціялістъ Игнатій Дашиньскій дбставъ 21.302 голосовъ; кандидатъ сторонництва людового д-ръ Стефанъ Миколайскій 3445 а кандидатъ комітету центрального кн. Поніньскій 3059 голосовъ. Выбраный посломъ соціялістъ **Игнатій Дашиньскій.**

Результатъ выборовъ зъ V-ои курії зъ чотирнацяти округовъ (бо выборъ въ округѣ Борщевъ-Скалатъ ще не порѣшеный) представляе ся такъ, що выбрано: девять кандидатовъ польского комітету центрального, одного кандидата сторонництва людового, одного урядово-митрополячого кандидата-Русина, двохъ польскихъ соціялъ-демократовъ и одного стоялювця.

Округи выборчій у сходній Галичинѣ чисто руськи (а суть ихъ сѣмъ: Перемышль, Стрый, Броды, Тернополь, Станиславовъ, Борщевъ и Коломыя) тримали ся славно, коли зважити, що кандидаты польского комітету центрального вознесли побѣду лишь незначною большостію голосовъ, не перевышаючою деколи сотки, а спадаючою н. пр. въ округѣ станиславовскомъ до незначного числа 13 голосовъ. Число голосовъ, вотованыхъ на кандидатовъ затвержденыхъ краевымъ комітетомъ рускимъ, выносить 2592, що въ порівнаню зъ загальнымъ числомъ голосуючихъ въ тыхъ округахъ (5575) выказуе 46%; — на голосы вотованій противнымъ кандидатамъ припадае 52%, а два процентъ голосовъ або розстрѣлили ся або ихъ уневажнено. Коли-жь ще возьмемо подъ розвагу, що въ округи выборчій 5-ои курії влученій суть и всѣ мѣста (навѣть и тій больші, що входять до курії мѣскои), котрій на выборцѣвъ дали выключно елементъ ворожій Русинамъ, то мусимо прийти до пересвѣдченя, що побѣда польскихъ кандидатовъ опирае ся на дуже хисткій основѣ и могла бути довершена лишь при найбольшомъ поворсованю. Що такъ було, про се свѣдчать нашій справоздання зъ руху выборчого.

За чотири днѣ приступае до урны выборчои курія сѣльска, а зъ вчерашныхъ выборовъ повинна вознести неодну для себе науку — и що найважнѣйше скрѣпити свои надѣ на побѣду. Въ деякихъ повѣтахъ прикрыли честній и свѣдомій выборцѣ-патріоты своими голосами въ двое або трое голосы хрунѣвъ, а коли такъ само поступлять и при выборахъ зъ четвертои курії, то побѣда буде славна и стане намъ розрадою за неудачу въ пятій курії.

Длятого кличемо до загалу Русиновъ, до всѣхъ честныхъ выборцѣвъ-патріотовъ: Покладайте надѣ на побѣду въ четвертій курії и приступайте до голосованя въ имя справы народнои зъ повною свѣдомостію и неустрашимостію!

Вѣсти зъ выборовъ въ V курії.

Зъ Станиславова пишуть намъ:

И такъ нашъ кандидатъ Іосифъ Гурикъ перепавъ офіціяльно 13 голосами: кажу „офіціяльно“, бо въ дѣйстности выборъ представляе ся инакше. Самъ молодый граф Дѣдушицкій [сынъ Войтѣха зъ Озуполя] выразивъ ся, що Богдановичь мавъ властиво только 5 голосовъ больше, а по выборахъ нашого обчисленя Гурикъ мавъ въ самомъ повѣтѣ станиславовскомъ кольканацять голосовъ больше.

Поляки, жидова и само староство розвинули шалену противзаконну агітацію. Въ салях выборчихъ бувъ натовпъ жидовъ-агітаторовъ, панковъ и розного рода индівідувовъ, що не були выборцями, але зъ титулу подпираня „szlachetnej polskiej sprawy“ и „ratowania ojczyzny“ мали вступъ и були фаворизованій урядниками староства. Невыборцѣ, коли були за Богдановичемъ, доставали карты легітимаційнѣ; за те нашихъ правдивыхъ выборцѣвъ або не впускали до саль, або штовхали, або й выкидали. Нашъ выборець не мавъ права хочь-бы слово промовити до другого; за те жидамъ и панкамъ невыборцямъ було все вольно. Се фактъ, що голосували й невыборцѣ и на те е свѣдки. Н. пр. Мицько найнужденнѣйше індівідуумъ зъ Ямницѣ, хочь навѣть не мавъ права выборчого, показуваючи людямъ карты и голосувавъ на Богдановича. Жидова и другій агітаторы на очехъ комісіи выдирали выборцямъ карты а напихали имъ другій. Цѣкава рѣчь, що *выборцѣ доставали зъ староства картки голосованя зъ выдрукуваным уже именем Богдановича.* Такихъ колька картъ маемо у себе и долучимо до протесту. Такожь фактъ се, що жиды [н. пр. Рафаель Ваттенберґъ зъ Клузова] выкидали картки голосованя другимъ жидамъ и тій опосля голосували. Кажуть, що выборъ кабзана Богдановича коштувавъ 15.000 зр. Рѣчь можлива, бо самъ Богдановичь, вертаючи онодгы зъ Галича, говоривъ до Людвика Матковского зъ Озуполя, що везе до Станиславова 4000 на выборы и показавъ ему 4 тысячки. Въ передодень выбору посла польскій комітетъ подъ проводомъ молодого графа Дѣдушицкого цѣлу ночь поновъ выборцѣвъ-хрунѣвъ. При такихъ обставинахъ нашъ кандидатъ мусѣвъ „перепасти“. На незаконности и безвстыдность нема рады. Протестъ противъ сихъ выборовъ вносимо до рады державнои.

Во второкъ выборы зъ IV-ои курії. Супротивъ Романчука центр. польскій комітетъ форсуе о. Мандичевского. И до тыхъ выборовъ ладить ся всяка зволочь, щобы повторати нинѣшній свои орґія. Чи о. Мандичевскому будуть до лиця такій выборы, попереджені проливомъ крови и нечуваным терорызмомъ ляцкого шовінізму, се ставимо подъ его осудъ. За таку честь подякувавъ бы кождый человѣкъ у котрого е хочь крихта серця до свого народу. Чи зробить се о. Мандичевскій, чи подякуе за такій выборы и зрече ся кандидатуры?!

Зъ Ряшева пишуть намъ:

Не знаю богато [бо зъ урядовыхъ телеґрамъ годѣ довѣдатись про хѣдъ выборовъ въ нашомъ округѣ — се тайна урядова], але доношу де-що, що може послужить яко доповнене до телеґрамовъ Вами одержаныхъ.

Перше голосоване розбите. Кандидатъ centralnego komitetu кс. Фішеръ не достався въ Кольбушовій [повѣтѣ] анѣ одного голосу. Въ Ряшевѣ побѣда моральна по сторонѣ рускаго священика о. Негребецкого пароха зъ Залѣся, котрый своихъ кандидатуры зовсѣмъ не ставивъ и не убѣгавъ ся о мандатъ зовсѣмъ, але селяне-Мазуры самі поставили и голосували. При першомъ голосованю [комісія була по сторонѣ centr. komitetu] дбставъ о. Негребецкій зъ ряшевского повѣту 132 голосы, кс. Фішеръ 139. Вѣдчисливши вѣдъ того голосы жидовъ и 24 выборцѣвъ зъ Ряшева [де въ наслѣдокъ махинацій бурмістра, що жидовъ въ божници о помочь просивъ, якъ се сконстатувавъ Kurjer lwowski, перейшла ліста зъ 12 жидами и 12 начальниками всѣхъ можливыхъ урядовъ] можна спознати, за кимъ народъ освѣдчивъ ся. Хочь о. Негребецкій не перейде, бо о се зовсѣмъ не старавъ ся и не стараесь, а все-таки годить ся завначати его вплывъ на людъ. Вонъ одинокій рускій священикъ въ польскомъ повѣтѣ достае безъ агітаціи 132 голосовъ самыхъ селянъ, а ks. Fischer 139 паньскихъ и жидовскихъ.

Хлопы Мазуры о подѣяхъ на Руси все знають, а агітуючи говорять: „Wybierajmy ruskiego księdza, bo ten za ludem stoi“, а на вязуючи до арештованя о. Мироновича додають: „Widzicie, ksiądz ruski za lud i sprawy ludu nawet aresztować da się, a nasi?...“ То найкраще свѣдоцтво для нашого оклеветаного пат іотичного духовенства, яко для добрыхъ пастирѣвъ свого духовного стада.

Зъ руху выборчого.

Вѣдъ Выдѣлу „Селяньскои Рады въ Бродахъ“ одержали мы отсе письмо зъ просьбою до умѣщеня въ „Дѣлѣ“:

О зборахъ „Селяньскои Рады“, що вѣдбули ся въ Бродахъ 1. марта, помѣстила Gazeta narodowa въ ч. 63 зъ 4. марта наскрозь тенденційну, повну подлои денунціяціи и безвстыдноі лжи допись якогось W. R. зъ Бродовъ. Змѣстъ сеи дописи такій:

Допысуватель, назвавши се товариство „moskiewsko-radykalnem“, дивуе ся, що руске духовенство взяло участь въ тыхъ зборахъ, а особливо що пароха бродскій о. Долиньскій „wszedł w to piękne grono, a nawet nie uważał za ubliżające swej godności i dobrej sławie objąć przewodnictwo“. Дальше пише ось-що: „Mowa inauguracyjna przewodniczącego obfitowała w mniej lub więcej wyraźne docinki dążeniom pogodzenia się Polaków z Rusinami, i nie brakło jej podlewy socyalistecznej [?!] Ks. Karmelita gr. k. proboszcz [?] z Boratyna mówił ostrzej może, tylko niby mniej antireligijnie, a cała mowa jego widocznie przeciw ks. kardynałowi zwróconą była, choć nie bezpośrednio. Wszyscy pioruny ciskali na rząd, Polaków, szlachtę, bo to dziś chleb powszedni. Zebrana publiczność, około 200 głów, przyklaskiwała powyższym wywodom. Część poważna obecnych protestowała często, gdy napadano na Barwiński ego, na Polaków, na dążności do jakiejkolwiek zgodnej działalności. Niestety nie spostrzegłem ani jednego gr. k. księdza między protestującymi, gdy przeciwnie w głośnem hossanna na cześć programu D-ra Olejnika et consortes trudno było nie zauważyć ich chętnego i czynnego współdziałania. W końcu zabrał głos ks. Dolnicki [?] przewodniczący i ukoronował dzieło, mówiąc, że księża program Dra Olejnika przyjmują, bo takowy odpowiada ich zapatrywaniom i pragnieniom“. Такъ наплювши безвстыдноі брехнѣ, кончить допысуватель: „Dokąd tak dojdziemy? Czem dzisiaj tacy księża? Gdzie władza i dyscyplina duchowna? Czy śmieli by księża wprost wrogo występować, przeciw wierze, obrządkowi, władzy swej duchownej, podkopywać porządek społeczny, zaszczepiać idee przewrotu i rewolucyi społecznej, gdyby nie znachodzili obrońców, ochronicieli u boku zacnego najwyższego dostojnika ruskiej cerkwi?“ — О зѣздѣ делеґатовъ въ Топоровѣ зъ дня 23 лютого каже дописуватель, що „zjazd księży przed 8 dniami w Toporowie wcale ciekawy co do przemów, bynajmniej nie licujących z zajmowanem przez nich stanowiskiem“.

Перечитавши сю допись, не знаемо, чому больше дивувати ся: чи злобѣ и перфідіи дописувателя, чи легковѣрности суспольности польскои, котру Gazeta narodowa такими беалічными напастями и денунціяціями на руске духовеньство кормить. Але то нинѣ chleb powszedni у Полякѣвъ. Отже въ оборонѣ правды мусимо нинѣ подати шырше справоздане о зборахъ „Селяньскои Рады“ зъ 1-ого марта въ Бродахъ.

Зборы сій скликавъ выдѣлъ „Сел. Рады“ въ тій цѣли, щобы дати можность кандидатамъ на послювъ зъ IV. и V. курії представити ся своимъ выборцямъ и выголосити передъ ними свои кандидатскій мовы. Надѣяно ся, що и п. Барвѣньскій прибуде на сій зборы и дасть ся близше познати выборцямъ. А могъ безпечно и повиненъ бувъ прибути, бо-жь се не були зборы moskali i radykałów, только зборы честныхъ правыборцѣвъ и выборцѣвъ, котрій зъ цѣкавостію хотѣли побачити и довѣдати ся, въ чиі руки мають зложити такъ важный въ наслѣдки урядъ, якимъ есть мандатъ до рады державнои. Но п. Барвѣньскій злегковаживъ волю выборцѣвъ и волѣвъ радше дня 6 марта, за особистыми запросинами порозсылаными о. Гарасимовичемъ, представити ся паньскимъ подлизникамъ, полишаючи ц. к. староству брбдскому, щобы черезъ нанятыхъ наганячѣвъ Карчемного и Котельницкого постарало ся о потрѣбній ему до выбору голосы. Се и стало ся. Правыборы переведено всюды нелеґально, протестовъ староство не увзгляднило, а ще противно! всюды, де правыборы выпали добре, тамъ тій правыборы уневажнено, якъ се стало ся 27 лютого въ Гаяхъ старобрбдскихъ, 1 марта въ Гаяхъ смоленьскихъ, 9 марта въ Стремильчу. О решту бракуючихъ голосовъ мають постарати ся Карчемный и Котельницкій. А треба знати, хто тій люде. Першій зъ нихъ зостававъ довшій часъ на услугахъ Россіи, зобравъ бувъ свого часу въ Радивиловѣ 300 рублѣвъ для якихсь убогихъ учителѣвъ въ Галичинѣ и тій грошѣ потомъ собѣ присвоивъ и бувъ караный. Другій зъ нихъ бувъ коноводомъ, перепроваджувавъ черезъ границю конѣ россійскій, за що бувъ такожь караный. Отже оба тій индівідуа наганяють теперь п. Барвѣньскому голосы и страшать по селахъ людей, що якъ не выберуть п. Барвѣньского, то великій податки на нихъ упадуть.

Въ той зовсѣмъ legalny способъ приготовляе ся въ брбдскомъ повѣтѣ выборъ п. Барвѣньского. Длятого не дивно, що честній выборцѣ на зазывъ „Сел. Рады“ зобрали ся 1 марта въ поважномъ числѣ въ Бродахъ, щобы оглянути ся за нашимъ кандидатомъ. Всѣхъ участниковъ було около 1.000, межь ними 13 священиковъ. На самомъ вступѣ старавъ ся о. Гарасимовичь черезъ своихъ бѣлявецкихъ парохіянъ выкликати галабурду и довести до розбитя сихъ зборовъ. Ото нанятій о. Гарасимовичемъ Бѣлявчане подъ проводомъ свого дяка Варавы [nomen-omen] стали выкрикати: „Гарасимовичь! Гарасимовичь!“ жадаючи, щобы ихъ молоденькій пароxъ обнявъ провдъ такъ поважныхъ зборовъ. Але зобранй покликали на предсѣдателя поважаного всѣми пароха брбдского о. Долиньского.

О. Долиньскій, обнявши провдъ, выголосивъ довшу промову на основѣ пастирского листу всего австр. Епископату о важности выборовъ до рады державнои. На вступѣ зазначивъ сумне положене народу подъ взглядами політичнымъ, національнымъ и економічнымъ, а вину приписавъ такожь власній нашій байдужности, бо народъ мало користававъ зъ правъ конституційныхъ и не понимавъ важности выборовъ и выбору доброго посла. Теперь уже инакше. Але розбудженый нинѣ рухъ народный не є выкликаный штучно, якъ де-хто голосить и не дасть ся придушити насильными средствами. Народъ не подносить нѣякого бунту, только домагае ся свободного выконуваня правъ горожаньскихъ, законною дорогою добивае ся лучшои долѣ. При томъ вонъ широ привязаный до своеи кат. вѣры и до панующого Дому та й хоче жити въ згодѣ зъ польскою народностію, але на подставѣ справедливого вымѣру правъ конституційныхъ. Однакъ, щобы сей рухъ народный пішовъ властивою дорогою, не може духовеньство нинѣ обмежатись на стѣны церковній, але повинно стати на чолѣ народу и взяти участь въ выборахъ, а се выйде лишь на користь церкви, народу и державы. Пасивна роля духовеньства при выборахъ есть лихомъ а часто и грѣхомъ. Черезъ то бувае духовеньство легковажене и ігнороване, тратить довѣре у народу и вплывъ, а ворогамъ дае оружє въ руки, мовь-бы онъ дбало лишь о власній интересы а не боронило интересовъ народу. Що-до особы кандидата о. бесѣдникъ радивъ уважати, щобы той бувъ добрымъ христіяниномъ-католикомъ стоявъ на народномъ грунтѣ; щобы мавъ на оцѣ переповсѣмъ потребы та добро своего народу и бувъ далекимъ вѣдъ борбъ партійныхъ, що лише шкодять намъ; щобы въ щирости и отвертости удѣлявъ правдивыхъ информацій правительству о потребахъ и домаганяхъ свого народу; вкінци щобы выйшовъ зъ волѣ народу, бо лишь тогдѣ може звати ся заступникомъ народу и неустрашимо боронити его интересовъ. Подъ конець о. бесѣдникъ заохотивъ зобраныхъ трудитись надъ культурнымъ и економічнымъ подвигненемъ народу, а скорше чи познѣйше, дасть Богъ, рускій народъ дбе ся лучшои долѣ.

По бесѣдѣ о. Долиньского, котру зобранй выслухали дуже уважно и перерывали ей частыми окликами „славно“, представивъ секретарь „Сел. Рады“ зобранымъ селянамъ присутныхъ двохъ кандидатовъ д-ра Могильницкого и д-ра Олѣйника, и просивъ ихъ, щобы выголосили свои кандидатскій мовы. На тій слова подвесли бѣлявецкій парохіяне подъ проводомъ славного Варавы страшный крикъ: „Барвѣньскій добрый! лѣпшого посла якъ Барвѣньскій намъ не треба!“ Зобранй селяне представляли имъ, що Барвѣньского нема на сихъ зборахъ, тожь и нема що Барвѣньского выкликувати; якъ бы Барвѣньскій бувъ хотѣвъ представити ся выборцямъ, то бувъ бы приѣхавъ на сій зборы, бо они були въ газетахъ оголошенй. Коли-жь Бѣлявчане не хотѣли успокоити ся, тогды зобранй селяне почали ихъ помалу зъ салѣ выводити, при чомъ декого таки потурбували. О. Гарасимовичь видячи, що штука нимъ уряджена не удала ся, спасъ ся бѣгствомъ, а по зборахъ справивъ своимъ „изгнаннымъ“ парохіянамъ конзоляцію на „Зеленій“.

Коли въ сали успокоило ся, забравъ слово д-ръ Могильницкій и высказавъ свій жаль, що нанятій „наганячѣ“ не дають честнымъ людемъ спокійно нарадитись и выкликали „публіку“, якимъ вонъ могъ зобраныхъ поздоровити христіяньскимъ „Слава Исусу Христу!“ Однакъ вонъ яко добрый христіянинъ прощае имъ сей грѣхъ, бо они не знають, що творять. Прийде часъ, що они прозрять и не будуть покланяти ся идоламъ.

Якъ оденъ такъ и другій кандидатъ говорили добре. Д-ръ Олѣ никъ выказувавъ датами, якъ наше селяньство на кождомъ кроцѣ покривджене и якъ черезъ введене доброго соціяльного законодавства треба слабыхъ супротивъ сильныхъ хоронити. О томъ, що пише Gazeta narodowa, мовь бы д-ръ Олѣйникъ „rozdarował a raczej pozwolił zabrać grunta dworskie, lasy kameralne, zniósł myta, szarwarki, usunął zupełnie duchowieństwo ze szkół, a także krzyż ze sal szkolnych, a natomiast umieścił preparat anatomiczny“, нѣхто зъ присутныхъ не чувъ и се мусимо назвати безвстыдною ложію.

По скінченій промовѣ наступили двѣ интерпеляціи до д-ра Олѣйника — о. Кармелиты, сотрудника зъ Боратина и селянина Игемона. Оба запытували д-ра Олѣйника, якъ вонъ глядить на справы вѣры, церкви и духовеньства? Коли д-ръ Олѣйникъ прилюдно вдкликавъ свій подписъ на вдозвѣ радикалювъ и заявивъ, що на случай выбору на посла буде боронити справъ руского духовеньства та церкви и подпише дотычный реверсъ предложеный ему зъѣздомъ делеґатовъ въ Топоровѣ, зобранй одноголосно ухвалили предложити обохъ кандидатовъ до затвержденя рускому краевому комітетови выборчому. На томъ нарады закінчили ся и по вдспѣванію „многая лѣта“ цѣсареви розбѣшлись участники зборовъ спокойно до дому. Замѣтно при томъ, що староство брбдске не выслало на сій зборы „Сел. Рады“ анѣ одного жандарма анѣ комісаря; видно, що староство по „legalnem“ переведеню правыборовъ не хотѣло ще больше дразнити народъ.

Ось вѣрне справоздане зо зборовъ „Сел. Рады“, а кождый безсторонный нехай осудить, чи священики, що взяли участь въ сихъ зборахъ, выступали ворожо противъ вѣры, обряду, власти духовной; чи подкопували порядокъ суспольный, защеплювали идеѣ перевороту и революціи суспольнои, якъ се Gazeta narodowa наплела. Може Gazet-ѣ не подобае ся, що наше руске духовеньство бере чинну участь въ зборахъ народныхъ, але инакше не може бути, бо *наше духовеньство есть чинникомъ культурнымъ перворядной ваги.* Оно було колись единымъ, а теперь вызначнымъ двигателемъ просвѣты. Оно выховуе народъ не только релігійно и морально, але хоче мати вплывъ на політичне житє народу и вдъ тои роботы народнои не дасть ся нѣякими клеветами и денунціяціями вдтягнути. Духовеньство наше умѣе постояти на высотѣ свого званя, оно умѣе боронити интересовъ церкви

и свого народу, якъ о тôмъ свѣдчать сѣ зборы „Селянськои Рады“. Честь ему за се!

Вôдъ выдѣлу „Селянськои Рады“ въ Бродахъ дня 8 марта 1897.

——

Католицкій руско-народный Союзъ умѣстивъ сими днями въ „Русланѣ“ таке „Заявлене“:

„Католицкий руско-народний Союз“, стоячи на основах науки Христової і на ґрунті національнім рускім, має на ціли стреміти в мирній дорозі і постепенно до повного і справедливого полагодженя оправданих домагань народу руского і до витвореня розумних та щирих відносин межи обома народами в краю.

Для осущеня сеї цілі намірив також „Союз“ ставити своїх кандидатів на послів до ради державної при теперішних виборах.

Однакож разячі надужитя, викликувані як всюди так і у нас не слабшою але сильнійшою стороною, безвзгляднa і пристрастна акция виборча, а що найважнійше — несовістні підозріваня цілого народу руского, передовсім же руского духовенства, без огляду на партиї, о тенденциї антидержавні і антирелігійні, — показали на жаль наглядно, що переважна часть польскої суспільности не позбула ся своїх гегемоністичних змагань і що не відносить ся до народу руского як до рівного собі прихильно і справедливо.

Зваживши все те, порішив „Католицкий руско-народний Союз“ заявити прилюдно, що поки-що під прапором помиреня не може взяти участи в теперішній акциї виборчій.

Але в виду того, що серед теперішної акциї виборчої страсти розгоріли ся, що рускій нарід через живий рух виборчий об'явив виразно свою волю рішучо користати з прав запорученых ему конституциею, а в кінци в виду того, що показали ся і змагана звести его на бездорожа—„Католицкий руско-народний Союз“, маючи уповажнене від Преосвященного руского Епіскопату, кличе з свого обовязку до своїх одномишленників а передовсім до руского духовенства:

Возміть в сильні руки сей рух і введіть его у властиве русло для добра Церкви і руского народу. Голосуйте однодушно у всіх виборчих округах на руских і тілько на руских кандидатів, про котрих Ви лише пересьвідчені, що они суть вірними каголицкій Церкві, австрийскій державі і своему малорускому народови, що рве ся до волї і добра.

У Львові, 8 Марта 1897.

Від „Католицкого руско - народного Союза“.

Іван Чапельский голова *Ом. Ванько* секретар.

Се заявлене есть будь-що-будь клясичнымъ свѣдоцтвомъ, въ якій способъ перепроваджують ся теперѣшнѣ выборы, якъ и доказомъ силы и однодушности опінїи публичнои середъ Русиновъ, коли навѣть „католицкій Союзъ“ не мавъ смѣлости ѣй опирати ся. Тôлько-жь консеквенція вымагала бы, щобы основателѣ и стовпы „католицкого Союза“, пп. Барвѣньскій и Вахнянинъ, о. Гробельскій и т. д., зрезигнували зъ своихъ кандидатуръ и не давали ся выбирати „разячими надужитями“, противъ котрыхъ „Союзъ“ выступае. Межи тыми кандидатурами а симъ заявленемъ есть отже разяча суперечность. Цѣле се заявлене, оголошене въ дуже маркантнôй зверхнôй формѣ на цѣлôй першôй сторонѣ „Руслана“, дуже нагадуе намъ торôчну декларацію п. Барвѣньского при отвореню нового сойму, котру декотрѣ наивнѣ люде хотѣли брати за добру монету, ажь при верiфікациі выборôвъ переконѣчили ся, що она була тôлько великою блятою и туманерією. Найважнѣйше въ сѣмъ заявленю то вôдкликъ на рускій Епископатъ, котрый-то вôдкликъ може мати певне значѣне для нашого духовенства и повиненъ навѣть слабодухôвъ ободрити, щобы „на рускихъ и тôлько на рускихъ кандидатôвъ“ голосували.

——

П. Титко Реваковичъ, радникъ судовый и начальникъ суду въ Пôдбужи, оголосивъ въ „Русланѣ“ таку свою заяву:

„Обавляючи ся, щобы не розстрілили ся при виборі голоси і щоби не вийшов кандидат не-народного рускога сторонництва, — оьвідчаю, що від кандидованя на посла до ради державної з IV куреї повітів: Самбір-Сгаремісто-Турка-Рудки відступаю і прошу своїх прихильників, голоси свої віддати на Модеста Каратницкого, ад'юнкта судового в Калуши. — Підбуж, 6. марта 1897.

Титко Реваковичъ.

Якъ вѣдомо п. Титко Реваковичъ бувъ однымъ зъ кандидатôвъ зъ рамени п. Барвѣньского на округъ Самбôръ [и т. д.] зъ IV ои курiи. Зъ-першу здавало ся, що его кандидатура буде мати шансы; однакъ рѣшаючѣ круги правительственнѣ и польскѣ, бажаючи конечно мати у Вѣдни „wielce zasłużonego i wyprobowanego“ п. Каратницкого а не могучи вôдкомандувати его на округъ калускій [бо тамъ противъ Романчука треба було хиба c. k. starosty], придѣлили ему округъ Самбôр-. П. Титко Реваковичъ видко все-таки не тративъ надѣѣ, коли въ Самборѣ станувъ поббчь п. Каратницкого зъ кандидатскою промовою на зъѣздѣ повѣтовыхъ комітетôвъ зъ рамени польского центрального комітету — але розумѣесь надармо. Отже коли той зъѣздъ вôдкинувъ его кандидатуру а поставивъ п. Каратницкого, п. Титко Реваковичъ выславъ до „Руслана“ наведену повыше заяву.

Вѣдомо вже нашимъ читателямъ, що того самого дня, коли пп. Реваковичъ, Каратницкій и ще третій Русинъ Иларіонъ Грабовичъ рекомандували ся зъѣздови польскихъ комітетôвъ, вôдбували ся въ Самборѣ зборы рускихъ выборцѣвъ — але тѣ панове не узнали за потрѣбне зголосити свою кандидатуру передъ Русинами. Ба що бôльше — п. Титко Реваковичъ просить своихъ прихильникôвъ вôддати голосы на Каратницкого, щобы черезъ розстрѣлене голосôвъ не выйшовъ кандидатъ „не-народного руского сторонництва“ [д-ръ Корнило Чайковскій поставленый Русинами въ округѣ и затвержденый краевымъ рускимъ комітетомъ]. Ось до чого довела деморалізація защеплена паномъ Барвѣньскимъ! Пану Титкови Реваковичеви милѣйшій Каратницкій, котрого посолъ д-ръ Окуневскій прилюдно въ соймѣ назвавъ „зрадникомъ“, нѣжь д-ръ Чайковскій, правдивый народолюбець, заслуженый для справы народнои — а единый грѣхъ его хиба той, що не пôдлить ся, не хоче бути фаґасомъ польскихъ гегемонôвъ!

——

Зъ Турецкого пишуть намъ:

Дня 7 с. м. рано явивъ ся въ Михнôвци жандармъ и почавъ ходити по хатахъ скликуючи деякихъ людей. Пôйшла у насъ чутка, що два комісарѣ выборчѣ, Луцкій и Надольскій, вертаючи 22-ого лютого зъ правыборôвъ зъ Михнôвця и Липя зазнали немилои пригоды. По правыборахъ вôдпочивали на тартаку въ Липю, може добре ихъ погостили и имъ що привидѣло ся, або може така выгадка пôйшла въ свѣтъ, якъ то у насъ при правыборахъ дѣе ся, — досыть: почали ся допыты и жандармъ зôбравъ въ недѣлю раненько отсихъ людей: трехъ братôвъ Симона, Василя и Николая Крисôвъ, Павла и Ивана Лесейка, Гриця Смолѣя, Ивана Грицика, Василя и Ивана Удичѣвъ, Василя Смолѣя и Федя Ламанця — и поводячи ся ласкаво почавъ оповѣдати, що староста радъ бы вôдъ нихъ почути, якъ то все стало ся, отже пôйдуть до Турки и заразъ вернуть. Люде выйшли натщо, бо було ще дуже рано. Коли ихъ жандармъ вывѣвъ за село, тамъ заявивъ имъ, що арештуе ихъ и поведе до Турки. А дальше показало ся, що не оденъ, але ажь три жандармы прийшли въ село. Люде почали жалувати ся, що ще нѣчого не ѣли, а до Турки пôвчверта милѣ. Тогды жандармъ докорявъ тому, що ихъ збиравъ, чому не дозволивъ людямъ попоѣсти. Се самѣ молодѣ люде и майже всѣ письменнѣ. На нихъ показувавъ вôйтъ Федьо Ґавданъ и жиды, бо думають, що черезъ нихъ иде въ селѣ не такъ якъ бы они хотѣли. А навѣть вôйтиха домагала ся, щобы ихъ всѣхъ поставити передъ ню, а она буде ихъ бити „по пискахъ“. Гнѣвае ся дуже, що ндуть противъ ей чоловѣка.

Жандармы повели всѣхъ одинадцять арештованыхъ до Турки. Въ селѣ плачь и зойкъ! Деякѣ увязненѣ полишали дома або старыхъ родичѣвъ, або самѣ невѣсты. А всему притока: неправно переведенѣ правыборы! Въ нашôмъ повѣтѣ всяка погань высоко пôдняла голову!

Дня 8 с. м. вôдбувала ся урядова сесія въ Лôмнôй. Приѣхавъ староста п. Бѣлиньскій, вахмайстеръ жандармерiи Приймa, „пôдстароста“ и писарь громадскій на кôлька сѣлъ Ґеровскій, збанкротованый дѣдичь зъ Дидьовы. Були вôйты и выборцѣ, а мѣжь ними богато braci mojżeszowego wyznania. Дорогій татуньо перепачкувавъ ихъ споре число на выборцѣвъ — а й бо и они любять его! ажь теперь прийшовъ для нихъ въ турецкій повѣтъ довго выжиданый Мессія! П. Бѣлиньскій мавъ до скликаныхъ промову менше-бôльше таку: „Якъ не будете, хлопы, спокôйнѣ, то прийде на васъ вôйско; вы на те е, абы слухати, а мы, паны, щобы вамъ розказувати и загровити, якъ треба“. Вôдтакъ обернувъ ся до вôйта зъ Боберки, славетного Сахарнацкого, що выйшовъ зъ славнои школы Броня Осуховского и повѣдае: „Może wy wójcie macie mi co powiedzieć? chodźcie do drugiej izby“. А нашъ Сахарнацкій вôдповѣдае: „Я и ту повѣмъ, що маю повѣсти. Въ селѣ всѣ люде спокôйнѣ, лише ксьондзъ робить неспокôй, все щось собѣ вынаходить“. А п. Бѣлиньскій на те прорѣкъ мудре слове: „Мы знаемо, попы всѣ такѣ! роблять неспокôй“. [Въ Боберцѣ бувъ загроженый выборъ Сахарнацкого на выборця, але якось на сей разъ удало ся штучками переперти его.] Вôдтакъ покликавъ п. Бѣлиньскій до другои комнаты Федя Сакаля зъ Лôмны, бувшого вôйта, сказавши, що мае зъ нимъ въ чотири очи побесѣдувати. Сей Сакаль въ часѣ свого вôйтованя впровадивъ завзяту аґітацію противъ свого пароха о. Яворского. Отже теперь легко знайшли ся зъ п. Бѣлиньскимъ. А ще повѣдавъ Бѣлиньскій, що, коли котрый выборець боить ся йти до выборôвъ за-для бійки, неспокоѣвъ, няй дасть ему карту легітимаційну, а вôнъ уже щось зъ нею запорядкуе. Зъ-вôдки ц. к. староста знае, що при выборахъ буде бійка? Тажь вôнъ наставленый на те, щобы пильнувавъ порядку, мае до розпоряджения жандармерію! Священики выборцѣ не явили ся на сесію, а п. Бѣлиньскій не давъ легітимаційныхъ картъ вôйтамъ, щобы доручили священикамъ, а сказавъ, що вышле почтою. Певно вышле ажь въ четверъ, въ день выбору посла, але тогдѣ священики-выборцѣ упôмнуть ся, де належить, за перешкоджене въ выконаню свого горожаньского обовязку. Вôйтамъ п. Бѣлиньскій наказувавъ, що мають такъ голосувати, якъ вôнъ имъ припоручить. А липецкому вôйтови сказавъ, що мае зъ нимъ йти на гербату. И Ґеровскій дававъ поученя, бо такъ промавлявъ до зôбраныхъ на коридори: „Днесь варто бути вôйтомъ, бо якъ прийде до старосты и пожалуе ся, а схоче вôйска, то заразъ пришлють въ село: компанію то компанію, баталіонъ то баталіонъ, кôлько собѣ зажадають!“ Цѣкаво було бы знати, що робили бы Ґеровскій, якъ бы всѣхъ хлопôвъ выстрѣляли?

Концепістъ Луцкій-Вадзякъ приѣхавъ на правыборы до Дзвинячa. Вôйтъ, смиренный гôрнячокъ, здавъ усе на пана арендаря и все пôйшло добре. Але вôдтакъ зле пôйшло Луцкому, бо коли выходивъ зъ правыборôвъ, упавъ та й зломивъ ногу и, якъ повѣдають, погано зломивъ.

——

Зъ Гусятинщины пишуть намъ:

Въ послѣднôй хвили, бо ще въ дняхъ 8, 9 и 10 марта вôдбуваютъ ся правыборы по деякихъ селахъ въ асистенціи вôйска и жандармерiи.

Въ Трибухôвцяхъ переведенѣ були правыборы ще 12-ого лютого зовсѣмъ легально и выпали по мысли честныхъ громадянъ. Се було не до вподобы „моральному ржондови“, знайшовъ ся услужный псевдо-демократъ Берко Кіммельманъ, внѣсъ протестъ, а старосство — якъ завсѣгды въ такихъ выпадкахъ, коли правыборы выпадуть въ некористь стороны урядово-польскои — увзгляднило той протестъ и вызначило новѣ правыборы на 6-ого марта. Що правда, тутъ припущено всѣхъ до голосованя, однакъ по скрутинiи показало ся, що обшарникамъ дôстало ся якимсь чудомъ до 100 голосôвъ бôльше, нѣжь нарахували выборцѣ. Огôрченѣ громадяне не хотѣли вже голосувати въ IV-ôй курiи, тожь правыборы зъ тои курiи мають вôдбути ся 10-ого марта рано при асистѣ вôйска. Годить ся пôднести зъ признанемъ, що до розбудженя духа въ сѣй громадѣ причинили ся мѣжь иншими головно чч. Іосиѳъ и Иванъ [Василишинъ] Башуцкѣ.

На 10-ого марта выслано вôйско и до Постолôвки, славнои зъ того, що при першихъ правыборахъ громадяне, — огôрченѣ поступованемъ вôйта, писаря и кôлькохъ ихъ спôльниковъ за ихъ помôчь комісареви незаконно перевести правыборы — высѣкли вôйтови и его товаришамъ спину бучками буковыми. [Хитрѣ малороссы постоловецкѣ ужили бучкôвъ видно на те, абы и вовкъ бувъ сытый и коза цѣла, т. е. абы болѣло, але не ушкодимо здоровля.]

Въ Городницѣ вызначено новѣ правыборы на 8-ого марта зъ V-ои курiи а на 9-ого зъ IV-ои. Тутъ терорызмъ бувъ нечуваный. Чотирохъ смѣлыхъ правыборцѣвъ держать уже вôдъ тыждня увязненыхъ, а въ часѣ сихъ правыборôвъ увязнено зновъ двохъ. Кромѣ того выточено карне слѣдство за провину зъ §. 302. противъ п. Ол. Л—ча, молодого интелігентного чоловѣка. На правыборы прибуло 60 драґонôвъ и жандармерія. До правыборôвъ въ V-ôй курiи стануло близько 400 громадянъ, мимо дощу и проймаючого холоду. Тутъ побѣдили обшарники черезъ те, що 160—180 выборцѣвъ не допущено до голосованя. Въ IV. куріи таки побѣдила правда: выбрано сѣмохъ непохитныхъ выборцѣвъ, мѣжь ними и тамошнього пароха о. Козьоровского. [То тôлько лихо, що о. Козьоровскому все якась причина стае въ дорозѣ взяти участь въ выборахъ].

Въ повѣтѣ всюды рухъ, а при тôмъ спокôй найпримѣрнѣйшій. Дописи въ Dziennik-у polsk-ômъ про бунты въ гусятиньскôмъ повѣтѣ — безлична клевета.

Переглядъ політичный.

——

Не справджуе ся вѣсть, подана однымъ дневникомъ, що одинъ баталіонъ стоячои въ Трiестѣ залоги дôставъ приказъ надити ся до выѣзду на Крету; о такôмъ запорядженю не було и мовы.

Мы доносили вже, що команданты европейскихъ кораблѣвъ пôдъ Кретою радили надъ примусовыми кроками на выпадокъ, коли бы Грецiя не услухала жадань державъ. Отже о постановахъ, якѣ запали на тыхъ нарадахъ, пишуть отсе: Порѣшено вôзвати грецкѣ кораблѣ, щобы забрали ся зъ пôдъ Креты; коли бы они не услухали того вôзвана, то вôдставить ся ихъ примусово до пристани на островѣ Мільо. Вôдтамъ не вôльно имъ рушати ся, бо силою спинить ся кождый такій намѣръ. Отже зъ грецкихъ пристаней тôлько сей одинъ мавъ бы улягчи бльокадѣ. За те мае розширитись бльокаду на всѣ пристани Креты; а се вже и теперь переведенд такъ, що звязь мѣжь грецкими кораблями и войсками майже цѣлкомъ перервана. Грецкого адмірала повѣдомлено о тыхъ постановахъ зъ додаткомъ, що въ разѣ потребы розширить ся бльокаду и на иншѣ пристани грецкѣ.

До выконаня тыхъ постановъ, якъ здае ся, пороблено вже приготовленя. Адміралы европейскихъ фльотъ зажадали передъ кôлькома днями вôдъ своихъ правительствъ высылки войскъ для обсадженя берегôвъ Креты И справдѣ доносять зъ Канеѣ, що прибули тамъ вже судна зъ италійскимъ и англійскимъ войскомъ, а французского войска ждуть въ найблизшôмъ часѣ. Крôмъ того выправили адмірали въ Канеѣ грецкого віцеконсула и всѣхъ тамошныхъ грецкихъ пôдданыхъ торпедовцемъ до Пірея; деякѣ дневники здогадують ся, що се може початокъ такои-жь самои высылки грецкого войска и его команданта Васоса зъ поворотомъ до Атенъ.

Зъ Берлина доносять, що Нѣмеччина, Россія и Австрія згôдно уважають грецку вôдповѣдь за вôдмову, а ужите примусу за конечне. Такожь и иншѣ державы мабуть згодять ся на такій поглядъ, хочь Анґлія и Франція ще не заявили ся рѣшучо. Италійске правительство мало приобѣцяти, що прилучить ся до примусовыхъ крокôвъ, скоро всѣ иншѣ державы згодять ся на нихъ.

Зъ Парижа приходить вѣсть зъ дня 10 с. м., що мѣжь правительствами веде ся жива вымѣна гадокъ, и то не такъ що-до примусовыхъ крокôвъ супроти Грецiи, на котрѣ вже згоджено ся, якъ бôльше що-до будучои долѣ Креты. Є всяка надѣя, що и въ тôй справѣ не захитае ся згода державъ, котра перебула вже доси не одну пробу.

По спôльнôй нотѣ державъ, котру дня 2 с. м. доручено рôвночасно грецкому и турецкому правительству, опôсля на жадане Анґлiи передано Портѣ дня 4 с. м. ще додаткову ноту, въ котрôй зажадано, щобы такожь и турецке войско на Кр тѣ стягнено въ мѣсця, занятѣ залогами европейскихъ кораблѣвъ.

Якъ доносять зъ Царгороду, ґенеральный ґубернаторъ архипелягу прислався Портѣ донесене, що подѣ кретеньскѣ выкликують такожь рухъ мѣжь населенемъ островôвъ архипелягу. Длятого ґубернаторъ домагае ся, щобы скрѣплено залоги островôвъ и прислано по одному кораблевѣ на менши островы, а по два на бôльши. Наслѣдкомъ того постановлено въ Царгородѣ вдоволити жаданю ґенерального ґубернатора; заходить лише трудность що-до высылки жаданыхъ кораблѣвъ, бо турецка фльота находить ся взагалѣ въ великôмъ занедбаню. На разѣ ладять одинъ баталіонъ войска и одинъ корабель на островъ Лемносъ.

НОВИНКИ.

——

— Кôнцертъ въ память Шевченка вôдбуде ся 17 с. м. при спôвучасти пань Крушельницкои, Королевичѣвнои, п. Ол. Мишуги, тов. „Львôвскій Боянъ“ и орхестры 80 п. п. Докладну програму подамо завтра. Білеты можна дôстати на Рускôй Бесѣдѣ по цѣнѣ: фотель 1·50, крѣсло перворядне 1·20, другорядне 1 зр.

— Въ справѣ убійства выборчого комісаря Попеля въ Давидовѣ [трохи бôльше якъ миля вôдъ Львова] ходять рôзнѣ вѣсти о причинѣ убійства, але певного нѣчо не знати — мабуть тому, що вôддѣлъ кôнницѣ, выѣхавши вчера зъ полудня зъ Львова, окружилъ кордономъ Давидôвъ и не впускавъ анѣ не выпускавъ туды нѣкого. Попель бувъ посесоромъ Домініканôвъ и сторонникомъ кандидатуры п. Мохнацкого.

— Вчерашнѣ выборы у Львовѣ, хочь и вôдбули ся спокôйно, все-таки не обôйшли ся безъ арештованъ. Арештовано близько 30 осôбъ за выборчѣ махерства, головно за перепродуване легітимаційныхъ картъ; зъ тыхъ лише кôлька осôбъ выпущено на волю за порукою. Въ однôмъ выборчôмъ льокали вôдобрано 120 картъ осôбамъ, що мали бути пôдставленѣ до голосованя за другихъ. При тôмъ лучали ся й комічнѣ сцены, коли типовый жидъ хотѣвъ голосувати за христіянина або противно. Вечеромъ, коли выслѣдъ голосованя мôгъ уже вказувати на имовѣрну побѣду Козакевича, товпы соціялістôвъ рушили улицями, спѣваючи та выбиваючи тутъ и тамъ вôкна (въ редакціи Monitora, въ божници при ул. Шайнохи и т. д.). На вôдсѣчъ явили ся два вôддѣлы войска и розполошили екседентôвъ. Рôвночасно часть „побѣдоносныхъ“ звернула

ся въ жидовску дѣльницю, але тутъ вѣддѣлъ поліціи завернувъ ей назадъ. Въ ночи всюди вже запанувавъ спокій.

— О. Евгеній Гузаръ просить насъ подати до вѣдомости, що вонъ рѣшучо вѣдступивъ вѣдъ кандидатуры въ IV. курії округа Бережаны-Рогатинъ-Підгайцѣ, а резигнацію свою выславъ на руки презесовъ комітетовъ повѣтовыхъ.

— Результатъ выборовъ въ 5-ои курії Вѣдня бувъ несподѣванкою для обохъ сторонъ, стаючихъ противъ себе до борбы: ани антісеміты не надѣяли ся такои побѣды, анѣ соціялъ-демократы не думали до послѣдноі хвилѣ, що не удасть ся имъ выбрати анѣ одного свого кандидата. На всѣ пять округовъ выборчихъ Вѣдня постановили соціялъ-демократы найцѣльнѣйшихъ людей, бо редакторовъ своихъ партійныхъ органовъ, котрі на всякихъ зборахъ брали провѣдъ въ свои руки. Въ голосованю брало участь до 80 процентъ выборцѣвъ, число, яке доси було осягнене лишь при выборахъ до рады мѣскои, де розходило ся о поборене ліберадовъ. Пропорція голосовъ представляе ся такъ: I-шій округъ выборчій (центръ мѣста, Леопольдштадъ): Управненыхъ до голосованя 41.826 голосувало 31.930; субектъ торговельный Бельоглявекъ дѣставъ 16.056, а соціялъ-демократъ Найманъ 13.810 голосовъ. II-ій округъ (Вѣдень, Фаворітенъ): управненыхъ 60.511, голосувало 47.164; субектъ торговельный Прохаска 25.111 а провѣдырь соціялъ-демократовъ д-ръ Адлеръ 19.154 голосовъ. III-ій округъ (Маргаретенъ, Гіцінгъ): управненыхъ 54.190, голосувало 43.351; д-ръ Люегеръ дѣставъ 23.938 а соціялістъ Немецъ 18.076 голосовъ. IV-тый округъ (Найбавъ, Алзергрундъ): управненыхъ 59.585, голосувало 46 530; субектъ торговельный Аксманъ 27.177 а соціалъ-демократъ Скаретъ 16.390 голосовъ. V-тый округъ (Гернальсъ, Деблінгъ): управненыхъ 61.801, голосувало 47.570; кельнеръ Мітермаеръ дѣставъ 24.280 а соціялістъ Шумаерь 20.920 голосовъ. — Взагалѣ вѣддано на кандидатовъ антісемітскихъ 117.102, а на соціялъ-демократовъ 88.350 голосовъ. — Того самого дня вѣдбували ся такожь выборы въ цѣлой Долѣшнѣй Австріи въ V курії и такожь закончили ся побѣдою христіянськихъ соціялѣвъ. Навѣть Пернерсторферъ, котрый стававъ въ округѣ Вінеръ-Найштадъ, перепавъ, дѣставши 21.987 голосовъ, супротивъ христіянського соціяла Ведраля зъ 23.830 голосами.

— Молодѣжь рускои гімназіи въ Перемышли устроюе въ память XXXVI. рокозинъ смерти Тараса Шевченка дня 13 марта с. р. Вечерницѣ зъ слѣдуючою програмою: I. Вступне слово, выголосить Вп. проф. І. П. 1) Ф. Колесса: „Дѣвчина и рута“ хоръ мужескій. 2) Singelée: Фантазія „Тангайзеръ“ сольо скрип., відограе тов. М. К. 3) Тополъницкій: „Вязанка народн. пѣсень“ хоръ мѣшаный въ супр. форт. 4) Шевченко: „До Основяненка“ выголосить тов. О. Г. 5) Тимольскій: „Два голубы“ орхестра“. — II. Вѣдчитъ тов. М. І. 1) Ф. Колесса: „Вулиця“ хоръ мѣшаный. 2) Лисенко: „Ой чого-жь ты почорнѣло“ сольо барит., вѣдсп. тов. О. М. 3) Шевченко: „До живыхъ и мертвыхъ“ деклямація, выгол. тов. В. Т. 4) Ф. Колесса: „На музицѣ“ хоръ муж. 5) Кніпль. Potpourri. — Початокъ о годинѣ 5½ вечеромъ.

— Мадярске панаміно. Публична опінія Угорщины сильно обурена скандаломъ, що стоить въ звязку зъ горбчною ювілейною выставою въ Пештѣ. Вѣденьскій часописи описують се такъ: Група европейскихъ капіталістовъ зъ Берлина и Вѣдня вѣдкупила за 1,400.000 зр. вступнѣ білеты на выставу, але интересъ нѣйповъ такъ кепско, що пѣдприємцѣ не вѣдобрали своихъ грошей и не хотѣли заплатити комісіонерамъ, котрі придбали имъ ту операцію, обѣцаныхъ 100.000 зр. Комісіонеры звернули ся до суду и пѣдчасъ судового доходженя заявили, що обѣцяна сума мала буги хабаромъ, призначеным для одного зъ высшихъ урядниковъ міністерства торговлѣ, котрый приказавъ передати ей одной дуже близькій ему дамѣ. Та дама зъ обуренемъ вѣдперла заяву комісіонерѣвъ, але два зъ нихъ заявили, що они можуть навѣть поименно назвати урядника зъ котрымъ вели переговоры. Однакъ предсѣдатель суду не позволивъ имъ назвати урядника по имени и старавъ ся перервати скандальну розправу, та се ему не вдало ся, бо міністерство судовництва пѣдъ прессіею публичнои опінія зарядало въ тій справѣ остре слѣдство.

— Золочѣвска молодѣжь гімназіяльна устроюе дня 13. с. м. въ сали магістрату музыкально-деклямаційнѣ верерницѣ, въ честь незабутого кобзаря Украины-Руси Тараса Шевченка. Програма: 1) Передне слово, выгол. тов. О. Б. 2) „Чого менѣ тяжко“, думка Воробкевича, хоръ. 3) „Dumy moje“, перокладъ Сирокомлѣ, выгол. тов. В С. 4) „Поглядъ на думки Шевченка“, вѣдчитъ тов. В. Д. 5) „Завѣщане“, муз. Лисенка, сольо тенор. и барітонъ и хоръ въ супроводѣ фортепяна. 6) „Москалева криниця“ выгол. тов. О. Б. 7) Монюшко-Галь, „Kozak“ и „Na mogile“, думки, хоръ. 8) „Кавказъ“, выгол. тов. В. Т. 9) Фортепянъ: Х. думка Завадского, вѣдграе тов. І. В. 10) „Було колись“, муз. Колессы, хоръ. 14) Закончене, выгол. п. проф. І Р. Початокъ о 6 годинѣ вечеромъ.

— Протесты противъ заведеня окружныхъ громадъ надѣслали на руки редакціи „Дѣла“ вже по замкненю сойму громады: Порудно повѣту яворовского; Тисовиця и Снасъ повѣту старомѣского; Богданѣвка повѣту збаражского; Лѣщанцѣ, Сороки и Косминъ повѣту бучацкого. Петиціи тѣ переховуемо, а въ своемъ часѣ, якъ зберe ся соймъ, передамо которомусь зъ нашихъ послѣвъ, щобы внѣсъ ихъ въ соймѣ.

— Рухъ поѣздовъ на шляху Острѣвъ-Копичинцѣ здержано зъ днемъ 8-ого с. м. зъ причины ушкожденя зелѣзничого насыпу.

— Вѣдъ товариства „Союза“ въ Чернѣвцяхъ. На загальныхъ зборахъ рускаго академ. товариства „Союза“ въ Чернѣвцяхъ, котрѣ вѣдбули ся 8 марта 1897, выдѣлъ уладивъ ся такъ: Головою выбрано студ. філ. Теофіля Брендзана, заступникомъ головы студ. філ. Николая Исопенка, I. секретаремъ студ. правъ Юліяна Шиха, II. секретаремъ студ. правъ Михайла Рогомилю, касіромъ студ. правъ Олександра Кобиляньского, бібліотекаремъ студ. правъ Володимира Кобиляньского, контрольоромъ студ. правъ Еманунла Варницкого, господаремъ студ. правъ Павла Устіяновича. — Вѣдъ выдѣлу акад. тов. „Союза“. *Т. Брендзанъ* голова. *Ю. Шихъ* секретарь.

— Женщины діюрністами при судахъ. Президентъ суду въ Кошицяхъ розіславъ до пѣдчиненыхъ собѣ судовъ таке розпорядженя: „Часто буває, що кор. судовій палаты не можуть дѣстати постѣйныхъ чи хвилевыхъ діюрністовъ, а скоро й дѣстають ихъ, то они часто не вѣдповѣдають вымогамъ. Въ виду того позваляемо въ разѣ недостатку діюрністовъ-мужчинъ заступати ихъ женщинами, що могли-бъ вѣдповѣсти жаданымъ вымогамъ. При тѣмъ діюрністки повинѣ буги вѣддѣленѣ вѣдъ мужчинъ и находити ся по можности въ окремыхъ помѣщеняхъ, або по крайнѣй мѣрѣ въ певнѣмъ вѣддаленю вѣдъ мужчинъ. Однакъ въ виду своихъ настоятелѣвъ діюрністки не можуть числити на тѣ привилеѣ, якѣ належать ся имъ въ товарискѣмъ житю“.

— Зъ выборчои гумористики. Передвыборчій кандидатскій реклямы, якѣ въ останныхъ дняхъ можна було вѣдчитувати зъ неозлѣпленыхъ по Львовѣ плякатовъ, могли-бъ для Марка Твайна буги несогѣршою темою до гуморески. Та тѣ-жь самѣ плякатнѣ оголошеня приносили неразъ такѣ несподѣванѣ вѣсти, на якѣ не здобувъ ся першій репортеръ перворядноі американьскои часописи. Отъ и приклядъ. Нинѣ рано появили ся у Львовѣ два плякаты антісемітского комітету, що поручае пятій курії у Львовѣ выборъ — д-ра Кароля Люегера. Ну, се вже мабуть не на серіо...

— Дрѣбнѣ вѣсти. Комісіи будовы львѣвского театру предложено вже выготовленый кошторисъ. Кошты будовы вынесуть кругло 815.000 зр. — Въ Варшавѣ буде основаный хиньскій консулятъ въ цѣли торговельного посередництва межи фабрикантами привислянъского краю и купцями сумежныхъ зъ Россіею хиньскихъ областей. — На Угорщинѣ панують вже великѣ веснянѣ повени. Въ околицяхъ рѣкъ Мішколызъ и Тарна много повѣтовъ позаливали воды, а значне число домовъ розсыпалось. Страты выходять необчисленѣ. — Въ Петербургѣ повстало перше женьске товариство тверезости, що мае на цѣли выкорененя піянства помежи женщинами. — Лондоньскій кабінетъ воскovыхъ фігуръ панѣ Тіссо, де выставлено такожь воскову фігуру Нансена, купивъ за 1.000 фунтовъ штерлінговъ стрѣй, въ котрѣмъ славный подорожникъ вѣдбувъ подорожь до пѣвнѣчного бѣгуна. На шляху Львовъ-Клепаровъ-Янѣвъ, пѣдчасъ въѣзду на стацію въ Кѣлиницѣ, выскочивъ зъ шинъ товаровый вѣзъ мѣшаного поѣзду ч. 3.255. Въ наслѣдокъ того поѣздъ лишь опѣзнивъ ся о 35 мінутъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— *Ц. к. Дирекція зелѣзницъ державныхъ оповѣщуе:*

Австро угорско-россійскій звязокъ зелѣзничій. (Тарифа для перевозу особъ и пакунковъ, зшитокъ 1). Зъ днемъ 1 марта 1897 увѣйде въ житє додатокъ II. до згаданои тарифы.

Австро-угорско-румуньскій звязокъ зелѣзничій. Зъ днемъ 1 марта 1897 увѣйде въ житє: додатокъ IV. до тарифы часть II. зшитокъ 1; додатокъ II. до табелѣ реекспедиційнои; додатокъ III. до приписовъ инстрадованя, зшитокъ 1.

Телеграмы „Дѣла“.

Вѣденъ 12 марта. Всѣ державы уважаютъ вѣдповѣдь грецку за невдоволяючу; можна уважати за рѣчь певну, що ужаютъ теперь примусу супротивъ Греціи.

Атены 12 марта. Въ Пірею рухъ незвычайный; судна вѣдходять зъ войскомъ и амуніціею до Тесалін; наплывъ резервістовъ и добровольцѣвъ такъ великій, що тяжко дати имъ помѣщене.

Канеа 12 марта. Турки, що прибули сюды зъ Кандану, жадаютъ, щобы ихъ выслано на Смирну, бо боять ся вертати домовъ.

Бѣлградъ 12 марта. Турецкій посоль заперечуе вѣсть про зброене башибужуковъ въ Старѣй Сербіи.

Лінцъ 12 марта. При вчерашныхъ выборахъ зъ пятои курії выйшло 5 клерикальныхъ послѣвъ.

Послѣдній вѣсти.

Д-ръ Яросевичь выбраный при тѣснѣйшомъ выборѣ 463 голосами противъ 428 на Криницкого.

ЛИПЕ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12, домъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ій рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мови реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 1—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Копернicкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

переносеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.

Александеръ Царевичь

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтній практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кількохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасовъ и престоловъ; приймае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстныхъ и найлѣпше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѣ, мае вонъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 101 ?

ОПОВѢЩЕНЄ.

II. Звычайне загальне зѣбране членовъ Банку задаткового въ Олеську

товариства зареєстрованого зъ ограниченою порукою

вѣдбуде ся **дня 29 марта** 1897 о годинѣ 5 бій по полудни въ льокали товариства.

Порядокъ денный:

1. Справоздане Рады завѣдуючои о чинностяхъ Дирекціи, замкнене рахунковъ рѣчныхъ и білянсъ за рѣкъ 1896.
2. Роздѣлъ зысковъ о удѣлене Дирекціи абсолюторія зъ рахунковъ и чинности въ р. 1896.
3. Выборъ 4 членовъ Рады завѣдуючои (§. 25).
4. Пѣдвышене вписового (§. 64). 80 1—2

Рада завѣдуюча Банку задаткового въ Олеську — товариство зареєстр. зъ ограничь. порукою.

Володимиръ Глиньскій мѣсто-предсѣдатель. *Іоанъ Сокальскій* секретарь.

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрі розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревовка и т. п. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спровадженій.

Одиноке жерело въ краю для пп. антикарѣвъ до побиранія алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенцій оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головномъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 311—?

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

МѢХИ ковальскій, выробу краевого, знаменитій. по зр. 30·— и 35·—, шнайдизы, шрубштаки, ковала модоты и т. п.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Илія Вахнюкъ

ПѢВЕЦЬ ЦЕРКОВНЫЙ, женатый лѣтъ 35, здоровъ, зъ добрымъ надзвычайнымъ голосомъ теноровымъ, ученикъ Полотнюка, знаючій добре Уставы, спѣвъ ирмольогійный и нотный музикальный, зъ добрымъ свѣдоцтвомъ — глядить мѣсця. Адреса: Русовъ п. Снятинъ. 81 1—3

УЧЕНИК

з вищої гімназії глядає лекції у Львові або на селі. Зголошення poste restante Львів під буквами А. Б. В. 77 2—3

Новый фаетонъ крытый

есть до спроданя по дуже приступнѣй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 6—10

Накладомъ редакціи „Дѣла“ выйшло доси:

1. **Безталанне сватанє**, образокъ зъ галицкого житя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. **Мертвѣ душѣ** зъ россійского М. Гоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. **Походъ Себескаго** пѣдъ Вѣдень р. 1863. Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. **Оповѣданя О. Я. Конвіського.** Передрукъ зъ „Дѣла“. Цѣна 30 кр.
5. **Нашѣ коляды**, студія Ивана Франка. Передрукъ. Цѣна 20 кр.
6. **Святый вечеръ**, оповѣданє Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр.
7. **Солдатскій розрухъ**, оповѣданє Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. **Украинство на літературныхъ позвахъ** въ Московщиною, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пѣдгорцяхъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вѣвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевѣ;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дрѣбъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 6—15

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Нічні			**Нічні**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 49 Львовъ, Субота 1 (13 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбуртѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрін:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а „въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣдозва.

Выборцѣ!

За три дни станете до головнои борбы выборчои. Передъ двома днями въ пятѣй курiи, на котру мы малу тѣлько мали надѣю, всежь таки вѣднесли мы частковый успѣхъ, котрый бувъ бы далеко значнѣйшій, якъ-бы не надъужитя выборчѣ и якъ-бы не бѣльшѣ мѣста. Противъ надъужить мы звернули ся о опѣку до справедливости монарха, верховного хоронителя правъ, а бѣльшѣ мѣста не мають голосу въ четвертѣй курiи. Отже зъ вѣрою въ груди, зъ надѣею въ серци ставайте до выборѣвъ!

Нашими кандидатами, предложеными вѣдъ комітетѣвъ повѣтовыхъ, зборѣвъ выборцѣвъ и мужѣвъ довѣря, въ четвертѣй курiи суть:

1) На округъ выборчій Сянѣкъ-Березѣвъ-Лѣсько: о. **Володимиръ Рыняевець**, парохъ въ Лѣсковатѣмъ.

2) На округъ выб. Ярославъ-Чешанѣвъ: о. **Филимонъ Подолиньскій**, парохъ въ Лазахъ.

3) На округъ выб. Самбѣръ-Старемѣсто-Турка-Рудки: д-ръ **Корнило Чайковскій**, выслуженый адъюнктъ судовый и кандидатъ адвокатскій въ Самборѣ.

4) На округъ выб. Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь: д-ръ **Євгеній Олесницкій**, адвокатъ въ Стрыю.

5) На округъ выб. Калушь-Долина-Бѣбрка: **Юліянъ Романчукъ**, професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

6) На округъ выб. Львѣвъ-Городокъ-Яворѣвъ: **Василь Нагѣрный**, директоръ Народнои Торговлѣ у Львовѣ.

7) На округъ выб. Жовкѣвь Сокаль-Рава: д-ръ **Михайло Король**, адвокатъ въ Жовквѣ.

8) На округъ выб. Броды-Камѣнка: д-ръ **Андроникъ Могильницкій**, кандидатъ адвокатскій въ Долинѣ.

9) На округъ выб. Золочѣвъ-Перемышляны: о. **Данило Танячкевичь**, парохъ въ Закомари.

10) На округъ выб. Бережаны Рогатинъ-Пѣдгайцѣ: **Василь Яворскій**, радникъ скарбовый и директоръ округа скарбового въ Бережанахъ.

11) На округъ выб. Станиславѣвъ-Богородчаны-Товмачь Надвѣрна: **Юліянъ Романчукъ**, професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

12) На округъ выб. Коломыя-Коссѣвъ-Снятинъ: д-ръ **Теофиль Окуневскій**, адвокатъ въ Городенцѣ.

13) На округъ выб. Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка: д-ръ **Михайло Дорундякъ**, адвокатъ въ Борщевѣ.

14) На округъ выб. Бучачь-Чортковъ: **Юліянъ Романчукъ**, професоръ гімназіяльный у Львовѣ.

15) На округъ выб. Теребовля-Гусятинъ: **Федько Содомора**, господарь въ Беневѣ.

16) На округъ выб. Тернопѣль-Збаражь-Скалатъ: о. **Александеръ Мироновичь**, парохъ въ Березовици-великѣй.

Братя!

Нашѣ противники напружать ще всѣ свои силы, щобы ратувати свое загрожене панованє; тожь и вы зберѣть всю нашу силу та станьте крѣпко и солідарно за правду, честь и добро народу!

У Львовѣ дня 13 н. ст. марта 1897.

Вѣдъ Краевого рускаго комітету выборчого.

Іоанъ Озаркевичь,
председатель.

Юліянъ Романчукъ, *Богданъ Дѣдицкій*,
заступники председателя.

Д-ръ Евг. Петрушевичь, *Романъ Бачиньскій*,
секретарѣ.

Про выборы въ Галичинѣ

помѣстила Neue freie Presse пѣдъ днемъ 11 н. ст. марта слѣдующу вступну статью:

Въ Галичинѣ вѣдбули ся нинѣ выборы до загальнои курiи и приѣшло до проливу крови. Въ мѣсцевости Давидовѣ, въ львѣвскѣмъ округѣ выборчѣмъ, убили селяне посесора Попеля, вызначеного на комісаря правительственного до выборѣвъ, жандармерія зробила ужитокъ зъ оружя и два селяне були забитѣ. Такъ ляконічно доносить наспѣвша нинѣ вечеромъ депеша и треба выждати близшыхъ вѣстей, заки буде можна вытворити собѣ остаточный судъ о причинахъ сихъ страшныхъ подѣй кровавыхъ, въ наслѣдокъ котрыхъ перервано актъ выборчій. Але се не с нѣякою несподѣванкою, що австрійске загальне право голосованя переходить въ Галичинѣ такій кровавый хрестъ. Вѣсти про рухъ выборчій въ Галичинѣ доносять вже вѣдъ кѣлькохъ тыждневъ не про що иншого, якъ лишь про эксцесы, насильства, увязненя, интерзенція жандармерiи и войска. Рѣвножь се не перша кровь, що пролилась въ Давидовѣ зъ причины выборѣвъ. Въ Черневѣ пѣдъ Станиславовомъ вже при правыборахъ були подѣбнѣ жертвы. Тамъ хотѣли селяне, пѣсля донесеня ты зъ завсѣгды загадочныхъ галицкихъ депешъ, не допустити зъ незвѣстныхъ причинъ до правы борѣвъ. Жандармерія вдала ся въ справу, щобы увязнити опѣрныхъ селянъ а коли при выконуваню приказу увязненя стрѣтила опѣръ, рѣвножь зробила ужитокъ зъ оружя. Наслѣдокъ бувъ такій, що одного выборця убито, трехъ тяжко а двохъ легко ранено. Вже не такъ трагічный, але на кождый способъ досыть поганый бувъ эксцесъ выборчій въ Комарнѣ. Розписанѣ правыборы мусѣли тамъ, якъ тогдѣ говорено, бути вѣдложенѣ за-для наглого занедужаня комісаря правительственного, а се привело рускихъ селянъ до такого обуреня, що они бурмістра Яклиньского чинно зневажчли и тяжко покалѣчили. Управитель дѣбръ Троянъ мусѣвъ боронити ся револьверомъ противъ нападу селянъ. Обомъ нападенымъ удало ся лишь зъ трудомъ втечи. Того рода подѣе зазначувала галицка хроніка выборча майже що дня, однакъ при всѣхъ нихъ заходить спѣльно отся чудна обставина, що доси нѣ въ однѣмъ случаю цѣлковито не пояснено, яка то властиво причина спонукала выборцѣвъ до розъяреня, що зазначувало ся такими злочинами. Лишь зъ урывковыхъ вѣстей, н. пр. що чернѣвскій селяне зробили донесене карне о сфальшованє актѣвъ выборчихъ, можна бы догадувати ся, де шукати причинъ сихъ громадныхъ переступствъ, та що при тѣмъ мабуть заходили также ины причины, а не самѣ „пѣдбурювання агітаторѣвъ“, про котрѣ урядовѣ депешѣ правильно доносять при тыхъ сумныхъ подѣяхъ.

Галицкѣ выборы, що вже вѣйшли въ приповѣдку, — се спеціяльна, мрачна прикмета Австрiи. Тыми выборами вже часто занимавъ ся парляментъ, они були неразъ предметомъ интерпеляцій и наглячихъ внесень, а навѣть одна зъ послѣдныхъ дебатъ въ минувшѣй каденціи на засѣданю зъ 13 сѣчня була имъ присвячена. Стоить ще въ живѣй памяти, якъ тяжкѣ обжалованя пѣдчасъ тои дебаты пѣднесли послы Романчукъ и Леваковскій противъ методы, котрою галицкѣ власти політичнѣ „ведуть“ выборы, а также неменше живо памятає ся, якъ гр. Бадені вѣдповѣвъ на тѣ обжалованя. Панъ президентъ міністрѣвъ, котрый с заразомъ міністромъ справъ внутрѣшныхъ и давнымъ намѣстникомъ галицкимъ, а тымъ самымъ, якъ надѣяти ся, дуже точно и детайлічно обзнакомленый въ тѣй темнѣй обласи, — не опрокинувъ пѣдъ нѣякимъ взглядомъ обжалованъ, що вѣдносили ся до недавно переведеныхъ выборѣвъ соймовыхъ. Вѣнъ запродукувавъ тогдѣ писемный начеркъ вѣдповѣди на давнѣйшу интерпеляцію Романчука, але зробивъ несподѣванку палатѣ послѣвъ чудною заявою, що не подає до вѣдомости сей приготованои вѣдповѣди, лишь обмежує ся на вѣдчитане кѣлькохъ уступѣвъ, въ котрыхъ не було нѣчо бѣльше сказане, якъ що всѣ пѣднесенѣ закиды при доходженяхъ показали ся безосновными. Щось близшого о тыхъ доходженяхъ, а именно що-до доказѣвъ на се, що наведенѣ факты не опирають ся на правдѣ — про все те вѣнъ не згадувавъ. Отся метода, выминати основне пояснене въ тыхъ справахъ, де розходить ся о добру славу австрійскои адміністрації, с тымъ бѣльше небезпечна, позаякъ вже передъ тымъ въ галицкѣмъ соймѣ правительственный комісарь зложивъ заяву, котрою зроблено значнѣ уступки въ хосенъ пѣднесеныхъ жалобъ. Дня 26 сѣчня 1896 р. правительственный комісарь, вѣдповѣдаючи тамъ на интерпеляцію, признавъ, що годѣ ему перечити, „що сей або той органъ правительственный поступивъ собѣ въ однѣмъ або другѣмъ случаю некорректно и нетактовно, однакъ сего не можна оминути въ такъ великѣмъ организмѣ якъ адміністрація Галичины“. Коли-жь на сегорѣчнѣй сесіи соймовѣй выборы знов прийшли на порядокъ денный, покликавъ ся посолъ-селянинъ Бойко на сю заяву, то нѣхто не може взяти за але сен его замѣтки, що вѣнъ радо повѣрить словамъ комісаря правительственного, однакъ мусить поспытати, длячого того рода неправильности нѣколи не лучають ся въ некорысть правительственного кандидата? Ба треба навѣть ще дальше поспытати, длячого мѣжь всѣми політичными адміністраціями въ Австрiи лишь однока галицка не с въ можности оминути тѣ некорректности, до якихъ признано ся, бо-жь се стоить очевидно въ связи зъ тымъ, що однока Галичина выказуе кровавѣ выборы та що въ нѣякѣмъ иншѣмъ краю не лучає ся такъ много конфліктѣвъ мѣжь выборцями а органами правительственными ведучими выборы.

Гр. Бадені на згаданѣмъ засѣданю рады державнои дня 13 сѣчня замѣсть пояснень давъ урочисте приречене, що правительство при выборахъ дасть волю запорученѣй законами свободѣ и буде безусловно и безоглядно уважати на правильне поведене властей, которымъ повѣрено переведене выборѣвъ. И се принято зъ вдячностію. — Але якъ додержано те приречене, на те кидають страшне свѣтло кровавѣ подѣе въ Давидовѣ и Черневѣ. Рѣчь просто неимовѣрна, щобы такѣ выбухи пристрасти могли лучити ся безъ поводу изъ стороны тыхъ урядниковъ, противъ котрыхъ они звертають ся. Неможливо припустити, щобы при всѣхъ тыхъ конфліктахъ якѣ выказують рѣчники галицкихъ выборѣвъ мѣжь выборцями а урядниками, переводячими выборы, — щобы завсѣгды выборцѣ мали неслушность а урядники завсѣгды слушность; щобы були выдуманѣ всѣ тѣ жалобы на несправедливѣ увязненя, на противзаконне поступованє при выборахъ, на неоправдане выключенє вѣдъ голосованя управненыхъ до того; щобы громадныѣ опоры були нѣчимъ инымъ, якъ тѣлько дѣломъ „непокликаныхъ“ — якъ кажуть урядово — агітаторѣвъ. Правда, що въ Галичинѣ заходять окремѣ обставины: правительство и панующе сторонництво зобовязанѣ одно другому до вдячности и злученѣ зъ собою незвычайною связію солідарности интересѣвъ; до того ще польска урядова мова становить таку заслону, що крѣзь нею не легко можна провѣрити, чи все такъ дѣяло ся, якъ выказують акты. Черезъ те хиба дуже рѣдко можна зложити неоспоримый доказъ на поповненѣ незаконности и незвычайно трудно выслѣдити чисту правду въ справахъ, всѣляко описуваныхъ. Все-жь таки жалобы с занадто типічнѣ и они занадто правильно повторяють ся, нѣжь щобы можна повѣрити, що ворохобнѣ громады завсѣгды бувають жертвою людей, котрѣ ихъ злобно морочать, и що неумовкаючѣ жалобы на насильство и несправедливѣсть въ користь панующого сторонництва не с нѣчимъ, якъ дѣломъ несовѣстныхъ агітаторѣвъ и людей склонныхъ до легкодушного нарѣканя. Коли бы черезъ польску урядову мову не була урядникамъ загороджена дорога мѣжь Галичиною а осталою Австрiею, тогдѣ була бы въ Галичинѣ управа така сама, якъ и въ осталѣй Австрiи, а управа галицка стояла бы на тѣй самѣй высотѣ, що и въ иншихъ краяхъ коронныхъ; тогдѣ и выборы въ Галичинѣ вѣдбувались бы не инакше, якъ въ иншихъ коронныхъ краяхъ.

Дальше такъ не може, не повинно остати ся. Тоту рану, що такъ разъ-въ-разъ ятрить ся на тѣлѣ австрійскон державы, треба разъ загоити. На кого-небудь спадає кровь зъ Давидова и Чернева, она кличе до неба; а будуча раза державна буде мусѣла ще бѣльше и ще основнѣйше занятн ся галицкими выборами, нѣжь попередна. Покаже ся, що тѣ такъ мудрѣ впрочѣмъ Поляки дуже нерозумно роблять, коли, числячи на національну солідарность польского кола, думають, що можуть тримати нарѣдъ въ малолѣтности и удержати давну систему, пѣсля котрои шляхта становить одиноку клясу, входячу політично въ рахубу. Вже и для Галичины настала нова доба. Свѣдомость політичнои власновѣльности вступає видимо такожь и въ галицкѣ масы; а рухъ, выкликаный тымъ, потрясає мурами тои цитадели, яку собѣ збудувало польске коло въ радѣ державнѣй. Хочь нинѣшнѣ выборы выказали по бѣльшѣй части побѣду польского кола, то самъ оденъ выбѣръ въ Краковѣ, де величезною бѣльшостію выбрано кандидата соціяльныхъ демократѣвъ, пише вже на стѣну осторогу Mene tekel. Хочь и не богато буде такихъ, що удержать ся супроти гнету и въ борбѣ зъ центральнымъ комітетомъ выборчимъ промостять собѣ дорогу зъ Галичины до рады державнои: то кождый зъ нихъ буде умѣвъ найти послухъ своимъ жалобамъ передъ безсторонкымъ судомъ рады державнои. Вкѣнци довѣдаємо ся правды о тѣмъ, якъ то роблять ся въ Галичинѣ выборы; а также и сила польского кола не устоить ся передъ бурею, яка пѣдѣйме ся, скоро правда стане загальнымъ добромъ.

Выборы въ V-ѣй курiи.

Въ доповненю о результатѣ выборѣвъ подаємо:

Въ округѣ Борщѣвъ-Залѣщики-Чортковъ-Гусятинъ-Теребовля-Скалатъ вѣдбувъ ся вчера (12 марта) тѣснѣйшій выборъ. На 1007 управненыхъ до голосованя голосувало 891, абсолютна бѣльшость 446. Вѣддано голосовъ: на д ра Романа Яросевича 463, а на Лукіяна Криницкого 428. Выбраный посломъ лѣкарь д-ръ **Романъ Яросевичь**.

Въ округѣ Львѣвъ зъ судовыми округами на 52.314 управненыхъ голосувало 27.688. Зъ мѣсцевости голосованя Давидовъ не вчислювано голосовъ до загального результату, бо тамъ выборы не були докончены за-для кровавои подѣе, яка лучила ся. Вѣддано голосовъ: на Ивана Козакевича 15.310, на Ернеста Брайтера 3.719, на Едмунда Мохняцкого 6.595; прочій голосы або розстрѣлены або уневажненѣ. Выбраный кандидатъ соціялъ демократѣвъ малярь **Иванъ Козакевичь**.

Вѣсти зъ выборѣвъ въ V куріи.

Зъ Товмача пишуть намъ:

Голосованє у насъ на посла выпало дуже добре [Гурикъ 122, Богдановичь 52], а було б выпало ще лучше, якъ бы въ однѣй зъ саль староства не були обрабували Гурика о 12 голосовъ на користь Богдановича. Всѣ карты легітимаційнѣ не були нумерованѣ, ажь при голосованю нумеровано въ першѣй сали, де було повно агітаторѣвъ за Богдановичемъ, писарѣ и концепістъ староства. Отже вѣдъ выборця, якъ увѣйшовъ до тои салѣ, жадали картъ легітимаційныхъ зъ картою голосованя. Котрѣ мудрѣйшѣ, то картъ голосованя не давали, але другѣ давали сю карту, а тогдѣ поперечеркувано Гурика а вписано Богдановича. Комісія, що сидѣла въ третѣй сали бѣчнѣй, довѣдалась о тѣмъ шахрайствѣ ажь тогдѣ, якъ оденъ выборець ставъ передъ комісією безъ карты легітимаційнои и заявивъ, що тую карту разомъ зъ картою голосованя взявъ вѣдъ него концепістъ Альбертъ; выборець не хотѣвъ дати ему карты голосованя, тогдѣ той заявивъ, що не вѣддасть ему карты легітимаційнои. Кромѣ тыхъ 12 голосовъ утратили мы ще 2 голосы черезъ те, що выборцѣ прийшли зъ картами голосованя зъ IV-ои курiи [замѣсть зъ V-ои], а 1 голосъ бувъ на Романчука [бо давнѣйше було оповѣщено, що на V. курію поставлено Романчука]. Якъ бы и е

утрата тыхъ 15 голосовъ, бувъ бы нашь Гурикъ перейшовъ.

Поученй 11-ого марта, повиннй мы ще лучше держати ся 16-ого при выборѣ въ IV-ои курін — и кличемо до повѣтовъ станиславовского, богородчаньского и надвирняньского: Держѣть ся и вы, братя! станьте солідарно и неустрашимо за нашимъ недорѣвнанымъ Романчукомъ!

——

Зъ Надвірнои пишуть намъ:

Выборы въ V-ои курін вѣдбулись у насъ такъ, якъ можна було передвидѣти. Нарѣдъ, темный и байдужный, робивъ, що ему казано. Народный кандидатъ дѣставъ лише 14 голосовъ. За народнымъ кандидатомъ голосували села Саджавка, Яблоница, Дора. Недосвѣдній выборцѣ въ Краснои перечеркнули вже передъ самою салею выборчою имя народного кандидата пѣдъ натискомъ учителя, Янеллього и писаря Гаврилюка, котрымъ асистувала жидова. Въ остатнѣй хвили таки допяли того, чого въ селѣ не могли вымогти на выборцяхъ. — *Виборець.*

——

Зъ Бучача пишуть намъ:

Про выборъ посла у насъ напишемо ширше. Теперь скажемо лишь загально, що выборъ вѣдбувъ ся зъ кождого взгляду нелеґально. Голосы пошахровано. Члены комісіи перечитували карты голосования. Щезло намъ 16 голосовъ. Одного выборця арештовано зъ салѣ передъ вѣдданемъ голосу. Противъ выбору вносимо сильно умотивованый протестъ.

——

Зъ Бродовъ пишуть намъ:

Выборъ посла зъ V-ои курін вѣдбувъ ся середъ нечуваныхъ, брутальныхъ насильствъ зѣ стороны нашихъ противниковъ. Въ ночи передъ выборомъ натерпѣли ся честнй выборцѣ пе ольныхъ мукъ. „Хрунѣ ъ“ позвозили „obywatele“ якъ на ярмарокъ и зѣгнали до салѣ музичнои на трактаментъ. При голосованю комісія узнавала голосъ за неважный, коли на картѣ выборець перечеркнувъ Гневоша а вписавъ Олѣйника; такъ само уневажнила богато голосовъ на „Олѣйника“ [бо декуды нарѣдъ такъ вымовляе].

Заявлене „католицкого Союза“ въ „Руданѣ“ есть чистою фінтою, бо тутъ въ користь п. Барвѣньского насилуе ся волю народу, правыборы переведенй скрѣзь нелеґально, бо „Barwiński musi wyjść!“

——

Зѣ Стрыя пишуть намъ:

Выборъ посла зъ V курія вѣдбувъ ся при асистенціи баталіона пѣхоты и вѣддѣлу гузарѣвъ. Одна компанія стояла передъ льокалемъ выборчимъ зъ карабінами въ рукахъ, другй ходили по улицяхъ мѣста. Хочь асистенція вѣйска при выборахъ — правдива иронія, однакъ середъ нашихъ вѣдносинъ волимо вже вѣйско, якъ самоволю адміністраційну. О порядку при выборахъ подамо пѣзнѣйше. До комісіи выбрали выборцѣ трехъ нашихъ священиковъ. Рускй выборцѣ держались якъ муръ, дали 104 голосовъ на Могильницкого. Зъ 84 голосовъ, що дѣставъ Ройовскій, було 50 зъ мѣстъ, около 15 вѣдъ Нѣмцѣвъ-кольоністовъ а найвыше 20 вѣдъ „хрунѣвъ“. Взагалѣ Стрый, Жидачѣвъ, Калушь и Бѣбрка держались прекрасно, але все пѣйшло на марно черезъ Долину и Турку... Нарѣдъ тяжко огорченый.

Що-до выборовъ зъ IV курін — то въ нашѣмъ повѣтѣ ажь кишить вѣдъ аґітаторѣвъ Охримовича. Въ день выбору посла зъ V курін они цѣлу нѣч розпивали выборцѣвъ. П селахъ волочать ся индівідуа зъ Дрогобича. Въ обѣгу груба монета. Зъ Дрогобиччины доходять вѣсти про такй самй аґітацін и великій тероризмъ урядовый за Охримовичемъ. Всѣ три старосты порозумѣвають ся безнастанно, щобы за нѣяку цѣну не допустити до выбору Олесницкого, про котрого розпущено тысячнй брехнѣ и клеветы.

——

Зъ Долины пишуть намъ:

Выборъ посла зъ V. курія закѣнчивъ ся побѣдою урядово-польского кандидата Ройовского усего 5 голосами по-надъ абсолютну вѣльшѣсть. Се стало ся лише при помочи найогиднѣйшихъ способовъ, бо инакше кандидатура руска була непоборима.

Въ Долинщинѣ правыборы переведено штучками, а протесту нѣ одного не увзглянено. Выборы зъ обохъ курій скумульовано въ одно и пѣдъ претекстомъ, що йде о выборъ ц. к. старосты, тероризовано правыборцѣвъ однаково въ обохъ куріяхъ. Розпущено клеветы и денунціяціи на руске духовеньство въ польскѣй прасѣ: що нашй священики ѣздять по селахъ зъ револьверами и терорызують нарѣдъ а свѣтска интеліґенція взывае „nawet bez ogródki do rzezi“ [гл. Dzienn. pol. ч. 66]; що Русины орудують великими фондами зъ Россіи [гл. Gaz. narod. ч. 69] и т. д. Розкинено по повѣтѣ сотками патентъ Іосифиньскій для бунтованя парохіянъ противъ священиковъ. А все-таки мимо всѣхъ тыхъ „честныхъ“ способовъ нашь кандидатъ дѣставъ бы бувъ въ Долинѣ число голосовъ потрѣбне до побѣды, якъ бы не нечуваный терызмъ, коррупція а навѣть надужитя при выборѣ посла. Тутъ нарушено тайнѣсть голосования; цѣнне се право стало ся у насъ иллюзіею. Въ дверехъ льокалю выборчого мусѣвъ выборець показувати карту голосованя жандармамъ, а коли ему удало ся перепхатись до салѣ, ще разъ зазнававъ привілею тайного голосованя, коли презесъ комісіи, маршалокъ Витославскій вѣдчитувавъ. карту „фіксувавъ“ нашого выборця вѣдъ нѣгъ до головы. А побѣчь тон урядовон комісіи урядувала ще друга, пѣвъ-урядова, бо и о ои безпечнѣсть дбали два жандармы. Именно въ деревлянѣй будѣ на огородѣ ц. к. староства отворили жиды „handel wymiany“ картъ до голосования. Маючи въ посѣданю множество другихъ картъ зъ печаткою ц. к. староства и зъ написанымъ именемъ урядово-польского кандидата, мѣняли первѣстнй картки [„урядово“ выборцямъ доручень], доплачуючи за нихъ по 10, 20, 50 зр. [залежно вѣдъ сприту продавця].

Головнымъ махеромъ середъ жидовъ найпѣдлѣйшои сорты бувъ тутъ жидъ караный уже судово за обманьство. Въ якій способъ „дуплікаты“ урядовыхъ картъ голосованя зъ печаткою ц. к. староства попали ся въ руки пѣдозрѣнои голоты, годѣ знати безъ переведеня строгого слѣдства карного. Надѣемо ся, що прокураторія державна взгляне въ сю справу. При теризмѣ и при такѣй коррупціи богато выборцѣвъ, невышкоденыхъ ще такъ, якъ по деякихъ иншихъ повѣтахъ, або унунулись вѣдъ голосованя або пропали для насъ. Аґітаторы зъ стороны урядовои — жидова, пѣдлй хрунѣ, головий наганячѣ паньскй Онуфрей Фенякъ зъ Решнятого и Ілія Калѣцунъ писарь громадскій зъ Дубы [що се за люде и якй ихъ вѣдносины допп. Навроцкого и Ройовского, о тѣмъ напишемо] — могли робити, що хотѣли, могли выславляти пана Ройовского а чорнити Могильницкого, могли плюгавити священиковъ; за те за рускимъ кандидатомъ небезпечно було словомъ оббзвати ся. На часъ выбору заарештували честного и письменного господаря Стефана Бѣгуна зѣ Струтина нижного и тымъ зробили его „nieszkodliwym“. Коли аґентъ „Днѣстра“ зъ Перегиньска, користаючи зъ нагоды, передавъ одному господареви полісу асекураційну, зразъ вхопили его жандармы яко аґітатора и ледви удало ся ему выправдатись. Такимъ способомъ дѣставъ нашь кандидатъ 42 голосовъ, хочь пѣсля нашого обчисленя по правыборахъ повинекъ бувъ мати надъ 80.

Нарѣдъ обуреный до крайности. Честнй выборцѣ постановили внести протестъ противъ сего выбору, а 16-ого с. м. вѣддати свои голосы на п. Романчука, хочь бы не знати що! На все мы приготованй, але щобы хто потому не сказавъ, що мы не старали ся ужити нѣякихъ леґальныхъ средствъ самообороны, то выборцѣ рѣшили ще передъ 16-ымъ с. м. выслати депутацію до намѣстника зъ жалобою на минуле а зъ просьбою о охорону на день выбору посла зъ IV курія. — *Выборець зѣ обохъ куртй.*

——

Зъ Золочева доносять, що тамъ при выборѣ послѣ [въ асистенціи компаніи войска и множества жандармовъ] панувавъ страшный тероризмъ. Кѣлькадесять выборцѣвъ заарештовано, а ще бѣльше [кажуть по-надъ 70] не могли вѣддати свого голосу.

Зъ руху выборчого.

——

Кандидатъ рускаго комітету на округъ Львовъ-Городокъ-Яворовъ п. Василь Нагорный стававъ передъ выборцями: 4-ого марта въ Городку, 5-ого въ Яновѣ а 8-го въ Яворовѣ. Въ Городку и Яворовѣ зѣбрало ся було по 1000 народу зъ интеліґенцією духовною и свѣтскою, а въ Яновѣ були самй выборцѣ. Мимо пѣдлыхъ интриґъ вороговъ [котрй н. пр. розпус или вѣсть, що п. Нагорный ворогъ духовеньства, розкидае патентъ Іосифиньскій и т. п.] принято всюда кандидатуру п. Нагорного одноголосно и одушевлено. Въ Яновѣ хотѣли жиды выкликати авантуру, але не удало ся. Такожь комітеты сторонництва людового въ Городку и Яворовѣ рѣшили пѣдперти кандидатуру п. Нагорного.

——

Зъ Калуша пишуть намъ:

Дня 12 с. м. зять ц. к. старосты Масевского п. Оржельскій старавъ ся пѣдкупити честныхъ выборцѣвъ зъ Неґовець, абы голосували на старосту Навроцкого. Обѣцявъ имъ по 50 зр. и вручивъ двомъ зъ нихъ по 10 зр. на завдатокъ, а решту зобовязавъ ся выплатити въ день выбору посла зъ IV курія. Честнй выборцѣ Василь Шевчукъ Тимковъ и Василь Шевчукъ Сондей зробили донесене до суду калуского а данй имъ 20 зр. пожертвували на украшене церкви въ Неґовцяхъ. Честь имъ за те!

Якъ звѣстно, въ Завою калуского повѣту правыборы переведенй 27-ого лютого выпали по нашѣй сторонѣ. Се дуже здивувало неодного, бо-жь въ Завою вѣдъ давенъ-давна выходили хрунѣ. Не помогли того разу нѣякй штучки и насильства: нѣ баґнеты, нѣ жиды, нѣ страхи, нѣ грошѣ; выбрано честныхъ выборцѣвъ. Поѣхали паны, поспускавши носы та зъ дива не сходять, що то стало ся, що Завой „popsuł się“. Ну, але ще не дано за выгране — внесено протестъ на пѣдставѣ, що нѣбы ліста не въ терминѣ була выложена. А щобы ноновнй правыборы выпали „pomyślniej“, почали „przyjaciele ludku“ пѣдготовляти теренъ. Камеральный лѣсничій Дибчакъ зъ побережниками терорызують людей до крайности. На роботу до лѣса не пускають; до лѣса по тепла не пускають не то зъ сокирами, якъ перше, але и безъ сокиръ [хочь люде мають сервітутъ, тожь вѣльна збиранина]: де побачуть на подвѣрю не то рубанець але тычку на фасолю, зразъ подають на кару. Думали сердеги, що въ сей способъ переломлять нашихъ и при другихъ правыборахъ [о котрыхъ розумѣесь були запевненй] нашй пѣйдуть на ихъ сторону.

Але дарма! Нашй держались. А щобы комісарь крадькомъ не зъѣхавъ до села и не перевѣвъ выборовъ зѣ своими, порозставлювали въ селѣ варту. Такъ тягнулось ажь до 6-ого марта. Жиды нѣчію зъ пятницѣ на суботу стягали своихъ до тартаку, куда мавъ приѣхати тихцемъ комісарь. Але штучка не вдала ся. Нашй, занюхавши, що дѣе ся, досвѣта въ суботу задзвонили на ґвалтъ и около 6-ои рано всьо було готове якъ до бою. Около годины 9-ои рано 6-ого марта дѣстае вѣйтъ повѣдомлене, що староство заряджуе на 6-ого марта поновный выборъ трехъ выборцѣвъ зъ IV. курія, а то вѣдъ 10 до 11 годины. Около 12-ои въ полудне приѣзджае комісарь п. Трояновскій, секретарь староства, зъ двома жандармами и розпочинае голосоване. Однакъ побачивши, що правно тутъ нѣчого не вдѣе взявъ ся до безправностій. Напередъ не допустивъ нашихъ 14 людей до голосованя, хочь они були записанй въ лістѣ выборчѣй. Вѣдтакъ зновъ допустивъ до голосованя 8 такихъ, що навѣть не були вписанй въ лістѣ выборчѣй. Та хоть якъ разячй були неправности таки нашй мали о оденъ голосъ бѣльше. Але що-жь? — „коли вже обвалявъ ся, то чого-жь страхати ся болота?“ Такъ и нашь комісарь розпочавъ неправильностями, чому-жь бы тымъ самымъ и не закѣнчити? По голосованю комісарь оголосивъ, що на выборцѣвъ выйшли: Войтѣхъ Дибчакъ, давный „микита“ Андрей Чѣпко и Иванъ Фурчаньскій, котрый навѣть не мавъ права голосувати! — Розумѣе ся — противъ такого выбору громадяне внесли протестъ до намѣстництва и до староства, та чи буде що зъ того — Богъ вѣсть! Характеристичне и то, що зарядець камеральный Свобода дававъ три бочки пива и два гарцы горѣвки, щобы громадяне не протестували, але за се дѣставъ таке честне політичне слово, що бѣдака не знавъ де дѣтись.

——

Зъ Бережанщины пишуть намъ:

На день 9 марта скликало було ц. к. староство бережаньске вѣйтовъ на сесію а по-при нихъ также выборцѣвъ на IV-ту курію а декотрыхъ и на V-ту. Въ той день мали дѣстати всѣ выборцѣ карты леґітимаційнй и картки голосованя. А щобы заощадити труду выборцямъ, то вже вѣдъ разу було понаписуване на карткахъ имя кандидата: „Daję głos D rowi Janowi Walewskiemu z Nosowa“. Се называе ся голосоване свободне и пѣсля пересвѣдченя, о якѣмъ говорить §. 40. ординаціи выборчои!

А якого маневру ужило ц. к. староство, щобы ся штучка легко удала ся? Ото завдавало до себе лише выборцѣвъ селянъ, а всѣ выборцѣ священики дѣстали карты „на грунтъ“ черезъ почту. Але-жь и не конче щасливый той помыслъ аґітаційный! Тажь до выборовъ ще цѣлый тыждень, тожь щирй патріоты-Русины потрафлять отворити очи своимъ незрячимъ братамъ-селянамъ и напишуть надъ паномъ Валевскимъ имя свого кандидата.

О. Євг. Гузаръ зробивъ добре и тактовно, що зрѣкъ ся кандидатуры. Наша ситуація теперь улекшена, бо остають ся лише двѣ кандидатуры: паньско-польска и народно-руска. Вправдѣ нашь панъ староста Оробкевичь, коли зъ-пѣдъ кавокъ ставлять кандидатуру ц. к. Русина, каже, що вѣнъ е Русиномъ зъ роду. Мы хочемо навѣть вѣрити тому, бо Воробкевичь имя чисто руске, але се ему не вадить теперь, [коли ц. к. Русинъ уступивъ ся] аґітувати за Полякомъ. Звѣстно, вѣтеръ подувъ зъ другои стороны — та й плашива головку пѣдъ инше крило. — *Палаховае головку пѣдъ инше крило. — Палатинський.*

——

Зъ Бродщины доносять намъ:

Въ польскихъ ґазетахъ и въ рептількахъ, печатаныхъ рускими буквами, голосить ся на всѣ заставки, що выборъ Барвѣньского въ Бродщинѣ и Камѣнецкомъ запевненый. Якихъ средствъ уживано до сего „запевнена“ выбору, можна пѣзнати отъ хочь бы зъ тыхъ кѣлькохъ фактовъ:

Въ Холоневѣ правыборы, переведенй леґально, увеважнево и дня 9 н. ст. марта приѣхавъ комісарь переводити новй. До асистенціи прибравъ собѣ двѣ ескадроны улановъ и 10 жандармовъ. Уланы уставили ся по обохъ сторонахъ канцелярія громадскои, а жандармы утримували ладъ. Мѣщане зѣйшли ся передъ канцелярію, але до выбору ихъ не допущено, бо жидова и дворска служба выпередила ихъ при помочи утримуючихъ ладъ. Мѣщане стояли кѣлька годинъ въ болотѣ, а вѣдтакъ видячи, що нѣчого не дѣждуть ся, рушили громадно на цвинтарь, критикуючи поведене комісаря. За людьми надбѣгли жандармы та зачали кольбами и баґнетами розганяти. Вчинивъ ся крикъ, войкъ; люде стовпились пѣдъ стѣнами церкви, а хтось вдаривъ въ звоны. На се надбѣгли уланы и окружили селянъ, а жандармы зачали заводити ладъ. Пѣдъ парканомъ цвинтаря повалили ся три пораненй господарѣ: Михайло Уханьскій, Ивась Морозъ и Василь Смѣхуръ. Жѣнки и матери раненыхъ кинули ся ихъ ратувати, але жандармы не допустили. Зачались арештованя; увязнено 15 а мѣжь ними двохъ Олѣйниковъ, брата и вѣтця кандидата. Вѣдтакъ пустили ся жандармы зъ ґверами мовь до атаку прочищувати улицѣ; нарѣдъ падавъ по ровахъ, ратуючись передъ нехибною смертію. Увязненыхъ вѣдставлено до Радехова. Священикъ перенѣсъ св. Дары до другои церкви и вѣднѣсъ ся до консисторія. Хочь въ Холоневѣ спокѣй, войско патролюе, а нарѣдъ ломить руки въ розпуцѣ и кличе до неба за неповинно пролиту кровь.

Въ Ляшковѣ коло Лопатина голосувало по-надъ 100 громадянъ на о. Громадку, Мих. Рыбака и Грицька Головайчука. Комісарь вѣдъѣхавъ, не проголосивши результату выборовъ. Дня 10 марта прислано карты леґітімаційнй для Еля Ґастгальтера, Стаха Дроздовского и Тимка Антонюка. Громада внесла протестъ до староства и донесена до прокураторія.

Въ Барилове и иншихъ мѣсцевостяхъ комісарь закѣнчивъ правыборы, не маючи на актѣ выборчѣмъ нѣ пѣдпису вѣйта нѣ печатки, — а а теперь присылають карты леґітімаційнй зѣ староства людямъ, котрй и десять голосовъ не дѣстали. Можна такожь замѣтити декуды провокацію, бо намавляють громадянъ, щобы не пустили до выбору такихъ псевдовыборцѣвъ. Очевидно розходить ся о выслане вѣйска до селъ.

Головный осередокъ аґітаціи за Барвѣньскимъ мѣстить ся въ добрахъ ґр. Станислава Баденього. Всѣ управителѣ и офіціялисты розъѣхались по селахъ и намовляють людей. Рѣвножь многй священики подѣставали листы вѣдъ ґр. Станислава, щобы пѣднирали кандидатуру Барвѣньского. А явнй прихильники зъ-помѣжь священьства кандидатуры Барвѣньского накликують комісарѣвъ староства до помочи противъ збунтованои громады.

——

Изъ Старомѣского пишуть намъ:

На 2-ого марта скликано до Старомѣста зборы выбо цѣвъ для выслуханя бесѣдъ кандидатовъ, що убѣгають ся о мандаты зъ IV. и V. курія. Зъ уваги, що зъ рускои стороны кандидатуры ще не були порѣшенй, то зборы тй були вѣдкликанй. Тымчасомъ пѣсля первѣстного оголошеня явились того дня оба польскй кандидаты: бувшій конзуль австрійскій дѣдичь Стан. Высоцкій зъ рамени польского центр. комітету и Янъ Станиньскій зъ рамени сторонництва людового. Повѣтовцѣ хотѣли людей стягнути до рады повѣтовои, щобы тамъ представити имъ п. Высоцкого, але не пѣйшовъ туда анѣ оденъ, а всѣ зѣбрались передъ магістратомъ. Зъ огляду на се аранжеры рускихъ зборовъ, по короткѣй нарадѣ зъ людьми, рѣшили ся дозволити на зборы. Обширна саля рады громадскои гнеть заповнила ся сотками народу, а решта мусѣли тиснутись на коридорѣ. Явили ся также 4 священики рускй и кѣлька особъ зъ мѣсцевои интеліґенціи.

По отвореню зборовъ и выборѣ президія першій забравъ слово п. Высоцкій. Въ короткѣй промовѣ заазначивъ, що кандидуе наклоненый ширшимъ кругомъ люде ; що его кандидатуру поставили на зборѣ въ Гачовѣ а въ Сяноцѣ комітетъ повѣтовый затвердивъ ся

всѣми голосами крѣмъ одного посла Милана; що хочь не кандидує вѣдъ сторонництва людового, але тѣшить ся повнымъ довѣремъ у Мазурѣвъ-селянъ въ своѣмъ повѣтѣ, а яко на свѣдка покликував ся на п. Стапиньского. Програму своѣи дѣяльности на выпадокъ выбору зазначивъ коротко тымъ, що все буде берегти справедливости и спѣльно працюватиме зъ людьми доброи волѣ. Въ справѣ рускѣи обѣцявъ прилучити ся до людей, що бажають уволити потребамъ народу руского. Взагалѣ бесѣда п. Высоцкого була дуже гладонька а неясна. Запытаный, якъ вѣнъ глядить на теперѣшну акцію выборчу, зазначену кровію бѣдного народу, що свѣдомый своихъ правъ хоче зъ нихъ користати, вѣдповѣвъ, що послѣдниѣ кровавиѣ подѣю, якъ отъ въ Черневѣ, треба приписати „тѣлько пѣдбурюваню темныхъ масъ народныхъ“. На се дѣставъ належну вѣдправу вѣдъ мѣщанина п. Волосяньского, котрый указавъ, що нарѣдъ самъ прийшовъ до свѣдомости своихъ правъ, а тѣ, що допускають ся насильствъ, не чинили бы того, якъ бы не чули за собою силы и попоры. Отже належало бы вже разъ тую силу зломити, абы подѣбнѣ рѣчи на будуче не дѣялись.

Другій промовивъ п. Стапиньскій. Зазначивъ то само, що кандидує не зъ власноп волѣ, а зъ волѣ и приказу люду мазурского. Вѣнъ приймивъ сю кандидатуру охотно, тымъ бѣльше, що яко посолъ буде мѣгъ смѣлѣйше боронити бѣдный нарѣдъ передъ рѣзными его кривдами. Н. пр. о судѣвництвѣ дало бы ся дуже много говорити, але що вѣнъ не с поломъ, то мусить мовчати, бо за найменшу критику сейчасъ замкнули бы его. Розказавъ, якъ его за оборону народу неустанно замикали и замикають; навѣвъ ще девять процесѣвъ, котрѣ ему зъ тои притоки выточено, а котрѣ ще не покѣнченѣ; але его все те не влякало и не злякає, бо вѣнъ яко сынъ хлопскіи постановивъ служити не для пана а для хлопа. Заявивъ такожь, що его нѣхто не потрафить и перекупити, а на доказъ того навѣвъ, що торѣкъ 4 ого червня клали ему на столъ 20.000 зр., абы тѣлько мовчавъ; але вѣнъ не принявъ. По тѣмъ вступѣ порушивъ въ довгѣи промовѣ множество рѣзныхъ справъ що живо дотыкають нарѣдъ. Мѣжь иншимъ сильно выступивъ проти ветеринарѣвъ, котрѣ стали причиною низькои цѣны товару живого, бо „заки нашъ товаръ галицкіи дѣстанесь до границѣ, купець мусить ажь три разы оплатити ся ветеринарямъ при транспортѣ, а се мусить вѣдбити ся на хлопѣ, бо купець о тѣлько менше мусить заплатити хлопови“. Порушивъ такожь справу реформы податковои и пѣднѣсъ, що коли урядники мають платити податокъ ажь тогдѣ, якъ мають 600 зр. пенсіи, то для хлопѣвъ повинно ся зробити хоть таку ласку, щобы ажь тогдѣ податокъ платили, коли будуть мати половину зъ того, т. е. 300 зр. чистого доходу, а хто має менше якъ 300, абы не плативъ нѣчого. Говоривъ такожь, щобы службу при вѣйску скоротити з трохъ лѣтъ на два, а тогдѣ держава мала бы о якихъ 40 міліонѣвъ менше выдатку. При тѣи нагодѣ зазначивъ, що при вѣйску дуже збыткують ся надъ хлопскими сынами, такъ що многѣ рекруты, абы уйти знущань и побоѣвъ, частогусто вѣдбирають собѣ жите, а многѣ знова сыны хлопскѣ, вѣдобранѣ и узнанѣ комісіею лѣкарскою за здоровыхъ, выходять харлаками якъ якѣ инвалиды. Не минувъ и школьництва та выказавъ его хибы такъ на університетахъ, де посады професорскѣ занимають не люде науки, але люде протекціи, якъ и въ школахъ середныхъ та народныхъ, де учать всего, тѣлько не того, що чоловѣкови до житя потрѣбно. Пѣднѣсъ, що панующа теперь въ краю кляса просто ворожа всякѣи просвѣтѣ мѣжь народомъ, бо „школа то грѣбъ для тыхъ, що хотять жити, а не хотять працювати“. Школа повинна йти поручь зъ церквою и выховане молодежи повинно опертись на тлѣ релігійнѣмъ, а противъ змагань соціялістичныхъ треба зѣ всею силою выступити; „и прийде [сказавъ вѣнъ] часъ, коли мы всѣ мусимо станути до борбы зъ соціялістами“. Въ справахъ рускихъ заявивъ ся за безвзглядною рѣвноправностію обохъ народностій безъ жадныхъ прерогативъ и верховодства однои надъ другою. Взагалѣ бесѣда п. Стапиньского зробила дуже сильный ефектъ на зѣбраныхъ. Позаякъ зъ Сянока не було ще вѣстій, чи на V. курію поставленый якій кандидатъ Русинъ, то о. Яворскій, щобы полишити ще вѣльну руку выборцямъ, внѣсъ, абы само поставлене кандидатуры поручити комітетови повѣтовому; всѣ зѣбранѣ пристали на се.

На день 9 марта були скликанѣ другѣ передвыборчѣ зборы. Выборцѣ-селяне, одушевленѣ бесѣдою Стапиньского зъ 2-ого марта, вже не дали собѣ о нѣякѣи иншѣи кандидатурѣ говорити и однодушно поставили своимъ кандидатомъ зъ V. куріи Стапиньского. О кандидатурѣ Красносельского годѣ було навѣть що й говорити, бо всѣ кричали: „Нехай бувъ бы намъ показавъ ся!“ Отсе наука, що не треба кандидата въ кишени ховати, але нехай вѣнъ, такъ якъ с у людовцѣвъ польскихъ, завчасу дає ся людямъ на зборахъ пѣзнати.

Натомѣсть на IV-ту курію всѣ безъ выимки згодились на д-ра Корнила Чайковского. Противъ кандидатуры п. Каратницкого селяне выступили зъ дуже грѣмкими протестами.

На той самъ день 9-ого марта, скликавъ такожь маршалокъ п. Беляньскій всѣхъ выборцѣвъ до рады повѣтовои на 2 годину пополудни. Зборы розпочали ся безъ предсѣдателя, ажь пѣдчасъ бесѣдъ надъѣхавъ п. Беляньскій и безъ выбору обнявъ провѣдъ [мабуть гадавъ, що то засѣдане рады повѣтовои!] Въ промовѣ своѣи вѣнъ зазначивъ, яку вагу має нинѣшна хвиля, коли то выступають рѣзнѣ люде, що хотять въ свѣтѣ выкликати переворотъ. Высновуючи зъ того дальшу свою бесѣду, згадавъ о обохъ кандидатахъ: Высоцкѣмъ и Стапиньскѣмъ. Другого прирѣвнавъ до коровы, що дуже рычить а мало молока дає; противно-жь панъ Высоцкіи, — то бувшіи конзуль и т. д., отже его зъ цѣлого серця припоручивъ выборцямъ. На се п. маршалокъ дѣставъ гѣдну вѣдправу. Найперше взято въ оборону Стапиньского а вѣдтакъ выказано неумѣстность кандидатуры пана-обшарника на курію V-ту. Повѣтовцѣ притиснѣнѣ до стѣны помовкли и замкненемъ зборѣвъ хотѣли закѣнчити свое поражене. Але зѣбраниѣ безусловно жадали дальше вести наради, абы порозумѣти ся що-до кандидата на IV-ту курію. Маршалокъ Беляньскій порозумѣвши, що кандидата свого не перепре, чимъ скорше утѣкъ, навѣть не закѣнчуючи зборѣвъ. Тогдѣ зѣбраниѣ выбрали собѣ на предсѣдателя п. Федоровича, коваля изъ Старого мѣста, и перевели наради що-до IV-ои куріи. Всѣ якъ одинъ заявили ся за кандидатурою д-ра Корнила Чайковского и прирекли собѣ: „не допустити ганьбы для повѣту выборомъ Каратницкого“.

——

Зъ Тернополя пишуть намъ:

По выборѣ посла зъ V-ои куріи въ Тернополи зѣбрали ся нашѣ честнѣ выборцѣ — а було ихъ по надъ 140 — и майже одноголосно [бо лишь окрѣмь купчинецкихъ радикалѣвъ] оголосили кандидатуру о. Александра Миронович а на курію четверту и ухвалили вѣднестись до краевого руского комітету о затверджене сеи кандидатуры.

——

Зъ Ярославщины пишуть намъ:

Въ Ярославѣ вѣдбули ся 8-ого с. м. зборы выборцѣвъ зъ IV. куріи скликанѣ рускимъ комітетомъ выборчимъ для выслуханя кандидатскихъ промовъ. Зборы вѣдкрывъ предсѣдатель комітету о. деканъ Матюкъ, а ходомъ дѣлъ управлявъ о. Дорикъ парохъ зъ Ветлина.

Першій заголосивъ ся до слова Мазуръ Цена, кандидатъ сторонництва кс. Стояловского. Позаякъ въ Любачевѣ 4-ого с. м. Цена своею промовою збудивъ бувъ загальный смѣхъ и неохоту, то симъ разомъ ограничивъ вѣнъ свою промову лише на высказѣ жалю, що въ Любачевѣ выборцѣ нечемно его приняли, по чѣмъ зажадавъ, щобы якъ рускіи такъ мазурскіи селяне-выборцѣ при выборѣ посла лише на него голосували. Коли потѣмъ Цена, вѣдступивши вѣдъ рѣчи почавъ рекомандувати соціяліста Желяшкевича на V-ту курію, вѣзваный провѣдникомъ зборѣвъ до порядку, ще разъ обѣзвавъ ся за Желяшкевичемъ и закѣнчивъ свою промову.

Другій промовлявъ кандидатъ рускій о. Филимонъ Подолиньскій. Кинувши поглядъ на угоду зъ Угорщиною, розвинувъ програму дѣяльности народного посла въ радѣ держав. Промова его дуже подобалась рускимъ выборцямъ и они зъ польскимъ людовымъ сторонництвомъ одобрили кандидатуру о. Подолиньского. Лише сторонники Цены устами якогось господаря зъ Павлосева ще разъ заявили, що „pomimo tak pięknej i mądrej mowy“ о. Подолиньского, на кандидатуру его не можуть згодитись, бо вѣнъ не хлопъ, а Цена вывчать ся у Вѣдни нѣмецкои мовы та способу заступованя интересѣвъ хлопскихъ и зъ него буде такожь добрый посолъ.

Зъ сожалѣнемъ надъ теперѣшнымъ роздробленемъ въ Ярославщинѣ мазурского люду на партіи высказавъ ся послѣдный бесѣдникъ господарь-Мазуръ Павло Стадникъ зъ Ляшокъ. Выказавши, що въ Ярославщинѣ лежить сила и побѣда мазурского народу въ єдности и въ згѣдѣмъ поступованю зъ Русинами, завѣзвавъ мазурскѣ партіи, щобы дотримали послѣднои умовы зъ Русинами и лише рускаго кандидата пѣдпирали. Однакожь здорова его рада остала ся безъ успѣху. Пригнобляюче вражене на рускихъ выборцѣвъ робило поступоване нанятыхъ Ценою двохъ „микитѣвъ“-Русинѣвъ, Павлика зъ Маковиска и Марушечки зъ Кореницѣ. На сали збору они першѣ давали зачинъ до пѣднесеня Цены, а супротивленя о. Подолиньскому, хотяй неразъ лише своими голосами; при тѣмъ въ агітаційнѣи поѣздцѣ зъ Ценою по повѣтахъ гидять они руске духовеньство, селянъ-патріотѣвъ и рускаго кандидата.

——

Якихъ мерзеныхъ штучокъ хапають ся агітаторы правительственно-польскихъ кандидатуръ, може посвѣдчити телеграма, выслана дня 10 марта о 7-ѣи год. вечеромъ зъ головного дворця зелѣзничого у Львовѣ пѣдъ адресою одного вызнатного священика-патріота въ Жовквѣщинѣ. Телеграма була того змѣсту: „Выборъ Романчука въ намѣреныхъ округахъ майже безнадѣйный. Противъ Олѣйника опозиція чимъ разъ сильнѣйша. Пѣдпирайте всѣми силами Романчука на V курію а Олѣйника на IV курію. Комітетъ краевый.“ Очевидно штучка въ тѣмъ случаю не удала ся, бо телеграма була выслана не на властиву адресу и ся доручено за пѣзно, а такожь що уложена дуже незручно, щобы не пѣзнати вѣдъ разу обманьства. Але на кождый способъ уважаемо потрѣбнымъ остерегти нашихъ людей, щобы не дали ся обманити того рода телеграмами, высылаными очевидно зъ кузнѣ рускихъ отчайдухѣвъ політичныхъ.

——

Въ Коломыѣ [якъ намъ телеграфують] вѣдбуде ся въ понедѣлокъ пополудни нарада выборцѣвъ.

Переглядъ політичный.

——

Вчера скѣнчили ся вже всюды выборы до рады державнои зъ пятои куріи; выбирано въ Стирії 4 послѣвъ, въ Тиролю 3, въ Чехахъ 18 а въ Дальматіи 2 послѣвъ и въ Форарльбергу одного. Крѣмъ того вѣдбувались вчера выборы двохъ послѣвъ зъ мѣстъ на Буковинѣ; выйшовъ тамъ зъ мѣстъ Серета, Радѣвцѣвъ и Сучавы професоръ університету Рошманъ, а въ Чернѣвцяхъ выборы ще не покѣнчили ся вчера, мабуть выйде, якъ доносять, президентъ мѣста Кохановскій. Въ Чехахъ выбрано: 8 молодоческихъ кандидатѣвъ, 2 соціяльныхъ демократѣвъ, 5 соціялістѣвъ, 2 нѣмецкихъ поступовцѣвъ, а въ Празѣ вѣдбудуть ся ще тѣснѣйшѣ выборы. Въ Стирії выйшовъ одинъ Словѣнець, одинъ антісемітъ одинъ клерикалъ, а въ Градци вѣдбудуть ся тѣснѣйшѣ выборы. Въ Дальматіи выбрано обохъ Хорватѣвъ. Въ Тиролю выйшли два клерикалы и бар. Діпавлі зъ католицкого сторонництва людового. Въ Форарльбергу выйшовъ антісемітъ.

НОВИНКИ.

——

— Въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка устроюють руско-народнѣ товариства „Руска Бесѣда“, „Просвѣта“, товариство имени Шевченка, „Руске товариство педагогічне“, „Зоря“, „Народна Рада“, „Клюбъ Русинокъ“, „Львѣвскій Боянъ“, „Шкѣльна Помѣчь“, „Сокѣлъ“, „Русланъ“ и „Академічна Громада“ въ середу дня 17 н. ст. марта 1897 въ великѣи сали „Народного Дому“ при спѣвучасти панѣ: Сѣл. Крушельницкои и Я. Королевичѣвнои, пана Ол. Мишуги, „Львѣвского Бояна“ и музики 80 п. п. пѣдъ проводомъ капельника п. Фридриха концертъ изъ слѣдуючою програмою: 1. Вербицкій: Симфонія D-moll, орхестра. 2. Вступне слово. 3. Лисенко-Шевченко: „На що менѣ чорни брови“, сольо сопранове панны Я. Королевичѣвнои. 4. Матюкъ: Хоръ духѣвъ зъ оперы „Инвалідъ“, хоры мѣшанѣ, сольо-спѣвы на сопранъ, баритонъ, басъ; „Львѣвскій Боянъ“ въ супроводѣ орхестры. 5. Лисенко: Рапсодія 1-а на фортепіянъ, вѣдграе панна Гамотѣвна. 6. Лисенко-Шевченко: „Росли у купочцѣ“ дуетъ панны Королевичѣвнои и п. Мишуги. 7. а) Тополыницкій-Шевченко „Три шляхи“ — хоръ мужескій и б) Лисенко-Шевченко: Хоръ брацѣвъ „Львѣвского Бояна“. 8. Шевченко: „Посланіе“ деклямація п. І. К.; 9. Лисенко-Пчѣлка: „Дѣдчино рыбалонько“, сольо тенорове п. О. Мишуга. 10. Лисенко: Кавати на зъ оперы „Рѣздвяна нѣчь“, сольо-спѣвъ панны С. Крушельницкои въ супроводѣ орхестры. 11. Тополыницкій-Шевченко: „Хустина“, хоръ мѣшаный зъ сольо-спѣвомъ сопрановымъ и теноровымъ — „Львѣвскій Боянъ“ въ супроводѣ орхестры. 12. Закѣнчить: Слово вѣдъ молодѣжи академічнои.

Цѣна мѣсць: фотель 1·50 зр., крѣсло перворядне 1·20 зр., крѣсло другорядне 1 зр., партеръ 80 кр., галерія 30 кр. — Білеты можна набути въ „Рускѣи Бесѣдѣ“ [рынокъ 10, І пов. вѣдъ 12 до 1 въ полудни и вѣдъ 6 до 8 вечеромъ, а въ день концерту вѣдъ годины 5 вечеромъ при касѣ. — Чистый дохѣдъ призначеный на стіпендію имени Тараса Шевченка. — Гардероба примусова. — Початокъ точно о годинѣ 7-ѣи вечеромъ. — Въ часѣ выконаня поодинокихъ точокъ програмы будуть дверѣ вѣдъ салѣ безусловно замкненѣ.

— Руска молодѣжь гімназіи въ Тернополи устроює дня 24 марта с. р. въ память XXXVI. роковинъ смерти незабутного кобзаря народного Тараса Шевченка вечерницѣ зъ слѣдуючою програмою: 1. Вступне слово, Вп. проф. В. Л. 2) Руска пѣсня, В. Матюка, хоръ муж. 3. Reverie Russe pour le piano, Fl, Herrmana, сольо фортепіянове, т. Л. Г. 4. Заспѣвъ, Ш. Шевченка, деклямація т. О. С. 5. Помарнѣла, Н. Вахнянина, сольо барітонове въ супроводѣ фортепіяну, т. Е. К. 6. Шевченко а Украина, т. І. Т. 7. Думка, Т. Шевченка, деклямація, т. Л. Г. 8. Зборникъ думокъ и частина зъ „Фавста“, сольо скрипкове въ супроводѣ фортепіяну, т. С. Г. 9. Дѣвчина и рута, Ф. Колессы, хоръ муж. 10. Пѣсня румуньска, сольо на цитрѣ, т. В. Б. 11. О. А. Козачковскому, Т. Шевченка, декл. т. С. Б. 12. Выимки зъ „Вулицѣ“, Ф. Колессы, хоръ муж. и мѣш. — Початокъ точно о годинѣ 8. вечеромъ.

— Вѣдъ панѣ Олександры Кулѣшевои, вдовы по бл. п. Пантелеймонѣ Кулѣшу, дѣстало товариство „Академічна Громада“ дня 12 с. м. на руки головы тов. Голубовича письмо, въ котрѣмъ панѣ Ол. Кулѣшева дякує за кондоленційну телеграму, яку товариство выслало ѣи на вѣсть про смерть Кулѣша. Змѣстъ сего письма такій:

Высокоповажне Добродійство! Велико дякую Вас і Академичну молодіж за ту горячу сльозу, котра змішалась з моєю і дала полегкість моєму серцю. В останню хвилину житя свого моя дружина и сподвижник слова українского спитав папиру и оловець, писав неразбірчливо і одложивши в бік папир и поднявши немощну руку свою над чоло. став швидко писати по воздусі. Годин из три писав, стрічка за стрічкою, як на папері. З ранку він не прорік уже ні слова. А в вісім годин сподвижник українського слоза подружжя мое незабуте до віку, сяево мое згасло. — З великим поважанем *Александра Кулїш*. 1897 року 22 лютого Ганнина Пустинь.

— Зъ Вѣдня доносить намъ кореспондентъ: Власне д вѣдую ся зъ автентичного жерела, що въ судовѣи справѣ п. Д. Вергуна внесла ц. к. прокураторія обжалованє ширше, нѣжь первѣстно всѣ завѣряли. Прокураторъ обжаловує о: 1) злочинъ з ады державнои [анальогічно, якъ въ процесѣ Ольги Грабаръ и товаришѣвъ] 2) провину за участь въ тайнѣмъ товариствѣ, 3) провину противъ закона прасового [звѣстный начеркъ програмы партійнои бувъ гектографованый]. Розправа має вѣдбути ся передъ тутешнымъ судомъ присяглыхъ около 15-ого мая. Оборонець д-ръ Козичь домагає ся выпущеня обжалованого на вѣльну стопу, мотивуючи тымъ, що слѣдча вязниця шкѣдливо вплыває на его здоровле. Судъ поставивъ условє зложеня кавціи въ высотѣ 2000 зр. Оборонець заявивъ готовѣсть половину зложити зъ власныхъ фондѣвъ. — *П.*

— Въ справѣ мнимого пѣдбурюваня селянъ въ Жовквѣщинѣ зѣ стороны рускои — выѣхавъ бувъ на слѣдство зъ порученя львѣвского суду краевого радникъ Хилиньскій. Переслухавши людей въ поодинокихъ селахъ, пересвѣдчивъ ся рад. Хилиньскій, що всѣ донесеня польскихъ газетъ а такожь и доносы до президіи намѣстництва не мають найменшои основы, та що нема причины до приарештованя двохъ вызнатныхъ членѣвъ рускаго комітету повѣтового. Мы певнѣ, що коли-бъ такъ само зъ розвагою поступили собѣ дотычнѣ власти и въ иншихъ сторонахъ краю, то всѣ тѣ деморалізуючѣ арештованя були бы цѣлкомъ злишнѣ.

— Выборцѣ повѣту дрогобицкого вручили п. Охримовичеви адресу, котра зачинає ся словами: „Вѣдъ лѣтъ кѣльканацять постигла нещастный повѣтъ дрогобицкіи *тяжка доля*, даючи ему Васъ на заступника интересѣвъ въ радѣ державнѣи и соймѣ краевѣмъ“. Вѣдтакъ выборцѣ, высказавши въ адресѣ досадно, verba veritatis п. Охримовичеви, кѣнчать высказомъ ему безграничного недовѣря и взывають его, щобы бѣльше о мандатъ вѣдъ нихъ не у ѣгавъ ся. [На жаль, за-для недостачи мѣсця не можемо подати тои адресы въ повнѣи основѣ, але вже й наведеного чей досыть.]

— Зъ Коломыѣ заповѣджене на 14-ого с. м. представленє народнои драмы „Катерина, дочка козака Остапа“ вѣдкликано зъ причинъ вѣдъ выдѣлу товариства непередвидженыхъ. — *Выдѣлъ тов. „Зоря“ въ Коломыи.*

— Почтова дефравдація. Загадочне арештоване нотаря и его доньки на бали въ Микулинцяхъ и вѣдставленє ихъ до самборского суду, про що недавно доносили, можемо нинѣ вже поясняти. Передъ судомъ присяглыхъ въ Самборѣ розпочала ся 9 го с. м. розправа противъ почтовои експедиторки Іосифы Крамарчикъ, нотаря зъ Микулинець Яна Тишецкого, его сына Артура и доньки Сидонія. Іосифа Крамарчикъ була почтовою експедиторкою въ Старѣи соли, де Янъ Тишецкій бувъ нотаремъ. Експедиторка влюбила ся въ сына нотаря Артура, жила въ дружбѣ зъ Тишецкими и позичала имъ грошѣ зъ почтовои касы, покрываючи убытки при помочи пѣдрабляныхъ почтмыхъ переказѣвъ, въ чѣмъ помагала ѣи родина Тишецкихъ. Коли нотарь Тишецкій перенѣсъ ся до Микулинець, маніпуляцію фальшованя переказѣвъ вела сама Іосифа Крамарчикъ. Дефравдацію выкрыто въ вересни минувшого року. Дефравдована сума выносить 3873 зр. Розправа протягне ся кѣлька днѣвъ.

— Еміграційне обманьство. Генеральный консулятъ Сполученыхъ Державъ у Вѣдни одержавъ зъ мѣского департаменту въ Вашингтонѣ таке письмо: „Сіръ! Секретаріятъ державы для скарбовыхъ справъ повѣдомивъ нашъ департаментъ письмомъ зъ дня 28-ого сѣчня с. р., що значне число Галичанъ заохочене фальшивымъ оповѣданемъ, выемігровало де державы Тахасъ де не знаючи нѣ англійскои нѣ нѣмецкои мовы, не може знайти заробку и попадає въ короткѣмъ часѣ въ нужду. Емігранты звѣнають, що якійсь Мартинъ Залескій въ Махалки, подаючи себе за агента мореплавного бюра Карешъ и Штольце въ Бремѣ, розкидає по цѣлѣи Галичинѣ цир-

кулярѣ безъ пѳдписѳвъ, въ котрыхъ обѣцюе фальшиво, що кождый еміґрантъ дѳстане напевно 160 акрѳвъ землѣ зъ вѳдповѣднымъ инвентаремъ и грошевою сумою. Еміґрантъ Онуфрій Никорикъ заявивъ надто, що вѳнъ одержавъ навѣть вѳдъ названои аґентуры въ Бремѣ листъ зъ потвердженемъ обманчивыхъ обѣцянокъ Залеского. На жадане секретаря державы для скарбовыхъ справъ подае ся вамъ тѣ звѳзнаня до вѣдомости въ надѣѣ, що вы по змозѣ зарядите все, що потрѣбне въ цѣли звернена въ Австріи публичнои уваги на обманчивый характеръ тыхъ циркулярѣвъ и въ той способѣ причините ся до усуненя подѳбныхъ пожалованя гѳдныхъ припадкѳвъ въ будучности".

— Зъ Борщева пишуть намъ: Устроеный на будову руского „Народного Дому въ Борщевѣ" дня 25. лютого с. р. вечерокъ зъ танцями выпавъ, якъ на Борщѣвъ, зъ кождого огляду дуже удачно и знаменито. Двацять и двѣ пары стануло до кадриля; забава, зачавши ся коломыйкою, скѳнчилась о сходѣ сонця козакомъ. Въ перестанкахъ спѣвавъ хоръ прекрасни нашѣ пѣснѣ, а одушевлене було загальне. Доходу brutto було 206 злр. 64 кр., а по потрученю выдаткѳвъ осталось на будову „Народного Дому въ Борщевѣ" чистыхъ 126 злр. 15 кр., котрѣ вѳдповѣдно ульоковано. Не беручѣ въ вечерку участи зволили прислати датки, а то Вп. панове и панѣ: о. Іосифъ Савчиньскій зъ Єрмакѳвки 1·50 зр., Володиславъ Енґлєртъ зѳ Скалы 1·50 зр., Филипа Огоновска зѳ Львова 5 злр., о. Петро Ґіль зъ Шершеновець 1·50 зр., Ганкевичъ зъ Иванкова 1 зр., Василь Яворскій зъ Бережанъ 3 зр., о. Вол. Ступницкій, зъ Кудринець 1·50 зр., Д. Марко зъ Чорткова 2 зр., В. Голубовскій зъ Чорткова 3 зр. — Наддатки зложили Вп: о. Петро Лобода зъ Глубѳчка 1·50 зр., о. Альфредъ Сѣменовичъ зъ Волковець ad Борщѣвъ 50 кр., д-ръ М. Дорундякъ зъ Борщева 1·50 зр., о. Днѣстрянскій зъ Озерянъ 2·50 зр., Левицкій 50 кр., Ал. Сальвицкій зъ Борщева 50 кр., Ґамскій 1·50 зр., Витославскій зъ Борщева 1·50 зр. Усѣмъ Вп. панамъ и панямъ за приславѣ и за зложенѣ наддатки, якъ такожь усѣмъ, що зволили взяти участь въ вечерку та матеріяльно и морально причинили ся до его звеличаня, складае комітетъ прилюдно щиро-сердечну подяку и руске спаси-Бѳгъ! — *Комітетъ*

— Справа убійства комісаря Поцеля въ Давидовѣ на стѳлько выяснила ся, що комісарь середъ бійки перше застрѣливъ зъ револьвера одного выборця, вѳдтакъ жандармъ пострѣливъ другого, вкѳнци выборцѣ вбили комісаря. Вчера ескорта кавалєріи приставили до Львова до карного суду 18 увязненыхъ. На улици Баторія товпа обкидала ескорту камѣнемъ...

— Выборцѣвъ зъ повѣту львѳвского [винницкого и щирецкого] повѣдомляе ся, що въ день выбору посла зъ IV. куріи вѳдправить ся о 7 год. рано въ Успеньскѳй церкви служба Б. за всяке прошене.

Телеґрамы „Дѣла".

Будапештъ 13. марта. Вчера вѳдповѣвъ президентъ міністрѳвъ на интерпеляцію п. Гораньского въ справѣ кретеньскѳй, що Турреччина маѳ на тѳлько силы, щобы придавити розруху на балканьскѳмъ пѳвостровѣ; державы стоять при ненарушимости Турреччины, и длятого вѳйна ѳ неможлива.

Берлинъ 13. марта. Надѣють ся тутъ, що французке правительство прилучить ся до иншихъ державъ въ справѣ примусовыхъ крокѳвъ противъ Греціи. — Post довѣдуе ся зъ Атенъ, що грецкій король хоче зречи ся престолу, а президентъ міністрѳвъ маѳ проголосити республику.

Кольонія 13. марта. Köln. Ztg. доносить, що Франція въ справѣ кретеньскѳй не рѣшалась ще, якъ маѳ поступити сѳбѣ; Анґлія зновъ не хоче дальше замотувати своихъ вѳдносинъ на всходѣ.

Брукселя 13. марта. Доносять, що Мураневъ мавъ повѣдомити французкого міністра справъ заграничныхъ, що россійско французкій союзъ мѳгъ бы ослабити ся, колибы Франція усунула ся вѳдъ спѳльности державъ.

Парижъ 13. марта. Ганото заявивъ въ сенатѣ, що правительство не може ще дати нѣякихъ пояснень въ справѣ кретеньскѳй; може се буде можливе въ недѣлѣ. Політика правительства бажае удержати миръ въ згодѣ зъ европейскими державами.

Атены 13. марта. Въ урядовыхъ кругахъ кажуть, що еще можливе ѳ непорозумѣне Греціи зъ Туреччиною въ справѣ кретеньскѳй.

Вѣдень 13. марта. N. fr. Presse доносить, що бурмістръ Штробахъ маѳ до кѳлькохъ недѣль уступити, щобы д-рови Люеґерови зробити мѣсце; вѳнъ сгавъ бы першимъ віцебурмістромъ.

Именованя, перенесеня, вѳдзначеня и пр.

— Именованя. Рада шкѳльна краева ухвалила на засѣданю дня 8-го с. м. именувати учителями народныхъ шкѳлъ: Павла Моспанюка въ Любши; Вал. Менжикѳвну молодшою учителькою женьскои 6-клясовои школы въ Ярославѣ; Анну Паславску молодшою учителькою женьскои 4-клясовои школы въ Ярославѣ; Стеф. Капустѣя въ Вербици; Володисл. Янковского въ Голини; Павла Ковальского управителемъ, а Игн. Беднарского старшимъ учителемъ 3 клясовои школы въ Кобыловолокахъ. — Затверджено въ учительствѣ Людв. Мацюльского, учителя реальнои школы въ Тернополи.

Надѳслане.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрациѣ **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дѳмъ власный, можна дѳстати щоденно вже о годинѣ 8-ѳй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣканѣ легки	. .	12 „
Флячки	. .	12 „
Нѳжка теляча зъ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. .	5 „
Кавяръ	. .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. .	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мови реставрациі, даю вѳдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѳдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткѳвъ заосмотрена кухня.

79 1—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Инжінеръ, Нѣмець, глядить учителя россійского языка.

Ласкавѣ заголошеня на адресу X. Y. Z. poste restante, Львѳвъ головна почта. 78 1—3

Змѣна льокалю.

Найдешевшій склядъ товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

вѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ"

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѳй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвѳнкѳвъ. — Замовленя зъ провінціи вѳдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѳвъ площа Галицка ч. I.

Противъ нежитѳвъ

орґанѳвъ вѳддыховыхъ, при кашляню, нежитѣ носа, хрипцѣ и иншихъ заатакованяхъ шиѣ уживають лѣкарѣ зъ успѣхомъ

натуральну алькалічну ВОДУ щавову,

або саму або змѣшану зъ теплымъ молокомъ. Она дѣлае лагѳдно-розвѳльняючо, освѣжуючо и успокоюючо, помагае выдѣлюватя флеґму и въ выпадкахъ того рода выпробована якъ найлучше. 4 (П.)

83 1—?

Новѳсть. Новѳсть.

Пасажъ Гавсмана Готель Ґрандъ

Прибувъ зъ Берлина.

По разъ пертій у Львовѣ на короткій часъ почавши вѳдъ суботы 13-го марця 1897

Выступъ найвѳльшого чоловѣка свѣта

ВЕЛИТА ҐОРДОВСКОГО.

Вступъ 20 кр., дѣти низше 12 лѣтъ платять половику. — Отворено вѳдъ 11-ои год. рано до 10 ои год. вечеромъ.

Куплю ХАТУ ● на селѣ. ●

Адреса: „СНАТА" poste restante Львѳвъ. 85 1—3

Св. Юрія грудній зела

и приналежный до него

грудный порошокъ

св. Юрія зъ „St. Georgs Apotheke" у Вѣдни, V/2, Wimmergasse 33 Одинокій средства противъ нежитѳвъ, кашлѣвъ, хрипки, заѳдеґмленя, астмы и т. п. усувають, усмиряють кашель, вспокоюють важкій вѳддыхъ и приносять пѳлеґу дыхавичнымъ въ найкоротшѳмъ часѣ. — Цѣна пачки грудныхъ порошкѳвъ св. Юрія 50 кр., а пачки приналежного до нихъ чаю св. Юрія тежъ 50 кр.; почтою платить ся о 20 кр. дорожше за опаковане и пересылку. Высылае ся почтою найменше двѣ пачки. Грошѣ просить ся присылати переказомъ. Правдивій лишь въ аптицѣ вѳдъ св. Юріемъ, Вѣдень, V/2, Wimmergasse 33, куда належить адресувати всякій замовленя.

Складъ въ Краковѣ въ аптицѣ ГЕЛЛЄРА, ул. Ґродска; у Львовѣ въ аптицѣ ПЕТРА МІКОЛЯША. 30 4—12

ДІЯМАНТЫ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2·—, 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 4·50. Ножицѣ до стрижевя худобы по зр. 1·85 и 2·25 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

ФАБРИКА

капелюхѳвъ и циліндрѳвъ

вѳдъ фірмою

Антѳнъ Кафка

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ) Львѳвъ Ринокъ 29 переходна каменица Андріолього — вѳдъ стороны костела до езуитѳвъ, ул. Театральна 12.

поручае на сезонъ весняный и лѣтный

Капелюхи и циліндры власного выробу въ наймоднѣйшихъ фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и циліндры зъ славнои фабрики П. К. Габіта, ц. к. надворного ліверанта у Вѣдни, и продае ихъ: циліндры по 9 зр. и капелюхи твердій якъ и мягкій у всякихъ найновѣйшихъ краскахъ по 5 зр. Зъ фабрики Вільгельма Плеса у Вѣдни наймоднѣйшихъ фасонѳвъ циліндры по 8 зр., а капелюхи мягкій вѳдъ 3·50 и высше. Непромакальній капелюхи мягкій т. зв. „Loden" зъ фабрики І. Піхлера въ Градци. *ШАПОКЛЯКИ* атласовій наймоднѣйшій по 5 6 и 8. Великій выборъ шапокъ для циклістѳвъ и до подорожи. Найновшій цѣнники илюстрованій на жадане даромъ и оплатно. 82 1—10

Вѳдзначене на краевѳй выставѣ въ р. 1894 почетнымъ дипльомомъ ц. к. міністерства торговлѣ.

Краєве товариство ткацке

„PRZĄDKA"

(ПРЯХА)

въ Короснѣ

поручае Пов. П. Т. Публицѣ свого выробу чисто льняній, звѣстній зъ доброты, ручно тканій.

Полотна корчиньскій

вѳдъ найгрубшихъ до найтоншихъ вебъ и

БѢЛЄ СТОЛОВЄ

о взорѣ кѳстковѳмъ и адамашковѳмъ

77 49—52 такожь доставляе

сѣтки до сушеня хмелю

Замовленя просимо надсылати просто до Коросна (почта, телеґрафъ и стація зелѣзнича въ мѣсци).

Прѳбки и цѣнники на жадане оплатно и вѳдворотною почтою.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлѳскъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рѳльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зѳбране въ 1896 р

Запорука на чистоту, правдивѳсть и велику силу кѳльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 7—18

Цѣнники, взбрцѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Альбумъ заслуженыхъ Русинѳвъ

Цѣна 70 кр.

Дѳстати можна въ товариствѣ „Просвѣта."

ТУТКИ циґаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѳвъ ул. Галицка ч. 12

Въ кождій руснѳй хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты" на рѳкъ 1897.

Дѳстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта", Ринокъ ч. 10.

КОТВА

Linimentum Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бѳль втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати ся загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою"

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою", бо инакій суть правдивій.

Ріхтера аптика вѳдъ „Золотымъ Львомъ," Прага. 363 17—35

КАРТЫ ВѢДЫ

до Пѳвнѳчнои Америки

Голяндско-Американьскимъ шляхомъ

(Нідерляндско Американьске товариство пароходнои плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Поясненя безплатно. 6 9—3

Тысячкратно

Вп. хлѣборобами за найлучшу признанѣ

ЦАСЛЯВЫ ЦАВѲЗЫ польнѣ и огородовѣ штучнѣ

є до набутя

въ краєвѳмъ Домѣ Рѳльничо-продукційнѳмъ

Ернеста Бальзена (Bahlsena) въ Краковѣ

Бюро и складъ ул. Кармелітска 21—23.

Складъ комісовый: Львѳвъ, Красицкихъ 12.

Фірма контрольна въ звязку зъ стацією рѳльничою въ Дублянахъ и у Вѣдни.

Доказомъ вартости монхъ спеціяльныхъ годѳвель есть експортъ ихъ власне до тыхъ краѣвъ, зъ котрыхъ перше Галичина ихъ побирала. 62 3—5

Всякій ґарантіи. — Кѳлькадесять лѣтна репутація.

Цѣнники и вказаня управы дармо и оплачено.

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

и

выльосованій цѣнній папиры

выплачуе

безъ потрученя провізіи або кошѳвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѳддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѳмъ.

374 A 7—0

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропіґійского, пѳдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 50 Львовъ, Понедѣлокъ 3 (15 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатконъ

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного строчки инсератовои або ѣ мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Поднякы и иншѝ донесеня приватнѝ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣдозва.

При выборахъ послѣвъ до рады державнои зъ четвертои куріи (сельскихъ громадъ) поручаемо кандидатѣвъ Краевого руского комітету выборчого, котрыми суть:

1) На округъ выборчій Сянѣкъ-Березѣвъ-Лѣсько: о. **Володимиръ Риявець**, парохъ въ Лѣсковатѣмъ (членъ Народнои Рады).

2) На округъ выб. Ярославъ-Чешанѣвъ: о. **Филимонъ Подолиньскій**, парохъ въ Лазахъ.

3) На округъ выб. Самбѣръ-Старемѣсто-Турка-Рудки: д-ръ **Корнило Чайковскій**, кандидатъ адвокатскій въ Самборѣ.

4) На округъ выб. Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь: д-ръ **Евгеній Олесницкій**, адвокатъ въ Стрыю (чл. Н. Р.).

5), 6), 7) На округи Калушь-Долина-Бѣбрка, Станиславѣвъ-Богородчаны-Товмачь-Надвѣрна и Бучачь-Чортквѣвъ: **Юліянъ Романчукъ**, професоръ гімназіяльный у Львовѣ (чл. Н. Р.).

8) На округъ выб. Львѣвъ-Городокъ-Яворѣвъ: **Василь Нагѣрный**, директоръ Народнои Торговлѣ у Львовѣ (чл. Н. Р.)

9) На округъ выб. Жовквѣвъ-Сокаль-Рава: д-ръ **Михайло Король**, адвокатъ въ Жовквѣ (чл. Н. Р.)

10) На округъ выб. Броды-Камѣнка: д-ръ **Андроникъ Могильницкій**, кандидатъ адвокатскій въ Долинѣ (чл. Н. Р.)

11) На округъ выб. Золочѣвъ-Перемышляны: о. **Данило Танячкевичь**, парохъ въ Закомари (чл. Н. Р.).

12) На округъ выб. Бережаны-Рогатинъ-Пѣдгайцѣ: **Василь Яворскій**, радникъ скарбовый и директоръ округа скарбового въ Бережанахъ.

13) На округъ выб. Коломыя-Коссѣвъ-Снятинъ: д-ръ **Теофиль Окуневскій**, адвокатъ въ Городенцѣ (чл. Н. Р.).

14) На округъ выб. Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка: д-ръ **Михайло Дорундякъ**, адвокатъ въ Борщевѣ (чл. Н. Р.)

15) На округъ выб. Теребовля-Гусятинъ: **Федько Содомора**, господарь въ Беневѣй.

16) На округъ выб. Тернопѣль-Збаражь-Скалатъ: о. **Александеръ Мироновичь**, парохъ въ Березовици-великѣй.

Вѣдъ выдѣлу Народнои Рады.

У Львовѣ дня 1 . н. ст. марта 1897.

Телеґрама до цѣсаря

выслана краевымъ комітетомъ, а оголошена дословно въ газетахъ вѣденьскихъ [N. fr. Presse, Deutsches Volksblatt и въ иншихъ] звучить такъ:

„Das aus 30 von Delegirten der gesammten Landesgeistlichkeit gewählten Geistlichen, 30 gemässigten Weltlichen und 30 Bauern zusammengesetzte ruthenische Wahlkomité fleht Eure Majestät um a. h. Schutz bei den gegenwärtigen Reichsrathswahlen für das allergetreueste ruthenische Volk an. Schon durch die Reichsraths-Wahlordnung unter allen Völkerschaften Oesterreichs ohne allen Vergleich am meisten benachtheiligt, werden die Ruthenen bald in raffinirter, bald in gewaltthätiger Weise gehindert, sich auch nur eine minimale Vertretung nach eigenem Willen zu wählen. Der als Muster von Ruhe, Sanftmuth und Geduld bekannte, Eurer Majestät mit vollster Anhänglichkeit und Treue ergebene ruthenische Bauer wird, nachdem er sich in Folge wachsender Erkenntniss und der zunehmenden traurigen Lage aufgerafft hat, die ihm bisher aufgedrungenen Vertreter zurückzuweisen und, von der huldreichst gewährten Verfassung Gebrauch machend, für Männer seines Vertrauens stimmen zu wollen, von Gendarmen, Bezirksbeamten, Steuerorganen, Staatsforstenpersonal u. dgl. in jeglicher Weise, im Widerspruche mit der von Eurer Majestät der ruthenischen Deputation im vorigen Jahre allergnädigst gegebenen Zusage, chikanirt, terrorisirt, ja provocirt. Die Wahlmännerwahlen werden entweder geheim, sogar Nachts, ohne Wissen und Betheiligung ruthenischer, das Vertrauen der Gesammt-Einwohnerschaft geniessender Bauernwähler durchgeführt, oder ruthenische Wähler werden tagelang, um ihre Geduld zu ermüden, unter freiem Himmel bei rauher Witterung hingehalten oder auch zur Wahl gar nicht zugelassen. Geachtete, der geistlichen und weltlichen Intelligenz angehörende Ruthenen werden von Gendarmen und Wahlcommissären vor den Augen des Volkes in missachtender und kränkender Weise behandelt. Und wenn dann die Geduld des sonst so ruhigen Volkes erschöpft ist, schreiten Gendarmerie und Militär, welches nach allen Richtungen ausgesendet wird, rücksichtslos ein. Mehrere ruhige Bürger sind bereits getödtet, viele Personen verwundet, hunderte verhaftet, darunter allgemein geachtete Geistliche. Wenn Geistliche pflichtmässig das Sendschreiben des Episcopats bezüglich der Wahlen von der Kanzel verlesen, werden sie als Aufwiegler dargestellt. Das officiöse Correspondenz-Bureau und die Regierungsblätter verbreiten tendenziös gefärbte oder entstellte Schilderungen. Selbst der gegenwärtigen Regierung selbst unbedingt ergebene und der prävalirenden Polenpartei freundlichst gesinnte Ruthenen gestehen öffentlich die Gesetzwidrigkeiten und Willkürlichkeiten Brutalitäten bei den gegenwärtigen Wahlen zu. Die sehr zahlreichen, von allen Seiten des Landes einlaufenden, sowie auch von Deputationen persönlich vorgetragenen Beschwerden finden beim Staatthalterei-Präsidium nicht die hinreichende Abhilfe. In Folge alles dessen zeigt sich eine noch nie gewesene Aufregung unter der ganzen ruthenischen Bevölkerung, namentlich unter Bauern und Kleinstädtern, welche Aufregung nicht durch Gewaltmassregeln, sondern durch Gerechtigkeit und Humanität beseitigt werden könnte. Wir flehen nochmals um allergnädigsten Schutz, um Gerechtigkeit und nichts als Gerechtigkeit für unser Volk.“

„Руский комітетъ краевый, зложеный зъ 30 вѣдпоручниквѣвъ выбраныхъ загаломъ духовенъства, зъ 30 умѣркованыхъ людей свѣтскихъ и зъ 30 селянъ, — благае Ваше Величество о найвысшу охорону вѣрнопреданного народу руского при теперѣшныхъ выборахъ до рады державнои. Вже самою ординацію выборчою безъ поровнана найбольше покривджень мѣжь всѣми народностями Австріи, — Русины спинень будто рафінованымъ, будто насильнымъ способомъ, выбрати собѣ по своѣй воли бодай мінімальне заступництво. Руский селянинъ, знаный зъ свого взѣрцевого спокою, лагѣдности и терпеливости, вѣдданый Вашому Величеству зъ найбольшимъ привязанемъ и вѣрностію, зѣрвавши ся въ наслѣдокъ зрастаючои свѣдомости и бѣльшаючого невѣдрадного положеня, щобы вѣдкинути накиданыхъ ему доси заступниквѣвъ та, користуючись вселаскавѣйше запорученою конституцію, голосувати на мужѣвъ свого довѣря, есть выставленый зѣ стороны жандармвѣвъ, урядниквѣвъ політичныхъ, орґанвѣвъ податковыхъ, лѣсового персоналу державного и т. п. всякими можливыми способами, — въ противорѣчности до приреченя, яке Ваше Величество зволили вселаскавѣйше торѣкъ дати рускѣй депутаціи, — на шиканы, терорызмъ, баѣ провокаціи. Правыборы переводять ся або тайно, навѣть въ ночи, безъ вѣдомости и участи руски ъ выборцѣвъ селянъ маючихъ довѣре у загалу громадянъ, — або придержуе ся рускихъ выборцѣвъ цѣлыми днями пѣдъ голымъ небомъ на слотѣ и холодѣ, щобы зломити ихъ терпеливѣсть, — або такожь цѣлкомъ не допускае ся до выбору. Поважаныхъ Русниквѣвъ, зъ свѣтскои и духовнои интеліґенціи, трактують жандармы и выборчѝ комісарѣ въ очахъ народу въ понижаючій и обиджаючій способѣ. А коли вѣдтакъ терпеливѣсть вирочѣмъ спокѣйного народу вычерпае ся, вдае ся въ справу жандармерія и войско, розбслане на всѣ стороны, и поступае безъ пардону. Кѣлька спокѣйныхъ горожанъ в е убито, много осѣбъ поранено, сотки увязнено, а мѣжь ними загально поважаныхъ священиквѣвъ. Коли священики, выповняючи свѣй обовязокъ, вѣдчитують зъ проповѣдницѣ пастирске посланіе епископату дотычно выборѣвъ, то представляе ся ихъ за ворохобниквѣвъ. Офіціяльне бюро кореспонденційне и орґаны правительственнѝ ширять тенденційно закрашенѝ або перекрученѝ вѣсти. Навѣть тѝ Руснѣы, що безусловно преданнѝ теперѣшному правительству и приязно успособленѝ для верховодячои партіи польскои, признають публично противзаконности, самоволю и брутальности при теперѣшныхъ выборахъ. Дуже численнѝ, зѣ всѣхъ сторѣнъ краю надходячѝ, а такожь особисто вѣдъ депутацій врученѝ жалобы не находять достаточнои зарады въ президіи намѣстництва. Въ наслѣдокъ того всего зазначуе ся небувале ще доси зворушене въ цѣлѣмъ рускѣмъ населеню, именно мѣжь селяньствомъ и мѣщаньствомъ, а се зворушене могло бы бути ухилене не средствами насильными, лишь справедливостію и гуманностію. Мы благаемо ще разъ о вселаскавѣйшу охорону, о справедливѣсть и о нѣчо бѣльше якъ о справедливѣсть для нашого народу.“

Вѣсти зъ выборѣвъ въ V куріи.

Зъ Бродщины пишуть намъ:

Результатъ выборѣвъ зъ V-ои курін зъ повѣту Броды-Камѣнка и пр. вѣдомый. Выбраный Гневошь 523 голосами противъ 409, котрѝ упали на д-ра Олѣйника. Цѣкава рѣчь: якъ переводили ся тіи выборы?

Obywatele зъ цѣлого повѣту позвозили своихъ выборцѣвъ на возах , оттакъ якъ везе ся на ярмарокъ „хрунѣвъ“. На нѣчь збгнали всѣхъ до великои салѣ музичнои, нанятои умысно на тую цѣль. Ту бувъ великій трактаментъ и писались картки за Гневошемъ. Картки були перечеркненѝ зъ горы до долины поперечными лініями, щобы не можна було вписати имя другого кандидата. Хто перечеркнувъ имя Гневоша а вписавъ имя д-ра Олѣйника, тому уневажнено картку т. в. комісія узнала, що на нѣкого не голосувавъ.

Выборцѣ, въ числѣ 80, що були за д-ромъ Олѣйникомъ, наймили собѣ хату въ реставраціи Германа, що припираe до льокалю „Селяньскои Рады“. Въ ночи межи 10 а 11 годиною прийшли два батяры и почали галабурду зъ выборцями, мовлячи, що они вже попередно той льокаль для себе наймили. Почала ся сварка, умисне викликана, до чого причинилися два жандармы зъ поліцаями и розбгнали выборцѣвъ. Серце краяло ся зъ жалю бачити, якъ спокѣйныхъ выборцѣвъ, що привхали зъ подальшихъ сторѣнъ, щобы сповнити свѣй горожаньскій обовязокъ, выганяно зъ теплои хаты, бо въ таку погану нѣчь нѣхто не посмѣвъ бы бувъ и пса зъ его буды выгнати. Деякѣ зъ выборцѣвъ схоронили ся до приприаючого мешканя д-ра Должицкого, но и зъ-вѣдтамъ вытягнено ихъ за чуприну. Тогдѣ деякѣ честнѝ мѣщане взяли однакъ выборцѣвъ до себе, а другихъ наганячѣ загнали до салѣ музичнои и тамъ имъ понаписувано картки на Гневоша.

При голосованю уневажнено много голосѣвъ, що упали на д-ра „Олѣйніка“, бо тутъ народъ вымавляе имя Олѣйникъ зъ россійска „Олейнікъ“. Голосоване — якъ кажуть — не було тайне, бо члены комісіи вѣдчитували по тихо картки и махали головами, коли на картцѣ стояло написано имя д ра Олѣйника. Цѣкава рѣчь, що сторонники п. Барвѣньского забавили ся въ опозицію и голосували на д-ра Олѣйника, бо имъ не удало ся въ вечеръ передъ выборами зробити въ радѣ повѣтовѣй компромісъ що-до выбору 11 Русниквѣвъ до новои рады повѣтовои. Видно, що услугъ сторонниквѣвъ п. Барвѣньского нѣхто зъ Поляквѣвъ вже не потребуе. Der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan..

Заявленe членѣвъ „Союза католицкого“ въ „Русланѣ“, мовь бы они за для великихъ надужить, сповненыхъ при празыборахъ, вѣдтягнули ся симъ разомъ вѣдъ всякои акціи выборчои и лишають выборцямъ до волѣ, кого хотять выбрати, тѣлько щобы бувъ правдивымъ Русиномъ, есть лише фінтою пущеною въ свѣтъ для замыленя очей. Тутешне староство маe наказъ перевести выбѣръ Барвѣньского и вѣнъ, можна надѣятись, выбѣръ приймe. Вѣдкликуване ся до волѣ выборцѣвъ есть лише пустымъ блахманомъ, бо волю народу всюды знасилувано и правыборы перепроваджено всюда нелеґально. Доки така деморалізація буде точити нашь народный орґанізмъ? Впередъ робить ся компромісы въ польскимъ центральнымъ комітетомъ выборчимъ по-за плечима народу за цѣну 8—10 десять мандатѣвъ посольскихъ и въ тѣй цѣли насилуе ся при правыборахъ воля народу, а потѣмъ умываe ся руки вѣдъ всего и каже ся: „Мы неповинни въ крови праведного сего!“ Нѣ, панове! вы внесли такій розладъ и деморалізацію въ суспѣльнѣсть руску, вы есте винными крови неповинно пролатои, и хоть-бы вы не знати якъ руки свои вѣдъ всего умывали, то мы таки скажемо вамъ: „Вы узрите!“

——

Зѣ Збаражчины пишуть намъ:

Вѣдъ коли Збажь Збаражемъ не видано ще такихъ выборѣвъ, якій вѣдбувъ ся 11-ого с. м. — зъ такими надужитями и зъ такимъ насилуваемъ свободы выборчои и волѣ выборцѣвъ. Вѣйско, жандармвѣвъ — сила. По дорогахъ, ведучихъ до Збаража розставленѝ були варты зъ жовнѣрѣвъ и жандармвѣвъ — до мѣста не впускали нѣкого, хто не мавъ леґітимаціи. Вѣзъ селянинъ збѣже до млына — вертай! застроми зубы въ стѣну, коли не машь хлѣба... Навѣть воза зъ хорымъ до лѣкаря не впустили, бо хорый не мавъ карты леґітимаційнои... Арештували безъ пардону кождого, на котрого кинувъ ся пѣдкупленый жидокъ або якій батяръ. Батярня нападала на невинныхъ выборцѣвъ, била ихъ, — жандармы арештували выборцѣвъ, а батяры вѣдходили спокѣйно и дальше робили свое. Селянъ огорнувъ великій страхъ. Неоденъ, довѣдавшись, що его хотять арештувати, давъ ногамъ знати и опинивсь ажь дома. Арештовано двацять и кѣлькохъ селянъ, межи ними тринацять выборцѣвъ. Не треба й додавати, що судъ зразъ другого дня выпустивъ ихъ на волю, не знайшовши „istoty czynu“... Межи селянами страшне розъярене за все те, що дѣяло ся 11-ого марта. Вкѣнци и то треба зазначити, що голосоване у насъ не було тайне о стѣлько, що выборцѣ клали карты одну на другу а зъ леґітимацій вписувано по порядку, хто давъ карту. Выймали-жь карты по порядку зъ-верху, такъ що зъ листы можна було знати, хто якъ голосувавъ. А ординація выборча выразно каже, що предсѣдатель комісіи маe передъ численемъ картокъ потѣшати ихъ.

——

Зъ Тернопѣльщины пишуть намъ:

По выборахъ посла зъ V-ои курін въ Тернополи подаю Вамъ кѣлька вѣстій:

Яка „леґальнѣсть“ заховуе ся у насъ до самого кѣнця для уможливленя выборцеви вѣддати голосъ, нехай для поясненя нашого положеня політичного послужать отей вѣдомѣ менѣ факты.

Карты леґітимаційнѣ до выбору посла зъ V-ои курін розсылало ц. к. староство умысным пѣсланцемъ въ поодинокѣ мѣсцевости; однакъ не доручувано тыхъ картъ выборцямъ анѣ не полишувано въ урядахъ громадскихъ для доручня выборцамъ, тѣлько вѣддавано по дворахъ або польскихъ плебаняхъ. Такъ н. пр. карты для выборцѣвъ изъ Шляхтинець полишивъ пѣсланець въ дворѣ, де посесоромъ е жидъ; для выборцѣвъ зъ Стегниковець ажь въ Дубовцяхъ у дворѣ [хочь Стегникѣвцѣ село далеко бѣльше, якъ Дубѣвцѣ]; для выборцѣвъ зъ Курника шляхотскихъ вѣддано карты въ польскѣй плебаніи въ Лозовѣй. Карты тѣ вѣдбирали выборцѣ при условію, що будуть голосувати на кандидата ненародного, але розумѣесь условя того не додержали. Наводимъ сѣ факты для показу: яку то страстну дорогу люде нашѣ мусять вѣдбути вѣдъ початку выборѣвъ ажь до кѣнця, заки управневый до голосованя зможе вѣддати свѣй голосъ при урнѣ. Кѣлько то осторожности и утомы коштуе правыборцѣвъ, заки вспѣють выбрати собѣ выборцѣвъ, а вѣдтакъ самыхъ выборцѣвъ, заки дѣстануть карты и доступлять до урны! А знаемо — були й такѣ, що леґітимаційныхъ картъ зовсѣмъ не дѣстали,..

Въ день выбору посла въ Тернополи при всѣхъ рогачкахъ було ровставлене вѣйско пѣше, драґоны и жандармы, котрѣ мали перепускати выборцѣвъ, а передъ будынкомъ рады повѣтовои стояло зъ-разу 28 жандармвѣвъ а опѣсля прибувъ ще вѣддѣлъ драґонвѣвъ. Розумѣе ся само собою, що вся тая сила оружна не мала якого дѣла, бо якъ въ повѣтѣ такъ и въ мѣстѣ Тернополи бувъ и е повный спокѣй, нѣхто анѣ не гадае про якѣ-небудь розруху чи бунты. Одно хиба въ остатнѣмъ часѣ стало справдѣ замѣтне, ажь бе въ очи, именно се, що вѣдъ часу послѣдныхъ выборѣвъ народъ значно дозрѣвъ и порозумѣвъ свою справу.

Зъ практики выборчои, яка показала ся при введеню тайного голосованя подаю до вѣ-

домости ось-таку спеціяльность галицку: Agitatory урядово польского кандидата були въ посѣданю картъ голосованя и маніпулювали ними. Я знайшовъ у выборця Морхвяного зъ Янівки: двѣ карты, якій дѣставъ вѣдъ вѣйта въ Петрикова зъ именемъ Вайзера, а кромѣ тыхъ двохъ мавъ ще третю, свою, зъ именемъ о. Мироновича.

——

Зъ Старомѣского пишуть намъ:

Може декому и дивнымъ выдае ся, що въ Старомъ-мѣстѣ, де рухъ выборчій досыть бувъ живый, рускій кандидатъ п. Красносельскій дѣставъ ино 2 голосы а польскій кандидаты 95 голосовъ. Всему тому найбѣльше завинивъ передвыборчій комітетъ въ Сяноцѣ, що до остатнои хвилѣ зволѣкъ оголошене руского кандидата. Черезъ те всю нашу працю, мозольнымъ трудомъ довершену, легкимъ коштомъ загорнувъ польскій людовець Стапиньскій.

Дня 2 марта явивъ ся вѣнъ на передвыборчихъ зборахъ въ Старомъ-мѣстѣ, промовивъ по свому до бѣды хлопскои и вѣдъ разу пѣдбивъ собѣ серця селянъ и маломѣщанъ. До того зложились и обставины для него дуже користно. Его контръ-кандидатомъ бувъ дѣдичъ Высоцкій, котрый выправдѣ тосамо представивъ ся народови, але промавлявъ тономъ паньскимъ, а на запытане, якъ глядить на кровавій подѣі на Руси при правыборахъ, заявивъ, що „се уважае за сумнѣ наслѣдки агітацій людей перевороту“, отже цѣлкомъ въ дусѣ польско-шовіністычныхъ клеветъ. Длятого симпатія Русинѣвъ перехилила ся ще бѣльше на сторону п. Стапиньского, котрый зновъ о тыхъ подѣяхъ выразивъ ся якъ-разъ противно, уважаючи ихъ „протестомъ противъ выдирана правъ бѣднѣйшимъ сильнѣйшими“. Дня 9 марта були скликанѣ зновъ передвыборчій зборы до Старого-мѣста, щобы остаточно порѣшити кандидатуру въ обохъ курій, а въ Русинѣвъ такн нѣхто ще не бувъ поставленый. Черезъ се зѣбранѣ выборцѣ, на внесене господаря Илька Лѣниньского, оголосили своимъ кандидатомъ Стапиньского. Доперва зъ полудня наспѣло „Дѣло“, въ котрого вычитали мы, що краевый комітетъ поставивъ кандидатомъ п. Юліяна Красносельского. Та вже було за пѣзно. Заразъ на пополудньшныхъ зборахъ въ радѣ повѣтовѣй о. Яворскій пѣднѣсъ кандидатуру п. Красносельского, але зъ селянъ и мѣщанъ анѣ оденъ не зявивъ ся за нею. Насупротивъ того Русины тутешнѣ рѣшили не ставати противъ волѣ народу, а полишити кождому волю въ голосованю.

Такъ розгралась у насъ, на рускѣмъ теренѣ, борба мѣжь двома Поляками: дѣдичемъ Высоцкимъ и людовцемъ Стапиньскимъ. Голосовано два разы: при першѣмъ голосованю Высоцкій дѣставъ 50 а Стапиньскій 45, при другѣмъ Высоцкій 45 а Стапиньскій 46 голосовъ. Коли бы бувъ Красносельскій борше поставленый, мѣгъ бувъ далеко бѣльше голосовъ дѣстати; а такъ Русины подѣлили ся. Одинѣ, не могучи погодити ся зъ теперѣшнымъ станомъ політичнымъ, де то при верховодствѣ шляхты народъ нашъ безвинно масакруютъ, перехилились на сторону людовця Стапиньского; другѣ, даючи послухъ розсѣваннымъ вѣстямъ, що Стапиньскій соціялістъ, радикалъ, атеістъ и т. д., вѣддали свои голосы на Высоцкого; два дали голосъ на Красносельского, а оденъ [великій політикъ] давъ картку порожну. Зъ того ще разъ мусимо вытягнути науку, що кандидатѣвъ не треба тримати завязаныхъ въ мѣшку, але нехай они завчасу народови показують ся, бо инакше працю нашу все будуть загортати другѣ.

Про самѣ выборы не пишу, бо тутъ властиво кандидували Поляки. Скажу тѣлько, що агітація була страшенна за Высоцкимъ. Староство, всѣ урядники, жиды и панки уживали всѣхъ силъ, щобы стероризувати выборцѣвъ; але честнѣ выборцѣ тримали ся сильно. Передъ другимъ голосованемъ прийшло до великои бучѣ за длятого, що жидъ Гликъ сказавъ выборцеви Лѣниньскому „брешешь!“ Що жида не рознесли розъюшенѣ селяне, треба завдячити тѣлько тому, що тутешного старосту люде люблять и его словамъ дались улагодити. Скѣнчилось на тѣмъ, що жидъ публично перепросивъ Лѣниньского и всѣхъ выборцѣвъ.

——

Зъ Бѣбрки пишуть намъ:

До Бѣбрки вѣйшло вчера вѣйско для удержаня порядку и охороны „zagrożonej rozyscyi“ Дуже важму причину дали выборы зъ V-ои курін!

Передъ тыми выборами запытувавъ маршалокъ Незабитовскій рускихъ представителѣвъ: чи можуть ручити за порядокъ, бо инакше мусѣвъ бы постаратись о вѣйско. Русины вѣдповѣли, що ручать на-певно за рускій народъ, коли противна сторона не допустить ся нѣякихъ безправностій и не дасть причины до непокою. И дѣйстно, выборъ посла перевѣвъ ся у насъ взагалѣ правильно, всѣхъ выборцѣвъ допущено до голосованя, все вѣдбуло ся въ найбѣльшѣмъ спокою.

По выборѣ весь народъ, котрый у насъ свѣдомый своои народности и правъ, не розходивъ ся и дожидавъ на пляцу передъ радою повѣтовою нетерпеливо на результатъ выбору, а першѣ телеграмы зъ Калуша и Стрыя вызвали були величезне одушевлене; всѣ були вже въ повнѣй надѣи, що нашъ кандидатъ д-ръ Могильницкій выйде посломъ. Але вѣсть въ Турки розбила тую надѣю; въ народѣ обявилось велике огорченe, и всѣ кликали зъ жалемъ: „Де подѣла ся тамошна Русь? тамошнѣ священники?“ При такѣмъ настрою явивъ ся на ґанку рады повѣтовои маршалокъ и промовивъ: „Podaję do waszej wiadomości, że wybrany posłem nasz wielce ukochany pan Rojowski. Zaśpiewajcie jemu многая лѣта!“ Можете собѣ представити, яка лютъ пѣрвала на сѣ слова нашихъ людей! Наставъ величезный крикъ, понесли ся въ одвѣтъ проклоны и найгѣршѣ прѣзвища, такъ що маршалокъ въ однѣй хвили щезъ изъ ґанку. По сѣмъ народъ погуторивши надъ своею долею та потѣшившись лѣпшою будучностію розбѣшовъ ся поволи въ повнѣмъ спокою. Очевидно — по такѣмъ деспектѣ для „narodowego posła“ треба було конечно спровадити вѣйско на „ruskich hajdamaków“, що то не вмѣютъ ще оцѣнити „dobrodziejstwa polskie“!

За голосы плачено у насъ по 50 а навѣть по 100 зр.! Многѣ люде брали грошѣ [кажучи: чому не брати, коли дають?] але свое робили. Мы цѣкавѣ лише, зъ-вѣдки беруть пачы и ихъ комітеты такъ великѣ сумы на выборы? И чи варто себе такъ нищити, щобъ удержати лише хвилево свое насильство надъ народомъ?

До выбору зъ IV-ои курін лагодять ся нашѣ „najserdeczniejsi bracia“ ще зъ бѣльшою завзятостію, мовлячи: „Za cenę naszej krwi nie śmie Romańczuk być wybranym!“ Бр-р-ръ!

——

Зъ Богородчаньского пишуть намъ:

Выборы зъ V. курін выпали у насъ, якъ звѣстно, по волѣ урядово польскѣй — завдяки голосуючимъ зъ нами повѣтамъ надвѣрняньскому и косѣвскому, де д-ръ Окуневскій значно менше дѣставъ голосовъ. У насъ упало на него 61, взглядно 62 голосы [бо оденъ голосъ бѣльшѣсть комісіи мимо найсправедлившихъ протестѣвъ нашихъ членѣвъ комісіи уневажнила], а противникъ дѣставъ 42 голосы; одна картка була порожна а 6 выборцѣвъ не явило ся [мѣжь ними два священники: зъ Битькова и зъ Иваникѣвки].

Взагалѣ взявши переводились у насъ якъ правыборы такъ и самѣ выборы досыть легально. Кажу „досыть“ легально, бо хочь самъ ц. к. староста, мимо напору зъ горы, заховавъ [се треба признати] звѣстный свѣй тактъ, то все-таки не хибувало и тутъ „gorliwych“, що при подѣбного рода акціяхъ шукають вѣдзначеня, авансу. Се такъ званѣ тутъ „малѣ и маленькѣ ексцеленціи“... Тѣ ексцеленціи працювали гроѣью и просьбою при правыборахъ всюды тамъ, де надѣялись найти вѣдповѣдный теренъ, агітували и при самѣмъ выборѣ посла, на дворѣ и въ сали. Черезъ цѣлый часъ видко було богато екзекуторѣвъ, якъ звивали ся мѣжь народомъ. Панъ геометръ, що то при нашихъ обставинахъ такъ гарно спѣвае про польско-руску згоду, хоть самъ коренный Мазуръ, бродивъ цѣлый часъ въ болотѣ и агітувавъ якъ нанятый. [Интерпельованый, самъ признавъ, що се чинить для авансу.] А тутешный молоденькій концепістъ, зъ котрого колись може статись другій Совиньскій, розпочавъ въ самѣй сали перепалку изъ звѣстнымъ патріотомъ о. Паукомъ зѣ Саджавы, хотѣвши его яко невыборця конче прогнати зъ салѣ за те, що той стерѣгъ хлопскои картки передъ жидѣвскимъ агентомъ; лише тактови ц. к. старости належить завдячити, що о. Паукъ оставъ до послѣдку въ сали. Взагалѣ выборы сѣ, хоть выпали черезъ нужденнѣ політично повѣты надвѣрняньскій и косѣвскій некористно для насъ, дуже розбудили народъ, а що важнѣйше, зблизили его до духовеньства, котре при послѣднихъ выборахъ до рады державнои и до сойму — не хочу розбирати сеи аномалій — вишли окремо вѣдъ народу. Нѣкчемный політикъ нового курсу зѣ своими адгерентами та патронами и Поляки можуть тріюмфувати, але народъ бачить и вѣдчувае свою кривду, ну и запамятае ей, рускою памятію запамятае. Треба було бачити, зъ якою погордою дививъ ся народъ на якихъ двацять жидкѣвъ, котрѣ оденъ попередъ другого бѣгли задыханѣ до будынку староства зъ радостною вѣстію: „Sy du Depesche fin Kałamyje! Okuniewski gefałłen! ünser Kanonik Grobelski gewählt!“ Якъ всюда, такъ и тутъ пейсатѣ bracia, тѣ сталѣ трабанты сильнѣйшого, всѣ якъ одинъ вишли противъ насъ, хочь изъ насъ жиють...

Пѣдъ конець треба пѣднести свѣдомость и заинтересоване, зъ якимъ народъ бравъ участь въ акціи выборчѣй, а причинивъ ся до сего своимъ трудомъ немало п. Барабашъ, котрый — хоть нами въ-раву кандидованый, льояльно зрѣкъ ся кандидатуры для д-ра Окуневского и лично въ его користь много потрудивъ ся. Духовеньство пѣдъ проводомъ о. декана Пачовского заздалегѣдь уже розвинуло живу дѣяльность. На жаль, були выимки, але то систематичнѣ выимки, а де они е, тамъ усе для рѣднои справы зрада. Та о тыхъ выимкахъ иншимъ разомъ, а теперь кѣнчу щирымъ покликомъ до сконсолідованои працѣ, а вказую головно на занедбаный, глухій кутъ солотвиньскій.

——

Зъ Турки пишуть намъ:

Въ Турцѣ при выборѣ посла зъ V курін стала ся нечувана рѣчь: нашъ кандидатъ д-ръ Могильницкій дѣставъ усего 4 голосы, зъ котрыхъ 1 уневажнено [зроблено зъ „Mogilnick-ого“ и „Могильницкого“ двѣ особы]. Причины того сумного выслѣду выборовъ е осьякій: 1) Правыборы переведено [по коршмахъ и тартакахъ] найнелегальнѣйшими способами; при тѣмъ при девізѣ: „nie wybierać księdza, a wybierać żydów!“ — Богато выборцѣвъ не дѣстали картъ легітимаційныхъ, а дѣстали ихъ такѣ, котрѣ не були проголошенѣ яко выбранѣ выборцѣ. — 3) При самѣмъ выборѣ посла въ Турцѣ дѣяли ся страшнѣ рѣчи, такъ що декотрѣ нашѣ выборцѣ утѣкли [н. пр. Изидоръ Пасѣчиньскій и Павло Келеманъ зъ Задѣльска], бо грожено имъ головою. Вѣдважнѣйшимъ жиды або жандармы повыдирали карты легітимаційнѣ зъ рукъ и въ наслѣдокъ того не допущено ихъ до выбору, Другихъ сильно поштовхано [н. пр. Льва Федоровича изъ Завадки, о. Мих. Петровского зъ Гусного.] — 4) Карты до голосованя не давано зъ картою легітимаційною, але въ передній сали выборчѣй, и то вже заповненѣ назвищемъ польского кандидата. Коли-жь котрый нашъ выборець перемазавъ польского кандидата а написавъ свого, то его не пущено до голосованя. — 5) Кѣлькохъ выборцѣвъ [н. пр. о. Присташъ парохъ зъ Михавця, о. Грабець парохъ зъ Липя и другѣ зовсѣмъ не дѣстали картъ легітимаційныхъ. — 6) Тыхъ, котрымъ силою выдерто карты легітимаційнѣ, спровадили пѣзнѣйше жандармы на-силу, дано имъ дуплікаты и всунено имъ въ самѣй сали выборчѣй карты до голосованя, щобы польскому кандидатови придбати бѣльше голосовъ.

Народъ огорченый — але що-жь? — посолъ выбраный! Вѣйты всѣ, стероризованѣ старостою Бѣлиньскимъ, стали ся слѣпымъ его орудемъ. Майже половину выборцѣвъ становили жиды, а священникѣвъ було пять и то два зъ нихъ не дѣстали картъ легітимаційныхъ а оденъ не явивъ ся.

Рускѣ выборцѣ вносять протестъ противъ такого незаконного выбору посла.

——

Про выбѣръ посла зъ V курін въ Золочевѣ умѣстивъ Kurjer lwowski таку допись:

Въ передодень выборовъ зъ V курін затревожила мешканцѣвъ каравана возовъ и фіякрѣвъ, на котрыхъ сидѣло по 3 и 4 жандармѣвъ — бо стягнено 80 жандармѣвъ зъ цѣлого повѣту. Въ четверъ, въ день выбору, вже о 7-ѣй рано компанія 80-ого полку пѣхоты зъ наѣжеными багнетами обсадила староство. За кордономъ войска стояло въ збитѣй масѣ 300 выборцѣвъ, переважно селянъ зъ околицѣ, а мѣжь ними жваво звивали ся наганячѣ выборчѣ, обѣцюючи по 50 зр. кождому, хто буде голосувати на Вайзера. А коли важна побѣды — якъ донесли депешы — хилила ся на сторону о. Мироновича, не допущено до голосованя около 68 селянъ. Селяне заразъ внесли протестъ. Чи имъ поможе, покаже будущина. А прочихъ селянъ, котрѣ ще вагали ся, взято штурмомъ горѣвкою и ковбасою, що ними гостивъ кождого гостинный п. Шорштайнъ. Такъ то могло статись, що чоловѣкъ нѣкому не знаный и котрому навѣть хибло цивільнои вѣдваги явитись передъ выборцями, ставъ представителемъ 100.000 люду. Правда, для Золочева призначивъ вѣнъ, якъ буде выбраный, 1000 зр. и одного вола [кому?]

Зъ руху выборчого.

——

Зъ Пѣдгаєччины доносять намъ:

Въ селѣ Гнильчу вѣдбували ся правыборы три разы. Дня 20 лютого выбрали Русины 5 своихъ честныхъ выборцѣвъ, а коли противна сторона хотѣла протестувати, самъ комісарь заявивъ, що нема найменшои пѣдставы до протесту, бо всьо вѣдбуло ся цѣлкомъ легально. Але на другій день за намовою люстратора повѣтового кѣлькохъ Полякѣвъ таки подали протестъ, бо „правыборы замѣсть о 3-ѣй годинѣ скѣнчили ся о 7-ѣй и правыборцѣ голосували на Василя Кобиля, а въ громадѣ е два Василѣ Кобилѣ“ [хотя въ листѣ выборчѣй до одного додано було выразно Дмитрѣвъ!] Староство протестъ увзглядняло и 6-ого марта вѣдбули ся другѣ правыборы. Теперь правыборцѣ додавали вже за-для певности до имени Василя Кобиля слово „старшій“, але коли зновъ бѣльшѣсть голосовъ упала на рускихъ выборцѣвъ, комісарь перерывае голосоване заявленемъ, що мусить старостѣ лишити рѣшене, бо въ листѣ додатку „старшій“ нема. Новѣ правыборы вызначено на 11-ого марта, въ самъ день выборовъ зъ V-ои курін, але люде чекали цѣлый день а комісарь не появивъ ся. Прибувъ ажь на другій день зъ 6 жандармами и шкадроною кѣнницѣ, хоть въ селѣ найбѣльшій спокѣй и анѣ одно лихе слово не пало! Прийшло до голосованя, але передъ канцеляріею громадскою, де правыборы вѣдбували ся, стоить кѣнниця зъ обнажеными шаблями а жандармы впускають лише тыхъ, котрыхъ вѣйтъ зъ сусѣдного села, Мушиньскій, яко надѣйныхъ вказувавъ, а зъ нашихъ правыборцѣвъ лише колись-неколись по одному. Вкѣнци комісарь нѣбы-то зазначивъ: може ще хто е? — але хоть було ще множество нашихъ выборцѣвъ, замкнувъ голосоване и обвѣстивъ выбраными 5 выборцѣвъ противнои стороны. Теперь кѣнниця шаблѣ поховала и вѣдъѣхала, жандармы такожь вѣдѣйшли, — правыборы скѣнченѣ!

——

Зъ Гусятиньского пишуть намъ:

Дня нинѣшного [10 марта] прибуло до громады Постолѣвки кѣльканацять фѣръ и привезли намъ небувалыхъ гостей — жовнѣрѣвъ, хотяй въ громадѣ супокѣй. Можна зъ того догадуватись, що може въ сихъ дняхъ вѣдбудуть ся наново правыборы зъ IV-ои курін, але доси нема оголошеня урядового.

Наслѣдки першихъ „легальныхъ“ правыборовъ вѣдчуваютъ громадяне Постолѣвки до нинѣ и будуть ще довго вѣдчувати. Кѣлькананацять господарѣвъ постоловецкихъ ѣздило вже до ц. к. с ду въ Копичинцяхъ; тамъ переслухувано ихъ въ справѣ звѣстныхъ правыборовъ, а кромѣ того вѣсѣмнацять громадянъ засудивъ ц. к. комісарь д-ръ Амброзевичъ на кару по 14 днѣвъ арешту и казавъ ихъ найблизшимъ поѣздомъ вѣдставити черезъ жандармовъ до арештовъ судовыхъ въ Копичинцяхъ, де они до нинѣшного дня сидять; засудженѣ не мали часу внести рекурсу до высшои власти. Въ недѣлю 7-ого н. ст. марта ѣздили до ц. к. староства въ Гусятинѣ вѣйтъ Косимна, Филько Древнякъ, Павло Макоданьскій, писарь Михайло Пелешокъ, Ваврикъ Фурґаль и маляръ Барильскій въ цѣли якогось переслуханя. Красне святковане недѣлѣ! — *Выборець.*

——

Зъ Коломыѣ:

Вп. Титъ Заячкѣвскій, радникъ суду въ Коломыи, надѣславъ намъ зъ просьбою о помѣщене въ „Дѣлѣ“ таку свою заяву:

„Дякуючи моимъ приклонникамъ за пропоновану менѣ кандидатуру, заявляю, що при теперѣшныхъ выборахъ до рады державнои не кандидую. — *Т. Заячкѣвскій.*“

Кандидатуры въ IV. курії.

1. Сянѣкъ-Березѣвъ-Лѣсько. Стають: о. Володимиръ Риннвець (зъ рускаго комітету краевого), Александеръ Пехъ (зъ сторонництва людового) и дѣдичъ Іосифъ Вікторъ (зъ польского комітету центрального).

2. Перемышль-Добромиль-Мостиска. Д-ръ Иванъ Франко (зъ комітету радикального) и дѣдичъ Павло Тишковскій (п. к. ц.).

3. Ярославъ-Чешанѣвъ. О. Филимонъ Подолиньскій (р. к. к.), селянинъ Севастіянъ Сяра (п. к. ц.) и селянинъ Робертъ Цена (стояловець).

4. Самборъ-Старе мѣсто-Турка-Рудки. Д-ръ Корнило Чайковскій (р. к. к.) и Модестъ Каратницкій (урядово-митрополичій кандидатъ).

5. Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичъ. Д-ръ Евгеній Олесницкій (р. к. к.) и Ксенофонтъ Охримовичъ (ур. митр.)

6. Калушъ-Долина-Бѣбрка. Юліянъ Романчукъ (р. к. к.) и староста Едмундъ Навроцкій (п. к. ц.)

7. Львовъ-Городокъ-Яворовъ. Василь Нагірный (р. к. к.) и Теофиль Меруновичъ (п. к. ц.).

8. Жовква Сокаль-Рава. Д-ръ Михайло Король (р. к. к.) и Анатоль Вахнянинъ (ур. митр.)

9. Броды-Камѣнка. Д-ръ Андроникъ Могильницкій (р. к. к.) и Александеръ Барвѣньскій (ур. митр.)

10. Золочѣвъ-Перемышляны. О. Данило Танячкевичъ (р. к. к.) и о. Дуткевичъ зъ Цѣшокъ (ур. митр.).

11. Бережаны-Підгайцѣ-Рогатинъ. Радникъ Василь Яворскій (р. к. к.) и дѣдичъ Иванъ Валевскій (п. к. ц.)

12. Станиславѣвъ Богородчаны-Надвѣрна-Товмачъ. Юліянъ Романчукъ (р. к. к.) и о. К. Мандичевскій (ур. митр.).

13. Коломыя-Косовъ-Снятынъ. Д-ръ Теофиль Окуневскій (р. к. к.) и якійсь урядово-митрополичій кандидатъ, що выпаде въ послѣднѣй хвили, якъ се було въ V. курії. Польскѣ газеты доносять о кандидатурѣ радника Товарницкого зъ Снятына.

14. Залѣщики Борщѣвъ-Городенка. Д-ръ Михайло Дорундякъ (р. к. к.) и дѣдичъ Тадей Чарковскій-Голѣвскій (п. к. ц.).

15. Бучачь-Чортковъ. Юліянъ Романчукъ (р. к. к.) и дѣдичъ Корнило Городиский (п. к. ц.).

16. Теребовля-Гусятинъ. Селянинъ Федько Содомора (р. к. к.) и бурмістръ Стан. Ольпиньскій (п. к. ц.)

17. Тернополь-Збаражь-Скалатъ. О. Александеръ Мироновичь (р. к. к.), медикъ Сафатъ Шмігеръ (зъ партіи радикальной) и гр. Левъ Пінінъскій (п. к. ц.)

18. Краковъ-Величка-Хшановъ. Посолъ Фр. Вуйцікъ (людовець), д-ръ Мих. Данелякъ (стояловець) и д-ръ Бр. Гункевичь (п. к. ц.)

19. Бяла-Живець. Селянинъ Борґель (люд.), селянинъ Лабуда (стоял.) и посолъ Фр. Крамарчикъ (п. к. ц.).

20. Вадовице-Мисленице. Посолъ Середнявскій (люд.), кс. А. Шповдеръ (ст.) и д-ръ Ник. Клякурка (п. к. ц.)

21. Новый Санчь-Лиманова-Новый Торгъ-Грибовъ. Дотеперѣшный посолъ Иванъ Потоцекъ (п. к. ц.) и селянинъ-стояловець.

22. Бохня-Бжеско. Селянинъ Бардель (люд.), селянинъ Слюсарекъ (ст.), кс. Мазуркевичь (п. к. ц.) и кількочъ селянъ на власну руку.

23. Тарновъ-Пільзно-Домброва. Посолъ Бойко (люд.), невыразно підпираный п. комітетомъ центр. Л. Плазиньскій и селянинъ Бартникъ (ст.).

24. Ропчице-Мѣлець Тарнобжеґъ. Посолъ Кремпа (люд.) и дѣдичъ Доляньскій (п. к. ц.).

25. Ряшевъ-Кольбушова. Селянинъ Тома Шаеръ (ст.) и адвокатъ Гольцеръ (п. к. ц.).

26. Ланьцутъ Нисько. Гр. Гомпешь (п. к. ц.) и якійсь кандидатъ людовый.

27. Ясло-Горлице-Коросно. Бурмістръ Ясла Мецґеръ (п. к. ц.) и якійсь кандидатъ людовый.

Переглядъ політичный.

На 72 мандатовъ зъ пятои курії вѣдомый доси результатъ 70 выборовъ, бо въ Правѣ и Градци вобудуть ся ще выборы тѣснѣйшѣ. Зъ выбраныхъ доси послювъ належать: 13 до сторонництва соціяльныхъ демократовъ, 11 до сторонництва молодоческого, 9 до антісемітовъ, 9 до нѣмецкихъ клерикалювъ, 9 до польскихъ станьчикювъ; 3 клерикальныхъ Словѣнцѣвъ, 2 рускихъ новокуренкювъ, 2 хорватскихъ народовцѣвъ, 2 нѣмецкихъ поступовцѣвъ, 2 италійскихъ ліберальовъ, и по одному: Русинъ, польскій людовець, Полякъ-[illegible] нѣмецкій людовець, Нѣмець зъ сторонництва Шенерера, Волохъ и клерикальный Італіянець.

Подаемо отсе назвиска що замѣтнѣйшихъ новыхъ послювъ: Соціяльнѣ демократы Козакевичь зъ Львова, Дашиньскій зъ Кракова; молодоческѣ послы: Адамекъ, Бецваръ, Долежаль, Досталь, Енґель, Форманекъ, Голяньскій, Янда, Лобльохъ, Шіленій, Старостикъ; ческій клерикалъ Стоянъ; Поляки: Богдановичь, Фішеръ, Ґневошь Володиславъ, Левицкій Витолдъ, Пасторъ, Ройовскій, Вайзеръ, Висоцкій, Знаміровскій; польскій людовець Вінковскій зъ Тарнова; Стояловщикъ Кубікъ зъ Вадовиць; Русины-новокурсники Винницкій зъ Черновець и кс. каноникъ Гробельскій; Русинъ Романъ Яросевичь зъ Борщева; клерикальнѣ Словѣнцѣ, Ґреґорчичь, Крекъ и Цікаръ; хорватскѣ народовцѣ Клячь и Вуковичь; Волохъ Поповичь зъ Радовцѣвъ; антісеміты: Аксманъ, Бельоглявекъ, Ґесманъ, Люеґеръ, Маеръ, Мітермаеръ, Прохаска, Шайхеръ и Ведраль; нѣмецкѣ поступовцѣ Гербстъ, и Релінґъ; зъ нѣмецкихъ клерикальовъ Діпавлі и Ебенгохъ; нѣмецкій людовець Лемішь; зъ Шенерера сторонництва: Тіркъ зъ Опавы.

Зъ міста Черновець выбраный нѣмецкій поступовець адвокатъ д-ръ Шравхеръ (бурмістръ Кохановскій перепавъ); зъ черновецкои палаты торговельнои выйшовъ поновно дотеперѣшный посолъ Тітінґеръ.

Нинѣ вобудовають ся выборы зъ четвертои курії въ долѣшнѣй Австрії (8 послювъ), въ горѣшнѣй Австрії (7 послювъ), въ Сольногородѣ (2), въ Карвнтії (4), въ Краинѣ (5), на Моравѣ (11), а на Шлеску (3 послювъ). Крѣмъ того выбирае нинѣ друге коло въ Трієстѣ одного посла, и друге коло великои посѣлости на Буковинѣ двохъ послювъ. Зъ першого кола въ Трієстѣ выйшовъ д. 13. с. м посломъ д-ръ Камбокъ. А на Буковинѣ перше коло великои посѣлости выбирае такъ само, якъ духовна велика посѣлость тирольска, що члены буковиньскои консисторіи и настоятельства манастирѣвъ въ Драгомирнѣ, Путнѣ и Сучавицѣ въ означенѣмъ речинци присилають свои власноручно пѣдписанѣ картки зъ своими голосами до краевои президіи. Кандидатами зъ того першого кола е: радникъ консисторскій Цурканъ и архимандритъ Калинеску, — оба Волохи, чи властиво зволощенѣ Русины. Зъ другого кола кандидують Стефанъ Стефановичь и бар. Юрій Василько.

Про теперѣшный станъ кретеньскои справы подае Fremdenblatt въ своѣмъ вечірнѣмъ выданю д. 13. с. м. такій комунікатъ, очевидно по мысли правительства: „Становиско всѣхъ великихъ державъ въ теперѣшнѣй хвили кретеньскои справы е, здае ся, таке, що грецка вѣдповѣдь на спѣльну ноту не може бути пѣдставою до переговорювъ, а дае повѣдъ до вкроченя, — що очевидно не выключае того, щобы опѣсля не повѣдомлено Грецію о тѣй постановѣ. Отже коли доношено, що Россія радила, щобы у вѣдповѣдь на грецку вѣдповѣдь выслати до грецкого правительства ноту, въ котрѣй мае зазначити ся поновно становиско спѣльнои ноты державъ и зажадати вѣдкликаня грецкого вѣйска зъ Креты: то се може и правда; але у всякѣмъ разѣ ще передъ такимъ крокомъ наступило бы переведене заповѣдженого вже примусу. Мабуть рѣчь певна, що Россія комендантови своихъ кораблѣвъ пѣдъ Кретою дала вже приказъ, въ порозумѣню зъ своими товаришами забрати ся до замкненя кретеньскихъ и грецкихъ пристаней; а Австро-Угорщина и Нѣмеччина такій приказъ выдали вже давнѣйше. Анґлія высказуе такожь готовость до безпроволочнои блькады кретеньскихъ и грецкихъ пристаней. Італія заявила на передъ, що не ухилить ся вѣдъ крокювъ, на якѣ згодять ся всѣ державы; а що-до Франціи, то мабуть такожь можна числити на певно на ои участь, бо годѣ припустити, щобы французке правительство пѣддало ся меншости парляменту и покинуло становиско, на якѣмъ стоить разомъ въ Россією и иншими европейскими державами.“ Що-до обсадженя Креты европейскими войсками пише згаданый дневникъ, що вѣсти дотыкаючѣ тои справы не справджують ся. Передовсѣмъ нема мовы о тѣмъ,“ щобы ужити такожь грецкихъ войскъ до успокоеня Креты. Вѣсть, мовь бы кожда держава мала выслати на Крету по 2000 войска, тежь хибна. Австро-Угорщина и Нѣмеччина зовсѣмъ до того не мае охоты. Говорять, що двѣ державы зъ надъ Середземного моря мали бы дбстати вѣдъ Европы мандатъ до втихомиреня Креты. Правда, що комендanты кораблѣвъ жадають, щобы имъ надбслати бѣльше корабельного войска; але ходить лише о то, щобы на корабляхъ поповнити той убутокъ, якій повставъ черезъ высаджене частины войска на кретеньскій береги.

Кровавѣ подѣе въ Давидовѣ и розрухи у Львовѣ.

На одну зъ 18 мѣсцевостей въ львѣвскѣмъ окрузѣ выборчѣмъ, де мало вобудувати ся голосоване зъ V. курії, призначено Давидовъ, село зъ населенемъ майже чисто польскимъ и зъ постерункомъ жандарме ів. Комісаремъ выборчимъ вызначено Станислава Попеля, управителя добръ Домініканьскихъ въ Давидовѣ, а въ день выборовъ прибули до Давидова ще Ковальскій, управитель зъ Толщева и Кубовичь, пѣдлѣсничій добростаньскій. Всѣ они вѣйшли въ складъ комісіи выборчои, а разомъ зъ ними мѣсцевый польскій пробощь Фіялковскій, вѣйтъ Котюшко и писарь Чайковскій. Выборы вобудували ся въ домѣ громадскѣмъ, що мѣстить ся въ однѣмъ будынку зъ постерункомъ жандармеріи. Два давидовскѣ жандармы повнили службу при выборахъ; одинъ станувъ при дверехъ а другій ходивъ мѣжь народомъ, зобранымъ передъ будынкомъ.

Давидовцѣ, якъ и взагалѣ селяне округа львѣвского, поученѣ основно въ акціи передвыборчѣй о постановахъ ординацій выборчои, высказували ще передъ выборами свое невдоволене зъ деякихъ розпоряджень. Именно розходило ся о права выборчѣ резервістовъ войсковыхъ, що вернули въ осени зъ войска домовь. Крѣмъ того мѣжь народомъ ширили ся вѣсти, що збуджували недовѣре до комісіи и выкликували огорчене. Говорено, що у Попеля гостивъ агентъ за выборомъ Мохнацкого, що Попель обѣцявъ за те дати селянамъ зорати двѣ ризы и т. п.; селянамъ не подобала ся урна выборча, бо хотѣли мати ся бляшану, а не зъ папіру; вкѣнци и самъ Попель мавъ не конче тѣшити ся симпатіею селянъ.

Почало ся голосоване. Вѣдъ резервістовъ комісія приняла провізорично голосы, але народъ почавъ буритись, бо ксьондзъ мавъ брати картки крѣзь вѣкно а Попель у дверехъ и передавати до урны. „Cygaństwo! szachrajstwo!“ понеслись крики. Зъ-надвору почали люде влазити вѣкномъ. Вчинивъ ся заколотъ. Члены комісіи поутѣкали противнымъ вѣкномъ, оставъ ся въ сали лишь ксьондзъ. Попель зъ Ковальскимъ утѣкъ до комнаты жандармеріи и затарасувавъ дверѣ. Селяне вывалили дверѣ. Попель утѣкъ до комѣрки и зъ вѣдтамъ выстрѣломъ зъ револьвера положивъ на мѣсци трупомъ одного выборця зъ Черепина, а самъ выскочивъ вѣкномъ и пустивъ ся утѣкати до костела.

Счинивъ ся ґвалтъ: „Pan zabił chłopa!“ Товпа пустилась за Попелемъ, але коло него бувъ уже жандармъ и вѣдганявъ людей, а Попель мѣривъ на всѣ боки револьверомъ. Люде почали кричати „Odebrać rewolwer!“ Одинъ мазуръ кинувъ ся до Попеля и почавъ вѣдбирати револьверъ, а жандармъ застрѣливъ его. Тогдѣ загудѣло „Zabić go!“ [Попеля]. Жандармъ не мѣгъ уже рады дати и побѣгъ до Сѣхова телеґрафувати. Попель погибъ, ставъ безформною масою.

Прочимъ членамъ комісіи нѣчо не стало ся, тѣлько вѣйта трохи поштовхали. Ксьондза, налаявши его [„Ty ksiądz a szachrujesz kartkami!“] пустили и вѣнъ ще заосмотривъ св. Тайнами застрѣленого жандармомъ. Погибъ одинъ лишь Попель, а мабуть нещастемъ для него було те, що взявъ зъ собою револьверъ.

Вечеромъ въ четверъ прибувъ до Давидова комісарь староства Словицкій и півадронъ гузарювъ, а Gazeta Lwowska принесла невѣрну вѣсть, мовь-бы то жандармъ застрѣливъ обохъ селянъ. Опѣсля розписали ся польскій газеты о пригодѣ въ Давидовѣ, але вже не говорили о „hajdamakach“, бо Давидовъ село польске...

Мѣжь роботничимъ населенемъ Львова давидовскѣ подѣе выкликали велике огорчене, бо они стояли въ звязи зъ выборомъ ихъ кандидата Козакевича. Коли-жь въ пятницю пѣдъ вечеръ явивъ ся на улицяхъ Львова першій транспортъ увязненыхъ селянъ, въ однѣй хвили зачали громадити ся товпы людей, переважно недоростковъ. Видъ транспорту стрѣчавъ ся зъ острыми осудами товпы. Гузары на коняхъ, а мѣжь ними парами покованѣ селяне, заболоченѣ и въ подертыхъ опанчахъ. Зъ товпы посыпало ся камѣне на гузарювъ; вчинивъ ся заколотъ и середъ того удало ся одному селянинови втечи и згубити ся въ товпѣ. Прочихъ 17 селянъ вѣдставлено до суду, а ескорта чимъ скорше вѣдъѣхала ґальопомъ, проводжена свистами и криками товпы. Передъ будынкомъ суду карного при ул. Баторія въ ночи патролювала поліція.

Въ суботу пѣдъ вечеръ скрѣплена ескорта гузарювъ привела другій транспортъ — 22 увязненыхъ селянъ. Але й товпа ексценденювъ зросла. На улици Зеленѣй посыпало ся на ескорту камѣне, а гузары ранили шаблями кількох осѣбъ. Товпа зачала выправляти ексцесы по улицяхъ. Въ палатѣ судовѣй выбито вѣкна. Поліція розвела патрулѣ по улицяхъ, а вѣйско примѣщено въ будынку суду.

Въ недѣлю цѣлый день улица Баторія ронила ся людьми. Зъ вѣконъ будынку судового выглядало поготовле вѣйскове. О 3-ій годинѣ переѣхали гузары до Давидова по новыхъ увязненыхъ. Коли змеркло ся, товпы заворушились и розпочали ексцесы. Сыпали ся вѣкна; въ шинку „пѣдъ Шлікомъ“ на розѣ ул. Паньскои знищено обставу и товпа при оглушаючѣмъ крику посунула ся улицями, бючи вѣкна и руйнуючи выставы Баера и Гурского. Чимъ скорше запирано брамы камениць, спускано сторы зелѣзнѣ, публика хоронила ся по домахъ. Около 9-ои годины вѣддѣлы поліціи и войска зачали прочищувати улицѣ палашами и кольбами, а найбѣльше потерпѣли невинныѣ люде, бо ексцеденты розбѣгли ся.

Нинѣ въ полудне обставлено улицю Баторія вѣйскомъ, а патрулѣ поліційнѣ зъ насаджеными баґнетами ураганли по мѣстѣ. Брамы каменицъ вольно повамыкати и обставлено поліціянтами. Передъ вѣйскомъ въ приличнѣмъ вѣддаленю громадили ся товпы. Наразъ о год. 1½ наспѣвъ третій транспортъ — 12 закованыхъ селянъ. По переду и позаду вѣддѣлы гузарювъ зъ добутыми шаблями, дальше вѣддѣлъ пѣхоты, и жандармы. Похѣдъ пересунувъ ся скорымъ темпомъ и остановивъ ся передъ брамою суду. По вѣдданю арештантювъ войско вѣдмашировало зъ улицѣ. Передъ судомъ осталась поліція, а въ серединѣ компанія войска.

НОВИНКИ.

— Ґенеральна орѣестральна проба мѣшаного хору „Львѣвского Бояна“ вобудесь завтра, во второкъ о годинѣ 7 бій вечеромъ въ великѣй сали „Народного Дому“. Выдѣлъ взывае всѣхъ членювъ, щобы зъ огляду на концертъ, якій вобуде ся въ середу, точно и въ комплетѣ явили ся. Вступъ на салю мають тѣлько члены „Львѣвского Бояна“. Для осѣбъ не належачихъ до товариства вступъ 50 кр. вѣдъ особы. — *В. Ш.*

— Рускій народный театръ, перебуваючи теперь въ Самборѣ обходить тамъ дня 18 н. ст. марта с. р. Тарасове свято зъ дуже добброю програмою.

— Загальнѣ зборы товариства „Клюбъ Русинокъ“ вобудуть ся въ середу 31-ого с. м. о годинѣ 4 бій пополудни. Порядокъ дневный: 1) Отворене зборювъ. 2) Справоздане выдѣлу. 3) Справоздане комісіи контрольнои. 4) Выборъ нового выдѣлу, предсѣдательки, трехъ заступниць, трехъ членювъ комісіи контрольнои. 5) Внески членювъ. — Вѣдъ выдѣлу „Клюбу Русинокъ у Львовѣ, 15 марта 1897. *Г. Шухевичева* предсѣдателька. *М. Грушевска* секретарка.

— Хто пѣдбурюе нарѣдъ? Пишуть намъ: До читальнѣ въ Кобильници рускѣй повѣту яворѣвского прийшовъ 10 ого марта жандармъ зъ Великихъ очей разомъ зъ пѣдвѣйтомъ, а заставши въ читальни кількохъ господарювъ, звернувъ ся найперше до Василя Байдалы и запытавъ може десять разювъ: чи не мавъ бы охоты пѣйти за нимъ до арешту? Коли той усмѣхаючись на всѣ пытаня вѣдповѣдавъ потакуючо, жандармъ лишивъ его и почавъ проходжуватись по читальни, не кажучи, по що властиво и зъ чиего приказу сюда прийшовъ. Въ однѣмъ розѣ читальнѣ бувъ прибитый до стѣны кусникъ бібулы, на котрѣй були списанѣ тѣ господарѣ, котрѣ по правыборахъ 2-ого марта попили ся въ коршмѣ на коштъ мѣсцевого посесора и лаяли читальню та читальникювъ. Жандармъ, побачивши сей списъ, казавъ пѣдвѣйтови бібулу ту зорвати и собѣ подати. Пѣдвѣйтъ Радьо перепросивъ жандарма и сказавъ, що не може сего зробити, бо не есть членомъ читальнѣ. А коли жандармъ поучивъ пѣдвѣйта, що вѣнъ мае право пробити его на мѣсци, и на доказъ сего почавъ штуркати его баґнетомъ въ груди, Радьо поступивъ кількa крокювъ въ-задъ и выйшовъ до сѣней. Тогды жандармъ, сильно розлощеный звернувъ ся зъ тымъ самымъ вѣзванемъ до другого господаря, Ивана Думы, а коли и сей вѣдповѣвъ кречно, що не може того зробити, бо не е господаремъ читальнѣ, жандармъ кинувъ ся на него зъ баґнетомъ и бувъ бы его на мѣсци пробивъ, але Иванъ Дума рѣвночасно подавъ ся сильно на право и баґнетъ зѣскочивъ пѣдъ лѣве рамя. Перестрашеный Иванъ Дума видячи, що жандармъ прийшовъ уже зъ намѣромъ заколоти одного а тѣлько шукае собѣ причины, уклонивъ ся кречно жандармови и здеръ той кусникъ бібулы и подавъ жандармови. Жандармъ сховавъ се до торбы, записавъ двохъ господарювъ, загрозивъ, що читальня буде замкнена а вѣдѣйшовъ до вѣйта. Але видко вѣйтъ Кіблеръ не бувъ задоволеный тымъ кусникомъ бібулы; ему ходило, щобы кількохъ замкнути, бо жандармъ незабавомъ повернувъ зновъ до читальнѣ въ товариствѣ вѣйтового сына Вільгельма и заставши тутъ Василя Байдалу, почавъ джиґати ему до грудей баґнетомъ, кажучи може десять разювъ, що мавъ бы охоту закувати его въ ланьцушки и вѣдпровадити до Кракова. Але що Василь Байдала розумѣвъ вѣдъ разу благороднѣ намѣры жандарма, длятого не обізвавъ ся анѣ слювцемъ и жандармъ радъ-нерадъ мусѣвъ вѣдѣйти зъ нѣчимъ. Що вѣнъ говоривъ опѣсля у вѣйта — се выкаже слѣдство, а мы на-разѣ спытаймо лише: хто пѣдбурюе нарѣдъ? Межи людьми великій переполохъ. Жѣнки не позволяють своимъ чоловѣкамъ ити до читальнѣ. „Не ходи тамъ — кажуть — бо тя жандармъ проба!“

— Зъ ц. к. прокураторіи державнои одержуемо отсе письмо: Ч. 2307/97. На жадане ц. к. команди 11. корпуса упрашаю на основі §. 19. закона прасового о уміщене слѣдуючого спростованя: „В числі 13. часописи „Дїла“ з дня 29 сїчня появила ся в новинках відомість, яко-би 20 сїчня прибула з Коссова до Жовкви 18-лїтна дївчина відвідати свою сестру і стала ся в наслїдок підступу жертвою насиля найперше 18 а відтак еще більше уланів і з тої причини треба ѣї було безприпитому і тяжко ушкоджену віддати до шпиталю. — Відомість та оказала ся по точно переведенім слїдстві цїлком неправдивою. Дївчина тота вступила без завізвання до кузні а пізнїйше до стай і коло касарні кінноти і о якім-небудь насилю або супротивленю ся з ѣї сторони навіть мови бути не може. По відставленю ѣї з касарні до арештів поліційних узнавъ ѣї лѣкар яко здорову і доперва слѣдуючого дня в наслѣдок атаку гістеричного призначено ѣї до шпиталя, але не було на вїй анї слїду якого небудь насиля. Попередні свої зізнання в шпиталю учинені в цїли упозорованя свого поступку відкликала відтак і спростувала їх згідно з правдивим станом річи. Супротив того оказують ся всякі консеквенції виснуті з неправдивого представленя справи яко безосновні.“ — Львів дня 5. марта 1897. Ц. к. Прокуратор державний. *Середовскій.*

— Попытъ за бараболями. Галицке ц. к. господарске Стоваришене оповѣщае: По поводу цѣлковитого неурожаю бараболь въ бѣльшѣй части ческого королѣвства тамошна краева рада культуры вѣднесла ся до г лицкого господарского Стоваришеня зъ просьбою о подане певныхъ жерелъ закупна бараболь до садженя. Въ наслѣдокъ того господарске Стоваришене взывае бѣльшихъ продуцентовъ, щобы они безпроволочно зголошували ся до комітету названого Стоваришеня, подаючи назву рода бараболь, якъ такожь ваґонову цѣну на найблизшѣй зелѣзничѣй станціи.

— Курсы новои цівільнои процедуры. Въ цѣлѣмъ окрузѣ львѣвского высшого суду зачали ся 3-го с. м. студіи надъ новыми процесовыми законами. Въ тѣй цѣли уряджено курсы для судовыхъ урядниковъ повѣтовыхъ судовъ у Львовѣ, Перемышли, Станиславовѣ, Тернополи и Черновцяхъ. Курсы тѣ будуть тревати чотири тыждні и повторять ся три рази для дальшихъ серій судовыхъ функціонерювъ, що одержать на часъ курсовъ вѣдсотки.

— Медичный выдѣлъ львѣвского университету постановивъ представити міністерству просвѣты на катедру хирургіи unico loco проф. Ридиґера, а на катедру внутрѣшныхъ хоровъ unico loco проф. Глюзинъского. На катедру окулістики будуть запрошенѣй проф. Борысикевичь зъ Ґрацу и д-ръ Махекъ зъ Львова, а на катедру ґінекольоґіи проф. Марсъ зъ Кракова и д-ръ Свенцицкій зъ Познаня. Надзвычайнѣ катедры шкѣрныхъ хоробъ, педіатріи и лярінґольоґіи одержать правдоподобно доценты ягайлоньского университету Райсъ, Рачиньскій и Бауровичь.

— Клюбъ мовчаливыхъ. Въ однѣмъ американьскѣмъ мѣстѣ повставъ клюбъ мовчаливыхъ. Члены клюбу сходять ся що тыждня на спѣльнѣ забавы, пѣдчасъ якихъ нѣкому не вольно озвати ся нѣ однымъ словомъ пѣдъ карою выключеня. Длятого пѣдчасъ забавы цвинте — пантоміна. Належать до клюбу выключно мужчины, хочь статутъ и женщинамъ не зборонює вступу. Та доси не зголосилась туды нѣодна кандидатка...

— Цѣсарскій надворный театръ [Burgtheater] показавъ ся въ своѣй будовѣ непрактичнымъ. Его збудовано передъ вѣсьмома роками коштомъ 12 міліонювъ зр. А звѣстне дѣло: будували первороднѣ архитекты! Именно конструкція льожъ въ формѣ ліры не дае зрѣтелямъ въ заднихъ льожахъ, у вспутыхъ мѣсцяхъ ліры, свобѣдного выгляду на сцену. Цѣла середина театру е въ зелѣза и то все разомъ сцѣплене. Такъ отже треба теперь замінути театръ на пять мѣсяцѣвъ и переробляти цѣлу зелѣзну конструкцію амфітеатру, при чѣмъ очевидно стратить театръ богато пѣдъ взглядомъ архітектонічнымъ. Якъ видно зъ сего:

„errare humanum est“; найрозумнѣйшѝ люде стрѣлили дурницю. — *I. П.*

— Еманципація носѣвъ вѣдъ налогу заживания табаки поступила въ останныхъ часахъ такъ сильно напередъ, що пѣдчасъ якъ кѣлька розѣвъ тому назадъ зуживано ей 26.000 метричныхъ сотнарѣвъ рѣчно, теперь выходить ей въ роцѣ ледви 20.000 метр. сотнарѣвъ. Хочь 20.000 метр. сотнарѣвъ табаки представляе все ще поважну скѣлькѣсть, то въ порѣвнаню зѣ скѣлькостію 60.000—80.000 метр. сотнарѣвъ, якѝ консумовано въ одной Австрії 25—30 лѣтъ тому назадъ, в се скѣлькѣсть антична. Любителѝ табаки по просту вымирають. Нинѣ онирекрутують ся головно лише зъ кругѣвъ галицкихъ селянъ, зъ монастирѣвъ, особливо францисканьскихъ и капуциньскихъ, а вкѣнци зъ клясы кравцѣвъ, що при своѣмъ занятю не можуть курити цигарѣвъ нѣ папѣросѣвъ. Все проче теперь лише курить, и то курить такъ много, що „спортѣвъ“, на прикладъ, сиродано въ 1896 р. 100 міліонѣвъ штукъ бѣльше, а „драмъ“ ажь о 150 міліонѣвъ штукъ бѣльше нѣжь въ попереднихъ рокахъ.

— Дрѣбнѝ вѣсти. Въ філіи почтового уряду при ул. Лычакѣвскѣй у Львовѣ украдъ невыслѣдженый доси злочинець, вломившись въ ночи до льокалю 62 зр.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Канонічну институцію одержали оо.: Иванъ Городецкій на Павлокому дек. бирчаньского; Романъ Осьмакъ на Тудорковичѣ, дек. варяжского. — Презенты вѣдъ еп. Ординарія-ту по причинѣ почиваючого права патронату одержали оо.: Мих. Добряньскій на Ясеницю замкову дек. старосамбѣрского; Андрей Децко на Чукѣвъ дек. самбѣрского; Савинъ Кмѣцикевичь на Боберку дек. затварницкого; Левъ Бѣрецкій на Прелуки дек. яслиского. — Крилошаньскѝ вѣдзнаки одержали оо.: Иларій Гриневецкій парохъ въ Смолинѣ; Мих. Кручовскій парохъ въ Нагачовѣ. — Завѣдателемъ лѣського деканата именовано о. Мих. Ясеницкого пароха въ Манастирци. — Вѣдъ испыту конкурсового увольнено о. Іос. Людкевича, пароха въ Боршевичахъ. — Сотрудництва дѣстали оо.: Сим. Кульчицкій въ Хировѣ дек. старосѣльского, Вас. Фартухъ въ Сокали дек. сокальского — Въ пропозицію на Пя кову дек. бирчаньского принято о. Ил. Олексина, пароха въ Добрѣй. — Завѣдательство парохіи въ Ваньковѣй дѣставъ о. Вол. Ильницкій. — Вѣдпустку для поратованя здоровля на 8 недѣль удѣлено о Григ. Секетѣ парохови въ Лѣську.

Наука, штука и література.

— Богданъ Хмельницкій до часу повстаня противъ Польщѣ. Заходомъ и коштомъ Товариства „Просвѣта“, Книжочка за мартъ 1897. Стор. 48. Цѣна 12 кр.

Послѣдни вѣсти.

Скрѣзь въ середмѣстю Львова а навѣть по близшихъ улицяхъ сторы склепови поспускани, брамы домбвъ зачинени. Патрулѣ поліційни въ набагнетоваными карабінами ходять по мѣстѣ и розганяють громадки людей. Комісарѣ поліційни на головныхъ точкахъ середмѣстя выдають приказы агентамъ и шаржамъ поліціи. Въ державныхъ будынкахъ умѣщено вѣддѣлы вѣйска Вѣйско въ касарняхъ на поготовѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Римъ 15 марта. Державы постановили не вѣдповѣдати на грецку ноту, а припоручити адміраламъ, щобы заразъ приступили до блькады критеньскихъ пристаней.

Атены 15 марта Выдалени зъ Канеѣ дневникарѣ грецкѝ кажуть, що длятого велено имъ забрати ся, бо Турки вѣдгрожували ся, що динамітомъ высадять грецкій консулятъ, де мешкали дневникарѣ. Могамеданцѣ обвиняють грецкихъ дневникарѣвъ о пѣдпалене палаты губернатора и замордоване полковника жандармеріи Сулеймана.

Царгородъ 15 марта. Нѣмецкій офіцеръ маринарки Калявъ, що остае въ турецкѣй службѣ, заявивъ въ своѣмъ справозданю, що турецкѝ панцирни кораблѣ зъ причины слабыхъ панцирѣвъ и давного узброеня не дорѣвнають грецкимъ панцирникамъ та й взагалѣ турецка фльота не здала до вѣйны. — На Кретѣ панує голодъ, особливо въ тыхъ мѣсцяхъ, де нагромадило ся магомеданьского населеня.

Надѣслане.

ЗЪ КАЛУША.

Калускій бурмістръ Людвикъ Фусъ предсѣдатель выборчои комісіи при выборахъ до сойму 1895 р. въ Калушу, зѣзнавъ передъ радникомъ намѣстництва п. Пивоцкимъ, коли той переводивъ доходженя що до легальности выбору посла въ Калушу, що вѣнъ [п. Людвикъ Фусъ яко предсѣдатель комісіи] вѣдчитавъ и поясниивъ згромадженымъ выборцамъ §. 37 ординации выборчои, §§. 16 и 17, поясниивъ имъ способъ вѣддаваня и обчисленя голосѣвъ, а заразомъ вѣзвавъ до голосованя пѣсля найлучшои вѣдомости и совѣсти. Отже се чиста брехня. Кол. п. Людвикъ Фусъ маѣ троха чести, то повиненъ се свое зѣзнане вѣдкликати, тымъ бѣльше, що вѣнъ тымъ своимъ зѣзнанемъ завдае брехню иншимъ выборцямъ, котрѝ п. Пивоцкому противне зѣзнали и протестъ противъ выбору Каратницкого пѣдписали.

Выборцѣ зѣ року 1895.

Надѣслане.

Велитъ незвычайнои величины

е вѣдъ вчера въ пассажи Гавсмана предметомъ} поиду и зачудуванл Гордовскій е въ самѣй рѣчи найбѣльшимъ чоловѣкомъ свѣта, тому нехай нѣхто не залишить подивити ся на того молодого интересного велита, котрого тутешный побутъ обмеженый на короткій часъ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѣвъ. Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

Кто пье

Катрайнера

Кнайпа солодову каву?

Всѣ

котрѝ люблять смачну каву. хочуть бути здоровѝ и хочуть шадити.

83 2—?

Новѣсть. **Новѣсть.**

Пасажъ Гавсмана Готель Ґрандъ

Прибувъ зъ Берлина.

По разъ пертій у Львовѣ на короткій часъ почавши вѣдъ суботы 13-го марця 1897

Выступъ найбѣльшого чоловѣка свѣта

ВЕЛИТА ҐОРДОВСКОГО.

Вступъ 20 кр., дѣти низше 12 лѣтъ платять половину. — Отворено вѣдъ 11-ои год. рано до 10 ои год. вечеромъ.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 и опроцентовуе ихъ по

4½% на рѣкъ.

ОПОВѢЩЕНЄ.

II. Звычайне загальне зѣбране членѣвъ Банку задаткового въ Олеську

товариства заревстрованого зѣ ограниченою порукою

вѣдбуде ся **дня 29 марта** 1897 о годинѣ 5-ѣй по полудни въ льокали товариства.

Порядокъ денный:

1. Справоздане Рады завѣдуючои о чинностяхъ Дирекціи, замкненя рахункѣвъ рѣчныхъ и білянсъ за рѣкъ 1896.
2. Роздѣлъ зыскѣвъ о удѣлене Дирекціи абсолюторіи зъ рахункѣвъ и чинности въ р. 1896.
3. Выбѣръ 4 членѣвъ Рады завѣдуючои (§. 25).
4. Пѣдвысшене вписового (§. 64). 80 2—2

Рада завѣдуюча Банку задаткового въ Олеську — товариство заревстр. зъ огранич. порукою.

Володимиръ Гліньскій мѣсто-предсѣдатель. *Іоанъ Сокальскій* секретарь.

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникѣвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старѝ польскѝ сильнѝ горѣвки, дуже добрѝ розолісы, лікеры, румы правдивѝ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевѝ спеціялы якъ: Народѣвка, Dziennik, Szczutek, Карпатѣвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренѣвка и т. н. горѣвки упривілеѣваны и одиноко правдивѝ если зъ нашои фабрики спроваджени.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 312—?

ДРѢТЪ кѣльчастый цинковый до огороджень по зр. 4·50 за 100 метрѣвъ. Топорцѣ лѣсовѝ до значеня деревъ (зъ двома довѣльными буктами) по зр. 6,

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

ВЫШИВКИ

всходнои Галичины

пѣсля колекцін зѣбранои Товариствомъ „Клюб Русинок у Львові“ появилась накладомъ Антона И. Хойнацкого зъ літографічного заведеня Андрея Андрейчина по цѣнѣ

3 зр. 30 кр. а. в.

за примѣрникъ складаючій ся зъ 20 таблиць въ 4⁰ королевского формату въ хорошо выдѣланой тецѣ.

Выдане сихъ „Вышивокъ“ перевышае значно подѣбного рода выданя, що появлялись въ Кіевѣ Одесѣ и Москвѣ и то не лише пѣдъ взглядомъ технічного выкѣнченя, але такожь и пѣдъ взглядомъ самого змѣсту, понеже выдане се заключае въ собѣ точну репродукцію численныхъ взорѣвъ народныхъ вышивокъ зъ повѣтѣвъ Борщѣвъ, Городенка, Калушъ, Надвѣрна, Снятинъ, Товмачъ и иншихъ о вѣрномъ наслѣдуваню красокъ, уживаныхъ народомъ въ дотычнѣй охрестности

☞ Зъ замовленями належить звертати ся до Антона И. Хойнацкого, управителя *Книгарнѣ Ставропигійского Института у Львовѣ, улиця Руска ч. 3.*

365 17—?

Накладомъ редакціи „Дѣла“

выйшло доси:

1. **Евталапне свѝтане**, образокъ зъ галицкого жытя, написавъ Василь Барвѣнокъ. Цѣна 80 кр.
2. **Мертвѝ душѣ** зъ россійского М. Гоголя (зъ портретомъ автора) Цѣна 1 зр. 80 кр.
3. **Походъ Собеского пѣдъ Вѣдень** р. 1863. Написавъ Стефанъ Качала. Цѣна 20 кр.
4. **Оповѣданя О. Я. Конискаго.** Передрукъ зъ „Дѣла“. Цѣна 30 кр.
5. **Нашѝ коляды**, студія Ивана Франка. Передрукъ. Цѣна 20 кр
6. **Святый вечеръ**, оповѣдане Кароля Дікенса. Цѣна 30 кр.
7. **Солдатскій розрухъ**, оповѣдане Володим. Левенка. Цѣна 10 кр.
8. **Украинство на літературныхъ позвахъ** зъ Московщиною, написавъ И. Баштовый. Цѣна 50 кр.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбѣръ поезій для народу зъ житеписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленѝ примѣрники продаютъ ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ПОДЯКА.

Видѣлъ Читальнѝ „Просьвіти“ в Шумлянах малих складае сим Сьвітлому Видѣлови Товариства „Просьвіта“ у Львові за дар 63 книжочок карти Руси і альбум заслужених Русинів и за желаня щиро сердечну подяку від всіх членів ново-завязаної читальні. *Гринько Волощук* заступник голови.

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѣвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигийс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.) або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.) тому висилає ся жадані книжки в протязі четирох днів, при чім порто оплачує автор.

ТУТКИ цигаретовѝ 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичь, Львѣвъ ул. Галицка ч. 12.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кільограмѣвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Въ кождѣй рускѣй хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рѣкъ 1897.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано 7

☞ При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись. ☜

Выдавець и одѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 51 Львовъ, Второкъ 4 (16 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тѣй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинь-ского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Оповѣщене.

Краевый рускій комітетъ выборчій ставить дальше кандидатами своими въ другои куріи (мѣстъ):

На мѣста Самбѣръ-Стрый-Дрогобычь: д-ра **Евгенія Озаркевича**, лѣкаря въ Рожнѣтовѣ.

Въ мѣстѣ Львовѣ поручае Комітетъ голосувати на д-ра *Кароля Левакоского* и *Генрика Реваковича*.

Вѣдъ краевого рускаго комітету выборчого.

У Львовѣ дня 16. н. ст. марта 1897.

Правда коле въ очи.

Мовь бы хто порушивъ гнѣздо шершенѣвъ, такъ загудѣло въ прасѣ польскѣй зъ причины вступной статьѣ N. fr. Press-ы про галицкѣ выборы. Якъ довго орґанъ ліберальнои партіи кокетувавъ зъ Поляками, замовчуючи промахи ихъ „польскои господарки“, такъ довго праса польска була вѣдгомономъ політичныхъ выводѣвъ сего орґану. Коли-жь теперь N. fr. Presse поважила ся не лишь высказати свои сумнѣвы о вѣрогѣдности вѣстей офіціяльного бюра кореспонденційного про галицкѣ выборы, але такожь поробити до нихъ свои замѣтки и дѣйти въ льоґічнѣй дедукціи до немилыхъ Полякамъ заключень, — пѣднесла праса польска нечуваный крикъ. Але сей крикъ, по нашѣй гадцѣ, пустый, бо зъ одной стороны стоять факты, а зъ другои пуста нѣчимъ не пѣдперта клевета. Прасѣ польскѣй забагло ся инсинуаціями и клеветами закрыти правдивый станъ рѣчи, въ чѣмъ найшла помѣчь зѣ стороны пѣвъурядовои прасы и урядового бюра кореспонденційного, — що-жь, коли въ послѣднѣй хвили факты перемогли и правда выйшла на верхъ. Не ино самѣ пѣдбурюючѣ аґітаціи суть причиною сумныхъ подѣй выборчихъ въ Галичинѣ, — але причину треба глядати въ „спеціяльности“, якою вызначали ся зъ давенъ-давна галицкѣ выборы.

Ту „спеціяльнѣсть“ розкрыли передъ парляментомъ послы Романчукъ и Левакоскій. Она перестала бути тайною, а що праса нѣмецка покликуе ся на ню въ виду аналоґічныхъ фактѣвъ и подѣй при теперѣшныхъ выборахъ, то сего не можна брати ѣй за зле. Можна гнѣвати ся и обурювати ся на недискрецію, але та злѣсть буде безсильна, а навѣть мусить промавляти въ некорысть обжалованыхъ. Якъ на факты, пѣднесенѣ Романчукомъ въ интерпеляціи и наглячѣмъ внесеню, найшло ся лишь голословне заперечене, а се чейже нѣкого не може пересвѣдчити, такъ само й тепе ь опираемо ся лишь на фактахъ и доки они не будуть опроконженѣ, доси мусимо зъ всею рѣшучостію пѣдносити, що правда по нашѣй сторонѣ.

Праса польска добре зрозумѣла, кого винуе праса нѣмецка за „некорректности“ галицкихъ выборѣвъ. N. fr. Presse не сказала того выразно, але ґазеты польскѣ, коментуючи ей статью, самѣ се доповѣли. *Gazeta Narodowa* обурена, що вину приписують „польскимъ rząd-амъ“, — але не знае нѣчого иншого вѣдповѣсти, якъ погрозити такими словами: „Тутъ въ краю маемо свои домашній споры и сварки (такъ называе G. Nar. проливъ крови!), але коли найдемо ся у Вѣдни, коли централісты схотять припустити штурмъ до нашихъ автономічныхъ добутковъ (однымъ зъ такихъ добутковъ е галицка метода выборча), то стрѣтять солідарный спѣръ всѣхъ галицкихъ послѣвъ. — *Przegląd* той гадки, що и дѣбнѣ трактичнѣ подѣѣ лучають ся и въ иншихъ краяхъ, але ще не дають пѣдставы до нѣякихъ уемныхъ внесень політичныхъ. А потѣшае ся тымъ, що коли „австрійска“ бюрократія не змогла спинити въ 1846 р. подѣй, то и тепе рѣшна адміністрація політична не маe чого встыдати ся. — *Słowo Polskie* обурене, що пѣсля N. fr. Presse, ґр. Бадені е моральною причиною тыхъ всѣхъ заколотѣвъ, а шляхта польска его союзникомъ, — и напоминае всѣхъ польскихъ послѣвъ до солідарности, котра бы могла вѣдперти закиды на „польску господарку“. — *Dziennik* ови *Polsk* ому ще й всѣхъ дотеперѣшныхъ подѣй за мало, бо каже: „Скорше можна закинути урядамъ галицкимъ надмѣрный лібералізмъ, бо аґітація въ Галичинѣ тревае вже вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ, а правительство дивило ся крѣзь пальцѣ, та заразомъ дозваляло на се, щобы рускѣ священики зъ амвонъ аґітували и въ церквахъ заприсягали нарѣдъ.“ Стара то пѣсенька, и мабуть самому Dziennik-ови за млава, бо зѣ злости на N. fr. Presse взывае польскихъ патріотѣвъ, щобы сю ґазету збойкотували въ Галичинѣ.

Прочунявши зъ того удару, нанесеного ѣй вѣденьскимъ орґаномъ ліберальнымъ, зачинае праса польска свои давнѣ клеветы на руске священьство. *Gazeta Narodowa*, подаючи телеґраму руского комітету до цѣсаря, дае такій вступъ: Вѣдомо (що за перфідія!), хто выкликавъ у всхѣднѣй части нашого краю розруху, а доказомъ того судовѣ доходженя, слѣдства и арештованя. Однакъ виновнѣ забурень хотять скинути зъ себе справедливѣсть и самѣ зачинають крычати, що суть гноблены и терорызованѣ! — Добре то кажуть: мѣхъ дре и квичить.

Вѣсти зъ выборѣвъ въ V куріи.

Зъ Золочѣвского пишуть намъ:

Выборы зъ V куріи скѣнчились у насъ тымъ, що якъ вѣдомо выбрано посломъ Вайзера, жида, супротивъ о. Мироновича кандидата народного. При сихъ выборахъ показало ся наслѣдно що нашимъ ґрасіом, котрѣ такъ чванять ся католицизмомъ и насъ Русинѣвъ хотять его вчити, ходить не о католицизмъ але о що иншого. Они видко такъ перенялись недавнымъ листомъ пастирскимъ австрійского Епископату, де було сказано, щобы выбирати людей прихильныхъ и перенятыхъ любовію вѣры и церкви католицкои, що волѣли вѣддати свои голосы на жида, якъ на священика католицкого. А теперь пригляньмо ся самымъ выборамъ.

Видко, що нашъ староста — „малый Бадені“ — не конче бувъ певный выбору Вайзера, бо-жь правыборы, мимо всякихъ штучокъ комісарскихъ, зъ выимкою мѣсточокъ выпали для насъ досыть користно, тожь въ самъ день выбору доказавъ, що вѣнъ гѣдный бути „малымъ Баденімъ“. Мѣсце передъ будынкомъ староства, де вѣдбувались выборы обставлено сильнымъ кордономъ вѣйсковымъ, скрѣпленымъ жандармами. Крѣмъ того що кѣлька крокѣвъ по улицяхъ ходили жандармы розганяючи селянъ, котрѣ зъ цѣкавости прабули того дня до мѣста. Передъ 9-ою годиною зѣбрали ся выборцѣ на коридорѣ въ старостве, та здивувались, коли побачили тьму жидѣвъ та аґітаторѣвъ Вайзера, и пытались, якимъ способомъ тіи, не будучи выборцями, могли тамъ дѣстати ся, коли жандармы стоячѣ при входѣ нѣкого безъ показаня карты леґітимаційнои до середины не впускали.

Выборча саля була на першѣмъ поверсѣ, а вступу на першій поверхъ стерегли жандармы и нашихъ туда не впускали. За те жиды и наганячѣ ходили тамъ и назадъ свободно, выбирали зъ помѣжь выборцѣвъ хрунѣвъ и такихъ, котрыхъ можна було ще въ остатнѣй хвили перекупити, и провадили на гору до салѣ. Вже то одно здивувало нашихъ людей немало, що жиды та посѣпаки, голота послѣдного сорта, мають бѣльше значене, якъ н. пр. священики-выборцѣ, зъ котрыхъ жаднему не позволено зайти на гору побачити, що тамъ дѣе ся. При выборѣ до комісіи показало ся, що намъ боятись не ма чого, бо нашихъ картокъ вѣддано 104 противъ 124, хоть многѣ выборцѣ не дѣстали картокъ до выбору комісіи, отже не могли голосувати. Староста покликавъ зъ нашои стороны до комісіи нѣкого, бо на що маe хтось дивити ся панамъ въ пальцѣ та критикувати, а въ разѣ потребы и слово правды сказати?

Розпочались выборы. Жандармы не пускають нашихъ людей на гору, бо, мовлявъ, тамъ тѣсно; нехай перше вѣддадуть голосы тамтѣ, що тамъ вже е. Чекають люде якійсь часъ, але нѣхто зъ хрунѣвъ анѣ жидѣвъ, що вже свои голосы вѣддали, не сходить на долину, отже нашѣ почынають допоминати ся впустити ихъ до голосованя. Наразъ робить ся рухъ — се арештують нашихъ трехъ честныхъ выборцѣвъ, такихъ, котрѣ не дали ся днемъ передъ тымъ перекупити. Настае неспокѣй межи людьми. Почынають поволи по трехъ-чотирохъ выборцѣвъ впускати на гору. Але-жь тамъ чисте пекло! жидова зѣ всѣхъ сторѣнъ кидаесь на нихъ, штовхае кулаками обдирае одѣжь, рве зъ рукъ леґітимаціи та картки до голосованя въ очехъ комісіи, пана старосты та жандармѣвъ, котрѣ мали тамъ пильнувати, щобы не було стиску и щобы горожане могли свобѣдно выконувати прислугуюче имъ право. До людей стоячихъ на долинѣ долѣтають зъ горы крики напастованыхъ и поштовхуваныхъ жидами. Являе ся вкѣнци на сходахъ староста и заявляе, що голосоване замкнене. Люде здумѣлись, бо стоять вѣдъ рана на коридорѣ чекаючи, коли будуть могли вѣддати голосы, жандармы ихъ не пускають, а тутъ староста каже, що голосоване замкнене! Настае крикъ и староста каже, щобы йшли за нимъ, то ихъ голосы ще приймe. Пѣйшло кѣлькохъ, але рештѣ жандармы не впускають! За хвилю розносить ся вѣсть, що голосоване справдѣ замкнене, хотя еще кѣль кадесять выборцѣвъ жде на долинѣ и бажае, вѣддати свои голосы, але ихъ жандармы зновъ не хотять впустити. Тогдѣ чотири священники-выборцѣ удають ся до ц. к. старосты зъ представленемъ, але вѣнъ заявляе, що самъ три разы выходивъ и взывавъ людей до голосованя; коли-жь нѣхто бѣльше не зголосивъ ся, то видко, що всѣ голосували, а сли якѣ е, що не голосували, то певно голосувати не хотѣли — „tylko steroryzowani przez księży i podburzeni... bo wy [священнікы] podburzacie ich i całу niepokój wywołujecie“. Въ той способѣ позбавлено кѣлькадесять выборцѣвъ права голосованя — и нашому кандидатови урвано тѣлько голосовъ.

Але ще одно. Выборы мають бути тайнѣ а для чого-жь членъ комісіи, що вѣдбиравъ картки, розвивавъ ихъ и читавъ — нѣбы-то переконувавъ ся въ той способѣ, чи выборець не вкинувъ двохъ картокъ замѣсть одной. Якимъ се правомъ? Люде бачучи то, бачучи, якъ ихъ въ очехъ властей поневѣряють та збыткують ся надъ ними нехристы, якъ ихъ права дупчуть ся ногами, — зъ болемъ серця та зъ розпукою клякали; де намъ шукати правды? та й чи таке поступоване може причинитись до поваги власти? Схаменѣть ся, панове! — *Выборець.*

Зъ Перемышля пишуть намъ:

У насъ вѣдбули ся выборы въ V. куріи [округъ выборчій Перемышль Самбѣръ-Мостиска-Дрогобычь-Рудки] середъ нечуваныхъ нелеґальностій и штучокъ звѣстного старосты п. Ляникевича.

Якъ переводили ся въ перемыскѣмъ повѣтѣ правыборы, знають читателѣ зъ численныхъ дописей въ тѣй справѣ въ „Дѣлѣ“ и въ другихъ часописяхъ. Зъ внесеныхъ кѣлькападцять протестѣвъ старостве не то що не узгляднило анѣ одного, але навѣть хочь-бы на одинъ не вѣдповѣло. Коли-жь все-таки при правыборахъ, мимо всякихъ комісарскихъ штучокъ, выйшли въ ¾ частяхъ сѣлъ выборцями честнѣ господарѣ [Русины та Мазуры] и коли мимо того, що въ Перемышли, въ самѣмъ мѣстѣ при помочи рѣзныхъ штучокъ выбрано 70 урядовыхъ выборцѣвъ, взявъ ся нашъ п. староста на инші способы, щобы загрожену позицію кандидата „narodowego“ ратувати.

Передовсѣмъ повыланувавъ и велѣвъ жандармамъ арештувати всѣхъ тыхъ, о которыхъ лише звѣдавъ ся, що аґітують, або хоть-бы лишь троха займають ся выборами. Першій упали жертвою: посолъ и выборець зъ V. и IV. курій Стефанъ Новаковскій и Сенько Вѣтикъ [котрѣ пѣдъ замѣтомъ провины зъ §. 302 зак. карн. доси сидять въ вязници слѣдчѣй], а щобы Новаковскій, котрый есть выборцемъ въ V. и IV. куріи, не выйшовъ за скоро и не мѣгъ голосувати, постарались о те, що чи то жандармерія, чи приватнѣ люде що кѣлька днѣвъ вносять новѣ на него донесеня. [Оденъ донѣсъ, що вѣнъ передъ 20 лѣтами укравъ жидови тютюнъ; другій — що передъ трема роками укравъ лозину зъ дворскихъ лозъ; третій — що державъ на вѣчахъ въ Нижанковичахъ, Поповичахъ и Мажинци пѣдбурюючѣ бесѣды.] Дальше арештовано передъ выборомъ зъ V. курій Петра Новаковского [Стефанового брата], Яна Жолнѣржа [провѣдника соціялістѣвъ перемыскихъ] и другихъ. Оповѣдавъ намъ адвокатъ д-ръ Кормошъ, що арешты переповненѣ честными господарями зъ рѣзныхъ сѣлъ, арештоваными при правыборахъ. Выборця Андрѣя Смотрича зъ Медики арештувавъ жандармъ пѣдъ замѣтомъ мнимои крадежи два днѣ передъ выборами и ажь слѣдующого дня у вечеръ пустивъ его судъ за интервенціею адвоката Кормоша.

Сегорѣчнѣ выборы були въ де чѣмъ вѣдмѣнныхъ вѣдъ попередныхъ; бо коли при попередныхъ войовано пѣдкупствомъ, то при сихъ послугувано ся [коли средство пѣдкупства показало ся безуспѣшне] наскѣльствомъ и циганьствами. Самъ выборъ посла перевѣвъ п. Ляникевичъ въ дуже цѣкавый способѣ. Въ самъ день выбору скрѣплено варту вѣйскову на одваху; передъ всѣма рогачками по коршмахъ стояли жандармы; въ мѣстѣ, особливо передъ староствомъ ажь ровло ся вѣдъ жандармѣвъ, поліціи, умундурованыхъ и неумундурованыхъ аґентѣвъ поліціи и комісарѣвъ. Заразъ рано передъ выборами поарештовано а властиво взято лише въ переховокъ на поліцію рѣзныхъ [15] селянъ, о котрыхъ догадуваво ся, що они аґітують въ корысть свого кандидата. На мѣстѣ жаденъ селянинъ або интеліґентный человѣкъ не мѣгъ промовити до селянина, бо заразъ арештували. Многимъ выборцямъ, якъ н. пр. Михайлови Кобякови зъ Барича, Антонови Савцѣ [дякомъ званому] зъ Гдешичъ и многимъ другимъ не доручено картъ леґітимаційныхъ, а коли они зголошували ся до староства по карты, прогнавъ ихъ п. староста. Хочь до теперь всякѣ выборы все вѣдбували ся въ просторѣй сали мѣсковѣй, то симъ разомъ, щобы усунутись зъ пѣдъ контролѣ, призначено на выборы малый льокаль въ будынку староства. Селяне-выборцѣ посходились до Перемышля вже о годинѣ 7 рано, були на службѣ Божѣй въ церквѣ, а потѣмъ удали ся передъ будынокъ староства, бо до середины не впустивъ ихъ стоячій въ дверехъ старостваа комісарь та кѣлькохъ поліцаѣвъ и аґентѣвъ. До середины впущено лишь кѣльканацять жидкѣвъ-факторѣвъ, выборцѣвъ зъ мѣста и кѣлькохъ „благонадежныхъ“.

Передъ 9 ою годиною роздано присутнымъ въ сали картки до голосованя на комісію выборчу. Самъ п. староста роздававъ картки, на котрыхъ уже були выписанѣ члены комісіи: Dr. Stanisław Ruczka, Jan Dobrzański и Jan Jasiński. Неоденъ зъ выборцѣвъ дѣставъ и пять картокъ такихъ, а другій не дѣставъ анѣ одной. Не роздавши ще добре готовыхъ картокъ, п. староста заразъ самъ казавъ назадъ ихъ вѣддавати [се-бъ-то голосувати на комісію] и вызначивъ скрутаторѣвъ. Та й заразъ почато картки вѣддавати, безъ порядку, безъ консиґнаціи и поименного выкликуваня, такъ що оденъ вѣддавъ пять картокъ, а другій нѣ одной. Все те було дѣломъ одной хвилѣ, то нѣхто зъ выборцѣвъ не бувъ бы навѣть въ силѣ написати кого иншого на врученѣй ему картцѣ — и длятого лише три выборцѣ зъ интеліґенціи присутнѣ середъ того дива встигли на дорученѣй имъ старостою картцѣ прилѣпити картку зъ кандидатами, на якихъ выборцѣ були умовились. Коли все те щасливо доконано, впущено выборцѣвъ-селянъ зъ улицѣ до будынку староства. Зараз выйшовъ п. староста зъ другои комнаты и оголосивъ имъ, що вже до комісіи выбранѣ: д-ръ Ручка, Янъ Добжаньскій и Янъ Я ѣньскій. Цѣкаве тутъ и се, що до выбору комісіи доконаного передъ впущеньмъ селянъ найшлось 114 картокъ, хоть въ серединѣ було всего лишь до 70 в борцѣвъ. Впущенѣ селяне-выборцѣ, котрыхъ було до 135 а котрѣ своими голосами могли выбрати свою комісію выборчу, остовпѣли на таке dictum acerbum п. старосты. Вѣдтакъ вѣнъ зараз вѣдъ себе занменувавъ членѣвъ комісіи, а тѣ покликали на предсѣдателя комісіи польского пароха зъ Бахѣрця кс. Ѳ. лінка.

Вже передъ зачатемъ выборѣвъ аресту-

вали аґенты поліційнї выборцївъ Франца Бартницкого зъ Журавицѣ, Іосифа Кебузиньского зъ Негрибки и Стефана Кебуза зъ Сѣльця за те, що проходжуючись спокійно по улици не хотѣли имъ сказати, на кого будуть голосували. Першихъ двохъ выпущено о годинѣ $11^{1}/_{4}$, щобы йшли голосувати. Они прийшли до голосованя и имъ позволено вїддати голосъ, бо ще не було 12-ои годины. Але скоро предсѣдатель комісіи кс. Єлінекъ, котрый всѣ картки голосованя отвиравъ и заглядавъ, на кого выборець давъ голосъ, перечитавъ на ихъ картцѣ, що они голосують на д-ра Франка, заявивъ, що ихъ голосу не приймае, бо вже запізно.

Въ самѣй сали выборчѣй а ще бѣльше въ сусѣднѣй комнатѣ и на коридори дѣялись нечуванї рѣчи. Заразъ по 9 годинѣ выгнавъ комісарь Калиневичь бѣльшу часть выборцївъ зъ салѣ выборчои [нѣбы длятого, що нема мѣсця] до другои салѣ и на коридоръ. Тамъ розпочато операцію выборцївъ. Впущенї до саль выборчихъ жиды-аґітаторы велѣли собѣ показувати карты голосованя, щобы переконатись, на кого выборець голосуе а опбсля при помочи п. комісаря Калиневича брали выборця за пбдъ боки и вбдводили ихъ до сусѣднои комнаты староства, де призначеный писарь заразъ проти волѣ выборця выписувавъ имя кандидата „z woli ludu“, п. д-ра Витолда Левицкого, а перечеркувавъ имя д-ра Франка. Коли-жь котрый выборець не хотѣвъ показати карты до голосованя, то ему жиды або комісарь выдирали карты легітимаційнї и карты до голосованя, або арештували. И такъ выдиравъ и ажь подеръ п. комісарь Калиневичь карту легітимаційну Михайлови Шаталѣ зъ Аксманичь, а Луку Павелка зъ Боршевичь, що не хотѣвъ дати жидамъ карты выборчои, велѣвъ комісарь арештувати. Жиды мали готовї запасовї карты до голосованя зъ печаткою староства и зъ именемъ кандидата, котрї то карты они вручали выборцямъ на мѣсце тыхъ, котрї велѣли собѣ показати.

Тайнї выборы выглядали у насъ на иронію, бо предсѣдатель комісіи кс. Єлінекъ безъ найменшого скрупулу [буцѣмъ-то, щобы переконатись, чи не дае хто двохъ картокъ] отвиравъ всѣмъ выборцямъ картки голосованя и читавъ, на кого выборець голосуе. Супротивъ людей зъ интеліґенціи не мавъ вбнъ сеи смѣлости, але все-таки, коли выборець вбдвернувъ ся вбнъ перечитавъ и его картку. Се посвѣдчить кождый выборець, котрый лишь оставъ ся въ сали выборчѣй передъ голосованемъ, бо за-для браку мѣсця [sic!] оставали въ сали лишь жиды-аґітаторы, а выборцївъ по переголосованю выкидано за дверѣ [щобы не було публичнои контролѣ]. Мѣжь жидами аґітаторами звивалось також кблькохъ нашихъ свбйскихъ хрунївъ; по-при функціи операціи выборцївъ давали они опінію, чи зголошуючому ся выборцеви, котрому не доручено карты легітимаційнои, можна выставити карту легітимаційну и дати карту голосованя, чи нѣ. Такъ примѣромъ за порадою помбчникбвъ аґітаційныхъ, славно-звѣстного Яна Глиньского и Филипа Олешка зъ Поздячь давъ п. комісарь Новоселецкій выборцеви Антонови Савцѣ зъ Гдешичь [котрому не доручено карты легітимаційнои и котрого п. староста день передъ тымъ два разы зъ нѣчимъ вбдправивъ а навѣть грозивъ арештомъ] карту до голосованя зъ написанымъ именемъ д-ра Левицкого и власне нѣсъ выготовлену для него карту легітимаційну, але сей бачучи, що его хотять примусити голосувати не пбсля его водѣ, утѣкъ зъ салѣ выборчои, хоть обѣцяли ему давати грошѣ. П. Глиньскій разомъ зъ Ф. Олешкомъ вговорювали выборцївъ: „Що Вамъ шкодить заробити кблька гульденбвъ?“ Выборець Стефанъ Кебузъ изъ Сѣльця бувъ у другбй комнатѣ; коли его побачивъ Глиньскій, почавъ тягнути его до салѣ выборчои кажучи, „chodź, dostaniesz parę piątek“ — а коли той ажь упавъ зборонюючись ити, почавъ Глиньскій кричати „Łajdak! nie chce słuchać!“ На се комісарь велѣвъ Кебуза арештувати. Кебузъ пересидѣвъ въ арештѣ до 2-ои годины, отже голосувати не мбгъ. Розумѣе ся, що при тбмъ всѣмъ д-ръ Франко въ Перемышли не мбгъ дбстати бѣльше якъ 78 голосбвъ, а д-ръ Левицкій дбставъ 130; тымчасомъ пбсля нашого обчисленя повинно було упасти на д-ра Франка 136 голосбвъ. Якъ скрутінію переводжено, сего годѣ понять; до комісіи не допустивъ п. староста своими штучками нѣкого зб стороны рускои.

За-для переведеного въ той спосббъ выбору селяне, крайно огбрченї и розъяренї. До протесту будуть подолучуванї старостинськї картки до выбору комісіи и запасовї картки до голосованя зъ печатками староства, котрї мали жиды до розпорядимости. Протестъ пбдписуе $^{3}/_{4}$ выборцївъ цѣлого повѣту, обовязуючись пбдъ присягою яко свѣдки збзнати, що голосували на д-ра Франка. Хоть выборы вбдбували ся цѣлкомъ спокбйно и безъ аґітаціи зъ нашои стороны, не могли власти оббйтись безъ насильствъ и арештованъ, котрї [заразъ по выборахъ] показались безосновными, а за котрї деинде вбдповѣдали бы за надъужите власти урядовои. Такъ то славно переводились у насъ выборы! Оборонець нашъ въ справахъ політичныхъ „Народною Радою“ установленый адвокатъ д-ръ Кормошъ обѣцявъ намъ подати цѣлый реестръ арештованыхъ на приказъ тутешнего староства за выборы въ часѣ переводженя правыборбвъ и выборбвъ пбдъ позоромъ рбзныхъ провинъ. — *И. И.*

Зъ руху выборчого.

Зъ Жидачева надбйшла вчера вечеромъ така телеґрама:

„Въ Жидачѣвщинѣ арештованя численнї. Арештованї священники о. Сеникъ зъ Бережницѣ и Вергановскій зъ Кіѣвця, выборцѣ.“

Якъ нинѣ довѣдуемось — на дотычну реклямацію вбдповѣли въ президіи намѣстництва, що зъ-вбдси выйшло телеґрафічне припоручене, абы арештованыхъ выборцївъ сейчасъ выпустити и припустити до голосованя. [Чи тблько тымчасомъ доконане арештоване не осягнуло вже своеи цѣли?!..]

Зъ Станиславова одержали мы вчера вечеромъ телеґраму:

„Нинѣ [15-ого с. м.] пополудни, въ передодень завтрѣшного выбору посла, арештовано о. Єронима Бариша зъ Угринова долѣшного. Причиною арештованя — выборы. Ходить погочоска, що арештовано такожь о. Винницкого зъ Галича. Ось маете интродукцію до выбору посла! Пресія староства, жидови и Полякбвъ страшенна.

Зъ Тернопбльщины пишуть намъ:

Дня 14 с. м. о годинѣ 11-бй передъ полуднемъ выпущено о. Ал. Мироновича и зъ нимъ всѣхъ увязненыхъ въ вязницѣ слѣдчои въ Тернополи.

Зъ Самбора одержуемо до умѣщеня въ „Дѣлѣ“ отсю *Вбдозву до Русинбвъ повѣтбвъ Самббръ, Рудки, Турка, Старемѣсто, Дрогобичъ:*

Понеже пбсля §. 3. закона въ 12 мая 1873. протесты противъ выборбвъ послбвъ мають бути внесенї найдальше до трехъ днївъ по торжественнбмъ вбдкрытю рады державнои, а се вбдкрыте, якъ звѣстно, наступить гнеть по дни 27 марта, проте взываемо всѣхъ Русинбвъ и патріотбвъ высше згаданыхъ повѣтбвъ, а турчаньского ще особливо, щобы всѣ факты, надаючї ся до протесту, зъ докладнымъ наведенемъ именъ и прозвищъ свѣдкбвъ, котрї бы тїи обставины ствердити могли, якъ найскорше и безпроволочно на руки адвоката д-ра Гумецкого въ Самборѣ въ цѣли уложеня протесту подали. Факты тї дотыкати будуть: 1) способу переведеня правыборбвъ; 2) подїй зъ часу по правыборахъ ажь до акту выборчого [недоручене карть легітимаційныхъ, офіціяльна пресія и аґітація, коррупція]; 3) факты при самбмъ актѣ выбору. — Vigilantibus jura! Нехай кождый сповнить свбй обовязокъ и не пытае, чи що зъ того буде.

Вбдъ выдѣлу „Самббрскои окружнои Рады“ дня 12 марта 1897.

О. Іоанъ Дрималикъ. Д-ръ Гумецкій.

Зъ Войнилова [въ Калущинѣ] пишуть намъ:

Въ нашбй Войнилбвщинѣ польоване за хрунями для urzędow ого кандидата прибрало великї розмѣры; такого попыту за хрунями нѣколи ще не бувало. Оденъ выборець оповѣдавъ менѣ, що за свбй голосъ може мати 100 зр. И дѣйстно, одного и того самого дня [14-ого марта] почта зъ Калуша приѣхала о пбвтора годины скорше и привезла карты легітимаційнї на руки нотаря п. Чеховича, а въ слѣдъ за почтою приѣхавъ адъютантъ ґенерального штабу въ Калуши — звѣстный Оржельскій [зять старосты]. Заразъ до нотаря покликано Кольбрецкого, котрый маe писарку по селахъ. Кольбрецкій запрягъ свого коня и пбгнавъ зъ легітимаційными картами на села, але не дуже повелось ему. На Довжцѣ выбраный выборцемъ коваль Онбферъ Петрбвъ. Той выборець не маe спокою, дверѣ не замикають ся у него вбдъ аґітаторбвъ паньскихъ, а найбільше терорызуе его патентованый уже ... вбйтъ Семань Гаврилюкъ; заповѣдае Петрову, що сли не буде голосувати на старосту Навроцкого, то буде платити податку заробкового бѣльше нѣжь 50 зр., и т. д. И такъ збгнано выборця зъ розуму, що хоче вбдтягнути ся вбдъ голосованя. Скажена аґітація противъ нашого Романчука не перебирае въ средствахъ: брехня терорызмъ и пбдкупство — отъ збруя ворогбвъ народу и его любимого кандидата!

Зъ Коломыйщины пишуть намъ:

Жертвы выборчї не чужї и Коломыйщинѣ. Заразъ по выборахъ зъ V-ои куріи арештували въ Сопові селянина Ивана Кобельцева за те, що вбйтови рунґурскому, котрый „скруннивъ“ при выборахъ, сказавъ якусь правду въ очи. За такій самый „злочинъ“ арештували на другій день (12-ого марта) коваля зъ Сопова Осипа Коха. Якъ першого такъ и другого посудила жандармерія о „публичне насиле“ и они сидять пбдъ такимъ закидомъ въ слѣдчбй вязници. Доки будуть сидѣти, Богъ знае, хочь есть надѣя, що по выборахъ заразъ ихъ выпустять.

На увязненыхъ збирае ся складка.

Зъ Тернопбльского пишуть намъ:

Въ Цебровѣ прояснюе ся. Тї розруки громадянъ въ часѣ выборбвъ зъ V куріи, о котрыхъ вже була згадка въ „Дѣлѣ“ а до успокоеня котрыхъ треба було ажь таку силу вбйска спроваджувати, утихомирились завдяки Ґ. Е. п. намѣстника, и всѣхъ увязненыхъ по кблькодневнбмъ гбркбмъ вбдпочинку выпущено на волю. Громадяне не зробили нѣкому якости, лише, якъ взагалѣ всюда, досвѣдомъ научени, хотѣли теперь постояти за свои права. Давнѣйше того не бувало, въ Цебровѣ все була дрѣмота. То оживлене и свѣдомбсть своего права выдали ся декотрымъ людямъ, кермуючимъ дотеперь покбрными и слухняными, бунтомъ — „зъ комаря зроблено вола“.

Около 8 ои годины вечеромъ по голосованю [але не всѣхъ громадянъ, бо ще були на дворѣ хотячї голосувати, тблько не на двбрску лісту] замкнено голосоване и вбдчитано несподіваный для громадянъ некористный результатъ. Тогдѣ на дворѣ счинивъ ся крикъ и обурене на несправедливый выббръ и жадане лісты выборчои та печатки. Ту треба додати, що въ сали выборчбй при комісіи бувъ дѣдичь и Лотоцкій ревізоръ вбдъ худобы. Лотоцкій простенькій собѣ чоловѣкъ, але заживный вбдъ часу ревізорства; вбнъ таки цебрбвскій; его братя въ кожухахъ, але вбнъ якъ то кажуть, уже „штанцѣ затягнувъ“. Вбнъ то, щобы не стратити ласки, чи може щобы на бѣльшу ласку заслужити, заедно пбдповѣдавъ голосуючимъ имя: „панъ М. Ґарапѣхъ“, а голосуючї вбдповѣдали: „нѣ“, хоть пригадувало ся пасовиско паньске и де-що инче. На дворѣ була темна нбчь. Ц. к. комісарь утихомиривъ народъ, вбддаючи кблькомъ господарямъ лісту выборчу, а вбйтъ вбддавъ имъ печатку. К місарь обѣцявъ на другій день перевести поновный выббръ. Задоволенї розбйшли ся въ спокою.

Другого дня рано приѣхавъ другій комісарь п. Дністряньскій, пбславъ по писаря громадского, товстенького Тесаровича, выгодованого хлопскимъ хлѣбомъ; але той не прийшовъ, хоть не мавъ ся чого болти, бо мужики були зъ голыми руками, а вбнъ мавъ револьверъ. Вкбнци прийшовъ учитель мѣсцевый [зъ роду Русинъ] и писавъ протоколъ. Увязнено заразъ чотирохъ господарѣвъ, заковано до купы [хлопъ видко щось ще менше, якъ худоба або курка, котрои не можна вязати, бо то Thierquälerei и поведено до Тернополя. На тбмъ скбнчили ся правыборы зъ V куріи.

Пострахъ въ селѣ бувъ великій; декотрї селяне порозбѣгали ся по сусѣдныхъ селахъ, инчї скитали ся по „вертепахъ и пропастяхъ земныхъ“ по-за селомъ. Другого дня зачали ся знов увязненя. Третього дня приѣхавъ самъ п. староста. Духъ вступивъ въ громадянъ; зб всѣхъ закутковъ збѣгали ся переполоханї людиска пожалуватись на вопіючу кривду. П. староста представлявъ людямъ, щобы помирили ся зъ паномъ, а сли будуть спокбйно вести ся [хоть и безъ того бувъ зовсѣмъ спокбй], то за кблька днївъ буде выббръ зъ IV куріи [о V-бй куріи вже нѣхто й не згадувавъ!] и вбйско вбдкличе ся. Декотрї хотѣли говорити, та до слова не прийшло; за те прийшли жандармы и тыхъ, що хотѣли говорити, увязнили. Одного взяли вбдъ хорои жѣнки; не було милуваня! сама бѣдна лишила ся зъ двоима дрббными дѣточками; щасте, що ще здужала пбйти по акушерку и заразъ повила дитину. Вбйско обходило ся дуже людяно зъ громадянами, але за те вбйтъ и его сторонники зъ тріюмфомъ ходили по селу зъ жандармами и нелюбыхъ господарѣвъ выгягали зъ хаты и вязнили. Двохъ чоловѣкбвъ не могло збйти ся разомъ, бо патролювали день и нбчь, тому не можна було и протесту внести противъ кривдячихъ правыборбвъ; а може оно було такъ и уложено, щобы бувъ status quo выборчій зъ V-ои куріи.

Правыборы въ куріи IV-бй перейшли спокбйно, по волѣ и пересвѣдченю господарѣвъ, бо вже теперь нѣхто имъ не мѣшавъ. Вбйтъ конечно домагавъ ся, щобы ще вбйско въ селѣ затримати; казавъ: „я бою ся зъ хаты выйти“ — хоть ему нѣчо злого не стало ся, — „анѣ стати, каже, не може“ вбдъ споко́йныхъ громадянъ — хиба зъ буты черезъ тотї высокї свои обцасы, самъ собѣ що заподѣе. Вбйско вбдкликано, а спокбй взбрцевый въ громадѣ — тихо, хоть макъ сѣй.

Вбдъ п. Стефана Корчиньского зъ Сколього одержуемо отсе письмо:

Дня 13 с. м. о годинѣ 8 рано прибувъ я до Долины, щобы зъ-вбдси удати ся въ справѣ порученбй менѣ скарбомъ скбльскимъ въ околицю доланьску и рожнѣтбвску. Тутъ судилось менѣ по 12-бй годинѣ въ гостинници п. Писарского побачитись зъ п. Дѣдохою, а що я не мавъ фѣры, за котрою п. Писарска свою служницю посилала, фѣрманъ Дѣдохи заявивъ, що мене вбдвезе, де схочу. По годинѣ 1-бй вбдъѣхавъ я зъ п. Дѣдохою, а не вступаючи въ Струтинѣ нижнбмъ навѣть до его хаты, приѣхавъ емь около 6-ои до Рожнѣтова, де будучи по разъ першій въ тбмъ мѣсточку заѣхавъ-емь до жидбвскои гостинницѣ. Попросивъ емь о яку вечерю и о огрѣте хаты. По 7-бй прийшло двохъ панкбвъ на пиво, а перепрошуючи мене, чи менѣ не перешкаджають, казали дати собѣ пива и засѣли до стола. По довшбй павзѣ розпочалась балаканина.

По годинѣ 10-бй давъ ся чути якійсь галасъ въ сѣнехъ. Утихомирило ся. Около $10^{1}/_{2}$ являе ся въ покою двохъ жандармбвъ въ супроводѣ не вбдступныхъ халатникбвъ. Запытали мене, якъ зову ся, и сказали менѣ, що на пбдставѣ заряджения ц. к. староства „w imieniu prawa aresztujemy pana“. На се я сказавъ: „Добре, тблько прошу позволити менѣ выпити чай“. — Позволили. Одягнись и розпрощавши ся зъ панами [провадячимъ книги грунтовї и его помбчникомъ] знайшовъ ся я на дворѣ зъ однымъ жандармомъ помѣжь цѣкавою халатною голотою. Асистуючій жандармъ каже до мене: „Pójdziemy do urzędu gminnego“. На се я вбдповѣвъ, що въ часѣ выборбвъ годѣ менѣ йти на магістратъ, и попросивъ его, щобы мене взявъ на постъ жандармеріи та постаравъ ся о пбдводу. Сердега на се згодивъ ся. Другій жандармъ оставъ ся и збиравъ за той часъ мои „wichrzenia“ и матеріялы до „kupowania głosów“. Около 12-ои вбдъѣхавъ я зъ жандармомъ, що прибувъ зъ Долины за мною въ погоню. По 3-бй бувъ я на мѣсци призначеня. [При тбмъ замѣчу, що мавъ-емь дѣло зъ мазурскою душею, котра вмѣла розрбзнити злочинця вбдъ невинного.]

По 9-бй годинѣ 14 ого вбдставлено менѣ до ц. к. староства. Я опинивъ ся въ протоколѣ подавчбмъ разомъ и въ регістратурѣ, въ котру заходили всякого сорта халатовцѣ и панове мѣщане, щобы оглянути „tego niebezpiecznego agitatora i kupca głosów dla moskala“ Романчука. По довшбй павзѣ попрошено менѣ до бюра комісаря п. Ґавиньского. Той почавъ кречненько писати зо мною протоколы, а коли переслухавъ доносчика п. Дудзиньского, шевця, котрого я й не видѣвъ, та свѣдка Ивашковича — попрошено менѣ знов до бюра и тутъ менѣ п. комісарь заявивъ: „Wobec zeznań muszę zarządzić rewizyę osoby“. Я на те: „Добре, пане комісарю!“. Ревізію переводжено „грунтовно“, бо навѣть перешукувано найскрытшї закамарки, де були стемпликы, марки та якісь порошки бѣлї на мышію та щуры. Въ часѣ такъ докладнои ревізіи варило ся въ менѣ — жаль, обурене... Зобравши всѣ салы, сказавъ я: „Виджу, пане комісарю, о що вамъ ходить. Таку ревізію переводить ся на злодѣяхъ, розбійникахъ и убійникахъ; супротивъ того заявляю, що на нѣяке пытане не дамь вбдповѣди, а заразомъ прошу мене сейчасъ вбдставити до суду!“ П. комісарь удавъ ся на нараду и вбдповѣвъ: „Добре!“ Потбмъ я ще попросивъ, чи не мбгъ бы я видѣти ся лично зъ паномъ старостою? Прошеню мому вдоволено. По розмовѣ полишено менѣ на давнбй стопѣ зъ тымъ, щобы я пополудни явивъ ся до дальшого протоколу. О годинѣ $2^{1}/_{2}$ выйшовъ я зъ приставомъ зб староства, а по 4-бй вернувъ. Почато переслухувати дальшихъ свѣдкбвъ. Мотанина! — „ten gadał... ów gadał... tamten widział“...“ Почато переслухувати пбдъ присягою, а тогдѣ выйшло таке, що одному свѣдкови [Мацевичеви] треба було сказати: „Nie kręć pan, bo pana każę zamknąć!“ Около 10-ои п. комісарь заявивъ менѣ, що полишу ся ще до завтра, бо треба переслухати Дѣдоху и двохъ людей зъ Струтина нижного.

Нинѣ передъ 10-ою являюсь, очевидно зъ приставомъ, знов у старостві, цѣкавый, що буде. А п. комісарь ажуть: „Jeszcze niema świadków ze Strutyna. Pan się zatrzyma do wieczora w magistracie“. На се я вбдповѣвъ, що до магістрату безуслбвно не пбйду, хиба спроваднть мене туда силою. „На штучкахъ — кажу — розумѣю ся; то секатура! Прошу о вбдставленe мене до суду.“ Тутъ п. комісаря пбрвала пасія; наступила „wymiana zdań“. Побачивши, такъ п. комісарь якъ и я, що горячимось непотрѣбно, успокоились мы взаим-

но, немовь простили собѣ сказане, а п. комісарь закѣнчивъ: „Przecież ja urzędnik... Dam panu do wieczora miejsce w stsrostwie i daję słowo, że wieczór możesz pan odjechać, tylko z bióra proszę się nie wydalać“. Потѣмъ вѣдвѣвъ мене до бюра ветеринарского, приклика̀въ служачого и давъ розказъ, щобы менѣ сей достатчивъ, чого зажадаю.

Романчукъ страшный чоловѣкъ! Приготовляесь на него всякѝ батерiи, якъ на завзяту вѣйну. „Za wszelką cenę nie śmie być posłem!“ Та й мусить же бути страшный чоловѣкъ, коли на само прибуте до Долины одного его маркантного сторонника, мізерного кандидата нотаріяльного, всьо тремтить, страхаесь мовь моровои заразы!...

——

Спростования клеветъ. Въ послѣднѣмъ числѣ Przegląd-у помѣщенѝ спростования вѣдъ двохъ рускихъ священикѣвъ на клеветы, кинени на нихъ въ допискхъ.

И такъ о. Александеръ Ротко зъ Девятникъ, пов. бобрецкого, пише въ своѣмъ спростованю: Передъ всѣмъ рѣшучо вѣдпираю закидъ, мовь бы я, говорячи до своихъ парохіянъ про выборы, дорѣкавъ шляхтѣ, „що она є найзавзятѣйшимъ ворогомъ люду, що хоче его запродати, згубити и панщину наложити“. Нѣчого такого я не говоривъ. Цѣла рѣчь представляе ся такъ: Я вѣдчитавъ въ церкви зѣ свого обовязку пастирске посланіе австрійского епископату и при тѣй нагодѣ зробивъ своимъ парохіянамъ деякѝ замѣтки. Именно я сказавъ, що зъ волѣ монарха надана була конституція, котра поклнкуе всѣ станы, щобы про свою долю радили. Положенє селянъ було давнѣйше неразъ прикре, теперь оно значно поправило ся и повинно чимъ разъ ити до лѣпшого. Въ тѣй цѣли повинни селяне выбрати такихъ послѣвъ, котрѣ бы его интересы добре знали. Передовсѣмъ же повинна громада выслати поважныхъ выборцѣвъ, котрѣ бы свѣй обовязокъ выповнили совѣстно и честно, а не уважали его лишь оказію (якъ давнѣйше бувало), щобы упивати ся и валяти ся безъ памяти по мѣстѣ, наносити громадѣ ганьбу. — Въ дни правыборѣвъ я справдѣ удавъ ся до коршмы (не заставши селянъ въ льокали выборчѣмъ) и вѣзвавъ ихъ, щобы не напивали ся передъ пріѣздомъ комісаря, а приняли его тверезо и поважно. Селяне не вчинили менѣ найменшого деспекту (якъ се дописуватель хибно подае), ино удали ся сейчасъ на мѣсце выборѣвъ. Въ наслѣдокъ сего вѣдбули ся выборы въ моѣй громадѣ дуже спокѣйно.

О. Левъ Горалевичъ зъ Угерска, пов. стрыйского, простуе тенденційну допись про выборы въ Угерску, котрои цѣль була оклеветати о. Горалевича передъ Русинами. Именно въ дописи було сказане, що о. Гор. пѣдираравъ выборъ ржондцы Маковеца, а робивъ се „зъ засады“. О. Горалевичъ заперечуе рѣшучо ту вѣсть, называе ю клеветою, а вкѣнци заявляе: Мои засады політичнѝ суть такѝ, що выборцями въ громадахъ рускихъ повинни бути Русины, а такожъ мандаты посольскѝ зъ V. и IV. курiи у всходнѣй Галичинѣ належать ся выключно Русинамъ.

Переглядъ політичный.

——

Про выборы до рады державнои наспѣли такѝ вѣсти: Въ Градци при тѣснѣйшихъ выборахъ зъ пятои курiи выйшовъ соціялістъ Резель противъ кандидата антісеміт-ского. Въ Чернѣвцяхъ зъ бѣльшои посѣлости выбрано дотеперѣшныхъ послѣвъ Стефановича, Цуркана и Василька. На Шлеску выйшли вчера зъ сѣльскихъ громадъ: дотеперѣшный польскѝ посолъ кс. Свежай, вѣдтакъ одинъ нѣмецкѝ народовець и одинъ Нѣмець зъ стороннцтва людового. На Моравѣ выбрано зъ сѣльскои курiи: 8 Чехѣвъ, двохъ Нѣмцѣвъ народовцѣвъ и одного зъ христіяньско-соціяльного стороннцтва. Въ Каринтіи выбрано по разъ першій одного Словѣнця; крѣмъ того выйшли три Нѣмцѣ зъ католицко-людового стороннцтва. Бъ Краинѣ выбрано всѣхъ пять Словѣнцѣвъ клерикалѣвъ. Въ горѣшнѣй Австрiи выйшло 7 клерикалѣвъ; въ долѣшнѣй 7 антісемітѣвъ и одинъ зъ стороннцтва людового; въ Сольногородѣ двохъ клерикалѣвъ; нарештѣ въ Трiестѣ одинъ Италіянець лібералъ.

——

Антісемітскѝ якъ и ліберальнѝ дневники вѣденьскѝ заперечують вѣсти, мовь бы вѣденьскѝ бурмістръ Штробахъ мавъ зречи ся свого становиска на користь д-ра Люегера.

До Pester Lloyd-a доносять зъ Вѣдня, що выѣздъ цѣсаря до Петербурга назначено на д. 28 цвѣтня. Подорожь разомъ зъ поворотомъ мае потревати 8 днѣвъ, такъ що въ Петербурзѣ забавить цѣсарь 3—4 днѣ.

——

Члены нѣмецкого парляменту постановили въ сотнѝ роковинн уродинъ цѣсаря Вільгельма I. (22 марта) устроити бенкетъ въ парляментѣ. Кн. Бісмаркъ на запросины канцлера кн. Гогенльогого до участи въ обходѣ сотныхъ роковинъ уродинъ Вільгельма I., вѣдповѣвъ, що зъ уваги на станъ свого здоровля не буде мѣгъ пріѣхати до Берлина.

——

Зъ Абесинiи доносить италійскѝ ген. Альбертоне, що италійскѝ полонники вже вырушили зъ поворотомъ до вѣтчины. Вѣнъ самъ зъ осталыми офіцярами и 300 жовнѣрами выбере ся зъ Аді-Сабеды д. 15 с. м.; лишить ся ще двохъ офіцярѣвъ, котрѝ зберуть пропѣзнявшихъ ся и розпорошеныхъ. Король Менелікъ выдавъ розказъ, щобы всѣ Италійцѣ чимъ скорѣйше громадили ся въ Аді-Сабебѣ; непослушнымъ грозить Менелікъ, що имъ забере майно и каже вѣдтяти одну руку и одну ногу.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю выдѣлу Наукового товариства им. Шевченка дня 12 марта с. р. мѣжь иншими полагоджено сѝ справы:

1. Зъ поводу повинки, умѣщенои въ ч. 38 часописи „Руслан“ сконстатовано, що вѣдпоручники товариства, высланѝ до Комітету, занимаючого ся устроенемъ Шевченкѣвскихъ вечерниць, не предкладали выдѣлови нѣякого питання що-до дальшои участи въ згаданѣ Комітетѣ и що тымъ самымъ беруть и дальше участь въ имени выдѣлу товариства въ тѣмъже Комітететѣ и въ устроюванiю Шевченкѣвскихъ вечерниць.

2. Принято до вѣдомости, що прислано зъ Украины на рѣчь товариства 1.838 зр. 9 кр., котру то квоту умѣщено въ щадници „Днѣстра“.

3. Постановлено передъ скликанемъ анкеты статутовои передискутувати проэктъ нового статута на найблизшѣмъ засѣданю выдѣлу.

4. Постановлено внести прошенє до міністерства просвѣты о вставленє въ буджетъ сталои субвенціи на науковѝ выдавництва товариства въ квотѣ 6.000 зр. рѣчно.

5. Принято регулямінъ для адміністрациі друкарнѣ и регулямінъ для експедициі выдань товариства.

6. Принято до вѣдомости повѣдомленє суду окружного въ Самборѣ про завѣщанє бл. п. Франца Замлыньского въ Самборѣ, въ котрѣмъ записано на рѣчь товариства нашого четверту часть реальности въ Самборѣ.

7. Вѣзване ц. к. намѣстництва, щобы запропонувати знатокѣвъ для колегіѣвъ, маючихъ розсуджати о нарушенiю власности авторства, вѣдослано до рѣшеня секціямъ наукovымъ.

НОВИНКИ.

——

— Заходомъ гімназіяльнои молодежи въ Коломыи вѣдбули ся дня 5-го с. м. въ сали щадничои касы вечерниць въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка. Добѣрну програму выповнили музика оркестры, мужескѝ и мѣшанѝ хоры, сольовѝ спѣвы, скрипковѝ квартеты, дуеты и соля въ супроводѣ фортепіяну, деклямациі Шевченковыхъ поемъ „Посланія“ и „Невольника“ и вѣдчитъ ученика Л. П. п. з. „Шевченко — мученикъ за свои идеѣ, народъ и Украину“. Вечерницѣ закѣнчили промова проф. Ю. Н. и живый образъ.

— Затвержденє выбору маршалкѣвъ повѣтовыхъ. Цѣсарь затвердивъ выборъ: гр. Кар. Дѣдушицкого, посла до сойму и державця дѣбръ въ Сѣховѣ, на маршалка, а Ад. Олишкевича, властителя дѣбръ въ Лысятичахъ, на віцемаршалка рады повѣтовои въ Сгрыю; Мик. Торосевича, властителя дѣбръ въ Пугятинцяхъ, на маршалка а почтмайстра Изид. Ковалевского въ Рогатинѣ на віцемаршалка рады повѣтовои въ Рогатинѣ; вкѣнци выборъ Меч. Урбаньского, посла до сойму и властителя дѣбръ въ Гачовѣ, на маршалка а кс. Яна Самоцкого въ Ясенници на віцемаршалка рады повѣтовои въ Березовѣ.

— Сегорѣчна вѣйскова бранка у Львовѣ вѣдбуде ся (при ул. Коперника ч. 46) въ днях 1—3, 5—10, 12—14 и 28—29 цвѣтня, все о год. 9-ѝ рано. Покликано три клясы, а именно уродженыхъ въ рокахъ 1876, 1875 и 1874. Поданя о правнѝ полекшѣ належить вносити до магістрату по кѣнець марта.

— За упокѝ душѣ бл. п. Петра Стасюка вѣдбуде ся въ Чернѣвцѣ заходомъ тамошныхъ громадянъ богослуженє въ четверъ, дня 18-го с. м.

— Крадѣжь на почтѣ. Онодгы вечеромъ въ почтовѝ філіи на Пѣску въ Краковѣ пѣдчасъ переношеня пересылокъ до почтового воза пропавъ мѣшокъ зъ листами, що мѣстили въ собѣ звышь 8000 зр. и були призначенѝ головно до Вѣдня и до Львова. Повѣдомлена въ ночи поліція взяла ся вѣдъразу до дѣла и приарештувала почтового возьного Мих. Соху, що твердивъ, буцѣмъ то вѣнъ въ пѣдпитѣмъ станѣ вѣдѣбравъ той мѣшокъ, але не годенъ собѣ нагадати, де его поставивъ.

— Арештованє. Дня 12-ого с. м. арештовано въ Перемышли кореспондента россійскихъ часописей „Недѣля“ и „Русь„ Водовозова, котрый до Львова выбравъ ся до Перемышля, щобы, якъ твердить, придивити ся выборамъ. Причиною арештованя була надана имъ обширна телеграма о выборахъ въ Дрогобичи и въ Перемышли. Надто поліція пѣдозрѣвае его о шпѣгунъство.

— Зъ выборчои гумористики. Краковскій антісеміткско - псевдо - демократично-шляхетскій Głos Narodu — на щасте не цѣлого „narodu“ — мѣстить въ останнѣмъ числѣ на вступѣ списъ кандидатѣвъ зъ IV-ои курiи. Порадивши напередъ селяньскимъ выборцямъ, щобъ они добре надумались надъ кандидатами, Głos Narodu все таки гадае, що тѝ выборцѣ самѝ надуматись неспособнѝ, бо думае за нихъ самъ. Мѣжь его думками бачимо богато вельми рѣшучихъ пророцтвъ, въ родѣ такихъ якъ отъ: Янъ Поточекъ „wybrany być musi na nowo posłem“ а такъ само и Вуйцікъ „aby solidarności posłów polskich we Wiedniu strzegł jak oka w głowie“; гр. Гомпешъ „pewnie zwycięży ludowca“; въ Перемышли „pewnie przejdzie Tyszkowski“; въ Жовквѣ „zostanie pewnie posłem Rusin Anatol Wachnianin“ и т. п. Часомъ Głos Narodu удае зъ себе дуже добре поінформованого про закулісову політику своихъ людей, бо каже, на прикладъ, що кн. Павло Сапѣга кандидувати не буде — „zakazał mu namiestnik“. Але найбѣльше таланту выявивъ Głos Narodu въ робленю реклямъ рускимъ кандидатамъ. Ось ихъ кѣлька: въ Стрыю „radykał ruski dr. Oleśnicki będzie walczył z porządniejszym Rusinem ks. Ochrymowiczem“; въ Бродахъ „Rusin Polakożerca dr. Andr. Mogilnicki będzie walczył z porządniejszym Rusinem Al. Barwińskim; въ Коломыи кандидуе „Polakożerca (лѣпше було бъ „Wawelożerca“) Okuniewski“; въ Бережанахъ рускій комітетъ попирае скарбового радника Яворского „zdaje się wroga Polaków,“ и т. д. Щасть Боже новому талантови Głosy Narodu!

— Голодъ на Угорщинѣ пануе въ наслѣдокъ торбчныхъ неурожаѣвъ въ тренчиньскѣмъ и пряшбургскѣмъ комітатѣ. Бѣдни Словаки борять ся вже вѣдъ осени зъ голодомъ и недостаткомъ найпотрѣбнѣйшихъ рѣчи. Угорске правительство на представленє наджупана Салавского вызначило для навѣщеныхъ голодомъ 3.000 зр., а надто поручило выдавати имъ безплатно бараболю и ячмѣнь на весняный засѣвъ.

— Фабриканты урядовыхъ печатокъ. Краковска поліція задержала въ цѣли справдженя идентичности особъ мнимого Іос. Бльобнера зъ Чехъ и мнимого Ив. Брітера зъ Прусъ. По арештованю ихъ поліція переконѣвдчила ся, що она придержала двохъ зручныхъ фабрикантѣвъ урядовыхъ печатокъ. На кусникъ лупка зъ звычайнои таблички вдавало ся имъ выконувати острымъ рыльцемъ урядовѝ печатки рѣзныхъ властей, громадъ та институцій. Печатки тѣ мали вѣдповѣднѝ написы, гербы и знаки. Мѣжь знайдеными при нихъ були печатки угорскои громады Гоеръ, магістрату Иглавы и рѣзныхъ ческихъ громадъ. Обицнѣ заосмотрювали ними всѣ потрѣбнѝ для нихъ свѣдоцтва, на основѣ якихъ, подаючи себе за иншѝ особы, выдурювали вѣдъ рѣзныхъ людей добродѣйнѝ датки.

— Лѣкарске вѣче у Вѣдни выступило противъ вызискуваня свого стану касами хорыхъ. Кождый лѣкарь касы хорыхъ е такій перетяженый ординаціями, що не може оглянути докладно пацієнта, а за одну ординацію припадае ему ледви 10 кр. заплаты. Черезъ те й роботники не мають довѣря до касы хорыхъ, а властителѣ заощадили, пѣсля обчисленя д-ра Герца, на роботникахъ и лѣкаряхъ 11,000.000 зр. при помочи институціи касы хорыхъ. Лѣкарѣ зобовязали ся не приймати посадъ при касахъ хорыхъ та старати ся, щобы членамъ касъ хорыхъ було признане вѣльне право выбору лѣкаря въ хоробѣ.

— Чума въ Индіи. Пѣсля офіціяльныхъ выказовъ занедужало на чуму вѣдъ часу ей появы въ Бомбаю до 9023 особъ, а померло 7546 особъ. Загальне число случаѣвъ смерти въ послѣднѣмъ тыжни въ Бомбаю выносило 1326, въ попереднѣмъ тыждни 1484. Въ цѣлѣмъ округѣ лучило ся до дня 3-го марта 14.856 припадкѣвъ занедужаня и 12.204 припадкѣвъ смерти.

— Дрѣбнѝ вѣсти. Заступникъ директора львѣвскои поліціи Стан. Квятковскій выѣздить на поручене міністерства внутрѣшныхъ справъ на 6 недѣль до Вѣдня въ цѣли пѣзнаня урядженя и дѣловодства тамошнои поліціи. — У Львовѣ померла въ 83-ѣмъ роцѣ житя Каролина зъ Сухецкихъ Резаковичева, мати редактора Kurjer-a Lwowsk-ого, а сестра пок. Генрика Сухецкого, професора ягайлоньского університету. — Вчера въ полудне выбухъ пожаръ въ львѣвскѣй божници при ул. Шайнохи. Зайняли ся лавки, але огонь скоро погашено.

Телеграмы зъ выборѣвъ.

Округи выборчѝ:

1. *Сянѣкъ-Березѣвъ-Лѣсько.*

Лѣсько: Ринявець 86, Вікторъ 93, Міланъ [людовець] 11.

Бжозѣвъ: Вікторъ 69, Мілянъ 79.

2. *Перемышль-Добромиль-Мостиска.*

Добромиль: Франко 24, Тишковскій 210.

Мостиска; Франко 101, Тишковскій 77, розстрѣленѝ 2 голосы.

Выбраный Тишковскій 392 голосами противъ 205 на Франка.

3. *Ярославъ-Чешанѣвъ.*

Чешанѣвъ: Подолиньскій 38, Цена 115, Сяра 6, розстрѣленыхъ 6, порожна картка 1.

Ярославъ: о. Подольскій 27, Цена [стояловець] 208, Сяра 23, порожна картка 1.

4. *Самборъ-Старе мѣсто-Турка-Рудки.*

Самборъ: Д-ръ Чайковскій 56, Каратницкій 139; двѣ картки порожнѝ.

Старе мѣсто: Чайковскій 86, Каратницкій 45.

Турка: При выборѣ тяжко побили жиды священика-выборця Грабця зъ Липя и Федоровича зъ Завадки. Справа вѣддана до суду. Другѝ выборцѣ тымъ стероризованѝ вѣдтягнули ся вѣдъ голосованя.

Выбраный Каратницкій.

5. *Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичъ.*

Жидачѣвъ: Олесницкій 126, Охримовичъ 45.

Дрогобичъ: Олесницкій 26, Охримовичъ 213.

Стрый 10 год. рано. Скѣльскій скарбъ выловивъ выборцѣвъ зъ гѣръ, передержавъ черезъ нѣчь на Демни, а рано Extra-Zug омъ привѣзъ и заднымъ дверима крѣзь прорубану фѣртку впущено ихъ до салѣ.

Стрый: Олесницкій 131, Охримовичъ 82.

Жидачѣвъ: Д-ръ Олесницкій 126, а одинъ голосъ уневажнено; Охримовичъ 45.

6. *Калушъ-Долина-Бѣбрка.*

Калушъ: Романчукови уневажнили 9 голосѣвъ. Одного выборця не допустили до голосованя. Въ ц. к. старостве пропінація.

Калушъ: Романчукъ 109, Навроцкій 81.

Бѣбрка: Романчукъ 109, Навроцкій 66.

7. *Львѣвъ-Городокъ-Яворѣвъ.*

Львѣвъ: Нагѣрный 115, Меруновичъ 152, уневажнено 5, розстрѣленыхъ 6.

Городокъ: Нагѣрный 71, Меруновичъ 73, розстрѣленѝ 2.

Яворѣвъ: Нагѣрный 87, Гѣрный 1, Меруновичъ 90.

8. *Жовквѣвъ-Сокаль-Рава.*

Сокаль: д-ръ Михайло Король 71, Михайло Король 23, Вахнянинъ 132.

Выбраный Вахнянинъ 347 голосами противъ 287 на Короля.

9. *Броды-Камѣнка.*

Камѣнка: Д-ръ Могильницкій 67, Барвѣньскій 170.

10. *Золочѣвъ-Перемышляны.*

Перемышляны: Таначкевичъ 97, Глѣджукъ 92.

Выбраный о. Данило Таначкевичъ.

11. *Бережаны-Підгайцѣ-Рогатинъ.*

Рогатинъ: Романчукъ 157, Валевскій 82,

Підгайцѣ: Романчукъ 83, Валевскій 100, уневажнено 6 голосѣвъ.

Бережаны: Романчукъ 53, Валевскій 130.

12. *Станиславѣвъ - Богородчаны - Надвѣрна-Товмачъ.*

Товмачъ: При незвычайно брутальнѣй пресіи Романчукъ 114, Мандичевскій 72. Вносимо протестъ.

Надвѣрна: На 164 голосуючихъ Мандический 63, порожна картка 1.

Богородчаны: Романчукъ 61, Мандичевскій 69.

13. *Коломыя-Косѣвъ-Снятинъ.*

Косѣвъ: Окуневскій 34, Юрко Сандулякъ зъ Карлова 132.

Снятинъ: Окуневскій 94, Сандулякъ 55.

Выбраный д-ръ Окуневскій — „мимо шленыхъ перепонъ“ якъ сказано въ надѣсланѣй намъ телеграмѣ зъ Коломыѣ.

14. *Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка.*

15. *Бучачъ-Чорткѣвъ.*

Бучачъ: При великѣй пресіи и надужитяхъ Романчукъ 87, Городискій 154.

Чорткѣвъ: Романчукъ 82, Городискій 118.

Выбраный Городискій 272 голосами противъ 169 на Романчука.

16. *Теребовля-Гусятинъ.*

Гусятинъ: Содомора 88, Ольпіньскій 114 пропавъ 1 голосъ.

17. *Тернопіль-Збаражъ-Скалатъ.*

Скалатъ: Шмігеръ 40, Пінінъскій 80, уневажнено 10 голосѣвъ. [Доносять про великій терорнзмъ.]

Збаражъ: Шмігеръ 52, Пін'ньскій 69, порожныхъ картокъ 3; около 40 выборцѣвъ арештовано.

Въ округѣ *Ланьцуть* и т. д. выбраный гр. Гомпешъ 238 голосами на 449 голосувавшихъ.

Кандидаты Стояловского выбранѝ: Д-ръ Данелякъ въ Краковѣ, Янъ Забуда въ Бялѣй и Робертъ Цена въ Ярославѣ.

Посмертнѝ — ⸸ — оповѣстки.

Василь Кутный, народный учитель въ Городища цетнарскѣмъ, померъ дня 6 с. м. на розширене легкихъ въ 56 роцѣ житя, оставляючи осирочену вдову зъ дитиною. Похороны вѣдбули ся 8-ого с. м. В. в. п.!

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

—— Именованя. Міністерство торговлѣ именовало почтовыхъ асистентѣвъ: Яна Мощиньского, Мих. Каз. Медыньского и д-ра Мих. Кравчика концептовыми практикантами дирекціи почтъ и телеграфѣвъ у Львовѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Парижъ 16. марта. Въ палатѣ депутованыхъ вôдповѣдавъ вчера міністеръ справъ заграничныхъ Ганого на интерпеляцію въ справѣ кретеньскôй. Міністеръ зажадавъ, щобы палата одобрила дотеперѣшну політыку правительства, котрои цѣлею є, въ згодѣ зъ иншими державами удержати спокôй европейскій. Дальше заявивъ міністеръ, що въ разѣ, коли бы Греція не вôдкликала своихъ войскъ зъ Креты, выпаде заразъ приступити до блôкады острова, а крôмъ того такожь и одного зъ грецкихъ пристаней. По переведеню дискусіи, въ котрôй декотрі депутованї навѣть сильно выступали противъ неприхильнои до Греціи політыки, ухвалено остаточно довѣрє до правительства 356 голосами противъ 143.

Римъ 16. марта. Кажуть, що вже всѣ команданты европейскихъ кораблѣвъ дôстали приказъ повѣдомити Грецію, що приступають до блôкады Креты.

Вѣдень 16. марта. Постановлено таку спôльну акцію державъ въ справѣ кретеньскôй: Блôкаду Креты и заразомъ грецкихъ пристаней, передовсѣмъ Пірею; усунене грецкихъ и турецкихъ войскъ зъ Креты; мѣшану окупацію найважнѣйшихъ пристаней острова; заведене переходового стану на Кретѣ ажь до переведеня автономіи; именованє ґенерального губернатора. Коли бы Васосъ не хотѣвъ уступити зъ Креты, то буде змушеный до того блôкадою и голодомъ. — Wien. Allgem. Ztg. доносить, що царица-вдова всѣми силами заходила ся на користь Греціи; ажь коли ґр. Муравєвъ заявивъ цареви, що готовъ подати ся до димісіи, тогдѣ царь рѣшучо згодивъ ся на єго політыку.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Ю. Ох. вô Се. Вписано не за мартъ, а за сѣчень. — *Вп. И. Ки. вô Не.* На сей рôкъ вплачено до теперь 5 зр. — *Вп Г. Се. вô Ро.* Одержали. — *Вп. П До. вô Ст* Теперь вплачено до кôнця лютого а не до цвѣтня. — *Вп. А. Па. вô Ко.* Все теперь въ порядку. — *Вп. Д. Мо. вô Ти* За лютый, а дотично хибнои инстрадаціи не можемо вôдгадати причины, чому высылають до Потилича, бо поббчь рускои адресы е и по польски надрукована почта „Tylicz“.

Надôслане.

Инжінеръ, Нѣмець, глядить учителя россійского языка.

Ласкавї зголошеня на адресу X. Y. Z. poste restante, Львôвъ головна почта. 78 2—3

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. I.

Пѣвець церковный

жонатый, зъ вôдповѣднымъ голосомъ теноровымъ, знаючій точно уставъ церковный, Ирмалогіонъ и може провадити высшій хоръ спѣву, а такожь мôгъ бы обняти писарку громадску и выказати ся свѣдоцтвами — глядить вôдповѣдної посады. *Григорій Гутей* въ Судовôй Вишни. 86 1—3

ВАННЫ довгї лякированї по зр. 15 и 16, цинковї по зр. 24, насѣдовї по зр 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатнї по зр. 8·50, 17 и 30 поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

УЧЕНИК

з висшої ґімназиї глядає лекцвї у Львові або на селї. Зголотеня poste restante Львів під буквами А. Б. В. 77 3—3

Илія Вахнюкъ

ПѢВЕЦЬ ЦЕРКОВНЫЙ, жонатый лѣтъ 35, здоровъ, зъ добрымъ надзвычайнымъ голосомъ теноровымъ, ученикъ Полотнюка, знаючій добре Уставы, спѣвъ ирмольоґійный и нотный музикальный, зъ добрымъ свѣдоцтвомъ — глядить мѣсця. Адреса: Русôвъ п. Снятинъ. 81 2—3

Куплю ХАТУ

● на селѣ. ●

Адреса: „СНАТА“ poste restante Львôвъ. 85 2—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пôдгôрцяхъ п. Стрый

припоручає

насѣня ячменѣвъ, вôвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевї;

поросята повнои крови Йоркшіръ;

дрôбъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 7—15

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленї примѣрники продають ся по 35 кр.

Дрôжджѣ на свята

просимо завчасу замовлятя и вызначити день, коли мають бути высланї а заразомъ выразно подати, чи мають бути I-а чи II-а.

Рôвночасно повѣдомляємо, що одержались мо

свѣже, выпробоване и добре кôльчаче ся

НАСѢНЄ

котре находить ся вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ.

Зъ поважанемъ

73 3—5 Народна Торговля.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлєскъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рôльничого и лѣсового

поручає

знамените насѣне, зôбране въ 1896 р

Запорука на чистоту, правдивôсть и велику силу кôльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 8—18

Цѣнники, взбрѣ, оферты, даромъ и оплатно.

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ забезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вôдъ 1874 р.)

скôнчивъ зъ кôнцемъ 1895 р 27-ый рôкъ своєи дѣяльности и зросли вô всѣхъ вôддѣлахъ „Славіи“

	зъ кôнцемъ 1895 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 6,815.229·98 кр.
Преміи належитости поббчній и вôдсотки за рôкъ 1895	„ 2,116.833·28 „
Обезпеченї сумы въ секціяхъ на житє	„ 26,136.343·45 „
Обезпеченї сумы въ секціи вôдъ огню	„ 253,137.811·— „
Выплачені капіталы, ренты и вôдшкодованя въ 1895 р.	„ 1,521.531·61 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вôдшкодованя въ загальнôй сумѣ	„ 25,553.849·30 „

„Славія“ приймає въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожите або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ будынкôвъ, движимостей, абôжа товарôвъ, запасôвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренї, а услôвя обезпеченя вельми користнї.

Тарифъ и друксортôвъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ поясненъ удѣляє якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 28 6—?

„Славія“ принимає зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з
мішаний	7.50	Янова
особовий	7 28	Сучави і Черновець
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву
„	8	Стрия і Лавочного
„	8.07	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою
мішаний	1.35	Янова
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом
„	2.01	Сучави і Черновець
„	2.40	Підволочиск і Бродів
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
Ніч		
особовий	6.13	Сучави і Черновець
мішаний	6.30	Янова
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом
поспіш.	8.45	Кракова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець
„	10.05	Підволочиск і Бродів
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом

Поізд	година	Відходить з Львова до
поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
мішаний	9.05	Янова
„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	10.25	Черновець і Сучави
поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
особовий	2.45	Черновець і Сучави
поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
мішаний	3	Янова
особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч		
„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	7.22	Стрия і Лавочного
мішаний	7.50	Янова
особовий	10.15	Черновець і Сучави
„	10.45	Підволочиск і Бродів
поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н Санчем
особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 7

БАНКЪ ЗВЯЗКОВЫЙ

въ Станиславовѣ

товариство заревстроване зъ обмеженою порукою

оповѣщує, що

Загальнї зборы его членôвъ

пôсля §. 21 статута

вôдбудуть ся въ четверъ дня 25 н. ст. марта 1897

въ власныхъ комнатахъ [улиця Ґославского ч. 15] о годинѣ 3 пополудни, а въ браку комплету о годинѣ 4. того самого дня при участи такого числа членôвъ яке явить ся.

За Дирекцію

ТКАЧУНИКЪ.

Потребую молодшого концепієнта

Адвокатъ Федакъ

71 3—3

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского, Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразôвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропигийс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.) тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачує автор.

ЛЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНІЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вô дзначена двома срѣбными медалями

выконує **дзвоны** рôзнои ваги и приймає ушкоджені дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожь має на складѣ готовї дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнї замовленя, прошу о ласкавї замовленя такъ на поодинокї новї дзвоны якъ и на цѣлї ґрупы. За тревалôсть матеріялу и гармонійный звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНІЙ СЕРАФИНЪ.**

Ручить ся, що чиста

Вôдзначена найвысшими преміями

Томаса мука фосфатова

зъ ческихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се

найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣстъ цитратовои кислоты фосфоровои.

Для всякого рода рôлѣ.

Надає ся для запоможеня рôлѣ убогои въ кислоту фосфорову, для всякихъ родôвъ збôжа, окопowыхъ и олѣйныхъ ростинъ, для засѣвôвъ конюшины и люцерны, для виноградникôвъ, хмелю и ярины, а спеціяльно якъ найлѣпше для навоженя лукъ.

Перевыщає всѣ суперфосфаты тымъ, що довго тримає ся.

Наколи-хъ хибувало дещо зъ цитратовои кислоты фосфоровои, то було бы доплачене. Численї премія, вôдзывы ґазетъ фаховыхъ и всякї поясненя суть пôдъ руками.

Запыты и замовленя пôдъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau der böhmischen Thomaswerke in Prag

Mariengasse Nr. 11. 8 8—36

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАРРАХЪ

у Львовѣ, улица Сикстуска ч. 26. — Телєфону ч. 408.

ВЪ ТРУСКАВЦИ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подаґра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхіясъ, хоробы жѣночї. 38 7—20

Обширну брошуру о Трускавци высилає на жаданє зарядъ. — Въ I-ômъ и III-ômъ сезонѣ о 30% таньше.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Цинкъръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни Института Ставропигийского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 52 Львовъ, Середа 5 (17 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Рекламаціи неопечатай вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поздяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Выборы зъ IV-ой куріи.

1. Округъ Сянѣкъ-Березвѣ-Лѣсько.

На 721 управненыхъ голосувало 607 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 304. Ставали три кандидаты: о. Вол. Ринявець, селянинъ Гр. Мілянъ (людовець) и дѣдичъ Іосифъ Вікторъ.

Сянѣкъ. На 265 управненыхъ голосувало 254. О. Ринявець 78, Мілянъ 44, Вікторъ 131 голосѣвъ.

Березвѣ. На 176 управненыхъ голосувало 164. О. Ринявець 9, Мілянъ 69, Вікторъ 80 голосѣвъ.

Лѣсько. На 280 управненыхъ голосувало 190. О. Ринявець 86, Мілянъ 11, Вікторъ 93 голосѣвъ.

Разомъ вѣддано голосѣвъ: на о. Ринявця 173, на Міляна 124, на Вікторa 304.

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального Іосифъ Вікторъ, дѣдичъ зъ Чудца.

2. Округъ Перемышль-Добромиль-Мостиска.

На 614 управненыхъ голосувало 602 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 302. Ставали два кандидаты: д-ръ Иванъ Франко и дѣдичъ Павло Тишковскій.

	Франко	Тишковскій
Перемышль (229 упр., 188 гол.)	80	105
Добромиль (240 упр., 235 гол.)	24	210
Мостиска (190 упр., 179 гол.)	101	77
	205	392

Выбраный посломъ кандидатъ комітету центральнего дѣдичъ Павло Тишковскій.

3. Округъ Ярославъ-Чешанѣвъ.

На 440 управненыхъ голосувало 425 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 213. Ставали три кандидаты: о. Филимонъ Подолиньскій, селянинъ Робертъ Цена (стояловець) и селянинъ Сяра (зъ ком. центр.).

Ярославъ. Всѣ 259 управненѣ голосували. О. Подолиньскій 27, Цена 208, Сяра 23 голосѣвъ.

Чешанѣвъ. На 181 управненыхъ голосувало 166. О. Подолиньскій 38, Цена 115, Сяра 6 голосѣвъ.

Разомъ вѣддано голосѣвъ: на о. Подолиньского 65, на Цену 323, на Сяру 29.

Выбраный посломъ кандидатъ Стояловского селянинъ Робертъ Цена.

4. Округъ Самбѣръ-Старе мѣсто-Турка-Рудки.

На 667 управненыхъ голосувало 643 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 322. Ставали кандидаты: д-ръ Корнило Чайковскій и Модестъ Каратницкій.

	Чайковскій	Каратницкій
Самбѣръ (202 упр., 197 гол.)	56	139
Старе мѣсто (169 упр., 131 гол.)	86	45
Турка (153 гол.)	2	151
Рудки (172 упр., 162 гол.)	89	73
	233	408

Выбраный кандидатъ польско-урядовый адъюнктъ Модестъ Каратницкій.

5. Округъ Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь.

На 639 управненыхъ голосувало 628 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 315. Ставали два кандидаты: д-ръ Євгеній Олесницкій и Ксенофонтъ Охримовичь.

	Олесницкій	Охримовичь
Стрый (217 упр., 213 гол.)	141	82
Жидачѣвъ (174 упр., 172 гол.)	127	45
Дрогобичь (258 упр., 243 гол.)	27	214
	295	341

Выбраный посломъ польско-урядовый кандидатъ Ксенофонтъ Охримовичь.

6. Округъ Калушь-Долина-Бѣбрка.

На 613 управненыхъ голосувало 590 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 296. Ставали два кандидаты: Юліянъ Романчукъ и староста Едмундъ Навроцкій.

	Романчукъ	Навроцкій
Калушь (196 упр., 190 гол.)	109	81
Долина (236 упр., 225 гол.)	20	205
Бѣбрка (181 упр., 175 гол.)	109	66
	238	352

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального Едмундъ Навроцкій, староста въ Долинѣ.

7. Округъ Жовкѣвь-Сокаль-Рава.

На 662 управненыхъ голосувало 655 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 328. Ставали два кандидаты: д-ръ Михайло Король и Анатоль Вахнянинъ:

	Король	Вахнянинъ
Жовкѣвь (205 гол.)	77	114
Сокаль (226 гол.)	71 (94)	132
Рава (224 гол.)	126	98
	274 (297)	344

[Числа тѣ, якъ и взагалѣ зъ цѣлыхъ выборѣвъ, подаванѣ пѣсля урядовои газеты и польскихъ газетъ. Якъ видно, декуды тѣ числа не годять ся, н. пр. въ Жовкви, а о пояснене тыхъ „неточностій“ треба заждати ажь на справозданя зъ выборѣвъ.]

Выбраный посломъ польско-уряд вый кандидатъ Анатоль Вахнянинъ.

8. Округъ Броды-Камѣнка.

На 539 управненыхъ голосувало 502 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 252. Ставали два кандидаты: д-ръ Андроникъ Могильницкій и Александеръ Барвѣньскій.

	Могильницкій	Барвѣньскій
Броды (187 упр., 257 гол.)	54	203
Камѣнка (252 упр., 245 гол.)	67	177
	121	380

Выбраный посломъ польско-урядовый кандидатъ Александеръ Барвѣньскій.

9. Округъ Львѣвъ-Городокъ-Яворѣвъ.

На 636 управненыхъ голосувало 601 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 302. Ставали: Василь Нагѣрный и Теофиль Меруновичь.

	Нагѣрный	Меруновичь
Львѣвъ (288 упр., 278 гол.)	115	152
Городокъ (161 упр., 146 гол.)	71	73
Яворѣвъ (187 упр., 177 гол.)	86	90
	272	315

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального Теофиль Меруновичь, секретарь львѣвскои рады повѣтовои.

10. Округъ Золочѣвъ-Перемышляны.

На 562 управненыхъ голосувало 536 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 269. Ставали три кандидаты: о. Данило Танячке ичь, судья Гліджукъ и селянинъ Наливайко.

	Танячкевичь	Гліджукъ	Наливайко
Золочѣвъ (366упр.,347гол.)	194	—	153
Перемышляны (196упр.,189гол.)	97	92	—
	291	92	153

Выбраный посломъ кандидатъ рускаго комітету краевого о. Данило Танячкевичь зъ Закомара.

11. Округъ Бережаны-Пѣдгайцѣ-Рогатинъ.

На 628 управненыхъ голосувало 607 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 304. Ставали: Юліянъ Романчукъ и дѣдичъ д-ръ Иванъ Валевскій.

	Романчукъ	Валевскій
Бережаны (183 упр., 177 гол.)	46	130
Пѣдгайцѣ (196 упр., 189 гол.)	83	100
Рогатинъ (249 упр., 241 гоз.)	157	82
	286	312

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального дѣдичъ Иванъ Валевскій.

12. Округъ Станиславѣвъ-Богородчаны-Надвѣрна-Товмачь.

На 734 управненыхъ голосувало 688 выборцѣвъ; абсолютна бѣльшѣсть 345. Ставали два кандидаты: Юліянъ Романчукъ и о. Корнило Мандичевскій.

	Романчукъ	Мандичевскій
Станиславѣвъ (206 упр., 188 гол.)	64	124
Богородчаны (136 упр., 130 гол.)	61	69
Надвѣрна (169 упр., 164 гол.)	—	163
Товмачь (215 упр., 186 гол.)	113	72
	238	428

Выбраный посломъ польско-урядовый кандидатъ о. Корнило Мандичевскій.

---

4)

ЗРАДА.

Написавъ *Марко Мурава.*

(*Конець.*)

XIV.

Зима. Морозъ лютує. Всюды бѣло, всюды глухо. И люде поховались за пѣчь, и птахи по стрѣхахъ та соломахъ, тѣлькы крукъ закраче та присяде на деревѣ, тѣлькы ворона закраче и причукне на смѣтю та не пѣднесе крилъ замороженыхъ, а дымъ зъ курныхъ хатъ пѣдносить ся лѣниво хмарами кучерявыми закрашеными берегами рудыми вѣдъ сходячого сонця.

Чути калатане звѣнка обмерзлого на школѣ.

На всѣхъ вулицяхъ села нѣчого не видко, тѣлько одній малесенькѣ дѣти зъ торбинками на книжки въ подвѣйныхъ, въ потрѣйныхъ полатаныхъ и дѣравыхъ полотнянкахъ. Морозъ тисне до схѣдъ сонця якъ клѣщами, а дѣти тупцяють на-пѣвъ босѣ ноженятами малыми, ледви волочать чоботиска-здирки по мамахъ, ще повязанѣ мотузками, щобъ не розлетѣлись...

Нагло почувъ ся крикъ и пхинькане якъбы малои дитины при грудехъ. То попадало кѣлькоро школярѣвъ на дорозѣ и не годнѣ пѣдвестись, а товаришѣ, не могучи ихъ пѣдоймити, пѣдняли крикъ и верескъ.

Выбѣгають господарѣ оббданѣ зъ хатъ, пѣдносять школярѣвъ, сварять и грозять, щобы борше йшли до школы, а дѣти поопускали закостенѣлѣ руки, плачуть, очи сцѣпило ледомъ, що-що сунуть ногами.

Надходить подорожный въ кожусѣ, надягненѣмъ по-верхъ сѣракомъ новымъ, а пѣдперезаный широкимъ ременемъ; на головѣ баранкова шапка, комнѣръ вѣдъ кожуха пѣдвязаный доброю хустиною, а на ногахъ великѣ чоботы обвиненѣ верхомъ сѣрачиною; волосе и вусы насѣли морозомъ и кавалками леду. Вѣнъ каже до господарѣвъ:

— А вы куда повыганяли замерзлыхъ дѣтей?

— А до школы, — вѣдрѣзались хмурно.

— Та якъ? — говорить подорожный — у таку лють, що й собаку не выженешь, худѣбки не пускаете до воды? Та-жь я задягненый въ трохъ, а не чую тепла; а я хлопъ, що видавъ бѣду та морозы!

— Добре вамъ говорити, — вѣдозвались люде — то примусъ, то законъ! Не пѣшлешь дитины, то прийде кара грошева, а мы нѣчого вже не маемо, и бараболѣ не стае; нѣякъ милувати своѣи душѣ.

— Коли нѣчого у васъ, то и нѣчого не возьмуть у васъ, — втрутивъ чужинець.

— Та ба! — вѣтхнули газды — въ не волю садять и треба вѣдсиджувати кару. А що буде въ дома? хто погодує и опалить? Тогдѣ всѣмъ загибати! Най Богъ помилуе нашѣ дѣти; а не помилуе, то мы не годнѣ.

— Чекайте-жь люде! — зарвавъ чужинець, — тажь годувати васъ въ неволи таки грошей треба, хто-жь дасть на се, коли у васъ нема?

— На бѣду мусять бути грошѣ! — промовили бѣднѣ — а Богъ тамъ знае зъ-вѣдки.

— Богъ зъ вами, людоньки! — сказавъ подорожный, — се найбѣльша мука дивитись на смерть своихъ здоровыхъ дѣточокъ; може смерть сама буде для васъ милосерднѣйша вѣдъ добрыхъ людей.

Люде пѣйшли въ хату а чужинець въ свою дорогу.

XV.

И зашумѣло зновъ у народѣ, якъ въ лѣсѣ верхи столѣтныхъ дубѣвъ шумять, заки вѣтеръ пѣйде по дубровѣ голосно погулятн. Та дивнымъ дивомъ — якъ воно таке склало ся? Зашумѣло у народѣ не шепотомъ, а гомономъ радости про науку яко найбѣльше добро. Причукнуло лихо и зневѣра.

„Треба вчитись! вчитись! вчитись!“ се бувъ покликъ одинокій. И годують наукою в малыхъ и великихъ, напихають якъ гусей галушками ажь до несхотя, ажь въ горлѣ стало. Нѣякъ дитинѣ малесенькѣй надыхатись воздухомъ божимъ, нѣ побѣгати, попустувати, щобъ кровця червонила лиця, нѣ поспати до волѣ для доброго вѣдпочинку! А вже о ѣдѣ й не говори! — науку дають и за саму страву... На що живѣтъ напихати? Голодному и вчитись легче; тажь на солонину не годуватись; отъ де-що перекусити, щобы жити. Розумъ важнѣйшій за тѣло.

Такъ говорили, такъ робили людоньки запопадливѣ на розумъ. А дѣти бѣлѣли на лиця, синцѣ чорнѣли пѣдъ очима, очи ставали мутнѣ, блуднѣ, немовь заспанѣ.

Отъ вже настала хороба мѣжь дѣтьми; бере вона десятину; тѣлькы дужчѣ вытримують, а и тѣ дужчѣ не дуже дужѣ, отъ що жнють.

У школѣ привиджують ся дѣтямъ духи; дѣти кричать, верещать, млѣють, декотрѣ гинуть.

Выростають калѣки-люде зъ головами безъ глуздѣвъ. Боженѣльныхъ велика сила, нема вже де ихъ притулити, ихъ лѣчить милосердна смерть; дурноватыхъ ще бѣльше чимъ божевѣльныхъ.

Хороба душѣ и тѣла веде до розладу розуму, до розладу житя народного. Самѣ люде не счули ся, якъ розъѣдналисъ, якъ лютыми стали всѣ проти питомого житя. Дѣти якъ щенята брешуть на рѣдныхъ батькѣвъ, выучились плювати на рѣдный край, на батькѣвскій обычай и самѣ на себе; стуманѣли цѣло: не знають, що вони за однѣ, чого вони жнють, до чого прямують и чого бажають; знають лише гавкати и приучують ся кусати самыхъ себе. Що двохъ людей то три гадки! Хорый розумъ блудить по безконечныхъ идеяхъ, нового шукаючи ладу суспѣльного, а не видить рѣднои землѣ и рѣдного житя... Нарѣдъ розпадаесь на одинцѣ, упадае, гине велика сила, сила народу. Люде схудобѣли и стали прегожими для батога великого пастуха!

И ставъ купець гордый и подумавъ: „Велике дѣло наука! Вѣки неволѣ и мілѣоны вѣйска не вчинили-бъ того дива, що дурна наука!“

На те промовивъ ангелъ до чоловѣка:

— Се найбѣльше знущане духа, се пекольна зрада, бо зрада житя людскои душѣ!

XVI.

Прийшли крамарѣ до купця, що починавъ орудувати народомъ якъ своею вже торговлею, и сказали:

— Мы допомогли тобѣ выдвигнутись понадъ усѣхъ и запомогли тебе по-надъ твоихъ товаришѣвъ. Ты ставъ и богатый и розумный и сильный, но знай, що безъ нашои помочи ты всьо пострадаешь. Даромъ нѣчо не даесь на свѣтѣ, и мы не будемо даромъ працювати для тебе. Хочешь бути зъ нами въ згодѣ? То

13. Округъ Коломыя-Косівъ-Снятинъ.

На 587 управненыхъ голосувало 559 выборцівъ; абсолютна більшість 280. Ставали два кандидаты: д-ръ Теофиль Окуневскій и селянинъ Юрко Сандулякъ.

	Окуневскій	Сандулякъ
Коломыя (255 упр., 241 гол.)	172	62
Косівъ (177 упр., 166 гол.)	34	132
Снятинъ (155 упр., 152 гол.)	94	55
	300	249

Выбраный посломъ кандидатъ руского комітету краевого адвокатъ д-ръ **Теофиль Окуневскій.**

——

14. Округъ Залѣщики-Борщівъ Городенка.

На 609 управненыхъ голосувало 558 выборцівъ; абсолютна більшість 280. Ставали два кандидаты: д-ръ Михайло Дорундякъ и дідичъ Чарковскій-Голѣвскій.

	Дорундякъ	Чарковскій
Залѣщики (179 упр., 176 гол.)	59	117
Борщівъ (262 упр., 218 гол.)	73	134
Городенка (198 упр., 194 гол.)	105	89
	227	340

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального дідичъ **Тадей Чарковскій Голѣвскій.**

——

15. Округъ Бучачь-Чортківъ.

На 461 управненыхъ голосувало 441 выборцівъ; абсолютна більшість 222. Ставали два кандидаты: Юліянъ Романчукъ и дідичъ Корнило Городиский.

	Романчукъ	Городиский
Бучачь (251 упр., 241 гол.)	87	154
Чортківъ (207 упр., 200 гол.)	82	118
	169	272

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального дідичъ **Корнило Городиский.**

——

16. Округъ Теребовля-Гусятинъ.

На 405 управненыхъ голосувало 395 выборцівъ; абсолютна більшість 198. Ставали два кандидаты: селянинъ Федько Содомора и д-ръ Юліянъ Ольпиньскій.

	Содомора	Ольпиньскій
Теребовля (197 упр., 193 гол.)	80	113
Гусятинъ (208 упр., 203 гол.)	88	114
	168	227

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального д-ръ **Юліянъ Ольпиньскій.**

——

17. Округъ. Тернополь-Збаражь-Скалатъ.

На 624 управненыхъ голосувало 482 выборцівъ (а де подѣло ся 142 выборцівъ?) абсолютна більшість 243. Ставали два кандидаты: Асафатъ Шмітеръ (зъ партіи радикальной) и гр. Левъ Пінінський.

	Шмітеръ	Пінінський
Тернополь (236 упр., 227 гол.)	111	114
Збаражь (165 упр., 123 гол.)	51	69
Скалатъ (223 упр., 132 гол.)	40	80
	202	263

Выбраный посломъ кандидатъ польского комітету центрального гр. **Левъ Пініньскій.**

——

18. Округъ Краковъ-Величка-Хшановъ. На 676 голосуючихъ одержали: кандидатъ Стояловского д-ръ Мих. Данелякъ 389, селянинъ-посолъ Фр. Вуйцікъ (людовець) 166 а кандидатъ комітету центрального д-ръ Брон. Ґунькевичь 95 (въ повѣтѣ краковскомъ ино 5 голосовъ) голосовъ.

Выбраный посломъ стояловець д-ръ **Михайло Данелякъ.**

19. Округъ Бяла-Живець. На 417 голосуючихъ одержали: кандидатъ Стояловского селянинъ Іванъ Забуда 227 а кандидатъ комітету центрального селянинъ посолъ Фр. Крамарчикъ 155 голосовъ.

Выбраный посломъ стояловець **Іванъ Забуда.**

20. Округъ Вадовицѣ-Мысленицѣ. На 440 голосуючихъ одержали: кандидатъ Стояловского засуспендованый (мабуть и екскомунікованый) вікарій зъ Макова кс. Андрѣй Шпонде ъ 301 кандидатъ сторонництва людового селянинъ-посолъ Сьреднявскій 120 а кандидатъ комітету центрального д-ръ Клякурка 7 голосовъ.

Выбраный посломъ стояловець кс. **Андрѣй Шпондеръ.**

21. Округъ Новый Санчь-Лиманова-Новый Торгъ-Грибовъ. На 751 голосуючихъ одержали: кандидатъ Стояловского селянинъ Цѣшикъ 244, кандидатъ комітету центрального дотеперѣшный посолъ Іванъ Поточекъ 446, а Александеръ Полянъскій 28 голосовъ.

Выбраный посломъ кандидатъ комітету центрального **Іванъ Поточекъ.**

22. Округъ Бохня-Бжеско. Вѣдбували ся два голосованя. При першомъ голосованю (на 509 голосуючихъ) одержали: кандидатъ Стояловского селянинъ Мажецъ 54, кандидатъ людовцівъ селянинъ Бардель 184, а кандидатъ комітету центрального Іванъ Ґецъ 237 голосовъ. При тѣснѣйшомъ выборѣ вѣддано на Барделя 208 а на Ґеца 277 голосовъ.

Выбраный посломъ кандидатъ комітету центрального **Іванъ Ґецъ**, властитель бровару въ Окоцимѣ.

23. Округъ Тарновъ-Пільзно-Домброва. На 550 голосуючихъ одержали: кандидатъ людовцівъ селянинъ-посолъ Іванъ Бойко 392, а кандидатъ комітету центрального емеритованый староста Леоп. Цлазиньскій 152 голосовъ.

Выбраный посломъ кандидатъ сторонництва людового селянинъ **Іванъ Бойко.**

24. Округъ Ропчицѣ-Мѣлець-Тарнобжеґъ. На 471 голосуючихъ одержали: кандидатъ людовцівъ селянинъ-посолъ Кремпа 302, а кандидатъ комітету центрального дідичъ Доляньскій 127 голосовъ.

Выбраный посломъ кандидатъ сторонництва людового селянинъ **Францъ Кремпа.**

25. Округъ Ряшівъ-Кольбушова. На 492 голосуючихъ одержали: кандидатъ Стояловского селянинъ Шаєръ 277, а кандидатъ комітету центрального адвокатъ д-ръ Гольцеръ 210 голосовъ.

Выбраный посломъ стояловець **Тома Шаєръ.**

26. Округъ Ланьцутъ-Нисько. На 449 голосуючихъ одержали: кандидатъ людовцівъ Яховичь 190 (выключно въ повѣтѣ ланьцутскомъ), а кандидатъ комітету центрального гр. Гомпешь 248 голосовъ.

Выбраный посломъ кандидатъ комітету центрального гр. **Фердинандъ Гомпешь.**

27. Округъ Ясло-Горлицѣ-Коросно. Вѣдбули ся два голосованя. При першомъ голосованю (на 651 голосуючихъ) одержали: кандидатъ людовцівъ селянинъ **Павло Навроцкій** 298. а два кандидаты комітету центрального староста Сапѣга 185 и Скшинъскій 166 голосовъ. При тѣснѣйшомъ голосованю (вже ино на 530 голосуючихъ) одержали: Навроцкій 233 а Сапѣга 266 голосовъ.

Выбраный посломъ староста кн. **Павло Сапѣга.**

Загальный результатъ выборовъ зъ IV-тои куріи представляє ся такъ: Выбрано 7 Русиновъ и 20 Поляковъ. Зъ послівъ-Русиновъ выйшли два кандидаты руского комітету краевого (о. Танячкевичь и д-ръ Окуневскій) и пять польско-урядовыхъ кандидатовъ (давній послы Барвѣньскій, Вахнянинъ, Мандячевскій, Охримовичь и новый Каратницкій). Зъ 20 послівъ-Поляковъ в 13 кандидатовъ польского комітету центрального, 5 кандидатовъ Стояловского (д-ръ Данелякъ, кс. Шпондеръ, Цена, Забуда и Шаєръ) и два кандидаты сторонництва людового (Бойко и Кремпа).

Рускій комітетъ краевый ставлявъ кандидатовъ въ 16 округахъ выборчихъ (взглядно въ 15, бо въ тернопольскомъ округѣ выборчомъ повѣтовій комітеты мабуть въ послѣдній хвили порѣшили не ставляти противъ себе двохъ рускихъ кандидатовъ), а зъ нихъ два перейшли. Прочій кандидаты руского комітету выборчого перепали або противъ кандидатовъ польского комітету центрального або противъ польско-урядовыхъ кандидатуръ рускихъ, що въ сути рѣчи выйде на одно и те саме, бо польско-урядовій кандидатуры рускій були зъ такою самою силою и при ужитю тыхъ самыхъ средствъ форсованій, що й чистопольскій кандидатуры у всходній Галичинѣ. Въ 13 округахъ выборчихъ (не вчисляючи округовъ сяноцкого и ярославского) на кандидатовъ руского комітету краевого вѣддано 3145 голосовъ, а на противныхъ кандидатовъ 4210, що въ процентовомъ обчисленю (на 7400 вѣдданыхъ голосовъ) представляє ся якъ 42·5 до 56·8 прц. Сій числа процентовій выпали гірше, якъ при выборахъ зъ 5-тои куріи, а се треба пояснити тымъ, що зъ результату выборовъ въ загальній куріи вырозумѣли махеры выборчій, въ котрыхъ повѣтахъ мають пофорсувати, и набрали більшои „практики“ выборчои.

Польскій комітетъ центральный потерпѣвъ значне поражене передовсѣмъ въ західній Галичинѣ. Зъ 10 західныхъ округовъ перейшли его кандидаты лишь въ чотирохъ, бо въ чотирохъ выйшли послами кандидаты Стояловского, а въ двохъ кандидаты сторонництва людового. Въ округѣ Вадовицѣ-Мысленицѣ кандидатъ комітету центрального дістав лишь 7 голосовъ. Рівножь зъ 10 округовъ всходнои Галичины вѣдбивъ одинъ мандатъ комітетови центральному Стояловскій, — але за те поставравъ ся комітетъ центральный не уронити нѣодного округа въ хосенъ рускихъ кандидатуръ по-надъ число тыхъ сѣмохъ округовъ вѣдступленыхъ до диспозиціи польско-урядовыхъ кандидатуръ рускихъ.

Польске сторонництво людове показало въ порівнаню до выборовъ соймовыхъ, свою безсильність, бо змогло на 12 поставленыхъ кандидатуръ перевести выборъ лишь двохъ послівъ. Се поражене має тымъ більшу вагу, що кандидатівъ-людовцівъ побивъ не комітетъ центральный, лишь кандидаты Стояловского. Людовцѣ выступали противъ стояловцівъ завзятѣше, анѣжь польскій сфери верховодячій (бути може, що тій сфери высунули до тои борбы наперед людовцівъ, а тій дали ся на сей підступъ зловити), а однакъ выборы показали, що сторонництво Стояловского бере верхъ мѣжь польскимъ людомъ. Впрочімъ „нова ера“, котру людовцѣ заннавґурували въ часѣ сегорічнои сесіи соймовои, доѣхала имъ кінця, такъ що по вчерашныхъ выборахъ голосять польскій ґазеты, що надъ сторонництвомъ людовымъ переходить ся до деннаго порядку.

Побѣду — и то вельми свѣтлу — вѣднѣсъ при вчерашныхъ выборахъ Стояловскій. Пять кандидатовъ, поставленыхъ зъ его рамени (мѣжь ними одинъ суспендованый священикъ, socius doloris Стояловского), добули мандаты посольскій, а коли дочислити ще одинъ мандатъ зъ пятои куріи, то засяде въ парляментѣ ажь шесть стояловцівъ. Зъ тыхъ мандатовъ одинъ припаде небавомъ самому Стояловскому, бо котрыйсь зъ выбраныхъ послівъ (мабуть Кубікъ) зрезиґнує. Такъ отже Стояловскій, що сидить въ Чачи на Угорщинѣ и не може появити ся въ Галичинѣ підъ грозою увязненя, выбравъ собѣ своихъ шістьохъ послівъ, — якъ разъ таке саме число, яке змогли наші рускій урядовцѣ выторгувати для себе вѣдъ Поляковъ и правительства. Стояловскій осягнувъ безъ тероризму, бачте ôвъ, підкупствъ, надужить и обманьствъ те саме, що правительство вразъ зъ польскимъ комітетомъ центральнымъ ледви на силу змогло переперти у всходній Галичинѣ. Выборы зъ обохъ куріи се справдѣ лишь тріюмфъ для Стояловского и соціялъ-демократовъ.

Якъ переводились выборы?

П. Юліянъ Романчукъ, на котрого честній выборцѣ рускій голосували въ чотирохъ округахъ, не осягнувъ — пбсля *офіціяльного* оголошеня результату выборовъ — нѣгде більшости голосовъ. На округъ Бучачь-Чортківъ зъ-горы не було надѣѣ. Можливість выбору представляли округи Калушь Долина-Бобрка и Станиславовъ-Богородчаны-Товмачь-Надвірна. Але позаякъ оба тій округи мали по одному повѣтови майже зовсѣмъ пропащому для Русиновъ [Долина и Надвірна], то въ остатній хвили патріоты округа Бережаны-Рогатинъ-Підгайцѣ поставили тамъ кандидатуру п. Романчука и — велика честь имъ за те — въ остатній майже хвили знаменито перевели свою гадку въ дѣло.

Телеґрамы зъ Підгаєць и зъ Рогатина принесли більшість голосовъ на Романчука, и то велику більшість, бо о 58 голосовъ. Бережаны, де правыборы выпали добре, не могли на жаденъ способъ не дописати ажь такъ, щобы Романчукъ не дістав тамъ бодай половины голосовъ. Дуже довго не було зъ-вѣдтамъ чутки, ажь наконець мовъ грімъ зъ ясного неба упала вѣсть: Валевскій 130, Романчукъ 46. Якъ се може бути?! — пытали всѣ зачудуваній.

Ажь ось надходить зъ Бережанъ така телеґрама:

„Романчукъ найменше 100 голосовъ. Комісія чужа — почислила намъ 46 голосовъ. Підчасъ скрутиніи староста выдаливъ всѣхъ выборцівъ зъ салѣ. Выборцѣ вносять донесене до прокураторіи.“

——

При выборѣ посла въ округѣ Тернополь-Збаражь-Скалатъ дѣяли ся — якъ доносять — страшній насильства, арештованя, и цыганьства.

——

Выборъ посла у Львовѣ зъ громадъ сѣльскихъ вѣдбувъ ся сего року инакше нѣжь завсѣгды давнѣйше. Бувало передъ старостомъ згромадила ся купка людей, выборцівъ и аґітаторовъ, було трохи руху, а ледви кількохъ поліцаївъ блукало по улици „для парады“. Инакше выглядало вчера на улици 3-ого мая. Улиця сеся була зъ обохъ кінцівъ замкнена сильнымъ кордономъ війска; на замкнену територію впускало войско лише тыхъ, хто выказавъ ся картою легітимаційною — а безъ картъ легітимаційныхъ впущено пп. Давида Абрагамовича, кандидата польского центр. комітету п. Меруновича и другихъ польскихъ урядовцівъ, хочь зъ Русиновъ-невыборцівъ не впущено нѣкого. Однакъ нехай нѣхто не гадає, що по-за войсковымъ кордономъ мали Русины волю бодай найспокійнѣйшои аґітаціи за народнымъ кандидатомъ. Зовсѣмъ нѣ! Коли

вѣддай свій народъ у нашу опѣку, а мы будемо памятати, щобъ ты підлѣзъ ще высше и ставъ великимъ надъ малыми...

Засумувавъ ся купець и призадумавъ ся глубоко.

Тогдѣ промовили крамарѣ:

— Воля годитись зъ нами або и нѣ, але одно собѣ запамятай: мы вже заплатили тобѣ за твій народъ, та е сила у насъ взяти нѣ серця, нѣ волѣ, нѣ силы; нема тамъ людей, а тільки череда людска, котру поженемо батогомъ, куда схочемо — и проти тебе самого.

Ті слова пробудили купця. Вонъ побачивъ велику чорну пропасть, що выкопавъ самъ для свого народу и разомъ для себе. Вонъ учувъ, що не має нѣ змоги нѣ вѣдваги — не то вже зарівнати страшный грібъ вітхлани, але й не сміє заглянути въ тую пропасть. Вонъ порозумівъ теперь, що бувъ платнымъ катомъ для своихъ людей: вину ватымъ всього лиха а неспособнымъ ратувати зъ недолѣ кого-небудь — и себе самого. Вонъ прошептавъ:

— Може ваша правда? А може ще не скінчило ся всьо дѣло лихе?!

На те сказавъ ангелъ:

— Зрада платить ся зрадою!

XVII.

Чорною хмарою упали злиднѣ на край колись веселый, на людей колись щасливыхъ.

Стогне народъ вѣдъ лукавого горя; нужда зъѣдає тѣло, неволя давить душу — се опѣка крамарівъ. Опѣкуны обіймили залізными раменами цѣле житє, цѣлый край, нема нѣ попусту, нѣ смерти...

Всѣ сыны тои землѣ мусять тамъ умирати, де зродились; не можна змінняти мѣсця прожитку, щобъ не втікали въ чужину вѣдъ опѣки, а були вѣчно робучою худобою въ пожитокъ тільки крамарства.

Але крамарѣ взяли въ опѣку не то вже самый народъ, але и гордого купця; вонъ ставъ невольникомъ чужого панованя. Тогдѣ лягавъ зъ-провола камѣнь за каменемъ на его серце, завмерле серце, що будило ся зъ мертвецкого сну и скимѣло тоскою та болемъ конаючихъ въ гробѣ. Тогдѣ налѣтали опирѣ за опирами на его думку и мучили муками пекольными его горючу душу.

Вонъ оставъ самъ зъ своими провинами, зъ всѣми кривдами народу, зъ всѣми муками страшными зрадженого зрадника. Вонъ утікає; за нимъ бѣжать проклоны, злющій привиды, зморы мести и кары великого суду. Вонъ выдрапує ся на гору; гора загойдалась підъ его ногами и загремѣла грохотомъ заглады. Докола него показались пекольній огнѣ, докола него виднѣють ся поотвираній гробы и кличуть заєдно: „зрадникъ!“ Надъ гробами появляють ся тѣни померших. Найблизша тѣнь — се батько рідный простягає руку на него и каже: „ты зрадникъ!“ За батькомъ браты и сестры голосять: „ты зрадникъ!“ Всѣ гробы громомъ загудѣли: „ты убійця! зрадникъ!“

А полумѣ ь все окружає его и пече несамовито.

И бачить вонъ у полумѣни свою душу зъ тѣломъ якъ въ кровавомъ зеркалѣ. Душа выходить зъ поганого тѣла и стає цѣла раковата злочинами, якъ друге воздушне тѣло по надъ его образомъ. Вонъ видить, якъ тѣло его набирає краски оловянои, якъ змінями огнистыми душа выдираєсь крізь щілины тѣла, що розпадаєсь на шматы и тліє полумѣнемъ синьо-зеленымъ. Вонъ горить такъ само якъ и образъ привиду, горить, а душа негодна спалахкотѣти, ино мучить ся безконечными муками, и жие, карає ся... Вже тільки купка попелу — и той я ить ся, свѣтить, искорками розсыпаєсь. Вѣтеръ дмухнувъ, розмівъ попелъ огнистымъ снѣгомъ по чорномъ овидѣ.

Загасъ и вулканъ и потемнѣло доокола.

XVIII.

Заплакавъ ангелъ, а сльозы звѣздками котились по ясноті лиця его. Вонъ довго задумавъ ся, немовь числивъ вѣки людскои нужды и могилы всѣхъ народовъ, а підносячи очи и кри а свѣтляній до неба, сказавъ:

— Се житє зрады, се доля зрадника! Тому праведныхъ тѣла яснѣють по смерти, тому погань грызе кости зрадниковъ. Хто шукає правды въ гробахъ, той мусить бачити житє и смерть; бо смерть учить любити житє, а любовь жива — се дуга, що сполучає небо зъ землею!

хто поваживъ ся неписьменному написати на картѣ голосованя имя п. Нагірного, того арештовано.

Нашѝ выборцѣ, выслухавши службы Божон въ церквѣ, зібрали ся разомъ въ однѣмъ льокали а вѣдтакъ передъ 9-ою годиною громадно вырушили до староства. Въ сали выборчѣй выбрали до комісіи значною бѣльшостію голосѣвъ своихъ трехъ членѣвъ: оо. Стефановича въ Дмитря, Брилиньского зъ Гряды и ч. Дмитра Керногу вѣйта зъ Пѣдберезець; а комісарь выборчій покликавъ до комісіи ще двохъ Русинѣвъ, именно: о. Гірняка зъ Винникъ и господаря ч. Дмитра Гладуна зъ Журавникъ, очевидно въ тѣй цѣли, щобы ихъ, яко вплывовыхъ мѣжь выборцями, зробити „nieszkodliwymi“ въ сали. Комѣсарѣ въ будынку староства не тѣлько аґітували за кандидатомъ урядовымъ, але и самѝ вписували его имя на картахъ голосованя. Жиды мали по кишеняхъ запасовѝ карты и вымѣнювали у выборцѣвъ за грошевою доплатою або просто выдирали.

Мимо всего п. Василь Нагірный дѣставъ у Львовѣ 115 голосѣвъ [супротивъ 152 на Меруновича]. Такого значного числа голосѣвъ на рускаго опозиційного кандидата доси у Львовѣ не бувало. Рѣвно жь урадувала Русинѣвъ телеґрама зъ Яворова, що тамъ, де давнѣйше рускій кандидатъ дѣстававъ 25—30 голосѣвъ, теперь дѣставъ 87 [супротивъ 90 на польского урядовця]. Що-до Городка [де рускій кандидатъ дѣставъ 71 взглядно 73 и польско-урядовый 73 голосѣвъ] — треба сказати, що тамъ мабуть „coś się stało“, бо на телеґраму зъ староства городецкого мусѣла выборча комісія львѣвска по скѣченю выбору ждати близько двѣ годины, хочь львѣвскій повѣтъ дае два разы стѣлько выборцѣвъ, що городецкій. Давнѣйше повѣтъ городецкій дававъ рускому кандидатови о 30 голосѣвъ бѣльше. Въ Городку и въ Яворовѣ польскѝ людовцѣ йшли зъ Русинами на основѣ компромісу, що Русины тамъ въ V. куріи пѣдперли людовця Іосифа Господа.

Противъ выбору п. Меруновича рускѝ выборцѣ львѣвского повѣту лагодять протестъ; зъ прочихъ двохъ повѣтѣвъ нема ще близшихъ вѣстей.

Зъ руху выборчого.

Зъ Городка одержуемо нынѣ телеґраму такого змѣсту:

„Мѣщане въ Городку постановили при завтрѣшнѣмъ выборѣ посла до рады державнои голосувати въ мѣскѣй куріи на п. Василя Нагірного.“

П. Василь Нагірный просить насъ о оповѣщене его заявы, що вѣнъ зовсѣмъ не ставить своѣи кавндидатуры въ мѣстѣ Львовѣ, а коли появили ся [найновѣрнѣйше зъ табору п. Романовича] польскѝ плякаты зъ его кандидатурою, то они обчисленѝ очевидно лишь на то, щобы пошкодити кандидатурамъ пп. Генрика Реваковича и д-ра Леваковского, припорученыхъ краевымъ рускимъ комітетомъ выборчимъ.

Зъ Бѣбрки пишуть намъ:

У насъ вѣдбувъ ся выборъ посла зъ IV-ои куріи — якъ на нашѝ часы — ще по Божому. Выборови асистувала лише компанія пѣхоты, гузарѣвъ не спроваджено, а жандармѣвъ було лише во 20. Компанія вѣйска стояла якъ муръ вѣдъ годины 9-ои рано до вечера довкола рады повѣтовои, де вѣдбувавъ ся выборъ посла. Въ радѣ повѣтовѣй вели хрунѣвъ и пѣдозрѣныхъ о хрунѣвство не на „вѣсьта“ до салѣ выборчои, але на „гатьта“ де щедро лили ся горѣвка, пиво, и роздавали ся ковбасы и прочѝ „постнiи снѣды“. Богато тамъ трудивъ ся ц. к. поборець зъ Ходорова Свері яко великій попечитель кандидатуры старосты Навроцкого. Свері чѣпавъ честныхъ людей „искушая ихъ не путь нечестивыхъ“. Пане Навроцкій! „помяни его, егда прійдеше въ царствіе твое!“ Жандармы добре пильнували выборцѣвъ — але сараки не могли доглянути всего, тожь до салѣ выборчои поналазило сурдутовои зволочи безъ карлъ легітимаційныхъ, а въ шинку — pardon! въ канцеляріи рады повѣтовои, що перетворена була на quasi-шинокъ, аґітовано и плачено выборцямъ, абы переперти „татуня“ долиньского повѣту, котрый яко c. k. starosta и kandydat centralnego komitetu въ однѣй особѣ переводивъ выборы въ тѣмъ повѣтѣ и перевѣвъ ихъ такъ славно, що — якъ намъ принѣсъ телеґрамъ зъ Долины — на 225 голосуючихъ дѣставъ 205 голосѣвъ!

Зъ Рящева пишуть намъ:

При выборѣ посла зъ IV-ои куріи вышовъ у насъ припорученый кс. Стояловскимъ а передъ тыжднемъ увязненый селянинъ Шаєръ 273 голосами противъ 201 голосѣвъ, що упали на адвоката д-ра Гольцера, кандидата польского центрального комітету. Боротьба була горяча, завзята. Улицѣ передъ старостомъ, обсаджени жандармами, пѣхотою и гузарами, залягала кѣлькатысячна товпа; не обѣйшло ся безъ бійокъ. Мазуры держали ся крѣпко. По оголошеню выбору Шаєра поздѣймали шапки и зъ пѣснію „Kto się w opiekę odda Panu swemu“ поспѣшили пѣдъ костелъ Бернардиньскій, поклякали и горячою молитвою дякували Всевышньому за побѣду.

Зъ Надвѣрнои пишуть намъ:

Выборы, що вѣдбулись 11-ого с. м. и дали сумный результатъ для кандидата краевого комітету — не диво. Правыборы були у насъ переведенѝ дуже „легальне“, лишь кобы не одно, а именно, що при тыхъ то правыборахъ кождый комісарь старавъ ся выбрати на выборцѣвъ людей залежныхъ або несвѣдомыхъ справы выбору посла, т. є. людей такихъ, щобы такъ думали, якъ имъ заграе ся, — и вкѣнци кождому комісареви се удало ся.

За те переведене самого выбору, якъ и роздѣлюване картокъ було чисто лишь комедією, вплываючою деморалізуючо на народъ та нетуючою всякѝ права и законы. Картки порозсылало староство на руки писарѣвъ громадскихъ, а писарѣ доручували выборцямъ уже выповненѝ именемъ кандидата урядового. А при тѣмъ мусимо звернути увагу й на се, що роздаванѝ картки були позначенѝ буквами громадъ и то досыть штудерно, такъ що тѣлько той мѣгъ дослѣдити, хто напередъ сподѣвавъ ся знайти на тѣй картцѣ щось непотрѣбне. И можна-жь се назвати тайнымъ голосованемъ? А де-жь законъ? Чи мѣстить ся въ нѣмъ щось такого?

Надѣйшовъ день выбору посла. Скоро свѣтъ поліція та жандармы залягли цѣле мѣсто — выросли наразъ, мовь грибы пѣсля теплого дощу. Въ мѣстѣ тихо хочь макъ сѣй! Нема свободы, нема гамору, ба навѣть рухъ не такій, якъ звычайно бувае. Люде гей бы не свои, кождый перепудженый — то бувъ день „вольныхъ“ выборѣвъ. Позъѣздились выборцѣ та й блукають поодиноко по мѣстѣ, наче вѣвцѣ розбитѝ зъ гурту... Ударила 9-та година. Выборцѣ йдуть спокѣйно до вестабуля староства, до салѣ голосованя. И доперва въ старостве неоденъ выборець мусѣвъ выречи ся самого себе; тутъ втягано людей по одному до комнатъ, переглядано картки, ба навѣть подыбавши на картцѣ имя кандидата краевого комітету черкано а писано имя урядового. А коли котрый выборець бувъ сильнѣйшои волѣ та не хотѣвъ такъ легко пѣддатись, то мусѣвъ перейти чистилище — пострахъ передъ инспекторомъ податковымъ. Але що правда, найбѣльшу заслугу положивъ коло сихъ спасенныхъ дѣлъ, сынъ старосты, експедієнтъ почтовый въ Дорѣ, котрый урядуючи въ Надвѣрнѣй зѣ страшеннымъ напруженемъ силъ уганявъ помѣжь выборцями та люструючи картки провадивъ просто до вѣтця! А що вже тамъ стало ся чи то зъ выборцемъ чи зъ карткою, о тѣмъ злишно и згадувати. И такъ „легально“ закѣнчились выборы, а скрутнiя выказала результатъ, якій кинувъ соромъ и ганьбу на цѣлу Надвѣрнянщину.

При сѣй нагодѣ не завадить подати ще оденъ фактъ, якій лучивъ ся у насъ; нехай оно буде звѣстно и сусѣдамъ нашимъ, до чого доходить — пѣдчасъ „вольныхъ“ выборѣвъ! Рѣчь була така: Священикъ рускій въ судовѣмъ повѣтѣ солотвиньскѣмъ запросивъ до своѣи хаты гостей, на мясничну гостину. Коли-жь надѣйшовъ вечеръ и гостѣ позъѣзжались, наразъ нѣ сѣло нѣ пало дають знати, що по-пѣдъ вѣкна ходить жандармъ та домагае ся вступу до свѣтлицѣ. Коли жь вкѣнци за призволенемъ господаря дому впущено его до хаты, вѣнъ, не сказавши господареви анѣ слова, звертаесь просто до гостей и жадае вѣдъ нихъ легітимацій, заявляючи при тѣмъ, що мае выразный наказъ гостей безъ легітимацій арештувати! Отъ тобѣ мясницѣ року Божого 1897-ого. Безъ пашпорту сиди въ хатѣ и не рипай дверми! Отсе конституція!

Таке поступоване властей може тѣлько пѣдбурювати тутешну дрѣмучу суспѣльность та пѣдкопувати довѣре до органѣвъ правительственныхъ. Въ чиѣмъ се интересѣ? — *И.*

Зъ Турецкого пишуть намъ:

Почавши вѣдъ правыборѣвъ въ нашѣмъ повѣтѣ а скѣнчивши на выборѣ посла зъ V ои курін — вся урядова робота була однымъ безпримѣрнымъ и до живого обурюючимъ насильствомъ. Про вѣльный выборъ комісіи та правильне переведене выбору посла и мовы не може бути. Звѣстный писатель, Изидоръ Пасѣчиньскій, ѣдучи на выборы приставъ на часинку въ Борини. Тамъ жандармъ при людехъ заповѣвъ ему, що перша его голова упаде. Приѣхавъ до Турки, заѣхавъ до заѣзду Мальцѣ и тамъ заночувавъ. Якiсь розбишаки въ ночи почали добуватись до него и ледви позбула ся ихъ жидѣвка, запевнивши драбѣвъ, що у нен нема Пасѣчиньского. Выборця Льва Федоровича жиды тяжко побили. Двомъ выборцямъ зъ Лопушанки лехновои, Стефанови Цебакови и Иванови Волошиновскому, вѣдобрали въ забудованю староства картки и подерли, а въ додатку Волошиновскому выбили зубы. Выйшли они на мѣсто и стояли, а жандармъ патролювавъ; наразъ прибѣгъ жидъ, шепнувъ щось жандармови, жандармъ прийшовъ до обохъ и повѣвъ ихъ до голосованя; тамъ дали имъ картки на Ройовского. Бѣлиньскому и его наганячамъ ходило о те, щобы дѣдичеви нагнати бѣльше голосѣвъ. Такъ само гнали за выборцемъ Грицемъ Скубишемъ зъ Липя, але сей въ часъ сховавъ ся. При вступѣ до салѣ выборчои кождый мусѣвъ показати картку голосованя; коли хто мавъ картку на Могильницкого, заразъ дерли, а давали картки на Ройовского. Въ Рипянѣ выбрали выборцемъ о. декана Теофіля Турчмановича и се оголосивъ комісарь, а легітимацію одержавъ такій чоловѣкъ, що не мавъ анѣ одного голосу. Священикамъ о. Иліи Присташеви парохови зъ Михнѣвця и о. Теодорови Грабцеви зъ Липя не доручивъ староста Бѣлиньскій легітимаційныхъ картъ, хоть мѣгъ передати черезъ вѣйтѣвъ на сесіи въ Лѣмнѣй 8-ого марта; однакъ вѣнъ сего не зробивъ, а казавъ, що вышле почтою. Оба священики поѣхали до Лютовискъ въ середу на почту и ждали до 4-ои годины по полудни, але картъ не було. Вернули домовь, бо спѣшились ѣхати до Турки — дорога далека! Але надармо ѣхали! Прийшли на порѣгъ староства, а жандармы повѣдають, що староста не велѣвъ нѣкого безъ легітимацій впускати. Коли о. Присташь выходивъ зъ-вѣдтамъ, жидѣвска голота оплювала его. О. Грабець хотѣвъ вѣдобрати собѣ пенсію [урядъ податковый, староство и судъ въ Турцѣ въ однѣмъ будынку], але жандармъ велѣвъ показати собѣ квітъ, а поглянувши на квітъ, вѣдповѣвъ коротко: „Na pierwszego!“ По выборѣ таки зайшовъ о. Грабець до податкового уряду. Стась Бахуръ, выборець зъ Бережка, видячи вопіючій безправности, обізвавъ ся щось, а звѣстный писарь Надольскій пхнувъ его долѣ сходами такъ, що чоловѣкъ мало не забивъ ся. Выборы Бѣлиньскому повели ся, жидѣвня ликуе и ставить его кандидатомъ зъ IV-ои курії; навѣть по селахъ жиды аґітують, за нимъ — за братомъ „найстаршого міністра.“

Въ Хащовѣ арештували дня 9 марта жандармы трехъ людей за те, що пытали ся мѣсцевого вѣйта, для чого вѣнъ пишовъ до коршмы на правыборы, коли призначена була громадска канцелярія. — Въ Михнѣвци арештували жандармы одинацять людей. Въ днях 12 и 13 марта переводивъ вступне слѣдство ц. к. адъюнктъ судовый зъ Турки п. Чернявскій. — Люде по селахъ не можуть до себе прийти въ дива, що то таке робить ся?!

Postscriptum Редакціи: Такѝ самѝ, а може ще й бѣльшѝ насильства дѣялись такожь вчера въ Турцѣ при выборѣ посла зъ IV-ои курії. Пѣсля телеґрафічныхъ звѣстокъ жиды тяжко побили выборцѣвъ священика о. Грабця зъ Липя и господаря Федоровича зъ Завадки, а другѝ рускѝ выборцѣ, спасаючи жите, поутѣкали въ мѣста.

Переглядъ політичный.

Вчера переводились выборы до рады державнои крѣмъ въ Галичинѣ ще и въ Горицiи и въ Истрiи; крѣмъ того вѣдбувъ ся тѣснѣйшій выборъ одного посла зъ пятои курії въ Празѣ. Въ Истрiи выйшли послами зъ сѣльскихъ громадъ оба кандидаты хорватскѝ Легінія и Спінчічь; въ Горицiи выбрано, тежь зъ сѣльскѣхъ громадъ, словѣньского кандидата гр. Альфреда Коронінього и италійского клерикала. Въ Празѣ побѣдивъ молодоческій кандидатъ Бжезиньскій кандидата соціялістѣвъ.

Въ Нѣмеччинѣ подавъ ся до димісіи секретарь державный адмірал Гольманъ, управитель нѣмецкои маринарки. Вѣнъ зажадавъ бувъ вѣдъ парляменту вставленя до буджету сумы 66 мілiонѣвъ марокъ на потребы маринарки, въ чѣмъ мѣстять ся выдатки на намѣрену будову кѣлькохъ новыхъ кораблѣвъ. Отже вже минувшого тыжня ударяли на него остро бесѣдники майже всѣхъ сторонництвъ парляменту, а дня 13 с. м. комісія буджетова обнизила буджетъ на маринарку о 12 мілiонѣвъ. Наслѣдкомъ того секретарь державный, не выжидаючи рѣшеня повнои палаты подавъ ся до димісіи.

НОВИНКИ.

— Для потерпѣвшихъ при правыборахъ въ Черновѣ зложили дальше на нашѝ руки Р. Т. о. І Фолисъ и п. Н. Процикъ зѣ Скнилова пѣдъ Львовомъ по 50 кр., д-ръ Я. Кулачковскій зѣ Львова 3 зр., К. Телішевскій аъ Бучача 2·04 зр., п. Чопоновскій зъ Кракова зѣбранѝ межи Русинами на Мазурщинѣ 9·65 зр., п. И. Мелешкевичь зъ Косова 3 зр., о. Н. Бѣлевичь зъ Полоничнои 10 зр., Читальня въ Бовшевѣ 2 зр., Клюбъ Русинокъ у Львовѣ 5 зр., пп. И. Л., Л. М., Л. О., Е. Л. по 50 кр., п. И. Ковернчукъ зъ Яворжна 1 зр. Сѝ грошѣ якъ и попередъ й, разомъ въ квотѣ 122 зр. 09 кр. выслала наша Адміністрація на руки Вп. д-ра Мелитона Бучиньского адвоката въ Станиславовѣ зъ просьбою о доручене ихъ пѣсля призначеня.

— Для Вас. Яремѣя зъ Мужиловичь порубаного при правыборахъ и увязненого, зложивъ на нашѝ руки [кромѣ попередно выказаныхъ] о. І. Любѣнецкій зъ Дубовицѣ 50 кр. Всю зложену суму 20 зр. 50 кр. выслала наша Адміністрація на руки Вп. о. М. Литиньского пароха въ Мужиловичахъ.

— Карна розправа противъ п. Стефана Новаковского, арештованого за мнимѣ пѣдбурюване селянъ, мае вѣдбути ся передъ окружнымъ судомъ въ Перемышли дня 31-го с. м.

— Именованя и змѣны въ судовництвѣ. Міністеръ судовництва именувавъ повѣтовыми судами судовыхъ адъюнктѣвъ

Ігн. Новака въ Бродахъ для Залѣщикъ, Мих. Панета въ Дрогобичи для Косова, Яна Вислоцкого въ Добромили для Городенки, Андр. Вичковского въ Тернополи для Обертина, Романа Алексевича въ Щирци для Угнова, Брон. Левицкого въ Радимнѣ для Вишнѣвчика. — Секретарями рады при трибуналахъ першои инстанціи занменувано судовыхъ адъюнктовъ: Фридр. Сцѣбора Рыльского въ Вишнѣвчику для Львова, Юл. Зубрицкого въ Бережанахъ для Золочева, Келеста Фріда въ Золочевѣ для Львова, Іос. Фр. Завадского у Львовѣ для Львова. — Перенесено повѣтового судю Ант Пискозуба зъ Городенки до Тисьменицѣ.

— Поліційна ревізія вѳдбула ся въ недѣлю пополудни въ робѳтничѳмъ домѣ у Львовѣ. Глядано за однымъ увязненымъ селяниномъ зъ Давидова, що ескортованый разомъ зъ другими вязнями минувшого тыждня скориставъ зъ уличного замѣшаня и втѣкъ. Въ робѳтничѳмъ домѣ єго не знайдено.

— Нововыбраного посла Ив. Козакевича зѳ Львова арештовано вчера рано въ Перемышли, безпосередно по єго приѣздѣ до мѣста. По кѳлькохъ годинахъ выпущено єго. Причина арештованя незвѣстна.

— Послы зъ V-ои курін до рады державнои належать до найрѳзнороонѣйшихъ фахѳвъ. Ѳ помѣжь ними: 10 селянъ, 4 адвокаты, 3 лѣкарѣ, 1 священикъ, 1 кондукторъ зелѣзницѣ, 1 автономічный урядникъ, 1 надрадникъ судовый, 1 фабрикантъ паперу, 1 ґімназіяльный професоръ, 1 торговець бѣля, 1 властитель каменицѣ, 3 кельнеры, 1 літератъ, 2 урядники бібліотеки, 1 редакторъ, 7 властителѣвъ дѳбръ, 1 робѳтникъ зъ фабрики зелѣза, 1 токарь, 1 столярь, 1 швець, 5 ткачѣвъ, 1 робѳтникъ зъ фабрики скла, и 1 малярь [львѳвскій посолъ Козакевичъ].

— Мѣжнародна санітарна конференція, що зѳбрала ся въ Венеціи въ цѣли обдуманя средства осторожности на случай приходу чумы до Европы, закѳнчила вже свои працѣ. Ухвалено тамъ такій постановы: Кождый край, въ котрѳмъ появить ся чума, ѳ обовязаный безпроволочно повѣдомити всѣ державы о тѳмъ, якій бувъ початокъ заразы и яке ѳи евентуальне розширенє. Домы и мѣсця, въ котрыхъ появлять ся перший случаѣ чумы, належить пѳддати докладнѳй дезинфекціи. На границяхъ мають бути заведенѣ 14-дневнѣ кварантанны. Подорожній, прибуваючи зъ навѣщеныхъ чумою краинъ, мусять пѳддати ся 10-дневнѳй лѣкарскѳй обсерваціи. Для зараженыхъ кораблѣвъ ириято такій розпорядженя: Хорыхъ повинно ся заразъ вывести на сушу и изолювати, здоровыхъ вѳддати на 10-дневну лѣкарску обсервацію, а кораблѣ докладно очистити и дезинфекціонувати.

— 200 зр. за льожу! Въ канцелярін театру ґр. Скарбка у Львовѣ стала ся онодгы оріґінальна пригода. Въ полудне явивъ ся въ канцелярін якійсь незнаный панъ и зачавъ зъ секретаремъ таку розмову: „Чи можна дѳстати білетъ на Ропусhadło?“ — „Нѣ, пане, нинѣ спѣваємо Льогенґріна, трудно спродати білетъ на Ропусhadło“. — „А завтра?“ — „Завтра, пане, Травіята.“ — „А я бы просивъ, щобы замѣсть неи було Ропусhadło.“ — Трудно буде. Ту штуку грали вже кѳлька разѳвъ, Ропусhadło не Льогенґрінъ, що чимъ частѣйше повтаряный тымъ бѳльше публики вабить до театру; театръ бувъ бы порожный“. — „А коли-бъ я давъ 200 зр. за одну партерову льожу?“ — „А, скоро дасьте 200 зр., то мы дамо Ропусhadło!“ — Незнаный панъ выймивъ зъ мошонки 200 зр., положивъ на бюрку, взявъ білетъ и выйшовъ лишаючи здивованого секретаря, що радъ-не-радъ мусѣвъ зарядити представленє Ропусhadła. Розумѣє ся, що дирекція зробила на тѳмъ интересъ, бо коли не звабила публики до театру слаба штука, то звабивъ ѳи вчера оріґінальный аматоръ Ропусhadła.

— Дрѳбнѣ вѣсти. Въ Тернополи померъ емеритованый судя повѣтовый Ем. Михаловскій, бувшій віцемаршалокъ рады повѣтовои въ Турцѣ въ 75 роцѣ житя. — У Львовѣ померъ Мих. Рѣпецкій, офіціялъ почтъ и телеґрафѳвъ, въ 41 роцѣ житя. — Дня 9 с. м. вѳдбуло ся въ Бережанахъ торжество передачѣ на власнѳсть тамошнѳй христіяньскѳй громадѣ шпиталю побудованого коштомъ ґр. Марін и Якова Потоцкихъ. Новѣ поклады золота вѳдкрыто на великѳмъ просторѣ надъ рѣкою Клоудникъ, на Алясцѣ. Роздано тамъ 450 удѣлѳвъ по 10.000 долярѳвъ; деякѣ зъ нихъ приносять справдѣ золоте живо. Рудокопамъ платять за роботу по 10 долярѳвъ денно. — Сими днями приѣде до Львова именованый австрійскимъ правительствомъ ґенеральный комісарь для парискои выставы въ 1900 р., радникъ двору Екснеръ и выголосить въ ратуші, въ недѣлю о 7-ѳй год. вечеромъ публичный вѳдчитъ въ справѣ участи Галичины въ тѳй выставѣ. — У Львовѣ померъ властитель молочарнѣ, Едвардъ Комуницкій въ 31-ѳмъ роцѣ житя. — Въ Краковѣ застрѣливъ ся польскій економістъ и урядникъ краковского товариства убезпечень, Каз. Лянґе. — Въ Гавриловцяхъ 58-лѣтный зарѳбникъ Ифт. Трепѣта, випивши ся, пѳдрѣзавъ собѣ небезпечно горло братвою. — Въ Кучуровѣ великѳмъ господарь Иванъ Купка впавъ зъ оборога на кѳлъ и розбивъ собѣ на смерть голову. — Въ Бабинѣ, якісь зъ-нѣмецка одягненій розбѳйники влѣзли черезъ дахъ до господаря Вас. Губиньского, звязали єго и жѣнку и забрали 214 зр. готовыми грѳшми. Розбѳйникѳвъ було, здає ся, пять. Арештовано пѳдозрѣного гаєвого и одного волокиту зъ Прилисча. — Въ Стрыю вѳддано вчера до ужитку держави сѣть телефонічну. Центральною стацією є тамошный головный почтово-телеґрафічный урядъ, зъ котрымъ сполучено всѣ абонованій телефонічній стацій.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

— Доміцеля зъ Носалевичѣвъ Копистиньска, вдова по приватнѳмъ офіціялістѣ, упокоила ся по довгѳй слабости дня 15. н. ст. марта въ своѣмъ родиннѳмъ мѣсци Биличи въ 64 роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— *Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:* Австро-угорско-баварскій звязокъ зелѣзничій. — Тарифа выимкова для перевозу нафты и бензины зъ 1 падолиста 1895. Зъ днемъ 1 цвѣтня 1897 увѳйде въ житє додатокъ II. до придавки.

Послѣдній вѣсти.

Нинѣ зъ полудня спроваджено до Львова до суду пѳдъ ескортою жандармѳвъ и двохъ ескадронъ гузарѳвъ зъ Давидова пѳдводу зъ новыми двома арештоваными выборцями. [Всѣхъ арештованыхъ досѣ є 54; оденъ у Львовѣ утѣкъ]. Улицю Баторія замкнула була кордономъ компанія пѣхоты и вѳддѣлъ поліціи.

Вѳдь понедѣлка розрухѳвъ уже нема; але-жь въ понедѣлокъ мѣсто выглядало мовьбы пѳдчасъ вѳйны. Вѳдъ поліціи и вѳйска [пѣхоты и гузарѳвъ] цѣлый день до пѳзна въ нѳчь ажь роило ся. Вчера ходили вже тѳлько поліційній патрулѣ. Компанія вѳйска все ще стоить въ судовѳй палатѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Лондонъ. 17. марта. Блѣкада Креты ще не оголошена, але грецкій кораблѣ вже вѳдплыли зъ кретеньскихъ пристаней; лишили ся тѳлько два военній кораблѣ, та и тѣ сими днями вѳдплынуть вѳдтамъ.

Берлинъ. 17. марта. Kreuzztg. довѣдуе ся зъ Петербурга, що Россія стоить при непарушимости Туреччины, але хоче для себе свѳбодного переѣзду черезъ Дарданелѣ. Австрія и Нѣмеччина постановили не брати участи въ окупаціи Креты. — Цѣсарь Вільгельмъ маѳ вѳдвѣдати царя въ маю.

Вѣдень 17. марта. На зборахъ выборцѣвъ сказавъ вчера д-ръ Люеґеръ, що незадовго прийде часъ, коли ґр. Бадені буде такъ поводити ся, якъ єму звелять антісеміты.

Надѳслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѳвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѳдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѳй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѳмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроенія електричныхъ дзвѳнкѳвъ. — Замовленя зъ провінціи вѳдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѳвъ площа Галицка ч. 1.

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнѳй мовѣ, великій, обѳймаючій 640 сторѳнъ друку, найновѣйшій зѳ всѣхъ такихъ Молитвенникѳвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) Молитвы щоденній ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечерни, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои г) зъ Утрени, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѳжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполучені зъ вѳдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Псуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній, б) щоденій, в) на празникъ Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякѣ потребы. XI.) Коляды и иншій пѣсни церковній. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дѳстати можна въ канцеляріи тов. „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Ставропігійскѳй и въ переплетничѳмъ заведеню М. Снѣжарского по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый . . — зр. 70 кр.
2) оправленый на-пѳвъ въ полотно зъ одвѣтными вѳдтисками . . . — „ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѳдтисками . . . 1 „ 30 „
4) оправленый якъ пѳдъ 3) зъ додатком золоченыхъ берегѳвъ . . 1 „ 30 „
5) оправленій на-пѳвъ въ шкѳру зъ золоченями и вѳдтисками . . . 1 „ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкѳру зъ золоченями и вѳдтисками . . . . 1 „ 60 „
7) оправленый якъ пѳдъ 6) зъ додатком золотыхъ берегѳвъ . . . 1 „ 80 „

Замовляючій поодиноко Молитвенники звольнять присылати на оплату почты 20 кр.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

(въ Кобиловолокахъ п. Янѳвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѳй практицѣ въ краю и за границею приймае вѳдъ кѳлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковній образы до иконостасѳвъ и престолѳвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пѳсля власныхъ плянѳвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п Крѳмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пѳднимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальній письма, маѳ вѳнъ повну надѣю, що Всч. Духовенство затямить собѣ ласкаво єго адресу. 36 102 ?

КАВУ

спеціяльнѳсть

надзвычайнои величины въ зернѣ

и вѳдличну въ смаку

въ пакетахъ 5-кілевыхъ франко

за 12 зр. 20 кр. 19 9 ?

поручае

(о скѳлько стане запасу)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Стоваришенє парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пѳвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевѳзъ пасажирѳвъ и товарѳвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѳвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє зелѣзничихъ білетѳвъ на зелѣзницѣ пѳвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ моваѣ удѣля выключно ґенеральна аґентура. 87 1—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

Знана вѳдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѳвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникѳвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народѳвка, Dziennik, Szczutek, Карпатѳвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренѳвка и т. п. горѣвки упривілеєваній и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спровадженій.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побиранія алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѳльного вѳдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѳдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѳмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 313—?

УЧИТЕЛЬ органъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѳдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѳрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѳкъ 3 зр. на пѳвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

МАШИНКИ АМЕРИКАНЬСКІ до сѣкання мяса по зр. 4. Сита волосѣнній почвѳрній до паштетѳвъ по зр. 1, 1.30 и 1.60.

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Руска Публика

зволить ласкаво вспирати

РУСКУ ТРАФІКУ

продажъ стемплѣвъ и пр. у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

Зъ надежнымъ почтеніемъ

Модеста Филиповска.

89 1—3

Новый фаетонъ

крытый

есть до спроданя по дуже приступнѳй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 7—10

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частихъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продають ся по 35 кр.

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразѳвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіѣ и номенклатуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті може дістати в книгарні Ставропигийс.ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три виданя (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинѳвъ

Цѣна 70 кр.

Дѳстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ТУТКИ цигаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичъ, Львѳвъ ул. Галицка ч. 12.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано. 7

При закупнѣ товарѳвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскон. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѳдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 53 Львовъ, Четверъ 6 (18 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрін:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня н. ст. 18. Марта 1897.

Для насъ Русинѣвъ кампанія выборча уже скѣнчила ся. И хвала Богу, що скѣнчивъ ся той — якъ мовлявъ покѣйникъ Панько Кулѣшь — „танцюристый рай“ на галицко-рускѣй земли въ вѣйскомъ и жандармерівю, въ проливомъ крови, въ сотками увязненыхъ, въ грубымъ тероризмомъ, въ вопіючими надужитями та въ крайною деморалізацівю — загально сказавши: зѣ всѣмъ тымъ, що въ цивілізованѣмъ свѣтѣ характеризуе „галицкѣ выборы“ (galizische Wahlen)

Надѣя руского народу на якусь полекшу при сихъ выборахъ въ порѣвнаню зъ выборами въ роцѣ 1895-ѣмъ, розбуджена вѣдомыми заявами, завела, — противно: въ деякихъ напрямахъ симъ разомъ ще й погѣршало.

Якъ переводили ся правыборы на галицкѣй Руси, о тѣмъ ажь надто добре знають нашѣ читателѣ — и се краевый рускій комітетъ выборчій подавъ у звязлѣмъ змѣстѣ до вѣдомости Ц. Вел. цѣсареви; самѣ-жь выборы послѣвъ — на скѣлько вже нинѣ звѣстно — гѣдно увѣнчали акцію правыборчу...

При такихъ обставинахъ зовсѣмъ не було бы дива, якъ бы галицко-рускій нарѣдъ бувъ и не выбравъ анѣ одного свого посла; а прецѣнь пощастилось ему — хоть зъ дуже тяжкою бѣдою — выбрати собѣ трехъ своихъ независимыхъ послѣвъ, затвердженыхъ краевымъ рускимъ комітетомъ выборчимъ.

Розумѣе ся — такій результатъ далеко-далеко не вѣдповѣдае небувалому обемови и невиданѣй доси силѣ выборчои акціи рускаго народу — бо коли бъ въ Галичинѣ всхѣднѣй выборы були переводили ся такъ, якъ въ иншихъ краяхъ Австріи або бодай такъ, якъ въ Галичинѣ захѣднѣй, то на галицкѣй Руси мабуть анѣ въ однѣмъ окрузѣ обохъ курій не выйшовъ бы бувъ посломъ кандидатъ ненародный!

Нарѣдъ рускій скрѣзь по краю — зъ выимкою кѣлькохъ лише повѣтѣвъ — боровъ ся неустрашимо якъ левъ. Чоломъ ему за те!

Духовеньство наше — хочь и зъ выимками — або проводило народови або ишло зъ народомъ рѣвно-жь неустрашимо. Велика честь ему за те!

Краевый рускій комітетъ выборчій, котрого душею бувъ п. Романчукъ, вывязавъ ся изъ своеи задачѣ дуже добре. Повне признанє ему за те!

Словомъ — всѣ чинники по сторонѣ рускѣй, вѣдъ котрыхъ зависѣла акція выборча — честно и щиро сповнили свое дѣло.

Не ихъ вина, що великій сей трудъ народный, окропленый кровію и страданями тысячѣвъ, знѣвечила — такъ сказати-бъ — елементарна сила...

Не вина руского народу пятьохъ округѣвъ выборчихъ, що вѣнъ не мѣгъ сповнити горячого бажаня свого и всего народу руского, щобы выбрати посломъ выпробованого свого борця-провѣдника — Юліяна Романчука!

Нехай жежь тѣ три выбранѣ заступники народу руского зъ волѣ самого народу — вѣддадуть ся цѣлымъ серцемъ и всею душею заступництву свого народу въ радѣ державнѣй — нехай зъ однои стороны вѣдкрываютъ свѣтови муки свого народу, а зъ другои нехай добиваютъ ся красшои для него долѣ въ кождѣмъ напрямѣ.

А всѣ щирѣ Русины въ краю — дальше до дѣла! Выборы сѣ показали, що вже пѣднявъ ся галицко-рускій левъ... А чей-же не далекій уже той часъ, коли смѣло можна буде сказати:

Де е въ свѣтѣ така сила,
Щобъ Русина повалила?!

Якъ переводились выборы?

— —

Зъ Бережанъ пишуть намъ:

Бережаньскѣ выборцѣ мали при выборѣ посла зъ IV-ои курін нагоду переконати ся наглядно: щѣ варта наша конституція въ ей теперѣшнѣмъ примѣненю.

Повѣтъ бувъ знаменито зорганізованый. Противна сторона довѣдалась доперва въ понедѣлокъ у вечеръ, що Романчукъ кандидуе, и то вѣсть тая прийшла зъ Пѣдгаецъ. Одначъ здавало ся, що цѣла акція перейде спокѣйно, бо жандармы патролювали лише хату д-ра Чайковского, а по мѣстѣ не зачѣпали нѣкого. На пѣдставѣ присланыхъ выказѣвъ зъ кождои громады обчислили мы 100 голосѣвъ певныхъ для нашого кандидата. Выборцѣ явили ся всѣ на часъ; мѣжь ними було 16 священикѣвъ и двохъ зѣ свѣтскои интеліґенціи. Кромѣ того удало ся намъ наклонити на нашу сторону кѣлькохъ выборцѣвъ, на котрыхъ мы не числили.

Выборы були назначенѣ на 10 ту годину рано. Комісія выборча выйшла для насъ некористна. Хрунѣ голосували по кѣлька разѣвъ, а до того ще зъ нашихъ картокъ вѣдчитувано назвиска стороны противнои. До комісіи выбрано трехъ неписьменныхъ селянъ

По переведенѣмъ голосованю староста выдалывъ всѣхъ выборцѣвъ зъ салѣ и полишивъ ся зъ комісією. Тая прийшла до результату, що Романчукъ дѣставъ 46 голосѣвъ а Валевскій 130. По оголошеню сего результату голосованя наступило мѣжь выборцями страшне ошоломленє — всѣ згодились на те, що „актъ выборчій сфальшовано“, и зараз 59 выборцѣвъ пѣдписали въ канцелярін д-ра Чайковского донесенє карне. Ц надѣя на дальшѣ пѣдпис , а тогдѣ слѣдство карне выкаже, де подѣли ся рускѣ голосы... Теперь не дивно — казали выборцѣ — чому въ Бережанахъ вызначено выборы на 10-ту годину, коли въ Пѣдгайцяхъ вызначено на 8-му; видно, що на бережаньскѣй шкѣрѣ мавъ полатати ся рахунокъ пана Валевского. Не диво, чому староста бережаньскій говоривъ до польскихъ махерѣвъ: „Ratujcie mnie, panowie, bo jak Romańczuk wyjdzie, to...“

Треба пѣднести рѣдкій выпадокъ, що бережаньскѣ жиды, особливо сіоністы, не лишь не прилучили ся до партіи польскои, але и явно агітували за нашимъ посломъ та помагали нашимъ людямъ, де лишь могли.

Голосы, якѣ дѣставъ п. Валевскій, куплены за грубѣ грошѣ. Адвокатъ д-ръ Шецель выдававъ въ своѣй канцелярін асигнаты, а Марешь, директоръ повѣтовои касы задатковои, асигнаты тѣ выплачувавъ. Дѣяло ся то на очехъ цѣлого свѣта.

Въ обохъ днякъ выборѣвъ бувъ диктаторомъ мѣста звѣстный тутъ грабарь Лисаковскій. На его приказы була мѣска поліція и жандармерія. На его приказъ приарештували поліцаѣ о 5 годинѣ рано въ заѣздѣ Николу Кульматицкого, коли ще спавъ у постели. Той Лисаковскій вѣдгрожувавъ ся д-рови Чайковскому, що его заарештуе, скоро лишь покаже ся на мѣстѣ. Сконстатовано, що 11-ого марта жандармы не пускали селянъ до канцелярін д-ра Чайковского, поки кождый не выказавъ ся вѣзваньемъ судовымъ. А жиды остерегли д-ра Чайковского, щобы не выходивъ вечеромъ на мѣсто въ критичнѣмъ часѣ [11—16-ого марта], бо наставлена на него шайка шубравцѣвъ.

Теперь нарѣдъ побачивъ наглядно, чого ему сподѣвати ся вѣдъ нанѣшнои системы...

— —

Зъ Борщева пишуть намъ:

Одиноку въ своѣмъ родѣ побѣду д-ра Романа Яросевича въ V. курін округа Борщѣвъ-Залѣщики и т. д., приписати належить головно тремъ обставинамъ: 1) передовсѣмъ політичнѣй свѣдомости, солідарности и вѣдвазѣ подольского мужицтва, котре зъ подиву достойною вытревалостію выдержало цѣлу кампанію выборчу; 2) цѣлковитому маловаженю особы кандидата зѣ стороны противнои; 3) будь-що-будь такожь симпатичнѣй и характернѣй личности самого кандидата, котрый маючи зъ давна широкѣ знакомства знайшовъ, може й не знаючи о тѣмъ, въ многихъ сторонахъ щирыхъ прихильникѣвъ, и то навѣть зѣ стороны противнои.

Зъ огляду на першу точку заслужывъ ся передовсѣмъ повѣтъ теребовельскій, котрый зъ своею „Хлопскою радою“ зъ п. Содоморою на чолѣ стоявъ мовь скала, котрои не годнѣ були протовники пролыкнути; держались впрочѣмъ добре також другѣ повѣты, окрѣмъ залѣщицкого.

Въ другѣй точцѣ положивъ несмертельнѣ заслуги тутешный кореспондентъ до Gazet-y Narodow-oи, котрый въ своѣмъ часѣ пѣднявъ нашого кандидата на клинны [мовлявъ „z braku wolnego czasu kandyduje“] и, що не тѣлько самъ „generalissimus“ Войтѣхъ Дѣдушацкій махнувъ въ той бѣкъ рукою, але и вся по-

Промова Юліяна Романчука

на концертѣ въ честь Т. Шевченка у Львовѣ дня 17 н. ст. марта 1897.

Свѣтле Зѣбранє! Высокоповажанѣ Гостѣ!

Тридять шѣсть лѣтъ доходить, якъ Канѣвска гора надъ Днѣпромъ-Славутицею крые мощи найлучшого и найбѣльшого сына Украины-Руси. Зъ горы видко степы та ланы широкополѣ и тѣ шляхи, котрыми вѣдъ вѣковъ перла ся неспиненою струею безчисленнѣ народы зѣ всходу, а кождый такій напѣръ нищивъ долю мирныхъ Славянъ-Русинѣвъ. Необезпеченый природными границями та розкиненый широко руско-украинськѣй нарѣдъ, выставленый неустанно, якъ при дорозѣ пѣсля народнои приповѣдки той горохъ, котрый хто не хоче то скубне, на всякѣ напасти, не мѣгъ зъорганізувати ся въ крѣпке тѣло державне, и нинѣ т й нарѣдъ, числомъ головъ шестый въ Европѣ а другій въ Славянщинѣ, не то не мае вѣдповѣдного вилыву на зверхъ, але навѣть у себе дома не мае своеи нѣ силы нѣ волѣ...

Далеко видко зъ Тарасовои горы Русь-Украину, але не догляне зъ нея око нашои Галичины. Однакожь щирый Русинъ-Галичанинъ встромлюе туды свѣй зоръ, якъ Музулманинъ на Мекку, и на цѣлѣмъ просторѣ Украины Руси нѣгде такъ не святкуе ся память Тараса, якъ на сѣмъ краяци. Пѣзно мы пѣзнали нашого пророка, нѣхто зъ насъ и не бачивъ его живымъ, але честь наша и любовь для него не менша якъ тыхъ, що зъ нимъ були, що его видѣли, що жиють въ тыхъ мѣсцяхъ, де вѣнъ творивъ, страдавъ и почивае.

Загалъ галицкихъ Русинѣвъ ледве довѣдавъ ся, що за непроходимымъ майже для нихъ кордономъ жие поетъ, не зорею а сонцемъ сіяючій на рускѣмъ небосклонѣ, коли вже й пораженый бувъ вѣстію о его смерти. Не були мы на величавыхъ Твоихъ похоронахъ, Тарасе, не проводили мы Твоеи домовины зъ далекои пѣвночи въ рѣдный край, але не менше оплакали мы Тебе горячими сльозами, а вѣдтакъ рѣкъ за рокомъ обходимо роковины Твоеи смерти якъ найбѣльше та и найсумнѣйше народне свято.

Спершу поминала у Львовѣ Тараса переважно руска молодѣжь. Ей заходами въ маленькѣй церковци православнѣй вѣдправляла ся поминальна служба Божа, причѣмъ роздавали ся вѣршѣ на споминъ кобзаря. Бувало, що на тѣмъ и кѣнчили ся поминки. Деколи вѣдбували ся еще въ тѣсныхъ комнатахъ Рускои Бесѣды скромнѣ але горячимъ запаломъ молодыхъ людей оживленѣ вечерницѣ. Зашкарупѣлость декотрыхъ тогдѣшныхъ старшихъ Русинѣвъ, управляючихъ рускими институціями и рускими справами, видѣла въ Шевченку головно покараного властію революціонера а притѣмъ шизматика, въ живѣмъ его народнѣмъ словѣ тривяльный провінціялізмъ, а въ святкованю его роковинъ певну демонстрацію противъ галицко рускихъ авторитетѣвъ, противъ єрархіи, а навѣть противъ правительства. Пѣзнѣйше, коли роздѣлъ середъ рускои суспѣльности по причинѣ рѣжницѣ въ літературныхъ а дальше и въ національныхъ поглядахъ рѣзше зазначивъ ся, а зъ попередныхъ молодицѣвъ и студентѣвъ стали вже мужѣ на становискахъ, именно-жь коли завязало ся товариство Просвѣта, зачато й инакше святкувати Шевченковѣ роковины. Выведено тое свято на ширшій свѣтъ, устроювано вечерницѣ въ сали мѣскои стрѣльницѣ а потѣмъ въ сали ратушевѣй зъ одвѣтными промовами або вѣдчитами, а за те залишено поминальнѣ богослуженя. Вѣбници отворили ся для народного свята запертѣ перше двери Народного Дому, де й властиве а навѣть единe повинно бути мѣсце для него. Надѣятись, що колись Тарасовѣ роковины святковати ся будуть въ домѣ, де бы вѣяло також и духомъ Тараса.

Та нинѣ вже не тѣлько въ самѣй столици нашого краю святкуе ся память Тараса, а також по иншихъ мѣстахъ, декуды навѣть по сельскихъ читальняхъ. Святкуе ѣ також наша шкѣльна молодѣжь, такъ, якъ польска молодѣжь роковины смерти Міцкевича. Але для насъ Тарасове свято мусить мати бѣльшу вагу, якъ для Полякѣвъ свято Адамове. Хоть нарѣдъ нашъ значно численнѣйшій вѣдъ польского, однакожь вѣнъ доси въ исторіи вѣдограв меншу ролю: мы менше маемо великихъ историчныхъ споминокъ и менше великихъ мужѣвъ. Тымъ въ бѣльшѣй чести мусимо держати одныхъ и другихъ, тымъ бѣльше дорожити всѣмъ, що есть красою нашою для насъ а славою нашою передъ свѣтомъ, що пѣдносить нашого духа и розгрѣвае наше серце. Мы люде убогѣ: для насъ срѣбный грѣшь мае ту вартѣсть, що для иншихъ золотый; тымъ цѣннѣйше-жь намъ золото, коли у насъ трафить ся. — Але Шевченко не тѣлько есть нашимъ найбѣльшимъ поетомъ: вѣнъ такожь нашимъ першимъ патріотомъ, народолюбцемъ и громадянномъ, вѣнъ нашимъ найбѣльшимъ мученикомъ и пророкомъ. Мы не потребуемо его вдеалізувати анѣ перецѣнювати его творѣвъ; але мы й не повинны прикладати до обохъ мѣры абсолютнои, та не повинны зъ деякими педантами мовь-бы любовати ся въ вышукованю всякихъ дрѣбныхъ хибъ на гарнѣй цѣлости, щобы великого чоловѣка завидливо зблизити до своеи дрѣбности.

Шевченка почитае и поминае нинѣ цѣлый нашъ нарѣдъ, безъ рѣзницѣ клясъ або партій бо-жь вѣнъ и есть поетъ всенародный, а не поетъ клясовый а ще менше партійный. Хотѣти его анектувати для якоись партіи — значило бы хотѣти его зменшити, звузити зъ народнои великости до партійнои маленькости. Великій поеты не бувають поетами партій, якъ сказавъ справедливо нѣмецкій кобзарь: Der Dichter steht auf einer höheren Warte — Als auf der Zinne der Partei. Мы малій люде можемо обмежати нашъ кругозоръ або нашѣ змаганя на тѣснѣй межѣ громады, партіи и т. д.; великого поета не стягаймо на нашу низину, вѣнъ зѣ свого высокого хоть и спеціяльного становища обѣймае весь свѣй нарѣдъ якъ одну велику родину. Тожь и почитаймо Шевченка всѣ: поступовцѣ и консерватысты, радикалы и клерикалы, а не претендуймо собѣ нѣхто якъ свою выключну або спеціяльну власность! Право до него мае кождый Русинъ, тѣлько не той, хто хулить ему своими дѣлами, хоть величае пратѣмъ устами.

Головнѣй идеѣ въ Шевченковыхъ творахъ то не идеѣ, проникаючѣ одну або другу клясу або партію, але идеѣ, що цѣлый нарѣдъ переймати повиннѣ.

Перша идея — то любовь до рѣдного краю и до свого народу. Ледве чи е другій поетъ въ якѣмъ-небудь народѣ, окрѣмъ хиба польского, котрого творы були бы такъ проникнутѣ тыми чувствами. Тай не диво: любовь обявляе ся найбѣльше въ нещастю и стратѣ. Въ польскѣй поезіи зазвучала патріотична струна сильнѣйше ажь по роздѣлѣ Польщѣ, въ нѣмецкѣй за глубокого пониженя народу въ часѣ военъ о свободу противъ Наполеона I. У свободныхъ, сильныхъ и щасливыхъ народѣвъ майже нема патріотичнои поезіи. Отже и не диво, що у народу въ такѣмъ положеню, якъ руско-украинськѣй, патріотизмъ

дбльска „врархія суспбльна“ найкраще задрѣмала спразу. Ще найскорше зорієнтувавъ ся въ ситуаціи п. староста борщѣвскій, въ котрого повѣтѣ выборчій комісарѣ заатакували правыборы V-ои куріи заразъ въ початку дуже прикро и найменше 50 выборцѣвъ нашому кандидатови per fas et nefas выдерли. Иншій староства справу злегковажили и доперва на крикъ якогось „patrioty“ зъ Чорткбвщины выслано кавалерію до Задѣся и рушено збройною силою на повѣтъ гусятиньскій — але вже було за пбзно!

Мѣжь тымъ изъ справоздань, якій средоточный нашь комітетъ въ Борщевѣ дбстававъ зъ другихъ повѣтбвъ, зовсѣмъ не можна було зорієнтувати ся въ ситуаціи. Длятого зъ не великими надѣями и зъ христіяньскимъ „смиренномудріемъ“ приступили нашій выборцѣ до головнои битвы въ дни 11 марта.

Не маючи певности на бблшбсть въ повѣтѣ борщѣвскбмъ, поставивъ нашь кандидатъ сторонѣ противнбй бажане, щобы до комісіи принято лишь одного члена зъ нашои стороны, Єр. Калитовского, выборця зъ мѣста Борщева, заявляючи, що на случай згоды Русины на дальшихъ членбвъ въ комісіи выборчбй резигнують. Внесене се принято и вслѣдъ за тымъ выбрали выборцѣ до комісіи пбсля листы компромісовои: Єр. Калитовского, дѣдича п. Гамского и борщѣвского купця Готесмана; п. староста покликавъ вбдъ себе: маршалка гр. Борковского, суд. адъюнкта Куриловича [Русина] зъ Мѣльницѣ и Бащака, славетного въ повѣтѣ вбйта зъ Циганъ; коли-жь хтось замѣтивъ, що Бащакъ не есть выборцемъ, то староста покликавъ „свого“ селянина Свѣдерского. Сій члены комісіи покликали ще борщѣвского нотаря Витославского. Такій складъ комісіи бувъ зъ-горы для насъ фатальный, бо, якъ опбсля показалось, усѣ шѣсть членбвъ у всѣхъ спбрныхъ питаняхъ голосували до кбнця противъ одинокого нашого члена и довели до того, що безъ потребы заряджено выббръ тѣснѣйшій.

Презесъ комісіи гр. Борковскій зарядивъ голосоване безъ почитуваня, отже выборцѣ голосували, якъ хто приступивъ; найперше комісія, потбмъ паны, потбмъ жиды, нарештѣ мужики. Треба признати, що хоть до мѣста спроваджено около 50 жандармбвъ, то нѣякого насильства не було и в е вбдбувало ся въ найкрашбмъ супокою и порядку. Були вправдѣ „пбдозрѣній елементы“ и по деякихъ мѣсцяхъ пробовали махінацій выборчихъ, але сейчасъ зникали, скоро нашь кандидатъ, уважаючи въ сали на порядокъ, въ тбмъ мѣсци появивъ ся. При комісіи „кампанію“ розпочавъ п. Витославскій, квестіонуючи голосы трехъ нашихъ певныхъ выборцѣвъ по причинѣ, що въ тбмъ самбмъ селѣ були другій особы того самого имени и назвиска. Уневажненю тыхъ голосбвъ супротивлявъ ся п. Єр. Калитовскій зъ огляду, що проти правыборбвъ нѣхто не вносивъ протесту, староство выбору не заквестіонувало, легітімацій и карты голосования выборцямъ тымъ доручено, а анѣ громада анѣ инший именникъ противъ особъ выборцѣвъ не протестували, отже признане ихъ выборцями стало правосильне. Мимо того комісія 6 голосами не допустила тыхъ выборцѣвъ до голосованя. Въ часѣ голосованя не було нѣякихъ дальшихъ суперечокъ, хиба одна замѣтна обставина була тота, що коли нашій выборцѣ всѣ вбддавали картки, належито поскладанѣ, то многій выборцѣ гофрата Кр ницкого приносили картки отвертѣ, часомъ навѣть невбдлѣпленѣ вбдъ легітімаціи, а кбльканацять зъ тыхъ честныхъ горожанъ такъ далеко посунули свое „раболѣпіе“ взглядно цѣлковиту несвѣдомбсть тайного голосованя, що на своихъ карткахъ повнымъ именемъ и назвискомъ попбдписували ся. Въ тбмъ напрямѣ вбдзначивъ особливо п. Шперлінгъ, писарь громадскій зъ Циганъ; вбнъ на кождбй картцѣ, на якбй написавъ гофрата, не забувъ умѣстити такожь своеи контра-сигнатуры. Дѣйство можна потратулювати партіи гофрата Криницкого такихъ „свѣдомыхъ“ сторонникбвъ!

По скбнченбмъ голосованю высыпавъ презесъ комісіи картки на стблъ а члены комісіи безъ дальшого запрошеня забрались до обрахунку — почали картки розвивати и пбсля кандидатбвъ сортувати, буцѣмъ для скороченя дальшого поступованя. Хоть така процедура просто противна §-ови 46 ордин. выб., нѣхто тому не супротивлявъ ся, бо-жь годѣ було припускати въ тбмъ щось шкбдливого. Мимо того бблшбсть комісіи выкористала тую неправильбсть парціяльно на той ббкъ, бо коли оденъ членъ комісіи завважавъ, що богато картокъ гофрата Криницкого почеркаиыхъ и поправленыхъ на Яросевича, п. Витославскій сейчасъ зробивъ зъ того квестію и поставивъ внесене, щобы тіи картки „яко збпсованій“ уневажнити. Даремно пбднесивъ п. Калитовскій, що черканя картокъ ординація выборча не зборояе; що практика въ цѣлбй Европѣ за тымъ промовляе, а певно такожь въ Австріи не може бути инакше, що за „збпсовану“ треба уважати таку картку, въ котрбй друкъ або урядова печатка е выдерта, або картка до непбзнаня замазана — бблшбсть комісіи, покликуючись на цѣлкомъ не пбдходячу сюда постанову §. 31 [що выборцеви служить право замѣсть картокъ збпсованыхъ або згубленыхъ жадати въ старостве або при комісіи другихъ], взяла на себе тую справдѣ европейску компромітацію и 13 картокъ перечеркненыхъ а на д ра Яросевича поправленыхъ уневажнила. Отже уневажнено ему зъ трема попередными 16 голосбвъ.

О годинѣ 4-бй пополудни наспѣвъ до Борщева результатъ голосованя зъ всѣхъ инпихъ повѣтбвъ и представивъ ся въ способъ слѣдуючій: Голосувало 961 выборцѣвъ; зъ того 24 голосбвъ розстрѣленыхъ [на д-ра Романа Ярушевича], 2 картки порожній, 13 голосбвъ въ Борщевѣ уневажненыхъ; вирочбмъ вбддано певныхъ голосбвъ: *на Кринацкого*: Чорткбвъ 91, Залѣщики 90, Скалатъ 23, Теребовля 45, Борщѣвъ 106, Гусятинъ 92, разомъ 447; — *на Яросевича:* Чорткбвъ 77, Залѣщики 41, Скалатъ 76, Теребовля 117, Борщѣвъ 87, Гусятинъ 77, разомъ 475. Позаякъ 4349 ордин. выб. выразно каже, що посломъ выбраный той, хто дбставъ абсолютну бблшбсть „der abgegebenen, *giltigen* Stimmen“, тожь очевидно вже при першбмъ выборѣ бувъ важно выбраный д-ръ Яросевичь, бо зъ усѣхъ вбдданыхъ 961 голосбвъ було важно вбддаиыхъ 948, бо 13 голосбвъ въ Борщевѣ *уневажненыхъ* не могло входити въ рахубу. Длятого абсолютна бблшбсть выносила 475 важныхъ голосбвъ, а власне таке число *важныхъ* голосбвъ дбставъ д ръ Яросевичь, отже бувъ выбраный. Се сконстатувавъ заразъ при оголошеню всѣхъ результатбвъ голосованя п. Калитовскій; мимо того староста борщѣвскій, засягнувши опінін всѣхъ присутныхъ правникбвъ повѣту борщѣвского и мѣльницкого, рѣшивъ, що абсолютна бблшбсть выносить половину зъ 961 голосбвъ, т. е. 481, отже жаденъ кандидатъ не дбставъ абсолютнои бблшости — „бо 13 заквестіонованыхъ голосбвъ були *важно вбдданій*, а доперва потбмъ *уневажненій* [?!]“. Отже для д-ра Яросевича тыхъ 13 голосбвъ були неважній, але для обчисленя абсолютнои бблшости були важній! На тбй основѣ заряджено тѣснѣйшій выббръ на другій день [12-ого марта] о годинѣ 9-бй.

Знаючи, що при галицкихъ практикахъ выборчихъ значить „ściślejszy“ выббръ, внесли выборцѣ черезъ члена комісіи п. Калитовского сейчасъ телеграфічно представлене до намѣстництва и до міністерства справъ внутрѣшныхъ о заснстоване тѣснѣйшого выбору, заряджеиого противъ постановъ ординаціи выборчои; але на се не одержали нѣякои вбдповѣди. Зъ тяжкимъ серцемъ треба було выдержати нербвну пробу и перебути найприкрѣйшу нбчь непевности и муки. Вправдѣ немало потѣшала всѣхъ одержана бблшбсть голосбвъ, але чи на се можна було такъ певно рахувати? Ану-жь въ якбмъ повѣтѣ нашій выборцѣ розъѣхались або противна партія выробить собѣ ліценцію на масакроване выборцѣвъ! На щасте тій обавы не сповнились. На другій день станули выборцѣ нашій якъ муръ, а зъ невеселыхъ лицъ противнои партіи можна було змѣркувати, що на масакроване не удѣлено ліценціи.

Приступлено до голосованя. Борщѣвскій выборцѣ нашій станули въ комплетѣ а результатъ голосованя показавъ, якъ дуже бблшбсть комісіи своимъ драконьскимъ поступованемъ першого дня розворушила нарбдъ. Многій сторонники урядового кандидата зъ першого дня прилучились добровбльно до насъ, а по скрутініи показало ся, що гофратъ черезъ нбчь утративъ въ Борщевѣ 12 голосбвъ, а нашь кандидатъ зыскавъ 18, що разомъ становило рбзницю 30 голосбвъ и они були рѣшаючій и переважили побѣду на нашу сторону. Мѣжь тымъ цѣле передполудне 12 ого марта перейшло середъ непевности и неспокою. До годины 12 ои надбйшовъ результатъ голосованя зб Скалата, Чорткова и Залѣщикъ, а вбнъ зъ дочисленемъ Борщева дававъ Кринацкому бблшбсть 10 голосбвъ. Въ таборѣ противникбвъ запанувала радбсть, а нашихъ мужикбвъ якъ-бы хто ледомъ обложивъ. Ану-жь Теребовля и Гусятинъ не допишуть! Длячого вѣстки вбдтамъ нема? Вкбнци около 12½, приносять урядову телеграму: Теребовля: Кринацкій 48, Яросевичь 109. Слава „Хлопскбй радѣ“ и п. Содоморѣ! Нашь кандидатъ скочивъ вбдъ разу зъ —10 на +51. Нарбдъ якъ-бы електрикою рушивъ, а противники отопѣли. Але рѣчь все непевна! Минае перша, ба й друга година, а зъ Гусятина вѣсти якъ нема, такъ нема. Идуть льосы, всякій комбінацій. Деякій обчисляють зрбвнане, кблько нашихъ выборцѣвъ мусѣвъ бы ц. к. — староста въ Гусятинѣ замкнутъ, щобы Кринацкій дбставъ бблшбсть. Вкбнци вже всѣмъ починае надоѣдати, а п. староста самъ заявляе, що годѣ всѣмъ голоднымъ та помученымъ довше чекати и повѣдомляе, що результатъ буде оголошеный въ старостве о годинѣ 4-бй пополудни. Та ледви нарбдъ рушивъ зъ льокалю выборчого, роздались коло церкви выстрѣлы зъ моздѣрѣвъ. Надбйшла вѣсть, що Гусятинъ дописавъ нашому кандидатови и вбнъ выбраный посломъ майже цѣлого австрійского Подбля а звыжь пбвъ міліона душъ на тбмъ просторѣ проживаючихъ.

Що потбмъ стало ся въ мѣстѣ, се годѣ описати. Цѣле мѣсто бѣжить къ церквѣ! Мужики, жиды, жѣнки, школярѣ, дѣти — все товпить ся зб всѣхъ улиць на ринокъ зъ выразомъ нечуваиои радости на лицяхъ, зъ окликомъ: Слава! гурра! віватъ! — Якъ хто вмѣе и може. Мѣжь тымъ „хрунѣ“ и „обшарняки“ черпаючій свои вѣдомости зъ „Gazet y Narodow-ои“ пбдъ суггестіею страху и переполоху въ найбблшбй тревозѣ втѣкають зъ мѣста — торохтять возы та брички, и „пѣшій нарбдъ“ кивае пятами, хоть нѣхто за ними не гонить и нѣкому не въ думцѣ напастувати ихъ. Чи мбгъ бы кому яку прикрбсть вчинити нашь розважный, спокбйный нарбдъ, та ще въ хвили радости и щастя?... Тымчасомъ розважнѣйшій головы гамують збентежній масы, завважуючи, що радбсть ихъ може передвчасна, бо ще нема урядовои вѣдомости. Вкбнци правоватъ урядову вѣдомбсть п. Гофманъ, пбдъѣзджаючи фіякромъ передъ мѣсцеву школу въ тбй хвилѣ льокаль выборчій. Навѣть не злазить зъ брички, бо чогось цѣлкомъ перепуджеиый, и промовивши ляпідарно: „Ogłaszam, że wybrany Dr. Jarosiewicz“ въ наббльшбмъ поспѣху зникае. Сотки народу посунули теперь лавою, до мешканя свого посла. Д ръ Яросевичь, очевидячки до глубины зворушеный, выйшовъ зъ дому, подякувавъ народови за выббръ, за безграничне посвячене и терпливбсть. Пбднѣсъ велике значѣне довершеои побѣды, а заразомъ зазначивъ, що нарбдъ своимъ спокбйнымъ але твердымъ и неустрашимымъ поведеиемъ давъ найкраще свѣдоцтво своеи горожаньскои дозрѣлости. Однакожь — замѣтивъ зъ-разу — то ще само собою не змѣнить теперѣшного стану рѣчей, а е се тблько першій крокъ зробленый на дорозѣ освѣдомленя народу и добуваня ему волѣ. Будучбсть буде залежати вбдъ того, якъ выборцѣ

и націоналізмъ мусить въ поезіи обявляти ся найсильнѣйше. Шевченко любить свбй край и свбй нарбдъ найгорячѣйшою любовію, вбнъ каже о нихъ:

Я такъ сѣ, я такъ люблю
Мою Украину убогу —
За неѣ душу погублю! (Сонъ II, 90.)

Вбнъ и другихъ взывае, щобъ сѣ любили:

Свою Украину любѣть!
Любѣть сѣ, бо время люте! (Думка II, 11.)

Люблячи свбй край, любить и его бувальщину, згадуе, якъ то

Було колись добре жити
На тбй Украинѣ (Пбдкова I, 42.)

спѣвае о бояхъ зъ неприятелями:

Якъ Москалѣ, Орда, Ляхи
Бились зъ козаками (Тарасова Нбчь, I, 45)

и жалуе ся гбрко на долю Украины:

Украино, Украино!
Серце мое, ненько!
Якъ згадаю твою долю,
Завяне серденько! (Тарасова Нбчь I, 45.)

Лучшои долѣ надѣе ся поетъ тогды, коли всѣ сыны руско-украиньского народу переймуть ся взаимною любовію, коли оденъ другому якъ братъ братови помагати буде.

Обнимѣте, браты мои — кличе вбнъ —
Найменшого брата!...
Обнимѣть ся, браты мои!

Тогды, каже, оживе добра слава,

Слава Украины,
И свѣтъ ясный, навечерный
Тихенько засьяе... (Посланіе I, 293.)

Якъ край свбй, свбй нарбдъ, т къ любить Шевченко й свою рбдну мову, тое слово,

Що мати спѣвала,
Якъ малого сповивала,
Зъ малымъ розмовляла;

тое слово,

Що про Украину
Слѣпый старець сумуючи
Спѣвае пбдъ тыномъ. (Гайдамаки I, 93.)

Другою провбдною идеею у Шевченка, и то идеею не менше головною — се любовь до простого люду, до мужика. Тутъ ще зъ бблшимъ правомъ можна сказати, що нѣхто зъ давнѣйшихъ анѣ новѣйшихъ поетбвъ не вникнувъ такъ глубоко въ душу хлопа, не переявъ ся такъ сильно его недолею, якъ нашь Тарасъ. Хоть майже половину житя свого провѣвъ вбнъ межи людьми т. зв. высшихъ клясъ, якъ вхъ рбвня, однакожь серце тягнуло его все до того люду, зъ котрого вбнъ выйшовъ; вбнъ кровавыми буквами описувавъ его долю и посвятивъ ему найкрасшій свои творы. Але вбнъ се робивъ и такимъ бувъ не тблько длятого, що самъ зъ люду походивъ и всю тяжку недолю крепацку на собѣ зазнавъ: вбнъ и взагалѣ проникнутый бувъ духомъ демократизму. Его идеаломъ була Украина „безъ хлопа и безъ пана“ (Чернець II, 116). Сей же идеалъ то не тблько идеалъ самого Шевченка, се також идеалъ Русинбвъ Украинцѣвъ взагалѣ. Мы шляхты вже давно не маемо, козацтво ще майже передъ 200 роками звело ся та стало анахронізмомъ, а середній станъ що-нно вытворюе ся зъ люду и не може вбдъ кореня свого вбддѣляти ся. У насъ отже людъ есть вразъ и народомъ, и хто тблько добрый Русинъ, хто рускій патріотъ, той мусить бути також демократомъ, народолюбцемъ.

Третою провбдною идеею у Шевченка то любовь правды и справедливости. Особливо болить его кривда мужика, коли н. пр. зафхавши въ Украину, въ найкрасчее село, бачить, якъ тамъ

Чорнѣйше чорнои землѣ
Блукають люде; повсыхали
Сады зеленѣ; погнили
Бѣленькій хаты, повалялись;
Ставы буряномъ поросли.
Село неначе погорѣло,
Неначе люде подурѣли, —
Нѣмій на панщину идуть
И дѣточокъ своихъ ведуть... (Думка II, 28.)

Его болить, якъ чорноброва дѣвчина, зведена Москалемъ, блукае середъ лютои зимы зъ малою дитиною по шляху въ Московщину та кидае ся въ воду, коли зводитель и ея сына вбдцуравъ ся. Его болить, коли бачить, якъ

Латану свитину зъ калѣки здбймають,
Зъ шкурою здбймають; якъ онъ розпи- [нають
Вдову за податокъ, а сына кують,
Єдиного сына, єдину дитину,
Єдину надѣю въ вбйско вбддають.
А онъ-де пбдъ тыномъ
Опухла дитина голодная мре,
А мати пшеницю на панщинѣ жне.
(Сонъ I, 201.)

Але и кожда кривда ему долягае. Его болить, коли згадае недолю рускаго народу за давнои Польщѣ, якъ

Козачество гине;
Выростають нехрещенѣ
Козацькіи дѣти,
Кохають ся невѣнчанѣ,
Безъ попа ховають;
Запродана свята вѣра,
Въ церкву не пускають. (Тарасова Нбчь I, 46.)

Его болить, коли видить поганого жида, коверзуючого надъ козакомъ, конфедератбвъ, збиткуючихъ ся тяжко надъ людьми, якъ они

Украину катували,
Горѣлки, крови упивались,
Кляли схизмата, розпинали. (Гайдамаки I, 120.)

Болить его, якъ видить каторжныхъ въ кайданахъ, выносячихъ изъ норъ золото, щобъ пельку залити несытому, а межи ними царя волѣ, штемпомъ увѣнчаного; — якъ видить наказного гетьмана Полуботка, замученого голодомъ въ кайданахъ, а столицю Россіи поставлену на катованыхъ трупахъ козакбвъ; — якъ видить вбльный нарбдъ Черкесбвъ насилу неволеный. А вже-жь найтяжше болить его, коли видить, якъ Украину свои дѣти розпинають, якъ правдою торгують, а людей запрягають въ тяжкій ярма. Бачучи таку неправду на земли, поетъ иногдѣ попадае въ розпуку: Де та правда? пытае ся вбнъ. Чи буде судъ? чи буде правда мѣжь людьми? (Думка II, 234.)

И день иде и нбчь иде,
И голову схопивши въ руки
Дивуешь ся, чому не йде
Апостолъ правды... (Думка II, 235.)

О собѣ-жь самбмъ каже поетъ, що вбнъ не лукавивъ:

Мы просто йшли, у насъ нема
Зерна неи авды за собою. (Доля I, 72.)

Четверта провбдна идея Шевченка то любовь волѣ и свѣтла. Длятого поетъ зъ незвычайнымъ жаромъ стае противъ всѣхъ, кого уважае за противникбвъ волѣ. Идеаломъ поета була, якъ згадано, братерская воля безъ хлопа и безъ пана. Воля та вправдѣ заснула (Думка II., 218):

Мы заснбдились — вправдѣ, каже поетъ — [розкувать
Своимъ невольникамъ кайданы, —
Ажь гулькъ! и знову потекла
Мужицька кровь! (Думка II, 223).

Але вбнъ надѣе ся, що „встане правда, встане воля“ (Кавказъ I, 215).

Усѣ мы однако на волѣ жили,
Усѣ мы однако за волю лягли,
Усѣ мы и встанемъ! (Думка II, 66.)
Встане Украина,
И розвѣе тьму неволѣ,
Свѣтъ правды засвѣтить. (Суботбвъ II., 241).

Отсе найголовнѣйшій провбдній идеѣ Тараса Шевченка, се его народній и вселюдскій идеалы. Иншій его идеѣ и иншій рысы его характеру, менше сущній, выкликаній були рад-

будуть підтирати посла въ его праці парламентарній и якъ посолъ буде свій обовязокъ сповняти супротя выборцівъ. Після того відспівано многолѣтя цісареви, послови и народови. Многій люде въ одушевленю плакали. Справдѣ, варто бути разъ выбраным посломъ V-ои курії зъ вольнои волѣ народу!

Позаякъ выборъ д-ра Яросевича уже за першимъ разомъ, якъ высше выказано, бувъ після всякихъ постановъ ординаціи выборчои важно переведеный, то д-ръ Романъ Яросевичъ властиво два разы важно выбраный посломъ.

——

Про выборы посла зъ IV. курії въ Трогобичи подаємо поки-що вісти, якій достав відтамъ „Галичанинъ“.

Вже около 7½ год. зрана явило ся передъ льокалемъ выборчимъ около 70 рускихъ выборцівъ та ждали выбору комісіи. Але староста не принявъ ихъ картокъ зъ выписаными вже именами кандидатівъ на членівъ комісіи, тілько роздавъ имъ инші картки зъ стампілею староства. Наші выборцѣ понаписували на тыхъ карткахъ имена своихъ кандидатівъ и віддали такихъ картокъ 57. Однако староста уневажнивъ 20 картокъ зъ причины, що мовь то нечетко були написаній. Такимъ чиномъ выйшла комісія жидівска. Межь тымъ зібралось нашихъ выборцівъ до 80. Охримовичь напудивъ ся. Жиды розвинули бѣшену аґітацію при помочи побоівъ и выдирания легітімаційныхъ картъ. Наші люде заховувались спокійно и здержано: але то нічого не помагало: аґітаторы Охримовича въ очахъ війска и жандармівъ устроили правдивій оргіи. Наразъ арештують выборцівъ Мельника, Танчука и Строньского; навѣть священиківъ поштуркували аґітаторы и поліцаї, а Охримовичь вызывавъ ихъ послѣдными словами.

Головою комісіи выбрано о. Ґонтарского зъ Ластівокъ, звѣстного паньского прихвостня. Вінъ відобравъ відъ выборцівъ зъ своеи парафіи легітимаціи и карты голосованя, черезъ що они не могли голосувати и жалували ся на него передъ иншими священниками. О. Ґонтарскій отвиравъ віддаваній выборцями карты голосованя, и за те навѣть самъ староста докорявъ ему.

Однакъ всѣ насильства не помагали, и на д-ра Олесницкого віддано було вже 60 голосівъ. Охримовичь въ страху, его упадокъ певный. Поліцаї безпощадно бють выборцівъ, не пускають до салѣ, коли выборець не покаже не тілько легітімаціи але и карты голосованя. На замѣтку одного священика, що се незаконно, відповѣли ему: z paragrafami do sądu!

Около 12 годины закінчено голосованє. Ждемо на результатъ и... не хоче ся вѣрити: Охримовичь 216 голосівъ, д-ръ Олесницкій всего 27! Де-жь осталій? Адже-жь самыхъ священиківъ було выборцями 15, а безъ сумнѣву выборцѣ зъ ихъ селъ голосували на д-ра Олесницкого. В урочімъ зъ управненыхъ до голосованя 243 выборцівъ надъ 20 не явило ся; то відки-жь взяло ся 216 голосівъ на Охримовича, коли они разомъ зъ 27 голосами, павшими на Охримовича, дають вже повне число выборцівъ? А около 80 рускихъ выборцівъ відъ клятвою запевняють и готовій присягнути, що віддали картки голосованя зъ

ше хвилевыми або спеціяльными обставинами, въ котрыхъ поетъ проживавъ. Хто-жь не схоче признати, що тій провідній идеѣ его — то идеѣ, якими кождый честный Русинъ переймити ся повиненъ? Хто бы не бажавъ, щобы кождый Русинъ бувъ добрымъ рускимъ патріотомъ, щирымъ народолюбцемъ, сердечнымъ приятелемъ правды и волѣ? хто бы не бажавъ щобы разъ вже устало историчне перекинчество середъ Русинівъ, щобы мы всѣ „отъ мала до велика“ вважали себе взаимно якъ братівъ, якъ членівъ однои великои родины? щобъ нѣхто межи нами не поклонявъ ся неправдѣ и не хиливъ ся передъ можными сего свѣта, але всѣ разомъ стояли за правду и волю?

Длятого-жь мы честь віддаємо нашому великому кобзареви и пророкови, и будемо ему честь віддавати, доки его идеалы не перестануть бути идеалами. Мы не можемо вправдѣ ставити ему величавыхъ памятниківъ, якъ инші народы, богатші та котрі панами суть въ своїй хатѣ: за те мы ему поставимо иншій памятникъ, котрый и більше буде по его мысли. Мы постараємо ся, щобы его творы дійшли до кождои рускои хаты, и до найубожшои стрѣхи селянина, щобы въ кождімъ селѣ, именно въ кождій читальни, святковано его роковины, щобы кожда руска дитина знала его пѣсни такъ само, якъ пѣсни народні, и щобы також его идеалами переймивъ ся та одушевлявъ ся цѣлый нашъ народъ. Се буде памятникъ нерукотворный, достойный Тараса, и такій памятникъ чимъ скорше поставити буде нашимъ любымъ заданемъ и святымъ обовязкомъ.

назвыскомъ Олесницкого. Се очевидно обманьство або просто... крадѣжь.

Внесено протестъ, а кромѣ того выбирае ся денутація до намѣстника. Побачимо, чи то що поможе, чи може справдѣ „правда пана спить.“

Переглядъ політичный.

——

Вчера відбували ся выборы до рады державнои въ Чехахъ и въ Стиріи зъ сѣльскихъ громадъ, а въ горѣшній Австріи, Сольногородѣ, въ Каринтіи, на Моравѣ и Шлеску зъ містъ. Загаломъ выбирали 67 послівъ.

О скілько доси відомо, выбрано въ Чехахъ 15 молодо-чеськихъ кандидатівъ, двохъ независимыхъ Чехівъ, межь ними Вашатого, 9 німецкихъ ліберальівъ, 3 кандидатівъ сторонництва Шенерера (прусофильскихъ антісемітівъ), одного антісеміта и одного німецкого народовця. Въ Стиріи выйшло 5 консерватистівъ, 3 словінськихъ клерикалівъ и одинъ німецкій народовець.

Зъ містъ выбрано: на Моравѣ 7 ліберальівъ, 4 Чехівъ, одного німецкого народовця, а въ одномъ окрузѣ прийде до тіснѣйшого выбору; на Шлеску двохъ ліберальівъ и одного німецкого народовця, а въ одномъ окрузѣ відбуде ся ще тіснѣйшій выборъ; въ Каринтіи выйшли три німецкій народовцѣ; въ горѣшній Австріи два клерикалы, одинъ антісемітъ и одинъ ліберальъ, а въ одномъ окрузѣ відбуде ся тіснѣйшій выборъ; вкінци въ Сольногородѣ выбрано одного німецкого народовця и одного сторонника Шенерера.

——

Въ справѣ кретеньскій поки-що найважнѣйшою є рѣчею, що по ухваленю довѣря для правительства въ французскімъ парламентѣ минуло небезпеченьство, що Франція могла бы відлучити ся відъ иншихъ европейскихъ державъ. Наслідкомъ того можна уважати за рѣчь певну, що більокада Креты начне ся леда день. Командanты европейскихъ кораблівъ мабуть вже достали дотычні приказы; полишено имъ також до волѣ розширити більокаду и на грецкій пристанѣ, коли бы оказала ся потреба. Командanты тій мають відзвати грецку фльоту до опущеня Креты, а въ разѣ потребы насильно ся відпровадити до котрои-будь грецкои пристани. Вчерашні телеграмы донесли навѣть, що майже всѣ грецкій кораблѣ відплыли вже зъ-підъ Креты. Въ Греціи всѣ приготованій на довгу більокаду, але зовсімъ ся не боять ся. Теперь, якъ відомо, великій пістъ, то населенє жие самыми плодами краевыми, якъ оливками, фігами, родзинками, рыбами, кавяромъ, а мяса зовсімъ не ідять. До того ще сими днями довезено до Атенъ богато збожа, а зъ пристаней власти не пускають кораблівъ, котрі бы хотѣли збоже вывозити. Дня 13 с. м. оголошено загальну мобілізацію. Въ Атенахъ и въ пристаняхъ панує горячковый рухъ; всюды повно войска, а найбільше резервістівъ; що хвиля переїздять батеріи артилеріи, возы запряжені всѣлякими звѣрятами, кіньми, ослами, мулами, бо замовленій коні ще не прийшли. По домахъ нѣ о чімъ нема мовы, тілько о войнѣ; гудять и дорікають державамъ, а особливо Німеччинѣ. По улицяхъ повно столівъ зъ карабінами Ґраса; продають ихъ по 10 франківъ, а купують всѣ, щобы забезпечити ся на всякій випадокъ. Въ прохарняхъ робота здвоена; кравцѣ шиють лише мундуры, и то за дармо. Парлямент не відбуває засѣдань, суды позамыкані.

Такъ описує положенє атеньскій кореспондентъ до Berl. Tageblatt. Рѣчь певна, що Греція не гадає уступити и ладить ся зъ одной стороны на більокаду, котра може потревати кілька мѣсяцівъ, а зъ другои стороны до войны зъ Туреччиною. Постановлено навѣть узброити племена горскій Акарнанівъ и Дорійцівъ, о скілько они не належать до резервы, и утворити зъ нихъ окремый відділъ краевои оборони, котрого можна бы ужити також и на граници.

Зъ Атенъ доносять, що міністеръ войны выдавъ войску острый наказъ, щобы на граници уникано зачѣпки зъ Турками. Однако побоюють ся, що въ найблизшімъ часѣ може прийти до зачѣпки изъ стороны добровольцівъ, утвореныхъ тайнымъ товариствомъ; въ такімъ разѣ война була бы неминуча.

Праса польска о выборахъ.

——

Результатъ выборівъ зъ двохъ курій, загальной и сѣльскои, въ Галичинѣ представляє ся такъ: Въ обохъ куріяхъ выбирано 42 послівъ (15 въ загальній а 27 въ сѣльскій курії). Мандаты посольскій припали: 22 кандидатамъ польского комітету центрального (9 въ пятій, а 13 въ четвертій курії), 6 польско-урядовымъ кандидатамъ рускимъ (1 мандатъ въ 5-тій, а 5 въ 4-тій курії), 3 кандидатамъ руского комітету краевого (два зъ тыхъ кандидатівъ були затверджені також комітетомъ партіи радикальной), 6 кандидатамъ Стояловского (1 въ 5-тій а 5 въ 4-тій курії), 3 кандидатамъ сторонництва людового и 2 соціяль-демократамъ.

Праса польска, обговорюючи результатъ выборівъ, звертає головну увагу на се, кілько послівъ зъ тыхъ обохъ курій буде належати до кола польского, а дальше кілько послівъ взагалѣ буде числити коло. Зъ доси выбраныхъ послівъ вступить до кола безвзглядно и безуслівно 22, а дочисливши до того 13 послівъ зъ містъ, 3 зъ палатъ торговельныхъ и 20 зъ більшои посѣлости, — буде вѣденьске коло польске числити разомъ 58 послівъ, котрі пишуть ся на безвзглядну солідарність не ино въ справахъ національныхъ, але й загально політичныхъ. Въ минувшій каденціи парляментарній числило коло по сецесіи Леваковского 55 членівъ, отже приріст незначный, о трехъ членівъ. Три послы сторонництва людового будуть мати до выбору, або приступити до кола польского або станути на боцѣ поручь стояловцівъ. Здає ся, що коло польске готове зробити деякі уступки що-до своихъ статутівъ, абы тымъ способомъ притягнути до себе трехъ послівъ-людовцівъ. Въ такімъ случаю числило бы коло польске 61 членівъ.

По-за коломъ будуть стояти: шість послівъ-стояловцівъ, два соціялисты и девять послівъ-Русинівъ. Тыхъ 17 послівъ становили бы досыть поважну ґрупу, котра бы могла заважити въ тенденціяхъ и напрямѣ політики кола польского, коли бы не та обставина, що шість послівъ зъ тои ґрупы, и то на жаль Русинівъ, буде стояти въ посередній звязи зъ коломъ и підпирати его політику. Длятого то и праса польска зазначує, що на 78 послівъ зъ Галичины ино 11 стане въ опозиціи, а 67 пійде по указу правительства, взглядно гр. Баденього.

Характеристичнымъ въ результатѣ дотеперѣшныхъ выборівъ, якъ згідно всѣ польскій ґазеты констатують, є се, що польскій комітетъ центральный (а тымъ самымъ політика верховодячои кліки польской) потерпівъ пораженє въ західній Галичинѣ а побідивъ у всхідній. Та побѣда у всхідній Галичинѣ має стати осолодою при пролигненю горкои пігулки. Якъ розумѣє праса польска отсю „побѣду“ и въ чімъ лежить суть тои побѣды, можна пізнати зъ відзывівъ прасы.

Czas констатує, що выборы, якъ въ пятій такъ и четвертій курії, выпали о много лѣпше у всхідній нѣжь въ західній Галичинѣ. На заходѣ выйшли стояловцѣ, соціялисты и людовцѣ. Що-до сторонництва людового, то показало ся, що его вплывъ межь польскимъ людомъ перемогли радикальнѣйшій напрямы и струѣ, ширені Стояловскимъ и соціялистами. Въ деякихъ округахъ західной Галичины справдѣ поражаючимъ показавъ ся вплывъ сего „wyklętego kapłana“, котрого протекція переважила рѣшучо вплывъ комітету центрального. Натомість зъ вдоволенемъ треба зазначити пропорціяльно дуже добрый результатъ выборівъ у всхідній Галичинѣ. На 17 мандатівъ припало 9 кандидатамъ комітету центрального и 5 угодовымъ Русинамъ, противъ котрыхъ комітетъ центральный не ставлявъ контркандидатівъ, — а противъ бажаня комітету центрального перейшло ино трехъ кандидатівъ: одинъ стояловець, одинъ романчукистъ и одинъ радикалъ рускій. „Маючи въ памяти — пише Czas — не перебираючу въ средствахъ аґітацію москвофільску, рівножь тій насильства, терорызмы и забуреня, якій панували при правыборахъ, можемо уважати сей результатъ свѣтлымъ. Представить ся вінъ ще корыстнѣйше, скоро зважимо, що при вчерашныхъ выборахъ перепали Романчукъ, звѣстный москвофілъ Король и радикалъ Франко. Щиро треба жалѣти лишь надъ выборомъ радикала Окуневского, а коли и въ пятій курії перейшовъ радикалъ Яросевичъ, то въ парляментѣ буде двохъ рускихъ радикалівъ, до котрыхъ мабуть прилучить ся також о. Танячкевичъ.“

Słowo Polskie рівножь называє результатъ выборівъ у всхідній Галичинѣ побідою, бо комітетъ центрального переперъ своихъ кандидатівъ въ 14 округахъ, хочь въ пятьохъ округахъ выбрані Русины, „byli to bowiem Rusini przez Polaków przeciw ruskim radykałom lub moskalofilom popierani.“ Обчислюючи складъ будучого кола, тѣшить ся, що зъ 9 послівъ рускихъ буде шість „готовыхъ завсѣгды удержувати зъ коломъ дружній відносины“.

Gazeta Narodowa называє результатъ выборівъ свѣтлымъ длятого, що „въ округахъ найбільше загроженыхъ аґітаціями радикально-рускими и романьчуківскими польскій кандидаты відносили побѣду, а повне пораженє потерпівъ п. Романчукъ. Рускій кандидаты одержали 7 мандатівъ, с. є. стілько, кілько имъ округівъ вільныхъ полишивъ центральный комітетъ. Комітетъ центр. полишивъ тыхъ сѣмь округівъ необсадженыхъ въ пересвѣдченю, що Русины угодовцѣ потрафлять въ нихъ всѣхъ перевести своихъ кандидатівъ. Однакъ се имъ удало ся, розумѣє ся при помочи Поляківъ, ино въ 5 округахъ, а въ двохъ выбрані: романчукистъ о. Танячкевичъ и радикалъ д-ръ Окуневскій. И се лишь одно, що д-ръ Окуневскій передбставъ ся до парляменту, зменшає свѣтлість результату выборівъ у всхідній части краю.“

Зъ высказівъ прасы польскои выходить, що побѣда комітету центрального у всхідній Галичинѣ опирає ся на тыхъ двохъ фактахъ: що перейшло шість Русинівъ-угодовцівъ и що п. Романчукъ перепавъ... Та побѣда осягнена симъ разомъ такъ великими жертвами, що певно другій разъ вже не повторить ся. Намъ здає ся, що польско-правительственна акція выборча и выборъ шістьохъ Русинівъ-угодовцівъ не дадуть ся зрівноважити наслідками, якій сегорічні выборы будуть мати на будуче.

Вечерницѣ въ память XXXVI-тыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка.

устроєній вчера львівскими руско-народными товариствами, удали ся свѣтло, такъ що мусѣли вдоволити и найбільше выбагливыхъ, а аранжерамъ принесли вповнѣ заслужене признанє. Заслуга аранжерівъ въ тімъ, що часть концертова выпала дуже добре, — а невычайно численна участь публики, якъ мѣсцевои такъ и зъ провінціи, причинила ся до свѣтлого звеличеня Шевченкового свята. Комітетъ вечерниць мавъ немало клопоту, ба навѣть певного рода непріємности, коли прийшлось въ послѣдній хвили примѣстити въ салі тыхъ, що прибули зъ далекихъ сторонъ віддати честь памяти Тараса, а вже не могли найти вільного мѣсця. Зъ вчерашнои участи публики можна смѣло сказати, що теперь вже саля Народного Дому за мала на святковане памяти народного пророка. За се честь и слава Русинамъ!

На вчерашній вечерницѣ зложили ся двѣ промовы: вступна п. Романчука а кінцева відъ молодѣжи академічнои, и часть концертова. Обѣ промовы подамо дословно (першу зъ нихъ подавмо вже нині), а тутъ зазначимо, що зібраній нагородили ихъ грімкими оплесками. Рівножь и бесѣдникови, п. Романчукови скоро появивъ ся на естрадѣ, устроили зібраній сердечну овацію, витаючи его довготреваючими оплесками. А вже й не говорити про тій заявы одушевленя або обурення зібраной публики, чи то підчасъ промовъ чи деклямацій, при высказахъ и натяках на невідрадній відносины Руси-Украины и на наше теперѣшне лихолѣте. Не дивота, бо що ино перебута борба о права політичній відсвѣжила память про тыхъ, що „знущають ся надъ нами“ и „правдою торгують“... Відчитані телеграмы зъ Чортківщины и Бережанщины пригадали подѣ зъ послѣдныхъ днівъ, а такъ вірно и відповідно до святкованого свята, що сейчасъ въ дорозѣ адміністраційній наложено 50 зр. кары за ихъ відчитанє.

Въ части музикальній вечерниць були: выступы хору мішаного и мужескаго „Львівского Бояна“, сольо-співы пань Крушельницкои и Королевичівнои (п. Мишуга за-для недуги не могъ выступити въ заповідженій точцѣ програмы), гра на фортепянѣ панны Гамотівнои и продукціи орхестры войсковои 80 го полку.

Хоръ „Бояна“ вывязавъ ся зъ своихъ задачѣ взагалѣ дуже добре, але бо й не могло бути инакше, скоро дірігентуру на концертѣ обнявъ Остапъ Нижанковскій. Співы хоральній, сольо и співы въ хорахъ и супровідъ орхестры зложили ся підъ его батутою въ прегарну гармонійну цілість. Перша продукція „Бояна“ въ урывку зъ оперы Матюка „Инвалідъ“ повела ся, хочь соля мужескій повинній були выпасти лѣпше. За те сольо співъ панны А. причинивъ ся въ великімъ степени до підношеня прикметъ а красы самого твору. Композиторъ о. Матюкъ мусівъ появити ся на естрадѣ, и подякувати за оплески, якими нагороджено его твір. Два другі выступы „Бояна“ въ творахъ Тополиницкого и Лисенка, знаныхъ зъ давнійшихъ концертівъ, выпали цілкомъ поправно.

Сольо сопранове панны Королевичівнои въ Лисенка „На що менѣ чорній брови“ було відспіване зъ повнымъ зрозумінемъ и ругиною, якою вызначає ся та співачка оперова.

Але пальма першенства у вчерашнімъ концертѣ припала паннѣ С. Крушельницкій, бо она заступаючи п. Мишугу и выступаючи у власній точцѣ, просто очарувала всѣхъ своимъ співомъ. Публіка била брава и домагала ся повторенія відспіваныхъ пісень та докиненя ще надпрограмовыхъ. А пісні ті, наші народні въ Лисенковімъ укладѣ, выходили въ интерпретаціи п-ны Круш. та при ей феноменальнімъ голосѣ, такъ чудово, що годѣ було наслухати ся. „Львівскій Боянъ“ вручивъ п-ѣ Крушельницкій лавровый вінець въ признаню патріотичнои готовости, зъ якою она причиняє ся кождого року до звеличеня Шевченкового свята. — Гра на фортепянѣ панны Гамотівнои свідчила о великімъ талантѣ дебютантки и удостоїла ся вповнѣ заслуженого признаня.

Деклямацію „Посланія“ обнявъ п. К. Выпала добре, въ декотрыхъ устунахъ навѣть знаменито, але все таки декуды було за богато театральнои афектаціи и гестикуляціи, а п. К. повиненъ тямити, що велика різниця межь декляматоромъ а актороmъ.

Орхестра 80 полку підъ проводомъ п. Фридриха відограла на вступѣ симфонію D-moll Вербицкого а по концертѣ маршове пупурі зъ рускихъ народныхъ пісень укладу п. Фридриха.

Гостѣ розійшли ся при співѣ „Ще не вмерла“, въ підненсімъ настрою душевнімъ, загрітій и одушевленій идеалами Шевченковыми до дальшои праці надъ народомъ и для народу.

НОВИНКИ.

——

— Увязаныхъ священиківъ въ Жидачівщині п. Борачка, Сенника и Вергазовского выпущено на волю.

— Заходомъ Украинцівъ въ Петербурзѣ уряджена въ Казаньскімъ соборѣ панахида по Т. Шевченкови відбула ся дня 11-го с. м. Храмъ був повенъ, — пише „Новое Время“. Панахиду відслужено не лишь по Шевченкови але й по историку Мик. Костомарову и почершімъ недавно Кулѣшу. На панахиду явили ся всѣ петербургскій Украинцѣ зъ своими родинами. Були межь ними Дан. Мордовець, артистъ-маляръ Рѣпинъ, директоръ департаменту торговлѣ и мануфактуръ В. Ко-

валевскій, проф. П. Пелехинъ, нѣжиньскій предводитель дворянства В. Тарновскій и мн. ин. Літературній поминки по Шевченкови назначено на 31-го с. м. Надто петербургскій Украинцѣ заходять ся коло уряджения вечерниць въ память славно-звѣстного музика нашого П. Нѣщиньского. Вечерниць мають бути въ великихъ саляхъ Павловои. Оздобленя и прикрасы саль въ украинськомъ стилю мають выконати артисты Рѣпинъ и Сластьонъ,

— Зъ угорскои Руси. Дня 9 с. м. вбдбула ся въ Будапештѣ нова анкета въ справѣ угорскихъ Русинбвъ. Анкета ухвалила меморіялъ, котрый послы зъ угорскои Руси пбдъ яроводомъ ужгородского епископа Фірцака передали всѣмъ міністрамъ. Президентъ міністрбвъ Банфі заявивъ, що знае положене русского народу въ Угорщинѣ и буде старати ся всѣми можливыми способами поправити его. Приречъ такожъ сповнити то, чого жадае ся въ меморіялѣ. Міністеръ рбльництва бар. Дараній заявивъ, що посѣлбсть гр. Шенборна роздѣлить ся зъ першои руки мѣжь угорскихъ Русинбвъ въ аренду на 26 рокбвъ и що будуть платити лишь мало ббльше вбдъ сумы грунтового податку. Міністеръ просвѣты обѣцявъ перемѣнити церковнѣ школы на краевѣ, чого Русины найббльше боять ся, бо въ народныхъ школахъ готовѣ завести мадярщину.

— Въ справѣ почтовыхъ дефравдацій въ Старбй Солн вела ся три дни розправа передъ судомъ присяглыхъ въ Самборѣ. Обжалована експедиторка Крамарчикбвна не лишь призналася до вины, але старала ся пбдчасъ цѣлои розправы всю вину праймити на себе. Грошѣ давала Тышецкимъ на рахунокъ свого вѣна. Такъ само признавали ся до участи въ винѣ й Тишецкѣ. Сынъ нотаря Тишецкого Артуръ на пытане, де дѣвавъ одержуванѣ вбдъ Крамарчикбвны грошѣ, говоривъ, що прогулявъ ихъ, програвъ въ фербля, и пропивъ, хочь пбсля збзнань свѣдкбвъ вбнъ бувъ все дуже пильнымъ и працьовитымъ, а въ вбдповѣдяхъ на пытаня судѣвъ зраджавъ цѣлковите незнане гры въ фербля. Зъ збзнань свѣдкбвъ выходило, що й родина Тишецкихъ вела житѣ скромне. Въ загалѣ цѣла розправа була богата цѣкавыми й загадочными подробицями. Скбнчила ся она увольненемъ вбдъ обжалованя нотаря Тышецкого и его доньки Сидонін, а засудомъ Артура Тишецкого на 4 мѣсяцѣ, а Крамарчикбвны на 3 мѣсяцѣ арешту за звычайне сироневѣрене, бо судѣ присяглѣ на пытане: чи експедиторка була державнымъ урядникомъ? вбдповѣли заперечаючо.

— Ц. к. команда краевои обороны у Львовѣ звертае увагу интересованыхъ на умѣщене въ Gazet ė Lwowsk-бй и въ Czernovitzer Zeitung оголошене міністерства краевои обороны въ справѣ вношеня офертъ на доставу одежи и частей уоруженя въ 1897 р. зо стороны дрббныхъ промысловцѣвъ и ремѣсникбвъ. Въ тбмъ оповѣщеню будуть поданѣ близшѣ услбвя и в дробицѣ що-до згаданыхъ офертъ.

— Дрббнѣ вѣсти. Въ Празѣ померъ талановитый ческій писатель, польонофіль Едвардъ Елінекъ. — Д-ръ Стан. Шаховскій, надзвычайный професоръ римского права и доцентъ французского цивільного права на львбвскбмъ університетѣ святкувати ме 20-тѣ роковины своихъ выкладбвъ. — Директоромъ щадницѣ въ Станиславовѣ выбрано тамошного адвоката д-ра Илію Фішлера. — Агентъ краковского асекураційного товариства въ Бохни, Романовскій, щезъ безъ слѣду. Вбдъ кблькохъ днѣвъ глядають за нимъ безуспѣшно. — Середъ львбвского гарнізону панує черевный тифъ. Найббльше вбнъ ширить ся въ касарняхъ на Клепаровѣ, межи воякамы 24 го полку. Въ коротбмъ часѣ занедужало 80 воякбвъ, а померло 11. — Въ Вѣдни ограблено дня 15-го с. м. ювілера Пляцера. Забрано ему дорогоцѣнныхъ рѣчей на 40.000 зр. Грабѣжникбвъ не выкрыто

Надбслане.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 2

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телєграмы „Дѣла“.

Берлинъ 18 марта. Цѣсарь не принявъ димісіи Гольмана.

Канеа 18 марта. Оголошеня бльокады Креты ждуть леда хвиля.

Цѣна зббжа и другихъ продуктбвъ.

17 н. ст. марта 1897.

Львбвъ: Пшеница 7·65 до 7·70 жито 5·50 до 5·75, ячмѣнь броварный 5·80 до 6·—, ячмѣнь пастевный 4·75 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 12·— до 12·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·25 до 4·70, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бббъ —·— до —·—, бобикъ 4·25 до 4·70, гречка —·— до —·—, конюшина червона 30 — до 50·—, конюшина бѣла 44 — до 50·—, конюшина шведска 30·— до 50·—, тымотка —·— до —·—, авижъ —·— до —·— кукурудза стара 5·— до 5·20, кукуруза нова 5·— до 5·20, хмѣль —·— до —·— за 100 кільо у Львовѣ, оковита за 10 000 літрбвъ —·— до —·— зр.

Надослане.

Д-ръ мед. Яковъ Біреръ (Bierer)

выслуженый лѣкарь штабовый, бувшій лѣкарь зелѣзницѣ Кароля-Людвика, **осѣвъ въ Ставиславовѣ** и ординуе щоденно вбдъ 3 до 4 по полудни въ домѣ Вп. Галкевичевои при улици Собѣского ч. 18. 5—6
54

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкбй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвбнкбвъ. **Замовленя зъ провінціи вбдворотно.** 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій **Львбвъ площа Галицка ч. 1.**

БРИТВЫ знаменитѣ англійскій и зъ Солінґенъ (пбдъ ґваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевѣ зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Соліцитатор адвокатский

молодий, 26 лѣт, обзнакомленнѣй докладно зі справами адвокатскими, так в манїпуляції як і в концептї, глядае посади від 1 цьвітня 1897 — Зголошеня до Адмінїстрациї „Дїла“ під буквами „В. Д.“ 1—3

Приписы печеня

Тѣстъ святочныхъ

выйшли зъ друку

въ языцѣ рускбмъ

и оббймають:

ДОСКОНАЛІЙ БАБЫ паренѣй, локтевѣй, украиньскѣй, польовѣй, бабки на борзѣ до кавы и т. п.

КОЛАЧѢ РУСКІЙ, колачики, булки и т. п.

НАЙРбЗНѢЙШІЙ ПЛЯЦКИ, якъ: дактелевый, горѣховый, досконалый зъ масы мигдаловои нуґатъ и т. п

МАЗУРКИ бакаліовѣ, макарониковѣ, марципановѣ, помаранчевѣ и т. п.

ВСЯКІЙ ТОРТЫ, якъ прованскій, знаменитый помадковый, пончовый и т. п.

ТѢСТА до кавы, гербаты и чоколяды. ТѢСТОЧКА десеровѣ МЕДбВНИКИ и т. п. 91 1—?

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манєцкого и Спблка

Львбвъ, Готель Жоржа.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленѣ примѣрники продають ся по 35 кр.

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинбвъ

Цѣна 70 кр.

Дбстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Подяка.

Въ смутку и печали по утратѣ найвозлюбленѣйшои Маріи зъ Алексевичѣвъ Виханьскои, жены и матери, принесли потѣху и вбдраду благосклоннѣйше прибувшѣ Впреподобнѣ Отцы: Яремкевичъ изъ Крехова, Породко изъ Глиньска, Грушкевичъ изъ Боянця, Мусевичъ изъ Нового села, Жарскій изъ Стронятина, Решетиловичъ изъ Мокротина, Радецкій изъ Мервичъ, Паславскій изъ Девятира и ОО. чина Василя Великого игуменъ и проповѣдникъ изъ Жовквы та возволичили обрядъ похоронный, а за се и прочуствоване нагробне слово Впр. о. Жарского заявляемъ симъ всенародно искреннѣйшу подяку; — дякуемо такожъ рускимъ академикамъ изъ Львова прибувшимъ за хорошій плѣняючій спѣвъ, которымъ высоко пбднесли величіе сего печального обряду. За заявлену послѣдну прислугу прибувшимъ: Высокоповажаными помѣщиками пп. Мілєрами изъ Блищиводъ, Кісліпґерамъ изъ Смерекова и изъ Вербянъ, якъ иородникамъ, при зложеню тѣла въ домовинѣ на мѣсци вѣчного упокоєня, и молитвы засыланѣ передъ престолъ Всевышнього всѣми вѣрными въ Смерековѣ, котрѣ тымъ и намъ улегшили въ глубокбмъ смутку, складаемо нашу подяку. 90 1—1

Александеръ мужъ. *Левъ* и *Михаилъ* сыны.

Клиентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львбвск. університету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пбдоймае ся всякихъ роббтъ, особливо переплету: **Служебникбвъ, Евангелій, Молитовникбвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумбвъ, Манъ, Дипльомбвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складбвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 0, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 3 , 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтбвъ, при порошку 3 фунтбвъ высылаємо франко; при вбдборѣ 6 фунтбвъ додаємо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вбдъ кбльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнбмъ разомъ зъ позолоченемъ, престоды, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимае рѣзьбарскій роботы пбсля власныхъ плянбвъ. Выготовлює всякои величины церковнѣ образы до иконостасбвъ, престолбвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побільше зъ фотографій портреты. Зъ упованя ц. к. консерваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пбдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 91—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

Правдивѣ Берненьскѣ сукняни матеріи

Вбдтинокъ 3·10 м. довгій, що выстав на 1 мужеске убране коштуе лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатнѣйшои

правдивои овечои вовны.

Вбдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерія на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскінесъ, на убраня для державныхъ урядникбвъ, найделікатнѣйшѣ камарны и шевіоты и т. п. высылае по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солідности.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНОГО СУКНА **KIESEL-AMHOF** ВЪ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава згбдна зъ пробками

УВАГА! Вп. Публицѣ звертае ся увагу особливо на те, що матеріи безпосередно замовленѣ выносять значно танше, нѣжь замовленѣ въ перекупнѣвъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высылае всѣ матеріи по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату. 3—10
55

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно

около пбвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проенть ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 5—20

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечае будынки, скотъ, господарскій знаряды, збжже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкбдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенѣ зъ першими Товариствами контрасекураційными подають „**Днѣстрови**“ можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшій сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ“** пбсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товаристві взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дае якъ найкористнѣйшій услбвя и выдае полісы и квіты въ рускбмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареєстроване зъ обмеженою порукою, принимае вбдъ своихъ членбвъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Гарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тблько властителямъ реальностей, вбльныхъ вбдъ тягарбвъ, за и рукою двохъ членбвъ. Зъ позичокъ вбдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся. 4414

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

ВСЯКІЙ ПАПЕРЫ ЦѢННІЙ

И МОНЕТЫ

по найдешевшбмъ курсѣ деннбмъ не числячи нѣякои провізіи.

Контора вымѣны и вбддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковбмъ.

374 В 4—0

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.**

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 54 Львôвъ, Пятниця 7 (19 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и руских святъ) о 6-тôй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вô второкъ, и вô второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановский; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбуртѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитôсть за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австрiи: на цѣлый рôкъ . . 18 зр. на пôвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рôкъ . . 24 зр. на пôвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рôкъ . . 16 зр. на пôвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пôдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатанй вôльнй вôдъ порта.
Поодиноке чисто коштуе 8 кр. а. в
Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вôдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.
Поздравленя и иншй доношеня приватнй числить ся по 15 кр. вôдъ стишка.

Вôдозва.

До всего руского народу а именно до всѣхъ выборцѣвъ.

Выборцѣ!

Зъ предложеных нашими комітетами повѣтовыми а поставленых краевымъ комітетомъ кандидатôвъ выйшли лише три послы до рады державнои, о котрыхъ можемо бути пересвѣдченй, що они будуть поступати солідарно пôсля оголошенои въ нашихъ вôдозвахъ програмы, згôдно зъ волею народу, щô ихъ выбравъ.

Въ прочихъ 22 округахъ выбранй — нѣ, не выбранй, лише оголошенй выбраными кандидаты противнои стороны. Противъ оголошеню незгôдному зъ дѣйстностію, яке наступило н. пр. въ Бережанахъ, въ Дрогобичи, въ Скалатѣ, роблять ся вôдповѣднй кроки.

Поминувши некористный на-разѣ результатъ, маемо зазначити двѣ вôдрадний появы.

Перша — то згода и однодушнôсть середъ руского народу въ цѣлôй акціи выборчôй. Супротивъ спôльнои задачѣ и спôльного противника замовкли цѣлкомъ попередній споры партійній, именно обѣ головній партіи рускій якъ въ краевôмъ комітетѣ такъ и всюды въ повѣтахъ поступали въ повнôй гармоніи.

Друга — то свѣдомôсть, дозрѣлôсть и оживленôсть нашого народу. Зъ небувалымъ доси одушевленемъ и мужествомъ ишовъ нашь убогій и смирный народъ, зъ высмкою кôлькохъ повѣтôвъ, за свои святй права противъ всякихъ супротивностій, противъ покусъ, хитрощей, обманьствъ и насильствъ, наражуючи себе на всякй переслѣдованя и шкоды, не сходячи однакожь при-тôмъ зъ законнои дороги. Всему народови, якъ интеліґенціи, именно патріотичному нашому духовеньству, такъ селянамъ и мѣщанамъ, а особливо честнымъ нашимъ выборцямъ складаемо за се пожертвованє сердечну подяку.

За остатнй 125 лѣтъ нѣколи въ покою не понѣсъ тôлько жертвъ рускій народъ въ Галичинѣ. Тысячѣ матеріяльнои шкоды, кôлька трупôвъ, багато покалѣченыхъ и сотки арештованыхъ покрыли выборче боєвище. Але жертвенôсть тая не остане даремною. Разъ прокинувши ся, вы и выгреваєте, а теперѣшнй выборы — то, дасть Богъ, остатна побѣда нашихъ противникôвъ, ихъ пановане на Руси скôнчить ся вже небавкомъ.

Супротивъ зайшовшихъ незаконностій взываємо всѣ нашй комітеты повѣтовй и всѣхъ людей доброи волѣ, щобы закладали протесты. Нехай въ тôй цѣли во всѣми призбираными матеріялами удають ся безпроволочно до нашихъ правникôвъ въ своємъ повѣтѣ, а де такого нема, до правникôвъ у Львовѣ, щобы належито выготовленый и пôдписаный протестъ мôгъ выслати ся найпôзнѣйше дня 27 н. ст. сего мѣсяця до президіи палаты послôвъ у Вѣдни.

Вôдписы тыхъ протестôвъ, евентуально доповненй ще вѣстями, характеризуючими и илюструючими теперѣшнй выборы, просимо присылати намъ до краевого комітету, щобъ мы чимъ скорше могли выготовити пропамятну книгу о сихъ выборахъ, при когрыхъ заходили такй подѣї, що за границями нашого краю навѣть не хочуть имъ вѣрити. Мы мусимо переконати свѣтъ, якъ поступають зъ нами нашй славяньскй братя въ краю конституціи и рôвноправности. Кожде донесенє мае бути заосмотрене пôдписами вѣродостойныхъ осôбъ для нашои вѣдомости.

Сй двѣ роботы: протесты до парляменту и протестъ передъ всѣмъ цивілізованымъ свѣтомъ то буде закôнченє нашои акціи выборчои. Вôдтакъ наступить дальша робота.

Не уставайте въ ревности и вытревалости! Сонце свôободы и правды нашои вже зачинае всходити...

Вôдъ Краевого руского комітету выборчого.

У Львовѣ дня 19 н. ст. марта 1897.

Якъ переводились выборы?

Зъ Борщева пишуть намъ:

У насъ, якъ вѣдомо, при выборѣ посла зъ IV-ои курiи перейшовъ Тадей Чарковскій-Голѣвскій, ординатъ зъ Тернополя. Зараз опишемо Вамъ ширше тото пекло, яке мы пережили того дня въ Борщевѣ, подаємо нинѣ лише коротку характеристыку.

Аґітація була шалена, пресія пекольна; грошѣ сыпали ся якъ зъ мѣха, перекупство страшне, безвстыдне, безчельне. Въ мѣстѣ противники узброили 12—15 урядникôвъ въ дручки и тй ходили по мѣстѣ та кождого, хто попавъ ся, били по головѣ... при жандармахъ; а жандармы, замѣсть боронити — придержували побитыхъ, особливо выборцѣвъ, абы не могли вôддати голосу. Карты легітимаційнй вôдбирали не тôлько аґітаторы, але й самй жандармы. Богато було громадъ такихъ, де не подоручувано легітимаційныхъ картъ выборцямъ; громадскй писарѣ подавали карты Богъ зна' кому, а тй голосували пôдъ чужимъ именемъ. По голосованю, що вôдбувало ся въ школѣ, и то тайно, по оголошеню выбору посла рычали тамъ „Еще Польска не згінела“, ажь муры трясли ся. Розпита въ польскôй читальни галастра нападала по выборѣ и побивала людей спокôйныхъ, навѣть старцѣвъ. Нашй выборцѣ бѣгцемъ спасали ся зъ мѣста до дому. Пôдъ вечеръ счинила ся въ мѣстѣ завзята бійка, а жандармерія дивила ся, нѣчого не заряджуючи. Люде говорять, що якъ загямили, нѣколи ще не видѣли такихъ выборôвъ. Вôдъ 16-ого до нинѣ [17-ого] истинне пекло! — кождый боить ся выйти зъ хаты. Нинѣ все ще хрунѣ зъ галастрою пють по шинкахъ. Самй Поляки-мѣщане говорять, що побиване рускихъ выборцѣвъ було зъ-горы вже уложене. Хто-жь бурить народъ и вызывае?!

Поарештованй выборцѣ сидять въ арештахъ дожидаючи дальшихъ заряджень, а ще й нинѣ [17-ого] судъ не дôставъ нѣякого про нихъ донесеня! Народъ страшно зворушеный, що надужитями, бійкою та пôдкупствами остентативно провокозано поважныхъ и спокôйныхъ людей. Жандармы зъ аґітаторами не пощадили навѣть пароха и декана борщевского, совѣтника о. Ґулу; въ ночи зъ 16 на 17-ого приходили на обору шукати за священниками и выборцями.

Въ сусѣдныхъ селахъ бійки. Пôдкупленй и запитй хрунѣ нападають на хаты и людей спокôйныхъ та побивають ихъ. Ось Вамъ пару вѣстій:

Зъ Волковець ad Борщевъ доносять сюда: Въ ночи зъ 16 на 17-ого марта напавъ вôйтъ въ товариствѣ якихъ двадцять людей, що напивали ся въ коршмѣ за грошѣ выборчй, на хату Стефана Дулебки. Господарь, продершии ся крôзь дахъ, утѣкъ до своєи сестры, а напастники розбили вôкна, выломили двері, вдерли ся до хаты и побили та поранили дѣти. — Зроблено донесенє до суду.

Зъ Мушкатôвки доносять: писарь зъ Турильча, ѣдучи зъ Борщева по выборчôй комашни запитый, чѣпавъ ся людей. Хлопцѣ за напасть обпали его и учителя на дорозѣ. Писарь стрѣливъ зъ револьвера и трафивъ одного хлопця въ живôтъ; за то писаря побито. Въ наслѣдокъ тои пригоды спроваджено пôдъ ескортою до арештôвъ вôсѣмнацять людей. Слѣдство веде ся.

Кôнчу на теперь; хиба ще додамъ, що всѣ мы переживаємо сесй днѣ якъ бы де въ Азіи...

—

Зъ Долиньского пишуть намъ:

Справоздане умѣщене недавно въ „ДѢлѣ“ зъ выбору посла въ Долинѣ зъ курiи V-он доповняю ще деякими по робицями.

Въ день выбору посла зъ V-ои курiи рôвно зъ днемъ облягли будынокъ староства жандармы. Було ихъ звыжь пятнацять. Спроваджена голота и выборцѣ Нѣмцѣ й Поляки высмѣвали голосно надходячихъ священникôвъ рускихъ припинаючи имъ середъ великои веселости всякй батярскй компліменты. Наклыкуваня: „Иди попе свинѣ споvѣдати!“ належали ще до найделікатнѣйшихъ. Жандармы не брали священникôвъ въ оборону; заинтерпельованый въ тôмъ дѣлѣ присутный тамъ комендантъ стациі жандармерiи долиньскои вôдповѣвъ, що вôнъ „nie potrzebuje wszystkiego słyszeć“. Но за те повѣдомленый о тôмъ староста Навроцкій казавъ, що ему жаль... Може бути.

О. Сойку зъ Цѣневы жандармы остентативно вôдганяли зъ Долины за-для мнимого тифу въ его домѣ. Для сконстатованя того славного тифу приѣхавъ до о. Сойки до Цѣневы въ найбôльшу негодь три милѣ до ого день передъ выборами п. Фізикъ Борисевичь и написавъ при нѣмъ письменне припорученє „ex comissione“, щобы о. Сойка не важивъ ся цѣлый тыждень стыкати ся зъ людьми. Такожь другихъ выборцѣвъ зъ Цѣневы вôдганяли жандармы ще за мѣстомъ, хоть до того не мали найменшого права анѣ припорученя, бо анѣ въ домѣ тыхъ выборцѣвъ нѣкого слабого не було, анѣ въ селѣ жаднои епідеміи не ма. Але тй выборцѣ заулками дôстали ся до Долины и за те набравъ ся одинъ зъ нихъ добрыхъ штовханцѣвъ вôдъ жидôвъ. Щаслива була неббщка выстава Костюшковска! Ёй и холера нѣчо не вадила!

Два жандармы стерегли пильно входу до салѣ выборчои, нѣкого безъ карты легітимаційнои не впускали. Одного выборця, котрый згубивъ карту легітимаційну, стручено зъ такою силою зô сходôвъ, що его кровь залила. Но за те зъ протекціи впущено до салѣ выборчои безъ всякои перешкоды вôдъ жандармôвъ жида Ёдлика Аздербальда, що пôсля голосноі поголоски дôставъ 500 зр. на аґітацію выборчу за Ройовскимъ. Такъ само и фервальтеръ фундациі Скарбка зъ Рожнѣтова, хочь не бувъ выборцемъ, ходивъ по сали и просьбою та грозьбою перетягавъ деякихъ выборцѣвъ на сторону Ройовского. Долиньскій бурмістр Травнфельнеръ показувавъ одному священникови три рускй карты голосованя, котрй пôдступомъ выдеръ вôдъ рускихъ выборцѣвъ а имъ всунувъ картки польскй зъ именемъ Ройовского, якй мавъ въ запасѣ. Справа йшла добре и дятого п. комісарь Ґавиньскій бувъ усмѣхненый, щасливый. Въ прилягаючôмъ до выборчои салѣ бюрѣ секретарь староства Добровольскій роздававъ деякимъ выборцямъ патентъ Іосифиньскій. Такожь о. Сойку зъ Цѣневы трактувавъ п. Травнфельнеръ тымъ патентомъ, але о. Сойка вôдповѣвъ, що вôнъ цѣлый патентъ знае на память, за те може п. Травнфельнеръ роздати той патентъ его [о. Сойки] парохіянамъ.

Передъ голосованемъ и маршалокъ Витославскій, выбраный презесомъ комісіи, въ огнистôй щиро польскôй промовѣ пôднѣсъ зъ великимъ натискомъ, що деякй непрошенй опѣкуны — antyspołeczne і antynarodowe elementa — хотять народъ запровадити тамъ, де его мѣсце властиве не е, и вôзвавъ выборцѣвъ щобъ они голосованемъ дали доказъ, що зъ тыми проводирами не солідаризують ся. Брава не було нѣякого. Середъ голосованя одинъ жидъ одному „antyspołeczn-ому“ выборцеви выдеръ и подеръ карту голосовавя а зроблений на те уважнымъ комісарь п. Ґавиньскій заявивъ, що вôнъ тамъ не знае, що выборцѣ мають межи собою...

А тои всеи провокаціи не було треба. Бо-жь старостве долиньске по переведеных всюда „легально“ правыбôрахъ и по заключеню католицкого союза зъ жидами знало прецѣ дуже добре, що antyspołeczny кандидатъ рускій мае лише четвертину голосôвъ. И смѣшно и сумно було намъ дивити ся на салю выборчу! Оно зовсѣмъ не выглядало, що се Австрія, Галичина, Долиньскій рускій округъ, але що се ясась Галилея, жидамъ обѣцяна земля; якъ то поле вкрыте чорными гайворонами чорнѣли жидôвскй ярмурки... Длятого справедливый п. Ґавиньскій имовѣрно ex comissione покликавъ до комісіи выборчои одного єврея, а Русина въ жаденъ способъ не хотѣвъ, ажь зъ гяжкою бѣдою удало ся п. Ґавиньского наклонити, що въ комісіи засѣвъ посолъ о. Небыловець. Вôнъ славно выповнивъ свôй патріотичный, але може такожь „antyspołeczny“ обовязокъ, опираючи ся въ комісіи всѣми силами самъ одинъ уневажненю голосôвъ кôлькохъ нашихъ рускихъ выборцѣвъ.

А що-жь выбôръ посла въ курiи IV-бй?

Пекло, терорызмъ, насале, азіятске подлостане права и привичности — въ тыхъ словахъ мѣстить ся есенція выбору посла зъ IV-ои курiи въ Долинѣ — и тй слова дадуть Вамъ заспокоєне цѣкавости и розвязку питаня, чому кандидатъ рускій п. Романчукъ въ рускôмъ округѣ долиньскôмъ дôставъ такъ маленько голосôвъ. П. староста Едмундъ Навроцкій умѣвъ доси рѣзати курку такъ, щобъ не кричала; тымчасомъ 16 ого марта с. р. несприятно рѣзана курка закричала голосомъ страшнымъ, переймаючымъ, а голосъ той повиненъ чимъ скорше дôстати ся туда, де належить, поки ще може не з пôзно, поки ще може часъ... Дуже Васъ, Пане Редакторе, перепрашаю, що заразъ першого дня не давъ-емь Вамъ опису тыхъ славныхъ выборôвъ долиньскихъ, але я хотѣвъ хоть троха прийти до себе вôдъ крайного обуреня, яке дня 16 марта въ Долинѣ кождого честного — не кажу вже Русина, але навѣть Поляка мусѣло опанувати. Но я стримаю ся вôдъ всякихъ коментарѣвъ, щобы Вашои цѣнной часописи не наразити на конфіскату, а ограничусь лише на факты, котрй въ разѣ потребы свѣдками можна довести; впрочôмъ и тй факты, розумѣе ся не всѣ, подамь Вамъ въ можливо лагôднôй, умѣренôй формѣ.

Выборы були назначенй на 10 годину рано; тымчасомъ уже о 9¼ зачали выборцѣ сходитись до салѣ выборчои. Два жандармы въ дверехъ точно контролювали карты легітимаційнй, такъ що въ сали повинній були знаходити ся самй выборцѣ. Нагле о 9½ являе ся комісарь п. Ґавиньскій и каже такъ: „Позаякъ выборы мають зачатись ажь о 10 а я виджу, що въ сали е много невыборцѣвъ, длятого взываю всѣхъ, щобы заразъ выйшли на двôръ и другій разъ до салѣ входили“ — и вразъ зъ бурмістромъ долиньскимъ п. Травнфельнеромъ та зъ посѣпаками зачавъ людей выручувати за дверѣ. Яку-жь цѣль и якій наслѣдокъ мало се дивне розпорядженє п. Ґавиньского? Пôйдѣмъ, подивѣмъ ся до вôкна! На дворѣ було вже много а много всѣлякои зволочи, здаесь умысно спроваджено. Вы читала опись катастрофы на Ходиньскôмъ полю? Отожь образъ такого Ходиньского поля мали мы теперь передъ старостомъ въ Долинѣ. Рôзница була лише въ тôмъ, що коли на Ходиньскôмъ полю гинули богатй и нащй, праведній и грѣшній, то на площи передъ староствомъ въ Долинѣ терпѣли муки лише праведній рускій выборцѣ. Вы видѣли намальованый образъ страшного суду. Такій страшный судъ бувъ теперь для честныхъ рускихъ выборцѣвъ передъ староствомъ въ Долинѣ. Якъ розказують намъ очевидцѣ селяне-выборцѣ, передъ староствомъ въ Долинѣ кождый рускій выборець терпѣвъ муки: сего били, того душили, сего штовхали, а зъ того одежу здирали. Онъ дивѣть ся! Тамъ стоить дякъ зъ Грабова, честный рускій выборець. Вôнъ тверезый; може ще нѣчого въ устахъ не мавъ. Але що то значить? Петрôвскій, рѣзникъ зъ Долины, кричить: „Арештуйте его! тажь вôнъ пяный!“ а на его знакъ кольоністъ Іосифъ Реґеръ и швець полатайко Березôвскій, оба долиньскй, уже провадять того до арешту. А тамъ зновъ що дѣе ся? Двохъ выборцѣвъ рускихъ тисне, здушуе товпа. Середъ такихъ мукъ приходить побережникъ зъ Тростянця и выдирае имъ обомъ карты, а по хвили вертае и звертае имъ назадъ зъ написомъ старосты Навроцкого. А онъ выборця изъ Струтина нижного, чоловѣка невинного, жидова борзо таскае до арешту! Але чекайте, то доперва початокъ...

До салѣ вбѣгае бѣлый, блѣдый задыханый о. Щуровскій изъ Струтина выжного

здыбав п. Ґавиньского и каже: „Пане комісарю! що то є? що вы робите? до чого то доведе? якъ Долина Долиною, якъ староство староствомъ, такого ще не бувало! Вы видите, що тамъ въ нашими выборцями роблять? Тажь то є нечесть для пана старосты хапатись такихъ способовъ, въ такій способъ переходити!“ То само потвердивъ о. Богачевскій въ Лецовки и инші священики рускі. П. комісарь Ґавиньскій не лишь не нагнівавъ ся, але бувъ такъ ласкавъ, що зъ о. Щуровскимъ, о. Богачевскимъ и зъ другими пойшовъ на ґанокъ, щобы на той образъ страшного суду въ Долинѣ подивити ся. Але той образъ не лишь не вблѣдъ, але ставъ ще яркѣйшій. О. Щуровского жидова, въ притомности п. Ґавиньского, потрутила, а коли о. Щуровскій возвавъ обороны присутного жандарма, то той не лишь не взявъ его въ оборону, але ще казавъ ему мовчати!

Але чекайте, вже 10 година, вже зачали ся выборы. Голосує ся на комісію, картками. Рускі выборцѣ стримують ся водъ голосованя. Та й на що такъ богато роботы? на що водбирати и числити картки на комісію, коли рускі выборцѣ заявляють, що пристають на польску лісту? Чекайте! У всѣмъ є своя цѣль, у всѣмъ є своя рація. Пойдѣмъ лише ще разъ на ґанокъ нѣбы на свѣжій воздухъ, а въ грунтѣ рѣчи, щобы видѣти „кончину“. А онъ дивѣть ся! Василя Илѣтича Басараба и Василя Янкова, честныхъ рускихъ выборцѣвъ изъ Струтина вынного, жиды окружають, душать, бють, не пускають. Та сама доля стрѣчає Василя Олексиного выборця зъ Липовицѣ, а Петра Вакова и Павла Коблака зъ Ракова. За тыми остатными вступає ся парохъ Ракова и просить стоячого близько жандарма, щобы ихъ взявъ въ оборону; но жандармъ водповѣвъ, що вонъ всѣхъ має брати въ оборону. Тогды о. Теодоровичь зъ Ракова пойшовъ самъ по сходахъ до салѣ. И що скажете? Жиды три разы скинули о. Теодоровича зо сходовъ, а жандармы дивили ся на те байдужно, навѣть зъ легкимъ усмѣхомъ. А коли о. Теодоровичь просивъ о оборону близько стоячого тамъ жандарма, жандармъ сказавъ: „не можу!“ Розумѣє ся, о. Теодоровичеви не полишалось нѣчо иншого, якъ ити до дому, и не голосувавъ. Вѣгає до салѣ зворушеный о. Богачевскій зъ Лецовки и кличе: „Прошу васъ, пане комісарю! Зволочь жидовска вѣкового священика зъ Ракова о. Теодоровича три разы скинула зо сходовъ, а жандармы не хотять брати его въ оборону!“ Се помогло. П. Ґавиньскій послався п. Ястшембского и той заразъ пойшовъ на ґанокъ, а по малой хвили вернувъ и заявивъ: „Жандармы кажуть, що они нѣякого священика на сходахъ не видѣли“... И все иде дальше тымъ ладомъ. Выборцѣ, после припису, показують жандармамъ карты легітимаційні, а въ ту хвилю намовлена зволочь выдирає зъ рукъ карты легітимаційні, а жандармы водтакъ наганяють выборцѣвъ до дому. Честному выборцеви зъ Яновки Гриневи Каменчукови выдерли жиды карту легітимаційну; другій выборець зъ Яновки Максимъ Бойчукъ звертає увагу жандарма на сю неправильность, але жандармъ заразъ за те его арештує — и вонъ не голосувавъ. Дивѣть ся дальше! Честный выборець зъ Цѣневы Николя Ткачѣвъ показує жандармови карту легітимаційну. Тогды надбѣгає молодый Ґадзиньскій зъ Выгоды и выдирає у него карту. Жандармъ Сметакъ, вахмайстеръ зъ Болехова, замѣсть чѣпнути Ґадзиньского, каже до Николы Ткачового: „Коли нема карты, то маршъ!“

Але водвернѣмъ уже разъ очи водъ того страшного суду, а вернѣмъ ся до салѣ выборчои. О. Сойка зъ Цѣневы и о. Богачевскій зъ Лецовки перекинулись однымъ словомъ зъ о. Бѣлецкимъ зъ Пацикова. Мовь скаженый сѣпає ихъ Поперовскій лѣсничій зъ Сенечола и бѣжить „anzeig-овати“ ихъ до комісаря чи до жандарма. За те зволочь жидовска, впущена розумѣється свободно на салю, говорила и робила, що и колько ѣй подобало ся. Що тамъ водъ тои зволочи бѣднымъ рускимъ священикамъ достало ся, того нѣхто и на воловой шкорѣ не спише. Честнѣ рускі выборцѣ, що стояли въ одномъ кутику, видячи все те, хрестили ся, били ся въ груди, зносили очи и руки до неба и шептали: „кара Божа!“ Matrikelführer Лейзоръ Туртельтавбъ зъ Рожнѣтова припустивъ въ сали выборчой атакъ агітаційный ще на честного твердого якъ скала Андрѣя Пасѣчника, выборця зъ Княжѣвского, а коли самъ нѣчо не могъ вдѣяти, взявъ собѣ до помочи Петра Калинѣя, войта изъ Сваричева [котрого передъ двома роками умѣстили мы були на руску лісту при выборахъ до рады повѣтовои въ Долинѣ], а коли о. Богачевскій зъ Лецовки лишь легко водозвавъ ся, що то не повинно бути, Лейзоръ Туртельтавбъ казавъ священикови „мовчати“. Пару голосовъ рускихъ комісія выборча „większością głosów“ уневажнила, а протестъ одинокого въ комісіи о. Небыловця бувъ голосомъ вопіющого въ пустыни. Велику сензацію выкликало, що Юрко Дѣдоха, начальникъ Струтина нижного, членъ рады повѣтовои Русинами переформованый, бувшій кандидатъ на посла до сойму, выдавъ урядове „potwierdzenie“, що въ селѣ Струтинѣ нижномъ є три Петры Думеньковы, а хоть выборець Петро Думенькобъ заявивъ, що тамтѣ два не мають голосу въ IV. курін, комісія, мимо сильного протесту о. Небыловця, зновъ „większością głosów“ на сильне внесене п. Ґавиньского, голосъ сего выборця узнала неважнымъ.

Но Нѣмець каже „Ende gut, Alles gut“. Такъ и тутъ конець бувъ найлѣпшій. Предсѣдатель комісіи выборчои водчитавъ Николу Ткачового зъ Цѣневы. На те замѣтили о. Сойка зъ Цѣневы и о. Богачевскій зъ Лецовки, що ему выдерто карту легітимаційну и на той подставѣ жандармы его водогнали. П. Ґавиньскій запытавъ: хто се видѣвъ? О. Богачевскій водповѣвъ, що видѣвъ вонъ; впрочомъ видѣли многѣ, бо то бувъ бѣлый день. Тогдѣ п. Ґавиньскій каже: „Ja tu księdza widzę w sali przez cały czas, a zatem nie może być, żeby to ksiądz widział, gdy to działo się na dworze, a zatem to, co ksiądz mówi, jest kłamstwem!“ О. Богачевскій водповѣвъ: „Хотяй панъ комісарь комісаремъ, однакожь то слово я собѣ выпрошую и взываю цофнути его, а що-до того, чи я бувъ на дворѣ, то я не разъ але пару разовъ выходивъ зъ салѣ“. Тогдѣ п. Ґавиньскій каже: „A czemuż ksiądz tego mnie nie mówił?“ Вправдѣ о. Богачевскій уже й передше се говоривъ а п. Ґавиньскій лише мусѣвъ забути, то однакожь въ додатку вставъ теперь ще о. Небыловець, членъ комісіи, и заявивъ, що ему о. Богачевскій говоривъ, и то не лишь за одного Николу Ткачевого, але за кількохъ выборцѣвъ. Теперь п. Ґавиньскій змовкъ не знати лише, чи зъ люти, чи для того, що теперь мало наступити напередъ укартоване intermezzo. Ото жиды розступили ся такъ, щобы наоколо о. Богачевского зробити досыть вольного мѣсця, а тогдѣ оденъ изъ зволочи жидовскои приступивъ и зо всеи силы копнувъ о. Богачевского такъ, що той перевернувъ ся. За малу хвилю встає о. Богачевскій и каже: „Видите, пане комісарю, якъ тяжко мене копнувъ?!“ Ц. к. комісарь Ґавиньскій пытає: „котрый?“ — думаючи певно, що о. Богачевскій не буде могъ того сказати; та о. Богачевскій показавъ на того драба обома руками. Але п. комісарь не уважавъ за водповѣдне анѣ запытати драба, за що о. Богачевского копає, анѣ притримати его та бодай про око казати его арештувати. Тогдѣ членъ комісіи о. Небыловець вставъ и сказавъ: „Panowie, to nieszlachetnie!“ Але на „panów“ се зовсѣмъ не зробило вражѣня! Тогдѣ о. Богачевскій, крайно розжаленый, протиснувъ ся до стола и каже: „Мои панове! Я-жь прецѣнь въ Австріи, прецѣнь въ конституційной державѣ! Я-жь думаю, що такій рѣчи не повинні дѣятись. Я водаю ся подъ опѣку свѣтлои комісіи.“ Може бути, що комісія була бы ще „większością głosów“ рѣшала, чи о. Богачевского взяти въ оборону, однакожь вставъ о. Небыловець и взявъ о. Богачевского на свою руку. Жидовска зволочь, що видимо наступала ще на другу часть житя о. Богачевского, зачали нѣбы запрашати его, щобы пшовъ до о. Небыловця за столъ, але о. Богачевскій кликнувъ: „Зъ мѣсця не рушу ся не пойду! мене убють!“ Тогдѣ п. Ґавиньскій впавъ у крайну фурію, зачавъ о. Богачевского лаяти и загрозивъ ему жандармами. О. Богачевскій затисъ зубы и змовчавъ. Наконець приходять до стола о. Сойка и зъ тяжкою бѣдою водшуканый Никола Ткачѣвъ зъ Цѣневы. „Де вы були?“ пытає Ткачева п. Ґавиньскій. „Я бувъ, каже Никола, на дворѣ“. — „Чому сте не прийшли до голосованя?“ — Бо водъ мене, каже Никола, водобрали карту одну й другу, а жандармы мене водогнали!“ Такъ о. Богачевскій мавъ бодай тоту моральну сатисфакцію, що показало ся доводно, хто „kłamał...“ О. Богачевского вывѣвъ изъ староства о. Небыловець задными дверми.

Якъ зачуваємо, о. Богачевскій лежить въ ложку, конзультованый д-ромъ Озаркевичемъ зъ Рожнѣ она. Все те справили „die betreffenden Herren“ дуже добре. Видѣли мы радость на ихъ лици, чули-смо крики и стрѣляне ще передъ половиною голосованя. А по цѣлой роботѣ „poczciwi chłopi“ выпрягли конѣ зъ брички и затягли пана Едмунда Навроцкого, ц. к. старосту и ц. к. посла зъ IV. курія, до Рубина на „танцюристый“ баль...

Другій кореспондентъ зъ самои Долины пише намъ:

Подъ пригноблюючимъ вражѣвемъ бѣру нинѣ за перо, абы Вамъ донести о огидахъ, якѣ тутъ дѣяли ся въ день выбору посла зъ IV-ои курія.

Въ передодень выбору [15 ого] зароило ся въ Долинѣ водъ жандармовъ и жидковъ-агітаторовъ. Де лишь зобрала ся купка христіянъ, заразъ надходивъ жандармъ въ асистенція жидковъ и розганяли людей. Ассесоръ громадскій поѣхавъ бувъ за своимъ интересомъ до Рожнѣтова, а швець Дудзиньскій донѣсъ старостѣ, що Мацевичь нѣбы ѣздить купувати голосы для Романчука — и бѣдаку спровадили жандармами до Долины та й замкнули въ урядѣ громадскомъ, а выпустили его ажь по выборѣ. По шинкахъ хрунѣ пили ажь до дна, а бурмістръ Травнфельнеръ зъ Дудзиньскимъ, Сорочиньскимъ, Рожнѣтовскимъ и Вайманомъ ходили зъ перомъ и каламаремъ водъ шинку до шинку, казали выборцямъ показувати собѣ карты до голосованя и вписували замѣсть Романчука старосту. Въ день выбору посла удавъ ся рано п. В. Д. [маючій заняте въ канцелярія одного тутешного адвоката] до уряду громадского на просьбу жѣнки Мацевича довѣдати ся тамъ, що дѣє ся зъ ей чоловѣкомъ — але жандармы зловили пана В. Д. и всадили до арешту...

Зачавъ ся выборъ посла. На сходахъ, котрыми входило ся до салѣ выборчои, поуставляли ся жандармы, а имъ за плечима жидки — и коли нашъ честный выборець хотѣвъ ити до салѣ выборчои, жандармы не допускали его, спираючи кольбою, а жидки, не досыть що наштовхали его, вели ще до арешту. Першою жертвою того розбишацтва упавъ честный господарь зъ Грабова Илько Ґемба. На сходахъ до салѣ выборчои жидки зажадали водъ него, щобы показавъ имъ карту голосованя; а коли вонъ показавъ лише карту легітимаційну и зажадавъ, щобы его впущено до салѣ, жандармъ трутивъ его зо сходовъ, а жиды и поліцаѣ громадскій завели его силою до арешту. „Люде добрі! тажь я выборець! маю легітимацію! пустѣть мене до голосованя!“ просивъ и кричавъ зъ плачемъ честный господарь; нѣчо не помогло! Въ такій самъ способъ знайшовъ ся въ арештѣ другій честный выборець зъ Грабова Микита Васько, 70-лѣтный старець. Тамъ вонъ зъ плачемъ оповѣдавъ, що туй туй скончить свой вѣкъ, а нѣколи ще не сидѣвъ въ арештѣ, ажь ось теперь, коли панъ староста выбирає себе на посла. Така сама доля постигла Василя Бойчука громадского писаря зъ Яновки и Никифора Кучера зъ Илемя. Въ страху бувъ выборець Юрко Дуба. Спровадили его до арешту — самъ не знавъ, за що. „Взяли [розказувавъ] картку водъ мене, записали на картцѣ пана старосту и всунули менѣ въ руку 5 зр. На сходахъ жиды — чи не познали мене, чи що — казали, що я *шлехть*, та й завели до арешту.“ Але Юрко Дуба не довго переседѣвъ въ арештѣ. Скоренько зъявивъ ся якійсь жидокъ зъ жандармомъ, водомкли дверѣ, закликали Дубу и — Дуба пойшовъ въ дубину.. Другихъ поарештованыхъ тримали голодныхъ до 3-ои годины. Коли о томъ часѣ выстрѣлы оповѣстили, що выборъ посла скончений, отворили ся дверѣ арешту. Выборцѣвъ пустили до дому, а пана В. Д. водставили два жандармы до суду. Чекавъ вонъ тамъ нетерпеливо до 6 ои годины, а коли нѣхто его до протоколу не кликавъ, то вонъ попросивъ ключника, щобы его запровадивъ до судьѣ Богдановича, котрый теперь заступає мѣсце начальника суду радника Грабовеньского. Водъ судьѣ п. В. Д. дозѣдавъ ся, що судъ не має ще нѣякого донесеня водъ жандармеріи. На представленє пана В. Д., що водъ рана сидить въ арештѣ голодный [бо навѣть не допустили служниці зъ обѣдомъ], впрочомъ не почуває ся до нѣякои вины, а на кождый приказъ ставить ся до суду, — судья велѣвъ выпустити его зъ арешту. Однакожь п. В. Д. черезъ сю пригоду потерпѣвъ и матеріяльно, бо адвокатъ выповѣвъ ему мѣсце...

Изъ Жовквы пишуть намъ:

И такъ въ Жовковскомъ повѣтѣ мы перепали! Повѣтъ, котрый при выборахъ зъ V-ои курія давъ рускому кандидатови о 39 голосовъ больше, выказує теперь меншость 24 голосовъ! Мусѣло статись щось незвычайного! Се „незвычайне“ — то наша стара исторія: пресія и незаконности урядовій, абы правительственного кандидата Вахнянина за всяку цѣну переперти.

Не буду розписуватись о всѣхъ епізодахъ, бо то все буде немовѣрно описане въ нашомъ протестѣ, тожь обмежу ся тутъ лишь на головнѣ моменты:

Коли правыборы въ V. курія выходили майже у всѣхъ селахъ нашого повѣту користно для руского кандидата, настрашили ся сего комісарѣ такъ дуже, що въ многихъ, и то большихъ громадахъ, перерывали свое урядоване и водкладали правыборы зъ IV-ои курія на неозначеный часъ. Той „неозначен й часъ“ означали потайкомъ лишень хрунямъ войтамъ, зъѣздили до тыхъ сѣлъ звычайно ночами и переводили выборы досвѣта въ дворахъ зъ жидами, нѣмцями и деякими хрунями, подчасъ коли вся громада о томъ не знала. Такимъ способомъ выдерто рускій сторонѣ 5 выборцѣвъ зъ Турянки, 5 зъ Куннна, 3 зъ Крехова, 4 зъ Деревнѣ, 2 зъ Данильча, 1 зъ Майдану и т. д. Противъ всѣхъ тыхъ незаконно переведеныхъ выборовъ внесено зъ рускои стороны умотивованій протеста, наверскон стороны умотивованій протеста, наверно сотки свѣдковъ, однакожь всѣ наші протесты староство водкинуло зъ шаблоновыми мотивами, що „dochodzenia wykazały nieprawdziwość przytoczonych faktów“. Очевидно переслухувано всюды лише комісаря и войта, а зъ наведеныхъ въ протестѣ и подписаныхъ свѣдковъ не переслухано нѣкого! Такимъ отже способомъ повстала та меншость.

Но на томъ не конець. Въ самъ день выбору п сла комісарѣ староства въ сали выборчій напихали нашимъ выборцямъ, котрі вже були заосмотренѣ въ карты голосованя зъ рускимъ кандидатомъ, такі-жь карты зъ написанымъ „Anatol Wachnianin“, а рівночасно жидики платили въ сали за такі голосы по 5 и 10 злр. Такимъ способомъ позыскал правительство ще въ послѣдній хвили около 10 голосовъ, а двохъ выборцѣвъ, хотяй примушенѣ були такі карты взяти, таки голосували рускими, а тамтѣ яко corpus delicti водддали повѣтовому кумітетови до уложеня протесту. Така то наша прискорбна исторія!

Приймѣть до галицкои выборчои вязанки ще й нашу городецку цвѣточку:

Выборы зъ V ои курія застановили нашу „сполечну гіерархію“ та спонукали до ратованя „per fas et nefas“ загроженои ситуаціи. Отъ послухайте!

Встали мы досвѣта, рано ѣдемо въ Городокъ голосувати. Що переѣдемо по при хрестъ, здоймаємо шапки та молимось: то за Романчука, то за Олесницкого, то за нашого Нагорного. Доѣзджаємо до мѣста, дивимось: тутъ два жандармы, тамъ зновъ 2, а якъ заѣхались мо въ ринокъ, то тамъ уже ихъ повно, мовь-бы на мѣсто мала напасти цѣла ватага розбойниковъ. Позлѣзали мы зъ возовъ — не було ще 9 ои годины — хочемо зайти до нашого адвоката д ра Озаркевича, ажь тамъ самъ вахмайстеръ Трункъ не пускає насъ до него! Петро Шніцеръ выборець зъ Рѣчечанъ каже, що має пильный интересъ до д ра Озаркевича, але вахмайстеръ, червоный мовь буракъ, грозить арештованемъ и кидає ся до людей зъ кулаками. Вертаємо въ ринокъ, хочемо зайти до рады повѣтовои, де мали бути выборы, ажь тамъ зновъ 4 жандармы не пускають насъ до середины. Зобрались мы на площи передъ повѣтовою радою, надбѣгає зновъ вахмайстеръ та мовь когутъ кидаєсь на народъ, щобы не стоявъ купою! Господи Боже! що тутъ робити? А ще розбійшла ся поголоска, що хотять арештувати о. Струтиньского зъ Каменоброду, коли лише слово заговорить зъ нашимъ чоловѣкомъ. Его дуже не злюбили нашій станьчики за те, що казавъ на вѣчу, абы паны не пхали пальцѣвъ до хлопскои капусты — до IV-ои курія, бо можна попаритись, выказувавъ усѣ економічні кривды заподѣяній селяньству та й смѣло интерпелювавъ Пастора що-до „коła“, Романчука, льотерія, „халупного“ и н. Коли такъ насъ зъ мѣсца на мѣсце гнали жандармы, минула 9-та, а въ салю выборчу втиснулось нашихъ разомъ зо священиками ледви 25. Тымчасомъ панковъ та хрунѣвъ впустили тамъ уже о 8 ій. Тожь не диво, що комісія выйшла паньска, тамъ що окромъ одного хруня не було въ нѣй але одного Русина.

Теперь пойшла звычайна практика, що ажь любо. На долѣшномъ коридори комісарь Швецъ переловлює выборцѣвъ, каже показувати картки голосованя и переписує на нихъ урядового кандидата. Те саме робить на горѣ комісарь Несьоловскій. Окромъ того агітаторы: Гай и Равфоґель зъ Янова, секвестраторъ Апфенцеллеръ, адъюнктъ податковый Шелинговскій. Одні кидають ся на людей мовь скаженѣ, другі подплачують. Бійка и крики доходять ажь до салѣ, але панове комісарѣ выборчій Землеръ и Бартманьскій лише подсмѣхують ся. Дзіковскому выдирають легітимацію та посилають „хруня“ до голосованя. Коли-жь о. Держко познає обманника, пускають его свободно. Три разы пробовали штуки зъ тою одною легітимацією, а анѣ разу не звелѣли арештувати ошуканца! На ринку зновъ горяча робота. Шиналь зъ Дроздовичь, Блащакъ зъ Керниці, Ник. Жеребецкій [Цуцикъ] „шляхтичъ“ зъ Лозины, хоть не выборцѣ, вештають ся межь народомъ та агітують завзято. Писарь зъ Мальничь Ив. Вищанинъ [що по 40 кр. плативъ за голосъ на Пастора], писарь зъ Великополя и инші у всякій неможливый способъ агітують, заслугують ся. Жиды зъ Янова дають на руки Калагурцѣ и Бѣлуцкому 50 зр., а жидъ зъ Высокои платить по 10 зр. за голосъ. Честнѣ выборцѣ, хоть крайне бѣднѣ, не здають ся, але ихъ ще чекають коридорѣ зо зволочію, жандармами и комісарями!

Межь тымъ декотрі выборцѣ выходять

а мѣжь ними и о. Струтиньскій. Остереженый не розмовляє зъ нѣкимъ, лише проходжує ся самѣсѣнькій по тротуарѣ. Коли переходить по-при склепъ Ґардолиньского, нежданo кадаєсь на него якесь жидівске индівідуумъ и зачинає его душити. О. Струтиньскій знаючи, що се провокаторъ „морального ржонду“, держить его зъ цѣлою холоднокровностію за руки та кричить кличучи жандармерію на помочь. Мѣжь тымъ селяне, довѣдавши ся, що нехристъ напавъ на улюбленого священика, прожогомъ кинулись обороняти. Ажь по хвили явились жандармы и приарештували жидка, а зъ нимъ и невинного мѣщанина Посполитака. Коли-бъ не тактовність о. Струтиньского, була-бъ пролила ся кровь, бо до арештованя сего священика були бы селяне нѣколи не допустили. За той часъ панки, „пирующі“ въ склепѣ, приглядали ся цѣлій сценѣ кепкуючи и ажь тогдѣ поспускали носы, коли не прийшло до арештованя о. Струтиньского. Треба було чимось все-таки вѣддячитись, тожь коли о. Струтиньскій увійшовъ до того склепу въ товариствѣ двохъ патріотівъ Муринцівъ, дали ся чути голосы: Aha, to ten jegomość, co to chce wszystkich panów powywieszać. Ale nie! jego powiesimy a z nim wszystkich popów!“ Такі слова було чути разъ-наразъ; ще й на улици оденъ панокъ, здаєсь швабиско, кѣлька разъ повторивъ, що „wszystkich ruskich popów koniecznie trza wywieszać!“ Вже мы порахуємо ся зъ тымъ панкомъ передъ ц. к. судомъ!

Якось на улици явивъ ся староста, а до него приступивъ о. Целевичь зъ Лозины та зачавъ интерпелювати въ справѣ непорядкѣвъ та терорізму при выборахъ. Наводивъ имена шахраївъ-аґітаторівъ, котрыхъ жандармы впускали до льокалю безъ легітимацій, про підкупства, поведенє комісарівъ и т. н. Староста згірдно відповівъ, що всѣ формальности и неформальности бере на себе, а най-же священики пильнують ся, бо вінъ „знає, що кипить въ кождімъ селѣ та чия се справа“ и т. п. О. Целевичь подякував, якъ належить, за таку информацію. — Жандармы, а властиво Трункъ робили свое: розганяли выборцівъ; навѣть священикѣвъ не пошанував той сторожь публичного спокою. До о. Струтиньского все звертавъ ся зъ идіотичною усмѣшкою: „A to sem na co ksiądz chce wywieszat' panów?“ або знов хотівъ арештувати аґента „Дністра“ Муринця лише за то, що закуривъ цигаро відъ о. Струтиньского. — Єврей Гай зъ Янова выдеръ легітимацію одному выборцеви, а коли той вловивъ за руку злодія, жандармъ Трункъ казавъ селянина арештувати и доперва рѣшуче супротивленє о. Березовского освободило безвинного. — Та абы всьо вамъ передати, що дѣяло ся, не стало-бъ анѣ часу анѣ холоднои крови! Погань сеся доводить до того, що въ цѣлімъ доси спокійнімъ повѣтѣ кипить мовь у горшку, а селяне невдовзѣ скрѣплять хиба таборъ соціялістичный. Лише цькуйте, панове, дальше на „ruskich popów“, а побачите овочѣ тои вашои „organiczn-oи pracy!“ Лишь вѣра здержує народъ відъ мести бо-жь нужда не робить селянина консерватистомъ. А народъ уже нѣчого не має, то и не має що втратити...

Нагірный упавъ, але упадокъ народного кандидата и поневѣрка духовенства — се небезпечный жартъ, се розрытый вулканъ! — *Кирило Тура.*

Переглядъ політичный.

Вчера відбули ся выборы до рады державнои въ Тиролю и Дальматіи зъ сѣльскихъ громадъ, въ Краинѣ и Горицiи зъ мѣстъ, въ Бернѣ, Оломунци и Целівци зъ палатъ торговельныхъ, и въ Трієстѣ зъ третого кола выборчого. Въ Дальматіи выбрано 6 кандидатівъ компромісовыхъ, 4 Хорватівъ, а 2 Сербівъ. Въ Тиролю выйшло 5 Нѣмцівъ и 3 Італійцѣ, — самі клерикалы або консерватисты. Въ Краинѣ выбрано трехъ Словѣнцівъ, въ Горицiи італійского ліберала, въ Бернѣ двохъ лібералівъ, въ Оломуцу ліберала, въ Целівци тежь ліберала. Въ Трієстѣ выйшовъ кандидатъ італійскій, хочь доси послував відтамъ зъ третого кола Словѣнець; зъ тои причины панує тамъ мѣжь Італійцями велика радість.

Клерикальна Salzburger Chronik подає вѣсть, що гр. Бадені опре ся на більшости парляментарній, зложенній зъ католицкого сторонництва людового, христіянськихъ соціялістівъ, польского кола и молодо-Чехівъ. До католицкого сторонництва людового вчисленій також католицкій консерватисты и консервативній властителѣ більшихъ посѣлостей. N. fr. Presse заповідає поновно, що въ найблизшімъ часѣ выйде для Чехъ розпорядженє въ справѣ урядового языка. Пѣсля того розпорядженя мають всѣ справы у всѣхъ урядахъ полагоджувати ся въ обохъ краєвыхъ мовахъ, а всѣ урядники мусять знати обі мовы. Гр. Бадені вже порозумівъ ся, якъ пише той дневникъ, що-до нового розпорядженя, зъ Чехами и зъ Февдалами; велика посѣлость годить ся, а молодо-Чехи роблять ще якісь замѣты. Нѣмецкихъ послівъ зъ Чехъ доси не запытувано въ тій справѣ.

——

Справа народныхъ шкілъ въ Россіи повертає ся некористно. Міністеръ просвѣты Дельяновъ выдавъ розпорядженє до губернаторівъ, щобы не позваляли земскимъ управамъ заводити новій школы народній, такъ що відъ теперь могуть повставати лише церковній школы. Тымчасомъ народъ, не добачуючи нѣякого пожитку зъ церковныхъ школъ, не хоче ихъ и знати, а противно завсѣгды охотно попиравъ закладанє школъ земскихъ. Управы земскій уважають найновѣйше розпорядженє гр. Дельянова за знакъ до новои борбы. Въ Нижнімъ Новгородѣ відбувъ ся недавно зъѣздъ всѣхъ предсѣдателівъ губернскихъ земствъ; они одноголосно порѣшили на будуче вносити свои просьбы до правительства не въ имени поодинокихъ, а въ имени всѣхъ земскихъ управъ, щобы надати такимъ збірнымъ просьбамъ характеръ жаданя народу.

Берлиньскій дневники доносять зъ Петербурга, що передъ кількома днями увязнено тамъ одну студентку за те, що она мала належати до якогось тайного політичного товариства. Въ вязници мала она наложити на себе руку. Петербургскій студенты хотѣли справити поминки, але власть заборонила. Однако они таки замовили на второкъ (16 с. м.) поминальне богослуженє въ Казаньскімъ соборѣ. Въ часѣ богослуженя надійшла поліція, щобы розбігнати студентівъ; студенты опирали ся. Зъявила ся опісля жандармерія, ба й войско и переведено студентівъ до дому тайнои поліції. Кількадесять студентівъ задержано въ вязници, решту пущено на волю.

——

Въ справѣ кретеньскій наспѣли такій вѣсти: Команданты европейскихъ кораблівъ выдали до кретеньского населеня відозву, въ котрій повідомляють о наданю Кретѣ автономіи. Державы приготовляють такій запорядженя, котрій убезпечують правильне урядованє автономічнои управы и запоручають всѣмъ безъ різницѣ народности и вѣры свободу и майно. Державы надѣють ся, що Кретенцѣ схотять розумѣти вагу тыхъ слівъ. Всѣ мають зложити оружє. Державы бажають спокою и ладу на островѣ, а въ разѣ потребы будуть знати, якъ на силу выконати свои постановы. Державы числять на помочь христіянъ и магомеданцівъ при переведеню дѣла, котре має запевнити Кретенцямъ спокій и гараздъ.

Амбасадорамъ въ Царгородѣ припоручено выготовити докладній внесеня що-до будучои автономіи Креты. Пѣсля вѣстей зъ Берлина за починомъ Россіи державы знову застановляють ся надъ справою именованя чорногорского наслѣдника престолу кн. Данила тымчасовымъ губернаторомъ Креты.

Polit. Corresp. доносить зъ Канеѣ, що д. 17. с. м. одинъ корабель австрійскій слѣдивъ за якимсь суднімъ, що зближало ся до берегівъ Креты, а мало везти амуніцію и живность. Тогдѣ повстанцѣ стали стрѣляти на залогу австрійского корабля, а той, давши кількa выстрілівъ зъ пушокъ, затопивъ те судно и розбігнавъ повстанцівъ. Залога затопленого корабля повыскакувала на море и добила до берега та такимъ чиномъ уратовала ся.

Французкій корабель, що вѣзъ на Крету 600 жовнірівъ, осівъ на мілинѣ; иншій корабель забравъ залогу и той відділъ войска та поплывъ дальше.

На однімъ россійскімъ кораблі підъ Кретою пукла бомба и поранила та повбивала богато людей зъ залоги. Д. 17. с. м. відбувъ ся въ Канеѣ похоронъ 21 погибшихъ моряківъ. Въ похоронѣ взяли участь адміралы и відділы моряківъ всѣхъ державъ.

Полковникъ Васосъ дістав приказъ перебрати ся въ горы до Сфакіи и тамъ укрѣпити ся. Сфакія лежить въ провінціи Канеѣ, але на полудни острова, и доси Туркамъ нѣколи ще не удало ся дотерти ажь до той природнои твердині повстанцівъ. Тілько заходить одна трудність: якъ Васосъ, котрый все таки має зъ собою 4000 войска, выживить ся въ тій пустій краині, де мабуть навѣть пасовискъ для овець є не багато?

Выборы зъ мѣстъ.

Вчера відбували ся выборы 13 послівъ зъ курій мѣскои. Выбрано лишь 11 послівъ, бо у Львовѣ нѣодинъ кандидатъ не одержавъ абсолютнои більшости и тѣснѣйшій выборъ відбуде ся въ второкъ 23. н. ст. марта.

Львівъ. На 9051 управненыхъ до голосованя відано 5338 важныхъ голосівъ, тожь абсолютна більшість выносила 2670. Ставало пять кандидатівъ: Д-ръ Пентакъ, д-ръ Дулемба, д-ръ Лозиньскій, д-ръ Кароль Левакоскій и Генрикъ Реваковичь. Перші три кандидаты выступали підъ окликомъ безвзглядної солідарности въ колѣ польскімъ, а два послѣдній яко кандидаты сторонництва людового.

Відано голосівъ: на д-ра Пентака 2665, на д-ра Дулембу 2.549, на д-ра Лозиньского 1281, на д-ра Левакоского 1924 и на Реваковича 1908. Нѣхто не одержавъ абсолютнои більшости. До тѣснѣйшого выбору (въ второкъ 23 марта) приходять: д-ръ Пентакъ, д-ръ Дулемба, д-ръ Левакоскій и Реваковичь.

Краківъ. Польскій комітетъ центральный атвердивъ кандидатуры дотеперѣшныхъ послівъ „демократівъ“ Соколовского и Вайґля; однакъ краківскій консерватисты підпирали кандидатуру д-ра Каспарка, а знов жиды підпирали кандидатуру д-ра Поппера. При голосованю одержали: д-ръ Соколовскій 1833, д-ръ Вайґель 1754, д-ръ Каспарекъ 856 и д-ръ Попперъ 1135 голосівъ.

Выбраній послами: д-ръ Августъ Соколовскій и д-ръ Фердинандъ Вайґель.

Бяла-Новый Санчь Величка. На 1447 голосуючихъ одержали: кандидатъ комітету центрального ексміністеръ д-ръ Стан. Мадейскій 839 голосівъ, кандидатъ жидівъ д-ръ Зайнфельдъ 250 а кандидатъ демократичный д-ръ Лазарскій 354 голосівъ.

Выбраный посломъ д-ръ Станиславъ Мадейскій.

Тарнівъ-Бохня. Ставали три кандидаты: комітету центрального д-ръ Рутовскій, тарнівскои інтеліґенціи д-ръ Беноні и тарнівскихъ жидівъ д-ръ Шіцеръ. Одержали голосівъ: д-ръ Рутовскій 1272, д-ръ Беноні 200 и д-ръ Шіцеръ 356.

Выбраный посломъ дотеперѣшный посолъ д-ръ Тадей Рутовскій.

Ряшівъ-Ярославъ. Пѣсля компромісу мѣжь тыми обома мѣстами ставлявъ снимъ разомъ кандидата Ярославъ, а бувъ нимъ професоръ ґімназіяльный Іос. Рихликъ. На 1187 голосуючихъ одержавъ Рихликъ 1103 голосівъ.

Выбраный посломъ Іосифъ Рихликъ [въ минувшій каденціи бувъ посломъ Ст. Єнджейовичь].

Перемышль-Городокъ. Комітетъ центральный полишивъ до выбору двѣ кандидатуры: підпирану Городкомъ д-ра Ген. Колішера, властителя фабрики паперу въ Черлянахъ и підпирану Перемышлемъ радника судового д-ра Бенчевского. При голосованю одержали: въ Перемышли д-ръ Колішеръ 810, и д-ръ Бенчевскій 594 голосівъ; въ Городку: д-ръ Колішеръ 643 а д-ръ Бенчевскій 167 голосівъ, — разомъ д-ръ Колішеръ 1453 а д-ръ Бенчевскій 661 голосівъ.

Выбраный посломъ д-ръ Генрикъ Колішеръ.

Самбіръ-Стрый-Дрогобичь. Комітетъ центральный затвердивъ кандидатуру дотеперѣшного посла д-ра Рошковского. Противъ сеи кандидатуры була поставлена руска кандидатура д-ра Євг. Озаркевича и кандидатура самбірского мѣщаньства д-ра Лукіяна Гумецкого. Відано голосівъ: въ Самборѣ на Гумецкого 247, на Рошковского 526; въ Стрыю: на Озаркевича 118, на Рошковского 579; въ Дрогобичи: на Озаркевича 6, на Рошковского 665. —

Выбраный посломъ д-ръ Ґуставъ Рошковскій.

Станиславівъ-Тисьменица. Нт 1518 голосуючихъ, відано голосівъ: на міністра скарбу д-ра Льва Бѣлиньского 1484, а на Пернерсторфера 32.

Выбраный посломъ міністеръ скарбу д-ръ Левъ Бѣлиньскій.

Бережаны-Тернополь. Выбраный майже одноголосно (1425 голосами на 1433 голосуючихъ) міністеръ для Галичины д-ръ Едвардъ Рітнеръ.

Броды-Золочівъ. Ставали два кандидаты жиды: д-ръ Быкъ, підпираный комітетомъ центральнымъ, и д-ръ Блохъ, рабінъ фльоріс-дорфскій, на власну руку. Дістали голосівъ: д-ръ Быкъ 1026, а д-ръ Блохъ 161.

Выбраный посломъ д-ръ Еміль Быкъ.

Коломыя-Снятинъ-Бучачь. Ставали два кандидаты жиды: дотеперѣшный посолъ д-ръ Трахтенбергъ адвокатъ коломыйскій и д-ръ Гольдгамеръ, адвокатъ тарнівскій. Відано голосівъ: на Трахтенберга 2091, на Гольдгамера 1954.

Выбраный посломъ д-ръ Максъ Трахтенбергъ.

Такъ отже выбрано зъ мѣстъ (на 11 мандатівъ): 5 польскихъ демократівъ, 2 міністрівъ, 1 ексъ-міністра и 3 Поляківъ mojżeszowego wyznania.

НОВИНКИ.

— Зъ Станиславова пишуть намъ: Вконци дочекались мы увільненя увязненого въ передодень выбору зъ IV. курії о. Баріша, пароха зъ Угринова. Русины довѣдали ся, що сего борця за права народу мають нинѣ [т. є. 17 н. ст. марта] о 7-ій годинѣ вечеромъ выпустити на волю. Передъ судовою салею зібрало ся много народу — найбільше [около сего] селянъ зъ Угринова, де о. Баришь есть парохомъ, и станиславівскои рускои молодежи. Зъ-передъ салѣ судовои рушили о 7-ій годинѣ всѣ передъ браму вязниці, співаючи „Многая лѣта“, а передъ самою брамою відспівано пѣсню „Шалійте, шалійте“. Втімъ отворила ся тюремна брама и выйшовъ о. Баришь. Парохіяне та молодѣжь вхопили его на руки и на покликъ одного зъ молодежи: „Тому, що потерпівъ за насъ, сотвори Господи многая лѣта!“ — відспівано гучно „Многая лѣта“. О. Баріша стрѣтила его подруга зъ сестрою, а коли они всѣли на бричку, селяне відчепили конѣ и вкупѣ зъ молодѣжю потягли відъ ринкомъ по-при руску катедру ажь до Народнои Торговлѣ, співаючи по дорозѣ „многая лѣта“, „Миръ вамъ братя“, Шалійте“, „Ще не вмерла Украина“. При Народній Торговли бричка остановилась, а о. Баришь, злізши зъ нея, на дверехъ Народнои Торговлѣ подякував збірнымъ за овацію сими словами: „Мои панове! Я не годенъ тои чести, яку Вы менѣ вчинили [голосы: „годенъ! годенъ!“] Дякую Вамъ зъ цѣлого серця! Заспівайте-жь теперь „многая лѣта“ нашій матери-Руси, нашому бідному народови!“ Зразъ понесло ся знов грімке „многая лѣта“, відтакъ „Шалійте, шалійте“, „Ще не вмерла Украина“ и молодѣжь спокійно розійшла ся домівъ, а селяне лишили ся ждати на свого пароха, котрого повитала въ Народній Торговли станиславівска руска інтеліґенція. Перепонъ зі стороны сторожи безпеченьства не було жадныхъ, бо всѣ ви члены поховали ся до ратуша. Знаючи, що нашій противники будуть заразъ голосити про „москвофільско-радикальній бунты“, ще разъ зазначую, що все відбуло ся якъ найспокійнѣйше. — *Наочный свѣдокъ.*

— Для потерпівшихъ при выборахъ передали на мои руки Р. Т.: О. Антоновичь 2 зр., о. Кап. 1 зр., о. Озар. 1 зр., панѣ Марія Круч. 8 зр. 50 кр. [въ томъ 5 зр. відъ Стад.]. А на памятникъ на гробѣ бл. п. Петра Стасюка: Д-ръ НН. 20 зр., О. Л. 50 кр., а зъ попередными разомъ 36 зр. — Зъ сумы сеи передано на руки д-ра Гібля, адвоката въ Яворовѣ, для порубаного Яремія зъ Мужиловичь 7 зр. [д-ръ І. Гібль взявъ на себе правну оборону ч. Яремія], а 20 зр. 50 кр. выслано до Станиславова на руки д-ра М. Бучиньского. Позістає ще у мене зъ днемъ 18 марта 8 зр. 50 кр. — *В. Нагірный.*

— Читальню „Просвѣты“ въ Кобильници рускій замкнувъ дня 17 с. м. комісарь Табо, а дверѣ запечатавъ лякомъ — за те, що въ читальни знайшовъ жандармъ кусникъ паперу, на котрімъ бувъ списъ хрунівъ. При тімъ сумнімъ обрядѣ не було нѣкого зъ выдѣлу анѣ зъ читальниківъ, лише відтъ Кіблеръ и комісарь.

— Що дѣялося въ Перемышли въ день выборівъ зъ курії сѣльскои? Kurjer Przemyski доносить: Аґітаціи при выборахъ не було нѣякои, а однакъ приарештовано и придержано въ арештахъ поліційныхъ 11 выборцівъ-селянъ и о. Захаріясевича. — По мѣстѣ розставлено войско: на головнімъ одваху двѣ компаніи пѣхоты, на площи коло староства швадрону уланівъ и компанію пѣхоты, — а все те войско стояло ажь до пізного вечера. — Дальше арештовано посла Козакевича, коли выходивъ зъ будынку судового, де відвѣдавъ придержуваного въ слѣдчій вязници Желящкевича. Козакевича відставлено до поліції, а о год. 12-тій велено ему відъѣхати до Львова. На хвилю передъ відъѣздомъ повізду прибувъ на дворець секретарь староства Ольшевскій и приказавъ сейчасъ увільнити Козакевича. Приказъ увільненя выдало телеґрафічно львівске намѣстництво, до котрого удавъ ся въ тій справѣ зарядъ львівскои партіи соціялъ-демократичнои.

— Обыватель чи староста? Оповідають въ Перемышли таку исторію: Въ часѣ выборівъ зъ 5. курії въ мѣстѣ Перемышли підійшовъ до старосты Лянікевича якійсь робітникъ и поклепавши его по рамени сказавъ: „Що-жь обывателю, на кого будемъ голосувати?“ Староста змішавъ ся, але зразъ и відповівъ: „Я не обыватель ино староста!“ Але и робітникъ не дарувавъ відповіди: „Якъ то не обыватель, тажь будешь разомъ зі мною голосувати, отже мы оба обыватель.“ За таку „смілість“ велівъ Лянікевичь арештувати робітника, однакъ судъ его зразъ увільнивъ.

— Въ справѣ выбору посла въ Жовкви-Равѣ-Сокали одержали мы відъ оо. Юліяна Кашубинського и Іосифа Пелеха, засѣдавшихъ яко члены комісіи при выборѣ посла зъ IV курії въ Жовкви, отсе спростоване чиселъ голосівъ упавшихъ на обохъ кандидатівъ: Д-ръ Король дістав: въ Жовкви 90 голосівъ, Вахнянинъ 114, оденъ голосъ уневажнено; въ Равѣ: д-ръ Король 126, Вахнянинъ 98, а въ Сокали: д-ръ Король 94, Вахнянинъ 132. Отже сума: Король 310, Вахнянинъ 344, а нѣякихъ розстрѣленыхъ голосівъ не було.

— Въ сали Народного Дому найдено въ середу підчасъ концерту Шевченківского срібну бранзолету. Властителька зволить, подаючи близшій опис бранзолеты, заголоситись по ню до проф. Волод. Шухевича, Львівъ ул. Чарнецкого ч. 26.

— П. Володимиръ Лаврівскій, родомъ зъ Збулокъ читальни ім. голова товариства „Сїч“ у Відни, рівнож б. голова „Академічной Громады“ въ Краковѣ, осягнувъ въ университетѣ віденьскімъ степень и титулъ доктора всѣхъ наукъ лікарскихъ. П. Лаврівскій звістный такожь зъ літературныхъ працъ.

— Законъ ловецкій, ухваленый торікъ більшостію соймовою, одержавъ цѣсарску санкцію.

— Цѣсарь выѣздить нинѣ зъ Капъ Мартенъ и прибуде до Відня въ суботу вечеромъ. На Капъ Мартенъ перебувъ цѣсарь майже три тыждні.

— Пробудокъ життя весняного. Зима у насъ була сего року незвычайно лагідна а и провесна тепла. Вже кількa днівъ мали-сьмо въ Львовѣ дуже хорошихъ, дѣйстно весняныхъ. Правда, що погода на провеснѣ дуже змінна, а вже нинѣ рано стало мрачно и заслотило. Все-жь таки починає вже при-

рода поволи пробуджуватись до нового житя. И такъ примѣромъ вчера [18 н. ст. марта] въ полудне бачили-сьмо на улици Личаковскій мотыла дневного весело лѣтаючого въ воздухахъ. Бувъ то *цитринець* [Rhodocera rhamni] такъ названый вѣдъ хорошои цитриновои барвы своихъ крилъ. Цитринець, рѣвно якъ и другій *дневники* вчасъ на провеснѣ у насъ проявляючій ся — то мотылѣ торѣчній ще, котрій всю зиму перебувають въ просоню, въ станѣ заковязлѣмъ скрывшись въ щелины деревъ, въ розпалины коры, въ дуплавій пнѣ, въ разѣлины скалъ, пѣдъ опавше листе и т. п. Въ теплѣйшій днѣ провесны пробуджують ся сій комахи, а лучѣ сонця вызаблюють ихъ зъ безпечныхъ схованокъ — они вылѣтують тогды звычайно въ полудневый часъ и бують кѣлька годинъ въ блеску сонѣчнѣмъ та небавки опять крыють ся, коли пополудни воздухъ похолоднѣе. Окрѣмъ тыхъ и иншихъ перезимованыхъ мотылѣвъ однакожь такожь *вылягають ся* зъ куколъ на провеснѣ декотрій зъ нѣчныхъ мотылѣвъ, а именно яко одинъ зъ найранше у насъ являючихъ ся *новорѣчныхъ* вже мотылѣвъ заслугуе на згадку *морѣзоватокъ* [Phigalia pedaria], котрого самець мае крила „морѣзоватій“ т. в. сиваво-бѣлій, мовь морозъ або иней, а самочка неоказна о крилахъ знайдѣлыхъ, ледви слѣдныхъ зовсѣмъ не може лѣтать. Усѣльница морѣзоватка живе на рѣзныхъ деревахъ листяныхъ, якъ въ лѣсахъ такъ и въ садахъ, мае лише пять паръ нѣгъ и причисляе ся тому до такъ званыхъ *плаунѣвъ*. — *В.*

— Урядъ податковый въ Сѣнявѣ коло Ярослава задумавъ невыслѣдженый доси злочинець обѣкрасти въ ночи на 16 марта. Зъ комѣрки выбивъ дѣру въ стѣнѣ и дѣставъ ся до комнаты урядовои; тутъ вырвавъ замокъ вѣдъ зелѣзныхъ дверей комнаты касовои и зачавъ роботу коло касы зелѣзнои. Але не вдѣявъ нѣчого, покинувъ роботу и забравъ лишь зѣ столикѣвъ урядникѣвъ кѣлька зр. готѣвки.

— Про дефравдацію въ краковскѣмъ товариствѣ обезпечень доносять вѣденьскій газеты, що агентъ товариства въ Бялѣй, Романовскій, мавъ здефравдувати около 45.000 зр. Заразомъ подають, що Романовскій, утѣкши за границю, вѣдобравъ собѣ житє.

— Епідемічній недуги появили ся въ селахъ пѣдъ Львовомъ, а то тифъ черевный въ Скнилові, а кѣръ въ Зубри и Козельникахъ, — длятого мѣскій фізикатъ остерѣгае публику, щобы молоко зъ тыхъ мѣсцевостей приймали лишь въ чистыхъ посудинахъ, рѣвножь щобы уживали се молоко ино пореварене ажь до степени кипятку.

— Дирекція почтъ и телеграфѣвъ у Львовѣ оповѣщуе, що въ наслѣдокъ розпорядженя міністерства торговлѣ зъ дня 15-го с. м. всѣ почтовій посылки, котрій пѣдлягають оплатѣ (отже й письма зъ деклярованою вартостію и пакеты) и надають ся за зворотнымъ рецепісомъ, мають бути франкованій при надаваню, бо въ противнѣмъ разѣ не будуть принятій до почтового транспорту. Та постанова вѣдносить ся такъ до внутрѣшного обороту австро-угорскои монархіи, якъ такожь до обороту зъ Угорщиною и окуповаными краями.

— Ц. к. краєва рада шкѣльна ухвалила на засѣданю зъ 15-ого с. м.: затвердити выборъ о. Ом. Криницкого зъ Бобятина и Едв. Никоровича зъ Ульгѣвка на вѣдпоручникѣвъ рады повѣтовои до ц. к. окружнои рады шкѣльнои въ Сокали.

— Выдѣлъ повѣтовый, пархи и адвокатъ. Выдѣлъ рады повѣтовои въ Бережанахъ розвеславъ дня 3. марта 1897. ч. 562. окѣlnik до всѣхъ урядѣвъ парохіяльныхъ мѣстячій въ собѣ рескриптъ Выдѣлу краєвого зъ дня 1. лютого 1897 ч. 5.721. зъ постановою що особы зараженій коростою [пархами] не потребують приходити до шпиталѣвъ, бо тую недугу можна вылѣчити домашными средствами, а такимъ способомъ запобѣгне ся переповненю шпиталѣвъ. Окѣlnik той, яко урядове письмо, розбійшло ся *вѣльне вѣдъ оплаты почтовои*. Его мали душпастырѣ въ одвѣтный способъ оголосити. Але яке жь було зачудованє адресатѣвъ, коли въ тѣй самѣй куверті зъ фірмою „Wydział rady powiatowej w Brzeżanach“ знайшли ще другу куверту заадресовану до уряду парохіяльного, а въ нѣй повѣдомленє такого змѣсту: *Стампіля почт. П. Т. Маю честь повѣдомити, що з днем нинішним отворивем канцелярію адвокатску в Бережанах при улици Костюшка побіч суду окружного. З поважанем Др. Яків Равич*". — Отже повысшій наголовокъ „Выдѣлъ повѣтовый, пархи и адвокатъ“, хотяй ти слова не мають зъ собою нѣякои звязи, вповнѣ оправданый. Они знайшли ся „pod jednym dachem“ або въ одній куверті выдѣлу рады повѣтовои яко omne trinum perfectum и звѣстили свѣтови двѣ новины: 1) що пархи можна лѣчити дома, 2) що въ Бережанахъ отворивъ д ръ Равич адвокатску канцелярію. Намъ однакъ здае ся, що хотяй д-ръ Равичь есть вереемь, то не набувъ такихъ привілеѣвъ, щобы мѣгъ розсылати свою рекляму въ кувертахъ нефранкованыхъ рады повѣтовои хоть-бы навѣть зъ „окѣlnik-омъ о пархахъ“...

— Противъ виновникѣвъ зелѣзничон пригоды пѣдъ Станиславовомъ, машиніста Червенцля, кондуктора Гоманьского и будника Дзедзіца вѣдбула ся судова розправа въ Станиславовѣ. Трибуналъ засудивъ машиніста на 5 мѣсяцѣвъ острои вязниці, а другихъ увѣльнивъ.

— Щедрый даръ. Директоръ галицкого гипотечного банку у Львовѣ, Мавр. Лазарусъ, назначивъ при нагодѣ свого 30-лѣтного службового ювілея 100.000 зр. на основанє шпиталю для 80 хорыхъ у Львовѣ. Шпиталь мае бути основаный въ якъ найскоршѣмъ часѣ, а если бъ згадана сума не выстала на его побудованє и обезпеченє всѣхъ потребъ, фундаторъ обѣцявъ пожертвовати ще додатково суму 20.000 зр.

— Надъ побѣльшенємъ платнѣ о фіцирамъ ведуть ся теперь нарады въ міністерствѣ вѣйны. Зъ комунікату помѣщеного въ офіціяльнѣмъ Fremdenblatt-ѣ видко, що міністерство успокоюе офіцерѣвъ, щобы не нарѣкали на упослѣдженє въ порѣвнаню зъ урядниками, котрымъ вправдѣ вже признано пѣдвышенє платнѣ, але ще его не дают. Вѣйскова адміністрація буде старати ся всѣми силами выеднати такъ для офіцерѣвъ якъ и для ихъ вдовиць и сиротъ, лучшу платню. Передовсѣмъ мають бути значно пѣдвышеній платнѣ высшихъ ранґъ, т. в. капітанѣвъ, пѣдполковникѣвъ, генералъ-майорѣвъ, а посереднѣ ранґи одержать скромнѣйшій пѣдвышенія. Комунікатъ, вказуючи офіцерскимъ кругамъ на трудности, якій мусять поконати вѣйскова адміністрація, щобы роздобути потрѣбній на те грошѣ, впевнюе, що все те в лише квестією часу и кѣнчить словами: „Не в також в оправданою надѣя, що населенє, платячи податки, охотно приложить руку до сей постановы, котра пѣднесе вѣйско о оденъ степень высше на дорозѣ великодержавного розвою. Населенє знае прецѣнь, якій великій вымогаючо що до характеру, тѣла и духа ставлять труды и недостатки въ житю и карієрѣ офіцера.“ Намъ здае ся, що се за надто чорный поглядъ на житє офіцерѣвъ. Въ порѣвнаню зъ цивільными урядниками такъ кепско вже имъ таки не живе ся...

— Автографъ зъ часѣвъ Хмельницкого. Якійсь Фатихъ-Халитовъ зъ Казани, якъ доносять россійскій газеты, прислався до бурмістра Кіева листъ, въ котрѣмъ предкладае, щобы закуплено вѣдъ него оригінальне письмо Магомета VI до Богдана Хмельницкого. До листу долучена копія сего письма, котре въ оригіналѣ мае два аршины девяты и одинъ аршинъ ширины. Письмо добре заховане и дають за нег 200 рублѣвъ, але власитель волить продати документъ кіевскій радѣ мѣскій. Листъ Фатихъ-Халитова и копія документу передаю проф. Антоновичеви до розслѣду и остаточного орѣчення.

Посмертній — ‡ — оповѣстки.

Мальвина зъ Вѣтошиньскихъ Ковальска, жена о. Тита Ковальского пароха въ Спасовѣ, упокоила ся по довшѣй недузѣ. Похороны вѣдбули ся 19 н. ст. марта. В. ѣ. п.

Наука, штука и література.

— „Зорі“ ч. 5 з 13 марта мѣстить: „Похорони Т. Шевченка“, нарисъ до біографіи О. Я. Конискаго; початокъ оповѣданя Т. Шевченка „Безщасний“ въ перекладѣ О. Я. Конискаго; ствшокъ Б. Грѣнченка; продовженє драмы „Ясні зорі“ Б. Грѣнченка; стихъ В. Щурата „Се не декадент“; записку головного начальника „Управленія на дѣламъ печатѣ“ про Т. Шевченка въ перекладѣ М. Вороного; „Дрібні факти з ж тя Т. Шевченка“ М. Вороного; статю „Поезия зівялого листя в виду суспільних завдач штуки“ В. Щурата; оповѣстки и критичній замѣтки, хроніку и бібліографію. — Зъ илюстрацій мѣстить се число: Видъ мо илы Т. Шевченка и два виды зъ мѣста Кіева. — Россійско украинскаго словаря выйшовъ зъ снмъ числомъ „Зорі“ пѣварку 25-ый [стор. 207—214 вѣдъ слова „Пророкъ до „Прочистить“].

Господарство, промыслъ и торговля.

— *Ц. к. Дирекція зелѣзниць державныхъ оповѣщуе:*

На шляху Ицканы-Сучава привернено въ части рухъ всѣхъ поѣздѣвъ дня 14-го с. м. зъ поѣздомъ ч. 4.553. Рухъ нѣчныхъ поѣздѣвъ ч. 4.451, 4.452, 4.459 и 4.460 остане еще якійсь часъ повздержаный.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Конкурсы. Выдѣлъ повѣтовый въ Перемышлянахъ розписуе конкурсъ на посаду лѣкаря окружного въ Дунаєвѣ. Лѣкарь буде побирати: 500 зр. рѣчно платнѣ, 300 зр. на кошты подорожѣ, 150 зр. додатку вѣдъ громады Дунаєва и 24 метрѣвъ дерева на опалъ вѣдъ обшару двѣрского въ Дунаєвѣ. Поданя вносити до 15 цвѣтня с. р. до выдѣлу рады повѣтовои въ Перемышлянахъ.

Телеграмы „Дѣла“.

Римъ 19. марта. Блькада Креты начне ся въ недѣлю 9. 21. с. м. передъ полуднемъ. Дотычне повѣдомленє мае бути нинѣ доручене въ Атенахъ и въ Царгородѣ. Команданты европейскихъ кораблѣвъ вѣзвали Грецію до вѣдкликаня грецкихъ кораблѣвъ зъ-пѣдъ Креты, инакше грозять ихъ силою вѣдтамъ выдалити.

Канеа 19. марта. Коло Ретимна бють ся Греки зъ Турками.

Берлинъ 19. марта. Въ парляментѣ внесли польскій послы знова интерпеляцію до правительства въ справѣ розвязуваня выборчихъ зборѣвъ за те, що бесѣдники промавляють по польски.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканій легки	12 „
Флячки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій винѣ по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напатковъ заосмотрена кухия.

79 1—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Александеръ Царевичъ

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малюе церковній образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальній письма, мае вѣнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 103 ?

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренѣвка и т. н. горѣвки упривілеяваній и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. антикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Голлеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 314—?

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа Пѣвн.-Америка Австралія

Азія Полудн.-Америка Африка

Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє зелѣзничихъ білетѣвъ на зелѣзницѣ пѣвн Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ моваxъ удѣляе выключно генеральна агентура. 87 2—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

Руска Публика

зволить ласкаво вспирати

РУСКУ ТРАФІКУ

продажъ стемплѣвъ и пр. у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

Зъ надежнымъ почтеніемъ

Модеста Филиповска.

89 2—3

Пѣвець церковный

жонатый, зъ вѣдповѣднымъ голосомъ теноровымъ, знаючій точно уставъ церковный, Ирмалогіонъ и може провадити высшій хоръ спѣву, а такожь мѣгъ бы обняти писарку громадску и выказати ся свѣдоцтвами — глядить вѣдповѣдноі посады. *Григорій Гутей* въ Судовій Вишни. 86 2—3

Куплю ХАТУ на селѣ.

Адреса: „СНАТА“ poste restante Львѣвъ. 85 3—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пѣдгѣрцяхъ п. Стрый

принорученъ

насѣня ячменѣвъ, вѣвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевій;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дрѣбъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 8—15

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ВАННЫ довгій лякированій по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24, насѣдовій по зр 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатній по зр. 8·50, 17 и 30

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву			
„	8	Стрия і Лавочного	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Підволочиск і Бродів	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
мішаний	1.35	Янова	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	„	10.25	Черновець і Сучави
			поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів			
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	мішаний	3	Янова
			особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова			
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
поспіш.	8.45	Кракова	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	мішаний	7.50	Янова
			особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. — Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 55 Львовъ, Субота 8 (20 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платнй у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатнемъ

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:	
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр.	на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанй вѣльнй вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклй принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншй доношеня приватнй числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

До всѣхъ честныхъ Русинѣвъ.

Братя!

Зъ днемъ выбору послѣвъ зъ IV-ои курій скѣнчила ся перша половина патріотичнои Вашои роботы — а теперь настала друга, такожь **безконечно важна**.

Якъ всѣ мы знаемо — **на галицкѣй Руси не було анѣ одного округа выборчого, де бы выборы** — почавши вѣдъ першихъ правыборѣвъ а скѣнчивши на дни 16-ого марта — **вѣдбули ся легально** Черезъ те ледви тѣлько въ трехъ округахъ удало ся рускому народови перевести выборъ посла по своѣй воли.

Отже **теперь иде о то, щобы незаконно переведенй выборы послѣвъ повалити** — и ось, Братя, тая друга половина патріотичнои Вашои роботы.

Зъ кождого округа мусять выборцѣ внести **протестъ до рады державнои**. Злегковаженє и занедбанє сего було бы непростимымъ грѣхомъ супротивъ пролитои крови и страждань тысячѣвъ потерпѣвшихъ братѣвъ нашихъ. Ганьбою покрывъ бы ся той повѣтъ, де бы нашй люде занедбали внести протестъ...

Протесты мусять бути внесенй **до трехъ днѣвъ** по торжественнѣмъ вѣдкрытю рады державнои. Часъ уже короткій, бо сесія рады державнои зачинає ся вже 27 н. ст. марта, отже **спѣшѣть ся!** Найлучше бы було, якъ бы всѣ протесты увѣйшли до президіи рады державнои уже въ дни 27-ого марта.

Зѣбранемъ матеріялѣвъ до протестѣвъ мусять всюда занятися **комітеты повѣтовй, а всѣ люде доброи волѣ** повинній имъ станути радо и щиро до помочи. Въ протестѣ не повинно хибнути **анѣ однои незаконности**, яка стала ся въ окрузѣ выборчѣмъ. **Тысячѣ а тысячѣ фактѣвъ незаконности** покажуть послѣдній „галицкй выборы“ въ правдивѣмъ свѣтлѣ — а коли се стане ся, мы не гадаемо, щобы рада державна перейшла до порядку дневного надъ тою **нечуваною кривдою рускаго народу!**

Отже ще разъ кличемо до Васъ и заклинаемо Васъ, дорогй Братя: **выготовляйте и вносѣть протесты!**

Vigilantibus jura!

Спаси-Бѣгъ за добре слово!

Зъ захѣднои Галичины наспѣли для народу руского двѣ заявы сочувствія по поводу остатныхъ выборѣвъ.

Одна заява — то переслана на руки редакціи „Дѣла“ зъ Кракова телеграма ухвалена зѣбраными на выборъ посла зъ V-ои курій въ Краковѣ выборцями-селянами. Телеграма зачинає ся словами: „Polski lud Ruskiemu ludowi wyraża boleść i współczucie, wspólnym wrogom wzgardę — —“ и т. д. [Телеграму сю мы зложимо на памятку до архіву „Просвѣты“.]

Другу заяву — надѣслала на руки редакціи „Гром. голосу“ polska młodzież postępowa зъ Кракова, при присылцѣ грошевои жертвы на родины убитыхъ и раненыхъ при правыборахъ. Честна ся молодѣжь не тѣлько закладає протестъ противъ насильствъ, якй сповняють ся на Русинахъ, але ще выразно заявляє, що у всхѣднѣй Галичинѣ — „panowanie mniejszości polskiej nad większością ruską jest rzeczą nie moralną i zasadniczo niesprawiedliwą, tem bardziej, że przy rozbudzonej świadomości narodowej ludu ruskiego bez pomocy wojska i żandarmeryi utrzymać się nie da.“

Дещо зъ выборчои статистики.

По выборахъ, такъ якъ по битвѣ, приходить черга мѣжь иншимъ и на статистику, бо даты статистичнй можуть наглядно показати, зъ якими силами обѣ стороны ставали до бою, якою бѣльшостію одній перемогли другихъ и скѣлько то, якъ звычайно въ бою, „полягло на полю славы“. Зъ довгихъ рядѣвъ цифръ пластичнѣйше стане передъ очима и вартѣсть побѣды и величана пораженя, а що найважнѣйше, можна зъ тыхъ цифръ вывести дуже цѣннй заключеня та ставити премісы на будучнѣсть Одно лишь при тѣмъ услѣвѣ щобы цифры були правдивй.

Зъ нашихъ выборѣвъ маемо такожь даты, и то двоякй: одній що-до убитыхъ, раненыхъ и увязненыхъ въ часѣ правыборѣвъ и выборѣвъ, а другй що-до вѣдданыхъ голосѣвъ при выборахъ. Зъ першихъ датъ можемо наглядно пересвѣдчити ся, якъ пѣдготовляли ся у насъ выборы, а зъ другихъ мусимо на разѣ принятй, хто выбраный посломъ. За першими датами нема що глядати въ урядовыхъ комунікатахъ, але мимо того они записанй кровію въ памятй народа по вѣчнй часы и будуть ему пригадувати выборы зъ марта 1897 р. Тѣ даты переходять вже до исторіи, а она вже розкаже народови рускому, чия правда и чия кривда...

Натомѣсть що-до результату выборѣвъ маемо урядово оголошенй даты, и ними можна бы покористувати ся въ статистичныхъ выводахъ. Однакъ мы сего не зробимо, бо, лагѣдно кажучи, не маемо довѣрія до тыхъ датъ. Здавало ся, що тайнѣсть голосованя буде у насъ въ Галичинѣ запорою бодай одного зъ численныхъ и рѣзнородныхъ надужить выборчихъ. Практика показала инакше. Тайнѣсть голосованя послужила декуды до тайного уложеня остаточного результату выборѣвъ. Донесеня карнй, а въ слѣдъ за тымъ и слѣдства карнй повинній розкрыти тайну практичного примѣненя тайности голосованя при галицкихъ выборахъ. Картка голосованя, котра мала бути запорукою тайности голосованя, вѣддала при ручнѣй маніпуляціи неоцѣненй услуги, а навѣть бѣльшй, якъ давнѣйше явнѣсть голосованя. Картки голосованя були вѣддавай до повнои диспозиціи аґітаторѣвъ; они мали ихъ пѣдъ руками въ довѣльнѣй скѣлькости и могли робити зъ ними все, що въ данѣмъ случаю було потрѣбне. Примѣрѣвъ можна бы навести дуже много (якъ свѣдчать справозданя нашй зъ руху выборчого), але тутъ обмежимо ся на публичну заяву кс. Тренчара зъ Горлицкого „При тѣснѣйшѣмъ голосованю въ Горлицяхъ — заявляє сей ксьондзъ публично — выдавано выборцямъ готовй картки зъ именемъ Знамировского. Чистыхъ картокъ селянамъ не давано. Я упѣмнувъ ся о чистй картки. Выдано 4 картки, бѣльше вѣдмовлено, кажучи, що готовыхъ картокъ нема. Я поучавъ выборцѣвъ, щобы черкано имя Знамировского та за се комісарь Пясецкій выдалявъ мене зъ будынку староства.“ Сей одинъ примѣръ свѣдчить наглядно, якъ маніпульовано зъ картками. Про иншй маніпуляціи знають тѣ комісіи выборчй, въ котрыхъ не засѣдавъ нѣхто зъ нашои стороны. Вѣддаване картокъ а обчисленє картокъ не стояло зъ собою въ звязи, бо картки вѣддавали выборцѣ, а комісіи обчислювали, и на тѣмъ обчисленю опиравъ ся остаточный результатъ выборѣвъ.

Загальный результатъ голосованя, навѣть пѣсля урядовыхъ датъ, свѣдчить, що орґанізація зъ нашои стороны при сегорѣчныхъ выборахъ була знаменита и о много лѣпша якъ при выборахъ попередными роками. Деякй повѣты, вже въ порѣвнаню зъ выборами соймовыми въ 1895 р., зробили за сего пѣвтора року значный поступъ. Нарѣдъ схаменувъ ся и приступивъ до урны выборчов зъ свѣдомостію та сильною постановою, постояти за своими правами.

Мѣжь повѣты, що при выборахъ якъ зъ 5-тои такъ и 4-тои курій, дали бѣльшѣсть або рѣвнѣсть независимѣй кандидатурѣ, треба зачислити: мостиский, старомѣский, рудецкій, стрыйскій, жидачѣвскій, калускій, бобрецкій, равскій, перемышляньскій, рогатиньскій, товмацкій, коломыйскій, снятиньскій, городеньскій и тернопѣльскій. Въ тыхъ 15 повѣтахъ кандидаты польско-правительственнй остали ся въ меншости.

Повѣты, де голосованє лишь въ однѣй зъ обохъ курій дало бѣльшѣсть независимому кандидатови, суть: жовкѣвскій (5 та), золочѣвскій (4-та), богородчаньскій (5 та), теребовельскій (5-та), збаражскій (5-та) и скалатскій (5-та). Рѣзница въ голосованю дасть ся лишь пояснити нерѣвномѣрнымъ переведенемъ выборѣвъ; на котру курію ужито бѣльшои форсы, та дала бѣльше хрунѣвскихъ голосѣвъ.

Вкѣнци є и такй повѣты, де рѣзница вѣданыхъ голосѣвъ дуже незначна и выносить лишь кѣлька голосѣвъ, а то: яворѣвскій, пѣдгаецкій, богородчаньскій (въ 4-тій курій), борщѣвскій (въ 5-тій), чорткѣвскій, гусятиньскій и лѣсьскій (въ 4-тій).

Взагалѣ въ 27 повѣтахъ осягнули независимй кандидаты або бѣльшѣсть або незначну меншѣсть, тожь коли бы дальше освѣдомленє селяньства не уставало, можна вже теперь мати якъ найкрасшй надѣю на успѣхъ при будучихъ выборахъ. За те є деякй повѣты, такъ сказати бы, Богомъ забутй, въ котрыхъ выборцѣ суть все ще темною масою въ рукахъ староства. Першеньство пѣдъ тымъ взглядомъ належить ся повѣтови турчаньскому, вѣдтакъ наступають повѣты: добромильскій, долиньскій, надвѣрняньскій, косѣвскій, дрогобицкій, бродскій, а по части и самбѣрскій. Значный поступъ въ порѣвнаню до послѣдныхъ выборѣвъ соймовыхъ замѣтный въ повѣтахъ: камѣнецкѣмъ, борщѣвскѣмъ, бучацкѣмъ и залѣщицкѣмъ, — а се завдячити треба розбудженю свѣдомости при помочи вѣчь и зборѣвъ. Одно вѣче, н. пр. въ залѣщицкѣмъ повѣтѣ, а вже збѣльшає ся число голосѣвъ на руского кандидата о десятки. Се повинно бути вказѣвкою, на чѣмъ оперти нашу дальшу роботу.

Результатъ сегорѣчныхъ выборѣвъ не може и не повиненъ насъ знеохочувати. Противно, школа, яку нарѣдъ рускій спмъ разомъ перебувъ, выйде ему на пожитокъ, отворить незрячимъ очи, просвѣтить темныхъ, ободрить несмѣлыхъ, та доведе до повнои побѣды правды надъ неправдою и неволею.

Якъ переводились выборы?

Зъ Дрогобиччины пишуть намъ:

Выборъ зъ 4-ои курій въ Дрогобичи представляє одну велику суму беззаконностій, пресій, терориму а вкѣнци и такихъ штучокъ, якихъ не записала ще доси нѣгде лѣтопись выборча. Коли „доживотный посолъ“ Охримовичь побачивъ, що въ Стрыю и Жидачевѣ на рѣдъ нѣчимъ не дасть ся вѣдклонити вѣдъ кандидатуры д-ра Олесницкого звернувъ всѣ свои забѣги и всѣ свои силы на Дрогобичь.

Вже вѣдъ выборѣвъ зъ V ои курій представлявъ Дрогобичь правдивый станъ облоги. Тыхъ выборцѣвъ, що були выбравй для обохъ курій, зловлено въ Дрогобичи вѣдъ разу дня 11 с. м. и держано ихъ до 16-ого, не жалуючи щедрого угощеня. Саля гімнастична ужита була на магазинъ зловленыхъ выборцѣвъ. Тамъ они ѣли, пили и спали, тамъ держали ихъ, окруженыхъ мѣскими поліціянтами и всякою зволочію, котра становила легіоны поборникѣвъ за кандидатурою Охримовича. Кромѣ Охримовича и его адгерентѣвъ нѣхто бѣльше не мавъ тамъ приступу. Кромѣ того почавъ Охримовичь уже въ суботу 13-ого с. м. розсилати пѣдводы по тыхъ выборцѣвъ, котрй въ V бй курій не голосували, а въ понедѣлокъ 15-ого с. м. ловлено ихъ безъ пардону на торзѣ и спроваджувано до спѣльнои компаніи зъ пяною вже хрунѣвскою братією. Очевидно, що першою рѣчію було зревідувати карту выборчу кождого спровадженого и выписати на нѣй имя п. Ксенофонтъ. Тымчасомъ въ мѣстѣ ширено страшный терорызмъ. По всѣхъ улицяхъ крутились поліціянты, екзекуторы, стражники, безлѣчь всякихъ факторѣвъ и тьма жидѣвскои голоты, котра голосно и безлично вѣдгрожувалась кождому, хто бы посмѣвъ аґітувати противъ Охримовича. Честнй рускй выборцѣ не могли длятого навѣть на улицю показатись, лякаючи ся побоѣвъ, напасти и арештованя. Мимо того Охримовичь ще въ понедѣлокъ 15-ого с. м. не бувъ безпечный и певный себе. Зѣ Стрыя и Жидачева приходили до него вѣсти крайно непотѣшаючй, а въ дрогобицкѣмъ повѣтѣ раховано певныхъ надъ 80 выборцѣвъ, котрй постановили безусловно и рѣшучо вѣддати голосы на д-ра Олесницкого. За те правительство стануло за Охримовичемъ зъ цѣлою силою. Въ недѣлю одержало староство дрогобицке зѣ Львова приказъ, що выбору Олесницкого пѣдъ нѣякимъ услѣвямъ не можна допустити, отже Охримовича треба выбрати за всяку цѣну. Реляціи старостѣвъ зъ Жидачева и Стрыя були безнадѣйнй; оба тѣ староства рѣшучо заявляли, що Дрогобичь мусить спасати ситуацію.

На льокаль выборчій призначено комнаты магістрату, де Охримовичь яко бурмістръ бувъ господаремъ. Ще передъ выборцями заповнили сей льокаль поліціянты, стражники и урядники магістрату. Поліціянты уставились на сходахъ цѣлыми рядами, черезъ котрй мусѣли переходити выборцѣ. При дверахъ до салѣ выборчои стояли жандармы и велѣли выборцямъ показувати собѣ не лишь карты легітимаційнй, але такожь карты голосованя. На карты зъ именемъ д-ра Олесницкого кидали ся завзято поліціянты и деякимъ выборцямъ выдерли тѣ карты а сейчасъ дали карты зъ именемъ Охримовича. Мимо того около 70 выборцѣвъ увѣйшло до салѣ зъ картками выповнеными на имя д-ра Олесницкого.

О годинѣ 9-тій розпочавъ ся выборъ. Роздано картки до голосованя на комісію зъ урядовыми печатками. Була се разяча нелегальнѣсть, бо при выборѣ комісіи законъ не приписує голосованє на правительственныхъ карткахъ, а полишає сторонамъ доволѣ вѣддати свои картки. Выборцѣ попписали на розданыхъ имъ карткахъ имена членѣвъ комісіи и вѣддали тѣ картки. При голосованю на комісію було выборцѣвъ взагалѣ мало ще на сали, бо Охримовичѣвскимъ сторонникамъ тяжко було очуняти зъ вчерашного похмѣлля, и длятого склало ся несподѣвано такъ, що мѣжь вѣддаными картками було 58 на руску комісію, а лише 42 на комісію партіи Охримовича. Сей результатъ дуже затревожившъ правительственного комісаря, бо звѣстно, що своя комісія — се половина выграна. Однакъ заклопотанє пана комісаря тревало коротко, бо по короткѣмъ намыслѣ уневажнивъ двацять рускихъ картокъ яко „невыразно написаныхъ“... По такѣмъ справдѣ Соломоновѣмъ рѣшеню сеи дразливои квестіи заняла комісія мѣсця. Въ складъ комісіи увѣйшли зъ выбору Шайнеръ, Шуцманъ и Ґонсьоровскій, староста покликавъ Яна Вишневского, Рафалонта вѣйта зъ Медничь и о. Ґонтарского пароха зъ Ластѣвокъ, великого поплечника Охримовичевого, тѣ шѣсть выбрали на семого Проця Тимкова, такожь звѣстного Охримовчика. Предсѣдателемъ комісіи выбрано о. Ґонтарского.

Розпочало ся голосованє — а рѣвночасно вдерла ся до салѣ цѣла юрба аґітаторѣвъ, жидѣвъ и всякои зволочи, и она кинулась мѣжь выборцѣвъ вписуючи всюды картки на Охримовича. Въ сусѣднѣй комнатѣ два комісарѣ набивали картки урядовыми печатками, а аґітатеры носили ихъ повнй кишенѣ и насилу пхали выборцямъ. Тыхъ, котрй опирались, жидова мерзила и била. Кѣлько разѣвъ прийшла черга на священика вѣддати голосъ, жидова пѣднимала крикъ и лаяла священикѣвъ послѣдными словами. Священики перепихались до урны мовь кробъ робаки, а все те дѣялось in gratiam кандидата, котрый выступавъ пѣдъ фірмою „кандидата митрополитального“. Коли поліцай при дверехъ зажадавъ вѣдъ двохъ выборцѣвъ изъ Станнлѣ Николы Пристоя и Петра Мотики показаня ему картки до голосованя, а присутный при тѣмъ о. Криницкій, сотрудникъ зѣ Стебника, звернувъ увагу его, що се неправильнѣсть, бо голосованє есть тайне, то поліцаѣ и зволочь кинулись на него и силою выкинули его зъ магістратского подвѣря, а шефъ поліціи Zeiger, замѣсть боронити его, кричавъ: „Niech się

ksiądz zabiera, bo będzie z księdzem źle!“ На дворѣ передъ салею крутили ся рѳзнородній индівідуа, що знаходили ся въ неправнѣмъ посѣданю велького числа картокъ зъ написанымъ именемъ Охримовича и пѳдмѣнювали выборцямъ картки на Олесницкого. Одно зъ тыхъ индівідувбъ, именно Frey [членъ рады повѣтовои] хваливъ ся [на то є свѣдки], що самъ пѳдмѣнивъ сорокъ картокъ Олесницкого на Охримовича. Коли выборець Дмитро Грехъ зъ Волѣ Якубовои не хотѣвъ вѳддати своеи картки написанои на Олесницкого, тѣ посѣпаки кинулись на него, побили его, подерли на нѣмъ кожухъ, а вѳдтакъ поліціянты вѳдвели его до магістратского арешту. Є вѣродостойнѣ свѣдки, що видѣли, якъ на улици жандармъ зажадавъ вѳдъ выборця карты голосованя, перечеркнувъ на нѣй имя Олесницкого а написавъ Охримовича. Рускѣ выборцѣ, видячи тѣ страшеннѣ насильства, телеґрафували о годинѣ $10^1/_2$ до намѣстника, однакъ безуспѣшно; кажуть навѣть, що телеґрама тая зовсѣмъ не була зъ Дрогобича выекспедіована.

Голосованѳ скѳнчилось о годинѣ 11 бій. Тогдѣ почали жандармы и поліціянты выпорожнятн салю и велѣли розойти ся выборцямъ, а приходити ажь за годину, бо тогдѣ ажь зачне ся скрутинія. Атанаса Мельника зъ Якубовои Волѣ, котрый опиравъ ся и хотѣвъ лишити ся въ сали, выкинено насильно и замкнено въ арештѣ магістратскѳмъ. Вкѳнци выпорожнено салю а жандармы не впускали до неи бѳльше якъ годину нѣкого зъ выборцѣвъ. Що за той часъ дѣяло ся въ сали, се покрывае груба тайна. Зъ скрутинією ждала комісія ажь до приходу телеґрамбвъ зъ Стрыя и Жидачева.

Рускѣ выборцѣ одержали вчаснѣйше телеґрамы приватнѣ и були найлучшои надѣѣ. Въ Стрыю и Жидачевѣ мавъ д-ръ Олесницкій о 130 голосбвъ бѳльше вѳдъ Охрамовича, а тутъ выборцѣ обчислились мѣжь собою, що вѳддали на Олесницкого найменше 70 голосбвъ, отже не пѳдпадало нѣякому сумнѣвови, що Олесницкій осягнувъ бѳльшѳсть, бо упало на него 131+126+70, разомъ 327 голосбвъ, а абсолютна бѳльшѳсть навѣть тогды, коли-бы всѣ управненѣ въ Дрогобичи [243] голосували, выносила 320. Супротивъ того рускѣ выборцѣ були певнѣ побѣды. Одно лише чудувало и непокоило нхъ: длячого не пускають нхъ до салѣ, коли вже певно и урядовѣ телеґрамы зъ Стрыя и Жидачева надбйшли и скрутинія въ кождбмъ случаю могла розпочатись. Кѳльохъ священикбвъ домагало ся конечно, щобы нхъ впущено до салѣ, однакъ жандармы при дверехъ заявили имъ: „Nie wolno, bo pan starosta zakazał“. Въ тбмъ надходить ц. к. комісарь староства Таровичь и священики жалують ся передъ нимъ, що нхъ не хотять пустити до салѣ. Таровичь заявляє: „Ależ dlaczegoż by nie wolno? proszę iść!“ и самъ вбѣгае до салѣ. Священики хотять ити за нимъ, але жандармы знова заступають имъ дорогу и кажуть: „Dopóki pan starosta rozkazu nie odwoła, nie puścimy!“ За якійсь часъ выходить самъ староста и на интерпеляцію священикбвъ заявляє, що вбнъ „żadnego rozkazu nie dawał“. Доперва по тбмъ заявленю впущено выборцѣвъ около годины $12^1/_2$ до салѣ.

Розпочала ся скрутинія. Переведено ся въ спосббъ такій, що самъ уже той спосббъ про себе становить неважнбсть выбору. Передовсѣмъ переведено скрутинію въ неприсутности чотирохъ членбвъ комісіи. Предсѣдатель о. Ґонтарскій вбдчитувавъ карты въ той спосббъ, що закимъ карту отворивъ, уже оголошувавъ „Ксенофонтъ Охримовичъ“, а вбдтакъ не даввъ картки до провѣреня членамъ комісіи, лише заразъ вбдкладавъ ся на ббкъ и читавъ картку слѣдючу, а другѣ члены комісіи писали на слѣпо те, що вбнъ прогологошувавъ.

Резултатъ скрутинія упавъ на рускихъ выборцѣвъ мовь грбмъ зъ ясного неба. „Голосуючихъ 243; Охримовичъ 214, Олесницкій 27 голосбвъ, два голосы неважнѣ“. Всѣ выборцѣ рускѣ вбдъ разу спбзнали, що сей резултатъ єсть неправдивый, а сфальшованый и ложный.

Передовсѣмъ неправда, щобы картокъ могло бути вбдданыхъ 243. Въ повѣтѣ дрогобицкбмъ єсть всѣхъ въ IV бій курін до голосованя управненыхъ 243 [вѣрилістбвъ єсть кблькохъ, але при сихъ выборахъ анѣ оденъ зъ нихъ не голосувавъ, якъ се самъ староста при оголошеню результату выбору сконстатувавъ]. Зъ 243 выборцѣвъ селяньскихъ найменше десять [якъ доси сконстатовано] зовсѣмъ не прибуло на выборы до Дрогобича, оденъ [зъ Кропивника] бувъ ще день передъ выборами арештованый а двомъ [зъ Ластбвокъ] вбдобравъ тамошный парохъ о. Ґонтарскій карты легітимаційнѣ и они не голосували зовсѣмъ. Якимъ же способомъ могло голосувати 243 выборцѣвъ и зъ-вбдки могло знайтись въ урнѣ 243 картокъ?!

Результатъ выказує на д-ра Олесницкого вбдданыхъ 27 голосбвъ; тымчасомъ найменше 70 выборцѣвъ готовѣ пбдъ присягою ствердати, що вбддали до урны картки зъ именемъ Олесницкого. Значить: що найменше 43 картки Олесницкого якимсь надприродным способомъ уже въ урнѣ выборчбй перемѣнились на картки Охримовича. Якимъ способомъ се стало ся — то поки що загадка, котру имовѣрно розвяже доперва ц. к. прокураторъ державный. Однакъ зважившн, що пбсля оголошеного результату выборбвъ мавъ Олесницкій 284 а Охримовичъ 341 голосбвъ, то выходить, що по властивбмъ дорахованю тыхъ 43 голосбвъ Олесницкій дбставъ 327 а Охримовичъ 298 голосбвъ, т. є. що Олесницкій дбставъ фактично 13 голосбвъ по-ъадъ абсолютну ббльшбсть, котра выносила 314. Отже не пбдлягае сумнѣвови, що посломъ зъ округа Стрый-Дрогобичь-Жидачѣвъ выбраный фактично не Охримовичь, але д-ръ Олесницкій. Выборцѣ зроблять все потрѣбне, щобы справа сего загадочного выбору була пояснена въ вбдповѣдный способбъ.

—

Зъ Брбдщины пишуть намъ:

Вычитавши въ „Дѣлѣ“ остаточный результатъ голосованя зъ IV-ои курін въ округѣ Броды-Камѣнка, мусить кождого застановити, що нашъ народный кандидатъ д-ръ Могильницкій дбставъ въ обохъ повѣтахъ лише 121 голосбвъ супротивъ 380, котрѣ упали на польско урядового кандидата п. Олександра Барвѣньского. Кождый питае ся зъ зачудованемъ: якъ се стало ся, коли оба повѣты були добре зорґанізованѣ, въ Бродахъ черезъ „Селяньску Раду“, а въ Каменеччинѣ черезъ комітеты повѣтовѣ? Розвязаня сеи загадки треба шукати въ нелеґальнбмъ перепровадженю правыборбвъ, якъ такожь въ спосбѣ переведеня самого выбору посла въ дни 16 марта.

О перепровадженю правыборбвъ въ брбдскбмъ повѣтѣ була вже кблька разбвъ подана звѣстка въ „Дѣлѣ“. Тутъ скажемо лишь тое, що по поставленю дуже поважнои кандидатуры о. Долиньского кандидатура п. Барвѣньского въ брбдскбмъ повѣтѣ була сильно захитана, такъ що пбсля высказу однои урядовои особы п. Барвѣньскій не бувъ бы мавъ „и трехъ голосбвъ“. Треба було ужити ажь остаточного средства, т. є. нелеґального перепровадженя правыборбвъ, щобы запевнити п. Барвѣньскому потрѣбне число голосбвъ. И тутешне ц. к. староство перевело се дѣло зъ всякою консеквенцією, хоть тихо и безъ проливу крови за-для льояльного поведеня народу. Супротивъ того о. Долиньскій зрѣкъ ся кандидатуры на зъѣздѣ делеґатбвъ въ Топоровѣ, заявляючи, що не убѣгаюсь дальше о мандатъ посольскій. По сѣмъ категоричнбмъ заявленю о. Долиньского поставлено кандидатуру д-ра Могильницкого, хоть напередъ можна було надѣяти ся, що вбнъ перепаде.

Однакъ и по перепровадженю правыборбвъ не було ц. к. староство певне, чи выббръ п. Барвѣньского запевненый. Длятого въ кблькохъ мѣсецевостяхъ уневажнено правыборы, де они були выпали въ користь народного кандидата, и переведено новѣ выборы въ користь кандидата польско-урядового. По тбмъ обчислено голосы и показало ся, що п. Барвѣньскій на 287 управненыхъ до голосованя мае заледви 120 голосбвъ. И знова ужито одного „леґального“ способу, щобы уневажнити певнѣ голосы, бо до тыхъ громадъ, де правыборы выпали добре, выслано карты до голосованя безъ урядовои печатки. Однакъ выборцѣ явили ся въ старостве вже день передъ выборами и просили, щобы имъ прибили печатку. Тутъ сказано имъ, що они показують якійсь „иншѣ“ карты до голосованя. Одного священика, що вставлявъ ся за выборцями, выкинено въ старостве „чемно“ за дверѣ. Въ наслѣдокъ того „Селяньска Рада“ выслала телеґраму зъ жалобою до намѣстника. Коли приѣхавъ д-ръ Могильницкій до Бродбъ, пбйшовъ вечеромъ дня 15 марта до ц. к. старосты и просивъ его, щобы давъ ему не старостиньске але „hrabiowskie“ слово, що печатка буде прибита въ самъ день выбору о годинѣ 8 бій рано. Староста обѣцявъ се учинити, тымъ ббльше, що пбзнымъ вечеромъ того дня дбставъ телеґрафічный наказъ зъ намѣстництва прибити печатки. Вечеромъ того дня компанія вбйска въ асистенціи комісаря ц. к. староства ходила що пбвъ годины на „Зелену“, де збирали ся выборцѣ зъ околиць Топорова, Лопатина, Лешнева и Щуровичь. Д-ръ Должицкій, секретарь „Селяньскои Рады“, бувъ цѣлый той день пбдъ доглядомъ комісаря ц. к. староства, котрый перебувавъ въ его домѣ „въ гостинѣ“.

Около 7 годины вечеромъ збґнано всѣхъ выборцѣвъ хрунѣвъ до салѣ музичнои, де заставлено имъ пышне принятє за грошѣ п. Барвѣньского, котрѣ зложивъ дня 6 марта до рукъ ц. к. старо ты. Оденъ зъ поза- мѣсцевыхъ управителѣвъ школы [выборець] вылѣзъ на стблъ и пальнувъ „славословіе“ въ честь п. Барвѣньского, але — о диво! — и тутъ межи пяными „хрунями“ натрафивъ на опозицію. Тыхъ „несфорныхъ“ опозиціонистбвъ выкинено за дверѣ, щобы вытверезились и инакше до рана надумали ся. До всѣхъ иншихъ сказано: „Jedz i pij, ale nic nie mów!“ О 8-бй годинѣ поклали ся всѣ спати. Обчислено голосы и начислено 93 „спячихъ“ хрунѣвъ и 25 „бдѣючихъ“ жрецвъ, разомъ 118 голосбвъ. Сеи функціи доконавъ п. Токарскій, ц. к. инспекторъ школьный, знана „znakomitość finansowa“ въ повѣтѣ. По тбмъ зачинено дверѣ вбдъ салѣ музичнои и нѣкого не выпущено ажь до рана.

Иншѣ, честнѣ выборцѣ въ числѣ около 140 збрали ся на той часъ въ церквѣ, де правила ся вечерня и велике повечеріе. Межи присутными бачили мы ажь трехъ комісарѣвъ ц. к. староства. О. парохъ побачивши церковь битномъ заповнену и догадуючись, що мѣжь ними богато выборцѣвъ, промовивъ до збраныхъ коротко, пбднсячи релігійнбсть нашого народу, котрый передъ такъ важнымъ дѣломъ, якъ выборы, спѣшить до церкви — вбддати ся въ опѣку Господу Богу и Матери Божбй, чимъ доказує, що актъ выбору посла уважае не тбльке горожаньскимъ але и релігійнымъ дѣломъ. Просивъ збраныхъ, щобы поводились честно и спокбйно, якъ яло ся повномочникамъ громадъ покликанымъ до выбору посла, и щобъ не дали найменшои причины до заколоту. Наконець вбддавъ нхъ въ опѣку честному мѣщаньству, заручаючи нхъ, що не мають чого въ мѣстѣ бояти ся, бо они на покликъ найяснѣйшого монархи прийшли до сего повѣтового мѣста сповнити свбй горожаньскій обовязокъ и длятого стоять пбдъ охороною цѣсарского права. Потбмъ збрали ся выборцѣ въ „Народнбй Торговли“, де д-ръ Могильницкій коротко до нихъ промовивъ, и всѣ удали ся на спочинокъ. Нбчь перейшла тихо.

Въ самъ день выбору о 7-бй годинѣ рано збрали ся выборцѣ знова въ церквѣ на службу Божу, але вже въ меншбмъ числѣ, якъ попередного дня; видно, що многихъ зъ нихъ уже переловлено. О 8-бй годинѣ рано прибило староство печатки, а о 9-бй годинѣ почалось голосованє. Выслѣдъ голосованя бувъ такій, що д-ръ Могильницкій дбставъ 54 голосбвъ а п. Барвѣньскій ажь 203. Якъ се стало ся, того не будемъ описувати, бо оно всѣмъ знане зъ практикъ выборчихъ въ цѣлби Галичинѣ. Выборцямъ выдирано картки а инши въ руки пхано. Оденъ урядникъ рады повѣтовои хваливъ ся на зелѣзници, що выдеръ 30 картокъ на д-ра Могильницкого а вихавъ картки на Барвѣньского. Hilf, was helfen kann! То бувъ справдѣшный „egzamin dojrzałości“ для урядникбвъ тутешного ц. к. староства и горе имъ, якъ бы були при тбмъ „egzaminie“ не обстали, бо авансъ бувъ бы для нихъ замкненый. Такъ приказано имъ зъ-горы и такъ мусѣло стати ся.

Въ виду такои „моральнои“ побѣды п. Барвѣньского сторонники его не оказували по выборѣ найменшого одушевленя. О. Гарасимовичь, котрый звычайно мае найлучшѣ информаціи про закулісову роботу людей свого крою, зволивъ наконець заявити, що ажь теперь переконавъ ся, що выббръ п. Барвѣньского не єсть доконаный зъ волѣ народу, але при помочи ц. к. староства, и длятого п. Барвѣньскій перейде въ опозицію [?!] або до трехъ мѣсяцѣвъ мае зложити мандатъ. Таке ultimatum мали они [хто?] поставити п. Барвѣньскому. „А за кимъ же мы такъ убивали ся?“ — вбдповѣвъ ему на се п. Василевскій, акушеръ при сѣмъ тяжкбмъ породѣ.

—

Зъ Золочѣвского пишуть намъ:

Выборы зъ IV-ои курін вбдбули ся въ насъ, якъ на нинѣшнѣ часы, досыть спокбйно хоть при асистенціи вбйска, кблькадесяти жандармбвъ и тьмы хрещеныхъ и нехрещеныхъ пахолкбвъ и наганячѣвъ, безъ котрыхъ галицкѣ выборы немыслимѣ, а котрыхъ здавсь и ординація выборча передвиджує, бо часомъ комісарь оправдує нхъ необходимбсть: „gdyż oni porządek utrzymują“ Розумѣемо! Однакъ властивый порядокъ удержували выборцѣ священики, котрыхъ стануло до выбору около 50; они то були тыми жандармами народными, що успокоювали и охороняли выборцѣвъ вбдъ атакбвъ звольочи, а въ случаю колізіи жадали вбдъ власти справедливои опѣки для народу. Всѣ оо. духовнѣ, почавши вбдъ деканбвъ ажь до сотрудника, сповнили свбй обовязокъ повазно та честно; шкода тбльке, що чотири священики-выборцѣ не прибули, два зъ нихъ занедужали, а другѣ два, оо. Нестбръ и Вацикъ зъ Цбдгайчикъ, не подали причины. Поведене комѣсарѣвъ було взглядно ще дуже тактовне. Симъ разомъ голосували всѣ выборцѣ, а послѣдный о. Данило Танячкевичь и зъ послѣдного ставъ першимъ. [За малу годинку прийшла телеґрама зъ Перемышлянъ, а по хвили оголошено его выбраным посломъ. Тогдѣ духовеньство та нарбдъ вбо співомъ „многая лѣта“ рушивъ до церкви [музики не було за-для посту, на могоричь у насъ грошей нема, а „ruble“ сюда не присылають], посла несли люде на рукахъ и тамъ вбдправлено молебенъ и вбдспѣвано звычайнѣ многолѣтствія. Пбсля того промовивъ о. посолъ коротко до выборцѣвъ вбдповѣдно до хвилѣ, а вкбнци о. деканъ Винтонякъ попрощавъ выборцѣвъ, взываючи нхъ, щобы такъ, якъ повазно та честно постояли за справу въ часѣ выборбвъ, вертали спокбйно домбвь зъ вѣрою, що милосердны Богъ и въ будучности заопѣкуе ся народомъ рускимъ.

Але варто було видѣти, якъ латиньскѣ священики, н. пр. зъ Гологбръ, Поморянъ, що здаеть ся въ V бй курін голосу али на жида, а въ IV-бй противъ католицкого руского священика, поспускали головы та замѣсть до церкви пбйшли на „lampeczkę“, абы затроити хробака, що пбдгрызае нхъ совѣсть католицку! Гарно и дуже гарно „bracia w Chrystusie“! Таке вамъ наказуе посланіе Епископату?!

За контръ-кандидата не згадуемо; за него розказувавъ оденъ повазный священикъ, що случайно придыбавъ его на галеріи коло самыхъ выходкбвъ, де оброблявъ якогось хлопа-выборця, але на те надбйшовъ жидокъ и каже до контръ-кандидата: „Panie Nałewajki! дайте ему спокбй, най вбнъ голосуе на ксьондза [т. є. на о. Данила]“! И погадали мы собѣ, якъ то теперь політыка зайшла ажь до выходкбвъ, але такожь и те: якій то бѣдный той „rząd moralny“ въ Золочѣвщинѣ, що не мбгъ здобути ся на щось лучшого, нѣжь на „Nałewajki“!

Ч. А.

До всѣхъ выборцѣвъ V. и IV. курії Бережаны-Козова.

Просимо всѣхъ Р. Т. выборцѣвъ, щобы безпроволочно надсылали матеріялъ до протесту въ обохъ куріяхъ. А именно: 1) що-до неправильно переведеныхъ правыборбвъ; 2) що-до перекупства; 3) що-до поведеня властій при выборахъ комісій и сумыхъ выборбвъ; 4) що-до выдаваня картокъ до голосованя. При описѣ тыхъ фактбвъ треба подати: 1) коли? — 2) хто? — 3) якѣ свѣдки? Матеріялъ той просимо надсылати вбдъ адресою д-ра Андрея Чайковского въ Бережанахъ.

Комітетъ повѣтовый.

Выборы зъ палатъ торговельныхъ.

Вчера вбдбули ся выборы трехъ послбвъ зъ палатъ торговельныхъ: у Львовѣ, Краковѣ и Бродахъ.

Львбвъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Ст. Щепановского, котрый заявивъ, що мандату не прийме — выбраный посломъ аптекарь Яковъ **Пінесъ**.

Краковъ. Поновно выбраный посломъ д-ръ Арнольдъ **Рапапортъ**

Броды. Поновно выбраный посломъ д-ръ Моріцъ **Розенштокъ**.

Мандаты посольскѣ зъ палатъ торговельныхъ дбстали ся жидамъ, а дочисливши до того три мандаты въ мѣстъ (Коліщеръ, Быкъ, Трахтенберґъ), буде засѣдати въ радѣ державнбй шѣсть послбвъ жидбвъ зъ Галичины. На 78 мандатбвъ въ Галичины припало пбсля народности: 9 Русинамъ, 63 Полякамъ и 6 жидамъ або радше Поликамъ mojżeszowego wyznania.

Переглядъ політичный.

—

Вчера выбирано до рады державнои послбвъ зъ мѣстъ въ Чехахъ и зъ ббльшои осѣлости на Моравѣ. Въ Чехахъ выбрано 16 молодоческихъ кандидатбвъ, 7 нѣмецкихъ ліберальбвъ, 3 нѣмецкихъ людовцѣвъ и одного консервативного Чеха (кн. Фрид. Шварценберґа зъ Будѣевиць). Въ 5 округахъ вбдбудуть ся ще тѣснѣйшѣ выборы. Замѣтна рѣчь, що поперепадали кандидаты староческѣ, а ще ббльше, що Будѣевицѣ удало ся Чехамъ выдерти зъ нѣмецкихъ рукъ; зъ тои причины за анувала мѣжь Чехами велика радбсть. Ліберали стратили доси въ Чехахъ два мандаты. Зъ молодоческихъ кандидатбвъ выйшли мѣжь иншими: Герольдъ, Кайцль, Кафтанъ, Форштъ, Соколь. — При тѣснѣйшбмъ выборѣ въ мѣстѣ Лінцу побѣдивъ ліберального кандидата нѣмецкій народовець, адвокатъ Песлеръ. — Нинѣ вбдбувають ся выборы зъ мѣстъ въ долѣшнбй Австріи; пбсля дотеперѣшныхъ выборбвъ можна надѣяти ся, що и зъ мѣстъ выйдуть переважно антісемітскѣ кандидаты.

Перше засѣданє рады державнои вбдбуде ся вбдъ нинѣ за тыждень, д. 27. с. м. о год. 11 передъ полуднемъ. Рѣчь тронову вбдчитае цѣсарь въ понедѣлокъ д. 29. с. м. въ салѣ церемоній въ цѣсарскбмъ замку.

Про сподѣваный складъ парляментарнои

бо́льшости въ новій радѣ державній згадали мы вже вчера по́сля клерикального дневника Salzburger Chronik. Той самъ дневникъ додае дальше, що имовѣрно по-за бо́льшостію парляментарною остануть ся давнї лібералы и цѣлкомъ певно нѣмецкї людовцѣ. Въ парѣ зъ тымъ складомъ парляментарнои бо́льшости уступлять міністры Ґавчь, Ґляйспахъ (судо́вництва) и Вельзерсгаймбъ (краевои оборони). Хто стане наслѣдникомъ Ґавча, того ще не знати; мѣсце Ґляйспаха займе хтось зъ христіяньско-соціяльного сторонництва; міністромъ краевои оборони стане теперѣшный міністеръ зелѣзниць Ґутенберґъ, а его мѣсце займе д-ръ Бѣлиньскій, щобы зробити мѣсце Чехови, — имовѣрно д-рови Кайцлеви. Христіяньско-соціяльному сторонництву мае бути кро́мъ одної теки въ міністерствѣ обѣцяне ще затвержене д-ра Люеґера на становищи вѣденьского бурмістра. Salzb. Chronik ко́нчить словами: „Очевидно не знати ще, ко́лько правды въ тыхъ комбінаціяхъ; але одно мабуть буде певне, що ґр. Бадені вже не гадае правити безъ парляментарнои бо́льшости и що давна сполучена лѣвиця, те умираюче сторонництво, не во́ѣде до бо́льшости".

Якъ пишуть петербургскї дневники, мають заразъ по великодныхъ святахъ загостити до Петербурга заграничнї монархи. Першій приѣде австрійскій цѣсарь; во́дтакъ надѣють ся приѣду сіямского короля, нѣмецкого цѣсаря, италійского наслѣдника престолу зъ женою, чорногорского князя, вел. кн. Гесенъ-Дармштадского зъ женою, членовъ грецкого пануючого дому, а вкінци президента французкои републики. Сей прибуде кораблемъ въ супроводѣ ескадры, котра задержить ся въ части въ Кронштатѣ, а въ части въ Петергофѣ. Президентъ Форъ буде мешкати въ Великій палатѣ въ Петергофѣ; во́дтамъ поѣде такожь на ко́лька днівъ до Москвы, де буде для него приладжене помешкане на Кремлю.

Въ кретеньскій справѣ доносять зъ Канеѣ, що полковникъ Васосъ громадить до Сфакія богато живности, такъ що нема выглядо́въ, щобы во́нъ ладивъ ся до повороту зъ Креты. А зновъ противно доносять зъ Атенъ, що тамъ говорять о близько́мъ его поворотѣ и що о всякій по́дставы припускати, що въ грецкихъ вилывовыхъ кругахъ на правду бажають марного полагодженя теперѣшныхъ трудностей. Зъ достовѣрного жерела увевняють, що бльокада грецкихъ портовъ ще не постановлена, а державы ще въ то́й справѣ переговорюють мѣжь собою. Завтра мае начати ся бльокада Креты.

Шевченкове свято у Львовѣ.

Въ доповненю нашого справоздання зъ сегорічныхъ вечерниць въ память XXXVI-тыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка подаемо ще промову представителя руско-украиньскои молодѣжи академічнои и надосланї телеґрамы.

Промова п. Голубовича въ имени академічнои молодѣжи.

Першій се разъ мае руско-украиньска молодѣжь нагоду въ такъ святочно́й хвили передъ шыршою громадою зложити голдъ найкрасшому сынови Руси-Украины, показати, що она найвысше въ нѣмъ цѣнить и на основѣ якихъ принципо́въ въ 36 лѣтъ по его смерти гадае она для свого люду працовати. Таке зложене голду черезъ молодѣжь и таке проголошене ей ідеало́въ у сто́съ того, що становить гордость и славу украиньского народу, став ся немовь-бы присягою, котра буде ей визати въ цѣло́мъ житю, не дасть ѣй зледащѣти та марно для свого народу загинути.

А складае сей голдъ молодѣжь Тарасови Шевченкови за его бѣдоване, за горе и слезы, за терпѣня и муки, якій во́нъ перенѣсъ для разъ повзятыхъ ідеало́въ, — за те, що во́нъ въ державѣ, де воля самово́льнои одиниці закономъ, въ часѣ, коли „во́дъ Молдаванина до Фина на всѣхъ языкахъ все мовчить", по́днѣсъ такъ рѣзкій голосъ протесту противъ истнуючого ладу, якого нѣхто въ то́мъ часѣ не важивъ ся по́днести, — за те, що не давъ ся зломати злиденному житю, прослѣдуваню и неволи, що разъ полюбивши Украину во́ддавъ ѣй все, не выключаючи свого життя.

Правда, Шевченко зъ ро́дячыхъ причинъ не ставъ ся визначнымъ представителемъ певныхъ доктринъ політичныхъ, суспо́льныхъ и релігійныхъ, все-жь такій мавъ во́нъ елемента такихъ думокъ, зъ котрыхъ можна зложити суцѣльный его свѣтоглядъ.

Шевченко — се поетъ на-скро́зь мужицкій, а пануючимъ елементомъ его свѣтогляду е демократизмъ, котрому не спроневѣрявъ ся поетъ анї разу, помимо того, що въ ро́дній добы свого поетичного розвитку мавъ неразъ суперечнї погляды. И чи во́нъ въ добѣ мужицкого романтизму въ „Гайдамакахъ" бажае, „щобъ въ степахъ Украины блиснула булава", чи по́знѣйше, коли порозумѣвши лѣпше суть козацтва, побачивъ, що й оно гнобило свого „найменшого брата", зъ обуренемъ зве гетьмано́въ: „варшавскимъ смѣтемъ, рабами, по́дножками Москвы", то все бачимо тутъ одну и тую саму струю демократичну, все чуемо тутъ горячу любовь до всѣхъ людей, бажане волѣ, правды и справедливости для всѣхъ гнетеныхъ и кривдженыхъ, а мѣжь ними въ першій мѣрѣ для свого люду — для Украины!

Во́дчуваючи глубоко те, що паньство то́лько лиха для Украины заподѣяло, що:

. . . . . „Якъ бы розказать
Про якого небудь одного магната
Исторію правды, то перелякать
Саме-бъ пекло можна... А Данта старого
Полупанкомъ нашимъ можна здивувать"

бажавъ Шевченко, щобъ не було на Украинѣ роздѣлу мѣжь паньствомъ а мужицтвомъ, такъ що суспо́льнымъ его ідеаломъ являе ся:

Братерска наша воля
Безъ холопа и пана.

Тымъ мужицкимъ демократизмомъ перенятый вѣколи не давъ ся поетъ заманути на бо́къ формального украинофільства, що хоче въ народныхъ звычаяхъ, одежинѣ и подобныхъ святощахъ бачити верхъ патріотизму, а по-за тымъ не видить темного, бѣдного и кривдженого простолюддя.

Той самый демократизмъ перебивае ся на скро́зь и въ релігійныхъ поглядахъ Шевченка. Далекій во́дъ якого-небудь вузкого клерикалізму бере во́нъ зъ христіянства все те, що е въ нѣмъ найсимпатичнѣйше: любовь до пригнетеныхъ, бажане правды и справедливости, а тымъ самымъ релігія у Шевченка се — не містицизмъ, а наука правды и любови.

Цѣнуючи отже высоко тї справдї демократично-поступовї гадки Тараса Шевченка — стоить руско украиньска молодѣжь твердо на ихъ основѣ, а лишень по́дъ вилывомъ науки поглубила ихъ, розширила и въ суцѣльну програму зложила.

Мы дѣти украиньского, плебейского народу, котрый давно вже затративъ свою політичну самостійность, а слѣдомъ за тымъ и свои высшї верствы суспо́льнї, такъ що нинѣ народъ нашъ — се мужики и нечисленна верства інтеліґентна, — мы наскро́зь національны демократы. Тї два принципы: націоналізму и демократизму такъ тѣсно у насъ звязанї, що мы не розумѣемо украиньского націонала, котрый бы не бувъ демократомъ! Во́дкидаючи жь всякї признаки вузкого, буржуазійного націоналізму, мы нашї змагання національнї кладемо на грунтѣ вселюдскихъ, поступовыхъ змаганъ: культурныхъ, політичныхъ и соціяльныхъ.

А знаючи те, що будучность наша лежить въ свѣдомыхъ масахъ простого люду — мы готовимо ся до того, що здобутками нашои науки, шляхотнымъ пожертвованемъ для цѣлей загалу и высокимъ розумѣнемъ справы поступу двигнути нашъ людъ на степень вселюдскои культуры и людского життя. А во́ддамо простому людови працю и будучность свою не длятого лишень, що людъ той говорить такъ, якъ мы, не для якоись выдеалізованои любови, а тому, що по́дъ его сѣрякомъ бье людске серце, серце невымовно нещасливе, вѣками пригноблене, всѣми опущене и погорджене. Для люду понесемо працю свою тому, що чуемо ся передъ нимъ довжниками, бо мы его працею выкормленї — мы его кривдою на людей и до розуму доведенї.

Мы вѣримо твердо, а подѣї послѣдныхъ хвиль лишень утверджують насъ въ то́мъ, що коли добре по́дготовленї во́ддамо людови своему щиро и безъ фарисейства всѣ свои силы, коли въ имя голошеныхъ Шевченкомъ ідеало́въ понесемо мѣжь людъ гасла братерства, волѣ и суспо́льнои ро́вности, — то темнї, бѣднї и незорґанізованї нинѣ масы люду двигнуть нашу націю въ семю культурныхъ народо́въ Европы и заведуть во́льне та щасливе життя на перекляклій кривдою и неправдою земли батько́въ.

Далекї во́дъ якого-небудь національного шовінізму, що дозваляе кривдою другихъ, слабшихъ народо́въ наживати ся, мы видимо одиноку дорогу до забезпеченя всѣмъ народамъ свобо́дного розвитку въ повабї ихъ політичній свободѣ. И тому въ нашихъ національныхъ змаганяхъ стремимо до во́льнои, самостійнои, неприродными границями непомежованои Украины. Не бажаючи однакъ анї шляхотскои, анї паньскои Украины, хочемо, абы на ей земляхъ запанувала повна суспо́льна справедливость, справедливость, котра бы на мѣсце панов и рабов, богатиро́въ и бѣдако́въ, дала всѣмъ людямъ можность користуваня зъ богатства природного и працѣ рукъ своихъ. Въ во́льнїй Украинѣ во́льне слово, во́льна думка, во́льна, широка всѣмъ однаково доступна просвѣта! —

Цѣлею змагань руско-украиньскои молодѣжи: самостійность Украины, суспо́льна справедливость на земляхъ ей и повна еманціпація люду, а средствами до того: просвѣта и орґанізація масъ людовыхъ.

Се не мрѣѣ недозрѣлыхъ головъ, а велика ідея, яка жевріе на днѣ нашихъ молодечихъ душ: ідея вызволеня своеи націи зъ неволѣ економічнои, політичнои и культурнои, котра для насъ руско-украиньскои молодѣжи стае ся першою и найважнѣйшою задачею життя нашого. Для ей осягненя посвятимо лиину выгоду, роскошь и будучность свою — во́ддамо працю и житє наше!

А хотяй добре знаемо, що далеко до ей сповненя, що дорога до неи тяжка и терната, то однакъ не перестанемо ей по́дносити, нею одушевляти ся и до неи стремѣти, доки мы або нашї наслѣдники не знайдуть змогы повного ей довершеня. Бо той лишень народъ варть жити, що мае передъ собою ясно начертанї высокї ідеалы, до якихъ стремѣти и за котрї бороти ся кладе цѣлею життя свого — ідеалы, котрї по́дносять народъ въ хвилянъ знемощеня, додають духа, вытреваласти и силы въ хвиляхъ выпыску, гнету и неправды — ідеалы, котрї зарѣвно одушевляють дитя, молодця и старця!

Тымъ бо́льше нинѣ, середъ загальнои апатіи и зневіря въ свои силы, яка обхоплюе нашу суспо́льность, середъ безидейности и тѣсного егоізму нашого часу, середъ тяжкого гнету и по́длоты, якои вороги допускають ся надъ нашимъ народомъ, треба намъ такихъ, высокихъ, цѣлый народъ одушевляючихъ ідеало́въ!

И тому то руско-украиньска молодѣжь, одушевлена найвысшими вселюдскими ідеалами, сильна молодечою вѣрою въ свѣтлу будучность свого люду, могуча бажанемъ посвяченя ся — во́ддаючи нинѣ честь Тарасови Шевченкови, мученикови за волю Украины, пригадуе собѣ тої заповѣтъ, якій во́нъ лишивъ для всѣхъ поколѣнь руско-украиньского народа:

„...Вставайте
Кайданы порвѣйте!"

Въ имя того зазыву стане она невдовзѣ въ рядахъ тыхъ горожанъ, що готовї звести на цѣло́мъ просторѣ закрѣпощеныхъ руско-украиньскихъ земель найзавзятѣйшу борбу, абы лишень народъ сво́й вызволити зъ кайдано́въ темноты, неволѣ и неправды.

А коли въ далекій, свѣтлянїй будучности, по завзятій борбѣ може не одного ще поколѣня упадуть послѣднї запоры тиранії, неволѣ и суспо́льнои несправедливости, — коли робучій людъ самъ стане паномъ на своїй земли, — тогды сповнять ся вѣщї слова Шевченка, а въ по́дъ старыхъ пересудо́въ:

Встане Украина,
И розвѣе тьму неволѣ,
Свѣтъ правды засвѣтить,
И помолять ся на волѣ
Невольничї дѣти.

Телеґрамы.

Зъ Чорткова: Святкуючимъ память незабутного борця за права — здоптаного чужими и зрадженого своими — народа пересылають щирый привѣтъ — *Чортковскій Русины.*

Зъ Самбора: Въ день Тарасового свята засылають вѣрнї дѣти неньки Руси-Украины и роботники ро́днои сцены щирый привѣтъ шанителямъ правды и славы незабутного Тараса. Честь Вамъ! — *Дружина театральна.*

Зъ Кореличъ пов. перемышляньского: Сотка членовъ читальнѣ „Просвѣты" въ Кореличахъ шле свій привѣтъ на Тарасове свято.

Зъ Рогатина: У тяжкій невзгодины, коли нинѣ „кругомъ неправда и неволя, народъ замученый мовчить", нехай народный ґеній не дасть намъ послабати въ боротьбѣ за потоптанї права. Святкуючимъ же память того ґенія привѣтъ во́дъ — *Русинів рогатинскихъ.*

Зъ Тернополя: „Все сумуе, то́лько слава сонцемъ засіяла; — не вмре Кобзаръ, бо на вѣки — його привѣтала." — *Русины Тернопо́льщѣ.*

Зъ Бережанъ: „Каты знущають ся надъ нами, а правда наша пяна спить." Середъ тяжкои добы потоптаня нашихъ свобо́дъ, середъ — — — єднаемо ся зъ Вами душею на Тарасовій могилѣ, крѣпимось его заповѣтомъ и кличемо: „Встане правда, встане воля!" — *Бережанщѣ.*

НОВИНКИ.

— Зъ Станиславова одержавъ одинъ крако́вскій дневникъ вѣдомость, що увязненого передъ выборомъ посла о. Сумика въ Надворяншины мають сими днями выпустити на волю зъ станиславо́вскои тюрмы. Такимъ чиномъ уже всѣ нашї патріоты-священники, увязненї въ часѣ передъ выборомъ послов, знайшли бы ся на воли.

— О. М. Литиньскій зъ Мужиловичь пише намъ: „20 зр. 50 кр., пересланыхъ Администрацією „Дѣла", доручивъ я родинѣ Василя Яремѣя, котрый досиѣ лѣчить ся въ арештѣ яворо́вскім. Розправа во́дбуде ся въ Перемышли. Вп. Дателямъ щире спасибо́гъ!"

— Арештованый въ Перемышли россійскій публицистъ Водовозовъ, що приѣхавъ бувъ до Галичины придивитись „конституційній свободѣ" выборо́въ, выйшовъ уже завдяки припорученю намѣстництва на волю. Однакъ годѣ буде ему студіювати дальше галицкї выборы, бо его во́дставлено полі ційными орґанами безпроволочно до россійскои границѣ зъ хрестикомъ на дорогу...

— Двѣ новї стипендіи зъ фонду бл. п. о, Ив. Христофолименса, пароха въ Пасѣчно́й, по 100 зр. ро́чно, призначенї для ґімназіяльныхъ ученико́въ, въ перше́й лінії для своякове́въ фундатора, будуть невдовзѣ введенї въ житє. Фондаційный капіталъ выносить 5000 зр. въ цѣнныхъ паперахъ и зберѣгае ся въ касѣ института „Народный Дом" у Львовѣ Управа института подала вже фондаційну грамоту тыхъ стіпендій до затвержения намѣстництву.

— Загальнї зборы філіи „Рускаго товариства педаґоґічнаго" въ Тернополи во́дбудуть ся въ комнатахъ тернопо́льскои „Бесѣды" дня 25-го с. м. о год. 3-о́й пополудни зъ такою програмою: 1) Справоздане зъ дѣяльности выдѣлу за минувшій ро́къ. 2) Справоздане касіера. 3) Справоздане контрольнои комісіи. 4) Внесене членовъ. Выдѣлъ товариства, выбравши можливо найдогоднѣйшу пору на зборы, сподѣе ся численнои участи членовъ.

— Про погромы жидо́въ въ Шполѣ на Украинѣ подано въ „С.-Петербургскихъ Вѣдомостяхъ" такї вѣсти: Дня 1-го с. м. о 3-о́й год. пополудни нахлынула на мѣсточко товпа селянъ и розбила въ пухъ и порохъ магазины, домы и товаровї склады, що належали выключно до жидо́въ. Множество богатыхъ магазино́въ, дро́бныхъ крамо́въ и сотки домо́въ опустошено въ несповна чотирохъ годинахъ. Шпола, що славила ся своею цвитучою торговлею и взглядным добробытомъ, представляе теперь видъ опустошеного непріятелемъ мѣста. Во́кна и дверѣ въ домахъ повыламуванї, меблѣ и всяке хатне знаряде знищенї; побо́чь магазино́въ лежать цѣлї горы товару, до котрыхъ шнуркомъ ходять женщины и дѣти, щобы забирати домо́въ жидо́вске добро. Причиною погромо́въ була сварка одного селянина зъ жидомъ-ковалемъ що закончила ся бійкою!

— Польскій до́мъ еміґраційный въ Ню-Іорку замкнула поліція, бо показало ся, що зарядъ сего дому допустивъ ся тяжкихъ провинъ противъ моральности. Власти американьскї довѣдали ся о то́мъ зъ донесеня одної еміґрантки. Головнї виновники десь щезли, а праса американьска докоряе Полякамъ и остро осуджуе ихъ поведене.

— Маніфестація вѣденьскихъ соціялъ-демократо́въ. Въ честь погибшихъ на барикадахъ въ часѣ революціи 1848 р. у Вѣдни, урядили вѣденьскї роботники дня 13. с. м. торжественный похо́дъ на центральный цвинтарь и цѣлый рядъ зборо́въ. Всѣ зборы були демонстраціями противъ антісеміто́въ. Тысячѣ робо́тнико́въ во́дправлялись на цвинтарь, окружили тамъ достопамятнї обеліски громадами и орґанізованымы ґрупами, а провідники ихъ заложили на могилахъ погибшихъ по-надъ 80 вѣнцѣвъ. Провідникъ робо́тнико́въ Еллєнбоґенъ зазначивъ въ своїй промовѣ, що въ останныхъ часахъ проявила ся реакція противъ поступу, и взывавъ въ виду того всѣхъ до борбы зъ ретроґрадами по́дъ соціяльнымъ прапоромъ соціяльнои демократіи. Межи зобраными бувъ такожь членъ французского парляменту Порталісъ. Завдяки тактови робо́тнико́въ и вѣденьскои поліціи манїфестація соціялъ-демократо́въ обійшли ся безъ нарушеня публичного спокою.

— Розвязане двохъ зелѣзничихъ стоваришень у Вѣдни: „Звязку стоваришень взаимнои помочи зелѣзничихъ урядніко́въ" и „Стоваришеня урядніко́въ та помо́чныхъ урядніко́въ австрійскихъ зелѣзниць", наступило сими днями зъ однаковыхъ причинъ. Обомъ стоваришенямъ выказано антидержавнї тенденціи, що мали проявити ся по́дчасъ зелѣзничого конґресу въ марті 1896 р. и въ жовтни того-жь року по́дчасъ вѣча зелѣзничихъ урядніко́въ; надто перше стоваришене провинило ся своею ухвалою въ справѣ выборчого права, а друге во́дзваненъ своихъ членов до збираня складокъ на стрейкуючихъ зелѣзничихъ робо́тнико́въ въ Празѣ и Вѣдни. Оба розвязанї стоваришеня мали осѣдокъ у Вѣдни, хочь обнимали цѣлу Австрію. Перше дѣлило ся на 5 центральныхъ стоваришень, що мали въ провінціяхъ 130 льокальныхъ ґрупъ; до него належало 24.000 членовъ. Друге стоваришене складало ся зъ низшихъ урядніко́въ и мало 2000 членовъ.

— Двацятьомъ товаришамъ Нанзена признавъ штортінґъ (рада державна въ Норвеґіи) одноголосно по 4000 коронъ нагороды, а капітанови Свердрупови, що въ наступуючо́мъ роцѣ выбирае ся знова разомъ зъ Нанзеномъ на „Фрамѣ" до по́внічного бѣгуна, 5-лѣтну пенсію по 3.000 коронъ ро́чно.

— По́въ міліона лі́ро́въ, що мѣстили ся въ 400 листахъ грошевыхъ, наданыхъ зъ Турину и Медіоляну до по́вночнои Италіи и Австріи — вкрали на стації почтово́й Местре коло Венеції. Злодѣї забрали цѣлу посылку почтову. Догадують ся, що крадѣжь доконали обо́знанї зъ такими справами, мабуть тї самї злодѣї, що торо́къ обокрали почту въ Медіолянѣ.

— Дро́бнї вѣсти. У Львовѣ померли: Марія зъ Ладзиньскихъ Костецка, жена редактора Gazet-ы Narodow-ои, Платона Костецкого, въ 63-о́мъ роцѣ життя, и Стан. Ант. Кухарскій, адюнктъ краевои табулѣ, въ 49. роцѣ життя. — Директоръ львівского округа державныхъ зелѣзниць Альф. Дейма уступить сими днями зъ дотеперѣшного свого становиска, а его мѣсце займе директоръ станиславо́вского округа Людв. Вербицкій. — Зъ Альжіру прийшла вѣсть, що по надъ Біскрою перестнула ся тьма тьменна саранчи, роблячи скро́зь великій спустошеня. Дуже загрожена е провінція Константина. — Въ Фезѣ завалила ся часть старого мѣского муру и роздавила на смерть 180 робо́тнико́въ.

Телеґрамы „Дѣла".

Атены 20 марта. Полкъ наслѣдника престолу во́дбывъ на границю турецку. Грецка фльота во́дплыла зъ Канеѣ по́дъ островъ Китеру (Черіґо).

Царгородъ 20 марта. Турецкій конзулѣ зъ Тесалін донесли Портѣ, що безнастанній прикрости и зневаги, якихъ зазнають во́дъ грецкого населеня, не позваляють имъ оставати дальше въ Тесалін безъ небезпеченьства життя. Порта во́дповѣла, що лишае имъ до волѣ, оставити Тесалію або лишити ся.

Берлинъ 20 марта. Voss. Ztg. доносить, що россійскій амбасадоръ въ Царгородѣ повѣдомивъ свое правительство, що Греція задумуе демонстрацію фльоты противъ Туреччины; длятого просить, щобы правительство приказало чорноморскій фльотѣ бути на ґотовѣ до помочи Туреччинѣ.

Вѣдень 20 марта. Нинѣ вертае сюды цѣсарь зъ Ментоны. Передъ своимъ выѣздомъ выславъ цѣсарь телеґраму до президента Фора зъ подякою за гостинне приняте, якого до́знавъ зъ цѣсаревою на французскій земли. — Ґр. Голуховскій конферувавъ вчера зъ амбасадорами мѣмецкимъ, россійскимъ и французскимъ.

Надѣслане.

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ
Д-ра Храмца 72 2—10
въ Закопанѣмъ

Отвореный черезъ цѣлый рѣкъ. Уряджене якъ найлѣпше. Цѣны дуже приступнѣ.

Звертаємо увагу нашихъ Читателѣвъ на нинѣшный *инсеритъ краевого Дому рѣльничо-продукційного ЕРНЕСТА БАЛЬСЕНА въ Краковѣ*, котра то фірма здобула собѣ признане идуче далеко по-за границѣ нашого краю. — Катальогъ, котрый фірма пересилає на жадане оплачено и даромъ, обймає всякій насѣня польній и огородовій, деревца и корчѣ, навозы штучнѣ и т. д., а есть при надходячѣмъ запотребованю веснянѣмъ гѣднымъ порученя порадникомъ, тымъ паче, що фірма тая не щадить жертвъ въ орґанізованю интересу краевого на бѣльшу скалю и на пѣдставѣ заграничныхъ улѣпшень та досвѣдѣвъ.

ЛИПЪ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканѣ легки	12 „
Фляки	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походятъ зъ мови реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выбѣръ стравъ и напиткѣвъ заосмотрена кухня.

79 4—52 Зъ высокимъ поважанемъ
НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА
Коперницкого
пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“
перенесеный до нового льокалю
при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкѣвъ. Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1**

(IV.)

Уважати на той выпаленый знакъ на корку, якъ такожь на етікету зъ червонымъ орломъ припоручає яко охорону противъ частыхъ фальшованъ

МАТТОНІОГО
Giesshübler Sauerbrunn.

Портретъ Тараса Шевченка
Цѣна 50 кр.

Дѣстати можна въ тов. „Просвѣта“.

ДІЯМАНТЫ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2·—, 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 4·50. Ножицѣ до стриженя худобы по зр. 1·85 и 2·25

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

ФАБРИКА
капелюхѣвъ и циліндрѣвъ
пѣдъ фірмою
Антѣнъ Кафка
(передъ тымъ А. Кожелюжекъ)
Львѣвъ Ринокъ 29 переходна каменица Андріолього — вѣдъ стороны костела до езуитѣвъ, ул. Театральна 13.

поручає на сезонъ весняный и лѣтный

Капелюхи и циліндры власного выробу въ наймодньйшихъ фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и циліндры зъ славной фабрики П. К. Габіґа, ц. к. надв рного ліверанта у Вѣдни, и продае ихъ: циліндры по 9 зр. и капелюхи твердѣ якъ и мягкѣ у всякихъ найновѣйшихъ краскахъ по 5 зр. Зъ фабрики Вільгельма Плеса у Вѣдни наймодньйшихъ фас нѣвъ циліндры по 8 зр., а капелюхи мягкѣ вѣдъ 3·50 и высше. Непромакальнѣ капелюхи мягкѣ т зв. „Loden“ зъ фабрики І. Піхлера въ Градци. *ШАПОКЛЯКИ* атласовѣ наймодньйшѣ по 5 6 и 8. Великій выбѣръ шапокъ для циклістѣвъ и до подорожи. Найновшій цѣнники илюстрованѣ на жадане даромъ и оплатно.

82 2—10

Тысячкратно

Вп. хлѣборобами за найлучшу признанѣ

НАСѢНЯ польнѣ и огородовѣ
ШАЛВОЗЫ штучнѣ

є до набутя
въ краєвѣмъ Домѣ рѣльничо-продукційнѣмъ
Ернеста Бальзена (Bahlsena) въ Краковѣ
Бюро и складъ ул. Кармелітска 21—23.
Складъ комісовый: Львѣвъ, Красицкихъ 12.

Фірма контрольна въ звязку зъ стацією рѣльничою въ Дублянахъ и у Вѣдни.

Доказомъ вартости моихъ спеціяльныхъ годѣвель есть експортъ вхъ власне до тыхъ краѣвъ, зъ котрыхъ перше Галичина вхъ побирала. 62 4—5

Всякѣ ґарантія. — **Кѣлькадесять лѣтна репутація.**

Дѣнники и вказаня управы дармо и оплачено.

Вѣдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на клініґахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканьскѣмъ, въ Швайцаріи и т. д. на недуги шкѣрнѣ особливо противъ

Выкидѣвъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣланє Берґерового мыла смоляного яко ґіґієнічного средства до усуненя порилѣвъ, до чищеня и десинфекції шкѣры есть рѣвножь загально признане. Берґера мыло смоляне мае 40% смолы деревной и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родѣвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованьемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного

Яко лагѣднѣйше мыло смоляне до усуненя всякой **нечистоты шкѣры** на выкиды шкѣрнѣ и на головѣ у дѣтей, такожь яко незрѣвнане мыло до мытя и кужелѣвъ для щоденного ужитку служить, обймаючє 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родѣвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючѣ заслугуючѣ на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкѣры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло десінфекційне; **Берґера мыло до кушелі** зъ смерековыхъ шпильокъ и такежь **мыло тоалетове, Берґера мыло для дѣтей**, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); **мыло іхтіолеве** на червонѣсть лица; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло таннинове** противъ прѣтя ногъ и выпаданя волося; **мыло до зубѣвъ**, найлѣпшѣ средство чищеня зубѣвъ. Що-до иншихъ родѣвъ мыла Берґера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсця продажи для Львова въ антикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Куляка и А. Рапапорта. Дальше въ антикахъ въ *Бродахъ* Крізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Березовѣ* Галямаса, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А Книжановского, І. Тобіяшка; въ *Ярославѣ* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцѣ* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 антикахъ; въ *Рящевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Самборѣ* І. Алексевича и Гердлички наслѣдникѣвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ антикахъ; дальше въ антикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ антикахъ бѣльшихъ мѣстъ Галичины. 83 1—24

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ
(давнѣйше Alfred Rassl)
торговля насѣня рѣльничого и лѣсового
поручае
знамените насѣне, зѣбране въ 1896 р

Запорука на чистоту, правдивость и велику силу кѣльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 9—18

Дѣнники, взбрѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Полотна, бѣлє столове, рушники хусточки, дреліхи и т. п. власнѣ выробы

продае по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна
въ своѣй ново устроєнѣй торговли
у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, є п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентѣвъ анї похатникѣвъ не высылаємо.* 77 1—52

Нехибне средство на кашель и катаръ
Аптикаря Шнайда
ПОРОШОКЪ
противъ катару и кашлю
та разомъ въ нимъ
гербата противъ катару и кашлю

зъ **St. Georgs-Apotheke**, у Вѣдни V/2 **Wimmergasse 33**, пѣсля приписовъ лѣкарскихъ приладженѣ суть нехибными выпробоваными средствами противъ катаральныхъ недугъ органовъ вѣддыховыхъ, противъ **упертыхъ кашлѣвъ, хрипка, зафлємленю, встмыт. и усуваючи флєму, усмирюючи кашель и выкликуючи уступленє духоты.** Цѣна пачки порошку противъ кашлю и катару 50 кр., а принадежнои до сего гербаты на катаръ и калешъ 50 кр.; почтою о 20 кр. бѣльше на опаковане и листъ фрахтовый. Почтою высылае ся що найменше двѣ пачки. Попереднє надѣсланє належитости переказомъ пожадано. Правдивѣ лишь въ **St. Georgs-Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33**, и тамъ треба звертати ся зъ всѣми писемными замовленями.

Складъ у **Львовѣ** въ антицѣ пѣдъ звѣздою п. **Миколяша.**

30 4—?

Въ кождѣй рускѣй хатѣ повиненъ находитись
Илюстрованый Календарь „Просвѣты“
на рѣкъ 1897.

Дѣстати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 кр. за примѣрникъ въ т в. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный
ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченѣмъ опакованю)
зъ фабрики
ВІЛЬҐЕЛЬМА МААҐЕРА
у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своєи легкои стравности порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґаніяму, именно грудей и легкихъ збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — **Фляшку по 1 зр.** можна купити въ складѣ фабричнѣмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша. Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: К Балабана и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 324 18—18

W. MAAGER, WIEN
III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджує ся судове слѣдство.

ВЕРТҐАЙМА
зъ подвѣйнымъ швомъ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ

Першорядный фабрикатъ нѣмецкій для домового ужитку и промыслу доставляю зъ Вѣдня до всѣхъ мѣсцевостей австро-угорскои монархіи.

Высокорамений нѣжній м.	зр. 35·50
Высокорамений ручній м.	зр. 31·50
Кругловченц. машина	зр 49·—
30 днѣвъ часу на пробу.	5-лѣтна порука.

Кожду машину, яка въ пробномъ часѣ не покаже ся знаменитою, вѣдбираю на мѣй коштъ безъ трудностей назадъ 21 4—5

Nähmaschienen Versandt-Haus
LOUIS STRAUSS,
фірма судово протоколована и ліверантъ стоваришеня ц. к. урядниковъ.
Wien IV. Margarethenstr. 12 fh.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинѣвъ
Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

За певну и добру льокацію

поручаємо

4½% лиссты ипотечнѣ
4% листы ипотечнѣ короновѣ
5% листы ипотечнѣ преміованѣ
4% листы товариства кредитового земского
4½% листы Банку краєвого
5% облїґаціи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґаціи пропінаційнѣ

и всякѣ ренты державнѣ

Тѣ паперы продаємо и купуємо по найточнѣйшѣмъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. управн. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенѣ до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ. 374 C. 6—0

Пасажь Гавсмана

Ще лишь короткій часъ. Выступъ феноменального

ВЕЛИКАНА ҐОРДОВСКОГО.

Цѣны знижены.

Старшѣ и дѣти платятъ лишь 10 кр.

Отверте вѣдъ 11 ой годины рано до 10-ой вечеромъ. 93 1—?

КОТВА
Liniment Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бѣль втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо иноткай суть правдивѣ.

Ріхтера аптика пѣдъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 18—35

КАРТЫ ѢЗДЫ
до Пѣвнѣчнои Америки
Голяндско-Американьскимъ шляхомъ
(Нідерлявдско Американьске товариство пароходнои плавбы.)

I. Kolowratring 9
IV. Weyringergasse 7 a
WIEN.
Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
Поясненя безплатно. 6 10— 3

УЧИТЕЛЬ

орґанъ руского товариства педаґоґічного двотыжденникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1869 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2 Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Инстытуту Ставропіґійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 56 Львовъ, Понедѣлокъ 10 (22 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей" выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА" ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людника 9, и А. Ольшевского ул. Клиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО" и належитость за инсераты платий у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО" зъ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє" по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ доносеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Вѣдгомоны повыборчѣ.

Въ прасѣ польскѣй клекоти ь по выборахъ тымъ самымъ зловѣщимъ голосомъ, щоѣ въ часѣ выборчѣмъ. Вину за невинно пролиту кровь, за небувалѣ насильства и терризмъ, мае взяти на себе народъ рускій и его духовеньство, а тѣ, що надужили своеи власти и потоптали законы, що заглумили зъ всякои етики, морали, ба навѣть зъ чувствъ гуманности, мусять выйти чисто, обмытѣ въ редакціяхъ польскихъ газетъ. Длятого то, якъ въ часѣ выборчѣмъ сыпали ся сплетнѣ и клеветы на найневиннѣйшихъ людей та довели навѣть до громадныхъ увязнень, такъ само и теперь, хочь слѣдства карій застановлено, праса польска не перестае обманювати опініи публичнои, повтаряючи свои давнѣ клеветы.

Цѣль сеи роботы ясна, бо на нѣй опирае ся політика верховодячои партіи польскои. Народъ рускій маѣ служити за тло и бути средствомъ до осягненя цѣлей тои політики. Зъ вѣрныхъ Тирольцѣвъ всходу зроблено елементъ антідержавный и нельояльный, захватують довѣре короны, щобы заступити его мѣсце и представити себе одинокою опорою династіи и державы. Теперь же въ пагоды выборѣвъ народъ рускій маѣ показати ся ще й ворогомъ ладу суспѣльного и публичнои безпечности, а Поляки сторожами того ладу. „Осягнулисьмо самоуправу и верховодство въ Галичинѣ, наклякують Щепановскій въ соймѣ, тожь покажѣмъ теперь, що вмѣемо правити и есьмо елементомъ державнымъ". Но, и показують Поляки, що добро Австріи зависить вѣдъ недопущеня до рады державнои заступниковъ народу рускаго выбраныхъ зъ вольнои волѣ... Коли передъ трема роками лучила ся подѣя, що могла пѣддати въ сумнѣвъ льояльность Поляковъ, то тогдѣ напятнувала опінія публична ся ганьблячою назвою гендіферизму; — нинѣ же въ часѣ выборѣвъ и по выборахъ гендіферизмъ праси польскои що-до Русиновъ находить повне признане и одобрене. За всяку цѣну Галичина мусить стати польскою провінцією.

Сегорѣчнѣ выборы переводили ся такъ вѣдмѣнным способомъ въ захѣднѣй и всходнѣй Галичинѣ, що справдѣ здае ся, мовь бы се були дѣ цѣлкомъ окремѣ провінціи. Для захѣдныхъ Галичины вымовили собѣ людовѣ посли соймовѣ выемку зъ-пѣдъ насильствъ и надужить выборчихъ, а верховодячѣ сферы на се згодили ся и въ значнѣй мѣрѣ додержали; для всходныхъ Галичины чули мы лишь запевнена комісара правительственного и на тѣмъ скончило ся. За рускою частію Галичины не було кому уняти ся, бо тѣ, що могли се зробити, волѣли торгувати ся о готове число мандатовъ, якъ поставити цѣлу справу засадничо. Зъ того выйшло таке, що въ захѣднѣй Галичинѣ народъ выбравъ собѣ бѣльше число независимыхъ заступниковъ, якъ у всходнѣй. Причины сеи появы не можна пояснювати анѣ лѣпшою орґанізацією анѣ бѣльшимъ осѣдомленемъ народу, лишь тымъ, щѣ всходна Галичина була вѣддана до повнои диспозиціи верховодячихъ сферъ польскихъ. Солідарность кола польского була уратована уступками що до пресіи выборчои, а опозиція рускаго, коли вже не можна було зацѣткати ся нѣякими „ерами", мусѣла бути поборена за всяку цѣну. Не перебирано въ средствахъ, а коли стрѣчено въ народѣ опѣръ, пѣднесено крикъ на гайдамацтво и ужито багнетовъ.

Въ такій способъ вѣдкрыто въ цѣлѣй всходнѣй Галичинѣ наразъ „гайдамаковъ" „рѣзунѣвъ", а моральными виновниками зроблено руске духовеньство. Не перечимо, що махеры выборчѣ не були приготованѣ на такій опѣръ, якій снимъ разомъ заказавъ народъ рускій, але годѣ его брати ему за зле, бо осѣдомленя значно поступило на передъ. Коли-жь забагло ся зломати ту свѣдомость збѣльшеною пресією, то й полила ся кровь, котра паде на тыхъ, що не жалали ся передъ розливомъ крова. Инпого рода забурень мѣжь народомъ рускимъ не було. Народъ рускій хотѣвъ выконати свое право такъ, якъ законъ велить, а коли мовь на глумъ и провокацію стрѣтивъ замѣсть закона багнетъ, то смѣло наставивъ свою грудь. На жаль, въ кѣлькохъ случаяхъ зимне зелѣзо прошило ту грудь, а праса польска ще голоснѣйше закричали про гайдамаковъ.

И выглядувано тыхъ гайдамаковъ по всѣмъ усюдамъ та рубано ихъ на смерть або замыкано по вязницяхъ. Въ Вихторовѣ стрѣляють мазуры до рускихъ селянъ, а помимо того рускѣ гайдамаки опинюють ся въ слѣдчѣй вязници; въ Сколѣмъ гине пѣдъ багнетами двохъ жидовъ, але праса польска вказуе пальцемъ на рускихъ агітаторовъ; въ Стрыю въ товпѣ кѣлькасотъ людей передъ будынкомъ староства вынаходять одного Русина интеліґента; въ Стоянцяхъ, де погибъ вѣдъ багнету одинъ мазурскій селянинъ, такожь рускѣ гайдамаки; въ Давидовѣ, де населене чисто мазурске, не обѣйшло ся безъ рускихъ гайдамаковъ, бо мнимѣ слова дѣлаючихъ особъ наводить ся по руски. Однымъ словомъ праса польска голосить всюды про рускихъ гайдамаковъ, де лишь кровь полила ся, щобы показати, якъ народъ рускій е небезпечный для суспѣльного ладу. Не розходить ся намъ тутъ о звалене вины въ Русина на Мазура, бо кровь людска, пролита безповинно, все е копіючою кривдою, — але хочемо показати, разъ, що въ тыхъ „забуреняхъ" брало участь населене якъ руске такъ и польске, а друге, що годѣ причину тыхъ забурень глядати будьто въ антаґоніямѣ національнѣмъ, будьто въ борбѣ клясовѣй, лишь треба ся звести до суспѣльного виновника — надужить выборчихъ. Де були надужитя, тамъ були забурена, тамъ несовѣстнѣй люде закрывали свои надужитя маревомъ гайдамацтва, тамъ кликано на помѣчь загроженого ладу суспѣльного войско и жандармерію, тамъ падали пѣдъ багнетами люде, — тамъ наочно показувано, якъ польскѣй сферы правлячѣ вмѣють переводити выборы.

Правдивый шалъ огорнувъ прасу польску при форсованю акціи выборчои у всходнѣй Галичинѣ, такъ що не звернула уваги на захѣдну Галичину и теперь по невчасѣ бѣдькае надъ выборомъ шѣстьохъ стоповцѣвъ. Мы вѣримо, що теперь волѣли бы Поляки бачити въ парляментѣ навѣть рускихъ гайдамаковъ, якъ тыхъ сторонниковъ karłana przeniewiercy. Але Polak mądry po szkodzie, отже и теперь не заверне ся того, що стало ся, не направить ся того, що заподѣяло ся. Пролита кровь буде завѣгды знаменемъ Каина на челѣ польскихъ верховодовъ! А вже простою перфідією мусимо назвати слова Gazet-ы Narodow-oи, котра накликуе: „Але теперь „спокѣй!" Вернѣмъ до щоденнои працѣ и най кождый будуе на своѣмъ становиску лѣпшу будучность для нашого бѣдного краю." Бо якъ-же тутъ „спокѣйно" будувати на земли зрошенѣй кровію, якъ брати ся до щоденнои працѣ, коли грудь розрывае жаль за потоптанымы правами, якъ забути се, що пережило ся и перетерпѣло ся? Певно, що закладати рукъ не можна и не будемо, але поведемо ту роботу такъ, якъ ей розумѣемо и якъ навчила насъ дѣйстность. Наша робота буде вѣдмѣнна вѣдъ роботы польскихъ політиковъ на Руси; наша робота запустить глубоке корѣне въ той людъ, на котрѣмъ опираемо нашу будучность и котрый мусить выбороти собѣ красшу будучность. Наша робота мусить бути тревала и основна, а не хвилева, деморалізуюча и руйнуюча. Початокъ роботы добре зачавъ ся, и мы вѣримо, що ей добре поведемо.

Якъ переводились выборы?

Зъ Чорткѣвщины пишуть намъ:

Подаю за однымъ разомъ оглядъ переведеня выбору послѣвъ зъ курій V. и IV. въ Чортковѣ, — де, яко выборець бувъ ємь наочнымъ свѣдкомъ.

Чорткѣвскій повѣтъ судовый про себе, мимо пресіи въ часѣ правыборѣвъ, за-для чого выйшло выборцями изъ сѣлъ багато жидовъ, все-таки мавъ значну збльшость выборцѣвъ за народнымъ кандидатомъ. Та на нещасте въ прилученѣмъ повѣтѣ будзанѣвскѣмъ выйшли выборцями майже выключно нашѣ противники; лише три громады: Кобыловолоки, Романѣвка и Ласкѣвцѣ достарили нашихъ выборцѣвъ. [Особливо вражало прикро кождого, що така чисто руска и людна громада, якою е Могильница, котра дае щось 8—9 выборцѣвъ, выбрала до обохъ курій тамошного посесора а прочихъ селянъ такъ званыхъ „хрунѣвъ". Соромъ для Могильницѣ та ще бѣльше для тамошного пароха!] Отже увзглядняючи контінґентъ выборцѣвъ зъ Будзанѣвщины, були мы приготованѣ, що насъ переможе сторона противна. Впрочѣмъ хочу радо признати, що при выборѣ посла въ V. курін 11 с. м. старосство поводило ся въ части коректно. Оно було либонь надто-певне, що кандидатура гофрата мусить побѣдити... Вже другого дня, при тѣснѣйшѣмъ выборѣ, стала була атмосфера тяжшою, особливо, скоро спостережено, що нашѣ выборцѣ приступили майже всѣ до голосованя.

Тутъ годить ся на памятку де що зазначити. Въ переконаню, що нашъ кандидатъ д-ръ Яросевичъ не удержить ся, богато выборцѣвъ, мѣжь нами и я грѣшный, не дожидаючи результату, порозъѣздили ся до домовъ. Вѣдъѣхали нашѣ выборцѣ зъ Кобыловолокъ, Романѣвки, Ласковець, котрѣ мали по 4—6 миль дороги. Лишь мала горсточка нашихъ полишила ся въ Чортковѣ. Коли-жь пѣзно вже у вечеръ стало вѣдомо, що на другій день рано о годинѣ 9-ѣй вѣдбуде ся выборъ тѣснѣйшій, треба було нашихъ выборцѣвъ стягнути конечно. Могло бути по 9-ѣй годинѣ въ ночи, коли пѣсланець зъ Чорткова, таки мѣй парохіянинъ, повѣдомивъ мене, якъ стоить справа. Не гаючи хвильки, порозсилавъ я верхами двохъ пѣсланцѣвъ: до о. Царевича въ Кобыловолокахъ и до Ласковець. Такъ само выслано зъ Чорткова стараемъ д ра Горбачевского и о. Михалевича на всѣ стороны письма пѣсланцями; найбѣльше доказали тутъ самѣ селяне. Завдяки такѣй енерґіи явились рано въ Чортковѣ зъ наш и стороны всѣ! Зѣ стороны противнои, при найбѣльшихъ высиленяхъ, хвило таки ажь до девять выборцѣвъ. О. Даковъ зъ Романѣвки, щобы безпечнѣйше станути на часъ, яшовъ бѣльше якъ милю пѣшки зѣ своими выборцями, закимъ договнила ихъ фѣра. Выборцѣ кобыловолоцкѣ не спали цѣлу нѣч. Господь поблагословивъ нашѣ труды: посломъ въ V. курін выбраный нашъ кандидатъ.

Не такъ то зовсѣмъ справедливо могъ нашъ комітетъ краевый осуджувати зъ-горы, що кандидатура Романчука не утримае ся въ окрузѣ Бучачъ-Чорткѣвъ. Скажу про Чорткѣвщину бодай, що тутъ лише безвзглядне знасилуване выборцѣвъ приспорило польскому кандидатови бѣльшость голосовъ. Инакше, сли-бы старосство заховувалось було бодай такъ само, якъ при выборѣ посла зъ V-ои курін, Чорткѣвщина була бы вѣддала на свого народного кандидата Романчука безпечно по надъ 100 голосовъ!

Въ день выбору посла зъ IV. курін ходили густѣ патролѣ жандармовъ по мѣстѣ та арештували нашихъ выборцѣвъ одного за другимъ. А дѣялось оно такъ: Шайка жидовскихъ урвителѣвъ нападала на поодиноко вказаныхъ честныхъ селянъ-выборцѣвъ, а жандармы сейчасъ тыхъ выборцѣвъ арештували. Михайла Медведя, выборця зъ Будзанова, ударивъ по головѣ розбишака жидъ зъ Улашковець дареминѣсенько; за те жандармъ арештувавъ не жида, але ажь двохъ чи трехъ нашихъ выборцѣвъ! Замкнено такожь до арешту двохъ выборцѣвъ-селянъ зъ Мухавки. Такъ само заарештовано выборця зѣ Скоморошь, вѣйта Михайла Бѣлика. Та й ще кѣлькохъ, котрыхъ именъ не знаю; мѣжь нишими и невыборця Стефана Садового, емеритованого жандарма зѣ Скоморошь. Давшись попередъ такимъ чиномъ въ знаки рускимъ выборцямъ приступлено опѣля до самого выбору посла.

Комісію, якъ се е правиломъ и спеціяльностію чортковского староства, выбрано для насъ противну: польского кѣсондза, жида, двохъ т. зв. „хрунѣвъ" и якогось пана. Лише зъ ласки п. староства узвѣшовъ до комісіи також о. Михалевичъ. Головный наглядъ надъ цѣлымъ выборомъ обнявъ звѣстный въ Чорткѣвщинѣ жидъ Дудьо Гіршгорнъ зъ Джурина. Індівідуумъ се служить уже вѣдъ кѣлькана цяти лѣтъ за кардинальный стовпъ всякои акціи польскои въ повѣтѣ. Дудьо розвинувъ картку папіеру, на котрѣй мавъ щось вынотованого и зъ можливо арогантною міною станувъ собѣ пѣбочь ц. к. старосты на вызначенѣмъ мѣсци, коло комісіи. Почали почитувати назвиска выборцѣвъ. Розумѣесь для жидовъ та хрунѣвъ давала ся всяка почесть и свобода. Коли-жь покликали котрого зъ нашихъ выборцѣвъ-селянъ, а выборець бувъ тутъ, не страдавъ увязненый въ арештѣ, то голота жидовска [такій зъ Будзанова Лейзнеръ Мошко або розбишака улашковецкій] кидалась на христіянина наче собаки, щобы выдерти вѣдъ него картку. Представленя, просьбы о справедливость були нѣ на що. У одного мазура, выборця зѣ Слобѣдки, выдерли жиды картку. Вонъ, зѣйшовши на долину, постаравъ ся о другу. Та що въ того? — жандармы не хотѣли и стити его до голосованя. Коли-жь я перевѣвъ его на-силу назадъ до староства, то [якъ довѣдавъ-ємь ся опѣля вѣдъ него самого] и сесю другу картку подерли ему! Цѣкаво розповѣдавъ сей мазуръ о тѣмъ менѣ и многимъ присутнымъ: „Schwycili mnie jak carci dusę. Zaciągnęli do kancelaryi, co psytyka do pana starosty. Tutaj rozksyzowali mnie, jak Chrystusa Pana. Psycisneli mnie do ściany. Jeden tsymał za jedną rękę, a drugi za drugą, a selma parch Dudio wydarł odemnie kartkę!" Другому выборцеви, Яворскому зъ Романѣвки, выдирали жиды картку три разы разъ-по-разъ и знищили ей таки въ очехъ цѣлои комісіи! Ледви за четвертымъ разомъ змогъ вонъ вѣддати голосъ. Але-жь бо й на сѣмъ не конець. Покличе комісія нашого выборця — гнеть Дудьо заперечуе ему право голосованя, бо на своѣй карточцѣ маѣ зазначено, що такого назвиска е въ громадѣ двохъ людей. Справедлива комісія позбавляе выборця голосу! Ще иншому выборцеви селянинови умѣвъ жидиско закинути перестуство зъ §. 460. Дарма, що самъ п. староста сконстатувавъ въ кодексомъ въ рукахъ, що такого параґрафу нема та що покликаный выборець може и повиненъ голосувати; Дудьо тутъ бувъ найстаршій зѣ всѣхъ! Такъ бодай рѣшила славетна комісія.

Нашъ народный кандидатъ Романчукъ зѣставъ 88 голосовъ на 200 голосуючихъ, бо прочѣ нашѣ выборцѣ сидѣли замкненѣ въ арештахъ громадскихъ ажь до покѣнченя выборовъ. Я дивую ся, що упало ажь тѣлько голосовъ!.. Та се ось констатую: панькій кандидатъ побѣдивъ нашого лише черезъ терризмъ, пѣдкупство и можливу неправду. — *Н. Галущиньскій.*

Зъ Стрыйщины пишуть намъ:

Выборъ посла въ Стрыю зъ IV-ои курін вынавъ для Русиновъ успѣшно. Нашъ кандидатъ одержавъ 131 противъ 82 на Охримовича. По сторонѣ нашихъ противниковъ була завзята агітація. Станула до борбы вся шляхта разомъ зъ всемогучнимъ гѣрскимъ королемъ Шмідомъ и всѣми его прислужниками, лѣсничими, стрѣльцями, офіціялістами маючи за собою сильну пѣдпору властій політичныхъ и автономічныхъ въ повѣтѣ. Вже при правыборахъ зробила тая компанія все можливе, щобы погбршити шансы рускаго кандидата, однакъ заходы ей лишь декуды вѣнчались успѣхомъ. Взагалѣ станувъ въ цѣлѣмъ повѣтѣ народъ твердо та свѣдомо и не давъ ся нѣчимъ зломити анѣ здеморалізувати. Праця стрыйскихъ патріотовъ въ послѣднихъ лѣтахъ выказала теперь знаменитѣ результаты. Въ порѣвнаню зъ выборами до рады державнои въ рокахъ 1885 и 1891, де въ Стрыю противники все мали бѣльшость, а навѣть зъ послѣднымъ выборомъ соймовымъ выказавъ повѣтъ стрыйскій великій, знаменитый поступъ. Такѣ громады, котрѣ нѣколи не голосували зъ Русинами, якъ Лукавица выжна и нижна, Братковцѣ и другѣ, йшли теперь неустрашимо до бою и не дали ся нѣчимъ зломити. Середъ народу слѣдне було одушевлене, зрозумѣне ситуаціи и повна горожаньска свѣдомость. То не товпы пѣдъ вплывомъ якоись хвилевои аґі-

тацiи, але свѣдомѣ, розумнѣ горожане станули за свою правду и за свое святе право. Велика заслуга припадае тутъ повѣтовому рускому духовеньству, котре солiдарно, зъ дуже малыми лишь выимками, стануло при народѣ и вело его достойно и честно за доброю справою. Въ IV. курiи було выборцями 26 священикôвъ, почавши вôдъ немôчныхъ старцѣвъ до молодыхъ сотрудникôвъ и завѣдателѣвъ, котрѣ для справы не вагали ся наразити свою карiєру. За те здобули собѣ они велику честь и повагу у народу, котрый видячи своихъ пастирѣвъ въ борбѣ за его права горнувъ ся до нихъ зъ найвысшимъ довѣремъ, а такимъ способомъ ще й затѣснилась и скрѣпила ся сердечна звязь мѣжь народомъ и духовеньствомъ. Орґанiзацiя повѣта почивала въ рукахъ Пôдгôрскои Рады, а въ повѣтѣ скôльскôмъ трудивъ ся неутомимо о. Василь Давидякъ, котрого заслузѣ припадае львина часть побѣды въ повѣтѣ стрыйскôмъ.

Самъ выбôръ посла вôдбувъ ся безъ великихъ надужить и неправильностiй. День передъ выборомъ одержала Пôдгôрска Рада повѣдомлене, що зъ Дрогобича мае прибути шайка отчайдухôвъ, котрѣ мають на цѣли выкликати напастями на выборцѣвъ бiйки и авантуры, щобы вôдтакъ довести до арештованьи репресалiй. Зъ тои причины выборцѣ вже не пôйшли рано на богослужене, лякаючись нападôвъ въ тѣснôй уличцѣ, що веде зъ церкви до ринку [якъ се було при послѣднôмъ выборѣ до сойму], а зôбрали ся всѣ въ льокалю Пôдгôрскои Рады „пôдъ Чорнымъ орломъ“. Около 8-ои годины рано почала передъ готелемъ збиратись компанiя оббрванцѣвъ пейсатыхъ и безъ пейсôвъ, присланыхъ умысно зъ Дрогобича, и дожидала хвилѣ, коли зачнуть выходити выборцѣ. Стрыйскѣ жиды держали ся зъ-далека приличнo и зовсѣмъ обективно. Та на щасте надѣя на авантуру скôнчилась на нѣчôмъ. О годинѣ 8½ высунула ся зъ-пôдъ Чорного орла збита лава 130 выборцѣвъ въ густыхъ рядахъ по шесть людей, окружена священиками и зъ рускимъ кандидатомъ д-ромъ Олесницкимъ на передѣ. На видъ такого поважного числа рускихъ выборцѣвъ прозокаторы усунулись „зъ респектомъ“ и зникли въ сусѣдныхъ шинкахъ, а рускѣ выборцѣ спокôйно и поважно перейшли зъ-вôльна ринокъ и станули передъ магiстратомъ, де мали переводитись выборы. Тутъ стояла вже компанiя вôйска и цѣлый рядъ жандармôвъ, котрый по недовгôй жданцѣ розступивъ ся и пустивъ выборцѣвъ до салѣ.

Въ тôй самôй хвили по другôй сторонѣ магiстрату вôдъ Паньскои улицѣ розгравала ся зовсѣмъ инша сцена. О годинѣ 8½ прибувъ Extra-Zug зô Сколього и привезъ „хрунѣвъ“ зъ гôръ. Выборцѣвъ зъ тыхъ сѣлъ Скôльщины, въ котрыхъ всемогучому Шмiдови удало ся перевести правыборы по своѣй мысли, выловлено день передъ тымъ въ Сколѣмъ и посно цѣлу нôчь въ Демни [маетности и резиденцiи Шмiда], а вôдтакъ рано привезено окремымъ поѣздомъ до Стрыя. ыборцѣ тѣ лякались показати ся на свѣтъ, тожь прорубано для нихъ въ плотѣ зъ-заду магiстрату фôртку и впускано немовь худобу заднымъ входомъ по-при рôзнородни благовонни апартаменты до магiстрату. Команду надъ тымъ геройскимъ походомъ державъ самъ маршалокъ ґрафъ Дѣдушицкiй. Разомъ зъ бойкôвскими хрунями увôйшли туды скôльскѣ выборцѣ жиды и зъ интелiґенцiи, а дальше аґiтаторы, лѣсники и вся инша благоподобна бранжа выборчихъ махерôвъ. Жаль стискавъ серце, коли бачило ся тѣ похнюпленѣ лица запитыхъ хрунѣвъ, якъ оглядаючись боязливо на всѣ боки, представляли сумный образъ упадку морального. На щасте не було ихъ богато а певно и многимъ зъ тыхъ, що були, докоры совѣсти не давали супокою и длятого скоренько сходили людямъ зъ очей и черезъ цѣлый день не важивъ ся нѣодинъ хрунь прилюдно показатись на мѣстѣ.

Коли всѣ выборцѣ зôбрали ся, наступивъ выбôръ комiсiя. Руска лiста побѣдила вôдъ разу; выбрано оо. Давидяка, Хавалку и Желехôвского. Вôдтакъ голосованe на посла вôдбуло ся спокôйно та коректно и скôнчилось о 11-ôй. Чудесно державъ ся судовый повѣтъ стрыйскiй. Тутъ на 100 голосуючихъ упало на Охримовича найбôльше 20 голосôвъ. Голосували на него выборцѣ зъ нѣмецкихъ кольонiй Бриґiдавъ и Ґельзендорфъ, польскѣ мѣща не зъ Соколова, шляхта ходачкова зъ Хромогорбу, а зъ рускихъ выборцѣвъ лише „с ветнѣ“ Лисятичѣ, Розгôрче и вôйты зъ Угерска, Манастирця, Кавчого-кута и Пукинич. Зовсѣмъ несподѣвано зрадили справу два выборцѣ зъ Граббвця стрыйского Петро Опришко [вôйтъ] и другiй Петро Опришко [господарь] Впрочôмъ вся Стрыйщина стояла якъ муръ. Изъ Скôльщины держалось найкраще Пôдгôре, а именно оба Синевôдска, обѣ Стенавы, Побукъ, Труханôвъ, обѣ Крушельницѣ и Корчинъ рустикальны. Зъ гôрскихъ сѣлъ ишли передомъ, якъ и все передъ тымъ, певнѣ села Головецко, Грабовець скôльскiй и Рыкôвъ зъ своимъ парохомъ о. Савою Устiяновичемъ, Козьова, Плавe, Оравчикъ, Волосянка, Тухля, Лавочне, Хитаръ. Все доси зла Тухолька, вôдроджена теперь неутомыми заходами о. Хавалки, станула симъ разомъ по рускôй сторонѣ. Не менше гарно державъ ся Сопôтъ зъ о. Куликомъ. За то не дописали и симъ разомъ Жупане, Выжлôвъ, Опорець, Ямельница, Хащоване, Сморже, Кальне, Гребенôвъ, Коростôвъ, дальше Славско, де великими надужитями зломано волю громады при правыборахъ, а вкôнци зовсѣмъ несподѣвано все доси добрѣ обѣ Рожанки, де выбрано выборцями Шмiдовыхъ офiцiялiстôвъ. Тѣ мѣсцевости разомъ зъ мѣсточкомъ Сколѣмъ, трема нѣмецкими кольоніями и 12 вiрилiстами зложились разомъ на 82 голосôвъ для Охримовича.

Незадовго по оголошеню результату выбору въ Стрыю надôйшла телеґрама зъ Жидачева зъ свѣтлымъ результатомъ: „126 голосôвъ Олесницкiй, 45 Охримовичъ.“ Мѣжь рускими выборцями запанувала велика радôсть. Въ Стрыю и Жидачевѣ дôставъ Олесницкiй бôльшости 130 голосôвъ! Побѣда здавалась певною, тымъ бôльше, що ще рано наспѣвше письмо зъ Дрогобича обѣцювало для Олесницкого що-найменше 70 голосôвъ. По мѣстѣ рознесла ся вѣстка, що Олесницкiй выйшовъ; вѣстка та мовь електрична искра потрясла громады селянъ, що зъ многихъ сѣлъ прибули и въ горячковôмъ настрою дожидали остаточного результату. А тымчасомъ въ сали запанувало напружаюче дожиданe. На чолѣ деякихъ достойникôвъ показавъ ся краплистый пôтъ. Запанувала глуха мовчанка. Всѣ ждали и ждали, а телеґрамы зъ Дрогобича якъ нема такъ нема. Въ дожиданю перейшла цѣла година. Доперва около 12½ наспѣла вѣсть: „Охримовичъ 214, Олесницкiй 27 голосôвъ.“ Яке вражѣне выкликала сеся вѣсть мѣжь рускими выборцями, того нѣяке перо описати не въ силѣ. Нарôдъ буквально заходивъ ся зъ роспуки. Розъярене на Дрогобичину доходило до крайности. Нарôдъ голосно метавъ проклоны. Всѣ не могли збити зъ дива, що могло стати ся въ Дрогобичи? де могли подѣяти ся тѣ певнѣ, неодолимѣ голосы, котрыхъ число обчислене було зъ найбôльшою скрупулятностiю и безъ всякого оптiмiзму? Доперва вечѣрный поѣздъ привезъ кôлькохъ выборцѣвъ зъ Дрогобича и они пояснили де и якимъ способомъ тѣ голосы подѣли ся, и якою штукою зломано тверду працю двохъ знаменито зорґанiзованыхъ и свѣдомыхъ повѣтôвъ. — *Выборець.*

——

Зъ Равщины пишуть намъ:

Нашъ повѣтъ при выборахъ зъ обохъ курiй, якъ уже вѣдомо, списавъ ся добре. Выборцѣ тримали ся знаменито, бо въ V. курiи упало на д ра Олѣйника 120 голосôвъ, а ледви 69 на Ґневоша. Нарôдъ у насъ сильно поступивъ напередъ, порозумѣвъ, хто ему приятель? що то є выборы? чого рôзнѣ его ворогы нôдчасъ выборôвъ такъ пильно звивають ся? — а за те треба дякувати трудамъ патрiотычныхъ нашихъ священикôвъ, котрѣ — вынявши двохъ трехъ — передъ выборами и при выборахъ ревно потрудились, и тымъ вѣчамъ, якѣ въ послѣдныхъ часахъ у насъ вôдбули ся. Въ наслѣдокъ того хрунѣвъ у насъ, Богу дякувати, що-разъ менше. Одна Немирôвщина у насъ — твердиня хрунѣвъ; але й тамъ перебивають ся вже лучѣ поступу завдяки працы трудолюбивого патрiота нашого о. Киприана, котрому на выборахъ найлучше свѣдоцтво давъ капiтанъ „микитôвъ“ п. Скорупскiй. „U nas, мовивъ вôнъ, dobrze było, dokąd nie było ks. Kipriana. Prawda, że to kapłan, przed którym jako kapłanem trzeba czołem bić, ale jego to wina, iż rzucił kość niezgody między nas“ — розумѣе ся! бо просвѣчуе и розбуджуе нарôдъ немирôвскiй зъ темноты та дрѣмоты и вырывае его мало-помалу зъ рукъ „opiekunów“ въ родѣ Скорупскихъ..

Самъ выбôръ посла зъ V. курiи вôдбувъ ся въ Равѣ завдяки тактови старосты п. Шумляньского законно и спокôйно. До комiсiи увôйшли члены зъ волѣ выборцѣвъ. Правда, нôдчасъ выборôвъ звивали ся особливо комiсарѣ вôдъ худобы се бъ-то ревiзоры, найпаче ревiзоръ зъ Хлѣвчанъ Крупчакъ и ревiзоръ зъ Любичѣ Василь Божикъ, хлопъ зъ Гребенного, що ще передъ трема роками въ полотнянцѣ и босо ходивъ, а нинѣ паничъ на цѣлу губу: въ цѣжм хъ паньскихъ, въ ковнѣрику и манштетахъ; вôнъ витае старшихъ уже не привѣтомъ „Слава Iсусу Христу“, тôлько „цѣлую ручку“. Той паничъ въ Белзци перетягнувъ двохъ выборцѣвъ на Ґневоша, а въ часѣ выбору якого дурня мôгъ, то намовлявъ дати картку на Ґневоша. Тымъ способомъ вôнъ заслугуесь, абы не нагнали его зъ ревизорства, на котре слѣпымъ трафомъ дôставъ ся, бо не маючи навѣть 4-ои скôнченои клясы школы народнои и не служивши у вôйску, вôнъ на 17 рôзныхъ кандидатôвъ, навѣть постенôґерôвъ выслуженыхъ, черезъ свое лизуньство дôставъ тото мѣсце.

Выборы зъ IV. курiи не вôдбували ся вже такъ спокôйно. Уже о годинѣ 3½ по нôвночи надтягнула до поѣзду зъ Угнова цѣла череда свинобоѣвъ и згôнникôвъ равскихъ, абы вхопити таки заразъ зъ собою выборцѣвъ зъ Угнова, Домашева, Рѣчицѣ. Забравши ихъ до шинкôвъ, позапоювали ихъ, щобы свѣта Божого не видѣли. О 6-ôй рано станули до службы Божои о призване помочи св. Духа два священики, зъ Потелича и Гребенного, а тымчасомъ присланый жидôвскимъ бурмiстромъ Гуркою капраль полiцiи [мимоходомъ сказавши бувшiй мѣхоносъ] т. зв. ревiзоръ зъ двома поліцаями, коло нихъ якiсь обôрванцѣ, и сѣли собѣ на поручахъ передъ воротами церкви та „strzegli, aby przypadkiem porządek nie był zakłócony przez borytelów“, котрѣ не слухаючи намовы запроданцѣвъ приходили спокôйно до дому Божого. Панъ капраль увôйшовъ ажь до церкви, щобы переконати ся: czy Rusini czego nie kują? До чого то вже прийшло! o tempora o mores! А коли при выходѣ зъ церкви поліцаѣ зъ капралемъ а по-при нихъ и ґрая свинобоѣвъ станула на цвинтари, панъ капраль запытавъ честного выборця зъ Вôльокъ Ивана Демкова: „Czy pan masz legitymacyjną kartę?“ П. Демкôвъ вôдповѣвъ: „Чи до церкви потрѣбно карты легiтимацiйнои?“ Мѣсцевый парохъ о. Евґенiй Горницкiй попросивъ пôдпилыхъ свинобоѣвъ, щобы не робили нѣякои галабурды коло церкви та не чекали дармо на выборцѣвъ выходячихъ зъ церкви, и зробивъ имъ увагу, щобъ не розпивали людей, котрѣ незабаромъ мають стануги до выбору посла. Тѣ слова взявъ панъ капраль до себе та своихъ товаришѣвъ поліцаѣвъ и заразъ въ середу „została wniesiona do c. k. starostwa skarga o obrazę zdaeть ся straży bezpieczeństwa“... Ну, страхи на Ляхи!

О годинѣ 8-ôй розпочались выборы. Нашѣ выборцѣ выбрали до комiсiи своихъ. Тымчасомъ оденъ выборець приступае до о. Сиротиньского зъ Камѣнки и каже, що не мае картки до голосованя. О. Сиротиньскiй вôдзывавсь до него лагôдно: „Пôйдѣть до комiсiи и до пана старосты, тамъ дôстанете“. Якъ въ менажерiи звѣрята зъ рана кидають ся на жиръ, такъ зъ заѣлостiю дiявольскою накинулись два панки на о. Сиротиньского. „A księdza co to obchodzi? ksiądz tutaj cały czas agituje!“ и т. д. А помежи народъ звивали ся свинобоѣ равскiй аґiтуючи, терорызуючи и купуючи голосы на Вахнянина. Двохъ нашихъ честныхъ выборцѣвъ Федька Швеґа зъ Любичѣ и Бущака зъ Диникъ жандармы безъ причины арештували и тѣ не голосували. Такъ само честного мѣщанина Бѣлика зъ Угнова, котрый принѣсъ податокъ до уряду податкового, арештовано на приказъ конципiєнта староства Бохеньского безъ причины въ шинку, де той собѣ спокôйно сидѣвъ.

На 224 голосуючихъ дôставъ нашъ д-ръ Мих. Король 126 голосôвъ, а 98 Вахнянинъ. Мы упали черезъ Сокаль, але не упали сьмо на дусѣ; противно! видячи овочѣ нашои працѣ при сихъ выборахъ, мы радше покрѣпили ся надѣею певною, що то „ostatnie podrygi“ нашихъ непрошеныхъ опѣкунôвъ. — *Иванъ Перекотиполе* выборець.

——

Зъ Теребовлѣ пишуть намъ:

У насъ въ округѣ Теребовля-Гусятинъ зъ курiи IV-ои выбраный посломъ, д-ръ Юлiянъ Ольпиньскiй 227 голосами противъ 168 на нашого кандидата Содомору. Д-ръ Ольпиньскiй дôставъ въ Теребовли 112 а Содомора 80, въ Гусятинѣ Ольпиньскiй 114, Содомора 88. Хто се перечитавъ, мусѣвъ здивувати ся, що Теребовля [-Грималôвъ] въ V-ôй курiи дала 117 голосôвъ на Яросевича, а въ IV-ôй, де було бôльше выборцѣвъ, дала на Содомору лише 80 — при тôй самôй орґанiзацiи, а надто, при симпатичнôй кандидатурѣ хлопа, головы „Рады хлонскоѣ“, котрого кандидатуру самѣ хлопы по вѣчахъ въ Хоростковѣ, Теребовли на зборѣ въ Мшанци приняли однодушно. Ну, а мы такожь того диванѣякъ не второпаемо! Комiтеты теребовельскiй, грималôвскiй, гусятиньскiй и копичинецкiй мають поспысуваныхъ своихъ певныхъ выборцѣвъ, що нѣчимъ не дали бы ся вôдвести на другу сторону. Особливо-жь Теребовля [-Грималôвъ] мала на Содомору 130 найпевнѣйшихъ выборцѣвъ. Хотяй въ послѣдноѣ хвили треба було дописувати до имени Содоморы додатокъ „старшiй“, всѣ тѣ выборцѣ додатокъ сей дописали на своихъ картахъ голосованя. [Постаравъ ся о се комiтетъ въ день выбору посла мѣжь годинами 6 а 8 рано, а въ Гусятинщину выслано депешѣ ще 14-ого]. Такъ отже 130 + 88 выпало бы на Содомору 218 голосôвъ и бувъ бы ставъ посломъ. Але и тутъ, въ нашôй Теребовли — „coś się stało“, хочь Содомора не стоявъ пôдъ докретомъ „za żadną cenę“.

Выбôръ посла въ Теребовли назначеного на 9-ту рано въ сали магiстратскôй. [Д ръ Ольпиньскiй — бурмiстръ, господарь тои салѣ]. Вже о 8 ôй всѣ выборцѣ ждали на дворѣ передъ магiстратомъ, бо входъ до будынку бувъ замкненый. О годинѣ 8¼ впущено першого выборця и заразъ зновъ замкнено, доки комiсарь на долинѣ не переглянувъ легiтимацiйнои карты, не стягнувъ протоколу: хто, зъ вôдки, якъ зове ся, и т. д. Такiй протоколъ тревавъ пересѣчно 5 мiнутъ. За часъ, якъ комiсарь втягавъ выборця въ лiсту [при чôмъ часомъ закуривъ собѣ папѣроску и потрактувавъ де-кого], поліцай тримавъ зъ середины за клямку, абы нѣхто бôльше не ввôйшовъ. О. Цегельскiй зô Струсова, стоячи на дворѣ, пытае жандарма; чому такъ поволи впускають выборцѣвъ? На те дôставъ вôдповѣдь, що до середны вôльно йти, але на що то здало ся, коли зъ середины поліцай тримае клямку.. Такъ до годины 8½ впущено ледви кôлькохъ выборцѣвъ. Саля выборча була на першôмъ и версѣ, а при входѣ въ салю зновъ жандармъ жадавъ показаня карты легiтимацiйнои и карты голосованя.

Наразъ мовь грôмъ зъ ясного неба розносить ся коридорами вѣсть: „комiсiя вже выбрана!“ А була година доперва 8½. Хто збравъ? бо нашихъ выборцѣвъ впущено ледви 5 — 6. Ба! на сали знайшло ся десь вôдъ разу 50 сторонникôвъ Ольпиньского, Зъ-вôдки они тамъ взяли ся? Якъ показало ся — деякихъ впущено заднымы дверми, а прочѣ таки ночували въ магiстратѣ, бо въ однôй сали шкôльнôй [въ магiстратскôмъ будынку мѣстить ся и школа] видѣли мы купу соломы и окопатôвъ. О. Тимусъ запротестувавъ противъ выбору комiсiи, але ц к, староста вôдповѣвъ, що вже 9-та година и вынявъ свôй диникъ. Тымчасомъ навѣть на его годинникy було доперва 8¼, а на нашихъ годинникахъ 8½, О. Тимусъ сейчасъ выславъ телеґраму до намѣстництва. Цѣла комiсiя, чужа намъ засѣла въ прибôчнôй комнатѣ, де не вôльно було нѣкому бути.

Выборцѣ нашѣ почали поволи збирати ся въ сали выборчôй до голосованя. Жандармъ, якъ сказано, жадавъ показувати собѣ карту голосованя. О. Воляньскiй запротестувавъ противъ того, але ц. к. комiсарь, що проходжувавъ ся по коридорi, рѣшивъ, що жандармъ мае до того повне право, бо мусить побачити, чи на картахъ є печатка староства. Выборець зъ Среньовки Гринько Шарко передавъ легiтимацiйну карту жандармовi, а той задержавъ ся у себе, а пустивъ Шарка лише зъ картою голосованя, а к мiсiя не приняла его голосу и казала вывести его зъ салѣ. И Микита Фесчинъ зъ Рôздвянъ рôвно-жь не дôставъ бувъ назадъ зъ рукъ жандарма своеи карты, аж по вбаваню помочи, и на щасте не утративъ голосу. Двомъ выборцямъ: Кирилови Павлову [н-ръ карты 58] и Иванови Барчишину жандармъ помѣнявъ карты легiтимацiйнѣ и въ наслѣдокъ того комiсiя не припустила Павлова до голосованя и казала вывести его зъ магiстрату. Не помôгъ протестъ о. Тимуса занесеный до ц. к. комiсаря при головнôмъ входѣ. Але, дивне диво, легiтимацiйна карта Кирила Павлова по выборѣ знайшла ся въ нашихъ рукахъ [зъ н ромъ голосованя 60], отже хтось голосувавъ замѣсть него! — Андрея Грошового зъ Паѣвки [н-ръ карты 78] не допустила комiсiя до голосу, бо въ лiстѣ стояло „Горошовый“, хотяй выборець чей-же тому не винен, що его всѣ зовуть „Грошовымъ“. Такъ само Мартинъ Загородникъ не смѣвъ вôддати голосу, бо въ лiстѣ стояло „Загородникъ“. Не помôгъ протестъ о. Цегельского и домагане внесене до комiсiи о годинѣ 12½, щобы Загородника конче припустили до голосованя; ц. к. староста вôдповѣвъ, що голосоване вже замкнене, хочь навѣть на годиннику старосты було 12·50, а выборъ мавъ закôнчитись о 1-ôй. Выборця Андрея Колодѣя зъ Кокошинець не допущено до голосованя.

Голосоване не було тайне. Предсѣдатель комiсiи кс. Валента зъ Грималова переслядавъ майже всѣ нашѣ карты голосованя и вôдчитувавъ, а навѣть нôдчасъ самого вôддаваня картокъ дававъ значки на папiрѣ оловцемъ. [На те є свѣдки.] О. Цегельскiй запротестувавъ противъ такого нарушеня тайности голосованя, але ц. к. староста вôдповѣвъ, що вôнъ на то є, абы уважати; впрочôмъ законъ не означуе способу, якъ належить переконуватись, чи выборець вôддавъ лишь одну, чи бôльше картокъ. А коли о. Цегельскiй замѣтивъ, що законъ на всякiй способъ заборонюе карты голосованя читати, то староста вôдповѣвъ, що кс. Валент не читае, хиба тѣ, що нихъ выборского принято до протоколу зъ додаткомъ запереченя ц. к. комiсаря. Оденъ выборець є свѣдкомъ, що при его голосованю предсѣдатель комiсiи розвинувъ карту, перечитавъ, а на запытане одного зъ членôвъ комiсiи: „was ist?“ — вôдповѣвъ: „schlecht!“ А зновъ при голосованю иншого выборця [котрый давъ го-

лось Ольпиньскому] на запытане другого члена комісіи председатель притакнувъ головою, се-бъ-то: „gut“.

На салю, розумѣе ся, впущено невыборцѣвъ аґітаторбвъ за польско-урядовымъ кандидатомъ — н. пр. Геллеса друкаря зъ Теребовлѣ, Абу Шнерлінґа [котрый въ очехъ о. Цегельского штовхавъ выборця Загродника] и иншихъ. Аґітаторы збиткували ся надъ честными выборцями. Одного выборця тручено на сходахъ, другого въ сали — и обохъ ихъ арештовано та ледви на нашу реклямацію припущено ихъ до голосованя. Магістратскій секретарь Хрущевскій при входѣ до магістрату втягавъ нашихъ выборцѣвъ до своєи канцелярія, деякихъ насильно черезъ посѣпакбвъ, и тамъ переписували карты голосованя на Ольпиньского. Але се удало ся тбльке въ 10—12 выпадкахъ та й то деякѣ (4) зъ тыхъ выборцѣвъ на горѣ поправили на Содомору.

Махеры були рано въ великбмъ страху, що Содомора буде выбраный посломъ, и то значною ббльшостію. Вбдбтхнули лекше по клясичнбмъ выборѣ комісіи, а все таки хапали ся ще рбзныхъ штучокъ: н. пр. аґітували, щобы не выбирати Содомору зъ чужого повѣту, але хлопа зъ теребовельского Дичковского зъ Заздрости; туманили навѣть, що Гусятинъ голосуе на Дичковского. Але Дичковскій сейчасъ самъ урозумивъ выборцѣвъ. Выборцѣ нашѣ держали ся дуже красно, а мимо того „coś się stało“, що зъ нашихъ 130 выборцѣвъ вбдпало — 50 голосбвъ.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Выборцѣ-Русины, зббравши ся 21-ого с. м. на раду, постановили голосувати при тѣснѣйшбмъ выборѣ двохъ послбвъ до рады державнои зъ мѣста Львова лишь на д-ра Кароля Леваковского и на редактора Генрика Реваковича, уважаючи тыхъ двохъ кандидатбвъ въ нинѣшну пору за найвбдповѣднѣйшихъ. Рбвно-жь порѣшено вбзвати всѣхъ выборцѣвъ Русинбвъ мѣста Львова, щобы лишь на тыхъ двохъ кандидатбвъ вбддали свои голосы и щобы нѣхто вбдъ участи въ сихъ выборахъ не вбдтягнувъ ся.

Рускій Комітетъ выборчій.

Письмо зъ Украины.

Въ украиньскихъ кругахъ не перестае бажанне дбйти до вйдавания украиньского журналу. Д. Л—ячь въ Петербурзѣ и д. Г—бвъ въ Черниговѣ подавали до міністерства просьбы про дозвблъ такого журналу, але обомъ вбдповѣли стереотипнымъ „ходатайство отклонить“. Та ся потреба неминуча и просьбы въ сѣмъ напрямѣ будуть, певно, итв й далѣ.

За те черезъ міністерство кблька разъ удалось дбйти скасованния цензурськои заборбны для деякихъ книжокъ, хочь кождого разу: „въ видѣ исключенія“.

Въ Одесѣ друкуеть ся теперь „Розмова про сільске господарство“, дозволена такимъ вынмковымъ способомъ. [Популярно-наукова література належить — якъ вѣдомо — до абсолютно забороненыхъ родбвъ письменства.]

Переглядъ політичный.

Въ суботу дня 20 с. м. вбдбували ся выборы до рады державнои зъ мѣстъ долѣшнои Австрія, Стирія, Форарльберґу, Тиролю и Дальматія, зъ палатъ торговельныхъ въ Чехахъ, горѣшнбй Австрія, Гориція и Истрія, а зъ великои посѣлости въ Каринтія, Краинѣ, Сольногородѣ и на Шлеску.

У Вѣдни въ першихъ двохъ округахъ выборчихъ, де выбирано 5 послбвъ, жаденъ зъ кандидатбвъ не дбставъ абсолютнои ббльшости голосбвъ. Нинѣ вбдбуваютъ ся тамъ тѣснѣйшѣ выборы помѣжь пятьма антісемітами зъ одной стороны, а зъ другои чотирма ліберальми и однымъ соціяльнымъ політикомъ (д ромъ Кронаветеромъ). Въ осталыхъ 9 округахъ выбрано 9 антісемітбвъ, мѣжь ними бурмістра Штробаха, кн. Ліхтенштайна, Штайнера, Шнайдера и д ра Патая. Въ иншихъ мѣстахъ долѣшнои Австрія выбрано трехъ нѣмецкихъ людовцѣвъ и двохъ антісемітбвъ.

Въ Стирія выйшли послами зъ мѣстъ: одинъ нѣмецкій ліберальъ, одинъ нѣмецкій народовець и 6 нѣмецкихъ людовцѣвъ.

Въ Форарльберґу прийде до тѣснѣйшого выбору.

Въ Тиролю выйшовъ одинъ консерватистъ Нѣмець, одинъ нѣмецкій ліберальъ, одинъ Нѣмець зъ католицкихъ людовцѣвъ, и двохъ Италійцѣвъ. — Въ Дальматія выбрано двохъ Хорватбвъ.

Въ Чехахъ выбрано зъ торговельныхъ палатъ 4 молодоческихъ кандидатбвъ и трехъ нѣмецкихъ ліберальбвъ

Въ горѣшнбй Австрія выйшовъ ліберальъ, въ Сольногородѣ католицкій консерватистъ, въ Каринтія нѣмецкій людовець, въ Краинѣ два вѣрноконституційнѣ.

Зъ Вѣдня доносять, що дня 19 с. м. гр. Бадені мавъ довшу конференцію зъ кблькома нѣмецкими послами ческого сойму, мѣжь иншими зъ п. Ліпертомъ и Шлезінґеромъ, котрѣ на зазывъ президента міністрбвъ приѣхали до Вѣдня. На тыхъ нарадахъ бувъ такожь міністеръ судбвництва гр. Ґляйспахъ. Здогадуютъ ся, що гр. Бадені хотѣвъ довѣдати ся о настрою Нѣмцѣвъ въ Чехахъ, а имовѣрно обговорювано такожь звѣсне розпоряджене, котре гр. Бадені гадае выдати для Чехъ въ справѣ урядового языка

Въ Истріи зайшли такожь заколоты зъ причины выборбвъ зъ сѣльскои курія. Тамъ, якъ звѣстно, ведуть завзяту боротьбу Словѣнцѣ и Хорваты зъ Италійцями. Отже въ день выборбвъ дня 16 с. м. вже раненько около 3000 Словѣнцѣвъ и Хорватбвъ наближало ся до мѣста Паренца, щобы своихъ выборцѣвъ боронити передъ напастями Италійцѣвъ. Але выслано противъ нихъ войско, щобы ихъ не пустити до мѣста; лише самыхъ выборцѣвъ провели патролѣ до Паренца. Здержанѣ люде остановили ся далеко за мѣстомъ, порозкладали огнѣ и ждали повороту своихъ выборцѣвъ, котрыхъ опбсля повитали грбмкими окликами, довѣдавшись, що выйшовъ посломъ Лянінія. Намъ легко зрозумѣти такъ причину якъ и характеръ того „бунту гайдамацкого“, а вбдрадою може намъ бути те, що и тамъ называютъ священикбвъ головными аґітаторами и командантами того „бунту“; мабуть тамошный славяньскій народъ такъ само богатый въ природныхъ и щирыхъ опѣкунбвъ та просвѣтителѣвъ, якъ и нашъ...

——

Одинъ парискій дневникъ довѣдуе ся зъ Царгороду мовь то на певно, що мѣжь Сербіею а Болгарією заключено угоду, и то не противъ Туреччины, якъ бы можна здогадувати ся, а противъ Греція. Коли бы прийшло до вбйны, а Греція брала бы верхъ надъ Туреччиною, то Сербія и Болгарія мала бы всѣми силами спинятн похбдъ грецкого войска до Македонія. Кажуть навѣть, що Сербія и Болгарія заздалегбдь подѣлили мѣжь себе Македонію: Болгарія мала бы дбстати пбвнбчну частину, Сербія захбдну, а полудневу лишають Греція.

——

Зъ Царгороду доносять, що вбрменскій патріярхъ пбдъ напоромъ вбрменскихъ комітетбвъ вручивъ амбасадорамъ Франція, Анґлія и Россія пропамятне письмо, въ котрбмъ выказуе точка за точкою, що Порта не додержала своихъ обѣтницъ що-до реформъ. Дамісію патріярха уважають за имовѣрну.

Порта заповѣла скликане якоись нѣбы рады державнои въ цѣли нарадъ надъ реформами. Уважають се лише за новый выкрутъ, щобы справу реформы дальше проволѣкати.

Вчера начала ся бльокада Креты; але державы нараджують ся дальше надъ тымъ, що дѣяти опбсля, коли бы ся бльокада оказала ся безуспѣшною, якъ сего можна ждати по теперѣшнбмъ поведеню Греція. Отже коли бы до тыждня або до двохъ недѣль оказало ся, що бльокада Креты не веде до цѣли, то мають державы приступити до бльокады грецкихъ пристаней; передовсѣмъ мають на умѣ пристань пірейску, коринтску и волійску (въ Тесалія). Въ тбй акціи мають державы такъ подѣлити ся, що кождбй припаде бльокада якоись частины грецкихъ берегбвъ. Щодо окупація Креты ще нема згоды. Нѣмеччина и Австрія напередъ вбдказали ся вбдъ участи въ окупація. Франція и Италія доси ще не рѣшили ся, а Россія и Анґлія, запытанѣ о те на самъ конець, тежь не квапляться ся въ вбдповѣдею. Такъ само нема ще установленого речинця, якъ довго мае тревати бльокада Креты. Третимъ крокомъ, щобы Грецію змусити до уступчивости, мае бути акція противъ грецкого войска, що стоить на Кретѣ пбдъ начальствомъ полковника Вассса. Переговоры о те вже розпочато, але поки-що жадна держава ще не рѣшила ся въ тбй справѣ. Тымчасомъ доносять зъ Царгороду, мовь то зъ Креты вернувъ австрійско-угорскій войсковый аташе и каже, що на Кретѣ е 40.000 добре узброеныхъ христіяньскихъ повстанцѣвъ, а щобы ихъ поконати, на те треба 80.000 европейского войска.

НОВИНКИ.

— Зъ Станиславова пишуть намъ: На вѣдомбсть, що 18 с. м. выйде такожь о. Андрѣй Сумикъ на волю, стали вечеромъ на площи передъ судомъ громадити ся селяне, духовеньство зъ околицѣ вразъ зъ родинами а такожь Русины мѣсцевѣ, особливо молодѣжь Поліція явила ся въ повабмъ числѣ а такожь компанія войска, подѣлена на численнѣ патрулѣ зъ наложеными багнетами. Середъ спѣву „многая лѣта“ и цѣсарского имну рушивъ похбдъ зъ оо. Сумикомъ и Баришемъ на чолѣ черезъ мѣсто и досягнувъ въ ринку силы найменше трехъ тысячь людей. Въ ринку промовивъ до зббраныхъ о. Струтиньскій зъ Ямницѣ дякуючи за симпатія. Вбдтакъ похбдъ провѣвъ оо. Сумика и Бариша до Народнои Торговлѣ, де Русины и Русинки урядили имъ сердечну овацію. Выслане безъ потребы войска не мало причинилось до того, що похбдъ въ одной хвилѣ прибравъ розмѣры величезнѣ, однакожь треба признати, що поліція мѣска, хоть выступила въ повнбмъ числѣ, поводила ся зъ великимъ тактомъ, такъ що цѣла маніфестація вбдбула ся безъ найменшого диссонансу.

— Д-ръ М. Бучиньскій зъ Станиславова пише намъ: Окрбмъ надбеланыхъ на мои рука черезъ Редакцію „Дѣла“ 120 зр. 09 кр. и черезъ п. В. Нагбрного 20 зр. 50 кр. надбслали просто до мене для потерпѣвшихъ въ Черневѣ а взглядно на памятникъ для бл. п. Петра Стасюка: Вп. п. д-ръ Левъ Вовсбдка зъ Кбцманя 5 зр., Нат. Честиньска зъ Пбдъяркова 1 зр., Ем. Пбдляшецка зъ Сковатина 2 зр. 50 кр., Д. Еліясевичъ зъ Чабарова 2 зр. Пбдмоги роздѣляють ся при помочи черневскихъ людей довѣря. Камѣнный хрестъ на могилу П. Стасюка зладить ся здаесь въ Яремчи и довезе ся зелѣзницею. Зъ покалѣченыхъ есть ще лишь одинъ въ шпиталя на дорозѣ до подужания пбдъ щирою опѣкою д-рбвъ Конкольняка и Добруцкого.

— Правне заступство селянъ зъ Чернева передъ ц. к. судомъ въ Станиславовѣ обнявъ безкорыстовно д-ръ Евг. Олесницкій зъ Стрыя.

— Зъ Наукового товариства им. Шевченка. Засѣдане исторично-фільософічнои секціи вбдбуде ся въ середу 12 (24) с. м. о годинѣ 7 бй. На порядку дневнбмъ рефератъ Евг. Барвѣньского „Нападъ Козакбвъ на Очакбвъ р. 1545“. — Вп. співробітники бібліографічного вбддѣлу „Записок Наук. товариства ім. Шевченка“ и тѣ, хто на далѣ хотѣвъ бы взяти въ нихъ участь, спрошують ся на нараду до канцелярія товариства [ул. Академічна 8] въ середу 12 (24) с. м. о годинѣ 7½ вечеромъ.

— Філія товариства „Просвѣты“ въ Станиславовѣ устроюе въ четверъ дня 25 марта с. р. въ сали Седельмаєра вѣче просвѣтне зъ такою програмою: 1) вбдчитъ проф. д-ра Михайла Коцюбы про спблки молочарскій; 2) вбдчитъ о. Николая Бачиньского зъ Милованя про крамницѣ. Початокъ о годинѣ 10 рано. — Зъ огляду на те, що спблки молочарскѣ мають велику вагу для селянъ пбдмѣскихъ, бо имъ передовсѣмъ можуть оня принести великій хосенъ, просимо ще зъ-окрема тыхъ селянъ и ихъ отцѣвъ духовныхъ, щобы на вѣчу явили ся численно. — *Д-рь Михайло Коцюба* голова філіи. *Прокбпъ Мостовичъ* секретарь філіи.

— Редакція „Прапора“ [Перемышль, Побереже Франца Іосифа, 1] упрашае сею дорогою Вир. Духовеньство о безпроволочне поданѣ ѣй всякихъ поименныхъ выпадкбвъ зъ періоду выборчого въ котрыхъ духовнѣ въ якій-небудь способбъ зъ поводу выборбвъ були зневаженѣ. Особливо-жь пожаданѣ удокументованѣ двома свѣдками факты, могучѣ стати ся доказомъ, чи при правыборахъ не вбдбурювали державнѣ функціонеры народъ противъ духовеньства, спиняючи н. пр. выбране духовныхъ на выборцѣвъ будь просто, будь уббчно; и чи въ часѣ выборчбмъ въ загалѣ католицке духовеньство руске находило у державныхъ функціонербвъ належачій ся ему станови респектъ. Пожаданѣ суть якъ найчисленнѣйшѣ, коротко а рѣчево представленѣ факты, котрѣ стануть ся тломъ до меморіялу, якій належить якъ найскорше зложити и предложити Преосвященому Епископатови цѣлои Австрія, въ мысль котрого католицко руске духовеньство старало ся скрбзь при выборахъ дѣйствувати.

[Всѣ рускій часописи упрашаемо о прихильне повторене сеи просьбы.]

— Зъ Будзанова пишуть намъ: Въ нашбмъ мѣсточку, котре приналежить до повѣту теребовельского, е постерунокъ ц. к. жандармерія. Тутешный вахмайстеръ жандармерія, чоловѣкъ уже старшій, тѣшить ся у властей и у загалу особливымъ поважанемъ, бо дѣйстно выконуе свою тяжку службу зъ повнымъ посвященемъ. Се чоловѣкъ вельми статочный и найчестнѣйшого характеру. Отже имовѣрно на основѣ якоись клеветы засуспендовано въ часѣ переведеня правыборбвъ въ Будзановѣ цѣлый постерунокъ мѣсцевои жандармерія, а натомѣсть спровадженo жандармбвъ зъ Теребовлѣ, Рѣчею п. вахмайстра е доходити правды; мы думаемо, що сего зробити не залишить. — Та ось хочемо сконстатувати, що въ Будзановѣ выкрыла ся ще друга погана денунціяція, котра може бути стоить у звязи зъ тамтою. При тутешнбмъ ц. к. судѣ пп. адъюнкты и канцелісты Русины. Они, за-для причинъ загально звѣстныхъ, не маніфестують свого патріотизму а пильнують кождый своеи роботы, хочь шефъ будзанбвского суду радникъ п. Яништевскій яко Полякъ всюды маніфестуе ся польскимъ патріотомъ. Вбльно-жь ему! Въ часѣ правыборбвъ въ Будзановѣ канцелістъ п. Пюрко зайшовъ случайно на одинъ передвыборчій зборы та бувъ тамъ лишь нѣмымъ и безучастнымъ свѣдкомъ. Тбльке всього! Русины пп. адъюнкты не позволяли собѣ зробити й того: лише въ день голосованя вбддали свои голосы на выборцѣвъ рускихъ, взглядно компромісовыхъ. И отъ сего було вже досыть, щобы якійсь надлюка не завагавъ ся молодыхъ, остаючихъ въ надѣйнбй промоціи, честныхъ та трудолюбивыхъ урядникбвъ очернити у высшихъ властей — лише задля того, що они родились и е Русинами! Отто „братя“! *Н. Ф. Г.*

— Въ справѣ процесу п. Дмитра Вергуна у Вѣдни пише намъ нашъ кореспондентъ: Нинѣ [въ суботу] вбдбула ся въ тутешнбмъ судѣ карнбмъ розправа противъ п. Дмитра Вергуна. Прокураторія вбдступила вбдъ обжалованя о зраду державну [такою уважано намѣръ вбдорвания Галичины черезъ проектъ сполученя всѣхъ рускихъ земель], отже розправа могла вбдбутись уже въ суботу передъ звычайнымъ вырекуючимъ трибуналомъ. Оборона вѣденьского адвоката д-ра Козіча була знаменитою, хочь и самъ заступникъ прокураторіи пбдиесъ совѣстно всѣ облегчаючій моменты. По переведенбй розправѣ засуджено п. Вергуна на сѣмь днѣвъ арешту [законъ назначае 3 мѣсяцѣ до року] за та не товариство и недозволене посѣдане гектографу. Оборонець просивъ о выпущене засудженого на вбльну стопу и жертвувавъ 1000 зр. кавціи. Судъ выпустивъ безъ нѣякои кавціи. Заznачити мушу, що въ своѣй оборонѣ назвавъ д-ръ Козічъ [Хорватъ, москвофілъ] нашу мову „обскурнымъ діялектомъ“! Ще лишь того хибувало, щобы хорватскій адвокаты брали ся судати про нашу самостбйность національну. Смѣшно и глупо! — *П.*

— Заходомъ учениковъ VII-ои клясы гімназіи въ Стрыю вбдбудуть ся д. 24 н. ст. с. м. въ сали гімнастичнбй вечерницѣ въ память XXXVI ыхъ роковинъ смерти Кобзаря Тараса Гр. Шевченка зъ слѣдуючою програмою: 1) Вступне слово Вп. проф. Ю. К. 2) Ервичъ „Гавотта“, орхестра. 3) Лаврбвскій „До соловья“, хоръ муж. 4) Шевченко „Причинна“, декл. тов. Е. З. 5) Бахъ „Весняна мельодія“, сольо віол. зъ акомп. кварт., тов. Л. Л. 6) Вербицкій „Вечеръ“, хоръ муж. — П. 7) Вбдчитъ тов. А. Д. 8) „Робертъ чортъ“, сольо форт., М. Г. 9) Лисенко-Шевченко „Співъ Яремы“ сольо бас. зъ акомп. форт. 10) Шевченко „До Основяненка“, декл. тов. В. П. 11) „Рамя до рамени“, орхестра. 12) Кумановскій „Вязанка пѣсень народныхъ“, хоръ мѣш. — Початокъ о годинѣ 6½ вечеромъ.

— Зъ Коломыѣ пишуть намъ. Дня 10. марта вбдбувъ ся въ Коломыи концертъ „Коломыйского Бояна“ и удавъ ся пбдъ кождымъ взглядомъ дуже добре. Публіки майже выключно рускои, зббрало ся доволѣ, а гармонѣ ный співъ нашого „Бояна“ пбдъ умѣлою дирігентурою о. Курпяка просто порывавъ своею силою и выконанемъ. По кождбй точцѣ сали лунала вбдъ оплескбвъ, а сольо о. Курпяка чсѣхъ причарувало. Гра на фортепянѣ пп. Б. Савчиньскои и М. Фаржевскои була вповнѣ артистична. Взагалѣ остатный концертъ „Бояна“ выказавъ вбдъ торбчного великій поступъ и рутину въ співѣ; заслуга се невтомимого дирігента о. Курпяка, котрый вытревало и щиро провадить дѣло на передъ. По концертѣ вбдбувъ ся комерсъ въ гостинници Иванѣйчука, а весела розмова середъ звукбвъ нашои пѣсни протягнула ся въ глубоку нбчь. Щобы гостямъ не стало ся що злого, выделетувало ц. к. староство жандарма и той черезъ цѣлый часъ концерту и комерсу сповнявъ пбдъ вбкнами свою службу. Взагалѣ було видно руку, щобъ не допустити до концерту на 10-ого с. м. Три днѣ передъ тымъ, коли вже всѣ запрошеня и афішѣ були готовѣ и порозсыланѣ, дирекція Касы щадничои повѣдомляе, що: „sali na środę odstąpić nie może, bo już zamówiona“, хочь передъ тымъ заступникъ директора згодивъ ся на перенесене концерту зъ 9-ого на 10-ого, бо якъ сказавъ саля не замовлена. Але управляючій директоръ Касы, директоръ гімназіи п. Скупневичъ — боячись, щобы концертъ не подѣлавъ одушевляючо на выборцѣвъ [на другій день були выборы] зъ цѣлою рѣшучостію заявивъ дирігентови „Бояна“, що салѣ не дасть, бо на сей день замовивъ ви на вечерокъ гімназіяльный въ честь Шевченка. О сѣй своѣй постановѣ обвѣстивъ ученикамъ доперва того дня по полудни, а коли тѣ сказали, що на сей власне день е оголошеный концертъ „Бояна“ и неможливо, щобы одинъ и тай самъ чоловѣкъ дирігувавъ тутъ и тамъ, вбдповѣвъ имъ панъ директоръ: „Co mię to obchodzi? to idźcie, zaproście sob.e na dirigensa Oberę! [сторожа гімназіяльного]. Ось бачите, зъ-вбдки то защѣпилюе ся въ ученикбвъ той скрайний шовініямъ narodowy. Але таки мимо крайно-шовіністичного упору п. Скупневича концертъ „Бояна“ вбдбувъ ся въ сали Касы ощадности; правда, пбдъ охороною жандармскою, але се зновъ зъ великои печалывости ц. к. старости. Зновъ же 17-ого с. м. сьвяткувала наша молодѣжь гімназіяльна публичнымъ вечеркомъ память 36-ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка. Публика збйшло ся доволѣ, по ббльшбй части женщинъ. Наша молодѣжь тримала ся добре; хоры пбдъ управою о. Курпяка а музика пбдъ дирігентурою проф. Хрістофа выпали до волѣ гарно. Одно лише впадало въ очи, що білети для публики були зъ польскою написію „Wstęp“. Коли мы поспытали учениквбвъ, якъ ее стало ся, то сказали намъ, що директоръ Скупневичъ не позволивъ друкувати рускихъ жадною мѣрою-аргументуючи сю заборону тымъ, що вбнъ „jako polski [?!] urzędnik nie może na to żadną miarą zgodzić się i polską pieczęć bić na ruskim bilecie“. — Ось пбдъ якою опѣкою стоить наша руска гімназія! — *Р.*

— Зъ Подбля пишуть намъ: Сего мѣсяця вже друга колекта на церковь [въ Любешцѣ, філія Баковець]. Передъ тымъ були зъ Ратища коло Залозець, тіи вже пару лѣтъ ходять. [Въ декотрыхъ громадахъ пишуть: „wyżebrano na kollektę (n. np.) 48 ct.“ Зъ увага: 1) що завязало ся товариство св. Петра для пбдпомоги будовы церквей, 2) що колектанты зъѣдають майже три четвертины приходу, 3) и що народъ дуже тымъ деморалізуе ся и нарѣкае на безперестанни складки — уважаю за потрѣбне пбднести мбй голосъ, щобы запереставти або дуже обмежити высылане колектантбвъ. — *О. Іосифъ Ганкевичъ* парохъ въ Краснбмъ п. Товсте.

— **Похороны** зъ перепонами. Вѣ второкъ вѣдбували ся, въ Чернѣвцяхъ похороны жены магістратского возьного Марія Данилюковои. Вѣдъ самымъ уже цвинтаремъ урядникъ прокураторіи задержавъ похѣдъ и велѣвъ тѣло небѣщки вѣднести въ трупарню для переведеня обдукціи, тому що Данилюкова мала померти, якъ донесено властямъ, вѣдъ побоѣвъ мужа. Женщины, що брали участь въ похоронахъ, кинулись до домовины, щобы на мѣсцю переевѣдчитись о правдѣ того донесеня. Коли-жь имъ се не удало ся, они кинули ся на Данилюка и були-бъ его таки добре почурбовали, если-бъ ему не було пощастило ся втѣчи передъ ними на фіякрѣ.

— **Бранзолету**, найдену на вечерницяхъ въ честь Т. Шевченка въ сали Народного Дому, передавъ я на руки о. І. Редкевича властительцѣ панні А. Бадаричъ — *В. Ш.*

— **Участь Галичины** въ парискѣй выставѣ 1900 р. була темою вчерашного вѣдчиту австрійского ген. комісаря для тои выставы, проф. В. Ф. Екснера, въ сали львѣвского ратуша. Вѣдчитъ звабивъ богато рѣзныхъ достойникѣвъ, дамъ зъ аристократіи, вызначныхъ промысловцѣвъ и купцѣвъ, а на вѣть вѣйсковыхъ. По довшѣмъ вступѣ про загальне значѣне выставъ проф. Екснеръ начеркнувъ образъ орґанізаціи парискои выставы въ 1900 р. Приѣшовши до властивои рѣчи, до участи Галичины въ парискѣй выставѣ, вѣнъ сказавъ, що нашъ край повиненъ выказати тамъ передовсѣмъ свѣй великій поступъ продукціи, вѣдтакъ свои ткацкѣ и деревнѣ выробы, гѣрничій продукціи якъ сѣль и нафту, дальше свою штуку, а вкѣнци, що й найважнѣйше, свѣй домашный промыслъ. По вѣдчитѣ прелеґентови подякувавъ президентъ мѣста, д-ръ Малаховскій, а публика нагородила его оплесками.

— **Напастованя поѣздѣвъ** якимись недоростками-псотниками починають повтарятися щоразъ частѣйше. Недавно тому кидано на зелѣзничій поѣздъ камѣнемъ при шляху Пѣдволочиска-Тернопѣль, при чѣмъ зранено одного подорожного, а теперь таке саме лучило ся въ пятницю вечѣрному курерскому поѣздови, що ѣхавъ зѣ Львова до Кракова. Въ Ряшевѣ за стацію обкидано его камѣнемъ, що вытовкло по кѣлька шибъ въ ваґонахъ I-ои и II-ои клясы. При тѣмъ вѣдломокъ скла зранивъ одному подорожному лице. За псотниками слѣдить мѣсцева поліція.

— **Процесъ о клевету** выточивъ редакторови Przegląd-у п. Людвикови Масловскому п. Володимиръ Охримовичъ кандидатъ адвокатскій зѣ Стрыя по причинѣ умѣщеня въ тѣй часописи кореспонденцій помовляючихъ п. Охримовича о ініціятиву въ розрухахъ скѣльскихъ и о карыдостойну аґітацію въ Стрыю.

— **Переворотъ** въ археольоґіи. Парискій науковый свѣтъ занепокоивъ ся дуже найновѣйшимъ вѣдкрытемъ знаменитого хеміка, бувшого міністра Бертельота. Доси всѣ археольоґи були переконанѣ, що по камяной добѣ наступила бронзова. Въ тѣмъ переконаню утвердили ихъ численнѣ бронзовѣ вѣдкопы, якихъ такъ много посѣдає парискій Лювръ. Ажь отъ тверде се переконане починає хитати ся. Бертельотъ, вѣддавши хемічнѣй аналізѣ металевѣ кусники зъ кѣлькохъ асирійскихъ посудинъ, що мали походити зъ часу 4000 лѣтъ передъ Христомъ, переконавъ ся, що тѣ посудины зъ бронзовои добы споруджені зъ чистои мѣди. Доси безъ хемічнои аналізы неможливо було означити, зъ якого матеріялу споруджена та посуда; тымъ то и вважано си за бронзову. Результатъ дослѣдовъ Бертельота такъ занепокоивъ ученыхъ археольоґовъ, що они домагають ся теперь такои самои ревізіи и иншихъ псевдо-бронзовыхъ рѣчей зъ Лювру. Анґлійскій и нѣмецкій археольоґічній музеѣ выслали до Парижа спеціяльныхъ делеґатовъ, що мають на мѣсци пересвѣдчитись о тѣмъ важнѣмъ вѣдкрытю, котре безъ сумнѣву зробить переворотъ въ археольоґіи.

— **Про бурѣ** въ середнѣй Европѣ доносять телеґрамы зъ Вѣдня и Берлина. Въ Вѣдни палѣвъ онодгы въ ночи вихоръ въ родѣ цикльону, при чѣмъ падавъ и дощь зъ градомъ. Въ ту саму пору гулявъ шаленый вихоръ такожь по-надъ Лінцомъ. Зъ Берлина приходять вѣсти, що онодгѣшня бурѣ въ Нѣмеччинѣ, особливо въ надреньскихъ околицяхъ набавили жителѣвъ великихъ стратъ. Въ Солінґенъ грѣмъ убивъ одного чоловѣка. Въ Ашаффенбурґу въ наслѣдокъ погашеня свѣтла при зелѣзничѣмъ шляху вдарили о себе два поѣзды; десять особъ выйшло покалѣченыхъ.

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Елеонора зъ Яновскихъ Несторовичева, вдова по покѣйнѣмъ пароху самборскѣмъ о. Александрѣ, упокоила ся въ Самборѣ въ 70-бмъ роцѣ житя. Покѣйна тѣшила ся загальною симпатіею и поважанемъ. В. ѣ. п.

Вѣсти зъ Епархіи Львѣвскои.

Презенту regiae coll. на Солуковъ, дек. болехѣвского, надало намѣстництво о. Ив. Целевичеви парохови зъ Тростянця въ тѣмъ же деканатѣ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои

Канонічну институцію одержали оо.: Петро Годованьскій на Сухорѣвъ, ярославского деканата; Дан. Михайлѣвъ на Вавѣвцѣ, перемыско-городецкого деканата. — До каноніч

нон институціи завѣзванѣ оо.: Ил. Двулѣтъ на Манастирець, горожаньского деканата; Іос. Ивазець на Ременѣвъ, куликѣвского деканата Іос. Кузьмакъ на Гочевъ, балигородского деканата. — Завѣдательства одержали оо.: Стеф. Кмицикевичь въ Дубровицю, ярославского деканата; Мик. Коропась въ Чуквѣ, самборского деканата; Вас. Паращакъ въ Милковѣ, олешицкого деканата. — Сотрудництва одержали оо.: Левъ Лысякъ въ Люблянци, любачѣвского деканата; Євст. Кишнѣръ въ Курылѣвцѣ канчуцкого деканата. — Крилошаньскѣ вѣдзнаки одержавъ о. Кир. Обушкевичь, пароxъ въ Змѣевискахъ. — Презенту regiae coll. на Каманну дек. мушиньского надало намѣстництво завѣдателеви о. Ник. Бѣлиньскому.

Телеґрамы „Дѣла“.

Канеа 22 марта. Блькаду всюды обвѣщено. Кажуть, що Васосъ не довго буде мѣгъ держати ся, бо не стане ему живности.

Прага 22 марта. Вчера отворено тутъ урочисто академію, заложену гр. Страконицемъ. Приѣхавъ міністеръ Ґавч, а цѣсарь прислалъ телеґраму зъ желанями. Міністеръ въ своѣй промовѣ зазначивъ задачѣ заведеня и указавъ на ту користь, що выхованки будуть учити ся обохъ краевыхъ языкѣвъ.

Берлинъ 22 марта. Зъ нагоды сотныхъ роковинъ уродинъ цѣсаря Вільгельма I. вѣдбули ся вчера въ цѣлѣй Нѣмеччинѣ урочистѣ богослуженя. На памятку обходу основавъ цѣсарь новый ордеръ.

Римъ 22 марта. Вчера вѣдбували ся въ Италіи выборы до парляменту. Доси вѣдомый результатъ выборѣвъ зъ 111 округѣвъ. Выбрано 72 кандидатѣвъ правительственныхъ, 16 опозиційныхъ, 6 радикалѣвъ, 8 соціялістѣвъ. Мѣжь выбраными суть Рудіні и майже всѣ міністры. Въ Палермѣ выбраный Кріспі.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. С. Во. въ Бо На сей рѣкъ до теперь 50 кр. — *Вп. Н. Бѣ. въ По.* Пѣсля бажаня вчинено и вѣдъ 13 с. м. высылаємо. — *Вп Т. Сѣ. въ Ба. и Ся.* Высылаємо все правильно, а мимо того не перейде й оденъ день, абы мы не дѣстали 5—10 реклямацій чиселъ запропащеныхъ на почтахъ.

Надѣслане.

Звертаємо увагу Поважанои Публики на новоотворeный 95 1—2

ЗАКЛАДЪ ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЫЙ

В. Веппера

въ Стрыю (Ринокъ, побѣчь аптики п. Айхміллера)

устроеный пѣсля найновѣйшихъ вымогѣвъ техніки.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ давѣнкѣвъ. Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнѣй мовѣ, великій, обѣймаючій 640 сторѣнъ друку, найновѣйшій зѣ всѣхъ такихъ Молитвенникѣвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) Молитвы щоденній ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои. г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѣжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполученѣ зъ вѣдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Пєуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній, б) щоденній, в) на празникъ Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякѣ потребы. XI.) Коляды и иншій пѣсни церковній. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дѣстати можна въ канцелярії тов. „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Ставропіґійскѣй и въ переплетничѣмъ заведеню **М. Спожарского** по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый	— зр.	70 кр.
2) оправленый на-пѣвъ въ полотно зъ одвѣтными вѣдтисками	— „	90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѣдтисками	1 „	30 „
4) справленый якъ пѣдъ 3) зъ додатковъ золоченыхъ берегѣвъ	1 „	30 „
5) оправленій на-пѣвъ въ шкѣру зъ золоченями и вѣдтисками	1 „	10 „
6) оправленый цѣло въ шкѣру зъ золоченями и вѣдтисками	1 „	60 „
7) оправленый якъ пѣдъ 6) зъ додатковъ золотыхъ бзегѣвъ	1 „	80 „

Замовляючій поодиноко Молитвенники звольять присылати на оплату почты 20 кр.

ДІЯМАНТЫ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2· , 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 4·50. Ножицѣ до стрижевя худобы по зр. 1·85 и 2·25

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Сирота інтеліґентна

прійме мѣсце у особы самотнои, жертвуючи о скѣлько можливо сумлѣнну працю, сповняючи всьо пѣсля вымогѣвъ, за малу винагороду. — Прошу адресувати: Зеновія Мокрицка poste restante Липица долѣшна. 1—3 94

Шукаю женщины до заряду дому.

И. Важняникъ, пароxъ въ Сѣняvѣ коло Ярослава. 1—3 97

Зѣ школы пѣдписаного выйшли сего року

чотири пѣвцѣ церковнѣ

зъ тыхъ два є добрыми управителями хору высшого. Такожь маю двохъ помѣчниковъ дяковскихъ [пѣддячихъ] Коли-бы хто зъ Впр. оо. парохѣвъ потребувавъ, зволять вѣдъ ести ся до пѣдписаного.

Т. ЯНѢШЕВСКІЙ въ Зборовѣ.

Новый Фаетонъ крытый

есть до спроданя по дуже приступнѣй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 8—10

Соліцитатор адвокатский

молодий, 26 лѣт, обзнакомленый докладно зі справами адвокатскими, так в маніпуляції як і в концепті, глядає посади від 1 цьвітня 1897 — Зголошеня до Адмінїстрації „Дїла“ під буквами „В. Д.“ 2—3

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по **9 зр. 20 кр., 10 зр. 20 кр., 10 зр. 70 кр.** и **11 зр. 20 кр.**

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшій вина фляшками)

высилає

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 40—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вѣдъ дня 12 лютого 1888 выдає

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касови зъ** 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованій по 4½% вѣдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **ДИРЕКЦІЯ.**

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябель“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренковка и т. и. горѣвки упривілеевань и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спровадженій.

Одиноке жередо въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вольного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 315—?

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

МУЖЕСКУ Безсильность 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣховъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д ра Ретана

Россійске выданє: 1 зр.
Польске выданє: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескій силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко надежитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середнихъ. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОҐІЯ

на низші кляси шкіл середнихъ. Написав Іван Верхратскій. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті можуть дістати в книгарні Ставропиґійс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачує автор.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продають ся по 35 кр.

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ТУТКИ цигаретовѣ 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичь, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійскаго, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузаря.

Ч. 57 Львовъ, Второкъ 11 (23 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тѣй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додаткомъ

въ Австрін: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надболане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Переглядъ політичный.

До вчерашного дня выбрано 343 послѣвъ до рады державной. Пѣсля сторонництвъ такъ ихъ дѣлять: 61 молодо-Чехѣвъ (мѣжь ними одинъ радикалъ и одинъ аґрарястъ), 40 клерикалѣвъ, 43 Полякѣвъ (мѣжь ними 6 камеральныхъ Русинѣвъ), 38 нѣмецкихъ лібералѣвъ, 37 нѣмецкихъ людовцѣвъ, 28 христіянскихъ соціялістѣвъ (антісемітѣвъ), 16 Словѣнцѣвъ, 14 соціяльныхъ демократѣвъ, 9 вѣрно-конституційныхъ дѣдичѣвъ, 9 ліберальныхъ Италіянцѣвъ, 8 Хорватѣвъ, 6 Волохѣвъ, зъ которыми за одно пѣдуть 2 буковиньскѣ Русины, 6 Полякѣвъ Стояловцѣвъ, 5 клерикальныхъ Италійцѣвъ, 3 польскихъ людовцѣвъ, 3 нѣмецкихъ народовцѣвъ прусофильскихъ, 3 дѣдичѣвъ-февдалѣвъ, 3 дѣдичѣвъ посередного сторонництва, 3 независимыхъ Русинѣвъ, 2 Сербѣвъ и 1 ческій клерикалъ.

При вчерашныхъ тѣснѣйшихъ выборахъ въ першихъ двохъ округахъ мѣста Вѣдня побѣдили ліберали и выйшли послами: д ръ Копъ, Врабецъ, Hocke, соціяльный політикъ д-ръ Кронаветеръ и радникъ двору Карайсъ, котрого зачисляють до лібералѣвъ.

По оголошеню результату голосованя антісеміты выправили демонстрацію, а на декотрыхъ улицахъ знищено кѣлька склепѣвъ жидѣвскихъ навѣть до нащадку. Въ гостинницяхъ розбивано зеркала и т. п. Намѣстникови бар. Кільмансеґови выбито вѣкна. При тѣмъ всѣмъ спѣвано австрійскій имнъ народный. Розрухи тревали надъ двѣ годины. Увязнено кѣльканацять осѣбъ.

При тѣснѣйшихъ выборахъ въ Тичинѣ въ Чехахъ выйшовъ тежь нѣмецкій ліберал.

Вчера вѣдбувались также выборы зъ бѣльшои посѣлости въ Галичинѣ, въ Чехахъ, въ горѣшнѣй Австріи, Горициі, Истріи и Стиріи. Завтра пройдуть ще выборы зъ бѣльшои посѣлости въ долѣшнѣй Австріи, и на тѣмъ буде конець выборамъ.

Рептилька Reichswehr подае вѣсть, що президентомъ палаты послѣвъ мае стати Давидъ Абрагамовичъ; въ такѣмъ разѣ першимъ віцепрезідентомъ бувъ бы одинъ зъ молодоческихъ послѣвъ, а другимъ одинъ зъ антісемітѣвъ, имовѣрно Патай.

Якъ переводились выборы?

Зъ Товмаччины пишуть намъ:

Новозавѣтнѣ премудрости Саламоньскѣ нашого Саламона и его сына Саламона II-ого [недокѣнченого гімназіяста] показали ся у насъ въ повнѣй силѣ аж при выборѣ посла зъ IV-ои куріи. Брутальнѣ надужитя, перекупства и розпоюване выборцѣвъ стали ся причиною, що нашъ любимый Романчукъ дѣставъ тутъ лише 113 голосѣвъ. Самъ ц. к. староста уневажнивъ до 10 голосѣвъ, очевидно такихъ выборцѣвъ, о котрыхъ знавъ, що за нѣяку цѣну не дадуть ся зломити; а уневажнивъ найбѣльше на тѣй пѣставѣ, що въ селѣ хтось другій такъ само звавъ ся якъ выборець, хотяй при имени выборця стояло написане имя его вѣтця!

Выборъ посла розпочавъ ся у насъ тымъ, що на передодень выбору ц. к. староство умысным пѣсланцемъ вѣзвало шѣстьохъ видныйшихъ священикѣвъ въ цѣли переведеня слѣдства противъ нихъ, бо нѣбы-то они спроваджували людей до церкви, заприсягали ихъ тамъ и карты голосованя писали. Вѣзваня тѣ, незапечатанѣ, доручувавъ возьный и розголошувавъ людямъ, що „завтра вашихъ ксьондзѣвъ позамикають“. У насъ страшенній болота, а тутъ ѣдь до Товмача не лишь завтра на выбѣръ посла, але и нинѣ на протоколы! Деякѣ мусѣли запрягати чотири конѣ, а ѣхати мусъ! — бо инакше въ ночи жандармы примусово спровадять. Зъ священиками списано въ старостве протоколы. Комісарь Альбертъ, переводячи се слѣдство, що хвиля бѣгавъ до старосты информувати ся, що робити, бо всьо, що имъ закидувано, показало ся нужденною брехнею. При нагодѣ сихъ протоколѣвъ священики побачили незвычайный рухъ въ староствѣ. Рѣзна голота, индівіда найпѣдлѣйшого сорта то вѣбѣгали до староства, то выбѣгали. Протоколы зѣ священиками скѣнчили ся вечеромъ — розумѣвсь на нѣчѣмъ. Стероризувати священикѣвъ, що були выборцями зъ обохъ курій, не удало ся.

Въ ночи настала страшна піятика хрунѣвъ въ однѣмъ жидѣвскѣмъ шинку, а цѣлу сю акцію вели два польскѣ ксьондзы и Саламонъ II. Грошѣ на се полишено ще зъ выбору въ V куріи [палка-вѣрменина Богдановича].

День выбору розпочавъ ся примашированемъ кѣльканацяти жандармѣвъ. Абы лишь де кѣлькохъ выборцѣвъ нашихъ стануло разомъ, жандармы заразъ розганяли „w imieniu prawa“.. Вѣдъ досвѣта появивъ ся и славетный нашъ ветеринарь Ґалекъ и пѣдходивъ до громадокъ нашихъ выборцѣвъ пѣдслухувати, що селяне говорять зѣ священиками. Се всѣхъ обурювало, бо прецѣнь чоловѣкъ, що мае претенсію до интеліґенціи, повиненъ гидитись такою ролею. До помочи були жидыфакторы и выпробованѣ старостиньскѣ баришѣвники, якъ славетный Коропецкій, Луцкій, рѣзники Петровичѣ. Голосы куповано по 3 злр.

Пекольну аґітацію розведено въ самѣмъ льокали староства. По выборѣ [на долинѣ] комісіи, до котрои нашѣ выборцѣ выбрали трехъ своихъ — комісія пѣйшла на першій поверхъ, а выборцѣвъ и священикѣвъ рускихъ выгнали жандармы на подвѣрє и они тамъ вѣдъ годины 9-ои до 1-ои мусѣли всѣ стояти та мерзнути на зимнѣ. Будынокъ правительственный лишивъ ся для староства и для звольочи аґітаторскои. Аґітаторы могли черезъ потрѣйный кордонъ жандармеріи переходити, кѣлько разъ хотѣли, а выборцѣ ъ, що дзвонили зубами на дворѣ, впускано по одному на гору. На коридорѣ чекали на выборця инспекторы податковый и шкѣльный. Они провадили выборця до першои салѣ, де стояли аґітаторы зѣ старостою. Зъ тои салѣ йшовъ выборець до малои салѣ на право, де контрольоръ Литвиновичъ сидѣвъ замѣсть комісаря Альберта. Тамъ славетный той контрольоръ бравъ поодиноко выборця, замыкавъ дверѣ и тримавъ выборця 10 мінутъ, обробляючи всѣми можливыми способами: просьбою, грозьбою, дзвонкими аргументами, навѣть насильствомъ. Мавъ вѣнъ у себе цѣлы крамъ картъ голосованя зъ написанымъ Мандичевскимъ [тѣ карты е въ рукахъ нашихъ выборцѣвъ] и напихавъ тѣ карты выборцямъ мѣняючи за нашѣ; коли-жь не мѣгъ выборця намовити, то допускавъ ся насильства: вырывавъ выборцеви зъ-за ременя нашу карту а дававъ урядову. Таке стало ся выборцеви зъ Шпеничника; сей честный выборець наробивъ крику, пѣйшовъ до комісіи и подавъ усьо до протоколу. Староста казавъ его арештувати, але на приказѣ й скѣнчило ся. Въ тѣй сали, де славетный контрольоръ замыкавъ ся зъ кождымъ выборцемъ, мы стратили до 30 голосѣвъ. Вѣдъ контрольора йшовъ выборець ще черезъ двѣ салѣ, аж въ третѣй бѣчнѣй мѣгъ вѣддати голосъ. Комісія выборча не могла зъ-вѣдтамъ видѣти, що дѣе ся; а по тыхъ саляхъ дѣяло ся всячины такъ богато, що не списавъ бы на воловѣй шкѣрѣ. Самъ ц. к. староста говоривъ до выборцѣвъ: „Тримай ся цѣсарскои полы! перемажи свого а пиши нашого!“ Карты легітимаційнѣ не були нумерованѣ, а карты голосованя були позначенѣ: на печатцѣ картъ були стеноґрафічнѣ значки, зазначуючѣ дотычну громаду. Але мы сю хитрѣсть запримѣтили и значки усунули.

Противъ сего выбору посла вносимо протестъ.

Рускій окружный выборчій комітетъ въ Коломыи

просить всѣхъ людей доброи воли въ выборчѣмъ округѣ V-ои куріи Городенка-Снятинъ Косѣвъ-Коломыя-Надвѣрна-Богородчаны донести ему на руки адв. д-ра Володимира Дудыкевича въ Коломыи точно и вѣрно о всѣхъ неправильностяхъ при: 1) розписаню, 2) переведеню правыборѣвъ, 3) при выдачи легітимацій и картъ голосованя выборцямъ, 4) выборѣ выборчихъ комісій, 5) самѣмъ актѣ выбору посла, 6) скрутиніи и въ особенности о поведеню жандармеріи и всякихъ правительственныхъ орґанѣвъ въ выборчѣй акціи, о погрозахъ, побояхъ, арештованяхъ, пѣдкупствахъ и тымъ подѣбныхъ злодѣянахъ. Всѣ тѣ даты потрѣбнѣ до уложеня протесту противъ выбору въ V-ѣй курії, и то сейчасъ, бо протестъ мусѣть бути высланый въ суботу 15 (27) марта. [Всѣ рускѣ независимѣ газеты просимо о повторене сеи вѣдозвы.]

Выборы въ бѣльшои посѣлости въ Галичинѣ.

Вчера вѣдбували ся выборы 20 послѣвъ зъ бѣльшои посѣлости. Выбрано 14 давныхъ а 6 новыхъ послѣвъ, въ мѣсце тыхъ, котрѣ заявили, що не кандидують. Результатъ выборѣвъ такій:

Львѣвъ-Городокъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Филипа Залеского выбраный Давидъ **Абрагамовичъ**.

Перемышль-Ярославъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Крайньского выбраный Левъ **Хшановскій**.

Сянѣкъ-Бирча-Лѣсько-Березѣвъ-Коросно. Поновно выбраный Володимиръ **Гнѣвошъ** зѣ Золотого Потока.

Самбѣръ-Старемѣсто-Турка-Дрогобычь-Рудки. Въ мѣсце дотеперѣшного посла ґр. Лося выбраный Юліянъ **Ґіжовскій**, радникъ суду окружного въ Самборѣ.

Яворѣвъ-Мостиска-Чешанѣвъ. Выбраный поновно Володимиръ **Козловскій**.

Жовквѣвъ-Рава-Сокаль. Поновно выбраный д-ръ Іосифъ **Мілєвскій**.

Золочѣвъ-Камѣнка-Броды. Выбраный поновно Аполінарій **Яворскій** презесъ кола польского.

Бережаны-Перемышляны-Пѣдгайцѣ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Ед. Подлевского выбраный бар. Юліянъ **Блажовскій**.

Рогатинъ-Бѣбрка. Выбраный поновно Северинъ **Генцель**.

Станиславѣвъ-Богородчаны Товмачь-Бучачь. Выбраный поновно ґр. Войтѣхъ **Дѣдушицкій**.

Коломыя-Городенка-Снятинъ-Косѣвъ-Надвѣрна. Выбраный поновно Генрикъ **Вельовейскій**.

Чортковъ-Залѣщики-Борщѣвъ-Гусятинъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла ґр. Адама Голуховского выбраный ґр. Юрій **Борковскій**.

Тернополь-Збаражь-Скалатъ-Теребовля. Выбраный Михайло **Ґарапіхъ** зъ Цеброва.

Краковъ-Хшанѣвъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла ґр. Ант. Водзицкого выбраный д-ръ Петро **Ґурскій**.

Бохня. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Зд. Влодка выбраный Іосафъ **Поповскій**.

Тарнѣвъ. Выбраный поновно Володыславъ **Струшкевичь**.

Новый-Санчь. Выбраный д-ръ Володимиръ **Піліньскій**.

Стрый-Жидачѣвъ-Долина-Калушь. Поновно выбраный Евґеній **Абрагамовичъ**.

Вадовицѣ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла Клюцкого выбраный Германъ **Чечь**.

Рашѣвъ. Въ мѣсце дотеперѣшного посла ґр. Андрея Потоцкого выбраный Адамъ **Єнджейовичь**.

НОВИНКИ.

— Зъ Вѣдня пише намъ нашъ кореспондентъ Тутешнѣ Русины великуютъ величезный народный зборъ на пятницю 26 н. ст. марта до одной зъ найбѣльшихъ саль Вѣдня именно въ сали готелю „Wimberger“ XV Neubaugürtel 32. [Саля тая помѣстить кѣлька тысячь людей.] Сей мітингъ буде загально доступный и оголошеный по мѣстѣ плякатами. На порядку дневнѣмъ однѣсѣнька точка: „Минувшѣ галицкѣ выборы“. Сподѣваемо ся также приѣзду декого зъ Русинѣвъ зъ Галичины. До участи будуть запрошенѣ и опозиційнѣ послы до парляменту, виднѣйшѣ провѣдники партій а также журналісты тутешныхъ и заграничныхъ дневникѣвъ. — *П.*

— Борба выборча притѣснѣйшѣмъ выборѣ двохъ послѣвъ зъ мѣста Львова прибрала небувалѣ доси розмѣры. Поминаючи безлѣчь плякатѣвъ, розлѣплюваныхъ по рогахъ улиць, роздаваныхъ прохожимъ и долучуваныхъ до газетъ, треба дивуватися, що чотири газеты: Przegląd, Dziennik, Narodowa и Słowo заповняють цѣлѣ стороны не чимъ инымъ якъ лишь вѣдозвами и похвалами для своихъ кандидатѣвъ: Пентака и Дулембы, а напастями и клеветами на Реваковича и Леваковского. Въ тѣй аґітаціи вѣдозвами не перебирае ся въ средствахъ, лишь выписуе ся несотворенѣ рѣчи на противника. И такъ аргументы противъ Реваковича и Леваковского суть такѣ: що при теперѣшныхъ выборахъ пѣдпирали сѣмочъ москвофілѣвъ (Романчука, Нагѣрного, Олѣйника и т. д), одного соціяліста (Франка) и двохъ Русинѣвъ (селянина-Мазура Господа та д ра Мікевича, Поляка въ Пшеворску) противъ народовыхъ кандидатѣвъ; що Kurjer Lw. выхвалювавъ анархістѣвъ Равашоля, Касерія; що Леваковскій волочивъ ся по Швайцаріи и Америцѣ, а не сидѣвъ въ парляментѣ и т. п. — однымъ словомъ, що кандидатуры Реваковича и Леваковского суть рускѣ, соціялістичнѣ и анархістичнѣ а не польскѣ. Сферы правительственнѣ пѣдпирають кандидатуры Пентака и Дулембы, а до того пѣдпирания мали ужити львѣвскихъ жидѣвъ. И такъ розлѣплено афішѣ жидѣвскѣ, въ котрыхъ сказано, що намѣстникъ Санґушко обѣцявъ презесови кагалу Горовіцови пересунути вѣдпочинокъ недѣльный на 12 годину въ полудне и длятого „Lubei aheini benei Israel“ (дорогѣ братя, сыны Израиля) идѣть голосувати за Пентакомъ и Дулембою!

— Безлична брехня. Онодги помѣстивъ орґанъ польскихъ демократѣвъ Słowo Polskie таку вѣсть: До дѣдички Ковалова, Келяновскои, прийшла рада громадска пѣдъ проводомъ вѣйта и заявила, що небавомъ выйде законъ, силою котрого всѣ вдовы по дѣдичахъ пѣйдуть на цѣсарску пенсію, а ихъ маетки перейдуть на власность громады. Щобы жь не чекати аж на законъ, готовъ вѣйтъ дати Келяновскѣй 50 зр. вѣдступного, щобы она вже таки зразъ забрала ся зъ села. Келяновска наполохана, удала, що годить ся на предложене и велѣла списати угоду, котру треба вѣднести до староства. Коли жь селяне пѣйшли зъ угодою до староства тамъ сейчасъ увязнено вѣйта и прочихъ членѣвъ рады громадскои. — За Słow-омъ повторили ту сензаційну вѣсть такожь прочій газеты польскѣ, а кожда додала при тѣй нагодѣ замѣтки въ тѣмъ родѣ: якъ далеко зайшли у насъ аґітація радикальнѣ, яка небезпечность грозить зѣ стороны хлопства та що треба карати не слѣпый мечь, а руку. Тымчасомъ показуе ся, що цѣла та вѣсть вѣдъ початку до кѣнця е брехнею. Зразъ въ слѣдующѣмъ числѣ Słow-а находимо таке спростоване: Цѣлу подѣю „оповѣдано“ у Львовѣ (а не донесено редакціи) вѣдъ кѣлькохъ днѣвъ. Назва мѣсцевости и имя властителькы поданѣ хибно, бо нѣчого такого не лучило ся анѣ въ Козловѣ анѣ зъ дѣдичкою Келяновскою. Однакъ, додае Słowo, така подѣя справдѣ лучила ся, — и зновъ не подае нѣякихъ именъ и датъ. — Якъ бачимо, польскѣ газеты хотять бавити ся сенсаціями и клеветами такъ само по выборахъ якъ и въ часѣ выборѣвъ. Але якъ то кажуть, вѣдъ головы рыба воняе. Въ спѣлцѣ выдавництва Słow-а вѣдграе важну ролю п. Романовичъ, членъ выдѣлу краевого, а вѣнъ также забавивъ ся въ сензацію, оповѣдаючи на зборахъ выборчихъ въ Ярославѣ про аґітацію ру кого священика за жидомъ. Коли-жь зажадано именъ, п. Романовичъ выкрутивъ ся соломою. Чи-жь давно, що по примѣру шефа пѣйшовъ его орґанъ? Вкѣнци одно ще насъ дивуе. Ото, що орґанъ руско католицкого союза такъ покапно перепечатуе зъ польскихъ газетъ всякѣ сенсаційнѣ вѣсти про хлопскѣ бунты. Чи се не стоить въ якѣй звязи зъ тою славною промовою п. Вахнянина въ парляментѣ про грозу руху селянского у всходнѣй Галичинѣ?

— Зъ Золочева пишуть намъ: Дня 13 марта вѣдбулись, якъ мы вже доносили гімназіяльнѣ вечерницѣ въ честь незабутного Кобзаря Руси-Украины, а позаякъ до сеи поры не появивъ ся звѣтъ зъ нихъ, тожь я беру за перо и коротко кажу: вечерницѣ нашѣ вѣдбули ся свѣтло, якъ ще нѣколи въ Золочевѣ! Не будемо розбирати поодиноко цѣлои програмы бо она вже була подана, а за те застановимось надъ ей справдѣ артистичнымъ выконанемъ. На початокъ выповѣвъ тов. І. Б., ученикъ VIII клясы гарне вступне слово, що вѣдзначило ся правдивымъ поетичнымъ змѣстомъ, промовляючи до глубины серця кождому Русинови. Дальше йшли спѣвы хоральнѣ пѣдъ проводомъ судьѣ п. Дольницкого, котрѣ словами рускои, благовѣстнои пѣснѣ то щырый жаль выкликували надъ недолею Украины, то ободряли до працѣ и боротьбы. А вже жь кульмунаційною точкою сихъ вечерниць були обѣ деклямаціи рускѣ: „Москалева криниця“ и „Кавказъ“. Першу выголосивъ тов. І. Б. [знаный вже у насъ декляматоръ зъ сегорѣчного Міцкевичѣвского вечерка] зъ перенятемъ та зрозумѣнемъ мысли поета; другу Вол. Тем. ученикъ VI-ои клясы. Вѣнъ зумѣвъ перенестись думкою, де слѣдъ, а словами и цѣлымъ вѣдданемъ трудного „Кавказу“ попровадити за собою всѣхъ слухателѣвъ. Справдѣ артистично удалась ему знань мѣсця саркастичнѣ, а слова обуреня на „лицемірѣвъ“ знаходили вѣдгомбнъ середъ присутныхъ. Дѣйстно можемо внѣвнити нашихъ молодыхъ декляматорѣвъ, що дальша вытревала праця надъ собою може ихъ допровадити до осягненя справдѣшного артизму

въ тій будь-що-будь не легкій галузи штукъ красныхъ. Сей удачный вечерокъ закінчивъ проф. І. Ружицкій, заспѣваючи молодѣжи словами поета до працѣ та любови великого Тараса. — *Р.*

— Відъ п. д-ра Олѣйника зъ Мостівъ великихъ бувшого кандидата зъ V курії округа Броды и т. д., одержуемо отсе письмо: Въ 48 ч. „Дѣла“ зъ 12 н. ст. марта въ письмѣ Выдѣлу Селянськои Рады въ Бродахъ находить ся такій уступъ: „Оба [о. Кармалита и сел. Игемонъ] запытували д-ра Олѣйника, якъ вінъ глядить на справы вѣры, церкви и духовеньства? Коли д-ръ Олѣйникъ прилюдно відкликавъ свій підпись на відозвѣ радикальній и заявивъ, що на случай выбору на посла буде боронити справъ рускаго духовеньства та церкви и підпише дотычный реверсъ предложеный ему зъѣздомъ делегатівъ въ Топоровѣ, зібраній одноголосно ухвалили предложити обохъ кандидатівъ [д-ра Могильницкого и д-ра Олѣйника] до затвердженя рускому комітетови выборчому.“ — Представлене сеи рѣчи не вповнѣ правдиве. Підпису мого зъ відозвы радикальнои я не взявъ назадъ, а сказавъ-ємъ, що въ справахъ вѣры и духовеньства и его вплыву на школы я лично не бувъ противникомъ и на будуще въ парляментѣ кожду честну справу підпирати буду. Не выходить зъ того, що я вырѣкъ ся радикалізму, а то тымъ менше, що мою кандидатуру підпирали и за ню працювали селяне. — *Олѣйникъ.*“

— Зъ Бродівъ просять насъ оповістити отсею відозву: Маємо честь подати до відомости, що уконституоване касиновго товариства „Руская Бесѣда въ Бродахъ“ відбуде ся дня 25 н. ст. марта с. р. о 12 годинѣ въ полудне въ тымчасовімъ помѣщеню товариства при ул. Крашевского ч. 1007 — и просимъ умильно Р. Т. руску интеліґенцію Бродівъ и охрестности о благосклонне приступленя въ члены нашого товариства. — За членівъ основательвъ *Анатоль Долиньскій. Іоанъ Давидовичъ.*

— Гумористично, гумористичнѣйше, найгумористичнѣйше. Черновецка „Буковина“ помѣстила сильветки нововыбраныхъ послівъ рускои народности. Сильветки тіи суть досыть гумористичні, але ще гумористичнѣйше есть то, що ихъ помѣстила „Буковина“, орґанъ на-підъ правительственный, — бо они не конче підхлібній для послівъ правительственныхъ. Однакожь найгумористичнѣйше есть, що повторила ті сильветки „Народна Часопись“, орґанъ вже цілкомъ правительственный, котрый отже не вагавъ ся покупити собѣ зі своихъ послівъ. Прочитавши ті сильветки въ сихъ обохъ часописяхъ пытають ся зъ зачудованемъ: щó се есть? чи „раздѣляется царство бісовское и веелзевулъ востаетъ на веелзевула?“

Не дивуватись дотепови полу-правительственного орґану про послівъ независимыхъ, котрыхъ сильветки ось-якъ выглядають:

Посолъ **Манячкевичъ** вдививъ ся у воздухъ и крикнувъ грімко: Сыны Руси-Украины! Січи запорожска! Теперь я вашъ отаманъ січовый, отже вы собѣ кашу самі варѣть, бо я старшій.

Окуневскій: Ахъ, кобы то я могъ відшукати идею, займити мѣсце Романчука, прислухати ся природѣ, почути, якъ трава росте, поставити ся окунемъ, и збудувати Русь-Украину відъ Вислока ажь по Чорне море!

Панѣ Ярославичева (Украинка) до мужа: Это очень хорошо. Что Вѣна, то не Борщевъ. — Посолъ Ярославичъ: Да! Я и такъ не мавъ пацієнтівъ...

Але просимо уважно перечитати сильветки послівъ правительственныхъ галицкихъ и буковиньскихъ:

Посолъ Картницкій, коли его выбрали ще й до рады державной, здивувавъ ся дуже, вдаривъ себе по чолѣ и каже: Я самъ не знавъ, що зъ мене такій ґеніяльный політикъ!

Посолъ Барвѣньскій заспѣвавъ собѣ:

Рости — рости, барвѣночку,
Низенько стели ся,
Хочь тебе и скоты допчуть,
До землѣ тули ся!..

Охримовичъ зателеґрафувавъ до Мандичевского: Найлѣпшою кваліфікацією на посла є штука ходити — помѣжь дощь. Мандичевскій відповівъ ему: „И глупота“ — и підписавъ ся підъ тымъ.

Вахнянинъ: Парламентъ — то білярдъ, політика — то карамболь. Вся рѣчь въ тімъ, абы не за сильно бити, бо готова куля вылетѣти зъ білярду, а тогдѣ треба зложити патикъ.

Гробельскій: Выйду зъ-помѣжь капцанівъ, прийду помѣжь цапівъ. Радше не рушати ся.

Винницкій: Та процедура зъ нами на нѣчо не здасть ся! Мы засуджені на смерть!

Волянъ собѣ заспѣвавъ:

Якъ засядемъ, братя, мы у Вѣдни,
Радити про злидні и бѣду,
Послы друть ся, що народы бѣдні,
А я собѣ ухомъ не веду.
Кришталева чаша, добре вино,
Радьте чи не радьте, все одно!

— Директоромъ львівскои поліції, після информацій віденьскихъ дневниківъ Reichswehr-а и Tagblatt-у, мае бути занименованый невдовзѣ директоръ краківскои поліції, Короткевичъ; его мѣсце въ Краковѣ зайнявъ бы радникъ львівскои дирекціи поліції, Квятковскій.

— Заторговлю дѣвчатами розпочавъ ся 19-го с. м. процесъ передъ окружнымъ судомъ въ Станиславовѣ. Передъ звычайнымъ трибуналомъ стануло Рубінъ Яноверъ и 5 его спільниківъ такожь жидівъ; всѣхъ обжаловано о підступный вывозъ зъ дому родичівъ а взглядно опікунівъ шести дѣвчатъ зъ Бучача до Туреччины. Підъ конець 1895 р. они вывезли зъ Бучача Аврелію Витецку, Евг. Зобель и неповнолѣтній ще Анну Некуровичівну та Марію Блавицку, а въ лютімъ 1896 р. знова двоя дѣвчатъ. Головнымъ обжалованымъ є шефъ непротокодованои фірмы, Яноверъ, що мае вже за собою минувшість; въ 1893 р. вінъ бувъ засуджеваный вже за вывозъ дѣвчатъ до Туреччины на 7 мѣсяцівъ вязниці. Кара та, видко, не позбавила его апетиту на турецку монету, бо вінъ не лишь самъ провадивъ дальше розпочате, але придбавъ собѣ еще спільниківъ. На почтѣ въ Бучачи стверджено, що обжаловані одержали підъ кінець 1895 р. зъ Константинополя значній грошеві сумы по 100, 500 и 800 франківъ. На той самъ часъ припадають и ихъ подорожѣ до Туреччины и вывозъ названыхъ дѣвчатъ, зъ котрыхъ двѣ остають доси въ Константинополи. Промыслову шайку зрадивъ фальшивый паспортъ, сфабрикованый для одной жертвы спекулянтівъ. Поліція въ Землинѣ пізнала ся на нѣмъ и відіслала его бучацкому старосту. Заряджене слѣдство выкрыло всѣхъ шесть промысловцівъ и поставило ихъ передъ судомъ.

— Сенсаційный процесъ. Въ Бруксели розпочавъ ся процесъ противъ бувшого офіцира поліції, Ал. Куртоа, спродавця вугля и коней, Девоса и роботника зъ фабрики ґазу, Рестіо, котрыхъ вже рокъ тому назадъ увязнено за сповнене різныхъ злочинівъ. Головну ролю відіграв Куртоа, що, якъ стверджено, бравъ участь въ сповненій передъ кількома роками крадежи дорогоцінностей у ґрафині Фляндрии. Вже підчасъ урядованя підозрівано его о різні надужитя, такъ що 1894 р. удѣлено ему дамісію зъ пенсією 1322 франківъ. Зъ того часу починають ся его обманьства на більшу скалю и фальшованя векслівъ. Въ 1896 р., въ ночи зъ дня 25-го на 26-го цвітня убито баронову Геррі и забрано зъ ей спальнѣ касу, яку знайдено підпѣйше порожну вже въ полі. Въ кілька днівъ потімъ векслевый аґентъ Раесъ повідомивъ поліцію, що якійсь незнакомый ему чоловікъ спродававъ у него вартістні папери, котрі належали до убитои бароновои. Тымъ незнакомымъ бувъ Куртоа; заряджено въ него ревізію и знайдено еще инші вартістні папери и дорогоцінности. Куртоа выкручувавъ ся тымъ, що вінъ одержавъ ихъ відъ когось въ цѣли спродання. Однакъ слѣдство выкрыло еще такій рѣчи, въ виду якихъ арештоване підозрѣныхъ було необходиме. Куртоа и оба его товаришѣ не признають ся до вины. Процесъ зъ огляду на попередне становиско Куртоа будить въ Бруксели велике заинтересованѣ.

— Великій дефравдаціи выкрыто въ головнімъ магазинѣ тютюну у Відни. Допускавъ ся ихъ відъ довшого часу директоръ заведеня Рудольфъ Фошуль, що вже самъ віддавъ ся въ руки суду. Здефравдована сума выносить 200.000 зр. Причиною дефравдацій була лихва організація его відділу. Властитель гурговои трафіки Генр. Левъ (Loew) арештованый також; підозрівають его участь въ мальверзаціяхъ.

— Оригінальный памятникъ. Посолъ грецкій и бувшій міністеръ Панаміхалопулосъ прибувъ на Крету и звідівъ таборъ войскъ грецкихъ підъ Акротірі, збомбардованый, якъ звістно, кораблями европейскихъ державъ. На боевище найшовъ вінъ 37 ґранатівъ, а то 7 россійскихъ, 7 нѣмецкихъ, 3 австрійскій а прочій англійскій. Найбільшій ґранатъ россійскій; вінъ выкопаный зъ відділи чотирохъ кільометрівъ розбрывавъ прапоръ грецкій. Найшовъ ся такожь одинъ ґранатъ турецкій, давѣть не розпакованый. Всѣ ті відломки ґранатівъ відіслано до Атенъ, де зъ нихъ устават ся піраміда въ народнімъ музею, въ сали „Фільгеленьскій“, де стоять статуи Байрона, Віктора Ґюго, Мілера и иншихъ приятелівъ справы грецкои.

— Катастрофа на морі. Паріске выдане New-York-Herald-а подае телеґрафічну звістку про затоплене парохода Ville St. Nazaire, коло рога Ґаттерасъ. Втопило ся 80 осібъ. Ледви 4 особы спасли ся. Подорожній ратували ся на чотирохъ лодкахъ, зъ котрыхъ три підійшли заразъ підъ воду. На четвертій лодцѣ 35 осібъ блукало ся сімъ день по морі. 31 осібъ погибло, по більшій части зъ нічного страху. Останні чотири особы спасли ся на якімсь кораблі. Они були вже такій обезсилені, що не могли навѣть повкидати въ море трупівъ своихъ товаришівъ.

— Дрібні вісти. За фальшоване щадничихъ книжочокъ арештовано въ Станиславовѣ Іоселя Едельштайна, функціонера одного зъ тамошныхъ жидівскихъ банківъ. — У Берлинѣ відбуде ся въ другій половинѣ цвітня въ саляхъ ц. к. городовои зелізниці міжнародна выстава псівъ, люксусовыхъ и мысливскихъ. Нагородъ є сорокъ въ сумѣ 10.000 марокъ, а крімъ того 36 золотыхъ медалівъ, 210 срібныхъ и 220 бронзовыхъ. — До хемічнои лябораторіи черновецкого університету принѣсъ одень селянинъ новонароджене ягнятко — дивоглядъ, що мае голову зовсімъ подібну до людскои. Віддано его рільничо господарскій школѣ, котра подасть зъ него фотоґрафічну знимку въ Landwirtschaftliche Blätter.

Вѣсти зъ Аепархіи Львівскои.

На конкурсъ въ речинцемъ до 6 мая розписаній: Черепинъ дек: щирецкого, Підгірцѣ дек. олеського и Волківъ дек. щирецкого. — Въ пропозицію принятій оо.: 1) на Ладанцѣ: Як. Краснопера, Ив. Насальскій Ем. Билинкевичъ; 2) на Сѣхівъ: Ем. Билинкевичъ, Вол. Потучко, Левъ Кордасевичъ Конст. Петрушевичъ, Євг. Герасимовичъ и Ив. Алиськевичъ; 3) на Вербівъ: Мих. Бачиньскій, Ґриг. Концевичъ, Теоф. Любінецкій, Корн. Лотоцкій; 4) на Новосѣлку-Кутъ: Яросл. Стеткевичъ, Григ. Содомора, Теодоръ Кинасевичъ, Вол. Богачевскій; 5) на Соколівъ: Юр. Куницкій, Тим. Бордуляхъ, Ефф. Роздольскій, Ем. Билинкевичъ, Вол. Богачевскій; 6) на Руду дек. буського: Іос. Цегельскій, Вікт. Гарухъ, Пав. Чмола, Вол. Ганицкій, Ив. Глодзиньскій. Ив. Мартинюкъ-Лотоцкій, Ром. Красицкій, Вол. Яцковскій, Ем. Биланкевичъ, Андр. Одѣжиньскій, Вол. Богачевскій, Теоф. Конистяньскій; 7) на Збаражъ: Сев. Навроцкій, Ив. Редкевичъ, Теод. Величковскій, Мих. Бачиньскій, Ґр. Алексевичъ, Алекс. Заячківскій, Левъ Гриневичъ, Вол. Поховскій, Ив. Лотоцкій, Ад. Марковскій, Вол. Чайковскій, Ив. Зазулякъ и Теоф. Конистяньскій. — Презенты одержали оо.: Вол. Потучко на Сѣхівъ, Теоф. Любінецкій на Вербівъ, Ґриг. Содомора на Новосѣлку-Кутъ, Ив. Головкевичъ на Лукавицю выжну. — Консисторія вставила ся до намѣстництва о згоду на інституцію оо.: Вол. Потучка на Сѣхівъ, Теоф. Любінецкого на Вербівъ и Ґриг. Содоморы на Новосѣлку-Кутъ. — Президія намѣстництва згодила ся на канон. інституцію оо. Лук. Сѣчиньского на Мшану, Євст. Качмарского на Славско, Стеф. Донаровича на Девятники и всѣхъ трехъ відізвано до канон. інституція. — Канон. інституцію достали оо.: Корн. Леонтовичъ на Ражнѣвъ, С. Винявскій на Черепинъ, В. Кузьмичъ на Пісочну, Л. Підгородецкій на Солонку, Єв. Качмарскій на Славско. — Завѣдательства достали оо.: Теод. Гураль зъ Мышковець въ Хащованю, Петро Петриця зъ Пісочной въ Волковѣ, Ив. Илевичъ сотрудникъ зъ Перемышлянъ тамъ-же, Кар. Бутриньскій въ Черепинѣ, Петро Соловій зъ Межирѣча въ Покровцяхъ, Ґриг. Стецівъ зъ Солонки въ Межирѣчи, Алекс. Пристай сотрудникъ зъ Підгорець тамъ-же, Гр. Кармалита зъ Боратина въ Підгайчикахъ и Петро Минько зі Славска въ Опбрци. — Сотрудництва достали оо.: Вол. Стерюкъ зъ Могильницѣ въ Настасовѣ, Ив. Гарматій зъ Настасова въ Золотникахъ, Вол. Лешневскій зъ Пустомитъ въ Лисятичахъ, Ем. Раковскій зъ Печенія въ Пустомитахъ, Ив. Яблоньскій, зъ Выбудова въ Печенія, Вол. Престашевскій зъ Хащованя въ Либохорѣ зъ правомъ управы, Ив. Кондратъ зъ Грабковець въ Мишковцяхъ. — Декретъ узбільненя відъ испыту конкурсового одержавъ о. Євст. Клосевичъ деканъ зборівскій и парохъ Присовець. — Консисторія вставила ся до намѣстництва о плату зъ релиґ. Фонду для прив. сотрудниківъ въ Монастирцю, Сосновѣ и Острові. — Правительство асиґнувало плату зъ релиґ. фонду прив. сотрудникови въ Струсовѣ на два роки и въ Залановѣ на два роки. — Въ домѣ пресвитерскій до рукополаганя принятій: Арг. Авдиковичъ, Юл. Барановскій, Ґриг. Городницкій, Клим. Каланьскій, Вол. Соневицкій и Левъ Юрчиньскій. — Архіерейску грамоту похвальну зъ правомъ уживаня сутанны зъ відзнаками крилошаньскими доставъ о. Іос. Шуховскій зъ Братковець. — Митр. Ординаріятъ выставивъ грамоту на душпастиря въ Монтъ-Кармель въ Сполучених Державахъ північной Америки для о. Стеф. Макара, сотрудника въ Хировѣ, а душпастирь зъ Монтъ Кармель о. Несторъ Дмитрівъ дістав грамоту на душпастиря въ Вінніпеґъ въ Канадѣ.

Посмертній — ∓ — оповістки.

Ольга зъ Сохацкихъ Кавсараба, жена адъюнкта держ. зелізниць, упокоила ся дня 22 марта въ 38. році жита. Похороны відбудуть ся дня 24 марта о год. 4 тій пополудни зъ дому при ул. Паньскій ч. 6 на Лычаківске кладовище. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Берлинъ 23 марта. Frankf. Ztg. довідуе ся зъ Лондону що дня 20 с. м. на радѣ міністрівъ, въ котрій лордъ Сельсбері зъ причины легкои инфлюенцы не могъ взяти участи, не прихилено ся до сьлокады Греції; за те мала вырынути гадка, відвати такъ Туреччину якъ и Грецію, щобы завернули свои войска о 50 км. відъ границѣ. — Post заповідае несподіванки въ справѣ кретеньскій и грозить, що Нѣмеччина ухилить ся відъ дальшои акціи на Всходѣ, коли инші державы, більше интересованій, не зміняють своихъ плянівъ и не попруть безкористныхъ заходівъ нѣмецкихъ.

Атены 23 марта. Россійскій посолъ мавъ довгу авдієнцію у короля; сей опісля відізвавъ до себе президента міністрівъ и заряджавъ утворене міліції для оборони міста.

Надіслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1.

По цінахъ найлешихъ въ великімъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінціи відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа Галицка ч. 1.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друківъ

I. Друки правничі:

1.	Позовъ въ справахъ дрібныхъ либра	по 25	кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. либ.	по 40	„
3.	„ „ „ II. „	по 40	„
4.	„ „ „ III. „	по 40	„
5.	Повномочія	по 40	„
6.	Подання о екс- и интабуляціФ, взбр а) б) в) г) либра	по 40	„
7.	Написы до подань о интабуляцію либ.	по 20	„

II Друки для касъ позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый либра	по 40	„
9.	Книга довжниківъ „ „	40	„
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„ 2·—	„
11.	Скриптъ довжный „ „	„ 1·20	„
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „ „	„ 3·—	„

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова либра	по 40	„
14.	Книжка касова „ „	40	„

IV. Друки для читалень и касъ позичковыхъ:

15.	Списъ членівъ либра	по 40	„
16.	Грамоты членьскій читальнь „Просвѣты“ примірникъ	по 2	„

За опаковане и оплату почты дочисляе ся належитість особно.

Руска Публика

зволить ласкаво вспирати

РУСКУ ТРАФІКУ

продажь стемплівъ и пр. у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

Зъ належнымъ почтеніемъ

Модеста Филиповска.

89 3—3

ВАННЫ довгій лякированій по зр. 15 и 16, цинковій по зр. 24., насѣдовій по зр. 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатній по зр. 8·50, 17 и 30

поручае ПЕТРО ХІПОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Пѣвець церковный

женатый, зъ відповѣднымъ голосомъ теноровымъ, знаючій точно уставъ церковный, Ирмалогіонъ и може провадити высшій хоръ співу, а також мігъ бы обняти писарку громадску и выказати ся свѣдоцтвами — глядить відповѣдной посады. *Григорій Гутей* въ Судовій Вишни. 86 3—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Підгірцяхъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вівсівъ, бараболь;

деревця овочевій;

поросята повной крови Йоркширъ;

дрібъ расовый.

Цѣнники на жадане gratis и franco.

61 9—15

Дрожджѣ на свята

просимо завчасу замовляти и вызначати день, коли мають бути высланій а заразомъ выразно подати, чи мають бути I-а чи II-а.

Рівночасно повідомляемо, що одержались-мо

свѣже, выпробоване и добре кольчаче ся

НАСѢНЄ

котре находить ся вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ.

Зъ поважанемъ

Народна Торговля.

73 4—5

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3зр.

ВЪ ТРУСКАВЦИ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подаґра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхіясъ, хоробы жѣночі.

Обширну брошуру о Трускавци высылае на жадане зарядъ. — Въ I-імъ и III-імъ сезонѣ о 30% танше.

88 8—20

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвічальный редакторъ: Иванъ Белей. Папіръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарни Інституту Ставропігійского, підъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 58 Львовъ, Середа 12 (24 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитѣсть за инсераты платитъ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертаютъ ся лише на попереднє застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштує 8 кр. а. в

Оголошеня звыклѣ принимаютъ ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поданки и инши донесеня приватни числитъ ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 24 н. ст. марта 1897.

Выборы вже такъ якъ бы покѣнчены, бо нинѣ выбирае ще лишь бѣльша посѣлость Долѣшнои Австріи и 425 мандатѣвъ буде готовыхъ. Розпаювати тѣ чотири сотни послѣвъ пѣсля програмъ політичныхъ та пѣсля того укладати комбінаціи, се поки-що трудно, бо фракцій теперь бѣльше, якъ въ попереднѣмъ парляментѣ. А зновъ дѣлити послѣвъ пѣсля народности, такожь не на богато здасть ся, бо звѣстно, що крѣмъ двохъ клюбѣвъ, польского и чеського, не истнували въ нашѣмъ парляментѣ инши суцѣльни клюбы національни. Треба пѣдождати якійсь часъ, а передовсѣмъ на якусь важнѣйшу політично-соціяльну квестію, щобы тѣ всѣ фракціи уложили ся въ якійсь ладъ якъ мѣжь собою такъ и супротивъ правительства.

Розходить ся о се, чи гр. Бадені схоче утворити собѣ постѣйну бѣльшѣсть парляментарну, — а коли такъ, то котрѣ сторонництва вѣйдуть до сеи бѣльшости? Пересвѣдченя політичнѣ самого президента міністрѣвъ не входять тутъ въ рахубу, бо за пѣвтора року урядованя гр. Баденього можна було бачити, якъ вѣнъ зѣ всѣми сторонництвами кокетувавъ и притягавъ ихъ на свою сторону. Гр. Бадені бувъ и ліберамъ, а однакъ теперь ліберали нѣмецкѣ входять до парляменту о половину чисельно слабшѣ; вѣнъ бувъ и ворогомъ антісемитѣвъ, а однакъ помирився ся зъ ними; вѣнъ хотѣвъ всѣхъ провадити зелѣзною рукою, а вкѣнци таки пѣйшовъ туды, куды его попровадили. Длятого гр. Бадені готовъ згодити ся на кожду бѣльшѣсть, яка буде можлива по взаимнѣмъ мѣжь собою порозумѣню сторонництвъ, входячихъ въ складъ тои бѣльшости. Умовлять ся сторонництва мѣжь собою, то гр. Бадені поблагословить и — аминь. Буде можна зачати роботу.

Въ програмѣ роботы на перше мѣсце высуває ся вѣдновленє угоды австрійско-угорскои. Справа мусить бути полагоджена и длятого присвятить ся ѣй бѣльше часу и старанности. Про дальшѣ и ацѣ парляменту и предложеня правительства довѣдаемо ся мабуть вже зъ престольнои промовы цѣсарскои и першихъ заявъ президента міністрѣвъ.

Взагалѣ ситуація парляментарна не представляе ся некористно для гр. Баденього. Сторонництва не выступали въ борбѣ выборчѣй зъ програмами, дотыкаючими безпосередно правительство, и длятого правительство не маe вже зъ выборѣвъ противъ себе якоись зъорганізованои опозиціи. Опозиція, и то поважна, може вытворитись, наколи бы правительство залишило постарати ся о безъусловну бѣльшѣсть, а що оно до сего стремить, про се свѣдчать переговоры зъ послами ческими и нѣмецкими зъ Чехіи. Въ квестіи ческо-нѣмецкѣй лежить точка тяжкости, и гр. Бадені не залишивъ ще передъ отвореемъ сесіи парляменту пильнѣйше занятись тою квестією.

Въ сферахъ правительственныхъ замѣтне вдоволенє. Се видно хочь бы зъ вѣденьскои дописи Czas-у, въ котрѣй такъ представлено ситуацію: „Складъ новои палаты не утруднить, але улекшить задачу преэеса кабінету. Гр. Бадені заявивъ въ попереднѣй палатѣ, що зъ выключенемъ елементѣвъ скрайныхъ и переворотовыхъ возьме бѣльшѣсть тамъ, де ей найде. Тожь теперь не нно суть услѣвя, щобы повстала бѣльшѣсть, безъ котрои гр. Бадені не хоче довше обходити ся, але крѣмъ того правительство маe вѣльный выборъ мѣжь кѣлькома комбінаціями. На котру сторону зъ тыхъ комбінацій перехилить ся, се буде зависѣти очевидно вѣдъ самыхъ сторонництвъ. Однакъ одна рѣчь вже теперь певна, а то, що при уложеню бѣльшости не можуть вже бути довше игнорозани Чехи, а тымъ самымъ такожь справа ческа. Длятого треба выжидати въ найблизшѣмъ часѣ важныхъ въ тѣмъ напрямѣ фактѣвъ. Дальшій укладъ бѣльшости буде залежати вѣдъ того, якъ друга сторона, интересована въ квестіи ческѣй, заховае ся, оцѣнить и прийме тѣ факты. Чи спроможе ся на оцѣнку справы зѣ становиска державнои потребы, чи може задля партійного заслѣпленя и расовои ненависти схоче ихнути подѣ въ напрямѣ цѣлкомъ противнѣмъ?“

Выходило бы зъ повысшого, що ядромъ новои бѣльшости будуть Поляки и Чехи, а ліберамъ нѣмецкимъ, або радше нѣмецкимъ сторонництвамъ зъ выразнѣйшою закраскою національною буде можна прилучити ся до тои бѣльшости, наколи выеманципують ся зъ „партійного заслѣпленя“. Чи комбінаціи гр. Баденього мають рацію, небавомъ покаже ся.

Якъ переводились выборы?

Зъ Калуского пишуть намъ:

По переведеню въ нашѣмъ повѣтѣ правыборѣвъ зъ курій V. и IV-ои середъ страшенного терорызму при помочи жандармеріи и вѣйска — наступили й самі выборы послѣвъ въ дняхъ 11 и 16 марта на вѣдомый ладъ выборѣвъ у всходнѣй Галичинѣ.

Будынокъ ц. к. староства и улицю около староства обсаджено жандармерією [18—20 мужа] и вѣйскомъ; вѣйска прибуло до Калуша зъ Станиславова ажь двѣ компанін пѣхоты, отже одна обсадила староство, а друга стояла на готовѣ коло магістрату. До будынку анѣ навѣть на подвѣрє староства не впустили нѣкого зъ нашои стороны; за те зять ц. к. старосты калуского Оржельскій [котрого имя стало славне зъ вызначнои ролѣ, яку вѣнъ вѣдограв памятнои розбишацкои ночи передвыборчоя въ 1895 р.] заднымі дверми впускавъ махерѣвъ и агітаторѣвъ стороны противнои — передовсѣмъ богато жидѣвъ, мѣжь ними Цолера, Шаю Бікля, Шапсу Зінгера зъ сыномъ, вѣдтакъ емеритованого вѣйта зъ Краснои славетного Микиту Белейовича, Лещѣя слугу ц. к. люстратора Корницкого, вкѣнци для терорызованя выборцѣвъ впущено до салѣ выборчои ц. к. зарядця лѣсѣвъ Свободу, посла Каратницкого, Домбровского, повѣтового маршалка Комарницкого, дѣдича Скаржиньского... Коли членъ комісіи о. віцедеканъ Криницкій зъ Голиня звернувъ увагу ц. к. старосты Маевского, що въ сали повно агітаторѣвъ, староста заявивъ: „To do mnie należy! proszę siadać!“ При выборѣ комісіи выборчои въ IV-ѣй курії староста покликавъ до комісіи не трехъ, але всѣхъ чотирохъ прочихъ членѣвъ.

Въ часѣ голосованя уневажнила намъ зъ рѣзныхъ нѣбы мотивѣвъ бѣльшѣсть комісіи на жаданє староства сѣмохъ выборцѣвъ, а именно: Юрка Магаса зъ Ясеня; Ивана Петрова зъ Долгои [бо нѣбы въ селѣ є другій того имени]; Володимира Свириду зъ Середного [бо ц. к. староство хибно написало въ літітимаційнѣй картѣ „Володиславъ“ Свирида, хочь при правыборахъ голосовано на „Володимира“ и вѣнъ такъ называе ся]; Ивана Литвина зъ Бабина; Ивана Олеськова зъ Довжки; о. Ивана Палѣева зъ Перевѣаця [бо староство написало на літітимаційнѣй картѣ „Палѣй“ а не Палѣевъ, хочь пѣсля метрики вѣнъ называе ся Палѣевъ vel Палѣй]; вкѣнци выборця зъ Дубровы Дамяна Тимкова [бо ему въ сали выборчѣй выдерто карту літітимаційну]. Кромѣ сихъ сѣмохъ не допущено до голосованя вірилістѣвъ о. Гошовского въ Блюдникъ и п. Трохима зъ Копанокъ; имъ не доручено картъ літітимаційныхъ, а коли самі зголосились по карты, сказано имъ, що они мають выбирати въ бѣльшѣй посѣлости. Натомѣсть зъ противнои стороны голосували вірилісты противъ ординаціи выборчои черезъ повномоче [за п. Марковского голосувавъ нотарь Чеховичь зъ Войнилова], голосувавъ на ганьбу молодо-Чехъ [имя написане нечитко — *Ред.*], хочь неуправненый до того, бо ще не интабульованый яко вірилістъ. Мимо протесту членѣвъ комісіи оо. Криницкого, Козака и Гойдана бѣльшѣсть комісіи узнала важными неважнѣ голосы: Дибчака, лѣсного зъ Завоя и Вільчека зъ Краснои, котрѣ яко слуги не були умѣщенѣ въ лістѣ IV. курії; дѣдича Мержиньского зъ Дубовицѣ и дѣдича Ройовского, котрѣ яко бѣльшѣ посѣдателѣ голосують въ I. курії, а тымъ самымъ не мають права голосу въ IV-ѣй.] Нашому выборцеви зъ Дубровы Дамяну Тимкову выдерто въ сали карту літітимаційну.] Взявши все те въ рахунокъ — выходить, що мы мали не 109 але 118, а противна сторона не 81 але 77 голосѣвъ. [Въ V-ѣй курії мы мали 90 голосѣвъ а противникъ 66; два выборцѣ нашѣ не голосували, бо имъ не доручено картъ літітимаційныхъ а оденъ голосъ намъ уневажнено.]

Голосованє и въ Калуши — такъ якъ и въ богато иншихъ повѣтахъ — не було тайне. Насамперед карты голосованя були значенѣ, именно въ той способъ, що на печатцѣ староства були дрѣбнѣ значки [таке було и въ Товмачи — *Ред.*], абы мати контролю, якъ хто голосувавъ. Вѣдтакъ зновъ — предсѣдатель комісіи складавъ вѣддаванѣ карты голосованя одну на другу и за порядкомъ вѣдчитувавъ. Надармо нашъ членъ комісіи о. Козакъ по скѣнченю голосованя зажадавъ, щобы на пѣдставѣ §-у 46 ординаціи выборчои предсѣдатель помѣшавъ карты; сего не зроблено, сказавши, що въ ординаціи выборчѣй того нема.

Зъ нашои стороны честь нашому селянству, що держало ся твердо якъ муръ и мимо страшного напору выдержало честно до кѣнця такъ, що нѣхто зъ него не схрунивъ. Тѣлько оденъ нашъ чоловѣкъ, а то о. Павлусевичь, парохъ зъ Довгои войнилѣвскои, будучи выборцемъ, не приѣхавъ на выбѣръ посла и ще другихъ нашихъ честныхъ выборцѣвъ, своихъ парохіянъ, намагавъ ся перевести на сторону противну... Мѣжь селяньствомъ въ калускѣмъ повѣтѣ — на славу его — щоразъ менше хрунѣвъ. Противники нашѣ при ужитю збройнои силы та при страшнѣмъ терорызмѣ и всякихъ надужитяхъ мусѣли въ нашѣмъ повѣтѣ выдати ще по-надъ 5000 зр. грѣшми, щобы для урядово-польского кандидата добути въ обохъ куріяхъ — меншѣсть голосѣвъ!

Зъ Ряшева пишуть намъ:

Цѣкавый се бувъ выбѣръ посла зъ IV. курії въ Ряшевѣ, де выбрано стояловця Шаера. И Русины и друга сторона можуть зъ того выбору богато цѣкавого дѣзнати ся.

Якъ вѣдомо, въ V. курії селяне тутъ програли черезъ розпущене фальшивои поголоски, мовь-то тѣснѣйшій выбѣръ вѣдбуваесь межи о. Негребецкимъ а кс. Фішеромъ: черезъ те 101 голосѣвъ на о. Негребецкого яко неважнѣ допомогли до выбору кандидата центрального комітету. При выборѣ зъ IV. курії поставили ся мазурскѣ селяне инакше и зорганізувались не абы-якъ. На пѣдставѣ доносу увязнено Шаера ще заздалегѣдь передъ выборами и выточено ему процесъ о образу маестату. Однакъ мазурѣвъ се не вѣдстрашило. Центральный комітетъ поставивъ кандидатуру заможного обывателя и адвоката Гольцера и той, якъ кажуть, сыпнувъ на выборы 15—20 тысячъ; въ додатку кокетувавъ зъ людовцями, бо и Kurjer Rzeszowski захвалявъ его яко кандидата „ludowego“. Агітаторы взяли грошѣ, розбѣгнились по повѣтахъ, але не богато зробили; декуды прийшлось утѣкати, щобы хлопы не били. Найцѣкавшій бувъ день выбору — и мы мѣстимо описъ его пѣсля оповѣданя очныхъ свѣдкѣвъ.

Перепавши 11-го марта, Мазуры вырушили на 18 го до Ряшева въ силѣ якихъ звыжь десять тысячь народу. Передъ годиною 9 ою уставилась передъ староствомъ компанія пѣхоты, але за те селяне громадились и въ короткѣмъ часѣ може до двинадцять тысячь народу [межи хлопами були и жѣнки] залягло зъ палицями широку и простору улицю передъ староствомъ. Гамѣрно, гвалтно, народъ гуде якъ пчолы и дебатуе горячо о выборѣ. Жандармы звиваютъ ся, утримуютъ ладъ, але не провокуютъ народу. Надходить инфантерія, займае свои мѣсця, але хлопамъ анѣ въ гадцѣ уступати ся зъ улицѣ. Се завзятый народъ! Що-разъ то бѣльше розворушене По 11-ѣй годинѣ чути кѣньскій тупотъ; въѣзджаютъ трабо ъ въ улицю гузары. Настае крикъ. Гузары ѣдуть серединою улицѣ; мужики кричучи пѣдѣймаютъ палицѣ въ гору, к нѣ полошать ся, стають дуба. Въ товпѣ чути всякѣ уваги. Якась жѣнка кричить: „To na to daje my synów do wojska, by pany na nas wojsko słały?“ Тамъ зновъ м зуръ научае другого: „Nie bój się! jak będzie Madziar na ciebie naciera, ty konia w niuch!“ Приходить до драчѣ и середъ нен одному протяли ухо, другому руку; одного офіцера вѣдъ гузарѣвъ поцѣлено палицею. Пѣхота выстрѣлила слѣпыми набоями. Хвиля стае поважною; склепы замыкають, черезъ улицю гедѣ протиснутись. Декотрѣ поважнѣйшѣ господарѣ успокоюють товпу: „Bracia! bądźcie spokojni Szajer górą!“ Товпа успокоюсь, але зъ улицѣ не вступае ся. Мазуръ маe въ руцѣ палицю, то ему не страшный нѣ гузарскій кѣнь, нѣ баґнетъ. Розказують, що коли гузаръ плазувавъ одного Мазура шаблею, той такъ сильно вхопивъ коня за поводы, що поваливъ врозъ зъ гузаромъ на землю, и доперва другѣ гузары вызволили товарища. На щасте скѣнчило ся на невеликѣй драчи. Товпа успокоилась и ждала дальше на результатъ выбору, не вступаючи ся зъ улицѣ замкненои войсковымъ кордономъ. Треба пѣднести тактъ ц. к. староства, що уникало всякои провокаціи, бо и жандармерія и вѣйско заховали холодну кровь, а черезъ те запобѣгло ся дальшому зворушеню и не прийшло до поважного розруху. Арештовано 7 особъ. Хлопы уникали зачѣпки зъ жандармерією и вѣйскомъ, але своихъ [якъ кажуть] „zdrajców“, чи хрещеныхъ чи нехрещеныхъ, прали палицями и декотрыхъ побили кроваво. На Руси честнѣ выборцѣ мусять ховатись передъ хрунями и золочію; тутъ мусѣли жандармы ховати хрунѣвъ! Ишли-жь они сараки, боячись очей пѣднести, въ товариствѣ двохъ трехъ жандармѣвъ, а за ними крикъ: „zdrajca!“ „lizun!“ Передъ одною жидѣвскою каменицею у мѣстѣ товплять ся парубки и хлопы. „Що то?“ пытають люде. На се вѣдповѣдае якійсь ремѣсникъ: „Żandarmi schowali wójta, co sprzedał głos; więc go chłopi chcą uczyć...“ Хлопы мали въ сали выборчѣй свою поліцію, котра кождого, що голосувавъ за Гольцеромъ значила хрестикомъ, отже по тѣмъ пѣзнавали. Своею дорогою могло було дѣстатись и не одному невинному. Въ мѣстѣ затревожене що-разъ бѣльше росло; всѣ лишь бажали, щобы выйшовъ Шаеръ и щобы не прийшло до розливу крови. А кандидатъ центрального комітету сховавъ ся передъ „zaufaniem ludu“ боявъ ся на свѣтъ показатись. Судъ обставлено вѣйскомъ.

По 3-ѣй годинѣ кѣнчила ся скрутинія. Народъ чекавъ результату. Улицю замкнено кордономъ и оголошено результатъ. Роздае ся окликъ: „Bracia! Szajer nasz wyszedł!“ Настала поважна и трогаюча хвиля. Тысячѣ хлопѣвъ уставляють ся рядами и зъ пѣснею „Kto się w opiekę“ йдуть до Бернардинѣвъ, а зъ вѣдти одна часть передъ судъ. Тутъ выбирають депутацію и тая вразъ зъ жѣнкою Шаера за посередництвомъ адвоката д-ра Мальца удаесь до бюра президента суду и тамъ звѣщае Шаера о выборѣ и ґратулюе ему. Говорять, що Шаеръ плачучи дякувавъ „braciom za zaufanie“. Тымчасомъ въ улици Глоговскѣй прийшло зновъ до драчѣ; жандармерія хотѣла арештувати одного парубка, товпа не давала и прийшло до бійки. Надбѣгли гузары, але зъ товпы посыпалось камѣне на гузарѣвъ и тѣ завернули въ другу улицю. Доперва вечеромъ мѣсто, що выглядало якъ въ облозѣ, успокоило ся, народъ розбѣгновъ ся; лишь патрулѣ проходили улицями. Мешканцѣ Ряшева вѣдотхнули, бо въ день ситуація неразъ ставала поважною, и хто знае, якъ бы було скѣнчило ся, коли бы бувъ Шаеръ перепавъ. Що-до самого Шаера — всяко о нѣмъ говорять, але не всѣмъ слухамъ можна дати вѣру. Будучность покаже. Кажуть, що и межи селянами не скрѣзь вѣнъ маe симпатію, але Мазуры выбрали его на перекѣръ. Завзятый се народъ; вѣдъ свого не вѣдступить, хочь рѣжь, и самъ межи собою потрафить організацію перевести.

Зъ исторій выборчихъ.

Провокація чи надужите власти?

Коли депутація Краевого рускаго комітету выборчого явилась була въ часѣ правыборѣвъ у намѣстника кн. Санґушка зъ жалобою

на небувалѣ неправильности и нечуванѣ надужитя выборчѣ а п. Романчукъ, провѣдникъ депутаціи, въ промовѣ своѣй сказавъ, що цѣле поступоване властій выглядае такъ, якъ бы ходило о провокацію руского народу, князь намѣстникъ, покликавшись на свѣй рѣдъ руский, застерѣгъ ся противъ закиду, мовь-бы правительство и его орѣаны мали намѣръ провокувати руский нарѣдъ — а впрочѣмъ просивъ о факты.

Фактѣвъ усякихъ подано вже множество, а велика часть ще доси не оголошена, просто длятого, що на таку тьму-тьменну фактѣвъ не выстае мѣсця въ часописяхъ — бодай наша редакція мае ще цѣлый стосъ матеріялу незужиткованого. Отже нинѣ подаемо до прилюднои вѣдомости ось-таку незвычайно характеристичну подѣю зъ Золочѣвщины:

Въ селѣ Фѣльваркахъ живе вѣдъ кѣлькадесяти лѣтъ честный господарь и коваль Симеонъ Сай. Щирый сей чоловѣкъ взявъ участь въ сегорѣчнѣй акціи выборчѣй о стѣлько, що дня 21 н. ст. лютого с. р. вѣдступивъ свою простору хату на передвыборчѣ зборы. Слѣдуючого вже дня явивъ ся у него возьный зъ ц. к. староства въ Золочевѣ и зъ приказу староства запечатавъ его кузню и мимо просьбы не позволивъ дальше въ нѣй робити.

Вѣдтакъ дня 23 н. ст. лютого с. р. доручено ч. Симеонови Саеви завѣзване до ч. 6564/1897, щобы дня 24 н. ст. лютого с. р. о годинѣ 9 рано ставивъ ся въ ц. к. старостве въ Золочевѣ пѣдъ загрозою примусового спроваджена. Того самого дня мали вѣдбути ся правыборы въ Фѣльваркахъ, але ч. Симеонъ Сай бувъ той гадки, що до полудня упорае ся зъ терміномъ въ ц. к. старостве и буде мѣгъ вернути ся ще въ часъ на правыборы до громады. Одакожъ стало ся инакше, бо дотычный ц. к. комісарь староства въ Золочевѣ по генеральныхъ пытаняхъ заразъ казавъ замкнути ч. господаря Симеона Сая на два днѣ арешту, хочь Сай протестувавъ противъ засуду и зголосивъ зажалене, а на се удостоивъ ся лишь тои вѣдповѣди лаконічнои, що буде рекурсувати, якъ вѣдсидить кару. Телеграма жѣнки до ц. к. намѣстника не помогла, бо Сая таки задержано черезъ два днѣ въ арештѣ.

Тымчасомъ въ громадѣ выбрано ч. Симеона Сая выборцемъ въ его неприсутности, а коли вѣнъ потому зголосивъ ся до ц. к. старосты Родера по вырокъ на письмѣ, почавъ п. Родеръ стискати его за руку и перепрошувати за похибку, бо не знавъ, що Сай такій статочный господарь; давъ ему картку на отворене кузнѣ та выразивъ свое переконане, що Симеонъ Сай, яко честный и поважаный господарь, буде голосувати на посла „po naszej myśli“...

До того не додаемо нѣякихъ увагъ зъ нашои стороны, а тѣлько запытуемо ся ц. к. намѣстника краю: чи се провокація чи надужите власти урядовои? — и просимо поступити по закону.

——

Неарештованый заарештованый священикъ.

Подаемо [безъ коментаря, бо коментарь зовсѣмъ злишный] отсей листъ о. Николая Стисловского зъ Роздолу о халепѣ, яка его стрѣтила въ передодень выбору посла въ Жидачевѣ:

Дня 15 с. м. о годинѣ 10½ повѣдомлено мене, що жандармы мають прийти арештувати мене. Поголоска о моѣмъ арештованю ходила по мѣсточку цѣлый день. У вечеръ о годинѣ 7½ зъявивъ ся жандармъ роздѣльскій Покривка въ товариствѣ жида [заступця вѣйта] и двохъ поліцаѣвъ въ моѣмъ мешканю и станувши передо мною сказавъ: „W imieniu prawa aresztuję ks. proboszcza!“ На увагу людей, що то не „ks. proboszcz“, вѣдозвавъ ся жандармъ по разъ другій: „Od tej chwili jest ks. proboszcz moim aresztantem!“ Людей, що выпередили жандарма и мене повѣдомили о его наближеню, жандармъ приказавъ жидови и поліціянтамъ порозганяти. Позаякъ жидъ и поліцаѣ поутѣкали, завѣзавъ вѣнъ самъ людей, щобы розвѣйшли ся, бо „użyje broni“. Люде не хотѣли уступати ся, заявляючи, що они хотять бути свѣдками безправного арештованя, абы въ разѣ потребы могли бути свѣдками передъ властями. Я попросивъ жандарма, щобы вѣнъ показавъ приказъ арештованя. Жандармъ здвигнувъ раменами и вѣдповѣвъ: „Nie mogę“. Но люде зачали чимъ-разъ сильнѣйше домагати ся показаня приказу. Тогдѣ жандармъ выймае зъ пуляреса телеграму и осторожно розвиваючи ю показуе слова: „Scisłowski arretiren!“ — при чѣмъ вѣдчитавъ я цѣлу телеграму. Она звучала: „Wenn gesetzliche Gründe vorhaden Scisłowski arretiren und mit den species facti dem Gerichte einliefern“. Я попросивъ жандарма, щобы менѣ позволивъ ще зъѣсти вечерю. „Czas krótki, ale pozwalam — вѣдповѣвъ вѣнъ — jednak muszę być obecnym“. Принесено менѣ вечерю до покою въ котрѣмъ мене арештовано.

Тымчасомъ зѣбрало ся народу по надъ 2000, якъ мѣщанъ роздѣльскихъ такъ и селянъ зъ Березины и Круиска; було видко и старыхъ, и дѣтей. Всѣ почали домагати ся, щобы жандармъ показавъ имъ приказъ арештованя и хто той приказъ выдавъ, бо инакше они не пустять, хоть-бы мали и жите пострадати, а впрочѣмъ у ночи — кажуть — не часъ на арештоване; въ ночи арештуе ся блько розбѣйниковъ та злодѣевъ; бувъ часъ у день заарештувати а можна ще й завтра. Така перемѣвка зъ жандармомъ тревала зо двѣ годины. Жандармъ побачивъ, що нѣчого не вдѣе, зачавъ звинятн ся, що вѣнъ нѣчого не виненъ, и сказавъ, що пѣйде зателеграфувати, абы п. староста вѣдкликавъ арештоване. Люде розступили ся, жандармъ выйшовъ. Всѣ сподѣвали ся, що вѣнъ пѣде и прикличе бѣльше жандармѣвъ, то-жь и не розходили ся.

Надъѣхавъ вахмайстеръ жандармерія роздѣльскои Вашекъ зъ Жидачева, куда вѣдпроваднвъ бувъ о. Вергановского зъ Квѣвця. Злѣзъ изъ воза, йде межи людей, побачивъ жандарма Покривку и каже до него: „Chodź tu Pokrywka! A ty tu co robisz?“ Покривка выймивъ телеграму и вѣддавъ вахмайстрови. Пѣйшли оба до поблизького жида, щобы перечитати. Перечитали и вѣдѣйшли до уряду громадского. По якѣмсь часѣ вертае вахмайстеръ и заявляе о. парохови, що я не буду арештованый, и взывае людей, абы ровѣйшли ся, бо — мовить — „ja padnę, ale i wasza krew się poleje!“

За кѣлька хвиль рознесла ся вѣсть, що вѣйско йде, и дѣйстно незадовго зъявило ся вѣйско зъ жандармами жидачѣвскими. Прийшли и жандармы зъ Николаева. Межи народомъ занепокоене почало бѣльшати. Вѣйско уставляе ся передъ дверми и вѣкнами мешканя въ вѣддаленю на три кроки. Вахмайстеръ жидачѣвскій Рошинець вступае до комнаты и заявляе людамъ, що ихъ отець духовный не буде арештованый. Люде повыходили по части но тѣлько на то, щобъ на улици очѣкувати, якъ та справа скѣнчить ся, але многѣ не хотѣли выходити, доки вѣйско и жандармерія не вѣдѣйдуть. Рошинець выйшовъ на подвѣре и просить о. пароха, щобы вилынувъ на нарѣдъ, абы той розѣйшовъ ся. На запытане о. пароха: чи я буду арештованый, звертае ся вахмайстеръ Рошинець до роздѣльского вахмайстра зѣ словами: „Wird er arretirt oder nicht?“ — „Das ist schon meine Sache. Ich kann es nicht sagen“ вѣдповѣвъ ему вахмайстеръ роздѣльскій. Теперь кинули ся жандармы межи людей, щобъ насилою розѣгнати. Зъ хаты и зъ подвѣря выгнано, а щобы и улицю очистити, вѣзвано войско зъ подвѣря; але оно очевидячки не задоволене зъ того, що его приклнкано до Роздолу безъ потребы, бо нарѣдъ поводивъ ся найстаточнѣйше, зовсѣмъ вѣдѣйшло зъ поля битвы. А жандармы ще бѣгали по сусѣдныхъ хатахъ, щобъ и зъ-вѣдтамъ повыганяти зѣбравшій ся тамъ нарѣдъ. Коло 3-ои годины по опѣвночи успокоило ся, однакъ я, мимо запевненя вахмайстра Рошинця, що не буду арештованый, не гасивъ свѣтла, бо кождои хвилѣ очѣкувавъ, що прийдутъ мене арештувати.

А хто цѣлѣй тѣй пригодѣ виненъ? „Ksiądz temu wszystkiemu winien i ksiądz będziesz odpowiadał za to!“ сказавъ до мене вахмайстеръ Рошинець.

Отсе найвѣрнѣйшій описъ факту, за котрый кождои хвилѣ можуть всѣ ручити Имовѣрно ходило тутъ о стеторизоване народу передъ выборомъ посла, бо що-до мене — думаю — не мали жаднои причины до арештованя мене, бо я не бувъ выборцемъ а навѣть на правыборахъ не бувъ-емь.

Николай Стисловскій сотрудникъ въ Роздолѣ.

——

Вѣйско все ще въ Постолѣвцѣ!

Зъ Постолѣвки [въ повѣтѣ гусятинськѣмъ] пишуть намъ пѣдъ днемъ 19-ого с. м.:

Компанія 95 полку пѣхоты, привезена ще 10-ого н. ст. марта до насъ, доси ще не вѣдкликана, хотяй новыхъ правыборѣвъ зъ IV. курін не переведено мимо протесту. Въ селѣ вѣдъ звѣстныхъ правыборѣвъ до теперь цѣлкомъ супокѣйно и компанія вѣйска зовсѣмъ непотрѣбна, а полишено ей въ селѣ хиба длятого, щобы наробити громадѣ коштѣвъ, котрѣ денно выносять 12 зр. Вѣйско прислало ц. к. староство гусятиньске на жадане „porządnego wójta“ Космины, котрого не видати въ церквѣ вѣдъ кѣлькохъ недѣль, хотяй не забувае вѣнъ вѣдвѣдати въ коршмѣ свого друга Волька Альтшілера майже що дня. Громадяне постоловецкѣ огбрченѣ носять ся зъ гадкою поѣхати до Вѣдня та передъ тономъ Монарха представити свои дотеперѣшнѣ кривды. Треба сподѣвати ся, що и посолъ д-ръ Романъ Яросевичъ не залишить заразъ при першѣй нагодѣ порушити въ радѣ державнѣй справу постоловецкихъ правыборѣвъ зъ ихъ наслѣдками. — *И. П.*

Выборы зъ мѣста Львова.

Тѣснѣйшимъ выборомъ двохъ послѣвъ зъ мѣста Львова, що вѣдбувъ ся вчера 23 марта, закѣнчились выборы галицкѣ. Столицю краю заступати будуть въ парламентѣ: адвокатъ д-ръ Володиславъ Дулѣмба и професоръ университету д ръ Леонардъ Пентакъ. Оба противнѣ кандидаты: д-ръ Кароль Левакивскі и редакторъ Генрикъ Реваковичъ не осягнули бѣльшости голосѣвъ.

Голосувало при вчерашнѣмъ тѣснѣйшѣмъ выборѣ 5530 управненыхъ до голосованя, отже абсолютна бѣльшѣсть выносила 2766. Вѣдано голосѣвъ: на д-ра Дулѣмбу 3154, на д-ра Пентака 2957, на д-ра Левакивского 2501, на Реваковича 2364. Участь голосуючихъ при тѣснѣйшѣмъ выборѣ була бѣльша о сотку якъ при першѣмъ.

Оба выбранѣ послы выступали пѣдъ фірмою правительственною зъ гасломъ: ненарушена солідарнѣсть кола польского; — оба перепавшѣ кандидаты ставали зъ рамени сторонництва людового гѣдъ гасломъ: условного додержаня солідарности кола, а тымъ самымъ були осужденѣ бѣльшостію прасы польскои зрадниками народнои справы польскои. А однакъ число голосѣвъ, вѣдданыхъ на Левакивского и Реваковича, мусить бути снмъ разомъ вельми характеристичнымъ симптомомъ. Руснѣ голосы вѣддано безъ выимки на обохъ перепавшихъ кандидатѣвъ. Побѣда пп. Дулѣмбы и Пентака була майже зъ горы певна, а то за-для знаной махінацін кагальнои, за-для нечуваной пресіи на урядниковъ правительственныхъ и автономічныхъ та за для значного форсованя грѣшми.

Kurjer Lw. пише: Оба кандидаты сторонництва людового улягли у Львовѣ коаліціи двохъ кагалѣвъ: христіяньского и жидѣвского. Высокѣ сферы прирекли кагалови уступки що-до супочинку недѣльного. Кагалъ жидѣвскій выповнивъ приняте на себе условѣ зъ накладомъ всѣхъ силъ и при помочи обильныхъ фондѣвъ. Теперь черга на намѣстництво додержати данѣ приреченя. А независимѣ выборцѣ львѣвскѣ повинны внести протестъ противъ выбору, котрого незаконнѣсть за-для знаного „гандльованя католицизмомъ“ аж надто впадае въ очи.

Послы Галичины

въ радѣ державнѣй.

Всѣ пять курій вже выбрали послѣвъ. Галичина высылае до рады державнои, пѣсля нового закона выборчого, 78 послѣвъ, а то: 15 зъ загальнои курін, 27 зъ курін громадъ сѣльскихъ, 3 зъ курін палатъ торговельныхъ, 13 зъ курін мѣсцои и 20 зъ курін бѣльшои посѣлости. Результатъ выборѣвъ такій:

А. Курія загальна:

1. Львѣвъ — Иванъ Козакевичъ
2. Краковъ — Гнатъ Дашиньскій
3. Вадовицѣ — Иванъ Кубикъ
4. Новый Санчь — Іосифъ Знамировскій
5. Тарнѣвъ — д-ръ Францъ Вінковскій
6. Ряшѣвъ — кс. Кароль Фішеръ
7. Сянѣкъ — Станиславъ Высоцкій
8. Ярославъ — кс. Левъ Пасторъ
9. Перемышль — д-ръ Витовтъ Левицкій
10. Стрый — Казимиръ Ройовскій
11. Броды — Володиславъ Гнѣвошъ
12. Тернопѣль — д-ръ Генрикъ Вайзеръ
13. Станиславѣвъ — Іосифъ Богдановичъ
14. Коломыя — о. Иванъ Гробельскій
15. Борщѣвъ — д-ръ Романъ Яросевичъ.

Б. Курія громадъ сѣльскихъ:

16. Львѣвъ — Теофиль Меруновичъ
17. Сянѣкъ — Іосифъ Вікторъ
18. Перемышль — Павло Тишковскій
19. Ярославъ — Робертъ Цена
20. Самбѣръ — Модестъ Каратницкій
21. Стрый — Ксенофонтъ Охримовичъ
22. Калушъ — Едмундъ Навроцкій
23. Жовквѣвь — Анатоль Вахнянинъ
24. Броды — Александеръ Барвѣньскій
25. Золочѣвъ — о. Данило Танячкевичъ
26. Бережаны — д-ръ Иванъ Валявскій
27. Станиславѣвъ — о. Корнило Мандичевскій
28. Коломыя — д-ръ Теофиль Окуневскій
29. Залѣщики — Тад. Чарковскій-Голѣвскій
30. Бучачь — Корнило Городискій
31. Теребовля — д-ръ Иванъ Ольпиньскій
32. Тернопѣль — гр. Левъ Пінінъскій
33. Краковъ — д ръ Михайло Данелякъ
34. Бяла — Иванъ Забуда
35. Вадовицѣ — кс. Андрѣй Шпондеръ
36. Новый Санчь — Иванъ Поточекъ
37. Бохня — Иванъ Гецъ
38. Тарнѣвъ — Иванъ Бойко
39. Ропчицѣ — Францъ Кремпа
40. Ряшѣвъ — Тома Шаеръ
41. Ланьцутъ — гр. Фердинандъ Гомпешъ
42. Ясло — кн. Павло Сапѣга.

В. Курія палатъ торговельныхъ:

4. Львѣвъ — Яковъ Пінесъ
44. Краковъ — д-ръ Арнольдъ Рапапортъ
45. Броды — д-ръ Морицъ Розенштокъ.

Г. Курія мѣстъ:

46. Львѣвъ — д ръ Леонардъ Пентакъ
47. „ — д-ръ Володиславъ Дулѣмба
48. Краковъ — д ръ Фердинандъ Вайгель
49. „ — д-ръ Августъ Соколовскій
50. Новый Санчь — Стан. Мадейскій
51. Тарнѣвъ — д-ръ Тадей Рутовскій
52. Ряшѣвъ — Гнатъ Рихлякъ
53. Перемышль — д-ръ Генрикъ Колішеръ
54. Самборъ — д ръ Густавъ Рошковскій
55. Тернопѣль — д-ръ Едвардъ Рітнеръ
56. Станиславѣвъ — д-ръ Левъ Бѣлиньскій
57. Коломыя — д-ръ Максъ Трахтенбергъ
58. Броды — д-ръ Емиль Быкъ.

Д. Курія бѣльшои посѣлости:

59. Львѣвъ — Давидъ Абрагамовичъ
60. Краковъ — д-ръ Петро Гурскій
61. Вадовицѣ — Германъ Чечь
62. Бохня — Іосифъ Поповскій
63. Тарнѣвъ — Володиславъ Струшкевичъ
64. Новый Санчь — д ръ Володим. Пілиньскій
65. Ряшѣвъ — Адамъ Сяджейовичъ
66. Перемышль — Левъ Хшановскій
67. Сянѣкъ — Володимиръ Гнѣвошъ
68. Самборъ — Юлій Гізовскій
69. Яворѣвъ — д-ръ Володимиръ Козловскій
70. Жовквѣвь — д-ръ Іосифъ Мілѣвскій
71. Золочѣвъ — Аполінарій Яворскій
72. Бережаны — бар. Юліянъ Блажовскій
73. Рогатинъ — Северинъ Генцель
74. Стрый — Евгеній Абрагамовичъ
75. Станиславѣвъ — гр. Войт. Дѣдушицкій
76. Коломыя — д ръ Генрикъ Вельовейскій
77. Чорткѣвъ — гр. Юрій Борковскій
78. Тернопѣль — Михайло Гарапіхъ.

Пѣсля народности є: 9 Русинѣвъ, 63 Полякѣвъ и 6 жидѣвъ. Пѣсля звания и суспѣльного становиска: 27 властителѣвъ бѣльшои посѣлости, 8 селянъ, 6 священикѣвъ (3 рускихъ, 2 польскихъ и 1 полскій суспендованый), 4 урядникѣвъ державныхъ (два старосты), 2 міністрѣвъ чинныхъ и 1 ексміністеръ, 5 урядникѣвъ автономічныхъ и публичныхъ институцій, 3 властителѣвъ заведень фабричныхъ, 8 професорѣвъ (4 университету а 4 школъ середныхъ), 9 правникѣвъ и адвокатѣвъ, 2 лѣкарѣвъ, 1 аптикарь, 1 журналістъ-редакторъ (Дашиньскій) и 1 роботникъ (Козакевичъ). Мѣжь выбраными подыбуемо: 1 князя, 4 графѣвъ и 1 барона, та 27 зъ титулами докторскими.

Що-до напряму політичного то: 58 послѣвъ буде безусловно належати до кола польского, — а 20 послѣвъ, стоячихъ по-за коломъ, розпадають ся на такѣ групы: 3 послы сторонництва людового, 6 послѣвъ-стояловцѣвъ, 2 соціялъ-демократѣвъ, 6 правительственно-угодовыхъ Русинѣвъ и 3 независимыхъ Русинѣвъ. Пѣсля натяженъ въ прасѣ польскѣй можна догадувати ся, що три послы-людовцѣ прилучать ся до кола польского, натомѣсть два соціялъ-демократы и шѣсть стояловцѣвъ будуть стояти по-за коломъ.

Програма стояловцѣвъ, котрѣ въ наслѣдокъ акціи выборчои и результату выборѣвъ выступають яко окреме сторонництво політичне, е знана лишь въ загальнѣмъ начерку и певно ажь пѣзнѣйше буде сформулована. Натомѣсть програму дѣяльности парляментарнои шѣстьохъ послѣвъ-стояловцѣвъ зазначивъ одинъ изъ нихъ въ Dziennik-у Krakowsk-ѣмъ такимъ заявленемъ:

„До кола польского не вступимо, не будемо навѣть пробувати змѣны его статутѣвъ, бо 58 его членѣвъ консервативныхъ не дае намъ нѣякои запоруки на будучнѣсть. Натомѣсть заложимо окремый клюбъ. Мы хотѣли назвати его христіяньско соціяльнымъ, але та фірма вже такъ надужит. и скомпромітована, що не хочемо мати нѣчого зъ нею спѣльного. Тожь будемо клюбомъ христіяньско людовымъ, або христіяньско-народнымъ (narodowym). Людъ а нарѣдъ се у насъ однаке. Отся назва цѣлкомъ не свѣдчить о ексклюзивности вѣроисповѣднѣй; въ сторонництвѣ христіяньскѣмъ, що не воюе пѣдъ гасломъ католицизму, е мѣсце для Полака-протестанта, а такожъ для честного Полака-жида.

Зъ того выходить такожъ, що клюбъ нашъ не буде анѣ клерикальный анѣ антісемітскій. Проводити буде имовѣрно кс. Шпондеръ. При тѣмъ будемо въ безпреривныхъ дружескихъ вѣдносинахъ зъ кс. Стояловскимъ. Теперь ѣде вѣнъ до Риму, може Богъ дасть, що ще зъ кѣнцемъ сего року побачимо его въ нашѣй громадѣ — въ парляментѣ. Вѣдносины нашѣ до иншихъ клюбѣвъ дадуть ся лишь загальниково зъ горы начеркнути. Будемо пѣдпирати добрѣ и справедливѣ гадки кождои партіи, передовсѣмъ же будемо глядати контакту зъ групами славяньскими. Може удасть ся сполучити всѣ тѣ елементы передъ филею германізаційною. Однакъ змагань клерикальныхъ, якѣ приписують ся групамъ славяньскимъ, не будемо пѣдпирати. Кс. Стояловскій е рѣшучимъ противникомъ клерикалізмѣвъ и вѣдъ нихъ найбѣльше терпѣвъ. Зъ молодо-Чехами и Русина-

ми надѣемось навязати вѣдносины вѣдразу дуже добрѣ.

Стоячи на основѣ радикальныхъ реформъ, будемо въ тѣснѣмъ контактѣ зъ клюбомъ соціялістичнымъ, а се прийде намъ тымъ лекше, бо сей клюбъ пѣдъ взглядомъ національнымъ полишае кождому зѣ своихъ членѣвъ повну свободу дѣланя. Тожь будемо собѣ взаимно пѣдписувати внесеня и интерпеляціи.

Въ першѣй порѣ мусимо заховувати ся очевидно пасивно, — нѣхто зъ насъ не засѣдавъ въ парляментѣ, однакъ мимо сего порушимо кѣлька справъ вже въ медовѣмъ мѣсяци. Передъ всѣмъ: надужитя выборчѣ. Зажадаемо заразъ увѣльнена сидячого у вязници товариша Шаера. Може и кривда кс. Стояловского стане на порядку деннѣмъ. Рѣвночасно будемо дѣлати въ краю. Приступимо теперь до орґанізациі нашихъ сторонникѣвъ, що идуть поки-що люзомъ. Въ кождѣй громадѣ, въ кождѣй парохіи утворимо орґанізацію. Людовцѣ збанкротували — на насъ черга... до працѣ.“

Auf nach Creta!

Зъ Сараева дѣстались емо таку звѣстку: Сегодня 7 [19] марта пополудни выйшло зъ Сараева пѣвъ ескадроны Gebirgstrain у на Крету. Вѣддѣлъ той, зложеный зъ 75 гѣрскихъ коней и 65 воякѣвъ пѣдъ проводомъ одного лишь надпоручника, призначеный е тѣлько до перевозу муніціи и манаткѣвъ. Выѣхали особнымъ поѣздомъ на Мостаръ до Метковичь, де всядуть на корабель, що надплыве зъ Трієсту зъ 87-ымъ баталіономъ инфантерія. Експедиція наступила зовсѣмъ нежданно, въ послѣднѣй хвили. Рано ще були приготованѣ до вѣдходу въ горы на звычайнѣ вправы; наразъ дѣстали приказъ — замѣсть въ горы йти на дворець. Хлопцѣ выглядали веселѣ, кажучи, що то не може бути правдива вѣйна, коли не йде инфантерія. Характеристичне е то, що Боснякъ анѣ одинъ не пѣйшовъ, а инo майже самѣ Русины зъ Галичины [кромѣ кѣлькохъ Чехѣвъ]. „Що робити? — надыхавъ одинъ. — Разъ присягало ся цѣсареви, то треба всюды йти!“ Небожата навѣть не знали властиво, куды ихъ призначили и якъ зове ся тота земля, зъ котрои не одинъ може й не вернути. Мимохѣть насунула ся менѣ гадка: Русины перши йдуть свѣтами боронити культуру передъ гайдуками, а тѣлько у себе дома они самѣ... „hajdamacy“.

Переглядъ політичный.

Зъ Вѣдня доносять, що сего тыждня будуть оголошенѣ номінациі новыхъ членѣвъ палаты панѣвъ; мѣжь ними мають бути именованѣ: Залескій, д-ръ Ріґеръ, Гогенвартъ и Кінбурґъ.

Въ позавчерашныхъ розрухахъ у Вѣдни брали участь передовсѣмъ ученики промысловои школы. Знищено и розграблено 88 склепѣвъ.

Цѣсарь Францъ Іосифъ прибуде до Петербурга дня 30 цвѣтня и забавить тамъ, якъ доносять россійскѣ дневники, лише три днѣ; призначено для него царскѣ комнаты въ зимовѣй палатѣ. Зъ Петербурга вступить цѣсарь, якъ пише „Новое Время“, до Берлина въ гостину до нѣмецкого цѣсаря. Въ ту подорожь поѣдуть зъ цѣсаремъ гр. Голуховскій, кн. Рудольфъ Ліхтенштайнъ, ґенералъ адѣютантъ гр. Паръ и одинъ членъ угорского правительства.

Въ французскѣмъ парляментѣ порушено дня 22 с. м. знонъ справу панамску. Одинъ соціялістичный депутованый звернувъ ся до правительства зъ запытанемъ, якъ маe ся рѣчь зъ судовымъ слѣдствомъ противъ Артова. Годѣ — каже — заволѣкати; треба разъ покѣнчити тоту сумну справу, що близько дотыкае навѣть самого парляменту. Треба разъ вымѣрити повну справедливѣсть и заспокоити публичну совѣсть. Якѣ-жь суть — закѣнчивъ бесѣдникъ — намѣры правительства зъ уваги на результаты судового слѣдства въ справѣ Артова? — На те вѣдповѣвъ міністеръ судівництва: Правительство высказуе свѣй жаль, що кружать такъ противорѣчнѣ поголаски; але оно не може ихъ анѣ заперечувати анѣ пояснити. Судъ слѣдчій веде слѣдство цѣлкомъ независимо и здаесь, що слѣдство начинае вже показувати результаты. Правительство не може въ такѣй хвили давати нѣякихъ поясненъ, щобы не перешкаджати слѣдству; оно може лише сказати, що у всякѣмъ разѣ честь парляменту остане высше всякихъ зачѣпокъ. — На разѣ покѣнчила ся въ парляментѣ справа тою нѣчого не пояснюючою вѣдповѣдею.

НОВИНКИ.

— Редакція „Дѣла“ одержала нинѣ таке письмо: Комітетъ екзекутивный Краевого руского комітету выборчого складае Вамъ отсимъ щиру подяку за патріотичне поведене Вашои часописи въ часѣ сегорѣчныхъ выборѣвъ до рады державнои. Вы оминали партійнѣ споры, шкѣдливѣ именно въ порѣ, де треба всѣ силы злучити и напружити противъ спѣльного противника, а своими цѣнными статями и численными дописами помагали намъ дуже въ нашѣй акціи, информуючи та ободряючи Русинѣвъ и поборюючи словомъ правды безвстыдну ложь противникѣ въ. Тожь дуже значну часть якъ великого морального такъ и скромного матеріяльного успѣху при выборахъ завдячуемо галицко-рускѣй журналістицѣ, котрѣй за се нехай буде честь! — У Львовѣ дня 23. н. ст. марта 1897. За комітетъ екзекутивный: *Ю. Романчукъ* заст. предсѣд., *В. А. Дѣдицкій* заст. предсѣд., *Д-ръ Петрушевичъ* секретарь, *Романъ Бачиньскій* секретарь.

— Зъ Вѣдня пише нашъ кореспондентъ: Рускій мітингъ, якій вѣдбуде ся тутъ въ пятницю [26-ого] въ великѣй сали Wimberger VII. Neubaugürtel, заповѣдае ся величаво. Свѣй приѣздъ зголосили доси д-ръ Олесницкій зѣ Стрыя, д-ръ Франко зѣ Львова и д-ръ Могильницкій зъ Долины. Промову зголосивъ д-ръ Каннеръ, редакторъ журнала „Die Zeit“. На плякатахъ скликуючихъ сей публичный мітингъ пѣдписаній: д-ръ Иванъ Косъ, д-ръ Вол. Яновичь, д-ръ Иванъ Гриневецкій и д-ръ Вол. Лаврѣвскій. Въ вѣденскѣй поліціи мусѣвъ д-ръ Косъ доказувати свое австрійске горожаньство. — *П.*

— Протесты до сойму противъ заведеня окружныхъ громадъ переслали дальше на руки „Народнои Рады“ вже по замкненю сойму слѣдуючѣ громады: Гвѣрцѣ пов. бережаньского; Городище цетнарске, Жабокрукы, Ляшки горѣшнѣ, Ляшки долѣшнѣ, Лучаны и Репехѣвъ пов. бобрецкого; Бѣльче золоте, Залѣсе и Озеряны пов. борщѣвского; Лисець пов. богородчаньского; Гуга нова, Красѣвъ, Олеша и Усте зелене пов. бучацкого; Лешнѣвъ и Нимячь пов. брѣдского; Илеме, Княжѣвеке, Надѣвъ, Ракѣвъ, Янѣвка, Ясеновець, Царкѣвна и Станькѣвцѣ пов. долиньского; Баличѣ пѣдгорнѣ, Баличѣ подорожнѣ, Илѣвъ пов. жидачѣвского; Могиляны пов. жовкѣвского; Залѣщики старѣ и Ниркѣвъ пов. залѣщицкого і Поббчь пов. золочѣвского; Слобѣдка пов. калуского; Желехѣвъ великій, Желехѣвъ малый, Нагорцѣ малѣ пов. каменецкого; Бонарѣвка пов. кросняньского; Глуховець, Загородки, Ланы, Лубаны и Острѣвъ пов. львѣвского; Творильне и Криве пов. лѣсьского: Бачѣвъ, Женѣвъ, Замѣсте, Лагодѣвъ, Осталовичѣ, Розворяны и Станимиръ пов. перемышляньского; Носѣвъ, Середне и Яблонѣвка пов. пѣдгаецкого; Вербиця и Рѣчка пов. равского; Григорѣвъ, Кунашѣвъ, Оскресѣнцѣ и Пѣдмихайлѣвцѣ пов. рогатиньского; Березець пов. рудецкого; Городищѣ Васаліяньскѣ, Завишень и Яструбичѣ пов. сокальского; Дрогомирчаны и Тумиръ пов. станиславѣвского; Грозьова и Галѣвка пов. старомѣского; Беньова, Боберка, Буковець и Сянки пов. турчаньского; Коровиця лѣсова и Липовець пов. чешанѣвского; Вербяны, Лежахѣвъ, Пѣдлубы и Теплицѣ пов. яворѣвского. — Всѣ тѣ петиціи, якъ и ново наплываючѣ задержить выдѣлъ „Народнои Рады“ у себе и передасть ихъ до сойму по новѣмъ отвореню его.

— Ходять вѣсти, що въ наслѣдокъ телеґрамы Краевого руского комітету выборчого до цѣсаря міністеръ президентъ вѣзвавъ радника намѣстництва Ґермана до Вѣдня и давши ему инструкцію въ справѣ укладу вѣдповѣди цѣсарскои на сю телеґраму, выправивъ зъ нимъ до Львова віцесекретаря міністерства внутр. справъ Децкевича. Оба они теперь въ намѣстництвѣ занятѣ якоюсь „роботою“.

— „Коломыйскій Боянъ“ повѣдомляе своихъ членѣвъ, що его звычайнѣ загальнѣ зборы вѣдбудуть ся въ льокали товариства въ недѣлю дня 4-ого цвѣтня.

— Пожары. Зъ новою весною розпочинае ся новый сезонъ пожарѣвъ. Въ ночи зъ дня 17-го на 18-ый с. м. згорѣло въ Гавловичахъ горѣшныхъ, ярославского повѣта, 28 господарскихъ загородъ, а 18-го с. м. навѣстивъ пожаръ село Романѣвку коло Щуровичь, въ брѣдскѣмъ повѣтѣ. Зъ 35 селяньскихъ загородъ згорѣло ажь 30 зъ всѣми господарскими будынками, такъ що зъ цѣлого села лишили ся лише 5 загородъ и дворъ. Поки помѣчни чою акцією займе ся якій комітетъ, жертвы на бѣдныхъ погорѣльцѣвъ приймае лат. парохъ въ Щуровичахъ кс. Петро Верединьскій.

— Цѣсарь выѣде до Петербурга 25-ого цвѣтня а верне до Вѣдня 1-ого мая, де вже застане цѣсаря нѣмецкого Вільгельма, котрый буде особисто проводити своимъ полкомъ вѣдчасъ веснянои парады. На сегорѣчнѣ маневры цѣсарскѣ коло Тотісъ на Угорщинѣ прибудуть цѣсарь нѣмецкій и королѣ: саскій, румуньскій и сербскій. По маневрахъ выберуть ся оба цѣсарѣ, наш и нѣмецкій, на кѣлька днѣвъ до Будапешту. Вѣдтакъ загостить цѣсарь нѣмецкій до дѣбръ архикняза Фрѣдриха въ Белія на левы.

— Вѣдъ о. А. Захаріясевича пароха въ Вишатичь одержуемо письмо зъ прошеньмъ о занотоване, що вѣсть подана въ польскихъ ґазетахъ яко-бы его при выборѣ посла дня 16 марта въ Перемышли були арештували, есть неправдива.

— Почтова новѣсть. Розпорядженемъ зъ дня 2 го сѣчна с. р. ч. 48702 позволило міністерство торговлѣ провізорично и зъ застереженемъ вѣдклику фірмамъ: Oesterr. Ungar. Automatengesellschaft Brüder Stollwerk et Co. у Вѣдни и Commanditengesellschaft, Automat' Hartung et Co. у Вѣдни продавати украшенѣ рѣзноцвѣтными образками кореспонденційнѣ карты власного выробу, на якій ихъ автоматы налѣплюють почтовѣ марки. Заразомъ зазначено, що почтове заведене не противить ся тому, щобы кореспонденційнѣ карты приватного выробу зъ налѣплеными вже марками спродавали ся гостямъ въ гостинницяхъ, казарняхъ, готеляхъ при посередництвѣ уставленыхъ тамъ же автоматѣвъ.

— Вѣдъ д-ра К. Петеленца, директора ґімназіи въ Стрыю, одержали мы зъ покликомъ на §. 19. закона прасового отсе письмо: Въ „Дѣлѣ“ зъ дня 15 (27) лютого с. р. находить ся въ Новинкахъ натякъ, будь то бы я зъ причинъ політичного характеру мавъ дѣ знати прикрости зѣ стороны одного учителя. На се заявляю: 1) Наведеный мотивъ е выдумкою. 2) Лише етично вѣдупавше индівідуумъ могло розголосити по широкѣмъ свѣтѣ прѣзвище и чинъ Богомъ тяжко дѣткненого чоловѣка, якимъ справдѣ е названый въ новинцѣ учитель. 3) Я зовсѣмъ не занимаю ся політикою а найменше рускою, хиба що політицѣ взагалѣ не даю втискати ся до школы и хороню молодѣжь зъ найбѣльшимъ напруженямъ силъ передъ згубными вплывами нинѣшныхъ стремлѣнь и передчаснымъ політикованемъ. Нехай посѣвъ будучности вступить въ будучнѣсть зъ незмарноваными силами духа и тѣла, щобы не хибло колись рукъ до направы занесеныхъ теперь шкѣдъ и до працѣ гѣднои та бѣльше людянои нѣжь нынѣшна. — Въ Стрыю, дня 8-го марта 1897. *Д-ръ К. Петеленцъ* директоръ. [Прим. Ред. До сего письма додамо пригадку, що оно вѣдносить ся до вѣстки повторенои въ „Дѣлѣ“ за польскими ґазетами зъ наведенемъ жерела].

— На консисторѣ папскѣмъ, якій вѣдбуде ся зъ кѣнцемъ цвѣтня, маe папа и менувати бѣльше число кардиналѣвъ. Теперѣшна св. колеґія числить 57 кардиналѣвъ, есть отже 13 мѣсць опорожненыхъ.

— Критичный день 18 марта — пѣсля вѣщованя Фальба — справдѣ зазначивъ ся великою бурею-орканомъ въ краяхъ австрійскихъ на пѣвнѣчь вѣдъ Альпъ и въ полудневѣй Нѣмеччинѣ. Громы, блискавицѣ, градъ и бурѣ лютили ся цѣлу нѣч зъ 18 на 19 марта. Зъ многихъ мѣсцевостій доносять, що громы убили людей. Рѣвножь въ Краковѣ лютивъ ся сильный вихоръ. Вѣщоване Фальба що-до критичного дня справдило ся, а теперь не знати, чи и дальшѣ его вѣщована сповнять ся, именно, що вѣдъ 21 до 31 марта наступлять гарнѣ, сухѣ днѣ, а цѣлый цвѣтень буде незвычайно лагѣдный, сухій и теплый. Вѣщованя Фальба деколи удалѣ; але що-жь, коли не дають ему хлѣба, бо, якъ звѣстно, проживае Фальбъ въ Берлинѣ въ крайнѣй нуждѣ.

— Скаженый кѣтъ. Страшна и незвычайна пригода лучила ся на граничнѣй станціи въ Щаковѣй. Начальника експозитуры поліціи, комісаря Вильг. Мисевича, покусавъ и подрапавъ его власный кѣтъ. Въ ночи кѣтъ мявкавъ такъ довго пѣдъ дверми, поки Мисевичь не змилувавъ ся и не вѣдчинивъ ихъ. Тогдѣ звѣря кинуло ся на него, подрапало и покусало ему руки, а вѣдтакъ втѣкло до зелѣзничныхъ заростѣвъ. Тутъ робѣтники вбили пѣдозрѣного кота, а боячись, щобы ихъ не потягнено до одвѣчальности, кинули его въ вагонъ поѣзду, що вѣдходивъ до Вѣдня. Комісарь Мисевичь поѣхавъ лѣчити ся до Кракова, де д-ръ Буйвідъ скопстатувавъ, що кѣтъ бувъ скаженый.

— Розправа противъ мурина вѣдбуде ся сими днями передъ трибуналомъ въ Станиславовѣ. Властителя чорнои шкѣры мають обжаловувати о крадѣжь 100 зр., якій пропали его хлѣбодавцеви, властителеви менажерія Клюдскому. „Цивілізованый“ мурынъ сидить въ слѣдчѣй вязници въ Товмачи.

— 80.0 0 франкѣвъ спаливъ адвокатъ Данковичь въ Букарештѣ. Вѣдъ довшого часу Данковичь зраджавъ признаки божевѣльства. Здавало ся ему, що всѣ важать на его житѣ. Сими днями вѣнъ велѣвъ натопити въ печи и запаливъ велику пачку банкнотѣвъ та розсѣявъ ихъ по кѣмнатѣ, такъ що вѣдъ нихъ заняли ся огнемъ заслоны при вѣкнахъ и меблѣ. Кола служба и родина надбѣгли гасити огонь, Данковичь утѣкъ на пѣдъ и повѣсивъ ся на шнурѣ вѣдъ бѣля.

— Женщина теноромъ. Конкуренція женщинъ зъ мущинами посувае ся такъ далеко, що они починають вже спѣвати мужескимъ голосомъ. Въ Італіи выступае въ операхъ панна Иванна Конті, що спѣвае чудовымъ теноромъ. Лѣкарѣ оглядали ей гортанку и не найшли нѣчого анормального. Панна Конті мимо того выступае въ мужескихъ партіяхъ и збирае за свѣй теноровый спѣвъ рясній оплески и — грошѣ.

— Селяне и жиды въ Россіи. Въ многихъ мѣсцевостяхъ россійского Подѣля находять ся т. зв. „жидѣвскій дворы“, що позаводили ся по польскѣмъ повстаню, коли то россійске правительство въ 1863-ѣмъ р. спродавало жидамъ дешево землю. Лихій наслѣдки тои кольонізациі зазначили ся руиною тыхъ селянъ, що сусѣдовали зъ „жидѣвскими дворами“. Се спонукало россійскѣ власти вже 1872. р. обявити, що жиды можуть панувати на своихъ дворахъ не довше якъ 24 лѣтъ; въ 1897. р. мали они вѣдступити землю селянамъ. Та заповѣджена експропріація „жидѣвскихъ дворѣвъ“ въ Россіи вже й розпочала ся.

— Наука соматольоґіи и ґіґіены буде пѣсля розпорядженя міністра просвѣты заведена у всѣхъ мужескихъ и женьскихъ учительскихъ семинаріяхъ. Того предмету маe учити доцентъ-лѣкарь, звертаючи передовсѣмъ увагу на бѣльше плекане тѣлесныхъ вправъ якъ на найлѣпшій способъ привченя дитины вѣдваги, притомности и панованя надъ собою. Учитель ґіґіены маe вказувати зъ натиском на тѣ набезпеченьства, якѣ выкликуе безпосереднє духове напруженe, але не поминати при тѣмъ и того, що для духового розвою потрѣбна також вытревала духова праця. Наука здоровля не повинна рознѣжувати, але змѣцнювати рѣзкость тѣла и духа. Метода науки повинна бути така, щобы ученикъ пѣзнавъ лихій вплывы на здоровле, не попадаючи при тѣмъ въ гипохондрію. Такожь треба выстерѣгати ся пѣддавати ученикамъ урывкивъ вѣдомости зъ медицины, або пояснювати имъ хоробы докладнѣйше, якъ се для ихъ знаня потрѣбне. Наука маe все бути наглядна. Наука першои помочи маe обнимати передовсѣмъ осторожности передъ затроеньмъ рапы, штучне дыхане и тамованe крови; при тѣмъ треба все звертати увагу на те, чого ратуючій не повинень робити. Выкладъ въ женьскихъ семинаріяхъ нае оминати все, що могло бы бути для слухачокъ соромне.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Міністеръ торговлѣ именувавъ почтовыхъ офіціялѣвъ: Ив. Біга у Львовѣ и Сам. Гольдберґа въ Перемышли почтовыми контрольорами, а Авг. Домбровского въ Залѣщикахъ и Ив. Нечуя Урбаньского въ Станиславовѣ почтовыми касіерами, призначуючи рѣвночасно С. Гольдберґа до Ряшева, а Я. Н. Урбаньского до Горлиць. — Выдѣлъ краевый именувавъ инжінера-асистента меліораційного бюра Володисл. Згорлякевича инжінеромъ-адъюнктомъ.

— Перенесеня. Начальникъ експозитуры меліораційного бюра въ Сяноцѣ Ферд. Гільбріхтъ перенесеный выдѣломъ краевымъ на власне бажане зъ Сянока до Львова.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Въ користь Товариства „Шкѣльна Помѣчь“ въ Самборѣ зволили ласкаво зложити жертвы Вп.: о. Иванъ Лѣтиньскій парохъ Ганчовои 3 зр., Н. Н. на руки лѣкаря вѣйскового Вп. п. Устияновича въ Самборѣ 10 зр. — Рѣчнѣ вкладки зложили: Вп. п. Слюзарь, о. Рабѣй и п. Захаріясевичь по 50 кр. — Зъ представленя даного рускимъ театромъ въ користь товариства прийшло 22 зр. 65 кр. — Щодримъ Дателямъ и Управѣ руского театру складае Выдѣлъ сердечне спаси-Бѣгъ. — Самборъ 18 марта 1897. — *Н. Лашкевичь* голова. *М. Ортиньскій* секретарь.

— Для Товариства св. Петра на будову церквей зложивъ вписове и членьску вкладку за рѣкъ 1897 въ квотѣ 3 зр. Всч. о. Тома Березовскій за церковь въ Дубравцѣ. — *Мрицв.*

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

О. Александеръ Глиньскій, священикъ-ювілатъ и пархъ въ Рыбнѣ, дек. косѣвского, дуже примѣрный и поважаный священикъ, упокоивъ ся дня 22 н. ст. марта въ 85-тѣмъ роцѣ житя а 61-ѣмъ священьства. В. е. п.!

О. Володимиръ Коржиньскій, сотрудникъ въ Жабю, дек. косѣвского, щирый патріотъ, упокоивъ ся дня 22 н. ст. марта въ 34 роцѣ житя а въ 7-ѣмъ священьства. В. е. п.!

Василь Юхимѣвъ агентъ „Дністра“, членъ просвѣтныхъ товариствъ, щирый патріотъ, загально любленый и поважаный не тѣлько своими але й чужими, упокоивъ ся дня 20 с. м. въ Кадлубискахъ въ 36 роцѣ житя. В. е. п.!

Емилія зъ Смольницкихъ Пелеховичева, вдова по бл. п. о. Пелеховичу зъ Добромиля, упокоила ся по довгѣй и тяжкѣй слабости въ 64-ѣмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Господарство, промыслъ и торговля.

— Зъ „Народнои Торговлѣ“. Впр. Отцѣвъ духовныхъ и Всч. Братства церковнѣ просимо, щобы звволили зъ замовленями святочными на свѣтло церковне просто зъ фабрики поспѣшити, а то въ цѣли уникненя можливого спѣзненя, позаякъ фабрики, зъ звычайно передъ святами дуже занятѣ замовленями, не можуть ихъ сейчасъ высылати. При замовленяхъ просимо подавати точно и выразно адресу, мѣсцевѣсть, почту и стацію зелѣзницѣ.

Народна Торговля.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 24. марта. Вчера гр. Бадені мавъ знову довгу конференцію зъ нѣмецкими послами зъ Чехъ. Конференція тревала 4 годины, а брали въ нѣй симъ разомъ часть также и молодоческѣ послы Енґель, Кайцль, Крамаржъ и Пацакъ. Раджено мабуть надъ розпорядженемъ о урядовѣмъ языцѣ и о законѣ куріяльнѣмъ. Результатъ нарадъ держить ся поки-що въ тайнѣ. Сегодня маe вѣдбути ся рада міністрѣвъ пѣдъ проводомъ цѣсаря; предметомъ нарадъ маe буги гронова рѣчь.

Канеа 24. марта. Вчера прибувъ на Крету першій вѣддѣлъ французского войска. Коли высѣдавъ на берегъ, заграно на россійскѣмъ адміральскѣмъ кораблю марсилиянку. Вечеромъ высѣла решта Французѣвъ числомъ 450.

Цаґородъ 24 марта. Туредка ескадра дарданелььска дѣстала приказъ вѣдплысти на Середземне море.

Малый фѣйлєтонъ.

Про выставу въ Парижи 1900 р.

мавъ у Львовѣ сеи недѣлѣ проф. д-ръ Екснеръ, австрійскій ґенеральный комісарь тои выставы, вѣдчитъ про ей значѣне — передъ численно зѣбраными слухачами, особливо зъ кругѣвъ промислово-торговельныхъ. Вѣдчитъ сей мавъ

цѣль информаційну, въ котрій объѣздить проф. Екснеръ усѣ головнѣйшій мѣста Австрія.

Парижка выстава буде подѣю найбольшого культурного значѣня; те підприємство перевысшить усѣ дотеперѣшнѣ, якій були уряджуваній зъ нагоды рѣзныхъ ювілеѣвъ, що мали значѣне для одного народу або мѣста, для якоись галузи промыслу або для одного товариства; выстава въ Парижи буде справдѣ всесвѣтною, бо відбуде ся въ часѣ змѣны столѣтя, котра всѣмъ народамъ и верствамъ є спільною. Выстава тота подасть оглядъ розвою духа людского въ девятнацятѣмъ столѣтю; она докаже, що найбільшимъ завданемъ чоловѣка XIX-ого столѣтя було: старатись о будучність.

По тѣмъ вступѣ почавъ прелєгентъ порівнувати станъ житя-бутя чоловѣка на початку XIX-ого столѣтя а при кінци сего столѣтя, а розкриваючи цѣлый образъ поступу, розпочавъ відъ просвѣты народнои, котра зъ початкомъ сего столѣтя лежала майже цѣлкомъ мертвою, а оживлена доперва въ першихъ рокахъ сего столѣтя, обнимає нинѣ всѣ верствы суспільности. Гімназіи, що мали напрямъ чисто гуманістичный, етоістичный, непродуктивный, нинѣ вже перетворюють ся въ такій школы, котрій бы подали користаючому зъ нихъ можність працювати не тѣлько для себе, але и для загального добра. Зъ початкомъ сего столѣтя не було о школахъ реальныхъ и бесѣды; тѣлько въ Парижи панувала одна примітивна політехніка; нинѣ вже кождый навѣть найменчій край выховує много технічно образованыхъ людей. Зъ початкомъ сего столѣтя нѣхто й не думавъ о якімсь реальнѣмъ веденю господарства рѣльного або лѣсового; нинѣ бачимо спеціяльній заклады научній до кождои галузи господарства, а державы самі старають ся о всякі роды закладівъ, а навѣть запомагають щедро поодинокихъ людей, котрі працюють въ тыхъ напрямахъ.

Кромѣ малярства в є галузи штуки стояли на початку сего столѣтя дуже низько; деякій зъ нихъ, н. пр. рѣзьбарство, заснуло було цѣлкомъ; о архітектурѣ бесѣды не було, анѣ о пластицѣ; нинѣ тій штуки розвинулись до незвычайнои высоты, можь бы сказати: перебрали мѣру; нѣхто вже не вдоволяє ся звычайнымъ поставленемъ хаты, але украшає въ способъ незвычайный. Пластика стала нинѣ найкрасчою штукою, а малярство, котре зъ початкомъ сего столѣтя опирало ся на ідеалізмѣ, нинѣ основує ся на реалізмѣ.

Ще більшій контрастъ бачимо за той часъ въ хеміи и инжінеріи. Лявоазіеръ, творець теперѣшнои хеміи, счудувавъ бы ся, що его важки, котрі дали помічь до повстаня теперѣшнои хеміи, стались нинѣ вже мізернымъ знарядомъ, за якій не вхопить ученикъ, що розпочинає учити ся хеміи. Або парова машина! Першу пущено 26-ого лютого 1826 о. въ Англіи, и то не для зелѣзницѣ, а въ 1840 р. споряджено першій паровець на Ренѣ; — нинѣ машина парова перебѣгає краї, о якихъ истнованю чоловѣкъ въ початку сего столѣтя и не знавъ, перебиває горы довжезными тунелями, летомъ птаха уносить тягарѣ черезъ сушу и море. Завдяки машинѣ паровій нинѣ вже о голодѣ й бесѣды нема, бо она перевозить въ кількохъ днихъ на найдальшій просторони збіже и пр. Америка достатчує намъ навѣть мяса, яблокъ. Завдяки машинамъ паровымъ маємо електромоторы, а они дали початокъ електротехніцѣ, о котрій передъ 20 роками нѣкому й не снило ся.

Продукція землѣ була зъ початкомъ сего столѣтя чисто емпіричною. Лібігъ першій почавъ учити о змѣнѣ матеріи; за нимъ змѣнила ся цѣла галузь тои науки и стала нинѣ безмежною.

Увесь промыслъ — се дѣло XIX ого столѣтя. Погляньмо тѣлько на уряджене нашихъ мешкань, на нашу одежу. Ще нинѣ бачимо хатки низькій, вогкій, невыгодній, якій ставили ь въ нашомъ столѣтю, але-жь и бачимо, якъ одна за другою падє підъ чеканомъ чоловѣка, щобы зробити мѣсце другій — ясній, выгодній, здоровій. Вже и по селахъ ставлять рѣльники нинѣ стайнѣ лѣпшій, нѣжь ихъ хаты були на початку сего столѣтя. Або одежа — приступна зъ-разу тѣлько верствамъ заможнымъ, нинѣ стала она власностію усѣхъ, навѣть найбѣднѣщихъ верствъ людности. — Ткацтво поступило нинѣ такъ, що выробы его стають неможливо дешевыми, вже майже не платить ся за матеріялъ, але тѣлько за роботу. А що бѣльше, нинѣ зужитковують ся навѣть відпадки при рознородныхъ продукціяхъ; при дестиляціяхъ нафты, газу и пр. повстає бензина, аніліна и пр. Зъ дерева робить чоловѣкъ папѣръ, а зъ него колеса до возівъ, навѣть цеглы, и то огнетревалій. Цѣла индустрія теперѣшна — се незвычайне зъявище, она подає докладный образъ нашого часу.

Клясы посѣдаючій [не грошѣ] помагають непосѣдаючимъ: устроюють шпиталѣ, притулища, товариства запомоговій, шпихлѣрѣ, товариства просвѣтній, домы убогихъ, товариства ратунковій, лѣчницѣ — словомъ: економія соціяльна стала нинѣ обовязкомъ людей она є зъявищемъ дѣланя чоловѣка.

Коли въ 1840 выхъ рокахъ одинъ генералъ запроектував у Вѣдни, щобы для людей шукаючихъ працѣ заложити кольонію въ Австралиі, высмѣяли его за те; нинѣ стала кольонізація обовязкомъ державы, котра мусить зарадити надмѣрови сиръ працюючихъ.

Дальше выказавъ прелєгентъ наглядно розвій штуки военнои и відпѣсъ, що тая штука стала нинѣ спільнымъ добромъ усѣхъ державъ и народівъ, бо она має охоронити людей, уможливити безпечный перевозъ его майна зъ одного кута свѣта въ другій, а наглядный доказъ того бачимо на маринарцѣ вій-ковій, котра у всѣхъ напрямахъ спомагає маринарку торговельну.

Се въ короткости програма выставы парискои. Прелєгентъ розвинувъ ту програму вправдѣ коротко, але такъ поучаючо, що передъ слухачами ставъ повный образъ розвою нашого столѣтя.

Відповѣдно до тои програмы буде цѣла выстава подѣлена на 18 групъ, а властиво цѣла выстава буде обнимати 18 выставъ свѣтовыхъ; кожда зъ нихъ буде помѣщена въ особнѣмъ павільонѣ, а кожда держава буде въ нѣмъ репрезентована. Франція сама займе 50%, а прочій державы разомъ другихъ 50% мѣсця призначеного. Державы, що беруть участь въ тій выставѣ, суть: Англія, Бельгія, Швайцарія, Італія, Нѣмеччина, Австрія, Россія и північна Америка. Кромѣ тыхъ великихъ державъ возьмуть участь правдоподібно и менчій; але тій будуть мати свои особній павільоны. Зъ сего бачимо, що въ програму выставы входить представлене розвою духа людского въ XIX. столѣтю.

Выстава мѣстити ся буде по обохъ бокахъ Секваны, а обіймати-ме площу выставы зъ 1855 року палату, Инвалідівъ, площу послѣднои выставы и палату Трокадеро. Кромѣ того вздовжь Секваны стануть деякій павільоны, якъ: маринарки, почтъ, огородництва, и т. п. Площа выставы обіймє 108 гектарівъ, але зъ тыхъ тѣлько на 39-охъ стануть павільоны выставовій; решту займуть дороги и парки. Черезъ Секвану побудують новый мѣстъ, котрый присвяченый памяти россійск. царя Александра III., буде называти ся мостомъ Александра III.; мѣстъ сей буде такъ широкій, якъ дорога, такъ що відучи дорогою и не спостереже ся чоловѣкъ, коли вступивъ на той мѣстъ, а широкій вінъ буде дуже, бо має сполучити найкрасчу и найшаршу въ свѣтѣ дорогу Елізейску по одній сторонѣ зъ палатою Инвалідівъ по другій сторонѣ Секваны. Просто на площу выставы будуть въѣздити поѣзды зелѣзниць зъ всѣхъ сторінъ свѣта, такъ що пріѣзжихъ завезуть просто підъ павільонъ выставовый. Кошты будовы выставы прелімінованій на 100 міліонівъ франківъ, зъ котрыхъ самъ директоръ выставы дістане 12 міліонівъ.

Цѣль выставы дасть ся означити коротко: *свѣтъ поучити*. Маючи се на цѣли, не збере та выстава много н. пр. цукру або горѣвки повѣчь себе зъ рѣзныхъ фабрикъ, але покаже, якъ той цукоръ выробляє ся, почавши відъ бурака до готового цукру. Кождый чоловѣкъ зможе на мѣсци пріидивитись фабрикаціи. Кождо ло кождои групы стане відповѣдный віддѣлъ историчный; вінъ буде мати на цѣли поучити, якъ робило ся давнѣйше, а якъ нинѣ. Зъ сего усего добачимо не тѣлько, якъ чоловѣкъ при кінци XIX. столѣтя працює, але такожь, якъ вінъ дійшовъ до того.

Підъ конець свого відчиту высказавъ д-ръ Екснеръ свои погляды на участь Галичины въ выставѣ свѣтовій. Продукція будівляного дерева, нафты, воску земного и соли найшли бы одно зъ видніщихъ мѣсць посередъ выставы; ними може Галичина смѣло повеличати ся. Зі штукъ, спеціяльно-жь малярскои, найшли бы передовсѣмъ працѣ Матейка заслужене мѣсце. Особливу увагу звернувъ бы на себе характеристичный промыслъ домашный Галичины; можна бы его выставити осібно або при кількохъ групахъ етнографічныхъ на тлѣ орографічнѣмъ; въ той способъ дали бы ся помѣстити и етнографічній скарбы, якими взагалѣ Австрія, а спеціяльно Галичина дорожити мусить.

Волод. Шухевичъ.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

підъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінціи відворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львівъ площа Галицка ч. I.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

(въ Кобиловолокахъ п. Янівъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтній практицѣ въ краю и за границею приймає відъ кількохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малює церковній образы до иконостасівъ и престолівъ; приймає рѣзьбарскій роботы після власныхъ плянівъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п Крімъ того выготовляє портреты зъ фотографій и въ натуры. Підпимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальній письма, має вінъ повну надѣю, що Всч. Духовенство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 104 ?

Знана відъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниківъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвій спеціялы якъ: Народівка, Dziennik, Szczutek, Карпатівка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дереновка и т. и. горѣвки упривілеєваній и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вольного відъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкідный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнімъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Голлеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 316—?

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Півн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевозъ пасажирівъ и товарів по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ півн. Америки, Канады, Австраліи.

Выданане зелѣзничихъ білетівъ на зелѣзницѣ півн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ моваxъ удѣляє выключно генеральна агентура. 87 3—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua

КАВУ

спеціяльність

надзвычайнои величины въ зернѣ

и відличну въ смаку

въ пакетахъ 5-кілевыхъ франко

за 12 зр. 20 кр. 19 10—?

поручає

(о скілько стане запасу)

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленій примірники продають ся по 35 кр.

БОТАНІКА

на вищі клясы шкіл середнихъ. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратскій. Вид. р. 1896. Цѣна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші клясы шкіл середнихъ. Написав Іван Верхратскій. Вид. р. 1895. Цѣна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразівъ зъ руской ботанічной термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті може дістати в книгарні Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірниківъ Ботанїки (=6 зол.) або пять примірниківъ Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або такожь разомъ згадані три виданя (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязї чотирохъ днів, при чім порто оплачує автор.

ВЫЖИМАЧКИ до бѣля зъ вальцями ґумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16. 18 и 20. Маглѣ комнатній по зр. 24 и 3, поручає ПЕТРО ХІЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручає

Евангелія въ розличныхъ прехорошиха оковахъ відъ 70 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ відъ 18 до 42 зр., на шовковій матеріи відъ 48 до 128 зр. Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Паукн, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрібній рѣчи, и примѣчає, що відъ 20 н. ст. марта до 30 н. ст. цвѣтня 1897 року буде давати при всѣхъ закупкахъ за готовій грошѣ 5% рабату відъ цѣнъ въ цѣннику поставленыхъ, а відъ фелонівъ 10 до 15%. — Такожь поручає Колпаки по 1·50 зр., 2 зр., 2·20 зр., 2·40 зр. и 3 зр.

Цѣнники высилають ся на жадане франко.

88 1—6

Въ кождій рускій хатѣ повиненъ находитись

Илюстрованый Календарь „Просвѣты“

на рікъ 1897.

Дістати можна по цѣнѣ 35 кр., а зъ пересылкою по 40 гр. за примѣрникъ въ тов. „Просвѣта“, Ринокъ ч. 10.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7 28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвічальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньского. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, підъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 59 Львовъ, Четверъ 13 (25 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходитъ у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тѣй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходитъ вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимаютъ: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатномъ

въ Австрія:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесенія приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

ОПОВѢЩЕНЄ.

—

При теперѣшныхъ выборахъ до рады державной многѣ сотки нашихъ людей було арештованыхъ, противъ иншихъ выточено карне поступованє, иншѣ засудженѣ були властями адміністраційными або потерпѣли въ иншій способѣ. Зъ помѣжь арештованыхъ значнѣйшу часть, будь-то по выборахъ, будь ще передъ докѣнченемъ выборѣвъ выпущено вправдѣ на волю, але противъ многихъ веде ся ще слѣдство судове. Тѣ, котрыхъ справа ще не закѣнчилась, потребують правной оборони; иншимъ належить ся справедливо сатисфакція за кривду имъ заподѣяну.

Отже подаемо до загальной вѣдомости, що всѣ, котрѣ по причинѣ сегорѣчныхъ выборѣвъ потребують опѣки правной, отже именно кождый, противъ котрого веде ся слѣдство судове, якъ и всѣ, котрѣ були арештованѣ а слѣдство карне противъ нихъ застановлено, дальше всѣ, котрѣ въ якій-небудь способѣ, именно черезъ неоправданѣ засуды, були покривдженѣ властями адміністраційными, знайдуть потрѣбну опѣку правну у правникѣвъ, котрыхъ адресы мы подали въ нашѣмъ оповѣщеню зъ дня 30 н. ст. марта 18 7. Нехай отже кождый удасть ся до Русина адвоката въ своѣмъ повѣтѣ, а де такого нема, нехай зверне ся до нашого комітету, подаючи свою кривду зъ можливо найдокладнѣйшимъ представленемъ дотычного факту и всѣхъ доказѣвъ. Нашъ комітетъ постарае ся, щобы справою ей занявъ ся безпроволочно оденъ зъ львѣвскихъ адвокатѣвъ Русинѣвъ, когрѣ заявили готовость приняти на себе правну оборону покривдженыхъ при сегорѣчныхъ выборахъ. Тѣ адвокаты лъвѣвскѣ суть: д-ръ Иванъ Добряньскій, д-ръ Кость Левицкій, д-ръ Левъ Павенцкій, д-ръ Стефанъ Федакъ, д-ръ Юліянъ Илевичь, д-ръ Евгеній Петрушевичь и д-ръ Володимиръ Ясеницкій.

Взываемо также ще разъ всѣхъ честныхъ людей, котрымъ добро народу, правда и законъ лежать на серци, щобы не задоволяли ся поданемъ надужить и противзаконностій при цѣлѣй акціи выборчѣй до публичной вѣдомости черезъ часописи або донесенемъ нашому комітетови, але щобы за кождою противзаконностію удавали ся, найлучше черезъ котрого зѣ згаданыхъ рускихъ правникѣвъ на провинціи або черезъ нашъ комітетъ у Львовѣ, зъ жалобою до суду, взглядно до прокураторіи державной. Нашихъ же правникѣвъ въ цѣлѣмъ краю просимо, щобы не тѣлько приходили въ помѣчь удаючимъ ся до нихъ, але щобы й самѣ старались выслѣдити кожду незаконнѣсть и переводили справу черезъ всѣ инстанціи. Нѣодна незаконнѣсть не повинна уйти безкарно. Мы повинни не тѣлько раду державну засыпати нашими протестами, але и суды черезъ всѣ инстанціи, якъ такожь власти адміністраційнѣ ажь до трибуналу державного нашими жалобами. Тѣлько такимъ енергічнымъ та рѣшучимъ поступованемъ зарадимо нашимъ кривдамъ и дѣбемо ся нашихъ правъ!

Вѣдъ Краевого рускаго комітету выборчого.

У Львовѣ дня 25 н. ст. марта 1897.

Якъ переводились выборы?

——

Зъ Скалатского пишуть намъ:

Въ округѣ выборчѣмъ Тернопѣль-Збаражъ-Скалатъ справа стояла такъ, що при нормальныхъ вѣдносинахъ рускій кандидатъ мусѣвъ выйти посломъ, и то величезною бѣльшостію голосѣвъ. Знали о тѣмъ власта, знали Поляки, знавъ и самъ кандидатъ „centralnego“ комітету граф Пініньскій. Але задекретовано: „Piniński musi być wybranym“ — отже hilf, was helfen kann...

Мѣсто Скалатъ уже въ передодень выбору мало выглядъ вѣдмѣнный, нѣжь навѣть бувъ при выборѣ зъ V-ои курій. Выборцѣ зъ дальшихъ сѣлъ почали вже въѣздити ся — и вже застали несподѣваный терорызмъ. По мѣстѣ снували ся жандармы и розганяли людей, хочь-бы ихъ лише трехъ збѣшло ся разомъ. Жиды зновъ не приймали селянъ-выборцѣвъ до своихъ гостинниць, боячись жандармскихъ візатъ и авантуръ. Выборцѣ знайшли ся въ великѣмъ клопотѣ — поневѣряй ся середъ зимна и болота усю нѣчь пѣдъ голымъ небомъ! Въ помѣчь прийшли имъ скалатскій мѣщане, порозбиравши мѣжь себе людей изъ кѣньми, що мерзли въ болотю скалатскои торговицѣ. Провѣдъ въ сѣй акціи мѣщаньства обнявъ честный молодый мѣщанинъ Василь Кивелюкъ.

Наразъ починае ся танець! О 5-ѣй годинѣ пѣдъ вечеръ зъявляе ся въ хатѣ В. Кивелюка заступникъ бурмістра зъ девятьма жандармами и арештуе его на устный приказъ ц. к. староствы, рѣвночасно арештують другого мѣщанина коваля Ф. Ярчевского. По мѣстѣ пѣйшла тревога. Выборцѣ селяне, по арештованю В. Кивелюка, тратять центръ, а зъ тымъ и звязь мѣжь собою; поховали ся по хатахъ и, якъ то кажуть, носа не выткнуть, бо жандармы кружать улицями мовь яструбы, далѣ й до хатъ заганяють ся та арештують двохъ Мацелюкѣвъ и Навроцкого. Число арештованыхъ зростае ще бѣльше въ застрашенѣй уявѣ народу. Але ось настала нѣчь и зъ нея пѣдъ ослоною густои темряви скористали выборцѣ, подаючи собѣ черезъ посланцѣвъ заулками вѣдъ хаты до хаты информаціи та заохоту. Тымъ чиномъ умовились остаточно що-до особы кандидата и що-до кандидатѣвъ до комісіи выборчои.

Другого дня позрывали ся выборцѣ раненько и заздалегѣдь зъгромадились передъ староствомъ, щобъ не пропасти при выборѣ комісіи выборчои. Передъ 8-ою годиною приманіровало войско и уставилось передъ староствомъ, карабіны зложило въ козлы. Вѣдтакъ надѣйшовъ вѣддѣлъ жандармеріи — звыжь сто мужа. Одинъ зъ ц. к. комісарѣвъ взявъ урядувати — страхъ „енергічно“! Розтручуе выборцѣвъ, вышукуе мѣжь ними провѣдниковъ селяньскихъ, выводить ихъ зъ гурту и вѣддае пѣдъ спеціальну опѣку жандармеріи, зъ загрозою, що коли словомъ оббзвуть ся, пѣйдуть до криміналу. Вкѣнци почали покликати до выбору посла. Комісію выборчу выбрали собѣ панове безъ селянъ. До комісіи увѣйшли: ц. к. староста Голодиньскій, нотарь Бѣлиньскій, жидъ бурмістръ скалатскій, жидъ Гальперинъ, жидъ Айхенцацъ и ще два сторонники паньскѣ; предсѣдателемъ комісіи выбрано нотаря Бѣлиньского.

Передъ салею выборчою — передпокѣй, а зъ него до салѣ дверѣ зачиненѣ. При дверехъ два жандармы. А якъ жандармы обходили ся зъ нашими выборцями, свѣдчить фактъ, що одинъ жандармъ безъ причины ударивъ у лице старенького поважного селянина Павла Бѣлика зъ Старомѣщины. Сердега старець плакавъ якъ дитина. „И панщину — казавъ — перебувъ емъ, а нѣхто мене въ лице не бивъ, ажь отъ за найяснѣйшои конституціи!“ — За жандармскими дверми переводила выборча комісія тайный выборъ посла въ той способѣ, що „tylko z ciekawości“ заглядала до картокъ, якъ хто голосуе. Одинъ выборець-селянинъ звернувъ навѣть увагу славетной комісіи, що выборы тайнѣ, отже читати картъ голосованя не вѣльно. Але що-жъ? — ц. к. староста вѣдвернувъ ся на тѣ слова, а предсѣдатель комісіи засмѣявъ ся иронічно...

О годинѣ 11½ жандармерія выгнала выборцѣвъ зъ будынку на подвѣре и обступила выборцѣвъ довкруги мовь худобу. Нѣкому не дано й рушити ся. Тымчасомъ паньска комісія выборча „урядувала“. Той часъ [бѣльше якъ пѣвъ годины] выдававъ ся хлопамъ стоячимъ на морознѣмъ вѣтрѣ, середъ ланцуха жандармского, надто довгимъ, зъ нетерпячкою дожидали кѣнця скрутинія. По 12-ѣй годинѣ покликали выборцѣвъ и оголосили: „Грабя Пініньскій 80, Шмітеръ 40, розстрѣленыхъ [розумѣесь Шмітера] 10 голосѣвъ.“ Селяне въ першѣй хвили духъ заперли зъ зачудованя, вѣдтакъ пронѣсъ ся глухій гамѣръ огѣрченя... Жандармы кинулись выганяти выборцѣвъ, вѣйско взяло карабіны зъ козлѣвъ у руки... Селяне, понуривши головы, потягли юрбою въ мѣсто.

Рада въ раду — урадили заприсягнути кождого зъ-межи себе, якъ и на кого колосувавъ. Уложили формулу присяги и кождый выборець, що вѣддавъ голосъ на Шмітера, зъ покликомъ на присягу при двохъ свѣдкахъ пѣдписавъ ся. Такихъ пѣдписѣвъ заразъ по выборѣ посла зѣбрало ся нѣ бѣльше нѣ менше, якъ 89 — словами: вѣсѣмдесять и девять!

——

Страчена сила.

Теплый вечѣрный воздухъ полудневого пѣдсоня такъ и вливавъ ся повною струею крѣзь вѣдчинень вѣкна до комнаты. Пахощѣ квѣтокъ тремтѣли у воздусѣ пѣдъ поцѣлуями пращальными сонця, а десь у кущахъ городовыхъ зъ-тихенька звенѣла пташина пѣсня.

Въ комнатѣ крѣмъ него не було нѣкого. Було чути лишь рѣвномѣрне тиканє величавого стѣнного годинника, а по пышно украшеныхъ стѣнахъ, по богатѣмъ умебльованю пересували ся зъ-легка послѣдни лучѣ заходячого сонця. Вѣнъ не бачивъ анѣ чувъ нѣчого. Заглубленый въ широкій фотель передъ містернымъ бюркомъ, потонувъ у гадкахъ, а очи его позирали десь далеко на всхѣдъ, немовь ластѣвкою хотѣли перешибнути черезъ океанъ до старои Европы. Передъ нимъ лежали послѣднѣ листы и часописи зъ вѣдтамъ. Се одно ще лучить его зъ минувшостію та нагадуе ему его вѣру и народность, его далекій любый край....

— Боже! що тамъ дѣе ся теперь! Якъ тяжко добивае ся народъ своихъ правъ! Не вже-жь и кровь полля а ся? не вже-жь той бѣдный, лѣтами неволѣ пригнобленый людъ выпроваджують пѣдъ багнеты жандармѣвъ и вѣйска?..

Вѣльный сынъ Америки, хочь прибраный, здрѣгнувъ на саму гадку о тѣмъ, а его великѣ сталевѣ очи якось грѣзно заблысли зъ-пѣдъ высокого чола, а гарно выкроенѣ губы ажь до крови затиснись.

До того вже дѣйшло? Давно, тогдѣ якъ вѣнъ тамъ бувъ, не дѣялось таке. Ба! може народъ не бувъ ще свѣдомый своихъ правъ а йшовъ на слѣпо и гнувъ рабски спину та грався пѣсоньку пѣдъ батуту вельможь. Но бачь! теперь вѣнъ прочунюсь и стае до борбы за свои конституційнѣ права. Его бють и катують, а вѣнъ все той самъ спокѣйный, до крайности терпеливый народъ, що и руки не пѣднесе на свого гнобителя. Такій се народъ! А его проводирѣ? Правда, мало ихъ ще, но тѣ, що стають въ рядахъ труженникѣвъ, якѣ благороднѣ, смѣлѣ постати! Самѣ вороги мусять склонити передъ ними головы...

Чи се яркій лучь сонця упавъ на снѣде, мовь зъ сѣрого мармору выковане лице задуманого мужчины? Чи кровь живѣйше вдарила и наче луною встыду закрасила суворѣ черты? — Проводирѣ народу! Се-жь его свояки, знакомѣ, товаришѣ, зъ котрыми давнѣйше не одну годину промрѣявъ надъ будущною того народу, надъ пожертвованемъ себе для его добра, для працѣ надъ его освѣдомленемъ моральнымъ, духовымъ и національнымъ. А нинѣ? Тѣ тихѣ его побратимы, тѣ спокѣйнѣ натуры кидають ся въ виръ борбы, наставляють грудь пѣдъ багнеты — а вѣнъ, найзавзятѣйшій онодѣ народовець, найгорячѣйшій ідеалістъ, вѣддѣливъ ся вѣдъ всѣхъ тыхъ подѣй кровавыхъ сотками миль океану и нинѣ пѣдъ охороною свободныхъ правъ Америки вживае супокою, чести, достатковъ. Вѣнъ — а его колишнѣ товаришѣ! яка рѣзница! Мимо хѣть промчавъ его поглядъ по богатѣй обстановѣ комнаты, а вѣдтакъ опинивъ ся по-надъ широкими ланами, що мрѣли въ долинѣ при вечѣрнѣмъ змерку. Они десь тамъ побиваютъ ся о кусникъ хлѣба, за ихъ патріотизмъ кидають ними по всѣхъ закутинахъ, — а вѣнъ? Такъ, вѣнъ набравъ лучшую часть: спокѣй, богатство — а именно спокѣй! Всьо, що мутить звычайный хѣдъ житя, дразнить его; отъ навѣть сѣ часописи такъ непотрѣбно зворушили его нинѣ. Вѣнъ встыдае ся признати самъ передъ собою, що вѣнъ зворушеный, но десь тамъ въ куточку его душѣ звенить тихо-тихесенько, але для него голоснѣйше грому: „Ты негѣдникъ! ты спроневѣривъ ся самъ собѣ, своимъ мрѣямъ молодечимъ, своѣй краннѣ рѣднѣй, своимъ братамъ — а все те лишь за-для власной выгоды и спокою, за-для свого „я“! Ты егоистъ!“

Рука, що нервово мняла паперы лежачѣ на бюрку, задрожала немовь пѣдъ дотыкомъ дрота електричного. Пѣдъ ню попавъ ся листъ, писаный дрѣбнымъ почеркомъ жѣночимъ. Се вѣдъ его сестричка! Ще майже дитиною лишивъ ей вѣдъѣзджаючи, а теперь яка зъ нея мусить бути красавица зъ тыми золотистыми косами надъ бѣлымъ чоломъ и ясными розумными очентами пѣдъ намѣткою темныхъ вѣй. „Peri [русалка]! а при тѣмъ яка интеліґентна, свѣдома патріотка!“ — шептавъ, пригадуючи собѣ нинѣшный листъ. Радѣстна усмѣшка розхилила его губы, коли вдивлявъ ся въ фотографію Софійки, що въ срѣбныхъ рамкахъ красувала ся на бюрку.

„Иване! — писала она — Коли-бъ ты знавъ, що я теперь переживаю! Нѣ, не смѣй ся, зимный Янкі! се рѣчь не до смѣху. Не смѣй ся, коли намъ тутъ приходить ся кровь и сльозы проливати. Ты й не повѣришь, якъ я глубоко вѣдчуваю всѣ тѣ подѣе, якъ слѣджу за токомъ нашои народнои справы, а серцемъ колыше то безмежна роспука и знеохочене, то знѣвъ блисне яснѣйшій лучь надѣе. Боремо ся! а борба та высушуе мозокъ и выпиває кровь, знесилюе та не дае спочинку, — все-жь лѣпше се, нѣжь цѣлковитый застой! Я и въ природѣ волю шаленый весняный вѣтеръ, нѣжь спокѣйну тишину лѣтнои жары.. Чи доберемо ся чого? Наша матѣнка каже, що стѣлько слѣзъ и кривдъ и крови неповиннои и змагань сердечныхъ не може даромъ гинути, и колись, скорше чи пѣзнѣйше, они затяготять на вазѣ всемірнѣй. Коли?—не знать, но вѣрмо, що часъ вѣдновы настане! Лишь роботниковъ до дѣла намъ треба, ревныхъ а много, ой много! А тутъ, якъ на те, стѣлько молодыхъ силъ опускае рѣдну землю, абы въ чужинѣ шукати щастя. Коли-бъ ты, Иване, хотѣвъ повернути, скѣлько бы ту найшло ся для тебе роботы! — зъ твоимъ образованемъ мѣгъ бы ты страхъ богато дѣлати! А матѣнка якъ бы радувала ся на старѣ лѣта! О собѣ и не кажу — я вже щаслива, коли бодай часомъ о твоѣмъ проживаню дѣзнаю ся зъ листу...“

Чи здавало ся ему, чи справдѣ въ-пѣдъ довгихъ вѣй очи дѣвчины якось такъ сердечно поглянули на него. Нѣ, се мабуть послѣдный лучь сонця огарнивъ фотографію...

Вернути? тамъ? ему? теперь? Шалена дѣвчина! чи подумала надъ тымъ, що для него значить вернути? Вернути! — се вырвати зъ корѣнемъ те все, що такъ глубоко эросло ся вже зъ его душею; пѣрвати стѣлько сердечныхъ звязей, що лучать его зъ новою вѣтчиною; се покинути супокѣйну выгѣдну жизнь, а начати зновъ борбу о кусокъ хлѣба. Та й ще хто зна', чи его теперѣшнѣ вольнодумнѣ погляды найшли бы тамъ приклонниковъ, и наопаки, чи и вѣнъ рвавъ бы ся якъ давнѣйше до тамошныхъ змагань? Дарма! вѣнъ уже для нихъ страченый!

А що сказала бы на се родина? Правда, его вѣрна Бетсі пѣйде за нимъ на край свѣта; але хлопцѣ! Его найстаршій Юрій, слава его и гордѣсть, сей за нѣчо въ свѣтѣ не опустить берегѣвъ Міссісіпі. О! вѣнъ добре тямить ту нѣчь, коли оба вертали верхомъ зъ гостины вѣдъ мастра Еджворта. Дорога вела берегомъ рѣки. Мѣсяць свѣтивъ ясно. Вечѣръ бувъ тихій, часомъ лише зверещавъ люнъ [рѣдъ гупала] крикливымъ голосомъ, або за-

Зъ Залѣщицкого пишуть намъ:

Въ V курiи при выборѣ комiсiи роздавано картки зъ друковаными именами членовъ комiсiи: Wasyłyk Iwan, Demianow Pawlo, Blonski Feliks, и то сторонникамъ Криницкого, а сторонникамъ Яросевича роздавано картки чистi. А що сейчасъ почали збир ти картки, то зъ нашихъ не вoддано анi однои картки. Выбрано высше названыхъ, але позаякъ одного не було, то роздано другiй разъ картки и теперь о. Велигорскiй дoставъ 31 голосoвъ, але не выйшовъ. При першoмъ голосованю дoставъ Яросевичь властиво 54 голосoвъ, але зъ тыхъ 13 уневажнила комiсiя, отже зoстало 41 [а Криницкiй 90].

По полудни оголошено, що 12-ого мая вoдбути ся тѣснѣйшiй выбoръ. Богато выборцѣвъ розoйшло ся домoвь. За хрунями розoслано въ ночи пoсланцѣвъ а другого дня йшли навѣть телeграмы. Кинулись и нашi честнi патрiоты зъ-пoдъ Залѣщикъ и якъ могли завѣдомляли вoдoйшовшихъ выборцѣвъ. Найбoльше турбувались мы тымъ, щo то буде, якъ нашимъ выборцямъ дадуть карты, але зъ льокалю выборчого не пустять, а въ сали не буде якъ карты написати. Нашi обавы сповнились. Выборцѣвъ уже не выпускали, але подѣлили на три вoддѣлы и кождый умѣстили въ иншoй сали. Чому се такъ стало ся, то покаже хиба будучнoсть. Що перехoдъ зъ однои салѣ до другои бувъ комусь дуже не на руку, найлучше показуе фактъ, що коли выборець о. Велигорскiй зъ салѣ, до котрои его впущено, перейшовъ до другои и станувъ собѣ межи выборцями, заразъ приступивъ до него комiсарь Городискiй и каже, що „agitować nie wolno“. На то зачѣпленый священикъ вoдповѣвъ, що не агiтуе, бo до нѣкого навѣть не обзывавъ ся. [Въ тoй сали були жиды и самi сторонники Криницкого]. Въ тoй хвили якiйсь панокъ, що стоявъ на порозѣ до тои салѣ [кажуть, що то Русинъ-поповичь а навѣть деканoвичь] шепнувъ щось комiсареви, а той звернувъ ся заразъ до о. Велигорского: „Już tu mi powiedziano, że ksiądz agituje!“ На то вoдповѣвъ напастованый, що той, хто се сказавъ, сказавъ брехню [kłamstwo]. На тi слова комiсарь страшенно озлобивъ ся и якъ не крикне: „Milczeć! ani słowa! co to jest: kłamstwo?“ Тi слова выголосивъ комiсарь зъ крикомъ и въ тонѣ найвысшого обуреня. О. Велигорскiй зрефлектувавъ комiсаря, що нехай уважае, зъ кимъ мае дѣло. „Я — сказавъ — обыватель австрiйскiй, выборець и священикъ!“ Комiсарь, страшно розъяреный, хотѣвъ конче показати свою власть и силу, але не маючи пoдставы и загнавшись за далеко, самъ не знавъ, якъ закoнчити справу. Выбавивъ его зъ клопoту адъюнктъ староства, порадивши eму, щобы зробивъ протоколъ. Комiсарь се учинивъ, вoзвавши оскорбленого священика до свого бюра на протоколъ, котрый списавъ, якъ хотѣвъ. Потoмъ о. Велигорскiй пoйшовъ до голосования и передъ вoддaнeмъ голосу зажадавъ вoдъ предсѣдателя комiсiи записати до протоколу, що комiсарь Городискiй его передъ выборцями безъ найменшои причины напастувавъ и зневаживъ. Надoйшовъ староста и комiсарь та й замкнено дверѣ вoдъ салѣ, де урядувала комiсiя. Покривдженый жалувавъ ся, що комiсарь перехoдъ зъ однои салѣ до другои уважае за агiтацiю, а тымчасомъ вoнъ самъ въ мундурѣ урядовoмъ агiтуе межи выборцями и eму нѣхто не перечить. Комiсiя вoдмовила вписаня сего до протоколу, заявляючи, що она мае тoлько голосы вoдбирати. Покривдженый внѣсъ свою жалобу на комiсаря до ц. к. старосты, а той велѣвъ свому секретареви списати дотычный протоколъ и покликавъ свѣдкoвъ. Жалобу предложено.

По полудни прийшла телeграма зъ Борщева. Многi панки, пронюхавши якось програну, повыносились и забрали ся до дому; хрунѣ вештались по закуткахъ. Нашi честнi выборцѣ чекали якъ одинъ на долинѣ, надѣючи ся чогось доброго, бo нѣхто не лагодивъ моздрѣвъ. кoнци зoйшовъ о. Велигорскiй и закликавъ: „Яросевичь выбраный!“ Зъ грудей честныхъ выборцѣвъ залунало такъ грoмке трикратне „vivat“, що чути було аж на другiй бoкъ, на Буковину. Пята курiя пoднесла духа нашихъ залѣщицкихъ селянъ-патрiотoвъ, бo тутъ ще нѣколи не выйшовъ рускiй кандидатъ. Найбoльше се сконстернувало хрунѣвъ и они дивували ся, що ихъ такъ богато, а таки програли, и поспускали носы. При другoмъ голосованю мали мы 37 голосoвъ, але зъ тыхъ аж 15 уневажнено. Честнi рускi выборцѣ выпровадили о. Велигорского, одинокого выборця-священика, далеко за мѣсто.

Зъ Богородчаньского пишуть намъ:

Нинѣшне письмо мое зачинаю спростованемъ oднои похибки въ передущoмъ моeмъ письмѣ про выбoръ посла зъ V-oи курiи, де я написавъ бувъ, що два священики: въ Битькова и Иванoвки, хоть були выборцями, не приѣхали. Отже той докoнъ тыкае ся лишь о. Короля зъ Битькова, бo о. В. Левицкiй зъ Иваникoвки не бувъ тогдѣ выборцемъ; за те яко выборець въ IV-oй курiи вoнъ зъ своими честными выборцями вшовъ зъ нами.

Выбoръ посла зъ IV-oи курiи бувъ йота въ йоту якъ и деинде: терoризмъ, коррупцiя — и т. д. Що Романчукъ дoставъ о 8 голосoвъ менше [61 противъ 69 на о. Мандичевского], се стало ся за-для бoльшои пресiи староства при правыборахъ зъ IV-oи курiи, въ наслѣдокъ чого выйшло на выборцѣвъ богато жидoвъ и злѣсныхъ. А причинились до сего и деякi „патрiоты“-священики, що могли постаратись о выбoръ добрыхъ выборцѣвъ, а достатчили самыхъ хрунѣвъ. Пропащi выйшли для насъ выборцѣ зъ Крички, Маннвы, Битькова, Росoльнoи, Порoгoвъ [самъ парохъ зъ Порoгoвъ о. Галиковскiй зъ своимъ провiзoромъ не прибули на выбoръ]; стратили мы и Раковець зъ Кривцемъ, де парохъ о. Билинкевичь, перше довголѣтный сотрудникъ у о. Мандичевского въ Надвoрнoй, голосувавъ [безперечно за-для личныхъ звязей] вразъ изъ своими выборцями на о. Мандичевского. Тымъ поясняе ся меншoсть по нашoй сторонѣ. Однакъ повѣтъ нашь, мимо всего, значный зробивъ поступъ. Нарoдъ заинтересувавъ ся выборами, якъ нѣколи дотепер.

Польонiзацiя Руси.

Церковь и школа — се двѣ найсильнѣйшi крѣпости нацiональнi. Въ нихъ живымъ словомъ правды и науки сѣе ся зерно, що мае принести сторичнi плоды, и закладае ся пoдвалины, що мають двигати по вѣчнi часы весь тягаръ сокровищь народныхъ, — въ нихъ запорука будучности кождого народу. Длятого то кождый нарoдъ, дбалый о свою будучнoсть, старае ся задержати въ своихъ рукахъ церковь и школу передъ захланностiю вoрогoвъ своеи нацiональности, — а зновъ тi ворогы, цѣлкомъ природно, звертають всѣ свои змагания до захитаня тыхъ двохъ крѣпостей нацiональныхъ, до пoдорваня тривкости пoдваливъ. Въ исторiи народoвъ найде ся много примѣрoвъ що-до правдивости сего догмату нацiональности. Въ исторiи же народу рускoго навѣть въ нашихъ очахъ стверджае ся правда высше сказаного. Угорска Русь, вoдорвана вoдъ церкви и школы, е засуджена на нацiональну загубу, на знидѣне и вынародовлене. А у насъ, на галицкoй Руси, чи нема такожь примѣрoвъ и фактoвъ, що вoдъ довшого часу звернено атаки на нашу церковь и школу? Множать ся twierdze prawdziwéj wiary, засновують ся школы зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ, вoдбираe ся вплывъ громадамъ на oрганiзацiю шкoльну, переводять ся реформы церковнi. Робота веде ся рoвнoбѣжно, oфiцiяльно и приватно, та взаимно доповняе ся, а цѣль ся одна: зробити якъ найбoльшiй выломъ въ мурахъ, що стережуть нашу нацiональнoсть...

Передъ нами лежить справоздане зъ дѣяльности „Фонду будовы костелoвъ и каплиць на Руси“. Сей фoндъ, заснованый передъ кoлькома роками при латиньскoй консисторiи архiепископа Моравского въ квотѣ 3000 зр., складки духовенства, провiзiя краковского товариства обезпечень вoдъ обезпеченыхъ костелoвъ, с iпендiи на вoдправу службъ божихъ и проценты вoдъ основного капiталу. Всѣ тi жертвы принесли въ 1896 р. 13.277 зр., а роздано зъ сеи квоты 11.083 зр.

Удѣлено въ минувшoмъ роцѣ на будову костелoвъ и каплиць запомогу въ тыхъ мѣсцевостяхъ: Максимoвка коло Збаража 500 зр., Давинячка 500, Держoвъ коло Роздолу 500, Тарношинъ коло Угнова 300, Чижицѣ коло Березoвець 100, Цыганы коло Скалы 700, Колодрoбка коло Лысця 500, Новосѣлки 1000, Городенка 250, Горшинъ 500, Куропатники коло Бережанъ 200, Иванoвка коло Теребовлѣ 100, Давидкoвцѣ коло Озерянъ 300, Жнятинъ 300, Клювинцѣ коло Хоросткова 500, Долге коло Болехова 300, Залѣсе коло Озерянъ 300, Олеша 500, Бѣла коло Чорткова 300, Соколoвка 500, Вовчуги коло Городка 900, Илѣшесте коло Сучавы 300, Орѣховець 208, Голoсkoвъ коло Отынiи 500, Жвягель коло Озерянъ 300, Бычкoвцѣ 200, Бухсельвiя коло Гурагоморы 200, Красна коло Товстого 100, Кобыловолоки 75 зр. — Въ 30 мѣсцевостяхъ (зъ того 28 въ Галичинѣ а 2 въ Буковинѣ) запoможено будову костелoвъ або каплиць, а коли зважить ся, що зроблено се лишь въ oднoмъ роцѣ, то справдѣ можна говорити о успѣхахъ.

Акцiя будовы костелoвъ и каплиць на Руси не мае устават и на дальше, бo, якъ каже ся въ дотычнoй курендѣ консисторскoй, „дѣло ще не скoнчене, зробило ся вправдѣ много, але бoльше лишае ся до зроблення“. Зробило ся же ось що: „Люде, котрi передъ тымъ не здавали собѣ може справы, чимъ суть, нинѣ щасливi, бo чують ся католиками, бодай разъ въ тыждень бачать свого пастыря, скрѣпляють ся у вѣрѣ, oднымъ словомъ: чують ся у себе дома“. А що мае ся робити? Ото „зъ нацiональныхъ взглядoвъ треба якъ найскорше будувати костелы въ тыхъ мѣсцевостяхъ, де людъ вже не вoдчувае потребы „власного“ богослуженя и не дае ся наклонити до зложеня хочь бы скромнои жертвы на будову костела“. Въ тыхъ загроженыхъ мѣсцевостяхъ приркае куренда запомогу на будову костела навѣть зъ основного фонду.

Въ повышoй курендѣ латиньскои консисторiи промавляе ся до латиньского духовенства словами, котрi въ устахъ верховнои власти духовнои звучать дуже дивно и провокуючо. Де не було костела або каплицѣ, тамъ не було католикoвъ, тамъ люде не знали чимъ они суть, тамъ не скрѣплялися въ правдивoй вѣрѣ, — хочь своею дорогою они могли слухати науки Христовои въ церквахъ и вoдъ рускихъ священикoвъ. Але крѣпостiю правдивои вѣры католицкои — пoсля понятя латиньскои консисторiи — може бути лише костелъ а не церковь. Але ще бoльше якъ взгляды релiгiйнi промавляють за будовою костелoвъ взгляды нацiональнi, бo — horrendum: суть такi мѣсцевости, де людъ не вoдчувае вже потребы „власного“ богослуженя. На тi мѣсцевости мае латиньске духовенство звернути пильнѣйшу увагу и при помочи консисторiи добувати страчеву позицiю. Такими мѣсцевостями можуть бути села зъ чисто рускимъ населенемъ, а каплиця чи костелъ тамъ побудована стане ся справдѣ вже не крѣпостiю правдивои вѣры, лишь крѣпостiю нацiональною. Зазывъ консисторiи мабуть найде вoдгомонъ и небавомъ почуемо, якъ зoбзглядoвъ нацiональныхъ ради „власного“ богослуженя зачнуть будувати ся дальшi костелы и каплицѣ. Запопадливoсть польскихъ сферъ, свѣтскихъ и духовныхъ, о ширене и скрѣпленe правдивои вѣры на Руси справдѣ гoдна подиву, бo сыпле ся грошемъ щедро. Цѣли нацiональнi, прикрытi плащикомъ релiгiйнымъ, дадуть ся довше скривати а певнѣйше осягнути.

Другою приватною институцiею польскою, котра поставила собѣ за задачу шарити польонiзмъ на Руси при помочи школы — есть товариство „Szkoły ludowej“. Дѣяльнoсть сего товариства розтягае ся на цѣлу Галичину и Буковину. Мае оно майже по всѣхъ мѣстахъ свои фiлiи пoдъ именемъ „кружкoвъ жѣночихъ“ (н. пр. коло раи въ Станиславовѣ, въ Стрыю и т. д.), а головный зарядъ мѣстить ся въ Краковѣ. Зъ рoчного справоздания дѣяльности сего товариства довѣдуемо ся, що звернено теперь головну увагу на Буковину, а давнѣйше зачату роботу у всхoднoй Галичинѣ не залишено. Акцiя на Буковинѣ звернена на удѣлюване науки языка польского въ школахъ народныхъ. Въ Серетѣ, Сучавѣ, въ селѣ Теребешти поустановлювано при школах учителѣвъ для надъетатовои науки языка польского, а въ Черновцяхъ мае заснувати ся бурса для молодѣжи польскои, щобы плекати мову и чувства народнi. У всхoднoй Галичинѣ будуе товариство школы и заводить выкладовый языкъ польскiи. Въ Голосковѣ коло Отынiи, зъ титулу того, що тамъ родився польскiй поетъ Карпиньскiй, побудовано и зoрганiзовано школу зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ, а наука зачала ся зъ днемъ 1 лютого с. р. Въ Луковци коло Букачовець позволила кр. рада шкoльна на отворене надетатовои клясы зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ, а пoзнѣйше цѣла школа буде въ сей способъ зoрганiзована. Въ Схoдници коло Дрогобача oрганiзуе ся школа польска. Въ Озерци коло Галича и въ Хромогoрбѣ коло Стрыя мають побудувати ся школы товариства, а тымъ самымъ и языкъ выкладовый въ нихъ буде польскiй. Крoмъ того запомагае товариство бiблiотеки шкoльнi польскими выдавництвами. Фонды товариства переступили вже квоту 30.000 зр.

Въ такiй способъ скрѣпляють Поляки свою позицiю „na kresach“. Костелы и каплицѣ та школы зъ выкладовымъ языкомъ польскимъ мають стати крѣпостями, зъ котрыхъ будуть розпускати ся загоны по цѣлoи всхoднoи Галичинѣ. Не розходить ся такъ о охорону елементу польского на Руси, бo сей елементъ надто сильный при верховнoмъ становиску Полякoвъ въ Галичинѣ, лишь радше о польонiзоване елементу рускoго, котрымъ бы можна скрѣпити польскiй елемент, а до сего надае ся якъ не можь лѣпше церковь и школа.

Переглядъ полiтичный.

Членами палаты панoвъ именованi: професoръ вѣденьскои политехники радникъ мiнiстерiяльный д-р Адольфъ Беръ, бувшiй президентъ палаты послoвъ бар. Иванъ Хлюмецкiй, президентъ Горицiи и Градиски гр. Фр. Коронiнi, гр. Ферд. Деймъ, гр. Мечиславъ Борковскiй, професoръ вѣденьского унiверситету радникъ двору д-р Кароль Грiнгутъ, президентъ найвысшого трибуналу рахункового гр. Кароль Гогенвартъ, д-р Вячеславъ Горакъ зъ Праги, бувшiй мiнiстеръ гр. Густавъ Кальнокi, фабрикантъ Артуръ Крупъ, президентъ найвысшого трибуналу касацiйного гр. Кiнбургъ, фабрикантъ Лiбiгъ, кн. Рудольфъ Лiхтенштайнъ, бар. Фр. Мiлiюсъ, бар. Ант. Нiбаверъ, професoръ вѣденьского унiверситету д-ръ Леопольдъ Пфафъ, д-ръ Фр. Ритеръ, радникъ двору бар. Макс. Шаршмiдъ и бувшiй мiнiстеръ Филипъ Залеский.

Про складъ парляментарнoи бoльшости въ новoй радѣ державнoй пише Czas: Послѣднi выборы оказали значный зворотъ до консерватизму и католицтва, а зъ другои стороны вызначили ся скрѣпленемъ чеcкoи силы а ослабленемъ нѣмецкого лiберального сторонництва. Гр. Бадени заявивъ було въ давнoй радѣ державнoй, що, поминувши крайнi и неспoкoйнi елементы, збере бoльшoсть вoдтамъ, де ся буде мoгъ найти. Теперь зложили ся рѣчи не тoлько користно для утворення бoльшости, безъ котрои гр. Бадени не хоче вже довше остатись, але правительство мае до волѣ свoбoдный выбoръ въ кoлькохъ комбiнацiяхъ. Залежати буде вoдъ сторонництвъ самыхъ, за котрою зъ тыхъ комбiнацiй рѣшить ся правительство. Одно е певне, що при утворенiю бoльшости парляментарнoи не можна буде поминути Чехoвъ, а тымъ самымъ такожь и чеcкoи справы. Длятого можна въ тoмъ напрямѣ важныхъ рѣчей ждати вже въ найблизшoмъ часѣ. Дальшiй складъ бoльшости залежати буде вoдъ поведеня другого, въ чеcкихъ справахъ найбoльше интересованого сторонництва. Правительство зъ своеи стороны не повинно жаднои постановы на передъ, хиба ту одну, щобы утворити бoльшoсть, котра бы була зъ соцiяльного огляду консервативна, а зъ политичного державна.

О змѣстѣ тронoвoи рѣчи довѣдуе ся Politik зъ Вѣдня: Одни кажуть на певно, що тронова рѣчь буде политично-безбарвна; а другi упевняють, що буде въ нiй зазначене довершене угоды зъ Угорщиною, полагодженe чеcкои справы, признане по нои рoвноправности народoвъ заселяючихъ Австрiю. Мае бути такожь указана потреба реформы автономiи для уздоровленя невoдрадного економiчного положенiя краeвъ; буде высказана жива участь въ справахъ аграрныхъ и промысловыхъ и въ тoмъ напрямѣ буде приобѣцяна помoчь для вoдповѣдныхъ бажань. Тронова рѣчь мае дальше заповѣсти внесене нового закона карного и войсковои карнои процедуры; вкoнци згадае такожь о положенiю заграничнймъ.

Що до президія въ новій радѣ державній ходять вѣсти, що президентомъ палаты буде дотеперѣшный перший віцепрезідентъ д ръ Катрайнъ, першимъ віцепрезідентомъ Давидъ Абрагамовичъ, а другимъ віцепрезійдентомъ Чехъ д-ръ Енгель. Однако д-ръ Енгел звыкъ що року въ кінцемъ цвѣтня брати вѣдпустку и выѣздити до Карловыхъ Варѣвъ, де выконує лѣкарску практику, длятого его кандидатура на віцепрезідента залежати буде також вѣдъ его постановы, чи и на дальше схоче остати ся при дотеперѣшнѣмъ своѣмъ звычаю. Безперечно схотять також антісеміты та и нѣмецкій народовцѣ выступити зъ своими кандидатами до президія, такъ що справа не буде такъ легка до порѣшенія.

——

Блькада Креты тревае вже вѣдъ недѣлѣ; доси не зайшло тамъ нѣчого замѣтного. Грецкій кораблѣ вѣддалили ся зъ пѣдъ Креты и имъ безусловно не вѣльно зближати ся до берегѣвъ. Судна иншихъ державъ могуть вплывати до пристаней кретеньскихъ и тамъ позбувати ся свого набору, коли не везуть нѣчого для грецкого войска, пробуваючого на Кретѣ, анѣ для повстанцѣвъ. Щобы о тѣмъ переконати ся, мае мѣжнародна фльота право переглянут кожде судно, вплываюче до якои кретеньскои пристани.

Якъ доносять зъ Лондону, лордъ Сельсбері настав на те, щобы порѣшити чимъ швидше всѣ подробицѣ автономіи, яку мають дѣстати Кретенцѣ; для успокоѣния Кретенцѣвъ уважае вѣнъ се за доконечне. Тымчасомъ коцрась инша держава мовь-то противить ся сему и выступае зъ рѣзными замѣтами такими, котрѣ не дадуть ся погодити въ засадою, що султанъ не мае мѣшати ся въ справы кретеньскій. Однако Сельсбері заходить ся, щобы Кретенцямъ забезпечити повну автономію.

Зновъ зъ Атенъ доносять до Лондону, що Грецiя пристала бы на таке полагодженѣ справы, щобы Крету замѣнено на князѣвство въ княземъ Юріемъ пѣдъ номінальнымъ зверхництвомъ султана. Султанъ мавъ пробувати дружно поладнати ся зъ грецкимъ королемъ; але Россія перешкодила тымъ заходамъ. Инший дневникъ англійскій довѣдуе ся зъ Атенъ, що грецке правительство свѣдоме с небезпеченьства теперѣшнои хвилѣ. Длятого радо пѣдало бы ся волѣ Европы, коли бы лише Греціи признано такій уступки котрѣ бы ѣй позволили вѣдкликати свои вѣйска, не наражаючи ся на ворохобню домашну, котра могла бы повалити не тѣлько міністерство, але й династію. Нехай бы полковникъ Васосъ, вернувши до краю, мѣгъ похвалити ся, що ось-то анѣ одинъ турецкій жовнѣръ не оставъ на Кретѣ. — Коли бы се було правдою, то Греція вдоволила бы ся вже тымъ, щобы Туреччина вѣдкликала свое войско зъ Креты, поки Васосъ мавъ бы вѣдтамъ вернути.

——

Въ Туреччинѣ або й въ самѣмъ Царгородѣ заносить ся зновъ на розрухи Вѣрменъ. Мае бути рѣчею певною, що богато Вѣрменъ, котрѣ передъ серпневыми розрухами позникали зъ Царгороду, появились тамъ теперь знову. Поліція не може ихъ чѣпати, бо всѣ они мають заграничній паспорты; але цѣлій полки агентѣвъ слѣдять за ними на кождѣмъ кроцѣ. Міністеръ поліціи и губернаторъ Перы дѣстають що хвиля донесеня о поведеню тыхъ людей.

Отсе оповѣдане одного дописувателя царгородского дае образъ зъ одной стороны о станѣ турецкои фльоты, а зъ другои о переполоху, якій пануе въ Царгородѣ. Дня 19 с. м. вѣдплывала зъ-пѣдъ Царгороду перша дивізія турецкои ескадры. Тысячѣ цѣкавого народу зѣбрало ся надъ берегами. О год. 4½ по полудни рушили кораблѣ. Заграла музика, понесли ся окліки и оплески народу. Перший рушивъ великій корабель „Мешудіе“ и щасливо пѣйшовъ на передъ. За нимъ пустивъ ся меншій „Гамідіе“, зъ-разу жваво, а опѣсля ставъ крутитись и здавало ся, що наѣде мѣжь згромадженый народъ; ажь пѣдплыли ему на помѣчь два судна и справили его на дорогу. Тымчасомъ мѣжь здвигомъ повставъ переполохъ; люде почали втѣкати. Въ Галецѣ побачили тоту утечу, та нуже замыкати склепы и собѣ утѣкати. Те саме повторило ся въ Перѣ. Вже пронесла ся чутка, що Вѣрмене напали на отоманьскій банкъ, що счала ся рѣзня и т. и. Минуло споро часу, поки поліція успокоила народъ. Мѣжь тымъ кораблѣ якось вѣдплынули зъ бѣдою, але выглядало се скорѣйше на якусь незручну параду, нѣжь на приготовленя военній. А веему тому придивлявъ ся зъ берега грецкій посолъ зъ своею родиною.

Д. 18 с. м. вырѣзали Турки въ мѣстѣ Токатѣ (въ Малѣй Азіи) около 100 Вѣрменъ. Мѣсто граблено черезъ 8 годинъ. Амбасадоры державъ звернули ся до Порты спѣльною нотою о покаране выновatыхъ, а правительство старае ся острымъ переведенемъ слѣдства заспокоити вражѣне, яке выкликала тота пригода. Вѣзвано до одвѣчальности коменданта жандармеріи, коменданта поліціи, а навѣть губернатора въ Токатѣ.

НОВИНКИ.

——

— Святкованѣ памяти Т. Шевченка въ Кіевѣ. Въ нашѣмъ Кіевѣ — якъ дѣстаемо звѣстку — урядило артистично-літературне товариство вечерницѣ въ честь Т. Шевченка дня 9 (21) с. м. На вечерницѣ зѣбрало ся чимало репрезентантѣвъ украиньскои сцены и літературы. Народу була велика сила. Зъ артистѣвъ найбѣльшь одушевлено витали Саксаганьского.

— Въ Петербурзѣ вѣдбувъ ся дня 5 (17) с. м. обѣдъ урядженый тамошными Українцями присвяченый памяти Т Шевченка, М. Костомарова и П. Кулѣша. На обѣдъ зѣбрало ся много мѣсцевои украиньскои интеліренціи и представителѣвъ літературы, штуки и науки. Зъ промовъ, якій выголошено при обѣдѣ, вызначили ся: промова В. В. Лесневича [Українця зъ Полтавщины, звѣстного въ россійскихъ науковыхъ кругахъ фільософа-позитивіста] о значѣню народного языка и Цезара Бѣлиловского, котрый подавъ короткій историчный начеркъ украиньскои літературы и познакомивъ зѣбраныхъ зъ сучасными представителями руско-украиньского духового руху якъ въ Россіи такъ и за границею. При кінци обѣду оденъ зъ участникѣвъ высказа ъ гадку о необхѣдности утворити въ Петербурзѣ науково-літературне товариство имени Шевченка и гадку сю принято загальнымъ одушевленемъ. Зъ-мѣжь присутныхъ заразъ зложивъ ся кружокъ и взявъ на себе уложити статута такого товариства и внести его дотычнѣй власти до затвердженя.

— На руки нашои Адміністрациі зложили дальше: а) *На потерпѣвшій родины при правыборахъ въ Черкевѣ* Р. Т: о. Ом. Глѣбовицкій зъ Цигань 1 зр.; о. Ис. Темницкій 50 зр. 75 кр. [складку въ часѣ богослуженя за упокѣй бл. п. Петра Стасюка], д-ръ Т. Окуневскій зъ Городенки 5 зр. 70 кр [зложеныхъ въ его канцелярія, мѣжь тыми вѣдъ себе 1 зр., М. Лавришка 50 кр., П. Боклащука 50 кр., М. Морозевича 50 кр., Геруляка 50 кр. а решта дрѣбными датками]; Струтиньскій зъ Каменоброду 2 зр. [зъ парастасу]; Теодоръ Содомора зъ Беневы 1 зр.; о. Вас. Калитовскій зъ Трѣйцѣ 1 зр.; о. В. Збудовскій зъ Новосѣлки язловецкои 3 зр.; о. И. Литиньскій зъ Ганчовои 2 зр. — *На памятникъ для бл. п. Петра Стасюка въ Черкевѣ* Р. Т.: о. Збудовскій 1 зр., о. И. Литиньскій 1 зр. — *Для порубаного Яремѣя зъ Мужиловичъ* Р. Т. о. В. Збудовскій 1 зр.

— Зъ Наукового товариства им. Шевченка. Засѣданѣ природописно-математичнои секціи вѣдбуде ся въ суботу 27-ого с. м. о годинѣ 7-ѣй вечиромъ въ комнатахъ товариства. — За выдѣлъ *Иванъ Верхратскій*.

— „Львѣвскій Боянъ“ пригадуе своимъ членамъ, що вправы хору мѣшаного вѣдбудуть ся завтра, въ пятницю, точно о годинѣ 7½ вечеромъ.

— Зновъ невидимои благодати видимый знакъ: Деканъ богословского выдѣлу львѣвского університету кс. д-ръ І. Бѣльчевскій, не могучи стравити, що рускій нитомцѣ выповняють карты вписовѣ по руски, не приймивъ такихъ картъ и приказавъ выповнити ихъ по польски — хочь доси деканы карты по руски выповненій все приймали. Ось и нова благодать! Польонія на кождѣмъ кроцѣ дразнить, провокуе Русь, выкликуе борбу и ненависть...

— Свого рода новокурсный „здобутокъ“ приходить ся намъ занотувати нинѣ зъ поля „szkolnictwa ludowego“. Ото въ учительскѣй семинаріи въ Тернополи, вменно у тамошнѣй взоровѣ школѣ зъ рускимъ языкомъ выкладовымъ есть до обсады одно учительске мѣсце. А що тоту посаду вже зъ-горы обѣцяно надати с. Сускому, котрый рускаго языка не знае и назѣть не мае кваліфікаціи чи патенту до ученя въ тѣмъ языцѣ, то и конкурсъ на сю посаду розписано въ такѣй формѣ, що убѣгатель потребуе мати лишь кваліфікацію до науки польского языка. Оттакъ то въ практицѣ выглядають „здобутки“, котрыми Барвѣньскій та Бахиняны мылять людямъ очи...

— Заходомъ учениковъ высшои гімназіи въ Станиславовѣ вѣдбуваютъ ся нинѣ (25 н. ст. марта) торжественній обходины XXXVI-ыхъ роковинъ смерти незабутого Кобзаря Руси-Украины Тараса Шевченка зъ слѣдуючою програмою: *Часть І.* 1) Идеѣ въ творахъ Т. Шевченка“ вѣдчитъ, тов. Бурачинскій. 2) Лисенко: „Рѣдне слово“, хоръ муж. 3) Шевченко: „Кавказъ“, выголосить т. Лушпинскій. 4) Tredhy: „Фантазія“ сольо форт, выконае т Кшеповскій. 5) Вербицкій: „Не чужого мы бажаемъ“ въ супров. форт., дуетъ про тенора и барітона, выконають т. Аксентій и Цибикъ. *Часть ІІ.* 6) Сеньковичъ: „Poutpourri зъ рускихъ пѣсенъ“, тріо скрипкове въ супров. форт. 7) Czerwiński: „Śmierć Szewczenki“, выголосить т. Плютницкій. 8) Studziński: „Taniec szkieletów“, хор. муж. 9) Шевченко: „До Основяненка“, выголосить т. Дикій. 10) Нѣщиньскій: „Закувала та сива зозуля“, хоръ муж. въ супров. форт. — Початокъ о годинѣ 10 рано.

Зъ Бродѣвъ пишуть намъ: Дня 13. марта с. р. святкувала молодѣжь гімназіи въ Бродахъ память Т. Шевченка вечерницями зъ слѣдуючою [друкованою] програмою: 1) Вступне слово. 2) Думы мои, мѣш. хоръ. 3) Тополя, декл. 4) Руски думки, оркестра. 5) „Perebenda“ [Перебендя] въ передкладѣ Сирокомлѣ. 6) а) Реве та стогне, б) Цвѣтка, муж. хоръ. 7) Дума зъ „Невольника“, декл. 8) Гуляли, муж. хоръ. 9) До Основяика, декл. 10) Оркестра. 11) „На берѣжку“ и „Гей працюймо руский дѣти“, мѣш. хоръ. — Зѣ всѣхъ точокъ выявзали ся ученики знаменито. Вступне слово, выголошене Євг. Яремою, ученакомъ VIII. клясы, було належито обдумане и выконане. Пѣсни хору мѣшаного и мужескаго выкликували бурю оплесковъ а найкрасше були выконанѣ: „Думы мои“, „Гуляли“ и „Реве та стогне“ — завдяки пильному проводови ученика Л. Демчука. Оркестра — зложена зъ самыхъ учениковъ-жидовъ, котрѣ въ тѣй гімназіи завсѣгды радо пѣдпирають Русиновъ, за що належить ся имъ повне признане — вѣдграла два разы на жадане вязанку пѣсень. А вже-жь въ деклямаціяхъ, котрѣ удались найлѣпше, вѣдзначили ся Вол. Чировскій, Ант. Строконъ и Гн. Панасъ. Однымъ словомъ: заходы Євг. Яремы, Ант. Строкона и Вол. Чировского увѣнчали ся повнымъ успѣхомъ. Наймилѣйше вражѣне зробило вѣдчитане привѣтнои телеграмы вѣдъ ученикѣвъ академ. гімназіи зѣ Львова: „Честь Вамъ, Товарищѣ! мы духомъ зъ Вами“. — Здавалось бы, що въ бродскѣй гімназіи тѣ вечерницѣ були дѣйстно выразомъ патріотичныхъ чувствъ усѣхъ Русиновъ. На жаль, знайшли ся такій, що навѣть пасивно не хотѣли причинитись до того. Тутъ с глубока и то важна причина Въ Бродахъ, яко въ нѣмецкѣй гімназіи, мае вѣдбуватись наука руского языка тыжднево оденъ разъ, и то вѣддѣлами по двѣ клясы. Вже то велика кривда для русчины, але въ додатку и того часомъ нема у высшихъ клясахъ. А ще коли до того додати бракъ рускои бібліотеки, то не дивота, що сего року трехъ Русиновъ зъ VII-ои а двохъ зъ VI-ои клясы признали ся до народности польскои grecko-kat. obrządku; межи тыми с двохъ поповичѣвъ! О бібліотеку упоминали ся ученики VIII ои кляс торокъ и дотычный професоръ обѣцявъ, що при укладаню буджету на рокъ 1896/7 постарается о вставленѣ позиціи на бібліотеку руску, але зъ того нѣчо не выйшло. А прецѣнь въ Бродахъ с вѣсьмохъ професоровъ-Русиновъ, и то самыхъ значнѣйшихъ; чей-же могли бы пѣдперти сю справу, а бродскій посолъ Барвѣньскій зачисливъ бы се до своихъ „здобутковъ“... Але, мабуть, заки сонце зѣйде, роса очи выѣсть. — При сѣй нагодѣ годить ся сказати ще одно. Въ Бродахъ есть интеліренціи рускои досыть, отже и она могла бы згадати батька Тараса „не злымъ, тихимъ словомъ!“ — *О. Б—кѣ.*

— Зъ турецкого повѣту пишуть намъ: Въ селѣ Михновци бувъ громадскимъ писаремъ вѣдъ 1883 року молодый ще чоловѣкъ, Симонъ Крисъ. Та въ нашѣмъ повѣтѣ зайшло таке, що на всѣхъ людей щирыхъ для рускои справы и не податливыхъ выдано безпощадный засудъ. Такъ и Симонъ Крисъ одержавъ сего року зъ ц. к. староства въ Турцѣ таку урядову цидулку зъ печаткою: „L. 15093. Do Semiona Krysia [? — нашій урядовцѣ загаломъ опоганюють рускій назвы] w Michniowcu. Prawomocnym wyrokiem tutejszego c. k. Sądu powiatowego z dnia 9 grudnia 1895 l. 5112 zostaliście skazanymi na karę 18-dniowego aresztu za obrazę c. k. Urzędu podatkowego. Gdy przekroczenie tego rodzaju ze strony funkcyonaryuszy gminnych nie mogą być przez władze tolerowanemi, zgodnie z wnioskiem Wydziału powiatowego wyrażonego w odezwie z dnia 9 grudnia 1896 l. 1174 usuwam was z posady pisarza gminnego. — Turka dnia 30 grudnia 1896. C. k. Starosta Biliński.“

Се вже звѣстне, що въ Михновци зайшли великій неправильности при вѣдбираню податковъ въ громадѣ. Однакъ не лѣпше було, коли громадяне почали носити податокъ до ц. к. податкового уряду въ Турцѣ. Богато людей одержало наказъ другій разъ платити. Прийшовъ екзекуторъ зъ Турки въ село и Симонъ Крисъ сказавъ, що въ податковѣмъ урядѣ злодѣе. Ображеный урядъ подавъ жалобу черезъ п. к. староство до суду. Се було передъ выборами до сойму 1895 р. До села на правыборы приѣхали: концептовый практикантъ Луцкій Вадзякъ, его адъютантъ Геровскій писарь громадскій въ кількохъ селахъ и жандармъ. Тѣ три паны намовляли С. Криса, щобы державъ зъ ними, бувъ выборцемъ и голосувавъ на старостиньского кандидата, а ц. к. староста Бѣлиньскій не подасть жалобы до суду. Однакъ такъ не стало ся и С. Криса судъ засудивъ на 18 днѣвъ арешту. Засужденый вѣдкликавъ ся до ц. к. суду окружного въ Самборѣ, станувъ до розправы зъ адвокатомъ д-ромъ Гумецкимъ и покликувавъ ся на те, що богато газдѣвъ заплатили по два разы податокъ за оденъ рѣкъ, навѣть показували квіты. На се сказавъ ему радникъ: „А хоть-бы и такъ?“ Засудъ потверджено. О накъ въ засудѣ не вѣдобрали С. Крисови анѣ правъ горожаньскихъ, анѣ не присудили, щобы не бувъ писаремъ громадскимъ. Тымчасомъ п. Бѣлиньскій наказавъ вѣйтови въ Михновци, Федьови Гавд нови, що с слѣпымъ орудемъ въ его рукахъ, бы принявъ собѣ иншого писаря, а то Исаака Вольфа, жида и громадского писаря въ Лопушанцѣ лехновѣй.

Теперь придивѣмъ ся, о скѣлько правно поступивъ п. Бѣлиньскій. §. 31. громадского закона зъ 12 серпня 1866 р. [Вѣстн. законовъ краевыхъ ч. 19.] такъ повѣдае: „Рада громадска повинна придати старшинѣ громадскѣй потрѣбну службу до полагодженя чинностей, выплываючихъ зъ власного и припорученого обему дѣланя“. Такъ бачимо, що громадска рада установляе и писаря, а нѣхто иншій. А громадска рада въ Михновци не хоче и чути нѣчого про Исаака Вольфа. Навѣть подали були письмо до староства, що на таке не годять ся, але зъ-вѣдтамъ прийшла вѣдповѣдь, якон можна було сподѣвати ся: „Zwraca się bez skutku“. А чи мавъ право п. Бѣлиньскій именувати писаря для громады? Цѣлкомъ нѣ! „Власти політичній пѣсля рѣшеня міністерства справъ внутрѣшныхъ зъ 16 жовтня 1880 р. ч. 12910 не можуть именувати писарѣвъ громадскихъ“ [зѣбрникъ зак. адм. д-ра Савчака, стор. 29]. Але самоволя п. Бѣлиньского въ турецкѣмъ повѣтѣ не знае вже границь! Думавъ бы хто, що п. Бѣлиньскій такій праведникъ, хоче самыми непорочными людьми обсадити всѣ посады въ повѣтѣ. Ба, коли оно такъ не с. Въ канцелярія ц. к. староства пише оденъ панокъ, що сидѣвъ два роки у вязници за двоженьство. [Ся справа була передъ кількома лѣтами таки добре голосна, а жертвою упала була дочка священника Ильницкого зъ Шандровца.] Зновъ же бувъ собѣ почтарь и зайшли якісь тамъ неправильности въ рахункахъ, треба було покинути почту, а теперь сей чоловѣкъ, братъ славетного посла турецкого и маршалка Осуховского, с урядникомъ при повѣтовѣй радѣ, и то люстраторомъ громадского майна. Ось такій праведники сидять пѣдъ бокомъ п. Бѣлиньского и ѣдять собѣ хлѣбъ насущный, а шефъ повѣту тымъ не соблазняесь, а соблазнивъ ся, що С. Крисъ сидѣвъ 18 днѣвъ въ арештѣ! Та се scandalus pharisaicus, мы се добре знаемо.

На тѣмъ не конецъ. С. Крисъ бувъ въ Михновци оглядачемъ посмертныхъ тѣлъ и худобы; мае на се декретъ зъ 1894 р. пѣдписаный старостою и повѣт. фізикомъ. Теперь велѣвъ п. Бѣлиньскій вѣйтови, щобы рада громадска иншого оглядача выбрала. Рада не хотѣла, бо не видѣла до сего причины, а вѣйтъ теперь самъ урядъ оглядача сповняе. П. Бѣлиньскій наводивъ С. Криса, щобы на рѣли працювавъ, а не надѣявъ ся на писарку и урядъ оглядача, бо ему всьо вѣдберс. А що найцѣкавѣйше: всѣ жиды въ Турцѣ повѣдають С. Крисови, що вся кара спадае на него за Мендля Ертеля. Сей жидокъ на другій день по выборахъ посла до сойму 1895 р. прийшовъ бувъ до Михновця и позволивъ бувъ собѣ сповнити образу цѣсаря. С. Крисъ донѣсъ до суду, жидъ бувъ засужденый и вѣдсидѣвъ три мѣсяцѣ въ Самборѣ „пѣдъ млыномъ“. Цѣкава рѣчь, зъ-вѣдки жиды взяли, що вся кара на Криса спадае за Ертля?

Друга притока с така: П. Бѣлиньскій мае також зелѣзну руку. Позмѣтувавъ усѣхъ вѣйтѣвъ, що були порядными людьми, але не хотѣли ему коритись, а понаставлявъ собѣ слѣпій орудя. Нѣхто бы не повѣривъ, якъ вѣнъ коло нихъ надскакуе! Геровскій ставъ писаремъ въ кількохъ громадахъ, а се для него певный и добрый нумеръ. Ба, п. Бѣлиньскому видить ся, що и священниковъ переполошивъ и они тихо сидять. А С. Крисъ мае показувати роги? Треба було зробити его нешкѣдливымъ, бо выборы йшли. А п. Бѣлиньскій великій політикъ и патріотникъ, Польщу будуе въ турецкѣмъ повѣтѣ!

Такій творять ся у насъ рѣчи — и мы дивуючись пытаемо себе: „Де мы живемо? чи въ конституційнѣй державѣ?“ Де-жь се можливе, щобы въ конституційнѣй державѣ урядникъ такъ безоглядно нехтувавъ всякій приписы правнѣ?!

— Дрѣбнѣ вѣсти. Въ Перемышли померъ секретарь тамошнои рады повѣтовои и участникъ польского повстаня зъ 1863. р., Конрадъ Высоцкій. — На Буковинѣ вѣдобравъ собѣ житє выстрѣломъ зъ револьвера управитель дѣбръ въ Милѣевѣ. Причиною самоубійства бувъ наглый нападъ божевѣльства. — Президентъ брѣдскои палаты торговельнои Бурштинъ зрезигнувавъ зѣ свого уряду. — У Львовѣ вѣдбувъ ся оногды поединокъ на шаблѣ межи сотрудникомъ Dziennik-a polsk-ого п. Войнаровскимъ и артистомъ-маляремъ В. Попелемъ. Перший раненый въ руку. Причиною поединку були личній непорозумѣня.—Въ Кольбушовѣй на именинахъ у тамошного сотрудника дня 19-го с. м. учитель Войт. Сковронъскій оглядаючи револьверъ, зъ котрого оденъ зъ гостей кількa разовъ вже выстрѣливъ, выпаливъ вовсѣмъ несподѣвано и такъ нещасливо, що поцѣливъ въ саме чоло вѣйта и той зараз сконавъ. — До львѣвского костела Кармелитѣвъ закравъ ся оногды въ ночи якійсь невыслѣдженый злодѣй и забравъ около 50 хрестиковъ, медаликовъ и сердець та 12 зр. готѣвкою. Злодѣй выйшовъ зъ костела головными дверми, зломивши при нихъ зелѣзну засуву. — На мѣжнароднѣмъ кореспонденційно-шаховѣмъ турнѣю, що его урядала париска L' Illustration française, одержавъ другу нагороду членъ львѣвского клюбу шахістовъ Каз. Вайдліхъ. — Въ Петербурзѣ померъ россійскій поетъ Аполлонъ Майковъ. — Княжну Шімей и ея Ріта [цигана] заанґажовано вже до „Зимового огороду“ центрального готелю въ Берлинѣ.

Надѣслане.

„Henneberg-Seide“

nur ächt, wenn direkt ab meinen Fabriken bezogen, — schwarz, weiss und farbig, von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuer-frei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 1

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Телеґрамы „Дѣла“.

——

Атены 25 марта. Правительство постановило заложити протестъ противъ блькады Креты и одвѣчальность за наслѣдки блькады зложити на державы.

Канея 25 марта. Канею оголошено гарнізоновымъ мѣстомъ мѣжнародной залоги; кожда держава буде тутъ мати по одной компаніи войска.

Вѣдень 25 марта. По вчерашній радѣ міністрѣвъ конферувавъ гр. Бадені зъ спѣльнымъ міністромъ скарбу Калемъ и зъ гр. Голуховскимъ, а зновъ гр. Голуховскій зъ турецкимъ посломъ.

Цѣна збожа и другихъ продуктовъ.

23 н. ст. марта 1897.

Львовъ: Пшениця 7·60 до 7·70, жито 5·40 до 5·60, ячмѣнь броварный 5·80 до 6·—, ячмѣнь пашнистый 4·75 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 12·— до 12·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·50 до 4·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бобъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·75, гречка —·— до —·—, конюшина червона 25·— до 40·—, конюшина бѣла 40 — до 50·—, конюшина шведска 45·— до 60·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·— кукурудза стара 5·— до 5·25, кукуруза нова 5·— до 5·25, хмѣль —·— до —·— за 100 кіло у Львовѣ, оковита за 10.000 літровъ —·— до —·— зр.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дóстати можна въ тов. „Просвѣта“.

Надóслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарóвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пóдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкóй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великóмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонкóвъ Замовленя зъ провінціи вóдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львóвъ площа Галицка ч. 1.

РИТВЫ знаменитй англійскй и зъ Солінгенъ (пóдъ гваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Паски до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки металевй зъ пензлями по 1 зр. поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, горговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Зó школы пóдписаного выйшли сего року

чотири пѣвцѣ церковнй

зъ тыхъ два с добрыми управителями хору высшого. Такожь маю двохъ помóчникóвъ дякóвскихъ [пóддячихъ] Коли-бы хто зъ Впр. оо. парохóвъ потребувавъ, зволять вóдписти ся до нóдписаного.

Т. ЯНѢШЕВСКІЙ въ Зборовѣ.

Соліцитатор адвокатский

молодий, 26 лiт, обзнакомлений докладно зi справами адвокатскими, так в манiпуляцiї як i в концепті, глядае посади вiд 1 цьвітня 1897 — Зголошення до Адмiвiстрацiї „Дiла“ пiд буквами „В. Д.“ 3—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львóвск. університету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пóдоймае ся всякихъ робóтъ, особливо переплету: **Служебникóвъ, Евангелій, Молитовникóвъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбумóвъ, Манъ, Дипльомóвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ**

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-малярь

звѣстный вóдъ кóльканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшае церкви въ стилю всхóднóмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пóсля власныхъ плянóвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасóвъ, престолóвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побóльшуе зъ фотографій портреты. Зъ уповажненя ц. к. конзерваторіи реставруе всякй старинности, а то фрески. рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ праць малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пóдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 92—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20

Сирота интелiґентна

прийме мѣсце у особы самотнои, жертвуючи о скóлько можливо сумлѣнну працю, сповняючи всьо пóсля вымогóвъ. за малу выпагороду. — Прошу адресувати: **Зеновія Мокрицка poste restante Липиця долѣшна.** 2—3 94

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій**, обезпечае будынки, скотъ, господарскй знаряды, збóже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкóдъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідуе ся и выплачуе ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными подаютъ „**Днѣстрови**“ можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшй сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймае Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ“** пóсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ**, котре дае якъ найкористнѣйшй услóвя и выдае полісы и квіты въ рускóмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареестроване зъ обмеженою порукою, праймае вóдъ своихъ членóвъ и третихъ лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5%**. Ґарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тóлько властителямъ реальностей, вóльныхъ вóдъ тягарóвъ, за порукою двохъ членóвъ. Зъ позичокъ вóдтягае ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, праймають ся. 4414

Ц. к. упр. галиц. акційный БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенѣсъ

Контору вымѣны

и

вóддѣлъ депозитовый

котрыхъ бюра мѣстили ся дотепер въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вóддѣлъ депозитовый

принимае вклады и выплачуе завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимае до перехованя папери вартóстнй и дае на нихъ завдатки.

Крóмъ того впроваджено подóбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковй (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рóчно, депозитарь дóстае въ стáлевой касѣ панцирнóй сховокъ до выключного ужитку и пóдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може своє майно або важнй документы. 374 Д

Пóдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогóднѣйшй заряджения.

Приписы дотычно того рода депозитóвъ одержати можна безплатно у вóддѣлѣ депозитовóмъ.

Зóстаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складóвъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ орігінальныхъ нашихъ ½ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 0, 100 и 120 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 3 , 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтóвъ, при порошку 3 фунтóвъ высылаємо франко; при вóдборѣ 6 фунтóвъ додаємо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рóльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зóбране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивость и велику силу кóльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 10—18

Цѣнники, взбрицѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Правдивй Берненьскй сукняй матеріи

Вóдтинокъ 3·10 м. довгій, що выстає на 1 мужеске убране коштує лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатнѣйшои

} правдивои овечои вовны.

Вóдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерія на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскінесъ, на убрания для державныхъ урядникóвъ, найделікатнѣйшй кам арны и шевіоты и т. п. высылае по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солідности.

СКЛАДЪ ФАБРИЧНОГО СУКНА **KIESEL-AMHOF** ВЪ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава згóдна зъ пробками.

УВАГА! Вп. Публицѣ звертае ся увагу особливо на те, що матеріи безпосередно замовленй выносять значно танше, нѣжь замовленй въ перекупнѣвъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высылае всѣ матеріи по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату. 55 4—10

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените **усмиряюче бóль втиране**; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо инo такй суть правдивй.

Ріхтера аптика пóдъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 19—35

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинóвъ

Цѣна 70 кр.

Дóстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

ВОТАНІКА

на вищі класи шкіл середнх. Підля учебника Д-ра О. Ростафиньского. Складив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цнт. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші класи шкіл середнях. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразóвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіѣ и номенклатуры. Складивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачує автор.

Ручить ся, що чиста

Вóдзначена найвысшими преміями

Томаса мука фосфатова

зъ ческихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣстъ цитратовои кислоты фосфоровои.

Для всякого рода рóлѣ.

Надае ся для запоможеня рóлѣ убогои въ кислоту фосфорову, для всякихъ родóвъ збóжа, окоповыхъ и олѣйныхъ ростинъ, для засѣвóвъ конюшины и люцерны, для виноградникóвъ, хмелю и ярины, а спеціяльно якъ найлѣпше для навоженя лукъ.

Перевышае всѣ суперфосфаты тымъ, що довго тримае ся.

Наколи хъ хибувало дещо зъ цитратовои кислоты фосфоровои, то було бы доплачене. Численй премія, вóдзывы ґазетъ фаховыхъ и всякй поясненя суть пóдъ руками.

Запыты и замовленя пóдъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau der böhmischen Thomaswerke in Prag

Mariengasse Nr. 11. 8 9—36

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАРРАХЪ

у Львовѣ, улиця Сикстуска ч. 26. — Телефону ч. 408.

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозить найдешевше и подае поясненя безплатно

около пóвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проенть ся писати до насъ по **польски** або по **нѣмецки.** 24 6—20

При закупнѣ товарóвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пóдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 60 Львовъ, Пятница 14 (26 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надісланє“ по 25 кр. а. в.

Поздяки и инші донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня н. ст. 26 марта 1897.

Завтра збирають ся въ парляментѣ по разъ першій тій, що мають черезъ шѣсть лѣтъ радити надъ долею-недолею державы и народовъ, реформувати ладъ суспѣльный приписами и законами, заступати интересы населеня, боронити его правъ и дбати о его добро. Задача велика и трудна, — а мѣжь 425 заступниками найде ся мабуть „мало избранныхъ“, що будуть вмѣли вѣдповѣсти тій задачи всесторонно и вдоволяюче.

Галичина высилає до парляменту 78 ословъ. Рускій и польскій народъ, чисельно майже рѣвнѣ, не партицыпують, завдяки ординаціи выборчій, въ рѣвнѣй мѣрѣ въ тѣмъ заступництвѣ. Симъ разомъ засяде въ парляментѣ 9 словъ Русинѣвъ, а майже вѣсѣмь разовъ бѣльше словъ польскои народности. Коли-жь бы навѣть узгляднити лишь двѣ курії, загальну и сѣльску, то й въ сѣмъ случаю польска народность пѣвчетверта раза сильнѣйше заступлена вѣдъ Русинѣвъ. Въ порѣвнаню зъ минувшою каденціею рады державнои число мандатовъ зъ Галичины въ рукахъ Русинѣвъ збѣльшило ся о два.

Але на сю нерѣвномѣрность въ розложеню мандатовъ зъ Галичины зложила ся не нно сама ординація выборча, лише ще въ бѣльшій мѣрѣ звѣстна „галицка recte польска метода выборча“. Про сю методу говорено вже неразъ широко въ парляментѣ, про ню заговорить ся и теперь, а свѣжѣ факты зъ щенно минувшои кампаніи выборчои додадуть ѣй нового блеску и поставлять въ добрѣмъ освѣтленю. Инакше не може бути. Въ цѣлѣмъ рускѣмъ населеню панує страшне огор ене и обурене на практики выборчѣ, зѣ всѣхъ рускихъ округовъ выборчихъ лагодять ся протесты, а весь народъ домагає ся справедливости и пошанованя своихъ правъ. Галицку репрезентацію проводять въ дорогу до Вѣдня протесты противъ незаконныхъ выборовъ, а на самѣмъ порозѣ парляменту стрѣчає ся она зъ громадным мітингомъ вѣденьскихъ Русинѣвъ, що хотять живымъ словомъ розповѣсти цѣлому загалови про кривду нанесену рускому народови. Зъ пятномъ зрады власного народу, пѣдъ закидомъ потоптаня правъ засядуть въ парляментѣ заступники галицкого населеня, що повинні були выйти зъ вольнои волѣ, безъ насильства, пѣдкупства и надужить. Длятого першою задачію новои палаты словъ повинно бути: дати якусь сатисфакцію покривдженому въ своихъ правахъ народови рускому, — показати, що парляментъ стоить на сторожи конституційныхъ правъ и не може стерпѣти промахѣвъ нѣякихъ „краевыхъ“ правительствъ, хочь бы и инспірованыхъ свыше, — положити конець енергічною и вѣдповѣдною ухвалою всякимъ спеціяльнымъ методамъ выборчимъ. Не зробить сего парляментъ, то покаже свою безсильность, вѣдкрые свою слабу сторону и буде коротати свій вѣкъ, нездужаючи на одну, але дуже важну хоробу — на немочь и бракъ жизненности.

Мѣжь послами Русинами небачимо симъ разомъ п. Романчука, бо сей непохитный заступникъ правъ рускаго народу мусѣвъ „за всяку цѣну“ упасти при выборахъ. Народъ рускій всѣми силами старавъ ся выслати его до Вѣдня, але не мѣгъ устояти ся противъ напору и надужить тыхъ, котрымъ залежало на тѣмъ. Страта се велика и народъ ся вѣдчуває дуже добре. Заступництво народу припало въ участи тремъ посламъ независимымъ и щѣстьомъ польско-правительственнымъ. На независимыхъ словъ покладає народъ всѣ свои надѣѣ, до прочихъ шѣстьохъ не може мати нѣякои претенсіи, бо якъ они не старали ся выйти зъ вольнои волѣ народу такъ и народъ не може жадати вѣдъ нихъ, щобы вѣдповѣли его потребамъ и жаданямъ. Они будуть поступати пѣсля интенцій тыхъ, котрі выбрали ихъ послами; они не можуть инакше поступати, бо одно другому противорѣчить. Независимій же послы, наколи схотять утримати зъ народомъ звязь, то не смѣють нѣ на хвилю забути, пѣдъ якимъ окликомъ выславъ ихъ народъ до Вѣдня, якѣ обовязки на нихъ наложивъ и чого вѣдъ нихъ домагає ся. Они одвѣчальній передъ народомъ, а не передъ кимъ другимъ. Народъ має право жадати вѣдъ нихъ такого поведеня, якого вымагає добро и честь народна, бо зъ повнымъ довѣрѣмъ зложивъ въ ихъ руки свое заступництво. Чи они вѣдповѣдять тій задачи, се покаже недалека будучность, — на кождый способъ они вступають въ пороги парляменту сильній довѣрѣмъ власного народу, а яко такій можуть смѣло ставити чоло всякимъ бурямъ и завсѣгды попасти на правдивый шляхъ въ въ трудній ситуаціи. Довѣре народу повинно ободряти ихъ до невсыпучои працѣ, додавати имъ силы и енергіи, а певн що народъ буде вмѣти оцѣнити ихъ працю и заслуги. Тыми словами найкрасше попращати ихъ на дорогу до Вѣдня и се повинно бути дороговказомъ въ ихъ парляментарній дѣяльности.

По выборахъ.

[*Побѣда при выборахъ. — Кравый комітетъ рускій. — Духовеньство руске. — „Прапоръ“. — „Хлопска Рада“. — Поляки. — Жиды. — Епілогъ.*]

Всѣ мусять признати, що ще нѣколи не було такого руху и такои участи народу въ выборахъ, якъ при що-нно минулыхъ выборахъ до рады державнои. Той рухъ цѣлого народу рускаго, сильный и цѣлковито свѣдомый, становить нашу побѣду не тѣлько „моральну“, котрою мы звыкли потѣшати ся при всѣликихъ неудачахъ, але и матеріяльну, дѣйстну. Бо хоть результатъ не вѣдповѣдає анѣ въ частинѣ фактичному станови рѣчи, то не вина въ тѣмъ нашихъ свѣдомыхъ выборцѣвъ, не вина рускаго народу, котрый выявивъ стѣлько енергіи, стѣлько внутрѣшнои, жизненнои силы. Того чей-же и противники нашій заперечити не посмѣють, що при сякій-такій — не кажу „легальній“ але фактичній справедливости и морали выборчій, всѣ нашій послы, поставленій комітетомъ краевымъ рускимъ, одержали бы були мандаты зъ волѣ свѣдомого своихъ правъ народу.

Найважнѣйшимъ додатнымъ чинникомъ, що вилынувъ на оживлене руху выборчого, була та солідарность и карность, зъ котрою цѣлый рускій народъ пѣддавъ ся пѣдъ керму комітету краевого. Мы на провінціи, що такъ сказати привыкли до нашои рускои традиційнои борбы и ртійнои, могли зъ практики найлучше оцѣнити велику вагу сего спѣльного дѣланя. Якъ прийшло до заложеня сего комітету, всѣ знаемо. Зложеный вѣнъ вѣставъ при такъ незвычайныхъ обставинахъ, що ледви чи коли другій разъ доченаемо подѣбно догѣднои хвилѣ. Бо хоть заперечити не можна, що всѣ силы недавно на атомы розбитого рускаго народу стремѣли вѣдъ якогось часу д вѣдначаня въ оборонѣ передъ затѣями непокликаныхъ опѣкунѣвъ нашихъ, але все-жь була бы вынула неодна формальна трудность, сли-бы були два комітеты, хоть-бы и найбѣльше згѣдній въ головныхъ напрямахъ. А тутъ нагло, мовь пѣдъ вплывомъ чародѣйнои силы, зливає ся цѣла екзекутива въ одномъ краевѣмъ комітетѣ. Перестають, мовкнуть споры, наступає згода и солідарность така, якою можуть почванитись хиба найбѣльше розвитій політично и культурно народы. А та солідарность вплынула оживляючо на всѣ складовій части народу. Зъ пожертвованемъ и напруженемъ силъ борола ся за правду руска интеліґенція, руске духовеньство не жахало ся передъ численными безпѣдставными арештованями, терпѣло систематичне понижане [часомъ навѣть побоѣ] и найпѣдлѣйшій инсинуацій, — а людъ нашъ, свѣдомый своихъ правъ, бравъ участь въ выборахъ до теперь небувалу. Тероръ, арешты, раны, а навѣть смерть — скрѣпляли и пѣдносили духа въ боротьбѣ зъ неправдою. Бо всѣ видять свою силу въ спѣльнѣмъ дѣланю, бо всѣ инстинктово пѣймають, що анѣ одна сльоза, анѣ оденъ зомкъ, анѣ одна жертва не пѣйде марно, а всѣ разомъ зѣллють ся въ одну спѣльну скарбницю, зъ котрои чи борше чи пѣзнѣйше мусить выйти побѣда справедливои справы. Тожь теперь була нагода пѣзнати, скѣлько въ насъ силы, коли мы въ спѣльнѣй справѣ, въ спѣльнѣй небезпечности стаемо всѣ разомъ до згѣдного дѣланя...

Ще друга важна правда выйшла на верхъ при заложеню сего комітету. Ого починъ до завязаня краевого комітету дало наше патріотичне духовеньство черезъ своихъ выбраныхъ делеґатѣвъ. Тымъ дѣломъ розтяло оно однымъ ударомъ гордійскій узолъ незгоды и вляло живого духа въ наше противниками рускои идеѣ розъединане жите народне. А само духовеньство пѣддало ся безвзглядно пѣдъ керму сего комітету и тымъ дало доказъ, що мимо всѣхъ змагань, баламученъ и пострахѣвъ зѣ стороны противниковъ — оно безперечно есть дуже патріотичне и нерозрывно спелучене зъ народомъ та прихильне бѣднымъ, угнетенымъ и упослѣдженымъ масамъ свого народу. Въ рахунокъ не входять тій одиниці, котрі були неприхильній або по просту зрадили честну справу — бо-жь который станъ може похвалити ся, що нема у него анѣ одного зрадника? Не тѣлько нашъ бѣдный народъ, але и кождый найбѣльше политично и культурно розвитый народъ мѣгъ бы бути гордымъ, сли бы мавъ такъ свѣдоме, карне, народнымъ масамъ прихильне и патріотичне духовеньство. А всѣ тіи пѣдлій инсинуаціи, розкиненій густо по всѣхъ противныхъ намъ часописяхъ, тій арештованя, побоѣ, укартованій пониженя, всѣ тій матеріяльній и моральній муки, якій оно въ тѣмъ короткѣмъ часѣ вытерпѣло, дають явный доказъ, кѣлько силы морального вплыву лежить у загалу нашого духовеньства, а зъ другои стороны складає ся все те на „неувядаемый вѣнець славы“ для него.

Але и само духовеньство про себе, репрезентоване делеґатами, почуло въ собѣ велику силу моральну и постановило ще лучше зорґанізувати ся черезъ свій независимый орґанъ „Прапоръ“. Правда, орґанъ се чисто становый, але вѣнъ стремить — зъ одной стороны до обороны сего найбѣльше у насъ пониженого стану передъ безпѣдставными напастями, а зъ другои стороны мае вѣнъ бути прапоромъ, що мае зѣбрати коло себе цѣлый станъ духовный и сконсолідувати его въ оборонѣ справедливости и правды, не перекупнои и не перекрученои нѣякими урядовыми, пѣвъ-урядовыми и неурядовыми штучками, а черезъ то хоче вѣнъ пѣднести всѣхъ слабодухѣвъ и пѣддати пѣдъ спѣльну контролю всѣхъ зрадниковъ сеи правды. Досыть перечитати два першій числа „Прапора“, а кождый, хоть-бы и якъ упередженый, мусить признати, що орґанъ такъ редаґованый пѣднесе наше духовеньство на ще высшій щебель силы и вплыву морального. Вглубѣть ся въ него всѣ священики, не речитай его свѣтска интеліґенція [кождый священикъ дѣставъ два першій числа, чи пѣславъ передплату чи нѣ], але перечитайте его уважно вѣдъ першои до послѣднои стороны, а певно не бракне передплатниковъ сему незрѣвнаному прапорови, не бракне певно и меценатѣвъ, щобъ его вѣдъ разу поставити на ту высоту, на якій вѣнъ станути хоче!

Переходячи до участи нашого селянина и маломѣщанина въ минулій акціи выборчій, мусимо попередъ всего сконстатувати, що сей станъ нашъ найбѣльше потерпѣвъ побѣчь свого духовеньства. На него упала найбѣльша часть заѣлости противниковъ. Сей тихій, свѣдомый своихъ правъ народъ названо по просту „hajdamakami“ — хиба тому, що крѣпко станувъ противъ політичного гайдамацтва; названо „rizunami“ хиба тому, що не подавъ ся, хоть бы его рѣзали... Зъ-вѣдки-жь у него взяла ся така велика сила въ оборонѣ своихъ правъ? Тутъ вновъ львина часть заслуги паде на ту загальну солідарность всѣхъ верствъ народу, що знайшла выразъ въ краевѣмъ рускѣмъ комітетѣ. Бо хотяй поступу сего народу въ свѣдомости и дозрѣлости політичній вѣдъ попередныхъ выборовъ до послѣдныхъ нѣхто заперечити не схоче, такъ якъ нѣхто, и найбѣльшій пессімістъ не заперечить, що при слѣдуючихъ выборахъ тая сила народу ще виможе я, — то однакъ и се не улягає сумнѣви, що, коли-бъ интеліґенція була подѣлила ся на таборы, се мусѣло бы було одночасно вплынути на розъединане силъ люду.

А застановляючи ся дальше надъ рухомъ выборчимъ, не можна заперечити, що свѣдомость народу не лишь еще взмогла ся въ тыхъ повѣтахъ, котрі вже й давнѣйше були сильній и зорґанізованѣ — н. пр. въ Стрыю, Калуши, Тернополи, Товмачи, Жидачевѣ и пр., але и давнѣйше слабѣ повѣты, якъ отъ Теребовля, Гусятинъ, Скалатъ, показали такъ великій поступъ, силу и солідарность, що дивувати ся треба, зъ вѣдки се взяло ся майже въ одной хвили. Менѣ знакомѣ блищій менѣ повѣты Теребовля и Гусятинъ. Тій повѣты [а въ першій мѣрѣ теребовельскій] рѣшили побѣду на сторону народного кандидата въ V. курії, а и въ IV-ій выказали значне, небувале передъ тымъ число голосовъ. Вже въ дописи зъ Борщева про выборы зъ V-ои курії въ тѣмъ округѣ сконстатовано було, що майже одинокою причиною того, що Теребовля а по части и Гусятинъ якъ муръ стояли за народнымъ кандидатомъ, була орґанізація селяньства черезъ недавно заложену „Хлопску Раду“ — товариство маюче вже нинѣ важне значѣне и велику будучность передъ собою.

Противниками въ своѣй роботѣ выборчій мавъ рускій народъ — правительство и Полякѣвъ звязаныхъ зъ жидами [braćmi mojżeszowego wyznania].

Становище правительства супроти Русинѣвъ всѣмъ намъ добре вѣдоме. Я его й помынаю, бо сказати всю правду — небезпечно, бо сконфіскують. Звѣстно: „бють, ще й плакати не дають“...

Польска интеліґенція у всходній Галичинѣ мабуть нѣколи ще не стояла на такъ безвзглядномъ и морально несправедливомъ становиску супротивъ рускаго руху, якъ при сихъ выборахъ. Се становиско дасть ся психічно пояснити хиба въ той способъ: Тій Поляки, що залюбки числять ся до интеліґенціи, але хиба тому, що носять сурдуты — офіціялісты, функціонеры автономічній и т. п., а по части и слабше розвите духово „obywatelstwo“ — може й повѣрили на слово польскій прасѣ псевдо-католицкій [консервативній] и псевдодемократичній, котра зъ подиву гѣдною безличностію голосила о страшныхъ „hajdamackich rozruchach rozwydrzonego chłopskiego motłochu“ а навѣть мало що не говорила, що рускій священики „święcą noże“ для „гайдамаковъ“... А звѣстно, у страха великій очи, отже перепудженій тій „intelligenty“ видѣли ратунокъ въ переформованю per fas et nefas — recte per nefas — „kandydatury narodowej“. А прочая интеліґенція польска, о котрій маемо пѣдставу догадуватись, що пѣзнала ся на фальшивомъ алярмѣ нѣбы-то перепудженыхъ орґанѣвъ, заняла безвзглядне и несправедливо становиско тому, бо она зросла ся зъ тою шовіністичною теоріею „o jednym polskim narodzie o dwóch chłopkach, polskim i ruskim“. А хотяй факты нееспорими показали, за кимъ и за чимъ заявивъ ся цѣлый народъ рускій, то намъ не дивувати ся, що интеліґенція польска не могла вѣдъ-разу позбути ся теорій выссаныхъ зъ молокомъ матернымъ. Але — дасть Богъ — позбуде ся ихъ, коли народъ рускій ще бѣльше покаже силы и вытревалости...

Жиды заняли становиско, якъ звычайно, намъ вороже. Однакъ въ деякихъ мѣсцяхъ видко було якесь вагане середъ того проворного елементу, а навѣть можна навести пару фактѣвъ, що жиды позѣрно нѣбы-то йшли зъ Русинами. Кажуть, що мыши и щурѣ покидають корабель дѣровый, о котрѣмъ змѣркували, що не доплыве до берегу. Може тымъ дасть ся пояснити тото ваганє жидѣвъ въ деякихъ выпадкахъ; але все мы не повинні уносити ся сентименталізмомъ, бо нинѣшне „время люте“ показало, що въ політицѣ нема сентиментѣвъ. Не кажу, щобы мы противъ усѣхъ противниковъ заняли таке безвзглядне становиско, яке они заняли противъ насъ; такого становиска не можна бы оправдати зъ погляду етичного. Але самооборона есть позволена, навѣть наказана; длятого варто затямити, зъ-вѣдки походить матеріяльна и моральна пѣдмога нашимъ противникамъ. Маемо пѣдставу догадувати ся, що коррупція на такъ велнкій камѣнь не могла бы навѣть бути переведена безъ помочи жидѣвского елементу, того елементу, що въ житю приватномъ и публичномъ керуе ся самородною етикою, цѣлкомъ вѣд-

рубною вôдъ етики христіяньскои. А не менче певна рѣчь, що тая цѣлкомъ выгôдна етика, котра не вяже своихъ исповѣдниковъ нѣякими скрупулами, але тôлько простымъ „ґешефтомъ", не малый вплывъ мала — черезъ такъ довгѣ часы спôльного дѣланя — на нашихъ противниковъ політичныхъ, по просту скажѣмъ: научила и неодныхъ христіянъ-католиковъ — бодай въ поборюваню руского „hajdamactwa", сли не въ цѣлôмъ житю—вызути ся зъ всякого встыду и позбути ся на ту важну хвилю всѣхъ кардинальныхъ правилъ христіяньскихъ справедливости и любови ближнього. А коли ще зважимо, що той самъ розкладовый елементъ жидôвскій есть заразомъ по мѣстахъ, мѣсточкахъ и селахъ тымъ елементомъ, що высисае послѣднѣ соки зъ нащого народу; коли зважимо дальше, що бôльше культурнѣ народы, народы, що посѣдають бôльшу силу вôдпорну якъ нашъ, а по-при те мають мѣжь собою не въ порôвнаню менче сего елементу [бо де жь бôльше жидôвъ въ цѣлôмъ свѣтѣ, якъ не помѣжь Русинами?] — промышляють надъ способами, якъ бы можна забезпечити себе передъ его вызыскомъ и розпаношенемъ на всѣхъ поляхъ, — то варто и намъ Русинамъ подумати надъ бôльше систематичными способами охороны передъ „нахальнымъ" жидôвствомъ. На-разѣ треба бодай, щобы людовѣ часописи звертали увагу народу на способы обороны передъ вызыскомъ и передъ сѣтями жидôвъ, а нашѣ правники и взагалѣ всѣ люде прихильнѣ свому бѣдному народови повиннѣ обмыслити якусь одностайн акцію, що могла бы бодай въ части забезпечити нашъ нарôдъ передъ систематичнымъ вызыскомъ и передъ тою на велику скалю веденою деморалізацією — не тôлько при нагодѣ выборôвъ, але день въ день, въ кождôмъ шинку, въ кождôй коршмѣ и кождымъ лихваремъ-обманникомъ...

А теперь, повертаючи назадъ до самыхъ выборôвъ и до именовань послôвъ на Руси, скажу ось що: Чи не було бы добре выслати намъ депутацію до парляменту вѣденьского, щобы вôнъ взявъ въ оборону — не насъ, тôлько подоптану правду и справедливôсть. Не благати намъ ласки, але пригадати всѣмъ „patres patriae", що есть край нещасный, есть нарôдъ пригнобленый, въ тяжкôй борбѣ за правду и справедливôсть — не побѣдженый, але приголомшеный; — що е послы въ тôмъ найвысшôмъ тѣлѣ праводавчôмъ не тôлько що выбранѣ при помочи знанои ґеометріи выборчои, але въ кôлькохъ случаяхъ навѣть противъ фактичного выслѣду скрутинія — хибно оголошенѣ послами. Може то стало ся черезъ помылку, то помылку легко поправити... Чей-же мы може не есьмо цѣною даною Полякамъ за ласкаве вступленѣ ихъ до бôльшости парляментарнои, до котрои они певно и безъ того будуть належати?!

Н. Н. членъ „Хлопскои Рады".

Якъ переводились выборы?

Зъ Чешанôвского пишуть намъ:

Вже въ часѣ выбору посла зъ V-ои куріи поплечники соціялиста Желяшкевича сильно стероризували були нашихъ выборцѣвъ, то и можна було передвидѣти, що подôбна исторія повторить ся и при выборѣ посла зъ IV-ои куріи, де за всяку цѣну старавъ ся о мандатъ Стояловець селянинъ Цена, котрому — сли поголоски вѣрнѣ — мавъ Желяшкевичь матеріяльно допомагати до осягненя тои цѣли, мовлявъ: „аґітуй за мною а рôвночасно и за собою".

Уже рано вô второкъ, коли почали до Чешанова зъѣздити ся выборцѣ, можна було бачити, якъ на ринку помежи возы снували ся якісь индівидуа та намовляли выборцѣвъ голосувати за Ценою. А чого они не обѣцювали въ имени Цены, а чимъ рôвночасно не страшили нарôдъ, коли-бъ вôнъ выбравъ посломъ о. Подолиньского! Н. пр. страшили, що о. Подолиньскій старавъ бы ся о заведене збôрныхъ громадъ... Бôльше-менше около 10 годины середъ брязкоту шабель заѣхали на ринокъ и розтаборили ся близько будынку староства двѣ шкадроны уланôвъ зъ Долины. То ще бôльше помогло аґітаторамъ Цены. „Ось бачите, хлопы — казали они — то на васъ, абы-сте Цены не выбирали. Але не лякайтесь! вы боретесь за пра ду!" Тогдѣ то мы въ-перве довѣдались вôдъ близькихъ старосту личностій, що „rząd sprzyja" кандидатурѣ о. Подолиньского. Ну, „sprzyja", значить ся: о. Подолиньскій хиба мавъ бы выйти посломъ; тажь намъ усѣмъ вѣдомо, що коли правительство сприяе, то по бôльшôй части на своѣмъ поставить. Ба, коли-жь тыхъ кôлька десятокъ жандармôвъ, що увивались по ринку, лишь усмѣхали ся, коли ярославскѣ нагôнники на цѣле горло кричали за селяниномъ сторонникомъ о. Подолиньского: „Юда!" Зъ нашои стороны аґітаціи не було майже нѣякои.

Зачали ся выборы, вели ся на сали спокôйно, а закôнчились упадкомъ о. Подолиньского. Але упадокъ сей бувъ надто великій, бо зважившп, що о. Подолиньскій въ Чешановѣ дôставъ лише 38 голосôвъ а Цена 115, та що було выборцями 8 рускихъ священиковъ, 5 польскихъ, зо 7 жидôвъ та староста и то голосували на о. Подолиньского, то прийдемо до заключеня, що ледви кôлькохъ селянъ вôддало свои голосы на нашого кандидата. Та й ще одно цѣкаве. Жиды, якъ то я вже згадавъ, голосували на о. Подолиньского, а оденъ зъ нихъ, наблизившись до насъ священикôвъ, ось-що намъ сказавъ: „W radzie powiatowej *mówił nam księcia Sapih* [князь Сапѣга Володиславъ], *abyśmy głosowali na Siarę*, a jak wun dopiro upadni i będzie drugie głosowanie, to wtedy na księdza ruskiego. Nu, ale my żydzi taki z panem starostą trzymamy; na co jemu ma być przykro?" Длятого то богато выборцѣвъ бракувало, длятого голосы падали и на Сяру, оденъ голосъ упавъ на Сапѣгу, оденъ на его управителя Конарского — бо, правду сказавши, Поляки волѣли Поляка Цену, хоть-бы вôнъ бувъ и Стояловцемъ и соціялістомъ и Богъ вѣсть хто, все-жь вôнъ лучшій, якъ „ruski pop"... Але бачите, куда то идуть жиды. Имъ байдуже про Полякôвъ, а ходить имъ лишь о те, щобы правительство не гнѣвало ся...

От бôльше-менше всьо. — X.

——

Зъ Тернополя пишуть намъ:

Въ Тернополи 11-ого марта упало на руского кандидата о. Мироновича 141 голосôвъ, а на Вайзера 91. А що при голосованю зъ V-ои куріи було 55 выборцѣвъ зъ самого мѣста Тернополя а они всѣ голосували на Вайзера, а въ IV-ôй куріи мѣщане-хрунѣ вôдпадали, то на пôдставѣ рахунку имовѣрности мы числили такъ: Повѣтъ тернопôльскій мае 226 управненыхъ до голосованя; зъ тыхъ пôсля голосованя зъ 11-ого марта — пôйде за Пініньскимъ 41 а нехай навѣть 66, то на руского кандидата дасть повѣтъ тернопôльскій 160 голосôвъ або 70%. Повысше розумоване було льоґічне, а ствердивъ се списъ певныхъ нашихъ выборцѣвъ, зладженый на мѣсци по селахъ, бо пôсля него на руску лісту сподѣватись можна було 169 голосôвъ, и то певныхъ. Маючи таку бôльшôсть, мы — певнѣ побѣды — очѣкували дня 18-ого марта. Але рахунокъ имовѣрности а практика — то рѣчи зовсѣмъ рôзнѣ. Комісія оголосила Пініньскому о 3 голосы бôльше — и Шміґеръ перепавъ. Якъ се стало ся, Аллахъ знае! При голосованю 11-ого марта бувъ въ комісіи о. Чубатый, а 16-ого марта панъ староста зложивъ комісію такъ штудерно, що Русины не могли вже нѣчого бачити и знати...

Въ Тернополи истнуе Мѣщаньске Братство, про котре не знавъ бы бувъ свѣтъ, коли-бъ не політика. На посла зъ куріи мѣстъ Тернопôль-Бережаны кандидатомъ поставлено міністра Рітнера. Выбôръ его бувъ давно запевненый; другого кандидата навѣть не було. Але руске Братство мѣщаньске, щобы показати свою лапользнôсть, выдрукувало вôдозву уложену по руски а зачинаючу ся словами: „Панове Мѣщане! Добро нашого мѣста вымагае, щобы мы . . . . голосували всѣ на д-ра Рітнера..." Цѣкавѣ тѣ мѣщане та й ихъ Братство! Добро мѣста вымагае того, — але-жь добро и честь народу стоять высше и вымагають чого иншого. Добро бѣдного халупника вымагае, щобы вôнъ взявъ сотку и голосувавъ на польского кандидата, але вôнъ сего не робить, бо добро громады, добро загалу вымагае чого иншого, — и признати треба, що выборцѣ-хлопы такъ роблять, якъ етика велить. Мѣщаньство тернопôльске выеманципувало ся зъ-пôдъ тыхъ сентиментальныхъ засадъ; абы ему було добре — все инше нехай чортъ бере!

Тернопôльскѣ мѣщане! Було собѣ голосувати за Рітнеромъ, сего бувъ бы вамъ може нѣхто за зле не взявъ; але коли вы горлаете и розпинаетесь за правительственнымъ кандидатомъ, а тымъ самымъ и за правительствомъ, котре тяжко кривдить всѣ верствы рускои народности, та ще софізматами хочете отуманити себе и другихъ, кажучи, що сего вымагае добро вашого мѣста, — то знайте, що вы не поступили такъ, якъ бы повиннѣ гôднѣ сины Руси, але якъ выроднѣ потомки честныхъ патріотичныхъ прадѣдôвъ своихъ.

——

Въ справѣ фальшовань голосованя при выборѣ послôвъ, о якихъ дôйшли вѣсти не зъ одного выборчого округа, умѣстивъ д-ръ Л. Г. въ „Галичанинѣ" таке письмо:

„Читателѣ пригадають собѣ, яка то констернація запанувала въ польскôмъ колѣ и его орґанахъ печати, коли припадково богато членôвъ кола не явилось на засѣданю палаты и якъ-разъ тогдѣ перейшло внесене д-ра Байтера о голосованю на послôвъ картками. Загально була тогдѣ въ польскихъ кругахъ гадка, що правительство постарае ся въ податливôй палатѣ панôвъ о реституцію явного голосованя. Однако рептільнѣ орґаны несподѣвано заповѣли, що ґр. Бадені таки лишить ся при постановѣ палаты послôвъ. Руска печать не вѣрила тому. Я бувъ саме тогдѣ въ Карловыхъ В рахъ, коли палата панôвъ радила надъ выборчою реформою. На другій день бѣжу зъ бючимъ серцемъ до реставраціи, беру першу лѣпшу ґазету и на мою превелику радôсть читаю, що палата панôвъ полишила §. 41 выборчои ординаціи безъ змѣны, — значить: згодила ся на тайне голосоване; на мою радôсть — кажу, бо я по тайнôмъ голосованю надѣявъ ся для насъ Галичанъ великои користи.

По обѣдѣ стрѣчаю ся зъ моимъ шкôльнымъ товаришемъ и другомъ, членомъ польского кола, котрый однако заедно лихословивъ цѣлому колу и ґр. Баденьому; я розказую ему о постановѣ палаты панôвъ, — замѣчу при тôмъ, що вôнъ бувъ ворогомъ всѣхъ ґазетъ взагалѣ и въ Карловыхъ Варахъ не читавъ нѣчогôсенько. На те сказавъ менѣ мôй товаришь: „Для васъ Русинôвъ оно гôрше. Впередъ вы мали яку-таку контролю, теперь цѣла рѣчь залежить вôдъ выборчои комісіи; а чейже признаешь, що нѣчого легше, якъ выбрати цѣлу комісію зъ креатуръ правительственного кандидата. При такôй комісіи вытягне комісарь зъ урны 100 картокъ вашихъ, а вложить 100 картокъ противника, и рѣчь скôнчена."

На такій арґументъ я просто остовпѣвъ. Пок. посолъ Аймъ, зъ котрымъ я говоривъ о тôмъ на другій день, сказавъ менѣ: „Тамъ вже щось такого буде!"

Мôй товаришь, членъ польского кола, належить до тыхъ, що то, якъ у насъ кажуть, не выгадали пороху. И зъ цѣлои его бесѣды выходило, що говорить лишь те, що чувавъ въ польскôмъ колѣ; се-жь и було причиною, що, не зважаючи не первѣстну констернацію, таки порѣшено оставити тайне голосоване.

Що-жъ намъ робити?... Внести всѣмъ, котрѣ дали картку на свого кандидата, донесене до прокураторіи противъ всѣхъ членôвъ комісіи и правительственного комісаря о обманьство. Всякій повиненъ донесене власноручно пôдписати, а въ судѣ при переслуханю зôзнати, при кôмъ, якъ, хто и що написавъ на его картцѣ голосованя, — хто видѣвъ написане на тôй картцѣ, а наконець заявити готовôсть заприсягнути свои зôзнаня. А нашѣ независимѣ послы повиннѣ вже въ першихъ дняхъ засѣдань рады державнои внести нагляче внесене, зъ зазывомъ до правительства, щобы строго розслѣджено всякій обманьства, та всю безстыдность выставити на безпощадну поругу передъ новою палатою. — *Д-ръ Л. Г.*"

Письма зъ Вѣдня.

Вѣденъ дня 24 н. ст. марта.

[*Новый парляментъ. — Конкуренція Трієсту зъ Стрыемъ; святе обурене рептільки Reichswehr". Товариство „Уранія".*]

Комбінаціи дневникôвъ про нову правительственну бôльшôсть парляментарну, всѣлякѣ рôзнороднѣ здогады на сю тему и широке обговорюване плянôвъ ґрафа Баденьового заповняють въ послѣдныхъ дняхъ стовпцѣ дневникôвъ. А якъ-разъ зъ противорѣчности тыхъ здогадôвъ можна набрати переконаня, що нинѣ абсолютно нѣхто не може ще знати зъ якихъ именно партій буде складати ся бôльшôсть нашого премієра. Одно лишь певна рѣчь, що ґр. Бадені вже не хоче управляти дальше безъ постôйнои бôльшости парляментарнои; вôнъ уже мабуть не буде шукати въ поодинокихъ случаяхъ бôльшости „тамъ, де ся знайде". Польске „коло" мае певно за собою, не лишь по причинѣ національного и кастового спорôдненя, але хоть-бы вже длятого, що се „коло" майже за цѣлый часъ конституційнои еры пôдпирало безусловно кождочасне правительство, якои-бъ оно и було закраски політичнои. Такъ само клерикалы всѣхъ вôдтѣней въ числѣ около 40 [ся унія мае називати ся „katholische Volkspartei"] мовь-бы сотворенѣ на те, щобы пôддержувати „власть Богомъ дану". Отже коли що-до сихъ двохъ партій, якъ такожь и 8 рускихъ правительственныхъ послôвъ нема найменшого сумнѣву, то всѣ комбінаціи спиняють ся зъ природы рѣчи на молодо-Чехахъ [59 послôвъ] и антісемітахъ [28 послôвъ] въ сполученю зъ „deutsche Volkspartei" [38 послôвъ]. До того ще прийшли бы ческѣ феодалы, послы зъ бôльшихъ посѣлостей и полудневѣ Славяне. Така бôльшôсть могла бы складати ся зъ якихъ 250 послôвъ. Утвореню бôльшости значно будуть помагати „скрайнѣ" опозиційнѣ елементы, до котрыхъ я зачисливъ бы соціялістôвъ [14 послôвъ], Стояловцѣвъ [6 п.], Шенерерійанцѣвъ [5 п.] и двохъ рускихъ радикалôвъ. Ихъ удары будуть мусѣли вызвати спôльну оборону „der regierungsfähigen Parteien", а тая буде певно глядати пôдпоры у правительства, якъ отъ недавно при выборахъ зъ вѣденьскои V. куріи антісеміты допрошували ся поліціи и манліхерôвъ супротивъ соціялъ-демократôвъ.

Справа вытвореня певнои бôльшости парляментарнои стане ясною доперва при выборѣ президіи парляменту, що наступить имовѣрно 1 ого цвѣтня. Кожда зъ „правительственныхъ" партій схоче ачей-же мати свого представителя въ президіяльнôй трôйци. Шкода лише, що всего е до роздача три мѣсця; кандидатôвъ було бы въ трое стôлько. Яко певну вѣсть кольпортують, що президентомъ буде выбраный клерикалъ Катрайнъ [адвокатъ въ Галль коло Инсбрука, посолъ зъ сѣльскои куріи], дотеперѣшный I-ій віцепрезидентъ. Правительственнѣ часописи выхвалюють его яко „regierungstreu" и „verlässlich", отже правительству буде вôнъ дуже на руку. Говорено черезъ якійсь часъ и про клерикала Ебенгоха, та сей надто часто зраджавъ закраску опозиційну, отже не бувъ для ґрафа Баденього досыть „verlässlich". Першимъ віцепрезидентомъ мавъ бы стати дотеперѣшный II-ій віцепрезидентъ, звѣстный „приятель" Русинôвъ п. Давидъ Абрагамовичъ, — се було бы заспокоенемъ жаданя могучого польского „кола". Оба они пôдъ взглядомъ рутины, холоднокровности и притомности ума въ трудныхъ ситуаціяхъ — певно не дорôвнають баронови Хлюмецкому, давнѣйшому президентови. Катрайнъ прудкій и нетерпеливый, хочь все узброеный въ быстроумный сарказмъ, неразъ добрымъ дотепомъ усмиривъ розъяренѣ елементы. За те Абрагамовичъ выглядавъ на президіяльнôмъ крѣслѣ дуже нещасливымъ, до того голосъ уже зъ природы занадто слабый и ему хиба въ зовсѣмъ супокôйныхъ дебатахъ вôддавали проводъ засѣданя. Хто буде другимъ віцепрезидентомъ — се ще sucus rei. Провôдникъ молодо-Чехôвъ д-ръ Герольдъ е вже у Вѣдни и пактуе зъ ґр. Баденімъ. Вôнъ предкладавъ на се мѣсце д-ра Емануила Енґля, дотеперѣшного презеса молодо-ческого клюбу. Але д-ръ Енґель лѣкарь и мусить черезъ цѣле лѣто выконувати интратну лѣкарску практику въ Карловыхъ Варахъ, отже вôдказавъ ся. Д-ръ Герольдъ мавъ предложити иншого кандидата и власне дожидають вôдъ него вôдповѣди. Инша знову верзія каже, що антісеміты форсують на те мѣсце а властиво на мѣсце самого президента адвоката д-ра Паттая, посла зъ вѣденьскои VI. дѣльницѣ Маріягільфъ. Якъ сказано въ горѣ: за мало мѣсць въ президіи...

Будынокъ парляменту въ своѣмъ грецкôмъ стилю стоить готовый на приняте нововыбраныхъ послôвъ. Окрôмъ побôльшеня числа фотелѣвъ посольскихъ о 72 [т. е. о число послôвъ зъ V. куріи] зайшла ще и ся змѣна, що саля парляменту буде освѣчена вôдъ теперь електрикою. Въ цѣлôмъ будынку е 4000 поломѣней, кожда въ силѣ 16 свѣчокъ, що разомъ репрезентуе 64.000 свѣчокъ. Оногды вечеромъ вôдбула ся остаточна ґенеральна проба освѣтленя въ присутности міністрôвъ. Сидженя выгôднѣ и мягонькѣ; ся послѣдна обставина повинна бути для двохъ абсентуючихъ ся Русинôвъ-послôвъ найуспѣшнѣйшою заохотою до експанзивности „дѣяльности" посольскои... Въ самôмъ будынку гамôрно. Многѣ послы вже тутъ, именно послы-Нѣмцѣ зъ Чехіи [послѣдна твердиня колишныхъ лібералôвъ уже майже въ комплетѣ, бо прибули на зазывъ ґрафа Баденього за-для „конферованя".] Зароило ся вже и журналістами; лѣву льожу заняла вѣденьска праса, праву замѣсцева и заграничча. Д-ръ Люеґеръ велѣвъ зарезервувати для своеи партіи 33 мѣсць на скрайнôй лѣвици; заразъ коло антісемітôвъ засяде 14 соціялістôвъ, а дальше коло нихъ 6 Стояловцѣвъ. „Коло" польске займе певно свои давнѣ мѣсця на скрайнôй правици. Въ давнôмъ парляментѣ сидѣли правительственнѣ Русины въ послѣднôмъ рядѣ по-за плечима Полякôвъ и молодо-Чехôвъ; цѣкаво знати: де теперь засядуть? Такъ само мѣсця трехъ рускихъ независимыхъ послôвъ ще доси незвѣстнѣ. Деякѣ рускѣ послы приѣдуть сюда вже въ четверъ и возьмуть участь въ великôмъ рускôмъ мітинґу въ пятницю 26-ого марта. По причинѣ выбору д-рôвъ Окуневского и Яросевича панує межи „Сѣчовиками" велике одушевлене, бо се колишнѣ дуже дѣяльнѣ члены товариства „Січ". Бравѣ „Сѣчовики" вже й заняли ся вышуканемъ кватиръ для своихъ „дѣдôвъ".

*

Тріестъ робить конкуренцію нашому Стрыеви! Въ Стрыю е собѣ рада повѣтова и она робить свою політику: ратуе „ойчизну" якъ може. Въ Тріестѣ е рада громадска, котра для Тріесту зъ околицею е заразомъ соймомъ краевымъ. У насъ шляхтичѣ-Поляки, тамъ шовіністы-Италіянцѣ — а ролѣ ихъ майже однаковѣсѣнькѣ. По выборѣ рады по-

вѣтовон въ Стрыю польска бо́льшість уважила безъ вѣякон причины (аъ стоячным супокоѣм выбо́ръ трехъ еелянъ рускихъ. Добре имъ такъ! а по що они родили ся Русинами? Въ Трiестѣ ролю бутныхъ шляхтичѣвъ во́дограли „Italianissimi“, якъ нхъ назвала репті́льна Reichswehr. Въ трiестиньскій радѣ громадскій они мають бо́льшість и называють ся партіею прогрессистовъ. До тон рады во́йшло всего-на-всего 5 Словѣнцѣвъ зъ громадъ коло Трiесту. Коли комісія феріфікаційна знайшла всѣ выборы въ порядку и поставила внесене на феріфікацію „en bloc“, встав одинъ „Italianissimus“ и жадав голосованя надъ кождымъ выборомъ поодиноко. Сего ще доси не бувало. Отже голосують. При выборѣ хлопа-Словѣнця Ивана Наберѓоя по́дносить ся лише пять рукъ за феріфікацію — а прочі? Остальнѣ мовчать. Наберѓой перепадае. Галерія, обсаджена Италіянцями, не можуть собѣ дати рады зъ шаленымъ „evviva“; одинъ Словѣнець уважае се „пощечиною“ для словѣньскон меншости, але президентъ называе се лишь пощечиною для самого Наберѓоя... La commedia finita! Засѣдане треба дальше..

Стрыйскій шляхтичъ повиненъ сейчасъ выслати до Трiесту привѣтну телеграму; красшихъ ученико́въ не могли знайти. Опо́слѣ треба бы з'ѣхатись по серединѣ далекон дороги ч. пр. въ Будапештѣ, тамъ „brat Madjar“ прилучить ся певно до такон интерпретаціи закона. А дальше по́йдуть тоасты, віваты, стародавне „kochajmy się“.. Одинъ, другій и третій будуть певно себе подивляти..

Нинѣшна репті́льна Reichswehr поминула мовчки Стрый, бо тамъ прецѣнь о Русино́въ ходило, що́ на своѣй земли не мають правъ... Тамъ ходило о *трехъ* радныхъ повѣтовыхъ. За те розписала ся широко на довжину цѣлон вступнон статьѣ, коли се стало ся въ Трiестѣ въ *одномъ* радномъ. Словѣнцямъ лѣпше въ Австрiи, бо мають противъ себе ирриденту италійску. Польскій міністры и польскій журналісты въ Reichswehr можуть навѣть удавати пріятелѣвъ Славянъ, звѣстно: нѣчо не коштуе. Reichswehr пытае: „Въ котро́мъ турецко́мъ пашалику стала ся така неимовѣрна а правдива исторія? Чи може въ Чорногорѣ, Сербіи або Болгарiи, котрій, вже давно выпередивши Турко́въ, все-таки зараджують иногдѣ проявы давного варварства [?!]“. А сей панъ Наберѓой по́слѣ ся слово́въ о „keineswegs unsympatische Persönlichkeit“, довгій часы послухавъ у Вѣдни и „ist niemals irgendwie agressiv aufgetretten“... „Але — каже сей дневникъ — слі́дбы во́нъ бувъ навѣть словѣньскимъ Вінкельрідомъ, то за-для того трiестиньска рада громадска ще не може мати права подоптати ногами законъ. [*Моцайте ка вуса тляхтичѣ стрыйскій! - Прим. кореспон.*] По́слѣ сен трiестиньскон системы нашъ цѣлый парляментаризмъ, цѣла выславлювана автономія не були бы варті и зломаного шеляга. По пр... бо́льшість своею ухвалою выкидае меншість, опо́слѣ можна вже ухвалити, чого душа забажае“... Оттакъ пишуть польскій репті́льній журналісты зъ Reichswehr. Вко́нци называють все те „herausforderndes und freches Benehmen“ [точнѣсенько такъ въ стрыйскій радѣ повѣтовій!], якого не стерпѣло бы навѣть італійске правительство въ — Абруццахъ. Громами кидае Reichswehr на голову намѣстника трiестиньского барона Ріна...льдіного, бо нѣхто иншій лише во́нъ выплекавъ такій прояви. Найблизша будучность принесе певно упадокъ сего пана, коли Баденѣвскій орґанъ такъ остро до него бере ся. Князеви Сапѓушкови въ Галичанѣ поводить ся далеко лѣпше. Ба навѣть каже Reichswehr „пощечина дана пану Наберѓоѣви поцѣлила цѣлу австрійску державу“, а тій „Italianissimi мусять вко́нци почути, що и австрійска добродушність мае свои границѣ...“

Господи! Якій они щаславі, тій Словѣнцѣ!

*

У Вѣдни основало ся нове научне предприемство „Уранія“, на взо́ръ такон-жь „Уранiи“ въ Берлинѣ. Цѣль сен спо́лки незвычайно гарна. Черезъ сценічні выставы, популярні выклады и експеріменты мае она популярнізувати науки природничі и найновѣшій добутки техніки. На-разъ мають во́дбувати ся пополудневі театральні выставы въ „Deutsches Volkstheater“; опо́слѣ зъ сен примітивнон сильно популярнои науки вывяже ся наука систематична, а ще дальше сама публика буде експеріментами переводити теорію въ дѣйстність.

Вчера по полудни во́дбула ся перша выстава въ „Deutsches Volkstheater“. Театръ бувъ выпроданый до послѣдного мѣсця; на бо́льшість видцѣвъ складала ся молодѣжь шко́льна и робо́тнича. Якъ безсмертный Юлій Верне зробивъ першій крокъ до популяризації науки въ формѣ приступнои літературы, звычайнѣськихъ оповѣдань, такъ „Уранія“ розпочала свою роботу во́дъ выставъ театральныхъ. На першій разъ пишовъ выкладъ: „Ein Ausflug nach dem Monde“. Коли по́дносилась занавѣса, показавъ ся видцямъ цѣкавый образъ. На сценѣ комната ученого астронома зъ глобами, далековидами, секстантами, лѣхтарнями и т. д. Артистъ Вайссе лѣворучь за пультітомъ представляе професора и обясне зъявища природы, котрій представленій въ заднѣй половинѣ сцены. Выстава дѣлить ся на 3 акты, а 12 сценъ. Перша сцена зъ высоти 5.000 миль по-надъ землею представляе намъ те затьмѣне сонця, якъ оно выглядало 19-ого серпня 1887 р. въ околиці Берлина. Нюансы свѣтла переходять знаменито зъ одно́ въ другу. Дальше мы вже въ горѣ 25.000 миль по-надъ землею, въ четвертій сценѣ ще лишь 1.000 миль во́дъ мѣсяця, сцена представляе въ перспективѣ горы на мѣсяци, сконструованій по́слѣ дослѣдо́въ науки. Въ дванацатій сценѣ повертаемо на землю, по́слѣ бурѣ и спадання метеоро́въ проясняе ся небо, а сцена представляе тиху погідну нічь; картина очевидно о много гарнѣйша, якъ колись въ нашій „Зорѣ“ образокъ зъ по́дписомъ „Украиньска нічь“... Текстъ до выставы написавъ берлиньскій журналістъ д-ръ Маеръ, а у Вѣдни повстало се научне предприняте на акціяхъ головно заходомъ славно-звѣстного ґеольоґа проф. Зіса. *Й. П.*

Складъ новои палаты послово́въ.

Выборы покінчені; всѣ 425 члены новои палаты послово́въ вже выбранѣ. По́слѣ сторонництвъ дѣлять ся ново выбранѣ послы такъ:

Нѣмецкій клерикалы числять 41 членово́въ. Выбранѣ они въ провінціяхъ альпейскихъ по найбо́льшій части въ курін сѣльскій и мѣскій; рівножь бо́льша посѣлість горѣшнои Австрін доставила тій ґрупѣ ко́лькохъ членово́въ. Въ складъ сего сторонництва входять мѣжь иншими послы: Бавмґартнеръ, Діпавлі, Ебенгохъ, д-ръ Фалькенгайнъ, Катрайнъ, Турнеръ, Трайнфельсъ, Цалінґеръ.

Антісеміты або хрістіяньскій соціялы числять 28 членово́въ. Выйшли они зъ выбору у Вѣдни и зъ 5. та 4. курій долѣшнои Австрін. Замѣтнѣйшій мѣжь ними: Ґесманъ, Ал. Ліхтенштайнъ, Люеґеръ, Патай, Шайхеръ, Шлезінґеръ, Шнайдеръ, Штайнеръ, бурмістръ Вѣдня Штробахъ, Вельгані.

Нѣмецка партія людова (Deutsche Volkspartei) числить 38 членово́въ. Выбранѣ переважно курією мѣстъ въ Каринтіи, Краинѣ, обохъ Австріяхъ, Моравѣ. Замѣтнѣйшій: Байрайтеръ, Павло Гофманъ, Кайзеръ, Кіндерманъ, Праде, Штайнвендеръ.

Молодо Чехи числять 62 членово́въ, наколи вчислимо мѣжь нихъ 1 радикала и 1 аґрарыста. До клюбу ческого не всѣ во́йдуть, такъ що буде ко́лькохъ послово́въ „дикихъ“. Замѣтнѣйшій: два Адамки Ґуставъ и Кароль, Бжезновскій, Брзорадъ, Дикъ, Енґель, Ґреґеръ, Герольдъ, Кафтанъ, Кайцль, Яида, Крамаржъ, Пацакъ, Сляма, Страньскій, Ваштый, Зачекъ. — На боцѣ стоить одинъ Чехъ клерикалъ Антонъ Стоя, выбраный въ 5. курій зъ угорского Градца.

Коло польске числить 59 членово́въ разомъ зъ посломъ шлескимъ кс. Свежимъ. — Кро́мъ того маемо ще 9 послово́въ-Поляко́въ, а то 3 зъ сторонництва людового и 6 стоялово́цѣвъ. Наколи послы людовцѣ вступлять до кола, буде оно числити 62 членово́въ. Стоялово́цѣ не вступлять до кола.

Русино́въ засяде въ палатѣ 11, а дѣлять ся они: 3 независимі (Танячкевичъ, Окуневскій, Яросевичъ), 6 польско-правительственныхъ (Барвѣньскій, Вахнянинъ, Гробельскій, Каратнацкій, Мандичевскій, Охримовичъ) и 2 Русины буковиньскій (правительственній): Винницкій и Волянъ.

Словѣнцѣ числять 16 членово́въ. Належать до нихъ мѣжь иншими: Альфредъ Коронінї, Ферявчицъ, Грегорецъ, Грегорчицъ, Повше, Робицъ, Спинчицъ, Шукле, Сустершецъ.

Хорватово́въ засѣдае 11; мѣжь ними: Бянкині, Борчицъ, Булатъ, Клянцъ, Ляґіня, Періцъ, Супукъ.

Сербо́въ 2: Болянъ и Квекевицъ.

Ігалянцѣвъ буде въ палатѣ 19 а дѣлять ся они на: клерикало́въ 5 (якъ Бацанелля и Сальвадорі) та ліберало́въ 14 (якъ Бертолі, Кампі, Чіяні, Мальфатті, Ріцці).

Румуны числять 6 членово́въ: Гормузакі, Лупулъ, Поповічі, Василько, Цурканъ и Вірмено-Полякъ Стефановичъ.

Соціял-демократы числять 14 членово́въ: Бернеръ Цівґръ, Дашиньскій, Ганіхъ, Гибешъ, Кіневетеръ, Козакевичъ, Ресель, Ріґеръ, Шрамель, Штайнеръ. Феркавоѣ, Вратни, Целеръ.

Заступники бо́льшои посѣлости числять разомъ 52 членово́въ, а дѣлять ся они: на февдало́въ, 21 членово́въ (якъ Белькреді, Хотекъ, Чернінъ, Деймъ, Фридріхъ Шварценберґъ, Сильва Тарука, Відерперґъ), — на 3 членово́въ партіи центра: Бальтаці, Берхтольдъ, Веттеръ (всѣ три зъ Моравы), — и на вѣрноконституційныхъ, 28 членово́въ (якъ Атемсъ, Аверсперґъ, Бернрайтеръ, Дубски, Кільмансеґъ, Москонъ, Штірґъ, Зедвіцъ).

Нѣмецко-ліберальне сторонництво числить теперь 49 членово́въ. Замѣтнѣйшій мѣжь посланими того сторонництва: Авершіцъ, Бендель, Демель, Фурнієръ, Функе, Газе, Копъ, Менґеръ, Носке, Перґельтъ, Промберъ, Русъ, Шікеръ, Штайнеръ, Врабецъ.

Одинъ соціяльный політикъ д-ръ Фердинанъ Кронаветеръ.

Партія Шенерера числить 5 членово́въ: Иро, Кіттель, Шенереръ, Тіркъ, Вольфъ.

Для порівнання змінъ, якій зайшли въ поодинокихъ сторонництвахъ, може послужити отся табелька:

	Поне една каденція	Теперѣшный станъ	зыскъ + страта —
Нѣм. клерикалы	26	41	+15
Антісеміты	10	28	+18
Нѣм. партія люд.	17	39	+22
Коло польске	55	59	+ 4
Людовцѣ	—	3	+ 3
Стояловцѣ	—	6	+ 6
Русины	8	11	+ 3
Молодо-Чехи	47	60	+13
Ческій радикалы	—	1	+ 1
Ческій клерикалы	—	1	+ 1
Словѣнцѣ	16	16	—
Хорваты	7	11	+ 4
Сербы	1	2	+ 1
Румуны	5	6	+ 1
Італ. клер.	2	5	+ 3
Італ. лібер.	11	14	+ 3
Февдалы	22	21	— 1
Партія центра	6	3	— 3
Вѣрно констит. .	105	28)	—28
Ліберали .		49)	
Соц. політики	1	1	—
Соціялъ демократы	1	14	+13
Партія Шенерера	2	5	+ 3
Опорож. мандато́въ	11	—	—
	353	425	+72

Переглядъ політичный.

Про складъ бо́льшости въ новій радѣ державній такъ толкуе вѣденьскій дописуватель львовского Dziennik-a polsk-ого: При теперѣшнім станѣ рѣчей бо́льшість парляментарна може складати ся лише зъ отсихъ ґрупъ: зъ польского кола (59 послово́въ), лѣвого центра (нѣмецкихъ ліберало́въ безъ ческихъ Нѣмцѣвъ, около 50 послово́въ), молодоческихъ послово́въ и ческои бо́льшои посѣлости разомъ около 80), Словѣнцѣвъ зъ иншими останками клюбу Гогенварта и католицко консервативнои фракціи (около 35) и зъ Русино́въ фракціи Барвѣньского (6 членово́въ). Розумѣе ся само собою, що до тои бо́льшости въ деякихъ разахъ могуть прилучити ся або католицкій людовцѣ або ческій Нѣмцѣ. Що-до сихъ послѣдныхъ, то дуже богато залежить во́дъ ожиданого розпорядженя въ справѣ урядового языка въ Чехахъ, котре однако, якъ зачувати, не выйде ще сими днями и, може бути, окремо буде выдане для Чехъ а окремо для Моравы. Взагалѣ справа ческо-нѣмецкои угоды о сто́лько лѣпше теперь стоить, що по́слѣ побѣды клерикало́въ въ альпейскихъ краяхъ такъ Нѣмцѣ якъ и Чехи по́знають конечность станути до спо́льнои оборони новотнои школы. Врешті нѣмецкій ліберали дуже добре знають теперь, що имъ изъ стороны правительства не грозить жадне небезпеченьство. Коли-жь они таки схотять по́ти въ опозицію для конкуренціи зъ нѣмецкими народовцями, то самі будуть винні своѣй загубѣ. Бо зъ однои стороны не выдержать конкуренціи зъ нѣмецкими народовцями, котрымъ фракція Шенерера буде ще додавала завзятя. Крайный нѣмецкій націоналізмъ не мае въ Австріи ґрунту, разъ що не грозить ему нѣяке небезпеченьство, а друге, що переважна бо́льшість Нѣмцѣвъ недалеко по́де въ то́мъ напрямѣ и заразъ заверне ся, скоро зайде тамъ, де ей повитае прускій орелъ, поставленый на чолѣ Шенерерівского орґану. Якъ що-до складу парляментарнои бо́льшости, такъ само и комбінаціи що-до змінъ въ міністерствѣ не мають по́дставы. О тыхъ змінахъ при теперѣшнім станѣ рѣчей и мовы нема.

——

Въ Россіи на черзѣ теперь реформа громадска. Послѣдній голодній роки выказали хибність теперѣшнои орґанізаціи громадскои, а россійскій міністеръ справъ внутрѣшныхъ Горемикинъ загадавъ перевести реформу громадъ, и то не лише при помочи правительственныхъ орґано́въ, але во́нъ взывае всѣхъ письменнико́въ, дневникарѣвъ, ученыхъ и взагалѣ всѣхъ, котрымъ залежить на добрѣ селянъ, щобы свобо́дно высказували свои гадки и пересылали ихъ міністерству. Дотычне розпорядженя міністерства оголошено въ „Правительственно́мъ Вѣстнику“. Россійскій дневники дуже радо витають той во́дклик міністерства до загальнои опінін и добачують въ нѣмъ доказъ, що правительство гадае на правду взяти ся до реформы не по́слѣ рецепты покійного ґр. Толстого.

——

Въ справѣ кретеньскій пише одинъ нѣмецкій дневникъ нѣбы на по́дставѣ высказу одного высоко поставленого Грека, що полковникъ Васосъ буде зъ своимъ войскомъ держати ся до крайности. Во́нъ мае живности и амуніціи на пять мѣсяцѣвъ. Греція приготовлена навѣть на блокаду грецкихъ пристаней. А зъ Канеѣ доносять до Кольоньскои ґазеты, що Кретенцѣ повстануть противъ сторонныхъ залогъ, скоро бы тій пустили ся лише въ середину краю або станули по сторонѣ магомеданцѣвъ. Теперѣшне обсадженя берего́въ не веде нѣ до чо́го; щобы щось вдѣяти, на те треба бы 20.000 войска. А на таку жертву не здобудуть ся державы.

Зъ Лондону пишуть, що царица-вдова мала листовно упевнити свого брата, грецкого короля, що анѣ ему анѣ Греція нѣчого не стане ся. Удержують ся поголоски, що султанъ самъ во́ддасть Греціи задачу втихомиреня Креты, а король тогдѣ занменуе кн. Юрія комісаремъ для острова. Россія мае на те тайно згоджувати ся. Царь мавъ королеви переслати 50.000 рублѣвъ для кретеньскихъ утѣкачѣвъ.

НОВИНКИ.

— Затвержденє выбору. Цѣсарь затвердивъ выбо́ръ властителя до́бръ, ґр. Франц. Потулицкого зъ Глинянъ на маршалка и властителя до́бръ, Ром. Выбрановского зъ Ушковичъ на віцемаршалка рады повѣтовои въ Перемышлянахъ.

— Новій члены палаты панóвъ. Цѣсарь именувавъ 18 новыхъ членово́въ палаты панóвъ, а то: гофрата д-ра Бера, ґр. Мечислава Борковского, бар. Хлюмецкого, ґр. Франца Коронінього, професора вѣденьского університету д-ра Ґрінґута, ґр. Гогенварта, великого майстра ордена хрестоносцѣвъ (Kreuzherren-Orden) Венцля Горака, бувшого міністра справъ заграничныхъ ґр. Кальнокого, банкира и промисловця Артура Круппа, ґр. Кінбурґа, бар. Лібіґа, великого гофмайстра кн. Ліхтенштайна, президента суду бар. Милюса, шефа секційного бар. Нібавера, професора вѣденьского університету д-ра Пфафа, проводиря старо-Чехо́въ д-ра Ріґера, бар. Шаршміда и бувшого міністра Филипа Залеского. Нѣмецкій ґазеты, подаючи біоґрафіи ново-именованыхъ членово́въ палаты панóвъ, розповѣдають про ґр. Борковского ось що: Въ часѣ гостины цѣсаря у Львовѣ по́дчасъ выставы краевои ґр. Борковскій не принявъ запросинъ на дворскій обѣдъ, устроеный въ честь уродинъ царскихъ. Коли та вѣсть розбійшла ся у Львовѣ, устроено малу демонстрацію, складаючи въ палатѣ ґрафа сотки картъ візитовыхъ на заяву признання за такъ патріотичный поступокъ. Тымчасомъ показало ся, що вѣсть безосновна, бо ґр. Борковскій не мавъ намѣру бавити ся въ якунебудь демонстрацію політичну.

— Остро беруть ся! Онодгы д-ръ К. Леваковскій и проф. Ґерманъ одержали такій во́звання: „Взывае ся Васъ на день 27-го марта 1897 о год. 10-ій передъ полуднемъ до судового будынку на II. поверхъ, ч. бюра 46, а то въ цѣли переслуханя въ наслѣдокъ обжалованя о злочинъ публичного насильства зъ §. 65. зак. карн. черезъ публичного жалобника ц. к. державну прокураторію. Въ разѣ неставленя будете доставленій ц. к. судомъ. Ц. к. окружный судъ. Перемышль, 21-го марта 1897. Ц. к. слѣдчій судя д-ръ Жебрацкій.“ Згадане публичне насильство мало бути сповнене на передвыборчихъ зборахъ въ Городку.

— Проводиръ послово́въ-стоялово́цѣвъ въ парляментѣ, кс. Андрѣй Шпондеръ, е засуспендованый краковскимъ епископомъ Пузиною a divinis. Въ ґазетахъ краковскихъ оповѣщено два письма епископскои консисторіи краковскои, зъ котрыхъ одно зъ даты 23 лютого с. р. взывае кс. Шпондра залишити всяку акцію въ справѣ своеи кандидатуры на посла до рады державнои, а друге зъ дня 12 марта с. р. во́дкликуе кс. Шпондра зъ посады сотрудника въ Забежовѣ та суспендуе его во́дъ во́дправы Службы Божои и выконуваня всякихъ функцій церковныхъ. — Онодгы въ Маковѣ явили ся у кс. Шпондра численій депутаціи, щобы зложити ему желаня зъ нагоды выбору. До депутаціи селянъ мавъ кс. Шпондеръ такъ промовити: „Называно васъ доси темною масою, бо во́двертано во́дъ васъ свѣтло свободы и просвѣты. Старайтесь теперь сполучеными силами выбороти собѣ всѣ приналежні вамъ права, щобы стати на рі́вни зъ тою свѣтлою масою образованыхъ панóвъ.“ Жидо́вскій депутаціи мавъ кс. Шпондеръ заявити, що не буде по́дпирати антісемітизму, бо во́нъ знае лишь честныхъ и нечестныхъ людей та завсѣгды стане въ оборонѣ честныхъ. Вечеромъ устроено похо́дъ зъ смолоскипами и илюмінацію а при во́дъѣздѣ кс. Шпондра проводила его бандерія селянъ на коняхъ.

— Зелѣзниця передъ судомъ. Неправильности й неточности въ руху італійскихъ зелѣзничихъ по́ездо́въ, головно на шляху Піза-Римъ знанѣ навѣть по-за границями Італіи. Они й були причиною незвычайного процесу, якій во́дбувъ ся сими днями въ Римѣ. Ко́лька осо́бъ, покривджены въ наслѣдокъ опізненя по́ездо́въ, обжаловало передъ тамошнымъ судомъ ґенерального директора середземно-морскои зелѣзницѣ, командора Масса, а преторъ засудивъ его на заплачене 666 лірóвъ кары и зворотъ ко́штóвъ пр цесу. Въ нашій Галичанѣ засудъ римского претора выпавъ бы певно умѣркованѣйшій..

Посмертнй — ∓ — оповѣстки.

— Леонарда зъ Лукасевичѣвъ Авдиковска, вдова по о. Аполлонію, бувшбмъ пароху Товстенького упокоила ся по коротковй слабости 18-ого марта с. р. въ Гадинковцяхъ въ 67 роцѣ житя. Була се женщина великихъ честнотъ, правдиво христіяньского житя и щира Русинка. Рускими справами интересувалась до послѣднихъ днѣвъ свого житя, якъ рѣдко котра женщина ви поколѣня. Лишила у всѣхъ, хто ю знавъ, глубокій жаль по собѣ. В. ѣ. п.!

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— Вбдзначене. Цѣсарь надѣливъ Василя Павлишака, народного учителя въ Заболотовѣ, срѣбнымъ хрестомъ заслуги. — Директоръ народнои школы у Львовѣ Францъ Шпетманьскій дбставъ золотый хрестъ заслуги.

— Именованя. Цѣсарь именувавъ Адольфа Суммеръ-Брассона президентомъ высшого суду краєвого въ Краковѣ. Президентъ окружного суду въ Тарновѣ Стан. Долиньскій збставъ радникомъ двору. — Скарбовыми секретарями именованѣ: Ап. Тарнавскій, Володимиръ Дорожевскій, Казим. Лозиньскій, Мавр. Герцеръ, д-ръ Тад. Геппе и Казим. Бесядзкій. Старшими комісарями скарбовыми именованѣ: Іос. Бабиньскій, Мих. Велецкій, Чеславъ Лібревскій, Ант. Біръ, Ант. Таґель, Титъ Тіцъ, Ісаакъ Гершдерферъ, Рудольфъ Поллякъ, Людв. Баньковскій, Игнатій Петершь, Євг. Команъ и Богданъ Исаковичь, — всѣ въ львбвскбмъ окрузѣ скарбовои дирекціи.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На Товариство „Русланъ“ жертвували Р. Т.: о. Несторъ Дмитрбвъ зъ Mt. Carmel въ Америцѣ 25 зр.; п. Ольга Барвѣньска зб складки дѣтей выказанои въ „Дзвбнку“ 25 зр.; Хв. Товариство „Народна Торговля“ 20 зр.; Хв. Клюбъ Русинокъ половину чистого доходу зъ св.-Миколаѣвскихъ вечерниць 14 зр. 52 кр.; п. О. Барвѣньска прихбдъ зъ фантовои льотеріи 12 зр. 65 кр.; п. Иларій Еліясевичь начальникъ сторожи огневои у Львовѣ 6 зр.; п. О Макарушка проф. ґімн. 6 зр.; о. Гр. Дякбвъ зъ Романова [зъ призначенемъ на мундурки вбдъ себе и зб складки въ котрбй брали удѣлъ Вп. Іосифъ Ковальскій управитель школы, Иванна Косцельникъ учителька въ Романовѣ, Игнатъ Крижановскій управитель школы въ Могильници] 5 зр. 50 кр.; — по 5 зр.: Вп. оо.: сов. А. Тороньскій зб Львова и Іосифъ Шуховскій зъ Братковець; Вп. пп. Лефкій; В. Струтиньскій радникъ суду кр. въ Сараєвѣ, В. Шухевичь проф. шк. реальнои и В. Бойко урядникъ зелѣзницѣ; — по 4 зр.: Вп. п. М. Любовичь емер. директоръ урядбвъ помбчничихъ у Львовѣ и о. Дмитро Романовскій катихитъ въ Калуши вбдъ себе и зб складки на вечерницяхъ мѣщаньскихъ; Вп. п. Г. Семенюкъ зъ Банялюки 3 зр. 50 кр.; п. Ант. Серафинъ зъ Калуша 3 зр. 40 кр.; — по 3 зр.: Вп. пп. Романъ Алексевичь судья въ Щирци. Юр. Гаджаро скій зъ Войнилова; д-ръ М. Косъ лѣкарь полковый въ Беловарѣ 2 зр. 50 кр.; Филар. Грабовеньскій складку замѣсть вѣнця на домовину бл. п. Викт. Ґраба 2 зр. 54 кр.; о. І. Фицаловичь зъ Швейкова 2 зр. 30 кр.; — по 2 зр.: Вп. оо. крил. Бѣлиньскій у Львовѣ, Цегельскій зъ Подусова; п. Ольга Барвѣньска, пп. Сѣчиньскій зъ Гвозда, К Подляшецкій судья пов. въ Камѣнцѣ струм., І. Мишкевичь стар. комісарь скарбу зъ Вадовиць; о. Ол. Ротко въ Девятникахъ 1 зр. 20 кр.; — по 1 зр.: Вп. оо. Єр. Алексевичь парохъ Зарудя, А. Туркевичь зъ Оришковець, Ал. Стефановичь катих. сем. учит., Дудровичь зъ Таврова, Е. Чубатый зъ Милятина, Мих. Форись зъ Волѣ гологбрскои, о. Ваньо префектъ сем. дух., Євг. Омеляньскій, Вп. панѣ: Ольга Калиньска зъ Урича, І. Паньковска, М. Грушевска и Варв. Лѣтиньска зб Львова, Марія Герасимовичева зъ Камѣнки струм.; Гр. Грозикъ капітанъ въ Краковѣ; Атан. Скобельскій судья въ Балигородѣ проф. Ив. Верхратскій, д-ръ Вол. Шараневичь, Іоахимъ Гринякъ, д-ръ Кость Левицкій, проф. Юл. Медвецкій, В. Нагбрный и п. Хойнацкій зб Львова; вкбнци Вп. пп. В. Левкевичь 80 кр.; П. Мицьковскій зъ Чернокбнцѣвъ и А Крохмалюкъ зб Львова по 50 кр. — Щедрымъ Добродѣямъ и Опѣкунамъ убогои молодежи складає за тѣ жертвы сердечну подяку выдѣлъ „Руслана“, поручаючи и на дальше ласкавбй опѣцѣ Вп. Патріотбвъ и Патріотокъ се товариство, що старає ся прийти въ помбчь бѣднымъ але пильнымъ ученикамъ рускои ґімназіи у Львовѣ.

— Въ имени товариства ґімнастичного „Сокбл“ у Львовѣ складаємо симъ — зъ нагоды вечерка зъ танцями устроєного товариствомъ дня 7 н. ст. лютого с. р. — прилюдну сердечну подяку: Вп. Совѣтови управляючому института „Народный Дбмъ“ за безплатне вбдступленє великои салѣ, выдѣлови руского касина за безплатне вбдступленє комнатъ, дд. Крижановскому и Данилюкови за веденє танцѣвъ и всѣмъ гостямъ. — Наддатки зложили: Вп. Н. Н. К. зб Зл. 13 коронъ, П. зб Львова 2 короны, М. 8 коронъ; другъ Мончаловскій Осипъ 3 короны, Харкевичь Едвардъ 2 короны, Марковъ Осипъ 1 корону. — На будову власного дому зложили: Вп. Василь Бойко емеритованый урядникъ зб Львова 20 коронъ, други: Доринъ Михаилъ 20 коронъ [збранй на книжку юкстову], Хойнацкій Антбнъ 6 коронъ 88 грошѣвъ [збранй на книжку юкстову], д ръ Кулачковскій Ярославъ 2 короны, Паньковскій Кость 1 корону. — На цѣли товариства жертвували: Вп. о. Сабатъ парохъ зъ Рѣчки 4 короны, другъ Онишко Антбнъ 4 короны. — На прапоръ жертвувавъ другъ Хойнацкій Антбнъ 1 корону. — Спаси Ббгъ! — За товариство *В. Нагбрный* голова, *Володимиръ Лаврбвскій* справникъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Канеа 26 марта. Вчера австрійскій торпедовець переловивъ два грецкй судна, зъ котрыхъ одно везло на Крету добровольцѣвъ, а друге амуніцію.

Лондонъ 26 марта. Якъ довѣдує ся Standard зъ Цаґороду, донесъ губернаторъ турецкій зъ Ерзеруму, що вбйско россійске громадить ся на турецкбй граници въ Карсѣ. Россійскій конзуль на запытане вбдповѣвъ, що се дѣє ся для охороны передъ чумою.

Цаґородъ 26 марта. Порта выслала два баталіоны до Токату; але тымъ часомъ наставъ тамъ вже спокбй, якъ доносить телеґрафічно тамошный губернаторъ.

Надбслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвбнкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. I.

ЛИПІЕ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12 дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Ножка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мови реставрації, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выббръ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 4—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народнбй мовѣ, великій, обймаючій 640 сторбнъ друку, найновѣйшій зб всѣхъ такихъ Молитвенникбвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: I) Молитвы щоденнй ранній и вечѣрнй. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечернѣ, б) зъ Повечерниць малои, в) зъ Повечерниць великои. г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рбжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскй, б) Богородичнй, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполученй зъ вбдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Пєуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичнй и прокимены а) недѣльнй, б) щоденнй, в) на празникъ Господскй, Богородичнй и Святыхъ, г) на деякй потребы. XI.) Коляды и иншй пѣсни церковнй. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дбстати можна въ канцеляріи тов. „Просвѣта“ Ринокъ ч. 10, въ книгарни Ставропігійскбй и въ переплетничбмъ заведеню М. Спожарского по такихъ цѣнахъ:

1) Молитвенникъ брошурованый	—	зр. 70 кр.
2) оправленый на-пбвъ въ полотно зъ одвѣтными вбдтисками	—	„ 90 „
3) оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вбдтисками	1	„ 30 „
4) оправленый якъ пбдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегбвъ	1	„ 30 „
5) оправленй на-пбвъ въ шкбру зъ золоченями и вбдтисками	1	„ 10 „
6) оправленый цѣло въ шкбру зъ золоченями и вбдтисками	1	„ 60 „
7) оправленый якъ пбдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегбвъ	1	„ 80 „

Замовляючи поодиноко Молитвенники зволять присылати на оплату почты 20 кр.

Александеръ Царевичь

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янбвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнбй практицѣ въ краю и за границею приймає вбдъ кількохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячій працѣ, а именно: малює церковнй образы до иконостасбвъ и престолбвъ; приймає рѣзьбарскй роботы пбсля власныхъ плянбвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крбмъ того выготовляє портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пбднимаючи ся всѣхъ роббть по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальній письма, має вбнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 105 - ?

Знана вбдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікербвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникбвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старй польскй сильній горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краєвй спеціялы якъ: Народбвка, Dziennik, Szczutek, Карпатбвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренбвка и т. н. горѣвки упривілеєваній и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жередо въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вбльного вбдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкбдный, бо не выроблюваный зъ есенцій оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнбмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 317—?

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пбвн.-Америка
Австралія

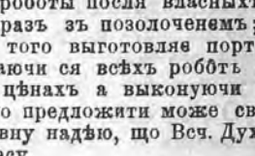

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевбзъ пасажирбвъ и товарбвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Арґентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пбвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаване зелѣзничихъ білетбвъ на зелѣзницѣ пбвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ моваxъ удѣляє выключно ґенеральна аґентура. 87 4—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

МѢХИ ковальскй, выробу краевого, знаменитй. по зр. 30·— и 35·—, шнайдизы, шрубштаки, ковала молоты и т. п.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Хто бы хотѣвъ купити 54 мірбвъ поля зъ добрыми забудованями за цѣну 7000 зр., або вынаймити ту саму реальность на три роки за 350 зр. рбчно, зволить зголосити ся до мѣсяця по близшій информаціи до Ивана Михайловича въ Горожанцѣ, почта въ мѣсци. 100 1—1

Шукаю женщины до заряду дому.

И. Вахнянинъ, пароxъ въ Свиняvѣ коло Ярославя. 97 2—3

Новый фаетонъ крытый

есть до спроданя по дуже приступнбй цѣнѣ въ Стрыю: *І. МАЗЯКЪ*, майстеръ ковальскій. 46 9—10

БОТАНІКА

на вищі кляси шкіл середнix. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на нищі кляси шкіл середнix. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразбвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Виданя ті може дістати в книгарні Ставропигийс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачує автор.

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пбдгбрцяхъ п. Стрый

припоручає

насѣня ячменѣвъ, вовсѣвъ, бараболь;

деревця овочевй;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дрббъ расовый.

Цѣнники на жадане gratis и franco.

61 10—15

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

Подяка.

Тяжкій і непереболимій удар постиг нашу опечалену родину: покликав Бог до Себе нашу незабутну Маму, Бабку і Прабабку Леонарду з Лукасевичій Авдиковску. В тім горю великім було нам єдиною розрадою співчутє, яке знайшли-сьмо у всіх, хто знав і цінив Покійницю. Дякуємо їм за те, особливо-ж п-ї Сїмовичевій за великодушну поміч, яку несла Покійній в остатних хвилях єї життя а пані Туркевичевій, жені пароха з Орішковець, за слова потіхи, котрими розраджувала нас опечалених. Складаємо також щиру подяку Вир. ОО. Гордіевскому зі Шманьковець, Туркевичеви з Орішковець, Познаньскому з Товстенького, Шанковскому з Копичинець, Білиньскому з Коцюбинець і кс. Дзюржиньскому з Жабинець за ласкавий супровід похорону а Вир. о. Гордіевскому з осібна за трогаючі слова надгробні. Дякуємо і дальшій Родині, котра приспішила віддати послїдну прислугу Покійниці а нас потішити в глубокім смутку. Врешті сердечне спаси-Біг місцевому гадиньковецкому Братству церковному, чч. Співакам і Громадянам, котрі будь численною участю, будь трудом возвеличили сумний обхід похоронний.

Антонія Глібовицка, Климентина Лисинецка, Емілія Шушковицка, Марія Соневицка — доньки; Константин Глібовицкий, Емануил Лисинецкий, Климентий Соневицкий — зятї; внуки і правнуки. 101 1—1

Розклад їзди поїздів зелїзничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву			
„	8	Стрия і Лавочного	мішаний	9.05	Янова
„	8.07	Підволочиск і Бродів	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
мішаний	1.35	Янова	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	2.01	Сучави і Черновець	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.40	Підволочиск і Бродів	особовий	2.45	Черновець і Сучави
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
„	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом	мішаний	3	Янова
			особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 годин вечером до 5 годин 59 мінут рано.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 61 Львовъ, Субота 15 (27 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских свят) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць 1 зр.	35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесенія приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Зъ рады державной.

Вѣдъ двохъ днѣвъ чимъ разъ бѣльше послѣвъ вештае ся по коридорахъ будынку парляментарного. Заходять до канцелярій парляментарнои по легітімаціи, розвѣдують ся и выбирають собѣ мѣсця въ сали, информують ся, а що найважнѣйше старають ся бодай провізорично зоріентуватись передъ вступленемъ въ пороги парляменту.

Мѣсця въ сали ще не розѣбранѣ. Поѣбчь антісемітѣвъ, що засѣдають на крайнѣй лѣвици, найде ся мѣсце для 14 послѣвъ соціялістѣвъ. Є вамѣръ, примѣстити коло соціялістѣвъ и прочихъ опозиціоністѣвъ, передовсѣмъ стояловцѣвъ, щобы въ потребѣ могли сейчасъ поинформувати ся мѣжь собою.

Перше засѣдане палаты, нинѣ въ суботу, буде тревати дуже коротко. Имовѣрно отворить засѣдане найстаршій вѣкомъ посолъ Пецъ, опѣсля наступить складане приречень посольскихъ и розьлосоване послѣвъ на секціи задля верифікаціи выборѣвъ. Уконституоване палаты наступить ажь по промовѣ престольнѣй, котру выголосить цѣсарь въ понедѣлокъ.

Престольна промова мае дати запевнене, що загранична політика монархіи и ей вѣдносины до прочихъ державъ не будять нѣякои обавы, — а вѣдтакъ мае мѣстити довшій устутъ про соймы и автономію краѣвъ, заповѣсть цѣлый рядъ соціяльно-політичныхъ реформъ та зазначить, що переведене австрійско-угорскои угоды є конечне.

Зъ послѣвъ найскорше явили ся у Вѣдни нѣмецкѣ и ческѣ послы зъ Чехіи. Прибули онѣ на конференціи угодовѣ при интервенціи правительства. Зѣ стороны нѣмецкои взяли участь: д-ръ Шлезінґеръ, Ліпертъ, д-ръ Шікеръ и д-ръ Функе, зѣ стороны ческои: д-ръ Енґель, д-ръ Кайцль, д-ръ Крамаржь и д-ръ Пацакъ, а зѣ стороны правительства міністры: ґр. Бадені, Бѣлиньскій, Ґавчь и Ґляйспахъ. Головнымъ предметомъ дискусіи було заповѣджене розпоряджене языкове для Чехіи. Конференція не довела до позитивного результату. *Politik* доносить, що оголошене згаданого розпоряджена не наступилъ за-для протесту, якій пѣднесли на тѣй конференціи Нѣмцѣ, а вслѣдно его вѣдрочено въ наслѣдокъ розбитя пробъ угодовыхъ. Нѣмецкѣ послы зазначили, що постуляты ческихъ послѣвъ неможливѣ до принятя и коли бы выдано розпоряджене языкове, то репрезентанты нѣмецкого народу въ Чехіи не могли бы брати дальшои участи въ нарадахъ сойму ческого. Коли жь ческѣ послы обставали на конференціи при своихъ постулятахъ, а посередництво правительства не повело ся, то й проба угодова симъ разомъ не дописала. Мабуть правительство ще разъ попробуе скликати конференцію за-для выровнаня рѣзницъ поглядѣвъ обохъ сторѣнъ. — Згадане розпоряджене языкове — пѣсля *Bohemi* и — мае бути выдане для Чехіи и Моравы. На Шлеску лишить ся все по давному. Нововступаючѣ урядники мають до шѣстьохъ лѣтъ вывчити ся по чески и зложити испытъ зъ ческои мовы. Въ околицяхъ нѣмецкихъ выстане одинъ урядникъ, знаючій по чески, въ кождѣмъ урядѣ. Вѣдъ 1. червня 1904 всѣ урядники при принятю до уряду будуть мусѣли выказати ся знанемъ ческои мовы. Переписка зъ высшими властями мае вѣдбуватися и дальше по нѣмецки.

Соціялъ-демократы на два днѣ передъ першимъ засѣданемъ вже вѣдбули наради партійнѣ при участи д-ра Адлера и Пернерсторфера. Клюбъ буде мати назву „соціялъ-демократичный союзъ“. Выбрано провізоричный зарядъ союза, до котрого входять послы: Дашиньскій, Бернеръ, Гибешь и Целеръ; сей зарядъ буде полагоджувати справы до кѣнца цвѣтня с. р.

Провізорична програма роботы послѣвъ соціялъ-демократичныхъ уложена — якъ доносить Arbeiter Ztg. — въ сей способѣ:

„Перше формальне внесене, яке поставлять соціялъ-демократы въ парляментѣ, порушить справу заведеня загального, рѣвного и безпосередного права голосованя. Дальше згоджено ся на се, що заступники роботничъ кѣвъ повиннѣ енергічно вѣдперти атакъ правительства вымѣреный противъ орґанізаціи службы зелѣзничои и въ тѣй цѣли мають поставити нагляче внесене на выборъ парляментарнои комісіи, котра бы розслѣдила, чи правительство мае причину и факты на законне умотивованя своихъ розпоряджень що-до розвязаня зелѣзничихъ орґанізацій.

Однакъ на чоло політичнои ситуаціи высуває ся справа що-ино переведеныхъ выборѣвъ. Зѣ всѣхъ сторѣнъ и майже зѣ всѣхъ краѣвъ коронныхъ донесено вже про обурюючѣ надужитя выборчѣ, а дальшѣ численнѣ справозданя заповѣджено надѣслати сими днями. Соціялъ-демократична фракція є тои гадки, що въ сѣй справѣ не выстане само оспорюване важности поодинокихъ выборѣвъ (хочь и се наступить въ многихъ случаяхъ), лишь треба засягнути до корѣня лиха, отже енергічно заатакувати політичну систему Баденѣвского махерства выборчого, бо се стоить въ звязи зъ поодинокими фактами надужить. Се зробити, уважають соціялъ-демократы своимъ найпершимъ обовязкомъ и длятого ухвалено выступити вже на першихъ засѣданяхъ зъ внесенемъ на поставленє президента міністрѣвъ и міністра справъ внутрѣшныхъ ґр. Баденього въстанъ обжалованя, бо вѣнъ при переведеню выборѣвъ до рады державнои безпосередно и посередно черезъ пѣдчиненѣ собѣ власти якъ такожь дѣланемъ и занедбанемъ тяжко нарушивъ законъ. Розумѣе ся, що при тѣй ухвалѣ треба було увзгляднити обставину, що внесене на обжалованє міністра мусить бути пѣдписане сорокъ послами. Позаякъ правительство въ рѣвнѣй мѣрѣ старало ся оспорити мандаты всѣмъ опозиційнымъ сторонництвамъ тыми самыми противзаконными средствами, бо не лишь радикальнѣ (независимѣ) Русины и сторонники Стояловского, але навѣть польска партія людова на заходѣ, шенереріянцѣ на пѣвночи а радикальнѣ Італіянцѣ на полудни мають тѣ самѣ причины до жалобъ противъ правительства, якъ и соціялъ-демократы, — то можна надѣяти ся, що до внесеня соціялъ-демократѣвъ прилучить ся таке число послѣвъ, котре уможливить бодай поставити ту справу на порядокъ денный. На случай, коли бы прочимъ опозиційнымъ елементамъ не стало вѣдваги до сего одинокого вѣдповѣдного и ведучого до цѣли поведеня, то тогдѣ поставлено бы внесене на зложене парляментарнои комісіи для розслѣдженя подѣй выборчихъ.

Крѣмъ сихъ вельми актуальныхъ справъ обговорено систематичну акцію въ справѣ охороны роботничои. Ухвалено выготовити детайлічно проэктъ закона о охоронѣ роботникѣвъ, въ котрѣмъ найважнѣйшою точкою було бы скороченє дня робочого, заведене 8-годиннои працѣ деннои въ копальняхъ и унормоване законне справы гірничихъ инспекторѣвъ.“

Послы сторонництва христіяньско-соціяльного (антісеміты) уконституували ся, выбираючи Люеґера презесомъ, Ґесмана и Ліхтенштайна заступниками, а Верґанього и Аксмана секретарями. Ухвалено статуты свого клюбу и порѣшено повѣдомити прочій сторонництва, що антісеміты ставляють кандидатуру д-ра Патая на віцепрезідента палаты а Вайскірхнера на секретаря. Клюбъ сего сторонництва буде мати назву: „христіяньско-соціяльне сполученє“.

Нѣмецкѣ клерикалы и нѣмецка католицка партія людова злучили ся въ одинъ клюбъ, се значить, що давнѣ сецесіоністы въ клюбу Гогенварта получили ся на ново зъ фракцію клерикальною того-жь клюбу. Презесомъ клюбу выбраный бар. Діпавлі, а заступниками: Ебенгохъ, Карльонъ и Фухсъ.

Нѣмецке сторонництво людове (Deutsche Volkspartei) розглянуло ся въ ситуаціи, и о скѣлько можна догадувати ся, прихилить ся радше въ сторону шенеріерянцѣвъ якъ антісемітѣвъ. Шенереръ мавъ заявити, що прилучить свою фракцію до сторонництва, наколи зъ него будуть вылученѣ чотири послы, що мають зносины зъ христіяньскими соціялами. Провѣдъ сторонництва обнявъ бы Штайнвендеръ. Шенереръ взявъ тридневу вѣдпустку, щобы не бути присутнымъ при выголошеню престольнои промовы.

Члены давнои лѣвицѣ, що назвали ся теперь „нѣмецко-поступовымъ сторонництвомъ“ зѣйшли ся для уконституованя. Члены вѣрноконституційнои бѣльшои посѣлости, що давнѣйше належали до лѣвицѣ, не прибули на се засѣдане. Выбрано комісію, зложену зъ послѣвъ Мавтнера, Копа и Промбера, щобы порозумѣла ся зъ всѣми ліберальными фракціями нѣмецкими. Имовѣрно ческѣ Нѣмцѣ приступлять до клюбу, але вѣрноконституційна бѣльша посѣлость лишить ся на боцѣ.

Консервативнѣ послы бѣльшои посѣлости ческои, котрѣ належали до клюбу Гогенварта, утворять самостѣйный клюбъ, безъ выбору президіи, а лишь пѣдъ почетнымъ проводомъ ґр. Пальфіого.

Стояловцѣ мали вѣдбути передъ вѣдъ-

Промова В. В. Лесевича

на обѣдѣ Украинцѣвъ въ Петербурзѣ поминаючихъ память Тараса Шевченка дня 5 (17) марта с. р.

Вѣддаючи честь памяти Шевченка, мы попередъ усего вѣддаемо хвалу тому, котрый силою свого творчого таланту положивъ пѣдвалины до духового вѣдродженя украиньского самопѣзнаня и пѣднѣсъ украиньскій народный языкъ до значѣня орудя загально-людскои просвѣты.

Украиньскій народъ, маючи таке оруде та бажаючи приложити его до житя, мѣгъ бы непохитно ступати дорогою загально-людского поступу, безъ упину осущуючи заповѣтъ провозвѣстника того руху — „учитись, думати, читати, и чужого научатись й свого не цуратись“. До участа въ переведеню тои можности въ дѣйстнѣсть жите закликае всю украиньску интеліґенцію, вповнѣ готову стати для свого народу тымъ „апостоломъ правды и науки“, котрого появу такъ горячо бажавъ увидѣти нашъ незабутный и славный поетъ, що самъ бувъ першимъ зъ тыхъ пророкѣвъ.

На нещасте для украиньского народу — интеліґенція его, хочь якъ она рада вѣдкликнутись на той, такъ живо дотыкачій ей поклыкъ, стрѣчае выплываючій зъ невыясненыхъ причинъ, непорозумѣнь зовнѣшній перепоны — и она, задержувана ними, не є въ силѣ перевести въ дѣйстнѣсть все те, що могла бы. Тее паралізоване интеліґенціи вытворює на Украинѣ станъ рѣчей, що носить на собѣ вѣдпечатокъ середновѣчный — вѣдпечатокъ тыхъ сумныхъ часѣвъ, коли народнѣ масы були поставленѣ по-за умовымъ рухомъ высшихъ верствъ суспѣльности, котрѣ користувались языкомъ латиньскимъ, народови недоступнымъ, або зновъ — якъ въ Італіи въ XIII. столѣтю — поѣбчь латиньского такожь языкомъ провансальскимъ, хочь и близшимъ італійскому, та все-таки народови незрозумѣлымъ.

Ся похожѣсть, що мимоволѣ сама собою насуваесь на думку кождому уважному дослѣдувачеви житя рѣзныхъ краѣвъ и часѣвъ, веде просто до поставленя питаня: якимъ же способомъ въ иншихъ часахъ и у иншого народу довершивъ ся розрывъ изъ згаданымъ повыше сумнымъ станомъ рѣчей и якій бувъ переходъ до того нового стану, коли то розрѣненымъ у всѣхъ напрямахъ вѣдставамъ суспѣльности отворивъ ся доступъ до знаня, такъ заздро до того часу хованого передъ ними? Питане се варте того, щобъ мы при нѣмъ задержались и попробовали зъ минувшости вытягнути науку для теперѣшности.

Розрывъ зъ вѣджитою, старою традиціею и переходъ до нового стану рѣчей довершивъ и зъумѣваючо свѣдомо сформулувавъ, въ такій далекій вѣдъ насъ часы, не хто иншій, якъ великій провозвѣстникъ новои наступавшои для Европы еры — еры вѣдродженя — геніяльный Данте. Своими великими поетичными утворами та глубоко обдумаными трактатами и вѣнъ такожь накликувавъ своихъ землякѣвъ „учитись, думати, читати, и чужого научатись й свого не цуратись“.

Такій именно змыслъ его трактатѣвъ „Il convito“ и „De vulgari eloquentia“. Зъ нихъ мы довѣдуемо ся, що намѣромъ Данта було: подати всѣмъ знане въ народнѣмъ языцѣ — або, якъ вѣнъ выражае ся: поставити для всѣхъ спѣльну трапезу. Народный языкъ — по словамъ Дантого — повиненъ стати тымъ хлѣбомъ, що нимъ насытять ся тысячѣ; тымъ сонцемъ, що освѣтить остаючихъ у тьмѣ, освѣтить тыхъ, до котрыхъ не доходить до нинѣ свѣтло свѣтячого сонця. И отъ въ чудовѣй поемѣ, не даромъ названѣй „божественною“, запалало то нове сонце, тая велика правда свого часу, а разомъ зъ тымъ — и се рѣчь особливо важна — народный языкъ ставъ и языкомъ интеліґенціи.

На дармо кричали, що Данте марнуе свѣй талантъ для тупоумнои черни и марнотратно мече бѣсеры передъ свинѣ, — поетъ-мыслитель непохитно ступавъ оббраною дорогою и, обороняючи рѣдный языкъ передъ злорадными ворогами, самъ вшовъ смѣло противъ тыхъ ворогѣвъ, врѣзувавъ ся въ ихъ полчища и неустрашимо вѣдкрывавъ „злобу ихъ мудрованя та низькѣсть ихъ мотивѣвъ“.

Ясно и опредѣлено высказана була гадка Дантого, ясно и опредѣлено видно то гірке чувство, яке его на скрѣзь переймало. И такимъ чиномъ тее горе, котрого вѣдгомономъ показують ся й по нинѣ знанѣ всему свѣтови Дантовѣ терцины, неорывно вяже ся зъ тымъ горемъ, яке выражае плачь его надъ поругуваным и пониж ванымъ рѣднымъ языкомъ. И длятого теперь, читаючи вѣдгукъ нашого рѣдного поета на горюване, яке проникае пѣснѣ Данта о пеклѣ, мы не можемо не уявляти собѣ всего великого горя, що йшло вѣдъ серця просто къ серцю, мимо перегороды шѣстьохъ столѣть:

„Хто не знае, Данте, твого горюва́ння
Той і твого пекла страшного не взна́е:
З твого серця вийшли ті оповіда́ння.
В праведному серці той огонь пала́е,
Що палить у пеклі́ душі беззаконні...“

Такъ, минули вѣки, а горе Дантого осталось и нашимъ горемъ; мало того: подувы часу не змягчили его, а ще заострили: дозрѣвшій въ нашій роки квестіи житя роблять потребы народнои просвѣты потребою „вопіющою“. Просвѣта бѣльше нѣжь коли-небудь необходимо потрѣбна народови въ его боротьбѣ противъ захланныхъ посягань на его працю; просвѣта бѣльше нѣжь коли-небудь необходимо потрѣбна народови и въ процесѣ формулованя тыхъ новыхъ комбінацій, що повстають чи можуть повстати въ наслѣдокъ безперервнои обновы суспѣльныхъ условинъ. Але чи можлива просвѣта безъ одинокого, даного исторіею, готового вже орудя — народного азыка? Чи не опинять ся нарѣдъ пѣдъ тягаромъ надмѣрнои заваги, коли мы, залишаючи вдоволити его насущнымъ потребамъ, загадаемо ущасливити его накиданемъ ему чужого языка? Не вже-жь таке буде наше „сонце нове, що мае озарити ходячихъ у тьмѣ“? И що стане ся тогдѣ зъ приготовленою шѣсть сотъ лѣтъ тому назадъ трапезою?

Я мѣгъ бы рѣчь, мною порушену, уважати за вычерпану, коли-бъ не почувавъ ся до обовязку выпередити замѣтъ, зъ котрымъ вѣдъ часу до часу приходить ся стрѣчатись. Кажуть, що зъ-помѣжь всякихъ житевыхъ питань, якѣ выринули въ новѣйшихъ часахъ, не може не звернути на себе уваги конечнѣсть обезднаня языкѣвъ: ей учувае богато людей, она мовь-то усуває въ задъ значѣне народныхъ языкѣвъ и взагалѣ всѣхъ окремыхъ нарѣчій и говорѣвъ. Пѣсля гадки одныхъ мае се обезднане свои певнѣ границѣ, а пѣсля другихъ є оно процесомъ, що конець-кѣнцѣвъ веде до установленя одного всемирного языка. Одна людскѣсть, одинъ языкъ, — кажуть сторонники сего погляду — або, якъ выражае ся сю гадку воляпікомъ „menadé bal pükí bal“.

Коли сей поглядъ вѣрный, то многострадальному народови прийдесь ще неразъ принести въ жертву реальнѣ и до осягненя можливѣ добра мрѣямъ тыхъ, що въ своихъ комнатахъ высиджують всѣлякѣ теорін. Куды-бъ оно не довело ще, коли бы самѣ теорін не по-

їздомъ до Відня конференцію въ Чачи у кс. Стояловского. Обговорено становиско въ парляментѣ и вѳдносины до прочихъ сторонництвъ.

Такій бувъ бы першій начеркъ угрупованя сторонництвъ въ новѳмъ парляменѣ. На тѳмъ угрупованю уложить ся ситуація, а правительство опре свои комбінаціи. Крѳмъ сего політичного и партійного подѣлу можна уложити комбінацію зъ огляду на народность послѳвъ та на напрямъ умѣркованый и радикальный. Въ палатѣ засяде 196 Нѣмцѣвъ, 191 Славянъ, 19 Італіянцѣвъ и 5 Румунѳвъ. Славяне складають ся: зъ 18 послѳвъ ческои бѳльшои посѣлости, 64 Чехѳвъ, 16 Словѣнцѣвъ, 11 Хорватѳвъ, 2 Серббвъ, 11 Русинѳвъ и 69 Полякѳвъ. Соціялъ-демократы не вчисляють ся нѣ мѣжь Нѣмцѣвъ вѣ мѣжь Славянъ. Що-до напряму умѣркованого и радикального, то пѳсля Fremdenblatt-у ся пропорція представляе ся: 114 радикальныхъ послѳвъ до 321 умѣркованыхъ, а коли й молодо-Чехѳвъ зачислить ся до радикалісѳвъ то 170 до 255. Мѣжь радикалѳвъ зачисленѣ: фракція Шенерера, антісеміты, нѣмецка партія людова, соціялісты, демократы, независимѣ Русины, хорватска партія державна, италійскѣ прогресісты, стояловцѣ и польска партія людова.

Якъ переводились выборы?

Зъ Коломыйщины пишуть намъ:

Справдѣ якъ грѳмъ ясный зъ затемненого небосклона упала вѣсть, що въ IV. курін выбраный посломъ Т. Окуневскій и не одному може дивно стало: якъ то — всюды насилемъ не допущено народныхъ кандидатѳвъ, якъ Романчукъ, Олесницкій, Король и т. д., а „burzycielowi Wawelu“ дали выйти? Щось мусѣло стати ся незвычайного. Отже хочу розвязати тую загадку.

Не гадайте, що може паны, якъ въ Борщевѣ, заспали „sprawę narodową“; де тамъ! противъ Окуневского розвита була тутъ сильна аґітація, зъ-горы уплянована и обдумана. Вже правыборы переведено всюды, що правда, безъ вѳйска и пролитя крови, але за те такъ делікатно и по майстерски, що паны комісарѣ въ переконаню, що всѣ селяне-выборцѣ то найлучшѣ ихъ сторонники, зъ радости по-тихо смѣяли ся въ кулакъ, въ той самъ, въ котрый незабаромъ мали заплакати...

Прийшовъ выбѳръ зъ V. курін; здеморалізована Косѳвщина и дрѣмуча Надвѳрнянщина спровадили упадокъ народного кандидата. Коломыйщина дала и въ V. курін бѳльшѳсть свому кандидатови, хоть буквально всѣ урядники староства лѣтали по коридори староства и по сали выборчѳй тримаючи въ обохъ кишеняхъ цѣсарского свого мундура по кѳльканацять примѣрникѳвъ картъ голосованя зъ написію: „ks. kanonik Jan Grobelski“, вымѣнювали ихъ выборцямъ, особливо неписьменнымъ, або уставленѣ на коридори активнѣ жандармы, пенсіонованѣ поліцаѣ, декретованѣ діюрністы — по просту тягнули выборцѣвъ [пѳддурюючи ихъ, що карты легітімаційнѣ треба ще пѳдписати у пана секретаря] до того жь ц. к. секретаря, а тамъ дѣяла ся цѣла фабрикація „aniołków“ для „ks. kanonika Grobelskiego“. Коли якій священикъ лишь вѳдозвавъ ся до выборця, то оденъ молоденькій комісарикъ, грознвъ арештованемъ. Мимо того всего свѣдоме и патріотичне наше селяньство дало бѳльшѳсть голосѳвъ Окуневскому въ V. курії, а упавъ вѳнъ, якъ сказано, черезъ Косѳвъ и Надвѳрну. „Zadusiliśmy smoka Wawelskiego!“ — ликували шовіністы на обѣдѣ у п. старосты, а о. канонікъ Коб.яньскій хотѣвъ уже панахиду спѣвати „испустившому духа“; та ба! кождому въ гадцѣ була ще IV-та курія! ще може вѳджити „burzyciel Wawelu“.

Прийшовъ день тыхъ выборѳвъ на Русн „dies calamitatis et miseriae“ — нарѳдъ сильно зорґанізованый, поученый досыть о всѣхъ можливыхъ штучкахъ и пѳдступахъ ворогѳвъ, наповненый сильно жаждою реванжу за попереднѵ неудачу, удавъ ся пѳзнымъ вечеромъ разомъ на нѳчлѣгъ, щобъ рано станути на мѣсци выбору. Въ числѣ 200 люда залягли одну салю якъ колись козацтво, щобы покрѣпившись сномъ Татарина вѳдогнать. Межи спячихъ нежданѳ входить ц. к комісарь и рѣзко пытае: „czy może kto tu siłą przytrzymany?“ — а дѳставши вѳдповѣдь: „Нѣ, пане! мы тутъ добровѳльно спимо“ — вѳдѳйшовъ. Рано по службѣ Божѳй и панахидѣ за упокѳй погибшихъ при выборахъ, всѣ якъ одна лава, залягли салю выборчу. Контръ-кандидатъ Юрко Сандулякъ, господарь зъ Карлова, именникъ знаного межи радикалами Юрка Сандуляка, чоловѣкъ безъ жадныхъ условій на посла а ще до того до Вѣдня; промовляло за нимъ хиба то, що коли не вѳльно було принятн кандидатуры на посла зъ Коломыѣ пану Мойсѣ зъ Руднвкъ, то Сандулякъ, яко приятель невѳдступный пана Мойсы, перенявъ его ролю — „wart Pac pałaca, a pałac Pasa“. Сандуляка пѳдпирае п. староста на посла до Вѣдня! — смѣхъ та й годѣ. Але що-жь робити? якъ кажуть пѳдпирати, то пѳдпирати, — отже въ рухъ цѣла машина выборча! кидають ся всѣ аґітаторы можливѣ и неможливѣ [т. е. безъ легітимацій впущенѣ], урядники пробують рѳзныхъ способѳвъ, жандармы грозять, посылають зновъ до п. секретаря... Одному п. секретарь пѳдмѣнявъ карту, але той честный выборець заразъ при цѣлѳй комісіи пожалувавъ ся старостѣ и дѳставъ нову, чисту карту. Та все на дармо! нарѳдъ стоить чисту карту якъ скала. Зачѣпають его, щобы дати причину до арештованя, та на дармо! — все мовчить и зъ мѣсця не рушае ся. Паны узрѣли въ одній хвили, що зле, и всѣ утратили гуморъ. Комісія выйшла наша. Приходить телеґрама зѳ Снятина: Окуневскій горою; зъ Косова: Окуневскій у великій меншости. Отже выбѳръ Окуневского въ рукахъ коломыйскихъ выборцѣвъ. Всѣ то знали и розумѣли. Хрунѣвъ въ Коломыйщинѣ дуже мало, навѣть всѣ вѳйты [крѳмъ двохъ], мимо сильнои пресіи, вѳддали голосы на Окуневского, — такъ дѳставъ вѳнъ 172 голосѳвъ, а ще 5 уневажнено длятого, що не було на нихъ написано: „адвокатъ въ Городенцѣ“. Коломыя довершила побѣду. Причина сего: сильна орґанізація и карность, патріотичне пробуджене цѣлого повѣту, и то въ такѳмъ степени, що якъ загально говорено, слн бы навѣть самъ ґрафъ Бадені переводивъ бувъ въ Коломыи выборы, бувъ бы мусѣвъ програти — „nec Hercules contra plures“... Яка радѳсть народу настала по выборѣ, трудно й описати.

Цѣкаве то, що при сѣмъ справдѣшнѳмъ огни де-хто забагъ на-борзѣ усмажити собѣ печеню. Одній „маститѣ“, другій „загонистѣ“ личности, котрымъ впрочѳмъ, якъ и многимъ иншимъ, не вѳдмовляе ся признаня за енерґічну акцію, хотѣли цѣлый успѣхъ выкѳснувати для своихъ вузко-партійныхъ цѣлей, забуваючи, що Окуневскій ставъ посломъ чисто зъ волѣ свѣдомого тои справы народу. Великій вплывъ священьства [зъ малыми выимками] показавъ ся наглядно въ повѣтѣ коломыйскѳмъ, а противно, давъ ся вѳдчути великій бракъ такого вплыву въ Косѳвщинѣ, межи Гуцулами, де священикъ, не маючи въ горахъ землѣ, господарства, е ограниченый na jura stolae. И радикалы, зважаючи Окуневского своимъ посломъ, не могли въ Косѳвщинѣ приєднати ему голосѳвъ, хоть д-ръ Даниловичь мешкае въ самыхъ Кутахъ. Гуцульщиною кермують жиды пѳдъ командою п. старосты.

При такихъ услѳвяхъ д-ръ Окуневскій може дѣйстно повеличати ся, що ставъ посломъ силою свого народу — посломъ, котрый мае показати ся сильнымъ, хоть-бы и противъ найсильнѣйшихъ. — *Выборець зѳ Коломыйщины.*

Зъ історій выборчихъ.

Процесъ за вѣче въ Яворовѣ.

Дня 27 лютого с. р. вѳдбуло ся въ мѣстѣ Яворовѣ передвыборче вѣче скликане яворѳвскимъ адвокатомъ „людовцемъ“ д-ромъ Ґіблемъ до свого дому. На вѣче се прибули такожь зѳ Львова пп. Василь Нагѳрный, б. посолъ д-ръ Левакоѵскій и инжінеръ [б. професоръ політехніки] Ґерманъ. Вѣче вѳдбуло ся якъ Богъ приказавъ — и нѣкому й на гадку не приходило, що зъ него зробить хтось хрѣю карну.

Тымчасомъ по вѣчу зроблено доносъ до яворѳвского староства — и оно вѳднесло ся до прокураторія въ Перемышли. Старостве, кажуть, домагало ся, щобы всѣхъ, на котрыхъ увѳйшовъ доносъ, заразъ увязнити, але прокураторія на се не згодила ся. Опѳля аъѣхавъ до Яворова зъ Перемышля судья слѣдчій. Наслѣдкомъ его гостины въ Яворовѣ було се, що одного участника вѣча Сенька Бориса, яворѳвского мѣщанина, увяз ено а противъ иншихъ заряджено поступоване карне. На вчера дѳстали вѳзване зъ окружного суду въ Перемышли для переслуханя судьею слѣдчимъ пп. Нагѳрный и Ґерманъ, а на нинѣ д-ръ Леваковскій и д-ръ Ґібль.

И явили ся вчера пп. Нагѳрный и Ґерманъ передъ судьею слѣдчимъ въ Перемышли, П. Нагѳрный [противъ него веде ся слѣдство о нарушене §§. 300 и 302] мавъ вѳзване на годину 10 ту рано, але судья почавъ переслухувати его ажь по полудни, бо переслухуване п. Ґермана тревало вѳдъ годины 10 рано до до 2-ои зъ полудня. По переслуханю п. Ґермана судья слѣдчій заразъ увязнивъ его. П. Ґерманъ вѳдкликавъ ся до комнаты радпои, П. Нагѳрный, по переслуханю, повернувъ до Львова.

По выборѣ ц. к. посла.

Зъ Долины пишуть намъ:

Вѣдомо, що выбѳръ ц. к. старосты въ Долинѣ пѳдпирала, побѣчь иншихъ могучихъ силъ, зъ дуже великимъ запаломъ всякого рода жидѳвска зволочь, надѣючись рѳзныхъ концесій и концесійокъ. А обѣцянокъ не щадивъ панъ ц. к. кандидатъ, бо-жь то прецѣнь нѣчо не коштуе. Хочь деякѣ „невѣрнѣ Томы“ сподѣвали ся, що панъ староста, ставши посломъ, пѳйде въ пенсію, то „урядово“ голошено, що се неправда, панъ посолъ зѳстане дальше въ урядованю, а лишь на часъ засѣдань парляментарныхъ буде заступати его найстаршій комісарь Ґавиньскій. Длятого „одушевленю“ не було кѳнця. Черезъ цѣлый тыждень шли бенькеты за бенькетами, то въ Долинѣ то на Выгодѣ на перемѣну, бо ось засѣяла для повѣту „нова щаслива епоха“, а выразъ тому надавъ дуже ярко оденъ хрунь, сказавши въ своѣй бесѣдѣ публично на бенькетѣ въ Долинѣ: „То хиба треба на голову упасти, щобы не выбирати пана староету на посла!“

Тымчасомъ на день передъ вѳдъѣздомъ ц. к. посла [для котрого приготовляли ся щѳрбанѣ прощальнѣ овації] мовь грѳмъ зъ ясного неба упала вѣсть, що панъ посолъ иде „na Grünes“, а старостою въ Долинѣ именованый секретарь намѣстництва Райнеръ. Вѣсть тая летомъ блискавицѣ облетѣла цѣлый повѣтъ и выкликала мѣжь всѣми „алчущими“ концесій тяженьке пригноблене. Наставъ „страхъ велія“: „Aj, waj! der Hauptmann łojft a weg!“ — а тутъ о якихсь концесіяхъ анѣ слѣду... Наступило „oblężenie“ ц. к. староства [де такожь панъ посолъ мешкае], збѣгли ся всѣ жидки и кождый напирае — оденъ: „я маю обѣцяну концесію на słodzone!“ другій: „а я на niesłodzone!“ и т. д. Тымчасомъ панъ посолъ якъ не гукне: „Zabierajcie się żydki! nawet nie dacie mi czasu rzeczy zapakować!“

И такъ лишили ся нашѣ „махеры“ зъ порожными руками. А найгѳрше згрызъ ся нашъ бурмістръ Травнфельнеръ, бо всевѣдучѣ жидки заразъ вѳдкрыли, що новый староста есть колеґою и приятелемъ одного адвоката въ Долинѣ, и зґѳдно орекли, що „mit Traunfellner ist nichts mehr zu schmiessen; der Advokat N. N. wird jetzt Bürgermeister“... Котюѣ по заслузѣ. — *Одень зѳ „невѣрныхъ“.*

Зъ Калуша пишуть намъ:

Въ недѣлю сего тыждня приѣхавъ до нашого мѣста п. Едмундъ Навроцкій, ц. к. староста зъ Долины, ново-выбраный посолъ до рады державнои — подякувати тутешнымъ властямъ и „obywatelstwu“ за помѳчь и „розплатити ся“. [Голосять, що мавъ привезти зъ собою на выдатки чотири (?!) тысячѣ зр.].

Въ понедѣлокъ почали зголошувати ся всякѣ аґітаторы и властителѣ шинкѳвъ по грошѣ; однакъ деякихъ шинкарѣвъ сподкало немиле розчарованѣ, бо н. пр. жидамъ L. и H. [властителямъ шинкѳвъ] не хотять круги переводившѣ выбѳръ выплатити того, що они на нихъ квітки выдавали, а вѳдправлено ихъ такъ, що сли хотять взяти половину своеи претенсіи, то добре. Але жиды нарѳдъ не дурный; упирають ся за цѣлковитымъ вырѳвнанемъ рахункѳвъ. Сѳборъ мае остаточно полагодити рабінъ. Въ сѣмъ выпадку оправдуе ся пословица: Jak bieda, to do żyda, a po biedzie... marsz żydzie! Але--жь и то рація: чому лишь одній жиды мають „профітувати“ зъ выборѳвъ? прецѣнь же щось повинно капнути и головнымъ героямъ выборчимъ за ихъ „працю“...

Того самого дня — въ понедѣлокъ — по-при повышу бѳльше комічну исторію вѳдгравала ся трагічна. На подвѳрю ц. к. уряду податкового ліцитовано цѣлѣ стосы кожухѳвъ и иншого одѣня хлопского, що въ часѣ правыборѳвъ награблено по повѣтѣ за залеглѣ податки. Танець ишовъ у два боки: рѳвночасно зъ жандармеріею, для охороны комісаря выборчого — зъѣздивъ и податковый адъюнктъ

казали ся построеными на пѣску, нѣбы-то науковѳмъ. Звернѣть ся вѳдъ тыхъ мертвороженыхъ теорій до науки, не пѳдорванои метафізикою, а передъ вами зараз розкрые ся — кажучи языкомъ Дантого — слѣпота въ розрѳзнюваню и умысн крутарство що-йно наведеного погляду. А до того сама правда занадто проста и очевидна. Передовсѣмъ обѣднане обѣднаню не рѳвне; не зробити въ сѣй выхѳдній точцѣ рѳзницѣ, то оно доведе тѳлько до путаницѣ и вже годѣ выяснити справу.

Отже зачнемо вѳдъ конечного въ сѣмъ разѣ вѳдрѳзненя.

Передовсѣмъ звернемо увагу на то, що дѣйстне жите всякого народного языка не дасть ся вѳддѣлати вѳдъ житя самого народу; и коли розвитокъ языка пѳдѳймае ся до тои высоты, на котрѳй той языкъ стае ся орудемъ просвѣты, то коренѣ, жерела того высоко розвитого языка все-таки остають ся тамъ внизу, въ народѣ, и при звычайнѳмъ станѣ рѣчей межи коренями а цвѣтомъ языка не замѣчаесь перервы. Цѣлкомъ инше значѣне мае *обѣднане* языка: оно неминуче иде зъ горы, доходить тѳлько до певнои межѣ; оно пѳддержуе ся штучно, входить въ уживане лишь у деякихъ клясъ суспѳльности и обявляе ся взагалѣ лишь о стѳлько, що даный языкъ запановуе, а не, щобы вѳнъ вытиснувъ живу народну мову зъ уживаня всего народу. Обѣднане языка сходить такимъ чиномъ на *пановане* одного зъ языкѳвъ тыхъ народностей, що зъѣднали ся, а — само собою розумѣе ся — мае значѣне лишь о стѳлько, о скѳлько вдоволяе якимсь загальнымъ потребамъ тыхъ народностей, що зъѣднали ся. По-за тыми межами нема нѣчого крѳмъ фікцій.

Нѣхто певно зъ образованыхъ людей не стане кликати „pereat“ панующому въ указанѳмъ значѣню языкови; але й нѣхто не въ силѣ перешкодити, щобы жива мова не вилувала безперестанно на той языкъ. Сей то вплывъ и надае текучости тому усталеному языкови: вѳнъ змѣняе ся, а иногдѣ зовсѣмъ выходить зъ всякого послуху, а тутъ и тамъ выливаесь у формы, значно вѳдмѣнній вѳдъ первѣстныхъ. Исторія новыхъ языкѳвъ Европы може на те подати досыть выразнѣ приклады.

Погоня за марою такого або иншого воляпіку въ де-чѳмъ певно спотыкаесь о реальнѣ и очевидній факты, але она про запасъ мае ще вказуване на обѣднане языкѳвъ, яке нѣбы-то довершуе ся на ширшѳмъ поли, нѣжь те або се царство окремо взяте, — на поли всемирнѳмъ. Але-жь и те обѣднане зновъ таки сходить въ дѣйстности на перевагу, а въ властивѳмъ значѣню обѣднаня оно бѳльше, нѣжь мара. Коли н. пр. патеръ Шафъ твердить, що самъ Богъ призначивъ англійсвій языкъ для всемирного ужитку и панованя, то Альфонсъ Декандоль, хочь и прихильно вѳдносить ся до панованя англійского языка, але заразонъ руководить ся самыми тѳлько спостереженями, а не розгадуванемъ недослѣдженыхъ дорѳгъ промыслу Божого, — отой Декандоль добачуе въ новаторствахъ американьскихъ и австральскихъ письменникѳвъ початки розпадку англійского языка. „La liberté d' alure des races anglaises — каже вѳнъ — risque de produire assez vite une division linguistique.“ Що-жь иншого показуе тая журба Декандоля, якъ не вѳдбуваючу ся индівідуалізацію американьскои и австральскои ґруп англійского народу? Англійскій языкъ нехай собѣ и дѳйде до панованя, але те пановане все-таки не збереже его вѳдъ розкладу. Нѣщо живе не може уподобити ся мумія, що спочивае въ саркофазѣ — до радѳстного ранка, котрый все-таки покажуть ѣй Бругшѣ и Масперо.

Самъ воляпікъ не мѳгъ удержати ся на высотѣ свого единьства. Сей, пѳсля влучного выраженя Ґустава Маєра, гомункуль, зародженый въ ретортѣ Шлаєра, ледво вспѣвъ дыхнути свѣжимъ воздухомъ, а вже розпавъ ся завдяки воляпіскимъ єресіярхамъ Юліови Льоттови у Вѣдни и Керкгофови въ Парижи. Сей розпадъ бувъ смертнымъ засудомъ для воляпіка, бо Шлаєръ мавъ цѣлкомъ слушнѳсть, коли сказавъ: „для воляпіка одно зъ двохъ: або бути, якимъ е, або не бути!“

Отже лишимо метафізикамъ, нехай здобувають ся на быстроту надъ всякими воляпіками, а признаемо той ясный, очевидный фактъ, що народный языкъ буде тымъ святымъ праґромъ, пѳдъ котрого тѣнію тѳлько й можливе приближене до лѣпшои, свѣтлои будучности. Въ народнѳмъ языцѣ оказуе ся духове жите народу, его надѣѣ, его ідеалы. Не пановання вѳнъ жадае, а тѳлько впровадженя мѣжь народъ свѣтла загально-людскихъ идей, высшихъ благъ всемирнои культуры. Не давити его, а стерегти, голубити, хоронити его належить кождому, кому добро народу дорожше всего.

Мои панове! Мы знаемо, що зерно, кинене шѣсть вѣкѳвъ тому назадъ на европейскій грунтъ оказало ся не безплоднымъ: его зрѳстъ давъ тоту поживу, котрою насытили ся міліоны и міліоны людей; не дармо-жь сучасна Европа такою славою окружае великого ихъ сѣвача. И мы, хочь и въ тринацяту годину прилучили ся до загально европейского житя, щиро долучаемо нашъ голосъ до голосу европейскихъ братѳвъ и не безъ певного морального вдоволеня бачимо заразомъ подѳбного славного сѣвача и на нашѳй нивѣ та й не можемо очевидно не бажати зъ всеи глубины душѣ нашои такожь и его посѣвови такого самого, якъ и у нашихъ европейскихъ братѳвъ, зросту и розцвѣту. Нехай же пышно розрастае ся той добрый посѣвъ и нехай пѳдъ вплывомъ лагѳднѣйшого подуву выдасть вѳнъ на гаразди всего народу рясный и роскѳшный цвѣтъ!

Сухоровскій зъ секвестраторомъ и робивъ свое дѣло...

Хочь кампанія выборча вже скѣнчила ся, то духъ ся тревае въ нашѣмъ повѣтѣ дальше. Розкажемо для примѣру ось таку пригоду, яка лучила ся громадѣ Добровляны, зъ котрои два честнѣ выборцѣ голосували на руского кандидата. Громада Добровляны мае вѣдъ выдѣлу повѣтового концесію на поромъ на Лѣминци. Довгѣ лѣта державъ сей поромъ жидъ Земанъ и въ огидный способѣ выкористовувавъ громаду. Вкѣнци за-для непорядкѣвъ вѣдобрано ему поромъ и урядово на-силу вѣддано громадѣ, взяти перевѣзъ у власный зарядъ. Громада мае при тѣмъ чимало клопоту, бо веде перевѣзъ дуже порядно, але за те й мае 300—400 зарѣбку рѣчно. Отже теперь въ часѣ выборѣвъ упавъ на громаду клопѣтъ. На день 15 с. м. припадавъ ярмарокъ въ Калуши. До Добровлянъ зъѣхавъ комісарь Совиньскій зъ жандармами и приказавъ, щобы того дня перевозивъ поромъ до полудня всѣхъ безъ оплаты. На другій день вѣзвавъ староста вѣйта и заявивъ ему, що страту, яку вчера мала громада за поромъ, зверне ся ѣй, ели выборцѣ добровляньскій будуть голосувати на староету Навроцкого. Однакъ выборцѣ голосували на Романчука, а що „тайность“ выборѣвъ у Галичинѣ є фікцією, то показало ся и въ сѣмъ выпадку. Зараз другого дня по выборѣ староста загрозивъ, що вѣдбере громадѣ поромъ, а коли вѣйтъ сказавъ, що рецѣнь не можна знати, якъ голосували выборцѣ, они могли голосувати на Навроцкого, — староста вѣдповѣвъ: „Неправда! голосували на Романчука!“ и доказъ свѣй зложивъ на стѣлъ. [Якъ вѣдомо, карты голосованя въ Калущинѣ мали значки на печатцѣ.]

Теперь же порѣвняйте зъ тымъ ось-що: Зять старосты калуского звѣстный Оржельскій казавъ ся передъ двома роками оподатковати за торговлю солію [котрои нѣколи не провадивъ], абы зъ титулу податку бути умѣщенымъ на листѣ выборчѣй для выборѣвъ ради громадскои. По тыхъ выборахъ Оржельскому, що не заплативъ анѣ крейцаря податку, вѣдписано податокъ, бо не мае нѣякого зарѣбку. Однакъ мимо того его умѣщено теперь на выборчѣй листѣ IV-ои куріи и выбрано его навѣть на выборця зъ сеи куріи; а хочь проти того рекуровано и при самѣмъ выборѣ посла члены комісіи протестували, вѣнъ голосувавъ!

Оттакъ то у насъ дѣе ся!

НОВИНКИ.

— Комітетъ зложеный зъ вѣдпоручникѣвъ рузкихъ народныхъ товариствъ львѣвскихъ, що занимавъ ся устроѣнемъ концерту въ XXXVI-тѣ роковины смерти Т. Шевченка, складае сердечну подяку тымъ особамъ и товариствамъ, що зволили взяти ласкаву участь въ згаданѣмъ концертѣ и тымъ причинили ся до звеличаня обходу памяти Т. Шевченка, а именно: Высокоповажанымъ панямъ Саломеи Крушельницкѣй и Я. Коралевичѣвѣй за сольо спѣвы, п. Гамотѣвѣй за гру на фортепянѣ, Вп. п. Остапови Нижанковскому за дириґованѣ хорами, Вп. о. Ивану Климкову за деклямацію и Хвальному Товариству „Боянъ“ за выконане мѣшаныхъ и мужескихъ хорѣвъ. — У Львовѣ, дня 26. марта 1897. Въ имени Комітету: *Борковскій. І. Корордзз* секретарь комітету. — Дохѣдъ зъ продажи білетѣвъ на концертъ зъ наддатками выносивъ brutto 491 злр. 20 кр. Розхѣдъ выносивъ 287 злр. 32 кр., отже оставъ ся чистый дохѣдъ 203 злр. 88 кр Сей чистый дохѣдъ призначивъ комітетъ на фондъ стіпендійный имени Тараса Шевченка.

— Выдѣлъ читальнѣ „Просвѣты“ у Львовѣ оповѣщуе прилюдно, що вечерницѣ въ честь памяти Тараса Шевченка, якѣ старанемъ львѣвскои Читальнѣ „Просвѣты“ мали вѣдбути ся дня 4. н. ст. цвѣтня с. р. у Львовѣ, вѣдложено, зъ причинъ вѣдъ читальняного выдѣлу не залежныхъ, на пѣзнѣйше.

— О. Стефанъ Макаръ бувшій сотрудникъ въ Хировѣ въ Галичинѣ, приѣхавъ д. 11 марта до Ню Йорку. „Свобода“, подаючи вѣстку о его приѣздѣ, пише: „Витаючи ту свѣжу силу роботну на вольнѣй американьскѣй земли, маемо основну причину сподѣвати ся, що вѣнъ вѣбільшить малѣ ряды молодыхъ интеліґентныхъ роботниковъ на нивѣ руско-американьскѣй“.

— Дня 28. лютого с. р. згорѣла одна руска церковъ въ Америцѣ, именно въ Hazleton Pa, де вет. священникомъ о. В. Мартякъ. Пополудни около 3-ои годины занявъ ся дахъ зѣ стороны закристіи и закимъ люде змогли повыносити ризы и що могли захопити, церковь у кѣлькохъ годинахъ обернула ся въ купу попелу. Богослуженя вѣдбуваютъ ся въ школѣ, котру недавно парохія збудувала Хто бувъ причиною того великого нещастя, до нынѣ незнати. Велике щасте, що церковь була забезпечена на 4000 долярѣвъ.

— Зъ Буковины до Канады. Передъ кѣлькома днями вырушило зъ Черновець до Канады ажь 230 селянъ. Партія та походить зъ Рогѣзны и сусѣдныхъ сѣлъ, а складае ся зъ дорослыхъ мужчанъ, женщинъ и дѣтей. Власти заосмотрили всѣхъ въ пашторты, бо не було причины вадержувати ихъ. Нерухомого маетку и инвентарѣвъ позбули ся еміґранты за пѣвъ-дармо. И такъ вже вѣдъ кѣлькохъ мѣсяцѣвъ выселюютъ ся люде зъ тои Буковины, котрѣй все бракъ робучихъ силъ, де роботниковъ за дорогій грошѣ спроваджуютъ ажь зъ пѣдъ Кракова, де народъ менше обтяженый податками и бѣльше маючи землѣ мае ся пересѣчно лѣпше нѣжь въ Галичинѣ. Де-жь причина еміґрациі? Очевидна рѣчь, що лише въ намовахъ агентѣвъ зъ одной стороны и въ браку просвѣты зъ другои.

— Панѣ Марія Павликѣвъ-Новаковска згодила ся на просьбу дирекціи театру ґр. Скарбка у Львовѣ выступити два разы въ оперѣ „Аида“. Разомъ зъ нею выступлять въ тѣй оперѣ панна Міра Геллерѣвна и п. Фльоріяньскій.

— Девять політичныхъ процесѣвъ противъ одного чоловѣка — се вже трошки за богато Тымъ загроженымъ є нововыбраный соціялістичный посолъ зъ V-ои куріи въ Краковѣ Гнатъ Дашиньскій. Краковска державна прокураторія выдала ему чотири процесы за переступленѣ §. 65 а (злочинъ нарушеня публичного спокою), одинъ за переступленѣ §. 300 (пѣдбурюване противъ правительства), одинъ за переступленѣ §. 302 (пѣдбурюване противъ суспѣльныхъ клясъ) два за переступленѣ §. 24 зак. прас. (ширенѣ забороненыхъ друкѣвъ) и одинъ за переступленѣ §. 23 зак. прас. (кольпортажъ). Видко, и въ Краковѣ такъ само остро беруть ся, якъ въ Перемышли. Та п. Дашиньскій може нынѣ сказати собѣ, якъ п. Брайтеръ передъ своими шѣстьма процесами: „Pan Bóg łaskaw na Mazury!“

— Въ монастири СС. Василіянокъ починаютъ ся въ понедѣлокъ конференціи реколекційнѣ для пань и потревають чотири днѣ. Початокъ кождый разъ о годинѣ 4 по полудни.

— Зъ Тернополя пишуть намъ. Въ днѣхъ 29, 30, 31 марта и 1 цвѣтня с. р. вѣдправлять ся въ церквѣ мѣскѣй въ Тернополи реколекція духовнѣ пѣдъ проводомъ Всч. оо. А. Шептицкого и І. Скоробогатого Ч. С. В. В. зъ слѣдуючимъ порядкомъ: 1) для народу о 5½ рано служба Божа, о 6-ѣй проповѣдь; 2) для пань: о 9½ рано служба Божа, о 10-ѣй проповѣдь; 3) для панѣвъ: о 6 годинѣ вечеромъ акафистъ, о 6½ проповѣдь кождого дня.

— Міністерство просвѣты рѣшило на основѣ одного рекурсу, що мѣсцева рада школьна може за дозволомъ мѣсцевого начальника громады вынаймити правно сама якійсь кусникъ ґрунту, що належить до школы, и не потребуе удавати ся о дозвѣлъ до окружнои рады школьнои.

— Живцемъ згорѣли. Зъ Закопаного доносять: Въ сусѣднѣмъ сѣльци Пѣдчервонѣмъ, въ присѣлку званѣмъ Конѣвка, згорѣвъ у ночи зъ 16 на 17 марта с. р. хлопскій млынъ. Огонь, котрого жертвою упало цѣле майно бѣдного мелника и двоє малыхъ дѣтей, розпочавъ ся у млынѣ вѣдъ сухои оси вальця у воднѣмъ колесѣ. Млынъ, котрымъ въ неприсутности родичѣвъ правивъ 12-лѣтный хлопець, сынъ мельника, моловъ у ночи. Въ хатѣ спало пятеро молодшихъ дѣтей, а згаданый хлопець, утомленый роботою, заснувъ твердо на лавѣ. Наразъ около пѣвночи збудивъ его трескѣтъ горючихъ дощокъ, дымъ и огонь, що втискавъ ся до хаты. Зорвавши ся зъ лавы вхопивъ хлопець одну и другу дитину та выкинувъ черезъ вѣкно. Въ величезнѣмъ страху двоє дѣтей влѣзло десь пѣдъ пѣчь и за скриню и обоє згорѣли, бо вѣдважный хлопець не мѣгъ ихъ найти и самъ ледви встигъ урагувати власне жите.

— Бувшій президентъ Сполученыхъ Державъ Cleveland не пѣдписавъ звѣстного білю имміґраційного, отже не буде такого права, щобы люде неписьменнѣ не могли приѣзджати до Америки. Сторонники необмежуваня имміґрація кажуть, що Клевлендъ за цѣлыхъ чотири роки свого урядованя нѣчого лѣпшого и мудрѣйшого не зробивъ.

— Новый поспѣшный поѣздъ. Новый розкладъ ѣзды державными зелѣзницями вводить зъ днемъ 1-го мая с. р. курсоване другого поспѣшного поѣзду межи Черновцями и Львовомъ. Той поѣздъ буде мати полученя зъ поспѣшнымъ поѣздомъ Львѣвъ-Вѣдень.

— Процесъ за кс. Стояловского противъ зелѣзничого роботника Стояковского и его товаришѣвъ за те, що улекшили ему утечу на Угорщину, вѣдбувъ ся онодги въ Новѣмъ-Санчи. По вѣдчитаню акту обжалованя переслухувано обжалованого селянина Косцержа, що вѣдвозивъ кс. Стояловского. Косцержь при арештованю кс. Стояловского на зелѣзници не бувъ; въ ночи коло годины 1½ прийшли до него три незнанѣ паны и найнявши конѣ велѣли заразъ запрягати. Ксьондзъ положивъ ся на вѣзъ и прикрывъ ся коцомъ. Косцержь пѣзнавъ кс. Стояловского ажь коло Мушины, коли вѣнъ высѣвъ. Тыхъ трехъ панѣвъ Косцержь не пригадувавъ собѣ и не знавъ ихъ. На питане прокуратора: чому пѣзнавъ ихъ у слѣдчого судьѣ, вѣнъ сказавъ, що робивъ все пѣдъ пресію по кѣлькохъ дняхъ слѣдчои вязницѣ [хочь бувъ свѣдкомъ] и на бажаня свого вѣтця. Зъ зѣзнань другихъ обжалованыхъ и свѣдковъ показало ся, що головный обжалованый Стояковскій того дня, коли кс. Стояловскій втѣкъ на Угорщину, лежавъ хорый дома; хочь жандармъ Бавділь твердивъ противно. Другій обжалованій вѣдперли вѣдъ себе всяку вину, а свѣдки зѣзнали, що арештованю кс. Стояловского не стали, що арештовано перепонъ. Противно, кс. Стояловскій самъ ждавъ спокѣйно коло поѣзду на жандарма, що пѣйшовъ глядати за урядникомъ руху. Коли жандармъ не вертавъ, кс. Стояловскій вѣдѣйшовъ свобѣдно. По промовахъ прокуратора и трехъ обороняцѣвъ трибуналъ увѣльнивъ всѣхъ обжалованыхъ вѣдъ „злочину удѣленя помочи злочинцева“ а узнавъ винными переступленя §. 307. зак. карн. Сетмара, Бжезиньского и Карвовского и засудивъ першихъ двохъ на 5 днѣвъ, а останного на 8 днѣвъ аресту. Прокураторъ зголосивъ вѣдклыкъ и зажалене неважности, въ наслѣдокъ чого Косцержъ и Карвовскій остануть дальше у вязници.

— Товмацка справа закѣнчить ся процесомъ имовѣрно ажь въ осени с. р. Два именованій знатоки переглядають вже касовѣ и господарскѣ книги товмацкого скарбу, але книгъ тыхъ є такъ богато, що переглядъ потревае кѣлька мѣсяцѣвъ. Роботы въ товмацкѣй фабрацѣ цукру постановивъ гіпотечный банкъ вести дальше, тому що перерване ихъ було бы сполучене зъ великими стратами для доохрестныхъ плянтаторѣвъ и зруйнувало-бъ сотнѣ екзистенцій фабрачныхъ урядниковъ и роботниковъ.

— Станиславѣвскій процесъ противъ торговельниковъ дѣвчатъ, Рубіна Яновера и спѣлки, закѣнчивъ ся засудомъ шефа фірмы на одинъ рѣкъ, его жены и Шнайдра на 8 мѣсяцѣвъ, Андермана на 3 мѣсяцѣ, вкѣнци Андермановои и Естеры Зобель на 2 мѣсяцѣ тяжкои вязницѣ. Засудженѣ внесли рекурсъ.

— Бучацка рада мѣска тае, але не якъ снѣгъ пѣдъ вплывомъ весняного сонця, лише въ наслѣдокъ якихсь внутрѣшныхъ причинъ, неладу. Останными днями выступили зъ нея: адвокатъ Губріхъ, судовый адъюнктъ Боцюркѣвъ, адвокатъ Альтеръ, директоръ ґімназіи и инжінеръ краевого выдѣлу Стойовскій.

— Бранка. Команда X. корпусу въ Перемышли:— 9-ый полкъ пѣхоты: въ Миколаевѣ вѣдъ 1—5 цвѣтня, въ Жидачевѣ вѣдъ 7—13 цвѣтня, въ Сколѣмъ вѣдъ 1—5 цвѣтня, въ Стрыю вѣдъ 7—14 цвѣтня, въ Калуши вѣдъ 29 цвѣтня до 8 мая, въ Рожнѣтовѣ вѣдъ 10—12 мая, въ Долинѣ вѣдъ 14—19 мая, въ Болеховѣ вѣдъ 20—25 мая. — 10-ый полкъ пѣхоты: въ Добромили вѣдъ 1—5 цвѣтня, въ Бѣрчи вѣдъ 7—10 цвѣтня, въ Кривчи вѣдъ 12—14 цвѣтня, въ Перемышли вѣдъ 28 цвѣтня до 8 мая, въ Березовѣ вѣдъ 10—15 мая, въ Диновѣ вѣдъ 17—20 мая. — 45-ый полкъ пѣхоты: въ Устрѣкахъ долѣшныхъ вѣдъ 1—5 цвѣтня, въ Лѣську вѣдъ 7—13 цвѣтня, въ Сяноцѣ вѣдъ 25 цвѣтня до 8 мая, въ Римановѣ вѣдъ 10—13 мая, въ Короснѣ вѣдъ 15—26 мая. — 77-ый полкъ пѣхоты: въ Самборѣ вѣдъ 1—14 цвѣтня, въ Дрогобичи вѣдъ 29 цвѣтня до 15 мая, въ Турцѣ вѣдъ 2—13 цвѣтня, въ Старѣмъ мѣстѣ вѣдъ 29 цвѣтня до 5 мая. — 89-ый полкъ пѣхоты: Въ Яновѣ вѣдъ 1—7 цвѣтня, въ Городку вѣдъ 9—13 цвѣтня, въ Судовѣй Вишни вѣдъ 29 цвѣтня до 4 мая, въ Мостискахъ вѣдъ 5—12 мая, въ Равѣ вѣдъ 14—29 мая, въ Комарнѣ вѣдъ 29 цвѣтня до 4 мая, въ Рудкахъ вѣдъ 6—11 мая, въ Краковци вѣдъ 13 до 17 мая, въ Яворовѣ вѣдъ 19—25 мая. — 90-ый полкъ пѣхоты: въ Ницьку вѣдъ 1—10 цвѣтня, въ Ярославѣ вѣдъ 12 цвѣтня до 4 мая, въ Сѣнявѣ вѣдъ 5—8 мая, въ Лежайску вѣдъ 10 до 15 мая, въ Ланцутѣ вѣдъ 10—15 мая, въ Чешановѣ вѣдъ 1—7 цвѣтня, въ Любачевѣ вѣдъ 8—14 цвѣтня.

— Нова орґанізація державныхъ зелѣзницъ. Вѣденьскѣ ґазеты доносять, що въ короткѣмъ часѣ мають бути основанѣ три великѣ краевѣ дирекціи, а именно: въ Вѣдни, Празѣ и Львовѣ и надто еще бѣльше число окружныхъ дирекцій. Початокъ мала бъ зробити Галичина и на чолѣ галицкои дирекціи ставъ бы звѣстный ексдемократъ п. Стан. Щепановскій. Крѣмъ Кракова и Станиславова окружнѣ дирекціи одержали-бъ еще мѣста Черновцѣ, Перемышль и Тернополь. Управу дирекціи въ Черновцяхъ обнявъ бы ґр. Фестенбурґъ.

— Кошты вѣйны европейскои обчисливъ одинъ французскій економістъ, приймаючи, що кождый воякъ европейскои арміи коштувавъ бы въ будучѣй вѣйнѣ 3 франки на добу. Додати до того выдатки на набоѣ, конѣ, сѣно, запомоги для родинъ воякѣвъ и т. д. — выходить, що кожда зъ шѣстьохъ великихъ державъ выдавала бы денно 46 міліонѣвъ, а всѣ разомъ 276 міліонѣвъ на добу. Другорядній и малѣ державы европейскѣ не вчисленѣ въ той рахунокъ, а разомъ зъ нимъ зрѣсъ бы денный выдатокъ на 320 міліонѣвъ франкѣвъ. Коли-бы припустити, що вѣйна потревала бы тѣлько одинъ мѣсяць и тѣлько половина европейскихъ державъ взяла бы въ нѣй удѣлъ, то таки выйде величезный выда окъ на кошты вѣйны — 10 міліярдѣвъ франкѣвъ.

— Папа вѣзваный до суду! Папа Левъ XIII. одержавъ сими днями зъ одного угорского суду вѣзване, щобы 15-го с. м. ставивъ ся въ судѣ въ справѣ спадщины по покѣйнѣмъ пароху Антонѣ Ґуркі-мъ, та щобы заплативъ належитость 5 зр. 75 кр. Покѣйный угорскій парохъ записавъ свѣй маетокъ въ сумѣ 2 зр. Папѣ.

— Безконфесійнѣсть середъ мадярскихъ кальвіністѣвъ шарить ся такъ поражаючо скоро, що здае ся, якъ коли-бъ она мала въ короткѣмъ часѣ мадарскою конфесією. Въ бараньяньскѣмъ повѣтѣ на Угорщинѣ, въ селѣ Ольдѣ, 59 людей заявило, що выступають зъ кальвіньскои церкви и хотять бути безконфесійными. Такъ само й зъ Спижа доносять, що въ Ваґендриселѣ 30 евангелицкихъ родинъ перейшло на безконфесійнѣсть.

— Мікрофоноґрафъ — такъ зове ся дуже важный выналѣдъ професора женевского університету Фр. Діссанда, що мае бути колись для уха тымъ, чимъ є нынѣ для ока побільшаюче скло и мікроскопъ. Мікрофоноґрафъ пѣдхоплюе найслабшѣ шелести и передае ихъ выразно уху. Новый сей апаратъ складае ся зъ двохъ частей: зъ фоноґрафу, що пѣдхоплюе голосы и шелесты, и зъ приладу, що скрѣпляе ихъ та скрѣпленѣ повтаряе. Приложивши мікрофоноґрафъ до грудей чоловѣка, можна чути докладный ритмъ битя серця, бо апаратъ є чуткій на найслабшѣ рухи его и репродукуе все значно сильнѣйше и выразнѣйше. Діссандъ старае ся удосконалити свѣй выналѣдъ до того степеня, щобы при его помочи можна слѣдити слухомъ навѣть за процесомъ мысленя. Коли чоловѣкъ мыслить, до мозку сильнѣйше наплывае кровь. Приплывомъ крови выкликаный шелестъ мае мікрофоноґрафъ цѣдхопити и повторити. Сей апаратъ вѣддасть великѣ прислуги глухонѣмымъ. Діссандъ твердить, що заосмотренѣ маленькими мікрофоноґрафами уши глухонѣмыхъ будуть розрѣзняти тоны и людскѣ голосы.

— Королева Данія Люиза не надармо зове ся тещою половины Европы. Хотай зъ роду не дуже богата, потрафила она свои дочки такъ повѣддавати а сынѣвъ пожанити, що они справдѣ панують майже надъ половиною Европы. И такъ: Мала она шестеро дѣтей. Найстарша ѣи дочка выйшла за анґлійского принца Wales; друга, Дагмара, есть вдовою по небощику царю россійскѣмъ; третя Тирца выйшла за-мужъ за дуже богатого князя Cumberland, котрый робить собѣ претенсію до Ганноверу и княжества Брунсвікъ. Найстаршій ѣи сынъ есть наслѣдникомъ Данія и мужемъ принцессы Люизы, дочки короля шведского; другій сынъ Ґеоргъ есть королемъ грецкимъ и мужемъ великои княжны россійскои Ольги племѣнницѣ небощика царя; третій Вальдемаръ оженивъ ся зъ дочкою французского князя de Chartres, черезъ що ставъ міліонеромъ и членомъ родины орлеаньскои.

— На село людей дурити! Въ 66. числѣ львѣвского Przegląd-у появило ся спростоване поданои въ нашѣй ґазетѣ новинки о пархахъ и адвокатѣ. Спростоване каже, що рѣчь представлено „w sposób zjadliwy“, бо куверта зъ реклямою адвоката дѣстала ся въ отверту куверту выдѣлу рады повѣтовои „przypadkowo“; сполучене адвокатскои реклямы зъ поученемъ о пархахъ наступило въ скринцѣ почтовѣй. Таке хороше пояснене справы було бы оправдане: 1) ели-бы реклама тая появила ся лишь въ однѣй кувертѣ, а не въ тѣлько кувертахъ, кѣлько есть урядѣвъ парохіяльныхъ въ бережаньскѣмъ повѣтѣ; 2) ели-бы куверта выдѣлу рады не була запечатана печаткою того выдѣлу; 3) ели-бы функціонарь того выдѣлу не бувъ признавъ ся, що зробивъ тое зъ чемности для д ра Равича, котрый заступивъ его безплатно въ однѣй справѣ; 4) ели-бы на кувертѣ д ра Равича була марка на 2 кр. Отже можемо смѣло сказати дописувателеви Przegląd-у: „На село людей дурити!“ — *Той самъ.*

— Дрѣбнѣ вѣсти. Краевый маршалокъ ґр. Стан. Бадені выѣхавъ онодги до Кракова въ справѣ Вавеля и памятника Мицкевича. — Начальникомъ выдѣлу рахунковости и касы гал. Товариства кредитового земского у Львовѣ именувала дирекція дотеперѣшного секретаря д-ра Вол. Буданновского, а секретаремъ адъюнкта І-ои клясы Ал. Мазановского. — У Львовѣ отруивъ ся онодги б. функціонеръ державнои зелѣзницѣ Іос. Бульда, оставляючи жену и шестеро дѣтей. Причиною була нужда. — Въ Иванчи въ Хорватіи выбухли дня 22 с. м. селяньскѣ розруси, середъ якихъ жандармы двохъ селянъ убили, а 16 зранили. Селяне домагали ся усунена вѣйта. — Въ Петербурзѣ 21-го с. м. отворено заробковый дѣмъ для дорастаючихъ дѣтей.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На приюты для рускихъ дѣтей пожертвувавъ п. Андрѣй Павлишъ, нотарь зъ Рожнѣтова, 5 злр. Именемъ комітету складаю на сѣмъ мѣсци щиру подяку. — *Тереса Несторовичева* въ Перемышли.

Послѣдній вѣсти.

Зъ Вѣдня одержуемо о вчерашнѣмъ вечѣрнѣмъ мітингу рускѣмъ въ сали готелю Вімберґера таку телеґраму: Зборы импонуючѣ. Зѣбрало ся чотири тысячѣ народу; саля повнѣсѣнька. Провѣдъ зборѣвъ обнявъ д-ръ Лаврѣвскій. Вѣдкрываючи нарады указавъ цѣль мітингу, запротестувати противъ способу переведеня выборѣвъ на галицкѣй Руси — и коли мимо торѣчнои депутаціи Русинѣвъ до цѣсаря, польскѣ верховоды не змѣнили свого поступованя, то Русины звертають ся зъ жалобою до народѣвъ Австріи. Опѣля д-ръ Андроникъ Могильницкій выголосивъ знаменитый референтъ о выборахъ. Референтъ розповѣдавъ о надужитяхъ, о убитыхъ, раненыхъ и арештованыхъ; пѣднѣсъ, що політика переслѣдуваня Русинѣвъ, названыхъ колись Тирольцями всходу, есть небезпечною, протиавстрійскою. Публика гучно оплескувала и додавала свои замѣтки. Вѣдтакъ посолъ Дашиньскій заповѣвъ остру борбу противъ ґрафа Казимира Баденього. По нѣмъ промовивъ другій соціялістичный посолъ Бернеръ [зъ Оломуца], а закѣнчивъ чергу промовъ д ръ Сев. Даниловичъ. Вкѣнци принято одноголосно резолюцію, высказуючу обурене на способъ переведеня выборѣвъ на галицкѣй Руси и вѣзване до парляменту, щобы взявъ конституцію въ оборону.

— —

На телеґрафічно жадане посла д-ра Яросевича вѣдзываемо ся до тыхъ ґромадъ, зъ-вѣдки ще вѣйска не вѣдкликано, щобы телеґрафічно дали знати д-ру Яросевичеви.

Коли-бъ выборцѣ зъ якого повѣту въ жаденъ способъ не вспѣли внести протесту въ означенѣмъ речинци [три днѣ по вѣдкрытю рады державнои], нехай бодай вносять телеґрафічно [до президіи рады державнои], а мотивы дѣшлють додатково.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр.

— Именованя. Краєва дирекція скарбу именувала податковыми офіціялами въ Х. клясѣ ранґи податковыхъ адъюнктôвъ: Яна Хмеляржа, Яна Зайончковского, Яна Стахурского, Володисл. Писевича, Стеф. Продзевича, Мар. Монсé. Володисл. Бачиньского, Григ. Венґриновича, Франц. Єжека, Ем. Ґаєвского, Яна Копчиньского, Євг. Нижанковского, Зен. Фріша, Ем. Гордта, Володисл, Хоминьского, Теоф. Гошарда, Яна Тымбарского, Франц. Ёрсу, Людв. Мисяка, Меч. Вільчка, Льва Гучиньского, Володисл. Табенцкого, Бол. Рыбакевича, Юл. Ремера, Из. Рудницкого, Кар. Зроґовского, Льва Кишакевича, Яна Мадею, Яна Вімута, Бол. Арламовского, Арт. Фріца, Євг. Калужняцкого, Ил. Генр. Бінера, Кар. Конопку, Ант. Яворского, Євг. Даниловича, Іос. Фішера, Винк. Датка, Пет. Заґурского, Ал. Рутковского, Іос. Новотарского, Іос. Шипона, Діон. Фріша и Ем. Шамоту.

Господарство, промыслъ и торговля.

Ц. к. уприв.

Assicurazioni Generali въ Тріестѣ

заложена въ роцѣ 1831.

Головна аґентія для Галичины у п. М. Дубеньского у Львовѣ, улиця Коперника ч. 18. Телефонъ ч-въ 468. Въ мѣсяци лютôмъ 1897 року въ вôддѣлѣ обезпечень на житє тов. Assicurazioni Generali внесено 779 внесень на суму 3,267.454 зр. а. в. а выставлено полісъ 641 на суму 3,025.864 зр. а. в. Вôдъ 1 сѣчня до 28 лютого 1897 р. внесено 1517 внесень на 5,999.575 зр. а. в., а выставлено 1231 полісъ на суму 5,153.009 зр. а. в. Заповѣджень шкоды въ тôмъ вôддѣлѣ вôдъ 1 сѣчня до 28 лютого 1897 року выносять 317.751 зр. а. в.

Выказаный станъ обезпечень вôддѣлу житевого выносивъ въ дни 31 грудня 1895 р. 177,718.755 зр. въ капіталахъ и 209.945 зр. а. в. въ рентахъ на 60.183 полісахъ, на що резервовано въ готôвцѣ 46,882.121 зр. а. в. Заплачень шкоды въ 1895 р. въ вôддѣлѣ житевôмъ выносять 2,485.797 зр. а. в., а для всѣхъ галузей вôдъ часу заложеня товариства (1831 року) пôсля щорôчныхъ выказôвъ выплачено 281,357.598 зр. 61 кр. а. в.

Товариство признає належачимъ до чинной армiи або оборони краєвой на случай вôйны важность забезпеченя до сумы 5.000 зр., а приналежнымъ до загального ополченя, на случай ихъ покликаня до чинной служьбы, вартôсть забезпеченя до сумы 15.000 зр. безъ доплаты якой небудь премiи. 4102

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 27 марта. Цѣсарь именувавъ президію палаты панôвъ, а именно кн. Альфреда Індішґреца президентомъ, а кн. Аверсперґа и ґр. Гойоша віцепрезідентами.

Берлинъ 27 марта. Соціялістъ Бебель промавлявъ въ парляментѣ за сполученемъ Креты зъ Грецiею и заявивъ ся противъ акції Нѣмеччины въ некорысть Грецiи. Кардорфъ и Ріхтеръ рôвножь осуджали вороже становиско Нѣмеччины противъ Грецiи. Секретарь державный Маршаль заповѣвъ, що дасть поясненя ажь пôзнѣйше.

Канеа 27 марта. Мѣжнародна фльота збомбардувала фортъ „Малякса“, при чôмъ погибло 60 повстанцѣвъ. Адміралъ турецкій Самі-паша высадивъ онôгды безъ перепонъ европейскои фльоты вôддѣлъ войска на берѣгъ и зачавъ атакувати повстанцѣвъ.

Атены 27 марта. Грецке правительство вручило посламъ европейскихъ державъ ноту, въ котрôй протестує противъ блькады и робить державы одвѣчальными за наслѣдки.

Лондонъ 27 марта. Мало наступити порозумѣне державъ що-до блькады грецкихъ портôвъ. Заразомъ мають завôзвати Грецiю и Туреччину, щобы цофнули свои войска зъ надъ границѣ тесальскои.

Надôслане.

Звертаємо увагу Поважанои Публики на новоотвореный 95 2—2

ЗАКЛАДЪ ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЫЙ

В. Веппера

въ Стрыю (Ринокъ, побôчь аптики п. Айхмілєра)

устроеный пôсля найновѣйшихъ вымогôвъ техніки.

Звертаємо увагу нашихъ Читателѣвъ на нинѣшный *инсератъ краєвого Дому рôльничо-продукційного ЕРНЕСТА БАЛЬСЕНА въ Краковѣ*, котра то фірма здобула собѣ признане идуче далеко по-за границѣ нашого краю. — Катальоґъ, котрый фірма пересылає на жаданє оплачено и даромъ, обôймає всякій насѣня польнй и огородовй, деревца и корчѣ, навозы штучнй и т. д., а есть при надходячôмъ запотребованю весняноѣмъ гôднымъ порученя порадникомъ, тымъ паче, що фірма тая не щадить жертвъ въ орґанізованю интересу краєвого на бôльшу скалю и на пôдставѣ заграничныхъ улѣпшень та досвѣдôвъ.

ЛИШЬ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Фляки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напиткôвъ заосмотрена кухня.

79 5—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

МАТТОНЬОГО GIESSHÜBLER

природна алькалічна **ВОДА** щавова

найлучшій столовый и покрѣпляючій напитокъ,

выпробованый при кашлю, при недугахъ шиѣ, при катарѣ жолудка и мѣхура.

Heinrich Mattoni въ **Giesshübl**

4 **SAUERBRUNN.**

ПУШКИ до транспортованя молока обему 1/2 л. 1·50, 3/4 л. 1·60, 1 л. 1·70, 1 1/2 л. 1·85, 2 л. 2·—, 2 1/2 л. 2·20, 3 л. 2·40, 4 л. 2·70, 5 л. 3·—, 8 л. 4·—, 10 л. 4·75, 15 л. 5·75, 20 л. 6·25, 25 л. 7·—, 30 л 8·— зр.

поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Каґітульна ч. 1 (супротивъ катедры.) 1595

Потребую молодшого конціпієнта

Адвокатъ Федакъ

71 4—3

Полотна, бѣлє столове, рушники хусточки, дреліхи и т. п. власнй выробы

продає по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроеной торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ аґентôвъ анї похатникôвъ не высылаємо.* 77 2—52

Св. Юрія грудній зела

и приналежный до него

грудный порошокъ

св. Юрія зъ „St. Georgs Apotheke“ у Вѣдни, V 2, Wimmergasse 33. Одинокй средства противъ нежитôвъ, кашлѣвъ, хрипки, задѣмленя, астмы и т. п. усуваютъ, усмиряютъ кашель, влекшують важкій вôддыхъ и приносять пôльгу дыхавичнымъ въ найкоротшôмъ часѣ. — Цѣна пачки грудныхъ порошкôвъ св. Юрія 50 кр., а пачки приналежного до нихъ чаю св. Юрія тежь 50 кр.; почтою платить ся о 20 кр. дорожше за опакованє и пересылку. Высилає ся почтою найменше двѣ пачки Грошѣ просить ся присилати переказомъ. **Правдивй лишь въ аптицѣ пôдъ св Юріемъ, Вѣдень, V 2, Wimmergasse 33,** куда належить адресувати всякй замовленя.

Складъ въ Краковѣ въ аптицѣ ГЕЛЛЄРА, ул. Ґродска; у Львовѣ въ аптицѣ ПЕТРА МІКОЛЯША. 30 5—12

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середних. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середних. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразôвъ зъ рускои ботанічнои термінольоґіи и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропиґийс ій або у автора. Хто замовляє у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольоґії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольоґію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилає ся жадані книжки в протязї чотирох днів, при чім порто оплачує автор.

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленй примѣрники продають ся по 35 кр.

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бôль втираня; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо инô такій суть правдивй.

Ріхтера аптика пôдъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 20—35

КАРТЫ ВЗДЫ

до Пôвнôчнои Америки

Голяндско-Американьскимъ шляхомъ

(Нідерляндско Американьске товариство пароходнои плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Поясненя безплатно. 6 11— 3

ВСѢЛЯКІ КУПОНЫ

и

выльосованй цѣннй папиры

выплачує

безъ потрученя провізіи або коштôвъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 A 8—0

Пасажь Ґавсмана

ВЕЛИКАНЪ ҐОРДОВСКІЙ

позôстав на всесторонне бажанє ще днѣвъ 8 до недѣлѣ 4-ого цвѣтня. Цѣна вступу знижена

Тôлько 10 кр.

Отверте вôдъ 11 ой годины рано до 10-ой вечеромъ. 101 1—1

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рôльничого и лѣсового

поручає

знамените насѣне, зôбране въ 1896 р

Запорука на чистоту, правдивôсть и велику силу кôльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 11—18

Цѣнники, взôрцѣ, оферты, даромъ и оплатчо.

Тысячкратно

Вп. хлѣборобами за найлучшу признанй

ШВЕДСКІ ПОЛЬНЫЙ И ОГОРОДОВЫЙ ШТУЧНЫЙ

є до набутя

въ краєвôмъ Домѣ Рôльничо-продукційнôмъ

Ернеста Бальзена (Bahlsena) въ Краковѣ

Бюро и складъ ул. Кармелітска 21—23.

Складъ комісовый: Львôвъ, Красицкихъ 12.

Фірма контрольна въ звязку зъ стацією рôльничою въ Дублянахъ и у Вѣдни.

Доказомъ вартости моихъ спеціяльныхъ годôвель есть експортъ ихъ власне до тыхъ краєвъ, зъ котрыхъ перше Галичина ихъ побирала. 62 5—5

Всякй ґарантія. — Кôлькадесять лѣтна репутація.

Цѣнники и вказаня управы дармо и оплачено.

Вôдъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на кліні ахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожь и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пôвостровѣ Балканьскôмъ, въ Швайцарiи и т. д. на недуги шкôрнй особливо протиґъ

Выкидôвъ шкôрныхъ рôзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерового мыла смоляного яко ґіґієнічного средства до усуненя порплѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкôры есть рôвножь загально признане. **Берґера мыло смоляне** мае 40% смолы деревяной и рôзнить ся значно вôдъ всѣхъ иншихъ родôвъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно **Берґера мыла смоляного** и уважати на побôчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкôрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного.

Яко лагôднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкôры** на выкиды шкôрнй и на головѣ у дѣтей, також яко незрôвнане мыло до мытя и куделѣвъ для щоденного ужитку служить, обôймаюче 35% ґліцерины и пахуче

Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родôвъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкôры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкôры и знакôвъ по вôспѣ и яко мыло десинфекційне; **Берґера мыло до купели** зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь мыло тоалетове, **Берґера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве** на червоность лиця; **мыло весняникове** дуже успѣшне; **мыло танинове** противъ прѣтя нôгъ и выпаданя волося; **мыло до зубôвъ**, найлѣпше средство чищеня зубôвъ. Що-до иншихъ родôвъ мыла **Берґера** звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла **Берґера**, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсця продажи для Львова въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Ґ. Блюменфельда, К. Миколяша, З Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Кулика и А. Рапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Крізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л Васліка; въ *Березовѣ* Галямаса, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А Кшижановского, І. Тобіяшека; въ *Ярославѣ* І. Анґермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камьянцѣ* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Ряшевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Самборѣ* І. Алексевича и Гердлички наслѣдникôвъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бôльшихъ мѣстъ Галичины. 81 2—24

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропиґийского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 62 Львовъ, Понедѣлокъ 17 (29 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр.
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одном строчки инсератовом або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Обжалованє гр. Каз. Баденього.

По суботнѣшнѣмъ засѣданю палаты послѣвъ зѣйшовъ ся „соціялъ-демократичный союзъ“ (social-demokratischer Verband) на нараду. Въ сѣй нарадѣ взяли участь, крѣмъ 14 послѣвъ соціялістѣвъ, також тій сторонництва галицкій, противъ котрыхъ допускано ся надужить выборчихъ. Явили ся: три рускій послы независимій о. Танячкевичь, д-ръ Окуневскій и д-ръ Яросевичь, вѣдтакъ послы христіянъско-соціяльного союза кс. Шпондеръ, д-ръ Данелякъ, Цена, Кубікъ и Забуда; ба навѣть три послы сторонництва людового д-ръ Вінковскій, Бойко и Кремпа були присутній майже на цѣлѣй нарадѣ.

По довшѣй подрѣбнѣй дебатѣ, въ котрѣй забирали слово члены всѣхъ заступленыхъ фракцій, а також пп. д-ръ Франко, д-ръ Даниловичь и Пернерсторферъ, що були на тѣй нарадѣ въ характерѣ гостей, — выказано конечность, що сейчасъ треба енергічно выступити противъ системы Баденього гноблячои рускій народъ. Галицкій послы зазначили, що є така нечувана скількость найсумнѣйшихъ подій и фактѣвъ, що можна бы дотычными актами заповнити цѣлій вагоны. Вѣдтакъ ухвалено одноголосно — людовцѣ здержали ся вѣдъ голосованя — розпочати сейчасъ потрѣбній кроки для выготовленя внесеня на поставленє міністра справъ внутрѣшныхъ въ станъ обжалованя. Поручено презесови соціяль-демократичного союза вразъ зъ послами д-ромъ Окуневскимъ и д-ромъ Данелякомъ: вже въ найблизшихъ дняхъ вѣйти въ контактъ зъ прочими сторонництвами опозиційными, щобы придбати потрѣбне число сорокъ пѣдписѣвъ на внесене. Коли-бъ се не удало ся, то ухвалено поставити нагляче внесенє на выбѣръ парляментарнои комісіи для розслѣдженя поведеня правительства при выборахъ. Сѣй комісіи мало бы прислугувати право покликувати передъ себе свѣдкѣвъ, и ъ переслухувати и заприсягати.

Выгляды що-до придбаня 40 пѣдписѣвъ посольскихъ на внесене не согбршй. Доси запевненій пѣдписы: 14 соціяль-демократѣвъ, 3 независимыхъ Русинѣвъ, 5 шенереріянцѣвъ, 6 стояловцѣвъ, д-ра Кронаветера и д-ра Вашатого — разомъ 30 пѣдписѣвъ. Нестаючихъ десять пѣдписѣвъ надѣють ся соціяль-демократы роздобути мѣжь нѣмецкими національми.

Письма зъ Вѣдня.

Дня 27 н. ст. марта 1897.

[*Мітінть вь справя галицкихъ выборбвъ дня 26. н. ст. марта.*]

Якъ вже знаете зъ телеграмы — мітінгъ, скликаный на вчера вечеромъ до салѣ готелю Wimberger выпавъ пѣдъ кождымъ взглядомъ знаменито. Авдіторія перевышала на кождый способъ число 3000 особъ, въ тѣмъ числѣ дуже много жѣнокъ. Партіи політичній були всѣ заступленій: були антісеміты, були и нѣмецкій національ, бачили мы много Полякѣвъ, руску кольонію розумѣе ся въ комплетѣ, але най бѣльше явило ся соціялъ-демократѣвъ. Саля була битномъ наповнена, тераса вздовжь салѣ и галерія уганали ся пѣдъ натовномъ видцѣвъ, ба навѣть естрада президія и салѣ по-за естрадою були щѣльно заповненій. Зъ Галичины прибули д ръ Иванъ Франко, д-ръ А. Могильницкій и д-ръ Северинъ Даниловичь. На сали бувъ також посолъ д ръ Штравхеръ [зъ мѣста Черновцѣвъ]. Два довгій столы кореспондентѣвъ були сильно обсаджений; розумѣе ся були репрезентованій „Дѣло“ и „Галичанинъ“. Богато людей вѣдѣйшло домѣвь въ нѣчимъ, бо навѣть до входовыхъ дверей годѣ вже було дотиснутись. На естрадѣ занявъ мѣсце назначеный комітетомъ президентъ д-ръ Во . Лавровскій, коло него комісарь поліціи д-ръ Фельдманъ.

Д-ръ Лавровскій отворивъ мітінгъ довшою промовою. Подаемо ей мале въ цѣлости [въ перекладѣ зъ нѣмецкого], бо вѣденьска праса спеціяльно на сю промову кладе наголосъ. Зъ рускихъ послѣвъ явивъ ся на мітингу лишь д-ръ Романъ Яросевичь. [Д-ръ Окуневскій приѣхавъ вечѣрнымъ поѣздомъ о годинѣ 9-бѣ]. Дальше явили ся соціялъ-демократичній послы Дашиньскій въ Кракова и Бернеръ зъ Моравы. Згадати треба, що пѣдъ проводомъ посла Шенереріянця Вольфа [редактора „Ostdeutsche Rundschau“] явило ся велике число нѣмецкихъ національвъ. Посолъ Вольфъ зложивъ свою карту у президіи и оправдавъ ся, що не промовляе лишь длятого, щобы, попавши въ конфліктъ зъ соціялістами, не попсувати цѣлости мітингу. Антісеміткій послы були також запрошенй, ле д-ръ Люегеръ, запевняючи о повныхъ симпатіяхъ антісеміткѣвъ для Русинѣвъ, заявивъ, що якъразъ того самого вечера вѣдбуваe ся конституюючій зѣборъ партіи въ парламентѣ, и просивъ: чи не можна бы переложити мітингъ на иншій день. [Очевидно годѣ було вволити сему жаданю.] Заразъ въ сусѣдствѣ естрады заняли мѣсця многій Великороссы, мѣжь ними чимало пань.

Д-ръ Лавровскій, вѣдкрываючи нарады, говоривъ: „Яко одинъ зѣ скликавшихъ отсій зборы, отвираю ихъ. Витаю васъ, панове, що на нашь поклик сюды прибули. Витаю васъ щиро и дякую въ имени комітету. Заки удѣлю слово референтова, мушу зробити деякій загальній уваги. Они доконечній, щобы пояснити властиву цѣль нинѣшного мітингу, а зъ другои стороны, щобы оправдати насъ: чому мы Русины именно тутъ у Вѣдни сій зборы скликали. Впов. панове! Галицкій выборы вже вѣдъ довшого часу яко політична спеціяльность звѣстній не лишь у насъ въ Австрію, але и по-за границями нашои державы. Они мають уже свою добре заслужену славу, очевидно въ негативнѣмъ значѣню слова. Ся слава є доказомъ, що свѣтъ вже несогбрше поінформованый про галицкій выборчій практикы. Але не всѣмъ се ясно, що тій практики выборчій звернений въ першій лініи противъ рускаго народу, якъ се наглядно показало ся при послѣдныхъ выборахъ до парляменту. Можна сказати: тій выборы не були нѣчимъ иншимъ, якъ лишь деклярація военна супротивъ цѣлого рускаго елементу, справдѣшна вѣйна. Сей военный походъ, якъ вамъ се звѣстно зъ газетныхъ справоздань, коштувавъ чимало людскои крови.“ [*Сензація и порушеня.*] Дальше бесѣдникъ представивъ, якъ Русины боронили ся доси противъ тыхъ насильствъ и якъ въ найблизшѣмъ часѣ будуть мусѣли боронити ся. „Галицкій практики выборчій — мовивъ вѣнъ — тревають уже вѣдъ кѣлькохъ рокѣвъ; они вже стали тамъ „consuetudo contra jus“. Теперь тяжко собѣ и подумати, щобы въ Галичинѣ могли выборы вѣдбувати ся въ инакшій способъ. Але такихъ выпадкѣвъ, якъ при послѣдныхъ выборахъ, ще и у насъ не зазнано. Се походить зъ-вѣдси, що політичне житє и розвѣй рускаго народу теперь поплыли широкою струєю, якъ ще нѣколи передъ тымъ. Въ парѣ зъ тымъ розвоемъ идуть и противзаконній средства, якихъ ужива ся до придушеня політичного вѣдродженя якого-небудь народу въ самѣмъ вже зародѣ. Найперше насъ просили и переконували, иногдѣ зъ горы наказували. Се було достаточнымъ средствомъ, щобы темній масы народу и ихъ провѣдникѣвъ, не завсѣгды способныхъ до політичного проводу народу, змусити до мовчаня. Опѣсля розпочали ся пѣдкупства и обманьства, средства „знаменитій“ въ конституційнѣмъ житю. Нинѣ вже нѣяке найпоганѣйше и найхитрѣйше средство не є кепскимъ. Ситуація поважна и критична!“ — Дальше говоривъ д-ръ Лавровскій про выборы соймовій въ 1895 роцѣ, якъ они зродили депутацію рускаго народу до цѣсара. „Зъ найвысшого мѣсця въ способъ дуже ввѣчливый заявлено намъ, що тій всѣ надужитя будуть розслѣдженій. А ще дальше заявило правительство, що такій неправильности вже бѣльше не повторять ся. [*Іронічный смѣхъ на сали.*] Однакожь послѣдній выборы дали якъ-разъ противный результатъ; они були далеко страшнѣйшій вѣдъ выборѣвъ зъ року 1895-ого. А чому-жь нинѣшній зборы зъ року 1895-ого. А чому-жь нинѣшній зборы вѣдбувають ся у Вѣдни? Бо мы думаемо, що се була велика помылка, коли мы по соймовыхъ выборахъ позабули на одинъ дуже важный чинникъ въ політичнѣмъ житю, на публичну опінію. Щасливымъ робомъ дѣстала ся теперь сила політична въ руки широкихъ масъ людовыхъ. Мы провинили ся, що пѣсля попередныхъ выборѣвъ за-мало апелювали до сихъ масъ народныхъ, за-мало вѣдносились до опінін публичнои, передъ форумъ політично бѣльше сильныхъ и розвитыхъ народѣвъ Австрію. Треба було звернутись до жерела політичного житя, де выключно треба глядѣти обороны слабшого передъ політичнымъ насильствомъ и де ей певно — знайдемо. [*Гучній оплески.*] Мы переконанй, що скоро загалъ народѣвъ австрійскихъ буде свѣдомый, якъ обходять ся зъ рускимъ народомъ, яка се система, котрою вѣдбирають народови его найважнѣйше конституційне право — свободу выборѣвъ и въ той способъ обезсилюють его політично, вѣдъ сего часу буде неможливо силою пѣддержати ту систему и выключати триміліоневый рускій народъ вѣдъ приналежнои участи въ політичнѣмъ житю Австрію...“

Опѣсля вступивъ на естраду д-ръ Могильницкій яко головный референтъ и сказавъ бѣльше менше такъ: „Сумна менѣ припала задача сказати де-не-що про галицкій выборы; кажу: де-не-що, бо коли-бъ я хотѣвъ навести все и основно, не стало бы вамъ, Впов. панове, терпцю за-для обуреня. Наведу лишь деякій факты, котрыхъ будь-то самъ я бувъ свѣдкомъ, будь-то знаю про нихъ зъ найдостовѣрнѣйшихъ жерелъ. Загально кажучи, не знаю, чи досыть вѣдповѣдно выражу ся, коли поступованю коаліціи противъ насъ Русинѣвъ надамъ пятно нечуваной дикости и обманьствъ въ нѣякихъ кодексахъ карныхъ не передвиджено. Якъ звѣстно, гр. Кас. Белені минувшои сесіи вѣдповѣдаючи на нагляче внесене Леваковского и Романчука запоручивъ повну свободу выборчу при теперѣшныхъ выборахъ и прирѣкъ, що орґаны правительства будуть всюды строго придержуватись закона. Таку саму заяву давъ галицкій намѣстникъ при отвореню польского сойму, а ще повторивъ ей правит. комісарь граѳъ Лось зъ нагоды интерпеляціи посла Бойка. Мы Русины, а дальше правительственій орґаны галицкій, Поляки, жиды, вкѣнци всяка зволочь галицка зрозумѣли якъ слѣдъ сій приреченя.. Рускій чарѣдъ, заздалегѣдь чуючи у воздусѣ тяжку бурю, готовивъ ся якъ мѣгъ до тяжкои неравнои боротьбы.

Русины перевели орґанізацію доси небувалу. Правительственій орґаны подѣлили громады на „лихій“ и на „добрій“. Лихій — се тій, де орґанізація була сильною; добрій, де она була слабша або не було нѣякои. Отже въ тыхъ „добрыхъ“ звычайно запов. дано часъ, день и годину правыборѣвъ и звычайно приѣздивъ комісарь въ означенѣмъ часѣ и переводивъ правыборы зъ дѣдичемъ, пропінаторомъ, войтомъ и иншими правительственными креатурами; хоть и тутъ комісарь приѣздивъ неразъ манѣвцями, потайки, щобы случайно громада не прочуняла. Въ „злыхъ“ громадахъ правыборѣвъ не заповѣдано зовсѣмъ, а придержувано ся небувалои доси тактики: впасти несподѣвано, перевести выбѣръ изъ згадаными креатурами а вѣдтакъ нишкомъ вѣдъѣхати. [На се бесѣдникъ навѣвъ примѣры, поименувавши дотычній села.] Бѣднѣ громадяне разомъ зъ своими священниками патролювали тыжднями по дорогахъ и всѣхъ закуткахъ, побоюючи ся, щобы комісарь не дѣбравъ ся якимъ заулкомъ. Де такихъ осторожностій не було, тамъ громада програла, або громадяне про выборы зовсѣмъ не знали або могли прийти вже по всему. Въ деякихъ громадахъ народови, вычѣкуючому цѣлыми днями на приѣздъ комісаря, иногдѣ вже терпцю не стало, якъ н. пр. въ Комарнѣ, де прийшло до першого заколоту. [Тутъ бесѣдникъ розказавъ исторію комарняньску и якъ она закѣнчила ся арештованемъ множества народу та заквартированемъ вѣйска до громады.] Подѣ въ Комарнѣ выкликали скрѣзь мѣжь народомъ велике зворушене, а ненавистна праса польска запищала мовь на командо, що вергають часы „гайдамаччины“ та що противъ Русинѣвъ треба ужити найострѣйшихъ средствъ... Вѣдтакъ дожили мы Чернева, де въ-перве полилася кровь. [Бесѣдникъ розказавъ исторію кровавыхъ правыборѣвъ въ Черневѣ.] Рускій народъ взявъ ся складати вдовичій лепты на покалѣченыхъ и для роднихъ увязненыхъ выборцѣвъ, а польска праса накликувала щоразъ дужче до дальшои жостокости противъ „бунтѣвникѣвъ“... Опѣсля бесѣдникъ розказавъ о вѣдомыхъ кровавыхъ правыборахъ въ Сколѣмъ, въ Вихторовѣ коло Галича, въ Холоневѣ. Бесѣдникъ бувъ наочнымъ свѣдкомъ правыборѣвъ въ Холоневѣ. При описѣ тыхъ правыборѣвъ слухателѣ такъ розгорячили ся въ высказахъ свого обуреня, що предсѣдатель мусѣвъ дзвѣнкомъ просити о утихомирене, бо комісарь грозивъ розвязанемъ мітингу. Опѣсля бесѣдникъ перейшовъ на самій выборы послѣвъ. Навѣвъ „легальный“ поступокъ старосты Родера въ Золочевѣ, котрый не допустивъ кѣлькадесять рускихъ выборцѣвъ до голосованя и ще ихъ выкпивъ; розказавъ про арештоване кѣлькадесятьохъ выборцѣвъ въ Збаражи на часъ выбору посла зъ IV-ои курія и про „вовчу яму“ въ Тернополи; оповѣвъ страшну исторію выбору посла зъ IV-ои курія въ Долинѣ; пѣднѣсъ факты арештованя шѣстьохъ честныхъ патріотѣвъ-священникѣвъ [оо. Мироновича, Сумика, Сеника, Вергановского, Борачка, Бариша]; вкѣнци заговоривъ и о тѣмъ, якъ декуды „coś się stało“ зъ картами голосованя уже въ урнѣ выборчѣй. „Не смѣю догадуватись — мовивъ бесѣдникъ — де подѣли ся голосы на рускаго кандидата, бо побою ся, щобы мене по поворотѣ до „легальнои“ Галичины не „сконфіскували“. [Голосы: карткы тій „hat man verfrühstückt“!] Референтъ свій закѣнчивъ д-ръ Могильницкій тыми словами: „Зѣ всего видимо, що практики при сегорѣчныхъ выборахъ у вѣходній Галичинѣ замаркували ся голосно въ двохъ напрямкахъ: 1) щобы придавити вольну волю въ народѣ и всякого рода средствами вѣдстрашити вѣдъ свободного національного руху; 2) щобы пѣдкопати у народу повагу честного и славного рускаго духовеньства, котре до недавна було одинокимъ просвѣтителемъ народу також на поли публичнѣмъ. А теперь насуває ся мимохѣть питане: куда стремить тота робота и яка є тутъ політика: чи австрійска, чи польска? Менѣ видить ся, що нѣякій державѣ, а такъ само и нашій, не може залежати на тѣмъ, щобы той вѣрный народъ, котрый только разъ давъ доказы жертволюбности якъ майномъ такъ и своею кровію, народъ, котрого покѣйный арх. Рудольфъ признавъ зъ-давна культурнымъ, мавъ поважній причины захитати ся въ тыхъ своихъ державныхъ прикметахъ; натомѣсть исторично доказана рѣчь, що Поляки, котрій чванять ся свободолюбствомъ, примѣняли супротивъ насъ Русинѣвъ завсѣгды рафінованну нетерпимость и дике насильство. Мои панове! То, щó я сего року самъ видѣвъ и достовѣрно чувъ, то, щó мы Русины вѣдъ вѣкѣвъ вѣдъ Полякѣвъ переживали и теперь переживаемо, управняе мене до перестороги: Австрійска політика не була нѣколи менше австрійскою якъ теперь!“

Промову д-ра Могильницкого, супроводжену разъ-у разъ вѣдповѣдными окликами, принято довготреваючими оплесками. Пѣдъ взглядомъ реторичнымъ була она выголошена недостижимо.

Опѣсля забравъ слово посолъ Дашиньскій зъ Кракова. Сама поява п. Дашиньского вызвала формальну бурю оплесковъ; у Вѣдни имя его вже дѣбре звѣстне, зѣбранй витали въ нѣмъ зломане „солідарности“ польского „кола“, яко зарево сходячого сонця. Чоловѣкъ молодый, струнків, мало що по надъ 30 лѣтъ вѣку, постать робить вражѣне елеганта-Европейця и всѣ его маневры зраджують „благородну“ шляхотску кровь. Говорить дуже добре и порывае масы своею краснорѣчивостію, завзятыми промовами, безпощадною и неустрашимою критикою. Оповѣдають, що на женщинъ мае великій чаръ, звѣстно: зъ виду гарный мужчина.

Посолъ Дашиньскій зачавъ вѣдъ запевненя, що тій страшній обжалованя графа Баденого не смѣють остати у Вѣдни безъ вѣдгомону. „Мы — говоривъ вѣнъ — або дѣстанемо головній условя свободы політичнои, або не маемо интересу, щобы се правительство що

довше управляло Австрією. Той вѣрный своему монархови нарѡдъ, тй такъ званй „Тирольцѣ всходу“ повиннй бути трактованй инакше. Се може була найбѡльша похибка, що Русины такъ довго тѣшились и гордили ся тыми пѡдхлѣбными титулятурами. Въ першѡй лініи мы хочь Австрійцѣ, але свобѡднй люде, и хочемо, щобы насъ такими уважали. Насильства выборчй були у всходнѡй Галичинѣ, але „Badenismus“ вже опановує цѣлу Австрію. „Галицкй“ выборы мали мы вже у всѣлякихъ сторонахъ Австрій. А коли не всюда прийшло до пролиру крови, то се треба завдячити лише зелѣзнѡй твердѡй орґанізацій соціялъ-демократѡвъ. Маю на те доказы, що въ кракѡвскѡмъ повѣтѣ драґоны мали по 50 острыхъ патронѡвъ, конѣ осѣдланй стояли 48 годинъ въ поготовѣ. Инструкція звучала, що кождого, хто бы лишь взявъ за уздечку, мае драґонъ сейчасъ рубати шаблею и т. д. Однакъ офіциръ скучавъ и увѡйшовъ аж до льокалю выборчого розпытати: чи часомъ не треба вѡйска?“ — Дальше оповѣдавъ п. Дашиньскій середъ постѡйного великого зацѣкавленя и загальнои сензаціи детайлѣ въ выбору кракѡвского. Теперь въ парляментѣ порушить ся тая справа; махеры выборчй будуть або говорити, або мовчати А выборы се основа самого парляменту. Се не лишь нашь соціялъ-демократичный партійный обовязокъ; се найсвятѣйшій обовязокъ всѣхъ *выбраныхъ* послѡвъ безъ рѡзницѣ партій. Парляментъ самъ мусить мати пересвѣдчене, що вѡнъ выбраный легально. Мы обжалуемо міністра-президента — кинемо сей пробный камѣнь въ парляментъ. Побачимо. чи є въ парляментѣ 10% „anständige Leute“, бо до обжалованя буде потрѣбно пѡдпису 40 послѡвъ. До того зобовязанй мы кровію, щó до неба кличе о месть. Велика сила, що дрѣмае въ народѣ, розвине вкѡнци широку силу и зломить цѣлу систему політичнои корупціи. Побачимо, чи вѣденьскй послы-антісеміты зъ V-ои курій будуть за обжалованемъ, чи противъ? Русинамъ же бажають соціялъ демократы въ щирого серця, щобы безъ упину працювали и орґанізувались політично. Они велика сила — три-міліоновый нарѡдъ, а се надѣя, що и они поконають небавомъ своихъ гнобителѣвъ.

По п. Дашиньскѡмъ говоривъ посолъ Бернеръ [зъ Моравы]. Зазначивъ справедливо, що се не польскій *нарѡдъ* тисне Русинѡвъ, але то вдеморалізована кліка выробляе свои штуки на обохъ народахъ. Въ Галичинѣ гнетъ выходить вѡдъ польскои шляхты и богатыхъ [illegible] почавъ говорити про способности гр. Баденього, комісарь правительственный перебивъ ему и загрозивъ, що на случай повтореня такого острого тону розвяже зборы. П. Бернеръ продовжавъ промову. Коли Бадені мае свою „зелѣзну руку“, то будьмо-жь мы цѣлй зъ зелѣза. Рускй хлопы певно не є ще деси соціялъ-демократами, але Бадені заходить ся въ якъ найуспѣшнѣйшій способѡвъ коло того, щобы они такими стали ся.

Дальше говоривъ властитель „Arbeiter Zeitung“ д-ръ Вікторъ Адлеръ, запевняючи Русинамъ симпатіи соціялъ-демократѡвъ. „Баденього и его систему — мовивъ бесѣдникъ — тяжко щобы побѣдили въ Галичинѣ; треба зъ тымъ справити ся тутъ у Вѣдни. Спѡльно терпимо, нашь ворогъ спѡльный...“

Вкѡнци д-ръ Даниловичь сказавъ бѡльше-менше такъ:

„Я думавъ-емь представити ще подрѡбности цѣлого поступованя властей при выборахъ, але за-для спѡзненои поры мушу се залишити. Одно тѡлько мушу зазначити, що то, що д-ръ Могильницкій навѣвъ въ поодинокихъ такъ драстичныхъ случаяхъ, дѣяло ся може чи не у всѣхъ повѣтахъ рускихъ. Се не жартъ бувъ! Легко се теперь оповѣдати, тяжше було пережити; оно страшне було. Выборцѣ йшли до урны мовь на яку вѡйну зъ молитвою на устахъ, немовь лагодились на смерть. Се не смѣе правительству уйти плазомъ, се и окрыло бы соромомъ всѣ партіи австрійскй. Галицкй рускй выборы стали ся великою наукою для всѣхъ партій въ Австрій. При тыхъ выборахъ показало ся, що правительство ґрафа Баденього знеґувало цѣлу засаду парляментаризму, захитало основы конституціи. Тутъ ишло не о поборюване переконань, лишь о перефорсоване волѣ Баденього, щобы заповнити мѣсця въ „колѣ“ польскѡмъ. Кого правительство *именувало* посломъ, того и „выбрала“. А щобы его выборъ перефорсувати, сповнювано обманьство и крадѣжь голосовъ. Священникѡвъ арештовано въ сумѣшь зъ радикалами, бо тероризовано всѣхъ Русинѡвъ безъ рѡзницѣ партій и переконань політичныхъ. Правительство хотѣло показати, що ему нѣчо проковтнути выборы зъ тайнымъ голосованемъ и що все такъ бути мусить, якъ оно каже. Тому воля народу мусить сему пониманю выборѡвъ супротивитись и я предкладаю Свѣтлому зборови таку резолюцію: *Зборъ народный у Вѣдни 26. марта высказуе по причинѣ власне покончених выборѡвъ въ Галичинѣ и по причинѣ обурюючого поступаня руского народу своє обурене. Мітингъ взываe всѣхъ послѡвъ австрійского парляменту, щобы они зъ всею рѣшучостію обстали за тяжко нарушеными конституційныти правами*“. — Зборъ принявъ сю резолюцію одноголосно; противъ нен не заявивъ ся нѣхто.

Присутнй домагали ся ще, щобы говоривъ робѡтникъ Шумаеръ, котрый перепавъ у Вѣдни въ V. курій противъ антісеміта. Се бесѣдникъ знаменитый и тому зѡбранй такъ домагались почути его слово. Але Шумаеръ оправдавъ ся, що вже пора спѡзнена [вже було около 11-ои годины] „а впрочѡмъ — сказавъ вѡнъ — вы вже ажь надто добре знаете, що я анѣ троха не є приятелемъ Баденього“. По тѡмъ интермеццо вѡдчитавъ ще предсѣдатель три телеґрамы, якй наспѣли зъ Галичины: 1) *Золочѣвъ*. Духомъ зъ Вами! Ґрѡмко заявляемо цѣлому свѣтови нашу вопіющу кривду. Руска Рада Золочѣвска. 2) *Броды*. Честь борцямъ за справу народну! Мы духомъ при Васъ. Селяньска Рада. 3) *Коломыя*. „Народна Воля“ и коломыйскй радикалы засылають братамъ, демаскуючимъ передъ свѣтомъ галицкѡмъ л...а, щире поздоровлене. За многихъ: Д-ръ Трильовскій, д-ръ Кобриньскій, Анатоль Лепкій, Лаврукъ. 4) *Самбѡръ*. Політичнй невольники пересылають своимъ приятелямъ въ резиденціи державнѡй ґрѡмке „слава“. Самбѡрскй Русины. — Телеґрамы принято довготреваючими оплесками; всѣ радѣли зъ тыхъ обявѡвъ солідарности.

Опѡсля д-ръ Лаврѡвскій короткими словами замкнувъ мітингъ, зазначивши вдоволене, що зборы осягнули вповнѣ свою цѣль, и высказавъ надѣю, що всѣ партіи займуть супротивъ галицкихъ выборѡвъ те саме становище, якъ нинѣшнй речники.

Середъ ентузіязму и безнастанныхъ окликѡвъ почала опорожнюватись саля. Довго тревало, заки збитй масы перейшли лавою попередъ президіяльною естрадою, пращаючись капелюхомъ въ президію, якъ се тутъ є звычаемъ. Мѣжь тымъ соціялъ-демократы заинтонували „Lied der Arbeit“. Вкѡнци саля опорожнилась, зѡстали ще лишь Русины и тй въ числѣ около 40 перейшли до одного ресторану въ серединѣ мѣста на вечерю.

Цѣлый мітингъ вѡдбувъ ся незвычайно поважно и супокѡйно, хоть дуже часто перебиваный окликами обуреня взглядно зачудованя. Всѣ промавляли по нѣмецки. *Й. П.*

Справы парляментарнй.

Перше засѣдане палаты послѡвъ.

Передъ будынкомъ парляменту густй товпы народу. Всѣ радй бы дѡстати білеты на ґалерій, щобы поглянути на новыхъ заступникѡвъ, — що-жь коли небавомъ дають знати, що білеты розданй, а поліція, пѣша и кѡнна, зачинае розпыхати подальше надто цѣкавыхъ. Треба бодай побѣжно приглянутись вступаючимъ въ пороги парляменту посламъ. А они, послы, чимъ разъ численнѣйше сходять ся: хто повозомъ и фіякромъ, а хто й пѣшки, та за хвилю ґублять ся въ вестібули и коридорахъ палаты. Тамъ наступають першй привитаня и познакомленя; найголоснѣйше выцѣловують ся члены кола польского, а п. Яворскій радъ бы пригорнути до своихъ грудей всѣхъ послѡвъ зъ Галичины, не выймаючи нѣ трехъ людовцѣвъ, нѣ шѣстьохъ Русинѡвъ-угодовцѣвъ, — а тѡльки три независимй послы рускй и пять стояловцѣвъ сторонять вѡдъ тыхъ пестощѣвъ.

Чимъ разъ бѡльше заповняе ся саля нарадъ. Тутъ ческй послы въ чамарахъ живо розмавляють про конференцій угодовй и розпорядженя языковй, а вызначнѣйшй послы старають ся пояснити ситуацію своимъ неопытнымъ товаришамъ. Зъ сарказмомъ и ироніею придивляе ся тому всему д-ръ Вашатый, гордый, що мимо аґітаціи таки дѡставъ ся до парляменту, щобы контролювати поведене заступникѡвъ ческого народу. — Входять антісеміты пѡдъ проводомъ Люеґера и Ліхтенштайна. Новй витання и познакомлюваня. За ними являють ся стояловцѣ и хочь призначене для нихъ мѣсце по-за сидженями членѡвъ кола польского, они довго не надумуючись сѣдають поручь антісемітѡвъ. Характеристичный мѣжь ними посолъ Цена, що въ своѣмъ неконче новѡмъ кожусѣ явивъ ся на сали. Нѣмцѣ на ґалеріяхъ зъ повиду не тямлять ся на видъ сего довгого „kaftanartigen“ кожуха „mit rothen und grünen Arabesken“. Але Ценѣ про се байдуже; вѡнъ зайшовъ въ розмову зъ Люеґеромъ, котрый посадивъ его при собѣ и черезъ цѣле засѣдане поясняе ему всѣ „поведенціи“. — Неменше цѣкаво звертають ся очи на новыхъ, не бувалыхъ доси въ парляментѣ соціялістѡвъ, а характеристичне лице Козакевича и елеґантна стать Дашиньского дають тематъ до розмовы и замѣтокъ. — Сумный выглядъ мають ліберали, бо й значно ихъ менше и нема мѣжь нами давныхъ знаныхъ личностей. — По сали творять ся ґрупы послѡвъ; гуде мовь въ улію.

Міністры засѣли на своихъ мѣсцяхъ. Дехто витае ся, але довшихъ розмовъ нема. На лици президента міністрѡвъ не видно звычайнои усмѣшки, лишь якась поважна сумовитѡсть и грыжа. Хто знае, якъ ще може скласти ся!

О год. 11-тѡй директоръ канцеляріи Гальбанъ давъ знакъ дзвѡнкомъ. Послы заняли мѣсця. Президентъ міністрѡвъ ґр. Бадені повѣдомивъ, що провізоричну президію палаты обѡйме посолъ Просковецъ, яко найстаршій вѣкомъ. [Що-до сеи старшины вѣку пѡднесли реклямаціи послы д-ръ Розеръ и д-ръ Цурканъ, але вкѡнци уступили ту честь п. Просковецови.] По зложеню приреченя въ руки Гальбана промовивъ п. Просковецъ, зазначуючи, що числить 79. рѡкъ житя а вѡдъ 36 лѣтъ є членомъ палаты, отже позволить собѣ привитати палату зазывомъ, щобы оминано політичныхъ и національныхъ спорѡвъ и роздорѡвъ, вѡддавано ся роботѣ sine ira et studio та звернено пильну увагу на добро державы и народѡвъ, бо велика правда мѣстить ся въ золотыхъ словахъ Салюста: Concordia res parvae crescunt, discordia maximae dilabuntur. Запросивъ провізоричныхъ секретарѣвъ (мѣжь ними п. Барвѣньского), а коли они зложили въ его руки приреченя, вѡдчитали формулку приреченя въ девяти мовахъ: по нѣмецки, чески, руски, польски, словѣньски, хорватски, сербски, румуньски и італійски. Вѡдтакъ вѡдчитано имена послѡвъ, а тй вѡдповѣдали словами: „Прирѣкаю“. На 425 членѡвъ зложило приречене 373 послѡвъ а лишь 52 хибло; имовѣрно не такъ скоро зберуть ся въ палатѣ нашй заступники въ такъ поважнѡмъ числѣ.

Вѡдтакъ повѣдомивъ п. Просковецъ, що въ понедѣлокъ о 12-бй год. въ полудне вѡдбуде ся торжественне отворене сесіи, а вѡ второкъ слѣдуюче засѣдане палаты.

Се перше засѣдане тревало несповна годину. При выходѣ послѡвъ зайшла дивна пригода. Всѣ брамы и входы будынку парляменту були зачиненй, такъ що нѣхто не мѡгъ ни выйти ни вѡйти. Стало ся се въ наслѣдокъ сиґналу алярмового. Кн. Аверсперґъ въ палатѣ панѡвъ доторкнувъ ся необачно сиґналу алярмового, а портіэры кинулись сейчасъ [illegible] дверь. Сей сиґналъ заведено въ часѣ, колв то въ парляментѣ французскѡмъ доконано атентатъ. Небавомъ выяснила ся причина сеи несподѣванки.

Перше засѣдане палаты панѡвъ.

О год. 12-тѡй зачало ся засѣдане палаты панѡвъ. Президентъ ґр. Бадені повѣдомивъ о именованю цѣсарскѡмъ президіи палаты. Президентъ кн. Віндішґрецъ по короткій промовѣ пѡднѣсъ окликъ въ честь цѣсаря, а присутнй повторили его трикратно. Вѡдтакъ новй члены палаты складали приреченя. Президентъ згадавъ про упокоившихъ ся членѡвъ палаты: Чайковского, ґр. Кавніца и ґр. Найперґа. Слѣдуюче засѣдане палаты въ середу.

—

Про ситуацію парляментарну не можна поки що нѣчого певного сказати, хиба се, що — якъ говорять въ кругахъ парляментарныхъ — въ новѡй палатѣ не найде ся стала бѡльшѡсть правительственна, а лише союзъ партій, „коаліція“, котра надавати буде палатѣ напрямъ и „заразомъ зъ правительствомъ перейме провѡдъ“. Якъ бачимо, то ґр. Бадені вже не хоче самъ „провадити“, лишь бере до помочи коаліцію. Але й се, хто знае, чи удастъ ся, бо ось що пише „Vaterland“: Нема й гадки, щобы можна було зложити сталу бѡльшѡсть. Численнй сторонництва будуть взаимно себе паралізувати и бѡльшость, если они утворять ся, будутъ лишь случайнй и переминаючй. Правительство не буде могло надавати парляментови якогось сталого напряму. Выходѣло бы що становиско правительства буде бѡльше независиме и сильнѣйше. Але се ино такъ выдае ся. Сторонництва будуть завсѣгды готовй пѡдставити ногу правительству, скоро оно не полагодить вдоволяючо ихъ бажань. Длятого правительство буде приневолене высувати сторонництва одно противъ другого и творити собѣ малыми концесіями короткотревалй бѡльшости, бѡльшости von Fall zu Fall.“

Коло польске вчера уконституувало ся. Запрошено всѣхъ послѡвъ Полякѡвъ (крѡмъ соціялістѡвъ), але прибули ино людовцѣ; стояловцѣ надѡслали письмо, що до кола поки що не вступлять. Выбрано президомъ Яворского, віцепрезесомъ Ґнаджейовича (сей поновный выборъ давнои президіи мае бути зазначеномъ продовженя політики кола), секретарями Пастора и Меруновича, а до комісіи парляментарнои: Мадейского, Пініньского, Войт. Дѣдушицкого, Дав. Абрагамовича и Рутовского. Людовцѣ вручили президіи кола заявлене, що готовй поступати солідарно зъ коломъ въ квестіяхъ польско-національныхъ и галицкихъ економічныхъ. Дальше зазначено, що людовцѣ жадають змѣны статутѡвъ кола въ тѡмъ напрямѣ, абы можна було посламъ безъ спеціяльнои ухвалы кола ставляти внесеня, интерпеляціи и забирати голосъ въ повнѡй палатѣ. Просять о вѡдповѣдь до 8 днѣвъ, а до сего часу не будуть брати участи въ нарадахъ кола.— Сего письма людовцѣвъ не вѡдчитано, лишь отворено дискусію надъ справою выбору комісіи для ревізіи статутѡвъ. Ухвалено выбрати комісію, але не вызначати ѣй речинця, доки мае упорати ся зъ порученою задачію.

Польско-правительственнй Русины уконституували ся, выбираючи Мандичевского предсѣдателемъ, Барвѣньского заступникомъ а Вахнянина секретаремъ. Якъ доносять, ухвалено поставити интерпеляцію въ справѣ арештованъ и увязненъ рускихъ священникѡвъ въ часѣ выборѡвъ. — Не хочемо выпереджувати подій и будемо ждати на сю интерпеляцію, — але одно намъ дивне, зъ якимъ чоломъ будуть польско-правительственнй пѡдписувати интерпеляцію, котра звертае ся въ бѡльшѡй части противъ нихъ самыхъ? Тажь въ Жидачѣвщинѣ и Станиславѡвщинѣ увязнено священникѡвъ, що выступали противъ выбору Охримовича и Мандичевского и противъ коррупціи выборчои. Що скажуть на се Поляки и ґр. Бадені? Се-жь були средства для пѡдпиранья кандидатуръ польско-правительственныхъ Русинѡвъ, а теперь мали бы они на се обурити ся? Огъ лукавишь, серденько!

На засѣданю соціялъ-демократичного союза по обговореню справы поставленя ґр. Баденього въ станъ обжалованя застановлено ся надъ справою посла Шаера. Посолъ Тома Шаеръ бувъ увязненый д. 4 марта с. р. за-для мнимои обиды маестату и находить ся въ слѣдчѡй вязници. И хочь Шаера выбрано д. 16 марта посломъ, не выпущено его зъ вязницѣ, ба навѣть легітимацію посольску доручено ему въ вязници. Ухвалено, сейчасъ выступити противъ такого разючого нарушеня права посольскои ненарушимости. По заслуханю телеґрафічныхъ информацій вѡдъ д-ра Мальца въ Ряшевѣ, що перенявъ оборону Шаера, мае презесъ соціяль-демократичного союза вѡднести ся до провізоричного президента палаты, посла Просковеца, щобы сей зажадавъ категорично и телеґрафічно сейчасъ выпустити на волю увязненого члена парляменту. — Пос. Шаеръ обжалованый о злочинъ обиды маестату (§§. 63 и 64) та о переступство обиды чести, а судъ ряшевскій внесъ подане на руки президіи палаты послѡвъ о его выдане. Актъ обжалованя вже готовый вѡдъ тыждня, а однакъ Шаеръ остае въ вязници, бо судъ мотивуе потребу дальшого арешту слѣдчого небезпечностію перешкодженя слѣдства (Collusionsgefahr, §. 157 пр. к.)

Якъ переводились выборы?

Зъ Гусятинщины пишуть намъ:

Акція выборча зъ рускои стороны почала ся въ нашѡмъ повѣтѣ досыть вчасно. Для завязаня комітету на судовй повѣты Гусятинъ и Копычинцѣ зѡбрали ся Русины въ Коцюбинцяхъ. Тамъ зайшла одна пригода. На зборъ рускій явивъ ся мѣсцевый дѣдичъ п. А. Городискій, делеґатъ польского центрального комітету, зъ предложенемъ, щобы и рускй священики взяли участь въ утвореню комітету повѣтового, а чей удасть ся довести до якого порозумѣня. Нашй остаточно згодили ся [мовлявъ: купити не купити...] и подали навѣть пану А. Г—скому адресы, зъ умовою, що намѣреный зборъ повѣтовый мѡгъ бы вѡдбутись по 8-бмъ лютого, бо той день уже вызначеный на вѣче въ Хоростковѣ, скликане „Хлопскою Радою“. Однакожь — на загальне зачудуване — згаданый зборъ передвыборчій скликавъ до рады повѣтовои вѣдомою вѡдозвою, вымѣреною противъ рускихъ священикѡвъ, звѣстный Адольфъ Ценьскій, а на высланыхъ деякимъ священикамъ запросинахъ на той зборъ не було пѡдпису п. А. Г—ского, тѡлько пѡдписали: маршалокъ ґр. Ґолуховскій, Ценьскій и т. п. Священики, розумѣесь, не взяли участи въ тѡмъ зборѣ. Вѣче „Хлопскои Рады“, якъ вѣдомо, вѡдбуло ся 8-ого лютого въ Хоростковѣ.

Почали ся правыборы супокѡйно. Нарѡдъ почавъ ставати до правыборѡвъ небувало численно, бо и орґанізація була и самй селяне зрозумѣли вагу хвилѣ. На выборцѣвъ выходять люде честнй; давнй „хрунѣ“ идуть „въ отставку“. Ляшня, побачивши се, стрепенулась: „Źle z nami! Trzeba koniecznie coś zrobić!“ И почато „robić“ — вѡдъ Постолѡвки. Комісарь д-ръ Амброзевичь по правыборахъ зъ V-ои

курій, котрі выпали не по его мысли, не допускає въ IV-ій курій до голосованя кількадесять правыборцівъ, двохъ священиковъ нашихъ выганяє зъ канцеляріи и т. д. Нарѣдъ, огорченый, а до того ще спровокованый війтомъ Косминою, перетрѣпавъ війта бучками. [Мимоходомъ сказавши — війтъ той повиненъ уже давно бути засуспендованый]. Вѣсть о правыборахъ въ Постолівцѣ розійшла ся блискавицею по селахъ. Всюда запанувавъ страхъ нередъ надужитями выборчими и пересвѣдченя, що комісарѣ лише чигають на те, щобы при правыборахъ подоптати волю народу. Нарѣдъ звернувъ ся до своихъ душпастирівъ зъ домаганемъ, щобъ они для помочи ему конечно являлись на правыборы. Вѣдтакъ по Постолівцѣ пійшли бучѣ въ Увислѣ, въ Сидоровѣ, Коцюбинчикахъ, въ Сокиринцяхъ, въ Хоростковѣ — а героемъ всюда являвъ ся той-же панъ комісарь д-ръ Амброзевичь. [Розійшлась поголоска, що той панъ дістав „свыше“ carte blanche, отже навѣть староста не мавъ тугъ слова]. Почались арештованя... Д-ру Амброзевичу почали, для гармонія, секундувати вже й другій панове комісарѣ, а першенство припало практикантови Бушенському при правыборахъ въ Городници. Ну, тамъ була певнѣсть, що панъ Адольфъ Ценьскій при правыборахъ перепаде, а сего годѣ вже було знести! Про найспокойнѣйшій села, де тілько правыборы йшли „nieprotyślnie“, складано реляціи, що нарѣдъ выступає „грізно“. Въ селѣ Васильковцяхъ правыборы въ V курії перейшли зовсѣмъ спокійно [самій жандармы говорили, що ихъ тамъ не було треба]. Але лат. вікарій кс. Людмильскій [recte Музика] почавъ голосити въ недѣлю: „Prawybory będą skasowane! Polacy głosowali na chłopów; nie wybrano żadnego szlachcica“ [тамъ є загородова шляхта]. Заступникъ війта [котрого выдѣлъ красный и намѣстництво вже давно суспендували, але вінъ все війтує] ѣде зъ „загородовыми“ до староства, тамъ дістають лайку, що не мають вплыву въ селѣ и т. п., выговорюють на руского пароха — и дѣйстно староство касує попереднї зовсѣмъ легальній и спокійній правыборы и заряджує на оденъ день зъ обохъ курій новій правыборы — при асистенціи війска! А въ навечерія для поновныхъ правыборівъ жандармерія арештує въ ночи пятьохъ людей, выволікає ихъ зъ постелѣ и веде до староства. [Два, котрыхъ не було тогдѣ дома, ставили ся опісля самій.] При тій жандармскій екзекуціи одна жѣнка, що була въ полозѣ, зъ перестраху запала въ божевільство. — Въ Чабарівцѣ по найспокойнѣйшихъ правыбор хъ зъ V-ои курії, четверта курія выбирала вже при асистѣ війска. Такъ само въ Чорнокінцяхъ. Спроваджене війска выпрошене лячно у намѣстника старостою [мовлявъ для охорены загроженыхъ комісарівъ выборчихъ], було горячимъ бажанемъ Ляшнѣ. На зборѣ, на котрый спроваджено кандидатівъ Криницкого и Ольпиньского, абы ихъ „pokazać ludkowi“ сирѣчь хрунямъ — говоривъ п. Ценьскій: „Насъ, старыхъ хрунівъ, тероризують!“ а „великій знатокъ відносинъ повітовыхъ“, бо відъ року въ повітѣ drogomistrz krajowy, кричавъ: „My chcemy, żeby rząd był silny! żeby brał nas w opiekę...“ Крикъ той зрозумѣли дуже характеристично, жиды, выразивши ся: „Nysztu Geld — sydu Söldner!“ [спровадили війско, бо не мають грошей].

Теперь згадаємо коротко про самій выборы послівъ зъ обохъ курій.

Передъ выборомъ посла зъ V-ои курії вже въ передодень [10-ого с. м.] скликано „старихъ хрунівъ“ до заѣзду Шварца на трактаментъ підъ доглядомъ наганячівъ. Нашій ночували по сусѣдныхъ селахъ. Въ день выбору насамперед уставили ся передъ радою повітовою драгоны въ шпалеръ. Відтакъ отворено льокаль выборчій. До салѣ голосованя не впускано выборцівъ просто, але черезъ поббчній канцелярію. Жандармы ревідували легітимаціи а по канцеляріяхъ деякій людцѣ старали ся заглядати въ карты голосованя и підмѣнювати. Приступлено до выбору комісіи. Панъ староста роздавъ свои картки літографованій, и заявивъ, що нашихъ не приймає [?!] Комісія выйшла очевидно не наша; самъ п. староста ігнорувавъ насъ, такъ що въ комісіи не засівъ анї одинъ Русинъ! Презесомъ комісіи ставъ п. Адольфъ Ценьскій. При відданю картъ голосованя де котрій подавали карту незложену, абы передъ комісією повеличати ся своєю „льяльностію“. Плыткою забавочкою комісіи було недопущене до голосованя о. Ісидора Кисѣлевского, бо на легітимаціи стояло „Сидоръ“ Кисѣлевскій, а то бачите вже инша особа... Въ сали підчасъ голосованя „zasługiwali się“ польскій ксьондзъ Бассарабовичь зъ економомъ Мельниковскимъ; они якъ нанятій лазили за нашими священиками и провокували. Ба, кс. Бассарабовичь и другій кс. Мушиньскій не зважали навѣть на вѣкъ и повагу о. декана Мицьковского! По скрутиніи въ Гусятинѣ наспѣли телеграмы зъ другихъ повітівъ. Нашій повеселѣли, Ляшня похнюпилась. На 12-ого друге голосованє при загальнімъ напруженю. Посломъ выбраный д-ръ Ярославичь! У панівъ наставъ великій несмакъ, у насъ незвычайна, хочь тиха радість...

Выслѣдъ выбору посла въ V. курії побудивъ Ляшню до ще більшои „енергіи“ при выборѣ зъ IV. курії. Процедура выборча була така сама, що й перше. Зновъ у комісіи анї одного Русина! Панъ староста, поставившись на свое „обєктивне становище“, не добачивъ нікого зъ нашихъ выборцівъ, навѣть о. крил. Богоноса, котрого [якъ була чутка] предкладавъ навѣть на посла. Свѣтла комісія зновъ не допускає о. „Сидора“ Кисѣлевского до голосованя, въ додатку ще уневажняють одну карту бо при „Федько Содомора“ не було дописки „старшій“. У насъ Содомора дістався 88 голосівъ а Ольпиньскій 114. Мы утѣшили ся, бо Теребовля рахувала на Гусятинъ лише 80 голосівъ, отже пійшло навѣть лучше, нѣжь була надѣя. [Своєю дорогою и намъ відпало, якъ кажуть, найменче 20 голосівъ, якъ стало староство „репарувати“ правыборы.] Але приходить телеграма зъ Теребовлѣ: Содомора 80, Ольпиньскій 112. Не то мы, але й Поляки не довѣряють тому. „Co się stało?“ пытали зачудованій. Опісля выяснило ся...

„Людовець“ д-ръ Ольпиньскій выходивъ Русинами на посл до сойму — и до часу правыборівъ въ Теребовли мавъ симпатію у Русинівъ, такъ що хто знає, чи не були бы й теперь підперли его кандидатуру, — але вже правыборами въ Теребовли дуже замаргавъ свій „людовый“ гоноръ. „Ludowiec“ ставъ „kandydatem centralnego komitetu“ и давъ ся „выбрати“ та й принявъ мандатъ... Чоловѣкъ, котрый величавъ ся, що давъ починъ до „Związku chłopskiego“, прогайнувавъ свою добру славу такъ, що нарѣдъ, выбравшій его радо посломъ до сойму, теперь рѣшучо домагавъ ся протесту противъ его выбору!

Русь гусятиньска держалась, якъ на тутешній обставины, добре; кождый по силѣ сповнявъ свій обовязокъ; була и організація. Можна бы підвести неодно назвище селянина за геройство и страждана, але радше залишѣмъ, бо, мовлявъ, знаймо ся самі межи собою, най насъ другій не судять. Впрочімъ надужитя при правыборахъ и драгонада — зовсѣмъ не послужили на пожитокъ авторамъ тои роботы. Нѣ, они посунули нашу справу о пятьдесять лѣтъ на передъ! Одно прикре, що при тімъ не обійшло ся безъ спорои дозы болести, але най се йде на хвалу святои нашои матери-Руси!

Переглядъ політичный.

Нѣмецкій парляментъ принявъ вже и въ третімъ читаню обкроєный о 10 міліонівъ марокъ буджетъ маринарки, але про уступленє управителя маринарки адмірала Гольмана нема вже мовы, бо цѣсарь не принявъ его просьбы. Такожъ принявъ парляментъ внесене на признане посламъ дієтъ, бо доси нѣмецкій посли ихъ не побирають. Внесене те відъ р. 1871 переходить въ парляментѣ вже десятый разъ, але все надармо, бо рада союзна его не затверджує. Такъ мабуть стане ся и симъ разомъ. Дотеперѣшне правило, що послы мають безъ вынагороды сповняти свій громадяньскій обовязокъ, вымѣрене передовсѣмъ противъ радикальныхъ елементівъ, щобы ихъ такимъ чиномъ здержати відъ послованя. Але противники тои засады замѣчають, що якъ разъ ті елементы не усувають ся відъ парляменту, за те не хотять принимати мандатівъ або, принявши, не сповняють пильно свого обовязку ремѣсники та промысловцѣ. Черезъ те въ палатѣ чимъ разъ більше бракує послівъ, а въ дальшихъ наслѣдкахъ сесіи тревають чимъ разъ довше; давнѣйше тревали по два, чотири мѣсяцѣ, а теперь по 6—8 мѣсяцівъ.

——

Сими днями выѣхавъ зъ Петербурга на Кавказъ кн. Голицинъ, именованый більше якъ передъ двома мѣсяцями зверхникомъ того краю на мѣсце ген. Шереметева. І се нова благодать для кавказкои країны, якъ выходить зъ указу царского, якій появивъ ся въ „Правительственномъ Вѣстнику“ въ день выѣзду кн. Голицина. За ген. Шереметева вкрали ся на Кавказѣ такій непорядки, якихъ въ россійскомъ царствѣ годѣ терпѣти. Вірмене уживали всякихъ способівъ, щобы не допустити до тѣснои звязи краю зъ Россією. Управы мѣстъ остають въ рукахъ Вірменъ и завсѣгды оказують опозицію петербургскому правительству. Щобы привернути законъ и ладъ, каже ся въ царскомъ указѣ, узнавъ царь за рѣчь конечну, надати новому зверхникови краю право, вносити розпорядженя и постановы властей губернскихъ, адміністраційныхъ и громадскихъ, усувати урядниковъ неблагонадежныхъ и членівъ громадскихъ управъ, котрыхъ усуненє окаже ся потрѣбне для привернення ладу. Дальше дістав кн. Голицинъ право, выдаляти зъ краю „шкідливыхъ“ людей, неблагонадежныхъ урядниковъ віддавати судови, и взагалѣ поступати якъ найострѣйше, щобы уздоровити край. Зъ другои стороны надало міністерство внутрѣшныхъ справъ магомеданцямъ право выборівъ до управъ мѣскихъ и земскихъ, щобы тымъ зломити силу Вірменъ.

Зъ Царгороду доносять, що міністеръ справъ заграничныхъ Тевфікъ паша заявивъ амбасадорамъ бажане султана, щобы ему удѣлено выробленый амбасадорами проєктъ реформы для Туреччины, бо вінъ хотівъ бы перевести ті реформы. Однако амбасадоры мали відповісти, ще теперь се не на часѣ.

До розслѣдженя подій въ Токатѣ выѣхала дня 24 с. м. окрема комісія. Въ дипльоматичныхъ кругахъ зробило користне вражѣне швидке усуненє губернатора Токату и заменованє на его мѣсце Бекіра пашѣ, чоловѣка знаного зъ енергіи и справедливости. Заслугу въ тімъ приписують міністрови внутрѣшныхъ справъ Мемдухови пашѣ, котрый однакъ въ цѣлімъ міністерствѣ радъ бы справдѣ якогось скорого уладнаня турецкихъ справъ. Вінъ выдавъ до валія Сівасу, котрому підчиненый губернаторъ Токату, якъ найострѣйшій приказъ, щобы всѣхъ винуватыхъ въ токатскій подіі звелівъ увязнити и віддати судови. О тімъ приказѣ повідомлено рівночасно всѣхъ губернаторівъ въ державѣ, щобы звернути ихъ увагу на наслѣдки подібныхъ подій.

НОВИНКИ.

— Два протесты противъ выборівъ иосольскихъ въ обохъ округахъ Станисла вѣ и т. д. выслано до Вѣдня. Якъ намъ пишуть зі Станиславова — протестъ противъ выбору зъ V-ои курії [де кандидувавъ п. Гурикъ] выслано 26-ого, а зъ IV-ои [де кандидувавъ Романчукъ] 27 ого с. м. Въ обохъ протестахъ мѣстить ся богато матеріялу; въ протестѣ зъ IV-ои курії ще більше нѣжь зъ V-ои. Въ якій способѣ о. Мандичевскій выйшовъ на посла — пожаль ся Боже!

— На руки Адміністрациі „Дѣла“ прислали дальше: *Для потерпѣвшихъ при выборахъ* Р. Т.: о. Дорожинській зъ Мизуня 2 зр и о. Бѣлецкій зъ Пацикова 2 зр. [придѣленыхъ 4 злр. полишаючи до волѣ Редакціи Дѣла]; д-ръ Ив. Куровець зъ Калуша складку 10 зр. на котру зложили Р. Т.: дзвонарь п. Ант. Серафинъ 2 зр., калускій парохъ о. Петрушевичь 1 зр., Ярославъ Коритовскій 1 зр., д-ръ А. Косъ 1 зр., п. Х. 1 зр., п. У. 50 кр., п. Герасимівъ 50 кр. панѣ Цецилія Куровцева 1 зр., д-ръ Куровець 1 зр., Петро Куровець 50 кр. и Андрій Куровець 50 кр. [ся складка призначена „для потерпѣвшихъ при кампаніи выборчій у всходній Галичинѣ въ різныхъ повітахъ и безъ різницѣ партій“]; п. Євг. Стрыйскій нотарь зъ Селятина на Буковинѣ 3 зр. відъ себе и відъ Ник. Роман. [на потерпѣвшихъ въ Черневѣ]. — *На памятникъ для бл. п. Петра Стасюка* Р. Т. п. Євг. Стрыйскій відъ себе и відъ Ник. Роман. 2 зр.

— Зъ Станиславова пишуть намъ: уряджений заход мъ тутешнои молодежи въ четверъ 25-ого с. м. поминки по бл. п. Петрѣ Стасюку выпали підъ кождымъ взглядомъ достойно. Службу Божу спѣвану відправивъ о. Микацей, а до парастаса стануло шістьохъ священиковъ замѣсцевыхъ. Численный хоръ вывязавъ ся зъ своєи задачѣ знаменито. Вы явили урядниковъ явили ся Русинки а спеціально Русинки зъ міста и околиці въ дуже поважномъ числѣ. Хочь не було друкованыхъ оповіщень, а народу навѣть зъ подальшихъ сѣлъ, помимо лютои непогоды, прибуло зверхъ 300 люда. По скінченыхъ відправахъ удали ся майже всѣ до салѣ Седельмаєра на господарске вѣче тутешнои філіи „Просвѣты“. Вѣче підъ взглядомъ числа участниковъ и заинтересованя знаменитымъ выкладомъ д ра Коцюбы „о молочній господарці“ вышло прекрасно.

— Зъ Наукового товариства им. Шевченка. Засѣданє выдѣлу товариства відбудеть ся о годинѣ $5^1/_2$ въ середу 19 (31) с. м. Вшп. членівъ запрошуєть ся отсімъ и пригадуєть ся, що на порядку дневномъ стоять дискусія надъ проєктомъ змѣны статута и скликанемъ анкеты.

— Выдѣлъ „Клюбу Русинокъ“ пригадує своимъ членамъ, що загальній зборы того товариства відбудуть ся въ середу 31-го с. м. о годинѣ $5^1/_2$ вечеромъ. Панѣ, котрій хотѣли бы вписати ся въ члены „Клюбу“, зволять явити ся на зборахъ въ комнатахъ товариства: Ринокъ ч. 10, I. поверхъ. — За выдѣлъ *Шухевичева.*

— Громады Вербівъ и Голгочѣ, повіта підгаєцкого, внесли протесты до сойму противъ заведеня окружныхъ громадъ ще въ лютімъ с. р. на руки свого посла д-ра Д. Савчака.

— Хлопска фільософія. Зъ Бобрецкого пишуть намъ: Въ нашімъ повітѣ есть положене на збочи село, зъ котрого люде мало стыкали ся зъ другими громадами и доси не богато оказували свідомости на однои. Мы не мали на нихъ при послідныхъ выборахъ нѣякои надѣи, отже тымъ більше здивували ся, коли ихъ выборцѣ заявились рѣшучо за Романчукомъ. Мы пытали ихъ о причину и дізнались ось-що: „Нашій паны зъ двора выговорювали страшній рѣчи на Романчука и напирали на насъ всѣми силами, щобъ мы нѣякъ на него не голосували. Мы и помѣркували собѣ: Вже то паны не роблять сего безъ причины; коли они на него таке выговорюють, то мусить вінъ бути для нихъ лихій а за те для насъ добрый! Такъ и постановили мы собѣ голосувати на Романчука“. Зъ сего малого прикладу можна побачити, якъ глубоко въ нашімъ селяньствѣ вкорѣнена свідомість різниці мѣжь интересами селяньскими а паньскими. Завзята агітація двора выдала въ народѣ просто противный результатъ!

— Про кс. Стояловского пише орган католицкого клиру „Correspondenzblatt [ч. 6]: Галицкій обставины є также для насъ, священиковъ иншихъ провінцій, невыносимій. Выборъ шістьохъ Стояловцівъ — мѣжь ними одного католицкого священника — приклонниковъ *выклятого* Стояловского звертає на себе найпильнѣйшу увагу клиру. Однакожь упавшій въ низшій Австріи соціяльній демократы ликують передчасно зъ сеи величезной побѣды Стояловцівъ, маючи на увазѣ стараня проводира [кс. Стояловского] відкликане клятвы. Поданє о ревізію канонічного процесу дійстно готове и Стояловскій наставивъ ся ще разъ ѣхати до Риму. Але подорожь, пробуване въ Римѣ та настановленє редактора заступця для двохъ его христіяньско-соціялістичныхъ часописей вымагають грошей, а у Стояловского лишь довги. Тожь оденъ нѣмецкій священикъ [Айхгорнъ] зарядивъ субскрипцію, щобы Стояловскому въ тій дорозѣ придбати потрѣбній фонды. Если бы Стояловскій и пізнѣйше не перестававъ підкопувати повагу епископат, не мавъ бы тогды нѣякои до сего притоки. Также зі стороны властей свѣтскихъ мусівъ бы сей агітаторъ-побідитель одержати оправдане и справедливість. Hinc illae lacrimae!“ — кінчить сей органъ католицкого клиру, натякаючи сими словами на „gorzkie żale“ польскихъ газетъ станьчиковскихъ въ виду недалекои реституціи сего „niegodziwego kapłana“. — *Адріянъ.*

— Зновъ еміграційна горячка починає проявляти ся въ Тернопільщинѣ. Останными днями близько 50 селянъ зъ Ладичина и Людвиківки выеміґрувало до Бразиліи.

— Зъ справѣ процесу за вѣче въ Яворовѣ. Поданій въ суботу вісти въ справѣ процесу въ Перемышли за яворівске вѣче можемо нинѣ доповнити тымъ, що комната радныхъ, увзглядняючи відкликъ увязненого въ пятницю проф. Єгермана, ухвалила полишити его на вільній стопѣ, але противъ того зарекурувавъ прокураторъ. Рѣшить сю справу апеляція. Въ суботу явили ся до переслуханя въ перемыскімъ судѣ д-ръ Левакоскій и адвокатъ Гібль. Обохъ слѣдчій судья лишивъ на вільній стопѣ. Д-ра Гібля обжаловують о обиду чести функціонера перемыского староства, концепіста Меч. Табо, котрый въ характерѣ выборця бувъ участникомъ инкримінованого вѣча въ Яворовѣ. Тои обиды — якъ пише Kurjer lwowski — мавъ допустити ся д-ръ Гібль по названімъ вѣчу на однімъ передвыборчімъ зборѣ, де вінъ, не называючи особы по имени, говорив про „підлого денунціянта, шпігуна и шубравца“, що денунціював нечуваній рѣчи зъ першого збору. Д-ръ Гібль аж 27-ого с. м. довідавъ ся відъ слѣдчого судьѣ, що ті выразы дотикули п. Табо.

— Зъ 53 увязненыхъ въ Давидовѣ доси вже 16 выпущено на волю. Въ Давидовѣ остав дальше компанія війска. Зъ Толщева, куды выслано війско безпосередно по убитю Попеля, війско вже відкликано. За те въ Бобрцѣ стоить ще постоємъ сотня пѣхоты.

— Процесъ за „хлопскій бунтъ“ відбувъ ся передъ трибуналомъ въ Золочевѣ въ дняхъ 15 до 23 с. м. Обжалованыхъ було 79 селянъ зъ Бордуляківъ и Станиславчика, брідского повіту и зъ Муканя каменецкого повіта, а провинили ся они тымъ, що не позволили инжінерамъ краєвого выділу зробити помѣры въ цѣли регуляціи рѣки Стира. Своєю дорогою — они були въ правѣ, бо водный законъ каже, що кождый [навѣть краєвый выділъ], хотячи розпочинати регуляційній роботы, повиненъ повідомити про се интересованыхъ и вызначити речинець на вношене протестівъ. Въ сѣмъ случаю не було того, бо староство лишь повідомило начальниковъ громадъ, що приідуть инжінеры мѣрити, а инжінеры и того не зробили. Коли селяне не допустили инжінерівъ до роботы, брідске староство післало жандармівъ, але й се не помогло. Староство зажадало войсковои асистенціи, та намѣстництво відмовило, покликуючись на згаданый законъ. Жандармы хотѣли арештувати начальника громады и его заступника въ Бордулякахъ, але селяне не допустили до того. Трибуналъ увільнивъ всѣхъ обжалованыхъ о публичне насильство [боронивъ ихъ радникъ Рожанковскій], а засудивъ лише кількохъ селянъ зъ Бордуляківъ за опіръ, ставленый жандармамъ, на арешты відъ тыждня до одного мѣсяця.

— Відгомоны повыборчій. Зъ різныхъ сторінъ краю надходять вісти про бійки повыборчій, якій дадуть ся льогічно пояснити звѣстнымъ способомъ переводженя у насъ выборівъ. Бувае такъ, що т. зв. „хрунѣ“ ще й по выборѣ посла, чуючи за собою „плечѣ“, провокують честныхъ громадянъ а черезъ те дразнять и выкликують бійку. Н. пр. въ Борщівщинѣ хрунѣ побивали честныхъ выборцівъ; деннде знов дѣвсь противно. Доносять, що въ селѣ Ямельнѣ підъ Яновимъ и въ Жнятинѣ въ Сокальщинѣ „перетрѣпали“ війтівъ; таке саме мало стати ся війтови и выборцеви зъ V-ои курії Канюцѣ зъ Завишнѣ въ Сокальщинѣ.

— Въ Черлянахъ день 22 с. м. бувъ феральнымъ, бо въ тôмъ дни було въ папѣрни д ра Колішера аж три нещастныхъ случаѣвъ покалѣченя, и то небезпечного. Перший робôтникъ, що понѣсъ тяжку ушкоду, называе ся Яцко Ключникъ, паробокъ зъ Мавковичъ; ему упавше сито, що пересѣвае мелене дерево, поламало ногу. Другій робôтникъ, Петро Баранъ, упавъ такъ нещасливо, що зелѣзный гакъ здеръ ему зъ головы шкôру разомъ зъ волосемъ, та й черепъ сильно ушкожденый; теперь его голова гей-бы оскальпована; та й мала надѣя на подужане. Третого робôтника, Ивана Жука зъ Черлянъ, ухопивъ поясъ трансмісійный та потягнувши пôдъ машину, трохи не розбрявъ его на кусне; лише скоре застановлене машины спасло ему жите, котре е й такъ сильно загрожене, бо Жукъ мае одну ногу зломану, руку сильно покалѣчену, а голову само-жъ такъ покалѣчену и розбиту. Оба послѣдній — молодій мужчины и жонатій.

— Кровава бійка двохъ громадъ на Буковинѣ. Буковиньскій селяне зъ Петрôвцѣвъ почали кроваву бійку зъ Липованами зъ Липованя. Мѣсцемъ біятикъ бувъ громадскій лѣсъ въ Петрôвцяхъ, а причиною — споры о уживане грунту, о якій обѣ громады процесують ся. Липоване выступили до бійки зô стрѣльбами и ранили шѣстьохъ господарѣвъ зъ Петрôвцѣвъ. Жандармы зъ Митоки и зъ Ицканъ зробили заразъ кôнець тымъ бійкамъ, а сучавске староство зарядило все потрѣбне, щобъ они не повторили ся. Противъ виновникôвъ розпочато судове слѣдство, а раненыхъ вôдставлено до шпиталю въ Сучавѣ.

— Олеандры шкодять здоровлю. Оденъ французкій лѣкарь выказуе на основѣ докладныхъ дослѣдôвъ, що не лише запахъ цвѣтôвъ, але й запахъ олеандрового листя дѣлае шкôдливо на нервы. Лѣкарь той каже, що вôнъ знае случаѣ, въ якихъ спане въ хатѣ, де стояли олеандры, спровадзувало запалене мозку, бôль головы, горячку, ослабленe функцій серця и мускулôвъ, блѣдачку и т. п.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои

Завѣдатель деканата варяжского о. Мих. Ковшевичъ именованый дѣйстнымъ деканомъ зъ правомъ ношеня вôдзнакъ крилошаньскихъ. — Презенты одержали оо.: Ром. Прислопскій на Дубецко, Ник. Бѣлиньскій на Камяну, Ив. Литиньскій на Чукôвъ. — Канон. институцію дôстали оо.: Іосифъ Кузьмакъ на Гочѣвъ и Іосифъ Иванець на Ременôвъ. — До канон. институціи вôзванй оо.: Стеф. Береский на Вяцковичѣ и Левъ Пясецкій на Звертôвъ. — Завѣдательства дôстали оо.: Коритовскій въ Синявцѣ дек. любачѣвского и Ив. Федѣвъ въ Белзци дек. потелицкого. — Вôдпустку для поратованя здоровля одержавъ на два мѣсяцѣ о. Ант. Бескидъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— Загальнѣ зборы Касы задатковои въ Стрыю вôдбудуть ся дня 4 н. ст. цвѣтня с. р. о годинѣ 5-ôй пополудни въ комнатѣ товариства зъ слѣдуючимъ порядкомъ: 1) справоздане зъ дѣяльности за минулый рôкъ; 2) пропозиція що-до роздѣлу зыскôвъ; 3) выбôръ 3 членôвъ рады управляючои на мѣсце уступившихъ и одного заступника; 4) выбôръ одного члена рады управляючои на два лѣта; 5) выбôръ одного члена дирекціи евентуально одного заступника; 6) выбôръ комісіи ревізійной; 7) внесеня членôвъ. — Въ имени рады управляючои о. *Юліянъ Федусевичъ* предсѣдатель. *Иванъ Ревакевичъ* секретарь.

Наука, штука и література.

— „Учителя“ ч. 6 мѣстить: Продовженe розвѣдки Ант. Глоданьского „Огород шкільний“; статью В. Ш ча „Індивідуальність учеників при збірнім научаню“; продовженe „О тім, як комахи дбають про своє поколѣне“ В. Шухевича; справозданe зъ загальныхъ зборôвъ руского товариства педагогічного; вѣсти зъ руского товариства педагогічного; постановы властей шкôльныхъ; конкурсы.

— „Дзвінка“ ч. 6 зъ дня 20 марта мѣстить: Оповѣданe „Зима“ Вѣры Лебедовои; стишокъ Сильв. Яричевского „Книжочко моя“; продовженe повѣстки „Без родини“ Г. Мальога; стишокъ Сильв. Яричевского „Бура“; дальшу часть „Ученых розмов Никольця з татком“ [конець про Квѣтку-Осн вяненка]; початокъ историчного оповѣданя „Як жили в давній Руси“ д-ра В. Коцовского; продовженe оповѣданя „Ляо, малий Китаець“ Е. Бертета; розвязки задачъ, задачѣ та списъ дѣтей, якій надôслали жертвы для товариствъ „Русланъ“ и „Шкôльну помôчь“ у Львовѣ. — Илюстрація представляе видъ могилы Т. Г Шевченка.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Зъ Товариства для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ. На будову „Приюта“ въ Самборѣ прислано на нашій руки слѣдуючій бôльшій жертвы: Впр. о. Пав. Матковскій крилошанинъ въ Перемышли 50 злр., Впр. о. Добряньскій деканъ и парохъ въ Ждини 100 зр., Товариство „Союзъ“ въ Перемышли чистый дохôдъ зъ вечерка устроеного въ честь Еп. Константина Чеховича 249 зр. 23 кр. — За тій щедрій жертвы выражаемо Благодѣтелямъ „Приюта“ сердечну подяку! — *Дирекція.*

Телеграмы „Дѣла“.

Атены 29 марта. Наслѣдникъ престолу вôд ѣхавъ до Тесалія; уважають се за знакъ, що правительство небавомъ вже начне военній кроки. Ходить чутка, що державы мають крайнымъ словомъ вôдвати Грецію до вôдкликаня Васоса, инакше приступлять до блъокады волійскои пристани. Правительство выдало пограничнымъ командантамъ приказъ, щобы остро держали войско и не допускали нѣякихъ зачѣпокъ. На прощальній авдіенціи Бахматьева, котрый вôдъѣздить до Софіи, сказавъ король, що Греція не може завернути ся.

Канеа 20 марта. 300 европейскихъ вояковъ зъ трема пушками вôдходить для забезпеченя жерелъ, котрі Канею заосмотрюють въ воду. — Повстанцѣ вчера ударили на фортъ Изеділъ близько заливу Суды; европейскій кораблѣ выстрѣлами зъ пушокъ помагали турецкôй залозѣ.

Вѣдень 29 марта. Сесія рады державнои мае потревати до 10 цвѣтня а въ тôмъ часѣ уконституе ся та полагодить наглячѣ внесеня. Справа угоды зъ Угорщиною прийде на чергу аж по великодныхъ святахъ.

Переписка Редакціи и Адміністрації.

Вп. А. Це. вв Ло. До кôнця марта ще 3·50 зр. — *Хв. Чит вв Чв.* Цѣлкомъ справедливо; присланыхъ 3 зр вписано вже на сей рôкъ.

Надôслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

У ЛЬВОВѢ

поручае

Евангелія въ розличныхъ прехорошиха оковахъ вôдъ 70 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вôдъ 18 до 42 зр., на шовковôй матеріи вôдъ 48 до 128 зр. Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Паукн, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесіи, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбній рѣчи, и примѣчае, що вôдъ 20 н. ст. марта до 30 н. ст. цвѣтня 1897 року буде давати при всѣхъ закупнахъ за готовій грошѣ 5% рабату вôдъ цѣнъ въ цѣннику поставленыхъ, а вôдъ фелонôвъ 10 до 15%. — Такожь поручае Колпаки по 1·50 зр., 2 зр., 2·20 зр., 2·40 зр. и 3 зр.

Цѣники высылають ся на жадане франко.

88 2—6

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островôвъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

спôлки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручае свои безвзглядній и выключній

НАТУРАЛЬНѢ ВИНА

бѣлѣ и червонѣ

дуже доброи якости и по дѣйстно низькихъ цѣнахъ.

За натуральнôсть и правдивôсть винъ дае ся гарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ loco дворець Кракôвъ. 103 1—20

Знана вôдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерôвъ и оцту

Юлія Миколяпа Наслѣдникôвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народôвка, Dziennik, Szczutek, Карпатôвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренôвка и т. н. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спроваджені.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вôльного вôдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкôдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнôмъ складѣ вôдъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улица Кароля Людвика ч. 29. 4912 318—?

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймае замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Ia по 70 зр., IIa по 64 зр. за 100 кільограмôвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

Сирота интеліґентна

прийме мѣсце у особы самотнои, жертвуючи о сколько можливо сумлѣнну працю, сповняючи всьо пôсля вымогôвъ, за малу винагороду. — Прошу адресувати: Зенонія Мокрицка poste restante Лишиця долѣшна. 94 2—3

Упрашае ся Всч. Уряды парохіяльній о ласкаве повѣдомленe пôдписаного о мѣсци пробуваня Пана **Юрія Мороза** рѣзьбаря-маляря, котрый, обнявши роботу въ приходѣ Микуличиньскôмъ, вôдъ Рождества Христового жаднои вѣсти о собѣ не дае. 104 1—1

Т. Галайчукъ, парохъ въ Микуличинѣ, почта въ мѣсци.

Посѣлôсть грунтова

положена въ одній зъ найкрасшихъ околиць всходнои Галичины, при водопадѣ, обнимаюча около 430 морґôвъ грунту, зъ того около 100 морґôвъ лѣса, решта полонины, 1½ годины вôдъ стаціи зелѣзнои дороги, ½ годины вôдъ гостинця вôддалена, придатна такъ до господарства [выпасъ худобы], якъ такожь за-для свого приемного, здорового клімату до заложеня санаторіи, есть зъ вôльнои руки на продажъ. Посередники выключенѣ.

Близшихъ вѣдомостей удѣляе адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ у Львовѣ улиця Костюшка 10. 102 1—3

ДРôТЪ кôльчастый цинковый до огороженъ по зр. 4·50 за 100 метрôвъ. Топôрцѣ дѣсовій до значеня деревъ (зъ двома довôльными буктами) по зр. 6,

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтôмъ папери).

Доси неперевысшеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченôмъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

У Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности порученый такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ которыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґанізму, именно грудей и легкихъ збôльшеня ваги тѣла, полѣпшеня сокôвъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнôмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ аптикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. аптикарѣвъ: Петра Міколяша, Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: К. Балабана и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 324 18—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.

УЧИТЕЛЬ орґанъ руского товариства педагогічного двотыжденникъ педагогічно-науковый, выходить вôдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вôрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рôкъ 3 зр. на пôвъ року 1.60 кр. на чверть року 1 зр.

Розклад їзди поіздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черлянъскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропіґійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 63 Львовъ, Второкъ 18 (30 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тѣй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошенія звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератового або єи мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесенія приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

До Высокои ц. к. Прокураторіи державнои въ Самборѣ.

Дня 16 марта 1897 вѣдбули ся въ Дрогобичи выборы посла до рады державнои зъ курії IV-ои округа выборчого Стрый Жидачѣвъ-Дрогобичь. По переведеню тыхъ выборѣвъ въ Дрогобичи комісія выборча, въ складъ котрои входили: о. Ґонтаревій парохъ зъ Ластѣвокъ яко предсѣдатель и пп. Шайнеръ, Шуцманъ, Ґонсьоровскій, Вишневскій, Рафальонтъ и Тимко Проць яко члены, оголосила результатъ тыхъ-же, пѣсля котрого п. Ксенофонтъ Охримовичь, бу містръ въ Дрогобичи, одержавъ въ Дрогобичи 214 а д ръ Євгеній Олесницкій, адвокатъ зѣ Стрыя, лише 27 голосѣвъ.

Тымчасомъ сейчасъ по переведеню выборѣвъ пѣдписало при свѣдкахъ 58 зъ голосувавшихъ выборцѣвъ слѣдуюче *„Заявленє“*:

„Мы низше пѣдписанѣ заявляємо снмъ совѣстно и откровенно, що на дни 16 марта 1897 при выборѣ посла до рады державнои зъ курії IV. въ Дрогобичи вѣддалисьмо до урны выборчои карты голосованя, на котрыхъ написане було имя кандидата на посла „д-ръ Євгеній Олесницкій, адвокатъ въ Стрыю“. Заявленє тоє, зґѣдне зъ правдою, пѣдписуємо власноручно при свѣдкахъ и єсьмо готовѣ фактъ сей кождого часу нашою присягою ствердити:

1) о. Стефанъ Хилякъ выборець зъ Стебника; 2) о. Николай Ивановскій зъ Модрича; 3) о. Єронимъ Куновскій зъ Бѣльча; 4) о. Кирило Рудавскій зъ Броницѣ; 5) о. Михаилъ Єднакій, 6) Стефанъ Цюникъ, 7) Сень Дрогобицкій, 8) Иванъ Хомякъ — всѣ зъ Нагуевичь; 9) Василь Багрѣй, 10) Иванъ Ключикъ, 11) Василь Сенькѣвъ, 12) о. Стефанъ Кишикъ — всѣ зъ Опаки; 13) Иванъ Яцулякъ, 14) Стефанъ Сенькѣвъ, 15) Дмитро Багрѣй, 16) Василь Кобинецкій — всѣ зъ Ясениці сѣльнои; — 17) о. Иванъ Мудракъ зъ Губичь; 18) о. Иванъ Зл. Отто, 19) Дамянъ Захарякъ, 20) Іосифъ Стахнѣвъ, 21) Василь Ярошиньскій — всѣ зъ Лѣшнѣ; 22) Атанасъ Мельникъ, 23) Дмитро Ґрехъ — оба зъ Волѣ Якубовои; 24) о. Юліянъ Гумецкій зъ Далявы; 25) Іосифъ Садовый, 26) Андрусь Петрицѣвъ — оба зъ Вороблевичь; 27) Александеръ Свищь зъ Кропивника нового; 28) Михайло Добашь; 29) Луць Иликъ, 30) Антѣнъ Лѣвый — всѣ зъ Болоховець; 31) Федь Марчишинъ, 32) Стась Федисъ, 33) Никола Федисъ, 34) о. Антѣнъ Рудавскій, 35) Юрко Яницинъ и 36) Дмитро Борисъ — всѣ зъ Гаѣвъ; 37) о. Василь Гошовскій, 38) Василь Баранъ — оба зъ Ролева; 39) Филипъ Маричь, 40) Филипъ Мягкій — оба зъ Пѣдбужа; 41) Гринь Мацюровичь, 42) Панько Винаръ, 43) Григорій Багрѣй — всѣ зъ Попелѣвъ; 44) о. Илія Сьокало, 45) Иванъ Равликовскій, 46) Петро Биликъ — всѣ зъ Криниці; 47) Иванъ Жукъ, 48) Иванъ Бурдякъ — оба зъ Лѣтинѣ; 49) о. Антоній Ст. Хилякъ, 50) Дмитро Хойнацкій, 51) Гринь Ревкевичь — всѣ зъ Кропивника старого; 52) Иванъ Собошикъ зъ Горуцка; 53) Василь Яцишинъ, 54) Иванъ Гавриловъ — оба зъ Раделичь; 55) Иванъ Фецакъ, 56) Василь Сидоракъ — оба зъ Залѣктя; 57) Василь Костишинъ зъ Михалевичь и 58) Василь Василѣвъ зъ Рыбника.

Заявленя тѣ долучено въ оріґіналѣ до протесту внесеного до рады державнои.

Кромѣ тыхъ 58 выборцѣвъ, пѣдписавшихъ повысше заявленє, заявило ще слѣдуючихъ вѣсѣмъ выборцѣвъ устно, що до урны выборчои картку на д-ра Євг. Олесницкого вѣддали и що се присягою ствердити готовѣ:

59) о. Володимиръ Коростеньскій зъ Кропивника нового; 60) о. Данило Грицай зъ Михаловичь; 61) Василь Бѣлиньскій, 62) Романъ Хинчукъ, 63) Иванъ Хопко, 64) Данило Галикъ, 65) Яць Кинашь и 66) Яць Сирватка — всѣ зъ Улична.

Супрогивъ сего явнымъ есть и очевиднымъ, що зъ тыхъ 66 на д ра Євгенія Олесницкого несумнѣвно вѣдданыхъ голосѣвъ — 39 уже въ урнѣ выборчѣй перемѣнилось на голосы для Ксенофонта Охримовича, що отже мало тутъ мѣсце пѣдмѣненє картокъ выборчихъ и сфальшованє результату выборѣвъ, котре представляєсь тутъ тымъ бѣльше драстичнымъ, позаякъ зъ тыхъ 39 голосѣвъ потреба було д-рови Олесницкому лише 29 до одержаня абсолютнои бѣльшости, отже и до выбору.

Зважывши, що таке сфальшованє результату выбору есть що-найменше провиною по мысли арт. VI. закона зъ 17 грудня 1862 ч. 8 В. з. д., если не представляясь яко злочиньство зъ §. 197. и 199. а) з. к.;

зважывши дальше, що пѣсля §. 34. закона о поступованю карнѣмъ ц. к. Прокураторія державна обовязана есть зъ уряду переслѣдувати всѣ карыдостойнѣ дѣланя, о котрыхъ довѣдусь, и обовязаною есть здѣлати все потрѣбне, щобы дѣланя тѣ були черезъ власти судовѣ розслѣдженѣ и укаранѣ, —

подаємо до вѣдомости Высокои ц. к. Прокураторіи державнои повысшѣ неоспоримѣ факты и просимо:

Высока ц. к. Прокураторія державна зволить по мысли §. 34. закона о поступованю карнѣмъ споводувати въ цѣли розслѣдженя сен справы введене вѣдповѣдного поступованя на дорозѣ судово-карнѣй.

Руснѣ выборцѣ зъ курії IV-ои округа выборчого Стрый-Жидачѣвъ-Дрогобичь.

Промова престольна.

Цѣсарь отворивъ раду державну слѣдуючою промовою престольною:

На початку нового важного періоду житя конституційного зобравъ я васъ, панове, при моѣмъ престолѣ. Засылаю вамъ цѣсарскій привѣтъ и витаю сердечно. Въ часѣ минувшои сесіи оправдала репрезентація державы довѣре, яке я поклавъ на еи любовь вѣтчины и розважность, бо мимо истнуючихъ противностей довершила на многахъ областяхъ державного житя обильну въ плоды працю. Надѣю ся, що усовершите и поведете дальше се, що такъ щасливо зачало ся, та возьметесь за нову хосенну роботу и зъ успѣхомъ еи покѣнчите. Въ тѣй надѣи скрѣпляє мене ще й се, що законодатна дѣяльность, звернена до розширенія права выборчого, вже покѣнчена та що удало ся запевнити широкимъ верствамъ населеня конституційну репрезентацію; тожь теперь буде можливе интересы всѣхъ кругѣвъ, вѣдповѣдно ихъ оправданѣй потребѣ, увзляднити зъ тымъ умѣркованемъ, яке выплыває зѣ спѣльнои и повнои одвѣчальности працѣ для добра загалу.

Наколи се усовершенє конституціи представляє ся важнымъ чинникомъ для державного устрою, то осягає оно своє повне значѣнє въ змаганяхъ для здоровыхъ соціяльныхъ реформъ.

Ваша дѣяльность повинна бути звернена въ тѣмъ напрямѣ, щобы достаточною опѣкою окружити населенє пѣдъ взглядомъ матеріяльнымъ и культурнымъ, щобы въ межахъ истнуючого ладу суспѣльного лагодити заходячѣ противности, однакъ не ставляючи силѣ продуктивнѣй пѣдприемцѣвъ надмѣрныхъ жадань за для цѣлей соціялістичныхъ та не ослабляючи супротивъ заграницѣ ихъ спромożности конкуренційнои, котра такожь и для роботниковъ не є безъ пѣсна. Въ тѣмъ дусѣ выготовить небавомъ правительство проекты реформы закона о обезпеченю вѣдъ нещастныхъ случаѣвъ и на случай хоробы.

Дальше зазначує престольна промова печалывость правительства о пѣднесенє стану промыслового и ремѣсничого, заразомъ пѣдпомогу и достаточну охорону для рѣльництва та заповѣдає предложенє проекту закона що до заводовои орґанізаціи стану рѣльничого.

Однакъ найважнѣйшимъ и найпильнѣйшимъ завданемъ въ найблизшѣмъ періодѣ сесіи являє ся уладженє тыхъ договорѣвъ, що вѣдносять ся до вѣдновленя мытово-торговельнои умовы зъ краями короны угорскои, до податковъ консумційныхъ, якѣ въ обохъ територіяхъ державныхъ мають бути трактованѣ пѣсля рѣвныхъ засадъ, дальше до уладженя квестій банковои и довершенія регуляціи валюты, вкѣнци до означенія пропорціи квоты потрѣбнои на спѣльнѣ потребы монархіи. Перенятѣ патріотичнымъ духомъ, розслѣдите по справедливости предложенѣ вамъ проекты, котрыхъ скоре полагоджене зарѣвно пожадане якъ и потрѣбне.

Промова престольна заповѣдає зъ обсягу внутрѣшнои адміністрациі проекты законовъ въ справѣ обезпечень и еміґрациі населеня. Зазначує печалывость и змаганя о розвитокъ штуки и науки, та старания, щобы въ области публичнои науки при спокѣйнѣмъ усовершеню истнуючого устрою пѣднести загальный рѣвень образованя. Найважнѣйшою задачію школы полишить ся еи дѣяльность выховуюча. Лѣпшѣ успѣхи сеи дѣяльности мають бути досягненѣ вѣдповѣдными уладженями въ учительскихъ семинаріяхъ.

Промова престольна заповѣдає змѣны ординаціи конкурсовои и процедуры въ справахъ неспорныхъ, дальше проекты що-до утворенія судовъ мировыхъ и громадскихъ урядовъ розъемныхъ, проекты що-до спѣлокъ господарскихъ и промысловыхъ. Роботы около кодифікаціи права карного зачнуть ся на ново, скоро дозволять на сю величезну працю вѣдносины правнѣ, опираючѣ ся въ наслѣдокъ законовъ процедуры цивільнои пѣдъ взглядомъ формальнымъ на тѣй новѣй основѣ. Правительство займе ся проектомъ войсковои процедуры карнои, котра увзгляднить передо всѣмъ войсковѣ интересы, та вымоги новочаснои науки права и внесе проектъ закона щодо охороны войсковыхъ тайнъ. Небавомъ буде предложеный проектъ закона о примусовѣмъ стяганю податковъ безпосередныхъ, при чѣмъ буде управильнена справа вѣдшкодованя громадъ за стяганє податковъ державныхъ. Рѣвножь буде внесеный проектъ реформы закона о переступствахъ скарбовыхъ.

За-для основного управильненя буджету королѣствъ и краѣвъ намѣряє правительство внести, щобы зъ надвышки податковъ консумційныхъ значнѣ квоты були передаванѣ поодинокимъ краямъ. Дальшѣ проекты вѣдносять ся до отворенія новыхъ дорѣгъ водныхъ, розвитку комунікаціи морскои, будовы новыхъ зелѣзниць и удержавненя деякихъ шляховъ зелѣзничихъ.

Наколи розвязка такъ численныхъ и важныхъ завдань має удати ся, то національнѣ противности не повинны анѣ утрудняти анѣ колотити ихъ рѣчевого полагодженя. Успѣшне полагодженє тыхъ задачь лишь пѣдпоможе змаганя для добра кождого краю и народу, а надто причинить ся до ухиленя истнуючихъ трудностей и злученя всѣхъ силъ для спѣльного дѣланя въ хосенъ могучости и интересовъ державы. Правительство буде безперестанно старати ся усувати перепоны, що утрудняють наближенє, навязати въ межахъ обовязуючои конституціи угоду що-до вырѣвнання взаимно поборюючихъ ся претенсій, щобы въ сей способъ сотворити основу, на котрѣй противники могли бы погодити ся, признаючи обопѣльно свои права и силу. Правительство надѣє ся, що при помочи Всевышного погодять ся.

Обсягъ и число проектовъ, якѣ будуть предложенѣ, ставляють до васъ великѣ вымоги, але покладаю довѣре на вашу добру волю и силу до працѣ, що полагодженє тыхъ справъ приспѣшите такожь и тому, щобы соймамъ всѣхъ краѣвъ и королѣствъ полишити бѣльше часу и свободы руху для розвитку ихъ дѣяльности. Се жаданє выплыває такожь зъ огляду на справедливе полагодженє справъ, якѣ передають ся автономічному рѣшенію соймовъ, а котрѣ то справы зъ ходомъ часу въ зъ причинъ рѣчевыхъ и въ интересѣ скоршои адміністрациі можуть бути лишь пѣдъ большенѣ.

Дотычно политики заграничнои, то удало ся згѣдному спѣвдѣланю всѣхъ державъ запанувати надъ небезпечностію, яка повстала въ наслѣдокъ послѣдныхъ заколотовъ на всходѣ, та можна высказати надѣю, що акція прилѣдната въ тѣмъ напрямѣ, мимо деякихъ рѣзниць въ поглядахъ и сумнѣвовъ, якѣ проявили ся въ часѣ переговоровъ, доведе до успѣшнои и справдѣ вдоволяючои розвязки. Вѣдносить ся се передовсѣмъ до выкликанои необачно квестіи кретеньскои, котра спонукала мое правительство, щобы въ порозумѣню зъ нашими союзниками и въ строгѣй, довѣрочнѣй єдности зъ иншими дружными державами зарядило средства, котрыхъ цѣль здержати у вѣдповѣдныхъ межахъ аспіраціи и тенденціи нарушуючѣ миръ, а то при помочи акціи змагаючои до удержаня мериторіяльного status quo. Въ наслѣдокъ сего теперѣшне поведенє Греціи не може пѣдъ нѣякимъ услѣвемъ числити на признанє державъ, але зъ другои стороны мусить и Туреччина прийти до переконѣченя, що возьме на себе велику одвѣчальность, скоро не увзглядняючи своихъ найжиненнѣйшихъ интересовъ, а противъ однодушныхъ радъ державъ европейскихъ, не хотѣла бы усунути сумнѣ надужитя та удержувала тымъ самымъ станъ рѣчи, що мѣстить въ собѣ зародокъ безпастанного неспокою. Можна надѣяти ся, що и въ тѣмъ напрямѣ наступить згода и все потрѣбне.

Нехай отже буде суджене вамъ, Вп. панове, члены обохъ палатъ рады державнои, супротивъ мирного уложеня вѣдносинъ заграничныхъ и внутрѣшныхъ, при згѣднѣмъ и рѣчевѣмъ спѣвдѣланю, — довершити успѣшну працю для добра вѣтчины. Най Господь Всемогучій поблагословить вашъ трудъ!

——

На торжественнѣмъ отвореню рады державнои були всѣ амбасадоры, послы и члены обохъ палатъ. Шенереріянцѣ и соціялъ-демократы не явили ся. Коли цѣсарь въ супроводѣ архикняжовъ и міністровъ явивъ ся въ сали, президентъ палаты панѣвъ кн. Віндішґрецъ пѣднѣсъ трикратный окликъ въ честь монарха, а присутнѣ грѣмко его повторили. Цѣсарь, засѣвши на престолѣ, накрывъ голову и взявши зъ рукъ гр. Баденього промову, вѣдчитавъ ю голосно. При деякихъ уступахъ промовы заявлювано притакування. По вѣдчитаню промовы вѣдкрывъ цѣсарь голову, а присутнѣ пѣднесли зновъ трикратный окликъ въ честь монарха.

Письма зъ Вѣдня.

Дня 28 н. ст. марта.

[*Отворене парляменту. — Руснѣ послы. — Нарада скрайнои опозиціи.*]

По шеститыждневѣй кампанїи выборчѣй отворили ся вчера дверѣ австрійского парляменту. Рѣчево не представляє перше засѣданє нѣякого интересу; се чистѣ формальности. За те фізіономія новои палаты пословъ, де на 425 пословъ увѣйшло новыхъ 200, представляє тему загального заинтересованя. Обѣ галерії заповнили ся щѣльно, всѣ льожѣ були набитѣ. Въ льожи для членовъ палаты панѣвъ явивъ ся гр. Станиславъ Бадені, круглѣйшій и повнѣйшій нѣжь его братчикъ гр. Казимиръ. Видно, що становище президента міністровъ має тѣ самѣ наслѣдки, що курація для корпулентныхъ людей въ Марієнбадѣ...

Лавы посольскѣ ажь чорнѣють; за цѣлу сесію нема нѣколи такого компльету. Давнѣ постѣйнѣ фігуры парляментарнѣ позникали, натомѣсть прийшло много молодыхъ людей, котрѣ мабуть тѣльки-що осягнули вѣкъ 30-ти лѣтъ житя. Скрайну лѣвницю заняли антісеміты; число ихъ зросло зъ 10 на 26. Деякѣ новѣ постати, якъ бурмістръ Вѣдня Штробахъ, радный Ґреґоріґ уже знанѣ намъ зъ вѣденьского публичного житя. Про Ґреґоріґа кажуть, що Люеґеръ не хотѣвъ его поставити кандидатомъ, поки не обѣцявъ, що не буде „randaliren“. Зъ рады громадскои и сойму краевого звѣстнѣ его проявы гнѣву, коли кидає на в ѣбокн не лишь гарными компліментами, але и пястуками обрабляє свѣй пульпітъ. Видно, д-ръ Люеґеръ хоче и поверхово придбати своѣй партіи выглядъ приличнои „regierungsfähigen Partei“. — Польскихъ Стояловцѣвъ явило ся 5. Канцелярія президія розмѣстила була пословъ пѣсля краѣвъ, отже всѣмъ галицкимъ посламъ призначила провізорично мѣсця на правици. Першѣ Стояловцѣ не хотѣли свѣсти въ сусѣдствѣ членовъ „кола“ польского и пѣйшли на противный конець салѣ, де стрѣнули щирый привѣтъ антісемітовъ. Люеґеръ „вѣдкомандувавъ“ своихъ 5 пословъ на правицю, а Стояловцѣвъ розсадивъ навколо себе. — Три руснѣ независимѣ послы и три польскѣ людовцѣ також не хотять остати на правици; сими днями пороблять имъ мѣсця на лѣвици. Треба пересунути всѣхъ пословъ на право, а са процедура потреває кѣлька днѣвъ. Однакожь зъ антісемітами не увѣйшли доси анѣ Стояловцѣ, анѣ три независимѣ Русины, анѣ вкѣнци людовцѣ въ нѣякій контактъ; навѣть не було доси нѣякихъ перегово вѣвъ. Ся вѣсть, подана вчера дневникомъ Deutsches Volksblatt, а повторена нинѣ рептилькою Reichswehr, є пѣсля нашихъ добрыхъ информацій зовсѣмъ безосновною и опираєсь лишь на фактѣ, що тѣ три сторонництва переносять ся зъ правицѣ на лѣвицю. — Далѣше вѣдъ антісемітовъ, а блише до центра, сидять соціялісты, занявши три лавки. Въ контрастѣ до иншихъ пословъ они явили ся въ щ оденнѣмъ одязѣ посолъ Резель зъ Градця въ синѣй блюзѣ фабричного роботника. Зъ тыхъ 14 пословъ лишь одинъ, адвокатъ д ръ Феркавфъ, не сидѣвъ доси ще въ „холоднѣй“; прочѣ 13 репрезентують собою несповна 20 роковъ вязниці, очевидно лише зъ нагоды політичныхъ процесовъ. Одинъ [посолъ Гібешь зъ Берна] є навѣть выдаленый на завсѣгды зъ Вѣдня и не смѣє тутъ перебувати анѣ годины довше по сесіи парляментарнѣй. Люде се переважно молодѣ; найстаршій вѣкомъ Ганічь родивъ ся 1843 р. и сидѣвъ релятивно мало, бо лише 9 мѣсяцѣвъ у вязници. Интересъ будить елеґантна поява непосидющого посла Дашиньского. Вонъ пересидѣвъ у вязници доси 10 мѣсяцѣвъ, засужденый въ трехъ процесахъ, але всѣхъ процесовъ мавъ двацять. Львовскій посолъ Козакевичь пересидѣвъ троха бѣльше, бо 26 мѣсяцѣвъ. — Скрайне праве крыло заняло „коло“ польске въ числѣ 59 пословъ [58 зъ Галичины и 1 зѣ Шлеска]; перше бу-

ло 57, отже зысък дуже незначный. Инакше найблизшій ихъ сусѣды молодо Чехи; було ихъ 47, а теперь 62 послѡвъ. Молодо-Чехи теперь найчисленнѣйшій клюбъ, а всѣхъ клюбѡвъ и фракцій рахують на якихъ 25; докладно можъ буде знати ажь за якій тыждень. — Ліберальній недобитки заняли лѣвый центръ; разомъ съ ліберальными бѡльшими властителями є ихъ все-ще около 70. Позаду ліберальбвъ сидить 5 Шенереріянцѣвъ. Центръ замѣстили клерикалы, консерватисты, полудневій Славяне, Італіянцѣ, Румуны и т. д. „Дикій“ посолъ Кронаветеръ [одинокій съ соціалъ-політикбвъ] сидить вкупѣ съ одинокимъ демократомъ, черновецкимъ д-ромъ Штравхеромъ. Нашій рускій правительственники въ послѣдній лавѣ за польскимъ „коломъ“; тамъ поки-що сидять и три рускій „независимій“. О. Танячкевичь вже перехопивъ ся въ ряды молодоческій; Окуневскій и Яросевичь сидять рядомъ, коло Яросевича каноникъ о. Гробельскій. Зъ послѡвъ рускои народности хибує одинъ! Вѣденьскій Русины знають уже своихъ людей, тожь де-хто закладавъ ся, що о. Мандичевскій навѣть на першѡмъ засѣданю не явить ся — и очевидно закладъ выграный! Буковиньского радника Виницкого запхали межи Румунѡвъ; чи довго вѡнъ тамъ выдержить? — Вкѡнци згадаю, що обѣ льожѣ журналістѡвъ щѣльно заповненій. Тамъ засѣвъ теперь и бувшій посолъ Пернесторферъ, яко редакторъ журнала Deutsche Worte. И ще одна нова поява: се „азъ смиренный рабъ Божій“, хочь зовсѣмъ безъ „смиренного“ настрою, занявъ мѣсце заступника редакціи „Дѣла“.

О самѡмъ засѣданю палаты послѡвъ а вѡдтакъ палатѣ панѡвъ [того, якъ назвавъ одинъ дневникъ, „мавзолея для пережитыхъ політикѡвъ“] не пишу, бо се вже знане.

*

Шѣсть рускихъ послѡвъ правительственныхъ [лише зъ Галичины] завязали вчера „рускій клюбъ“. Посолъ Барвѣньскій запрошувавъ и трехъ независимыхъ рускихъ послѡвъ на се конститууюче засѣдане, але тій заявили, що будуть ити окремо своєю дорогою. П. Окуневскій бувъ за тымъ, щобы пѡйти и заявити се на засѣданю, але перемогла гадка д-ра Яросевича, що нема нѣякои потребы йти на то засѣдане и тамъ складати заяву. Дальшихъ переговорѡвъ не було доси нѣякихъ. Три рускій независимій послы будуть стояти самостійно и не лучити ся постійно зъ нѣякою партією. Они не заложать клюбу, бо чисельно за слабій, але установили такъ, що до кождого рѣшеня чи заявы треба згоды найменше двохъ послѡвъ. Посолъ о. Танячкевичь зраджувавъ зъ-разу нахилъ до христіяньскихъ соціялѡвъ [антісемітѡвъ], однакожь опѡсля прийшовъ до пересвѣдченя, що супротивъ антісемітѡвъ, котрій теперь кокетують зъ ґрафомъ Баденімъ, треба заховати повну резерву.

*

Про нараду въ клюбѣ соціялістѡвъ по першѡмъ засѣданю знаете вже зъ телеґрамъ. По довшій нарадѣ рѣшено поставити кабінетъ ґрафа Баденього за послѣдній выборы въ станъ обжалованя, а коли-бъ не знайшло ся 40 пѡдписѡвъ, то поставити нагляче внесене на выбѡръ парляментарнои комісіи для розслѣду галицкихъ выборбвъ [до чого треба пѡдпису лишь 20 послѡвъ]. Обжаловане внесено бы и мовѣрно въ пятницю сего тыжня. Обжаловане є о стѡлько лѣпше вѡдъ наглячого внесеня, що тутъ можна буде перевести рѣчеву дискусію на тэму самого обжалованя, а не лишь наводити мотивы наглости. Опѡсля вѡдъ-разу выкличе ся якусь рѣшучу заяву „pro“ и „contra“ зѡ стороны тыхъ партій, що теперь пустили ся йти помежи дощь, выжидаючи, чи Бадені пальцемъ не кивне, все готовій вѡйти въ складъ Баденѣвскои бѡльшости. Вкѡнци рѣчева дискусія — якъ надѣють ся — зробить велике вражѣне на опінію публичну, на заграницю, а може бути и захитає довѣре до ґрафа Казимира тамъ, де вѡнъ такъ сильно опирає ся. Зъ такихъ мотивѡвъ всѣ, що взяли участь въ нарадѣ, одноголосно заявили ся за обжалованемъ. Однакъ польскій людовцѣ передъ голосованемъ опустили салю нарадъ. Становище людовцѣвъ, якъ въ краю, такъ и тутъ не зовсѣмъ ясне.

Й. П.

Переглядъ політичный.

Кѡлькомѣсячне слѣдство въ французскій справѣ панамскій довело покищо до такого кѡнця, що правительство сими днями зажадало вѡдъ парляменту выдачѣ ыхъ депутованыхъ и одного сенатора. Ого т лошена свого часу ліста, що указувала 104 замотаныхъ въ справу, зѡйшла теперь на 4. Чи лише тій 4 дали ся Артонови перекупити, чи може правительство справдѣ такъ, якъ се голосять радикалы, лише ударяє на опозицію, а правительственныхъ републіканѡвъ покрыває, — се може выкаже ще дальше слѣдство. Обжалованій доси звуть ся: Авфредъ Накє, Анрі Маре, Антідъ Бое и сенаторъ Леврей. Накє є лѣкаремъ и авторомъ загально цѣненыхъ науковыхъ працъ; вѡнъ бувъ одного часу такожь сенаторомъ и переперъ тогдѣ въ сенатѣ законъ о розводахъ. Боє, сынъ робѡтника, выхованый въ духовній колегіи, не ставъ опѡсля священикомъ, тѡлько простымъ робѡтникомъ. Оба, якъ и Маре, належать до крайнои опозиціи. Сенаторъ Леврей є такожь, якъ Накє, лѣкаремъ, а при тѡмъ добрымъ господаремъ сѣльскимъ; вѡнъ одинъ належить до сторонництва републиканьского.

Въ справѣ кретеньскій новѣйшій вѣсти суть такій: Въ околицѣ Канеѣ повстанцѣ въ кѡлькохъ мѣсцяхъ ведутъ завзятый бій зъ Турками. Россійскій адміралъ мавъ донести россійскому амбасадорови царгородскому, що за перше условє втихомиреня Креты уважає усунене турецкого вѡйска и всякого турецкого вплыву.

Англія мала вже пристати на блькаду грецкихъ пристаней, лише не хоче брати участи въ блькадѣ волійскои пристани, котра заосмотрює грецке вѡйско на тесальскій граници въ живность; пѡсля погляду англійского правительства блькада тои пристани нарушує мѣжнародне право неутральности.

Грецкій наслѣдникъ престолу 27. с. м. вѡдъѣхавъ до вѡйска на границю тесальску. Зъ нимъ выѣхала такожь и жена та сестра; они мали провести его зъ волійскои пристани до Лярісы, оглянути тамъ уладженя червоного хреста и за два днѣ вернути назадъ.

НОВИНКИ.

— Молодѣжь академічнои [рускои] ґімназіи у Львовѣ устроює сегодня о годинѣ $6\frac{1}{2}$ вечеромъ въ сали Народного Дому вечерницѣ въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка зъ вѡдчитомъ одного ученика на поч тку вечерниць и зъ промовою професора Ил. Кокорудза на закѡнченє, зъ деклямаціями, зъ спѣвами хору, сольо и зъ грою на фортепянѣ, скрипкахъ и цитрѣ. Добровѡльній датки призначено на товариство „Русланъ“.

— Зъ Борщева пишуть намъ: Выборцѣ округа выборчого Залѣщики-Борщѣвъ-Городенка внесли для 28 марта протестъ противъ выбору посла зъ IV-ои куріи, обѡймаючій 24 аркушѣ спису надужить выборчихъ зъ великимъ числомъ власноручныхъ пѡдписѡвъ самыхъ выборцѣвъ. Рѡвночасно внесено противъ виновникѡвъ при тѡмъ выборѣ донесене до ц. к. прокураторіи о злочинъ публичного насильства зъ наведенемъ 25 фактѡвъ; на донесеню пѡдписали ся побитій. Президію рады державнои повѣдомлено телеґрафічно о внесеню протесту — на выпадокъ, сли бы протестъ не бувъ до трехъ днѣвъ доручеый пѡсля адресы. Дальше роблять ся кроки що-до нишихъ надужить — та о тѡмъ не залишимо донести въ своємъ часѣ. [Прим. Ред. Для короткого поясненя сихъ надѣсланыхъ намъ вѣстій зъ Борщева мы додамо де-що зъ своихъ информацій про выбѡръ посла зъ IV. курія въ тѡмъ округѣ. Выбѡръ ордината Чарковского-Голѣвского переведено зъ великою рафінеріею; д-рови Дорундякови забрано якихъ 90—100 голосѡвъ у Борщевѣ зовсѣмъ дармо. А що-до побитя нашихъ людей — то була зорґанізована шайка розбишакъ выборчихъ. Впрочѡмъ про той выбѡръ мы маємо обѣцяну ширшу допись на другій тыждень].

— Провстыданый клеветникъ. Въ грудни 1896 р. помѣстили польскій часописи вѣсть перепечатану зъ Kurjer a stryjsk ого, орґану звѣстного пахолка судового въ Стрыю, котрый есть правдивою кльоакою брехливыхъ сплетень на Русинѡвъ, що о. Юхновичь зъ Корчина веде страшній и небезпечній антіпольскій аґітаціи та що въ церквѣ зъ приповѣдниць пятнує хрунѣвъ и выкликає тыхъ, що при выборахъ не йдуть зъ Русинами. Донесене то оперте було на фактѣ, що Стефанъ Яцковичь Корчиньскій зъ Корчина внѣсъ на о. Юхновича жалобу до староства въ Стрыю, котра мѣстила въ собѣ подобній закиды и помовляла о. Юхновича, що вѡнъ Корчиньского публично въ церквѣ пятнує за те, що не держить зъ Русинами, и навѣть имя его умѣстивъ на таблици вывѣшенѡй въ церквѣ. О. Юхновичь спростувавъ тій донесеня въ часописяхъ, а рѡвночасно выточивъ противъ Стефана Яцковича Корчиньского жалобу о обиду чести до ц. к. суду пов. въ Стрыю. Въ наслѣдокъ тои жалобы вѡдбуло ся дня 23. н. ст. марта судова розправа, до котрои станувъ о. Юхновичь въ асистенціи адвоката д-ра Олесницкого, а обжалованый въ асистенціи адвоката д-ра Былины. Обжалованый Стефанъ Корчиньскій признавъ вѡдъ разу, що все, що до ц. к. староства на о. Юхновича донѣсъ, есть вѡдъ початку до кѡнця ложею, и просивъ о. Юхновича, щобы ему простивъ. Кромѣ того зложивъ вѡнъ таке заявлене до протоколу розправы, котре дословно зостало запротоловане: „Заявляю, що цѣле мое донесене до староства противъ о. Ігнатія Юхновича було выдумане и неправдиве и що въ тѡмъ донесеню старавъ ся я зовсѣмъ невинно и безъ якои-будь пѡдставы честь о. Юхновича нарушити. Кроку сего жалую якъ найсильнѣйше и сердечно за него о. Ігн. Юхновича перепрашаю, а то тымъ бѡльше, позаякъ той-же цѣлымъ своимъ поступованемъ не лишь не заслужывъ собѣ на подобній напасти, але противно, всѣ его парохіяне винній ему найвысшу честь и вдячность. На знакъ моєи скрухи складаю 5 зр. на церковь въ Корчинѣ и уповажняю о. Юхновича, щобы се мое заявлене опублікувавъ въ способъ, якій узнасть за вѣдповѣдный. *Стефанъ Яцковичь Корчиньскій* в. в.“ — По зложеню и запротоколованю сего заявленя, коли ще и оборонець обжалованого вставивъ ся за нимъ до о. Юхновича, заявивъ о. Юхновичь, що не хоче сего парохіянина наражувати на судову кару, а въ надѣи, що вѡнъ поправить ся, прощає ему обиду. Тогдѣ судья вѡдпустивъ Корчиньского, заявляючи ему, що лише доброть о. Юхновича мае подякувати, що не дѡставъ вѡдъ суду тяжкои кары. Такъ закѡнчилась тая справа и такъ то „правдиве“ було донесене, на основѣ котрого польскій часописи посыпали на о. Юхновича тяжкій и злобній клеветы!

— Зъ львѡвского университету. Цѣсарь именувавъ звычайныхъ професорѡвъ Ягайлоньского университету д ра Людв. Ридигера и д-ра Володисл. Ант. Глюзиньского звычайными професорами университету у Львовѣ — першого професоромъ хірургіи, а другого професоромъ загальнои и експеріментальнои патольоґіи.

— Рекурсъ редактора Monitor-a противъ засуду въ звѣстнѡмъ его процесѣ, що вѡдбувъ ся передъ львѡвскимъ судомъ присяглыхъ, увзгляднивъ найвысшій касаційный трибуналъ у Вѣдни. Нова публична розправа вѡдбуде ся 20-ого цвѣтня с. р.

— Чи сповнить ся вѣщованє? На остр фѣ Корфу люде вѡдь давна оповѣдають собѣ, що столиця Туреччины, Царгородъ и тамошна церковь св. Софія повернуть ще колись до Грекѡвъ; мало-бъ се наступити тогдѣ, коли на королѣвскѡмъ престолѣ Греціи засядуть Константинъ и Софія. Якъ-разъ теперь наслѣдникомъ грецкого престола є Константинъ, ожененый зъ пруською княгинею Софією. Жителѣ Корфу майже упевнені вже, що вѣщованє невдовзѣ сповнить ся.

— Дрѡбній вѣсти. Старшій инжинеръ магістрату у Львовѣ Лемницкій выѣхавъ сими днями на кошть мѣста до Нѣмеччины въ цѣли пѡзнаня тамошныхъ дороговыхъ уряджень. — Корнила Желяшкевича, увязненого за кандидатску мову въ Ярославѣ, выпущено онодгы зъ вязницѣ въ Перемышли на волю. — Професоры львѡвского университету д ръ Радзішевскій и д-ръ Цесельскій святкувати-муть невдовзѣ 25-лѣтній ювілеѣ своєи професорскои дѣяльности. — Въ Крехѡвцяхъ п дъ Станиславовомъ погорѣли до тла въ ночи зъ понедѣлка на вѡвторокъ двѣ селяньскій загороды.

Послѣдній вѣсти.

Вѣдень 30 марта. На нинѣшѡмъ засѣданю палаты послѡвъ три независимій рускій послы зголосили застереженє, що мимо нелеґально и противзаконно переведеныхъ выборбвъ будуть брати участь въ нарадахъ парляменту, але заразомъ будуть поборювати всѣми силами теперѣшне правительство.

Протесты выборчій можна зголошувати телеґрафічно ще до середы включно.

Телеґрамы „Дѣла“.

Берлинъ 30 марта. Въ нѣмецкѡмъ парляментѣ вѡдповѣвъ міністеръ Бетіхеръ на интерпеляцію Полякѡвъ въ справѣ розвязува я вѣчь за уживане польскои мовы, що вѣчь не повинній бути розвязуваній за саме тѡлько уживане польскои мовы и на будуче власть буде на зборы высылати по можности урядникѡвъ, розумѣючихъ по польски; але и Поляки зъ своєи стороны повинній причиняти ся до удержаня спокою, а сего они неразъ не робили.

Парижъ 30 марта. Парляментъ майже одноголосно згодивъ ся на выдачу судову депутованыхъ Накета, Марете и Боера, обжалованыхъ въ справѣ панамскій.

Надѣслане.

Весела пригода

случила ся вчера въ ночи. Звѣстный въ свѣтѣ велитъ Гордовскій заблудивъ вчера о пѡвночи, проходжуючи ся улицею Кароля Людвика. Здыбавши двохъ панѡвъ, вѡнъ промовивъ до нихъ по нѣмецки, але тій, знятій незмѣрнымъ страхомъ, змѣсть вѡдповѣсти ему, чимъ скорше повтѣкали. По довгій блуканцѣ нашого велита знайшовъ ся вкѡнци якійсь вѡдважнѣйшій мабуть мужчинъ и вѡдпровадивъ заклопотаного Гордовского до его помешканя въ пасажи Гавсмана.

105 1—1

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѡвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѡдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѡмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвѡнкѡвъ. — Замовленя зъ провінціи вѡдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѡвъ площа Галицка ч. 1.

МОЛИТВЕННИКЪ

выданый „Просвѣтою“

въ народній мовѣ, великій, обѡймаючій 640 сторѡнъ друку, найновѣйшій зѡ всѣхъ такихъ Молитвенникѡвъ.

Молитвенникъ сей мѣстить въ собѣ: 1) Молитвы щоденній ранній и вечѣрній. II.) Зъ Богослуженя церковного, именно: а) зъ Вечерні, б) зъ Повечерницѣ малои, в) зъ Повечерницѣ великои. г) зъ Утренѣ, д) Литургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитвы въ часѣ св. Литургіи. III.) Тайны покаяня и пресв. Евхаристіи. IV.) Молитвы для рѡжного вѣку стану и въ рѣзныхъ потребахъ. V) Молитвы въ часѣ Великого посту. VI.) Молитвы на празники а) Господскій, б) Богородичній, в) Святыхъ, VII.) Молитвы сполученій зъ вѡдпустами, VIII.) Акафистъ до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородицѣ, в) св. Отця Николая, IX.) Молебенъ до пресв. Богородицѣ. X.) Тропарѣ, кондаки, богородичній и прокимены а) недѣльній. б) щоденній, в) на празникъ Господскій, Богородичній и Святыхъ, г) на деякій потребы. XI.) Коляды и иншій пѣсни церковній. XII.) Мѣсяцословъ цѣлого року.

Сей Молитвенникъ дѡстати можна въ канцеляріи тов. „Просвѣта“ Рынокъ ч. 10, въ книгарни Ставропігійскій и въ переплетничѡмъ заведеню М. Спожарского по такихъ цѣнахъ:

1)	Молитвенникъ брошурованый . .	— зр. 70 кр.
2)	оправленый на-пѡвъ въ полотно зъ одвѣтными вѡдтисками . . .	— „ 90 „
3)	оправленый цѣло въ полотно зъ золоченями и вѡдтисками . . .	1 „ 30 „
4)	оправленый якъ пѡдъ 3) зъ додаткомъ золоченыхъ берегѡвъ . .	1 „ 30 „
5)	оправленій на-пѡвъ въ шкѡру зъ золоченями и вѡдтисками . . .	1 „ 10 „
6)	оправленый цѣло въ шкѡру зъ золоченями и вѡдтисками	1 „ 60 „
7)	оправленый якъ пѡдъ 6) зъ додаткомъ золотыхъ берегѡвъ . . .	1 „ 80 „

Замовляючій поодиноко Молитвенники зволять присылати на оплату почты 20 кр.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Дѡстати можна въ тов. „Просвѣта“.

ТОВАРИСТВО „ПРОСВѢТА“

у Львовѣ ринокъ ч. 10

выдало новый накладъ друкѡвъ

I. Друки правничій:

1.	Позовъ въ справахъ дрѡбныхъ ліб.	по	25 кр.
2.	Контрактъ купна и продажи I. ліб.	по	40 „
3.	„ „ „ II. „	по	40 „
4.	„ „ „ III. „	по	40 „
5.	Повномочія	по	40 „
6.	Поданя о екс- и интабуляціѲ, взбр а) б) в) г) ліб.	по	40 „
7.	Написы до подань о интабуляцію ліб.	по	20 „

II Друки для кась позичковыхъ:

8.	Дневникъ касовый ліб.	по	40 „
9.	Книга довжниковъ „	„	40 „
10.	Книжочка для позичаючого 100 прим.	„	2·— „
11.	Скриптъ довжный „	„	1·20 „
12.	Книжочка вкладкова (щадн.) „	„	3·— „

III. Друки для крамниць:

13.	Книжка товарова ліб.	по	40 „
14.	Книжка касова „	„	40 „

IV. Друки для читалень и кась позичковыхъ:

15.	Списъ членѡвъ ліб.	по	40 „
16.	Грамоты членьскій читалень „Просвѣты“ примѣрникъ	по	2 „

За опаковане и оплату почты дочисляє ся належитость особно.

Потребую молодшого конціпієнта

Адвокатъ Федакъ.

71 5—3

КОЛОДКИ свйонтницкій ґарнітуровій (по 6 штукъ зъ ключемъ головнымъ, ґарнітуръ по зр. 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 5·—. Колодки штучній Вертгаймовскій и американьскій по зр 1·50, 2·—, 2·50, 3·— и 3·50 поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.]

1595

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Підгорцяхъ п. Стрый

припоручає

насѣня ячменѣвъ, вѡвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевій;

поросята повнои крови Йоркшіръ;

дрѡбъ расовый.

Цѣнники на жадане gratis и franco.

61 11—15

КОБЗАРЬ Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выборъ поезій для народу

зъ життєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр.

Оправленій примѣрники продають ся по 35 кр.

ТУТКИ ціґаретовій 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичь, Львѡвъ ул. Галицка ч. 12.

При закупнѣ товарѡвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ въ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѡдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 64 Львовъ, Середа 19 (31 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатнемъ

въ Австрін: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші доношеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Справы парляментарнѣ.

На вчерашнѣмъ (вѣ второкъ 30 н. ст. марта) засѣданю палата послѣвъ мала занятися полагодженемъ формальностій, якъ н. пр. розлѣсованемъ послѣвъ на 9 секцій для верифікаціи выборѣвъ, — а тымчасомъ въ наслѣдокъ наглячихъ внесень, поставленыхъ въ справѣ увязненого посла Томы Шавра, розвела ся широка дискусія. Въ дискусіи прийшло до першого конфлікту мѣжь коломъ польскимъ а послами польскими стоячими по за коломъ, при чѣмъ члены кола польского дуже „посрамили ся“, бо не лишь выхвалювана солідарность кола завела, але показало ся, що мѣжь членами кола польского и правительственными сторонництвами є поки-що безголове. Хѣдъ вчерашного засѣданя бувъ такій:

Заявленя сторонництвъ.

Вѣдчитано заявленя чеських послѣвъ та нхъ правно-державнѣ застереженя.

Застереженє клюбу молодо-ческого, пѣдписане пос. Енглемъ и 60 товаришами, звучить: „Мы, заступники ческого народу зъ краѣвъ ческой короны, вступаючи повновно до палаты послѣвъ, уважаемо своимъ обовязкомъ: назначити непохитне почутє права у заступленого нами народу, та заявити, що черезъ вступленє на фактичный теренъ рады державной не зрѣкаемо ся нѣ крыхты зъ правъ державныхъ королѣвства и краѣвъ короны ческой, кѣлькократно въ присягахъ коронацій ныхъ ствердженыхъ и въ многихъ актахъ державныхъ, послѣднымъ разомъ въ рескриптѣ цѣсаря Франць Іосифа I. зъ 12 вересня 1871 признаныхъ, а такожь, що всѣми силами будемо старати ся, щобы тѣ права державнѣ довести до дѣйстного значѣня и выконаня. Въ тѣй гадцѣ прилучаемо ся до застереженя, зложеного въ парламентѣ послами ческими дня 23 вересня 1879 и 8 цвѣтня 1891, и мы готовѣ для добра цѣлости державы и всѣхъ ей народѣвъ та краѣвъ пѣсля силъ трудити ся, въ пересвѣдченю, що льояльне стереженє запорученыхъ и не передавненыхъ правъ краѣвъ короны ческой причинить ся до гаразду и успѣху не нно тыхъ краѣвъ, а такожь и цѣлой монархіи.“

Пос. Вашатый въ имени власнѣмъ зголосивъ застереженє того рода, що „приключаючи ся до застережень зъ рр. 1879 и 1891 та вступаючи на теренъ фактично истнуючои конституціи не зрѣкаю ся нѣ въ найменшѣй мѣрѣ зъ правъ прислугуючихъ краямъ короны ческой въ силу ихъ правно-державного становиска. Сильно пересвѣдченый, що нно черезъ вѣдновленє тыхъ правъ, опертыхъ на тысячлѣтнѣй минувшости, королѣвскихъ присягахъ, торжественныхъ заявахъ и запорученыхъ привреченяхъ, — може наступити усмиренє умѣвъ населеня и ухиленє чимъ разъ бѣльшого економічного упадку, заявляю, що непохитно придержую ся тыхъ заявъ и всѣми силами буду старати ся, щобы права, выходячи зъ правно-державного становиска ческихъ краѣвъ а доси на шкоду тыхъ краѣвъ и цѣлои держави завѣщенѣ, довести до выконаня.“

И представителѣ ческой консервативной бѣльшои посѣлости пѣдъ проводомъ гр. Пальфіого зложили застереженє правно-державне. Рѣвно-жь два ческѣ послы Стоянъ (клерикалъ) и Шрамекъ (аграрвстъ) зложили окремѣ заявленя въ правно-державнѣмъ напрямѣ.

Вѣдчитано протестъ ческихъ послѣвъ соціялістѣвъ, въ котрѣмъ они заявляють, що стоять на основѣ рѣвноправности всѣхъ народностей и протестують противъ вѣдгрѣбуваня перестарѣлыхъ, выполовѣлыхъ привілеѣвъ и документѣвъ. (Живѣ запереченя зѣ стороны молодо-Чехѣвъ.) Соціялисты ческѣ домагають ся введеня въ житє институцій новѣтныхъ, отже жадають такожь для люду ческого, щобы знесено всякѣ привілеѣ, основуючѣ ся на уродженю и власности. Соціялисты пересвѣдченѣ, що ажь тогдѣ буде можна осягнути порозумѣнє зъ братьми нѣмецкой народности. [Сей протестъ пѣдписали: Бернеръ, Цінтеръ, Гибешь, Штайнеръ и Вратня.]

Справа посла Шавра.

Въ часѣ, коли занято ся выльосованемъ 9 секцій для розслѣду актѣвъ выборчихъ — поспытавъ пос. Дашиньскій, що буде зъ его внесенемъ наглячимъ въ справѣ Шавра.

Справа увязненого въ Ряшевѣ посла Томы Шавра, порушена соціялістами и стоячими, не могла бути полагоджена въ по-за парляментарнѣй дорозѣ, бо коли пос. Дашиньскій удавъ ся до провізоричного президента палаты Просковеца жадаючи, щобы президія зажадала вѣдъ суду ряшѣвского выпущеня на волю посла Шавра, п. Просковецъ заявивъ, що справа може бути полагоджена ажь по выборѣ дефінітивнои президіи. Длятого соціялисты и стоячи ухвалили поставити въ тѣй справѣ наглячѣ внесеня.

Внесенє соціялістѣвъ (Дашиньского) було таке: „Выбраный дня 16 марта посолъ Тома Шавръ находить ся вѣдъ 4 марта въ слѣдчѣй вязници въ Ряшевѣ. Пѣдписанѣ вносять, щобы палата послѣвъ по мысли §. 16 al. 5 основныхъ законѣвъ зъ 21 грудня 1867 зажадала, абы увязненє пос. Шавра сейчасъ було ухилене. Пѣдъ взглядомъ формальнымъ мае наступити сейчасъ дискусія надъ тымъ внесенемъ.“

Такого самого змѣсту внесенє нагляче поставивъ пос. Данелякъ зъ товаришами. У внесеню зазначено, що увязненемъ Шавра задумано не допустити до его выбору на посла.

Коли отже пос. Дашиньскій поспытавъ президію, що буде зъ наглячими внесеними, вѣдповѣвъ провізоричный президентъ Просковецъ, що надъ наглячими внесеними можна дискутувати ажь по дефінітивнѣмъ уконституованю президіи. Симъ способомъ хотѣвъ п. Просковецъ замотати мериторичне полагодженє справы. Длятого палата мусѣла найперше порѣшити квестію, чи може вести дискусію надъ наглячимъ внесенемъ чи нѣ.

Забравъ слово пос. Дашиньскій. Зазначивъ, що перше слово, яке выходить вѣдъ соціялістѣвъ въ сѣй палатѣ, выголошене въ оборонѣ права свободы парляменту. Палата не може уконституувати ся, доки одинъ ей членъ сидить у вязници и не може выповнити свого обовязку посольского. Пригадавъ справу пос. Роґавского въ р. 1863. Коли судъ и прокураторія въ Ряшевѣ вязлять посла, то обовязкомъ парляменту боронити своихъ правъ, бо инакше цѣлый парламентъ буде карикатурою. Цѣла Галичина, цѣлый повѣтъ ряшѣвскій выжидае нетерпеливо порѣшеня сеи справы. Шавръ мае сидѣти у вязници длятого, що допустивъ ся мнимои провины політичнои, nota bene тѣлько въ очахъ галицкои прокураторіи. Най палата стереже ся, щобы ей не посуджено, що для догодженя верховодячѣй кліцѣ въ Галичинѣ вырѣкае ся своихъ правъ. Коли выбухнуть заколоты и непокоѣ, то правительство буде за се одвѣчальне. Сего за богато. Знаю парламенты, котрѣ помѣжь собою мусять терпѣти ноторичныхъ злодѣѣвъ, а тутъ палата не уйме ся за чоловѣкомъ, що за промову на зборахъ бувъ увязненый. Поручивъ принати нагляче внесенє, зъ тымъ додаткомъ, щобы й дальше судове переслѣдованє Шавра було застановлене.

Міністеръ судѣвництва гр. Ґляйспахъ прихиливъ ся до гадки президіи, зъ тымъ застереженемъ, що коли палата инакше ухвалить, то вѣнъ представить палатѣ, якъ справа стоить. — Пос. Перґельтъ (ліберальъ), Штайнеръ (антісемітъ) и соціялистъ Феркавфъ промавляють за тымъ, щобы справу сейчасъ передискутувати и порѣшити. — Клерикально-консервативный гр. Фалькенгайнъ заявивъ ся за гадкою президіи. — Пос. Кронаветеръ высказавъ жаль, що президія палаты дала собѣ пѣдсунути вѣдъ сервілістичныхъ юристѣвъ хибну интерпретацію закона, осудивъ поведенє ряшѣвского суду и зажадавъ поименно голосувати надъ справою, чи можна дискутувати надъ наглячими внесеними. — Пос. Праде докорявъ міністрови судѣвництва, що занедбавъ справу увѣльненя Шавра зъ вязницѣ. — Пос. Діпавлі заявивъ ся противъ гадки президіи. — Пос. Яворскій заявивъ, що подѣляе поглядъ президіи. — Президентъ Просковецъ застерѣгъ ся противъ всякихъ инсинуацій.

Наступило поименне голосованє. Палата ухвалила 318 голосами противъ 27 приступити до дискусіи надъ наглячими внесеними. Противъ голосували: 22 членѣвъ кола и 5 консервативныхъ февдалѣвъ. При голосованю зазначило ся дуже выразно „посрам ене“ кола, бо найперше демократы усунули ся вѣдъ голосованя, а тѣ, що голосували, не знали, чи сказати „нѣ“ чи „такъ“, чи пѣйти за гадкою п. Давида-Абрагамовича, чи „спастись бѣгствомъ“.

Въ дискусіи надъ наглячостію внесеня промовивъ міністеръ Ґляйспахъ, зазначуючи, що увязненє Шавра наступило передъ выборомъ, що палата радна суду ряшѣвского ухвалила не выпускати Шавра зъ вязницѣ, отже правительство не могло ухилити правосильнои ухвалы. Однакъ коли палата ухвалить выпущенє на волю, то се наступить сейчасъ.

Пос. Дашиньскій розповѣвъ, якѣ заходы робивъ въ справѣ увѣльненя Шавра, але провізоричный президентъ побоювавъ ся „блямажи“, а міністеръ Ґляйспахъ остерѣгавъ, щобы не опирати ся на припущеняхъ, лишь фактахъ. Справа се галицка. Почуете ще, панове, про сей край не припущеня, нно факты, и то факты кровавѣ, почуете про убитыхъ, раненыхъ, увязненыхъ. Мы будемо местниками неповинно пролитои крови. Розумѣю, що найшли ся въ колѣ безвстыдники, котрѣ заявили ся противъ увѣльненя Шавра, але се було не нно безвстыдно, лишь такожь и нерозважно. Мы бачили, якъ демократы зъ кола хильцемъ выносили ся, а нно консерватисты мали вѣдвагу голосувати. Длячого въ такъ безличный способъ поступлено собѣ? длячого суды нарушили законъ? Опозиціоніста Шавра годилось поборювати публично, а не трусливо замыкати у вязници. Ряшевъ пѣдпадае тѣй самѣй конституціи, що и Вѣдень, а однакъ послы зъ кола поважились голосувати противъ увѣльненя. Чи хочете панове ждати, ажь покѣнчить ся терпеливость люду? Мусимо показати правительству, що мы мужѣ а не старѣ бабы. [Президентъ удѣливъ нагану бесѣдникови за обиду кола польского.]

Пос. Яворскій звинявъ ся, що зайшло непорозумѣнє. Коло польске прихиляло ся до гадки президіи пѣдъ взглядомъ формальнымъ, але що-до самои справы, то буде голосувати за наглячостію. Вѣдъ 27 лѣтъ засѣдае бесѣдникъ въ палатѣ, але ще нѣколи не чувъ такихъ докорѣвъ якъ нинѣ. — Пос. Данелякъ выповѣвъ кѣлька першихъ речень по польски, а вѣдтакъ говоривъ по нѣмецки. Надѣявъ ся, що его краяне выступлять въ оборонѣ свободы, а коли они сего не зробили, то вѣдвертае ся вѣдъ нихъ. Оповѣвъ цѣлу справу Шавра и въ имени люду польского домагавъ ся увѣльненя. — Пос. Люґеръ полемізувавъ зъ міністромъ Ґляйспахомъ, доказуючи, що правительство мало право увѣльнити Шавра. Глумивъ ся зъ кола польского, пригадуючи часы, коли Яворскій инакше говоривъ, а нинѣ мало що не плакавъ. Панованє кола скѣнчило ся, вѣдъ коли зъ лѣвои стороны вѣдозвали ся такожь голосы польскѣ. — Пос. Перґельтъ заявивъ ся за першою частію внесеня, щобы сейчасъ увѣльнити Шавра зъ вязницѣ, а що-до застановленя слѣдства поставивъ внесенє, щобы выбрано комісію з 18 членѣвъ для розслѣдженя справы.

При голосованю принято одноголосно наглячѣсть внесеня а вѣдтакъ ухвалено увѣльненє Шавра зъ вязницѣ. Дальше въ поименнѣмъ голосованю принято 235 голосами противъ 108 внесенє Перґельта. Въ сей способъ вѣдкинено внесенє Дашиньского, щобы застановлено цѣле слѣдство судове. Бѣльшѣсть ложила ся зъ кола польского, молодо-Чехѣвъ, ліберальвъ и клерикальвъ.

Заява независимыхъ послѣвъ руских.

Независимѣ послы рускѣ вручили президіи таку заяву (вѣдчитану пѣдъ конець за ѣдання):

Послѣднѣ выборы у всходнѣй Галичинѣ, при котрыхъ убито 8, ранено 2[illegible] а увязнено 800 людей, пересвѣдчили народъ рускій, що теперѣшне правительство не жахнесь передъ нѣякимъ насильнымъ средствомъ щобы не допустити до выбору послѣвъ пѣсля вѣльнои волѣ народу рускаго. Правительство ставляе народъ рускій въ Галичинѣ передъ альтернативою, або родити ся на державну идею народу польского и мовчати або згинути. Змаганя до выбореня запорученыхъ правъ конституційныхъ осуджуе правительство за згочинне повстанє и въ сей способъ представляе тѣ змаганя передъ престоломъ. Зъ огляду на се независимѣ заступники народу руского протестують противъ такого поведеня и заповѣдають, що повинуючись воли цѣлого народу будуть поборювати теперѣшне правительство всѣми можливыми средствами. Натомѣсть заступникѣвъ иншихъ народностей впевняють о своихъ симпатіяхъ и подадуть имъ руку въ змаганяхъ до розширеня автономіи краѣвъ; спеціяльно же готовѣ пѣдперти змаганя тыхъ, що стають до борбы за права меншостей національныхъ.

До президіи палаты послѣвъ наспѣло послѣдными днями велике числе протестѣвъ выборчихъ, передовсѣмъ зъ Галичины, вѣдтакъ зъ Чехіи, але такожь и зъ прочихъ краѣвъ коронныхъ. Речинець до вношеня протестѣвъ кѣнчить ся зъ завтрѣшнымъ днемъ, с. е. въ три днѣ по торжественнѣмъ отвореню парляменту. Палата послѣвъ приступить на найблизшѣмъ засѣданю до верифікаціи мандатѣвъ, противъ котрыхъ не вѣйшли протесты. На тѣмъ засѣданю вѣдбуде ся такожь выборъ президіи. На президента палаты предкладають Катрайна або гр. Атемса, а о мѣсця трехъ віцепрезидентѣвъ (попередно було лишь двохъ) кандидують Давидъ Абрагамовичь, Патай и Праде.

Послы соціялъ-демократы ухвалили поставити на найблизшѣмъ засѣданю таке внесенє: „Палата выбирае комісію зъ 36 членѣвъ, котра мае предложити внесеня въ справѣ змѣны конституціи въ тѣмъ напрямѣ, щобы на засадѣ загального, рѣвного и безпосереднього права выборчого для всѣхъ дорослыхъ вѣдъ 21 року житя була утворена репрезентація народу въ мѣсце дотеперѣшнои, опертои по бѣльшѣй части на цензусѣ податковѣмъ и привілеяхъ“.

Коло польске выбрало комісію для ревізіи статутѣвъ зъ сѣмохъ членѣвъ; вѣйшли въ складъ сеи комісіи: Хшановскій, Дѣдушицкій, Пініньскій, Рутовскій, Левицкій, Мадейскій и Козловскій. Комісія предложить внесеня ажь по Великодни.

Интерпеляція руского клюбу, яку мавъ пос. Барвѣньскій внести вчера въ радѣ державнѣй, звучить:

Зважывши, що при остатныхъ выборахъ до рады державнои въ Галичинѣ предпринято низъ стороны ц. к. властій и органѣвъ безпеченьства численнѣ увязненя, мѣжь иншими такожь шѣстьохъ греко-католицкихъ душпастырѣвъ и тымъ способомъ парохіямъ на довшій часъ вѣднято душпастырство, а о тѣмъ въ бѣльшѣй части случаѣвъ не повѣдомлено дотычныхъ властій духовныхъ;

зважывши, що въ численныхъ случаяхъ предпринято надзвычайнѣ мѣры, а до многихъ мѣсцевостей высылано вѣддѣлы вѣйска и тымъ способомъ наложено громадамъ значнѣ кошты;

зважывши, що въ многихъ случаяхъ органы безпеченьства уживали збруѣ и тымъ способомъ бѣльше людей упало жертвою;

зважывши, що особливо увязненя душпастырѣвъ лише у всходнѣй Галичинѣ вѣдбували ся, що дало польскѣй прасѣ и однѣй части вѣденьскои прасы повѣдъ посуджувати руске духовенство о травітацію до Россіи, а руске населенє о нельояльнѣ тенденціи а навѣть о змаганя до перевороту;

зважывши, що згаданѣ подѣѣ выкликали велике зворушенє и огорченє помѣжь рускимъ населенемъ въ Галичинѣ и тымъ способомъ заострила ся ненависть національна и клясова; — на останку

зважывши, що такъ Є. Е. п. міністромъ-президентомъ въ радѣ державнѣй, якъ и Є. Е. п. намѣстникомъ въ соймѣ галицкѣмъ данѣ привреченя, що при выборахъ до рады державнои будуть бережены законнѣ постановы, пѣсля переважно пануючои практики помѣжь

ДОСТОЙНѢ ПАНѢ! Пробуйте тѣлько разъ выпрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовымъ до натиранья, а переконаетесь, що вонъ о много практичнѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте тѣлько: „БАЖАНТА“ крохмаль брилянтовый вѣдзначеный великимъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ. 106 1—50

рускимъ населенемъ въ Галичинѣ стали зовсѣмъ илюзоричными, —

ставлять пôдписаній запытане:

1. Чи ц. к. правительство повнформоване о всѣхъ тыхъ подѣяхъ?

2. Яка була причина и цѣль такого поступованя ц. к. властій и орґанôвъ безпеченьства?

3. Чи думае ц. к. правительство тѣ орґаны правительственій, котрѣ при остатныхъ выборахъ до рады державнои въ Галичинѣ допустили ся переступленя законôвъ и иншихъ надуживань, за те потягнути до одвѣчальности?

4. Що думае ц. к. правительство зарядити, щобы на будуче запобѣгти такимъ незаконностямъ и надужитямъ?

Вѣдень 30 марта 1897.

Барвѣньскій. Охримовичъ. Каратницкій. Вахнянинъ. Д-ръ Гробельскій. Винницкій. Д-ръ Шустерчицъ. Д-ръ Житникъ. Д-ръ Стоянъ. Поґачникъ. Д ръ Ляґінія. Спинчицъ. Пфайферъ. Д-ръ Ґреґорецъ. Айншпілеръ.

Мы вже згадуючи о проектѣ сеи интерпеляціи сказали свое слово. Нинѣ звернемо увагу хиба на те, що клюбъ рускій не наводить конкретно анѣ одного факту. А прецѣнь выпадало выразно сказати: Въ округахъ, де правительство форсувало нашѣ кандидатуры — Барвѣньского, Охримовича, Каратницкого, Вахнянина, д-ра Гробельского, — стали ся такій а такій факты... Отже мы, послы переформованій при помочи тыхъ фактôвъ и принявшій такій выбôръ, пытаемо Высоке правительство — и т. д. Отсе було бы якъ-разъ!

Розпоряджене языкове для Чехій.

Орґанъ ческихъ Нѣмцѣвъ Bohemia по дае сими днями змѣстъ розмовы, яку ей вѣденьскій дописуватель мавъ въ якимсь высокимъ достойникомъ державнымъ.

„Розпоряджене въ справѣ урядового языка“ говоривъ той достойникъ „е майже выготовлене, — а властиво не розпоряджене, а розпорядженя, бо для Чехій и Моравы выйдуть розпорядженя окремѣ. Станесь такъ для-того, щобы не оказати якоись уступчивости для ческого державно правного жаданя, пôсля котрого й Морава належить до ческои короны. Але змѣстъ обохъ розпоряджень е майже однаковый, тôлько уложенѣ они инакше. Шлескъ лишае ся цѣлкомъ на боцѣ. Розпорядженя, призначене для Чехій, постановляе въ §. 1., що всѣ урядники всѣхъ цѣсарскихъ урядôвъ въ Чехій мають знати оба краевѣ языки, але майже кождый слѣдуючій параґрафъ лагодить тоту засадничу постанову. Передовсѣмъ увôльненій суть разъ на все вôдъ обовязку, выказати ся знанемъ ческого языка, тѣ урядники, що вже е въ службѣ. Вôдтакъ и въ кôльколѣтнôмъ переходовôмъ часѣ урядники, вступаючѣ до службы, не потребують выказувати ся тымъ знанемъ. Але урядники е обовязанѣ здати испытъ зъ ческого языка до 6 лѣтъ, — чи то до 7 лѣтъ, коли перейде одна змѣна, о котру ще ведуть ся переговоры. Для тыхъ испытôвъ будуть установленѣ окремѣ комісіи, въ котрыхъ засядуть такожь и Нѣмцѣ, щобы кандидатôвъ охоронити передъ злишною строгостію. Особливо вôдъ урядникôвъ манипуляційныхъ не можна вымагати такъ багато, якъ вôдъ концептовыхъ. Въ тыхъ повѣтахъ, де нема потребы, щобы всѣ урядники знали ческу мову (мае ся тутъ на умѣ нѣмецкѣ повѣты), выстане, коли въ кождôмъ урядѣ одинъ урядникъ буде знати по чески. Розпоряджене стане правосильнымъ зъ днемъ 1. липня 1897; але ажь вôдъ 1. липня 1903 або, коли зайде згадана повыше змѣна, вôдъ 1. липня 1904 буде принятэ урядникôвъ до державнои службы залежати вôдъ знаня ческои мовы. Языкомъ урядôвъ остане ся нѣмецкій, а лише въ справахъ зô сторонами будуть уряды вôдповѣдати по нѣмецки або по чески, пôсля того, въ якôмъ языцѣ внесено подане або до якои народности належить сторона. Такожь въ зносинахъ зъ урядами поза краевыми и зъ высшими властями мають всѣ урядники въ Чехій уживати лише нѣмецкого языка. Розпоряджене те не остане ся такожь безъ ваги для ческихъ урядникôвъ: не буде вже уходити, щобы выстало поверховного знаня нѣмецкои мовы, якъ се ажь надто часто водить ся теперь; всѣ урядники будуть мусѣли знати нѣмецку мову цѣлкомъ добре. Отже примусъ дôткне въ рôвнôй мѣрѣ обѣ народности. Правительство поступае при тôмъ розпорядженю не зъ легкимъ серцемъ и певно не маловажить собѣ чувства Нѣмцѣвъ. Оно свѣдоме того, що то розпоряджене вымагае вôдъ Нѣмцѣвъ жертвы и що перше вражене буде болюче. Але жертву тоту треба принести въ интересѣ Нѣмцѣвъ и поступу, въ интересѣ краю и державы. Розпоряджене те е першимъ але заразомъ єдинымъ услôвемъ вступленя молодыхъ Чехôвъ до правительственнои бôльшости, выключаючи всѣ крайнѣ елементы, въ котрôй ліберальнѣ Нѣмцѣ займуть приналежне имъ мѣсце. Нѣмцѣ эыскають Чехôвъ для удержаня свобôднои школы и для всѣхъ бôльшихъ задачь поступовои державы. Ихъ обопôльне порозумѣне можна бы свого часу поперти покликанемъ ческого и нѣмецкого ліберального сторонника до міністерства Всѣ державноправнѣ експерименты були бы разъ на все выключенѣ. Зъ языковою справою бувъ бы на дальше спокôй, а законъ куріяльный бувъ бы запевненый. Розпорядженѣ языкове не богато рôзнить ся вôдъ стану, якій е и безъ того; оно лише кодифікуе те, що въ практицѣ и безъ того водить ся въ великôй части. Чи Нѣмцѣ хотять для позору, для гарнои мрѣѣ зречи ся далеко важнѣйшихъ партійныхъ и національныхъ користей? Розпоряджене е неминуче. Коли бы его не выдало теперѣшне правительство, то выдало бы его инше, для Нѣмцѣвъ може вороже; а тодѣ мали бы они и языкове розпорядженя и въ додатку клерикальне правительство. Намѣромъ теперѣшного правительства е: нти разомъ зъ Чехами и ліберальными Нѣмцями. Се зворотъ поважный, и варто, щобы всѣ розумнѣ Нѣмцѣ застановили ся, чи черезъ розпорядженя, котрого годѣ омынути, мають наперти на правительство, щобы оно утворило собѣ бôльшôсть безъ ліберальныхъ Нѣмцѣвъ. Нѣмецкѣ послы въ Моравы зовсѣмъ не вдоволенѣ розпорядженемъ для ихъ краю; але чи-жь Нѣмцѣ въ Австріи мають бути одинокимъ народомъ, котрый нѣколи не хоче увзгляднити конечности? Розходить ся о важнѣ рѣчи. Правительство щиро бажае, щобы при тôмъ не стратили ліберальнѣ Нѣмцѣ. Они могуть и повинні зыскати, коли добре скористають зъ важнои хвилѣ.“

Про переговоры въ справѣ языкового розпорядженя для Чехій пишуть Narodni Listy: „Д. 23. с. м. явили ся у президента міністрôвъ послы Адамекъ, Брзорадъ, Енґель, Кайцль, Крамаржь и Пацакъ, щобы обговорити справу. Бувъ такожь при тôмъ міністеръ скарбу Бѣлинъскій, судôвництва Ґляйспахъ и просвѣты Ґавчь. По нарадѣ збійлись декотрѣ зъ названыхъ послôвъ зъ нѣмецкими послами Функимъ, Ліпертомъ, Шлезінґеромъ и Шікеромъ, котрѣ такожь були въ ґр. Баденімъ. Обѣ стороны высказали свои погляды на языкову справу, але не дôйшло до жадного рѣшеня. Правительство справдѣ ладить розпоряджене языкове для Чехій и Моравы; ладить его не ажь въ послѣднôмъ часѣ, а вôдъ початку свого урядованя. Ґр. Бадені вôдъ першои хвилѣ постановивъ собѣ упорядкувати языковѣ вôдносины въ Чехахъ и на Моравѣ на пôдставѣ рôвноправности и въ интересѣ державы. Коли языкове розпоряджене появить ся небавомъ а буде згôдне зъ правными поглядами Чехôвъ, то се буде лише выходити зъ засадничого становиска ґр. Баденього; певно, що крôмъ того можна буде вывести важный высновокъ що-до его політичного поведеня и будучого становиска. Розпоряджене було бы дѣломъ, а не тôлько словомъ; а словамъ молодѣ Чехи вôдвыкли давати вѣру. Се дѣло може справдѣ бути початкомъ полагодженя ческои справы, може стати ся пôдставою до сповненя ческихъ жадань; може, — але не мусить. Справа залежить теперь вôдъ правительства.“

Politik дôстае въ тôй справѣ такій вѣсти зъ Вѣдня: Пôсля умовы ческихъ послôвъ зъ ґр. Баденімъ мало розпоряджене бути оголошене найдальше д. 21. с. м. Ґр. Бадені не додержавъ слова, бо рада міністрôвъ не приняла §-у 7-ого о языцѣ службовôмъ, а поробила въ нѣмъ значнѣ змѣны. Тымчасомъ правительство звернуло ся ще и до нѣмецкихъ послôвъ зъ Чехій о ихъ гадку про языкове розпоряджене, хочь ґр. Бадені мôгъ напередъ знати тоту гадку. Въ дальшихъ переговорахъ, якъ кажуть, мало правительство згаданый §. 7. таки принятн. Оба розпорядженя языковѣ, для Чехій и для Моравы, дѣлять ся кожде на двѣ части: перша вôдносить ся до урядованя, друга говорить о жаданю, щобы урядники знали обѣ краевѣ мовы. Правительство мае подбати о те, щобы заразъ зъ днемъ правосильности розпоряджень въ кождôмъ урядѣ було достаточне число урядникôвъ, котрѣ знають обѣ краевѣ мовы.

Дальше доносить Politik, що мѣжь ческими послами запанувало велике огôрчене зъ причины выявленя ґр. Баденього (що появили ся въ Bohemi-и). Ческѣ послы, переговорюючи зъ правительствомъ, жадали, щобы черезъ выдане розпорядженя языкового для Чехій и Моравы, котре бы убезпечило повну языкову рôвноправность обохъ народностей въ тыхъ краяхъ, можна утворити пôдставу до дальшого порозумѣня мѣжь ческими заступниками а правительствомъ зъ одной и Нѣмцями зъ другои стороны. На запытане, чи ческѣ послы вступили бы разомъ зъ нѣмецкими лібералами до бôльшости, вôдповѣли провôдники ческого клюбу, що имъ байдуже, якій сторонництва правительство приднае собѣ для бôльшости; головна рѣчь, щобы тѣ сторонництва признавали програму языковои и національной рôвноправности и рôвнозначности. Тымчасомъ, правительство отъ якъ поступае дволично. Надѣють ся, що теперь послы Герольдъ, Енґель, Пацакъ, Кайцль, Крамаржь, котрѣ вôдъ 6 мѣсяцѣвъ ведуть переговоры зъ правительствомъ, вылѣчились вже зъ своеи надмѣрнои горячки и зôрвуть въ ґр. Баденімъ, коли въ найблизшôй хвили не западе рѣшуча постанова. Парляментарна комісія ческого клюбу постановила д. 28. с. м., звернутись до правительства зъ крайнымъ словомъ. Зазначено, що ческѣ послы не мають охоты довше ждати. Крайне слово мае бути коротке: або — або.

Narodni Listy доносять вчера, що языкове розпоряджене таки буде оголошене въ найблизшихъ дняхъ, але ческій народъ не буде нѣчимъ зобовязаный супротивъ правительства, бо розпоряджене не выйде таке, якого жадали ческѣ послы. Дальше высказуе той дневникъ невдоволене зъ троновои рѣчи, звертаючись противъ слôвъ, котрѣ зазначують, що перешкоды до взаимного зближеня народностей повинні бути усуненѣ въ межахъ обовязуючои конституціи. Такимъ чиномъ годѣ буде погодити суперечнѣ змаганя Славянъ и Нѣмцѣвъ, федералістôвъ и централістôвъ. Першимъ услôвемъ въ тôй справѣ е сильна воля и вытревалôсть керманича державного, щобы перевести ревізію конституціи, о скôлько она нарушуе права народôвъ славяньскихъ и права историчныхъ королѣствъ.

Шевченковѣ роковины въ робôтничôй „Родинѣ“ у Вѣдни.

[Вôдъ нашого кореспондента.]

Вѣдень 29 н. ст. марта.

Тутешнѣ рускѣ робôтники святкували вчера XXXVI-тѣ роковины смерти безсмертного Тараса Шевченка. Простора сала „zur Kaiserin Elisabeth“ въ III-ôй дѣльници була за малою, щобы помѣстити всѣхъ гостей. Публика складалась майже выключно зъ робôтникôвъ — по-надъ 200 осôбъ, въ тôмъ числѣ мало не половина жѣнокъ. Окрôмъ робôтникôвъ явили ся ще два рускѣ послы, радникъ Винницкій и о. Данило Танячкевичъ. Окрôмъ того зазначимо ще репрезентацію товариствъ „Січи“ [пôдъ проводомъ головы п. Ераста Бурачиньского] и „Громады“ [пôдъ проводомъ головы д-ра Яновича], дальше явили ся: панѣ инжінерова Дикъ зъ родиною, д-ръ Андроникъ Могильницкій, д-ръ Сев. Даниловичъ, о. Садовскій и т. д. Присутнѣ, особливо робôтники радѣ були повитати межи собою такожь послôвъ д рôвъ Окуневского и Яросевича, але, на жаль, они за-для роботы при выготовленю обжалованя ґрафа Казимира Баденього не могли явити ся. Салю прикрасивъ великій портретъ Шевченка, убраный вѣнками зеленого барвѣнку. Двое дѣвчатъ-робôтниць явили ся въ народныхъ строяхъ, хочь, що правда, выбранѣ десенѣ не були чисто рускі; на нихъ може занадто вôдбивъ ся вплывъ культуры нѣмецкои. Все-жь таки фактъ самъ собою е дуже радôстною проявою чувствъ національныхъ. Ще згадаю, що явило ся такожь много рускихъ воякôвъ, котрѣ тутъ вôдбывають службу вôйскову.

Вечеръ отворивъ промовою касіеръ „Родины“, робôтникъ п. Мих. Богайчукъ. Говоривъ досыть плавно; впрочôмъ треба мати выразумѣлôсть, коли мѣсцями проявляла ся „Lampenfieber“; ще разъ, другій, а и то зникне. П. Богайчукъ говоривъ такъ.

„Товаришѣ! Тридцять и шесть лѣтъ минуло вôдъ тои хвилѣ, коли на далекôй пôвночи въ столици Россіи померъ нашъ славный поетъ Тарасъ Шевченко. Кождого року святкують всѣ Русины величавыми вечерницями память сего чоловѣка. Отже-жь и мы, рускій робôтники у Вѣдни, хочемо такожь вôддати честь нашому славному Кобзареви. Мы не смѣемо забувати на се, що мы такожь походимо зъ того самого гнѣзда, зъ тои нашои великои Украины и зъ пôдъ тои самои чорноі стрѣхи, котру нашъ поетъ такъ горячо любивъ. Вôнъ сказавъ:

Я такъ ей люблю —
Мою Украину убогу,
За нен душу погублю...

Длячого Шевченко и звавъ нашу вôтчину убогою? Бо вôнъ видѣвъ, що на нашôмъ народѣ тяжить тяжка неволя — панщина. За часôвъ Шевченка жило ся вже лѣпше тымъ Русинамъ, що попали пôдъ панованэ австрійского цѣсаря; але на россійскôй Украинѣ скасовано крепацтво ажь по смерти Шевченка. Не дочекавъ ся нашъ поетъ золотои свободы, за котрою такъ туживъ...

Мои Товаришѣ-робôтники! А чи-жь мы можемо сказати, що у насъ панує вже свобода? Я кажу, що нѣ. Найяснѣйшимъ доказомъ того е теперѣшнѣ недавнѣ галицкѣ выборы. Телеґрамы приносили намъ кождого дня новѣ звѣстки, якій тамъ дѣють ся надужитя пôдъ натискомъ шляхты. Деякѣ нашѣ братя погибли; богато е раненыхъ, котрѣ, хто знае, чи зможуть заробити собѣ на кусникъ чорного хлѣба; не десятки але сотки увязнено. А при выборахъ прецѣнь не йде о якусь революцію, а лишь о тото, щобы по своѣй воли выбрати собѣ заступникôвъ. А поглянъмо за границю, на братôвъ пôдъ пановањемъ царя россійского, на братôвъ пôдъ пановањемъ царя россійского, то тамъ неволя грôзнѣйша. Тамъ руско-украиньскій народъ стогне пôдъ натискомъ тяжкого деспотизму. Тамъ заковано уста міліонамъ; имъ майже не можна ужити своеи рôдноі, матѣрноі мовы. Але прийде часъ, коли каты утомлять ся и тогды засіяе свѣтло правды. Намъ не вôльно упадати на силахъ; намъ треба бороти ся дальше. На мѣсце одного упавшого въ бою мусить стати десять новыхъ. Безъ жертвъ нема побѣды! Мы вже маемо цѣлѣ ряды такихъ борцѣвъ. Хоть-бы остре зелѣзо прошибало грудь руску, хоть-бы зимнѣ оковы вязали руки — всѣ мы памятаймо на великій заповѣтъ нашого Тараса Шевченка:

Борѣте ся, поборете —
Вамъ Богъ помагае!
За васъ сила, за васъ воля
И правда святая!“

Сю промову нагородили зôбранѣ грôмкими оплесками. Мы навели ей майже цѣлу пôсля стеноґраму, бо чи-жь може бути красшій проявъ середъ нашого національного вôдродженя, якъ тѣ простѣ та щирѣ слова руского робôтника, г лошенѣ на далекôй чужинѣ! На здорову ниву упало зерно святои великои правды, голошеное колись украиньскимъ Кобзаремъ.

Деклямацій було три. Першу выголосивъ академикъ п. С. Яричевскій, двѣ другѣ робôтники пп. Бабюкъ и Мельникъ. П. Яричевскій выголосивъ симъ разомъ Шевченкового „Гамалѣю“. Наше перо за слабе, щобы змалювати величезне вражене деклямаціи п. Яричевского; вôнъ бувъ недостижимый; огонь деклматора перенесъ ся на авдіторію и она его зрозумѣла. Коли декламаторъ скôнчивъ, наступила буря оплесковъ и вôнъ ще додавъ „Галичъ“ К. Устіяновича.

П. Мельникъ выголосивъ стихъ своего власного укладу, выголошене а властиво вôдчитане, що правда, недомагало, але на другій разъ надѣемось на лучше. Стихъ подаемо въ цѣлости:

У столици у Петровôй
У скромнôй комнатѣ
Помирае погасае
Вязень небогатый...
Вôнъ терпить невысказано
Тяженькія муки...
Хто се? Хто се? Се-жь Кобзарь нашъ,
Апостолъ науки!
И скосивъ косарь неневный
Найлѣпшого тата...
Посмутнѣла, опустѣла
Рôдненькая хата...
Скосивъ косарь? — Смерть не въ силѣ
Угасити того,
Щó у собѣ носивъ искру
Изъ неба святого!
Духъ безсмертный повенъ силы
Полетѣвъ свѣтами
Заглянути въ хаты вбогій,
Гуторить зъ братами.
Уподобавъ собѣ того,
Що прибитый катомъ,
Що працюе, що горюе,
Звесь „найменшимъ братомъ“.
Полюбивъ тебе Кобзарь нашъ,
О, найменшій брате,
И бажавъ щобъ усмѣхнулась
„Заплакана Мати“...
Всѣхъ вôнъ кликавъ до одного
Великого бою,
Де воюсь страшнымъ мечемъ:
Правдою святою...
Казавъ, що небавомъ спадуть
Неволя, кайданы,
Що недовго панувати
Будуть вже тираны.
Тôлько — правда — потече ще
Слѣзъ богато й крови,
Нѣмъ засьяе свѣтъ ясенный
Правды и любовы...
Вôнъ засьяе, вôнъ прилине
Якъ ангелъ изъ неба,
Тôлько намъ псаломъ кобзарскій
Выповнити треба...
Тай ты, наша „Родино“,
Братя „Родиняне“,
Пригорнѣтесь къ рôднôй Неньцѣ
Сердешнôй, коханôй!
Рôдне слово, духа правды,
Идеѣ народу
Въ своихъ серцяхъ все плекайте
Вôдъ роду до роду...
Въ гору праворъ робôтничій —
Нехай ворогъ гине!
Въ гору серця, рускій душѣ
За долю Вкраины!

Зôбранѣ приняли симпатично отсю и такъ само третю деклямацію п. Бабюка, рôвножъ его утвору.

Хоръ робôтничій пôдъ проводомъ п. Домашевского переплѣтавъ поодинокй точки програмы нашими галицкими пѣснями. На цитрѣ дуже гарно вôдограла панна Г. Конрадъ кôлька композицій.

Середину програмы становивъ выкладъ академика п. Р. Сембратовича про Шевченка, а властиво не такъ выкладъ, якъ цѣлый рядъ фразъ и новôтныхъ гаселъ, киданый наче „ex cathedra“. Межи присутными може лишь четверта часть могла взагалѣ знати щось близшого про Шевченка. Пану Сембратовичеви припала дуже хороша задача, львина часть сего вечера; вôнъ мôгъ и повиненъ бувъ вôддати культови Шевченка величезну прислугу. Але отъ такихъ загальникових „Pflanz-бвъ“ а скрôзь по свѣтѣ подостаткомъ и они абсолютно не зможуть розширити свѣтогляду руского робôтника, вже не кажучи про те, що такъ само по якъ передъ выкладомъ п. Сембратовича три четвертины присутныхъ про самого Шевченка нѣчо не довѣдались. Прелегентъ мав до того снагу и якъ бы лишь схотѣвъ бувъ, бувъ бы зовсѣмъ инакше вывязавъ ся зъ своеи задачѣ.

Ще деклямувавъ робôтникъ п. Димушевскій свôй перекладъ поемы Марiи Конопницкои п. заг. „Вôльный наймить“. Выголошене було дуже добре, а було бы ще лѣпше, сли-бы п. Димушевскій бувъ троха лучше вывчивъ текстъ... Се невылѣчима хороба рускихъ декламаторôвъ!

По в черпаню програмы голова товариства робôтникъ п. Будзанюкъ подякувавъ всѣмъ за участь и апелювавъ до рускихъ послôвъ, щобы неустрашимо постояли въ радѣ державнôй за права руского народу. На се вôдповѣвъ посолъ о. Танячкевичъ, даючи вырaзъ своѣй радости, що нашй робôтники нинѣ вже такъ сильно свѣдомй своеи національности и своихъ правъ. Правда и справедливôсть — се нашй маетки; за нихъ мы бороли ся и теперь ще дужше мусимо бороти ся. Сего нахилу до свободы нѣхто не въ силѣ выдерти зъ душѣ руского народу Товариство „Родина“ в выразомъ змагань свѣдомыхъ Р - синôвъ-робôтникôвъ; нехай оно розвивае ся и жие на „многй лѣта“. — Одушевлене досягло кульмінаційнои точки. Зôбранй встали и вôдспѣвали національный гимнъ „Ще не вмерла Украина“. — Пôдъ самъ конець д-ръ Даниловичъ сказавъ кôлька слôвъ, взываючи тутешныхъ робôтникôвъ до ненастаннои борбы за идею поступу и свободы, щобы були взоромъ для руского пролетаріяту. Нинѣшне свято вказуе на щиру волю до працѣ. Въ имени рускихъ хлопôвъ передавъ д-ръ Даниловичъ щире щасть Боже. И на тôмъ закôнчило ся се робôтниче свято. *Й. П.*

Переглядъ політичный.

Въ справѣ грецкôй:

Королевичъ назначивъ бувъ свôй выѣздъ на пôзну пôчну пору, щобы омминути маніфестацію народу. А коли таки зôбравъ ся здвигъ людей, щобы его попрощати, вôнъ тыльною фѣрткою выйшовъ непостережено зъ палаты. Выѣздъ королевича троха приспѣшено, якъ пишуть, черезъ те, бо въ найблизшôмъ може часѣ держави приступлять до блокады волійскои пристани, а тогдѣ мусѣвъ бы вôнъ вôдбувати дорогу до границѣ сухопутемъ; подорожь така при зовсѣмъ не свѣтлôмъ ставѣ дорôгъ гористою краиною була бы и довга и прикра, а до Воля прибуде кораблемъ за 14 годинъ та й вôдтамъ поѣде вже до Лярiсы велѣзницею.

Polit. Corresрdz. пише, що теперь державы найбôльше заходять ся коло того, щобы вôдвернути небезпеченьство, якимъ грозить мирови громаджене грецкого и турецкого вôйска на грецко-турецкій граници. Те саме стверджуе найновѣйша вѣсть зъ Атенъ, що дня 28 с. м. вôдбула ся тамъ нарада всѣхъ заступникôвъ державъ въ цѣли уложеня ноты, въ котрôй державы мають завôзвати Грецію до завернеия своихъ вôйскъ вôдъ границѣ. Така сама нота мае бути доручена такожь и Портѣ; а коли бы чи то Греція чи Туреччина не услухали того зазыву, то наступить блокада ихъ головныхъ пристаней. Той самъ дневникъ потверджуе вѣсть, що грецкій король и королева вôдôслали цареви свои грамоты на властителѣвъ россійскихъ полкôвъ, такъ що зносины мѣжь атеньскимъ а петербургскимъ дворомъ цѣлкомъ зôбранй, мимо того, що недавно ще писала царица-вдова до свого брата успокоюючій листъ, а царь прислав 50.000 рублѣвъ на удержане кретеньскихъ утѣкачѣвъ.

Про выгляды на выпадокъ грецко турецкои вôйны пише атеньскій дописуватель до одного берлиньского дневника: Кажуть, що Туреччина числомъ и узброенемъ войска перевышае Грецію, и длятого вôйна скôнчилась бы имовѣрно на некорысть Греціи. Припустѣмъ, що оно правда. Але за те одушевлене, зъ якимъ Греки спѣшать до войска навѣть зъ за границѣ, жертволюбôсть, въ якою богатй и бѣднй доставляють вôтчинѣ средствъ на вôйну, — свѣдчать, якій духъ пануе въ народѣ грецôмъ. До того и всѣ Греки, що живуть пôдъ Туреччиною, не залишать утрудняти и спиняти заходы Туркôвъ. Та и лѣпшому вôйску не треба придавати такъ великои ваги, бо гôрскй крайны, де вела бы ся вôйна, часто цѣлкомъ нѣвечать вагу узброеня. При такôмъ станѣ рѣчи вôйна могла бы довго потревати, поки не вплынули бы нишй чинники на ей покôнчене, бо и нишй державы балканьскй остаточно скористали бы певно зъ нагоды, щобы розширити свои границѣ; а се окончено перехилило бы побѣду на сторону Греціи.

Що-до духа, якій пануе въ Греціи, пише одинъ зъ членôвъ народнои лиги до одного свого приятеля Нѣмця: Полковникъ Васосъ давно звернувъ ся въ середину острова, а его войско цѣлкомъ безпечне передъ европейскими бомбами. Около 30.000 повстанцѣвъ прилучило ся до него и остае пôдъ проводомъ грецкихъ офіцирôвъ. Рѣчь певна, що Васосъ буде держати ся до крайности, а живности и амуніціи мае на 5—6 мѣсяцѣвъ. Не знати, чи и Грецію жде блокада, але мабуть можна ей надѣятй ся. Однако се не тревожить Грекôвъ, они приготовленй на все. „Армія наша — пише той Грекъ — числить теперь 90.000; фльота находить ся въ мѣсци безпечнôмъ. Живности и амуніціи выстане на довгй мѣсяцѣ; грошей не бракъ. Не можу писати о всѣмъ, що знаю. Скажу лише, що уступати не думаемо.“

Въ Атенахъ и въ Пірею утворило ся товариство, котре взяло собѣ за задачу, въ разѣ блокады грецкихъ берегôвъ не допускати до того, щобы чужй кораблѣ дôставали зъ Греціи живнôсть и воду до питя. „Нехай пють воду, штучно добуту зъ морскои воды!“ Кличе мѣжь иншимъ вôдозва того товариства „Мы самй потребуемо живности для себе, тому зрадою було бы ворогамъ вôтчины подати хочь бы тôлько кусень сухого хлѣба.“ Товариство се розвивае свою дѣяльнôсть по всѣхъ пристаняхъ такъ самои Греціи якъ и на островахъ грецкихъ.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю головного выдѣлу товариства „Просвѣты“ дня 23 н. ст. марта полагоджено такй справы:

1. Въ справѣ замкненя читальнѣ „Просвѣты“ въ Кобильници рускôй, повѣту яворôвского, внесено представлене до президіи намѣстництва.

2. Принято до вѣдомости, що фiлія „Просвѣты“ въ Станиславовѣ скликала вѣче господарске на 25-ого н. ст. марта.

3. Принято плянъ Календаря на рôкъ 1898.

4. Передано до рецепціи рукописи: а) „Опирѣ або якъ плекали Кутяне садовину и огородовину“ п. Паньковскому; б) „Правила житя“ о. Лежогубскому; в) „Нѣхто не може знати, що го въ житю чекае“ п. Борковскому; г) „Житя св. Миколая и 12 пѣсень“ та „Житя и смерть св. Миколая“ о. Тороньскому; д) „Якъ Русины стали христіянами“ п. Борковскому.

5. Рукопись „О садôвництвѣ, огородництвѣ и м лочарствѣ“ д-ра Іосифа Олеськова нагороджено пре ією зъ фонду Дубравского въ квотѣ 90 зр

6. Принято 49 новыхъ членôвъ.

НОВИНКИ.

— Заходомъ рускихъ товариствъ въ Стрыю устроюе Боянъ Стрыйскій въ память 36-ыхъ роковинъ смерти незабутного кобзаря и просвѣтителя Руси-Украины Тараса Шевченка дня 8 н. ст. цвѣтня вечерокъ инструментально вокальный. Програма оповѣстить ся сими днями. По концертѣ вôдбуде ся комерсъ въ льокали Рускаго Касина. Товариства просять о численну участь въ сѣмъ народнôмъ торжествѣ, щобы передъ свѣтомъ дати доказъ, що вмѣемо вôддати признажну честь мученикамъ за нашу правду и покрѣпити духа нашого до боротьбы за права нашого на оду.

— Бережаньскій Боянъ устроюе въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка дня 4. н. ст. цвѣтня въ сали рады мѣскои въ Бережанахъ концертъ зъ такою програмою: 1) Вступне слово. 2) Бортнянъскій: Концертъ XXIX „Восхвалю“ хоръ мѣш. 3) Скрипка сольо. 4) Лисенко: Сольо тріо зъ оперы „Рôздвяна нôчь“. 5) а) Лавровскій-Ремеза: „Корона золотая“, б) Ремеза: „Туга“ хоръ мѣш. 6) Вôдчитъ. 7) Колесса: „Вулиця“ хоръ мѣш. 8) Деклямація. 9) Фортепянъ. 10) Сѣчиньскій: „Днѣпро реве“ хоръ мѣш. Вступъ вôдъ особы 1 зр. Початокъ о 7½ вечеромъ.

— Молодѣжь гімназіи дрогобицкои устроюе въ честь памяти Тараса Шевченка вечеринцѣ дня 5 н. ст. цвѣтня с. р [початокъ вечеринць о годинѣ 7 вечеромъ]. Програма, подѣлена на двѣ части, обôймае: вступне слово, вôдчитъ ученика М. Г., деклямацiи [„Гамалѣя“ и „Кавказъ“ Шевченка], хоры мужескй и мѣшанй, соля въ супроводѣ фортепяна, гру на фортепянѣ и музику.

— Въ звѣстнôмъ процесѣ карнôмъ за передвыборче вѣче въ Яворовѣ — якъ вѣдомо вже нашимъ читателямъ — перемыска прокураторія державна вже давнѣйше зарядила увязнене яворôвского мѣщанина Сенька Бориса, а вôдтакъ судья слѣдчій Жебрацкій, вôзвавши до переслухаия пп. Вас. Нагôрного, проф. Єгермана и бувшого посла д-ра Леваковского зô Львова та адвоката д-ра Гібля зъ Яворова, увязнивъ дня 26 с. м. проф. Єгермана. П. Єгерманъ вôдкликавъ ся до комнаты радной, а хочь комната радна заявила ся за выпущенемъ его на волю, то прокураторъ спротививъ ся сему и справу мала порѣшити апеляція. Отже трибуналъ апеляційный вчера порѣшивъ увôльнити проф. Єгермана зъ вязницѣ. Бѣдный увязненый давнѣйше мѣщанинъ Сенько Борисъ все ще томить ся въ вязници слѣдчôй. — Въ справѣ того процесу умѣстивъ д-ръ Леваковскій онôгды письмо, котре кидае ярке свѣтло на нинѣшну систему політичну въ Галичинѣ. Д-ръ Леваковскій, зазначивши на вступѣ, що ему выточено карне слѣдство за злочинъ нарушеня публичного спокою, такъ дальше пише: „Обжалеване мене вôдносить ся до промовы, яку я мавъ при нагодѣ одного збору выборцѣвъ въ Яворовѣ, въ бувшôмъ окрузѣ выборчôмъ Давида Абрагамовича, котрый опôсля узнавъ за вôдповѣдне спасти ся бѣгствомъ до курiи великои посѣлости, а на свое мѣсце впхнути свого секретаря Меруновича. *Донос зробивъ концепістъ староства М. Табо, котрый* на той збôръ, скликаный письменными запросинами до приватного мешкаия адвоката д-ра Гібля, *явивъ ся яко незапрошеный гôстъ* и *выразно заявивъ, що „вôнъ являвсь въ характерѣ гостя, а не мав нѣякои урядовои місіи“*. Тымчасомъ той панъ концепістъ Mieczysław Tabeau подавъ на бесѣдникôвъ доносъ. Се той самъ панъ концепістъ, що перевѣвъ вѣдомй „легальнй“ правыборы въ Мужиловичахъ, де то жандармъ порубавъ честного правыборця Яремѣя..

— Въ справѣ давидôвскôй мы вже онôгды донесли, що зъ 53 увязненыхъ [що то ихъ скованыхъ спроваджували гузары зъ Давидова до Львова] уже 16 выпущено зъ львôвскои вязницѣ слѣдчои на волю. Оборону увязненыхъ подѣлили мѣжь себе д-ръ Грекъ, д-ръ Горовіцъ и д-ръ Ашкэнази. Въ Давидовѣ кромѣ однои компанiи 15-ого полку пѣхоты стоить ще и вôддѣлъ гузарôвъ умѣщеный въ дворѣ.

— Зъ мѣста Галича прибула дня 29 марта депутація тамошного мѣщаньства, зложена зъ чотирохъ поважныхъ мѣщанъ, и вручила Є. Ем. кардиналови меморіялъ при устнôй просьбѣ о оборону для руского сотрудника въ Галичи о. Николая Винницкого, котрого ворога за его щирый патріотизмъ рускій тяжко оклеветали въ часѣ выборôвъ по польскихъ дневникахъ, хвалили ся, що доведуть до арештованя его въ часѣ правыборчôмъ, а и теперь, по выборахъ, не перебирають навѣть въ найнечестившихъ средствахъ, щобы тôлько позбути ся его зъ Галича. Кардиналъ принявъ депутацію ласкаво и заявивъ, що на выпадокъ, якъ бы о. Винницкому зроблено яку кривду, розгляне справу и не допустить до покривдженя невинного священика.

— „Rodacy“ мѣняють ся посадами. Вôдъ якогось часу ходили вѣсти, що по выборахъ до рады державнои теперѣшный мінiстеръ для Галичины д-ръ Едвардъ Рітнеръ перейде на посаду охмістра наслѣдника престола архикняза Оттона, а міністерску теку по нѣмъ обôйме віцепрезідентъ галицкои краевои рады шкôльнои д-ръ Мих. Бобжиньскій. На мѣсце Бобжиньского мае прийти до Львова краковскій делегатъ Ляскôвскій, а на мѣсце Ляскôвского лагоджено князя Павла Сапѣгу старосту зъ Ясла. Отже теперь по выборахъ, вѣсти тй удержують ся, зъ тою выимкою, що вже не згадуе ся про Сапѣгу, котрый на перекôръ воли намѣстнила кн. Сангушка яко староста выбравъ ся посломъ [хочь тамъ стояла кандидатура Скшиньского, свояка Баденіхъ] и заявивъ, що вôнъ волить послувати, якъ старостувати...

— Засноване „Зорѣ“, мѣщаньского и ремѣсничого товариства въ Перемышли вôдбуло ся въ четверъ 25-ого с. м. Товариство се — якъ пишуть перемыскй газеты — мѣститъ ся при улици Водной ч. 6. По торжественнôмъ богослуженю въ рускôй катедрѣ, посятивъ льокаль товариства парохъ о. крил Подолиньскій и заохотивъ зôбраныхъ по-надъ 50 членôвъ до щирого дѣлаия на народныхъ и релігійныхъ основахъ и записавъ ся до него. До товариства приступило богато Русинôвъ зъ перемыскои интелігенціи свѣтскои и духовнои, пôдперли его датками и на будуче прирекли пôдпирати матеріяльно и моральво, тожь можна надѣяти ся, що и вдовзѣ муры невеличкого теперѣшного льокалю будуть мусѣли розширити ся Пôсля статутôвъ „Зорѣ“ цѣлю товариства мае бути не тôлько просвѣта черезъ читане газетъ, книжокъ, слухане користныхъ вôдчитôвъ та товарискй забавы, але такожь вышукуване вôдповѣдныхъ занять для ремѣсникôвъ, высылане молодшихъ до славныхъ фабрикъ або варстатôвъ, удѣлюване бѣднѣйшимъ матеріяльнои пôдмоги, а навѣть мають основати задаткову, майже безпроцентову касу. Коли сповнять ся тй всѣ пляны, то основатель товариства положать правдиву, вѣкопомну память въ Перемышли, а се може стати ся тôлько черезъ працю и у спôлцѣ. Преосв. епископъ Чеховичъ поблагословивъ товариство, обдаривъ гойно и прирѣкъ пôдпирати его матеріяльно.

— Ново-именованй генеральнй вікарій для греко-католикôвъ въ Америцѣ. Американьска „Свобода“ въ найновѣйшôмъ числѣ [12-ôмъ зъ 18 марта], яке дôшло до насъ нинѣ, подае пôдъ заг. „Вôдъ гр. кат. ординаріяту въ Америцѣ“ таку цѣкаву вѣсть: „За те, що такъ довго Русины не мали своихъ церковнои зверхности въ Америцѣ заменувавъ папа не одного, але ажь трохъ генеральныхъ вікарихъ. Впр. о. В. Балогъ именованый генеральнымъ вікаримъ на цѣлу Америку, Впр. о. Ив. Заклинській на діецезію скрентоньску, а Впр. о. Ириней Матяцковъ на діецезію пітсбурску. Тотй высокй достойники будуть якъ найчастѣйше ѣздити несподѣвано по своихъ діецезіяхъ, а навѣть и по другихъ, и всюды будуть вышукувати дѣтей еще не хрещеныхъ, службъ Божихъ не вôдправляныхъ, та й взагалѣ будуть порядки заводити по парохіяхъ. Ажь теперь буде порядокъ и ладъ по гр.-кат. парохіяхъ въ Америцѣ. Всѣмъ другимъ пôдчиненымъ священикамъ припоручае ся заспѣвати имъ въ 2-гу недѣлю посту многая лѣта. Отъ и дочекали-смо ся! — кôнчить „Свобода“... чи не провічно?!

— Вп. о. Андрѣй Пеленьскій, парохъ зъ Княгиничъ [повѣту рогатиньского] просить насъ умѣстити отсе его письмо: На богато письмъ, якй дôстаю въ справѣ зорганізованои высылки безрогъ до Вѣдня, не можу кождому зъ-особна вôдповѣдати. Сего тыждня буде оголошена перша статья информаційна въ львôвскôй часописи „Свобода“. При тôмъ прошу и другй часописи перепечатати сю мою статью, якъ и всѣ слѣдуючй. — *А. Пеленьскій.*

— При другôй городскôй церквѣ у Львовѣ [при Народнôмъ Домѣ] розпôчнуть ся остаточнй роботы по Великодныхъ святахъ. Управляючій совѣтъ Народного Дому сими днями рѣшивъ выконати весною, лѣтомъ и осенію с. р. по можности такй роботы: вставку останныхъ вôконъ, будову сходôвъ на хоры и дзвôнницѣ, вымощене долôвки въ цѣлôй церквѣ, докôнчене робôтъ въ ризницяхъ, будову головного порталю и всѣхъ дверей, обвести зелѣзными штахетами площѣ за пресвитерією и заложити на тôй площи гарненькій скверъ пôсля пляну одного зъ лѣпшихъ огородникôвъ. На дальшôмъ планѣ лежать ще такй роботы: вôдлите дзвонôвъ, уряджене иконостаса, мальоване и золочене, хочь остане здавсь не скоро наступить, тому що передовсѣмъ прийде ся довершити будову.

— Змѣны въ розмѣщеню вôйскъ въ Галичинѣ въ роцѣ 1897 будуть пôсля донесеня Wiener-Ztg. такй: 1-ій полкъ драгонôвъ перейде зъ Терезіенштадту до Станиславова [Товмача], 8-ый полкъ уланôвъ зъ Станиславова [Товмача] до Чорткова, Залѣщикъ и Монастирискъ; полкъ артилерiи дивізійнои ч. 1. зъ Вадовиць перейде до Кракова.

— Въ товариствѣ взаимнои помочи приватныхъ офіціялістôвъ у Львовѣ спроневѣривъ суму 3862 зр. одинъ зъ урядникôвъ, котрый мавъ стягати вкладки вôдъ членôвъ товариства въ повѣтѣ львôвскôмъ, а вôдтакъ вплачувати ихъ до центрального заряду у Львовѣ. Спроневѣрене выдало ся, коли згаданый урядникъ утѣкъ до Румунiи. Мимо того товариство — якъ кажуть — не потерпить шкоды, бо спроневѣрену суму покрые братъ несовѣстного урядника.

— Бувшій посолъ Стан. Щепановскій закупивъ останными днями въ Румунiи 1.700 морґôвъ нафтового терену и 1.000 морґôвъ землѣ зъ покладами вугля, та розпочавъ уже въ обохъ мѣсцевостяхъ роботы. Рôвночасно п. Щепановскій ставъ на мѣсце п. Романовича выдавцемъ русиноѣдного дневника Słowo Polskie, орґану галицкихъ нафтарѣвъ.

— Тернопôльскй пташки вже въ клѣтцѣ. Вôдъ якого пôвъ року въ Тернополи лучали ся частй крадежи зъ вломомъ. Поліція довго не могла попасти на слѣдъ ажь 18-ого с. м. о годинѣ 2-ôй въ ночи удало ся ѣй захопити Якова Штайнберґера и Ицка Ґрінбавма въ хвили, коли они вôдорвали при улици Рускôй скобель зъ колодкою вôдъ дверей склепу зъ рôльничимъ знарядемъ Ліндnера и Бомзого. Поліційне слѣдство выкрыло, що тй злодѣѣ въ останныхъ шѣстьохъ мѣсяцяхъ допустили ся кôльканацяти бôльшихъ и меншихъ крадежей, мѣжь якими найвôльша була въ школѣ Перля, де они, розбивши касу, забрали зъ нея 206 зр. 60 кр. готôвкою. Тои самои ночи, коли ихъ зловлено, они добирали ся до канцелярiи жидôвского збору, та видко хтось ихъ сполошивъ.

— О клевету вôдбула ся передъ станиславôвскимъ судомъ присяглыхъ карна розправа противъ Саламона Ґріфля, директора кредитового товариства въ Надвôрнôй, члена рады мѣскои и арендатора пропінацiи, та противъ его секретаря Вольфа Ґтера — обжалованыхъ о то, що минувшого року внесли до прокураторiи державнои фальшивый карный доносъ на судового возьного Коклу... мовь-бы вôнъ спроневѣравъ побрану при екзекуціи готôвку. По переведенôй розправѣ трибуналъ засудивъ Ґріфля на 5, а Ґтера на 2 мѣсяцѣ вязницѣ.

— Одна учителька музики въ Люівіль въ Сполученыхъ державахъ умираючи высказала въ завѣщаню бажане, щобы ей поховали не въ домовинѣ, але въ любимôмъ ей фортепянѣ. А позаякъ се нѣкому нѣчо не вадило, то сповнено волю небôжки.

— Для тыхъ, що хотѣли-бъ служити при вôйску. Магістратъ мѣста Львова подае до вѣдомости, що до школы кадетôвъ краевои оборони у Вѣдни зъ початкомъ шкôльного року 1897/8 може бути принятыхъ близько 150 аспірантôвъ на І-ій рôкъ, а въ мѣру вôльныхъ мѣсць выимково лише якесь обмежене число аспірантôвъ на II-ій и на III-ый рôкъ. Близшихъ информацій можна засягнути въ IV. В. департаментѣ львôвского магістрату.

— Дрібні вѣсти. Въ Мехику померъ недавно одинъ кольоністъ, що уродивъ ся 1742 р., отже проживъ ажь 154 лѣтъ. — Касаційный трибуналъ у Вѣдни потвердивъ засудъ смерти выданый на Фока, котрый въ своѣмъ часѣ допустивъ ся бувъ замаху динамітового на столяря Баша. — О вербу посварили ся недавно въ Горохбвцяхъ перемыского повѣту два рбдні браты, Данило и Войтѣхъ Гриманбвскій. Вбдъ сварки прийшло до бійки и Данило такъ почастувавъ брата по плечехъ обухомъ сокиры, що той положивъ ся и може вже й не встане.

Вѣсти зъ Епархіи Станиславбвскои.

Конкурсовый испытъ вбдбуде ся 8 и 9 н. ст. червня. Просьбы о допущене до испыту треба вносити до дня 25 н. ст. мая. — На конкурсъ зъ речинцемъ до 4 н. ст. цвѣтня розпис на посада катихита народныхъ школъ въ Рогатинѣ зъ рбчною платнею 450 зр., 10% додатку и мешканемъ. — Представителемъ всѣхъ трехъ катол. обрядбвъ въ окружній радѣ школьній въ Сторожинци [на Буковинѣ] именованый о. Теод. Матейкбвъ зъ Глибокон. — Консисторія вбднеслась до намѣстництва о згоду на канон. институцію оо. Ал. Навроцкого въ Пацикові и Теоф. Глѣбовицкого въ Тростянци. — До канон. институціи на Горошову вбзваный на половину марта о. Ал. Капустиньскій. — Канон. институцію одержали оо. Апол. Калужняцкій на Космиринъ и Іос. Чубатый на Кійданбвъ. — Введеній оо. Кир. Гаморакъ въ завѣдательство Стецевы, Петро Саврій въ приватне сотрудництво въ Ворвулинцяхъ и Ник. Салі яко систем. сотрудникъ въ Стецевбй. — Вбдпустку для покрѣпленя здоровля дбстали: пятомець львбвскои дух. семинаріи Теод. Блоньскій на 4 тыждні, сотрудникъ въ Рыбнѣ коло Косова о. Ярославъ Луцикъ на три мѣсяцѣ и парохъ зъ Княждвора о. Іосифъ Бурачиньскій на 6 тыжднівъ. — Консисторія вбднеслась до правительства о назначене дотациі для прив. сотрудника въ Зарѣчи коло Делятина. — Испытъ кваліфіка ційный на катихитбвъ середныхъ и выдільныхъ школъ вбдбуде ся 10 и 11 н. ст. червня. Просьбы о допущене до того испыту треба внести до консисторіи до 1 н ст. червня.

Наука, штука и література.

— Урядовый перекладъ новои процедуры цивільвои на языкъ рускій, доверпеный заходомъ нашихъ правникбвъ зъ секціи Наукового товариства имени Шевченка, — а именно перекладъ: закону вировбдного до нормы юрисдикційной, норма юрисдикційна, законъ вировбдный до уставу цивільного процесу — уже выйшовъ у Вѣдни и можна его набути въ Hof- und Staats-Druckerei. Русины, а найпаче наши правники повинні покористати ся симъ перекладомъ выготовленымъ старанно и поправно що-до языка и термінольогіи. А цѣна перекладу приступна — всего 65 крейцарѣвъ.

— Зъ наукового товариства имени Шевченка. Дня 27 н. ст. с. м. вбдбуло ся друге звычайне засѣдане математично-природописно-лѣкарскои секціи. Зрецензовано працѣ: 1) д ра Щастного Сельского „О механіцѣ змѣнъ положеня матицѣ“; 2) д-ра О. Дакуры „Причинокъ до діягностики клінічнои тѣни кишкового: діязорекція Ерліха и серодіягностика Відаля“; 3) И. Раковского „Причинокъ до анатомін порбвнуючои суднъ кровныхъ у енхітреідбвъ“ — и рѣшено працѣ тѣ вбддати до друку и помѣстити въ першбмъ выпуску „Зббрника“.

— Вѣденьского тыжденника „Die Zeit“ появивъ ся 130 тый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ:

Die gefährliche und die ungefährliche Opposition. Von K — Wirtschaftspolische Aufgaben des neuen Parlaments. Von Dr. Richard Schüller. — Geschäftsstille oder Niedergang (Finanzieller Brief aus Deutschland.) Von S. von H. — Néue Versuche auf dem Gebiete der vorgeschichtlichen Sociologie. Von Julius Lippert. — Platonische Liebe. Von Neera. — Das berlinische Publicum und seine Schaubühnen. Von L. Schönhoff. — Ueber Programm Musik. Vón Richard Wallaschek. Hoei-lan-ki. Von Hermann Bahr. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Der Menschenkenner und sein Gleichgewicht. Von Rich. Dehmel.

Передплату на сей тыжденникъ чверть-рбчно 3 зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien IX/3 Günthergasse 1. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Именованя, перенесеня, вбдзначеня и пр.

— Именованя. Міністеръ скарбу именувавъ секретаря прокураторіи скарбу въ Чернбвцяхъ д-ра Тад. Буяка секретаремъ прокураторіи скарбу у Львовѣ. — Намѣстникъ именувавъ офіціялбвъ рахунковыхъ намѣстництва Венед. Грегоровича и Брон. Вичиньского ревідентами рахунковыми; асистентбвъ рахунковыхъ Кар. Савицкого, Ив. Мильковского и Руд. Мавтнера рахунковыми офіціялами, а практикантбвъ рахунковыхъ Володим. Барановского, Казим. Морельовского, Винк. Зайончковского, Винк. Здановича и Аркадія Малецкого асистентами въ рахунковбмъ департаментѣ намѣстництва.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На цѣли товарства „Шкбльна Помбчь у Львовѣ“ зволили послѣдными часами зложити щедрі жертвы Р. Т. Добродѣї: Всч. о. Іоанъ Редкевичь першій проповѣдникъ архикатедральнои церкви у Львовѣ вбдъ себе и вбдъ церковного Братства, 25 зр.; Пов. редакція „Дзвінка“ руками Вп. панны Ольги Барвѣньскои учительки у Львовѣ 25 зр.; Вп. д-ръ Стефанъ Федакъ адвокатъ у Львовѣ 18 зр. 25 кр.; Вп. п. Николай Процикъ директоръ Общого рольн.-кред. заведеня въ ліквідаціи у Львовѣ 10 зр. 60 кр. [удѣлову книжочку Народнои Торговлѣ зъ дівідендою]; Всч. о. Мих. Куневичь вбйск. капелянъ у Вѣдни 5 зр.; добродѣйні дѣточки: Нуцьо Куровець, Миронъ Бѣлиньскій и Одарка Бѣлиньска зъ Калуша, та Дорця Левицка зъ Риманова и Софія Олесницка зб Стрыя 1 зр. 80 кр.; добродѣйні школярѣ рускои взоровои школы у Львовѣ вразъ зъ Павенцкимъ 2 зр. 20 кр. — За всѣ тоті щедрі датки въ користь найбѣднѣйшои дѣтворы трехъ рускихъ школъ у Львовѣ мило намъ отсимъ зложити прилюдно щирымъ Жертводавцямъ сердечне спаси-Ббгъ! — За выдѣлъ товарища „Шкбльна Помбчь у Львовѣ“ о. *Алекс. Стефановичъ* голова, *Григ. Врецьона* касіеръ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 31 марта. Мін. Ґавчь выдавъ рескриптъ, котрый дозваляе жѣнкамъ вступъ до фільософічныхъ студій на университетѣ. Звычайні слухачки мають бути австрійскими громадянками и мати укбнченый 18 рбкъ житя та испытъ зрѣлости. Укбнчені семинаристки могуть бути надзвычайными слухачками. Справа допущеня жѣнокъ на выдѣлъ лѣкарскій ще не порѣшена; станесь се тогдѣ, коли буде покбнчена реформа лѣкарскихъ наукъ университетскихъ.

Атены 31 марта. Наслѣдникъ престолу розпочавъ инспекцію войска. Міністеръ вбйны поѣде такожь до Лярісы. Вбйны ждуть леда хвиля.

Бѣлградъ 31 марта. Сербске правительство звернуло ся до Порты зъ острою нотою въ справѣ неспокоѣвъ на граници.

Надбслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

вбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвінкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1

Дрбжджѣ на свята

просимо завчасу замовляти и вызначити день, коли мають бути высланій а заразомъ выразно подати, чи мають бути I-а чи II-а.

Рбвночасно повѣдомляемо, що одержались-мо

свѣже, выпробоване и добре кбльчаче ся

НАСѢНЄ

котре находить ся вже по всѣхъ нашихъ філіяхъ.

Зъ поважанемъ

73 5—5 **Народна Торговля.**

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рбльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зібране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивбсть и велику силу кбльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 12—18

Цѣнники, взбрцѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Александеръ Царевичь

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янбвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнбй практицѣ въ краю и за границею приймае вбдъ кблькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковни штуки входячі працѣ, а именно: малюе церковні образы до иконостасбвъ и престолбвъ; приймае рѣзьбарскій роботы пбсля власныхъ плянбвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п Крбмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пбднимаючи ся всѣхъ роббтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальні письма, мае вбнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 86 106 ?

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островбвъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

спблки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручае свои безвзглядній и выключній

НАТУРАЛЬНІ ВИНА

бѣлі и червоні

дуже доброи якости и по дѣйстно низькихъ цѣнахъ.

За натуральнбсть и правдивбсть винъ дае ся ґарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ Іосо дворець Кракбвъ. 103 2—20

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пбвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевбзъ пасажирбвъ и товарбвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пбвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаване зелѣзничихъ білетбвъ на зелѣзницѣ пбвн Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ моваxъ удѣляе выключно генеральна агентура. 87 5—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

Потребую молодшого конципієнта

Адвокатъ Федакъ

7. 6—3

ВАННЫ довгі лякировані по зр. 15 и 16, цинкові по зр. 24, насѣдові по зр 6·—, и 7·50. Кльосеты комнатий по зр. 8·50, 17 и 30

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Шукаю женщины до заряду дому.

И. Важнянинъ парохъ въ Сѣня
97 вѣ коло Ярославя. 3—3

БОТАНІКА

на висші кляси шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші кляси шкіл середніх. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразбвъ зъ рускои ботанічнои термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видания ті може дістати в книгарні Ставропигійс ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.) або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видания (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому виеплає ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

Оголошене.

Понеже укбнчене будови пяти-копуловои церкви въ мѣсточку Стоянові на тое лѣто буде застановлене зъ браку матеріялу, тожь **припоручаємо** кождому до будовы важнои **концесіонованого мулярского майстра п. Антонія Сумика зъ Олеська**, повѣту золочівского, котрый есть совѣстный, тверезый, працьовитый и зручный. [Адреса его: А. Сумикъ въ Олеску.]

Стоянбвъ дня 30 марта 1897.

Данілъ Сайкевичь. Василій Волосъ. Теодоръ Лагода. Андрей Пелинець. Стефанъ Вѣлюра.

Знана вбдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣшои системы, фабрика руму, лікербвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдникбвъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрі розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народбвка, Dziennik, Szczutek, Карпатбвка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренбвка и т. и. горѣвки управівлееваній и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жередо въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вбльного вбдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкбдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнбмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 319—?

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белаця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белаця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарбвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.

Зъ друкарни Института Ставропігійского, пбдъ зарядомъ Іосифа Гушара.

Ч. 65 Львовъ, Четверъ 20 (1 Марта) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрін:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.
у Львовѣ:			
на цѣлый рѣкъ . .	16 зр.	на пѣвъ року . .	8 зр.
на чверть року . .	4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.	

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Поднякы и инші донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

ОПОВѢЩЕНЄ.

Краевый рускій комітетъ выборчій выславъ дня 29 с. м. до президіи палаты послѣвъ **генеральный протестъ противъ выборѣвъ посольскихъ у всходнѣй Галичинѣ.** Покликуючись на вже высланѣ або ще маючѣ выслати ся протесты зъ поодинокихъ округѣвъ выборчихъ и повѣтѣвъ, домагає ся комітетъ уневажненя выборѣвъ д-ра Витовта Левицкого, Казимира Ройовского, Владыслава Гневоша, Генрика Вайзера, Іосифа Богдановича и о. Ивана Гробельского зъ V-ои курії а Павла Тишковского, Модеста Каратницкого, Ксенофонта Охримовича, Едмунда Навроцкого, Анатоля Вахнянина, Александра Барвѣньского, Теофиля Меруновича, Ивана Валевского, о. Корнила Мандичевского, Тадея Чарковского-Голѣвского, Корнила Городиского, д-ра Юліяна Ольпиньского и гр. Льва Пініньского зъ IV-ои курії. Також просить комітетъ о розслѣдженє надужить при тыхъ выборахъ черезъ окрему комісію парляментарну.

Дальше выготовивъ комітетъ **вѣдозву до всѣхъ народѣвъ Австрін и ихъ заступникѣвъ**, кот а розѣшле ся всѣмъ посламъ, редакціямъ часописей, репрезентаціямъ значнѣйшихъ мѣстъ и т. д.

Теперь приступить комітетъ до выданя **вѣльшои пропамятнои книги о теперѣшныхъ выборахъ.** Книжка та выйде въ языцѣ нѣмецкѣмъ а пѣсля потребы и можности також въ иншихъ языкахъ. За-для уложеня и выданя тои книжки просить комітетъ о чимъ скорше надѣсланє вѣдписей протестѣвъ, якъ також всякихъ вѣстей и документѣвъ, характеризуючихъ и илюструючихъ теперѣшнѣ выборы.

Понеже матеріяльнѣ засобы нашого комітету вже давно вычерпали ся а выдатки ще не устали, именно-жь прибуде дуже значный выдатокъ на выданє пропамятнои книги, то просимо всѣхъ патріотѣвъ, именно заможнѣйшихъ, мати взглядъ на тую потребу. Добровѣльнѣ датки приймають [пѣсля переселеня зѣ Львова дотеперѣшного касіера комітету д ра Петрушевича]: Богданъ Дѣдицкій, літератъ, въ Народнѣмъ Домѣ або Василь Нагѣрный, архітектъ, въ ринку ч. 36. Тамъ можна зложити також передплату на книгу о выборахъ. Передплата на оденъ примѣрникъ выносить 1 зр.

У Львовѣ дня 31 марта 1897.

Вѣдъ Краевого рускаго комітету выборчого.

Справы парляментарнѣ.

Протесты выборчѣ зъ Галичины, що наспѣли до президіи палаты послѣвъ до понедѣлка сего тыжня и були поданѣ до вѣдомости палаты на вторковѣмъ засѣданю, суть слѣдуючѣ: Зъ округѣвъ выборчихъ: Станиславѣвъ, Стрый, Тернопѣль, Перемышль, Сянѣкъ и Ряшѣвъ противъ выборѣвъ якъ зъ 5 тои такъ и 4-тои курії; — зъ округѣвъ выборчихъ: Коломыя, Ярославъ, Новый Санчъ и Тарнѣвъ противъ выборѣвъ зъ 5-тои курії; — зъ округѣвъ выборчихъ: Бережаны, Калушъ, Броды, Бучачъ, Теребовля, Залѣщики, Жовквѣ, Самборъ, Львѣвъ, Бохня противъ выборѣвъ зъ 4 тои курії; — зъ округѣвъ выборчихъ: Коломыя и Тарнѣвъ противъ выборѣвъ зъ курії мѣскои. — Такъ отже внесено протесты противъ 28 выборѣвъ, а то 10 зъ курії 5-тои, 16 зъ курії 4-тои и 2 зъ курії мѣскои. Протесты пѣднесенѣ переважно противъ выборѣвъ у всходнѣй Галичинѣ. За три днѣ: второкъ, середу и четверъ мабуть наспѣли ще протесты и зъ иншихъ округѣвъ выборчихъ галицкихъ.

—

Повтаряемо тутъ **заяву рускихъ послѣвъ независимыхъ**, вѣдчитану на вторковѣмъ засѣданю палаты, пѣсля ей автентичного змѣсту:

„Послѣдній выборы у всходнѣй Галичинѣ, при котрыхъ убито 8, ранено 29 а увязнено 800 людей, пересвѣдчили нарѣдъ рускій, що теперѣшне правительство не жахає ся передъ нѣякимъ насильнымъ средствомъ, щобы лишь не допустити до выбору послѣвъ пѣсля вѣльнои волѣ народу рускаго. Органы правительственнѣ ставляють фактично рускій нарѣдъ передъ альтернативою, або признати польску идею державну, або мовчати, або погибати. Змагання до выборенья запорученыхъ конституцією правъ свѣбодного самостѣйного розвитку суть напятнованѣ зѣ стороны правительства злочинною ворохобнею и яко такѣ представленѣ навѣть передъ престоломъ. Згаданѣ послы (Танячкевичъ, Окуневскій и Яросевичъ) застерѣгають ся противъ того и заявляють, що они, повинуючись волѣ загалу населеня, **будуть поборювати се правительство, якъ довго оно в при кермѣ, всѣми средствами, якѣ допускає регулямінъ палаты.** Заступникѣвъ прочихъ народностей завѣряють о своѣй прихильности и подадуть головно свою руку тымъ, котрѣ въ змаганяхъ за розширенемъ автономіи крѣвъ бажають запорученя правъ меншостямъ національнымъ.“

Феральный день для кола польского.

Перше засѣданє и перша дискусія въ новѣй палатѣ послѣвъ подала нагоду прасѣ до ширшого обговореня. Найзамѣтнѣйшимъ моментомъ вторкового засѣданя були **выступы польскихъ послѣвъ**: Яворского, Дашиньского и Данеляка. Яворскій бороныв коло польске противъ атакѣвъ соціяліста Дашиньского и стояловця Данеляка, а боронивъ такъ, що выкликавъ усмѣхъ пожалованя у прочихъ сторонництвъ парляментарныхъ.

Розходило ся о справу увѣльненя посла зъ вязницѣ слѣдчои, въ котрѣй его придержувано мимо того, що повиненъ засѣдати въ парляментѣ силою свого мандату посольского. Рѣчь представляє ся цѣлкомъ просто. Посольска ненарушимость була нарушена судомъ безъ дозволу парляменту. Консеквентно и льотічно судячи, не можна бы властиво приступити до ухонституованя палаты — скоро одинъ ей членъ не може, мимо своѣи волѣ, взяти участи въ тѣмъ актѣ. Послы, котрѣ порушили сю справу, пробували въ поза-парляментарнѣй дорозѣ ухилити лихо. Однакъ се имъ не удало ся, тожь мусѣли выступити зъ цѣлою справою передъ парляментъ, а выбрали до сего найвѣдповѣднѣйшу дорогу: наглячѣ внесеня, бо справа не терпѣла проволоки. Здавало ся, що палата безъ найменшои опозиціи стане въ оборонѣ нарушеного права посольского (що й справдѣ вѣдтакъ наступило), — тымчасомъ пѣддано провізорычнѣй президіи дуже нещасливу гадку формалістикою „покерингти“ цѣлу справу. Президентъ Просковецъ заявивъ, що наглячѣ внесеня не можуть дискутувати ся въ палатѣ передъ ей уконституованемъ, — а тымъ самымъ справа Шаера могла бы була станути на порядку деннѣмъ ажь хиба за тыждень. Сей формалістичнои „керингѣ“ хопили ся неначе дошки ратунку консерватисты зъ кола польского и деякѣ клерикальнѣ феудалы, не диво отже, що атаки бесѣдникѣвъ, въ першѣй лінії посла Дашиньского, були звернены противъ членѣвъ кола польского.

Пос. Дашиньскій назвавъ голосованє членѣвъ кола польского безвстыднымъ, бо въ порушенѣй справѣ не розходило ся такъ о увѣльненє посла зъ вязницѣ, якъ радше о оборону правъ и годности парляменту. Але не дивота, бо звѣстно, що тѣ паны с ворогами люду. „Скоро Шаеръ — говорывъ Дашиньскій — с полігичнымъ противникомъ тыхъ панѣвъ, то най они его тутъ въ парляментѣ поборюють, честно и вѣдважно; але притримувати его у вязници, се вже пѣдло. Коли гр. Казимира Дѣдушицкого въ 1863 р. затримала поліція у Львовѣ кѣлька секундъ въ повозѣ, якъ вѣнъ ѣхавъ, то тогдѣ сей шляхтичъ заявивъ, що гѣднѣсть парляменту, котрого вѣнъ членомъ, нарушена; — теперь же рѣвножь Полякъ, однакъ опозиційный селянинъ, котрого мѣсце тутъ, сидить у вязници а вы, панове хочете ждати, поки селяньство не попаде въ розпуку? Поки они собѣ скажуть, що супротивъ селянина, опозиційника, нарушає ся безвстыдно и пѣдло найвысше право, его посольску ненарушимость?“

Презесъ кола Яворскій боронивъ ся тымъ, що коло польске було противне дискусіи надъ наглячымъ внесенемъ, але коли палата заявила противну гадку, то теперь коло польске

---

1)

Мацькѣвъ страхопудъ.

Казка Маріи Конопницкои.

Густе просо було въ мужика, жерли его выборцѣ. Мужикъ бувъ собѣ лежень, не хотѣло ся ему пантрувати поля, мѣркує:

— На що менѣ тутъ тѣлько турботъ зъ тымъ просомъ! Поставлю страхопуда и вже! Не малого страхопуда, не такого лахмана, що его леда воробець на скрѣзь до кія прорве й сяде ему на головѣ и робить свою пакость. Поставлю гѣдного страхопуда, щобы его тота зволочь бояла ся!

И вѣнъ, заразъ же й забравши ся до того, выломивъ пѣдъ боромъ два крепкѣ вѣльшаки, перестромивъ, мовъ черезъ кадовбъ, черезъ кичку соломы, въ низу нѣбы двѣ ноги, въ горѣ наче шия. На ту шию поклавъ голову зъ дынѣ, вырѣзавши въ нѣй справно жидикомъ очи, нѣсъ и губу, накрывъ то старымъ капелюхомъ, замѣсть рукъ давъ на поперекъ двѣ чесныѣ ломаки, на киѣ въ низу натягъ старѣ штаны, кадовбъ одягъ въ подерту сѣрачину, ломаки пустивъ въ рукавы, пѣдъ дынею, — буцѣмъ то на шнѣ — привязавъ хустину и ажь самъ зареготавъ ся, коли поставивъ то въ просѣ, — така подѣбна була та бѣда до него.

Ото-жь вынѣсъ еще зъ пѣдъ шопы старе, поржавѣле косиско, лычкомъ привязавъ его до рукъ и дивить ся:

Хлопъ та й хлопъ!

Поклавъ ся Мацько въ ровѣ, глядить — летять воробцѣ въ его просо. Пѣдлетѣли близенько, сидять собѣ на острозѣ надъ ровомъ, головками крутять, придивляють ся. Хлопъ стоить въ просѣ, держить щось въ жмени, не буде тутъ безпечно!

Поцвѣрѣнькали, поцвѣрѣнькали — пѣйшли.

По хвили друга купа летить, еще бѣльша, бо то тыхъ воробцѣвъ докола по садахъ була сила, и зъ великимъ розмахомъ пустивши ся на просо, впала прямо передъ страхопудомъ. Та якъ не вздрить его та пташня зъ нагла, якъ не заверещить, якъ не схопить ся до лету зъ страшнымъ цвѣркотомъ и лопотомъ! Вже по черешняхъ и по грушахъ посѣдали, а еще не могли отямитись, лишь заедно репетували. Такій бувъ страхопудъ!

Мацько регоче ся, въ ровѣ лежить, дивить ся, бѣжить дорогою якась собака. Гляне, бачить страхопуда, стає, хвостомъ виляє разъ и другій, дивить ся любо на ту дыню, гадає: Не бути такому безъ пайки хлѣба за пазухою! Варто поласитись! Ажь тутъ коса зсунула ся по ломацѣ — дзень! Псиско якъ заскавулить, хребтомъ принишкло, якъ коли-бъ вже по стегнахъ дѣстало що, хвѣстъ пѣдъ себе, пѣйшовъ! Ажь на другихъ гонахъ огляпуло ся.

— Поганець якійсь не хлопъ — гадає.— А заразъ до бука!

Мацько лежить въ ровѣ, любуе ся страхопудомъ, а що гляне, то й засмѣе ся, що змайструвавъ такого подѣбного хлопицю.

Не довго ждати — жѣнки йдуть дорогою. А просо було недалечко вѣдъ дороги, за ровомъ и заразъ за выгономъ.

Йдуть жѣнки зъ торгу, правлять собѣ дещо, лопають босыми пятами; одна жене ялѣвку-красулю, друга пѣдсвинка тягне на мотузку.

Ажь гляне одна въ бѣкъ, на того страхопуда, а що людска була баба, то й каже:

— Слава Су!

Той нѣщо. А баба до другои:

— Глухманъ хлопъ, чи що?

А та:

— А вже-жь мусить глухманъ.

Пѣйшли.

Мацько за боки бере ся, голова ему зѣ смѣху трясе ся, ажь качає ся хлописко.

— Пождѣть! — каже. Вдамъ я вамъ еще лѣпше ту штуку!

Ветавъ зъ рова, вѣдперезавъ ремѣнь, оперезавъ нимъ страхопуда; встромивъ ему за пазуху брусокъ и зновъ до рова.

Не змовивъ бы и двохъ отченашѣвъ, туркотить щось дорогою.

Мацько выхиливъ голову, глядить: шляхтичъ зъ Рыбаровичъ ѣде. На брычцѣ перевертає ся, смалить цигаро, мале фѣрманча на козлѣ, ѣдуть.

Пѣдъѣздять до проса, а шляхтичъ:

— Гарне просо!

Та й фѣрманча:

— А гарне, вельможный пане!

— Чие-жь оно?

— А Мацькове, вельможный пане.

— А що-жь вѣнъ стоить въ нѣмъ зъ косою? Косити гадає, чи що у бѣса?

— Богъ его знає, вельможный пане!

— То-жь зелене еще...

— А зелене, вельможный пане!

— Не дурный то хамъ?

— А дурный, вельможный пане!

— Змарнує просо, якъ менѣ Богъ милый! А дороге буде...

— Богъ его знає, вельможный пане.

— А осле якійсь!... Стѣй-но, стѣй!

— Птррръ!

— Стали. Шляхтичъ пѣднѣсъ ся въ брычцѣ, руки коло вусѣвъ зложивъ и гукнувъ:

— Гей, вы тамъ!... А не рано то до того проса зъ косою?...

Нѣщо. Такъ шляхтичъ ще дужше:

— Гей!... — Обернувъ ся до фѣрманчати. — Якъ же его?

— Мацько, вельможный пане!

— Гей!... Матвѣю!... А не рано то до того проса зъ косою...

— Нѣщо. Хочь бы хлопъ губою обернувъ ся, хочь бы капелюхъ здѣймивъ.

— А щобъ тебе чортъ! Хочешь рѣзати, то рѣжь!

Шляхтичъ махнувъ рукою, сѣвъ, ажь въ полукѣшку трѣсло.

— Ѣдь! — крикнувъ на фѣрмана сердитый.

Поѣхали.

Мацько высунувъ голову зъ рова и зъ тиха засмѣявъ ся въ кулакъ.

— Мудрагель! — шепнувъ, а въ очахъ замигтѣли ему хитрѣсть и трюмфъ. Якъ же! То жь шляхтичъ зробивъ его дурнымъ, а самъ въ дурнѣ пошивъ ся!...

И такъ, выхиливши ся зъ рова, Мацько дививъ ся зъ тымъ хитрымъ, тихимъ, глумливымъ осмѣхомъ за брычкою, поки не перетарахкотѣла дылѣвъ на мостку и не зъѣхала на бѣкъ, на луки.

— Мудрагель! — повторивъ тогдѣ голосно и глянувъ на сонце.

Йшло вже полудне, тожь гадавъ домовь, коли нагле почувъ голосъ Маґды. Вѣнъ зновъ скрывъ ся, глядить.

Маґда выбѣгла за плѣтъ, окинула окомъ поле, ажь, ставши передъ самымъ страхопудомъ, якъ крикне:

— А йдешь, Мацьку, борше! не стѣй, бо тѣсто на нѣщо розмякне!

Пождала хвильку и зновъ:

— А рушь ся же!... Та що будешь стояти въ тѣмъ просѣ, гей той страхополохъ на воробцѣ?

Мацько руками по бокахъ вдаривъ ся, рады собѣ вѣдъ смѣху не знаючи и думає:

— Добра штука!... Добррра!... Коли вже й Маґда не пѣзнала его, то й самъ дѣдько не пѣзнає.

Переждавъ хвильку, ажь дверѣ лопнули о одвѣрокъ, пѣдвѣвъ ся зновъ и живо йшовъ до хаты, бо на тѣсто бувъ страшно ласый.

(*Дальше буде*).

буде голосувати за самымъ внесеномъ. Въ другій части своєи промовы розжалився ся п. Яворскій, кажучи: Я мабуть по президентѣ найстаршій вѣкомъ членъ сеи палаты; я засѣдаю тутъ вже 27 лѣтъ, а однакъ ще нѣколи не чувъ такихъ инвективъ противъ мого сторонництва. Я надѣявъ ся, що нѣколи того не дожду ся, а однакъ нинѣ мусѣвъ се зазнати. Правда, не маємо ще президента, котрый бы повѣвъ справу безпарціяльно, справедливо для всѣхъ. (П. Яворскому очевидно було замало, що президентъ удѣливъ нагану Дашиньскому за докоры колу польскому.) Мы зъ огляду на такій бесѣды вылучаєй зъ обдъ права ненарушимости.

Сей жалобный тонъ промовы п. Яворского стрѣгнивъ ся зъ иронічными замѣтками п. Люегера. „По правдѣ кажучи — говоривъ д-ръ Люегеръ — мене зворушили слова президента кола польского. Якъ рѣзнять ся они вѣдъ давнѣйшихъ! Tempora mutantur et nos mutamur in illis! На якомъ то высокомъ кони сидѣвъ давнѣйше шляхтичъ Яворскій (der edle Jaworski)! (Въ палатѣ смѣхъ.) Памятаю ще часы, коли то der edle Pole выступавъ противъ мене, коли то вонъ формально менѣ голову змывъ, а нинѣ говоривъ въ благаючомъ тонѣ, проливавъ сльозы за-для той змѣны, яка тутъ въ палатѣ настала. Польскій селянинъ зажадавъ слова, має те слово и вже его нѣколи не втратить. Справдѣ дуже сумно, що промову п. Яворского перебивъ зъ лѣвои стороны палаты польскій голосъ и тымъ заявлено, що вже скончило ся панованє кола польского.“

Рѣвножь и причины увязненя пос. Шаєра були достаточно поясненій палатѣ, такъ що справдѣ було цѣлкомъ злишне ухваловати внесене ліберала Перґельта (выбрати комісію для розслѣду до вѣсьмохъ днѣвъ актовъ процесу Шаєра), лишь годило ся принати внесене Дашиньского що-до застановленя дальшого слѣдства судового. Що-жь, коли внесене Перґельта принято 236 голосами противъ 108, а зложили ся на се голосы кола польского, молодо-Чеховъ, клерикалювъ, ліберальвъ и феодалювъ; противъ голосували: соціялісты, антісеміты, нѣмецкій націоналы, три рускій послы независимій, стояловцѣ, польскій людовцѣ и пос. Каратницкій.

На доказъ, якъ неузасадненый, а навѣть смѣшный є актъ обжалованя противъ Шаєра, навѣвъ пос. Данелякъ дѣякій зъ него уступы: „Закидає ся Шаєрови, що вонъ будучи кандидатомъ зъ 5-ои курії объѣздить округи, скликує зборы, ганьбить польскихъ шляхтичѣвъ и пересадно представляє кривды, якій терпить людъ въ Галичинѣ. На одномъ зборѣ мавъ Шаєръ сказати, що архикнязь Альбрехтъ має добра на 40 миль квадратовыхъ а не платить такого податку, якій мусить платити галицкій селянинъ. [Въ томъ мѣсци вѣзвавъ президентъ бесѣдника, щобы мѣркувавъ ся, але на крайнѣй лѣвици подняслись голосній протесты а пос. Штайнеръ кликнувъ: „Мы чейже не въ Галичинѣ!“] На томъ зборѣ сказавъ Шаєръ такожь, що Ротшільдъ посѣдає великій мілїярды и котрый цѣсарь хоче вести вѣйну, сей мусить до него прийти та єму поклонити ся. Ряшѣвскій прокураторъ, не знає, що на свѣтѣ є кольска Ротшільдовъ и длятого хоче вмовити въ Шаєра, що вонъ говоривъ про вѣденьского Ротшільда и думавъ про нашого цѣсаря, хочь Шаєръ анѣ разу не згадавъ имени нашого цѣсаря а девять свѣдковъ такожь рѣшучо се заперечило. На томъ опирає ся обжалованє Шаєра о обиду маєстату. Высказы 29 свѣдковъ, покликаныхъ Шаєромъ, уважає актъ обжалованя неправдивыми.“

Не залишивъ пос. Люегеръ покористуватись въ своѣй промовѣ такожь и тыми наведеными уступами ряшѣвского акту обжалованя, кажучи такъ: „Обжалованє противъ Шаєра опирає ся на томъ высказѣ про Ротшільда и поклоны цѣсарѣвъ. Всѣ знаєте, що покойна жѣнка Ротшільда сказала одного разу те саме. Коли ѣй донесено, що має бути вѣйна, она сказала: Се можливе нно тогдѣ, коли мій мужь на се позволить! (Жива веселость.) Скоро не є обидою маєстату, коли панѣ Ротшільдиха таке говорить, то рѣвножь не є обидою маєстату, коли се каже п. Шаєръ. (Оплески.) И прочій точки обжалованя справдѣ маловажній. Що Шаєръ не одушевляє ся шляхтичами, чейже нѣхто не возьме єму сего за зле (Смѣхъ), що вонъ объѣздить за-для свого выбору, се такожь не встыдъ, и я самъ те роблю. Що вонъ тои гадки, що деякій люде, котрій мають грошѣ, неконче одушевляють ся людомъ, то сему я вѣрю, и кождый зъ насъ, ба навѣть самъ Ротшільдъ вѣрить. По що вамъ, щобы Шаєра дальше судово переслѣдувано? Міністеръ судовництва зробивъ бы найлѣпше, коли бы сказавъ прокураторови, на покуту за его поведене: Цофнѣть цѣлу ту справу, бо се очевидна недорѣчность (heller Unsinn)!“

Про вражѣня, якій вонѣсъ вѣденьскій кореспондентъ Politik-и, пише вонъ такъ: Першу мову въ новомъ парляментѣ выголосивъ презесъ клюбу соціялістичного пос. Дашиньскій. Слава єго, що вонъ заѣлый (blutiger) бесѣдникъ, оправдала ся. Зъ него промавляє пристрасть и фанатизмъ; при томъ розпорядженє звонкимъ голосомъ, такъ що и при найбольшомъ гаморѣ въ палатѣ зъумѣвъ выборотн собѣ послухъ. Панамъ зъ кола польского прийшлось почути неодно прикре слово. Ихъ протесты противъ закиду, мовь то Шаєра увязнено передъ выборами въ интересѣ верховодячои въ Галичинѣ кліки, выпали дуже слабо. Не поважено ся ще больше дразнити бесѣдника, що зъ цѣлою силою валивъ въ пультъ. Въ другій промовѣ положивъ Дашиньскій головный натискъ на слово „безвстыдность“ кола польского. Поляки протестували, але дуже скромно, а коли названо ихъ „ворогама люду“ то заперечення були ще слабшій. — Въ имени стояловцѣвъ промавлявъ пос. Данелякъ, рѣвножь пристрастный бесѣдникъ. Зачавъ говорити по польски; се першина, що посолъ зъ Галичины промовивъ въ рѣдній мовѣ. Длячого деякій члены кола при томъ смѣяли ся, се справдѣ годѣ порозумѣти. Вонъ рѣвножь не перебирає въ словахъ, такъ що дбставъ нагану вѣдъ президента. — Однакъ найбольшій успѣхъ вѣднѣсъ д-ръ Люегеръ. Справдѣ дивно, якъ сей чоловѣкъ вмѣє навѣть при найдрібнѣйшихъ рѣчахъ осягнути ефектъ и кількома незначными, йовіяльными словами спонукати слухачѣвъ до грѣмкихъ оплесковъ. Его зазывъ до палаты, щобы довго не дебатувала а скоротила Шаєрови увязнене, дальше его оповѣдане про паню Ротшільдиху, що свого часу мала допустити ся того самого „злочину“ якъ Шаєръ, а й прочій подобній „шлягеры“ приспорили д-рови Люегерови довго треваючій оплески, не йно палаты але и галерій. А зъ якою самосвѣдомостію унявъ ся д-ръ Люегеръ за увязненымъ! Справдѣ були сумнѣвы, хто властиво больший панъ, чи гр. Бадені чи д-ръ Люегеръ?

Праса польска вѣдчула, що коло польске скомпромітувало ся, и стараючи ся вытягнути зъ болота пп. Абрагамовича и Яворского, накидує ся на Дашиньского и Данеляка. *Słowo Polskie* называє вторкове засѣдане палаты антіпольскою дебатою и робить такій замѣтки: Коло и его комісія парляментарна зробили велику похибку, скоро на часъ не зъорієнтували ся, якій духъ буде вѣяти въ новій палатѣ, а проводирѣ консервативній и юристы пхнули коло на премудру дорогу формалістики. Можна було передвидѣти, що нова палата не буде вязати ся формалістикою, лишь маючи пышну нагоду доскуленя Полякамъ, зогидженя польскои господарки, спогаденя шляхтичѣвъ, выкористає ся совѣстно. — *Gazeta Narodowa* пише: „Данелякъ и Дашиньскій погуляли собѣ заразъ зъ мѣсця и то въ такій способъ, що навѣть Романчукъ могъ бы имъ позавидувати. Своєю дорогою не можемо назвати поведеня кола щасливымъ, котре цѣлкомъ непотрѣбно вмѣшало ся въ ту справу. Коли-бъ коло инакше справу трактувало, оминуло бы було антіпольскои гецы.“ — *Dziennik Polski* лютый на Дашиньского взыває членовъ кола польского, щобы не вели зъ нимъ вѣйну lege artis, нно валили въ лобъ обухомъ при кождій нагодѣ и на кождомъ кроцѣ.

Гниль середъ польскои прасы.

——

Больша часть галицко-польскои прасы черезъ весь часъ выборчій накидала ся зъ такою скаженою заѣлостію та нѣкчемною брутальностію на все, що только не пойшло вдъ команду „centralnego komitetu“, що кождый — хочь бы вонъ бувъ якои-небудь народности, а только тлѣла бы въ нѣмъ хочь искорка почутя людяности, чести и справедливости, мусѣвъ не то зъ обуренемъ, але просто зъ омерзѣнемъ вѣдвертатись вѣдъ тои вонючои гиди. Колько тамъ лжи, клеветы, денунціяцій и всего, що только може заслугувати на назву плюгавства! При томъ цѣкаве то, що мовь-бы на даный знакъ Затуты Wojciecha славетній псевдо-католицкій и псевдо-демократичній органы формально ривалізували: котрый найлѣпше потрафить обкинути болотомъ всѣхъ и вся, хто только не йде зъ Wojciechомъ и зъ рабінами, але зъ народомъ Тутъ уже не ходило о те, хто спродукує бѣльше грязи, але о то, чия буде мерзенѣйша...

Щобы бути справедливымъ, мусимо признати, що тую конкуренцію такъ высоко „гуманну“ выдержала вся праса польска недорѣвнано добре и мы дѣйстно въ клопотѣ, котрѣй редакціи вѣддати пальму першенъства; здаєсь, найсправедливѣйше буде, коли скажемо, що всѣ они пѣдъ тымъ взглядомъ „першій“, або що взаимно доповняючись сотворили цѣлость клеветы такъ брудной, огидной и до такои вже совершености допровадженои, що тамъ уже щось ще бѣльше додати не можна и не треба.

Возьмѣмъ першу-лѣпшу зъ тыхъ сичачихъ змій. Ось пѣдъ рукою маємо Dziennik polski ч-ръ 75-ый, вступна статья „Krwawy posiew anarchii“, написана по выборахъ въ V ои курія. Годѣ намъ цѣлу ю наводити, бо она не только „файна“, але й велика; мовлявъ „добре та ще й богато“ — але бодай початокъ ю а вѣдтакъ де-що маркантнѣйшого наведемо. Отже на початку читаємо тамъ:

Lwów 15 marca. Pierwsza walka kampanji wyborów powszechnych w kraju naszym, wybory z kurji V., skończona — na pobojowisku zostało ośm trupów... Krew tych ofiar wsiąkła w ziemię ojczystą, mogiły na wiejskich cmentarzach skryły w swem wnętrzu ich kości. I za co zginęli ci ludzie nieszczęsni? Czy padli pod nożami lub kulami zbójców, którzy nocą napadli ich sadyby? Czy bronili może życia i mienia swego i swych rodzin przed łupiestwem rozbestwionego a wrogiego żołdactwa, jak to się często w czasach wojennych zdarza? Czy może wreszcie dali życie na ołtarzu wzniosłych haseł: miłości ojczyzny, równości i braterstwa ludów?“

Бачите, вступъ не злый; на него и мы писатись можемо, зъ застереженемъ, що представленє жертвъ не повне; бо коли вже бесѣда о трупахъ, то треба було ще згадати про кольканадесять раненыхъ та про сотки томленыхъ по тюрмахъ. Однакъ Dziennik промовчавъ се, уважаючи, що вѣсѣмь труповъ — то вже ситуація и такъ чорна. Оно безперечно. Вѣсѣмь труповъ на боевища выборчомъ, то вже такъ чорно, що чорнѣйше не може бути. Але хоть чорнѣйше не буде, то най-же буде повнѣйше и вѣрнѣйше. Що-жь, коли тій панове зъ правдою давно розбратъ взяли.

Але йдѣмъ дальше за ихъ правдою, именно: яку вѣдповѣдь дають на поставлене собѣ питанє що-до причинъ неповинно пролитои крови? Певно гадаєте, що у вѣдповѣдь на се питанє редакція Dziennika розгляне ся у вѣдносинахъ галицкои суспѣльности, въ ея житю-бутю, въ положеню економічномъ, соціяльномъ та політичномъ и врештѣ сконстатує фактъ, що масы народній пробудились зъ вѣкового сну, почули на собѣ тягаръ, котрый ихъ невыносимо давивъ, и въ законній, бо конституційній дорозѣ хотѣли сей тягаръ зверечи зъ себе. Але що-жь? — геґемоны завязались, не допустити до того, а масы народній, разъ пробудившись, не г дили ся зостаги пѣдъ тымъ тягаромъ, отже геґемонамъ не зостававалось нѣчо иншого, якъ пустити въ рухъ терорнамъ. Однакъ замѣсть того, щобы — на видъ пролитои крови — взнести ся на выжину справедливости и правды, праса польска зъ крайною безличностію всѣдає на оклепаного и змарганого коника „moskalofilstwa i hajdamactwa“ — и зъ патосомъ деклямує своимъ читателямъ ложь, а що найгорше, свѣдому ложь.

„Od całego dziesiątka lat zbierały się powody...“ Ну, се правда. Гнетъ, допгане рускаго народу не нинѣшній — и тутъ власне причина, що рухъ народный теперь проявивъ ся такою силою, и певно що-разъ бѣльше буде змагати ся. Але тій панове, хоть се видять и знають, удають, нѣбы не розумѣють, и давай обдурювати свою суспѣльность, що то „systematyczne a trwałe machinacje przygotowały grunt pod tragiczne zdarzenia“. Ще и се було бы правдиве, кобы тѣ „machinacje“ заадресовано въ сторону геґемонѣвъ. Але-жь бо тая отрута заправлена стрѣла звернена въ зовсѣмъ иншій бокъ. Бо сказано:

„...szerzono wśród mas analfabetów gorżkie niezadowolenie z istniejącego ustroju społecznego i politycznego; głoszono hasła anarchistyczne; podburzano surowy materyał nieokrzesanych jeszcze oświatą serc i umysłów, na których dnie drzemią hajdamackie krwiożercze instynkta praszczurów zbójeckich z pod Zbaraża, Beresteczka, Humania...“

Страхъ! волосе дубомъ стає на гадку, що мѣжь народомъ рускимъ по цѣлій всходній Галичинѣ — що крокъ, що два можешь здыбати ся зъ анархістомъ и его динамітовою або нітроґліцериновою бомбою або вже щонайменше зъ „свячеными ножами“ прадѣдовъ зъ Коліївщины... Одно только дивує насъ: чому не чули мы, щобы хочь кольканацять тыхъ анархістовъ та гайдамакъ за только часы не повѣсили? — чому нѣколи не чутно за якій-небудь замахи анархістично гайдамацкій, або хоть за пробу такихъ замаховъ, ба що больше! — навѣть въ такій нескольній годины, якъ два остатнії выборы — до сойму въ 1895 р. и сегорочній — не було чувати, щобы народъ нашъ кинувъ ся на свого кривдника, коли противно — цѣлый свѣтъ знає, кольке жертвъ було и є по сторонѣ народу! А се кажемо тымъ смѣлѣйше, що навѣть якъ бы геґемоны намагали ся давидовску справу пѣдтягнути пѣдъ анархізмъ, то все-таки Давидовъ не руска, але польска громада...

Але щобы хто не думавъ, що пѣсоньки тій не вѣдносять ся до Русиновъ, то Dziennik говорить:

„Dwa wieki z górą lud ten — a mamy tutaj głównie na myśli lud ruski — pomimo najróżnorodniejszych zawieruch dziejowych spoczywał w śnie niemowlęcym [бѣдаки! що бы они дали за те, абы вонъ ще й дальше спавъ а не пробудивъ ся!] Dopiero zbrodnicze agitacje antipolskie i antispołeczne — powiedzmy to z żalem [вовчимъ — зъ байки „вовкъ и ягня“] pewnej zwyrodniałej części ruskiego duchowieństwa... rowielmożniający się radykalizm polsko ruski zaślepionych doktrynerów, dokonał na poczekaniu takiego „uświadomienia“ mas z obecnemi następstwami.“

Отже то не положенє руского народу, не система політична, не кривды невыносимій розбудили теперь нарѣдъ, але „agitacje zwyrodniałej części ruskiego duchowieństwa“, они то запалили въ масахъ огонь, що обнявъ цѣлу вехѣдну Галичину. Ere-жь, панове! не злый вынахѣдъ вамъ удавъ ся — маєте безперечне право на патентъ. Мы на такій штуцѣ ще не розумѣємо ся, а вашь епітеґъ „zwyrodniałe duchowieństwo ruskie“ кладемо тій части нашого патріотичного духовенъства, о котрій вы говорите, за неоцѣненый бисеръ до лаврового вѣнця, якій оно здобуло собѣ въ честній боротьбѣ зъ геґемонами поббчь народу о права народу. Бисеръ се тымъ цѣннѣйшій, що признаный хоть посередно самыми завзятущими ворогами. Бѣгъ заплать вамъ, панове, за се признанє, хочь и не пряме, а все-таки ажь до добродушности щире и ясне. Оно народови показує, хто жертвує ся за него и за кимъ єму йти. Ваше бругальне а при томъ цинічне трактованє патріотичныхъ священикѣвъ рускихъ выкликує якъ-разъ инакшій выслѣдъ, просто противный вашимъ скверными намѣрамъ. Не насъ, не нашихъ ажь справдѣ до геройства патріотичныхъ священикѣвъ, але самій себе осмѣшуєте и каляєте — — може й нехотячи, а въ пароксизмѣ скаженны розкриваєте непроглядну ширину и бездонну глубѣнь свого морального упадку. Ажь тамъ вы вже, на самомъ днѣ гниля! А хочь мы не будемо на стольке злобній, щобы желати вамъ якъ найдовшого тамъ прожитку, то все-таки за щирость щиростію вѣддячуємъ и заявляємо на весь свѣтъ: чимъ довше вы будете тарята ся на днѣ гнили моральнов, тымъ горше для васъ а тымъ успѣшнѣйша наша праця!

Переглядъ політичный.

——

Дневники всѣхъ сторонництвъ розбирають теперь тронову рѣчь. Здаєсь, якъ каже Politik, що гр. Баденьому знову разъ удало ся по майстерски, всѣ сторонництва въ рѣвнѣй мѣрѣ не вдоволити тронової рѣчею. Зо всѣхъ голосовъ, якій доси вѣдозвали ся, видно, що переважає рѣшуче розчарованє. Чехи и Нѣмцѣ, полудневій Славяне и Італійцѣ, консерватисты и ліберали, заступники великои посѣлости и народу, не казати вже про гуртки непримиримыхъ, — всѣ они невдоволенй безбарвностію тронової рѣчи, а передовсѣмъ молодо-Чехи. Narodni Listy стверджують, що поминене ческои справы выкликало мѣжь ческими послами велику внеохоту. Взагалѣ тронова рѣчь зъ кождого огляду не заспокоила навѣть найменшихъ ожиданъ. Ческій Нѣмцѣ тежь невдоволенй. Они згадку про школу толкують собѣ въ протиклерикальномъ змыслѣ, але даремно ждали якихсь успокоюючихъ натяковъ въ справѣ языковій и державній. Отже коли гр. Баденьому ходило о те, щобы не вдоволити жадного сторонництва, то се єму удало ся знаменито. Моравскій Lid. Noviny кажуть, що тронова рѣчь повертала ся що-до національныхъ и языковыхъ справъ въ межахъ дотеперѣшнои непевности и мрачности.

Всѣ вѣденьскій дневники высказують сумнѣвъ, чи теперѣшный парляментъ буде могъ поконати богату програму, заповѣджену въ тронової рѣчи, або бодай хочь бѣльшу ея часть. Fremdenblatt каже, що тронова рѣчь вдоволяє лише конечнымъ державнымъ и самымъ только культурнымъ вымогамъ. Врештѣ звертає ся той дневникъ до Нѣмцѣвъ и Чеховъ зъ зазывомъ, щобы зъєднали ся разомъ. Для згодной роботы всѣхъ сторонництвъ, котрій не мають охоты анѣ провалити ся анѣ занадто швидко гнати на передъ, подає тронова рѣчь — каже Fremdenblatt — догодне поле, вольне вѣдъ всякои неясности; лише, розумѣє ся само собою, треба певности, що мѣжь ними не повстануть національній споры. Така злука сторонництвъ для утвореня бѣльшости не только заневняла бы здѣйстнене правительственной програмы, указанои въ тронової рѣчи, але хоронила бы такожь передъ напрямами, котрій въ иншомъ разѣ могли бы въ палатѣ взяти верхъ и, дорвавши ся разъ до бѣльшости, не давали бы тои певности. А бувають хвилѣ, коли бѣльшости, котрій суть швидко пѣдъ рукою, могуть домагати ся далеко бѣльшои нагороды, нѣжь дконечній державній и самій только культурній вымоги.

N. fr. Presse каже, що указана въ тронової рѣчи програма мѣститъ въ собѣ самій

такі справы, котрі зъ поступовою бо́льшостію можна полагодити въ поступово́мъ дусѣ, а зъ реакційною бо́льшостію въ реакційно́мъ; а въ цѣло́й троново́й рѣчи нема анѣ натяку о то́мъ, въ котро́мъ зъ тыхъ двохъ напрямо́въ гадає нти правительство. На слова, що во́дносять ся до справъ національныхъ, пристане кождый патріотъ; але-жь бо въ то́й амо́й хвили, коли такъ мирні слова чує ся во́дъ трону, правительство ладить для Чехіи розпорядженє язы́кове, котре Нѣмцѣвъ ческихъ такъ упослѣджує передъ Нѣмцями всѣхъ нашихъ краєвъ. А вже цѣлкомъ неясне и безъ широкого коментаря незрозумѣле, що́ мають значити слова о розширеню компетенціи соймо́въ, потрѣбно́мъ и зъ рѣчевыхъ причинъ и въ интересѣ швидкои адміністрації. Справа роздѣлу компетенціи мѣжь раду державну а соймы о стає въ звязи зъ національною справою; отже заповѣджене розширеня компетенціи соймо́въ стоить въ суперечности зъ запевненемъ, що вырі́внанє національныхъ спорі́въ мае во́дбути ся въ межахъ обовязуючои конституціи, и отвираючи на розтѣжь дверѣ державно-правнымъ експеріментамъ, хочь зъ троновои рѣчи зовсѣмъ не выходить, щобы се було намѣромъ правительства.

N. Wien. Tagblatt пише, що тронову рѣчь всѣ сторонництва можуть принятн; се є ей доброю, але заразомъ и слабою стороною.

Arbeiterztg. каже: Тронова рѣчь є грамотою цѣлкомъ не політичною. Хто хотѣвъ бы зъ неи пізнати, куды простує політика Баденього, той довѣдавъ бы ся лише, що правительство укладає безлѣчь законо́въ и гадає ихъ дати сфабрикувати, але анѣ слова о то́мъ, якъ ті законы мають выглядати. Нема тамъ анѣ згадки о законѣ прасово́мъ, ко́лька разо́въ урочисто обѣцюваномъ. Взагалѣ замѣтне, що тронова рѣчь высказує ся лише рѣчево про справы, але анѣ словечка не каже о розширеню політичныхъ правъ и свобо́дъ.

НОВИНКИ.

— Противъ посла Новаковского, котрый теперь сидить у слѣдчій вязници яко обжалованый о провину зъ §§. 300 и 302, мала вчера во́дбути ся въ Перемышли розправа карна въ нашій справѣ, именно о провину зъ §§. 283 и 284 [непослухъ урядникови при збѣговиску и сварка съ урядникомъ], але зъ причины, що головный свѣдокъ, бувшій въ Перемышли концепістъ Мірскій, перенесеный до Львова, захорувавъ на тифъ, отже не мо́гъ правїхати, розправу во́дрочено.

— Концертъ товариства „Бережанськи́й Боянъ“ дня 4 н. ст. цвѣтня въ память 36 ыхъ роковинъ смерти Т. Шевченка [котрого програму мы вже подали вчера] во́дбуде ся въ сали рады мѣскои въ Бережанахъ.

— Женщины слухачками університету. По́сля найновѣйшого розпорядженя міністерства просвѣты женщины во́дъ 1-го жовтня с. р. можуть користати вже зъ університетскихъ викладо́въ на фільософічныхъ выдѣлахъ въ характерѣ звычайныхъ и надзвычайныхъ слухачокъ університету. Во́дъ звычайныхъ слухачокъ те розпорядженє вымагає австрійского права горожанства, окончено́го 18 року жити и испыту зрѣлости, зложеного въ австрійско́й гімназіи. Въ характерѣ надзвычайныхъ слухачокъ можуть вчащати на фільософічні виклады ті женщины, що зъ добрымъ успѣхомъ окончили бодай учительську семинарію, або такій выховавчій закладъ, якій міністеръ просвѣты мо́гъ бы узнати ро́вноважнымъ зъ семинарією. Надзвычайні слухачки будуть зобовязані записуватись найменше на десять прелекцій въ тыждни. На спеціяльні выклады женщины мати-муть вступъ лише выимково за дозволомъ збору профессо́рі́въ на внесенє дотычного доцента. Справа допущеня женщинъ до медичныхъ студій по рѣшить ся ро́вночасно зъ переведенемъ реформъ въ ординаціи тыхъ студій.

— Два пояснення одержали мы въ справѣ умѣщеной въ „Дѣлѣ“ справоздання зъ выбору посла зъ IV курії въ Золочевѣ. 1) О Л. Несторъ, парохъ зъ Ремизовець пише намъ: „Дотычно зазначеня въ 55 числѣ „Дѣла“, що я яко выборець не бравъ удѣлу при выборѣ дня 16 марця не подавши причины, подаю ей: Въ моѣй парохіи загнѣздили ся ажь три епідемічні недуги: давиця, во́спа и тифъ плямистый, отже доѣзджаючій лѣкарь повѣтовый запорядивъ, що кождый померші на во́спу и тифъ не може лежати довше якъ 24 годины. А що 15-го марта о годинѣ 11-то́й передъ полуднемъ умеръ другій зъ того самого дому на тифъ плямистый, то я мусѣвъ похоронити его дня 16 марта, бо взяти трупа до трупарки — якъ я предкладавъ — не дозволила вдова, дѣти и прочі своякы померше́го.“ — 2) Ро́вножь що-до другого священика, котрый не прибувъ до Золочева на выбо́ръ посла дня 16 с. м., именно що-до о. Вацика зъ По́дгайчикъ одержали мы автентичну вѣсть, що не мо́гъ прибути за для недуги.

— Огнѣ. Зъ Журова [повѣту рогатинського] одержуємо ось-таке письмо: Дня 22 с. м. о 10 годинѣ въ ночи выбухъ огонь въ Журовѣ и знищивъ 11 загородъ жидо́вскихъ. Була бы зъ дымомъ по́йшла такожь церковь [мимоходомъ сказавши прекрасна, побудована 1892 року головно завдяки щедрому дарови Є. Ем. кардинала, котрый давъ на ню весь матеріялъ], якъ бы не надлюдскій высилокъ народу, котрый зъ роспукою кинувъ ся на приходство и перервавши огонь не допустивъ до катастрофы. Церковь була вправдѣ обезпечена на 5000 злр., але вартість ей значно бо́льша. Товариство „Дністеръ“, въ котро́мъ обезпечена наша церковь, удѣлило за выратуване ей комітетови парохіяльному нагороду въ квотѣ 25 зр. За се складаємо Хв. Товариству „Дністеръ“ прилюдно подяку. *Иванъ Созанськи́й*“. — Зъ понедѣлка на во́второкъ сего тыждня о 1 го́динѣ въ ночи погорѣли въ Григоровѣ коло Журова при страшно́мъ вѣтрѣ двѣ ста нѣ графа Розтворовского, а при то́мъ згорѣла и худоба, именно 90 штукъ рогатои и 60 овець. Шкода ся — якъ намъ пишуть — не була обезпечена.

— Змѣны въ цѣнахъ тютюну. Во́дъ ко́лькохъ днівъ цѣны найбо́льше уживанихъ родо́въ тютюну улягли значнымъ змѣнамъ. Пачка „угорского“ (Mittelfein Ungar.) коштує теперь 16 кр. замѣсть 20 кр.; пачка „турецкого“ (Mittelfein Türkischer) платить ся вже 50 кр. замѣсть 63 кр.; „герцоговиньскій“, що спродававъ ся доси по 83 кр., спродає ся вже по 66 кр., а т. зв. „Seraglio“ замѣсть по 1 зр. 15 кр. спродає ся по 92 кр. Ті змѣны въ цѣнахъ не наступили въ наслѣдокъ змѣнъ въ якости тютюну; въ новыхъ дешевшихъ пачкахъ є по просту того тютюну менше, бо н. пр. замѣсть давныхъ чвертьфунтовыхъ пачокъ по 125 грам. ваги фабрикують ся теперь пачки лише по 100 грам. ваги. Новї змѣны мають лише на цѣли пообільшене консумції лѣпшихъ ґатункі́въ тютюну. Курцямъ зъ середныхъ клясъ все легше буде выдавати на ту приємность меншими квотами, що не перевышають 1 зр.

— Во́дъ Дирекції Касы ощадности въ Коломыи одержуємо отсе письмо:

Свѣтла Редакціе!

Въ числѣ 56 „Дѣла“ зъ дня 22 марця 1897 помѣщено допись по́дъ заголовкомъ „Зъ Коломыѣ пишуть намъ“, въ котрій кореспондентъ незго́дно зъ правдою представивъ факты, товаришачі удѣленю салѣ Касою ощадности въ Коломыи Товариству співацкому „Боянъ“ въ цѣли уряджения концерту на дни 10-го марця б. р.

О ско́лько нотатка тая дотыкає Касы ощадности, упрашаємо Свѣтлу Редакцію на по́дставѣ §. 19. закона прасового о помѣщене въ найблизшо́мъ числѣ своя часописи наступаючого спростованя:

1. Неправдою есть, будь то-бы Дирекція Касы ощадности на три днѣ передъ во́дбути ся маючимъ концертомъ повѣдомила Товариство „Боянъ“, що салѣ на день 10-го марця 1897 р. удѣлити не може.

2. Неправдою есть, будь-то-бы Дирекція Касы ощадности не хотѣла удѣлити салѣ Товариству „Боянъ“ на дни 16-го марця б. р. зъ тои причины, щобы не допустити до по́днесеня духа и запалу выборцѣвъ зъ V ои курії.

3. Натомѣсть правдою есть, що Товариство „Боянъ“ черезъ Вп. о. Курпяка замовило салю на концертъ на день 9-ого [выразно: девятого] марця б. р. еще на дни 5-ого лютого, а Дирекція Касы ощадности на засѣданю 8-ого лютого удѣлила на тую цѣль салю за мінімальнымъ вынагородженемъ 15 зр. а. в., объ чо́мъ дотычне Товариство „Боянъ“ на дни 10-ого лютого б. р. письменно повѣдомила.

4. Правдою есть, що въ межичасѣ на просьбу Дирекції тутешнои гімназіи удѣлено салю молодежи гімназіяльно́й на день 10-ого марця 1896 р. въ цѣли празднованя вечерка въ честь памяти 36-ои ро́чниці смерти Т. Шевченка, чого однакожь не занотовано въ дотычно́мъ выказѣ юкстово́мъ, позаякъ салю на тую цѣль удѣлено безплатно.

5. Правдою есть, що потомъ Вп. о. Курпякъ въ неприсутности Презеса Дирекції и Начальника бюръ зголосивъ ся дня 27 ого лютого б. р. въ бюрахъ Дирекції Касы ощадности у дістаря ведучого експедит, и просивъ о замѣну зъ 9-ого на 10 ого марця, що дістарь сей удавъ ся вразъ зъ о. Курпякомъ до урядника Касы, але не до заступника Директора, котрый по причинѣ выше наведено́й, не знаючи, що сали на 10 го марця вже занята, сказавъ вправдѣ, що замѣна правдоподо́бно буде можлива, однакожь заразомъ освѣдчивъ, що нѣчого рѣшучого приречи ему не може, понеже въ справахъ во́дносячихъ ся до выаймленя салѣ децидує выключно Дирекція Касы ощадности.

6. Вкінци правдою есть, що просьба Товариства „Боянъ“ внесена 27-ого лютого б. р., збстала черезъ Дирекцію Касы ощадности во́дмовно полагоджена, выключно лише по то́й причинѣ, що саля на дни 10 ого марця не була вже во́льна, отже Дирекція Касы ощадности не могла нею диспонувати. — *Дирекція Касы ощадности.*

— Університетъ таємныхъ наукъ. Во́дъ ко́лькохъ днівъ у Франціи истує новый університетъ, названый „Во́льнымъ університетомъ для высокихъ студій“. Во́нъ обнимає три факультеты: наукъ магнетичныхъ, герметичныхъ и спіритистичныхъ. Магнетичный факультетъ остає въ тѣсно́мъ звязку зъ заложеною передъ ко́лькома роками черезъ якогось Дірвіля школою магнетизму и.. масажу Той Дірвіль выкомбінувавъ собѣ, що гідротерапія, масажь и магнетизмъ є сполучені зъ собою, та що масажистъ, не розумѣючись на магнетизмѣ, може скорше зашкодити хорому нѣжь помогти. Найбо́льшои популярности добуде имовѣрно герметичный факультетъ, на якому буде можна осягнути навѣть титулъ „доктора герметичныхъ наукъ“. На то́мъ факультетѣ будуть вчити такихъ потрѣбныхъ вѣдомостей якъ кабалы, альхемія, астрольогія, терапія психічна, Фрмазоньского символізму, містики и т. п. Помо́чничою наукою буде гебранка. Заснованє того дивоглядного університету во́дповѣдає духови часу; у Франціи такъ въ науково́мъ якъ и въ літературно́мъ свѣтѣ проявивъ ся сильно зворотъ до містицизму.

— Причину погрому жидо́въ на Украинѣ подає докладнѣйше „Новое Время“. Въ четверъ, на пять днівъ передъ погромомъ, жиды въ Шполѣ побили майже на смерть якогось селянина. Селянинъ купувавъ щось, а жиды, якъ звычайно, хотѣли его одурити. Родина и сусѣды побитого три разы домагали ся въ поліціи списаня протоколу и три разы во́дказано имъ. Они зъ обуренемъ оповѣдали, що „приставъ“ узявъ хабаря и за те держить зъ жидами. По пяти днихъ обурення и нарадъ надъ тымъ, коли розпочати бити жидо́въ, бійка зачала ся въ день торгу, а ско́нчила ся знищенемъ Шполы и арештованемъ 150 селянъ. Головныхъ проводарівъ не во́дшукано. Всѣ увязненї толкують ся тымъ, що по селахъ ходили якісь люде и мовили, будь-то-бы самъ царь взывавъ бити жидо́въ, котрыхъ ему хотѣлось бы позбути чимъ скорше зъ Россіи.

— Лѣкарска тарифа у Вѣдни. Вѣденьска палата лѣкарівъ ухвалила, що кождый лѣкарь мае право оцѣнювання своєи працѣ, при чо́мъ все таки повинень держати ся новои мінімальнои тарифы. Мінімальна тарифа для мѣста Вѣдня выznачує такі гонорарія: за одну візиту въ день 3 зр., вечеромъ 4 зр., въ ночи (фіякра платить пацієнтъ) 6 зр.; за участь лѣкаря въ конзіліюмъ 10 зр.; за удѣленє порады въ ординаційныхъ годинахъ 2 зр.; за кожду страчену годину часу по 5 зр.; за візиту въ часѣ означено́мъ пацієнтомъ 5 зр.; за кождого другого хорого въ то́мъ само́мъ домѣ 1 зр. Надзвычайні случаѣ, операції и т. п. не по́длягають тарифѣ. Повозъ и другі выдатки мають бути обчисленї окремо. Для бѣдныхъ лѣкарь може самъ во́дступити во́дъ тарифы. Гонорарь мае бути зложеный заразъ.

— Радникъ міністерства передъ судомъ. У Вѣдни розпочавъ ся дня 29-ого с. м. процесъ противъ радника міністерства Целлера, звѣстного композитора оперетокъ: „Пташникъ въ Тироля“ и „Рудокопъ“, обжалованого о криву присягу, якои мавъ допустати ся, щобы одержати спадщину по своѣмъ кревно́мъ. За згодою высшого краєвого суду розправа во́дбуває ся въ непритомности обжалованого.

— Ґр. Толстой, православный священикъ, що выѣхавъ бувъ зъ Россіи до Риму и тамъ перейшовъ на католицизмъ, попавъ ся за поворотомъ до Россіи въ арештъ, а во́дтакъ по́дъ духовный судъ. Вкінци пущено его на волю и позволено мешкати на селѣ коло Нижного Новгорода. Теперь — якъ доносить оденъ зъ тамошныхъ дневнико́въ — нижне-новгородскій консисторь поко́нчивъ справу Толстого и позволивъ ему выѣхати за границю.

— Причина до розводу. Жена одного дневникаря въ Сполученыхъ Державахъ внесла до суду подане о розво́дъ, мотивуючи свою жалобу тымъ, що ей мужь цѣлыми ночами пише статьѣ, а надъ раномъ будить ей и велить во́дчитувати написане. Судъ прихиливъ ся до тои жалобы и позволивъ на розво́дъ.

— Число предко́въ, якихъ посѣдає кождый смертный чоловѣкъ, є досыть значне. Кожде зъ нашихъ родичі́въ мае по батькови и по матери а ті знову мають по двое родичі́въ. Отже коли-бъ приймити 176 генерацій во́дъ початку христіяньскои еры, то кождый зъ насъ мавъ бы во́дъ 1-го року тои еры до нинѣ: 139,235,017,489,534.976 предко́въ. Не мало клоноту мавъ бы той, хто схотѣвъ бы заложити собѣ галерію всѣхъ своихъ предко́въ.

— Робо́тнича консумційна спо́лка у Вѣдни. Соціялъ-демократы заложили у Вѣдни консумційну спо́лку, що намѣряє спродавати робо́тникамъ найважнѣйшій консумційні артикулы. Надто спо́лка мае постарати ся о будову ремѣсничихъ домо́въ.

— Подарунокъ за подарунокъ. Въ памятникахъ одного зъ бувшихъ віцекоролівъ Индій знаходить ся таке веселе оповѣдане: Одного разу по́дчасъ гостины магараджи Голькару віцекороль, лордъ Діфференъ, ножемъ зо́ слоневои кости розрѣзувавъ картки свѣжихъ дневнико́въ. Индійскій князь, побачивши першій разъ такій но́жь, попросивъ віцекороля, щ бы зробивъ ему зъ него подарунокъ. Віцекороль згодивъ ся на те якъ найохотнѣйше. По ко́лькохъ мѣсяцяхъ одержує вонъ въ дарѣ молодого слоня зъ ошліфоваными клеваками, що мали видъ ножівъ до розрѣзування картокъ. Не ко́нець на то́мъ, бо скоро лишь на столѣ положено дневники, слонь зъ великою зручностію и вправою порозрѣзувавъ усѣ картки и подавъ ихъ на своѣй трубѣ льордови. Бувъ се подарунокъ индійского князя.

Наука, штука и література.

— Про концертъ гімназіяльнои молодежи тернопо́льскои въ память Т. Шевченка пишуть намъ:

Дня 24 марта молодѣжь гімназіи тернопо́льскои святкувала память XXXVI ыхъ роковинъ смерти незабутного Кобзаря Руси-Украины, Тараса, урядженемъ публичного концерту. Яко колишный ученикъ тернопольскои гімназіи бувъ я цѣкавый, якъ прецѣнь почтить молодѣжь тую такъ дорогу для неи память, а яко любитель музики и жадный бувъ почути гарну пѣсню та гарну музику. Тожь мимо несприяючои погоды я таки приѣхавъ на концертъ та й не пожалувавъ труду. Однакъ заки заберу ся сказати де що о самомъ выконаню програмы концертовои, мушу натякнути и на ту радостну прояву середъ загалу молодежи гімназіяльнои, котра прецѣнь уже разъ прийшла до по́знаня, що сама суха наука гімназіяльна не дасть ей достаточнои пожывы, а система выхованя, що вязнить хочь-бы и найменчу поступову думку молодого серця [маю на гадцѣ гімназіи польскі], не выробить въ нѣмъ постійности характеру, не уоружить его въ потрѣбну во́двагу до боротьбы за свою и другихъ долю, не по́ддержить молодечого жару. Тожь слушно въ кругахъ молодежи шко́льнои во́дзываєся потреба хочь на хвилинку во́дво́рвати свою гадку во́дъ Платоно́въ, Ціцероно́въ, Гомеро́въ, Демостено́въ, хочь на часочокъ забути про порожню Торічелього, про право Ньютона, про tangens-ы, sinus-ы и пр., а перенести ся гадкою въ ті часы, коли то доведе ся покинути школу, розбіти ся въ свѣтъ широкій та взяти ся за позитивну роботу на нивѣ народно́й. Длятого слушно проявляє ся потреба хочь ко́лькома словами загрѣти въ собѣ духа патріотизму, щобы вонъ не погасъ, щобы не заникъ безслѣдно, а его нинѣ такъ потрѣбно! Коли-жь зважимо, якъ го́рко неразъ приходить тій молодежи заспокоити сю найважнѣйшу потребу духа; якъ тяжко она неразъ боре ся, заки выробить собѣ дозво́лъ почтити память свого Кобзаря [хочь зъ вечерницями въ честь Мицкевича справа йде не такъ тяжко], то мусимо сказати: честь ей за те! честь за те, що береже святі чувства тогды, коли якъ-разъ на се пора. Отъ то́лько мавъ я замѣтити, а теперь переходжу до самого концерту.

Численно зо́брану публіку привитавъ прегарнымъ вступнымъ словомъ проф. гімназіи п. В. Левицкій. Представивши, яку Украину Шевченко заставъ, яка она була, коли въ нею розпрощавъ ся, а яку зновъ теперь побачивъ бы, коли-бы встававъ зъ могилы, бесѣдникъ ко́нець промовы звернувъ на молодѣжь та вказавъ, що на нѣй власне спочивае обовязокъ выповнити заповѣтъ, якій поклавъ поетъ.

Потомъ наступили точки концертовї. Тутъ замѣтно, що хоры выпали надсподѣвано хорошо. Вправдѣ першій хоръ „Руска пѣсня“ Матюка не конче дописавъ, бо коли зважимо самъ текстъ пѣснѣ, то не диво, що вымагаємо, щобы тота „руска пѣсня“ була дѣйстно „гармонійна, мила“, щобъ она „пестила“ наше вражѣне, „приголубила“ наше серце „наче сонні крыла“, а оно якъ-разъ не конче такъ выйшло. За те два другі хоры: „До Русѣ“, сольо барітонове въ супроводѣ хору и фортепяна [Копка] и Выимки зъ „Вулицѣ“ Ф. Колессы, особливо въ партіяхъ сольовыхъ, выйшли вповнѣ удачно, такъ що цѣлкомъ затерли несмакъ зъ „Рускои пѣснѣ“. Коли-жь хоры труднѣйшї, до котрыхъ выконаня потрѣбна бо́льша техніка, бо́льша рутина, выйшли зовсѣмъ поправно, то неудачу першого хору треба приписати то́й простій причинѣ, за-для котрои кождый хоръ мужескій а capela выходить во́дъ нефаховыхъ співако́въ млаво, коли тымчасомъ хоры мѣшанї и хоры въ супроводѣ фортепяна чи орхестры, во́дспѣванї хочь-бы и слабыми співаками, презентують ся гарно. — Не менче хорошо выпала гра на фортепянѣ тов. Л. Ґ. [Reverie Russe, Фл. Германа], композиція мельодійна, безъ выквінтныхъ бравурныхъ мотивів [котрі часто, хочь выйдуть зъ-по́дъ умѣлои руки артиста, впроваджують публіку въ смертельні нуды]. — На повне узнане заслугує солістъ-барітонъ тов. Е К. за во́дспѣване „Помарнѣла наша доля“ Н. Вахнянина и „До Русѣ“ Копка. Співакъ, хочь не диспонованый, бо ко́лька годинъ передъ концертомъ вставъ зъ ло́жка, во́дспѣвавъ свои партіи такъ гарно, що на загальне жадане мусѣвъ кожду зъ нихъ повторити. Хочь се барітонъ геровчный, то по причинѣ легкои хрипки упавъ въ тонъ бо́льше ліричный и тымъ способомъ вывязавъ ся вповнѣ зо́ своєи задачѣ. — Не менчі лавры зо́бравъ тов. С. Ґ., що во́дограв скрипкове сольо [зо́бірку думокъ и частину зъ „Фавста“]. Хочь въ першій частинѣ натрафивъ на деякі технічні перешкоды, то въ цѣлости вывязавъ ся зо́ своєи партіи знаменито, такъ що зваживши его гру передъ рокомъ а теперь, мусимо признати, що значно поступивъ въ рутинѣ. [Замѣтно, що позиціи низькихъ тоно́въ, хочь въ выконаню труднѣйшій, выходили далеко красше, нѣжь декотрі позиціи высокихъ тоно́въ.] — Гарно презентувала ся гра на цитрѣ тов. В. Б. [пѣсня румуньска]. Коли зважимо, що товариш сей не фаховый цитристъ а грає на ко́лькохъ инструментахъ черезъ що й не може жадного въ нихъ серіозно обслѣдувати, то мусимо ему признати певный засо́бъ здо́бностій музичныхъ. — Знаменито выпали три деклямаціи, а бурю оплеско́въ выкликала деклямація маленького ученика С. Б. зъ III клясы, выголошена не монотонно, якъ звычайно бувае у малыхъ, ще не зовсѣмъ розвитыхъ хлопцѣвъ, але зо́ зрозумѣнемъ рѣчи, а мѣсцями навѣть зъ патосомъ. — Концертъ дѣливъ на двѣ частины во́дспѣвъ тов. І. Т. [Шевченко а Украина] прегарно поетично уложеный, а ще гарнѣйше [на память] выголошеный. Заспѣвавши хоръ во́дспѣваномъ „Выимокъ зъ Вулицѣ“ Ф. Колессы зъ симпатичнымъ сольо-сопраномъ тов. В. Д.

Цѣлый сей концертъ выкликавъ въ менѣ дуже миле вражѣне, переконавъ мене, що скро́бь мѣжь Русинами є силы, є здо́бности, а коли я въ кусинку „До Русѣ“ почувъ ко́льки сольовыхъ тонів кольосального баса тов. К., то жалко менѣ стало, що такъ богато рускои силы марнує ся за-для браку гроша. — *О. С.*

Надо́слане.

Rohseidene Bastkleider fl. 8.65

bis 42·75 per Stoff z. kompl. Robe. — Tussore und Shantungs-Pongees — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 per Metr. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.), porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz.

G. Henneberg's Seiden Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich. 3

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 1 цвѣтня. N. Wien. Tagblatt доносить, що держави мають выслати до Порты ноту зъ загрозою, що въ разѣ, коли бы повторила ся ще де рѣзня подобна, якъ въ Токатѣ, выступлять якъ найострѣйше не тôлько противъ турецкого правительства, але и противъ самого султана.

Wiener Ztg. оголошуе новый плянъ наукъ ветеринарiи. Приниманй будуть до школы ветеринарiи лише кандидаты, що покôнчили школу середну и здали испытъ зрѣлости.

Бурмiстръ Штробахъ зрѣкъ ся своеи гôдности. Выбôръ нового бурмiстра мае вôдбути ся дня 10 с. м., а выбраный буде цѣлкомъ на певно д-ръ Люеґеръ; Штробахъ стане першимъ вiцебурмiстромъ.

Будапештъ 1 цвѣтня. Зъ народнои ґалерiи образôвъ украдено два цѣннй образы, мiжь ними одинъ Муріля, а на ихъ мѣсце завѣшено лихй копiи.

Вôдъ кôлькохъ днѣвъ пробуваютъ тутъ вôдпоручники сербского мiнiстерства вôйны и купуютъ конѣ для сербскои кôнницѣ. Кôлькасотъ коней вôдослали вже до Бѣлграду.

Берлинъ 1 цвѣтня. Управитель нѣмецкои маринарки адмiралъ Гольмачъ выѣхавъ за вôдпусткою на довшiй часъ; его мѣсце занявъ тымчасово контрадмiралъ Тiрпiцъ.

Пруске мiнiстерство просвѣты внесло до рады антикарскои проектъ допущеня жѣнокъ до наукъ антикарскихъ.

Цетинiя 1 цвѣтня. Чорногорска княжна Анна заручила ся зъ кн. Францомъ Iосифомъ Батенберґскимъ, братомъ колишного князя болгарского.

Франкфуртъ 1 цвѣтня. Frankf. Ztg. довѣдуе ся зъ Царгороду, що грецкiй посолъ передавъ Портѣ поновно запытане, чи Туреччина не згодилась бы вôдступити Грецiи добровôльно Крету за якусь заплату, або щобы бодай вôдкликала зъ Креты свое войско. Мiнiстеръ заграничныхъ справъ мавъ на одно и друге жадане дати вôдповѣдь вôдмовну.

Канеа 1 цвѣтня. Вчера вперва стрѣли ся европейскй войска зъ повстанцями. Повстанцѣ хотѣли ударити на фортъ Кiсамо, але кораблѣ австрiйскiй и англiйскiй высадили войско на берегъ, и оно вôдперло повстанцѣвъ.

Надôслане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ
Д-ра ИГНАТIЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стацiя Золочѣвъ, отвирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рôкъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляе **ЗАРЯДЪ.** 107 1—14

Подяка.

Всевышньому подобало ся покликати до вѣчности дня 22 н. ст. марта с. р. мою найвоелюбленѣйшу и найдорожшу жену Олю зъ Сохацкихъ, а дня 24 марта тѣло Покôйнои похоронено на кладовищи Лычакôвскôмъ.

Въ сумнôмъ тôмъ обрядѣ — кромѣ Впр. ОО. крил. Теофиля Павликова, Иларiя Рейгаровского, Константина Яримовича, Димитрiя Лаха, префекта гр.-кат. семинара духовного — зволили взяти вповнѣ безинтересовно участь Впр. ОО. Александеръ Мудрикъ, Iоанъ Редкевичъ и Михаилъ Тупись зъ Архикатедральнои Церкви св. Георгiя у Львовѣ, а такожь величавый хоръ Впов. Питомцѣвъ дух. Семинарiи пôдъ проводомъ дирiгента п. Iоана Пѣсецкого.

Всѣмъ повыше поименованымъ Впр. Отцямъ духовнымъ, Другамъ, Знакомымъ и церковному Братству взагалѣ, а Впр. ОО. Мудрикови, Редкевичу и Туписеви, якъ такожь Впов. Питомцямъ пôдъ проводомъ п. Пѣсецкого за хорошiй, плѣняючiй спѣвъ, котрымъ высоко пôднесли величiе сего печального обряду, ще въ особенности дякую сердечно за ласкаве и вповнѣ безинтересовне вôддане послѣднои услуги покôйнôй жонѣ моёй.

Однакъ до найбôльшои, дожизненои вдячности зобовязаный я Вповажанымъ и Многодостойнымъ Панъству Северинѣ и Василеви Потелицкимъ, широко звѣстнымъ вô своихъ сердечнои щирости и справдѣшного пожертвования для ближныхъ навѣщеныхъ горемъ и нещастемъ, за всѣ тй заходы, що ихъ правдивй сй Добродѣе не пощадили для Покôйнои чи въ день чи въ ночи.

Сердечна пôдяка, щиро-руске спаси-Бôгъ Вамъ въ заплату! — и нехай Всевышнiй охороняе Васъ вôдъ всякои скорби и горя!

У Львовѣ дня 31 марта 1897. 110 1—1

Антонiй Волод. Кассараба.

Господарство, промыслъ и торговля.

Цѣна збôжа и другихъ продуктôвъ.

31 н. ст. марта 1897.

Львôвъ: Пшениця 7·60 до 7·70, жито 5·25 до 5·50, ячмѣнь броварный 5·80 до 6·—, ячмѣнь пашнистый 4·75 до 5·—, овесъ 5·60 до 6·—, рѣпакъ 12·— до 12·50, горохъ 5·— до 8·—, вика 4·50 до 4·75, насѣне льняне —·— до —·—, насѣне конопне —·— до —·—, бôбъ —·— до —·—, бобикъ 4·50 до 4·75, гречка —·— до —·—, конюшина червона 25·— до 40·—, конюшина бѣла 40 — до 50·—, конюшина шведска 45·— до 60·—, тымотка —·— до —·—, анижъ —·— до —·— кукурудза стара 5·— до 5·25, кукуруза нова 5·— до 5·25, хмѣль —·— до —·— за 100 кiльо у Львовѣ, оковита за 10.000 лiтрôвъ —·— до —·— зр.

Змѣна льокалю.

Найдешевшiй складъ товарôвъ оптичныхъ и механiчныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвiкеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. Замовленя зъ провiнцiи вôдворотко. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкiй Львôвъ площа Галицка ч. I

За 2 зр. переробляе найсильнѣйше збитй **матерацы** волосѣнний [три подушки]; **дрелiхи** на покрыта вôдъ 60 кр. метръ; старй **ковдры** приймае до покрыта и переробки

IОСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львôвъ, ул. Коперника.

Найвôдповѣднѣйшою порою до вôдсвѣженя постелѣ есть весна. 111 1—15

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинôвъ

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Словарь нѣмецко-рускiй

Ом. Партыцкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Ново-отворена реставрацiя и комната до снѣдань при ул. ци **Хорущина ч. 6.** Цѣны умѣренй. Пиво зъ львôвскихъ броварôвъ. — Зъ повaжанемъ **ИВАНЪ СТЕЛЬМАХôВЪ** реставраторъ. 108 1—3

ВЫЖИМАЧКИ до бѣля зъ вальцями ґумовыми по зр. 12, 13, 14, 15, 16, 18 и 20. Матлѣ комнатнй по зр. 24 и 30 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКIЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капiтульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 595

Посѣлôсть грунтова

положена въ однôй зъ найкрасшихъ околиць всходнои Галичины, при водопадѣ, обнимаюча около 430 морґôвъ грунту, зъ того около 100 морґôвъ лѣса, решта полонины, 1½ годины вôдъ стацiи зелѣзнои дороги, ½ годины вôдъ гостинця вôддалена, придатна такъ до господарства [выпасъ худобы], якъ такожь за-для свого приемного, здорового клiмату до заложеня санаторiи, есть въ вôльнои руки на продажъ. Посередники выключенй.

Близшихъ вѣдомостей удѣляе **адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ у Львовѣ** улиця Костюшка 10. 102 2—3

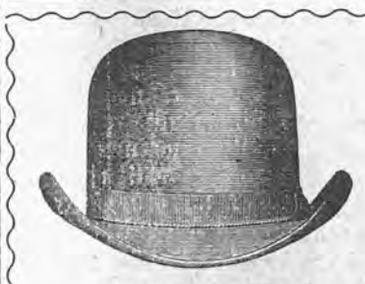

ФАБРИКА

капелюхôвъ и цилiндрôвъ

пôдъ фiрмою

Антôнъ Кафка

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ) Львôвъ Ринокъ 29 переходна каменица Андрiолього — вôдъ стороны костела до езуитôвъ, ул. Театральна 12.

поручае на сезонъ весняный и лѣтный

Капелюхи и цилiндры власного выробу въ наймоднѣйшихъ фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и цилiндры зъ славнои фабрики П. К. Габiґа, ц. к. надворного ливеранта у Вѣдни, и продае ихъ: цилiндры по 9 зр. и капелюхи твердй якъ и мягкй у всякихъ найновѣйшихъ краекахъ по 5 зр. Зъ фабрики Вiльгельма Плеса у Вѣдни наймоднѣйшихъ фасонôвъ цилiндры по 8 зр., а капелюхи мягкй вôдъ 3·50 и высше. Непромакальнй капелюхи мягкй т зв. „Loden“ зъ фабрики I. Пiхлера въ Градци. *ШАПОКЛЯКИ* атласовй наймоднѣйшй по 5 6 и 8. Великiй выборъ шапокъ для циклiстôвъ и до подорожи. Найновшй цѣнники илюстрованй на жадане даромъ и оплатно. 82 3—10

МУЖЕСКУ Безсильнôсть 344

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Российске выдане: 1 зр.
Польске выдане: 1 зр.
Нѣмецке выдане: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескй силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылае ся франко книга въ кувертѣ магазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бiрей въ Липску. (R. F. Biereу's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Правдивй Берненьскй сукняний матерiи

Вôдтинокъ 3·10 м. довгiй, що выстае на 1 мужеске убране коштуе лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 въ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делiкатнои
зр. 10·50 зъ найделiкатнѣйшои

} правдивои овечои вовны.

Вôдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерiя на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскiнесъ, на убраня для державныхъ урядникôвъ, найделiкатнѣйшй кам арны и шевiоты и т. п. высылае по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солiдности.

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** въ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава згôдна зъ пробками.

УВАГА! Вп. Публицѣ звертае ся увагу особливо на те, що матерiи безпосередно замовленй выносять значно танше, нѣжь замовленй въ перекупнѣвъ. Фiрма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высылае всѣ матерiи по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату. 55 5—10

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Iорку, Бальтiморе, Канады, Техасъ, Бразилiи, дальше до Африки, Австралiи и пр.

перевозить найдешевше и подае пояснена безплатно

около пôвъ столѣтя истнуюча польска фiрма:

Карешь и Стоцкiй

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Проенть ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 7—20

Здôставши въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россiйскими, маемо честь поручити зъ нашихъ складôвъ

ЧАЙ

правдивый китайскiй

въ орiґiнальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтôвъ, при порошку 3 фунтôвъ высылаемо франко; при вôдборѣ 6 фунтôвъ додаемо 5% въ товарѣ.

19 Зъ повaжанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

ЛIЯРНЯ ДЗВОНОВЪ

АНТОНIЯ СЕРАФИНА

ВЪ КАЛУШИ

вô двначена двома срѣбными медалями

выконуе **дзвоны** рôзнои ваги и приймае ушкодженй дзвоны до переливаня въ найкоротшôмъ часѣ, а такожь мае на складѣ готовй дзвоны рôзнои ваги.

Дякуючи всѣмъ Вп. приходникамъ и фундаторамъ за всѣ дотеперѣшнй замовленя, прошу о ласкавй замовленя такъ на поодинокй новй дзвоны якъ и на цѣлй ґрупы. За тревалôсть матерiялу и гармонiйныи звукъ моихъ дзвонôвъ ручу и длятого осмѣляю ся припоручати ихъ Вп. П. Т. публицѣ.

Зъ глубокимъ поважанемъ

3789 **АНТОНIЙ СЕРАФИНЪ.**

Клиентiй Федуньо

переплетникъ бiбiотеки ц. к. львôвск. университету

поручае

свое переплетниче и ґалянтерiйне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пôдоймае ся всякихъ робôтъ, особливо переплету: **Служебникôвъ, Евангелiй, Молитовникôвъ, Бiбiотечныхъ книгъ, Альбумôвъ, Мапъ, Дипльомôвъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКИЙ

артистъ-малярь

звѣстный вôдъ кôльканацяти лѣтъ изъ своихъ працъ малярскихъ, украшае церкви въ стилю всходнôмъ разомъ зъ позолоченемъ, престолы, иконостасы, и иншй рѣчи. Принимае рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ. Выготовлюе всякои величины церковнй образы до иконостасôвъ, престолôвъ, плащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Побôльшуе зъ фотоґрафiй портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторiи реставруе всякй старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячй въ кругъ працъ малярства по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ. Пôдписаный просить Всч. Духовенъство занотувати собѣ его адресу. 205 93—?

Т. Копистиньскiй

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

купуе и продае

всякй паперы цѣннй и МОНЕТЫ

по найдешевшôмъ курсѣ деннôмъ не числячи нѣякои провiзii.

☛ Контора вымѣны и вôддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковôмъ.

374 В 5—0

ВЪ ТРУСКАВЦИ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подаґра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхiасъ, хоробы жѣночй.

38 8—20

Обширну брошуру о Трускавци высылае на жадане зарядъ. — Въ I-ôмъ и III-ôмъ сезонѣ о 30% танше.

☛ **При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.** ☚

Выдавець и одѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропiйского, пôдъ зарядомъ Iосифа Гувара.

Ч. 66 Львовъ, Пятница 21 Марта (2 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платній у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вѣльні вѣдъ порта.

Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одного стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надіслане“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншій доносеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

До ситуації.

Вѣденьскій кореспондентъ Kurjer-a Lwowsk-ого доносить:

„Показало ся, що наслѣдки першого засѣдання далекосяглій та що наступила неначе кріза міністерска. Правительство не заняло въ квестіи посла Шаера выразного становиска. Коло польске, а радше махіявелізмъ Абрагамовича зъ его 22 сателітами, утруднило ще правительству ситуацію, бо показало ся, що въ цѣлѣй палатѣ правительство може числити ино на 27 безвзглядно ему вѣдданыхъ и послушныхъ послѣ ъ.

Наслѣдки показали ся вже нин., коли то загадано опублікувати розпорядженє языкове для Чехій. Але позаякъ зазначило ся, що правительство въ цѣлѣмъ парляментѣ розпоряджає ино 27 голосами, — ческій Нѣмцѣ наразъ цофнули ся и заявили, що пѣдъ нѣякимъ услѣвемъ не згодять ся на розпорядженя языковій. Рѣвножь и молодо-Чехи зачали натякувати, що для нихъ розпорядженя языковій недостаточній, та жадають фактичных концесій, а не позорных. Т удность ситуаціи правительства поббльшить ще дискусія надъ надужитями выборчими въ Галичинѣ, въ наслѣдокъ котрои опінія публична у Вѣдни и на провінціи буде неприхильно настроена супротивъ правительства. Тожь вже голосно говорять, що Бадені — видячи, що въ теперѣшнѣмъ парляментѣ не найде бѣльшости, передовсѣмъ для угоды зъ Угорщиною — носить ся зъ гадкою розвязати парляментъ.

Якъ всѣмъ вѣдомо, є въ колѣ польскѣмъ интриганты, котрій неценвій о долю своихъ мандатѣвъ, готовій перелити свои чувства на иншій кабінетъ та принати въ сей способъ заплату вѣдъ будучого свого „нового“ пана. Тѣ интриганты вже теперь говорять отверто, що если Бадені не вмѣє зложити бѣльшости, „най уступить зѣ свого становиска а не розвязує парляменту, бо мы нашѣ мандаты оплатили грубо, а при поновных выборахъ втратили бы мы много дальшихъ мандатѣвъ въ хосенъ опозиціи, бо нѣяке будуче правительство не поважить ся переводити выборы такъ „сильною рукою“, якъ се теперь дѣяло ся.“ Якъ Бадені выдобуде ся зъ тои матнѣ, годѣ вѣдгадати, тымъ бѣльше що кліка кола польского, пѣдпираюча правительство, потайно интригує противъ Баденього.

Говорять, що міністры Ґавчь, Ґляйспахъ и Вельзерсгаймбъ грозять димісією, позорно зъ причины ческихъ розпоряджень языковыхъ та за-для маючои зложити ся клерикальнои бѣльшости. Въ дѣйстности же причиною грѣзьбы димісією є неценвна ситуація парляментарна. Въ суботу мають вѣдбути ся выборы президія, але доси сторонництва не могли згодити ся на кандидатѣвъ. Се свѣдчить найлѣпше о хаосѣ въ парляментѣ. Нинѣ вѣдбуде ся у Яворского конференція въ справѣ выбору президія, а вечеромъ засѣданє кола польского.

Вчера вѣдбула ся нарада міністерска въ квестіи парляменту. Правительство задумує вѣдрочити палату послѣвъ, щобы зъорієнтувати ся въ ситуаціи.“

Подѣбній погляды на ситуацію приносить також ческа Politik. „Въ кругахъ парлямен тарныхъ — пише она — пересвѣдченій, що політична ситуація не такъ скоро прояснить ся. Утворенє бѣльшости, яку ґр. Бадені потрѣбує, щобы взагалѣ можна правити, стрѣчає перепоны. Дальшій хѣдъ рѣчей зависить передовсѣмъ вѣдъ поведеня послѣвъ ческои народности. Ґр. Бадені находить ся въ ситуаціи, въ котрѣй вѣнъ на жаль не може вже спустити ся на свое дотеперѣшне щасте; теперь треба скоро дѣлати. Наколи-бъ ческій народъ мавъ ще разъ зазнати розчарованя, то его заступники, що стоять и ждуть льояльно, знали бы, якъ поступати.

Не выключене також, що ґр. Бадені, щобы зыскати на часѣ для ухиленя трудностей, мѣгъ бы евентуально застановити ся надъ вѣдрочененъ рады державної, тымъ бѣльше, що теперь не великій выгляды, щобы можна полагодити справу квотову и угодову зъ Угорщиною. Зажадана австрійскимъ правительствомъ запорука що-до вѣдповѣдного пѣдвышеня угорскои квоты дае на себе довго ждати, и выглядало бы такъ, мовь бы бар. Банфі не мавъ досыть енергіи и силы переперти сю справу. И справдѣ угорскій послы, що прибули до Вѣдня зъ Будапешту, натякували про змѣны въ кабінетѣ угорскѣмъ и про президентуру ґр. Кинъ-Гедерваріого. Наколи бы трудности въ справѣ квотовѣй не дали ся усунути пѣдчасъ ферій великодныхъ, тогдѣ бы не лишало ся ґр. Баденьому нѣчого иншого, якъ вѣдрочити парляментъ, цѣле лѣто выхѣснувати на скрѣпленє своеи позиціи и справу угодову, на скѣлько бы она якось полатала ся, предложити парляментови въ осени.

На політичнѣмъ горізонтѣ выринула несподѣвано ще й друга справа, а то квестія вѣденьского бурмістра. Несподѣвано наступила резигнація бурмістра Штробаха, а за кѣлька днѣвъ буде д-ъ Люегеръ выбраный бурмістромъ. Заходить пытанє, чи д ръ Люегеръ мае вже запевнене затвержене коронны, чи може вѣнъ, користаючи зъ заколоту въ політичнѣй ситуаціи, хоче приложити ґр. Баденьому нѣжь до грудей? Въ другѣмъ случаю треба бы припускати, що переговоры мѣжь д-ромъ Люегеромъ а правительствомъ, наколи они заходили, розбили ся и борба мае зачинати ся на ново. А въ якѣй звязи стоить отся нова люегерѣвска афера зъ угорскою угодою и зъ внутрѣшною ситуаціею політичною, се буде можна небавомъ довѣдати ся.“

Письма зъ Вѣдня.

Дня 31. н. ст. марта.

[*Зъ парляменту: Протесты, рускій послы. — Жѣнки студентами університету. — Зъ товариства „Громада“.*]

Кепскій авспіціи принѣсъ вчерашный день парляменту для міністерства а велике розчароване для польско шляхотского кола. Упали першій три удары зѣ стороны Галицкихъ независимыхъ послѣвъ. Першій — се ударъ Дашиньского; другій — Стояловця д-ра Даневяка; послѣдный — въ формѣ заявы внесеной трема рускими независимыми послами Окуневскимъ, Яросевичемъ та о. Таначкевичемъ. Подробицѣ вже звѣстній вамъ зъ телеґрамбвъ. Нинѣ заговорила про вчерашне засѣданє вся тутешна праса, и то на передовѣмъ мѣсци. Не помыляемо ся констатуючи, що се величезный переломъ въ австрійскѣмъ парляментѣ. Сама мериторична справа на позѣръ не далекосяглои ваги, хочь змагае до обороны нетыкальности посла Шаера. Але нашъ парляментъ почувъ свою силу и недвозначно давъ ей пѣзнати ґрафови Баденьому. Нѣколи ще не бачили мы нашого премієра въ такъ кепскѣмъ гуморѣ; звычайну іронічну усмѣшку заступила якась мрачна задумчивость; пѣдчасъ гремучои промовы Дашиньского выразъ лиця зраджувавъ навѣть певне зворушене душевне. А та сценерія! Той повнѣсѣнькій парляментъ, цѣлкомъ обсаджена лава міністрѣвъ, тая прихильна для „нового курсу“ опінія цѣлои прасы, цѣлого Вѣдня — отсе запорука, що и въ Австрії сходить зоря політичнои свободы, що наша ширша вѣтчина може вже небавомъ скине зъ себе пятно „Polizeistaat-y“.

Заява рускихъ независимыхъ послѣвъ сильно попсувала шляхтичамъ кровь. Свѣй гнѣвъ проявляли они неартикуловаными криками и досыть нешляхотскою ґестикуляціею. Презесъ кола Ексцеленція Яворскій дѣставъ зовсѣмъ червону краску лиця; хвилями переходила она въ бордо... На вчерашнѣмъ засѣданю зъ руского боку не пѣднесено спеціяльно нѣякого слова, бо нашѣ независимѣ послы назначили свѣй першій выступъ на суботу при нагодѣ обжалованя ґрафа Баденього.

Субота заповѣдае ся ще грѣзнѣйшою, якъ минувшій вѣвторокъ. Опозиційнѣ послы поставлять абе внесене змагаюче до обжалованя кабінету [якъ назбирають 40 пѣдписѣвъ] або до выбору спеціяльнои комісіи парляментарнои для розслѣдженя галицкихъ выборѣвъ.

Галицкѣ опозиційнѣ послы [3 Русины, 3 людовцѣ и 6 Стояловцѣвъ] зробили угоду зъ клюбомъ антісеміткимъ [28 членѣвъ], щобы въ той способъ яко чисельно сильна часть палаты [1/10 часть!] могли дѣстати свое заступство у всѣхъ комісіяхъ парляменту. Угода ся для насъ о много користнѣйша, нѣжь примѣромъ давнѣйша нашихъ правительственныхъ Русинѣвъ зъ „коломъ“. Впередъ лише въ бѣльшихъ комісіяхъ змогли собѣ були выпросити нашѣ правительственники одного представителя. Теперь на деякихъ комісіяхъ [прим. веріфікаційнѣй] не такъ дуже буде залежати антісемітамъ; за цѣну мѣсць въ иншихъ комісіяхъ они повыбирають туды нашихъ опозиційныхъ послѣвъ. Ся умова тыкаесь лише выбору до комісій парляментарныхъ.

Посолъ о. Таначкевичь внесе на суботнѣйшѣмъ засѣданю интерпеляцію до правительства въ справѣ увязнена священикѣвъ рускихъ въ часѣ „галицкихъ выборѣвъ“.

Протесты противъ галицкихъ выборѣвъ вплынули въ дуже великѣмъ числѣ. Зъ обохъ курій [V и IV-ои] всходнои Галичины запротестованій всѣ выборы, зъ выимкою трехъ округѣвъ, де перейшли нашѣ независимѣ кандидаты [въ IV-ѣй курій Золочѣвъ-Перемышляны и Коломыя-Косѣвъ-Снятинъ а въ V-ѣй курій Борщѣвъ-Залѣщики-Чорткѣвъ-Гусятинъ-Теребовля-Скалатъ.] Разомъ внесено зѣ [всходнои Галичины] въ IV-ѣй курій 16 протестѣвъ [зъ нихъ знаменито обробленый протестъ Жовкѣвщины противъ выбору п. Вахнянина], а въ загальнѣй [V-ѣй] 7 протестѣвъ. Дуже важною є рѣчею, щобы въ можливо найскоршѣмъ часѣ поприсылано копіи внесеныхъ протестѣвъ на руки котрого небудь зъ нашихъ независимыхъ послѣвъ. Се рѣчь доконечна. При такѣй масѣ матеріалу не стае рукъ до переписування чи робленя вытягѣвъ, та й впрочѣмъ доступъ до актѣвъ нелегкій. Зачинають також петиціи входити на руки независимыхъ послѣвъ. Мы уповажненій Вп. послами просити загалъ Русинѣвъ, щобы укладъ петицій вѣддавали въ руки фаховыхъ людей, правникѣвъ, бо дотеперѣшній [якъ н. пр. сѣмь петицій громады Сапогова ad Кривче] обнимають також богато справъ, котрій не входять въ обсягъ дѣланя рады державної, але сойму краевого або часомъ навѣть радъ повѣтовыхъ. Надто петиціи мусять приходити вже готовій, бо тутъ нема часу анѣ персоналу, щобы ихъ доперва укладати чи переписувати. Въ надѣсланыхъ петиціяхъ є деякій дуже здоровій гадки — и нашѣ послы певно выкористають ихъ належито.

Независимѣ рускій посли увѣйшли въ зносины зъ вѣденьскими Русинами; на кождый вечеръ назначений сходины Въ той способъ будуть они мати стычность зъ опінією та зъ поглядомъ людей, стоячихъ поза партійною борбою въ самѣмъ парляментѣ. На нашу думку се лишь оживить и пѣддержить дѣяльность невеличкого кружка независимыхъ рускихъ послѣвъ. Симъ тремъ людямъ треба власне пѣддержки вѣдъ цѣлого народу и постѣйныхъ докладныхъ информацій.

*

Вчера выдавъ міністеръ просвѣты важне розпоряджене, котрымъ зновъ зроблено переломъ въ устрою нашого высшого шкѣльництва, допускаючи женщинъ вѣдъ нового року шкѣльного до факультетѣвъ фільософічныхъ. Подрѣбній постановы сего розпорядженя вѣдомій вамъ уже зъ телеґрамъ. Звычайній студентки будуть рѣвнопоставленій зъ мужчинами, отже будуть могли здавати докторатъ, взглядно державный испытъ професорскій. Державній испыты для нихъ будуть управильненій осѣбнымъ розпорядженемъ, якъ се вчера заповѣджено. — Впадае въ очи бракъ згадки про медичный факультетъ. Се выправдують тымъ, що въ лѣтѣ мае появити ся новый законъ реформуючій медичній студіи; отже при тѣй нагодѣ будуть також вѣдъ слѣдуючого року допущенй женщины и до медицины. Доси они мусѣли вѣдбувати студіи за границею [прим. въ Швайцарії], а тутъ опѣсля повторювати строгій испыты [ріґорозы] за спеціяльнымъ дозволомъ міністра. Власне въ сесю суботу вѣдбуде ся тутъ перша така женоча промоція на доктора медичныхъ наукъ; кандидаткою є Вѣденка панна Ґабрієля Поссанеръ. Припадокъ хотѣвъ, що вразъ изъ нею промує ся и одинъ Русинъ-Сѣчовикъ п. Миколаевичь на доктора медицины.

*

Тутешне товариство Русинѣвъ „Громада“ устроює 1-ого н. ст. мая величавій вечерницѣ Шевченковій въ сали „Kaufmännischer Verein“. Комітетъ, зложеный зъ д-ра Вол. Яновича, д-ра Ол. Кулачковского, о. Садовского, пп. Кадайского, Данкевича, Стешина, Хромовского и т. д., докладае всѣхъ старань, щобы се народне свято тутешнои рускои кольонії вѣдбуло ся достойно.

Переглядъ політичный.

Найважнѣйшій вѣсти въ справѣ всходній були бы отсій: Дня 30 марта обнявъ грецкій наслѣдникъ престолу кн. Константинъ начальство надъ войскомъ, зѣбранымъ на граници. При тѣмъ выдавъ до войска такій розказъ: „Король зволивъ менѣ вѣддати начальство надъ войскомъ въ Тесалії. Обѣймаючи в трудній для вѣтчины хвили становиско, высказую пересвѣдчене, що всѣ сповните свѣй обовязокъ, що останете ся вѣрні присязѣ, окажете терпеливость и твердость, щобы поконати всѣ трудности. Послухомъ законамъ и начальству зложите доказъ, що є у васъ карность, котра додае великои силы оружію.“

Загально высказують ся зъ признанемъ про спокѣйный и умѣреный тонъ того розказу.

Зъ уваги на можливость вѣйны подѣлено граничне войско грецке на три дівізіи по три бриґады. Операційнымъ терономъ першои дівізіи пѣдъ начальствомъ полковника Маноса буде Арта въ Епирѣ, другои дівізіи пѣдъ начальствомъ ґенерала Макріса и третои пѣдъ начальствомъ полковника Мавроміхалія буде Тесалія.

Турецкого войска згромаджено въ Еляснѣ пѣдъ Артою 50.000 и 300 пушокъ.

Зъ Лярісы пишуть до Лондону, що въ грецкѣмъ войску панує велике роздразнене. Коли бы державы навѣть згодили ся на прилученє Креты до Греціи, то войско не дало бы ся здержати въ запалѣ до дальшого розширеня границь. По вѣдкликаню войска вѣдъ границь готовій бы потворити ся ватаги, котрій на власну руку начали бы борбу зъ Туреччиною и ширили бы повстане въ Македонії.

Зъ Атенъ доносять, що правительство ладить ся на выпадокъ бльокады грецкихъ пристаней. Дня 30 марта радила надъ тою справою рада міністрѣвъ. Упевнюють въ кругахъ правительственныхъ, що на бльокаду Пірею правительство вѣдповѣсть выповѣдженемъ вѣйны Туреччинѣ, бо дальше здержуване вѣйны може Грекѣвъ довести до ворохобнѣ.

Кретеньскій комітетъ звернувъ ся до монархѣвъ европейскихъ и до французского президента зъ просьбою, щобы вѣдкликали свою постанову и не змушували Крету бльокадою до принятя автономії, бо се выставляе островъ на небезпеч ньство голоду; комітетъ просить о прилученє Креты до Греціи. Також и кретеньскій емігранты выслали до державъ просьбу и знесене бльокады.

Італійскій адміралъ телеґрафувавъ до свого правительства, що бльокада Креты не здасть ся нѣ на що; до втихомиреня ворохобнѣ треба що найменше 15.000 европейского войска.

Зъ Царгороду доносять, що, якъ зачувати, турецке правительство застановляе ся надъ тымъ, чи не выслати бы до Атенъ Каратеодорія пашу, щобы безпосередно зъ грецкимъ правительствомъ поладнати спѣрну справу.

Тымчасомъ на Кретѣ бѣй не устае, при чѣмъ и европейскій кораблѣ роблять ужитокъ зъ своихъ пушокъ. Командanты тыхъ кораблѣвъ сими днями постановили одноголосно зажадати вѣдъ державъ бльокады атеньского заливу. Про бльокаду Воля якось теперь притихло. Також зажадали командanты кораблѣвъ дальшои присылки войска, а державы мали згодити ся, выслати на Крету ще по 600 жовнѣрѣвъ. Однако пишуть, що Австрія вѣдтягае ся вѣдъ того.

НОВИНКИ.

— П. Евгеній Тресньовскій, родомъ зъ Щирця въ Галичинѣ, одержавъ на Ягайлоньскомъ університетѣ степень доктора всѣхъ лѣкарскихъ наукъ.

— Въ 73 числѣ [ранного выданя зъ 26 н. ст. марта с. р.] будапештеньскои нѣмецкои часописи „Pester Lloyd“ [повъ-урядового орґану угорского правительства, що есть призначеный для ширшого свѣта] подыбуемо слѣдующу звѣстку, котрои дословный перекладъ подаемо: *„Про дѣланя аґентовъ еміґраційныхъ* подае Budapesti Hirlap новѣ данѣ. Фірма Leo Turbachi [очевидно замѣсть Turbacki — *Ред.*] in Ancona, via del comune 16, засыпае повнѣчно-угорскѣ [певно рускѣ — *Ред.*] громады листами, въ котрыхъ вабить селянъ до еміґрації. Въ послѣднѣмъ часѣ попавъ въ руки властій листъ тои фірмы, въ котрѣмъ Турбакі обовязуе ся за два ґульдены выстарати паперы потрѣбнѣ до еміґрації. „Я знаю судью въ Угорщинѣ, котрый за таку суму выготовлюе всѣ документы и заосмотрюе печаткою урядовою“ — такъ стоить въ тѣмъ листѣ. Впрочѣмъ Турбакіі предложено міністрови справъ внутрѣшныхъ. Теперь поступить ся въ дорозѣ дипльоматичнѣй противъ торговця душь.“ [Левъ Турбацкій, передъ двома роками академикъ у Львовѣ, почавъ бувъ въ часѣ еміґрації нашихъ селянъ до Бразиліи „помагати“ имъ порадою вѣдтакъ ѣздити зъ ними до Италіи въ роли провѣдника, ажь попавъ у вязницю слѣдчу у Львовѣ. За-для браку доказовъ выпущено его по кількохъ мѣсяцяхъ на волю и вонъ заразъ выѣхавъ до Италіи и тамъ, якъ видко, пѣдъ фірмою „Leo Turbachi“ торгуе рускими душами...]

— Президентъ высшого суду краєвого п. Тхоржницкій обѣцявъ на просьбу д-ра Леваковского вглянути въ справу взяненя посла Новаковского въ Перемышли о провину зъ §§. 300 и 302 закона карного.

— Новѣ приписы для шкѣлъ ветеринарій оголосило міністерство просвѣты въ урядовѣй Wiener Ztg. Приписы тѣ, розмѣщенѣ въ 40 параґрафахъ, постановляють мѣжь иншимъ, що звычайнымъ слухачемъ ветеринарій можуть бути лише окончений ґімназіясты або реалісты зъ непытомъ зрѣлости. Дотычно принятя и учащаня на выклады обовязують тѣ самѣ приписы, що и въ высшихъ науковыхъ заведеняхъ. Студіи тревають чотири роки або вѣсѣмь семестровъ; докторы медицины можуть покончити ихъ въ двохъ рокахъ. Слухачѣ ветеринарій обовязанѣ що року пѣддавати ся испытамъ, вѣдъ якихъ буде залежати перехѣдъ на высшій курсъ. Тѣ испыты будуть вѣдбувати ся въ мѣсяци липни. Недостаточну ноту зъ одного предмету можна поправити доповняючимъ испытомъ по феріяхъ. Двѣ недостаточнѣ ноты вымагають повторена цѣлого курсу. Хто провалить ся два разы при испытѣ, може пѣддати ся испытови третый разъ лише за дозволомъ міністерства просвѣты. По чотирохъ рокахъ студій можна пѣддати ся строгимъ испытамъ [ріґорозамъ] въ цѣли узысканя дипльому. Промоція на ветеринарѣвъ вѣдбуває ся згѣдно зъ нормами, установлеными для лѣкарѣвъ. Дипльомы будуть выготовленѣ на латиньскѣй мовѣ.

— Новѣ улицѣ у Львовѣ мають одержати такѣ назвы: Улиця, що лучать ул. Городецку зъ ул. Шептацкихъ буде звати ся улицею св. Іосафата; получене улиць Костепальнѣ и Оболоне буде звати ся ул. Рицарскою; получене улиць Паняньскои зъ Ткацкою мати ме назву ул. Вільчкѣвъ; торгова площа межи улицями Шептицкихъ и Пѣльною буде названа площею Уніи Берестейскои; улиця повыше тои площѣ межи тыми самыми улицями буде звати ся ул. Михайла Рогозы; нове получене улиць Льва Сапѣги и Хшановскои буде назване ул. Иліи Лонцкого; получене улиць Брасрѣвскои и Красицкихъ мати-ме назву ул. Дунинѣвъ-Борковскихъ. Вкѣнци улицею Шимоновичѣвъ буде названа часть спростованои доси ул. Садѣвницкои до дороги Вѣлецкои, а улицею Радивилѣвскою — получене улиць Бернштайна и Клепарѣвскои.

— Бодай то бути шляхтичемъ! — скликнувъ Kuryer przemyski и на оправданє сего наводить ось-такій фактъ: Одинъ панъ, процындравши значну маетность земску, дѣставъ теперь въ міністерствѣ справъ внутрѣшныхъ посаду ґальоцена для обвожена довѣрочныхъ окружникѣвъ и припоручень міністерства. Зъ тою посадою вяже ся рѣчна платня 1800 злр., а ще за кожду ѣзду выплачують 25 злр. дієты денно. Приходя, чоловѣче, на свѣтъ зъ гербомъ и протекцією!

— Убійство. Въ Антоновцѣ, чорткѣвского повѣту, въ ночи зъ 30 на 31 с. м. замордовано въ страшный способъ заможного селянина Когута и его жену. Убійцѣ забрали звышъ 8 0 зр. готѣвкою. Три жандармы розпочали на мѣсци енергічне слѣдство и зъѣхала до Антонѣвки судова комісія зъ Чорткова.

— Въ справѣ введеня цивільнои процедуры. Пѣсля розпорядженя міністра судовництва судовѣ урядники будуть зъ кѣнцемъ 1897 р. и зъ початкомъ 1898 р. объѣздити повѣтовѣ суды, щобы информувати начальникѣвъ тыхъ же о канцелярійныхъ урядженяхъ для новои цивільнои процедуры. Недовзѣ вже 46 такихъ инструкторѣвъ выбере ся до Саксонии, щобы въ Дрезнѣ, Липску и другихъ мѣстахъ пѣзнати въ практицѣ канцелярійну роботу по тамошныхъ судахъ.

— Ювілейна выстава у Вѣдни. Въ честь 50-лѣтного ювілея панованя цѣсаря Франць-Іосифа I. буде на другій рѣкъ уряджена у Вѣдни выстава рѣзнородныхъ приватныхъ и публичныхъ уряджень, що мають на цѣли добро и гаразд суспѣльности (Wohlfahrts-Ausstellung). Запросины до участи въ тѣй выставѣ одержала такожь рада мѣска у Львовѣ. Выстава буде подѣлена на 11 секцій; предсѣдателемъ однои є п. Давидъ Абрагамовичъ. До запросинъ долучено и квестіонарь, що обнимае такѣ рубрики якъ: обемъ мѣста, улицѣ, каналізація, водопроводы, шпиталѣ, заосмотрене убогихъ и т. п. Въ справѣ участи мѣста Львова въ ювілейнѣй выставѣ буде нараджуватись рада мѣска на одномъ зъ найблизшихъ засѣдань.

— Процесъ радника міністерства, Целлера, обжалованого прокураторіею у Вѣдни о кривоприсягу, закончивъ ся въ четверъ. Обжалованого засуджено на одинъ рѣкъ тяжкои вязницѣ, заостренои постомъ.

— Зъ исторіи еміґрації. Петро Мельничукъ зъ Горошовець на Буковинѣ выбравъ ся до Канады. Коли появивъ ся въ Гамбурзѣ, обскочили его якѣсь аґенты, дорадники, провѣдники и посередники и выдурили вѣдъ него цѣлу готѣвку 60 зр. Довгу чуприну остригли ему ажь до шкѣры и выправили голого и голодного... назадъ на зелену Буковину.

— Дрѣбнѣ вѣсти. Маетность Майданъ горѣвшый въ надвѣрняньскѣмъ повѣтѣ закупила вѣдъ п. Ходецкого спѣлка зложена зъ пп. д ра Кірхмаєра, Габрисевича и Добіѣ за 270.000 зр. — Невыслѣдженѣ доси злодѣѣ дѣстали ся онодгы въ ночи до трафіки Ревеки Горковскои въ пасажи Гавсмана у Львовѣ и забрали зъ нея стемплѣвъ и векслевыхъ блянкетовъ на 180 зр., тютюну на 20 зр., цыґаръ на 10 зр., почтовыхъ марокъ на 80 зр., цыґарниць на 3 зр. и 17 зр. готѣвки. — Въ Бродахъ ширить ся епідемічно вѣсна. Пѣбчь звычайнои було тамъ доси и кѣлька случаѣвъ чорнои вѣспы. — Въ Кривчицяхъ коло Львова померли въ четверъ вѣдъ чаду громадскій писарь и его мати. — Въ околицяхъ Банялюки, въ Боснѣ, оснували мазурскѣ еміґранты зъ Галичины три кольонїи, въ якихъ поселило ся 70 родинъ. — Въ Берланѣ почала выходити пѣдъ редакцією д-ра Ал. Чеховского польска часопись Dziennik Berliński. — Въ Москвѣ вѣдбуде ся въ мѣсяци серпни с. р. мѣжнародный зъѣздъ лѣкарѣвъ. — Въ американьскихъ Сполученыхъ державахъ є ажь 118.000 стеноґрафістокъ. Заробокъ ихъ выносить разомъ 80 міліонѣвъ долярѣвъ рѣчно.

Посмертнѣ — ∓ — оповѣстки.

Михайло Витвицкій, заступникъ бурмістра мѣста Долины, загально любленый и поважаный мѣщанинъ, щырый Русинъ и труженикъ для добра мѣста Долины, упокоивъ ся дня 31 марта с. р. въ 66 роцѣ житя. Дѣти свои покѣйный выховавъ въ щиро-рускомъ дусѣ и выпровадивъ на гарай сгановища. В. е. п.!

Розалія зъ Борисевичѣвъ Сѣнкевичева упокоила ся въ Черневѣ коло Мостискъ дня 19 марта с. р. въ 85 бмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 2 цвѣтня. Языкове розпорядженє для Чехіи не появить ся ще сими днями. — Хорваты, Словѣнцѣ и камеральнѣ Русины постановили по довгихъ переговорахъ утворити клюбъ пѣдъ назвою словѣньско-христіяньско-народного союза. Обѣ Серѣы, що брали участь въ парадахъ, заявили, що не вступлять до того союза.

Кажуть на певно, що Россія рѣшила ся выслати дальшѣ войска на Крету, коли и иншѣ державы зроблять такъ само

Атены 2 цвѣтня. Англійскѣ кораблѣ придержали три малѣ судна грецкѣ, що везли живность на Крету.

Царгородъ 2 цвѣтня. Грецкій посолъ говоривъ зъ турецкимъ міністромъ заграничныхъ справъ по причинѣ кѣлькохъ стычокъ на грецко-турецкѣй граници. Обѣ стороны успевнювали, що ихъ войска мають острый приказъ уникати всякои зачѣпки. Грецкій посолъ при тѣй нагодѣ зновъ порушивъ справу безпосередного порозумѣня мѣжь Туреччиною а Грецією.

Лондонъ 2 цвѣтня. Блькада грецкихъ берегѣвъ постановлена вже всѣми державами и небавомъ розпочне ся. За те не всѣ державы згодили ся, щобы занменувати для Креты европейского ґенерального ґубернатора и зажадати вѣдъ Туреччины вѣдкликаня войска зъ острова.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроена електричныхъ дзвонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. I.

ЛИПЕЦЬ

въ реставрації НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА, улиця Трибунальска ч. 12. дѣмъ власный, можна дѣстати щоденно вже о годинѣ 8-ѣй рано горячій снѣдання.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣканѣ легки	. .	12 „
Фляки	. .	12 „
Нѣжка теляча зъ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. .	5 „
Кавяръ	. .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. .	40 „

Всякѣ напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставрації, даю вѣдбираючимъ марки. — Найдѣшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вѣдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 6—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

МАШИНКИ універсальнѣ до тертя мигдалѣвъ и т. п. по зр. 1·50, формы, бляхи, ножѣ столовѣ и кухонныѣ поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Оповѣщене.

ІОАНЪ КАПТІЙ, пѣвець церковный въ Курянахъ, п. Куряны, подае до вѣдомости Вирен. Духовеньства, що маѣ двохъ ученикѣвъ, испытованыхъ дякѣвскихъ посадъ. Зголошеня присылати пѣдъ новышою адресою. 112 1—2

Юліанъ бар. Бруницкій

въ Пѣдгѣрцахъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вѣвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевѣ;

поросята повнои крови Йоркшіръ;

дрѣбъ расовый.

Цѣнника на жадане gratis и franco.

61 12—15

Александеръ Царевичъ

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячѣ праці, а именно: малюе церковнѣ образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскѣ роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ робѣтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнѣ письма, маѣ вонъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 36 107 ?

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

у ЛЬВОВѢ

поручае

Евангелія въ розличныхъ прехорошиха оковахъ вѣдъ 70 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковѣй матерії вѣдъ 48 до 128 зр. Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Паукн, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесіи, словомъ: всѣ до украшеня церквей похрѣбнѣ рѣчи, и примѣчае, що вѣдъ 20 н. ст. марта до 30 н. ст. цвѣтня 1897 року буде давати при всѣхъ закупнахъ за готовѣ грошѣ 5% рабату вѣдъ цѣнъ въ цѣннику поставленыхъ, а вѣдъ фелонѣвъ 10 до 15%. — Такожь поручае Колпаки по 1·50 зр., 2 зр., 2·20 зр., 2·40 зр. и 3 зр.

Цѣнники высылають ся на жадане франко.

88 3—6

УЧИТЕЛЬ

органъ руского товариства педаґоґічного двотыжневникъ педаґоґічно-науковый, выходить вѣдъ 1 червня 1889 у Львовѣ ул. Вѣрменьска ч. 2. Предплата на цѣлый рѣкъ 3 зр. на пѣвъ року 1,60 кр. на чверть року 1 зр.

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островѣвъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

спѣлки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручае свои безвзглядныѣ и выключныѣ

НАТУРАЛЬНѢ ВИНА

бѣлѣ и червонѣ

дуже доброи якости и по дѣйстно низькихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дае ся ґарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ loco дворець Краковъ. 103 3—20

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пѣвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевозъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австралії.

Выдаване зелѣзничихъ білетѣвъ на зелѣзницѣ пѣвн Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ мовахъ удѣляе выключно ґенеральна аґентура. 87 6—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

Пасажь Гавсмана

Завтра въ суботу 3 н. ст. цвѣтня

ПОСЛѢДНЫЙ ВЫСТУПЪ

славного въ свѣтѣ

ВЕЛИКАНА ҐОРДОВСКОГО

Вступъ ино 10 кр.

105 1—1

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікерѣвъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старѣ польскѣ сильныѣ горѣвки, дуже добрѣ розолісы, лікеры, румы правдивѣ зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевѣ спеціяльны якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деренковка и т. н. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивѣ если зъ нашои фабрики спровадженѣ.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровью не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенція оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 320—?

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.

Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропітійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара

Ч. 67 Львовъ, Субота 22 Марта (3 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошенъ ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10.; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком
въ Австрії: за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ:
на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.
Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.
Поодиноке число коштує 8 кр. а. в.
Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣслане“ по 25 кр. а. в.
Поднякы и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Димісія кабінету ґр. Баденього.

Вчера (2 н. ст. цвѣтня) въ полудне на авдієнціи у цѣсаря вручивъ президентъ міністрѣвъ ґр. Бадені димісію цѣлого кабінету. Цѣсарь принявъ димісію и поручивъ ґр. Баденьому утворити новый кабінетъ. Зъ тои причины нинѣшне засѣданє палаты посланѣвъ вѣдкликане, а заповѣджене аж на второкъ въ тѣй надѣи, що до того часу зможе ґр. Бадені зложити новый кабінетъ и представити его палатѣ.

Якъ-небудь внутрѣшна ситуація політична стала ся вельми критичною, то нѣхто не сподѣвавъ ся, що ще передъ уконституованѣмъ палаты подасть ся цѣлый кабінетъ до димісіи. Говорено про кризу кабінету, про уступленє кѣлькохъ міністрѣвъ, але не припускано сеи евентуальности, що цѣлый кабінетъ може подати ся до димісіи. Тымчасомъ таке стало ся, бо вмовѣрно нѣякого иншого выходу не було. О причинахъ сеи несподѣваной подѣї, якъ такожь о загальнѣй ситуаціи кружать всѣлякѣ версіи, такъ що аж въ звязи зъ дальшими подѣями и зъ тымъ, якъ уложать ся справы, буде можна щось позитивного сказати.

На димісію кабінету ґр. Баденього зложило ся кѣлька причинъ: неможливость зложеня бѣльшости, чеcко-нѣмецка квестія, справа угоды зъ Угорщиною, справа выбору бурмістра вѣденьского и — выборы галицкѣ. Котра зъ тыхъ справъ, такъ сказати-бъ, добила ґр. Баденього, не знати, але то певна рѣчь, що всѣ они разомъ въ рѣвнѣй мѣрѣ захитали и пѣдкопали становиско ґр. Баденього.

Всѣ дотеперѣшнї змаганя ґр. Баденього зложити парляментарну бѣльшость не повели ся. Пригадаємо слова вѣденьского кореспондента Czas-у передъ отвореньмъ парляменту, въ котрыхъ було сказано, що ґр. Бадені мусить мати бѣльшость парляментарну, не журить ся складомъ тои бѣльшости, бо доступъ до неи отвореный для всѣхъ умѣркованыхъ сторонництвъ, а вѣдъ самыхъ сторонництвъ залежить, чи они хотять приступити до сеи бѣльшости чи нѣ. Хѣдъ подѣй показавъ, що ґр. Бадені завѣвъ ся въ своихъ обчисленяхъ. Були и суть сторонництва готовѣ приступити до бѣльшости, а въ ихъ навѣть аж за богато, бо: коло польске, молодо-Чехи, нѣмецкѣ лібералы, консервативна бѣльша посѣлость, клерикалы, антісеміты — одинякъ всѣ они тримали ся въ резервѣ, полишаючи ґр. Баденьому себе до выбору. Вправдѣ ґр. Бадені хотѣвъ ужити выпробованого австрійского средства парляментарного, отвираючи звѣстне luogo di trafico, що жь коли сторонництва не заявили охоты анѣ туды входити анѣ торгувати ся, а просто ждали, щобы ґр. Бадені зробивъ першій крокъ и показавъ свѣй товаръ, котрымъ хоче собѣ окупити бѣльшость.

Ґр. Бадені пѣзнавъ вже на вторковѣмъ засѣданю палаты при дискусіи надъ справою Шавра, що ситуація псує ся. Соціялісты заповѣдали наперед, що порушать справу Шавра, а правительство злегковажило собѣ тѣ погрозы и не поробило нѣякихъ крокѣвъ, думаючи, що парляментъ вѣдкине внесене соціялістѣвъ a limine лишь зъ тои причины, що оно выйшло вѣдъ соціялістѣвъ. Правительство числило, що бѣльшость парляменту зазначить свою умѣркованость противъ скрайныхъ елементѣвъ, а тымчасомъ показало ся, що безвзглядно умѣрковаными елементами въ палатѣ є ино 22 шляхтичѣвъ зъ кола польского (навѣть не цѣле коло польске!) и 5 февдальныхъ клерикалѣвъ. Тѣ 27 голосы просто осмѣшили покликъ, котрымъ ґр. Бадені такъ любувавъ ся, до поборюваня скрайныхъ елементѣвъ, а всѣмъ стало ясно, що безъ рѣшучои и безвзгляднои бѣльшости не буде можна въ новѣмъ парляментѣ керувати, хочь бы були и „зелѣзнѣ“ руки.

Лишала ся ґр. Баденьому друга дорога, именно поззапарляментарне полагодженє чеcко-нѣмецкои квестіи. Въ тѣй справѣ головна вага сконцентрувала ся на розпорядженяхъ языковыхъ для Чехіи и Моравы. Передъ сходинами парляменту вѣдбували ся конференціи нѣмецкихъ и чеcкихъ послѣвъ въ присутности членѣвъ кабінету. Конференціи не довели до результату, але ґр. Бадені не тративъ надѣї, що справа дасть ся якось полагодити. Появивъ ся въ Вопет ін комунікатъ не въ иншѣй цѣли, якъ щобы высондувати опінію интересованыхъ сторонництвъ та пѣсля того повести дальше справу. И Нѣмцѣ и Чехи заявили ся противъ намѣреныхъ розпоряджень; першѣ казали, що дає ся за богато, другѣ, що за мало. Оповѣщенє розпоряджень треба було вѣдкладати зъ дня на день, а коли послѣдный речинець, назначеный до оповѣщеня, день 2 цвѣтня, наспѣвъ, оповѣщенє таки не появило ся, лишь замѣсть него наступила кріза кабінету, взглядно димісія цѣлого кабінету. Бо ґр. Бадені видячи, що при всякихъ комбінаціяхъ що до бѣльшости мусять входити чеcкѣ послы, коли противно лібералныхъ Нѣмцѣвъ можна вѣдъ бѣды заступити клерикалами, антісемітами и прочими дрѣбнѣйшими фракціями, уважавъ потрѣбнымъ зробити на власну руку дальшу уступку молодо Чехамъ. Именно розпорядженя языковѣ, пѣсля послѣдчои редакціи, мають вѣдносити ся до всѣхъ властей въ Чехахъ, зъ выимкою жандармерін, котра пѣдпадає пѣдъ власть міністерства обороны краевои, — а §. 7-ый має такъ звучати, що суды не ино мають урядувати по чески, але такожь всѣ суды (въ чеcкихъ округахъ) мають вести переписку мѣжь собою по чески. Безперечно, що такій змѣстъ розпорядженьвже бувъ бы вдоволивъ чеcкихъ послѣвъ и они готовѣ були бы приступити до всякои бѣльшости парляментарнои.

Але зъ другои стороны таке розпорядженє языкове вѣдтинало дорогу нѣмецкимъ посламъ до приступленя въ складъ бѣльшости. Вже на радѣ міністерскѣй заявили міністры: судовництва Ґляйспахъ и просвѣты Ґавчь, що пѣдъ нѣякимъ условѣмъ не можуть згодити ся на розпорядженя языковѣ и готовѣ уступити зъ кабінету. До нихъ обохъ прилучивъ ся такожь міністеръ обороны краевои Вельзерсгаймбъ. Міністры Ґляйспахъ и Ґавчь зазначили, що уважають свою ролю въ кабінетѣ за покінчену, бо очевидно будуча бѣльшость парляментарна могла бы складати ся зъ чеcко-польско-клерикально-консервативныхъ нослѣвъ, а тымъ самымъ ихъ дальше засѣданє въ кабінетѣ не мало бы реальнои основы. Тымъ чиномъ мусѣла бы наступити частинна кріза кабінету, але ґр. Бадені не хотѣвъ на се пристати и волѣвъ зъ цѣлымъ кабінетомъ подати ся до димісіи. Наколи бы ґр. Бадені бувъ згодивъ ся на димісію трехъ членѣвъ кабінету, мусѣвъ бы выречи ся надѣї приєднаня лібералныхъ Нѣмцѣвъ, котрѣ покинули бы свое выжидаюче становиско и перейшли бы або до опозиціи або, якъ говорять, выступили бы цѣлкомъ зъ парляменту. Допустити до такои евентуальности не мѣгъ бы важити ся ґр. Бадені зъ огляду на елементъ нѣмецкій въ державѣ.

Безвыхѣдность ситуаціи показала ся навѣть при справѣ выбору президіи палаты. Вчера въ полудне зѣбрали ся на зазывъ Яворского (яко найстаршого вѣкомъ) презесы всѣхъ клюббвъ, щобы нарадити ся надъ выборомъ президіи. Въ нарадѣ взяли участь: Яворскій, Снджейовичъ, Еятель, Кайцль, Ніче, Промберъ, Людвігсторфъ, Дінавлі, Ебенгохъ, Люегеръ, Фалькенгайнъ, Пальфі, Лупулъ, Бартолі, Дашиньскій и Штайнвендеръ. Нарада не довела до результату. Чехи, Поляки и клерикалы згодили ся на Катрайна, а ліберады на ґр. Атемса, такъ що евентуальный выбѣръ одного зъ тыхъ кандидатѣвъ зависѣвъ бы вѣдъ кѣлькохъ голосѣвъ. Хѣдъ сен нарады впевнивъ ґр. Баденього (бо и вонъ явивъ ся на нарадѣ), що утворене бѣльшости парляментарнои дуже проблематичне; вонъ не скривавъ передъ присутными послами трудность ситуаціи, повѣдомляючи ихъ, що грозить кріза кабінетна, та просивъ, щобы зъ огляду на се не вели дальшои нарады а суботнѣшне засѣданє палаты було вѣдкликане.

Отсе були бы безпосереднѣ причины, що прискорили димісію кабінету ґр. Баденього. Посередно же вяжуть ся зъ димісією такѣ справы, якъ угода зъ Угорщиною и квестія бурмістра вѣденьского. Справа угоды австрійско-угорскои не можлива до полагодженя безъ постѣйнои бѣльшости та безъ рѣшучого становиска въ тѣй справѣ австрійского правительства, тожь коли бы кабінетъ ґр. Баденього не чувъ ся въ силѣ вѣдповѣсти одному и другому условію, то мусѣвъ бы выречи ся надѣї на успѣшне полагодженє сеи першорядноі справы. Рѣвножь справа выбору бурмістра вѣденьского не є малозначна. Д-ръ Люегеръ, поставивши ту справу несподѣвано на порядокъ денный, утруднивъ ситуацію ґр. Баденьому. Затвердженє д-ра Люегера не пѣдпадало сумнѣвови, але пора була поки що передчасна. Люегеръ, побачивши, що ґр. Бадені помножувъ антісемітѣвъ при зложеню бѣльшости, умысно выкликавъ справу свого затвердженя, щобы причинити клопоту ґр. Баденьому.

А вже найбѣльше захитали становискомъ ґр. Баденього выборы галицкѣ. Надужитя выборчѣ мусѣли дѣйти до вѣдомости найвысшихъ сферъ рѣшаючихъ и выкликали обаву о добро

---

2)

Мацькѣвъ страхопудъ.

Казка Маріи Конопницкои.

(*Дальше.*)

Другого дня Панъ Бѣгъ недѣлю давъ. Мацько вмывъ са, вычесавъ ся, взявъ свѣжій одягъ и выйшовъ въ поле.

Страхопудъ стоить. Хлопъ тай хлопъ: тѣлько та губа блищить ся ему золотомъ до сонца.

— Гей — мѣркує Мацько — нинѣ то чоловѣкъ бодай буде знати що свято. А то не було, лише пантруй, лише обг няй то просо... Теперь же ты менѣ стѣй тутъ, пильнуй якъ свого, а я собѣ волѣ дамь кусень...

Пѣйшовъ.

Пѣйшовъ до церкви, зъ церкви пѣйшовъ до коршмы. Руки въ кишеняхъ, шапка на бакиръ и заразъ на Хаимка зъ горы, щобы... тои моціон ставивъ.

Хаимко поставивъ моціон, тутъ и оденъ кумъ знайшовъ ся и другій, пѣйшла кварта по черзѣ.

— Дай Боже! Дай Господи! Звычайно господарѣ зъ політикою не вовки зъ лѣса, ажь и на вечѣрню задзвонили.

Хто йшовъ на вечѣрню, той пѣйшовъ, а Мацько голоденъ купивъ собѣ въ жидовки оселедця и зъѣвъ зъ паркою.

Страшно бувъ населеный, то-жь давай его заливати. И якъ зачавъ пити, такъ пивъ и пиво, и горѣвку поки сили стало.

Ему то не першина була. За парубоцкихъ часѣвъ кренко попивавъ, що й но по тѣмъ при Малдѣ устаткувавъ, бо то баба остра була, за одно слово лѣзла ему въ очи. Але нинѣ вонъ давъ собѣ попускъ. Такъ его той вчерашный смѣхъ стрясъ, якъ коли-бъ десять лѣтъ зсунулось ему зъ плѣчь. Майже давнѣ часы вернули ся.

Засидѣло ся хлопчиско трохи що не по за пѣвночь, а що домовь боявъ ся вертати, пѣйшовъ спати на сѣно.

На другій день Малда:

— Довго-жь ты въ коршмѣ сидѣвъ?

Вже хлопъ мавъ сказати слово, вже пѣднѣсъ бровы, спустивъ очи и почѣхувавъ зълегка въ голову, коли баба, не ждучи зъ прудкости:

— Твое щасте, що проса пантруешь! А то хотѣла вже досвѣта зъ пранякомъ на Мурованець бѣгти... Тѣлько, що въ просѣ побачила тебе.

А хлопъ, хитра штука, такъ и взявъ ся зараз за боки и надувъ губы:

— А що-жь ты гадала?.. А то що за бабска порода така дурна!.. То я пѣдъ перииою буду вылежувати ся, а въ поли най буде, що хоче?.. Тьфу на таку роботу!

Плюнувъ на хату по господарски, широко, гейбы тутъ вонъ паномъ бувъ и мавъ рацію. А тамъ и Малда, присмиривши, наливала ему живо киселю на миску, дуючи на нен голосно, ще й пѣдправила лѣпше, бо справедлива жѣнка була й хотѣла ему пѣддобритись.

Мацько ѣсть, ковтає, уха ему трясуть ся, зъѣвъ якъ Богъ приказавъ, втеръ губу, вытягнувъ ся и каже:

— Га, но, якъ такъ то й такъ!

Богъ его знає, що вонъ тамъ собѣ гадавъ, але що зараз пѣйшовъ зъ хаты въ поле за своимъ дѣломъ.

Зъ тои поры мовь не той хлопъ ставъ. До роботы вонъ тамъ нѣколи не квапивъ ся, але теперь вже розледащѣвъ на амѣнь. А якъ хто въ коршмѣ разъ порѣгъ переступить, то потѣмъ самѣ вже несуть его ноги, такъ и Мацько рааъ въ разъ плывъ гей та качка ровомъ...

Баба спытає:

— Де-жь ты бувъ?

А Мацько:

— А въ просѣ!

Такъ того проса державъ ся якъ крѣпости.

И правда!

Выйде баба на порѣгъ, зирне въ бокъ зъ далека за грушу, сторчить Мацько въ просѣ.

Нѣколи було документно пересвѣдчитись, бо то въ таку пору повно роботы на жѣночѣ руки; зирнула и вже.

Крикне на него, то вонъ анѣ обѣзве ся анѣ рушить ся, такъ ему пильно.

Зѣйшовъ такъ тыждень, зѣйшло два, вже й на третый повернуло, Мацько вертає зъ коршмы надъ ранома, бо теперь вже день въ день волѣкъ ся по ночи пити, але якось и нѣяково ему... Не допивъ видко.

Мусить, не допивъ, бо выразно чує, якъ совѣсть грызе его, що взявъ останного срѣбного зъ вузлика, де Малда складала грошѣ на податокъ, вытрясъ и занѣсъ до коршмы.

То-жь понуривъ голову и йшовъ полемъ, одно мѣркуючи, якъ выбреше ся бабѣ зъ тыхъ грошей...

Йде вонъ такъ, задумавшись, ажь нагле якъ не гримне собою о щось, зупинивъ ся.

Вѣдступивъ ся, пѣдвѣвъ голову, дивить ся, такѣсенькій вонъ! Вонъ самъ.

А вже небо на всходѣ сѣрѣло. Мацько выразно бачить себе, въ старыхъ ногавицяхъ, въ подертѣй сѣрачинѣ, въ капелюсѣ, въ хустинѣ на шиѣ... Выкапаный вонъ!

Розвѣвъ хлопъ ноги, бо щось они ему въ колѣнахъ здеревѣли, руками оперъ ся о боки, голову перехиливъ въ задъ дивить ся..

Стоить и той и также дивить ся, майже око въ око.

— Або я, або не я?

И якимсь холодомъ повѣяло ему по спинѣ.

— А вже-жь я! Сѣрачина моя, штаны мои, капелюхъ мѣй, хустина тежь моя... Лише вѣдки я тутъ взявъ ся въ просѣ стояти?... Прецѣнь зъ коршмы йду, зъ Мурованця... Два срѣбнѣ пропивъ!...

Ажь отъ пѣдъ повѣвомъ того ранного вѣтру и дуръ зъ головы выйшовъ.

Выпуливъ очи, наморщивъ чоло и наразъ, пригадавши собѣ все, вдаривъ руками о полы.

— А то-жь ты страхопуд , не хлопъ, не Мацько Калужакъ!... Що-жь ты будешь на мене тѣ баньки вытрѣщувати, помано одна, коли я тебе самъ вытявъ въ вѣльшинѣ! Адн!... А ты каналіе! А собако! А обѣрванче! Проса пильнуй, не мене! Не господаря! Най бы я все пропивъ, вѣльно менѣ! На мене записана хата, на мене грунтъ, я стою въ табули! А ты що? Зась тобѣ вѣдъ мене, песій сыну!... Засѣ!...

Пѣднѣсъ пястукъ и въ найбѣльшѣй злости вѣдгрожувавъ ся страхопудови, запалавши наглымъ гнѣвомъ. Потѣмъ копнути его хотѣвъ, але стративъ рѣвновагу, впавъ и ледви неледви поставивши себе на ноги, йшовъ до хаты, выкрикуючи, бормотячи и вѣдгрожуючись пястукомъ генъ по-за себе.

Анѣ дбавъ теперь, якъ покаже ся въ хатѣ и що Малда скаже. Така его лють взяла, що не допивши горѣвкою, допивъ гнѣвомъ. Йшовъ на ризико. Прийшовъ, грымнувъ зѣ всѣхъ силъ дверми, зваливъ ся на лаву, захрѣпъ. Баба встала, бачить: пяне хлописко, по ровахъ десь качало ся, бо цѣле зъ болотомъ.

Заразъ въ першѣмъ розгонѣ хотѣла вчи-

ДОСТОИНЙ ПАНѢ! Пробуйте только разъ выпрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовымъ до натиранья, а переконаетесь, що вонъ о много практичнѣйшій и лучэій вѣдъ иншого. Отже жадайте только: **„БАЖАНТА“** крохмаль брилянтовый вѣдзначеный великимъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894. *Набути можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ.* 106 2—50

и цѣлость державы. Для хвилевыхъ цѣлей політичныхъ переводженѣ выборы могли занепокоити тымъ бѣльше, що тутъ входять въ гру не поодинокѣ сторонництва політичнѣ, але весь загалъ народу, котрый чує ся покривдженымъ въ своихъ правахъ горожаньскихъ. А рѣшаючимъ сферамъ дуже богато на тѣмъ залежить, щобы людъ галицкій бувъ вдоволеный. Про сѣ погляды рѣшаючихъ сферъ на справу галицкихъ выборовъ повѣдомлено гр. Баденього въ такій способъ, що не могло бути нѣякихъ сумнѣвовъ пѣдъ тымъ взглядомъ. Впрочѣмъ навѣть по полагодженю теперѣшнои кризы кабінетнои, наколи бы гр. Бадені оставъ ся при кермѣ державы, выборы галицкѣ будуть колодою у его ноги, на котру въ кождѣй хвили може спотыкнути ся. Супротивъ того, якъ кажуть, навѣть квестія ческо-нѣмецкои угоды усуває ся на дальшій планъ и може служити хиба для замаскованя властивои причины упадку.

Ситуація отже представляє ся такъ. Кабінетъ гр. Баденього подавъ ся до димісіи, цѣсарь принявъ димісію и поручивъ гр. Баденьому зложити новы кабінетъ. Та справа мусить бути полагоджена чымъ скорше и кріза кабінетна не може довго тревати. Гр. Бадені розгляне ся въ ситуаціи до трехъ днѣвъ и рѣшить ся, чи затримати президентуру кабінету чи цѣлкомъ усунути ся. Бѣльшость парляментарна дала бы склепти ся: або зъ ческихъ, польскихъ и клерикальныхъ послѣвъ, або зъ ческихъ, польскихъ и ліберально-нѣмецкихъ послѣвъ. Въ першѣмъ случаю новый кабінетъ мусѣвъ бы бути приготованый на дальшѣ несподѣванки, отъ н. пр. на абстиненцію ліберальныхъ Нѣмцѣвъ; въ другѣмъ случаю мусѣло бы наступити полагоджене ческо-нѣмецкои квестіи, въ котрѣй не такъ легко пѣдъ теперѣшну пору взорієнтувати ся. Можлива ще й трета евентуальность, а то розвязане парляменту, але на се нѣякимъ чиномъ не можуть згодити ся члены кола польского и вѣдраджують Баденьому сего небезпечного експерименту. Именно шляхотскѣ мандаты галицкѣ, добутѣ зъ такимъ напруженемъ силъ и при такихъ жертвахъ, бѣльше вартѣ, якъ навѣть евентуальне уступленє гр. Баденього.

Въ прасѣ вѣденьскѣй вже говорить ся про кандидатовъ на мѣсце президента міністровъ. Стрѣчаемо имена гр. Фалькенгайна, бар. Гавча, кн. Віндішґреца (президента палаты панѣвъ) и гр. Туна ческого намѣстника. Передовсѣмъ кабінетъ гр. Туна мавъ бы всякѣ выгляды на успѣхъ, бо ческѣ послы пѣдперли бы его безвзглядно. Комбінациі прасы идуть такъ далеко, що говорить ся навѣть о складѣ будучого кабінету. И такъ до кабінету гр. Туна мали бы вѣйти: на президента гр. Францъ Тунъ, на міністра судовництва шефы Краль або Габетінекъ, зелѣзниць Бѣлиньскій, обороны краевои Ґутенберґъ, рольництва Ледебуръ, торговлѣ Ґлянцъ або Вітекъ, фінансовъ Кайцль; міністерство просвѣты и вѣроисповѣдань подѣлено бы на двое, такъ що міністромъ вѣроисповѣдань ставъ бы бар. Дінавлі, а просвѣты бар. Ґавчь. Такій кабінетъ мѣгъ бы числити такожь на пѣдпору консерватистовъ всѣхъ закрасокъ.

Въ комунікатѣ Fremdenblatt-у подає ся таку причину уступленя кабінету гр. Баденього: Гр. Бадені подавъ ся до димісіи, бо не удало ся ему зложити такои бѣльшости въ парляментѣ, котра бы, полагодивши споры національнѣ, могла взяти ся до позитивнои працѣ. Однакъ така бѣльшость мусить найти ся. Въ найближшихъ дняхъ порѣшить ся, чи будуча бѣльшость буде ческо-клерикальна. Квестія розпоряджень языковыхъ не дасть ся усунути. Результатъ кризы непевный, але на кождый способъ она причинить ся до розъясненя ситуаціи.

На біржи вѣденьскѣй вѣдбила ся вѣсть о димісіи кабінету значнымъ зниженемъ курсу кредитовъ и штатсбановъ.

Меморіялъ жидачѣвского повѣту до Є. Ем. кардинала митрополита.

Священики журавеньского и роздольского деканата выслали дня 29 марта с. р. до кардинала митрополита Сильвестра Сембратовича пропамятне письмо въ справѣ увязненя священикѣвъ въ жидачѣвскѣмъ повѣтѣ и пѣдрываня поваги духовеньства взагалѣ. Отсе наводимо змѣстъ того письма:

Ваша Еміненціе! Въ нинѣшныхъ тяжкихъ для церкви часахъ, коли соціялізмъ, радикалізмъ и невѣра зачинають запускати свое корѣне и мѣжь народомъ, — коли церковь и держава якъ разъ найбѣльше потребують крѣпкого и загально поважаного духовеньства, самѣ ц. к. урядники пѣдкопують повагу духовеньства, щобы зломити его вплывъ на народъ. При послѣдныхъ выборахъ ц. к. політичнѣ урядники вязнили невинныхъ священикѣвъ навѣть въ ночи або досвѣта безъ вѣдома и згоды В. Еміненціи, велѣли ихъ жандармамъ при вѣйтахъ и цѣлѣй громадѣ вытягати зъ постелѣ и якъ найбѣльшихъ переступникѣвъ везти въ арешты пѣдъ баґнетами нѣбы то за те, що они пѣдбурюють народъ, а властиво лише на те, щобы догодити польско-шляхотскому выборчому комітетови и доносамъ польскихъ ґазетъ.

Пѣдписанѣ священики звертають ся тому до Вашои Еміненціи зъ жалобою на поведене ц. к. старосты жидачѣвского В. Галецкого и просять: В. Ем. зволить взяти въ свою могучу опѣку пѣдчиненыхъ собѣ и покривдженыхъ священикѣвъ и розсмотрѣти низше наведенѣ факты:

1) Дня 10 н. ст. марта 1897 о 7 годинѣ зъ-рана явивъ ся въ домѣ о. Северина Борачка, гр. кат. приходника въ Яйкѣвцяхъ, жандармъ Сидоръ зъ Жидачева; характеристичне при тѣмъ те, що вѣнъ зъ другимъ жандармомъ приѣхавъ кѣньми п. Станислава Павликовского, дѣдича и колятора зъ Бережницѣ королѣвскои, котрого зять Стефанъ Мачковскій е дѣдичемъ и коляторомъ въ Яйкѣвцяхъ. Кѣньми правивъ Олекса Калапачь, форналь бережницкого двора. Жандармъ, показавши письмо пѣдписане ц. к. старостою Галецкимъ, увязнивъ о. Борачка. Въ приказѣ увязненя не було наведеныхъ нѣякихъ причинъ, лишь жандармъ мавъ зъ собою приватне письмо адресоване Do naczelnikowstwa sądu w Żurawnie. Жандармъ не позвалявъ о. Борачкови ѣхати зъ нимъ до суду до Журавна, лише хотѣвъ вести его пѣшки. О. Борачокъ заявивъ, що не буде въ силѣ зайти пѣшки до Журавна; а боячись, щобы народъ, видачи его веденого пѣшки, не допустивъ ся якого нерозважного кроку супроти жандарма, вѣнъ домагавъ ся, щобы его вѣдставлено возомъ. Тогдѣ жандармъ по довшихъ торгахъ згодивъ ся, але посадивъ о. Борачка зъ фѣрманомъ лицемъ до себе; а самъ помѣстившись на заднѣмъ сиджевю, державъ карабінъ зъ насадженымъ баґнетомъ въ рукахъ, поклавъ руку на замку и такъ, готовый до выстрѣлу, повѣзъ священика до журавеньского суду. Такимъ конвойованемъ священика, мовь якого небезпечного переступника, выкликавъ жандармъ соблазнь и пониженє поваги священика у селянъ, котрѣ дивились на те зъ негодованемъ и потому розказували о тѣмъ и межи собою и межи чужими середъ загального заколоту. По увязненю о. Борачка лучивъ ся въ Яйкѣвцяхъ похоронъ, — умерла дитина въ дому Тимка Гановича. Сей явивъ ся у начальника суду журавеньского Кароля Абанкура и спытавъ, хто ему похоронить дитину. На те вѣдповѣвъ п. начальникъ: Co mię to obchodzi? Przezemnie sprowadź sobie i metropolitę, niech ci pochowa. Коли жена о. Борачка приѣхала вѣдвѣдати чоловѣка въ арештѣ, то К. Абанкуръ ще ей вылаявъ; а коли она замѣтила, що навѣть не знала, де въ Журавнѣ мѣстить ся судъ, и мусѣла пытати о те журавеньского приходника о. Гошовского, тогдѣ начальникъ Абанкуръ крикнувъ: Jeżeli Pani jeździć będzie do Lwowa i będzie sobie zachodzić z takimi Hoszowskimi, Zborowskimi i t d., to więzienie męża się przedłuży! Адже-жь о. Гошовскій загально поважаный чоловѣкъ, парохъ и заступникъ декана, консисторскій совѣтникъ и віцемаршалокъ повѣтовои рады: а ц. к. судя Абанкуръ выразивъ ся о нѣмъ зъ такою погордою. Коли о. Борачокъ просивъ того самого начальника суду, щобы ему позволивъ въ недѣлю дня 14 марта вѣдправити въ журавеньскѣй церкви св. литургію хочь бы и пѣдъ надзоромъ жандарма, панъ Абанкуръ не хотѣвъ нѣякимъ чиномъ дати на те дозволу.

2) Д. 15. марта 1897 вахмистръ жандармеріи Рошинець зъ Жидачева явивъ ся въ начальникомъ громады Яковомъ Лѣсевичемъ о 6. год. зрана у о. Корнила Сеника, приходника въ Бережници королѣвскѣй, и не выказавши ся, хочь сего жадано вѣдъ него, нѣякимъ письменнымъ документомъ, увязнивъ его и вѣдвѣвъ до жидачѣвского суду. Увязнене наступило еще въ постели, бо разъ була то ще ранна пора, а друге, що о. Сеникъ бувъ не цѣлкомъ здоровъ. При тѣмъ актѣ були крѣмъ якъ Лѣсевича ще и заступникъ громадского начальника Павло Маслѣй и другій жандармъ, Сидоръ. При словахъ „W imieniu prawa aresztuję ks. proboszcza“ добувъ вахмистръ при всѣхъ шаблю и лишивъ другого жандарма въ повнѣй збруѣ для нагляду, коли о. Сеникъ одягавъ ся. Самъ вахмистръ зъ голою шаблею ходивъ по комнатахъ; а коли приѣхавъ приходникъ зъ Заболотовець о. Ив. Савюкъ, не хотѣвъ его пустити въ комнату, де бувъ о. Сеникъ, кажучи: Proszę się wrócić, tutaj nikomu wchodzić nie wolno! Треба замѣтити, що о. Сеникъ нарошно пѣславъ за сусѣдомъ о. Совюкомъ, щобы приѣхавъ вѣдобрати приходъ та щобъ успокоивъ родину. Въ дорозѣ до Жидачева сидѣвъ о. Сеникъ въ фѣрманомъ, звернены лицемъ до обохъ жандармовъ, а одинъ зъ нихъ тримавъ въ рукахъ карабінъ зъ насадженымъ баґнетомъ, а вахмистръ тримавъ голу шаблю на колѣнахъ. Такъ везли руского священика 8 кільометровъ до Жидачева, мовь якого переступника. Въ Жидачевѣ звелѣвъ вахмистръ замкнути о. Сеника до судового арешту, не выказавши ся и тутъ анѣ передъ о. Сеникомъ анѣ передъ керкермайстромъ Мисюкомъ нѣякимъ урядовымъ письмомъ въ тѣй справѣ. Ажь вѣдъ судьѣ д-ра Адама Пилецкого довѣдавъ ся о. Сеникъ, що его увязнено на приказъ ц. к. жидачѣвского старосты Галецкого.

3) П. Станиславъ Павликовскій, дѣдичь и коляторъ въ Бережници королѣвскѣй, зъ мести за те, то при правыборахъ зъ V. курія перепавъ противъ о. Сеника, стало пѣдкопувати повагу и вплывъ того душпастыря и голосить, що постарає ся о иншого приходника; въ разѣ потребы може се потвердити богато свѣдковъ.

4) Д. 15. марта 1897. зъ приказу ц. к. старосты Галецкого увязнено о. Якова Вергановского, приходника въ Кіївци и роздольского заступника декана зъ вѣдзнаками крылошаньскими; а въ мотивахъ увязненя, прочитаныхъ ему ажь въ судѣ, сказано мѣжь иншимъ, мовь бы то вѣнъ пѣдбурювавъ народъ, коли вѣнъ тымчасомъ читавъ въ церкви листъ австрійского епископату на тему выборовъ. Увязнене неповинного о. Вергановского подѣлало на него такъ, що вѣнъ въ арештѣ поважно розболѣвъ ся и д. 17. марта сповѣдавъ ся на смерть передъ о. Николаемъ Дукавецкимъ, приходникомъ жидачѣвскимъ.

5) Посесоръ въ Кіївци п. Бенцъ вѣдъ часу правыборовъ, коли о. Вергановскій ставъ противъ него выборцемъ, пѣдкопує его повагу въ приходѣ розными способами и хвалить ся, що вѣнъ еще о. Вергановского засадить на якихъ три мѣсяцѣ до криміналу въ Самборѣ; о. Вергановскій може се потвердити свѣдками.

6) Якъ безосновно приказує ц. к. староста Галецкій вязнити священикѣвъ, доказує фактъ недовершеною увязненя о. Николая Стисловского, сотрудника въ Роздолѣ, жандармомъ Покривкою. Фактъ той выкликавъ велику соблазнь середъ роздольскихъ мѣщанъ, а описаный вѣнъ подробно самымъ о. Стисловскимъ въ дневнику „Дѣл.“ зъ д. 12 (24) марта 1897 р. ч. 58. Арештоване те, получене зъ збѣговискомъ народу, тяглось вѣдъ 7½ год. вечеромъ до 4 год. по пѣвночи зъ 15 на 16 д. марта; а войско, завѣзване зъ Жидачева на помочь жандармамъ, вѣдѣйшло вкѣнци назадъ, бо староста, переконавшись о своѣй безтактности, вѣдкликавъ арештоване, жандармовъ и войско.

7) Д. 28. лютого с. р. переводивъ самъ ц. к. староста Галецкій правыборы зъ V-ои курія въ селѣ Волцневѣ, до котрого прилучено для голосованя село Межирѣче. Коли зъ Межирѣча прийшла до выборчого комісаря вѣсть, кѣлько тамошный священикъ о. Петро Соловѣй дѣставъ голосовъ, а ц. к. староста Галецкій перечисливъ голосы и побачивъ, що о. Соловѣй е въ меншости: то сказавъ вѣнъ о. Соловѣй е въ меншости: то сказавъ вѣнъ въ притомности о. Ивана Шпытка, приходника въ притомности о. Ивана Шпытка, приходника зъ Волцнева, и всѣхъ зѣбраныхъ правыборозъ Волцнева, и всѣхъ зѣбраныхъ правыборцѣвъ: „Ну, то о. Соловѣй дѣставъ въ . . . . .“ Дальшихъ слѣвъ задля крайнои ихъ неприличности не можемо тутъ нѣякимъ чиномъ навести. Тѣ слова, крайно неприличнѣ и сильно соблазнившѣ селянъ, высказанѣ самымъ ц. к. старостою пѣдъ адресою священика, чули люде выразно; а може се потвердити богато свѣдковъ, якъ о. И. Шпытко, Павло Кардашъ, Василь Волицкій и н.

8) Коли о. Соловѣй ставъ выборцемъ зъ IV. курія въ Межирѣчу, посесоръ Скарбковского майна Березовскій зъ Жидачева старавъ ся черезъ свого економа жида Арона Ґотліба вѣдвести о. Соловѣя вѣдъ голосованя на народного руского кандидата, грозячи, що въ противнѣмъ разѣ не дѣстане презенты на приходъ Покровцѣ, на котрый якъ разъ подавъ ся.

9) Щобы понизити и атероризувати священикѣвъ-выборцѣвъ въ жидачѣвскѣмъ повѣтѣ, нашѣ противники безперестанно ажь до самого дня выборовъ ширили слухи о маючихъ наступити увязненяхъ священикѣвъ Филемона Авдиковского, Ивана Савюка, Николая Лукавецкого, Ивана Шпытка и Константина Строцкого; а ц. к. староста Галецкій слѣдить черезъ жандармовъ за всѣмъ, що пѣдкопує повагу священикѣвъ.

Навѣвши лишь самѣ абсолютно вѣрнѣ и правдивѣ факты, пѣдписанѣ просять В. Ем. принати нхъ до вѣдомости и зробити зъ нихъ ужитокъ пѣсля свого узнаня.

Въ Жидачевѣ д. 17. (29.) марта 1897. (Пѣдписы.)

Справы парляментарнѣ.

Черезъ кѣлька днѣвъ вели ся переговоры мѣжь словѣньскими, хорватскими, сербскими и рускими правительственными послами, чи бы не можна було злучити ся у спѣльный клюбъ зъ закраскою клерикальною. Переговоры скѣнчили ся онодги и ухвалено заснувати: „Славяньско-христіяньско-народный союзъ“, а входить до него 34 послѣвъ (16 Словѣнцѣвъ, 11 Хорватовъ, 6 Русинѣвъ и ческій клерикалъ зъ Моравы). Оба сербскѣ послы зъ Дальматіи д-ръ Балякъ и д-ръ Квеквицъ заявили, що не приступають до союза. Въ програмѣ сего клюбу говорить ся: „Славяньско-христіяньско-народный союзъ буде старати ся о уложене квестій публичного жытя въ релігійнѣмъ, культурнѣмъ, соціяльнѣмъ и економічнѣмъ напрямѣ на позитивно христіяньскѣй основѣ, та буде встоювати ся зъ всею рѣшучостію за безусловною рѣвноправностію всѣхъ народностей, именно же за національными интересами и правами всѣхъ славяньскихъ народовъ на основѣ національныхъ правъ и христіяньскои справедливости, а такожь за повною свободою церкви“. Въ складъ президія входить такожь пос. Барвѣньскій.

Союзъ сей, якъ можна догадувати ся, мае вѣдгравати таку саму ролю, що нѣмецкѣ клерикалы, мѣжь иншимъ пѣдпирати кабінетъ гр. Баденього. Що-жь коли рѣвночасно зъ уконституованемъ союза припала и димісія гр. Баденього, отже и дальша доля союза непевна. При комбінаціяхъ що-до будучои клерикальнои бѣльшости парляментарнои числять на голосы того союза.

Переглядъ політичный.

Зъ Петербурга доносять, що цѣсарь Францъ Іосифъ прибуде тамъ дня 27 с. м. Дня 28 передъ полуднемъ вѣдбуде ся войскова парада на марсовѣмъ поли; потѣмъ оба монархи зъ царскою родиною будуть на снѣданю у князя Ольденбургского. Пополудни буде цѣсарь принимати дипльоматичне тѣло. Третій день посвятить цѣсарь цѣлкомъ царскѣй парѣ. Дня 29 вечеромъ або 30 рано выѣде цѣсарь до Берлина.

Въ Берлинѣ знова говорять, що цѣсарь Вільгельмъ въ другѣй половинѣ с. м. мае приѣхати до Вѣдня и буде на весняной войсковѣй парадѣ.

— —

Въ справѣ кретеньскѣй доносять зъ Лондону, що заносить ся на мирне полагоджене справъ, такъ що не треба буде и бльокады грецкихъ пристаней. Грецкѣ и турецкѣ войска мали бы рѣвночасно опустити Крету; ладъ на островѣ мали бы завести войска европейскѣ; державы безпроволочно приступили бы до заведеня автономіи и именованя губернатора. Губернаторомъ мавъ бы стати грецкій королевичь Николай. Пѣсля нинѣшихъ вѣстей мае бути усмотреный на губернатора кн. Батенберґскій,

---

стити его по лобѣ, але що ей тѣсто, на нѣчь розчинене, летѣло зъ дѣжѣ, вгамувала ся.

— Най тамъ! — гадае. — Най тамъ похронить еще, а я тымчасомъ хлѣбы пороблю.

Робить она тѣ хлѣбы, а въ рукахъ все горить ей пѣсля того наглого погамованя, а хлопъ хропить що разъ то голоснѣйше... Баба чуе, що ей терпець урве ся, руки зъ тѣста обшкробала, пальцѣ мукою вытерла, побѣгла до сѣней за коцюбою.

Баба зъ порога, а вѣйтъ на порѣгъ. Трохи на него не впала.

— Слава Су!

— На вѣки слава! А зъ чимъ Богъ провадить?

— А подымне выбирати!

— Ще тебе тутъ не стало! — гадае.

Скрутила ся, вернула до хаты, отворила скрынку, до полускринка, до шматины а шматина пуста. Баба въ крикъ: Гей! Скочить зъ коцюбою до хлопа, втелющила его по лобѣ; хлопъ зѣрвавъ ся якъ опареный, до бабы, пекло зробилось, крикъ, бійка, ажь на другій кѣнець села чути.

Назбѣгало ся бабъ, дѣтворы, а Маґда кинула ся на землю буцѣмъ то млѣе. Лежить Маґда, зливають ей кумасунѣ водою, милосердять ся надъ нею, а зѣтхають: одна побѣгла по горѣвку, друга по яйця, насмажили яешницѣ, Маґдѣ перевязали голову, вложили ей пѣдъ перину, раду радять, ѣдять, а Маґда стогне ажь стогне.

Мацько не ждавъ кѣнця тыхъ стонѣвъ, лише якъ ставъ, такъ шапку нагрядивъ на голову и зъ хаты.

А мавъ того дня просо косити, бо вже выстоялось. Выйшовъ зъ хаты, глянувъ на поле, подививъ ся на сонце, почѣхавъ ся въ голову и нагле пригадавъ собѣ, що коса геть высыпала ся та що треба бы ей хочь зъ пѣвъ дня клепати. Тожь сплюнувъ, скуливъ ся и хмарный потягъ до коршмы.

(Дальше буде.)

що недавно заручивъ ся зъ чорногорскою княжною Анною.

Тымчасомъ зновъ доносять, що вже всѣ державы згодили ся на блькаду грецкихъ берегбвъ, а кблька державъ мае опирати ся при тбмъ, що першимъ услбвемъ якось полагоды кретеньскои справы мусить бути уступлене грецкого войска зъ Креты.

Полковникъ Васосъ, о котрбмъ пишуть, що вбнъ немовь выповѣвъ вбйну европейскимъ державамъ, телеграфувавъ до грецкого короля дня 31 марта оттакъ: „Мимо письменныхъ обѣтницъ позволили адмиралы магомеданцямъ опустити Кандакосъ зъ оружемъ и опбсля зновъ грабити и палити христіяньске добро, а всяка оборона изъ стороны христіянъ выкликуе стрѣльбу зъ сторонныхъ кораблѣвъ. Щобы збаламутити публичну опінію Европы, доносять адмиралы своимъ правительствамъ, що я допускаю ся страшныхъ рѣчей и що я велѣвъ погубити всѣхъ пбйманыхъ Туркбвъ. Щобы оправдати свои войсковй рухи въ неутральнбмъ полѣсѣ, доносять, мовь бы то я ладивъ ся напасти на Канею, хоч я кблька разбвъ увѣнявъ, що се неправда. Противъ того всего внесу у адмиралбвъ енергічный протестъ“. И справдѣ той самои днины звернувъ ся Васосъ до адмиралбвъ зъ протестомъ, въ котрбмъ имъ докоряе, що стоять по сторонѣ турецкого войска.

Повстонцѣ побиваютъ ся вже зъ европейскими запомогами. Дня 1 с. м. пбдъ Кісамомъ мавъ зайти ббй мѣжь повстанцями а австрійскими моряками; повстанцямъ грецке войско помагало стрѣльбою зъ пушокъ.

НОВИНКИ.

— Зъ Перемышля пишуть намъ: Дня 3 с. м. выпущено на волю зъ вязницѣ слѣдчои: посла Новаковского и Сенька Вѣтика, арештованыхъ ще 18-го лютого на жадане перемыского старосты Ляникевича, а вбдтакъ и увязненыхъ за передвыборче вѣче зъ Яворовѣ мѣщанина-Яворбвця Сенька Бориса и б. професора политехніки Стермана. [*Прим. Ред.* Треба знати, що въ справѣ сихъ увязнень заносило ся на нову бучу въ радѣ державнбй, може мало-що меншу, якъ въ справѣ посла Шаера.]

— Зъ Бережанъ пишуть намъ: Дня 29 н. ст. марта выслано зъ-вбдси донесене карне пбдписане 86 выборцями, до ц. к. надпрокураторіи державнои у Львовѣ, що при выборѣ посла зъ IV. куріи въ Бережанахъ сповнено обманьство зъ картками голосованя, бо всѣ тѣ 86 выборцѣвъ заявили готовбсть заприсягнути, що вбддали свои голоси на кандидата краевого рускаго комітету Юліяна Романчука. Вже зъ того выходить, що 40 голосбвъ Романчуковыхъ здезертирувало на сторону Валевского. О тбмъ говорить ся такожь и у выслановмъ до Вѣдня протестѣ. Однакъ на Романчука вбддало голосъ сто выборцѣвъ а они лишь для того не пбдписали донесеня, бо вже бувъ за короткій часъ оббслати цѣлый повѣтъ [рбвночасно пбдписувано и протестъ]. Огбрченй выборцѣ-селяне допытують ся разъ-въ-разъ: що стало ся зъ ихъ голосами и якъ могли зробити паны таке „фабульство“?

Заразъ, якъ появила ся допись зъ Бережанъ о тбмъ выборѣ, вбдгрожувавъ ся тутъ де-хто зъ „ц. к.“, що „Дѣлу“ и „Галичанинови“ выточить ся процесъ прасовый. Мы тблько ждемо того, бо въ такбмъ случаю зможемо перевести доказъ правды якъ дбгъ, безъ всякихъ клопотбвъ и на чужій коштъ; а коли тблько докажемо, що на Юліяна Романчука упало 47 голосбвъ, то вже буде выдимый знакъ той невидимои благодати, що голосы Романчука „hat man verfrühstückt“... Такъ само старавъ ся де хто вбдклонити насъ, щобы не вносити донесеня до прокураторіи, бо вся бѣда обернесь до насъ зубами [теперь она звернена до насъ, якъ вѣдомо, хвостомъ] и насъ будуть потягати до одвѣчальности за клевету. Але варто бы побачити такій сбдъ, котрый не повѣривъ бы сто людямъ супротивъ свѣдоцтва на половину неписьменнои комісіи. Найбблше хотѣвъ насъ охоронити вбдъ того нещастя звѣстный нашъ приятель о. деканъ Кордуба. Але мы знаемо, що вбнъ лишь длятого такъ зъ нами шуткуе, бо бувъ самъ віце-президомъ маршалкбвского комітету выборового и жие въ дружбѣ зъ старостою п. Оробкевичемъ, котрый не вмѣе нѣколи по руски, лишь тогдѣ, якъ вбдбуваеся скрутинія при выборѣ Романчука, и то лишь тогды, якъ ему выборцѣ роблять увагу, що въ выбранбй имъ комісіи нѣхто по руски не вмѣе!

Та коли вже збйшла бесѣда на Впр. о. декана Кордубу, нехай буде намъ вбльно навести ще одинъ фактъ на доказъ, якъ дуже вбнъ любить свбй нарбдъ. Звѣстна есть пословица латиньска „plenus venter non studet libenter“. Отже, щобы питомцѣ тутешнои рускои бурсы не объѣдали ся, а черезъ те не занедбували ся въ наукѣ, Впр. о. Кордуба побивавъ ся на засѣданю бережаньского выдѣлу повѣтового за тымъ, абы рускбй бурсѣ въ Бережанахъ не дати въ сѣмъ роцѣ пбдмоги. Розумѣе ся, що Впр. о. Кордуба яко добрый политикъ не высказавъ на тбмъ засѣданю властивыхъ мотивбвъ свого внесеня, абы Поляки дечого не догадали ся, лише говоривъ о навуючихъ въ тбй бурсѣ „prądach anty... anty...“, ну, вы вже знаете якихъ, — щобы тымъ лекше Полякбвъ „зайти зъ майки“. Однакъ можемо заручити, що вбнъ самъ не вѣривъ въ свое балакане, мовь то вбнъ, ставлячи такій внесокъ, мавъ лишь добро бурсакбвъ на умѣ. Прецѣнь Впр. о. Кордуба, котрый всюды заслане ся волею Е. Ем. кардинала, знае добре о тбмъ, що кардиналъ спомагае бережаньску бурсу и недавно жертвувавъ на сю цѣль 50 зр. Але Поляки вбдгадали властивй интенціи Впр. о. Кордубы и мѣркували собѣ такъ: „Умысно дамо бурсѣ запомогу, нехай хлопцѣ объѣдають ся и не учать ся“ — та й завотували противъ внеску Впр. о. Кордубы для рускои бурсы 200 зр.

О тбй подѣ сказали мы лишь мимоходомъ, щобы свѣтови показати, що нашъ Впр. о. деканъ не такій злый, якъ выглядае; вбнъ нарбдъ рускій дуже любить и т. д. Своею дорогою — при тбй акціи выборчбй вбнъ сидѣвъ, якъ то кажуть, при паньскбмъ столѣ, але се було лише зъ личнои анімозіи до о. Мироновича [Впр. о. Кордуба систематично не любить всего, що мае якусь связь зъ Тернополемъ, nota bene зъ выимкою свого рбднаго брата, звѣстного Базя] и до Юліяна Романчука. Коли-бъ такъ рускій краевый комітетъ не „зробивъ бувъ тои кольосальнои дурницѣ“ и замѣсть тыхъ двохъ кандидатбвъ поставивъ бувъ якогось иншого Русина [н. пр. Впр. о. К рдубу], то вбнъ бувъ бы всѣми силами пбдпиравъ таку руску кандидатуру и бувъ бы навѣть давъ „розпяти ся“. Отже обяву личнои антипатіи годѣ комусь вчислити на рахунокъ браку патріотизму. Прецѣнь такъ само зробивъ колись Впр. о. Кордуба при кандидатурѣ д-ра Савчака, а мимо того — не тблько нѣчо ему за те не стало ся, але противно, невдовзѣ по тбмъ дбставъ пелерынку и выавансувавъ на декана..

— Зъ Гусятиньского пишуть намъ: Въ справѣ постоловецкбй [де то при правыборахъ такъ спровоковано громадянъ, що они „выбучкували“ вбйта“, дбставъ такожь тамошный сотрудникъ о. Иванъ Палагиц ій вбзване зъ ц. к. суду въ Копычинцяхъ, щобы дня 2 н. ст. цвѣтня явивъ ся тамъ въ цѣли переслуханя его яко обжалованого о провину тяжкого ушкодженя тѣла, хочь о. Палагицкій нѣкого не бивъ, не намовлявъ а тымъ менше приказувавъ бити. Слѣдство чей выкаже, хто се старае ся о. Палагицкого вмотати въ тую справу...

— Зъ переслѣдуванъ совыборчихъ. Зъ Жовквщины доносять до „Галичанина“, що тамъ почали ся вже офіціяльнй переслѣдуваня Русинбвъ за выборы. По выборахъ засуспендовано начальника громады зъ Мостбвъ великихъ Ивана Балка [на чиись доносъ веде ся противъ него судове слѣдство о якусь провину], а урядоване передано Янови Григлеви, старостаньскому аґітаторови — Вбдтакъ оденъ жидъ, членъ громадскои рады въ Жовкви, поставивъ на радѣ внесене [безъ мотивбвъ], щобы д-рови М. Королеви вбдобрати синдикатъ мѣста Жовквы, а передати адвокатови Полякови Мацюльскому, и польско-жидбвска рада, пбддобрюючи ся староству, сейчасъ тее внесене приняла. Не забули и о д-ру Дрималику, котрый вбдъ одинадцять лѣтъ е стабілізованымъ лѣкаремъ мѣскимъ. Теперь староство приказало магістратови предложити всѣ его номінаційнй акты в, якъ говорить ся въ свѣдущихъ кругахъ, мають д-ра Дрималика навѣть безъ слѣдства дисциплінарного усунути чи суспендувати. Урядники жовквбского староства теперь навѣть не здоровлять ся зъ д-рами Королемъ и Дрималикомъ на улици, а и офіцыры оминають ихъ, бо наговорено имъ, що нѣбы д-ръ Король и Дрималикъ „выступали противъ цѣсаря“...

— Въ Кіевѣ дня 18 (30) марта устроили студенты университету так саму демонстрацію, якъ недавно студенты въ Петербурзѣ, а зъ такои самои причины, за-для задуманыхъ поминокъ въ церквѣ за упокбй студентки Вѣтровои, котра въ петербурскбй фортецѣ мала сама облити ся нафтою и згорѣла, а пбшла поголоска, що се жандармы збезчестили ю а опбсля, абы затерти слѣдъ, спалили. Якъ въ Петербурзѣ такъ и въ Кіевѣ поліція и козаки перепинили поминки. Около 400 студентбвъ и около 50 женщинъ спроваджено до острога; тамъ посписувано ихъ и, зъ выимкою 10—15 особъ, выпущено ихъ поки-що на волю.

— „Polski ołówek“. Зъ тернопбльского пишуть намъ: Збйшла ся два господарѣ и розбалакались о политицѣ. Иванъ каже: „Що-жь теперь буде? нашихъ выйшло всього на-всього трехъ рускихъ послбвъ...“ Степанъ [по хвили]: „Добре, що я не бувъ выборцемъ! були бы мене певно замкнули, бо я бы не стерпѣвъ, якъ бы тота голота мене напастувала або карту менѣ выдерла.. Може ажь тогды буде спокбй, якъ тѣ обдрацѣ спаношать ся або не сгане ихъ чимъ оплачувати, а хрунѣ выгинуть...“ На те Иванъ: „Нѣколи не порадимо, хиба наукою та й то наукою скрбав: дома, въ читальняхъ и на кождбмъ мѣсца“. „Ая“, каже Степанъ, „наукою“! у насъ така наука, що вже малыхъ дѣтей кривлять. Наука мусить бути своя питома, а то що? Наша учителька бути своя питома, а то що? Наша учителька одного слова рускаго не скаже, якъ треба; дѣти смѣють ся, поправляють. Вона, кажуть, и по польски добре не вмѣе, ей батько бувъ якійсь Чехъ, а вона вже спольщила ся та й дѣти нашй польщать; вже навѣть оловцѣ въ школѣ продае польскй...“ На то вбдзываеся Иванъ: „То не може бути! або е оловцѣ польскй? Оловець е оловцемъ“. — „А дивѣть“, каже Степанъ выймаючи зъ кишенѣ оловець. Иванъ читае: „S. F. Polski ołówek szkolny“. Задумавъ ся. „Га! до чого воно вже йде! того дива ще-мь не бачивъ!“...

— Будынокъ красныхъ штукъ у Львовѣ. На остатнбмъ довѣрочнбмъ засѣданю рады мѣскои у Львовѣ ухвалено вбдступити часть мѣского огороду [тамъ де сходять ся улицѣ Третого Мая, Словацкого и Крашевского] пбдъ новый будынокъ красныхъ штукъ. Тая ухвала мусить бути ще затверджена на повнбмъ засѣданю рады мѣскои.

— Ювілейне выдавництво. Въ память 50-лѣтного ювілею панованя нашого цѣсаря розпбчне ся невдовзѣ праця коло великого, монументального выдавництва п. заг. „Великій промыслъ въ Австріи“. Дѣло то выйде въ 1898 р. на нѣмецкбй мовѣ у Вѣдни. Протекторатъ надъ выдавництвомъ обнявъ архикняязь Франць-Фердинандъ.

— Оригінальну кару придумали вѣденьскй роббтники для одного властителя реставрації, що не вбдступивъ имъ салѣ на зборы. Въ недѣлю, коли въ тбй реставрації вбдбуваъ ся концертъ, змовленй роббтники заплатили по 20 кр. вступу, заняли всѣ мѣсця въ реставрації, казали собѣ дати по склянцѣ пива и при тбй однбй-единокбй склянцѣ просидѣли цѣлый вечеръ ажь до 10-ои годины. Кельнеры, що въ недѣлю звычайно прѣли вбдъ роботы якъ рудй мыши, цѣлый той вечеръ стояли зъ заложеными руками, бо свѣжй гостѣ, не знайшовши собѣ мѣсця, вбдходили. Коли хто зъ роббтникбвъ, чуючи спрагу, такихотѣвъ выпити другу склянку, то вбнъ резервувавъ собѣ крѣсло и йшовъ выпити до сусѣднои реставрації, а выпивши вертавъ на свое мѣсце. Передъ 10 ою годиною роббтники встали и, спѣваючи свои пѣснѣ, опустили льокаль. Сильный поліцайный вбдѣлъ що стоявъ передъ льокалемъ, въ виду спокбйного поведеня роббтникбвъ „не мавъ що робита“.

— Ббль зуббвъ не е хоробою! Директоръ почтъ въ Женевѣ розбславъ до всѣхъ пбдчиненыхъ собѣ урядникбвъ такій обѣжникъ: „Часто лучае ся, що занятй при почтѣ особы, не дбаючи про свои зубы, терпля ь на ббль збпсутыхъ зуббвъ и на запаленя, що черезъ се повстають. Выривати збпсутый зубъ а вставити штучный то однакій лѣкъ, щобы позбути ся клопоту. Але дехто волить терпѣти мѣжь пбддати ся операції. Такій не може працювати и наражае урядъ на кошты заступництва. Ся практика мусить устати. Повѣдомляе ся персоналъ, що ббль зуббвъ не буде уважати ся вбдъ теперь хоробою, а тѣ, що задля болю зувбвъ опустять свое занятє будуть самй оплачувати своихъ заступникбвъ“. Справдѣ радикальный способъ на выкоренене рбзныхъ болѣвъ.

— Нападъ на поѣздъ. По прибутю поспѣшного поѣзду до Берна швайцарского, дня 2-го с. м. найдено въ почтовбмъ амбулянсѣ кондуктора застрѣленого. Всѣ почтовй пересылки були поотвиранй. Нападу допустивъ ся якійсь незнаный злочинець межи Льозанною а Бернбмъ. Въ него, видко, бувъ ключь вбдъ почтового ваґона, бо ваґонъ по прибутю поѣзду до Берна бувъ замкненый. Готбвки пропало лише 300 франкбвъ.

— Альбомъ злочинцѣвъ, убійцѣвъ, злодѣвъ и обманцѣвъ, якихъ въ останныхъ десяти рокахъ выпущено на волю зъ вязницѣ у Львовѣ, складае ся зъ 1.739 фотографій. Гидка то галерія портретбвъ; майже всѣ мають щось зъ характеристичныхъ прикметъ типбвъ Льомброза: повислй уха, стисненй чашки, заросли чола, выста чй щоки. Майже всѣ они живуть теперь у Львовѣ або въ околици Львова. Щобы ихъ, а головно рецидивістбвъ, можна все мати на оцѣ, треба бы львбвску поліцію въ трое поббльшити. Се такожь одна зъ важныхъ причинъ конечнои реорґанізації поліціи, на яку заноситься дуже помалу.

— Дрббнй вѣсти. Въ краевбй галерії образбвъ въ Пештѣ украдено два цѣнній образы, мѣжь ними одинъ Мурілля, а замѣсть нихъ оставлено двѣ копіи безъ вартости. —

Въ нинѣшныхъ часахъ поквапу и нервового роздразненя выступае на першій планъ на кождбмъ поли змаганє: всякій шумъ усунути або, де то задля природныхъ законбвъ не е до певного степеня можливе, бодай приглушити шумъ. Ся идеальна цѣль осущена въ выс кбмъ степени, при машинахъ до шитя Вертгайма, котрй зачудовують своимъ цѣлковито безтуркотнымъ ходомъ. Впрочбмъ вбдсылаемо Читателя до нинѣшного его анонсу.

ОСТОРОГА! Появили ся въ продажи флящанки зъ порошкомъ противъ насѣкомцѣвъ, що заосмотрей неправно наслѣдуваными етикетами зъ ихъ найважнѣйшою складовою частію, именемъ „Zacherl“ мали ввести публику въ блудъ, въ якій и справдѣ вводять ей въ вѣрѣ, буцѣмъ-то она купуе пошукованый и пбдъ именемъ „Zacherl“ всюды загально звѣстну спеціяльность вбдъ давна знаной фірмы И. Цахерль. Належить въ кождбмъ разѣ припускати, що порядный купець, вже зъ огляду на свою добру славу, не приложить руки до такихъ обманьствъ, бо вбнъ допустивъ ся бы тымъ злочину противъ закона для охороны марокъ, за що виновникбвъ того наслѣдуваня, торговельного аґента Морица Кона (пбдприемца) и „Заверкрайтлеря“ Іогана Цахерля [давшого имя] краевый судъ у Вѣдни й засудивъ вже на острй кары арешту. Та если-бъ таки мали знайтися купцѣ, що не такъ докладно числять ся зъ своимъ обовязкомъ, то я — въ цѣли можливого забезпеченя своеи публики передъ всякими обманьствами — прошу кождого подати менѣ имя и адресу купця, котрый продае дальше подббнй флящинки, щобъ я по докладнбмъ провѣреню мбгъ для загальнои охороны зарядити въ дневникахъ вбдповѣдну публичну заяву, а зъ обманцемъ по мысли закона для охороны марокъ розправитись судово. Зъ высокимъ поважанемъ *І. Цахерль.*

Посмертнй — ǂ — оповѣстки.

Пелагія зъ Ярошиньскихъ Спожарска, жена горожанина мѣста Львова и переплотника Михаила Спожарского, упокоила ся дня 3 н. ст. цвѣтня по довгбй и тяжкбй недузѣ. Покбйна вбдзначала ся великими честнотами жѣночими и зазнавала загального поважаня. Похорбны вбдбудуть ся въ понедѣлокъ дня 5 н. ст. цвѣтня о 4 годинѣ по полудни зъ дому при ул. Театиньскбй ч. 17 на кладовище Лычакбвске до родинног гробницѣ. В. ѣ. п.!

Клеоника зъ Завадовскихъ Сухаровска, жена о. Юстина Сухаровского пароха въ Заболотцяхъ, бродского деканату, упокоила ся по довгбй и тяжкбй слабости д. 31-го с. м. въ 34-бмъ роцѣ житя. В. ѣ. п.!

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

Зъ тернопбльскои філіи „Просвѣты“ пишуть намъ:

Дня 20 с. м. отворено читальню „Просвѣты“ въ Ивачевѣ долѣшнбмъ. На повѣдомлене выѣхавъ туда вбдъ філіяльного выдѣлу голова філіи о. Євстахій Цурковскій, тамъ выбрано его головою збору и вбнъ полагодивъ потрѣбнй формальности та й державъ вбдповѣдный вбдчитъ. На сѣмъ першомъ зборѣ читальнѣ вписало ся до нея 50 членбвъ [Ивачевъ долѣшный числить 120 нумербвъ]. Члены сй, пбсля ухваленои постановы збору, заразъ въ-горы поплатили пбврбчну вкладку, а яко рбчну вкладку постановлено 60 крейцарѣвъ. Кромѣ того поскладали заразъ ще по 10 кр. на потрѣбнй приборы для читальнѣ. Зважившись сю заявлену охоту, можна надѣятися, що читальня буде розвиватись гарно. Надѣю сю скрѣпляе ще обставина, що нарбдъ въ Ивачевѣ долѣшнбмъ показавъ ся досыть інтеліґентнымъ и до читальнѣ ободреный. Зъ сусѣдства не прибувъ нѣхто изъ запрошеныхъ; може за-для поганои погоды [дощу зъ крупами]. Зъ мѣсцевыхъ бувъ сотрудникъ о. Пилипчукъ. Вбйтъ мѣсцевый не зволивъ явити ся; за те загостивъ вбйтъ зъ Ивачева горѣшного. Голова філіи и збору о. Цурковскій порушивъ справу заложеня крамницѣ при читальни, а выдѣлъ читальнѣ обѣцявъ заняти ся сею справою. На примѣщене читальнѣ вбдступивъ тымчасово хату честный господарь п. Демко Полющукъ, котрого выбрано бібліотекаремъ читальнѣ.

Въ тбй сторонѣ Тернополя ново-отворена читальня зъ Ивачевѣ долѣшнбмъ есть третьою зъ черги читальнею „Просвѣты“. Минувшого року въ жовтни отворено такій читальнѣ въ Ивачевѣ горѣшнбмъ и въ Мшанци.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень. Вѣсть, що мовь бы вже вчера цѣсарь поручивъ гр. Баденьому місію утворити новый кабінетъ, показала ся неправдивою. Нинѣ передъ полуднемъ гр. Бадені мавъ авдіенцію у цѣсаря.

Лондонъ 2. цвѣтня. Правительство выслае на Крету гбрску батерію, зложену зъ 5 офіцырбвъ, 180 жовнѣрѣвъ и 6 пушокъ.

Атены 3. цвѣтня. Кажуть, що король въ найблизшихъ дняхъ выбирае ся на границю до вбйска.

Надѣслане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Зодчѣвъ, отвирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рбкъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляе **ЗАРЯДЪ.** 107 2—14

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарбвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пбдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкбй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великбмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвбнкбвъ. — Замовленя зъ провінціи вбдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львбвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИПЕ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 дбмъ власный, можна дбстати щоденно вже о годинѣ 8-бй рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣкани легки	12 „
Флячки	12 „
Нбжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Кавяръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мови реставрації, даю вбдбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вбдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 7—52 Зъ высокимъ поважанемъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

ЧИСТА алькалічна ВОДА кисла

выпробована вбдъ сотокъ лѣтъ яко лѣкъ на всѣ недуги **органбвъ вбддыховыхъ и травленя** при **гбстцѣ, нежитѣ жолудка и мѣхура**. Добра особливо для дѣтей, рекон 4 валесцентбвъ и въ часѣ тяжк. (І.)

Найлѣпшій напитокъ дієтетичный и покрѣпляючій.

Генрикъ Маттоні въ Giesshübl Sauerbrunn.

ПУШКИ до транспортованя молока обему 1/2 л 1·50, 3/4 л 1·60, 1 л. 1·70, 1 1/2 л. 1·85, 2 л. 2·—, 2 1/2 л. 2·20, 3 л. 2·40, 4 л. 2·70, 5 л. 3·—, 8 л. 4·—. 10 л. 4·75, 15 л. 5·75, 20 л. 6·25, 25 л 7·—, 30 л 8·— зр.
поручає ПЕТРО ХИНОНСТОВСКИЙ, торговля зелѣзня у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Приписы печеня
ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ
выйшли зъ друку
въ языцѣ рускомъ
и обѣймають:

ДОСКОНАЛЙ БАБЫ паренй, локтевй, украинськй, польовй, бабки на борзѣ до кавы и т. п.
КОЛАЧѢ РУСКЙ, колачики, булки и т. п
НАЙРОЗНѢЙШЙ ПЛЯЦКИ, якъ: дактелевый, горѣховый, досконалый зъ масы мигдаловои нугатъ и т. п
МАЗУРКИ бакалiовй, макарониковй, марципановй, помаранчевй и т. п.
ВСЯКЙ ТОРТЫ, якъ прованскій, знаменитый помадковый, пончовый и т. п.
ТѢСТА до кавы, гербаты и чоколяды. ТѢСТОЧКА десеровй МЕДОВНИКИ и т. п. 91 2—?

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ переказомъ 76 кр. высылає franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА
Ст. Манецкого и Спѣлка
Львовъ. Готель Жоржа.

АЛЬБУМЪ
заслуженыхъ Русинѣвъ
Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Нехибне средство на кашель и катаръ
Аптикаря Шнайда
ПОРОШОКЪ
противъ катару и кашлю
та разомъ въ нимъ
гербата противъ катару и кашлю

зъ **St. Georgs-Apotheke**, у Вѣдни **V/2 Wimmergasse 33,** пѣсля приписовъ лѣкарскихъ приладжень суть нехибными выпробоваными средствами противъ катаральныхъ недугъ органовъ вѣддыховыхъ, противъ **упертыхъ кашлѣвъ, хрипка, зафлѣмленю, астмыт.** и **усуваючи флѣму, усмирюючи кашель и выкликуючи уступленє духоты.** Цѣна пачки порѣшку противъ кашлю и катару 50 кр., а приналежнои до сего гербаты на катаръ и калешь 50 кр.; почтою о 20 кр. бѣльше на опакованє и листъ фрахтовый. Почтою высылає ся що найменше двѣ пачки. Поперед надѣсланє належитости переказомъ пожадано. **Правдавѣ лишь въ St. Georgs - Apotheke, Wien V/2 Wimmergasse 33**, и тамъ треба звертати ся зъ всѣми писемными замовленями.

Складъ у **Львовѣ** въ аптицѣ пѣдъ звѣздою п. **Миколяша.**
30 5—?

Полотна, бѣлє столове, рушники хусточки, дрелiхи и т. п. власнй выробы
продає по
цѣнахъ фабричныхъ
Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Кросна
въ своѣй ново устроенѣй торговли
у Львовѣ при ул. **Килиньского ч. 2.**

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаємо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентѣвъ анї похатниковъ не высылаємо.* 77 3—52

Власного выробу **ПОСТЕЛЬ.** Ковдры на овечѣй вовнѣ по зр. 3·50, 4, 6, 8, до 14 зр. **МАТЕРАЦЫ** волосѣнний [три полушки] по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки зъ пѣря и волосѣнний. Простирала, сѣнники и т. п найдешевше поручає только
спеціялька роботня виробѣвъ постелѣ **ЮСИФА ШУСТЕРА**
у Львовѣ, *ул. Коперника ч. 5*
111 „Импресса“ 1—15

КОБЗАРЬ
Тараса Шевченка
въ двохъ частяхъ
Выборъ поезій для народу
зъ житеписью и портретомъ автора.
Накладомъ тов. „Просвѣта“.
Цѣна кождои части 25 кр
Оправлений примѣрники продають ся по 35 кр.

Потребую молодшого концепієнта
Адвокатъ Федакъ.
71 6—3

ВЕРТГАЙМА
зъ подвойнымъ швомъ
МАШИНЫ ДО ШИТЯ
Першорядный фабрикатъ нѣмецкій для домового ужитку и промыслу доставляю зъ Вѣдня до всѣхъ мѣсцевостей австро-угорскои монархіи.

Высокораменний кѣжний м.		зр. 35·50
Высокораменний ручний м.		зр. 31·50
Кругločовенц. машина		зр. 49·—
50 днѣвъ часу на пробу.		5-лѣтна порука.

Кожду машину, яка въ пробнѣмъ часѣ не покаже ся знаменитою, вѣдбираю на мѣй коштъ безъ трудностей назадъ. 21 1—5
Nähmaschienen Versandt-Haus
LOUIS STRAUSS,
фірма судово протоколована и ліверантъ стоварищеня ц. к. урядниковъ.
Wien IV. Margarethenstr. 12 fh.

Словарь нѣмецко-рускій
Ом. Партицкого
продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

КОТВА
Liniment Capsici compos.
зъ аптики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бѣль втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ аптикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера ліпіментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо ино такій суть правдивѣ.

Ріхтера аптика пѣдъ „Золотымъ Львомъ.“
Прага. 363 21—35

„ДНѢСТЕРЪ”
Товариство взаимныхъ обезпечень
У Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Вч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** обезпечає будынки, скотъ, господарскй знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкодъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідує ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшй сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краєвый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ“** пѣсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ,** котре дає якъ найкористнѣйшй услѣвя и выдає полісы и квіты въ рускѣмъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоварищене зареестроване зъ обмеженою порукою, приймає вѣдъ своихъ членовъ и третихъ лицъ **вкладки** до опроцентованя **по 5%.** Гарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тѣлько властителямъ реальностей, вѣльныхъ вѣдъ тягаровъ, за порукою двохъ членовъ. Зъ позичокъ вѣдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся. 4414

За певну и добру льокацію
поручаємо
4 1/2 % лисcты ипотечнй
4% листы ипотечнй короновй
5% листы ипотечнй премiованй
4% листы товариства кредитового земского
4 1/2 % листы Банку краєвого
5% облiґациi Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облiґациi пропінаційнй
и всякй ренты державнй

Тй паперы продаємо и купуємо по найточнѣйшомъ курсѣ деннѣмъ.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упрвв. гал. акц.
БАНКУ ИПОТЕЧНОГО
Контора вымѣны и вѣддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковѣмъ. 374 С. 7—0

БРАТЫ SKASIK
Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ
(давнѣйше Alfred Rassl)
торговля насѣня рѣльничого и лѣсового
поручає
знамените насѣне, зѣбране въ 1896 р
Запорука на чистоту, правдивость и велику силу кѣльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стацiя насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стацiя насѣня у Вѣдни. 40 13—18
Цѣники, взбрцѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Вѣдъ року 1868
БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ
МЫЛО СМОЛЯНЕ
выпробоване на клiнiцахъ и многими практичными лѣкарями уживає ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але такожъ и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на пѣвостровѣ Балканьскѣмъ, въ Швайцарiи и т. д. на недуги шкѣрнй особливо противъ

Выкидѣвъ шкѣрныхъ рѣзного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерового мыла смоляного яко ліченичного средства до усуненя порилѣвъ, до чищеня и десинфекціи шкѣры есть рѣвножъ загально признане. Бергерь мыло смоляне має 40% смолы деревнои и рѣзнить ся значно вѣдъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — За-для охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Бергеръ мыла смоляного и уважати на пѣбчь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкѣрныхъ уживає ся замѣсть мыла смоляного успѣшно
Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного.
Яко лагѣднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои **нечистоты шкѣры**
на выкиды шкѣрнй и на головѣ у дѣтей, такожъ яко незрѣвнане мыло до мытя и куселѣвъ для щоденного ужитку служить, обѣймаюче 35% ґліцерины и пахуче
Бергера ґліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручає ся слѣдуючй заслугуючй на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкѣры; **мыло бораксове** противъ прищѣвъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкѣры и знакѣвъ по вѣспѣ и яко мыло десінфекційне; **Бергера мыло до куселя** зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жъ **мыло тоалетове, Бергера мыло для дѣтей, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); мыло ихтіолеве** на червонѣсть лица; **мыло вересняковe** дуже успѣшне; **мыло танинове** противъ пѣтня ногъ и выпаданя волося; **мыло до зубовъ,** найлѣпше средство чищеня зубовъ. Що-до иншихъ родовъ мыла Бергера звертаємо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Бергера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсця продажи для **Львова** въ аптикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Куляка и А. Ґапапорта. Дальше въ аптикахъ въ *Бродахъ* Крізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Березовѣ* Галямаса, Ербена; въ *Хировѣ* Левинкого; въ *Дрогобичи* А. Кшижановского, І. Тобіяш ка; въ *Ярославѣ* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камянцѣ* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 аптикахъ; въ *Ряшевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Самборѣ* І. Алексевича и Гердлички наслѣдниковъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ аптикахъ; дальше въ аптикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ аптикахъ бѣльшихъ мѣстъ Галичины. 83 3—24

Пасажь Гавсмана
НЕВѢДКЛИЧНО
нинѣ въ недѣлю 4-ого н. ст. цвѣтня
ПОСЛѢДНЫЙ ВЫСТУПЪ
загальне зачудованє въ свѣтѣ выкликуючого
ВЕЛИКАНА ҐОРДОВСКОГО
Вступъ ино 10 кр. 116 1—1

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Пѣвнѣчнои Америки
Голяндско-Американьскимъ шляхомъ
(Підерляндско Американьске товариство пароходнои плавбы.)
I. Kolowratring 9
IV. Weyringergasse 7 a
WIEN.
Щоденна експедиція зъ Вѣдня.
Поясненя безплатно. 6 12—3

„Zacherlin“
Специяльность на блощицѣ, блохи, кухонну комашню.
на молѣ, гаданы, звѣрятъ и т. п. Запасники у домашныхъ

дѣлає зъ дивною силою! Убиває недостижимо
певно и скоро насѣкомй шкѣдній всякого рода и длятого мiлiоны покупнѣвъ выхвалюють его и пытають за нимъ.
Его прикмети: 1. запечатана фляшка; 2. имя „ZACHERL“.
67 1—8
Склады всюды тамъ де вывѣшенй плякаты **„Zacherlin“.**

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей.
Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 68 Львовъ, Понедѣлокъ 24 Марта (5 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитщихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія: на цѣлый рѣкъ . . 18 зр. на пѣвъ року . . 9 зр.
за границею: на цѣлый рѣкъ . . 24 зр. на пѣвъ року . . 12 зр.
у Львовѣ: на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр. на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльній вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклій принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инший донесеня приватній числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Конець крізы.

Не цѣлыхъ три днѣ колотило ся и ситуація прояснила ся. Кріза кабінетна полагоджена въ сей способъ, що маємо той самый кабінетъ и того самого президента міністрѣвъ.

Вчера въ полудне вѣдбула ся пѣдъ проводомъ цѣсаря нарада міністерска. Ґр. Бадені представивъ ситуацію, по чѣмъ пересвѣдчено ся, що причины, за-для котрыхъ кабінетъ подавъ ся до димісіи, вже не истнують. Въ наслѣдокъ сего цѣсарь не принявъ димісіи кабінету и кабінетъ въ дотеперѣшнѣмъ складѣ остав ся на дальше при кермѣ правительства. Въ парляментѣ мае найти ся бѣльшость, при помочи котрои буде можна взяти ся до роботы и перевести проекты законодатній, заповѣджений въ престольній промовѣ.

Погляды на ходъ тридневои кризы, якъ такожь на ей полагоджене, е всѣлякій, вѣдповѣдно до того, хто въ чѣмъ хоче добачати причину крізы. Але що о причинахъ крізы кружать найрѣзнороднѣйшій версіи, опертій по найбѣльшій части на здогадахъ, то розумѣе ся, що на разѣ не можна ставляти гороскопѣвъ на далеку будучность и треба обмежити ся лишь на фактахъ. Такимъ фактомъ е, що кабінетъ въ давнѣмъ складѣ лишае ся, що три чи чотири секесіонуючій міністры (Ґлайспахъ, Ґлянцъ, Ґавчь, Вельзерсгаймбъ) затримують свои теки, що ґр. Бадені мусѣвъ выкомбінувати собѣ бѣльшость парляментарну, бо безъ ней ледви чи мѣгъ бы довершити выбору президіи палаты послѣвъ, та що не потребувавъ хапати ся крайныхъ средствъ: власного уступленя або розвязаня парляменту. Се факты, але инша рѣчь, чи полагодженє крізы кабінетнои е тревале а не лишь тымчасове, чи склесна бѣльшость парляментарна е постѣйна и заявить достаточну силу вытоятись противъ атакѣвъ опозиціи, та чи не выринуть въ найблизшѣмъ часѣ такій квестій, котрій зновъ мусять довести до нового заколоту и крізы. На сій евентуальности не находимо вѣдповѣди нѣ въ кругахъ нѣ газетахъ правительственныхъ; они поминають мовчки тій всѣ квестій, вдоволенй очевидно лишь тымъ, що буря проминула, а „чисте небо зновъ усмѣхнуло ся надъ Австріею“.

Ґр. Баденьому не розходило ся о бѣльшость парляментарну въ тѣснѣмъ сего слова значѣню. При теперѣшнѣй мозанцѣ сторонництвъ, зъ котрыхъ переважна бѣльшость готова була кождои хвилѣ вѣддати себе до розпорядимости, не трудно приходило ся зчислити разомъ двѣста кѣлькадесять голосѣвъ, наколи було запевнене приступленє ческихъ послѣвъ въ ряды правительственнои бѣльшести. Ческій же послы за цѣну розпорядженъ языковыхъ прирекли ґр. Баденьому свою пѣдмогу и длятого они разомъ зъ коломъ польскимъ мусѣли входити безвзглядно въ складъ кождои бѣльшости. Але заходила инша трудность, именно що зробити зъ либеральными нѣмцями и вѣрноконституційною бѣльшою посѣлостію, котрій зачали опирати ся розпорядженямъ языковымъ и не хотѣли вѣддати ся ґр. Баденьому до безвзгляднои розпорядимости. Виправдѣ ту либеральну пайку голосѣвъ въ маючій утворити ся бѣльшости можна було кождои хвилѣ заступити голосами клерикалѣвъ, однакъ ґр. Бадені не хотѣвъ правити безъ либералѣвъ и обнимати президентуры въ такѣмъ кабінетѣ, котрый бы мусѣвъ оперти ся на клерикальній бѣльшости. Не робивъ сего ґр. Бадені за-для засадъ, а просто зъ конечности. Розходило ся ему найперше о се, щобы мѣжь февдалами не наступило роздвоенє, лишь щобы они всѣ разомъ могли бути завсѣгды опорою правительсва (въ тѣмъ взглядѣ особистій пересвѣдченя політичній ґр. Баденього взяли верхъ), а вѣдтакъ щобы угода австро-угорска могла щасливо бути довершена. Либеральна бѣльшость въ угорскѣмъ парляментѣ могла бы дуже нелюбо вѣднести ся до австрійского кабінету, опираючого ся на клерикально-реакційнѣй бѣльшости и дѣломъ показати невдоволене зъ вылученя своихъ союзникѣвъ політичныхъ вѣдъ трапезы правительственнои. Длятого ґр. Бадені оперъ ся при тѣмъ, щобы въ складъ бѣльшости правительственнои входили либералы.

Впрочѣмъ и зъ иншого боку представляла ся ґр. Баденьому користь зъ союза зъ либералами. Либералы вѣдграють теперь въ політицѣ австрійскій пасивну ролю; они не жадають нѣчого вѣдъ правительства и щаслива, коли не нарушае ся ихъ стану посѣданя. Противно клерикаламъ, коли бы они мали вѣйти до бѣльшости правительственнои, треба бы признати деякій концесіи, бо они вже не такій податливій люде якъ либералы. А ґр. Баденьому анѣ въ гадцѣ вести чи то „либеральну“ чи „клерикальну“ політику, ему розходить ся головно о угоду австро-угорску и длятого потребуе бѣльшости, котра бы нѣчого не жадала, ино всьо давала. Тымъ способомъ поясняе ся той „либералізмъ“ ґр. Баденього; вѣнъ волѣвъ не розлучати ся зъ найбѣльше покірнымъ и пасивнымъ сторонництвомъ парляментарнымъ, якъ пускати ся на быстру воду клерикальнои бѣльшости и політики.

Але обставины зложились були такъ, що ґр. Бадені не мѣгъ дѣйти до ладу зъ либералами. Розпорядженя языковій для Чехѣвъ мусѣли бути леда день оголошенй, а тымъ самымъ и либералы вѣдтрученй, бо нѣмецкимъ посламъ зъ Чехій удало ся настроити своихъ прочихъ товаришѣвъ зъ иншихъ нѣмецкихъ провінцій ворожо противъ тои концесіи, признанои вѣдъ Баденього Чехамъ. Въ тій критичній хвили запомѣгъ ся ґр. Бадені димісією. Зъ одной стороны старавъ ся ґр. Бадені показати свою прихильность для либералѣвъ, а зъ другои представити таку безвыхѣдность ситуаціи, що не лишало ся нѣчого иншого, якъ уступити цѣлому кабінетови и полишити наслѣдникови до диспозиціи бѣльшость клерикальну. На сю штучку удало ся ґр. Баденьому зловити либералѣвъ. Либералы затревоженй, що лагодить ся бѣльшость правительственна безъ ихъ участи, що не лишить ся имъ нѣчого иншого якъ перейти до опозиціи, котрои въ наслѣдокъ своеи пасивности мусять бояти ся и дѣйство боять ся, та ще бѣльше впевненй въ своихъ обавахъ чимъ разъ выразнѣйше выступаючими зарисами тои бѣльшости клерикальнои — волѣли сими разомъ уступити и вѣддати ся до диспозиціи ґр. Баденьому.

Въ послѣдній хвили, коли квестія димісіи мала остаточно порѣшити ся, зложили ся обставины такъ, що ґр. Бадені може числити на пѣдпору либералѣвъ и що либералы входять въ складъ бѣльшости. Хто поставивъ на своѣмъ, сего не можна сказати, бо обѣ стороны попустили зъ своихъ жадань. Ґр. Бадені жадавъ, щобы либералы взглядно вѣрноконституційна бѣльша посѣлость, приступили до бѣльшости безвзглядно, безъ всякихъ застережень. Они сего не зробили, анѣ нѣяка ухвала въ тѣмъ взглядѣ не запала, — лишь дали зрозумѣти, що готовй пѣдпирати кабінетъ ґр. Баденього въ законодатній праци, зъ выимкою розпоряджень языковыхъ. Выимка, поставлена либералами, мае бѣльше теоретичне якъ практичне значѣне. Розпорядженя языковій будуть имовѣрно сими днями оголошенй, а тогдѣ нѣмецкій послы зъ Чехій поставлять кѣлька наглячихъ внесень зъ домаганемъ, щобы розпорядженя були цофненй. Наглячость внесень не буде ухвалена, а тымъ самымъ и цѣла справа покінчена. По ухиленю сеи вельми дразливои справы утворене бѣльшости буде могло наступити дефінітивно.

Приступленє либералѣвъ до бѣльшости правительственнои наступило, якъ сказано, въ наслѣдокъ выразного зарису бѣльшости зъ поминенемъ либералѣвъ. Та бѣльшость мала бути автономістичною правицею, въ противности до централізму, котрого репрезентантами уважають ся либералы. Въ складъ сеи автономічнои правицѣ мали входити: молодо-Чехи (61), ческа консервативна бѣльша посѣлость (19) и одинъ ческій аґраристъ, коло польске (59), славяньско-христіяньско-національный союзъ (35), нѣмецкій клерикалы (34), Румуны (6), Сербы (2) и клерикальній февдалы (6) — разомъ 223 послѣвъ. Заступники тыхъ сторонництвъ вѣдбули нараду въ суботу и повѣдомили Баденього, що готовй зложити бѣльшость. Ґр. Бадені принявъ се до вѣдомости, але въ послѣднѣй хвили поминувъ сю предкладану бѣльшость, втягаючи до бѣльшости либералѣвъ. Длятого будуча бѣльшость парляментарна буде складати ся: послы ческои народности 81, коло польске 59, либералы 49, вѣрноконституційна бѣльша посѣлость 28, моравскій послы нѣмецкій 3, Румуны 6, — разомъ 226, а коли дочислити ще либеральныхъ Італіянцѣвъ числомъ 19, двохъ Сербѣвъ и шѣстьохъ правительственныхъ Русинѣвъ, то будемо мати бѣльшость зложену зъ 253 послѣвъ.

На вторковѣмъ засѣданю палаты мае бути довершеный выбѣръ президіи, а опозиція, якъ кажуть, гадае зажадати вѣдъ правительства поясненъ о причинахъ крізы кабінетнои. Але чи ґр. Бадені дасть сій поясненя — се ще пытанє.

---

3)

Мацькѣвъ страхопудъ.

Казка Маріи Конопницкои.

(*Дальше.*)

Було вже зъ пѣвночи, ба й кури вже пѣли, коли Мацько вертавъ пѣдхмеленый домѣвь. А мѣсяць на небѣ стоявъ саме въ повни. Небо розлилось якъ то озеро, темноголубе, глыбоке; нѣ клаптика хмарки на нѣмъ, таке чисте. Плавае той мѣсяць по тѣмъ блакитѣ, якъ той лебѣдь бѣлый, а тій поля, тій луки срѣбломъ сіяють пѣдъ нимъ въ тишинѣ. Дорога бѣлѣе ся нѣбы срѣбна стяжка, а зъ покосѣвъ сѣна бе запахъ въ повѣтрю, якъ коли дѣвки назносять до каплички вѣнкового зѣля.

Мацько йде якъ не той, такій радъ чогось, такій веселый собѣ. Йде, спотыкае ся, покрикуе, поспѣвуе, въ головѣ басы ему гудять, скрипка граe, бо въ коршмѣ наслухавъ ся музики.

— Гу, га!..

... Ой дѣвчино, дай мы пыска,
Дамь ти старій холерыска!

— Гу, га!...

Шапка зсунула ся на потылицю, чупрына на спотнѣле чоло, каркъ головы не вдержить, такъ легко ему, такъ весело, цѣлый свѣтъ зъ нимъ крутивъ ся!

— Гу, га!...

Мацько тупнувъ собѣ, закотивъ ся, спотыкнувъ ся на граничнѣмъ стовпѣ, ставъ.

Щось нѣбы вытверезило его нагле.

Ставъ, глядить мутнымъ окомъ.

— Просо. Бѣгме просо!

Глядить ще, вытрѣщивъ очи, якъ мѣгъ, духъ святый при насъ... то-жь Страхъ просо косить...

Косить просо, широкимъ крокомъ ступае рѣвно пѣдъ покосъ, якъ бритвою голить.

Мацько стоить, дрожь нимъ трясе, хоче крикнути, втворивъ уста, але голосъ застрягъ ему въ горлѣ. Стоить якъ вкопаный, по спотнѣлій спинѣ проймае его морозомъ ажь до кости, якъ коли-бъ зливавъ его водою, а мѣсяць свѣтить, свѣтить...

Рѣвно, гладко, глыбоко йде просомъ коса, шахъ... шахъ... шахъ... Страхъ косить, наче-бъ вѣнъ зъ роду косарь бувъ, а не въ вѣльшинѣ выламаный патыкъ. Нѣ въ право, нѣ въ лѣво, тѣлько якъ займе косою, такъ великимъ крокомъ иде ажь до кѣнця, а коса шахъ... шахъ... шахъ...

Дѣйшовъ, ставъ, брусокъ зъ запазухи, косу острить... А мѣсяць свѣтить... свѣтить...

Въ Мацька зубы задзвонили голосно, морозъ дѣймивъ до кости, серце въ нѣмъ забило ся, духъ у грудехъ заперло, ажь хлопъ хватывши ся за голову, почавъ що силы втѣкати до хаты.

Въ кѣлька днѣвъ потѣмъ Мацькова жѣнка повезла хлопа въ полудрабкахъ до мѣсточка, хорого.

Цируликъ оглянувъ его, пустивъ кровъ зъ пѣдъ языка, ба зъ обохъ рукъ, щобы вѣдійшло вѣдъ него. А що хлопови побѣлѣли очи й душа майже втѣкала, то наливъ ему мѣжь зацѣпленій зубы горѣвки, пѣвъ рубля сховавъ до кишенѣ и казавъ везти хорого живо домѣвь. Самъ навѣть помѣгъ посадити его на вѣзъ, бо хлопиця обмлѣвъ якъ колода.

Але чи то тому, що день бувъ мрачный, слѣтный, чи тому, що жидъ мало крови пустивъ, досыть, що Мацько зъ тыждень еще пролежавъ мовь безъ душѣ.

Бабы сякъ и такъ обкурювали его, мѣрили, натягали, ажь и помогло.

Девятого щось дня Мацько, трясучись пѣдвѣвъ ся на постели, мізерный, пожовклый, а що Магды на той часъ не було въ хатѣ, зсунувъ ся, кожухъ на опашки накинувъ, ноги въ чоботы встромивъ безъ онучь и, не шукаючи шапки, поволѣкъ ся въ поле. Йшовъ згорбленый, важко вѣддыхаючи, стававъ, ледви ноги тягъ за собою, а шию напередъ вытягавъ що хвилѣ.

Було вже бабске лѣто, погода тиха, тепла. По золотистій стерни, по зеленыхъ ще яринахъ, сямъ и тамъ миготѣли легонько срѣбній нитки воздушнои пряжѣ. Сильный запахъ землѣ пѣднимавъ ся зъ свѣжихъ оранинъ, на стерняхъ стада гусей выкрикували голосно.

Отъ, така сѣльска, золота, чудова осѣнь. Хлопъ, мовь загорѣлый, ишовъ выгономъ, плѣвъ ся, спотыкавъ ся, але йшовъ. Щось пхало его, тягло въ те мѣсце, де Страхъ косивъ просо. Хочь въ хорій не знавъ о свѣтѣ, все-таки чувъ бризкъ тои косы. Прямо, наче въ головѣ ему косила.. Шахъ... шахъ... шахъ... въ день и въ ночи. Теперь мусить ити, мусить... На власній очи побачити мусить, що се нѣщо, тѣлько дуръ зъ горѣвки! Пяный бувъ тогдѣ, привидѣло ся ему... Мало то пяному привидить ся!

Доволѣкъ ся хлопъ до грушѣ, ставъ за нею и глянувъ на выгѣнъ, де Страхъ клепавъ косу. Глянувъ и заразъ почало нимъ трясти...

Широко, рѣвно вкрывали покосы цѣле пѣльце, загѣнъ за загономъ. Ярко блищать ся чорнявій китицѣ до сонця, нѣбы чайчиній пера, дивно мѣнячись въ блакитнѣмъ повѣтрю... Одній поверхъ другихъ лежать, не видко майже соломы въ тыхъ покосахъ, таке просо!

По серединѣ стоить Страхъ, крутить перевесла. Копа вже буде, лежить при нѣмъ, може и зъ пять вязанокъ, поблыскуючи жизымъ золотомъ. Страхъ крутить перевесла одно по другѣмъ, косу при собѣ заткнувъ, складно йде ему та робота, тѣлько тій ломаки постукують въ рукавахъ зъ тиха... Отъ, нѣщо, тѣлькы неначе-бъ зъ роду бувъ хлопомъ, а не выламанымъ вѣльшакомъ зъ-пѣдъ бору.

Мацько вхопивъ ся за голову, окрутивъ ся докола себе, кинувъ руками въ повѣтре и безъ голосу поваливъ ся на землю...

Магда ажь надъ вечерь знайшла его пѣдъ грушею, але въ него не було вже силы затягтись до хаты, а жаръ бухавъ зъ него якъ зъ печи.

Лементовала баба, лементовали кумы, бо всему, мовлявъ, причиною Мацькова запопадливость, а просо могло ще зъ тыждень въ покосахъ дозрѣвати...

Мацько самъ не знавъ, якъ довго вѣнъ теперь лежавъ. Ба, не знало хлописко, чи живе було, чи мерлé.

Ажь помалу почавъ рухати ся и вставъ. Вставъ, але щось въ нѣмъ нѣбы зовсѣмъ вѣдмѣнило ся. Въ хатѣ баба не могла его вдержати, втѣкавъ до бору, де, пѣдъ леда пеньком сѣвши, обѣймавъ руками колѣна и такъ скуленый сидѣвъ. Страшна якась задума, страшный перепудъ огорнувъ его цѣлого якъ вода. Потонувъ прямо въ нѣмъ зъ головою. Тѣлько въ нѣмъ гудѣло, тѣлько переливало ся, такъ що руками неразъ горнувъ повѣтре, якъ коли-бъ, потопаючи, хватавъ ся берега. Широко водивъ очима по небѣ, по земли, неначе-бъ притьмомъ хотѣвъ щось знати, притьмомъ про щось мусѣвъ пытати... Лише що не знавъ нѣ про що, нѣ въ кого. То зновъ збиравъ его якійсь несамовитый жахъ; тогдѣ кровь хащѣ продиравъ ся въ найбѣльшу гущу и присѣвши скрывавъ лице въ колѣна й примыкавъ очи. До хаты заходивъ майже тѣлько що зъѣсти, та й то обходивъ пасовиськами по за селомъ, щобы не полемъ. То зновъ стававъ такій неспокійный, що нѣгде не мѣгъ всидѣ-

ДОСТОЙНІЙ ПАНѢ! Пробуйте тѣлько разъ выпрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовымъ до натиранья, а переконаетесь, що вѣнъ о много практичнѣйшій и лучій вѣдъ инший. Отже жадайте тѣлько: „БАЖАНТА“ крохмаль брилянтовый вѣдзначеный великимъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894. Набути можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ. 106 8—50

Письма зъ Вѣдня.

Дня 3 н. ст. цвѣтня.

[*Руски независимѣ послы. — Голосы прасы про мітингъ вѣденьскій. — Театры надворнѣ.*]

Сполка зъ антісемітами що-до выборовъ до комісій парляментарныхъ, яку мали заключити 12 опозиційныхъ послобъ галицкихъ, розбила ся. Такъ стоить справа бодай на-разѣ. Въ пятницю вобдулась у антісеміта д-ра Гесмана нарада, въ котрбй взяли участь зъ нашои стороны о. Танячкевичь и д-ръ Окуневскій, а зб стороны Стояловцѣвъ кс. Шпондеръ и д-ръ Данелякъ. Ся нарада не довела до нѣякихъ позитивныхъ результатбвъ и ледви чи переговоры будуть поновленѣ. Теперь на першбмъ плянѣ стоить кріза парляментарна, тожь и справа сеся поки-що притихла. Нашѣ независимѣ послы дбстали ще зъ другои стороны запрошене до сполки при выборѣ до комісій, именно вобдъ соціяльныхъ демократбвъ. Ся сполка була бы: соціяльнѣ демократы [14], Шенереріянцѣ [5], независимѣ Русины [3] и дикѣ послы — разомъ 35 послобъ. Однакожь и що-до сеи сполки нинѣ ще не знати, чи она осущить ся.

Черезъ те, що суботнѣшне засѣдане вобложено, вобпало такожь обжалованє, взагляднo нагле внесене що-до выбору комісіи парляментарнои для розслѣду „галицкихъ выборовъ". Сподѣвають ся всѣ, що оно стане вб второкъ на порядку дневнбмъ. Яка-бъ и злożила ся ббльшбсть парляментарна, все-таки опозиція назбирає певныхъ найменше 100 голосбвъ, а таке число, при выкористаню всѣхъ регулямінovыхъ средствъ, може дати ся добре въ знаки правительству и его ббльшости. Працѣ надъ актомъ обжалованя идуть невинно; много вѣдомостій чи информацій про станъ рѣчи треба засягати доперва телеграфічно въ поодинокихъ мѣсцевостяхъ. Тутъ показує ся все-ще великій бракъ нашои політичнои орґанізаціи; анѣ політичнѣ товариства анѣ редакціи не вповнѣ поинформованѣ о станѣ рѣчей въ кождбмъ часѣ и мѣсци.

На вобтбрковбмъ засѣданю мають поставити рускѣ послы ц. лый рядъ интерпеляцій, мѣжь тыми о. Танячкевичь въ справѣ увязнюванья рускихъ священикбвъ въ часѣ выборбвъ. Посолъ Барвѣньскій и товаришѣ доси ще не внесли своєи интерпеляціи [котроп текстъ поданый бувъ уже въ „Дѣлѣ"]; може внесуть ей такожь вб второкъ.

*

Про вѣденьскій рускій мітингъ заговорила не лише вся тутешна и галицка, але и заграничнa праса. Мусимо пбднести, що осудъ навѣть звычайно для насъ ворожои прасы выпавъ симъ разомъ зовсѣмъ безсторонно, отже користно для нашои справы. Такѣ тутешнѣ рептильки або будапештеньскѣ орґаны мусѣли nolens-volens признати, що була се велична маніфестація и зъ нею треба числити ся. Наша „bratnia" польска праса по ббльшбй части промовчала сю подѣю політичну. Се е сильно „розумне" средство, коли не можна збшкалювати, а похвалити не хоче ся. При тбй нагодѣ пошивъ ся въ дурнѣ Dziennik polski, написавши днемъ передъ мітингомъ нѣсенѣтницю: „Upadła wielkość, p. Romańczuk zwołał do hotelu Wimbergiera w Wiedniu na dziś zgromadzenie ludowe, na którem mają być omawiane wybory galicyjskie. Skoro nie można popisywać się wymową w parlamencie, to trzeba bodaj w knajpie! Sic transit gloria mundi!" Вбдъ Полякбвъ, а особливо вбдъ шовінистбвъ польскихъ á la Dziennik polski, котрѣ резонують въ справахъ рускихъ на всѣ заставы, можна домагати ся, щобы про насъ мали лѣпшѣ информаціи. Dziennik мае тутъ свого спеціяльного кореспондента [п. Инлендера], отже заки стрѣливъ таку дурницю, повиненъ бувъ поинформувати ся: хто се вѣче склика? Злоба Dziennik-а нѣкого не досягне, але осмѣшує редакцію, що подае читателямъ такій гумбугъ... Зновъ же одинокою газетою, де появила ся неприхильна оцѣнка мітингу, е нашъ рускокатолицкій „Руслан". Коли разъ д-ръ Франко бравъ ся въ журналѣ „Жите и слово" до п. Барвѣньского, сей записавъ въ „Правдѣ": „Cui bono те робить ся?" Ще лѣпше можна бы се запытане приложити въ отсѣмъ выпадку. Не е се прислуга для шляхтичбвъ польскихъ, бо тѣ були бы самѣ въ своихъ орґанахъ, и то може далеко розумнѣйше оборонили ся; та й не е оно нѣяка прислуга для правительства, бо оно мае до розпорядимости поліцію, персоналъ далеко лѣпше вышколеный, якъ редакторы „Руслана"... Отъ власне думай, кблько хочешь, а таки не додумаешь ся, по що „Руслан" подавъ фальшиве и мѣсцями тенденційно перекручене справоздане зъ того мітингу?

Число участникбвъ подане на „кілька соток". Се така ясна брехня, якъ сонце. Мы числимо на 3000; ворожѣ намъ дневники подали въ безстороннбмъ справозданю 2000 участникбвъ. Зъ воздуха взята реляція, що мітингъ „устроїв др Лаврівскій в порозуміню з соціяльними демократами віденьскими". Не д-ръ Лаврбвскій устроивъ его, але хто иншій, а хто? — се най собѣ „Руслан" | озвѣдує черезъ своихъ заушникбвъ; може довѣдаесь и не пустить на другій разъ тумана межи хрещеный рускій нарбдъ. Мітингъ бувъ склика ный плякатами, котрѣ починали ся словами: „Bürger und Genossen"! Сей покликъ обнимавъ такъ само антісемітбвъ якъ и ліберальбвъ, соціялістбвъ, соціяльныхъ політикбвъ и т. д. Хто хотѣвъ, той прийшовъ; хто згодосивъ ся до слова, дбстававъ его. Такъ само добре могли прийти нашѣ правительственники, могли оборонити правительство, навѣть силою свого слова спровокувати вбдспѣване громогласного „многая лѣта" для Баденього; се все було можливе, та на жаль они сидѣли въ своихъ шкаралупкахъ. На мітингъ прийшли въ ббльшбй половинѣ соціяльнѣ демократы, котрѣ того дня репрезентували одиноку опозиційну партію. [Про Молодо-Чехбвъ уже зъ-давна а про антісемітбвъ послѣдными часами ходить вѣстка, що они занадто кокетують зъ ґрафомъ Баденімъ.] Змѣстъ промовъ референтбвъ подавъ „Русланъ" зовсѣмъ тенденційно; сего не повиненъ робити нѣякій дневникъ, бо то дуже недостойне оруже. Але „католицкій Руслан" мае свою редакційну етику... Отъ щей дальше „тяжкій таранъ" — ударъ політичного противника, а фактично страшне дитиньство: „Д-р Могильницкій розказав ломаною нїмеччиною" и т. д. Поминувши то, що д-ръ Могильницкій говоривъ дуже поправно и граматично по нѣмецки, мусимо заявити, що такій аргументъ выкликує омерзѣне и робить неможливою нѣяку політичну полеміку. Нехайбы лишь „Руслан" почувъ ту „ломану німеччину" въ нашбмъ парляментѣ, и то часами зъ устъ перворядныхъ мужѣвъ державныхъ [н. пр. Ексц. Яворского], то певно сейчасъ приславъ бы одного члена своєи редакціи зъ „коменюшемъ" на инструктора парляментарного...

*

Въ лѣтѣ назначенѣ ферія цѣсарского надворного театру [Burgtheater] вбдъ 11-ого цвѣтня до 1-ого жовтня и въ тбмъ часѣ мае наступити перебудова середины театру. Выставы цѣсарскои оперы [Hof-Operntheater] тревати-муть до 13 ого червня, вбдъ того дня ажь до 1-ого серпня тревати муть ферія оперы. Однакожь въ часѣ вбдъ 13-ого червня до 20-ого липня буде грати въ оперѣ ансамбль Burg-театру драматичнѣ пєсы. На часъ вбдъ 20-ого липня до кбнца мѣсяця будуть замкненѣ оба надворнѣ театры.

Й. П.

ти, лише ходивъ, хочь бы коломъ, бормотячи до самого себе й дивлячи ся въ землю.

Баба плакала, нарѣкала, до знахоря возила, але не надало.

Часомъ Мацько выходивъ зъ своєи крывѣвки и крадьки дививъ ся въ сторону проса. Стояли тамъ теперь на стерни рбвно повязанѣ, досыхаючѣ на сонци снопы, рядъ за рядомъ, якъ вбйско, а по серединѣ поля стоявъ якъ перше — Страхъ.

Тблько теперь вбнъ выдававъ ся ббльшій, страшнѣйшій на тбй голбй стерни. Та губа зъ дынѣ немовь причорнѣла, жидикомъ выдовбанѣ очи впали глыбше, поббльшали; выглядавъ якъ сильно спрацьованый и присмаленый сонцемъ хлопъ, що пильно дивить ся на своє поле.

Зъ трепетомъ дививъ ся на него Мацько, дививъ ся, а потбмъ туливъ голову въ рукя и вертавъ до свого леговища въ борѣ.

И такъ зъ часомъ хлопъ здичѣвъ зовсѣмъ. Загляне до хаты, покрутить по кутахъ, подивить ся мутнымъ окомъ на жѣнку, що вбзьме въ руки, то положить, якъ коли-бъ самъ не знавъ, чого имити ся. Дрбвець навѣть не врубае, воды конямъ не дасть. Сл ва тежь не добути зъ него, нѣ въ сей ббкъ нѣ въ той. Отъ бѣда!

Инколи зовсѣмъ не до своєи хаты, а до чужихъ людей пбйде, ст не на порозѣ, тремтячи, постарѣлый, ослаблый. Бабы давали ему то молока, то кисѣлю, коли въ горшку лишило ся.

Тымчасомъ ночи настали дуже довгѣ и дуже холоднѣ.

(*Конець буде.*)

Переглядъ політичный.

На запросины цѣсаря Франц Іосифа мае нѣмецкій цѣсарь приѣхати до Вѣдня, якъ теперь дневники доносять докладнѣйше, дня 21 с. м. передъ полуднемъ. Першого дня мае вбдбути ся дворскій обѣдъ, а опбсля выстава въ дворскбй оперѣ; на другій день войскова парада на Шмельцу, а вечеромъ по обѣдѣ въ цѣсарскбмъ замку вбдъѣде цѣсарь Вільгельмъ до дому. Köln. Ztg. приѣздъ нѣмецкого цѣсаря до Вѣдня назначує на день 22 с. м. Вѣсть, мовь бы цѣсарь Францъ Іосифъ зъ Петербурга мавъ вступити до Берлина, е поки-що непевна.

Выборъ вѣденьского бурмістра вбдбуде ся дня 8 с. м. о год. 10 передъ полуднемъ. Симъ разомъ д-ръ Люеґеръ буде вже пятый разъ выбраный бурмістромъ. Першій разъ сталось се дня 29 мая 1895 р., коли вбнъ ажь при третбмъ голосованю дбставъ 70 голосбвъ, але выбору не принявъ; четверте голосоване не довело до кбнця, а на другій день розвязано раду мѣску. По новыхъ выборахъ рады дбставъ д-ръ Люеґеръ дня 29 жовтня 1895 р. 93 голосбвъ на 137 голосуючихъ; але выбору его не затвердивъ цѣсарь. Дня 13 падолиста 1895 р. прийшло до поновного выбору бурмістра, а д-ръ Люеґеръ дбставъ знову 92 голосбвъ на 137 голосуючихъ; тогдѣ знову розвязано радѣ. По новыхъ выборахъ рады выбрано д-ра Люеґера дня 18 цвѣтня 1896 р. 96 голосами на 138 голосуючихъ четвертый разъ бурмістромъ, але вбнъ не принявъ выбору; тогдѣ выбрано дня 6 мая 1896 Іосифа Штробаха.

— —

Въ Россіи обходжено сими днями 200-лѣтнѣ роковины подорожи Петра Вел. до заходнои Европы. Роковины тѣ повитали россійскѣ дневники статьями, въ котрыхъ въ имя великого царя, що Россію вывѣвъ з кромѣшнои тьмы, домагають ся свободы совѣсти и печати. Народъ — кажуть „Петербургскія Вѣдомости", що выдавъ такого Тургенева, Толстого, Верещагина, Перогова, не може стерпѣти, щобы его духъ и совѣсть нидѣли въ путахъ.

Россійскій міністеръ вбйны оповѣщує въ „Русскбмъ Инвалидѣ" царскій указъ, що высылка засланыхъ на Сибѣръ мае вбдъ теперь вбдбувати ся не пѣшки, а зелѣзницею. Доси пѣша подорожь зъ самого тблько Томска до Иркутска тревала 98 днѣвъ; а часомъ заславцѣ мусѣли роками ждати по вязницяхъ, поки ихъ поведено въ дальшу дорогу. Переповнене вязниць выкликувало пошесть, котрѣ забирали тьму народу. Крбмъ того громаджено по вязницяхъ разомъ не то всѣлякихъ людей, але и мужчинъ, жѣнокъ, дѣтей — всѣхъ разомъ, зъ чого выходила велика деморалізація. Длятого россійскѣ дневники витають царскій указъ зъ великою радостію, бо дорога заславцѣвъ на Сибѣръ була для нихъ ббльшою карою, нѣжь само заслане.

— —

Frankf. Ztg. довѣдує ся зъ Царгороду, що въ найблизшбмъ часѣ, въ слѣдующихъ двохъ недѣляхъ, мае на ново повстати стародавный сербскій патріярхатъ въ Ипеку. Россія мала приобѣцяти повне поперте того намѣру въ разѣ, коли Сербія схоче обмежити той патріярхатъ на вілаєты въ Косовѣ и Призренн. Изъ стороны Порты не буде нѣякихъ трудностей, а зъ Болгарією Сербія тежь порозумѣла ся. Хиба бы Австрія схотѣла може противити ся тому. — Замѣтка така що-до Австріи походить вбдси, що стародавному патріярхатови въ Ипеку були въ церковныхъ справахъ пбдчиненѣ такожь австрійскѣ Сербы; длятого можна бы теперь побоювати ся, щобы Сербы не схотѣли такожь въ політичныхъ справахъ выкористувати вбдновленя давного патріярхату. Постанова сербского правительства що до окремого сербского патріярхату пбйшла, якъ звѣстно, зъ того, що екуменьскій патріярхатъ царгородскій не хотѣвъ згодити ся на именованє Серба митрополитомъ въ Скоплѣ, а грецкій митрополитъ дуже дававъ ся Сербамъ въ знаки. Теперь, коли Греки надоѣли султанови, вбнъ справдѣ волить робити уступки Сербамъ нѣжь Грекамъ.

— —

Въ французскбмъ парляментѣ порушено дня 3 с. м. справу кретеньску а опбсля заразъ вбрменьску. Депутованый бонапартистъ Ґотіе внѣсъ интерпеляцію: якѣ суть результаты войсковои акціи на Кретѣ? Якѣ суть результаты дипльоматичныхъ переговорбвъ, и що правительство гадае робити, коли всѣ розпочатѣ заходы не доведуть до кбнця? Щобы втихомирити ворохобню на Кретѣ, на те треба войска; вбдки гадае правительство взяти грошѣ на таку акцію? чи зажадае вбдъ палаты кредиту? А що зробить правительство, коли по оголошеню бльокады грецкихъ берегбвъ Греція выповѣсть Туреччинѣ вбйну? — Міністеръ Ганото вбдповѣвъ коротко. На бблшу часть пытань правительство не може дати вбдповѣди. Автономію Креты проголошено и нема доказу, що ей зле принято; треба розбжняти поглядъ повстанцѣвъ вбдъ поглядбвъ населеня. Коли треба буде, то державы скрѣплять свои залоги и обсадять цѣле побереже Креты. На тесальскбй граници ще не зайшло нѣчого поважного. Балканьскѣ державы захо-

вують ся мабуть мирно. Що-до бльокады Греціи, то державы нараджують ся якъ разъ, якъ бы перевести якъ найуспѣшнѣйше. Державы заєдно суть въ згодѣ, щобы перешкодити нарушеню мира.

Заразъ по тбмъ внесено другу интерпеляцію въ справѣ вбрменьскбй зъ уваги на неляцію въ справѣ вбрменьскбй зъ уваги на недавну рѣзню въ Токатѣ. Противъ Кретенцѣвъ высылає ся кораблѣ; а чому не выступає ся противъ нихъ тирана? Що правительство гадае робити, коли повторять ся рѣзнѣ? Треба разъ показати султанови волю Европы. — Міністеръ Ганото вбдповѣвъ, що амбасадорови въ Царгородѣ удѣлено такѣ вказбвки, що султанъ мусѣвъ выслати комісію до Токату. Але те узнано за недостаточне. Наслѣдкомъ сего усунено ґубернатора въ Токатѣ и иншихъ урядникбвъ.

— —

Жена грецкого наслѣдника престолу княгиня Софія и ей сестра Марія вернули д. 2 с. м. зъ Лярісы до Атенъ.

Порта вбдрадила ся посылати до Атенъ Каратеодорія пашу для переговорбвъ зъ грецкимъ правительствомъ, розумѣючи, що се було бы доказомъ слабости турецкого правительства.

Бльокада атеньского заливу вже постановлена. Крбмъ того мають державы завести на Кретѣ тымчасову управу. Голосять, ще ґубернаторомъ Креты мае стати або грецкій королевичь Николай або кн. Батенбергскій.

НОВИНКИ.

— Страшна огнева катастрофа постигла село Синевбдско выжне. О розмѣрахъ тон катастрофы згадує ся на другбмъ мѣсци, а мы звертаемо увагу нашихъ Вп. читателѣвъ на пониже умѣщену Вбдозву повѣтового комітету ратункового въ Стрыю — и зб своєи стороны горячо припоручаемо тую честну руску громаду ласкавбй жертволюбности Земляковъ

— Зб Стрыя пишуть намъ: Програма вечерка вокально-инструментального, якій вбдбуде ся дня 8 н. ст. цвѣтня с. р. въ память XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка заходомъ рускихъ товариствъ въ Стрыю въ льокалю Руского касина: 1) Вступне слово, выголосить проф. І. К. 2) Ф. Колессы „Вулиця", хоръ мѣшаный. 3) Лисенка „Ой Днѣпре", сольо барітонове. 4) Витвицкого варяціи на тематъ „У сусѣда хата бѣла", сольо фортепіянове. 5) „Ja sem Slovan" хоръ мужескій. 6) Деклямація. 7) О. Нижанковского „Люблю", дуетъ на теноръ и альтъ. 8) М. Вербицкого „Завѣщане", хоръ. — Початокъ точно о годинѣ 7½. Вступъ вбдъ особы 60 кр. — Тяжке горе навѣстило 1-ого н. ст. цвѣтня громаду Синевбдско выжне. Звыжь 200 хатъ упало жертвою огню а до 1000 душъ лишилось безъ даху и кусинка хлѣба. Щобы прийти въ помбчь-безталаннымъ, порѣшили товариства весь дохбдъ зъ концерту призначити на потерпѣвшихъ вбдъ пожежи. Нехай ся благородна цѣль буде однымъ зъ мотивбвъ, щобы въ сей торжественный день згромадила весь цвѣтъ нашои тямущои громады Стрыйщины въ льокали Руского касина.

— Испыты зрѣлости. Письменнѣ испыты зрѣлости розпбчнуть ся у всѣхъ середныхъ школахъ Галичины дня 10-ого мая с. р. Устнѣ испыты зрѣлости розпбчнуть ся въ ґімназіяхъ: въ Бродахъ 30. червня; въ Бережанахъ 21. червня; въ Хировѣ 24. мая; въ Дрогобычи 24. червня; въ Ярославѣ 25. мая; въ Коломыи 7. липня; у Львовѣ: въ ґімназіи академичнбй (рускбй) 28. мая, въ II-бй (нѣмецкбй) 8. червня, въ ґімназіи Францъ-Іосифа 21. червня, въ IV-бй 21. червня, въ V-бй 12. червня; въ Перемышли: въ польскбй ґімназіи 8. червня, въ рускбй 12. червня; въ Самборѣ 6. липня; въ Станиславовѣ 21. червня; въ Стрыю 14. червня; въ Тернополи 22. червня; въ Золочевѣ 28. мая. Устнѣ испыты зрѣлости въ реальныхъ школахъ розпбчнуть ся у Львовѣ 19. червня а въ Станиславовѣ 1. липня.

— Ц. к. красва рада шкбльна апробувала до ужитку при науцѣ въ ґімназіяхъ зъ выкладовымъ языкомъ рускимъ книжку *„Ботаніка на висші кляси ткіл середних. Після учебника д-ра О. Ростафиньского зладив Іван Верхратский.* У Львові 1896." Цѣна екземпляря оправленого въ полотно 1 злр. 20 кр.

— Посолъ д-ръ Романъ Ярославичь написавъ и мѣстить въ звѣстнбмъ вѣденьскбмъ тыжденвнику Die Zeit статью „Polen und Ruthenen". Перша половина статьѣ вже напечатана въ послѣднбмъ, 131-бмъ числѣ Die Zeit зъ дня 3 цвѣтня с. р. Зб змѣстомъ сеи статьѣ познакомимо нашихъ читателѣвъ.

— Ц. к. прокураторія державна въ Перемышли — якъ доносить Gazeta przemyska — выготовила вже акты обжалованя въ пятьохъ великихъ процесахъ політичныхъ, котрѣ вбдбудуть ся въ маю передъ трибуналомъ присяглыхъ. Въ справѣ кровавыхъ правыборбвъ въ Стоянцяхъ обжаловано 85 селянъ, а въ справѣ правыборбвъ въ Баличахъ 54 селянъ. Акты доходжень творять формальнѣ стосы паперу.

— Зъ товариства „Академічнои Громады у Львовѣ" дбстаемо таку звѣстку: „Академічна Громада постановила выдати украиньско-руску Антольоґію, де мають мѣстити ся выбранѣ творы видньйшихъ нашихъ поетбвъ вбдъ 184[illegible]-ыхъ рокбвъ. Зваживши, що потреба подббнои Антольоґіи вбдъ давна дае ся у насъ сильно вбдчувати, а до того до-

ходъ призначеный на зрѣстъ фонду апомогового „Академічнои Громады“, есть надѣя, що руска публика радо повитае се дѣло. Редакція сеи Антольогіи пѣднявъ ся ласкаво д ръ Иванъ Франко. Друкъ книжки вже почавъ ся, а пѣсля Великодныхъ святъ буде вже оголошена передплата.“

— Въ Цебровѣ въ Тернопѣльщинѣ бувъ собѣ на будцѣ зелѣзничѣй оденъ дуже честный и спокѣйный мазуръ Кшижъ и вѣнъ при правыборахъ голосувавъ на лісту громадску. Отже заразъ потѣмъ нѣ сѣло нѣ пало перенесено его зъ родиною далеко на гѣршу будку! Кажуть ходили обоє зъ плачемъ до пана, просили, нѣчого не помогло!...

— Пригоды на зелѣзницяхъ. Ц. к. львѣвска Дирекція зелѣзниць державныхъ подае намъ до вѣдомости: Дня 1 цвѣтня с. р. выскочила льокомотива пѣдчасъ льокальнои маніпуляціи на стаціи въ Яновѣ и по тѣй причинѣ поѣздъ мѣшаный ч. 3252 не мѣгъ вѣдѣйти зъ Янова. — При въѣздѣ до стаціи въ Хоросници наѣхала порожна льокомотива въ ночи зъ дня 2 на 3 ого с. м. на поѣздъ товаровый ч. 76, при чѣмъ оденъ изъ служѣбы поѣздовои зазнавъ ушкоды тѣлеснои.

— Редакція „Бібліотеки для рускои молодежи“ въ Коломыи просить насъ подати до прилюднои вѣдомости, що высылка першои книжечки за 1897 рѣкъ зъ причинъ вѣдъ редакціи цѣлкомъ незалежныхъ наступить доперва около 12-ого с. м.

— Особою посла Томы Шаера, ставшого такъ голоснымъ въ першои бучѣ, яка счинила ся въ новѣмъ парляментѣ, займають ся вѣденьскій дневники бѣльше, якъ котрымьнебудь другимъ посломъ-селяниномъ зъ заходнои Галичины; описують его особу, его строй и строй его жѣнки [котра зъ нимъ пріѣхала до Вѣдня и перебуде тамъ зъ мужемъ до Великодня], розпытують его и оголошують розмову зъ нимъ про его увязнене и про кс. Стояловского, котрого Шаерь зъ жѣнкою по дорозѣ въ Ряшева до Вѣдня вѣдвѣдавъ въ Чачи на Угорщинѣ. Шаеръ, властитель грунту въ Слоцінѣ пѣдъ Ряшевомъ, мае 45 лѣтъ, ходивъ троха до гімназіи, бувъ при уланахъ пѣдофіціромъ, знае трохи по нѣмецки, а черезъ читане книжокъ и газетъ придбавъ собѣ и деякій вѣдомости. Уже при послѣднихъ выборахъ до сойму вѣнъ кандидувавъ яко сторонникъ кс. Стояловского, але тогдѣ перепавъ. При сегорѣчныхъ выборахъ его въ часѣ акціи выборцои замкнули до вязницѣ, думаючи, що тымъ пошкодать ся его кандидатурѣ; тымчасомъ се радше причинилось до выбору Шаера завзятыми Мазурами.

Коли дня 31 марта на телеграфічный приказъ міністра судѣвництва выпущено Шаера въ вязницѣ въ Ряшевѣ, заѣхавъ передъ судъ простый хлопскій вѣзъ въ супроводѣ кѣлькадесяти селянъ Стояловцъ въ, тѣ взяли увѣльненого посла на руки, посадили на вѣзъ и зъ вѣдкрытыми головами, при спѣвѣ побожныхъ пѣсень, завезли его до костела Бернардинѣвъ и тамъ вѣдспѣвали літанію. Вѣдтакъ народу призбирало ся на кѣлька сотъ душъ и громадно провели Шаера ажь до Слоцины пѣвъ милѣ вѣдъ Ряшева. Другого дня о 3 годинѣ зъ полудня пращали Шаера на зелѣзници около 5000 людей, пѣдносили окліки радости и на рукахъ вынесли его до ваґона. Сторонники Шаера зложились на дарунокъ для него — справили ёму за 120 зр. селянській одягъ. [Селяне въ тыхъ сторонахъ жертволюбивѣ; коли торѣкъ въ осени кс. Стояловскій зъѣхавъ бувъ до Ряшева, селяне зложили для него 720 зр.] Въ Краковѣ знова кыправили овацію Шаерови тамошнѣ роббтники.

Про кс. Стояловского Шаеръ — якъ пишуть дневники — говорить зъ великимъ пієтизмомъ. Розказуе, що за зносины зѣ Стояловскимъ лат. духовеньство заперло передъ нимъ костелъ. [Коли торѣкъ въ осени Шаеръ увѣйшовъ разъ до костела въ Слоцінѣ въ часѣ службы Божои, священникъ перервавъ задля того вѣдправу.] Кс. Стояловскій — опо вѣдавъ Шаеръ справоздавцеви дневника Deutsches Volksblatt — теперь въ Чачи запустивъ бороду й вусы и черезъ те зовсѣмъ змѣнивъ ся въ лиця.

— Rabies Polonica все ще не уляглась, хочь выборы вже минули, и мабуть нѣколи вже не улягне ся. Причину до найновѣйшого пароксизму скаженины подало насампередъ Słowu Polsk ому, а вѣдтакъ Dziennik-ови polsk-ому тота „klęska narodowa“, що послови Романчукови заразъ другого дня по выборахъ не казали йти до школы, але — якъ „ze zdziwieniem“ довѣдуе ся Dziennik polski — міністеръ Ґавчь удѣливъ п. Романчукови вѣдпустку на пѣвъ року [? — хиба до кѣнця курсу, а то не пѣвъ року, тѣлько $3^1/_2$ мѣсяця]. Коли міністеръ Ґавчь справдѣ удѣливъ п. Романчукови вѣдпустку, то се стало ся зъ причинъ чисто педаґоґічнои натуры, а певно п. міністеръ не гадавъ, що черезъ те уже завалять ся Польща! Новый сей проявъ скаженои ненависти до Русинѣвъ ще бѣльше оправдуе высказъ одного справедливого Полякa-повстанця, котрый приглядаючи ся крайно огидному и пѣдлому поступованю галицко-польскои прасы супроти Русинѣвъ въ часѣ сегорѣчныхъ выборѣвъ, сказавъ, що такъ не поступае суд отивъ Полякѣвъ праса россійска, ба навѣть не поступала такъ въ часахъ Муравева Вешателя.

— Зъ Галича пишуть намъ: Въ вѣдомѣй справѣ заслуженого и загально поважаного о. Николая Винницкого, сотрудника въ Галичи, помѣстила була вже давнѣйше Gazeta narodowa [въ ч. 75 с. р.] допись зъ Галича, на котру прошу умѣстити нашу вѣдповѣдь.

Читаючи сю допись, треба подивляти безчельнѣсть, глупоту и скажену злобу кореспондента, котрый, не маючи иншого способу, бодай зѣ стовпцѣвъ ґазеты кидае клеветы на людей, що стоять ёму мабуть на завадѣ до осягненя особистыхъ его цѣлей. Якъ глупѣ и неправдивѣ тѣ клеветы, позволю собѣ де-що ширше розвинути: Кореспондентъ зазначуе, що „о. Винницкій вже вѣдъ шѣстьохъ мѣсяцѣвъ пѣдъюджуе Русинѣвъ противъ Полякѣвъ и жидѣвъ, много вже лиха нашѣй суспѣльности наконивъ, а хто знае, чи и до якои катастрофы не допровадить“ [якои? — близше не пояснено]. Кореспондентъ, де въ чѣмъ иншѣмъ нѣбы такъ добре поінформованый, мабуть не знае, що о. Винницкій трудить ся вже въ Галичи не вѣдъ шѣсть мѣсяцѣвъ, але другій рѣкъ, и справдѣ много вже здѣлавъ, може бути, не въ смакъ п. кореспондентови, але въ користь нашои церкви и народу. Его то заходамъ и сердечно заохочуючимъ промовамъ завдячуемо, що наша галицка церковь прибрала ся троха, за-для его ревныхъ и краснорѣчивыхъ проповѣдей недѣльныхъ и наукъ пополудневыхъ наповнялась она не лишь своими, але и латинниками, а се послѣдне є найлѣпшимъ доказомъ, що не мусить о. В-кій такъ дуже на Полякѣвъ уѣдати и за тло своихъ проповѣдей брати „вѣшане“, о котрѣмъ говорить кореспондентъ, що мабуть и не бувъ нѣколи въ нашѣй церквѣ и не чувъ нѣчого — если вѣнъ взагалѣ яку вѣру исповѣдуе.

Закидують дальше о. Винницкому, що розвинувъ „szalona“ агітацію передвыборчу. О Христе Спасителю! Хто-жь ся нинѣ Русинамъ, а именно нашому духовеньству не закидуе?! Де лишь вѣдбули ся правыборы користно для насъ, тамъ була „szalona“ агітація; де-жь пѣйшло по волѣ нашихъ противникѣвъ, тамъ „dzięki oględności starostwa, żandarmeryi i wojska“ вѣдбуло ся всьо легально и спокѣйно. Таке, бачите, и тутъ у насъ. При пятѣй куріи держали ся наши мѣщане крѣпко: выйшло 5 нашихъ, Русинѣвъ и Полякѣвъ, и надъ тымъ то такъ рыдае кореспондентъ Narodówki, що „i mieszczanie polskiej narodowości odstąpili od sztandaru narodowego i idą w orszaku fanatycznego agitatora“. Ось куты стежка въ горохъ! Отсе сараку коле, що о. В кій громадить Русинѣвъ и Полякѣвъ пѣдъ однымъ прапоромъ христіянства, що потрафивъ промовити до нихъ амбіціи и чувства релігійного. Честь ёму за се вѣдъ насъ! Якій „штандаръ народовый“ розвивае п. кореспондентъ, годѣ догадати ся; мабуть заносить вѣнъ щось цибулькою и чѣсничкомъ...

Въ своѣй злобѣ кореспондентъ такъ загнавъ ся, що ажь забувъ бѣдняга, що похороны кс. Енцінґера вѣдбували ся въ суботу, отже вже по выборахъ, и о. Винницкій бравъ въ нихъ участь. Въ пятницю перенотено тѣло небѣщика зъ дому до костела и, на мою думку, о. В-кій не мавъ тамъ що робити и мѣгъ збстати при выборахъ, де справдѣ своею присутностію причинивъ ся до удержаня ладу и супокою; таки мы самѣ не хотѣли его вѣдтамъ пустати! Та ба! кореспондентъ выкрикуе: „O ironio! ks Winnicki raczył wezwać obecnych w języku ruskim, aby się uspokoili“. Що се значить? чи за зле берете о. В-ому, що промовивъ по руски, чи що успокоювавъ нарѣдъ? Якъ то, пане? Зъ того видно, що вы лише ждали якобысь ключки до ворохобнѣ и неладу, може тому спровадили сте вѣйско и жандармѣвъ, — та ба! даремно! мѣщане поводили ся достойно та спокѣйно и нѣякій арештованя не вдали ся.

Сплакавши надъ пропавшими для шляхотско-жидѣвскои листы правыборами, кореспондентъ вже промовчавъ о четвертѣй куріи, надѣючи ся, що при помочи вѣйска вѣдбуде ся все спокѣйно. Бѣльше о выборахъ не пише [спѣшивъ ся мабуть вѣднести свою кореспонденцію на почту], бо коли-бы бувъ почекавъ до вечера, мусѣвъ бы бувъ пояснити, чому то все дѣйство вѣдбуло ся спокѣйно. Послухайте! Въ послѣдній хвили довѣдались мы, що многихъ нашихъ выборцѣвъ нема вже на лістѣ и то найбогатшихъ, грунтовыхъ, аркушевыхъ; натомѣсть будуть кликаній такій, що грунту въ нихъ, якъ у хруня чести, а хаты Бѣгъ-ма! — отже и голосувати нема въ нихъ права. Такимъ способомъ, стративши силу голосѣвъ, сгинули мы въ числѣ около 87 противъ 151 противной партіи. Побѣда для насъ неможлива! Обрадивши ся, рѣшили мы не йти голосувать, бо й такъ були бы перепали, а наражуватись на жидѣвскій та магістратскій шговханцѣ мы не хотѣли. Отъ бачите, чому все вѣдбуло ся спокѣйно, по мѣстѣ мовь вымело, а жандармы дармо шукали ключки.

Та мимо всего кореспондентъ таки десь заглядѣвъ бунтъ. Ось що пише: „По правыборахъ мѣщаньство тутешне выбрало ся понадъ Днѣстеръ и вытяло зѣ злобы „trzcinę“ жида Шпірмана, що ёи арендуе вѣдъ магістрату“. Не тростину, добродѣю, а хиба лозину, гнучку лозину, що то нею неразъ... знаете! Та се брехня! самъ п. Шпірманъ зѣзнавъ передъ кѣлькома днями въ магістратѣ, що попросту хтось укравъ ёму трохи прутя; о жадномъ розбою и ґвалтѣ й мовы бути не може.

Агітація о. В—ого приносе кореспондентъ навѣть таке, що молодѣжь мѣщаньска инсультуе інтеліґенцію по улицяхъ, якъ ось недавно учителя мѣщевои школы и одного податкового практиканта. На се хиба скажемо: Коли-бъ оно навѣть разъ молодѣжь се учинила, то вина тутъ паде въ першѣй лініи на школу, бо-жь и намъ лучало ся неразъ передъ роками, коли о о. В—бмъ ще й не чули-сьмо, що тутешна шкѣльна мужеска молодѣжь зневажала старшій особы по дорозѣ; отже коли щось подѣбного и стало ся, най той панъ учитель старае ся на будуще вплывати на молодѣжь користнѣйше.

„Wojska stałego! dla bezpieczeństwa osób i mienia, i jak najrychlejszego uwolnienia nas od tak niebezpiecznego człowieka, jakim jest ks. Winnicki“ — розпинавъ ся славетный кореспондентъ. Що за консеквенція! у вступѣ статьи кореспондентъ закидае о. Винницкому, що „występuje z taką pewnością, jakby był prawnym administratorem powiatu“, а тутъ ось самъ кличе: „Галичь се я; я не хочу о. В—ого, тожь берѣть его якъ найскорше!“ И коли мы Галичане зѣ спокѣйною совѣстію ложимо ся спати, безпечній о свое невеличке добро, то п. кореспондентъ непевный свого житя и кричить: „вѣйска!“ Мабуть ще не заасекурованый, або лиха совѣсть не дае ёму спокою, бо дивуесь навѣть, що о. В—кій, „ten fanatyczny agitator“, може мати добрый гуморъ. Га, пане! чиста совѣсть, то велика благодать!

Зѣбравши все сказане, выходить зъ сего, що п. кореспондентъ и сѣблка хотять за всяку цѣну усунути о. Винницкого зъ Галича. Чому? Тому, що о. В—кій лучить мѣщанъ Русинѣвъ и Полякѣвъ въ одну христіяньску громаду [котру они бы радѣ розбити]; тому, що о. В—кій задумуе выставити въ Галичи церковный рускій дѣмъ, де бы згортала ся сила народна; тому, що при надходячихъ громадскихъ выборахъ сполученій мѣщане выбрали бы своихъ представителѣвъ [надѣли вже намъ rządy inteligencyi и дорогій комісарь!]. Такъ, то справдѣ небезпечный чоловѣкъ, нашь о. Винницкій, якъ небезпечна честнота, твердѣсть характеру и интеліґенція для пѣдлости и глупоты. А якихъ средствъ ужывають нашѣ ворогы, щобы такій силы, якъ о. —ого усунути, доказомъ того е, що розсѣвають по мѣстѣ найбрехлившій верзіи, на свѣй способъ перекрутили слова читаного въ церквѣ посланія Епископату и майже на кождѣмъ кроцѣ слѣдять нашого душпастыря. Що бѣльше! зачуваемо, що выбирае ся кѣлькохъ зѣ сѣблки до Е. Ек. митрополита просити о перенесене о. В—ого. Все можливе! Но думаемо, що чей-же наша власть духовна леда клеветникова не дасть послухъ! Мы, мѣщане, найбѣльше тутъ интересованій; о. Винницкій нашъ священикъ и такихъ дай Боже всѣмъ громадамъ! а коли намъ вѣнъ до вподобы, прочамъ до него и до насъ — засѣ! Справдѣ, послѣдній вже хиба часы настали, коли тутъ въ Галичи, колышнѣй столици князѣвъ рускихъ, буде нами верховодити першій лѣпшій! Та оа, не на такихъ натрафили! Постоятя за правду и добро мы ще зможемо! — *Галицкій чоловѣкъ.*

— Дрѣбній вѣсти. У Львовѣ померъ Августъ Чичайчукъ старшій ревідентъ державныхъ зелѣзниць въ 55-бмъ роцѣ житя. — Въ Парижи повстався комітетъ, зложеный зъ тамошнои польскои молодежи, що постановивъ почтити припадаючу на день 3-го цвѣтня 899 року 50 ту рѣчницю смерти Юлія Словацкого перевезенемъ его тѣла зъ Парижа до Кракова. Въ Вашингтонѣ вѣдбуде ся 5-го мая с. р. загальный почтовый конґресъ. — Въ податковѣмъ урядѣ въ Ланцутѣ вѣдкрыто дефравдацію 5160 зр., якои допустивъ ся податковый офіціялъ Г. Вол . . . Дефравдантъ утѣкъ. —

Вѣдозва.

На дни 1 цвѣтня 1897, постигла село Синевѣдско выжне въ стрыйскѣмъ повѣтѣ страшна катастрофа. Огонь повставшій зъ незвѣстнои доси причины знищивъ поверхъ двѣста господарствъ зъ домами мешкальными, будынками економічными и цѣлымъ майномъ мешканцѣвъ. Позаякъ бувъ се день тыжневого торгу въ Стрыю а рѣзночасно вѣдбувалась ґранка вѣйскова въ Сколѣмъ, то множество мешканцѣвъ села выѣхало будь-то до одного будь до другого мѣста, такъ що въ хвилѣ катастрофы забракло людей до ратунку. Тожь погорѣли всѣ знаряды домашнѣ, одѣжь, знаряды господарскій, якъ такожь все сѣно и збѣже зладжене на расѣвы, а у многихъ селянъ навѣть живый инвентарь. Цвитуче село, одна зъ найбѣльшихъ и найгарнѣйшихъ осель на Пѣдгорю бескидскѣмъ, вѣтчина Бойкѣвъ звѣстныхъ въ цѣлѣмъ краю и навѣть по-за кордономъ ведучихъ торговлю овочами, представляе сегодня жахомъ проймаючу картину знищеня, а ся жителѣ полишили ся въ одну хвилину безъ даху, безъ хлѣба, навѣть безъ можности поробити весняній засѣвы — остала имъ лишь перспектива нужды и хиба голодной смерти. Щобы злагодити сумну долю бѣльше якъ тысячѣ нещастныхъ людей и спинати грѣзнѣ наслѣдки сеи катастрофы, котр. есть въ силѣ потягнути за собою цѣлковиту руину погорѣльцѣвъ, поспѣшили зъ першою помочію горожане мѣста Стрыя. Заразъ слѣдующого дня зѣбрали ся въ сали радней магістрату въ великѣмъ числѣ редставителѣ всѣхъ верствъ та народностій и зѣбрали бѣльшу квоту на першій потребы погорѣльцѣвъ, а опѣсля завязали комітетъ повѣтовый зъ репрезентантѣвъ горожанъ мѣсцевыхъ, властителѣвъ дѣбръ и духовеньства; комітетъ поклавъ собѣ за цѣль займитись збиранемъ жертвъ въ цѣлѣмъ краю.

Комітетъ, котрого предсѣдателемъ выбрано маршалка повѣтового гр. Кароля Дѣдушицкого, звертаесь отсимъ до всѣхъ жителѣвъ краю зъ уклѣнною просьбою прийти въ помочь навѣщеным сею тяжкою и такъ величезною въ своихъ розмѣрахъ катастрофою. Суспѣльность наша дала вже неразъ и що-день дае доказы, що вмѣе дѣломъ спѣвчути такій нещастя — почуте взаимнои помочи розвинулось у насъ вже на стѣлько, що голосы о помочь въ такихъ случаяхъ не прогомонюють безслѣду. Тожь комітетъ мае надѣю, що и въ сѣмъ случаю, де ходить о долю и житє поверхъ тысячки людей, о спинене руины двѣста кѣлькадесяти селяньскихъ господарствъ въ честнѣй громадѣ, заслугуючѣй зъ кождого огляду на горячу спѣвучасть, просьба комітету не прогомонить безслѣдно и що середъ жителѣвъ краю нашого найдесь богато такихъ, котрѣ одвѣтно своимъ силамъ поспѣшать злегчити нещасте и осушити сльозу братѣвъ зъ пѣдъ селяньскои стрѣхи.

Ласкавѣ жертвы просимо надсылати на адресу Выдѣлу повѣтового въ Стрыю.

Въ имени повѣтового комітету ратункового — заступникъ предсѣдателя *Станиславъ Дѣдушицкій.*

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Опорожнену парохію regiae coll. въ Старявѣ сянѣцкѣй надало намѣстництво о. Илія Олексиновы, пароховы въ Добров. — Канонічну институцію одержали оо.: Стеф. Береский на Вяцковичѣ, Ив. Сухій на Жапалѣвъ, Сим. Чичиловичь на Кобильницю руску, Ил. Двулѣтъ на Монастырець. — Завѣдательства одержали оо.: Мик. Коропась въ Рябѣмъ дек. балигородского, Сим. Чижовичь въ Чуквѣ дек. самбѣрского, Вас. Загаевичь въ Порудню дек. яворѣвского, Ал. Гумецкій въ Олешицкѣй воли, Мих. Плюванъ въ Любачевѣ. — Крилошаньскій вѣдзнаки одержанъ о. Ем. Левицкій парохъ въ Тартаковѣ. — Намѣстництво призволило дотацію на два роки по 300 зр. рѣчно зъ реліг. фонду для сотрудника въ Вислоку дольчѣмъ.

Посмертній — ✝ — оповѣстки.

О. Михаилъ Соневицкій, священникъ-ювілатъ, совѣтникъ Еп. Консисторіи станиславѣвскои, пароховъ въ Вовковцяхъ надъ Днѣстромъ, упокоивъ ся дня 20 н. ст. марта с. р. въ 76-бмъ роцѣ житя а въ 51 бмъ священьства. В. е. п.!

Олексѣй Соболевскій, пароховъ въ Копачинцяхъ, городеньского деканата, упокоивъ ся дня 31 н. ст. марта с. р. въ 33-бмъ роцѣ житя а 10-бмъ священьства. В. е. п.!

Иванъ Климентій Одѣжиньскій, аспірантъ ц. к. дирекціи зелѣзничои въ Станиславовѣ, щирый Русинъ, членъ „Рускои Бесѣды“, упокоивъ ся въ Калуши дня 13 марта с. р. по короткѣй а тяжкѣй недузѣ въ 27 роцѣ житя. Похоронъ покѣйного вѣдбувъ ся дня 15 марта. В. е. п.!

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— Именованя. Президія ц. к. краевои дирекціи скарбу именувала комісарями въ IX-бй класѣ ранґи концепістѣвъ скарбу: Іос. Зоммера, Стан. Бѣґу, Тад. Пережиньского, Тому Арматиса, д-ра Мавр. Данеля, Ром. Чавдерну, Людв. Ґронецкого, Жиґм. Ґломбиньского, Ант. Трояна, Ив. Завильского, Марк. Дяковского, д-ра Фел. Вогновта, Фр. Кірніґа, Стан. Котовича, Конст. Зражевского, Леон. Лисаковского, Ив. Карпиньского, Евг. Флюнта, Юл. Стельмаховича, Иги. Бабяжа, Тад. Левицкого, Стан. Лущкевича, д ра Вильг. Зелітера, Изид. Гасса, д-ра Брон. Оссолиньского, д-ра Едв. Новачиньского, Винк. Федоровича, Мар. Вляссака, д ра Викт. Ґаевского, Ив. Томашка, д ра Стан. Коссовича, Фр. Клецана, Едв. Фіша, Мих. Познякa, Іос. Леськовского, Вит. Литвинишина, Ив. Ґеттера, Ферд. Бернацкого, Едм. Келера, Сев. Вайнштайна, Ад. Пневского, Волод. Хилевского и Чесл Никлевича. — Міністеръ скарбу именувавъ податковыхъ инспекторѣвъ: д ра Ю.ґ. Чирняньского, д-ра Стан. Ґрабшайда, Володисл. Каменобродского и Брон. Думицкого старшими податковыми инспекторами для Галичины.

— Вѣдзначене. Цѣсарь надѣливъ радника краевого суду у Львовѣ, Апол. Шабенбека, при нагодѣ перенесеня его на власну просьбу въ станъ спочинку, кавалерскимъ хрестомъ ордеру Францъ-Іосифа.

Послѣдній вѣсти.

Пѣсля донесеня зъ Канеѣ до Трієсту — вчера на Кретѣ упали першій жертвы зъ австрійскои залоги на Кретѣ, именно: 1 офіцеръ и 3 вояки згинули, а 7 воякѣвъ ранено.

Телеґрамы „Дѣла“.

Римъ 5 цвѣтня. Всѣ державы дали припоручене адміраламъ розпочати бльокаду Атенъ. Адміралы нараджують ся, якимъ бы способомъ розпочати бльокаду, не наражаючи ся грецкому населеню.

Петербургъ 5 цвѣтня. Journal de St. Petersbourg каже, що поведене Греціи спонукуе державы противъ ихъ волѣ приступити до бльокады атеньского заливу. Коли Греція хоче за всяку цѣну вѣйны, то сему не можна перешкодити, але въ такѣмъ разѣ не може она числити на нѣчию помѣчь. Державы нѣколи не допустять, щобы напастуюча сторона мала зъ свого нападу яку користь.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. Д. Ма. въ Го. До кѣнця I. кварталу ще 6,50 зр. — *Вп. В. Мо. въ Се.* За II. кварталъ ще 1 зр. — *Вп. В. Ге въ Те.* Присланій 3 50 зр. вписано за рѣкъ 1896 а не за II гій кварталъ сего року. — *Вп. Т. Бо. въ Ле* Такъ. — *Вп. А. Мѣ. въ Лу. ни.* Одержали.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— Д-ръ М. Бучиньскій зъ Станиславова пише намъ: *Для потерпѣвшихъ при правыборахъ въ Черневѣ* зложили на мои руки: *А*) Русины зъ Станиславова и околицѣ, а то Р. Т.: Т. Стахевичь 2 зр., Морилякъ 50 кр., Дуткевичь 50 кр., Давдишь 50 кр., Тарнавецкій 20 кр., Кушнѣръ 1 зр., Н. Н. 20 кр., М. Цурковска 50 кр., Е. Ф. 50 кр., Кл. К. 1 зр., Дутчакъ 50 кр., Павло М. 50 кр., В. Левицкій 1 зр., К а 1 зр., Н. Н. 40 кр., К. Д. 30 кр., Домбчевскій 1 зр., Н. Н. 20 кр. Слоньскій 10 кр., И. Ткачуникъ 2 зр., Келебай 50 кр., Горчиньска 20 кр., Христина Переймибѣда [слуга] 20 кр., Яцикевичева 50 кр., Н. Кумановскій 50 кр., Іосифъ Гурикъ 1 зр., И. Короликъ 1 зр., Ив. Б. 50 кр., Ив. Д. 5 зр., Іосифа Т. 1 зр., Г. Б. 1 зр., К-чь 1 зр., В. Д. 1 зр., Дрогобицкій 20 кр.,

Олекса Дмитрашь 10 зр., Ю. Малецкій 5 зр., К. Малецка 1 зр., Н. Н. 1 зр., водъ себе 3 зр., разомъ 47 зр. 60 кр. — *Б)* Дальше прислали Р. Т.: д-ръ Левъ Воєводка зъ Коцманя 5 зр., Редакція „Дѣла“ зложенй датки 120 зр. 54 кр., Наталія Честиньска зъ Подъяркова 1 зр. Д. Еліясевичь зъ Чабарівки 2 зр., Е. Окуневска 1 зр., д-ръ Л. Воєводка зъ дрібныхъ датковъ 3 зр., Варвара Воєводка зъ Зеленои 2 зр., д-ръ Л. Бібрінъ 2 зр., Редакція „Галичанина“ зложенй датки 120 зр., Василь Угорчакъ и тов. зъ Камѣннои 1 зр. 20 кр., разомъ для потерпѣвшихъ 305 зр. 30 кр. — *На памятникъ для бл. п. Петра Стасюка* прислано на мои руки: зъ Редакціи „Дѣла“ 1 зр. 50 кр., Емилія Подляшецка 2 зр. 50 кр., Василь Нагірный водъ д-ра Н. Н. 20 зр. и водъ О. Л. 50 кр., Редакція „Галичанина“ датки зложенй 42 зр. 35 кр., Василь Угорчакъ и товаришѣ зъ Камѣннои 50 кр., водъ себе 2 зр. 65 кр., разомъ на памятникъ 70 зр. Квота та зложена есть на книжку щадничу ч. 128.

Першу помочь роздѣливъ п. Іосифъ Гурикъ зъ квоты 18 зр. зложеноі до его рукъ у Львовѣ членами краєвого руского Комітету выборчого. Изъ сумы 305 зр. 30 кр., котра для потерпѣвшихъ надойшла аа мои руки, дано за радою двохъ мужѣвъ довѣря зъ Чернева: для дѣтей арештованого Михайла Петрашюка 2 зр., для хорои жены Прокопа Борко 2 зр., на похоронъ дитины Олексы Дембовича 5 зр., Братству церковному въ Станиславовѣ зъ нагоды поминального богослуженя по бл. п. Петрѣ Стасюку жаданy належитость 3 зр. 80 кр.; за докуплене свѣтло заплачено 3 зр. 12 кр., родинамъ восьмохъ найбѣднѣйшихъ арештованыхъ и покалѣченыхъ посля находячого ся у мене выказу 50 зр. Разомъ выдано доси 66 зр. 92 кр. Позостае въ моихъ рукахъ решта 238 зр. 38 кр. на дальшй запомоги на тяжкій передновокъ для якихъ 100 душь, котрыхъ бытъ подкопали арештованя и кватирунки войсковй.

Надосłане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ
Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Золочѣвъ, отвирає ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рокъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляе **ЗАРЯДЪ.** 107 3—14

Змѣна льокалю.
Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю при пл. Галицкой ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. I.

ДІЯМАНТЫ до рѣзаня скла по зр. 1·80, 2·—, 2·50, 3·—, 3·50, 4·— и 4·50. Ножицѣ до стрижевя худобы по зр. 1·85 и 2·25 поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 595

Ново-отворена реставрація и комната до снѣдань при улицы **Хорущина ч. 6.** Цѣны умѣренй. Пиво зъ львовскихъ броваровъ. — Зъ поважанемъ **ИВАНЪ СТЕЛЬМАХОВЪ** реставраторъ. 108 2—3

ПОДЯКА.

Почуваемо ся до обовязку Пану Докторови **Миронови Яюсеви** за Его цілком безкористовну опіку лікарску, якою нашого усопшого мужа взглядно вітця підчас довгої і тяжкої слабости огортав, прилюдно зложити на сім місци нашу найсердечнійшу подяку.

Сокаль в марті 1897.

Антонина Островска — жена. Станислав і Людвик — сини. 117 1—1

ПОДЯКА.

Выдѣлъ **читальнѣ** въ Поповичахъ почуває ся до милого обовязку подякувати Вновь. товариству „Просвѣта“ за надбелный нашой читальни даръ въ книжкахъ свого выданя. Дуже цѣнный сей набутокъ духовый послужить намъ до науки а тымъ самымъ присвоя собѣ всѣлякихъ вѣдомостій нинѣ такъ потрѣбныхъ намъ на полю нашого вѣдродженя, и переобразить, надѣемо ся, дорастаюче поколѣне, абы, сли не оно, то найблизшй потомки его стали на рѣвни зъ культурными народами нашои обширнои вотчины.

За выдѣлъ читальнѣ *Мих. Телефанко* заст. головы и бібліотекарь.

АДОЛЬФЪ КАМПЕЛЬ

Львовъ, улиця Кароля Людвика число 29.

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІЯЛОВЪ БУДОВЛЯНЫХЪ

Продае дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовй и штайнґутовй цеглу огнетревалу, огнетревалу папу дахову, асфальтовй плыты изоляційнй, дестильовану смолу вуглеву КАРБОЛІНЕУМЪ якъ такожь взагалѣ **всякій матеріялы будовляній** — заручуючи за ихъ доброту.

Предприемство роботъ бетоновыхъ и крытя даховъ дахівкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ и ръ 460.

Співець церковный

женатый, лѣтъ 38, зъ вѣдповѣднымъ а чистымъ голосомъ, знаючій добре Уставъ церковный, Ирмологіонъ и спѣвъ хоральный зъ нотъ, котрымъ управлявъ черезъ 15 лѣтъ а запровадивъ чотири новй хоры, а то три мѣщаньскій а одинъ селяньскій — глядае посады въ мѣстѣ, дебы буля хоть низша гімназія можливо руска. Адреса: Григорій Пелецкій въ Глубочку о. п. Озеряны коло Чорткова. 119 1—3

Посѣлость грунтова

положена въ одной зъ найкрасшихъ околиць выходнои Галичины, при водопадѣ, обнимаюча около 430 моргівъ грунту, зъ того около 100 моргівъ лѣса, решта полонины, 1½ годины водъ стація зелѣзнои дороги, ½ годины водъ гостинця вѣддалена, придатна такъ до господарства [выпасъ худобы], якъ такожь за-для свого приємного, здорового клімату до заложеня санаторія, есть зъ вольнои руки на продажъ. Посередники выключенй.

Ближшихъ вѣдомостей удѣляе **адвокатъ д-ръ Стефанъ Федакъ у Львовѣ** улиця Костюшка 10. 102 3—3

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Подгорцяхъ п. Стрый

припоручае

насѣня ячменѣвъ, вовсѣвъ, бараболь;

деревця овочевй;

поросята повнои крови Йоркширъ;

дробъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 13—15

БАНКЪ ЗВЯЗКОВЫЙ

въ Станиславовѣ

оповѣщуе, що надзвычайнй загальнй зборы членовъ водбудуть ся 15-ого н. ст. цвѣтня 1897 р. въ власныхъ комнатахъ, улиця Гославского ч. 15, о годинѣ 3-ій по полудни — а въ браку комплету о годинѣ 4-ій того самого дня при участи такого числа членовъ, яке явить ся.

ПОРЯДОКЪ ДНЕВНЫЙ:

Выборъ одного директора а взглядно затвержене.

Станиславовъ дня 2 цвѣтня 1897. 118 1—1

Дирекція:

Теодоръ Стажевичь. *И. Ткачуникъ.*

КАВУ

въ 5-кільовыхъ мѣшочкахъ франко

по **9** зр. **20** кр., **10** зр. **20** кр., **10** зр. **70** кр. и **11** зр. **20** кр.

ВИНО

въ 5-кільовыхъ барилочкахъ франко

по 3 зр.; 3 зр. 30 кр.; 3 зр. 70 кр.; 4 зр. 10 кр; 4 зр. 50 кр.; 4 зр. 90 кр. (Дорожшй вина фляшками)

высилае

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ и ФІЛІИ.

92 41—?

ЮЛІЯНЪ ПАНЬКЕВИЧЬ

артистъ-маляръ

маe честь повѣдомити, що зъ днемъ 10 го лютого с. р. перенѣсъ ся до **Паушовки** почта въ **Джуринѣ.**

Выготовляе образы церковній на полотнѣ и деревѣ, посля власныхъ начерковъ або посля доручеиыхъ взоровъ. Приймае до выконаня зъ дерева иконостасы, престолы и пр. вразъ зъ Золоченемъ, посля власныхъ плянівъ; украшуе внутра церковъ, выконуе такожь портреты крейдковй, пастельовй и олійнй посля фотографій або зъ натуры.

Кожде, хоть-бы и найменче замовлене выконуе солідно и въ можливо найкоротшомъ часѣ. Звертае увагу

на особливо приступнй цѣны

и поручаючи ся благосклонной памяти Всч. Духовеньства, Хвальныхъ Брацтвъ и Товариствъ, просить и на дальше о числень замовленя. 50 3—?

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши водъ дня 12 лютого 1888 выдае

АСИҐНАТЫ КАСОВІ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженемъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженемъ

а всѣ находячій ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовй** зъ 90-дневнымъ выповѣдженемъ будутъ **опроцентованй по 4½% водъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый **ДИРЕКЦІЯ.**

Знана водъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, злосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старй польскій сильнй горѣвки, дуже добрй розолісы, лікеры, румы правдивй зъ Ямайки, якъ такожь найлѣпшои якости краевй спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревовка и т. и. горѣвки упривілеевань и одиноко правдивй если зъ нашои фабрики спроваджень.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарѣвъ до побиранія алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вольного водъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкодный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои.

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и въ головномъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29. 4912 321—?

Авізо для посѣдателѣвъ льосовъ!

Есть множество головыхъ выграныхъ, котрй передъ роками вытягненй надармо дожидають, щобы оспалй посѣдателѣ подняли ихъ. Въ чомъ тутъ лихо? Въ томъ, що правильно контролює ся только бѣжучй тягненя, а не такожь списъ рестантовъ. Зновъ же казати пошукати за дармо — есть лише проблематичнои вартости. Нехай же кождый самъ пошукае, а не переспить свого щастя. Длятого я выдавъ обймаючу 84 сторонъ

Книгу рестантовъ (Restantenbuch)

котра мѣстить въ собѣ докладный автентичный списъ всѣхъ тыхъ нумеровъ всѣхъ европейскихъ льосовъ, що вже давно вытягненй зъ головными и побочными выграными але посѣдателѣ ихъ, не догадуючи ся свого щастя, все ще не подняли ихъ, — и за оплату 60 крейцарѣвъ пересылаю тую книгу рестантовъ всюда почтою, евентуально такожь за послѣпла тою.

Protokolirte Wechselstube S. Fischer Wien

Schottenring 14.

P. S. Въ найновѣйшомъ часѣ оденъ панъ Ярославъ Ст. съ Слапаниць коло Берна, звернувши свою увагу на повысшій инсератъ, спровадивъ собѣ мою книгу рестантовъ и на велике зачудуване знайшовъ у ній, що на его льосъ Станиславовскій н-ръ 5363 уже передъ 17 мѣсяцями упала

ГОЛОВНА ВЫГРАНА!!!

Мѣска каса въ Станиславовѣ засвѣдчить кождому, що я доперва минувшого тыжня тую стару головну выграну подняв. Коли-бъ той чоловѣкъ не бувъ купивъ собѣ мою книгу рестантовъ, нѣколи не бувъ бы довѣдавъ ся о своѣмъ щастю, а бувъ бы померъ яко мнимый бѣдакъ. 120 1—1

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ острововъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

сполки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручае свои безвзглядній и выключній

НАТУРАЛЬНІ ВИНА

бѣлй и червонй

дуже доброи якости и по дѣйстно низькихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дае ся ґарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ loco дворець Краковъ. 103 4—20

БОТАНІКА

на висші класи шкіл середніх. Після учебника Д-ра О. Ростафиньского. Зладив Іван Верхратский. Вид. р. 1896. Ціна 1 зол. 20 цент. в. а.

ЗООЛЬОГІЯ

на низші класи шкіл середніх. Написав Іван Верхратский. Вид. р. 1895. Ціна 1 зол. 30 цент. в. а.

Списъ важнѣйшихъ выразовъ зъ руской ботанічной термінольогіѣ и номенклятуры. Зладивъ Иванъ Верхратскій. Выд. р. 1892. Цѣна 30 цент. в. а.

Видання ті може дістати в книгарні Ставропигийске ій або у автора. Хто замовляе у автора що найменше пять примірників Ботаніки (=6 зол.), або пять примірників Зоольогії (=6 зол. 50 цент.) або також разом згадані три видання (Ботаніку, Зоольогію і Спис = 2 зол. 80 цент.), тому висилае ся жадані книжки в протязі чотирох днів, при чім порто оплачуе автор.

ТУТКИ цигаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручае А. Мазуркевичь, Львовъ ул. Галицка ч. 12.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поізд	година	Приходить до Львова з	Поізд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5.10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои Зъ друкарнѣ Института Ставропигійского, здѣ зарядомъ Іосифа Гушара.

Ч. 69 Львовъ, Середа 26 Марта (7 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

ДѢЛО

Выходить у Львовѣ що дня (крѡмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тѡй годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѡ второкъ, и вѡ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и надежитость за инсераты платнѝ у Львовѣ.

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австріи:	за границею:
на цѣлый рѡкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѡкъ . . 24 зр.
на пѡвъ року . . 9 зр.	на пѡвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѡкъ . . 16 зр.	на пѡвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр.	на мѣсяць 1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѡдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѝ вѡльнѝ вѡдъ порта.

Поодиноке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѡдъ одной стрѡчки инсератовой або ей мѣсце а) въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ донесеня приватнѝ числить ся по 15 кр. вѡдъ стишка.

До ситуаціи.

Wiener Ztg. оголосила слѣдуюче письмо цѣсарске:

„Дорогій ґр. Бадені! Въ имени цѣлого кабінету предложили Вы менѣ, подаючи обставины, якѝ на разѣ перепиняють утреваленю вѡдносинъ парляментарныхъ, димісію кабінету. Я не приймаю сеи димісіи, бо прикладаю до сего вагу, щобы обране мною правительство, не даючи звести ся зъ дороги тымчасовыми трудностями въ укладѣ сторонництвъ, руководило ся въ своѣй дѣяльности выключно загальнымъ добромъ державы. Впевняючи Васъ и членѡвъ кабінету о моѣмъ и на дальше найповнѣйшѡмъ довѣрю, надѣю ся, що кабінетъ такожь на будуче зъ патріотичною ревностію и крѣпкою рѣшучостію буде вести справы и придержувати ся тыхъ засадъ, якѝ мѣстять ся въ проґрамовѡмъ заявленю, зложенѡмъ при перениманю уряду а такожь въ престольнѡй промовѣ зъ 29 марта.“

Симъ письмомъ цѣсарскимъ завершає ся кріза кабінету, котрои розвязка до послѣднои хвилѣ выдавала ся неможливою. Причины, що выкликали и спонукали крізу, не були усуненѝ, тожь и кабінетъ повиненъ бувъ уступити. Тымчасомъ дециізія цѣсарска запала въ иншѡмъ напрямѣ: цѣсарь не принявъ димісіи кабінету и поручивъ вести ємy дальше справы державнѝ, хочь властива причина крізы — утворенє сталои бѡльшости парляментарнои — не була на разѣ усунена. Выходило бы зъ того, що кріза кабінету лишь формально, хвилево, полагоджена.

Президентъ кабінету загадавъ въ новѡмъ періодѣ законодатнѡмъ змѣнити вѡдносины мѣжь правительствомъ а палатою послѡвъ. Ґр. Бадені хотѣвъ мати доконче сталу и зорґанізовану бѡльшѡсть парляментарну, бо показало ся, що засада „правительство стоить по-надъ партіями“, гарно звучить лишь въ теоріи, а въ практицѣ наражає правительство на немилѝ несподѣванки. Въ тѡй цѣли навязавъ ґр. Бадені переговоры зъ молодо-Чехами и позыскавъ ихъ для бѡльшости, а прочимъ сторонництвамъ полишивъ до волѣ зорієнтувати ся въ ситуаціи и приступати до спѡлки.

Утворенє бѡльшости, якъ ей собѣ ґр. Бадені представлявъ и до послѣднои хвилѣ бажавъ, именно, щобы въ тѡй бѡльшости бувъ заступленый ліберальный елємептъ нѣмецкій, нѣякъ не клеило ся. Ґр. Бадені вдоволявъ ся вже тымъ, щобы репрезентантами ліберально-нѣмецкого елємету въ правительственнѡй бѡльшости були бодай вѣрноконституційнѝ (ліберальнѝ) послы бѡльшои посѣлости, але и въ тѡмъ взглядѣ єго обчисленя завели. Ліберальна бѡльша посѣлѡсть не рѣшила ся дати ґр. Баденьому запевненя, що буде єго безвзглядно нѡдпирати, а причиною сего були розпорядженя языковѝ для Чехіи. Ґр. Бадені бувъ на се приготованый, що стрѣтить опѡръ зѡ стороны ческихъ Нѣмцѣвъ супротивъ розпоряджень языковыхъ, але не надѣявъ ся, щобы и шляхта нѣмецка дала ся пѡрвати въ струю нѣмецкого шовінізму національного и робила зъ розпоряджень языковыхъ квестію першорядноі ваги. А однакъ нѣмецка шляхта не хотѣла втратити послѣднои крыхты своєи популярности и ставила розпорядженя языковѝ на рѡвни зъ загально-державными интересами, въ имя котрыхъ апельовано до ей вырозумѣлости.

Тымчасомъ въ кругахъ парляментарныхъ зайшла подѣя, що вплынула на скоршу, якъ можна було надѣяти ся, розвязку прикрои ситуаціи. Ото безъ інґеренціи правительства, якъ кажуть, зарисувавъ ся завязокъ новои бѡльшости парляментарнои. Молодо-Чехи, коло польске, февдальна ческа шляхта, нѣмецкѝ клєрикалчѝ пѡдъ проводомъ ґр. Діпавлього, христіяньско-славяньскій союзъ и Румуны зачали нараджувати ся, чи бы не можна привернути до житя давну правицю зъ еры ґр. Таффого. Нарады покѡнчили ся скоро и ґр. Баденього повѣдомлено, що мѣжь згадаными сторонництвами не заходять ажь такъ великѝ суперечности, щобы они не могли звязати ся въ бѡльшѡсть и нѡдпирати спѡльно правительство. Вправдѣ ґр. Бадені принявъ сю звѣстку лишь до вѣдомости и не заявивъ, чи покористує ся предкладаною бѡльшостію, але все-таки мавъ вже щось позитивного въ рукахъ, коли явивъ ся въ недѣлю на авдієнціи у цѣсаря для остаточного порѣшеня димісіи кабінету. Заразомъ сей завязокъ ческо-польско-клєрикально-февдальнои бѡльшости подѣлавъ неначе зимна вода на нѣмецку шляхту, котра хочь и мала за собою симпатіи ґр. Баденього, могла побоювати ся, що готова опинити ся по-за правительственною бѡльшостію. Ану-жь цѣсарь прійме димісію ґр. Баденього, котрый, щобы встояти ся въ словѣ, не схоче правити бѡльшостію безъ участи нѣмецкого елємету ліберального, але тогдѣ прійде до кермы кабінетъ, котрый опре ся на предкладанѡй бѡльшости автономічнѡй и приступъ до трапезы правительственнои буде загородженый? Длятого нѣмецка шляхта дала зрозумѣти Баденьому, що готова нѡдпирати правительство у всѣхъ справахъ зъ выимкою розпоряджень языковыхъ.

Такъ отже ґр. Бадені, явивши ся на авдієнціи цѣсарскѡй, мѡгъ представити цѣсареви, що въ парляментѣ готова зложити ся бѡльшѡсть, вправдѣ не дуже то й велика, бо зложена зъ 220 голосѡвъ, зъ вылученємъ ліберального елємету нѣмецкого, до котрои вѡнъ не хоче прикладати руки, — а зъ другои стороны, що въ роботѣ законодатнѡй готовѝ нѡдпирати правительство такожь и нѣмецкѝ ліберали (шляхта нѣмецка), наколи справа розпоряджень языковыхъ промине. Цѣсарь порѣшивъ справу такъ, що не принявъ димісіи кабінету. Ґр. Бадені мавъ въ наслѣдокъ сего цѣсарского рѣшеня розвязанѝ руки: не потребувавъ обставати при своѣй первѣстнѡй дециізіи утвореня сталои бѡльшости парляментарнои а повиненъ лишь дбати о се, щобы проґрама працѣ парляментарнои була выконана.

Такъ отже на разѣ вѡдступивъ ґр. Бадені вѡдъ сталои бѡльшости. Замѣсть сталои маєлюзьну бѡльшѡсть, котра зъ часомъ може або перемѣнити ся въ постѡйну або розлетѣти ся. Розпорядженя языковѝ, котрѝ могли бы бути першимъ „каменемъ преткновенія“, не доведуть до катастрофы, бо хочь бы всѣ сторонництва нѣмецкѝ задемонстрували противъ нихъ въ палатѣ, то автономічна бѡльшѡсть вразъ зъ опозиційными Славянами пѡдопре ґр. Баденього. А всякѝ дальшѝ законодатнѝ працѣ, безъ выразноі закраски національноі, будуть могли числити на спѡвдѣланє умѣркованыхъ елємептѡвъ ліберально-нѣмецкихъ, а тымъ самымъ не справляти нѣякихъ клопотѡвъ правительству.

Всѣ фракціи ліберального сторонництва нѣмецкого не могли згодити ся на спѡльне поступованє и на якусь спѡльну акцію. Лишь въ справѣ розпоряджень языковыхъ заявили они готовѡсть поступати спѡльно; по-за сею справою дороги ихъ політики будуть розходити ся. Нѣмецка шляхта прилучить ся имовѣрно до бѡльшости парляментарноі и не буде робити зъ того квестіи, що найдуть ся поручь неі такожь клєрикалы нѣмецкѝ пѡдъ проводомъ бар. Діпавлього; она буде вдоволена тымъ, що зачисляє ся до бѡльшости. До нѣмецкоі шляхты прилучать ся нѣмецкѝ послы зъ Моравы, Шлеска, долѣшноі и горѣшноі Австріи, разомъ 14 послѡвъ, и они то будуть заступати ліберальный елємептъ въ бѡльшости парляментарнѡй. За сю умѣркованѡсть, взглядно податливѡсть, може засяде въ кабінетѣ міністеръ безъ теки д-ръ Бернрайтеръ. Прочѝ ліберальнѝ послы нѣмецкѝ, именно послы зъ Чехіи, можуть перейти до опозиціи, котрою вже теперь вѡдгрожують ся; они мали вже вчера уконституувати ся въ клюбъ, числячій 31 послѡвъ.

Зъ другои стороны и „автономічна“ бѡльшѡсть не засыпляє справы а забирає ся живо до орґанізаціи. По першѡй конференціи прийшли заступники дотычныхъ сторонництвъ до пересвѣдченя, що можуть злучити ся въ парляментарну цѣлѡсть на основѣ автономічноі проґрамы. Найбѡльша перепона могла бы була заходити що-до спѡльного поступованя молодо-Чехѡвъ зъ клєрикальнымъ сторонництвомъ, именно въ квестіи шкѡльнѡй, однакъ ей полагоджено въ такій спосѡбъ, що клєрикалы не будуть домагати ся реформы шкѡльництва въ дорозѣ державного законодавства, лишь згодять ся, щобы та квестія була передана до порѣшеня соймамъ краєвымъ. Ческѝ послы певнѝ того, що ческій соймъ не ухвалить нѣякихъ реформъ въ дусѣ клєрикальнѡмъ, отже не тратять нѣчого на союзѣ зъ клєрикалами въ парляментѣ

Сторонництва, входячѝ въ складъ авто-

---

4)

Мацькѡвъ страхопудъ.

Казка Маріи Конопницкои.

(*Конецъ.*)

Вже сонце добре пѡдплыло на небѣ, на хлопа або й на двохъ, а на поляхъ, на стерняхъ ще лежавъ бѣлый иней, левады стояли въ мрацѣ. Вже й снѣданокъ прийшовъ, заки тото розискрили ся въ живѝ блиски дуги. Пѡдъ вечеръ ключѣ журавлѣвъ кричали въ рожевѡмъ воздусѣ; ластѡвки пѡдъ стрѣхою не стало вже нѣгде.

Змарнѣвъ бы на тыхъ холодахъ хлопъ, коли-бъ не та кожушина, що ей мавъ на собѣ, коли-бъ не той лѣсный мохъ, що собѣ зробивъ зъ него постѣль.

До людей майже переставъ ходити; выгрѣбувавъ на перекопискахъ бараболѣ и пѣкъ. А що ихъ було небогато, терпѣвъ часто голодъ.

Бувъ ясный ранокъ; ясне, невелике сонце, якъ діямантъ мѣнячи ся дрѡбными дугами, пѡдняло ся вже въ гору, коли Мацько выглянувъ зъ бору въ лѣво и въ право, а не видячи пастухѡвъ, що бѣгали за нимъ и тровили єго псами, вѡдваживъ ся выйти ажь пѡдъ своє поле. Дивить ся — нема Страха. Йойкнувъ хлопъ зъ великои пѡльги, якъ коли-бъ саме здѡймивъ ємy хто млыньскій камѣнь зъ грудей, серце въ нѣмъ затьохкало, въ головѣ выяснѣло, засмѣявъ ся тихо, радѡстно, и бѣгцемъ побѣгъ до хаты.

— Йсусе... Христе... шептавъ, а голосъ рвавъ ся ємy въ запалыхъ грудехъ — Йсусе... Христе...

Якъ имла ранкомъ вступає ся зъ лукъ, такъ вѡдъ него вступавъ ся той туманъ; а якъ тане сонцемъ въ дуги запаленый иней, такъ въ нѣмъ таяла душа до свѣтла, до тепла.

— Нѣ, лишь бы власного порога допасти борше, зновъ господаремъ въ хатѣ бути, бабу свою мати, землѣ и працѣ пильнувати... Нѣ, лишь бы разъ допасти... Та ще й половины дороги не пробѣгъ, коли чує — хтось молотить въ стодѡлцѣ. Заискрили ся ємy очи, засвербѣли долонѣ, вѡнъ помалѣйше, хильцемъ ставъ красти ся до стодолы. А знавъ тамъ про оденъ сукъ въ бальку, що выпавъ ще весною; пригадавъ собѣ се нагле. Такъ ото просто йшовъ до того сука, черезъ почорнѣлу кропиву, черезъ лопухи. Якъ лисъ пѡдходить до курей на грядцѣ, такъ вѡнъ пѡдходивъ до того молотѣльника, обережно а живо.

Пѡдѡйшовъ, знайшовъ ту дѣру, приложивъ до дѣры око, але зъ-разу не добачивъ нѣчого, такъ сильно запаморочила єго кровь. Въ ухахъ тежь гудѣло ємy такъ, що не знавъ, чи то цѣпъ бє въ стодолѣ, чи ємy въ головѣ бє що.

Выпрямивъ спину, хитнувъ головою, проковтнувъ слину, пождавъ хвильку, вѡдѡтхнувъ глубоко разъ и другій, якось минуло єго те.

Приложивъ око другій разъ...

Якъ не скричить нелюдскимъ голосомъ! якъ не вѡдскочить!

На тоцѣ просо розстелене широкою, рѡвною верствою, а надъ нею зъ пѡднесенымъ цѣпомъ стоить, розчепѣривши ноги — Страхъ. Крѡзь вѡдхиленѝ дверѣ прямо на него паде яркою смугою сонце. Разъ коло разу валить цѣпомъ, бє рѡвно, нѣ сильно нѣ слабо, мѣрно, якъ коли-бъ зъ роду бувъ молотѣльникомъ, а не выламаною въ вѡльшинѣ ломакою.

Перемѡгъ себе Мацько, затуливъ губу рукою, пѡдѡйшовъ близше, глядить. Глядить пильно, довго глядить, зъ розпукою, вѡдѡрвати ся вѡдъ того погляду не може...

Страхъ молотить. Твердо стоить, крѣпко цѣпиною по-надъ головою вымахує, крѣпко вдаряє біякомъ, а блискуче, чорняве, дорѡдне зерно прискає искрами въ золотѡй смузѣ сонця.

Холодный пѡтъ выступивъ Мацькови на чоло, серце въ нѣмъ то дрѡжить то млѣє, въ горлѣ высхло ємy, холодомъ смерти вѣє на него, мовь передъ скономъ...

— Повѣшу ся... повѣшу... — хрыпить придавленымъ голосомъ и рве на шиѣ сорочку, щобъ дѡстатись до горла.

— Повѣшу ся... повѣшу...

Потѡмъ другою рукою починає несамовито шукати за ременемъ, ажь наразъ приходять ємy на гадку день и година, коли, здѡймивши зъ себе ремѣнь, оперезавъ нимъ тоту поману. Ставъ мовь раженый громомъ.

— Йсусе!.. Христе!.. — прошептавъ блѣдыми устами и зъ легка потягъ рукою по спѡтнѣлѡмъ чолѣ, а якась тиха гроза зъѣжила ємy волосє.

Уплыло часу трохи, небогато, настала зима.

Вѡдгрѣбуванѝ зъ пѡдъ снѣгу капустянѝ качаны ледви що давали выжити Мацькови. Закурило на поли, мѣжь небомъ и землею лѣтала замѣть, якъ великій, слѣпый птахъ, що бє мокрыми крыльми. Анѣ показати ся въ поли. Въ борѣ було трохи тихше, за те тамъ голодъ доскулювавъ. Мацько охлявъ зовсѣмъ, ледви не-ледви державъ ся на ногахъ, а такъ млоило єго въ порожныхъ кишкахъ, що хлопъ у двѣ погибелѣ гнувъ ся и скреготавъ зубами.

Якъ вовкъ шукавъ теперь ѣды и вже та перша дикѡсть покидала єго. Присмирнѣвъ, зложивъ ся, на палець давъ ся бы навинути, такій чувъ ся нужденный, такій немѡчный, такій лагѡдный, ледви дрѡбку живый. Стане пѡдъ деревомъ, иней облѣпить єго якъ сосну, тай стоить такъ, поки зъ нѡгъ не звалить ся, а тамъ на землю впаде й лежить.

Ажь смеркомъ подвигне ся, иде рѣпу зъ ямъ красти, коли силъ єще добуде, щобы вѡдкинути землю.

Такъ, примираючи зъ голоду и зъ нужды, зарѡсъ, почорнѣвъ, высохъ, мало що похожій бувъ на чоловѣка.

Ажь разъ, не вѣдаючи якъ и коли, вышовъ пѡдъ вечерь зъ бору на завѣяне снѣгомъ поле. По грушахъ на межи пѡзнавъ, що своє. А тутъ же и недалекѝ дзвоны заграли тужными тонами.

Стрепенуло ся въ Мацька серце, якійсь наглый, тихій жаль, якась глыбока туга наповнили єго груди. Стоявъ, дививъ ся, слухавъ, уста єго тремтѣли, повѣки дрожали, якѣсь великѝ, душнѝ румянцѣ бѣгали по счорнѣлѡмъ лици. Такъ тревавъ, нѣбы моцюючи ся зъ собою, ажь, притиснувши руки до грудей и зажмуривши очи, почавъ хутко, въ тѡмъ сумерку йти до своєи хаты. Вѡйшовши въ вѡдчиненѝ сѣни, вѡнъ ставъ на порозѣ кѡмнаты.

Ставъ, дивить ся: передъ нимъ въ печи горить спорый огонь, коло печи Маґда, шкварить солонину, хата повна клубѡвъ пары и смачного запаху пшона зъ омастою.

Мацько ковтнувъ слину, груди въ него пѡдняло хлыпанємъ, поклѣпавъ очима, дивить ся...

Пѡдъ вѡкномъ, за столомъ на ослонѣ, трохи бокомъ до дверей сидить — Страхъ. Сидить прямо, боки пѡдперъ руками, каркъ держить просто, отъ якъ хлопъ, коли жде на страву. Бачить се Мацько, тихо стоить на порозѣ, боре ся зъ власною душею, що трохи не млѣє, а великѝ, зимнѝ, важкѝ сльозы котять ся по счорнѣлѡмъ лици.

Вѡнъ не стирає ихъ, руки до грудей тисне, немѡчна голова хитає ся.

Наразъ йойкне, поступить ся зъ порога, пѡдѡйде до ослона и якъ вѡзьме Страха пѡдъ ноги, тѡлько хрупнули тѝ ломаки въ ногавицяхъ пѡдъ єго рукою.

— Господарю!... Господарю... А возьмѣть же мене хочь за наймита, коли вже такъ...

И занѣсъ ся плачемъ.

Переклавъ *В. Щуратъ*.

номічнои бо̂льшости, мають выбрати спо̂льну комісію парляментарну. Въ то̂й справѣ во̂дбули ті сторонництва въ своихъ клюбахъ нараду и деякі зъ нихъ выдали комунікаты, що годять ся на выбо̂ръ комісіи парляментарнои. Комунікатъ кола польского звучить такъ: „Коло польске уважає конечнымъ, щобы въ палатѣ послôвъ утворила ся посто̂йна бо̂льшо̂сть. Въ то̂й цѣли лучить ся коло польске зъ молодо-Чехами, зъ славяньско-христіяньско-національнымъ союзомъ, зъ консервативною ческою шляхтою, зъ членами центрумъ, католицкою партіею людовою и клюбомъ румуньскимъ. Ті всѣ сполученi клюбы выбирають за-для однозго̂дного поступованя въ парляментѣ спо̂льну провізоричну комісію парляментарну (комітетъ екзекутивный).“ Додатково высказало коло польске бажанє, щобы въ складъ згаданои бо̂льшости во̂йшли такожь послы вѣрноконституційнои бо̂льшои посѣлости (нѣмецка шляхта зъ Чехіи). Ческі ферудалы оголосили ро̂вножь комунікатъ, що годять ся на выбо̂ръ парляментарнои комісіи.

Ситуація представляє ся такъ: Бо̂льшости, на котру правительство згодило бы ся, поки що нема; є бо̂льшо̂сть, котра зложила ся безъ участи правительства а по котро̂й надѣє ся правительство, що она допоможе ему до выконаня законодатнои програмы и въ борбѣ зъ опозиціею. Правительство дотримує своє приреченє що-до розпоряджень языковыхъ (они вже вчера урядово оголошенi), а хо̂дъ прочихъ справъ полишає сторонництвамъ, котрi готовi приложити руку до выконаня програмы правительственнои.

Выходить зъ того, що ґр. Баденi вже не веде сторонництвъ своєю зелѣзною рукою, лишь дає ся имъ вести. Во̂нъ не стоить понадъ сторонництвами, лишь по заду тыхъ сторонництвъ. Во̂нъ не має кабінету парляментарного, въ котрого складъ входили бы представителѣ сторонництвъ, лишь має кабінетъ до полагодженя справъ (Geschäftsministerium), а дѣланє того кабінету зависить вповни лишь во̂дъ сторонництвъ парляментарныхъ. Поручь зъ правительствомъ стає до веденя справъ комітетъ екзекутивный бо̂льшости автономічнои. Активна роля ґр. Баденього перемѣнила ся въ пасивну.

Розпорядженє міністро̂въ справъ внутрѣшныхъ, судо̂вництва, скарбу, торговлѣ и ро̂льництва зъ д. 5. цвѣтня 1897 въ справѣ уживаня краєвыхъ языко̂въ въ урядахъ королѣвства ческого.

§. 1. Власти судовi и прокураторіи державнi, якъ и ті уряды въ королѣвствѣ чeskôмъ, що стоять по̂дъ міністерствами справъ внутрѣшныхъ, скарбу, торговлѣ и ро̂льництва, обовязанi выдавати сторонамъ полагодженя и рѣшеня на ихъ поданя, устно або письменно внесенi, въ то̂мъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ, въ котро̂мъ подане внесено.

§. 2. Протоколярнi заявленя сторо̂нъ мають бути списанi въ то̂мъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ, въ котро̂мъ ихъ зложено.

§. 3. Грамоты або иншi письма, написанi въ одно̂мъ зъ краєвыхъ языко̂въ а зложенi яко прилоги, доказы або якъ-небудь до урядового ужитку, не потребують жадного перекладу.

§. 4. Урядовi письма, выдаванi сторонамъ не на ихъ жаданє, має выдавати ся въ то̂мъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ, якимъ говорить особа, до котрои письмо звернене. Коли не вѣдомо, якою мовою сторона говорить, або коли тота мова не є жаднымъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ, то має ся уживати того краєвого языка, о котро̂мъ по̂сля выпадку, якъ особливо по̂сля мѣсця пробуваня стороны можна припустити, що сторона его розумѣє.

§. 5. Постановы §§-о̂въ 1—4 во̂дносять ся також до громадъ и автономічныхъ орґано̂въ королѣвства ческого въ тыхъ справахъ, въ котрыхъ треба ихъ уважати за сторону.

§. 6. Зо̂знаня свѣдко̂въ мають бути списанi въ то̂мъ языцѣ краєво̂мъ, въ котро̂мъ ихъ зложено.

§. 7. Указанi въ §. 1-о̂мъ уряды мають у всѣхъ урядовыхъ чинностяхъ, котрi служать до полагодженя чи порѣшеня справы, уживати того языка, въ котро̂мъ сторона устно чи письменно выточила справу. Особливо въ судовыхъ трибуналахъ має въ то̂мъ языцѣ во̂дбувати ся поданє внесеня и нарада въ сенатѣ.

При урядовыхъ чинностяхъ, розпочатыхъ не на жаданє стороны, має ся уживати по̂сля якости справы обохъ краєвыхъ языко̂въ або одного зъ нихъ.

Коли въ цѣли полагодженя справъ, указаныхъ въ 1 и 2 уступѣ, треба переписувати ся зъ иншими цѣсарскими, не войсковыми урядами въ краю: то постановы, поданi въ уступѣ 1-о̂мъ, взглядно въ 2-о̂мъ, во̂дносять ся також и до тои переписки.

Для переписки зъ урядами позакраєвыми и зъ властями центральными обовязують дотеперѣшнi приписы.

§. 8. Всѣ урядовi оповѣщеня, призначенi для загальнои вѣдомости краю, має выдаватись въ обохъ краєвыхъ языкахъ. Лише урядовi оповѣщеня, призначенi для поодинокихъ повѣто̂въ або громадъ, має выдаватись въ то̂й краєво̂й мовѣ, котрои уживають въ дотычно̂мъ повѣтѣ або громадѣ.

§. 9. Коли въ яко̂й справѣ интересованыхъ є ко̂лька сторо̂нъ, котрi въ своихъ устныхъ чи письменныхъ поданяхъ уживають не того самого краєвого языка, то уряды, названi въ §. 1-о̂мъ, мають полагодженє чи порѣшенє выдати въ обохъ краєвыхъ языкахъ, — хиба що стороны згодились на те, щобы выдано его то̂лько въ одно̂мъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ.

Въ чинностяхъ урядовыхъ, що служать до полагодженя чи порѣшеня справы, а во̂дбувають ся при участи сторо̂нъ, має уживатись, о ско̂лько нинѣшне розпоряджене не постановляє чого иншого, языка поданя, а въ разѣ потребы, въ браку инакшого порозумѣня сторо̂нъ, також другого краєвого языка.

§. 10. Въ справахъ карныхъ актъ обжалованя и взагалѣ всѣ, обжалованого дотыкаючi внесеня, ореченя и урядовi чинности мають бути уложенi въ то̂мъ зъ обохъ краєвыхъ языко̂въ, котрого уживає обжалованый.

Въ то̂мъ языцѣ має також во̂дбувати ся головна розправа, має писати ся протоколъ розправы; особливо въ то̂мъ языцѣ мають промавляти прокураторъ державный и оборонець, во̂дбуватись наради надъ ореченями и ухвалами и въ то̂мъ языцѣ оголошуватись ореченя и ухвалы.

Во̂дъ постановъ попереднього уступу можна лише о сто̂лько во̂дступити, о ско̂лько они зъ уваги на выимковi обставины, особливо зъ уваги на складъ лавы присяжныхъ не дадуть ся выконати або самъ обжалованый жадає уживаня иншого краєвого языка.

Головнi розправы противъ ко̂лькохъ обжалованыхъ, котрi не уживають того самого краєвого языка, мають во̂дбувати ся въ то̂мъ краєво̂мъ языцѣ, котрый судъ узнасть за во̂дповѣднѣйшій для цѣли головнои розправы.

У всякихъ разахъ зо̂знаня обжалованыхъ и свѣдко̂въ мають списувати ся въ то̂мъ краво̂мъ языцѣ, въ яко̂мъ кождый зъ нихъ зо̂знавъ; а ореченя и ухвалы кождому обжалованому має оголошуватись и на жадане выдавати на письмѣ въ уживано̂мъ нимъ краєво̂мъ языцѣ.

§. 11. Въ цивільныхъ спорахъ має писатись протоколъ устнои розправы въ языцѣ розправы, а коли стороны не уживають того самого краєвого языка, то въ языцѣ позву (§. 7.)

Однако зо̂знаня свѣдко̂въ, знатоко̂въ и сторо̂нъ, переслухованыхъ въ цѣли переведеня доказу, мають списувати ся до протоколу завсѣгды въ то̂мъ краєво̂мъ языцѣ, котрого ті особы уживали въ своихъ зо̂знаняхъ.

Те саме во̂дносить ся також до промовъ сторо̂нъ и до складаныхъ ними при устно̂й розправѣ заявъ, о ско̂лько протоколъ не подає лише самого короткого змѣсту зъ того, що стороны устно говорять.

Судъ має при устно̂й розправѣ уживати тои мовы, въ котро̂й стороны ведуть розправу.

Коли стороны при устно̂й розправѣ уживають не тои самои краєвои мовы, то судъ має уживати тои мовы, въ котро̂й справу вперве внесено, а въ разѣ потребы — обохъ краєвыхъ языко̂въ.

Всѣ судейскi заявленя мають бути запротоколованi въ то̂мъ языцѣ, въ котро̂мъ ихъ судя оповѣстивъ; а въ разѣ, коли оповѣщено ихъ въ обохъ краєвыхъ языкахъ, то на жаданє сторо̂нъ мають они бути запротоколованi въ обохъ краєвыхъ языкахъ.

§. 12. Вписы до публичныхъ книгъ (до краєвои табулѣ, книги го̂рничои, ґрунтовои, воднои, депозитовои и т. д.), во̂дтакъ до списо̂въ фірмъ торговельныхъ, стоваришень и иншихъ публичныхъ списо̂въ, мають доконувати ся въ языцѣ устнои чи письменнои просьбы, а взглядно во̂дповѣди, котра є по̂дставою впису. Въ то̂мъ само̂мъ языцѣ мають дописувати ся интабуляційнi застереженя.

При выписахъ зъ тыхъ книгъ и списо̂въ має задержувати ся языкъ впису.

§. 13. У всѣхъ цѣсарскихъ касахъ и урядахъ въ королѣвствѣ чeskôмъ, котрi орудують гро̂шми, остають въ силѣ дотеперѣшнi языковi приписы що-до веденя касовыхъ дневнико̂въ, выказо̂въ и всѣхъ иншихъ касовыхъ прилогъ, якихъ уживають центральнi уряды для выконуваня контролѣ або зо̂ставлюваня періодичныхъ выказо̂въ.

Те саме во̂дносить ся до внутрѣшнього урядованя и маніпуляціи почтовои и телеґрафічнои служby и ераріяльныхъ промысловыхъ заведень, безпосередно по̂дчиненыхъ центрально̂й управѣ, якъ и до взаимнои переписки дотычныхъ урядо̂въ и орґано̂въ.

До неераріяльныхъ урядо̂въ почтовыхъ зъ бо̂льшимъ кругомъ дѣланя по можности во̂дносять ся постановы нинѣшнього розпоряджења.

§. 14. Переписка урядо̂въ, указаныхъ въ §. 1-о̂мъ, зъ автономічными орґанами має во̂дбувати ся по̂сля урядового языка, якого звѣстно уживають ті орґаны.

§. 15. Нинѣшне розпорядженє нѣякъ не дотыкає службового языка войсковыхъ властей и жандармеріи въ переписцѣ зъ ними и въ ихъ службовыхъ вымогахъ.

§. 16. Нинѣшне розпорядженє стає правосильне зъ днемъ его оповѣщеня. Того-жь дня тратять свою силу всѣ постановы давнѣйшихъ розпоряджень, суперечнi зъ постановами нинѣшнього розпорядженя.

Бадені (вл. р.) Бѣлиньскій (вл. р.) Ледебуръ (вл. р.) Ґляйспахъ (вл. р.) Ґлянцъ (вл. р.).

Розпорядженє міністро̂въ справъ внутрѣшныхъ, судо̂вництва, скарбу, торговлѣ и ро̂льництва зъ д. 5 цвѣтня 1897 въ справѣ языковои кваліфікаціи урядніко̂въ, остаючихъ въ службѣ въ урядахъ королѣвства ческого.

§. 1. Урядники, котрi въ судахъ и державныхъ прокураторіяхъ якъ и въ тыхъ урядахъ королѣвства ческого, що стоять по̂дъ міністерствами справъ внутрѣшныхъ скарбу, торговлѣ и ро̂льництва, будуть принятi до служby по день 1 липня 1901 р., мають выказати ся знанємъ обохъ краєвыхъ языко̂въ въ словѣ и письмѣ.

§. 2. Доказъ того знаня має ся зложити або при нагодѣ практичного испыту, приписаного для дотычнои службовои галузи, або окремымъ, на те призначенымъ испытомъ, котрому урядникъ має по̂ддати ся найдальше до трехъ лѣтъ по вступленю до служby.

Испытъ той можна маніпуляційнымъ урядникамъ опустити, коли въ часѣ своєи пробнои служby оказали свою языкову спосо̂бно̂сть.

Близшi постановы що-до во̂дбуваня тыхъ испыто̂въ выдасть ся окремымъ розпорядженемъ.

По̂дофіцирамъ, що мають цертифікатъ и приналежать до королѣвства ческого, може міністеръ опустити той испытъ въ выпадкахъ, заслугуючихъ на особливе увзгляднене.

§. 3. Не обмежаючи повысшихъ постановъ, має ся вже и теперь по̂сля можности и при приниманю урядніко̂въ до служby уважати на те, щобы въ тыхъ галузяхъ державнои служby, для котрыхъ розпорядженє зъ дня 5 цвѣтня 1897 въ справѣ уживаня краєвыхъ языко̂въ въ урядахъ королѣвства ческого має силу, поодинокі уряды були обсадженi въ мѣру дѣйстнои потребы урядниками, знаючими краєвi языки. (По̂дписы, якъ высше.)

Справы парляментарнi.

Вчерашне засѣданє палаты посло̂въ було цѣкаве тымъ, що при полагодженю формальныхъ справъ (выборѣ президіи) зазначило ся нове у ґрупованє сторонництвъ, именно нова бо̂льшо̂сть автономічна.

Во̂дчитано письмо міністра судо̂вництва, въ котро̂мъ повѣдомляє ся, що судъ ряшѣвскій надо̂славъ акты въ справѣ Шаєра. — Наступили приреченя посло̂въ. Пос. Шенереръ, замѣсть звычайного „прирѣкаю“, проголосивъ: „прирѣкаю передовсѣмъ боронити справъ народу нѣмецкого“.

Заки приступлено до выбору президіи, зажадавъ пос. Вольфъ (шенереріянець), щобы удѣлено ему голосу до поставленя наглячого внесеня. Президентъ Просковецъ во̂дмовивъ ему голосу, а пос. Вольфъ довшій часъ ремонструвавъ противъ тои ухвалы.

Президентомъ палаты выбрано пос. Катрайна 258 голосами, противъ 114 голосо̂въ во̂дданыхъ на ґр. Атемса и 18 картокъ порожныхъ. Катрайнъ подякувавъ за выбо̂ръ, прирѣкаючи, що буде кермувати нарадами безсторонно и беречи свободы слова. Дальше просивъ, щобы послы старали ся въ интересѣ го̂дности палаты заховати споко̂й и ладъ. Закончивъ окликомъ въ честь цѣсаря. — Першимъ віцепрезідентомъ выбрано Д. Абрагамовича 251 голосами, а во̂нъ ро̂вножь запевнявъ о своїй безсторонности. — Другимъ віцепрезідентомъ выбраный пос. Крамаржь 233 голосами.

Выбрано 12 секретарѣвъ, мѣжь ними: д-ра Яросевича, Меруновича и д-ра Дулємбу.

До комісіи для справы Шаєра выбранi: Данєлякъ. Шініньскій, Дулємба, Пентакъ, Винницкій, Відерсперґъ, Якшь, Менґеръ, Копъ, Камбонъ, Айзель, Гохенберґеръ, Ґесманъ, Капфереръ, Фухсъ, Дикъ, Кульпъ и Сляма.

Во̂дчитано нагляче внесене, поставлене презесами клюбо̂въ: Яворскимъ, Дінавлімъ, Енґлемъ, Фалькенгайномъ, Лупуломъ и Пальфимъ, щобы выготовити адресу у во̂дповѣдь на промову престольну. Таке саме внесене поставивъ пос. Ніче зъ товаришами. — Въ дискусіи надъ внесенями заявивъ пос. Штайнвендеръ, що дискусія адресова є лишь марнованемъ часу та що послы высланi тутъ для полагодженя важнѣйшихъ справъ. — При голосованю принято внесеня противъ голосо̂въ соціялъ-демократо̂въ и нѣмецкихъ національ-ло̂въ.

Во̂дчитано: три наглячi внесеня Нічого, Штайнвендера и Шенерера въ справѣ розпоряджень языковыхъ; внесенє Гофмана въ справѣ высланя во̂йска австрійского на Крету, внесенє Пініньского що-до по̂льгъ въ оплатахъ скарбовыхъ, внесенє соціялъ-демократо̂въ о загально̂мъ безпосередно̂мъ правѣ голосованя, внесенє Доберніґа о знесенє стемпля ґазетного.

Во̂дчитано интерпеляціи: Пос. Танячкевича въ справѣ поведеня властей при выборахъ, и пос. Євг. Абрагамовича въ справѣ погрому жидо̂вского въ Ходоровѣ.

Слѣдуюче засѣданє палаты нинѣ въ середу. На порядку денно̂мъ нагляче внесене въ справѣ выбору комісіи для розслѣду надужить выборчихъ въ Галичинѣ. Вненене се ставляють: соціялъ-демократы, независимi Русины и стояловцѣ. Зо̂ сторо̂ны кола польского мають промовляти Пентакъ и Войтѣхъ Дѣдушицкій. Внесенє по̂дписане послами Окуневскимъ, Дашиньскимъ и Данелякомъ, отже всѣ три имовѣрно будуть забирати слово.

Якъ переводились выборы?

Зъ Каменеччины пишуть намъ:

Коли проводирь політики т зв. новокурсної п. Барвѣньскій перейшовъ на посла въ повѣтахъ Броды-Камѣнка такою значною бо̂льшостію голосо̂въ, здавалось бы на око, що во̂нъ выйшовъ зъ волѣ народу. Тымчасомъ рухъ противъ п. Барвѣньского бувъ такъ великій, якого люде не памятають. До правыборо̂въ треба було помочи жандармо̂въ, чого въ Каменеччинѣ не бувало. Мѣжь рускими селянами не було певно анѣ одної тямучої одиницѣ, прихильної політицѣ Барвѣньского, тому-то и декотрi священики, прихильнi Барвѣньскому, поперепадали при правыборахъ великою бо̂льшостію голосо̂въ. Правду сказавши п. Барвѣньскій найменче причинивъ ся до розбудженя самосвѣдомости народної въ своихъ повѣтахъ; противно черезъ его політику выродило ся сто̂лько хрунѣвъ, сто̂лько людей здеморалізованыхъ, якъ мало де. Такихъ людей вышукало ц. к. староство, взяло ихъ по̂дъ свою опѣку и позволило аґітувати въ можливый и неможливый спосо̂бъ. Мимо того супротивный рухъ бувъ — якъ сказано — великій, такъ що ґрафъ Станиславъ Бадені мавъ сказати: „Gdybym był wiedział że powiat mój tak się ruszy, byłbym dał spokój z Barwińskim“... Яку-жь „симпатію“ має п. Барвѣньскій въ своємъ выборчо̂мъ окрузѣ, видно зъ того, що во̂нъ не мавъ во̂дваги скликати збору выборцѣвъ прилюднымъ оповѣщенємъ, якъ се робивъ н. пр. п. Романчукъ, але тихцемъ розсилавъ поименнi запрошеня, котрi були и картою вступу. Отже не нарôдъ, але хто иншій выбравъ п. Барвѣньского посломъ. Въ повѣтѣ каменецко̂мъ зложили ся на переведенє кандидатуры п. Барвѣньского ось-такі чинники:

1) Передовсѣмъ оба пановє ґрафы Бадені — президентъ міністро̂въ и маршалокъ краєвый, котрi въ тутешно̂мъ повѣтѣ мають богато посѣлостій, отже и великі вплывы. За п. Барвѣньскимъ аґітували ихъ плєніпотенты, економы, надлѣсничі, лѣсничі, гуменнi, гаєвi и т. д. — н. пр. въ Радеховѣ, Холоєвѣ, Ператинѣ, Буську, Грабово̂й, Незнановѣ, Побужанахъ, Чанижи, Гумнискахъ и въ другихъ громадахъ. [Мимоходомъ сказавши — черезъ ті аґітаціи, що не перебирали въ средствахъ, сильно потерпѣла мѣжь народомъ повага ґрафа Станислава Баденього.] Впрочо̂мъ и самъ ґр. Станиславъ Бадені чи то лично чи листами [н. пр. до рускихъ священико̂въ] завзяту вѣвъ аґітацію за п. Барвѣньскимъ.

2) Цѣле ц. к. староство in gremio. Староство мало претенсію, щобы его воли всѣ повинували ся. Дика претенсія! Немовь-бы повѣтъ бувъ для староства, а не староство для повѣту! Хто бувъ противъ п. Барвѣньского, той уходивъ уже за „бунто̂вника“. Дивный край тая Галичина! Конституція каже: „мавте волю“, а ц. к. староста каже: „мусите робити такъ, якъ я хочу!“ При роздаваню картъ леґітимаційныхъ бувъ самъ староста въ Буську, Радеховѣ, Камѣнцѣ, приказавши явити ся всѣмъ во̂йтамъ зъ выборцями, и наказувавъ, щобы голосували то̂лько на Барвѣньского. Коли-бы хто спротививъ ся, то во̂нъ собѣ запамятає, а кождый потребує его помочи. „Dajcie rękę, że będziecie głosować na Barwińskiego.“

3) Выдѣлъ повѣтовый — вынявши трохъ

членовъ Русиновъ, а то: віцемаршалка о. Цегельского [котрый, перше прихильникъ п. Барвѣньского, теперь цѣлкомъ бувъ ему противный, хочь въ акціи выборчой бувъ бо́льше пасивный], начальника суду п. Кароля Пѣдляшецкого [котрого на той часъ покликано до Львова на курсъ процедуры цивільной] и д-ра Ступницкого, котрый мимо слабого здоровля не вѣдтягавъ ся вѣдъ роботы народной — честь ему за се!

4) Паны польскій и дворы зо́ своєю службою всякого рода — и то выступаючи зъ небувалою завзятостію.

5) Вся интеліґенція польска, чи адвокаты чи нотарь, чи судья, чи священикъ. [Мимоходомъ сказавши — зъ поважнѣйшихъ Русиновъ зъ интеліґенціи свѣтской стоявъ за п. Барвѣньскимъ то́лько одинъ, своякъ Барвѣньского, чоловѣкъ впрочо́мъ загально поважаный.]

6) Всѣ жиды — розумѣєсь не безъ интересу.

7) Сѣмохъ священиковъ, а то оо.: шамбелянъ Словицкій зъ Ко́злова, о. Петрушевичь зъ Буська, о. Шапковскій зъ Чанижа, о. Дольницкій зъ Рѣпнева, о. Кордуба зъ Сушна, о. Бѣлевичь зъ Вирова, о. Єзерскій зъ Гумнискъ [може ще оденъ. Одинъ зъ нихъ посунувъ свой патріотизмъ такъ далеко, що поѣхавши на зборъ, скликаный панами въ користь кандидатуры Ґневоша дѣдича зъ Кутъ, горячо пѣдпиравъ тоту кандидатуру. Впрочо́мъ загалъ духовеньства, въ числѣ 43 священиковъ, безъ огляду на сторонництва, бувъ противный кандидатурѣ п. Барвѣньского.

8) Войты, котрі мали рѣзне на себе, отже бояли ся старосты, и люде крайно здеморалізованій. Головными аґітаторами були: Андрей Пелехатый зъ Милятина, [котрый своєю явною неморальностію вславивъ ся на цѣлу околицю], Кульчицкій зъ Русилова, Полякъ Яцковскій зъ Буська [великій противникъ духовеньства], Зелиньскій зъ Ракобутъ и другій. Они рѣзне доносили старостѣ, а вонъ имъ слѣпо вѣривъ. Ті люде нѣбы-то станули „въ оборонѣ вѣры“ и нѣбы „дуже католицкого“ кандидата. Ажь смѣхъ збираѣ, якихъ оборонцѣвъ мали вѣра и католицизмъ!

9) Надужитя выборчій, а де выборы выпали добре, поновне переводженѣ правыборовъ, якъ зъ проливомъ крови въ Холоевѣ [8 выборцѣвъ], въ Витковѣ новомъ [5], въ Сѣльци [5], въ Рѣпневѣ [3] и т. д.

10) Увязнюванѣ выборцѣвъ — н. пр. Стефановича зъ Ко́злова, Гимона зъ Желехова [селянъ, що мають велике поважанѣ у народу] и другихъ.

11) Перекупства. Въ часѣ правыборовъ повно по коршмахъ и роздавано за дармо дрова, а въ часѣ выборовъ плачено грошми.

12) Въ день выбору посла, котрый вѣдбувавъ ся въ асистенціи войска и зо 30 жандармовъ, аґітація за п. Барвѣньскимъ була цѣлкомъ дозволена, коли тымчасомъ за сторонниками кандидата народного ходили крокъ въ крокъ жандармы.

Оттакій то були чинники, що перефорсували выборъ п. Барвѣньского! Чи оно приносить честь послови, котрый претендуѣ навѣть на провѣдника народу, се полишаѣмо до осуду кождому честному Русинови.

А теперь слово до патріотовъ Каменеччины. До дѣла, братя! Теперь мы рушились, а працѣ треба богато! Єсть у насъ філія „Просвѣты“ — оживѣмъ ю, просвѣчуймо нарѣдъ читальнями, закладаймо крамницѣ! А коли засновано товариство політичне и подано статуты до намѣстництва, уряджуймо всюды вѣча! — най нарѣдъ знаѣ, чия правда, чия кривда... Вже за богато маѣмо непрошеныхъ опѣкунѣвъ!

Одинъ зъ выборцѣвъ.

Вѣдъ п. Федька Содоморы.

бувшого кандидата на посла зъ IV-ои курії округа Теребовля-Гусятинъ одержали мы зъ прошенѣмъ о помѣщенѣ отсе письмо:

До моихъ Вп. Выборцѣвъ!

Перечитавши допись зъ Теребовельского, котра була помѣщена въ 56. числѣ „Дѣла“ зъ дня 22 с. м., здивувала она мене бо́льше якъ всѣ попереднѣ дописи зъ другихъ округовъ выборчихъ, въ котрыхъ переводили ся правыборы и выборы въ найбрутальнѣйшій спосо́бъ; тамъ ужито всѣхъ штукъ и штучокъ, щобы такъ правыборы якъ и выборы перевести въ користь правыборы якъ и выборы перевести въ користь верховодячои партіи. Зъ повысшои дописи виджу, що и въ такъ зорґанізованомъ округѣ якъ Теребовля-Гусятинъ выборы нѣчимъ не рѣзнили ся вѣдъ всѣхъ ниншихъ.

По тій причинѣ почуваю ся до милого обовязку зложити отсимъ сердечну подяку такъ Вп. выборцямъ якъ и правыборцямъ, а передовсѣмъ Впов. нашому Духовеньству, котре стоячи на сторожи святои вѣры и церкви, не лишило повѣреного ему словесного стада безъ опѣки и дозору въ такомъ розгарѣ акціи выборчои, але держало ся крѣпко и непоколибимо до остатнои хвилѣ. Такъ само и Вамъ, дорогій братя Хлопы, не меншу складаю подяку за Ваше щире довѣрѣ, що-сте нѣзнали въ хлопѣ свого брата и поставили мене на кандидата на посла до рады державнои, мимо того, що Вы мене и мало знали, бо заледво може два або три разы мене бачили-сте; а то довѣрѣ, яке Вы зазначили до особы хлопа, наробило великого райваху въ кругахъ верховодячои партіи, а тымъ бо́льше шаленого крику и ґвалту по польскихъ ґазетахъ, що хлопы поставили на кандидата хлопа. Зъ того слѣдуѣ, що Вы зробили першій крокъ поступу, до котрого то Васъ побудило наше товариство „Рада Хлопска“, а дасть Богъ, що наше товариство зросне въ одну велику громаду, якъ обвѣѣ своимъ духомъ цѣлу галицку краину; тогды и противники нашій будуть инакше числити ся зъ нами.

Дорогій Братя! Не зражуйте ся тымъ, що Вы упали при теперѣшныхъ выборахъ. Вы упали зъ честію и славою, бо хоть Вамъ перекрали 50 голосовъ, за те не тяжить на нашій совѣсти тягаръ неправды, але тяжить вонъ на совѣсти противниковъ нашихъ, а мы до теперь ишли и дальше йти будемо дорогою правды, въ надѣи: „Яко вѣсть Господь путь праведныхъ а путь нечестивыхъ погинетъ“. Честь и слава Вамъ, що-сте постояли крѣпко и бодро за справу народну, готовій и грудь свою отворити пѣдъ штихъ зимного жандармского баґнету...

При такъ хорошій орґанізаціи, де Вашь оденъ округъ на цѣлу всхо́дну Галичину змо́гъ выбрати на посла зъ V-ои курії щирого Русина зъ волѣ народу, тымъ певнѣйшій побѣды були Вы и въ IV-ій курії. Але при сегочасній ситуаціи выборчій, якъ я Вамъ предсказавъ на зборахъ въ Мшанци, треба скорше сподѣвати ся упадку нѣжь побѣды. И такъ стало ся — не зъ нашои вины, але зъ вины противниковъ нашихъ упала майже всюды народна справа, а для насъ лишила ся наука, щобы мы на будуче стали всѣ якъ одинъ до борбы за правду и волю.

Федько Содомора господарь зъ Беневы.

Погромъ жидовъ въ Ходоровѣ.

Зъ Ходорова одержали мы вчера таку вѣсть:

„Дня 5 с. м. бувъ Ходоро́въ видовищемъ грозныхъ розруховъ противъ жидовъ. Такъ званій тутъ „барабы“ [мабуть скорочено зъ Bahnarbeiter) — робо́тники при будовѣ зелѣзницѣ, люде всякои народности: Хорваты, Мазуры и Русины зъ Подо́ля — кинули ся на дуже бутну ходоро́вску жидову зъ мести за те, що жиды зневажили одного роботника а вѣдтакъ ко́лькохъ робо́тниковъ тяжко побили.

Бараббовъ звалило ся до мѣста яка сотка зъ колами — почали бити и ломити жидамъ вокна, торо́цити посуду, зъ перинъ выпускати пѣрѣ въ хмары та болото на ринку гатити, а при то́мъ били колами жидовъ. Склепы и уряды въ одній хвили позамикано. Довгій халаты поховали ся, мовь-бы ихъ хто вымѣвъ — згодѣ почали втѣкати до сусѣдныхъ сѣлъ и мѣсточокъ. Мѣжь тымъ пустивъ хтось поголо́ску, що то „хлопы рѣжуть панóвъ за выборы“. Тогдѣ Поляки, переполоханій польскими ґазетами ще зъ часу акціи выборчои, и собѣ метнули ся зъ родинами на дворець и почали спасати ся бѣгствомъ до Львова. Зъ-першу спроваджено жандармерію зъ Бортникъ и зъ Выбранóвки, приѣхавъ самъ староста зъ Бо́брки и завóзвано вóйско зъ Рогатина. Але вóйско прибуло вже по всѣмъ, бо робо́тники, по́мстивши ся на жидахъ, по́йшли до роботы.“

До сеи нашои вѣсти додаѣмо:

Всѣ дневники констатують зго́дно, що жиды ходоро́вскій, незвычайно зухвалій, дуже вызыскують „бараббовъ“, а въ додатку взяли ся ще побивати ихъ, але „барабамъ“ не стало вко́нци терпцю и дали мести своѣй волю. Докладнѣйшій описъ погрому подамо [за-для браку мѣсця] завтра, а нинѣ лише занотуѣмо важнѣйшій факты.

Кромѣ старосты прибувъ зъ полудня 5-ого с. м. [въ понедѣлокъ] до Ходорова такожь радникъ намѣстництва Корженьовскій зо́ Львова. По приѣздѣ 60 драґоно́въ зъ Рогатина прибуло ще 101 мужа пѣхоты зо́ Львова. Зарядъ мѣста припоручено правительственному комісареви Оссолиньскому зъ Бо́брки.

Шкоды маютъ жиды дуже богато, хочь рабунку не було. Зъ мѣста выѣхало якихъ 600 душь жидовъ. Раненыхъ межи жидами є до 20, зъ тыхъ 70-лѣтный Вольфъ Штайнъ смертельно [маѣ зломанй обѣ руки]. Зъ „бараббовъ“ буде може такъ само сто́лько покалѣченыхъ. Двохъ жидовъ, Штравхлера и Арбайта, котрій побоями вызвали робо́тниковъ, увязнено.

Рухъ въ рускихъ товариствахъ.

На засѣданю выдѣлу Наукового товариства им. Шевченка дня 31 н. ст. марта с. р. полагоджено слѣдуючій справы:

1. Принято 5 новыхъ членовъ дѣйстныхъ.

2. Принято до вѣдомости, що по́днято субвенцію вѣдъ міністерства просвѣты въ квотѣ 2.000 зр.; рóвножь по́днято половину субвенціи вѣдъ выдѣлу краєвого въ сумѣ 1.000 зр. и цѣлу субвенцію на „Історичну Бібліотеку“ въ квотѣ 500 зр.

3. На рескриптъ намѣстництва, щобы предложити членовъ до колеґій, маючихъ розсуджувати справы нарушеня власности авторскои, предложено пп. проф. Михайла Грушевского, проф. Ивана Верхратского и д-ра Ивана Франка.

4. Постановлено выдати власнымъ накладомъ Граматику латиньску для клясъ вѣдъ III-ои до VIII-ои.

5. Удѣлено п. Стефанови Томашѣвскому, студентови фільософічного выдѣлу у Львовѣ, стіпендію на 1896/7 рóкъ въ квотѣ 100 зр.

6. Принято до вѣдомости, що прошене о по́двысшене субвенціи и вставлене єи яко сталу рубрику въ буджетъ державный внесено до міністерства просвѣты дня 22 н. ст. марта с. р.

7. Справу отвореня читальнѣ въ бібліотецѣ товариства на-разѣ вѣдложено.

НОВИНКИ.

— **Дирекцію руско-народного театру** повѣривъ выдѣлъ „Рускои Бесѣды“ у Львовѣ спо́лцѣ артистовъ пп. Іосифа Полѣщука и Михайла Ольшаньского. Театръ нашъ пробуваѣ теперь въ Добромили.

— **Выдѣлъ товариства св. Ап. Павла** пригадуѣ, що завтра въ ветверъ 8-ого н. ст. цвѣтня, починають ся реколѣкціи для панóвъ въ церквѣ семинаріи духовнои и потревають чотири днѣ. Наука зачинаѣ ся кождого дня о 7-ій вечеромъ.

— **Для потерпѣвшихъ при выборахъ** прислали на мои руки дальше: М. Г. 2 зр. (для Комарнянцѣвъ); парохіяне зъ Таурова 2 зр.; перемыскій Русины и Русинки 50 кр. — *Василь Нагорный.*

— **Графа Войтѣха Дѣдушицкого** стрѣтила вчера на кульоарахъ парляменту болюча пригода. Бувшій посолъ радникъ двору Едвардъ Ґневошь розмовлявъ зъ громадкою послóвъ. Надóйшовъ ґрафъ Войтѣхъ и наставивъ ся подати Ґневошови руку, але той скоренько цофнувъ свою руку и скликнувъ: „Pierwej hrabio, obmyj sobie rękę krwią splamioną przy wyborach galicyjskich! Jako przewodniczący komitetu centralnego wywołałeś pan krwawe sceny i przez was mordowano ludzi“. Ґрафъ Войтѣхъ вóдскочивъ и щось бурмотячи та вымахуючи руками утѣкъ а старенькій Ґневошь ще разъ скликнувъ за нимъ: „Памятай, що на тебе паде вина за кровь пролиту при выборахъ и за нещастя, якій зъ того выйшли!“

— **Ґімнастика въ середныхъ школахъ.** Міністеръ просвѣты, д-ръ Ґавчь, выдавъ инструкцію въ справѣ науки ґімнастики въ середныхъ школахъ, що маѣ вóдбувати ся два разы на тыждень. Науку ґімнастики маютъ побирати обовязково всѣ ученики, котрымъ не стоять въ то́мъ на перешкодѣ нѣякій фізичній трудности. Калѣки будуть вóдъ ґімнастики увóльненій.

— **Курсы для судьѣвъ.** Зъ ко́нцемъ мѣсяця марта поко́нчили ся курсы, уряженій судовою адміністрацією въ цѣли вывченя новои цивільнои процедуры для урядниковъ повѣтовыхъ судовъ. Курсы тій, якъ вневнюють, поко́нчили ся зъ бажанымъ успѣхомъ; науковый матеріялъ перероблено и участники курсовъ ознакомили ся докладно зъ новыми процесовыми законами. Щобы лично пересвѣдчитись о результатахъ курсовъ, президентъ высшого краєвого суду д-ръ Тхоржницкій выбравъ ся до Тернополя, де цѣлыхъ шѣсть годинъ прислухувавъ ся тамошному курсови. Рóвно-жь бравъ вóнъ участь въ занятяхъ львóвского курсу, а до Станиславова и до Черновець делеґувавъ въ тій цѣли віцепрезідента Дилевского; въ Перемышли бувъ радникъ д-ръ Гофмокль. Въ сѣмъ роцѣ такій курсы будуть уряженій ще для дальшихъ серій урядниковъ судовъ повѣтовыхъ.

— **Обманьства** на шкоду львóвскои касы ощадности допустивъ ся діюрністъ тои-жь касы К. Л. Вóнъ вписувавъ до книжочокъ ощадности, на якій вкладавъ по ко́лька зр., бо́льшій зовсѣмъ невплаченó вкладки, а вóдтакъ высылавъ зъ тыми книжочками чужій особы по грошѣ. Шкода, яку каса ощадности понесла въ наслѣдокъ того обманьства, выносить 1.500 зр.

— **Зъ Бережанъ пишуть намъ:** Концертъ Шевченкóвскій въ Бережанахъ вóдбувъ ся величаво, и то пóдъ кождымъ взглядомъ. Ті, що могли бути а не були, няй жалують або й соромлять ся, бо справдѣ була то хвиля нашого тріюмфу. На концертъ прибувъ славнозвѣстный нашъ цитристъ о. Купчиньскій, за що ему публика и выдѣлъ, котрый займавъ ся концертомъ, сердечно и сердечно дякують. Зъ далека поганою дорогою вонъ не вагувавъ ся ѣхати въ таку Богомъ забуту мѣсцевóсть, якъ нашій Бережаны, щобы лишь звеличати народне свято. Честь ему за се и слава! — а вы всѣ слабодухи, що мешкаѣте при битій дорозѣ мильку вóдъ Бережанъ, а приѣхати не хотѣли, берѣть собѣ зъ него примѣръ та кайте ся! Ширше справозданѣ подамо незабавомъ; нинѣ додамо лишень, що велике одушевленѣ выкликали депешѣ нашого Романчука, дальше совѣтника Яворского Василя и о. Цурковского. Сердечне Спаси-Бóгъ вóдъ Бережанцѣвъ!

— **Нешанованѣ рускихъ святъ.** Зъ-пóдъ Винникъ пишуть намъ: „И зновъ приходить ся намъ занотувати зневагу реліґійныхъ чувствъ Русинóвъ державными властями въ Галичинѣ. Ц. к. судъ въ Винникахъ вызначивъ до ч. 583 термінъ до розправы для Федька Бачиньского зъ Пóдборець на саме Благовѣщенѣ! Чи въ то́мъ судѣ, де начальникомъ є выхрестъ-евангеликъ, нема иншого календаря, ино лютерскій? Доки намъ сю зневагу терпѣти?“

— **Жертвою льотеріи** впавъ онодгы сторожъ ґімназіи въ Бродахъ Антóнъ Конечный. Позичивши ко́лька сотъ зр. на имена ко́лькохъ ґімназіяльныхъ професорóвъ, вóнъ щезъ десь, лишаючи жену и семеро дѣтей. Догадують ся, що вóнъ допустивъ ся самоубійства. Конечный гравъ пристрастно въ льотерію.

— **Новый польскій театръ у Львовѣ.** Комісія театральна рады мѣскои вже уложила прелімінарь коштóвъ будовы нового театру. Самъ будынокъ театральный обчислено на 897.000 зр. Будынокъ на декораціи и реквізиты стане при площи Сольскихъ за цѣну 60.000 зр. Моторы и машины 20.000 зр., урегульованѣ площѣ 10.000 зр., припасы декорацій и инвентарь 30.000 зр., конкурсы архітектоніčний 10.000 зр., регуляція Полтвы 32.000 зр. и гонорарь архітекта-будóвничого 45.000 зр. Разомъ 1,104.000 зр. Зъ тои загальнои сумы покрые краєвый фондъ 368.000 зр. а прочу суму львóвска громада.

— **Затвержденѣ выбору.** Цѣсарь затвердивъ выбóръ властителя дóбръ въ Семянóвцѣ Дав. Абрагамовича на маршалка и пралата та инфулата лат. архіеп. капітулы у Львовѣ кс. д-ра Фел. Заблоцкого на віцемаршалка рады повѣтовои у Львовѣ.

— **Звѣстный процесъ шайки отруйниць на Угорщинѣ** бувъ бы вже може невдовзѣ й скóнчивъ ся, коли-бъ не нагла смерть предсѣдателя трибуналу, що померъ на закаженѣ крови. Въ виду того перервану розправу треба буде розпочинати на ново.

— **Старинну статую** грецкого бога Позейдона знайшли передъ ко́лькома днями рыбаки въ коринтійскóмъ заливѣ недалеко мѣсця, де въ давнину стояла святиня сего бога. Пóсля написи на статуи она походила зъ року 600 передъ Христомъ. Статуя зроблена зъ бронзу. Рыбаки, гадаючи, що знайдуть въ нѣй золото, розбили єи на куснѣ. Грецке правительство велѣло тій куснѣ позбирати и привезти до Атенъ.

— **Въ справѣ еміґраційного аґента „Льва Турбакого“**, повторенóй въ „Дѣлѣ“ за дневниками угорскими, одержали мы письмо вóдъ п. Льва Турбацкого, въ котро́мъ вонъ просить насъ умѣстити ось-що: „Я — пише п. Л. Турбацкій — вóдъ довшого часу [вóдъ осени минувшого року] перебуваю на селѣ на лекціи и еміґрацією цѣлкомъ не займаю ся. Видно дѣло, що хтось, знаючи моѣ имя зъ часовъ галицкои еміґрациі, перекрутивъ єго зъ італіяньска и надужившъ въ еміґраційныхъ цѣляхъ угорскихъ, якъ то въ своѣмъ часѣ надужили аґенты имени священика кс. Иванова для своихъ цѣлей. Я не залишу прослѣдити, хто сѣ пóдшивъ ся пóдъ моѣ имя и, коли вывѣдаю ся, не залишу подати до публичнои вѣдомости. Теперь же прошу всѣ честній часописи, котрі помѣстили тую такъ оскорбляючу мою честь звѣстку зъ Pester Lloyd-a, помѣстили такожь отсе моѣ спростованѣ. — *Левъ Турбацкій.*

Посмертній — ǂ — оповѣстки.

Корнилія зъ Данкевичѣвъ Давидовичева, жена пароха въ Радеховѣ, о. Исидора Давидовича, упокоила ся дня 3 н. ст. цвѣтня с. р. въ Краковѣ, куда поѣхала була за-для порады лѣкарскои. Похоронъ покóйнои вóдбуде ся въ Радеховѣ дня 8 н. ст. цвѣтня. В. ѣ. п.!

Вѣсти зъ Аепархіи Львóвскои.

Намѣстництво надало опорожнену парохію regiae coll. въ Гозѣвѣ, болехóвского деканата, о. Ем. Билинкевичеви, завѣдателеви парохіи въ Ладанцяхъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Намѣстництво надало опорожнену парохію regiae coll. въ Передѣльници, добромильского деканата, о. Мик. Колтунюкови, парохови въ Тарнавцѣ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Атены 7 цвѣтня. Вчера, въ роковины оголошеня самостóйности Греціи, вóдбуло ся тутъ урочисте богослуженѣ. Нарóдъ зъ одушевленѣмъ витавъ королѣвску пару. По службѣ Божій здвигъ народу рушивъ пóдъ університетъ и пристроѣвъ тамъ вѣнцями статуѣ лицарѣвъ зъ часовъ борбы о волю; при то́мъ выголошено ко́лька патріотичныхъ промовъ. Всюды лунали оклики: Най жиѣ король! Най жиѣ вóйна! По полудни вóдбуло ся велике вѣче, на котро́мъ ухвалено протестъ противъ акціи державъ, а удобрено дотеперѣшне поведенѣ грецкого правительства. По вѣчу удала ся депутація до короля, щобы его повѣдомити про ухвалы вѣча.

Царгородъ 7 цвѣтня. Вчера вручили амбасадоры Портѣ ноту, въ котрій звертають увагу на небезпеченьство зъ причины, що на граници стоять нагромаджені противъ себе турецкій и грецкій войска. На сторону, котра допустить ся зачѣпки, спаде вина и одвѣчальнóсть за нарушенѣ мира. Державы не допустять, щобы зачѣпаюча сторона навѣть въ разѣ побѣды вóднесла яку користь. Таку саму ноту вручено такожь и грецкому правительству.

— Вѣденьского тыжднєвника „Die Zeit“ появивъ ся 131-ый зошитъ зъ такимъ змѣстомъ: Eine parlamentarische Lection. Von K. — Polen und Ruthenen. Vom Reichsraths-Abgeordneten Dr. Roman Jarosiewicz. — Die Arrangierprobe des Ausgleichs. Von Dr. Hugo Ganz. — Die Entstehung der hohen Finanz. Von Karl Jentsch. — Georg Herwegh und Robert Prutz. Ungedruckte Briefe. — Teathercensur in Italien. Von Roberto Bracco. — Der weise Clown. Von Julius Bierbaum. — Vom Münchner Theater. Von Ernst von Wolzogen. — Die Woche. — Bücher. — Revue der Revuen. — Die schöne Frau. Von Hermann Bahr.

Передплату на сей тыжднєвникъ чвертьрѣчно **3** зр. приймають почта, всѣ книгарнѣ и адміністрація: Wien, IX/3, Günthergasse I. Числа на показъ даромъ и оплатно.

Именованя, перенесеня, вѣдзначеня и пр.

— **Именованя.** Концепістами скарбу въ X-ѣй клясѣ ранґи именовано концептовыхъ практикантѣвъ: Фр. Падуховича, Фридр. Гохмана, Ив. Маєвского, Авґ. Евстахевича, Вал. Маркевича, Іос. Косцюлка, Меч. Праштля, Едм. Комана, Юл. Труша, д-ра Як. Богина, Леоп. Брема, Володисл. Кука, Юл. Галатка, Тад. Роґуского, Стан. Вноровского, Льва Чачковского, Стан. Обжуда, Стан. Матиса, Леоп. Скуревича, Тому Розума, Едв. Шамоту, Ив. Дуркевича, Меч. Шаблевского, Тад. Вислоцкого, Володисл. Матковского, Ив. Луневского, Генр. Коппеля, Володисл. Кравчика, бар. Альфр. Липовского, Іос. Рубчака, д-ра Стан. Войдаловича, Ал. Федоровича, Стан Мику, Людв. Олєксого, Конст. Кульчицкого, Ром. Кратохвилю, Фр. Лещиньского, Стан. Когавта, Ад. Кулаковского, гр. Игн. Скарбка, Льва Дюрковича, Мих. Яроня, Брун. Буяка и д-ра Ив. Розвадовского. — Адъюнктомъ канцелярійнымъ въ IX-ѣй клясѣ ранґи именовано канцелярійного офіціяла Винк. Стефановича; адъюнктами дирекціи помѣчничихъ урядѣвъ въ IX-ѣй клясѣ ранґи именовано канцелярійныхъ офіціялѣвъ Фридр. Бехта и Викт. Файта; вкѣнци канцелярійными офіціялами въ X-ѣй клясѣ ранґи при управляючихъ скарбовыхъ властяхъ именовано канцелістѣвъ: Викт. Цѣшевского, Юл. Сидора, Стан. Шайну, Іос. Абдермана, Мик. Блажейовского и Петра Валенту.

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарѣвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкѣй ч. I.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ давонкѣвъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. I.

КАСЫ огнетревалй знаменитй Нр. 0 70 зр., нр. 0½ 80 зр., нр. 1 100 зр., нр. 2 120 зр., н-ръ 3 140 зр. Касы зъ пультами о 10 зр. дорожше

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Александеръ Царевичь

артистъ-малярь

(въ Кобиловолокахъ п. Янѣвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнѣй практицѣ въ краю и за границею приймае вѣдъ кѣлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячи працѣ, а именно: малюе церковнй образы до иконостасѣвъ и престолѣвъ; приймае рѣзьбарскй роботы пѣсля власныхъ плянѣвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченемъ; малюе стѣны церковъ и т. п. Крѣмъ того выготовляе портреты зъ фотографій и зъ натуры. Пѣднимаючи ся всѣхъ роботъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальй письма, мае вѣнъ повну надѣю, що Всч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво его адресу. 86 108 ?

Яйця на покладки

вѣдъ правдивыхъ курей Брама за штуку 10 кр.; вѣдъ Голендрѣвъ, чорныхъ, зъ великимъ бѣлымъ чубкомъ, за штуку 25 кр.; вѣдъ Гуданѣвъ [Houdans] за штуку 25 кр.; вѣдъ правдивыхъ стирійскихъ курей за штуку 10 кр., вѣдъ срѣбныхъ Падуанѣвъ за штуку 30 кр.; вѣдъ Лянґсганзѣвъ за штуку 30 кр; вѣдъ индикѣвъ за штуку 30 кр.; вѣдъ срѣбныхъ Wyandott-ѣвъ за штуку 30 кр.; а. в. Италіянцѣвъ за штуку 30 кр.; вѣдъ курей-карликѣвъ за штуку 30 кр.; вѣдъ Кохінхіна за штуку 25 кр.; вѣдъ семигородскихъ нагошйокъ за штуку 20 кр.; вѣдъ Доркінґсѣвъ за штуку 25 кр.; вѣдъ Іокагама за штуку 50 кр.; вѣдъ Емденьскихъ гусей-виликанѣвъ за штуку 1 зр.; вѣдъ пекінґскихъ качокъ за штуку 20 кр.; вѣдъ великихъ стирійскихъ качокъ за штуку 20 кр.

Пересылаю яйця на поклядки лише вѣдъ звѣрятъ чисто расовыхъ, котрй вже частѣйше були преміованй, а даю всяку гарантію за чистоту и справдѣшность расы.

Max Pauly

Köflach (Steiermark.) 123 1—4

Оповѣщене.

ІОАНЪ КАПТІЙ, пѣвець церковный въ Курянахъ, п. Куряны, подае до вѣдомости Вирен. Духовеньства, що мае двохъ ученикѣвъ, испытованыхъ дякѣвъ, до обнятя дякѣвскихъ посадъ. Зголошеня присылати пѣдъ повышою адресою. 112 2—2

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русинѣвъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Пѣвець церковный,

испытованый, жонатый, зъ голосомъ теноровымъ, шукае такои посады, щобы мѣгъ доглядати господарства або пасѣки. Адреса: Іоанъ Морозъ въ Стронятинѣ п. Пѣддѣски малй.

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

у ЛЬВОВѢ

поручае

Евангелія въ розличныхъ прехороших оковахъ вѣдъ 70 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вѣдъ 18 до 42 зр., на шовковѣй матерій вѣдъ 48 до 128 зр. Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Паукн, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесій, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнй рѣчи, и примѣчае, що вѣдъ 20 н. ст. марта до 30 н. ст. цвѣтня 1897 року буде давати при всѣхъ закупнахъ за готовй грошѣ 5% рабату вѣдъ цѣнъ въ цѣннику поставленыхъ, а вѣдъ фелонѣвъ 10 до 15%. — Такожь поручае Колпаки по 1·50 зр., 2 зр., 2·20 зр., 2·40 зр. и 3 зр.

Цѣнники высылають ся на жадане франко.

88 4—6

Лишь тогдѣ правдивый, если тригранна фляшина есть замкнена низше поданою опаскою (червоный и чорный друкъ на жовтѣмъ папери).

Доси неперевышеный!!!

В. Мааґера

правдивый очищеный

ТРАНЪ ЗЪ ПЕЧѢНКИ

(въ законно обезпеченѣмъ опакованю)

зъ фабрики

ВІЛЬГЕЛЬМА МААГЕРА

у Вѣдни

Розслѣдженый першорядными повагами медичными и за-для своеи легкои стравности порученый, такожь дѣтямъ, и записуваный у всѣхъ тыхъ случаяхъ, въ котрыхъ лѣкарь хоче досягнути скрѣпленя цѣлого орґаніяму, именно грудей и легкихъ збѣльшеня ваги тѣла, полѣпшеня соковъ, а такожь взагалѣ прочищеня крови. — Фляшку по 1 зр. можна купити въ складѣ фабричнѣмъ Wien, III/3., Heumarkt Nr. 3., а такожь майже у всѣхъ антикахъ австро-угор. державы.

У Львовѣ у пп. антикарѣвъ: Петра Міколяша. Жигмонта Рукера, Якова Байзера, Симеона Гая та у пп. купцѣвъ: К. Балабана и Алойсія Гібнера.

Головный складъ и розсылка для цѣлои австро-угор. державы. 324 18—18

W. MAAGER, WIEN

III./3., Heumarkt 3.

Противъ наслѣдувань заряджуе ся судове слѣдство.

ГАЛИЦКІЙ КРЕДИТОВЫЙ БАНКЪ

принимае вкладки на

КНИЖОЧКИ

2219 и опроцентовуе ихъ по

4½% на рѣкъ.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рѣльничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зѣбране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивость и велику силу кѣльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 14—18

Цѣнники, взбрѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Стоваришене парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пѣвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевѣзъ пасажирѣвъ и товарѣвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Аргентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пѣвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаване зелѣзничихъ білетѣвъ на зелѣзницѣ пѣвн. Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ мовахъ удѣляе выключно генеральна агентура. 87 7—50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua.

Огол шене конкурсу.

Зъ початкомъ року шкѣльного 1897/8 будуть наданй чотири мѣсця фундушевй въ ц. и к. заведеняхъ вѣйсковыхъ зъ фундаціи пѣдъ назвою „Цѣсаря Франца Іосифа I. ювілейна фундація“.

Услѣвя принятя оголошуе ся рѣвночасно въ „Gazet-ѣ Lwowsk-ѣй и черезъ всѣ заведеня науковй высшй и середнй.

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краевого уплываe зъ днемъ 10 мая 1897.

У Львовѣ дня 4 цвѣтня 1897. 124 1—3

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продае товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

Ручить ся, що чиста

Вѣдзначена найвысшими преміями

Томаса мука фосфатова

зъ ческихъ и нѣмецкихъ млыновъ томасовскихъ — се

найуспѣшнѣйше и найдешевше средство навозове фосфоромъ.

Ручить ся за змѣстъ цитратовои кислоты фосфоровои.

Для всякого рода рѣлѣ.

Надае ся для запоможеня рѣлѣ убогои въ кислоту фосфорову, для всякихъ родѣвъ збѣжа, окоповыхъ и олѣйныхъ ростинъ, для засѣвѣвъ конюшины и люцерны, для виноградникѣвъ, хмелю и яринъ, а спеціяльно якъ найлѣпше для навоженя лукъ.

Перевыстае всѣ суперфосфаты тымъ, що довго тримае ся.

Наколи-хъ хибувало дещо зъ цитратовои кислоты фосфоровои, то було бы доплачене. Численй преміи, вѣдзывы газетъ фаховыхъ и всякй поясненя суть пѣдъ руками.

Запыты и замовленя пѣдъ адресою:

Phosphatmehl-Verkaufs-Bureau der böhmischen Thomaswerke in Prag

Mariengasse Nr. 11. 8 10—36

Заступництво для Галичины и Буковины

ІОСИФЪ КАРРАХЪ

у Львовѣ, улиця Сикстуска ч. 26. — Телефону ч. 408.

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшого о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з	Поїзд	година	Відходить з Львова до
мішаний	7.50	Янова	поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
особовий	7.28	Сучави і Черновець	„	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
„	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву	мішаний	9.05	Янова
„	8	Стрия і Лавочного	„	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
„	8.07	Підволочиск і Бродів	особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
„	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою	„	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
мішаний	1.35	Янова	„	9.55	Кракова в получ. з Яслом
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н. Санчем. Загірем і Хировом	„	10.25	Черновець і Сучави
„	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом	поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
„	2.01	Сучави і Черновець	особовий	2.45	Черновець і Сучави
„	2.40	Підволочиск і Бродів	поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів	мішаний	3	Янова
„	5.45	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом	особовий	3.05	Стрия і Сколього
Ніч			**Ніч**		
особовий	6.13	Сучави і Черновець	„	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	6.30	Янова	мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом	особовий	7.22	Стрия і Лавочного
поспіш.	8.45	Кракова	мішаний	7.50	Янова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою	особовий	10.15	Черновець і Сучави
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець	„	10.45	Підволочиск і Бродів
„	10.05	Підволочиск і Бродів	поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
„	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом	„	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом	поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарѣвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гутара.

Ч. 70 Львовъ, Четверъ 27 Марта (8 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѡмъ недѣль и ѓрускихъ свят) о 6-тѡй годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Вібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѡ второкъ, и вѡ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитбсть за инсераты платнѝ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѡкъ	18 зр.	на цѣлый рѡкъ	24 зр.
на пѡвъ року	9 зр.	на пѡвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѡкъ	16 зр.	на пѡвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѡдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѝ вѡльнѝ вѡдъ порта.

Поединоке число коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѝ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѡдъ одной строчки инсератовой або ѕи мѣсце а) въ рубрицѣ „Надосланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѝ доносеня приватнѝ числить ся по 15 кр. вѡдъ стишка.

Письма зъ Вѣдня.

Дня 6. н ст. цвѣтня.

[*Нагляче внесенє посла д-ра Окуневского и товаришѣвъ въ справѣ галицкихъ выборѡвъ.*]

Нинѣ поставлено два внесеня въ справѣ минувшихъ выборѡвъ: одно внесенє посла Окуневского и товаришѣвъ, друге внесенє посла Дашиньского и товаришѣвъ. Перше и друге змагає до выбору комісіи парляментарнои для розслѣдженя выборѡвъ; але перше має на оцѣ бѡльше покривдженє Русинѡвъ, мѣжь тымъ коли друге обнимає цѣлу Австрію и зѡ становища соціяльныхъ демократѡвъ домагає ся розслѣду деякихъ [прим. вѣденьскихъ] выборѡвъ въ иншихъ провінціяхъ. За-для того, що нинѣ формальности протягнулись до пѡзна, то за згодою внескодавцѣвъ поставлено тѝ нагляч̀ѝ внесеня на порядокъ дневный завтрѣшного засѣданя, въ середу.

Нагляче внесенє посла д-ра Окуневского подаємо въ дословнѡмъ перекладѣ. Оно звучить:

„Послѣднѝ выборы до рады державнои зъ IV. и V. куріи въ Галичинѣ, особливо-жь въ рускѡй половинѣ краю, зъ 8 убитыми, 29 тяжко ранеными и по-надъ 800 увязнеными — дали цѣлому цивілізованому свѣтови новый сумный образъ безприкладного знасилуваня выборцѣвъ орґанами правительственными, образъ тымъ бѡльше понижаючій, що тотѝ надужитя выборчѝ, дуже нагадуючѝ систему азійскои адміністраціи, дѣялись въ державѣ, котра доси зачислювалась до державъ европейскои цивілізціи. Всѣ такѝ надужитя выборчѝ та насильства сповнюванѝ въ Галичинѣ, особливо вѡдъ часу, вѡдъ коли управа сеи провінціи дѡстала ся въ руки ґр. Баденього, зносило населенє спокѡйно такъ довго, доки не стало оно бѡльше свѣдоме своихъ правъ політичныхъ. И такожь такъ довго могли правительство и пануюча партія сповнювати сѝ надужитя безкарно. Але-жь той станъ, на щастє, значно змѣнивъ ся въ послѣдныхъ рокахъ. Населенє Галичины є днесь переважно свѣдоме своихъ національныхъ и політичныхъ правъ та не позволить выдерти собѣ сѝ права анѣ ошукою, нѣ насильствомъ. Симптомы того настрою середъ галицкого населеня проявили ся наглядно при послѣдныхъ выборахъ до сойму галицкого зъ року 1895, переведеныхъ пѡдъ кермою Баденього яко намѣстника. Вже тогдѣ намагало ся населенє краю, якъ Русины такъ и Поляки, ставити опѡръ практикамъ выборчимъ инсценованымъ зѡ стороны правительства. Русины выслали навѣть въ грудни 1895 р. масову депутацію до трону зъ тою надѣєю, що настане обєктивне розслѣдженє жалобъ рускихъ галицкихъ горожанъ та що лихо разъ на все закѡнчить ся. На жаль, тѝ надѣѣ завели! Вправдѣ заинсценовано „доходженя“ по причинѣ згаданои депутаціи, але-жь такѝ доходженя, при якихъ не могло нѣчо выйти на верхъ, бо при тыхъ доходженяхъ ґрафъ Баденї *яко президентъ міністрѡвъ* фунґуваръ яко судья въ справѣ надужить, сповненыхъ ґрафомъ Баденімъ *яко намѣстникомъ краю*. Черезъ те скрѣпило ся ще дужше невдоволенє середъ руского населеня. И въ сей способъ стало ся, що выборчѝ надужитя можна було при послѣдныхъ выборахъ сповнити тѡлько при ужитю воєнноі силы, и они полишили не лишь межи рускимъ, але — якъ се показують кровавѝ подѣѣ въ Давидовѣ и Сколѣмъ — такожь мѣжь польскимъ населенємъ велике огѡрченє. Що тѝ невѡдраднѝ вѡдносины въ найбѡльшѡй австрійскѡй провінціи, зъ котрои ажь чотири міністры засѣдають въ радѣ короны, мусять шкѡдливо вѡддѣловувати на цѣлу державу — се рѣчь очевидна. А дальше и то немаловажне, що надто часте уживанє вѡйскови силы [прим. Рава, Угнѡвъ, Немирѡвъ, Калушь, Косѡвъ, Баличѣ, Єзуполь, Войнилѡвъ, Хоросткѡвъ, Стоянцѣ, Городниця, Холоѣвъ, Давидѡвъ, Чернѣѣвъ, Гнильче и иншѝ] пѡдъ позоромъ придушеня бунту, на дѣлѣ-жь для стероризованя найсупокѡйнѣйшого населеня, є не лишь явнымъ надужитємъ оружноі силы [Waffengewalt], але и знеславленємъ єи. Такій станъ крыє въ собѣ явну небезпечнѡсть для державныхъ интересѡвъ Австріи, зваживши, що тутъ ужито австрійскои оружноі силы для цѣлей партійныхъ противъ власного населеня, єдино на то, щобы позбавити єго права выборчого, и то въ такѡмъ краю, котрый пѡсля всякихъ выглядѡвъ буде воєннытъ тереномъ найблизшои вѡйны. Зъ тыхъ всѣхъ причинъ ставлять пѡдписанѝ слѣдуюче нагляче внесенє:

„Высока палата зволить постановити: Для обєктивного а основного розслѣдженя надужить выборчихъ при выборахъ до рады державноі въ Галичинѣ и для поставленя въ тѡй мѣрѣ вѡдповѣдныхъ внесень установляє ся парляментарна комісія зложена зъ 36 членѡвъ. Тота комісія буде мати право по мысли §. 8. реґуляміну парляментарного переслухувати свѣдкѡвъ або жадати вѡдъ нихъ зѡзнань на письмѣ.“

Се нагляче внесенє пѡдписали окрѡмъ независимыхъ Русинѡвъ стояловцѣ, антісеміты, соціяльнѝ демократы, нѣмецкѝ національ и много иншихъ. *Й. П.*

Галицкѝ выборы передъ парляментомъ.

На вчерашнѡмъ (въ середу) засѣданю палаты послѡвъ прийшли пѡдъ дискусію два наглячѝ внесеня, поставленѝ соціяльными демократами и независимыми послами рускими въ справѣ надужить выборчихъ. [Внесенє независимыхъ послѡвъ рускихъ (внескодавець пос. Окуневскій) подане дословно въ дописи зъ Вѣдня.] Оба внесеня стремлять до того, щобы выбрано комісію для розслѣду всѣхъ надужить выборчихъ.

Дискусія надъ внесенями була дуже оживлена. Цѣла палата прислухувала ся зъ цѣкавостію промовамъ Дашиньского, Окуневского и Яросевича. Паны зъ кола польского старали ся перебивати бесѣдникамъ замѣтками, неразъ дуже глупыми, въ чѡмъ помагали имъ деякѝ польско-правительственнѝ послы рускѝ, н. пр. Охримовичь.

Цѣкаве було такожь поведенє сторонництвъ парляментарныхъ. Молодо-Чехи старали ся оправдати свѡй нахилъ до правительства зъ „демократичноі“ точки погляду. Антісеміты взялись до справы дуже обережно, въ рукавичкахъ. Ліберальна лѣвиця станула по сторонѣ внескодавцѣвъ.

На закиды, пѡднесенѝ у внесеняхъ, вѡдповѣдали президентъ міністрѡвъ ґр. Баденї и презесъ польского комітету центрального ґр. Войт. Дѣдушицкій. Оба тѝ панове хопились тактики, якои ужила праса польска при выборахъ, — именно, що то опозиція допускає ся надужить, а они, правительство и комітетъ центральный, станули въ оборонѣ суспѡльного ладу. А ґр. Войтѣхъ поважившъ ся апелювати до палаты, щобы не руководила ся нѣякими гуманными чувствами, лишь безвзглядно здавила всѣхъ противникѡвъ станьчикѡвъ.

Наглячѡсть внесеня принято одноголосно, бо очевидно коло польске и правительство не хотѣло въ-друге попечи ся, якъ при справѣ Шаєра. Натомѣсть мериторична дискусія ще не скѡнчила ся и вѡдложена до нинѣшного засѣданя. При голосованю въ квестіи выбору комісіи покаже ся, котрѝ сторонництва пѡйдуть за правительствомъ.

Хѡдъ дискусіи бувъ слѣдуючій:

Мотиванє наглячости внесень.

Першій промавлявъ пос. Дашиньскій. Наглячѡсть внесеня спонукана не лишь нечуваными надужитями при выборахъ, але такожь и тымъ, що въ цѣлѡй справѣ заанґажована особиста честь ґр. Баденього. Всѣ закиды вѡдносять ся посередно до особы ґр. Баденього. Тѝ закиды мотивуємо тымъ, що пѡдъ патронатомъ орґанѡвъ правительственныхъ доконувано „швіндлѣвъ“ выборчихъ при помочи арештованя кандидатѡвъ и выборцѣвъ, що жандармы допускали ся насильствъ и надужить, що войска уживано до стероризованя населеня, що при самѡй урнѣ не жахано ся найпѡдлѣйшихъ и найяркѣйшихъ шахрайствъ.

[Президентъ Катрайнъ перебивъ бесѣдникови и напѡмнувъ єго, щобы не обиджавъ гѡдности палаты. Сильнѝ протесты и оклики: „А дивѣть, якій галицкій прокураторъ!“ „Мы не засѣдаємо тутъ для голошеня компліментѡвъ!“ „Сторонничій президентъ!“ — Дашиньскій: Я назвавъ обманьства пѡдлыми и се ще разъ повтаряю. Додаю, що дѣяло ся се пѡдъ покровомъ правительственныхъ орґанѡвъ. — Катрайнъ зновъ перебиває. Новѝ протесты и гамѡръ.]

ВЫБОРЕЦЬ.

Иванъ Мельничукъ — ґазда середнои мѣры. Нѣ богачь нѣ бѣдакъ, отъ якъ то старѝ люде приповѣдають — „нѣ змерзъ, нѣ впрѣвъ“. Горѣвки зъ-давна „не вживавъ“; заприсягъ на десять лѣтъ. Та й несогѡрша людина була той Иванъ. Въ селѣ єго нарѡдъ по трохи й шанувавъ, а панъ-отець навѣть зробили Ивана „старшимъ братомъ“ при церквѣ. И добрый бувъ старшій братъ зъ него.

Ажь ось надѡйшли выборы. Се для насъ хвиля всѣлякихъ надѣй. Треба було выбрати людей, котрѝ вмѣли бы постояти за добру справу.

— Кого намъ выбирати? — пытають люде.

— Отъ и Иванъ буде добрый! — кажуть деякѝ.

— Та оно й такъ, але хто єго знає? То не легка справа...

Вкѡнци таки стало на тѡмъ, що Иванъ ставъ выборцемъ. „Добре склало ся“ — гадають люде — „село наше, правда, не велике, але мы не повстыдаємо ся...“

Надѡйшовъ 14-ый марта. Иванъ вѡдобравъ вѡдъ вѡйта двѣ карты, „леґітимаційну“ и „голосованя“, та й заразъ таки подумавъ: „Е! — каже — треба звѣдатись до мѣста...“

У мѣстѣ вже роило ся всѣлякими посѣпаками та наганячами за „sprawę narodową“... Уздрѣли они нашого Ивана. Мовь тѝ круки, мовь то гайвороне на стерво, такъ они юрбою кинулись на нашого Ивана. Иванъ ажь упрѣвъ зѡ страху.. Хоче втѣкати, дивить ся, а то и єго кумъ Юзько зъ Сем—а. Якъ то курятко передъ яструбомъ ховає ся пѡдъ крила квочки, такъ нашь Иванъ душкомъ скочивъ до кума. Юзько — тожь груба рыба, вѡнъ такожь выборець. Утѣшеный Юзько потягъ кума зъ собою въ шинокъ, де вже за „sprawę narodową“ полилось немало рѡзныхъ напиткѡвъ. Кажу „рѡзныхъ“, бо теперь нарѡдъ ученый, не всѣ горѣвку пють; треба пива, треба й вина.

Иванъ переступивъ порѡгъ. Господи! Однѝ вже спѣвають, другѝ пють, тамъ зновъ иншѝ кричать, спорять о „щось“; тутъ ковбасы, тамъ дреглѣ — то въ баліи, то въ нецкахъ; люде беруть руками и ѣдять. Юзько сѣпнувъ Ивана и потягнувъ єго коло одного столика, на котромъ писало ся квітки, хто кѡлько и чого ѣвъ або пивъ. Юзько шкробнувъ по папери и бородатый жидище якъ стѡй подавъ на стѡлъ вино, червоне мовь правдивый борщь. Нашѝ почали здоровкати ся. Прийшла и закуска, прийшло пиво, ну и необходимѝ при такѡй важнѡй справѣ „шустеръкуба“. Иванъ и Юзько позакурювали. Въ шинку и такъ повно дыму, що вже свѣта не видати, а нашѝ христіяне смалять „дзиґары“ ажь шкварчить — „на що часъ“ мовлявъ той.

— А вы, куме Иване, на кого будете „йти“? — пытає Юзько.

— Та! то бо й бѣда — каже — теє во... не знаю ще, бо во, кажуть хлопа, якогось тамъ Содому брати...

— А йдѣть геть, куме, бо бѡгме не хочу васъ знати! На що вамъ куме, хлопа. Вы самѝ хлопъ та й хочете „йти“ на хлопа? Куме, мы йдѣмъ на пана. А добрый панъ! Є й грошѣ!

— Та бо я, куме Юзьку, чось бою ся, чогось страшно... А нужь бы люде дѡзнали ся?

— Не бѡйтесь! я вѡдповѣдаю за васъ!

— А єгомость, куме Юзьку?

— Що єгомость! Або єгомостеви що до того? Теперь „кущтитуція“.. вамъ прецѣнь цѣсарь давъ право „йти“, на кого хочете.

— Та воно правда, але то... не знаю... — бумкавъ ще Иванъ пѡдъ носомъ.

— Дайте но, куме Иване, картки, я вамъ усьо файно попишу, а прийде вѡвторокъ, вы вже знаєте...

— Та во, — каже Иванъ — знаю.

И вытягъ Иванъ дрожачою рукою картки зъ-за пазухи и подавъ Юзькови. Той вхопивъ ихъ мовь чортъ душу грѣшника, казавъ ще дати кумови пива и выбѣгъ на мѣсто шукати, кого бы мѡгъ ще пожерти, мовь той левъ на пустыни „рыкаяй“.

Панъ-отець посылали щось зъ десять разѡвъ до Ивана, але жѣнка єго все казала: „Нема чоловѣка, десь у мѣстѣ... до Вѣдня пѡсланця выбирає до цѣсаря...“ Ой, справдѣ выбирає!

Наставъ вѡвторокъ. Ще далеко до дня, а въ мѣстѣ вже рухъ. „Шандарѡвъ“ — ажь страшно! Поліцаѣ провадять зъ шинкѡвъ пяныхъ хрунѣвъ и ведуть до салѣ. И Иванъ межи ними. Давъ „письмо“ на пана и выйшовъ. Та не далеко зайшовъ — упавъ зѡ сходѡвъ на долину и цѣлкомъ розбивъ лобъ на плытку. Ледви люде добрѝ трохи вѡдратували. Юзько постаравъ ся, що Ивана вѡдвезли якѝсь два жидики на тарадайцѣ до дому. Жѣнка ажь настрашила ся, побачивши Ивана „такого красного“; але вѡнъ безъ памяти поваливъ ся на постѣль...

Въ мѣстѣ гудѣли выстрѣлы зъ моздѣрѣвъ. Выбрали пана! Панамъ радѡсть, а по селахъ пѡйшовъ голосъ: „зрадники!“

Нашь „выборець“ пролежавъ зо два днѣ. Вже трохи очунявъ, протверезивъ ся, полекшало трохи, вкѡнци геть вѡдѡйшовъ. „А най-же го лихій возьме! ото выборы!“ сплюне було Иванъ и зновъ кладе ся спати. Та тѡлько то бѣда, що чоловѣкъ на свѣтѣ жиє мѣжь ворогами. Такъ и нашому Иванови.

Якось третои ночи по выборахъ чує Иванъ — хтось єго будить. Здаєсь єму — чує голосъ кума Юзька.

— Куме! а встаньте но, маю вамъ щось важного сказати...

Иванъ зѡрвавъ ся и, закинувши кожушину на себе, выйшовъ на двѡръ. Иванниха, набѣгавши ся черезъ два днѣ сама коло товару то коло конятъ, смачно спала и не чула, якъ Иванъ вставъ и выйшовъ.

— А що, куме? якъ же тамъ? — почавъ Иванъ та й не докѡнчивъ.

Кѡлька сильныхъ рухъ схопили єго, заткали ротъ, и якъ малу дитину кинули на вѡзъ. Иванъ пручавъ ся, кидавъ ся, але де тамъ! мовь зелѣзнѝ клѣщѣ єго тримають. Хоче крикнути, ротомъ анѣ дыхнути, не то що! „Господи!“ думає Иванъ „чи розбѡйники? чи може борони Боже, чорты схопили мене?“ — але нагадавъ за выборы. Страшно єму стало; ажь упрѣвъ зѡ страху. Але що робити? Чує, що кудась ѣде. А вороги єго мовчать якъ заклятѝ.

Ось и ставъ вѡзокъ. Чує Иванъ — беруть єго, кладуть на мокру зимну землю. Кѡлькохъ уже шмагають тростѡвками. Вѡнъ кидаєсь, але що? Нѣ йойкнути не може! А тѝ парять, парять, мовь-бы ихъ хто наймивъ. Иванъ ажь умлѣвъ.

На сходѣ вже сѣрѣло. Чи двѣ, чи бѡльше тамъ годинъ лежавъ нашь Иванъ на граници села, не знаю. Збудивъ ся. Ледви живый сягнувъ рукою до рота, вытягнувъ якусь плахтину и вѡдѡтхнувъ здорово. Глянувъ довкругъ себе — нѣ живого духа! лише кѡлька поторощеныхъ тростѡвокъ лежало побѡчь него...

На велику-превелику силу пѡднявъ ся Иванъ и ледво долѣзъ до села. Полежавъ зо два тыжднѣ и вѡдѡйшовъ. Въ селѣ було такъ тихо, мовь-бы нѣхто нѣчо й не знавъ. Та й Иванъ поволи успокоивъ ся, але довго ще згадувавъ за тѝ выборы. „Чортъ знає — каже — хто выгадавъ тѝ выборы?!“ А коли було зъ Юзькомъ здыбле ся и той кличе єго на могоричь, Иванъ заразъ пытає:

— А то може будуть выборы?...

Не забувъ, сарака! Усе було Юзькови цвѣкає до очей:

— А казали-сте: „я вѡдповѣдаю“. А то я трохи вѡдповѣдавъ... *Федьо.*

Дашиньскій: Все, що говоримо, хочемо доказати передъ кождымъ судомъ. Докажемо, що мордовано выборцѣвъ (Слухайте! Слухайте!), що праса правительственна и клерикальна пôдбурювала до насильствъ, що напасти прасы шляхотскои и ѳи пôдбурюваня переходили цензуру, а прасу опозиційну безвзглядно конфісковано. Дванацять урядникôвъ намѣстництва ѣздить теперь по Галичинѣ, щобы збирати матеріялъ противъ нашого обжалованя. Мы заповѣли обжалованѳ и правительство збираѳ доказы на свою оборону. Намъ розходить ся пôзнати, чи палата маѳ довѣре до правительства, котрому закидуємо швіндлѣ выборчѝ, убійства, тероризмъ. Говоримо о справѣ, де иде о 9 убитыхъ, 29 раненыхъ и 800 увязненыхъ. Побачимо, чи парлямѳнтъ прийме на свôй рахунокъ тѝ безвстыднѝ насильства.

Бесѣдникъ вôдкликуѳ ся до членôвъ кола и думаѳ, що они мусять голосувати за наглячимъ внесенѳмъ. Тажь такій п. Богдановичь мусить голосувати, бо въ ѳго окрузѣ мордовано людей; мусить голосувати п. Вайзеръ, бо въ ѳго окрузѣ арештовано громадно людей; мусить и п. Ройовскій, бо тамъ, зъ-вôдки выйшовъ, трехъ на смерть убито. Такъ само п. Левицкій, будучи приличнымъ чоловѣкомъ, буде голосувати за внесенѳмъ; и Всч. о. Пасторъ, и ґр. Пініньскій, въ котрого окрузѣ арештовано 40 выборцѣвъ, и п. Валѳвскій, котрого орґаны выборчѝ допустили ся простыхъ обманьствъ выборчихъ. Въ нашôмъ товариствѣ найдуть ся такожь пп. Навроцкій и Ѳ. Е. Мадейскій, та й всѣ инкамерованѝ Русины. П. Барвѣньскій буде чейже напевно голосувати, бо въ ѳго окрузѣ при ѳго выборахъ пали три ранѳнѝ и 15 выборцѣвъ арештовано. Вкôнци мабуть не ухилить ся вôдъ голосованя ґр. Дѣдушицкій, бо то вôнъ сю цѣлу акцію провадивъ. [Дѣдушицкій: Буду голосувати, щобы васъ обжалувати!]. Ось и вчера радникъ Гнѣвошь закинувъ ґрафови публично, що ѳго руки кровію сплямленѝ. [Левицкій: Се не правда! Дѣдушицкій: Правда!] Отже правда; самъ ґрафъ признаѳ ся до того. А вы п. Левицкій не маѣте права, простувати тутъ що-небудь на основѣ §. 19-того. Голосувати зъ нами мусять и польскѝ демократы та чейже не посмѣють пôсля свого звычаю втѣкати передъ голосованѳмъ. Числимо и на молодо-Чехôвъ, котрѝ теперь святкують своѳ весѣле зъ правительствомъ, а сей женихъ маѳ кровь на своѣмъ слюбнôмъ одязѣ. Правительство повинно передъ весѣлѳмъ зъ Чехами омыти ся зъ крови. (Веселôсть и оплески.) Пôйдуть зъ нами чейже лібералы (Голосы: Розумѣе ся!), бо они называють себе вѣрноконституційными, а тутъ иде о оборону конституціи. Думаю, що пôйде зъ нами цѣла палата, зъ выимкою хиба шести джентельменôвъ (ґрупа Фалькенгайна). А що не хочемо грати комедіи, то жадаємо, щобы слѣдствомъ не заняли ся интересованѝ стороны, власти галицкѝ, ино парлямѳнтъ.

Пос. Окуневскій, мотивуючи наглячôсть, доказувавъ, що насильства, доконанѝ въ Галичинѣ, вôддѣловують на цѣлу Австрію. Въ 40 мѣсцевостяхъ выхôсновано армію для партійныхъ цѣлей выборчихъ, высылано сынôвъ противъ батькôвъ. Бесѣдникъ самъ чувъ якъ одинъ отець-выборець говоривъ до сына-вояка: „Ивасю, ты прийшовъ застрѣлити мене за се, що хочу выконати моѳ право выборче!“ (Въ палатѣ сензація.) Въ Галичинѣ будують ся стратеґічнѝ зелѣзницѣ, пôдготовляѳ ся ґрунтъ пôдъ будучѝ операціи воѳннѝ, а забуваѳ ся про найважнѣйшу рѣчь, про задоволенѳ населеня...

Заявленя сторонництвъ.

Пос. Войт. Дѣдушицкій заявивъ ся въ имени кола польского за ухваленѳмъ наглячости, бо хоче въ дискусіи мериторичнôй выступати не яко обжалованый а жалôбникъ. — П. ґр. Штіркъ (нѣмецка шляхта) высказавъ гадку, що вôдносины галицкѝ доказують потребу установленя окремого трибуналу для надужить выборчихъ. Буде за наглячостію, але противъ самого внесеня. — П. Люеґеръ заявивъ, що не знаѳ, по чиѣй сторонѣ правда, тожь буде голосувати якъ за наглячостію такъ и самымъ внесенѳмъ. Згадавъ про выборы въ Угорщинѣ, за що дôставъ упôмнене вôдъ президента. — П. Страньскій (моравскій молодо-Чехъ) старавъ ся доказати, що ѳго сторонництво лишить ся завсѣгды „svobodomyslne“. Будуть за наглячостію, але що-до самого внесеня, то поставлять вôдъ себе вôдмѣнне внесенѳ. Запустивъ ся докоряти соціяльнымъ демократамъ, але счинивъ ся великій гамôръ, бо молодо-Чехи кликали до соціялістôвъ „зрадники“, а тѝ вôдповѣдали окликомъ „льокаѣ“. Заперечивъ, мовь бы ѳго сторонництво повѣнчалось зъ правительствомъ. (Голосы: Жиѣте на вѣру!) Закôнчивъ заявленѳмъ, що для розслѣду убійствъ истнують суды, а для розслѣду правосильности выбору парляментарна комісія легітимаційна. — П. Ґросъ (ліберальна дѣвиця) бувъ тои гадки, що выборы галицкѝ треба чимъ скорше розслѣдити, абы парлямѳнтъ не бувъ чистою комедіею. Не можна ждати, ажь трибуналъ буде креованый. Буде голосувати за наглячôстію и за внесенѳмъ. — П. Штайнвендеръ (нѣмецкій націоналъ) бувъ рôвножь за выборомъ комісіи и кпивъ собѣ зъ Чехôвъ, що левъ ческій такъ скоро давъ ся укоськати. — П. Герольдъ накинувъ ся на соціяльныхъ демократôвъ и запереченивъ имъ права навчати ческихъ послôвъ, яку мають вести політику. Соціялісты перебивали бесѣдникови, выкликуючи, що молодоческѝ послы рôвножь выбранѝ при помочи тероризму. — Соціялістъ ческій Штайнеръ въ промовѣ выголошенôй по чески полемізувавъ зъ высказами молодо-Чехôвъ.

Ухвалено одноголосно наглячôсть внесеня и приступлено до мериторичнои дискусіи.

Мериторична дискусія.

Пос. Окуневскій въ довшôй промовѣ, повнôй фактôвъ, знаменито представивъ сегорôчнѝ насильства и надужитя выборчѝ. Доказувавъ, що при послѣдныхъ выборахъ въ Галичинѣ отворено давнѝ раны, черезъ що цѣла Австрія ѳ загрожена. Оповѣвъ мѣжь иншимъ, що ґр. Бадені кликавъ до себе старостôвъ и устно дававъ имъ информаціи, якъ мають поступати при выборахъ. Завдяки тымъ устнымъ информаціямъ баденѣвскимъ доконувано обманьства выборчѝ пôсля системы баденѣвскои. Въ многихъ громадахъ цѣлкомъ не оголошувано правыборôвъ, а въ иншихъ высланѝ комісарѣ мусѣли высилити весь свôй дотепъ, щобы выборы сфальшувати. На доказъ того навѣвъ бесѣдникъ множество фактôвъ.

[Левицкій перебивавъ бесѣдникови такими окликами: Оповѣджте про Давидôвъ! Скажѣть де-що про свои выборы! До сеи замѣтки докинувъ Охримовичь: Наведѣть кôлька Räubergeschichten зô своихъ выборôвъ! Въ палатѣ великій непокôй, протесты, гамôръ.]

Дальше розповѣвъ бесѣдникъ, якѝ були надужитя зъ картами легітимаційными и при самôмъ голосованю. Староста косѣвскій розсылавъ самѝ карты легітимаційнѝ, а карты голосованя роздававъ особисто и то вже зъ выписанымъ именемъ кандидата правительственного. При сихъ выборахъ выповѣджено вôйну цѣлому рускому народови. Найповажнѣйшихъ священикôвъ арештовано. Закôнчивъ бажанѳмъ, щобы вже разъ наставъ якійсь ладъ, бо сего вымагаѳ интересъ якъ краю такъ и монархіи. (Оплески.)

Забравъ слово президентъ міністрôвъ ґр. Бадені: Настала хвиля, коли то деякѝ панове можуть заговорити про надужитя выборчѝ и про polnische Wirthschaft. Тожь и бесѣдникъ не обмежить ся лишь на самѝ надужитя выборчѝ, а буде говорити такожь про ексцесы выборчѝ и тероризмъ. Парляментарне коло польско заняло въ житю політичнôмъ вызнатне становиско; оно було выразомъ умѣрковаными політичныхъ елѳментôвъ и идей. Скрайнымъ и переворотнымъ елѳментамъ не подобало ся се значѣнѳ кола та ѳго гармонія зъ правительствомъ. Мѣжь коломъ польскимъ а орґанами адміністраційными въ краю выробило ся рôвнобѣжне спôвдѣланѳ, они взаимно скрѣпляли ся. Длятого заатаковано зъ двохъ сторôнъ: коло и власти галицкѝ, а ихъ дѣяльнôсть представлено въ фальшивôмъ свѣтлѣ. Кождый случай называно насильствомъ, надужитѳмъ и вкороченѳмъ свободы горожаньскои. При помочи тероризму розбуджено пристрасти населеня, а скоро власть хотѣла реаґувати, пôдношено крикъ, щобы парлямѳнтъ боронивъ загрожѳнѝ законы основнѝ и зарадивъ надужитямъ. Однакъ прветельство маѳ обовязокъ не ино боронити публичного ладу и конституційныхъ правъ, але такожь, и то передовсѣмъ, выступати противъ терористичнои аґітаціи. [За се зъидентифіковане кола польского зъ правительствомъ удостоивъ ся ґр. Бадені оплесковъ вôдъ членôвъ кола польского и правительственныхъ Русинôвъ.]

Въ Галичинѣ треба брати пôдъ розвагу двѣ обставины: низькій степень цивілізаціи и бракъ промыслу. Населенѳ не надаѳ ся дуже добре до аґітаціи, але скоро разъ аґітація зайде мѣжь населенѳ, то не можна передвидѣти, до чого она доведе. Матеріялъ, зôбраный на доказъ ексцесôвъ выборчихъ и тероризму, можна подѣлити на три ґрупы. До першои належать такѝ ексцесы, при котрыхъ погибли люде або ихъ ранено; до другои всѣлякѝ провы тероризму, а трета ґрупа докаже, що бесѣдникъ всяку вѣстку и жалобу выборчу велить точно розслѣджувати.

На доказъ сего вôдчитавъ ґр. Бадені найперше реляцію намѣстника кн. Сангушка, пôсля котрои причиною всѣхъ подѣй выборчихъ були аґітація и тероризмъ зô стороны рускои опозиціи. Дальше впевнивъ пôдъ словомъ чести, що будучи у Львовѣ не дававъ нѣякихъ инструкцій выборчихъ и не говоривъ зъ нѣякимъ старостою. [Пос. Окуневскій: Се неправда, я самъ бачивъ на власнѝ очи! — Польскѝ послы вчинають великій гамôръ.]

Вôдтакъ вôдчитавъ Бадені кôлька подѣй выборчихъ, зъ котрыхъ мало выходити, що поведенѳ властей въ Березовици, Чернѣевѣ, Стоянцяхъ було цѣлкомъ — correct.

Дальше читанѳ тыхъ матеріялôвъ поручивъ Бадені радникови міністерскому Чапцѣ. Прийшла черга на подѣю въ Давидовѣ и въ иншихъ мѣсцевостяхъ. Обжаловувавъ руске духовеньство, що оно аґітувало въ церквахъ и зъ проповѣдниць. По вôдчитаню того матеріялу забравъ голосъ ще разъ ґр. Бадені, щобы заявити, що про надужитя выборчѝ розтрубѣла ино несовѣстна праса. Кожда сцисія зъ публичными властями була спровокована. Урядники галицкѝ мали тяжку задачу: перевести выборы пôсля новои системы выборчои — и выконали ѳи „знаменито“. (Оплески Полякôвъ.) Весь зôбраный матеріялъ предложить комісіи легітімаційнôй. Буде боронити и дальше кола польского, котре терпить за се, що Полякъ ѳ презесомъ кабінету.

Пос. ґр. Войт. Дѣдушицкій выступивъ въ роли жалôбника. Соціялісты и радикалы рускѝ задумали выкликати революцію францускy и вôйны хлопскѝ. Обѣцювали роздати селянамъ паньскѝ добра, наговорили, що шляхтичѣ просили цѣсаря привернути панщину и т. п. Селяне узброѳнѝ заняли въ часѣ выборôвъ улицѣ и подворя льокалѣвъ, провокували войско и жандармôвъ а навѣть кидали ся на баґнеты. Ось и теперѣшнѝ подѣе ходорôвскѝ суть дальшимъ наслѣдкомъ выборôвъ. Дѣти зô школы выносили гасла рѣзнѣ, священики рускѝ заприсягали выборцѣвъ. [Кожду таку клевету оплескували члены кола польского грôмко.] Супротивъ такого тероризму годѣ було найти навѣть кандидатôвъ, бо навѣть три засѣдаючѝ тутъ послы (два зъ нихъ то рускѝ священики) дôстали листы зъ погрозами смерти. Закôнчивъ покликомъ до палаты, щобы вôдкинула внесенѳ, бо коли палата покаже ся слабосильною, то въ краю готова кровь полити ся. Безъ фальшивои гуманности! Коли бы протесты мали успѣхъ, то аґітація на ново зачне ся и буде нещастѳ. А нашь край ѳ пограничный.

Пос. Ярославичь представивъ обѳктивно, а вельми переконуючо, всѣ закиды и жалобы, передовсѣмъ що-до поведеня жандармеріи. Жандармерія служила въ хосенъ правительственныхъ кандидатуръ. Выборцѣ, прийшовши до голосованя, були чинно напастованѝ, а жандармы пôдпомагали такимъ зорґанізованымъ шайкамъ. Выборцѣ мусѣли обома руками тримати карты легітімаційнѝ, побоюючи ся, щобы жандармерія имъ ихъ не выдерла. Жандармы брали карты до перегляду, а вôдтакъ тѝ карты щезали. Дальше розповѣвъ бесѣдникъ про пôдкупства выборчѝ. Коли якій выборець не згодивъ ся на пôдкупство, шайка наганячѣвъ билa ѳго кіями ажь до непритомности. Закôнчивъ покликомъ до палаты, щобы она своею ухвалою доказала галицкому населеню, що й для него истнуѳ опѣка правна та що по-надъ президентомъ міністрôвъ стоить власть парлямѳнту.

На тôмъ перервано дискусію до нинѣшного четвергового засѣданя. До голосу записанѝ ще послы: Дашиньскій, Окуневскій, Абрагамовичь и Мілевскій.

Переглядъ політичный.

Розпоряджене въ справѣ урядового языка въ королѣствѣ ческôмъ обговорюють всѣ дневники. Очевидно, що молодоческѝ дневники принимають розпоряджене найприхильнѣйше; аджежь оно ѳ здобуткомъ молодоческихъ послôвъ, котрѝ теперь мовь зъ гордостію показують на той свôй здобутокъ.

Оттакъ Narodni Listy пишутъ: „Розпоряджене выглядаѳ теперь очевидно инакше, нѣжь ѳго заповѣдано. Пôсля того, якъ ѳго заповѣдано, було бы оно лише пасквілемъ на рôвноправнôсть ческого языка, бо внутрѣшный урядовый языкъ лишивъ бы ся бувъ нѣмецкій. Тымчасомъ теперь §. 7-ый выразно признаѳ рôвноправнôсть внутрѣшного урядового ческого языка. Тымъ розпоряджененъмъ сплачуѳ Австрія бодай частину довгу ческому народови. Ѳ се безперечно рѣдкій успѣхъ и не малый здобутокъ нашои гудженои молодоческои політики, и той успѣхъ може радостію наповнити кождe щире ческе серце“.

Троха холоднѣйше дивить ся на той здобутокъ староческа Politik. Розпоряджене ґр. Баденього — каже той дневникъ — ѳ зъ неодного огляду значнымъ поступомъ на дорозѣ до переведеня рôвноправности въ адміністраціи и въ судôвництвѣ краю; але нѣякъ не мѣстить оно въ собѣ заведеня внутрѣшного урядового языка. Хочь §. 7-ый принято назадъ, то таки правду сказавъ ґр. Бадені дописувателеви Bohemi-ѣ, що урядовымъ языкомъ лишить ся и дальше, якъ доси, языкъ нѣмецкій. Въ властивôмъ внутрѣшнôмъ урядованю розпоряджене нѣчого не змѣняѳ; зъ того огляду все лишаѳ ся по давному, а розпоряджене ґр. Баденього не заспокоюѳ жадного зъ тыхъ домагань, якихъ зъ ходомъ часу зъ ческои стороны було богато. Розпоряджене те рôжнить ся такожь дуже богато вôдъ такого-жь розпорядженя, выданого для Гали ины. Тамъ §. 1-ій постановляѳ: „Власти и уряды, пôдчиненѝ міністерствамъ справъ внутрѣшныхъ, скарбу, торговлѣ, рôльництва, краѣвои обороны и публичного безпеченьства, вôдтакъ краѣва рада шкôльна и суды будуть такъ у внутрѣшнôй службѣ, якъ и въ переписках зъ державными невойсковыми властями и урядами та судами въ краю уживати языка польского.“ Але, поминувши те, розпоряджене для ческого королѣвства ѳ все таки поступомъ до рôвноправности, котрого не годить ся маловажити. Не менше важною ѳ и ся постанова, що кождый урядникъ въ краю мусить знати обѣ краѣвѣ мовы. Ся повна рôвнôсть обохъ языкôвъ въ урядованю зô сторонами постановлена такожь для нѣмецкихъ и мѣшаныхъ повѣтôвъ краю, а тымъ самымъ узнаѳ ся заразомъ політичну и національну неподѣльнôсть краю въ цѣлôй адміністраціи и въ судôвництвѣ. Въ тôмъ лежить головна вага розпорядженя, бо оно недвозначно ухиляѳ всякѣ змаганя нѣмецкихъ землякôвъ до подѣлу краю. Розумѣе ся, що все те, що въ новôмъ розпорядженю ѳ похвального, залежить ще вôдъ того, якъ оно буде выконуване; бо ческій нарôдъ и зъ того огляду ажь надто часто зазнавъ гôркихъ досвѣдôвъ. Але и въ найлѣпшôмъ разѣ рѣчь певна, що ѳ се тôлько дальша, повôльна етапа въ дорозѣ языковои борбы, котру въ далеко тяжшихъ обставинахъ почало сторонництво староческе. Справа языковои рôвноправности такъ само неполагоджена ще нинѣ, якъ була передъ 10 и 15 лѣтами; а лишаѳ ся важна, коли не найважнѣйша, частина роботы. Поки не стануть ся найвышшѣ инстанціи адміністраціи и судôвництва краѣвыми, поти стрѣчатись будуть зъ превеликими трудностями всѣ заходы, щобы такожь языкъ урядôвъ установити пôсля рôвного права и рôвного значѣня народôвъ.

Przegląd называѳ розпоряджене величезнымъ здобуткомъ Чехôвъ и порôвнуѳ ѳго зъ тымъ, якъ коли бы въ захôднôй Галичинѣ нѣхто не мôгъ зôстати урядникомъ, хто не знавъ бы рускаго языка. Ґр. Бадені — каже Przegląd — давъ Чехамъ бôльше, нѣжь котрый-небудь зъ ѳго попередникôвъ. Теперь черга на Чехôвъ: оказати ся вдячными; они повинны за те старати ся всѣми силами, улегшити ґр. Баденьому ѳго задачу и всего уникати, що могло бы утруднити ѳго ситуацію.

Міністеріяльный Fremdenblatt каже, що розпоряджене языкове зъ р. 1881 не вдоволило анѣ Нѣмцѣвъ анѣ Чехôвъ: Нѣмцѣ стояли на становиску замкненои нѣмецкои теріторіи языковои, а Чехи домагали ся заведеня ческого языка у внутрѣшнôмъ урядованю въ цѣлôмъ краю. И теперѣшне розпоряджене не вôдповѣдаѳ анѣ тогдѣшному становиску Нѣмцѣвъ анѣ бажанямъ ческимъ. Правительство не могло узнати замкненои языковои теріторіи Нѣмцѣвъ, бо тогдѣ мусѣло бы зовсѣмъ усунути языкъ нѣмецкій зъ теріторіи ческои, а се було бы получене зъ некористію для Нѣмцѣвъ. Ческихъ бажань розпоряджене теперѣшне такожь не вдоволило у всѣмъ, бо не можна ѳго уважати за заведенѳ ческого языка до внутрѣшного урядованя, а власть выконавча маѳ полишену свободу уживати тôлько языка нѣмецкого въ справахъ, котрѝ не ѳ чистымъ споромъ сторôнъ. Языковый примусъ може бути немилый; але й середъ Нѣмцѣвъ ширить ся переконанѳ, що зовсѣмъ не лежить въ ихъ интересѣ, щобы усунути примусъ науки другого краѣвого языка. Правительство знаѳ, що теперь въ Чехахъ обнизить ся знане нѣмецкого языка; але рѣчею правительства буде починити въ шкôльництвѣ вôдповѣдний запорядженя.

Fremdenblatt, указуючи, що не тôлько Нѣмцѣвъ не вдоволюѳ нове розпоряджене, але и Чехôвъ, мабуть чи не хоче тымъ бодай троха зацитькати Нѣмцѣвъ, крайно обуреныхъ тымъ розпорядженѣмъ. И такъ N. fr. Presse пише, що розпоряджене по просту доти не дасть ся выконати, поки кождый громадянинъ въ Чехахъ не буде знати обохъ краѣвыхъ языкôвъ. Розпоряджене, само въ собѣ противорѣчне, часто темне и многозначне, ѳ сатирою на рôвноправнôсть, такъ що не тôлько нѣмецке але й ческе населенѳ зъ часомъ запротестуѳ противъ такого уладнаня языковыхъ вôдносинъ.

Орґанъ россійского ґенерального штабу „Развѣдчикъ“ доноситъ, що на лѣтнѝ маневры, котрѝ мають вôдбути ся коло Бѣлогостоку, приѣде цѣсарь Францъ Іосифъ, цѣсарь Вільгельмъ и президентъ Форъ. Рôвночасно пише „Одесскій Листокъ“, що болгарскій князь Фердинандъ въ товариствѣ президента міністрôвъ и міністра вôйны прибуде зъ кôн-

цемъ с. м. до Петербурга, отже якъ разъ въ тôмъ часѣ, коли тамъ буде гостити австрійскій цѣсарь.

Зъ судовои салѣ.

[*Процесъ противъ лихварѣвъ-жидôвъ.*]

Зъ Самбора пишуть намъ:

Вôдъ 24-ого марта до 1-ого цвѣтня с. р. вела ся передъ трибуналомъ суду окружного въ Самборѣ карна розправа противъ трехъ жидôвъ зъ Роздолу, а именно противъ Шмерля Кінцера, его сына Ейзика Кінцера и его зятя Псаха Рота обжалованыхъ прокураторією о провину лихвы. При розправѣ переслухано 92 свѣдкôвъ зъ сѣлъ судовыхъ повѣтôвъ николаѣвского, жидачѣвского, ходорôвского и стрыйского. По переведенôй розправѣ трибуналъ засудивъ: Шмерля Кінцера на два мѣсяцѣ строгого арешту и на грошеву кару 300 злр., Ейзика Кінцера на оденъ рôкъ строгого арешту и на грошеву кару 1500 злр., а Псаха Рота на нôвтора року строгого арешту и на грошеву кару 2000 злр.

Розправа выказала, якъ то пейсатѣ пявки выдумують усякѣ способы, щобы тôлько ссати кровь зъ селянина.

Отсѣ три засуджены євреѣ вынаймали вôдъ селянина сѣножать на 10, 12 ба навѣть на 24 лѣтъ за чинш дуже низькій—бо н. пр. годили ся на 8—10 злр. рôчно за три або й бôльше морґôвъ — и сей чинш вôдъ разу выплачували готôвкою за всѣ умовленѣ роки. Вôдтакъ они вôдарендовували такѣ сѣножати другимъ селянамъ за чинш два або и три разы высшій — и тымъ чиномъ безъ нѣякои працѣ тягнули для себе величезнѣ зыски. Мѣжь иншими выказавъ ся при розправѣ такій фактъ: Оденъ селянинъ зъ Кіевця, потребуючи конечно грошей на податокъ и на довги, выарендувавъ Псаху Ротови сѣножать на десять лѣтъ за рôчный чинш по 5 злр. — и Псахе Ротъ выплативъ ему зъ-горы наразъ готôвкою 50 злр. Вôдтакъ, по двохъ рокахъ, той самъ господарь, властитель сѣножати, не маючи чимъ кормити худобы, вôднаймивъ вôдъ Псаха Рота свою сѣножать, але мусѣвъ платити за ню рôчного чиншу 19 зр.!

Другимъ родомъ лихвы тыхъ пейсатыхъ пявокъ була на передновинку продажь збôжа селянамъ на кредитъ по цѣнѣ звычайно два разы высшôй вôдъ цѣны торговои, а въ осени того самого року селяне, пôсля зобовязаня, мусѣли звертати жидамъ кредитовану суму. Розправа выказала, що тѣ пявки сотками позвôвъ багательныхъ засыпували суды, головно жидачѣвскій и николаѣвскій, и або заключали въ судахъ угоды або зыскували выроки заочнѣ, бо нашѣ темнѣ селяне — якъ то самѣ зôзнавали при розправѣ — въ многихъ выпадкахъ поступали такъ, що дôставши вôзване до суду на термінъ, ишли до Псаха Рота и просили его, щобы вôнъ увôльнивъ ихъ вôдъ обовязку ставати на термінѣ въ судѣ...

Мимохôть насуває ся тутъ гадка: Кôлько то нашѣ судьѣ по повѣтахъ заслужились бы суспôльности, коли-бъ звертали бôльшу увагу на економічну сторону позвôвъ багательныхъ и въ разѣ заходячихъ знаменъ лихвы вôдступали такій позвы прокураторіи державнôй! Певно число „багательокъ“ о много бы зменшило ся...

НОВИНКИ.

— **Въ львôвскôмъ краєвôмъ судѣ карнôмъ** почала ся нинѣ рано розправа противъ чотирохъ [увязненыхъ] селянъ зô Смерекова въ повѣтѣ жовкôвскôмъ за выборы. Прокураторія обжалувала ихъ за мнимый злочинъ публичного насильства зъ §. 81. з. к., якого мали допустити ся при правыборахъ. Обжалованыхъ боронять адвокаты д-ры Иванъ Добряньскій, Кость Левицкій и Стеф. Федакъ.

— **Въ Ходоровѣ по понедѣлковôмъ погромѣ жидôвъ** наставъ уже спокôй. Спроваджены зъ Рогатина драґоны вôдъѣхали вô второкъ, а лишила ся въ Ходоровѣ компанія 15-ого полку пѣхоты и патролює по мѣстѣ. [Жиды выслали телеґрафічно просьбу до послôвъ Євг. Абрагамовича, Навроцкого и Ройовского, щобы постарались о задержане въ Ходоровѣ вôйска ажь до скôнченя роботы при будовѣ зелѣзницѣ.] На слѣдство зъѣхавъ зъ Бережанъ до Ходорова судья слѣдчій.

— **Є. Ем. кардиналъ-митрополитъ** переславъ на руки парохіяльного уряду въ Синевôдску выжнôмъ 100 зр. на тамошныхъ погорѣльцѣвъ.

— **Для потерпѣвшихъ при выборахъ** прислали Русины и Русинки перемыскѣ на мои руки не 50 кр. [якъ у вчерашнôмъ ч. „Дѣла“ черезъ похибку друкарску було подане] але 50 зр. — *Василь Нагôрный.*

— **Зъ львôвского „Бонна“**: Завтра, въ пятницю, не буде хоральныхъ вправъ. — *В. Ш.*

— **Слѣдство въ справѣ Давидôвцѣвъ**, ведене радникомъ Гайдереромъ, не буде покôнчене скорше якъ за мѣсяць. Слѣдство веде ся такъ помалу тому, що мѣжь переслуховаными є люде ажь зъ 13 громадъ, а цѣлею переслуханя є освѣтлене рôзнородныхъ провинъ: убійства, публичного насильства и пôдбурюваня. Доси переслухано звышь 200 людей, а кожде зôзнане вносить въ справу розруху новѣ причинки и подробицѣ, въ виду чого переведене доси слѣдство має на разѣ лишь информаційну вартôсть. До Давидова, де все ще стоить постоемъ вôйско, доѣздить що кôлька днѣвъ радникъ Гайдереръ.

— **На двѣ одноразовѣ стіпендійнѣ запомоги** зъ „Фонду 3-ого мая“ [кожда по 25 зр.] розписавъ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ конкурсъ зъ речинцемъ до 15-ого мая с. р. Тѣ запомоги призначенѣ для двохъ ґімназіястôвъ, селяньскихъ сынôвъ, котрыхъ батьки або дѣды робили панщину. Одна запомога призначена для ученика зъ перемыскои епархіи, друга для ученика зъ львôвскои або станиславôвскои. Поданя зъ свѣдоцтвами належить вносити въ институтъ „Народный Дôмъ“ у Львовѣ.

— **О демонстраційныхъ поминкахъ въ Кіевѣ**, про котрѣ у насъ була передъ кôлькома днями лише коротка згадка, дôстала „Буковина“ таку ширшу звѣстку вôдъ якогось *Ш.*:

„Сьогодня 18 (30) марта вôдъ 11 годины ранку до самого вечора зворушенѣ Кіяне густыми лавами снують ся по улици Бибиковскій Бульваръ, а помѣжь ними натовномъ вештають ся поліціянты. По сѣй же улици не вгаваючи скачуть верхи то въ той то въ другій бôкъ козаки. Въ Кіевѣ трапилась подѣя. Учора 17 (29) марта въ университетѣ порозвѣшуваны були поклики и оголошеня, що завтра у Владимирському соборѣ о 12 годинѣ дня вôдправлена буде панахида по покôйнôй Вѣтровôй, що у петербурськôй фортецѣ спалила себе, облившись нафтою. Звѣстка про таку смерть студентки [курсистки] ходила по Кіевѣ кôлька днѣвъ — всѣ говорили про се, намагаючись вгадати причину такого самоубійства. Чутки були всякѣ, але найбôльше вѣрили тымъ вѣсткамъ, що нѣбы-то петербурськѣ жандармы грубяньски збезчестили студентку, а тогдѣ спалили, абы такимъ чиномъ затерти слѣды свого злочинства. Чи такъ воно було чи инакше, але-жь студенты кіевського университету въ оповѣсткахъ своихъ запрошували товаришѣвъ на поминки покôйнои. Поліція, довѣдавшись про сѣ оголошеня, поклала, видимо, не допустити церковнои вôдправы и тому зъ самого ранку оточила Владимирській соборъ и чекала вызначеного часу. Коло 12 годины супроти собору выступивъ зъ клініки ґуртъ студентôвъ, чоловѣка 70—80, але побачивши, що соборъ оточеный поліцією, спинивъ ся посередъ улицѣ. На сей часъ биля церкви були вже ґубернаторъ, начальникъ жандармôвъ, помôчникъ его, поліцмейстеръ, два помôчники его, приставы зъ усѣхъ поліційныхъ участкôвъ кіевськихъ, помôчники ихъ и богато поліціянтôвъ. Студенты, озирнувши натовпъ поліціи и не рушаючи зъ мѣсця, почали спѣвати „со святыми упокой“ и познимали шапки. Заразъ, якъ тôлько розлинувъ ся спѣвъ, поліція раптомъ оточила ґуртъ студентôвъ зъ усѣхъ бокôвъ. Дивно було, що поліціи въ одинъ ментъ зъявило ся бôльшь нѣжь студентôвъ; але-жь зъ-разу выяснило ся, зъ-вôдкôля она набрала ся: чоловѣка сто поліцейскихъ сховано було въ соборѣ и по першому окрику они выросли нѣбы зъ землѣ. Суденты все-жь таки стояли на одному мѣсци и спѣвали далѣ, а до нихъ пôдходили ще и збôльшали ґуртъ. Черезъ кôлька хвилинъ зъявивъ ся полкъ козакôвъ на коняхъ, въ повнôй збруѣ, и розбившись на кôлька частій загородили улицѣ, що вели до Бульвару, а частина ихъ оточила студентôвъ другимъ коломъ. Зъ вокзалу приѣхавъ „начальникъ края“ и, пôсля швидкои порады зъ иншимъ начальствомъ, студентôвъ повели по довгому бульвару до острогу. Слѣдкомъ за першою партією студентôвъ выступила вôдъ университету друга, бôльша першои, тежь зъ похоронными спѣвами и безъ шапокъ. Сю партію знову оточили поліція и козаки и тежь повели до острогу. За другою повели третю и т. д. Усѣхъ студентôвъ спроваджено до острогу чоловѣка 400—500, а помѣжь ними жѣноцтва душъ 40—50, не бôльше. Демонстрація вызначала ся зъ боку студентôвъ надзвычайно спокôйно и поважно; зъ боку поліціи тежь завважила публика деяку людську ввѣчливôсть, якои не спостерегала нѣколи, нѣ въ якихъ выпадкахъ. Не безъ того, звычайно, щобъ не одержавъ хтось стусанôвъ, але-жь се публика и виною не ставить, бо звыкла бачити поліцію завжды зъ батогомъ та кулакомъ на поготовѣ. Выдѣлялись грубянствомъ лише козаки, набѣгаючи на ґурты людей зъ „канчуками“ въ рукахъ, побиваючи ними на всѣ боки цѣлкомъ неповинныхъ нѣ въ чому людей. Коло 2 годины дня „подорожь“ до острогу скôнчила ся. По вулицяхъ розъѣзжали козаки, снувала поліція и публика, що прямувала до острога. Тымчасомъ у великому острожному дворѣ „начальство“ розставило столы и почало записувати студентôвъ, выпускаючи ихъ на волю по одному. Переписуване тягло ся до самого вечера и кажуть, що повыпускали майже всѣхъ; затримали не бôльше, якъ чоловѣка 10—15. Теперь усѣ сподѣвають ся, що зъ завтрѣшного дня почнуть ся трусенины [ревізіи] и арешты.“

— **Зъ Долины пищуть намъ:** Въ той самъ день, коли староста долиньскій Навроцкій поѣхавъ послувати до Вѣдня, розбивъ хтось столикъ въ бюрѣ секретаря Добровольского въ старôствѣ и забравъ готôвкою 30 зр. По кôлькохъ дняхъ хоть заразъ перешукано цѣле бюро и грошей не знайдено, а секретарь Добровольскій выходячи зъ канцеляріи замикавъ дверѣ на ключь, а ключь переховувавъ у себе послугачь староства Рыбчиньскій пôдкинувъ хтось до бюра Добровольского 20 зр., а решту сховавъ, мабуть на розробокъ. Цѣкава рѣчь, чи судъ долиньскій повѣдомлено?..

— **Рада шкôльна краєва** ухвалила на засѣданю зъ дня 5-го с. м.: затвердити выбôръ пп. Євст. Заґурского и Брон. Розвадовского на делеґатôвъ рады повѣтовои до окружнои рады шкôльнои въ Скалатѣ и выбôръ п. Вал. Роґавского на делеґата рады повѣтовои до окружнои рады шкôльнои въ Горлицяхъ; — вылучити громады: Ярчѣвцѣ зъ округа народнои школы въ Пôдгайчикахъ и Вôльку горинецку зъ округа народнои школы въ Горинци та зорґанізувати въ обохъ тыхъ мѣсцевостяхъ окремѣ школы вôдъ 1-го вересня с. р.

— **Зъ весѣля у вязницю** Господарь въ Бѣлыхъ Ославахъ, надвôрняньского повѣта, Юрко Ванчулякъ, запросивъ на весѣле своѣи дочки гостей зъ Чорныхъ Ославъ. Та ледви гостѣ зôйшли ся, зачали бійку. Причиною була замѣтка одного зъ „бѣлыхъ“, Вас. Щербюка, зроблена прихожому паробкови, Ив. Мельникови, по поводу зелѣзнои палицѣ, зъ якою той явивъ ся на весѣлю. Зачепленый Мельникъ вôдповѣвъ на ту замѣтку заразъ же ударомъ, а коли товаришѣ Щербюка стали въ его оборонѣ, Мельникъ добувъ ножа и скалѣчивъ нимъ кôлька осôбъ. Тогдѣ бійка межи „бѣлыми“ и „чорными“ почалась на добре. Нѣхто вже не скупивъ ся ударами и нѣхто не числивъ одержаныхъ. Та найбôльше мабуть дôстало ся товаришеви Щербюка, Ив. Грещукови, бо той до двохъ днѣвъ по весѣлю померъ. Противъ пятьохъ паробкôвъ зъ Чорныхъ Ославъ, обжалованыхъ о злочинъ тяжкого ушкодженя тѣла [§. 143 зак. карн.], вôдбула ся онôгды вже й розправа передъ судомъ въ Станиславовѣ. Трибуналъ засудивъ Ив. Мельника на два роки, а Вас. Татарчука на вôсѣмь мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ. Трехъ обжалованыхъ увôльнено.

— **„На давидôвскій вдовицѣ“.** Львôвска поліція прихопила незвычайного промысловця, бувшого торговельного „практиканта“ Іос. Фляниньского, що, пôдробивши печатку робôтничого товариства „Сіла“, фабрикувавъ вôдозвы зъ пôдписомъ соціяліста Данека и збиравъ грошѣ на вдовицѣ по убитыхъ давидôвскихъ селянахъ. Непрошеный опѣкунъ Давидова выдуривъ въ той способъ близько 50 зр.

— **Выстава рожь у Львовѣ.** Въ часѣ межи 10 а 20 червня буде уряджена у Львовѣ выстава рожь и весняныхъ цвѣтôвъ. День отвореня выставы оголосить зарядъ „Сполученого галицкого стоваришеня для огородництва и насѣчництва“ тогдѣ, коли буде можна означити вже часъ розцвѣту першихъ рожь.

— **Трупа вѣдэньского надворного театру,** що складає ся зъ такихъ славныхъ артистôвъ якъ Левиньскій, Раймерсъ, Ремплеръ, Грубый и ин., користаючи зъ вôльного часу пôдчасъ перебудовы театрального будынку, выбере ся въ другій половинѣ с. р. въ подорожь до Россіи, Румуніи, Болґаріи и Сербіи. По дорозѣ вѣденьскій артисты задержать ся въ Краковѣ и у Львовѣ въ цѣли уряджения кôлькохъ драматичныхъ представлень.

— **Нанзенъ въ Берлинѣ.** Нанзенъ перебуває теперь въ столици нѣмецкои державы, приниманый зъ ентузіязмомъ цѣлымъ тамошнымъ офіціяльнымъ и неофіціяльнымъ свѣтомъ. Ґеоґрафічне товариство урядило въ его честь велику овацію въ сали королѣвскои оперы. Канцлеръ кн. Гогенльоге ждавъ Нанзена при входѣ, а вôдтакъ сѣвъ коло его жены, пôдчасъ коли самъ Нанзенъ займавъ мѣсце на пышно украшенôй трибунѣ. Міністеръ просвѣты, Боссе, вручивъ великому ученому въ имени цѣсаря золотый медаль „штуки и науки“, а бар. Ріхтґофенъ, голова ґеоґрафічного товариства удекорувавъ его медалемъ Гумбольдта. Нанзенъ, подякувавши по нѣмецки, выголосивъ вôдчитъ про свою подорожь. Урочистôсть закôнчила ся бенкетомъ. Другого дня Нанзенъ бувъ на снѣданю у цѣсаря Вільгельма.

— **Болґарскій депутованій** одержують по 20 франкôвъ щоденнои дієты черезъ цѣлый часъ сесіи, що треває 2—3 мѣсяцѣ въ роцѣ. Се сталo причиною вытворeня „парляментарного пролетаріяту“. Кандидаты, що, не маючи нѣякого занятя, посѣдають лишь верткій языкъ, пускають ся на спекуляцію послованя. Черезъ 5 лѣтъ приносить имъ се що найменше 1200 франкôвъ рôчного доходу. При болґарскôй скромности такій депутованый може не лише выжити зъ того, але ще й зложити собѣ невеличкій капіталикъ. Болґарскій депутованый въ часѣ парляментарныхъ засѣдань не выдає бôльше якъ 1 франка на день; по 5 або й по 6 живе ихъ въ якôйсь малôй кôмнатцѣ на передмѣстю, платячи за неи 10 франкôвъ мѣсячно. Пожива ихъ складає ся зъ хлѣба и цибулѣ, яку привозять зъ села, а лишь въ свято купують собѣ до спôлки баранину, що коштує одного якихъ 40 кр.

— **Слово „фіякеръ“** походить вôдъ св. Фіякріюса, що пôсля леґенды жывъ пустинникомъ коло мѣсточка Мо у Франціи [ум. 670 р.], ведучи побожне житє и несучи ближнымъ помôчь и потѣху. Вôдъ него одержали назву загально уживанѣ нинѣ возы, заведенѣ за часôвъ короля Людвика XIII. Въ Парижи биля костела св. Фіякріюса стояла тогдѣ гостинниця, що замѣсть вывѣски мала образъ того святого и называла ся „Saint Fiacre“. Передъ тою гостинницею ставали першѣ публичнѣ возы, якѣ й названо пôзнѣйше фіякрами.

— **Дрôбнѣ вѣсти.** Намѣстникъ кн. Євст. Сангушко выѣхавъ въ понедѣлокъ на кôлька днѣвъ до Гумнискъ пôдъ Тарновомъ; въ четверъ буде у Вѣдни, а зъ Вѣдня выѣде на кôлька тыждневъ до Венеціи. — Кс. Янъ Бадені, дотеперѣшный суперіоръ львôвского дому Єзуитôвъ, выбраный провінціяломъ тыхъ-же; сими днями вôнъ перенесе ся зô Львова до Кракова. — Въ Дитятичахъ, мостиского повѣта, утворило міністерство краєвои обороны новый постерунокъ жандармеріи. — У Вѣдни померъ знаменитый композиторъ и віртуозъ въ ґрѣ на фортепянѣ Иванъ Брамсъ. Его артистична дѣяльнôсть обнимала всѣ роды музики зъ выимкомъ оперы. До его творбôвъ належать: „Нѣмецке Requiem“, чотири симфонiи, кôлька концертôвъ, кôлькадесять пѣсень, композиціи на фортепянъ, на орґаны и т. и. Покôйный бувъ кôлька лѣтъ директоромъ вѣденьскои академіи спѣву. — Бальономъ до пôвнôчного бѣґуна выбере ся невдовзѣ Андрé въ товариствѣ инжінера Френкля и поручника артилеріи Сведенборґа. Въ дорогу они выберуть ся зъ Шпіцберґа. — Цѣсарь санкціонувавъ уставу галицкого сойму о реґуляціи Гнилои Липы.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

Намѣстництво надало опорожнену парохію regiae coll. въ Сокали о. Орестови Чеховичеви, парохови зъ Боратина.

Посмертнѣ — ✝ — оповѣстки.

Володимиръ Прокопчицъ, ц. к. радникъ окружного суду въ Тернополи, бувшій судя у Львовѣ, Турцѣ и Щирци, сынъ галицкорускаго ученого, педаґоґа и посла до рады державнои 1848 р., пок. Євстахія Прокопчица, упоконивъ ся въ Меранѣ, куды выѣхавъ бувъ лѣчитись. В. в. п.!

Надôслане.

Foulard-Seide 60 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesische etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg Seide** von 35 kr. bis fl. 14·65 p. Met. — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) **Porto- und steuerfrei ins Haus.** — Muster umgehend. Doppeltes Briefporto nach der Schweiz. 2

G. Henneberg's Seiden-Fabriken (k. u. k. Hofl.) Zürich.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Въ Товариствѣ взаимнывъ обезпеченъ „Днѣстеръ“** прибуло **въ мартѣ** с. р. 2760 важныхъ полісъ на суму 1,687.548 зр. обезпеченои вартости зъ премією 13.819 зр. 74 кр. Єсть отже разомъ въ I кварталѣ с. р. 7.232 важныхъ полісъ вартости 4,671.605 зр. зъ премією 36.393 зр. 74 кр. Въ попереднôмъ (IV) роцѣ було въ I кварталѣ 5.596 полісъ вартости 3,820.570 зр. зъ премією 30.004 зр. 54 кр. а въ I роцѣ (1893) въ тôмъ самôмъ кварталѣ 1.453 полісъ вартости 1,163.279 зр. зъ премією 8.773 зр. 11 кр. — Шкôдъ було въ мартѣ 17 случаѣвъ, отже разомъ въ I кварталѣ 43 шкôдъ, зъ котрыхъ 40 уже выплачено, въ 2 случаяхъ стримано на разѣ вôдшкодоване а 1 (на 200 зр.) въ ліквідаціи. Сума всѣхъ тыхъ шкôдъ разомъ зъ коштами ліквідаціи выносить на власный рахунокъ 3.255 зр. 66 кр. — Фондъ резервовый поббльшивъ ся въ I кварталѣ о 2.258 зр. 42 кр. и выносить зъ кôнцемъ марта 56.989 зр. 46 кр.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

— На будову „Пріюта“ въ Самборѣ прислали вôдъ 15 сѣчня до 1 цвѣтня с. р. слѣдуючій жертвы Р. Т.: о. Юл. Луцикъ Ювеналь въ Познанцѣ 15 зр., о. Вас. Сологубъ въ Тарнавѣ 10 зр., о. Ив. Федѣвъ въ Ременовѣ 10 зр. 32 кр., о. Гр. Тимякъ въ Березовѣ нижнôмъ 1 зр. 33 кр., въ Станиславовѣ при нагодѣ Нового року зложили: д-ръ Мандичевскій 5 зр., п. М. Цурковска, п. Заклинска, п. Конаницкій и п. Котиль по 1 зр., п. Читошиньска, п. Костецка, п. Зарицка, п. Гузарова, п. Кисьлевска, о. Порайко, о. Микецей, о. Абрисовскій, п. Чорненькій, Кушнѣръ, п. Маслякъ, п. Левицкій, п. д-ръ Бучиньскій, д-ръ Коцюба, д-ръ Яхно и п. Гузаръ по 50 кр., п. Стельмахъ 30 кр., п. Юлія Филипова, п. Сѣчиньска, о. Литвинъ, п. Миськевичь и п. Шахновичь по 20 кр., дрôбными жертвами 1 зр. 68 кр., всего 19 зр. 75 кр.; о. Зарихта въ Чижиковѣ 1 зр. о. А. Кобриньскій въ Раковци 5 зр., о. Ил. Сѣчиньскій въ Вѣстовѣ зôбравъ 5 зр., о. К. Гукевичь въ Квасенинѣ зôбравъ 1 зр 63 кр., о. Теодосій Дуркотъ въ Смерекôвци 5 зр., о. Іосифъ Гумецкій въ Татариновѣ зôбравъ 1 зр 60 кр., о. Д Добрянскій въ Ждини 100 зр., о. Ем Лодиньскій въ Либохорѣ 10 зр., о. Платокъ Сѣчиньскій въ Гвоздѣ 5 зр. 50 кр., о. Пирожиньскій въ Люблинцяхъ 5 зр., о. Юл. Мацѣлиньскій въ Угриньковцяхъ 10 зр., п. Мацѣлиньска въ Угриньковцяхъ 5 зр. о. Теодосій Кинасевичь въ Новосѣлцѣ 1 зр., о. Іосифъ Долошицкій въ Добрусинѣ зôбравъ 3 зр. 17 кр., о. Маркилъ Мигуловичь въ Чорнôй 10 зр., п. Ант. Алексевичь 5 зр., о. Теофанъ Обушкевичь въ Шенандо 10 зр., о. Орестъ Паппъ въ Цвѣрки 5 зр., о. Теодоръ Дорикъ въ Ветлинѣ 5 зр., о. Ив. Лящиньскій въ Команчи 5 зр., о. Петро Витошинскій въ Болозовѣ 5 зр., на весѣлю богослова п. Ореста Копистяньского зъ панною Стеф Тустановичѣвною въ Улючи зôбрано 13 зр., о. Калужняцкій въ Мороховѣ зôбравъ на весѣлю въ Полоннôй 4 зр., о. крил. Павло Матковскій въ Перемышли 50 зр., о. Генрихъ Поляньскій въ Турињску зôбравъ 31 кр., о. Ив. Дуркотъ въ Рихвалдѣ 10 зр., на весѣлю у п. Бенґôвъ въ Кригу зôбрано 7 зр. 60 кр., на весѣлю п. Каламунецкого зъ панною Мишковскою въ Перегримцѣ зôбрано 11 зр. 6 кр., о. д-ръ Титъ Мишковскій у Львовѣ зъ пушки 6 зр. 50 кр., товариство „Союзъ“ въ Перемышли дохôдъ зъ вечерка 249 зр. 23 кр., о. Гонтарскій въ Ластôвкахъ 2 зр.; парохіяне зъ Лужка гôрного 5 зр. 60 кр.; проценты 96 зр. 62 кр. — Всего зôбрано до теперь 4719 зр. 62 кр. — Вôдъ товариства для выробу ризъ церковныхъ въ Самборѣ. — *Дирекція.*

— Для Товариства будовы церквей имени св. Ап. Петра зложивъ вписове и членьску вкладку за рôкъ 1897 3 зр. Вл. Іосифъ Кульчицкій секретарь суду окружного въ Самборѣ.; Впр. о. пралатъ І. Кобиляньскій у Львовѣ 2 зр.; Вп. богословы дух. семинаріи львôвскои зложили 1 зр. 23 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 8. цвѣтня. Нинѣ буде президія палаты на авдіенціи у цѣсаря.

Букарештъ 8. цвѣтня. Цѣлый кабінетъ подавъ ся до димісіи.

Канея 8. цвѣтня. Около 2000 повстанцѣвъ зôбрало ся вôдъ Сітією.

Римъ 8. цвѣтня. Зъ Канеѣ доносять, що вѣсть про уступленє италійского адмірала Каневара є неправдива.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

Вп. К. Ле. въ Бо. Такъ. — *Вп. К. Це. въ Ка.* Заплачено до кінця мая. — *Вп. І. Ба. въ По.* Годять ся. — *Вп. И. Иж. въ Жо.* — Добре. — *Хв. На. То. въ Ко.* До кінця марта. — *Вп. В. Ви. въ Ив.* На II. кварталъ вписано теперь 2 зр. — *Вп. Т. Во. въ Ко.* За 1896 прийде ще 2 зр. 40 кр. — *Вп. І. Го. въ Ст.* Лишь до кінця лютого. — *Вп. Я. Ян. въ Щи.* Годять ся. — *Вп. С. З.* Адреса о. О. Н-ого: Должанка почта Тернополь. — *„Дрѣмота“.* Не треба й пытати! Всьо, зъ подякою.

Надѣслане.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Зодчѣвъ, отвирає ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рѣкъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляє **ЗАРЯДЪ.** 107 4—14

Надѣслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарівъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пѣдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкій ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великѣмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроєня електричныхъ дзвінківъ. — Замовленя зъ провінціи вѣдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львѣвъ площа Галицка ч. 1.

ФАБРИКА

капелюхівъ и циліндрівъ

пѣдъ фірмою

Антонъ Кафка

(передъ тымъ А. Кожелюжекъ) Львѣвъ Ринокъ 29 переходна каменица Андріолього — вѣдъ стороны костела до езуитівъ, ул. Театральна 12.

поручає на сезонъ весняный и лѣтный

Капелюхи и циліндры власного выробу въ наймодньйшихъ фасонахъ по найдешевшихъ цѣнахъ. Капелюхи и циліндры зъ славной фабрики П. К. Габіа, ц. к. надворного ліверанта у Вѣдни, и продає ихъ: циліндры по 9 зр. и капелюхи твердій якъ и мягкій у всякихъ найновѣйшихъ краскахъ по 5 зр. Зъ фабрики Вільгельма Плеса у Вѣдни наймодньйшихъ фасонівъ циліндры по 8 зр., а капелюхи мягкій вѣдъ 3·50 и высше. Непромакальній капелюхи мягкій т зв. „Loden“ зъ фабрики І. Піхлера въ Градци. *ШАПОКЛЯКИ* атласовій наймодньйшій по 5 6 и 8. Великій выборъ шапокъ для циклістівъ и до подорожи. Найновшій цѣнники илюстрованій на жадане даромъ и оплатно.

82 4—10

ТЕОФИЛЬ КОПИСТИНЬСКІЙ

артистъ-маляръ

звѣстный вѣдъ кільканацяти лѣтъ изъ своихъ праць малярскихъ, украшає церкви въ стилю всходнѣмъ разомъ зъ позолоченемъ, престоды, иконостасы, и иншій рѣчи. Принимає рѣзьбарскій роботы пѣсля власныхъ плянівъ. Выготовлює всякой величины церковній образы до иконостасівъ, престолівъ, поплащениць — олѣйными красками на полотнѣ и деревѣ. Поболшує зъ фотографій портреты. Зъ уповаженя ц. к. консерваторіи реставруе всякій старинности, а то фрески, рѣзьбы и т. ин. входячій въ кругъ праць малярства по найумѣренійшихъ цѣнахъ. Пѣдписаный просить Всч. Духовеньство занотувати собѣ его адресу. 205 94—?

Т. Копистиньскій

у Львовѣ, улиця Краковска число 20.

БРИТВЫ знаменитій англійскій и зъ Солінґенъ (пѣдъ ґваранціею и зъ правомъ вымѣны) по зр. 1·50, 2·—, 2·50, 3·—, и 3·50. Пасси до бритвы по кр. 75, зр. 1·—, 1·20 и 1·40. Чарки метадевій зъ пензлями по 1 зр. поручає ПЕТРО ХЩОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Дѣстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

За 2 зр. перероблює найсильнѣйше збитій **матерацы** волосѣнній [три по душки]; **дреліхи** на покрыта вѣдъ 60 кр. метръ; **старій ковдры** приймає до покрытя и переробки

ІОСИФЪ ШУСТЕРЪ

Львовъ, ул. Коперника.

Найвѣдповѣднѣйшою порою до вѣдсвѣженя постелѣ есть весна. 111 2—15

Климентій Федуньо

переплетникъ бібліотеки ц. к. львѣвск. університету

поручає

свое переплетниче и ґалянтерійне заведене

у Львовѣ, ул. Академична ч. 8. 366

Пѣдоймає ся всякихъ роботъ, особливо переплету: **Служебниковъ, Євангелій, Молитовниковъ, Бібліотечныхъ книгъ, Альбомовъ, Мапъ, Дипльомовъ и. т. ин. по умѣреныхъ цѣнахъ.**

Зостаючи въ зносинахъ купецкихъ зъ першорядными домами торговельными россійскими, маємо честь поручити зъ нашихъ складівъ

ЧАЙ

правдивый китайскій

въ оріґінальныхъ нашихъ ¼ фт. пачкахъ по: 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 и 125 кр.; — въ ⅛ фт. пачкахъ по: 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 и 63 кр. ЧАЙ порошокъ по 1 зр. 20 кр., 1 зр. 40 кр., 1 зр. 65 кр. и 2 зр. за фунтъ.

При замовленяхъ найменше 2 фунтівъ, при порошку 3 фунтівъ высылаємо франко; при вѣдборѣ 6 фунтівъ додаємо 5% въ товарѣ.

19 Зъ поважанемъ

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ.

Правдивій Берненьскій сукняній матеріи

Вѣдтинокъ 3·10 м. довгій, що выстає на 1 мужеске убране коштує лишь

зр. 3·10 зъ доброи
зр. 4·10 зъ доброи
зр. 4·80 зъ доброи
зр. 6·— зъ лѣпшои
зр. 7·75 зъ делікатнои
зр. 10·50 зъ найделікатнѣйшои

} правдивои овечои вовны.

Вѣдтинокъ на чорне сальонове убране зр. 10·—.

Матерія на загортки, льоденъ, Перувенъ, Доскінесъ, на убраня для державныхъ урядниковъ, найделікатнѣйшій камгарны и шевіоты и т. п. высилає по фабричныхъ цѣнахъ знаный зъ точности и солідности.

складъ фабричного сукна **KIESEL-AMHOF** въ БЕРНѢ.

Пробки gratis и franco. — Достава згодна зъ пробками.

УВАГА! Вп. Публицѣ звертає ся увагу особливо на те, що матерія безпосередно замовлений выносять значно танше, нѣжь замовлений въ перекупнівъ. Фірма **Kiesel-Amhof** въ Бернѣ высилає всѣ матерія по дѣйсныхъ фабричныхъ цѣнахъ безъ повышеня наносячого шкоду приватнымъ покупнямъ, кравецкого рабату. 55 6—10

Знана вѣдъ многихъ лѣтъ ц. к. управ. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои сисемы, фабрика руму, лікерівъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручає старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ также найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Дереновка и т. н. горѣвки упривілеевани и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жерело въ краю для пп. аптикарівъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вѣльного вѣдъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкѣдный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: **ул. Коперника ч. 9. и въ головнѣмъ складѣ водъ мінеральныхъ І. Іоллеса, улиця Кароля Людвика ч. 29.** 4912 322—?

3000 РОЖЬ

высокопенныхъ въ 150 добрныхъ родахъ, inclusive новыхъ и найновѣйшихъ — дворочній по 60 кр, однорочній зъ красными коронами по 40 кр. за штуку — поручає

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Станислава Ежка

въ Вадовицяхъ.

Рожѣ низько щепленій по 20 кр. за штуку; братчики, незабудьки, стокороть по 20 кр.; ґлядіолѣ, гвоздики повній, аврікулѣ по 40 кр.; ґеоргінія найновѣйшій кактусовій 80 кр. за 40 штукъ. Саджѣнки яринъ и цвѣтовъ лѣтныхъ въ добрныхъ родахъ якъ найдешевше. 128 1—6

Ч. 20773.

Оголошене конкурсу.

Зъ початкомъ року школьного 1897/8 буде наданыхъ сѣмь мѣсць фундушевыхъ галицкихъ въ ц. и к. заведеняхъ войсковыхъ выховавчихъ.

Условя принятя оголошує ся рѣвночасно въ Gazet-ѣ Lwowsk-ой якъ такожь черезъ заведеня науковій высшій, середній и низшій.

Речинець до вношеня подань до Выдѣлу краевого уплывае зъ днемъ 10-ого мая 1897.

Зъ Выдѣлу краевого

Королѣвства Галичины и Володимиріи зъ Вел. Княж. Краковскимъ.

У Львовѣ дня 4 цвѣтня 1897. 128 1—3

Ц. к. упр. галиц. акційный

БАНКЪ ИПОТЕЧНЫЙ

перенѣсъ

КОНТОРУ ВЫМѢНЫ

и

вѣддѣлъ депозитовый

котрыхъ бюра мѣстили ся дотеперь въ мезанинѣ власного, будынку до **льокалю фронтового въ партерѣ.**

Вѣддѣлъ депозитовый

принимає вклады и выплачує завдатки на рахунокъ бѣжучій, принимає до переховання папиры вартостній и дає на нихъ завдатки.

Крѣмъ того впроваджено подѣбно якъ въ институціяхъ заграничныхъ т. зв.

Депозиты сховковій (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. рѣчно, депозитарь дѣстає въ сталевѣй касѣ панцирнѣй сховокъ до выключного ужитку и пѣдъ власнымъ ключемъ, де **безпечно и дискретно** переховувати може свое майно або важній документы. 374 Д

Пѣдъ тымъ взглядомъ поробивъ Банкъ ипотечный якъ найдогѣднѣйшій заряджена.

Приписы дотычно того рода депозитівъ одержати можна безплатно у вѣддѣлѣ депозитовѣмъ.

„ДНѢСТЕРЪ“

Товариство взаимныхъ обезпечень

у Львовѣ въ домѣ „Просвѣты“ Ринокъ ч. 10.

перше и одиноке **руске товариство** асекураційне, **припоручене Всч. Духовеньству и всѣмъ вѣрнымъ черезъ Впреосв. Митр. и Преосв. Еп. Ординаріяты всѣхъ трехъ Епархій,** обезпечає будынки, скотъ, господарскій знаряды, збѣже въ зернѣ и соломѣ, сѣно въ стогахъ и будынкахъ **противъ шкодъ огневыхъ** за можливо найнизшою оплатою.

Шкоды ліквідує ся и выплачує ся сейчасъ по пожарѣ, а договоры заключенй зъ першими Товариствами контрасекураційными подають **„Днѣстрови“** можность обезпечувати и выплачувати и **найвысшій сумы.**

Полісы „Днѣстра“ приймає Банкъ краевый при позичкахъ ипотечныхъ.

На житє можна обезпечати ся **черезъ „Днѣстеръ“** пѣсля **всѣхъ можливыхъ** комбінацій **въ Товариствѣ взаимныхъ обезпечень въ Краковѣ,** котре дає якъ найкорыстнѣйшій условя и выдає полісы и квіты въ рускомъ языцѣ.

Товариство взаимного кредиту „Днѣстеръ“, стоваришене зареестроване зъ обмеженою порукою, принимає вѣдъ своихъ членівъ и третихъ лиць **вклады** до оироцентованя **по 5%.** Ґарантія цѣлковита. Удѣлы по 50 коронъ. Позички удѣляють ся тѣлько властителямъ реальностей, вѣльныхъ вѣдъ тягарівъ, за порукою двохъ членівъ. Зъ позичокъ вѣдтягає ся десята часть на удѣлъ.

Зголошеня о удѣленє **аґенціи** въ мѣсцевостяхъ, де „Днѣстеръ“ не є заступленый, приймають ся. 4414

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ островівъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

спѣлки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручає свои безвзглядній и выключній

НАТУРАЛЬНІ ВИНА

бѣлій и червонї

дуже доброи якости и по дѣйстно низкихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дає ся ґарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ loco дворецъ Краковъ. 103 5—20

ДО АМЕРИКИ

а именно до:

Нового Іорку, Бальтіморе, Канады, Техасъ, Бразиліи, дальше до Африки, Австраліи и пр.

перевозить найдешевше и подає пояснення безплатно

около пѣвъ столѣтя истнуюча польска фірма:

Карешь и Стоцкій

BREMEN, Bahnhofstrasse 29.

Просить ся писати до насъ по польски або по нѣмецки. 24 8—20

ВЪ ТРУСКАВЦИ

лѣчать ся зъ надзвычайнымъ успѣхомъ: ревматизмъ, подаґра, товстота, пѣсокъ нирковый, астма, исхіасъ, хоробы жѣночій. 38 9—20

Обширну брошуру о Трускавци высилає на жадане зарядъ. — Въ I-ѣмъ и III-ѣмъ сезонѣ о 30% танше.

При закупнѣ товарівъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. **Папѣръ зъ фабр. Черляньскои.** **Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пѣдъ зарядомъ Іосифа Гузара.**

Ч. 71 Львовъ, Пятница 28 Марта (9 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрія:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ	18 зр.	на цѣлый рѣкъ	24 зр.
на пѣвъ року	9 зр.	на пѣвъ року	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ	16 зр.	на пѣвъ року	8 зр
на чверть року	4 зр.	на мѣсяць	1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатаній вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодинокє число коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной стрѣчки инсератовой або ся мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Галицкѣ выборы передъ парляментомъ.

Дискусія надъ наглячими внесенями въ справѣ надужить выборчихъ закѣнчила ся на вчерашнѣмъ засѣданю палаты. Голосованя поименного надъ постулятомъ тыхъ внесень (щобы выбрати окрему комісію парляментарну) не було завдяки интерпретаціи неоцѣненого въ такихъ дразливыхъ квестіяхъ Давида Абрагамовича, котрый покористувавши ся внесенємъ молодо-Чехѣвъ, — щобы внесеня наглячѣ придѣлити комісіи легітімаційнѣй — уважавъ ся внесенє за дальше идуче, якъ наглячѣ внесеня и пѣддавъ єго напередъ пѣдъ голосованє. Така интерпретація регуляміну выкликала живѣ протесты въ палатѣ, а либералы и націоналы нѣмецкѣ опустили зъ обуренємъ и демонстраційно палату послѣвъ. И зновъ въ сѣмъ случаю показала ся въ цѣлѣй повни завѣтна девіза шляхотско-польскои кліки: Choć nie honorowo, ale zdrowo! — бо въ наслѣдокъ сеи крутарскои интерпретаціи регуляміну оминено поименне голосованє. Наглячѣ внесеня не були бы мали за собою бѣльшости двохъ третинъ голосѣвъ, отже були бы упали, але все-таки при поименнѣмъ голосованю неодному послови було бы може нѣяково выдушити зъ себе потрѣбне правительству вотумъ, а такъ при ужитю крутарского фортелю пѣйшло усе гладко.

Промавляли: Страньскій, ставляючи хитре внесенє молодо-ческе, Дашиньскій, Євг. Абрагамовичь, а яко генеральнѣ бесѣдники: о. Танячкевичь и Мілєвскій. Хѣдъ дискусіи бувъ такій:

Внесенє молодо-ческе.

Пос. Страньскій пѣставивъ внесенє, щобы внесеня Окуневского и Дашиньского передати комісіи легітімаційнѣй. Вѣдтакъ зачавъ доказувати, що треба мати довѣрє до правительства (Голосы соціялістѣвъ: Ага, теперь говорите о довѣрю!), що найвѣдповѣднѣйше такѣ справы полагоджувати въ соймѣ галицкѣмъ, що треба судамъ вѣддати порѣшенє въ справѣ надужить, та вкѣнци, що всѣ атаки зверненѣ противъ кола польского за-для єго вызнатного становиска въ парляментѣ. (Очевидно такѣ конунціяціи молодо-Чехѣвъ були живо оплескуваніѣ Поляками, а праса польска констатує, що молодо-Чехи вѣддали правительству и колу польскому znakomitą przysługę, та що мѣжь коломъ а ческими послами zadzierzgnięty został silny węzeł. — Pozdrav vas Pan Bůh! — треба кликнути svobodomysln-ымъ (?!) посламъ ческимъ.)

Голосы польского соціяліста и Вѣменина.

Дашиньскій признавъ, що въ Галичинѣ веде ся борба о добутє правъ суспѣльныхъ и політичныхъ. Зъ однои стороны стають до борбы орґанізаціи польскихъ и рускихъ сторонництвъ людовыхъ, а зъ другои коло польске, правительство и єрархія духовна. Наколи правительство солідаризує ся зъ коломъ, то разомъ зъ нимъ мусить брати одвѣчальнѣсть за всѣ провины. Чотири епископы галицкѣ терорызують людъ при помочи клятвы церковнои, а власти толєрують се надужитє. Доказомъ справа Стояловского. Ґр. Бадені говоривъ о низькѣмъ ровени просвѣты въ Галичинѣ. Въ 1893 р. сказавъ цѣсарь выразно въ Ярославѣ, що край є взѣрцево адміністрованый та що єго розвитокъ пѣдносить ся. А яке величезне мантійство заинсценовано въ 1894 р. зъ нагоды выставы краєвои. Всѣ ґазеты розписали ся, що Галичина стоить пѣдъ взглядомъ культурнымъ на рѣвни зъ прочими краями, а теперь выступає Бадені зъ такъ непатріотичнымъ высказомъ, що Галичина не просвѣчена и що для неи не выстають обовязуючѣ законы.

Нашъ край стоить низько пѣдъ иншимъ взглядомъ, именно коли такій ґр. Дѣдушицкій, за котрымъ стоить 34 добре вѣдчисленыхъ выборцѣвъ, смѣє вѣдмавляти права промовляти бесѣдникови, за котрымъ стоить 23.000 выборцѣвъ. Девять сотокъ шляхтичѣвъ высылає тутъ 20 послѣвъ и та нечисленна кліка галапасникѣвъ высысає цѣлый край и всѣ жерела доходу загарбує для себе, очевидно въ тѣй цѣли, щобы ихъ выкористати рабунково и знищити. [Антісеміты зачинають накликувати: А жиды?.] Можу говорити заразъ и про жидѣвскихъ лихварѣвъ и глитаѣвъ. Тажь Бадені а жиды то одна рука! Цѣла сила по мѣстахъ не опирає ся на нѣчѣмъ иншѣмъ, якъ лишь на банковѣй шайцѣ жидѣвско-христіяньскѣй. [Тутъ антісеміты зачинають докоряти бесѣдникови, що за лагѣдно вѣдзыває ся о жидахъ, а послы соціялістичнѣ перечать и сварять ся зъ антісемітами.].

По наведеню кѣльканацяти случаѣвъ яркихъ надужить выборчихъ, заперечивъ бесѣдникъ высказови Дѣдушицкого, що аґітаторы соціялістичнѣ ширять мѣжь людомъ байки. О тыхъ байкахъ Дѣдушицкій знає богато розповѣдати а певно чувъ ихъ вѣдъ свого фѣрмана, бо лишь на сѣмъ обмежає ся цѣлый контактъ Дѣдушицкого зъ людомъ. (Веселѣсть.) Дѣдушицкій назвавъ мене космополітомъ. Я нимъ не є, я лѣпшій патріотъ, анѣжь ґрафъ зъ цѣлою шляхотскою клікою разомъ. Въ нашихъ рядахъ нема такихъ панѣвъ, котрѣ сотки тысячѣвъ гроша тяжко зарабленого хлопами прогрывали однои ночи въ джокей-клюбѣ. Отсе правдивѣ космополіты тѣ паны зъ джокей-клюбу. Они выгадали потрѣйну льояльнѣсть, они корять ся передъ царемъ. А мы не били поклонѣвъ передъ царемъ и длятого мы лѣпшѣ патріоты.

Дальше звернувъ ся до поведеня молодо-Чехѣвъ. Супротивъ тыхъ страшныхъ фактѣвъ промова Страньского звучить по єзуитски. (Соціялісты ческѣ кличуть: Ганьба!) Двохвостна худобина стала ся теперь и двоязычна, а хочь левъ ще крѣпко реве, то всѣ знають, що вже давъ ся запрячи до воза ґр. Баденього. Чи се такъ давнѣ часы, коли вы, Чехи, стогнали у вязницяхъ, а нинѣ бѣте оплески Дѣдушицкому, котрый є персоніфікацією реакціи. [Въ палатѣ великій заколотъ и гамѣръ.] Закѣнчивъ свою промову тыми словами: „Кровавѣ мары помордованыхъ хлопѣвъ галицкихъ такъ довго будуть блукати ся по тѣмъ будынку, доки правительство не порѣшить, щобы та байка, яку розповѣвъ Дѣдушицкій, що войско зъ люду не хоче уживати збруѣ на братѣвъ и батькѣвъ, стала ся дѣйстностію. Уважайте, щобы се оружє не звернуло ся противъ васъ. Кобы та байка здѣйстнила ся. Тогдѣ ажь мы замовкнемо зъ своими жалобами.“

Пос. Євг. Абрагамовичь старавъ ся доказати, що Поляки не беруть одвѣчальности за поведенє поодинокихъ урядникѣвъ и орґанѣвъ правительственныхъ въ Галичинѣ. Такъ само не суть одвѣчальнѣ за нужду моральну и матеріяльну краю. Повторивъ байки про аґітаціи радикальнѣ и соціялістичнѣ въ Галичинѣ, оклеветавъ руске духовеньство и закѣнчивъ розрухами въ Ходоровѣ, котрѣ пѣсля єго гадки суть плодомъ зъ зерна, засѣяного въ часѣ выборѣвъ.

Ґенеральнѣ бесѣдники.

Пос. о. Танячкевичь зазначивъ льояльнѣсть народу руского. Называють послѣдными часами независимыхъ Русинѣвъ сторонництвомъ радикальнымъ. Наколи пѣдъ тою назвою розумѣє ся такихъ, що бажають допомочи всѣми силами народови и селяньству, то бесѣдникъ годить ся на сю назву, але рѣшучо вѣдпирає закиды тыхъ, що хотять въ сей спосѣбъ представити Русинѣвъ анархістами и ворохобниками.

Дальше розповѣвъ сегорѣчнѣ практики выборчѣ. Въ намѣстництвѣ львѣвскѣмъ отворено формальне бюро до бранки. Кождый кандидатъ, що хотѣвъ захоронити себе передъ завзятымъ поборюванємъ, мусѣвъ ставити ся въ тѣмъ бюрѣ намѣстництва до бранки або на испытъ. Коли въ намѣстництвѣ „адъюстирунокъ“ добре выпавъ для компетента о мандатъ посольскій, то вѣдсылано єго до ґарнізону, а староста дѣстававъ наказъ перевести выбѣръ инкамерованого кандидата. (Веселѣсть.)

Рѣшучо заперечивъ, мовь бы руске духовеньство пѣдбурювало нарѣдъ зъ проповѣдниць. Рускѣ священики поясняли народови, що й вѣнъ зачисляє ся до горожанъ державы та повиненъ вповни користувати ся своими правами.

Президентъ міністрѣвъ ужывъ вчера кѣлька разѣвъ высказу: розбѣшена товпа. Бесѣдникъ є початкуючимъ парляментаристомъ, але радивъ бы не уживати того рода высказѣвъ. Згода Полякѣвъ зъ Русинами може настати, але тѣлько на шляху правдивои свободы христіяньскои и справедливости. Поставленѣ внесеня змагають до охороны свободы выборчои, тожь и повиннѣ бути принятѣ.

Пос. Мілєвскій полємізувавъ зъ высказами Дашиньского, а на доказъ тероризму розповѣдавъ про выборы Дашиньского и Шаєра. Зѣйшовши на тематъ економічного положеня краю, доказувавъ, що въ Нѣмеччинѣ основою и одиницею економічною є посѣлѣсть селяньска, а въ Галичинѣ менша посѣлѣсть шляхотска. [Всѣмъ польскимъ економістамъ мрѣє завсѣгды передъ очима dworek szlachecki!] На доказъ патріотизму покликавъ ся бесѣдникъ на выбѣръ Лєваковского, зъ котрого показало ся, що польскому народови не подобавъ ся протестъ Лєваковского противъ вѣданя чести покѣйному цареви.

Голосованє.

Передъ голосованємъ наступили деякѣ фактичнѣ спростованя, перебиванѣ иронічными замѣтками многихъ послѣвъ. Мѣжь иншимъ простували послы Барвѣньскій и Охримовичь, що они не суть инкамероваными Русинами, але не додали, чимъ они властиво суть.

Дашиньскій внѣсъ, щобы голосованє вѣдбувалось поименно. Се внесенє принято, и тогдѣ то для ратованя ситуаціи выгадано такій фортель. Президентъ Катрайнъ заявивъ, що пѣддасть пѣдъ голосованє внесенє Страньского. Въ палатѣ вѣдѣзвали ся протесты, а пос. Штайнвендеръ рѣшучо спротививъ ся такому трактованю справы. Давидъ Абрагамовичь старавъ ся доказати, що слушнѣсть по сторонѣ президіи. На се заявивъ Штайнвендеръ, що позаякъ вѣдобрано послами можнѣсть заявити ихъ погляды на справу голосованємъ, то выходять зъ салѣ. Численна громада нѣмецкихъ послѣвъ выйшла демонстраційно зъ салѣ, — по чѣмъ значною бѣльшостію принято внесенє Страньского.

Моральне поражене ґр. Баденього и кола польского въ справѣ галицкихъ выборѣвъ.

Повыше подаємо докѣнченє дебаты въ радѣ державнѣй надъ наглячими внесенями галицкихъ опозиційныхъ послѣвъ въ справѣ выборѣвъ.

Въ тѣй дебатѣ всѣ три опозиційнѣ послы рускѣ — д-ръ Окуневскій, д-ръ Яросевичь и о. Танячкевичь — а зъ Полякѣвъ посолъ Дашиньскій вѣдкрыли передъ народами Австріи и Европы правдиво змальованый — бо на тлѣ множества фактѣвъ—страшный образъ „галицкихъ выборѣвъ“, спеціяльно-жь на галицкѣй Руси — розкрыли вопіючѣ незаконности, надужитя, тероризмъ та деморалізацію и, доказавши систему у всѣмъ тѣмъ, накликували палату до выбору парляментарнои комісіи для обєктивного и основного розслѣду галицкихъ выборѣвъ.

Супротивъ сего правительство и коло польске — ґрафъ Бадені, ґрафъ Войтѣхъ Дѣдушицкій и иншѣ, minores gentes — „обернули кота хвостомъ“. Ґрафъ Бадені на пѣдставѣ справоздань ц. к. старостѣвъ галицкихъ, а члены кола польского на пѣдставѣ давно вже выказаныхъ клеветъ и ложей звѣстнои части дневникарства галицко-польского — выступили зѣ своєи стороны [якъ сказавъ ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій] такожь яко „жалѣбники“, обжаловуючи нарѣдъ, духовеньство руске и поодинокѣй сторонництва. Дѣйстнѣ факты, наводженѣ зѣ стороны опозиціи, сторона правительственно-польска назвала выдумкою и прикладала имъ назву „Räubergeschichten“, а свои зновъ справдѣшнѣ „Räubergeschichten“ показувала якъ чисту мовь щире золото правду... Коли такъ — коли правдою було то, що подали ґрафъ Бадені и члены кола польского, а всьо, що наводили опозиційнѣ послы галицкѣ, було выдумкою, — то правительство и коло польске повиннѣ були обома руками приплеснути внесенямъ о выбѣръ парляментарнои комісіи. Тымчасомъ они ужили всего свого вплыву, щобы до ухвалы выбору парляментарнои комісіи не допустити — и се имъ при помочи звѣстнои бѣльшости, головно молодо-Чехѣвъ, удало ся.

Теперь пытаємо: хто програвъ справу? А вже-жь той, хто боявъ ся вѣддати справу пѣдъ розсудъ безсторонного трибуналу — комісіи парляментарнои! Правительство и коло выйшли зъ сеи дебаты морально пораженѣ.

Neue fr Presse о дебатѣ надъ внесенями опозиційныхъ галицкихъ послѣвъ въ справѣ выборѣвъ.

Замѣтный голосъ сего дневника наводимо въ повнѣй основѣ. Ось вѣнъ:

Палата послѣвъ приступила сегодня (7. с. м.) близше до голосныхъ выборѣвъ галицкихъ, котрѣ вже справою посольскои ненарушимости п. Шаєра выведено передъ парляментъ. Послы Дашиньскій и Окуневскій выступили передъ палатою зъ наглячими внесенями, щобы жалобы, якѣ вѣдзывають ся зъ причины галицкихъ выборѣвъ, учинити предметомъ парляментарного слѣдства и въ тѣй цѣли установити слѣдчу комісію. Що доси чувало ся про галицкѣ выборы и що нинѣ говорили о тѣмъ послы Дашиньскій, Окуневскій и Яросевичь, то рѣчи такѣ, котрѣ вымагають скорого поясненя и очищеня; бо ходить отсе не тѣлько о чистѣсть выборѣвъ, але и о добру славу австрійскои управы, котра все таки одвѣчає за станъ рѣчей въ Галичинѣ, хочь тамъ вѣдъ р. 1867 чимъ разъ бѣльше розсѣла ся выключно польска управа. Длятого и не було рѣзницѣ гадокъ що-до наглячости справы; навѣть Поляки згоджували ся на наглячѣсть, коли п. Дашиньскій всею силою своєи вдачѣ ударявъ на нихъ; а всѣ иншѣ сторонництва уважали се за цѣлкомъ природне, щобы парляментъ заразъ пѣсля уконституованя приступивъ до нарадъ и до ухвалы въ сѣй справѣ. Такимъ чиномъ одноголосно принято наглѣсть внесеня, а вѣдтакъ при загальнѣмъ напруженю палаты почала ся дебата меритурична. Роля обжаловуючого припала при тѣмъ рускому послови Окуневскому, а роля оборонця президентови міністрѣвъ ґр. Баденьому, котрый не обмежився ся до обороны зачѣпленои галицкои управы, але взявъ пѣдъ свои опѣкунчѣ крыла такожь польске коло и заступлену нимъ шляхту. Коли слухало ся п. Окуневского, то выходило, мовь бы поступовано пѣсля одноцѣльного и систематичного пляну при робленю выборѣвъ зъ пятои куріи и зъ рускихъ сѣльскихъ громадъ. Не оголошувано речинцѣвъ правыборѣвъ; переводжено правыборы, де се було можливо, потаємно; не допускано до голосованя богато такихъ, що мали до сего право; въ однѣмъ мѣсци зъ уряду выдавано выборцямъ вже выповненѣ картки до голосованя, въ иншихъ мѣсцяхъ насильно выдирано або хитро выманювано опозиційнымъ выборцямъ легітимаціи; и те все мало дѣяти ся пѣдъ очима, а по части навѣть при спѣвучасти урядовыхъ орґанѣвъ або жандармѣвъ! Опозиційныхъ правыборцѣвъ и кандидатѣвъ увязнювано передъ выборами не за яку провину, а лише, щобы ихъ учинити нешкѣдливыми при выборахъ и заразомъ наполохати иншихъ правыборцѣвъ и выборцѣвъ та перехилити ихъ на сторону кандидата польского центрального комітету. Такимъ чиномъ выкликано въ добродушнѣмъ врештѣ рускѣмъ населеню безмѣрне огорченє, котре проявило ся чинными нападами и звѣстными заколотами при выборахъ. Тѣлько каже обжаловане.

Коли зъ другои стороны слухало ся выводѣвъ президента міністрѣвъ ґр. Баденього и урядовыхъ справоздань, котрѣ вѣнъ вѣдчитавъ чи велѣвъ вѣдчитати, то выходило зновъ, мовь бы то въ Галичинѣ прийшло до уложеного заговору крайныхъ елементѣвъ противъ польского кола, противъ шляхты и поваги властей. Розвинено въ цѣлѣмъ краю терористичну аґітацію; мимо постановъ прасового закону и мимо обєктивного поступованя засыпано край пѣдбурюючими брошурами; захитано довѣрє селянъ до цѣсарскихъ властей; доведено хлопѣвъ до того, що вєюды пѣдозрѣвали о надужитє и обманьство. Вѣдсвѣжено зновъ давне гасло рускаго хлопа „Лѣсы и пасовиска!“ и пѣддано сѣльскому населеню гадку, що правительство разомъ зъ польскими панами хоче назадъ завести паньщину. Такъ крайнѣ елементы — ґр. Дѣдушицкій говоривъ навѣть про Якобінѣвъ — завели справдѣшный тероризмъ; умѣркованыхъ наполохано, а ворохобники сталисъ тымъ смѣлѣйшѣ, такъ що при выборахъ домагали ся навѣть, щобы ихъ мужѣвъ довѣря покликувано до выборчихъ комісій. А коли не вдоволено такому або подѣбному бажаню, тогдѣ нападано на выборчого комі-

саря, ударемнювано выборы, а хлопы, частованй „незнаными“ людьми горѣвкою, допускали ся ексцесôвъ. Пôсля выводôвъ президента міністрôвъ и урядовыхъ справоздань увязненя були завсѣгды тôлько наслѣдкомъ ексцесôвъ; урядники и жандармы нѣколи не переступали границь своеи законнои власти; насильный тероризмъ завсѣгды выходивъ лише вôдъ елементôвъ крайныхъ, радикальныхъ, чи то — якъ высказавъ ся ґр. Дѣдушицкій — вôдъ анархістôвъ. Оттакъ каже оборона.

Тутъ насуває ся передовсѣмъ пытанє: Якъ же то стало ся, що політична управа въ Галичинѣ найшла ся наразъ передъ такъ могучимъ и широкимъ рухомъ, якъ єго нинѣ описує президентъ міністрôвъ? Такй рухи не выскакують же нагло въ повнôй збруѣ зъ головы хочь бы якъ ґеніяльного аґітатора; они противно розвивають ся звôльна, ростуть помалу; а управа, свѣдома своеи задачѣ, має досить способôвъ, — маємо на гадцѣ не силу, — щобы такимъ рухомъ правити и уняти єго въ межѣ. Управа, котра далась бы заскочити такимъ рухомъ, коли вôнъ вже розрôсъ ся, мусѣла бы выкликати найповажнѣйшу критику. Але не о те ходить теперь. Палата чула нинѣ обжалованє и оборону; тôлько на такôй пôдставѣ не можна ще жадного процесу рѣшати. Шобы выдати судъ, треба поступованя доводового. Нинѣ твердженє стоить проти твердженя; по однôй сторонѣ твердженє опозиційныхъ послôвъ зъ Галичины, по другôй твердженє урядовыхъ справоздань. Всяка честь тымъ справозданямъ; але що стоить въ якôмсь актѣ, те не є ще длятого нехибною правдою; а президентъ міністрôвъ певно и самъ не поваживъ бы ся ручити за те, що вôдчитанй нимъ сегодня справозданя зъ кождого огляду суть безпечнй передъ всякими замѣтами. Ґр. Бадені занадто довго остає въ політичнôй управѣ, щобы не знавъ, якъ то робить ся неодно зъ тыхъ справоздань. Остаточно робить тй справозданя той урядникъ, противъ котрого звернена жалоба за єго урядованє и котрому найбôльше на тôмъ залежить, щобы своє поведенє выказати правильнымъ и законнымъ. Справозданє повѣтового комісаря є найвысшимъ закôнченємъ бюрократичнои мудрости; справозданє те иде до старосты, вôдъ старосты до намѣстника, вôдъ намѣстника до міністра, вôдъ міністра до парляменту, и тутъ має оно бути пôдставою послѣдного рѣшаючого суду.

Длятого цѣлкомъ оправданє є жаданє, щобы вкôнци иншу дорогу выбрано для справы галицкихъ выборôвъ. Законъ о чинностяхъ палаты послôвъ признає ѣй право выбирати комісіи, котрй мають право покликувати свѣдкôвъ и рѣшати. Отже реґулямінъ палаты припускає выточенє парляментарного слѣдства; а жалобы на галицкй выборы є такимъ клясичнымъ выпадкомъ, котрый прямо взыває до установленя парляментарнои комісіи слѣдчои. Треба разъ внести свѣтло въ галицкй вôдносины и розъяснити, якъ тамъ стоять рѣчи. Ґр. Бадені самъ сказавъ, що вôнъ не гадає нѣчого таити, а хоче тôлько разъ на все покласти конець жалобамъ на галицку управу. Отже, коли таке є бажанє президента міністрôвъ, то оно якъ разъ буде въ єго интересѣ, щобы переведено цѣлкомъ безсторонне слѣдство людьми неинтересоваными и щобы цѣлкомъ ясно розкрыто галицкй выборы. Коли слѣдство выкаже правду того, що нинѣ говоривъ ґр. Бадені, то будемо щиро тѣшити ся регабілітаціею доброи славы галицкои адміністраціи, котра таки є частею австрійскои управы; а жадному австрійцеви не може бути рôвнодушною рѣчею, коли вôдзывають ся жалобы на адміністрацію, котрй подабають на обвинуваченя господарки пашѣвъ. А коли жалобы окажуть ся оправдаными, тогдѣ міністеръ внутрѣшныхъ справъ буде знати свôй обовязнкъ. Зъ мертвымъ матеріяломъ актôвъ, котрый прийде до леґітімаційнои комісіи, далеко не зайде ся. Зъ лавы міністеріяльнои признано нинѣ истнованє поважного и небезпечного руху въ Галичинѣ. И сей рухъ такожь заслугує на пильну увагу австрійского парляменту, бо Галичина — се край граничный, якъ каже ґр. Дѣдушицкій. Мы розумѣємо той натякъ, хочь не всюды глядаємо заразъ за рублемъ. Що найменше треба бы выяснити, чи не выкликали того руху иншй внутрѣшнй обставины та довели єго до тыхъ застрашаючихъ розмѣрôвъ, о якихъ нинѣ говоривъ такъ президентъ міністрôвъ якъ и пристрастно зворушеный бесѣдникъ польского кола. Тому, що Галичина є граничнымъ краємъ, добро монархіи вымагає, щобы австрійскій парляментъ цѣлкомъ ясно пôзнавъ характеръ того руху.“

НОВИНКИ.

— **На дохôдъ погорѣльцѣвъ Синевôдска вышного.** Въ честь памяти XXXVI-ыхъ роковинъ смерти Тараса Шевченка вôдбуде ся заходомъ товариства „Мѣщаньска Бесѣда“ въ Стрыю въ недѣлю 11-ого н. ст. цвѣтня с. р. въ сали „пôдъ Чорнымъ орломъ“ концертъ. Проґрама: 1) Вступне слово. 2) „Щасть намъ Боже“ хоръ мужескій. 3) Вôдчитъ про житє и творы Шевченка. 4) Декламація: „Доле, де ты?“ Шевченка. 5) „Туга за родиною“ хоръ мужескій. 6. Декламація „До Руси“ Партицкого. 7) „Украина“ Шевченка, сольо тенорове. 8) Декламація „Лѣсовый царь“ Федьковича. 9) „Якъ бы-мь була я зазуля“ хоръ мѣшаный. 10) „Думка“ орхестра. 11) „При винѣ“ сольо басове. 12) „Широкій лугъ“ хоръ мужескій. — Вступъ на салю 30 кр., для членôвъ и селянъ 15 кр. Початокъ о годинѣ 7-ôй вечеромъ.

— **Огнѣ.** Дня 2 с. м. выбухъ въ Черлянахъ огонь въ домѣ Антона Лобаса, займивши ся зъ загаты, котрою обложена була хата. Невдовзѣ перенѣсъ ся огонь на сусѣднй домы, и згорѣло ихъ вôсѣмь; найбôльше потерпѣвъ Михайло Тертека, бо єму окрôмъ хаты и будынкôвъ господарскихъ згорѣло кôлька штукъ худобы рогатои и оденъ лошакъ. Помôчь була енерґічна, особливо вôдъ добре зорґанізованыхъ пожарникôвъ зъ сусѣдного села Мавковичь, зъ-вôдки прибуло 90 мужа заосмотреныхъ въ потрѣбнй орудя. Коли-жь зверхъ того приѣхали пожарники зъ Городка зъ сикавкою, удало ся сполученымъ ихъ силамъ зльокалізувати огонь, котрый загрожавъ и дальшôй части села. Зъ погорѣльцѣвъ було шѣсть асекурованыхъ. Всѣхъ здивувало, що дирекція папѣрнѣ д-ра Колішера не позволила своеи сикавки до гашеня огню вымавляючись тымъ, що будь-то сама фабрика загрожена, до чого не було нѣякои пôдставы.

— **Зъ „Народнои Торговлѣ“.** Р. Т. Гостей нашого товариства замовляючихъ закупна святочнй зô складôвъ єго до высылки почтою взглядно зелѣзницею просимо, щобы зволили зъ уваги на торги сѣльскй въ послѣднôмъ тыждни великого посту зô своими замовленями поспѣшити, назначуючи день, коли посылку вôддати належить на почту взглядно зелѣзницю. Вчаснй замовленя бôльшихъ посылокъ дають намъ можнôсть выконати ихъ точно и пôсля бажаня замовляючого. Впр. Отцѣвъ духовныхъ просимо, щобы зволили при надходячихъ святахъ припоручити склады нашого товариства своимъ парохіянамъ, а мы доложимо всякого стараня, щобы обслужити ихъ по можности якъ найлучше. — *Дирекція.*

— **Розбишацка ватага** непокоила вôдъ довшого часу околицѣ Жежавы [въ Галичинѣ], Заставны и Борôвцѣвъ та доконувала найсмѣлѣйшихъ розбоѣвъ и вломôвъ. По довгихъ пошукуваняхъ жандармеріи въ Борôвцяхъ удало ся вкôнци выкрыти небезпечныхъ злочинцѣвъ и увязнити ихъ. Одного розбôйника, що ставивъ опôръ, застрѣлили, а вôсьмохъ закували и вôдставили до краєвого суду въ Чернôвцяхъ. Въ крыѣвкахъ розбôйникôвъ знайдено богато знарядôвъ до вломôвъ, оружя и рѣчей, що походять зъ рôзныхъ розбоѣвъ, доконаныхъ вже въ останнôмъ часѣ.

— **Новй зелѣзничй шляхи** у всхôдной Галичинѣ. Въ сѣмъ роцѣ на Подôлю крôмъ шляху Борки великй-Грималôвъ мають повстати ще два новй шляхи. Межи Чортковомъ и Калинôвщиною буде отворена нова стація Черкавщина. Зъ тои стаціи буде поведеный новый шляхъ на Ягольницю, Тлусте, Дзвинячь, Торске до Залѣщикъ, а вôдси до Звянъ на Буковину, де буде полученє зъ зелѣзницею Львôвъ-Чернôвцѣ. Другій шляхъ буде поведеный зъ новои стаціи межи Чортковомъ и Гадинкôвцями, Выгнанки, на Борщѣвъ, Скалу до Иваня пустого. Стація Гадинкôвцѣ буде здемольована.

— **Динамітна експльозія въ школѣ.** Въ Кастенъ коло Рорбаху одна дѣвчина, дочка муляря, принесла до школы динамітный набôй. Бавлячись нимъ, она почала довбати въ нѣмъ гачкомъ вôдъ гафтованя, въ наслѣдокъ чого набôй несподѣвано експльодувавъ Будынокъ сильно стрясъ ся. Цѣла саля наповнила ся дымомъ, а коли дымъ розôйшовъ ся, побачено учителя лежачого безъ притомности на пôдлозѣ. Дѣвчина стратила лишь три пальцѣ правои руки; другимъ дѣтямъ не стало ся нѣчого.

— **На 40 мѣсць въ вôйсковôй академіи въ Рецѣ,** що мають бути замѣщенй зъ початкомъ найблизшого шкôльного року, оголошено вже конкурсъ. Поданя о принятє належить вносити на руки політичныхъ властей.

— **Податокъ на посажнй панны** хоче завести Мекъ Кінлей, теперѣшный президентъ Сполученыхъ державъ, якъ на експортовый артикулъ, що єго забирають европейскй льорды та бароны. Має се бути дальшій спосôбъ забезпеченя американьскихъ интересôвъ передъ вызыскомъ Европы черезъ заведенє „вывозового цла“.

— **Дрôбнй вѣсти.** Директоръ поліціи въ Краковѣ, д-ръ Зен. Короткевичь, одержавъ россійскій ордеръ св. Анны II-ои клясы по поводу торôчнои подорожи царскои пары вôдъ границѣ до Вѣдня. — Вроцлавскій General Anzeiger доносить, що въ копальняхъ вугля коло Збаража выбухъ оногды въ наслѣдокъ експльозіи ґазôвъ сильный огонь. Въ огни погибло шѣсть осôбъ, а мѣжь ними и властитель копальнѣ. — Зъ Брукселѣ доносять, що въ Жемапъ арештовано всѣхъ директорôвъ тамошныхъ копалень, котрй належать до акційного стоварищеня. Причиною арештованя є вôдкрытє дефравдаціи на суму 2 міліонôвъ франкôвъ. — Въ Петербурзѣ выголосить невдовзѣ французскій повѣстеписатель, Ем. Золя, кôлька вôдчитôвъ про новй напрямы въ житю и въ літературѣ. — Рѣзницкій челядникъ зô Львова Теод. Бебекъ убивъ оногды межи Яричевомъ и Борщовичами Анну Корольску, а вôдтакъ и самъ допустивъ ся самоубійства. При нѣмъ знайдено срѣбный годинникъ, 10 зр., заставничу картку на 35 зр. и зелѣзничій рецепісъ на транспортъ безрогъ.

Посмертнй — ☩ — оповѣстки.

О. Григорій Секела, мѣстодеканъ и парохъ Лѣська, духовный Еп. совѣтникъ, вôдзначеный крилошаньскими вôдзнаками, упокоивъ ся дня 5 с. м. въ Ґориціи въ 46 роцѣ житя а 22-ôмъ священьства. Покôйный — пишуть намъ — бувъ однымъ зъ тыхъ, про котрыхъ можна сказати, що черезъ цѣле своє житє йдуть дорогою правды та честноты... Вôнъ любивъ горячо и щиро свôй рускій нарôдъ, свою вôтчину. Все трудивъ ся та працювавъ для добра и славы церкви и обряду. Старанємъ та заходами помершого вôдновлено церковь въ Лѣську, призбирано поважну суму на єи вôдбудованє. Покôйному не судило ся склонити голову на рукахъ своеи родины, межи своими земляками. Середъ великои болѣзни та смутку упокоивъ ся на чужинѣ, де єго выслано въ цѣли поратованя здоровля. Черезъ цѣлый часъ туживъ за рôднымъ краємъ, за родиною. Нехай же легкимъ и спокôйнымъ сномъ спить померщій на чужôй земли, а єго имя яко ревного и щирого патріота, яко доброго вôтця родины нехай усе зъ почестію споминає ся! В. є. п.!

Антôнъ Волощакъ, парохъ въ Колодрубахъ, горожаньского деканата въ перемыскôй епархіи, упокоивъ все вчера рано по операціи въ шпитали у Львовѣ, въ 54-ôмъ роцѣ житя а 25-ôмъ священьства. В. є. п.!

Телеґрамы „Дѣла“.

Вѣдень 9 цвѣтня. Д-ръ Люеґеръ выбраный бурмістромъ 93 голосами на 132 голосуючихъ; 37 голосôвъ дôставъ д-ръ Ґрібль, двѣ картки вôддано чистй. Д-ръ Люеґеръ подякувавъ за выбôръ и заявивъ, що єго принимає. Дальше сказавъ, що єго сторонництво має три провôднй звѣзды: любовь и вѣрнôсть для нѣмецкого народу, для Австріи и для христіяньскои религіи. Выразу „ненависть“ сторонництво не знає, але мусить боронити народъ христіяньскій вôдъ вызыску.

Парижъ 9 цвѣтня. Кажуть, що дипльоматичнй круги гадають ґубернатора Креты лишити народному зборови; противлять ся сему Австрія и Нѣмеччина.

Канеа 9 цвѣтня. Прибувъ сюды россійскій баталіонъ пѣхоты и батерія артилеріи.

Надослане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдеше[illegible]ихъ въ великôмъ выборѣ окул[illegible]ры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя въ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

ЛИШЬ

въ реставраціи **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА,** улиця Трибунальска ч. 12 дôмъ власный, можна дôстати щоденно вже о годинѣ 8-ôй рано горячй снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	15 кр.
Сѣканй легки	12 „
Флячки	12 „
Нôжка теляча зъ хрѣномъ	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	5 „
Каваръ	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	40 „

Всякй напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ моеи реставраціи, даю вôдбираючимъ марки. — Найлѣпшй вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши вôдъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выбôръ стравъ и напиткôвъ заосмотрена кухня.

79 ?—52 Зъ высокимъ поважанємъ

НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.

Юліянъ бар. Бруницкій

въ Пôдгôрцяхъ п. Стрый

припоручає

насѣня ячменѣвъ, вôвсѣвъ, бараболь;

деревця овочевй;

поросята повнои крови Йоркшіръ;

дрôбъ расовый.

Цѣнники на жаданє gratis и franco.

61 4—15

Позолочує и посрѣблює всякй металевй предметы церковнй и сальоновй

РОБÔТНЯ БРОНЗОВНИЧА

В. СКНУРЖИЛЬ

Львôвъ, ул. Галицка 15.

Такожь выконує роботы новй зô срѣбла, бронзу, хіньского срѣбла и металѣвъ дешево и ґустовно 126 1—4

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русинôвъ

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

МѢХИ ковальскй, выробу краєвого, знаменитй. по зр. 30·— и 35·—, шнайдизы, шрубштаки, ковала молоты и т. п.

поручає **ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ,** торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

Ново-отворена реставрація и комната до снѣдань при улици **Хорущина ч. 6,** Цѣны умѣренй. Пиво зъ львôвскихъ броварôвъ. — Зъ поважанємъ **ИВАНЪ СТЕЛЬМАХÔВЪ** реставраторъ. 108 3—3

Пѣвець церковный

жонатый, лѣтъ 38, зъ вôдповѣднымъ а чистымъ голосомъ, знаючій добре Уставъ церковный, Ирмологіонъ и спѣвъ хоральный зъ нотъ, котрымъ управлявъ черезъ 15 лѣтъ а заправадивъ чотири новй хоры, а то три мѣщаньскй а одинъ селяньскій — глядає посады въ мѣстѣ, де бы була хоть низша ґімназія можливо руска. Адреса: Григорій Пелецкій въ Глубôчку о. п. Озеряны коло Чорткова. 119 2—3

ТУТКИ циґаретовй 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичь, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

Александеръ Царевичь

артистъ-маляръ

(въ Кобиловолокахъ п. Янôвъ коло Теребовлѣ)

по довголѣтнôй практицѣ въ краю и за границею приймає вôдъ кôлькохъ лѣтъ всѣ въ обсягъ церковнои штуки входячй працѣ, а именно: малює церковнй образы до иконостасôвъ и престолôвъ; приймає рѣзьбарскй роботы пôсля власныхъ плянôвъ у всѣхъ жаданыхъ стиляхъ, вразъ зъ позолоченємъ; малює стѣны церковъ и т. п. Крôмъ того выготовляє портреты зъ фотоґрафій и зъ натуры. Пôднимаючи ся всѣхъ робôтъ по дуже умѣркованыхъ и приступныхъ цѣнахъ а выконуючи все якъ найсовѣстнѣйше, въ доказъ чого предложити може свѣдоцтва и похвальнй письма, має вôнъ повну надѣю, що Вч. Духовеньство затямить собѣ ласкаво єго адресу. 36 109 ?

Стоварищенє парового мореплавства

„LA LIGURE BRASILIANA“

Европа
Пôвн.-Америка
Австралія

Азія
Полудн.-Америка
Африка

Перевôзъ пасажирôвъ и товарôвъ по можливо низькихъ, безконкуренційныхъ цѣнахъ, спеціяльно до Бразиліи, Арґентины, Перу, Чілі, Сполученыхъ Державъ пôвн. Америки, Канады, Австраліи.

Выдаванє зелѣзничихъ білєтôвъ на зелѣзницѣ пôвн Сполученыхъ Державъ.

Близшихъ информацій на всѣхъ мовахъ удѣляє выключно ґенеральна аґентура. 87 8-50

„La Ligure Americana“

Italia. Sezione Esteri. Genua

„СЛАВІЯ“

Банкъ взаимныхъ обезпечень въ Празѣ

(основаный въ 1868 р., въ Галичинѣ вôдъ 1874 р.)

скôнчивъ зъ кôнцемъ 1895 р. 27-ый рôкъ своеи дѣяльности и зросли вô всѣхъ вôддѣлахъ „Славіи“

	зъ кôнцемъ 1895 р.
Фонды резервовый и ручаючій	зр. 6,815.229·98 кр.
Преміи належитости побôчнй и вôдсотки за рôкъ 1895	„ 2,116.833·28 „
Обезпеченй сумы въ секціяхъ на житє	„ 26,136.343·45 „
Обезпеченй сумы въ секціи вôдъ огню	„ 253,137.811·— „
Выплаченй капіталы, ренты и вôдшкодованя въ 1895 р.	„ 1,521.531·61 „
За часъ свого истнованя выплативъ банкъ „Славія“ своимъ членамъ капіталы и вôдшкодованя въ загальнôй сумѣ	„ 25,553.849·30 „

„Славія“ принимає въ секціяхъ I и II обезпеченя на дожитє або на случай смерти, якъ и обезпеченя вѣна для дѣтей, въ секціи IV. обезпеченя вôдъ шкôдъ огневыхъ будынкôвъ, движимостій, збôжа, товарôвъ, запасôвъ, скота и пр.

Тарифы „Славіи“ вельми умѣренй, а услôвя обезпеченя вельми користнй.

Тарифъ и друксортôвъ внесень всякого рода, якъ и всѣхъ потрѣбныхъ пояснень удѣляє якъ найохотнѣйше головне Заступництво „Славіи“ для Галичины и Буковины у Львовѣ при улици Словацкого ч. 3. 28 7—?

„Славія“ принимає зголошенія о удѣленє аґенціи въ мѣсцевостяхъ де нема ще заступника и вельми радо удѣляє аґенціи письменнымъ селянамъ.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Института Ставропігійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гу[illegible]

Ч. 72. Львовъ, Субота 29 Марта (10 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и руских святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Літературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килиньского 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбургѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрій:	за границею:
на цѣлый рѣкъ . . 18 зр.	на цѣлый рѣкъ . . 24 зр.
на пѣвъ року . . 9 зр.	на пѣвъ року . . 12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 35 кр

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямаціи неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштує 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або ей мѣсце а въ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и иншѣ донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

У Львовѣ дня 10 н. ст. цвѣтня 1897.

Дебата надъ наглячими внесенями въ справѣ надужить выборчихъ закѣнчила ся ухвалою вѣдкидаючою жаданя внескодавцѣвъ. Внескодавцѣ жадали, щобы парлямент выбравъ спеціяльну комісію для розслѣду пѣднесеныхъ закидѣвъ, а бѣльшѣсть парламентарна ухвалила передати оба наглячѣ внесеня комісіи легітімаційнѣй. Тою ухвалою не лишь выратовано зъ прикрои ситуаціи тыхъ, на котрыхъ совѣсти тяжить вина всѣхъ надужить выборчихъ, але и запевнено имъ всяку безкарнѣсть, бо комісія легітімаційна, не маючи атрибуцій власти слѣдчои, орѣкає довѣльно, чи дотычный выбѣръ маѣ бути зверифікованый чи нѣ. Немила справа находить ся въ „своихъ“ рукахъ и вже не занепокоить членѣвъ кола польского, бо въ найгѣршѣмъ разѣ буде можна верифікацію одного або другого мандату вѣдкладати черезъ довгихъ шѣсть лѣтъ.

Надужитя выборчѣ, хочь може практикованѣ такожь въ иншихъ краяхъ австрійскихъ, дѣйшли до зеніту на клясичнѣй пѣдъ тымъ взглядомъ земли Галичины. Выборы галицкѣ зазначили ся жертвами въ убитыхъ, раненыхъ и увязненыхъ людяхъ. Про такѣ выборы можна було чути лишь зъ Угорщины; теперь же и Галичина посягла о пальму першенства. Тожь коли передъ парламентомъ розкрыто образъ кровавыхъ выборѣвъ галицкихъ, коли фактами пѣдперто кождый закидъ що-до надужить выборчихъ, коли поодинокѣ бесѣдники зъ всею рѣшучостію публично заявили, що готовѣ доказати все сказане передъ судомъ, — всѣ були цѣкавѣ, що скажуть на се тѣ, противъ котрыхъ пѣднесено такъ тяжкѣ обжалованя. Ото почули зъ устъ президента міністрѣвъ и трехъ членѣвъ кола польского не заперечене фактѣвъ, лишь „байки“ про пѣдбурюючѣ аѣитаціи и тероризмъ выборчій. Для Нѣмцѣвъ такій способъ обороны мусѣвъ выдати ся всли не смѣшнымъ то що найменше дивнымъ, — для насъ же така оборона не була нѣчимъ новымъ анѣ не несподѣванымъ. Нѣсонька, яку спѣвала праса польска въ часѣ выборѣвъ, була теперь повторена передъ парламентомъ презесомъ центрального комітету польского.

Сей ґрафъ, котрому не хотѣвъ честный человѣкъ подати руки, щобы не сплямитись кровію присохлою до ґрафскои руки, розповѣдавъ per longum et latum про мнимѣ толки мѣжь селяньствомъ о приверненю панщины, о подѣлѣ двѣрскихъ ґрунтѣвъ и т. п. Вѣнъ зъ цинізмомъ твердивъ, що селяне самохѣть пѣхали ся на баґнеты, отже коли котрому баґнетъ выйшовъ плечима, то очевидно вина по сторонѣ убитого. Жаль, що для ефекту не розповѣвъ ґрафъ, якъ зновъ представителѣ орґанѣвъ правительственныхъ пѣхали ся пѣдъ буки хлопскѣ, бо тогдѣ вже були бы на плечахъ урядовыхъ неоспоримѣ доказы тероризму хлопского, а для обороны передъ парламентомъ знаменитый доказъ опертый на visum repertum. Такѣ то байки зложили ся на обжалованє, выготовлене коломъ польскимъ противъ пѣдносячихъ закиды.

Въ справѣ порушенѣй наглячими внесенями треба було щось сказати, коли не поважено ся хопитись практикованого средства, простого вѣдкиненя наглячости. Коло польске попарило ся на справѣ Шаєра, тожь не хотѣло въ-друге пробувати щастя. Пѣдъ ослоною промовы президента міністрѣвъ, въ котрѣй не лишь зъидентифіковано політику правительственну въ Галичинѣ зъ цѣлями и політикою кола польского, а дальше на основѣ реляціи львѣвского намѣстництва заапробовано тактику прасы польскои о аѣитаціяхъ антисуспѣльныхъ и антидержавныхъ въ народѣ рускѣмъ та о тероризмѣ руского священьства, але навѣть вѣддано похвалу сегорѣчному поведеню орґанѣвъ правительственныхъ при выборахъ, — пѣдъ сею ослоною выступили до бою пп. Дѣдушицкій, Абрагамовичь и Мілевскій, маючи за собою запевнену бѣльшѣсть голосѣвъ. Для тыхъ речниковъ було вже байдуже, чимъ вѣдповѣдати на факты, тожь они выбрали собѣ „байки“ и ними воювали.

По чиѣй сторонѣ побѣда, вправдѣ не фактична лишь моральна, можна осудити зъ голосу N. fr. Presse, котра по закѣнченю дебаты такъ пише:

„Такъ отже тайна галцкихъ выборѣвъ не маѣ бути нѣколи розкрыта а загадка, що окружаѣ послѣдну кампанію выборчу въ Галичинѣ, нѣколи розвязана. Рѣвножь бажанѣ ґр. Баденього, щобы вже разъ основно покѣнчити зъ легендою о адміністраційныхъ порядкахъ въ Галичинѣ, не маѣ сповнити ся. Розслѣдженѣ справы „usque ad finem“, пѣсля интерпретаціи пос. Страньского, веде прямо до комісіи легітімаційнои, котра урядуѣ пѣдъ знаменемъ вужа кусаючого свѣй власный хвѣстъ, сего символа безконечности. Комісій легітімаційнѣй буде переданый мертвый матеріялъ актѣвъ и она буде судити о запротестованыхъ выборахъ пѣсля справоздань старостѣвъ и комісарѣвъ. Жалобы пѣднесенѣ въ часѣ дебаты на надужитя выборчѣ може комісія, пѣсля ухвалы парляменту, „на кождый способъ“ увзгляднити. На кождый способъ! Найдрѣбнѣйша петиція, яку палата взагалѣ полагоджуѣ, поручаѣ ся правительству „до основного розваженя и увзглядненя“. Жалобы рускаго народу и широкихъ кругѣвъ всходногалицкого населеня передають ся комісіи легітімаційнѣй до „на кождый способъ“ увзглядненя, а се значить, выставляѣ ся комісіи легітімаційнѣй повномочіѣ: кинути тѣ жалобы просто до коша. Ряды новоутворенои бѣльшости жахали ся выбору комісіи слѣдчои. Мабуть они знають, длячого. Парляментарне слѣдство звернулось бы противъ кола польского, и оно удало ся пѣдъ покровь молодоЧехѣвъ, а тѣ зрекли ся права, яке прислугуѣ парляментови, при помочи комісіи розслѣдити надужитя выборчѣ.“

Правда про галицкѣ выборы не буде на разѣ выяснена, бо сторона, котру обжаловано о надужитя, ухилила ся вѣдъ ставаня передъ безстороннымъ трибуналомъ. Але сама справа ще не погребана на завсѣгды, бо кровь невинно пролиту не можна збувати „байками“.

Письма зъ Вѣдня.

Дня 8 н. ст. цвѣтня.

[Два послѣдній днѣ въ парлямент. — Галицкѣ выборы въ комісіи. — Наглячѣ внесеня о. Танячкевича.]

Порѣвнуючи отсей парлямент зъ давнѣйшимъ запримѣчаѣмо мѣжь обома величезну рѣзницю. Менше о те, що вѣнъ теперь чисельно о 72 послѣвъ поббльшивъ ся; головна рѣчь, що традиційнѣ австрійскѣ борбы національностій, густо-часто навѣть за дрѣбницѣ, починають сходити на другій плянъ, а проявляють ся симптомы новои, ще страшнѣйшои клясовои борбы. Яка дивна сценерія склала ся въ послѣднѣмъ часѣ! Тутъ стоять Поляки [соціялісты, стояловцѣ, людовцѣ] супротивъ Поляліsты, стояловцѣ, людовцѣ] супротивъ Полякѣвъ [шляхты и т. зв. демократѣвъ], Чехи [соціялісты, радикалы] супротивъ Чехѣвъ [молодо-ческого клюбу], Русины независимѣ супротивъ Русинѣвъ-урядовцѣвъ. Вже поминаѣмо те, що Нѣмцѣ, якъ и давнѣйше, дѣлять ся на множество партій и фракцій. То заповѣдаѣ ся борба доси небувала, а ей конецъ о стѣлько незвѣстный, що противникъ знаѣ докладно слабѣ стороны и всѣ грѣхи... Соціяльне пытанѣ выринаѣ на першій плянъ, чимъ разъ голоснѣйшій протестъ упослѣженыхъ верствъ людности. Новый парлямент буде мусѣвъ глядати за розвязкою соціяльныхъ проблемѣвъ — того, що нашъ рускій человѣкъ звыкъ называти коротенькимъ именемъ „бѣда“ або „кривда“... Коли можна вѣрити запевненямъ, то ґрафъ Бадені за порадою польского кола побоювавъ ся розвязати парламентъ. Всѣ казали, що тогдѣ скрайнѣ елементы ще бѣльшою масою втиснуть ся до парляменту та польске коло здесяткують. Старѣ посивѣлѣ парламентаристы на видъ сеи новои картины похитують головами; они не можуть порозумѣти нового напряму. Та головне пытанє: чи ґрафъ Бадені дорѣсъ до своѣи задачѣ? чи окрѣмъ выславленои „зелѣзнои руки“ ѣ ще у него и спромога порозумѣти нову течѣю и справити ей простымъ русломъ? Зможе вѣнъ се зробити, то остоить ся, а нѣ, то исторія перейде надъ нимъ до порядку дневного. Нема такои силы, котра бы перемогла розбуджене свѣдомости масъ народныхъ...

Такихъ днѣвъ, якъ вчерашный и нинѣшный, доси ще не бувало въ австрійскѣмъ парляментѣ. Палата повнѣсѣнька, ряды лавокъ ажь чорнѣють; навѣть посолъ о. Мандичевскій прибувъ постояти за права сѣльскихъ громадъ зъ Станиславова-Богородчанъ-Товмача-Надвѣрнои... Рѣвно-жь заповненѣ обѣ ґалеріи, а масу публики, що не змогла дѣстати картъ вступу, розганяють поліціянты зъ-передъ входовыхъ дверей. Оба засѣданя выповнили галицкѣ выборчѣ містеріи. Коли одно засѣданѣ и одинъ день парляменту коштуѣ щось 6.000 злр., то галицкѣ выборы потягнули зновъ выдатокъ 12.000 зр. — лишь черезъ те, щобы тутъ гуртокъ ґрафѣвъ, Ritter-ѣвъ и „инкамерованыхъ Русинѣвъ“ мѣгъ за всяку цѣну „заступати“ рускихъ хлопѣвъ... А кѣлько оно ще дальше коштувати буде? На тѣмъ не конець, се лишь интродукція... Справа галицкихъ выборѣвъ мусить выяснити ся; о се вже подбають бѣльше якъ трицять скрайно опозиційныхъ послѣвъ. Ажь надто часто, бо при кождѣй дискусіи, при кождѣй промовѣ пригадають всѣмъ тымъ панамъ, котрыхъ нинѣ въ своѣй промовѣ наче зъ катальоґу выкликувавъ посолъ Дашиньскій, що они тутъ не належать, що ихъ сюда не прислала воля выборцѣвъ, але зовсѣмъ що иншого...

Хѣдъ дискусіи звѣстный вамъ зъ телеґрамъ; промовы рускихъ независимыхъ послѣвъ и п. Дашиньского певно подасть „Дѣло“ пѣсля стеноґрафічныхъ протоколѣвъ. [Не залишимо. — *Ред.*] Довѣдую ся, що цѣлый стеноґрафічный протоколъ зъ сихъ двохъ засѣдань выйде особною брошурою въ рускѣмъ перекладѣ и пѣйде сотками тысячѣвъ межи народъ. Передъ парламентарными промовами зникаѣ власть конфіскаты галицкихъ прокураторѣвъ, а коли-бъ де проявили ся „конфіскуючѣ“ жандармы, то имена ихъ треба подати сюды, до парляменту, нехай ширшаѣ свѣтами слава ихъ имени...

Безперечно найббльшь могуче вражѣнѣ выкликавъ посолъ Дашиньскій своими обома промовами, разъ — мотивуючи вчера наглячѣсть внесеня, другій разъ — вѣдповѣдаючи сегодня ґр. Баденьому и ґр. Войтѣхови Дѣдушицкому. Трудно й описати вражѣнѣ его промовы. Въ парламентѣ треба величезнои красноречивости, щобы стягнути и держати слухачѣвъ довкола себе. А Дашиньскій въ тѣмъ майстеръ! Кѣлько разѣвъ вѣнъ почне говорити, навѣть коли пѣднѣсъ ся до короткого фактичного спростованя, гурмы послѣвъ окружають его. Въ додатку вѣнъ наймолодшій въ палатѣ, ледви по-надъ 30 лѣтъ житя. Праса не знаходить слѣвъ похвалы для него; се робить ему таку рекляму, що люде сходять ся слухати именно Дашиньского...

Нашѣ рускѣ послы сповнили свою задачу совѣстно. Пп. Окуневскій и Яросевичь промовляли першого дня. Оба поставили собѣ за задачу навести якъ найббльше и якъ найдрастичнѣйшихъ фактѣвъ, котрыми пѣдперли свое нагляче внесене. Одну похибку можна бы добачити въ промовѣ посла Яросевича, а то, що промовляючи безпосередно по обохъ польскихъ ґрафахъ [Баденімъ и Дѣдушицкѣмъ], не перепровадивъ зъ ними полемики, а полишивъ ей ажь на нинѣшный день для посла Дашиньского. Але — мусимо признати — промовы обохъ сихъ послѣвъ вказували, що зъ сихъ початкуючихъ парламентаристѣвъ за якій рѣкъ, за два выроблять ся першорядній силы. Симъ разомъ не бувъ се ще той розъяреный рускій левъ... Пробивала ся, особливо у посла Окуневского певна резерва, яко привычка зъ краєвого сойму... Нинѣ говоривъ посолъ о. Танячкевичь и станувъ яко священикъ на такѣмъ становищи, що его промова выкликала въ палатѣ велике вражѣнѣ и загальне одобренѣ. Впрочѣмъ прочитаѣте ей въ цѣлости,

Зѣ стороны польского кола говоривъ вчера ґрафъ Войтѣхъ Дѣдушицкій а нинѣ Євгенъ Абрагамовичь и Мілевскій. Хто знаѣ Войтѣха Дѣдушицкого, той и буде мати понятѣ, якъ выглядала его промова. Цѣкава рѣчь се, що вѣнъ обернувъ кота хвостомъ и въ повнѣй гармоніи зъ польскою шовіністичною прасою каже, що тероризмъ, надужитя, анархізмъ, якобінізмъ и т. д. — се все выходило зъ рускои стороны! Проф. д-ръ Мілевскій ѣ — хто знаѣ, чи не найлучшимъ бесѣдникомъ сеи партіи; жаль лише, що припала ему та невдячна роля и нужденна тема: боронити „галицкій выборы“...

Молодо-Чехи зѣ своею „взаимностію славяньскою“ якось намъ не помогли. Видко, що вѣдъ голословныхъ фразъ про славяньску братню любовь и т. д. дуже ще далеко до дѣлъ. Они були тыми, котрыхъ польско-чесько-славяньско-клерикальна бѣльшѣсть правительственна пустила поставити внесене, абы вѣдкинути окрему комісію парламентарну, а цѣлу справу придѣлити до комісіи веріфікаційнои. Мы Русины мусимо собѣ добре се затямити, але мы повинній и те знати, що приязнь чужихъ людей ѣ хвилева и швидко проминаѣ... Та й д-ръ Люегеръ, промовляючи вѣдъ антісемітѣвъ, бувъ наче не той самъ. Се поясняло бы ся хиба тымъ, що того самого дня выбрали его пятый разъ бурмістромъ Вѣдня. Вѣнъ накинувъ ся на ліберальѣвъ за те, що ихъ бесѣдникъ згадавъ о трибуналѣ для веріфікаціи выборѣвъ въ Угорщинѣ, але галицкѣ выборы були для него симъ разомъ „terra incognita“ и лишь длятого заявивъ ся вѣнъ за выборомъ окремои комісіи... Зъ тыхъ двохъ днѣвъ въ парламентѣ наука для насъ велика. Теперь можна знати, зъ якои стороны для насъ въ такихъ случаяхъ помѣчь можлива.

Рускѣ урядовѣ послы були въ комплетѣ; они й на дальше сидять въ двохъ заднихъ лавахъ за плечами кола польского. Посолъ Охримовичь разъ-у-разъ перебивавъ рускимъ бесѣдникамъ, ажь доки д-ръ Яросевичь пѣдчасъ промовы д-ра Окуневского не сказавъ ему кѣлька слѣвъ; тогдѣ ажь затихъ. Пѣдчасъ промовы Абрагамовича, коли той сказавъ, що кровь неповинныхъ жертвъ спадаѣ на голову опозиційныхъ партій, посолъ Вахнянинъ вказувавъ обома руками середъ дуже живои ґестикуляціи и неартикулованыхъ звукѣвъ на тую ґрупу послѣвъ, де стояли въ той часъ послы Окуневскій, о. Танячкевичь, стояловцѣ и людовцѣ. Пѣднести треба въ заслугу шановного посла, що се дѣяло ся въ найблизшѣмъ сусѣдствѣ лавы міністрѣвъ и не могло оно уйти уваги всѣхъ трехъ міністрѣвъ-ґодак-ѣвъ... Кождый намагаѣ, якъ може! Посолъ Барвѣньскій уважно прислухувавъ ся всѣмъ промовамъ, бувъ узброеный въ свою звычайну усмѣшку, про котру тяжко сказати, чи она пронічна, чи може сочувствуюча... Посолъ Мандичевскій порядно скучавъ, хвилями жалувавъ того, що выбравъ ся въ таку далеку дорогу: въ Надвѣрнѣй о много приемнѣйше.. Посолъ о. Гробельскій, человѣчокъ дуже живои вдачѣ, бѣгаѣ по всѣмъ закуткамъ и цѣлымъ своимъ поведенемъ зраджуѣ нового человѣка въ парламентѣ; навѣть коли вѣддаѣ поклѣнъ преміерови, то чомусь зовсѣмъ инакше и богато глубше, якъ другій послы...

*

Отже галицкѣ выборы пѣйшли до комісіи веріфікаційнои. До сеи комісіи зъ послѣвъ рускои народности — пѣсля уложенои листы — увѣйде имовѣрно лише посолъ Винницкій зъ Чернѣвцѣвъ и числять на него, що свою рѣчь тамъ зробить. На припоручене независимыхъ послѣвъ просимо тутъ загалъ Русинѣвъ, щобы невинно надсылали дальшѣ матеріялы чи-то замѣты противъ выборѣвъ. Послы-Русины поставлять ихъ въ формѣ интерпеляціи або внесень въ повнѣй палатѣ и сей матеріялъ буде мусѣла комісія взяти пѣдъ розвагу. Особливо переслѣдуваня за выборы дадуть дуже богато матеріялу. На вчерашнѣмъ засѣданю читавъ ґрафъ Бадені урядовѣ справозданя про галицкѣ выборы. Тѣ справозданя помѣщенѣ въ цѣлости въ стеноґрафічнѣмъ протоколѣ засѣданя вчерашного [зъ 7-ого цвѣтня]. Протоколъ одного засѣданя коштуѣ 10 кр. и можна его дѣстати въ „Verlag der Hof- und Staatsbuchdruckerei I. Bezirk Singerstrasse“. Для нашихъ людей се доконечный пѣдручникъ, бо — якъ справедливо написала N. fr. Presse: „Що стоить въ якѣмсь актѣ, те ще не ѣ длятого нехибною правдою; а президентъ міністрѣвъ певно и самъ не поважився бы ся ручити за те, що вѣдчитанѣ нимъ сегодня справозданя зъ кождого огляду безпечнѣ передъ всякими

ДОСТОЙНѢ ПАНѢ! Пробуйте тѣлько разъ выпрасувати „Бажанта“ крохмалемъ брилянтовымъ до натиранья, а переконаѣтесь, що вѣнъ о много практичнѣйшій и лучшій вѣдъ иншого. Отже жадайте тѣлько: „БАЖАНТА“ крохмаль брилянтовый вѣдзначеный великимъ медалемъ срѣбнымъ въ роцѣ 1894. *Набути можна у всѣхъ торговляхъ корѣнныхъ.* 105 4—50

замѣтами. Ґр. Бадені занадто довго остає въ політичнôй управѣ, щобы не знавъ, якъ то робить ся неодно зъ тыхъ справоздань. Остаточно робить тй справозданя той урядникъ, противъ котрого звернена жалоба за его урядованє и котрому найбôльше на тôмъ залежить, щобы своє поведенє выказати правильнымъ и законнымъ. Справозданє повѣтового комісаря є найвысшимъ закôнченемъ бюрократичнои мудрости; справозданє те иде до старосты, вôдъ старосты до намѣстника, вôдъ намѣстника до міністра, вôдъ міністра до парляменту, и тутъ має оно бути пôдставою послѣдного рѣшаючого осуду.

*

Посолъ о. Танячкевичь [и товаришѣ] поставивъ вчера дальшй два наглячй внесеня: 1) о удѣленє запомоги зъ державныхъ фондôвъ погорѣльцямъ зъ Синевôдска повѣту стрыйского и 2) щобы міністеръ судôвництва вплынувъ на прискоренє переведеня судовыхъ слѣдствъ и карныхъ розправъ въ справѣ тыхъ всѣхъ, котрыхъ арештовано пôдчасъ выборôвъ и за выборы, — очевидно, о скôлько се буде въ границяхъ интеренціи міністра.

П.

Справы парляментарнй.

На вчерашнôмъ (въ пятницю) засѣданю прийшли пôдъ дискусію наглячй внесеня въ справѣ розпоряджень языковыхъ для Чехіи. Внесень було три: Вольфа (зъ партіи Шенерера), Функого (зъ ліберального сторонництва) и Штайнвендера (зъ нѣмецкои партіи людовои).

Промовляли найперше всѣ три внескодавцѣ. Зазначили, що въ наслѣдокъ выданыхъ розпоряджень квестія ческо-нѣмецка заострила ся, що розпорядженя не выкликанй дѣйстною потребою, лишь взглядами політичными, а вкôнци що правительство, выдаючи розпорядженя въ дорозѣ адміністраційнôй, нарушило права власти законодатнои Зъ промовъ тыхъ трехъ бесѣдникôвъ вызначала ся промова шенереріянця Вольфа своєю рѣзкостію и безвзглядностію. Вольфъ звернувъ ся передовсѣмъ противъ кола польского, не перебираючи въ словахъ для схарактеризованя шкôднои для Австріи політики Полякôвъ, а вкôнци заповѣвъ правительству, що оно выкликує ґерманьску ирріденту. Послы Функе и Штайнвендеръ обговорювали справу рѣчево на основѣ національныхъ вôдносинъ въ Чехіи.

Президентъ міністрôвъ Бадені боронивъ найперше компетенціи правительства що-до выданя розпоряджень. Правительство придержує ся засады, що постановы що-до языка урядового для властей державныхъ суть правомъ екзекутивы и длятого въ дорозѣ розпорядженя мають бути выдаванй. Впрочôмъ и попередными роками придержувало ся правительство тои засады въ практицѣ. Дальше перейшовъ ґр. Бадені на теперѣшну ситуацію політичну. Змѣстъ цѣсарского письма, выданого зъ нагоды крізы кабінетнои, выключає гадку партійного правительства въ Австріи. Партійне правительство въ Австріи неможливе. Правительство буде руководити ся въ своєй дѣяльности выключно интересами державными. Въ тôмъ повинна палата бачити запоруку, що правительство не дасть ся звести зъ обранои дороги. Хочь теперѣшный кабінетъ не є парляментарнымъ, то однакъ правительство свѣ доме того, чимъ єсть репрезентація народна и що оно потребує въ кождôй хвили єи пôдпоры. Высказавъ надѣю, що Нѣмцѣ, коли промине теперѣшне розъярене, приступлять до політичного помиреня, а въ Чехіи вытворить ся мирна ситуація національна. [Въ часѣ промовы ґр. Баденього перебивали нѣмецкй послы своими замѣтками.]

Вôдтакъ забирали голосъ представителѣ сторонництвъ, щобы высказати гадку що-до тыхъ внесень. Пацакъ выступавъ противъ наглячости, Бендель за, Пальфі противъ, Иро за, Діпавлі и Пініньскій противъ. Пініньскій доказувавъ, що Поляки не суть ворогами Нѣмцѣвъ, але хотять дати Чехамъ те саме, що самй мають. При поименнôмъ голосованю вôдкинено наглячôсть 221 голосами противъ 153. Соціялісты и д-ръ Яросевичь голосували за наглячостію зъ тактичныхъ взглядôвъ, уважаючи, що полагодженє такихъ справъ, якъ ческо-нѣмецка угода, належить до компетенціи парляменту, а не повинно опирати ся на розпорядженяхъ. О. Танячкевичь и д-ръ Окуневскій здержали ся вôдъ голосованя. Стояловцѣ и людовцѣ голосували противъ наглячости.

Палата приняла кôлька наглячихъ внесень о запомоги для населеня, мѣжь иншимъ Ройовского для Стрыйщины, Танячкевича для Золочѣвщины и Барвѣньского для Брôдщины. — Комісія для ненарушимости посольскои, полагоджуючи справу Шаєра, поставила внесенє, що судово-карне переслѣдованє пос. Шаєра має бути застановлене на цѣлый періодъ сесіи законодатнои. Внесенє принято, а пос. Шаєръ подякувавъ палатѣ за оборону свôбоды горожаньскои.

Выбрано депутацію квотову зъ 10 членôвъ; до депутаціи вôйшли: Янда, Форштъ, Яворскій, Д. Абрагамовичь, Русъ, Менґеръ, Штайнвендеръ, Зедвіцъ, Ебенгохъ, Ляґіція. — Вôдчитано кôлька интерпеляцій, мѣжь ними пос. Козакевича въ справѣ увязненыхъ селянъ зъ Давидова.

Президентъ Катрайнъ повѣдомивъ, що прочй наглячй внесеня вôдложивъ до засѣдань по святахъ, а теперь вôдрочує раду державну, бажаючи посламъ веселыхъ святъ. Якъ говорять, найблизше засѣданє палаты послôвъ має вôдбути ся дня 28 цвѣтня.

——

Интерпеляція посла о. Танячкевича до президента міністрôвъ въ справѣ вязненя рускихъ священикôвъ звучить:

Поведенє ц. к. галицкихъ властей пôдчасъ послѣдныхъ выборôвъ до рады державнои, найбôльше въ IV. и V. куріи а особливо въ выборчихъ округахъ всхôднои Галичины, де выборы мали выйти на користь руского народу, взглядно на користь кандидатôвъ, якихъ собѣ нарôдъ свобôдно выглядѣвъ,

мимо заявленя Екс. п. намѣстника Галичины, даного въ львôвскôмъ соймѣ, що те поведенє буде „леґальне и на законахъ оперте“ (протоколъ засѣданя галицкого сойму зъ дня 28. грудня 1896.),

мимо такого-жь урочистого заявленя Вашои Ексцеленціи въ высокôй палатѣ послôвъ, що „правительство дасть волю законами запорученôй свободѣ и буде безоглядно и безусловно пильнувати правильного поведеня властей, котрымъ повѣрене переведенє выборôвъ“ (протоколъ засѣданя палаты послôвъ зъ д. 13. сѣчня 1897.),

було въ найбôльшôй суперечности зъ тыми высокими заявленями, въ повнôмъ значѣню слова неправильне, противне законамъ, о якôмъ нѣколи и приснитись не могло, и далеко перескочило звычайнй границѣ ославленыхъ галицкихъ выборôвъ.

Выглядало такъ, мовь бы ц. к. власти запопадливо старали ся всякому законови вôдняти силу, всяку самоволю узнавати за дозволену, де лишь ходило о те, щобы рускій народъ позбавити конституційнои свободы и не допустити его до свобôдного выбору своихъ послôвъ.

До сего служили нôдозрѣваня, клеветы, насильства, взагалѣ всякй способы тероризму, якй лише можна придумати, а якихъ допускано ся на выznачныхъ, вплывовыхъ особахъ руского народу такъ мѣжь народомъ самымъ якъ мѣжь его интеліґенцією.

Особливо руске духовеньство, тй природнй и найблизшй провôдники и заступники руского народу, були выставленй на всякй можливй шиканы, упокореня, переслѣдуваня, насильства изъ стороны властей.

Въ тôй справѣ запытують пôдписанй Его Ексцеленцію:

1. Чи вѣдомо В. Ексцеленціи, що запоряджене епископскими ординаріятами оповѣщенє пастирского листу, выданого австрійскимъ епископатомъ въ справѣ выборôвъ, нашй власти въ несчисленныхъ выпадкахъ признали за нôдбурюванє народу, за ворохобню, и пôсля того собѣ поступали?

Чи вѣдомо В. Ексцеленціи, що політичнй власти и ихъ орґаны розсѣвали пôдозрѣваня и клеветы на рускихъ священикôвъ або надавали поваги такимъ пôдозрѣванямъ и клеветамъ, походячимъ вôдъ ледачихъ аґітаторôвъ верховодячого політичного сторонництва, и то лише въ тôй цѣли, щобы понизити повагу духовеньства у народу, — клеветы, котрй оказали ся цѣлкомъ безпôдставными, якъ на священика Юхновича зъ Корчина въ стрыйскôмъ повѣтѣ, — пôдозрѣваня, противъ котрыхъ честный народъ самъ уважавъ собѣ за обовязокъ выступити, якъ въ справѣ сотрудника Винницкого зъ Галича, де народъ звернувъ ся до свого архипастиря о опѣку для свого душпастиря?

Чи вѣдомо В. Ексцеленціи, що ц. к. власти чи то ихъ орґаны допускали ся въ часѣ выборôвъ всѣлякои наруги и обидъ супротивъ рускихъ священикôвъ, якъ о. Соловѣя въ Турцѣ; що не зважано на жалобы зъ причины наругъ и обидъ, заподѣяныхъ аґітаторами; що не брано рускихъ священикôвъ въ оборону передъ тѣлесными зневагами, якъ о. Грабця и Приташа въ Турцѣ, о. Богачевского въ Долинѣ?

Чи вѣдомо В. Ексцеленціи, що въ часѣ выборôвъ приарештовано 6 рускихъ священикôвъ, а то: Александра Мироновича, приходника зъ Березовицѣ, Андрѣя Сумика, приходника зъ Волосова, Северина Борачка, приходника зъ Яйковець, Корнила Сеника, приходника зъ Бережницѣ, Якова Вергановского, приходника зъ Кіївця, Іеронима Бариша, приходника зъ Угринова, — и то лише зъ причинъ політичныхъ на приказъ дотычныхъ старостôвъ зъ Тернополя, Станиславова и Жидачева, — що ихъ на зґорщене народу ведено въ бѣлый день пôдъ ескортою жандармôвъ и увязнено, а що опôсля оказали ся цѣлкомъ невинными, то мусѣли бути пущенй на волю?

Чи вѣдомо В. Ексцеленціи, що такъ само надъ богато иншими священиками висѣло приарештоване, — що, можна сказати, все руске духовеньство оставало пôдъ сталымъ наглядомъ жандармерій, — що оно зъ тои причины дôзнавало справдешныхъ мукъ, якъ сотрудникъ роздôльскій о. Стисловскій?

2. Чи В. Е. уважають, що такимъ поведенємъ властей, котре пôдкопувало повагу и достоиньство духовного стану, не нанесено шкоды самôй церкви и вѣрѣ?

3. Чи В. Е. гадають за такй беззаконности, заподѣянй рускому духовеньству, покликати дотычнй орґаны властей до якъ найстрѣйшои одвѣчальности?

4. Вкôнци, щó В. Е. гадає запорядити, щобы уставъ той погубный выимковый станъ, въ якій втручено руске духовеньство въ Галичинѣ, и щобы оно мало спромогу, въ спокою, въ найбôльшôй льояльности, якою оно переняте, служити своєй высокôй задачѣ, вѣчному и дочасному щастю свого дорогого народу, церкви и державѣ? — Танячкевичь, Яросевичь, Окуневскій, Верґані, Якса, Шлезінґеръ, Ліхтенштайнъ, Леопольдъ Штайнеръ, д-ръ Ґесманъ, Клєценбаверъ, Шнайдеръ, Найнтайфель, Троль, Шрайберъ, Льозеръ.

Косôвщина — на тлѣ выборôвъ.

[*Письмо зъ Косова.*]

Кождого щирого Русина мусѣло певно заболѣти, що народный каадидатъ дôставъ въ Косôвскôмъ повѣтѣ такъ мало голосôвъ. Подôбно було въ Надвôрняньскôмъ. Недармо сказано вôдтакъ: „темна Гуцульщина“.

Се сумна правда. Про Гуцульщину годѣ нинѣ судити зъ повѣстій Федьковича; то поезія давныхъ часôвъ, а дѣйстнôсть теперь представляє ся зовсѣмъ инакше. Тй самй синй горы мрѣють, такъ само якъ колись шумить спѣненою хвилею быстрый Черемошь по скеляхъ, — но нарôдъ ставъ не той самъ. Сталось ту то, що въ исторіи неразъ повтаряється. Гуцулъ, дитя природы, зôткнувши ся зъ проворнѣйшимъ елєментомъ жидôвскимъ и паньскимъ, улягъ ёму, пôддавъ ся и — кажѣмъ отверто — здеморалізувавъ ся. Стало ся се за якихъ 30, 40 послѣдныхъ рокôвъ, вôдъ коли жидова нахлинула и залляла горы та розлаздувалась въ наймаєтнѣйшихъ селахъ и найкрасшихъ полонинахъ. Легко прийшло се жидовѣ, бо то „element podtrzymujący narodową politykę i narodowo rządowych kandydatów na Rusi“, але не легка борба зъ жидовою, а ще для непроворного, легкодушного и темного Гуцула. Нарôдъ темный, шкôлъ мало, и зъ тыхъ богато позамиканыхъ за-для браку учителѣвъ. Фреквенція мала, бо села розкиненй на двѣ-три милѣ. Гуцулъ зъ природы не дуже ось охочій до просвѣты, а тымъ менше заохотять єго нашй школы „pod jednym dachem“, де бѣдный Гуцулякъ, що снить про Добуша, мусить знати оповѣдати про Кракуса и Ванду, деклямувати про Вавель и „poprawnie, gramatycznie wyrażać się po polsku“, бо на се страхъ уважають ц. к. краєвй инспекторы шкôльнй и горе учителеви, коли не втне сеи штуки зъ школярами, отже вôнъ, дрожачи о себе, радъ-не-радъ мусить туманити и себе и дѣтей „poprawnem wyrażeniem się i polską gramatyką“ — а результатъ тои науки такій, що дитина по скôнченю школы анѣ по руски анѣ по польски добре не вмѣє и пише азбукою й абецадломъ безъ розбору; свою рôдну мову попсує, чужои нѣ навчить ся. Вплывъ зновъ нашого патріотичного духовеньства не може тутъ бути такъ хосенный, якъ на долахъ, бо зъ огляду на розлогй и широко розкиненй села священикъ, кромѣ въ строго церковно-обрядовыхъ справахъ, лишень въ ряды-годы стрѣчає ся зъ многими своими парохіянами. До того повага духовеньства пôдкопана жидовою и всякими панками, а то не тôлько зъ огляду „na cele akcyi wyborczej“, але и для власнои наживы згаданыхъ елєментôвъ. Нѣгде правды дѣти, є и межи священиками одиницѣ нерадивй для справъ народныхъ и рôвнодушнй на морально-політичне просвѣченє своєи паствы; та се одиницѣ, бо зновъ декотрй немôчнй тѣломъ не можуть трудити ся, якъ бы хотѣли.

Громадъ просвѣченыхъ въ Косôвщинѣ не богато. Старй Куты, Соколôвка, Москалѣвка, Яворôвъ, новѣйшими часами Роженъ великій и Кобаки [хочь кобацкій вôйтъ, письменный Ив. Букатчукъ, що колись заходивъ ся радикально просвѣчати нарôдъ, зрадивъ народну справу и голосувавъ по указу, щобы не втратити ласки пана старосты, а ще й другого выборця потягнувъ за собою] а впрочôмъ менша або бôльша тьма кромѣшна. На доказъ село Тюдѣвъ, де громадяне до 1889 року гадали, що выборцѣвъ выбирає лише вôйтъ и рада громадска; въ 1889 роцѣ змѣнилось тамъ на лучше, но чи теперь не йде зновъ старымъ ладомъ, хто знає! Середъ такихъ вôдносинъ, де панъ писарь и вôйтъ мають найбôльше вплыву и значѣня, бо они Гуцулови найбôльше можуть докучити, легко й выбирати „po myśli rządu“. Вôйты гуцульскй — то такъ якъ стовпы въ мостѣ — двигають всю „narodow-y“ політику, на нихъ опираєсь и „zaufanie ludku“ и „sukces wyborczy“ при всѣхъ выборахъ; рôзница хиба въ тôмъ, що стовпы у моста стоять тихо безъ прикрасы, а вôйты мають на грудехъ на дзьобенцѣ, якъ самй кажуть, „цѣсарскій оргель“, заѣдають смачно жидôвскй булки, въ Кутахъ и Косовѣ запивають виномъ и окоцімомъ, курять куба, розживають ся — ну и вôйтують. А чи не варто вôйтувати? Богато охочихъ до того!

Вôйтôвство въ нашôмъ повѣтѣ — то своего рода мужицка синекура, и декотрй засиджують ся на вôйтôвствѣ и по двацять лѣтъ, бо вôйты взагалѣ добре платнй, громады мають своє майно, толоки, лѣсы, є въ що руку вложити [звѣстно, якъ при великôмъ господарствѣ], до того рôзнй буджеты, репартиціи и т. д. — орудувати є чимъ, є и всякй рахунки, котрымъ дадуть раду лише вôйтъ зъ паномъ писаремъ... Якъ вôйтъ слухняный, то и панъ староста татко для него — и рахунки згодять ся, неразъ ще рахунки зъ высшои математики! — тожь и не диво, що вôйты живуть и розживають ся, а декотрй гей тй королики гуцульскй бундючать ся, чуючи за собою ласку свого татка, пана старосты. При нихъ и писарѣ благоденьствують и вбивають ся въ сало; неоденъ зайшовъ у село въ полатаныхъ штанцяхъ, а нинѣ вôнъ уже дворы побудувавъ, и черевце нѣвроку вынлекавъ собѣ якъ гарбузъ, курить люльку зъ довгимъ цибухомъ, якъ колишный мандаторъ, ходить у футрѣ и въ Кутахъ чи въ Косовѣ при веселôй кумпаніи за виномъ зъ роскоши затягає: „Кришталева чаша, срѣбная кришь“ — а то все робить послухъ и „narodowa polityka“. Такого терену выборчого можуть косôвскому старостѣ позавидувати всѣ другй. Вôйты и писарѣ — то „Leibgarde“ пана старосты. У всякôй кампаніи выборчôй п. староста може на нихъ числити певнѣйше, нѣжь Наполеонъ I. на своихъ ґвардійскихъ ґренадирôвъ. Не диво, на кождôмъ шкôра дрожить на гадку, що стало бы ся зъ вôйтôвствомъ и т. д., якъ бы утративъ ласку пана старосты, — тожь вôйты гвардисты голосують „по указу“ всѣ якъ оденъ на „narodowego kandydata“, а декотрый и на чорта бы голосувавъ, скоро бы лишь панъ староста наказали. Не вѣрите, то спытайте вôйта Попôвчука зъ Жабя! А щобы вôйта не выбрали на выборця, то рѣдкій выпадокъ, бо вôнъ бы доперва загравъ громадѣ!

Най же люде не дивують ся, що зъ Косôвского повѣту не було дописей про надужитя, въ часѣ правыборôвъ. У насъ всьо пôйшло „legalnie“ — се значить: безъ проливу крови, безъ кайданъ, арештованъ, а звычайными штучками. Въ кôлькохъ громадахъ просвѣченыхъ зôйшлись выборцѣ на правыборы численно и выбрали честныхъ выборцѣвъ, що голосували на Окуневского. Въ другихъ громадахъ сходило ся найбôльше 20, 30, 40 выборцѣвъ. [Гуцулъ до такои акціи лѣнивый, каже: „По що пôйду? безъ мене оббйде ся; выбираємо що шѣсть лѣтъ, а посла ще не видѣли-сьмо, якъ вôнъ выглядає“. И має рацію, бо вôдъ часу автономіи всего разъ о. Озаркевичь здавъ выборцямъ справу зъ свого посольства. Посолъ Пôдляшецкій за цѣлыхъ шѣсть лѣтъ не показавъ ся. А до сойму кажуть все выбирати Ексцеленцію Залеского, а декотрй зъ тутешныхъ свѣтскихъ Русинôвъ (зъ Косова и зъ Кутъ) въ 1895 роцѣ ѣздили навѣть въ депутаціи до Ексцеленціи, щобы бувъ ласкавъ мандатъ приймити, и були дуже радй зъ того, що Ексцеленція подавъ имъ руку, а одного мавъ взяти навѣть за пôдъ боки — такожь здобутокъ політики Барвѣньского!] Де зôбрало ся 20—30 выборцѣвъ, тамъ выбрали звычайно священика и вôйта вразъ зъ вôйтôвскою а властиво старостиньскою лістою; а коли ліста народна переважала, то нѣчо! — вôйтъ зъ жандармами спровадили сейчасъ всѣхъ жидôвъ и хто навинувъ ся, ну и выходили выборцѣ старосты: вôйты, писарѣ и тй, що по-при нихъ зъ трапезы вôйтôвскои... якъ тй козы хотять межи баранами соли полизати. А въ темныхъ громадахъ, де священикъ байдужный, зôйшло ся 6—7 люда и выбирали 4—5 выборцѣвъ. Ту вже були выборцями вôйты, писарѣ, лѣсничй, жиды и патентованй хрунѣ. Все „legalnie i w harmonii społecznej“.

Такъ само „legalnie“ йшли и выборы. Вправдѣ староста спровадивъ до выборôвъ компанію вôйска зъ Коломыѣ, але то такъ бôльше для парады — и самй урядники старостваа дивувались та казали „To nasz stary zrobił niepotrzebnie“. Карты выборчй розсыла-

ло староство зовсѣмъ „legalnie“. Де выйшли свѣдомѝ честнѝ выборцѣ, тамъ карты приходили „на ґрунтъ“ [правда, выборцѣ зъ V-ои куріи въ Пѣстини не дѡстали картъ и ажь мусѣли телеґрафувати до намѣстника.] Въ другихъ громадахъ ишли вѡйты день передъ выборомъ до староства по карты для своѣи громады и тамъ дѡставали карты до голосованя вже „готовѝ“, написанѝ на Гробельского; або мусѣли дати написати свому писареви, коли той зъ вѡйтомъ бувъ, або по найбѡльше писали функціонеры староства: діюрністы, возьнѝ нескладнымъ школярскимъ письмомъ, а вѡйты пѡдъ грозою всякихъ каръ такъ вытресованѝ, що жаденъ не давъ бы выборцеви написанои карты до голосованя скорше, ажь въ сали выборчѡй о 8-ѡй годинѣ рано, де вже рѣчь неможлива карту поправити, бо 15 жандармѡвъ зъ баґнетами и жидова выборча слѣдять кождого священика и честного выборця. Коли о. Попель при выборахъ зъ IV-ои куріи хотѣвъ одному выборцеви на ѥго просьбу карту поправити, жидова сейчасъ пѡдняла крикъ, а грубый „постенфіреръ“ заразъ ставъ кричати до жандарма: „Nehmen Sie den Geistlichen in strengste Obhut!“ и додавъ тихше: „und alle anderen auch! alle sollen ruhig auf ihren Plätzen stehen, bis sie gerufen werden“. Староста на те все нѣчо... але противнѡй партіи було всьо вѡльно. Девдюкъ зъ Косова, лѣсничѝ, писарѣ, жиды ходили, аґітували, поправляли карты одниѝ другимъ, коли тымчасомъ кождый рускій католицкій священикъ бувъ пѡдъ дозоромъ одного жандарма и коли лише заговоривъ що до котрого гуцула, сейчасъ ишовъ жандармъ и пѡдслухувавъ. Оденъ священикъ запытавъ жандарма: „Чого вы насъ такъ слѣдите?“ На се жандармъ: „Taki przepis!“ Коли-жь о. Попель зъ Довгополя при выборѣ въ IV-ѡй куріи звернувъ увагу: „Пане старосто! то намъ не вѡльно и заговорити до выборця, а противнѡй партіи все вѡльно: и аґітувати и карты поправляти?“ — почувъ вѡдъ старосты: „Nikomu nic nie wolno; wszystko idzie legalnie, a ksiądz mię nie będzie pouczał legalności.“ И йшло дальше „леґально“. Ажь жаль було дивитись, якъ неоденъ гуцулъ-выборець и очима и ґестами дававъ пѡзнати, що вѡнъ не хоче голосувати на „narodow-ogo“ kandydata и радъ бы, щобъ ему карту поправити, — дарма! „legalność nie pozwala“, а жидова, жандармы и вѡйты-хрунѣ стережуть гуцульскои волѣ, щобъ она не проявилась, а священикѡвъ, що покликанѝ своимъ становищемъ и посланіемъ Епископату австрійского поучити незрячого брата, поставлено пѡдъ дозѡръ жандармеріи... Ну, се впрочѡмъ „legalnie“; оно не було зроблене на пониженѣ повагы руского католицкого духовенства въ очехъ выборцѣвъ и жидовы, але се панъ староста зробивъ мабуть для доданя бѡльше блеску католицкѡй кандидатурѣ о. Гробельского, щобы тымъ задокументувати „католицизмъ“ о. каноніка, а може хотѣвъ тымъ способомъ почтити память свого покѡйного батька, бо-жь прецѣнь нашъ панъ староста — поповичъ и зрѡсъ на попѡвскѡмъ хлѣбѣ... Хто тамъ збагне серце старостиньске?!

Священикѡвъ-выборцѣвъ було въ V-ѡй куріи 12 и голосували на народного кандидата зъ выимкою о. Рогужиньского и Завадского, котрый за те удостоивъ ся чести засѣдати въ комісіи, покликаный старостою. О. крилошанинъ Лѣсевичь не удостоивъ ся сего; але й не диво, бо вѡнъ свѡй вѣкъ честно звѣкувавъ... По скѡнченѡмъ выборѣ въ V-ѡй куріи жидова, якъ звычайно, пѡдняла крикъ: „Vivajt! ünser Kanonik ist gewählt!“ Але нѣоденъ мужикъ не вторувавъ жидовѣ; навѣть хрунѣ мовчали, похнюпивши головы. Жиды величали ся: „Не хотѣли ксьондзы голосувати на свого каноніка, то мы ѥго выбрали!“ а оденъ честный гуцулъ каже: „Бо то вашъ, а не нашъ...“ О. Гробельскій дѡставъ ажь 542 голосѡвъ, але не завидуѥмо ему, бо въ тѡмъ було певно половина голосѡвъ вѡдъ жидовъ, а решта вѡдъ хрунѣвъ та панкѡвъ. Не знаѥмо, зъ якимъ серцемъ засѣвъ нашъ о. канонікъ въ парляментѣ посередъ католицкихъ священикѡвъ зъ другихъ краѣвъ... Рускѝ священики не голосували на него, выходячи зъ того становища, що тутъ ходить не лишь о справу народну, але и о хоронене повагы католицизму передъ політичнымъ швіндлемъ зъ католицизмомъ, якій по примѣру нольскихъ панѡвъ завели теперь рускѝ блюдолизы... И достоиньство крилошаньске не занипонуѥ правдивымъ католикамъ, бо старане о мандатъ при помочи жидовы и баґнетѡвъ — то не ѥ католицке поступоване; се радше пѡдрываѥ повагу церкви католицкои...

Подѡбно йшли въ Косовѣ и выборы зъ IV-ои куріи. Тѡлько нашѝ паны-опѣкуны мали клопѡтъ зъ кандидатомъ. Радникъ Заячкѡвскій зрѣкъ ся, не хотѣвъ кандидувати. Староство знайшло ся въ клопотѣ; цѣлу нѡчь бувъ телеґрафъ въ роботѣ, а на рано бувъ уже урядовый кандидатъ; Юрко Сандулякъ, котрого шляхта поставила для лѣпшого апетиту мужикамъ. Рано въ день выбору написано картки, роздано жидамъ та вѡйтамъ, а тѝ своимъ стероризованымъ выборцямъ — и Сандулякъ мавъ у Косовѣ зъ ласки пана Сабата 132 голосѡвъ. Паны гадали, що прийде до тѣснѣйшого выбору, тожь по 10-ѡй годинѣ рушили хрунѣ на урядове снѣданѣ пѡдъ проводомъ п. комісаря Швейковского и „ks kanonika ormiańskiego Moszoro prezesa komisyi wyborczej.“ Але наспѣла телеґрама: „Окуневскій выбраный!“ Паны поспускали носы и гнѣвъ та лють малювали ся на ихъ паньскихъ лицяхъ, а кс. Мошоро „już tylko półgłosem“ оголосивъ результатъ, ажь староста повторивъ голосно и просивъ розходити ся въ спокою. Многѝ священики и мужики ажь розплакали ся зъ радости, роздавъ ся окликъ: „многая лѣта нашому Окуневскому!“ — селяне на Москалѣвцѣ зачали стрѣляти зъ моздѣрѣвъ, ба навѣть хрунѣ дякували Богу, що такъ стало ся. Священики и честнѝ выборцѣ пѡйшли на Москалѣвку. Старенькій о. Окуневскій пожертвувавъ на читальню 50 зр. Потѡмъ справили собѣ мале угощене въ честь побѣды правды и народнои волѣ... Чей теперь и у насъ стане лѣпше. Посолъ Окуневскій дасть ся пѡзнати выборцямъ, а Гуцулъ прозрить и, дасть Богъ, Польща тутъ упаде; не пѡдтримають ѥи нѣ паны зъ „urzędu“, нѣ жидова, нѣ хрунѣ, нѣ навѣть вѡрменьскій кс. канонікъ Мошоро, що нѣбы-то страхъ приязный зъ рускими священиками, цѣлуѥ ся и удаѥ приятеля Русинѡвъ, а тымчасомъ, де може, будуѥ Польщу, вступаѥ въ слѣды п. Давида Абрагамовича. Покиньте, кс. каноніку, політику польску на Руси! Нарѡдъ рускій маѥ своихъ священикѡвъ до порады и проводу, а Вы зновъ маѥте своихъ Вѡрменъ. Отъ, замѣсть бавити ся въ шляхотску польску політику, пильнуйте радше, щобы добре йшла трафіка въ Кутахъ, що остаѥ у вашѡмъ „zarządzie“...

Наконець згадаю ще хиба про одно. Оденъ панокъ, мабуть зѡ злости, що Окуневскій выйшовъ посломъ, забавивъ ся въ „pismaka“ и написавъ до Dziennika polsk-ого глупу выдумку на о. Гошоватюка [що нѣбы о. Г-ка селяне на часъ выборѡвъ замкнули въ кльозетѣ]. Dziennik се помѣстивъ — „знайшовъ свѡй свого“; але то намъ не вадить. Рускимъ священикамъ най буде се, якъ и цѣла акція выборча въ науку, щобы такихъ панкѡвъ-драбкѡвъ, якъ той „pismak“, не приймали и не гостили по своихъ домахъ. Коли знаютъ лише безчестити руске духовеньство, то най собѣ йдутъ у гостину до своихъ „хрунѣвъ“ и до „braci mojżeszowej“ на ґуґлѣ та на спане въ жидѡвскихъ перинахъ...

Переглядъ політичный.

Нашѝ читателѣ памяютъ певно исторію громаднои депутаціи босаньскои, котра, не допущена на авдіенцію до цѣсаря, зложила въ цѣсарскѡй канцеляріи пропамятне письмо зъ жалобами на управу Босны и Герцеґовины. Отже недавно писано знову по дневникахъ, що въ справѣ того пропамятного письма вели ся въ окупованыхъ краяхъ слѣдства, при котрыхъ мовь то выказало ся, що пѡдписы на пропамятнѡмъ письмѣ були пѡдробленѝ безъ вѣдомости и волѣ тыхъ, котрыхъ попѡдписувано. Выходило, що цѣла тота депутація и пропамятне письмо були дѣломъ кѡлькохъ аґітаторѡвъ. Ну, се пѣсонька намъ особливо добре знана. Теперь зновъ доношено, що двохъ Босанцѣвъ, Гр. Ѳфтановичь и Войславъ Шола, таки дѡстали авдіенцію у цѣсаря. Polit. Correspondenz назвала тыхъ двохъ Босанцѣвъ „звѣстными аґітаторами“. Отже они выслали письмо до дневника Politik, въ котрѡмъ протестуютъ противъ такои назвы, обиджаючои ихъ найсвятѣйшѝ чувства, ихъ вѣрнѡсть и любовь до пануючого дому, пѡдъ котрого скиптромъ маютъ щастѥ проживати и надѣютъ ся, що пѡдъ тымъ скиптромъ дѡждутъ ся ще щасливѣйшихъ хвиль для тяжко спытаного народу. Дальше пишутъ: „Мы не аґітуѥмо и не могли аґітувати хочь бы вже зъ тои причины, що при теперѣшныхъ вѡдносинахъ въ Боснѣ и Герцеґовинѣ свобѡдне выявлюване гадки ѥ рѣчею неможливою, коли хто не хоче наражати своѣи чести и особистои свободы. Мы боронимо нашихъ запорученыхъ намъ правъ и глядаѥмо опѣки въ невычерпанѡмъ жерелѣ ласки и вѡтцѣвскои любови до всѣхъ своихъ народѡвъ у Ѥго Вел. нашого цѣсаря и пана. Що мы не аґітаторы, а покликанѝ до просьбы о опѣку, доказомъ на те множество телеґрамъ, котрыми насъ витаютъ зѡ всѣхъ сторѡнъ Босны и Герцеґовины такъ корпораціи якъ и поодинокѝ особы зъ нагоды нашои авдіенціи у цѣсаря, а котрѝ всѣ безъ выимки высказуютъ зъ одушевленѥмъ вѣрнѡсть нашому наймилостивѣйшому цѣсареви и панови.“

Въ справѣ кретеньскѡй доносятъ, що державы длятого не приступаютъ ще до бльокады атеньского заливу, бо числятъ ся зъ можливостію, що Греція выповѣла бы Туречинѣ вѡйну. А тогдѣ бльокада выходила бы на те, що державы сторонничо стаютъ по сторонѣ однои зъ воюючихъ державъ.

До Лондону доносятъ зъ Атенъ, що на першѡмъ засѣданю амбасадорѡвъ въ Царгородѣ принято за взѡръ орґанічного статуту для Креты конституцію всхѡднои Румеліи. Ґубернаторомъ Креты мавъ бы стати Европеецъ, належачій до котроись другоряднои державы. Турецке войско мало бы поки-що остати ся на Кретѣ. Але державы мали згодити ся на те, щобы турецке войско заразъ усунути зъ острова, скоро бы грецкій король приобѣцявъ вѡдкликати вѡдтамъ свое войско. Дальшои рады амбасадорѡвъ, щобы кретеньскій законодатный збѡръ обравъ князя, державы ще не приняли.

Атеньскій дневникъ „Гестія“ пише зновъ, мовь то державы рѣшили ся Крету зробити князѣвствомъ на подобу Болґаріи, але зъ тымъ услѡвѥмъ, щобы вѡдтамъ забрало ся грецке войско. Коли бы Греція безпроволочно услухала волѣ державъ, то не пожалувала бы того, бо дьржавы не тѡлько заразъ зажадали бы привернена, установленыхъ берлиньскимъ договоромъ, але додали бы Греціи ще и частину Македонін зъ Солунемъ.

НОВИНКИ.

— **Карна розправа противъ чотирохъ господарѣвъ зъ Смерековець** [повѣту жовкѡвского] обжалованыхъ прокураторіею державною о злочинъ зъ §. 81. зак. карного [насильство публичне] почата позавчера передъ звычайнымъ трибуналомъ — скѡнчила ся ажь сегодня о годинѣ 1½ зъ полудня засудомъ всѣхъ обжалованыхъ. Головный обжалованый Ив. Пушкарь дѡставъ десять мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ, Михайло Стахѡвъ шѣсть мѣсяцѣвъ тяжкои вязницѣ, а Демко Пушкарь и Стефанъ Добросинець по три мѣсяцѣ арешту. Зъ сеи розправы подамо докладнѣйше справозданѥ. Нинѣ скажемо лишь тѡлько, що трибуналъ оперъ свѡй вырокъ на зѡзнаняхъ выборчого комісаря Попелка [адъюнкта податкового], хочь изъ кѡльканацять иншихъ свѣдкѡвъ [Русинѡвъ и Полякѡвъ] анѣ одинъ не потвердивъ зѡзнаня комісаря, мовь-то Пушкарь и Стахѡвъ грозили словами: „будемъ рѣзати! будемъ вѣшати на сухихъ вербахъ! кровь буде лити ся!“ Въ мотивахъ выроку сказано, що кромѣ одного комісаря Попелка всѣ прочѝ свѣдки могли того не чути.

— **На потерпѣвшихъ при выборахъ** зложили дальше на руки нашои Адміністраціи Р. Т: о. І. Терешкевичь зъ Глубѡчка 1 зр.; о. Ант. Лаврѡвскій зъ Одреховы 1 зр.; п. Н. Н. зѡ Львова 1 зр.; п. Т. Сидорикъ зъ Вѣлички 1 зр. [для Чернева]; о. Н. Бачиньскій зъ Милованя складку въ Товмачи 5 зр. [зъ того половина призначена на Чернѣвъ а друга половина для роднивъ по погибшихъ жидѡвъ въ Сколѣмъ]; о. Мих. Чайковскій зъ Колтова 1 зр.; п. Чопоновскій зъ Кракова вѡдъ тамошныхъ рускихъ патріотѡвъ 2 зр. 50 кр. [для Чернева и Мужиловичь]; Всч. урядъ приходскій въ Семакѡвцяхъ зложенѝ на акафистѣ датки вѡдъ парохіянъ въ Семакѡвцяхъ и въ Замулинцяхъ 4 зр. 50 кр. [для Чернева]; о. Т. М. зъ Г. 3 зр.; п. Андрѣй Шелига зъ Угорець 50 кр.; п. д-ръ М. Бучиньскій зъ Станиславова 1 зр. [для постреленыхъ и увязненыхъ въ Викторовѣ]; п. Х. У. 2 зр. [редакторъ „Дѣла“, до розпорядимости котрого зложено сю жертву, призначуѥ ѥи по половинѣ на Чернѣвъ и Викторѡвъ].

— **На памятникъ для бл. п. Петра Стасюка въ Черневѣ** зложили дальше на руки нашои Адміністраціи Р. Т.: о. І. Терешкевичь зъ Глубѡчка 50 кр.; д-ръ Н. М. лѣкарь зъ Еп. 5 зр.; п. Андрѣй Шелига зъ Угорець 50 кр.

— **На дохѡдъ приютѡвъ для рускихъ дѣтей въ Перемышли** устроюѥ завязаный въ тѡй цѣли комітетъ вечеръ зъ танцями въ другѡй половинѣ мая. А позаякъ въ складъ комітету увѡйшло велике число панночокъ, то той вечеръ носити буде назву „дѣвочого вечера“. Комітетъ заявивъ бажане, щобы всѣ женщины, беручи участь въ тѡмъ вечерку, явили ся въ народнѡмъ строю; однакожь сли-бы се було поодинокимъ особамъ неможливо, то вѡльно имъ явитись и въ туалетѣ вечерковѡй. Запрошеня розбшле ся въ вѡдпонѣднѡмъ часѣ. Въ виду благороднои цѣли комітетъ надѣѥсь на громадну участь якъ мѣскои такъ и доохрестои публики.

— **Премія зъ фонду бл. п. Григ. Яхимовича** Якъ попередными роками такъ и въ сѣмъ роцѣ управляючій совѣтъ „Народного Дому“ у Львовѣ роздасть десять премій по 5 зр. зъ фонду бл. п. митрополита Яхимовича десятьомъ вѡдличнымъ и бѣднымъ ученикамъ львѡвскихъ середныхъ шкѡлъ на памятку 34-ыхъ роковинъ смерти сего архипастиря галицкои Руси. Роздача премій вѡдбудесь 8-ого мая с. р. въ канцеляріи „Народного Дому“ о годинѣ 6-ѡй вечеромъ.

— **Реколѥкціи въ „Зорѣ“ у Львовѣ** для членѡвъ сего товариства и ихъ роднивъ розпѡчнуть ся въ понедѣлокъ дня 12 н. ст. точно о годинѣ 8 вечеромъ, о чѡмъ маю честь симъ повѣдомити и до численнои участи въ сихъ реколѥкціяхъ запросити. *В. Нагірный*, голова товариства.

— **Спроневѣренѥ.** Въ податковѡмъ урядѣ въ Станиславовѣ практикантъ Н. допустивъ ся дефравдаціи на суму 1500 зр. Занятый при ліквідаціи, вѡнъ принимавъ вѡдъ знакомыхъ, що не мали часу довше ждати въ урядѣ, грошѣ призначенѝ на заплачене податкѡвъ, а вѡдтакъ звертавъ имъ книжочки зъ поборчими пѡдписами контрольора и касіѣра. Въ той способѣ Н. въ часѣ свого урядованя въ Станиславовѣ спроневѣривъ близько 1500 зр. Заки ще то спроневѣренѥ выкрылось, вѡнъ авансувавъ на урядника и въ характерѣ адъюнкта перенѣсъ ся на инше службове мѣсце. Житѥ ѥго було выгѡдне, а тѝ выгоды вѡнъ здобувавъ собѣ затяганемъ довгѡвъ.

— **Еміґрація зъ Коломыйщины.** Въ Gazet-ѣ kołomyjsk-ѡй читаѥмо, що минувшои пятницѣ выѣхало зъ Березова, Лучѣ, Лучки и Акрешоръ 30 роднивъ до Канады. Въ тѡй ґрупѣ еміґрантѡвъ, що числила близько 200 особъ, було звышь 80 дѣтей въ вѣцѣ вѡдъ 4—14 лѣтъ. Кѡлька женщинъ выбрало ся въ ту далеку дорогу зъ немовлятами при грудехъ. На чолѣ ґрупы ставъ крѡмъ посыланого вже на коштъ еміґрантѡвъ до Америки Юрка Березовского, бувшого ученика учительскои семинаріи въ Станиславовѣ, такожь Кароль Бѳрезовскій, интеліґентный селянинъ зъ Березова выжного, що по окѡнченю шести ґімназіяльныхъ клясъ въ Чернѡвцяхъ, взявъ ся до сѣльскои господарки. Выѣздъ тои останнои ґрупы селянъ до Америки попередили звычайнѝ симптомы. Названѝ мѣсцевости вѡдъ непамятныхъ часѡвъ замешкуютъ Березовскѝ, зубожѣла руска шляхта. Ґратячи зъ року на рѡкъ ґрунтъ пѡдъ ногами, они постановили шукати поправы своѣи долѣ въ Америцѣ, та выслали напередъ до Канады двохъ молодыхъ Березовскихъ, щобъ провѣрили поголоски про американьскій рай. Якъ выпали ихъ справозданя, не вѣдомо; досыть, що взглядно заможнѝ ще господарѣ попродали свои поля и добутки и выеміґрували. Задержавшись въ Коломыи, они оповѣдали, що и зъ многихъ другихъ ґуцульскихъ сѣлъ выслано по кѡлька господарѣвъ до Америки „на пробу“. Скоро та проба покаже ся добра, готова и въ тыхъ селахъ прокинутись еміґраційна горячка.

— **Жидѡвъ въ палатѣ панѡвъ** ѥ три: президентъ Гомперцъ зъ Берна, бар. Опенгаймеръ и радникъ двору проф. Ґрінгутъ зъ Вѣдня. Въ радѣ державнѡй ѥ ихъ ажь 11, а майже всѣ они походятъ зъ Галичины и зъ Буковины: д-ръ Е. Быкъ зъ Бродѡвъ, д-ръ Г. Колішеръ зъ Перемышля, д-ръ М. Трахтенберґъ зъ Коломыѣ, д-ръ Штравхеръ зъ Черновець, а зъ торговельныхъ палатъ: зѡ Львова Як. Шіпесъ, зъ Кракова д-ръ А. Рапапортъ, зъ Бродѡвъ д-ръ М. Розенштокъ, зъ Черновець Д. Тітінґеръ. Надто ѥ тамъ ще радникъ І. Карайсъ зъ Вѣдня-Леопольдштадту, д-ръ Л. Феркавфъ зъ V-ои куріи зъ Ельґеръ и П. Авспіцъ зъ торговельнои палаты зъ Берна. Тѣшь ся Израиле!

— **Нове вѡдзначенѥ Нанзена.** Зъ Берлина Нанзенъ выѣхавъ до Копенґаґи. Даньскій король приймивъ ѥго у себе и надѣливъ ѥго золотымъ медалемъ заслуги зъ королѣвскою короною. На авдіенціи була такожь царица-вдова и цѣла королѣвска родина та прислухувались вѡдчитови Нанзена, выголошеному въ ґеоґрафічнѡмъ товариствѣ. Оногды Нанзенъ выѣхавъ до Христіяніи.

— **Ювілей Пыпина.** Знаный въ цѣлѡмъ славяньскѡмъ свѣтѣ россійскій ученый, авторъ „Исторіи славяньскихъ літературъ“ [написанои въ спѡлцѣ зъ Полякомъ Спасовичемъ] Пыпинъ обходивъ оногды 40-лѣтный ювілей своѣи літературнои дѣяльности. При тѡй нагодѣ петербургскѝ дневники посвятили ювілатови вельми симпатичнѝ згадки и статьѣ. До насъ Русинѡвъ Пыпинъ въ своѣй „Исторіи славяньскихъ літературъ“ вѡднѣсъ ся вельми прихильно, признаючи нашѡй літературѣ повне право самостѡйного розвою на перекѡръ противнымъ змаганямъ россійского правительства. Въ останныхъ часахъ въ дотычныхъ поглядахъ Пыпина щось змѣнило ся. Змѣны тѝ выявились въ ѥго полемицѣ зъ пок. Ом. Огоновскимъ по поводу ѥго „Исторіи украинско-рускои літературы“, хочь давныхъ симпатій до насъ Пыпинъ не вырѣкъ ся и доси.

— **Несовѣстный передплатникъ.** Въ однѡмъ американьскѡмъ дневнику читаѥмо: Чоловѣкъ, що уживаѥ власнои бородавки на карку замѣсть спинки до ковнѣрця; що сѣдаѥ на пуферахъ зъ заду ваґонѡвъ, щобы не робити выдаткѡвъ на ѣзду зелѣзницею; що въ ночи задержуѥ годинникъ, щобѣ менше зуживавъ ся; що зъ ощадности не ставить точки надъ „і“ и не перечеркуѥ „т“ — кождый такій чоловѣкъ може вважати ся бѡльшимъ джентельменомъ въ перѡвнаню зъ чоловѣкомъ, котрый черезъ 2—3 мѣсяцѣ одержуѥ правильно часопись, а потѡмъ звертаѥ ѥи, пишучи: „не принимаю“ або „пренумерую зъ другои руки“...

— **Въ вѣденьскѡмъ мѣсячнику** Deutsche Worte, выдаванѡмъ бувшимъ посломъ Енґельбертомъ Пернерсторферомъ, появила ся въ выпуску за мѣсяць мартъ с. р. замѣтна статья „Die Ruthenen und die sogenannten galizische Wahlen. Von Wasyl Bogdanczuk“. Статья обѡймаѥ близько 40 сторѡнъ друку. По вступѣ авторъ коротко представивъ исторію Русинѡвъ до 1848 року, потѡмъ часъ вѡдъ Стадіона до Баденього, вкѡнци найобширнѣйше еру Баденього и выборы до сойму въ 1895 роцѣ.

Вѣсти зъ Епархіи Львѡвскои.

Ѥго Ем. кардиналъ-митрополитъ именувавъ о. Євгенія Гузара, катихита мужескои семинаріи учительскои у Львовѣ, дѣйстнымъ совѣтникомъ митрополичои Консисторіи.

Переписка Редакціи и Адміністраціи.

„Дрѣмота“. Адміністрація годить ся; нинѣ высылаѥ до К.

Выказъ складаныхъ жертвъ.

На фондъ будовы новыхъ и обновы старыхъ рускихъ церквей зобравъ дальше о. крил. Теофіль Павликовъ и доставивъ въ касу „Народного Дому“ 12 зр. 2 кр. Именно жертвували на ту цѣль панѣ Вікторія Киселевска зъ Худиковець вдова по священику 2 зр.; изъ скарбонокъ ad hoc въ Успеньскій церквѣ у Львовѣ, въ канц. „Нар. Дому“, въ „Рускомъ Касинѣ“, въ книгарни Ставропигійскій и въ торговляхъ Дымета и Дуткевича вынято разомъ 5 зр. 52 кр; черезъ „Галичанина“ о Вас. Чернецкій изъ Сѣльця белского 1 зр.; о. Иванъ Гушалевичъ зо Львова 50 кр.; п. Конст. Павликовъ судовый адъюнктъ въ Сокали 3 зр. — Всего зобрано доси 2.400 зр. 27 кр.

Телеґрамы „Дѣла“.

Атены 10. цвѣтня. Въ кругахъ урядовыхъ уневнюють, що заразъ по оголошеню блькады грецкихъ пристаней король выповѣсть Туреччинѣ войну.

Царгородъ 10. цвѣтня. Порта повѣдомила амбасадоровъ, що слѣдча комісія въ Токатѣ увязнила 250 особъ, пдозрѣлыхъ о участь въ послѣдній рѣзнѣ. Такожь удѣлила Порта амбасадорамъ три обѣжники, высланій до турецкихъ заступниковъ за границею въ справѣ приспѣшеня интервенціи державъ, бо довготреваюча интервенція нарушуе турецкі права зверхництва надъ Кретою; Порта застерѣгае ся, щобы автономія Креты не уменшувала тыхъ правъ.

Канеа 10. цвѣтня. Вчера повстанцѣ хотѣли увязнити кількохъ офіцировъ и жовнѣровъ европейскихъ, котрі высѣли на берегъ пдъ Кісамомъ; зъ тои причины австрійскій корабель бомбардувавъ повстанцѣвъ.

Букарештъ 10. цвѣтня. Король припоручивъ Дмитрови Стурдзи утворене нового кабінету. Вже нинѣ нове міністерство маe явити ся въ парляментѣ.

Надосланe.

ВОДОЛѢЧНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Д-ра ИГНАТІЯ МАЗАНКА въ Сасовѣ

стація Золочевъ, отвирае ся 1 мая 1897. — Заведене отворене цѣлый рокъ. Близшихъ вѣдомостей удѣляе **ЗАРЯДЪ.** 107 5—14

ЗАКЛАДЪ ВОДОЛѢЧНИЧІЙ

Д-ра Храмца 72 3—10

въ Закопанѣмъ

Отвореный черезъ цѣлый рокъ. Уряджене якъ найлѣпше. Цѣны дуже приступній.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товаровъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА Коперницкого

подъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкой ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великомъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры. — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвонковъ. — Замовленя зъ провінціи водворотно. 4185

Адреса: **Оптикъ Коперницкій Львовъ площа Галицка ч. 1.**

ЛИПІЄ

въ реставрації **НАФТУЛЫ ТЕПФЕРА**, улиця Трибунальска ч. 12 домъ власный, можна достати щоденно вже о годинѣ 8-ой рано горячій снѣданя.

ЦѢННИКЪ.

Печеня вепрова зъ капустою	. .	15 кр.
Сѣканій легки	. .	12 „
Флячки	. .	12 „
Ножка теляча зъ хрѣномъ	. .	10 „
Ковбаска зъ хрѣномъ	. .	5 „
Кавяръ	. .	15 „
Обѣдъ въ абонаментѣ	. .	40 „

Всякій напитки въ найлѣпшихъ родахъ по найумѣренѣйшихъ цѣнахъ; для певности, що походять зъ мови реставрації, даю водбираючимъ марки. — Найлѣпшій вина по найдешевшихъ цѣнахъ, почавши водъ 40 кр. літра.

По театрѣ все свѣжа, въ великій выборъ стравъ и напитковъ заосмотрена кухня.

79 8—52 Зъ высокимъ поважанемъ **НАФТУЛА ТЕПФЕРЪ.**

Весняне лѣчене.

Перший тыждня весны е звычайно порою, коли шукае ся поправы неправильностій въ тѣлесныхъ функціяхъ часто спровадженыхъ способомъ житя въ часѣ зимы. Для тои цѣли лѣкарѣ особливо припоручають

натуральну алькалічну щаву

якъ для самостойного домового лѣченя такъ именно також для вступного лѣченя передъ купелевыми мѣсцями Карльсбадомъ, Маріенбадомъ, Франценсбадомъ и иншими лѣчничими мѣсцями.

Портретъ Тараса Шевченка

Цѣна 50 кр.

Достати можна въ тов. „Просвѣта“.

ДРОТЪ кольчастый цинковый до огороженъ по зр. 4·50 за 100 метровъ. Топорище лѣсовій до значеня деревъ (зъ двома довольными буктами) по зр. 6,

поручае ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 4595

Полотна, бѣле столове, рушники, хусточки, дреліхи и т. п. власній выробы

продае по

цѣнахъ фабричныхъ

Краєве товариство ткацке „ПРЯХА“ зъ Коросна

въ своѣй ново устроеній торговли

у Львовѣ при ул. Килиньского ч. 2.

Замовленя зъ провінціи просимо надсылати до Кросна.

Заразомъ остерѣгаемо, що репрезентантомъ нашои фірмы, подорожуючимъ по Галичинѣ и Буковинѣ, е п. А. ЛЬОХЕРЪ, а *иншихъ агентовъ анъ похатниковъ не высылаемо.* 77 4—52

Св. Юрія грудній зела

и приналежный до него

грудный порошокъ

св. Юрія зъ „St. Georgs Apotheke“ у Вѣдни, V 2, Wimmergasse 33. Одинокій средства противъ нежитовъ, кашлевъ, хрипки, заслѣмленя, астмы и т. п. усувають, усмиряють кашель, вспекшують важкій воддыхъ и приносять подлугу дыхавичнымъ въ найкоротшомъ часѣ. — Цѣна пачки грудныхъ порошковъ св. Юрія 50 кр., а пачки приналежного до нихъ чаю св. Юрія тежь 50 кр.; почтою платить ся о 20 кр. дорожше за опаковане и пересылку. Высылае ся почтою найменше двѣ пачки. Грошѣ просить ся присылати переказомъ. Правдивій лишь въ антицѣ подъ св. Юріемъ, Вѣдень, V 2, Wimmergasse 33, куда належить адресувати всякій замовленя.

Складъ въ Краковѣ въ антицѣ ГЕЛЛЕРА, ул. Гродска; у Львовѣ въ антицѣ ПЕТРА МИКОЛЯША. 30 6—12

Приписы печеня

ТѢСТЪ СВЯТОЧНЫХЪ

выйшли зъ друку

въ языцѣ рускомъ

и обдимають:

ДОСКОНАЛІЙ БАБЫ парений, локтевій, украиньскій, польовій, бабки на борзѣ до кавы и т. п.

КОЛАЧѢ РУСКІЙ, колачики, булки и т. п

НАЙРОЗНѢЙШІЙ ПЛЯЦКИ, якъ: дактелевый, горѣховый, досконалый зъ масы мигдаловои нугаты и т. п.

МАЗУРКИ бакаліовій, макарониковій, марципановій, помаранчевій и т. п.

ВСЯКІЙ ТОРТЫ, якъ прованскій, знаменитый помадковый, пончовый и т. п.

ТѢСТА до кавы, гербаты и чоколяды. ТѢСТОЧКА десеровій. МЕДОВНИКИ и т. п. 91 3—?

Цѣна 70 кр.

По пересланю почтовымъ перекazомъ 76 кр. высылае franco

ДРУКАРНЯ НАРОДОВА

Ст. Манецкого и Спулка

Львовъ, Готель Жоржа.

Великій складъ (транзітовый)

ВИНЪ ОСТРОВНЫХЪ

зъ острововъ: Ліссы, Лессины, Браццы, Курцолѣ и Истріи

спулки: D. Nieć, Franicević и Paviczić

въ Краковѣ, Ринокъ гол. 25

поручае свои безвзглядній и выключній

НАТУРАЛЬНІЙ ВИНА

бѣлій и червоній

дуже доброи якости и по дѣйстно низькихъ цѣнахъ.

За натуральность и правдивость винъ дае ся гарантію.

Цѣнники на жадане franco.

Высылка на провінцію въ бочкахъ або фляшками въ скринкахъ loco дворець Краковъ. 103 6—20

Водъ року 1868

БЕРҐЕРА ЛѢЧНИЧЕ

МЫЛО СМОЛЯНЕ

выпробоване на кліні ахъ и многими практичными лѣкарями уживае ся не лише въ Австро-Угорщинѣ, але також и въ Нѣмеччинѣ, Франціи, Россіи, на повостровѣ Балканьскомъ, въ Швайцарія и т. д. на недуги шкорній особливо противъ

Выкидовъ шкорныхъ розного рода

зъ найлѣпшимъ успѣхомъ. Дѣлане Бергерового мыла смоляного яко гіґієнічного средства до усуненя порилевъ, до чищення и десинфекціи шкоры есть розножь загально признане. **Берґера мыло смоляне** маe 40% смолы деревнои и рознить ся значно водъ всѣхъ иншихъ родовъ мыла смоляного въ торговли. — Задля охороны передъ фальшованемъ треба жадати выразно Берґера мыла смоляного и уважати на побочь помѣщеный знакъ охоронный.

Въ упертыхъ недугахъ шкорныхъ уживае ся замѣсть мыла смоляного успѣшно

Бергера лѣчничого мыла смоляно сѣрчаного.

Яко лагоднѣйше мыло смоляне до усуненя всякои

нечистоты шкоры

на выкиды шкорній и на головѣ у дѣтей, також яко незровнане мыло до мытя и кулелевъ для щоденного ужитку служить, обоймаюче 35% гліцерины и пахуче

Бергера гліцеринове мыло смоляне.

Цѣна штуки кождого рода 35 кр. вразъ зъ приписомъ уживаня.

Зъ иншихъ родовъ мыла Бергера поручае ся слѣдуючій заслугуючій на увагу: **Мыло бензоове** для нѣжности шкоры; **мыло бораксове** противъ прищевъ; **мыло карболеве** до выгладженя шкоры и знаковъ по воспѣ и яко мыло десинфекційне; Берґера **мыло до купели** зъ смерековыхъ шпильокъ и таке-жь **мыло тоалетове**, Берґера **мыло для дѣтей**, для маленькихъ дѣтей (25 кр.); **мыло іхтіолеве** на червоность лица; **мыло веснянкове** дуже успѣшне; **мыло танинове** противъ прѣтя ногъ и выпаданя волося; **мыло до зубовъ**, найлѣпше средство чищеня зубовъ. Що-до иншихъ родовъ мыла Берґера звертаемо увагу на брошуру. Треба жадати мыла Берґера, бо истнують наслѣдованя безъ успѣху.

Мѣсця продажи для Львова въ антикахъ пп.: І. Байзера, Г. Блюменфельда, К. Миколяша, З. Рукера, К. Склепиньского, Вевюрского, д-ра Зарицкого и фірмахъ А. Ербара, Гайсіма, Куляка и А. Рапапорта. Дальше въ антикахъ въ *Бродахъ* Кізого, Ляндберґа; въ *Борщевѣ* Ал. Пйотровского; въ *Бережанахъ* А. Дурста, Л. Нагліка; въ *Березовѣ* Галямаса, Ербена; въ *Хировѣ* Левицкого; въ *Дрогобичи* А. Кшижановского, І. Тобіяшека; въ *Ярославѣ* І. Ангермана, І. Рона; въ *Коломыи* Павловского, Штенцля, Витославского; въ *Камьянцѣ* Пилевского; въ *Перемышли* у всѣхъ 4 антикахъ; въ *Рящевѣ* Карпиньского, Прона; въ *Самборѣ* І. Алексевича и Гердлички наслѣдниковъ; въ *Станиславовѣ* у всѣхъ трехъ антикахъ; дальше въ антикахъ въ *Стрыю, Тернополи* и у всѣхъ антикахъ бодьшихъ мѣстъ Галичины. 83 4—24

Власного выробу **ПОСТЕЛЬ.** Ковдры на овечій вовнѣ по зр. 3·50, 4, 6, 8, до 14 зр. **МАТЕРАЦЫ** волосѣнній [три полушки] по зр. 12·50, 14, 16, 18, 20 до 30. Подушки зъ пѣря и волосѣнній. Простирала, сѣнники и т. п найдешевше поручае только

спеціяльна роботня выробовъ постелѣ **ІОСИФА ШУСТЕРА у Львовѣ,** *ул. Коперника ч. 5*

111 „Импресса“ 2—15

АЛЬБУМЪ заслуженыхъ Русиновъ

Цѣна 70 кр.

Достати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

Хто хоче

мати

гарный капелюхъ

зволить зъ довѣремъ удатись до магазину модъ

Рожи Чачкись

у Львовѣ, площа Цлова число 2.

На теперѣшный сезонъ спровадила я богато новостій до капелюховъ дамскихъ, въ наслѣдокъ чого я можу готовый капелюхъ продати почавши водъ 2 зр.

129 „Импресса“ 1—2

100 коронъ

хтобы доказавъ що мною подане вино не есть природне. Въ 5—10—15 літровыхъ почтовыхъ бочевкахъ почавши водъ 2·50 зр высылае

ТОРГОВЛЯ ВИНЪ

МОДЕСТЫ ФИЛИПОВСКОИ

Подкамень ad Рогатинъ.

Також въ цѣлыхъ бочкахъ зъ Подкаменя Budapest Sa. Ujheli Klosterneuburg. Кому товаръ не вподобае ся, беру назадъ.

Неменче поручаю мою Торговлю тютюну — стемплевъ — значковъ почтовыхъ и приборовъ до писаня у Львовѣ ул. Академічна ч. 6.

1% доходу въ користь „Пріюта“ свящ. вдовъ и сиротъ въ Самборѣ. 130 1—?

Зъ поважанемъ

Модеста Филиповска.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рольничого и лѣсового

поручае

знамените насѣне, зобране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивость и велику силу кольченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 15—18

Цѣнники, взорцѣ, оферты, даромъ и оплатно.

Знана водъ многихъ лѣтъ ц. к. уприв. рафінерія спіритусу, заосмотрена найлѣпшими приладами ректифікаційными найновѣйшои системы, фабрика руму, лікеровъ и оцту

Юлія Миколяша Наслѣдниковъ у Львовѣ

ЯКОВЪ ШПРЕХЕРЪ и С-ка

поручае старій польскій сильній горѣвки, дуже добрій розолісы, лікеры, румы правдивій зъ Ямайки, якъ також найлѣпшои якости краевій спеціялы якъ: Народовка, Dziennik, Szczutek, Карпатовка, „Дябелъ“, Помаранчева не солоджена, Ратафія, Деревовка и т. и. горѣвки упривілеевань и одиноко правдивій если зъ нашои фабрики спроваджений.

Одиноке жередо въ краю для пп. антикарѣвъ до побираня алькоголю абсолют. и найчистѣйшого спіритусу, до цѣлей лѣчничихъ вольного водъ податку и вже оподаткованого.

Правдивый спіритусъ оцтовый найсильнѣйшій, здоровлю не шкодный, бо не выроблюваный зъ есенціи оцтовои

Складъ для мѣста Львова: ул. Коперника ч. 9. и улиця Галицка ч. 1. 4912 323—?

КОТВА

Liniment Capsici compos.

зъ антики Ріхтера въ Празѣ

звѣстне знамените усмиряюче бодь втиране; въ цѣнѣ по 40 кр., 70 кр. и 1 зр., находить ся у всѣхъ антикахъ. Треба жадати се загально улюблене средство домове завсѣгды лишь словами

Ріхтера лініментъ зъ „котвою“

и для осторожности брати фляшки лишь зъ звѣстною маркою охоронною „котвою“, бо иначей суть правдивій.

Ріхтера антика подъ „Золотымъ Львомъ,“ Прага. 363 22—35

КАРТЫ ѢЗДЫ

до Повночнои Америки

Голяндско-Американьскимъ шляхомъ

(Нідерляндско Американьске товариство пароходнои плавбы.)

I. Kolowratring 9

IV. Weyringergasse 7 a **WIEN.**

Щоденна експедиція зъ Вѣдня.

Пояснення безплатно. 6 13— 3

ВСѢЛЯКІЙ КУПОНЫ

и

ВЫЛЬОСОВАНІЙ ЦѢННІЙ ПАПЕРЫ

выплачуе

безъ потрученя провізіи або коштовъ

КОНТОРА ВЫМѢНЫ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ИПОТЕЧНОГО

Контора вымѣны и воддѣлъ депозитовый перенесенй до льокалю партерового въ будынку банковомъ.

374 A 9—0

При закупнѣ товаровъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: Иванъ Белей. Папѣръ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропігійского, подъ зарядомъ Іосифа Гузара.

Ч. 73 Львовъ, Понедѣлокъ 31 Марта (12 Цвѣтня) 1897. Рочникъ XVIII.

Выходить у Львовѣ що дня (крѣмъ недѣль и рускихъ святъ) о 6-тій годинѣ по полудни. Литературный додатокъ „Бібліотека найзнаменитшихъ повѣстей“ выходить вѣ второкъ, и вѣ второкъ и пятницю на перемѣну разомъ зъ Дѣломъ.

Передплату и инсераты принимають: у Львовѣ Адміністрація „ДѢЛА“ ул. Баторія ч. 24. Центральне бюро оголошень ул. Коперника ч. 11, и Бюро газетъ ул. Кароля Людвика 9, и А. Ольшевского ул. Килинського 2.; — въ Ярославю Л. Крижановскій; — у Вѣдни: M. Dukes, I. Seilerstätte; F. A. Richter, Nibelungengasse 4.; H. Schalek I. Wollzeile 11; Haasenstein & Vogler I., Wallfischgasse 10; Въ Франкфуртѣ и Гамбурзѣ: M. Haasenstein & Vogler.

Передплата на „ДѢЛО“ и належитость за инсераты платнѣ у Львовѣ.

ДѢЛО

Передплата на „ДѢЛО“ зъ літер. додатком

въ Австрії:		за границею:	
на цѣлый рѣкъ . .	18 зр.	на цѣлый рѣкъ . .	24 зр.
на пѣвъ року . .	9 зр.	на пѣвъ року . .	12 зр.

у Львовѣ:

на цѣлый рѣкъ . . 16 зр. на пѣвъ року . . 8 зр
на чверть року . . 4 зр. на мѣсяць 1 зр. 85 кр.

Редакція, Адміністрація и Експедиція пѣдъ ч. 24 ул. Баторія. — Рукописи звертають ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатанѣ вѣльнѣ вѣдъ порта.

Поодиноке чисто коштуе 8 кр. а. в.

Оголошеня звыклѣ принимають ся по цѣнѣ 10 кр. вѣдъ одной строчки инсератовой або за мѣсце а вѣ рубрицѣ „Надѣсланє“ по 25 кр. а. в.

Подяки и инші донесеня приватнѣ числить ся по 15 кр. вѣдъ стишка.

Справы парляментарнѣ.

Послы розъѣхали ся домовь на святочнѣ ферія и зберуть ся у Вѣдни на ново ажь по рускомъ Великодни, дня 28 н. ст. цвѣтня. Зъ якою справою выступить правительство передъ парляментъ, не знати, але що тою справою будуть имовѣрно предложеня угодовѣ зъ Угорщиною, на се вказують всякѣ обставины. И такъ заразъ по засѣданяхъ палаты послювъ старало ся правительство поинформувати о поглядахъ послювъ на ту справу. Очевидно найбольше залежить правительству на становиску ческихъ послювъ, котрѣ здавали ся въ минувшой сесіи бути непримирымы противниками якихсь уступокъ для Угорщины. Мабуть теперь та завзятость опозиційна молодо-Чехювъ де-що попустила и правительство не стрѣтить великихъ перепонъ для довершеня справы угоды. Въ суботу давали міністры Бѣлиньскій и Ґлянцъ потрѣбнѣ поясненя пятьомъ посламъ ческимъ и выслухали ихъ замѣтокъ. Якъ говорять, внесене предложень угодовыхъ передъ парляментъ зависить вже лишь вѣдъ остаточныхъ переговорювъ австрійского и угорского правительства. Скоро они погодять ся, а маѣ се наступити въ часѣ ферій святочныхъ, то й цѣла справа опинить ся въ палатѣ послювъ. Ново выбрана австрійска депутація квотова уконституовала ся, выбравши президомъ гр. Шенборна, заступникомъ Яворского а референтомъ Бера. Ґенеральну дебату надъ угорскимъ нунціюмъ переведе депутація ажь по феріяхъ.

Заразъ по святахъ палата послювъ не буде могла взяти ся до роботы просто зъ тои причины, що ще не выбранѣ комісіи. А комісіи не выбранѣ длятого, бо не можна було уложити ще ключа, пѣсля котрого мають роздѣлювати ся мандаты комісійнѣ мѣжь сторонництва. Отже мине ще трохи часу, заки зачнуть ся наради навѣть надъ такою справою, якъ адресою до короны. Палата панювъ поступила въ тій справѣ дальше, бо ей комісія адресова выбрала референта. Пѣдчасъ дотычнои дискусіи обговорювано передовсѣмъ розпорядженя языковѣ, а гр. Бадені пояснявъ значѣне тыхъ розпоряджень, вказуючи, що Нѣмцѣ нѣчого не втратили, а Чехи дѣстали лишь се, що имъ пѣсля рѣвноправности належало ся. При выборѣ референта побѣдили вѣрноконституційнѣ консерватистювъ (9 голосами противъ 6), выбираючи бар. Чедіка, котрый маѣ выготовити проектъ адресы на найблизше засѣданє.

Чимъ разъ голоснѣйшими стають погологоски о покликаню до кабінету одного Чеха. Такимъ ческимъ міністромъ-rodak-омъ маѣ стати д-ръ Кайцль, а его именованє, якъ говорять, буде оголошене вже сего тыждня. Инші кажуть, що буде ажь двохъ ческихъ міністрювъ: Кайцль міністромъ зелѣзниць та ще другій Чехъ міністромъ безъ теки. Чи молодо-Чехи вдоволять ся лишь такимъ здобуткомъ та чи не поставлять дальшихъ постулятювъ національныхъ, не знати, — але певна рѣчь, що по можности будуть старати ся выкорыстати свое становиско. Ґр. Бадені и бѣльшость парляментарна мусять дуже падькати ся коло молодо-Чехювъ, а зновъ они не смѣють запрячи ся до воза правительственного безъ цѣнныхъ „здобуткювъ“, бо тогдѣ постигла бы ихъ доля старо-Чехювъ. Мѣжь иншимъ говорить ся, що ческій послы жадають: права публичности для вѣденьскои школы ческои им. Коменьского, удержавненя ческои ґімназіи въ Опавѣ, основаня ческихъ школъ высшихъ въ Бернѣ, розширеня розпоряджень языковыхъ для Шлеска, вѣдданя справъ школьныхъ законодавству сеймювъ краевыхъ и знесеня міністерства рольництва. Многѣ зъ тыхъ справъ стрѣтили бы теперь ще велику опозицію навѣть при теперѣшнѣй бѣльшости и длятого ледви чи правительство згодилось бы вже теперь признати ихъ актуальность.

Письма зъ Вѣдня.

Дня 11 н. ст. цвѣтня.

[*Зъ парляменту. — Вѣденьска праса о Русинахъ. — Роботничє свято 1-ого мая.*]

Зраджу вамъ тайну. Коли послы д-ръ Окуневскій и Дашиньскій поставили въ парляментѣ свои наглячѣ внесеня въ справѣ галицкихъ містерій выборчихъ, то пѣдъ конець засѣданя можна було завважати цѣкаве зъявище. Зникли наразъ изъ лавы міністрювъ всѣ члены кабінету, зникъ президентъ палаты д-ръ Катрайнъ, ба навѣть пропавъ І-ій віцепрезидентъ, приятель Русинювъ Давидко Ritter von Абрагамовичь. Видно за той часъ велась нарада, а опѣсля президентъ „за згодою внескодавцѣвъ“ [була вже пѣзна година] пересунувъ наглячѣ внесеня на слѣдуючій день. Ну, то ще не було-бъ нѣчого страшного. Але опѣсля вѣдбуваѣ ся нарада презесювъ клюбювъ бѣльшости и ексцеленція Ritter von *Яворскій домагав ся, щобы бѣльшость брутальною силою голосовъ перейшла надъ внесенями до порядку дневного ставляючи вѣдповѣдне внесенє...* Хто сему супротививъ ся, докладно не знаѣмо; але кажуть, що противъ такого „радикалізму“ були молодо-Чехи. Отже ясна рѣчь, що нашимъ шляхтичамъ а певно и ґрафови Казимирови були тѣ оба внесеня не въ ладъ. Можуть теперь успокоити ся! Та не на довго, бо по святахъ духъ неповинныхъ жертвъ насильства выборчого зновъ заповнить собою душну атмосферу австрійского парляменту...

Вамъ уже певно вѣдомо, що правиця звязала ся на-ново въ колишній „зелѣзный перстень“ [eiserner Ring]. Де-хто боить ся сеи мары и запевняѣ, що то не є давный „Ring“, а лишь „geschäftsführende Majorität“... Якъ бы тамъ и называла ся та спѣлка, а все-таки она є! Се та давна грѣзна спѣлка, лише зъ тою рѣзницею, що ролю ліберальювъ нѣмецкихъ переняли молодо-Чехи. Она не потребуе богато говорити, богато арґументувати! Выстане примѣромъ промова ґрафа Войтка Дѣдушицкого, а вже всѣ „переконанѣ силою арґументювъ“ встають, голосують, замикають дискусію, переголосовують, переходять до порядку дневного, вѣдкладають и т. д. ad libitum — якъ правительству треба. Въ складъ сеи бѣльшости [якъ то показали подѣѣ послѣдныхъ днѣвъ] входять: Поляки-шляхтичѣ (59 голосювъ), молодо-Чехи (62 гол.), ческѣ феодалы (19 гол.), католицка партія зъ центрумъ (41 гол.), Хорваты, Словѣнцѣ и правительственнѣ Русины (35 гол.) и Румуны (6 гол.). Отся бѣльшость выдумала собѣ такожь користну для себе пропорцію при выборѣ комісій. Ся пропорція выглядаѣ 2 : 1, отже незначна по-надъ половину бѣльшость реклямуе для себе двѣ третины всѣхъ мѣсць комісійныхъ. На лѣвици сидить около десять партій и фракцій, отже меншѣ зъ нихъ були бы просто недопущенѣ до участи въ комісіяхъ. Та не такъ оно легко пойде, бо коли тая опозиція опре ся, то трудно буде дати собѣ зъ нею раду. Оттаке—якъ называѣ N. W. Tagblatt — „unverschämte Forderung“ згаданои бѣльшости зробило те, що парляментъ розбѣшовъ ся на святочнѣ ферія не выбравши анѣ одного зъ своихъ звычайныхъ комісій [Шаєровска и квотова не входять тутъ въ рахунокъ]. Опоръ бѣльшости може выдавати — коли не що иншого, то обструкцію зѣ стороны опозиціи...

Вѣдъ вѣвтѣрка сидять нашѣ три независимѣ послы на скрайнѣй лѣвици. Чотири долѣшнѣ лавки займають ще ліберальнѣ маґнаты, дальшо сидить д-ръ Яросевичь, за его плечима д-ръ Окуневскій, а коло него лѣворучь о. Танячкевичь. Дальше въ гору въ двохъ рядахъ польскѣ стояловцѣ и людовцѣ, а ще дальше въ горѣ антісеміты. Се є скрайне крило на лѣвици. Другій рядъ близше до центра заняли соціяльнѣ демократы, а ще дальше до середины сидить друга половина антісемітювъ; они роздѣленѣ соціялістами на двѣ ґрупы. Понизше антісемітювъ и соціялістювъ розсадовили ся ліберали.

Скажу колька словъ и про нову президію палаты. Президентъ д-ръ Катрайнъ [клерикалъ зъ Тиролю] сильный мужчина, середного росту, широкоплечій, волосъ де-не-де сивый, довгій и до заду зачесаный. Катрайнъ родивъ ся 1842 р. Коли говорить, то пробиваѣ ся тирольскій наголосъ словъ, при томъ часами морщить чоло и въ наслѣдокъ того порушаѣ ся шкѣра на головѣ. Лице овальне, симпатичне, вусъ стриженый, впрочѣмъ лице обголене. Бѣльше якъ середный нѣсъ пѣддержуе золотый цвікеръ. Голосъ маѣ дуже сильный. По фаху вонъ адвокатъ въ малѣмъ гѣрскѣмъ мѣсточку Hall; за-молоду бувъ журналістомъ при редакціяхъ клерикальныхъ дневникювъ и вѣдсидѣвъ 14 днѣвъ въ арештѣ. — Першій віцепрезидентъ Давидъ Ritter von Абрагамовичь добре вамъ звѣстна — высока, суха стать зъ лицемъ египетскои муміи, зовсѣмъ безъ заросту; на вузкѣй головѣ старанно розчесане шпаковате волосе. Вонъ о рѣкъ молодшій вѣдъ президента, але выглядаѣ богато старшимъ тай голосъ у него слабонькій. — Другій віцепрезидентъ д-ръ Крамаржь молодый, родженый 1861 року; доси ще не було такъ молодого члена президіи. До того и выглядъ у него молодечій: ясный бльондинъ зъ стоячою чуприною и остро стриженою борѣдкою. Вонъ скѣнчивъ права, але дальше не глядавъ хлѣба въ томъ фаху, лише посвятивъ ся выключно політицѣ. Парляментаристъ — бесѣдникъ вонъ знаменитый.

Зъ „взаимностію славяньскою“ мы Русины зробили теперь въ парляментѣ дуже добрый досвѣдъ. Якъ голосувавъ ческій клюбъ въ справѣ галицкихъ выборювъ, се рѣчь уже вѣдома. Але цѣкаве ще й се, що и на интерпеляцію та на наглячѣ внесеня посла о. Танячкевича славяньскѣ послы вѣдмовили своихъ пѣдписювъ...

Нагляче внесене о. Танячкевича въ справѣ увязненыхъ за выборы вѣдложено вразъ зъ иншими наглячими внесенями на по святахъ. Але о. посолъ интервеніювавъ лично въ міністерствѣ судовництва, а тамъ ему заявили, що сейчасъ вчера [10-ого н. ст. цвѣтня] вѣдѣйшло до всѣхъ галицкихъ прокураторювъ розпорядженє дотычно прискореня справы. Коли-жь бы се зостало безъ успѣху, то интересованыхъ проситъ о. посолъ вѣднести ся просто до него, абы мѣгъ починити дальшѣ кроки. Адреса его пѣдчасъ святъ: Закомаре почта Ожидовъ.

*

Послѣдными часами частѣйше и ширше заговорила про Русинювъ тутешна праса. Читаючи се, зазнае ся такого вражѣня, мовь-бы доперва теперь „вѣдкрыли“ Русинювъ. Недавно помѣстивъ Neues Wiener Journal [безбарвный орґанъ, власность спѣлки прускихъ акціонерювъ] довгій рядъ статей про Русинювъ та Полякювъ и про Галичину взагалѣ. Богато крови напсували сѣ статьѣ нашимъ шляхтичамъ; менѣ лучало ся читати лише нарѣканя Dziennik-a polsk-ого. Тыждневникъ Die Zeit [орґанъ соціяльныхъ політикювъ] помѣщавъ давнѣйше статьѣ про Галичину пера д-ра Франка, а теперь печатаѣ на вступѣ „Die Polen und Ruthenen“ посла д-ра Яросевича. Дневникъ Ostdeutsche Rundschau [орґанъ Шенереріянцѣвъ] помѣстивъ недавно статьѣ про Русинювъ пера одного молодого радикала. Антісемітскій Deutsches Volksblatt почавъ минувшого тыждня друкувати серію статей п. заг. „Galizische Schattenbilder“ пѣдписуванѣ ініціялами O. W. Часопись Die Tribüne [соц.-демократична] мѣстить працю черновецкого Нѣмця Лехнера про Гуцулювъ. Навѣть ґазета Фіякрювъ вѣденьскихъ Extrablatt помѣщувала недавно илюстрованѣ статейки д-ра Ляндава про Русинювъ. Въ мѣсячнику Пернерсторфера Deutsche Worte въ 3-ѣмъ выпуску [за мартъ] знаходимо ширшу студію Василя Богданчука [псевдонімъ] п. заг. „Die Ruthenen und die sogenannten galizischen Wahlen“. Тутъ нагромаджено велику масу матеріялу. Представленє рѣчи дуже вѣрне и писане зѣ знанемъ предмету. Незвычайно симпатично для Русинювъ написаный вступъ. Мы дуже припоручаѣмо землякамъ лектуру тои студіи Богданчука, котра ледви чи побачила бы въ Галичинѣ свѣтло денне. Цѣна выпуска мѣсячника Deutsche Worte коштуе 50 кр. а адреса редакціи: VIII. Langegasse 15.

*

Вѣденьскѣ роботники вже лагодять ся до величавого святкованя 1-ого мая. Сего року роботники будуть домагатись выданя охоронныхъ законювъ и заведеня примусу 8-годинноі працѣ. Очевидно не обойдесь и безъ демонстраціи за загальнымъ безпосереднымъ голосованемъ. На 6-ого червня с. р. скликуе центральный зарядъ австрійскои соціяльноі демократіи рочный зборъ делеґатювъ провінціональныхъ орґанізацій до Вѣдня.

й. п.

Народна карнѣсть и еи екзекутива.

[Статья надѣслана зъ провінціи.]

Послѣднѣ выборы до рады державноі принесли намъ неоцѣненѣ користи. Що найважнѣйше — то помиренє партій при тѣй акціи показало, чого мы можемо доконати зъединеными силами и чого бы мы були до теперь доказали, наколи-бъ тое помиренє наступило було ранше. Зъ послѣдныхъ выборювъ мы навчили ся, що нашѣ партійнѣ споры можна обмежити на нашу хату, а на поли політичномъ ити намъ рука въ руку, бо вѣдъ того залежить наше „бути чи не бути“. Але при томъ мусимо сконстатувати, що заслуга въ томъ належить ся провінціи, а день 10. грудня 1896 маѣ пѣдъ тымъ взглядомъ епохальне для насъ значѣне. Имена тыхъ 150 священикювъ, выбраныхъ вольнымъ выборомъ, запише исторія на вѣчну памятку, бо они доконали того, чого не могли доконати численнѣ зѣзды, анкеты и т. д., аранжованѣ зъ горы. Навѣть тогдѣ, якъ рускѣ послы соймовѣ передъ проголошенемъ новои еры творили оденъ клюбъ, не було такои взаимноі щирости, якъ теперь. Тымъ помиренемъ одушевила ся провінція и списала ся при послѣдныхъ выборахъ такъ, якъ ще нѣколи. Патріоты на провінціи знали теперь, що мають надъ собою оденъ комітетъ краевый и того мають слухати. Вѣдтакъ при тыхъ выборахъ галицка Русь, такъ сказати-бъ, скристалізувала ся. Вѣддѣлила ся пшениця вѣдъ половы и мы зъ радостію констатуемо, що половы було нѣ богато, а проче зерно чѣльне.

Але и тои трохи половы у насъ не повинно бути и не було бы, сли-бы у насъ була народна карнѣсть и ей екзекутива, така н. пр., яку завели у себе Поляки. У нихъ, коли хто не повинуе ся рѣшеню бѣльшости, стаѣ ся infamis-омъ, а хоть не все того оголошують, то въ практицѣ выконують зъ цѣлою строгостію. А мы? Мы заледви спроможемось оголосити въ часописяхъ, що сей або той „схрунивъ“, хоть то не маѣ практичноі донеслости, бо найблизшѣ сусѣды дотычного хруня не лишь не показують ему своѣ погорды, але противно, оказують ему якогось рода сочувство и старають ся на перегоны нагородити ему „кривду“, яку зробивъ ему „несовѣстный редакторъ“, помѣстивши обиджаючу допись, и помагають ему комбінувати: хто таку допись мѣгъ написати. Така тактика есть дуже пагубна, особливо для народу політично слабшого, въ часѣ его розвою, въ часѣ борбы за свои права. Зъ того выходить, що такій наштемпованый ґазетою хрунь не робить собѣ нѣчого зъ дописей ґазетныхъ, бо весь промине, забуде ся, а сусѣды якъ жили зъ нимъ добре, такъ и дальше будуть жити. Вѣдносить ся тее особливо до нашои интеліґенціи взагалѣ, бо мѣжь селяньствомъ а маломѣщаньствомъ цѣлкомъ другій звычай. Селяне своихъ хрунѣвъ бойкотують — а мы повинні въ ихъ слѣды вступати зъ нашими хрунями интеліґентными. Пѣдъ „хрунемъ“ розумѣю не того, хто до справъ політичныхъ не мѣшаѣ ся, бо до того можна мати причины свого рода, але того, хто при акціи політичнѣй народнѣй выступаѣ активно противъ тои акціи.

До теперь такимъ хрунямъ було лекше оправдати ся. „Выступаю, мовлявъ, противъ сего, бо оно не акція моеи партіи; коли-бъ я за тымъ ишовъ, мене може бы назвали москалемъ [або украинофіломъ, або радикаломъ,“. Теперь мы всѣ „москалѣ“, „радикалы“, „гайдамаки“, „потомки Ґонты та Зелѣзняка и розбѣйникювъ збаражскихъ“ [гляди польскѣ ґазеты] и такими будуть насъ называти все, хиба бы мы перейшли на латиньскій обрядъ и вѣдцурались рѣдного языка [нашѣ противники ли-

шили бы намъ въ своєй великодушности лише „melodyjne pieśni rusińskie“]. Однакъ тою назвою мы не повинні соромити ся, бо якъ показали послѣдні выборы, мы пѡдъ дарованымъ намъ панами прапоромъ вѡднесли побѣду. Отже супротивъ того факту жаденъ хрунь интелігентный взглядами партійными не оправдає ся.

Теперь пора завести у насъ екзекутиву карности противъ кождого, хто хотѣвъ бы зъпѡдъ волѣ народнои выломити ся въ акціи політичнѡй. Въ тѡй цѣли предкладаю, щобы краєвый комітетъ выборчій: 1) уконституувавъ ся яко перманентный на основѣ окремого регуляміну; 2) щобы вѣвъ евіденцію надъ всѣми хрунями въ найширшѡмъ значѣню слова.

Вѡнъ повиненъ пильно нотувати всѣ случаѣ хруньства зъ нашихъ ґазетъ и посылати дотычне число тому чоловѣкови зъ вѡзванемъ, щобы въ назначенѡмъ речинци оправдавъ ся. Коли-бъ таке оправданє не наступило зовсѣмъ або показало ся недостаточнымъ, наступило бы вписанє дотычного имени въ жовту книгу и оголошенє часописями на виднѡмъ мѣсци.

Але того всего еще мало. Оголошенє когось „хрунемъ“ не буде мати практичного значеня, якъ довго *найблизший* тои особы не покинуть практикованои до теперь поблажливости и не постарають ся: рѣшенє краєвого комітету выконати въ практицѣ. А се можна перевести, зрываючи зносины зъ такимъ проголошенымъ хрунемъ.

Сѣ уваги вѡдносять ся передовсѣмъ и въ переважнѡй мѣрѣ до нашого духовеньства. Оно въ цѣлости бере чинну участь въ акціи політичнѡй и въ послѣдныхъ часахъ стануло на вершинѣ свого вѡсланництва. Тымъ способомъ выбило оно разъ на все оруже зъ рукъ тымъ людямъ, котрі воювали Іосифиньскими патентами, безвѣремъ, бракомъ патріотизму у священикѡвъ и т. д. Отже священикамъ повинно залежати на тѡмъ, щобы тую честь и тое становиско, яке собѣ выбороло особливо при послѣдныхъ выборахъ черезъ арештованє и брутальне переслѣдуванє нхъ, удержати въ непорочнѡй чистотѣ. Духовеньство повинно въ оборонѣ тои своєи чести вылучити зъ-посередъ себе кожду погану одиницю, котра имъ неславу приносить. Оно повинно надъ кождымъ такимъ зложити судъ и зѡрвати зъ нимъ зносины. А говорю тутъ особливо о священикахъ и длятого, бо они мають найбѡльше способѡвъ у рукахъ — таку екзекутиву выконати. Передовсѣмъ соборчики деканальні. Коли-бъ въ якѡмъ деканатѣ „змикитивъ“ деканъ, тамъ на соборчику однодушно заявити ему вотумъ недовѣря и зажадати вѡдъ Консисторій усуненя такого декана, а кондеканальнымъ того сорту выповѣсти братерство. Нехай тѡлько у такого не покаже ся нѣхто на празнику и т. д. Старі священики розказують, що такъ давнѣйше бувало, то чому-жь бы теперь такъ не могло бути? Тымъ способомъ дуже поможе ся народнѡй справѣ и проломить ся той фарисейскій звычай, що деякі люблять возвысшати ся по спинѣ своихъ собратей. „Ось, ясневельможный пане, N. N. радикалъ, N. N. москаль, N. N. гайдамака украньскій, а я *поржондный*; выпадало бы для прикладу дати менѣ презенту або запомогу...“ На кѡлька лѣтъ намъ бы зрезиґнувати зъ всякихъ запомогъ, а презенту, якъ не буде „поржондныхъ“, мусять дати и „радикалови“, и „москалеви“, и „гайдамацѣ“, хиба бы выйшла така устава, що „хлопску парохію можна въ разѣ потребы обсаджувати польскими арендарями“...

Тыхъ кѡлька замѣтокъ пѡддаю пѡдъ дискусію.

Дебата надъ галицкими выборами въ парляментѣ.

Въ нинѣшнѡмъ числѣ зачинаємо подавати пѡсля стеноґрафічныхъ протоколѡвъ хѡдъ дводневои дебаты надъ наглячими внесенями въ справѣ надужить выборчихъ въ Галичинѣ при сегорѡчныхъ выборахъ до рады державнои. Якъ сама справа такъ и дебата, въ котрѡй взяли участь опозиційні послы галицкі, президентъ міністрѡвъ и польскі послы, за надто важні, щобы обмежити ся лишь на неточне справозданє телеґрафічне, и длятого рѣшились мы представити ихъ ще разъ пѡсля стеноґрафічныхъ протоколѡвъ.

На 4-тѡмъ засѣданю XII-тои сесіи дня 7 н. ст. цвѣтня прийшли на порядокъ денный два наглячі внесеня о надужитяхъ выборчихъ, поставленѡ соціялістами и рускими послами независимыми. По пѡдчитаню внесень удѣливъ президентъ палаты слово посламъ: Дашиньскому и д-рови Окуневскому для мотивованя наглячости.

Промова пос. Дашиньского.

Высока палато! Нечуваній надужитя выборчій, доконаній при послѣдныхъ выборахъ до рады державнои въ цѣлѡй державѣ а спеціяльно въ Галичинѣ и Буковинѣ, спонукують насъ поставити нагляче внесенѡ, щобы выс. палата выбрала парляментарну комісію зъ 36 членѡвъ, котра бы розглянула тій всѣ нечуваній надужитя, а заразомъ мала право переслухувати и заприсягати свѣдкѡвъ та взагалѣ цѣлу справу розслѣдила.

Мои панове! Наглячѡсть тои справы доказана, и то дуже легко. Нашѣ обжалованя, якѣ хочемо закинути правительству ґр. Баденього, є того рода, що особиста честь президента міністрѡвъ не може допустити, абы взагалѣ заховано мовчанє о тѡй справѣ. (*Цѣлкомъ справедливо!*) Просто неможливо, щобы президентъ міністрѡвъ махнувъ рукою на сю справу и я надѣю ся, що самъ президентъ міністрѡвъ згодить ся на наглячѡсть такого внесеня.

Мы хочемо именно навести страшній, переймаючій жахомъ факты, а вѣрогѡдность и правду нашихъ высказѡвъ точно доказати. Мы хочемо выказати, що правительство ґр. Баденього має зъ послѣдныхъ выборѡвъ до рады державнои ось такій грѣхи на своєй совѣсти: Допускано ся громадныхъ „швіндлѣвъ“ выборчихъ при правыборахъ пѡдъ патронатомъ орґанѡвъ правительственныхъ. (*Притакуваня.*) Старано ся налякати при помочи увязнень кандидатѡвъ. На великій розмѣры доконувано насильствъ и провокацій черезъ жандармѡвъ. (*Такъ було!*) Покликано цѣлій вѡддѣлы вѡйска, щобы налякати найспокѡйнѣйше населенє. Мы хочемо те все доказати. Навѣть при урнѣ выборчѡй выконувано найпѡдлѣйшій и найогиднѣйшій швіндель выборчій пѡдъ патронатомъ...

[Президентъ (перебиваючи): Прошу... (Живій протесты. Голосы: *Мы на таке не годимо ся!* Пос. Бернеръ: *Вѡнъ чейже не назвавъ нѣкого!*) Ну такъ, говорѣть, що хочете, але не уживайте выразѡвъ, що не вѡдповѣдають гѡдности палаты. (Пос. Бернеръ: *Але правду можемо чейже говорити, на се мы тутъ засѣдаємо!* — Великій гамѡръ.) Прошу васъ, мои панове, я маю дбати, щобы повага и гѡдность палаты була захована, а такій тонъ обиджає. (Пос. Ріґеръ: *Поставте тутъ галицкого прокуратора!* Всѣлякі замѣтки и довшій гамѡръ.)]

Пос. Дашиньскій: П. президенте, я мавъ на гадцѣ лишь швіндель. (*Славно!*) Отже повтаряю, — допускано ся найпѡдлѣйшого и найогиднѣйшого швіндлю при урнахъ выборчихъ пѡдъ патронатомъ орґанѡвъ правительственныхъ. (*Притакуваня.*) Се хочемо доказати.

[Президентъ: Але-жь прошу, п. после! — Голосы: *Супротивъ того всю устав!* — Гамѡръ. — Пос. Дашиньскій: Мы хочемо се доказати! — Президентъ: Ну, такъ! Але такі выразы не уходять и не можу дозволити, щобы говорено въ такѡмъ тонѣ. — Окликъ: *Но, то забирайме ся! По що насъ тутъ!* — Пос. Бернеръ: *Мы тутъ не на се, щобы говорити собѣ взаимно компліменты!* — Пос. Ріґеръ: *Адѣть, безсторонный президентъ!* — Гамѡръ.]

Пос. Дашиньскій: П. президенте! Мы хочемо се доказати, неоспоримо, свѣдками, передъ кождымъ судомъ. (*Притакуваня.*) Практиковано убійства выборцѣвъ! (*Слухайте! Слухайте!*) Мы и се докажемо. Дальше докажемо ще иншій рѣчи, именно, що орґанамъ правительственнымъ спеціяльно въ Галичинѣ, припало до вподобы просто нечуване пѡдбурюванє клерикальнои и шляхотскои прасы. Въ прасѣ вызывано до тыхъ надужить выборчихъ, а правительство мовчало, коли противно замыкало уста опозиційнымъ ґазетамъ и ихъ конфіскувало. Се хочемо доказати. (*Слухайте! Слухайте!*)

Правительство ґр. Баденього само бачить що справа нагляча. Донесено менѣ зѡ Львова, — хочь не знаю, чи правда — що дванацять урядникѡвъ львѡвского намѣстництва запопадливо збирають по краю противній доказы. (Голосы: *Ага!*) Мы не крыємо ся зъ своимъ обжалованемъ. Мы заповѣли вже на першѡмъ засѣданю, що выступимо зъ обжалованемъ. Нинѣ выступаємо и длятого правительство вже заздалегѡдь обезпечило ся. Єсли вы таке робите, то по моєй гадцѣ, наколи тутъ розходить ся о выборы, и мы мусимо вступити на таку дорогу. Я скажу чому.

Передъ двома днями перебули мы дивну кризу парляментарну, теперь кріза минула, теперь каже ся, що правительство тѣшить ся довѣремъ палаты. Єсли се довѣре буде заколочене такими справами, якій мы теперь предложимо, то чейже годѣ намъ допустити, щобы справа вѡдволѣкла ся. Выс. палата мусить заявити ся, чи має оправдане довѣре до правительства, котрому закидаємо швіндлѣ выборчій убійства выборцѣвъ, тероризмъ при помочи увязнень, насильства черезъ жандармѡвъ. Мы побачимо, чи при такихъ обставинахъ се любе, солодке, невинне довѣре до сего правительства и на дальше утримає ся, чи бѡльшѡсть палаты возьме спокѡйно на свое плече тій всѣ огидній дѣла. Коли она таке зробить, то тымъ лѣпше для насъ для меншости.

Мои панове! Мусите увзгляднити, що мы говоримо о такѡй справѣ, де розходить ся о 9 убитыхъ, 29 раненыхъ, 800 увязненыхъ. (Живій оклики: *Слухайте! Слухайте!*) Чи австрійскій парлямент мѡгъ бы справдѣ вѡдкинути наглячѡсть? Чи супротивъ тыхъ фактѡвъ заховає ся мовчанє? Се сталось бы завдяки перевазѣ шляхты, але тогдѣ бодай польскі послы мусѣли бы згодити ся на наглячѡсть. Мусять на се згодити ся пп. Ritter von Богдановичь, Вайзеръ и von Ройовскій, бо въ окрузѣ п. Богдановича въ Черневѣ мордовано, бо въ окрузѣ п. Вайзера въ Березовици лучили ся громадній увязненя, бо въ окрузѣ п. Ройовского въ Сколѣмъ застрѣлено и заколено троє людей. (*Слухайте! Слухайте!*) Отже пп. Богдановичь, Вайзеръ и Ройовскій мусять зъ нами голосувати! Дальше мусить заявити ся за наглячостію такожь п. Ritter von Левицкій зъ Перемышля, а то просто длятого, бо вѡнъ приличный чоловѣкъ. Дальше мусить заявити ся такожь Всечестный кс. Пасторъ, бо єго противникъ Желяшкевичь бувъ увязненый, щобы Пасторъ мѡгъ бути выбраный, отже Ваша Всечестнѡсть будуть зъ нами такожь голосувати. (*Веселѡсть.*) П. ґр. Пініньскій, въ котрого окрузѣ єго противникъ Шмітеръ и 40 выборцѣвъ були увязненій однымъ замахомъ, буде мусѣвъ рѡвножь зъ нами ити. Ritter von Валевскій, при котрого выборѣ доконано очевидного швіндлю выборчого, буде такожь зъ нами готосувати. Може не правда? (*Жива веселѡсть*). Староста von Навроцкій, при котрого выборѣ те саме стало ся, такъ само, а й Є. Е. п. von Мадейскій опинить ся симъ разомъ въ тѡмъ товариствѣ, бо въ єго окрузѣ допускано ся тероризму и очевидного швіндлю выборчого; рѡвножь Ritter von Тишковскій та два инкамерованій Русины пп. Охримовичь и Барвѣньскій. При выборѣ п. Барвѣньского лучили ся въ одній мѣсцевости наразъ три трупы и 15 увязнень; тожь чей-же п. Барвѣньскій мусить увязнень; тожь чей-же п. Барвѣньскій мусить зъ нами голосувати. Дальше буде мусѣвъ голосувати такожь ґр. Войтѣхъ Дѣдушицкій, бо вѡнъ же-жь руководивъ сею аґітацією. (Запереченє и оклики: *Слухайте! Слухайте!* Пос. ґр. Дѣдушицкій: *Я васъ обжалую!*) Вѡнъ бувъ президесомъ центрального выборчого комітету краєвого и вже вчера шефъ секційный Ґнєвошь закинувъ ему се въ очи. (Живій запереченя.) Оповѣдають се, а чи правда, не знаю. (Пос. Дѣдушицкій: *Правда!*) Отже бачите, що правда. А вы, п. Левицкій, не маєте права простувати тутъ на основѣ §. 19. (Жива веселѡсть. Пос. Дѣдушицкій: *Але я скажу правду!*) П. ґрафе, вы прийдете такожь до слова. Рѡвножь и прочій паны мусять зъ нами голосувати. Польскій демократы нѣколи и нѣякимъ чиномъ не згодять ся взяти вину шляхты на себе та взагалѣ не выйдуть хильцемъ передъ голосованемъ, якъ се они робили. Симъ разомъ таке не уходить, бо цѣлый край буде видѣти ихъ, коли вернуть, тыхъ тихолазѡвъ.

Надѣємо ся такожь цѣлкомъ певно на пѡдпору панѡвъ молодо-Чехѡвъ. (*Смѣхъ и оплески.*) О такъ, они мусять зъ нами. (*Смѣхъ.*) Они святкують свое вѣнчанє зъ правительствомъ (*Жива веселѡсть и оплески*); але єсли мы кажемо, що женихъ має кровію сплямленій руки, то они мусять вѡдступити вѡдъ сеи звязи и въ тѡй справѣ зъ нами пѡйти. Правительство мусить передъ вѣнчанємъ зъ молодо-Чехами найперше чисто обмыти ся (*Оплески*)

Вѡдтакъ будуть мусѣли зъ нами голосувати такожь панове зъ лѣвицѣ: вѣрноконституційній и ліберали. (Голосы: *Певно!*) Бо тутъ розходить ся о конституцію, а они творять певного рода опозицію, вправдѣ се лишь нѣбы-опозиція, але чейже мусять разомъ голосувати въ тѡй справѣ. Думаю, що и проча палата згодить ся на наше жаданє, хиба зъ вынмкою поважаныхъ шѣстьохъ мужѣвъ центра. (*Веселѡсть.*) Бо, мои панове, чого мы жадаємо? Жадаємо парляментарного слѣдства на урядову чинность галицкихъ, и въ прочихъ краяхъ, властей. А хто-жь може взагалѣ вести таке слѣдство? Чейже не галицкі власти самі о собѣ! (*Цѣлкомъ справедливо!*)

Вы мусите намъ признати: єсли слѣдство не має бути комедією, то судья слѣдчій мусить бути справдѣ чоловѣкомъ безстороннымъ, мусять вѡйти люде, котрі законъ шанують и взагалѣ мають на оцѣ бережене закона, — а такимъ є парлямент въ Австріи и длятого мы поставили свое внесенє. Мы думаємо, що внесенє справдѣ нагляче. Побачимо небавомъ, яке становище панове займуть въ тѡй справѣ. Я скѡнчивъ.

Промова д-ра Окуневского.

Мои панове! До слѡвъ товарища Дашиньского не маю много додати. Звѣрства, доконанѣ въ Галичинѣ, не можуть остати ся безъ вплыву на цѣлу монархію. Тажь въ радѣ короны засѣдає чотирохъ міністрѡвъ зъ того краю и длятого справы галицкі мають свое значѣнє.

Але ще й друга рѣчь насуває ся пѡдъ розвагу. Въ бѡльше якъ 40 мѣсцевостяхъ надужито ц. к. силу войскову, и то не щобы здавити ворохобникѡвъ, а просто за-для цѣлей партійныхъ. Думаю, що въ сей способѣ не повинно надуживати ся чести австрійского жовнѣра. Я бачивъ власными очима, якъ покликувано жовнѣрѡвъ въ тѡмъ самѡмъ окрузѣ, зъ-вѡдки рекрутують ся, до стероризованя населеня при выборахъ и для обмеженя свободы выборчои. И такъ прийшовъ батько до свого сына та поспытавъ: „Иване, то ты прийшовъ мене застрѣлити за се, що я выконую моє право выборче?“ (*Слухайте! Слухайте!* — Запереченя.) Прошу, се правда, я самъ бачивъ таке въ Косовѣ.

Мои панове! Єсли такъ дальше пѡйде, то, думаю, Австрія находить ся въ небезпечности, бо въ Галичинѣ не веде ся австрійскои політики. Може пѡзнѣйше прийдемо и на сю квестію, що державній урядники въ Галичинѣ мабуть присягали на инше право державне, а не на австрійске. (*Слухайте! Слухайте!*) Се мусить бути розкрыте.

Будує ся всякій можливій зелѣзницѣ стратеґічній въ Галичинѣ, а въ галицкѡмъ соймѣ жалують ся, що стѡлько средствъ державныхъ обертає ся на тій цѣли военній. Ба, у насъ такожь говорить ся, що курсъ нашихъ краєвыхъ папернѡвъ, облігацій, слабо пѡдносить ся, бо сей край є терномъ вѡйны въ будучности. А теперь, мои панове, въ сей способѣ навчає ся людей австрійского патріотизму на годину небезпечности. Думаю, що се дуже небезпечна рѣчь та що треба бы дещо обережнѣйше поступати зъ тымъ войскомъ.

Коли бѡльше серіозно застановите ся надъ справою, то, думаю, будете голосувати надъ внесенями, моими и п. Дашиньского. Впрочѡмъ, для обговореня фактѡвъ, заберу слово пѡзнѣйше. (*Оплески.*)

—

По тыхъ промовахъ забирали голосъ пп: Дѣдушицкій, Штіркъ, Люеґеръ, Страньскій, Гросъ, Штайнвендеръ, Герольдъ и Штайнеръ, щобы зложити заявы що-до наглячости внесень. Всѣ они заявили ся за наглячостію, по чѡмъ одноголосно ухвалено наглячѡсть внесень. Наступила мериторична дискусія.

(*Дальше буде*).

Переглядъ політичный.

Зъ цѣсаремъ пѡѣде до Петербурга такожь архикнязь Оттонъ. Зъ Варшавы доносять, що д. 9 с. м. выѣхавъ вѡдтамъ до Петербурга баталіонъ полку ґренадирѡвъ прибѡчнои ґвардіи, котрого властителемъ є цѣсарь Францъ Іосифъ. Зъ баталіономъ пѡѣхали командантъ полку, 20 офіцирѡвъ и полкова музика. Въ часѣ побуту цѣсаря въ россійскѡй столици буде той полкъ вѡдбувати почестну сторожу, а командантъ полку буде придѣленый цѣсареви на розказы. Коли бы задля непогоды не мала вѡдбути ся велика войскова парада, то баталіонъ полку ґренадирѡвъ явить ся передъ цѣсаремъ въ Михайлѡвскѡй манежи. Сими днями мають бути именованій ґенералъ-адъютантъ, ґенералъ á la suite и адъютантъ, котрі будуть цѣсареви придѣленій на послуги. Они являть ся передъ цѣсаремъ вже на граници, куды выѣде россійскій царскій пѡѣздъ.

Нѣмецкій цѣсарь, якъ вже уложено оконечно, приѣде до Вѣдня въ середу д. 21 с. м. о год. 11 передъ полуднемъ. Въ четверъ о год. 10 вечеромъ вѡдъѣде цѣсарь Вільгельмъ до Дрезна а вѡдтамъ до баденьского Бадену.

Зъ Моравы доносять, що завтра або позавтра має появити ся міністеріяльный рескриптъ, котрымъ языкове розпоряджене, выдане для королѣвства ческого, буде розширене такожь на Мораву.

—

Справа всхѡдна якось не зближає ся до кѡнця. Про блькаду грецкихъ пристаней чи то тѡлько атеньского заливу щось притихло. Державы нѣбы то длятого не приступають до блькады, що Греція постановила вѡдповѣсти на блькаду выповѣдженємъ вѡйны Туреччинѣ. На чѡмъ станули дальші переговоры мѣжь державами, такожь не зачувати нѣчого. Тымъ часомъ кретеньскѣ повстанцѣ справдѣ поступають, мовь бы выповѣли Европѣ вѡйну. Зъ Канеа доносять, що повстанцѣ стрѣляли на судна австрійскѣ и англійскѣ, котрі выслано, щобы забрати могамеданьскихъ утѣкачѣвъ. На те военнѣ кораблѣ дали зъ пушокъ огню до повстанцѣвъ; але сѣ мабуть не богато собѣ зъ того робили, коли на повертаючій судна знову стали стрѣляти.

Такъ и не дивота, що Портѣ не стає вже терпцю, коли державы такъ довго вже роблять ладъ зъ Кретою, а таки доси не годнѣ єго зробити. Отже въ послѣднѡмъ тыждни выслала Порта ажь три обѣжники наразъ до державъ; оденъ зъ нихъ домагає ся усуненя грецкого войска зъ Креты, а иншій два протестують противъ наставленя державами европейского ґубернатора и противъ розброюваня кретеньскихъ магомеданцѣвъ. Годѣ припустити, щобы той протестъ мѡгъ що вдѣяти; державы хочь стоять за ненарушимостею Туреччины, то все таки надъ Кретою признають султанови вже тѡлько номінальне зверхництво.

Але бѡльше, нѣжь на Кретѣ, важить ся теперь справа на грецко-турецкѡй граници. А вѡдтакъ приходять вѣсти, що вѡдъ д. 7 с. м. въ рѡзныхъ мѣсцяхъ грецкі повстанцѣ впадають до Македонії, а бѡльша часть турецкои дівізіи, що стоить въ Ґревенѣ, вырушила противъ напастникѡвъ. Ватаги грецкихъ повстанцѣвъ мають стояти пѡдъ начальствомъ бувшихъ грецкихъ офіцирѡвъ. Зъ Атенъ доносять, що турецке войско ударило на грецкихъ жовнѣрѡвъ, думаючи, що они хотять переступити границю; тогдѣ грецке войско дало такожь огня и перейшло границю зъ годину дорогы. Опѡсля зъ однои и другои стороны выяснено рѣчь и на тѡмъ нѣбы то на разѣ скѡнчило ся. Грецке правительство мало выдати приказъ до войска, щобы уникати всякои зачѣпки. А зновъ Едемъ паша мавъ дѡстати зъ Царгороду приказъ переступити границѣ, коли бы лише оказало ся довѡдно, що мѣжь грецкими повстанцями є такожь регулярній грецкій жовнѣрѣ. Изъ всего выходить, що одна сторона може на другу складати вину за зачѣпку а все таки легко може прийти леда хвиля до поважного заколоту, зъ котрого выйде нѣщо инше якъ вѡйна.

Въ дипльоматичныхъ кругахъ не прикладають до тыхъ подѣй ваги, розумѣючи, що се справдѣ лише повстанцѣ на власну руку глядають собѣ зачѣпокъ, зъ котрыми грецке правительство не згоджує ся. Але дневники таки припускають легку можливѡсть вѡйны; а берлиньска National Ztg. каже, що се може початокъ розвязки справы, та додає, що о льокалізацію вѡйны постарано ся по можности. Такъ само задивляє ся и Köln. Ztg., що зближає ся грецко-турецка вѡйна.

„Новое Время“ остерѣгає Грецію передъ вôйною и каже, що послѣдна збôрна нота, звернена такъ до Туреччины якъ и до Греціи є послѣднымъ крокомъ, якій зробили держави, бажаючи охоронити Грецію передъ наслѣдками сумного нерозважного кроку. Розпочинати вôйну при такôмъ станѣ рѣчи, було бы дѣломъ божевôльныхъ. Навѣть въ неимовѣрнôмъ разѣ побѣды Греція не може числити на якусь користь зъ тои побѣды. А коли бы Греція при тôмъ всѣмъ таки зважила ся на вôйну, то дало бы ся се пояснити тôлько тымъ здогадомъ, що може атеньске правительство надѣе ся, що пôсля першои воєннои неудачѣ зъ меншимъ для себе небезпеченьствомъ буде могло пôддати ся воли Европы. Названый дневникъ высказуе вкôнци надѣю, що Греція таки надумае ся инакше; а въ такôмъ разѣ европейскѣ правительства подали бы ѣй таку помôчь, що не осталась бы безъ наслѣдкôвъ на ви будучнôсть.

НОВИНКИ.

— **Зъ завтрѣшнымъ днемъ розпочинаємо высылку нашои часописи на II. кварталъ,** длятого повтаряємо нашу просьбу о скоре надсыланѣ передплаты за сей кварталъ якъ такожъ залеглостей за минувшій кварталы. — При сѣй нагодѣ зазначуємо на опаскахъ нинѣшнои высылки, якъ представляють ся рахунки нашихъ Вп. Передплатникôвъ зъ днемъ 12 н. ст. цвѣтня с. р.

— **Зъ Львова до Сокаля** переѣхавъ сими днями на сталый побутъ адвокатъ краєвый д-ръ Євгеній Петрушевичъ. Єсьмо певнѣ, що ся вѣстка зрадуе цѣлу Сокальщину, тымъ бôльше, коли довѣдае ся, що въ особѣ д-ра Петрушевича найде одного зъ найспособнѣйшихъ нашихъ адвокатôвъ. Намъ зъ тужнымъ серцемъ приходить ся пращати д-ра Петрушевича, що такъ за-для высоко интелігентныхъ личныхъ прикметъ якъ и працѣ патріотичнои, яко секретарь краєвого рускаго комітету выборчого, зъєднавъ собѣ у Львовѣ горячу симпатію. Однакъ тямлячи, що и Сокальщина не вôдъ мачохи та й она бôльше якъ котрый иншій повѣтъ потребуе щирыхъ нашихъ людей, проводимо его радо въ тѣ стороны зъ горячимъ желанѣмъ якъ найкрасшого успѣху.

— **П. Ярославъ Олесницкій,** родомъ зъ Зарваницѣ, повѣту пôдгаєцкого, одержавъ въ львôвскôмъ університетѣ степень доктора правъ.

— **Въ справѣ правыборôзъ въ Березовици великой** тернопôльска прокураторія державна обжалувала двацять и двохъ селянъ о „злочинъ публичного насильства сповненый нападомъ на дôмъ Пôдгайного и ушкодою его власности“. За проводиря представляє актъ обжалуваня селянина Ивана Сковроньского.

— **Въ справѣ правыборôвъ въ Баличахъ** (повѣлу мостиского) остаютъ доси у вязници слѣдчôй въ Перемышли чотири селяне, а именно: Станиславъ Чапскій, Михайло Томкôвъ, Венедиктъ Свѣтлицкій и Василь Комаринецъ— всѣ господарѣ и жонатѣ, а не мають нѣкого, хто бы имъ грунтъ пôдъ весну управивъ. Длятого оборонецъ ихъ д-ръ Регеръ внѣсъ — якъ доносить Kurjer przemyski — оногды просьбу до суду о увôльненє тыхъ нещастныхъ увязненыхъ, мотивуючи ви нуждою, яка запанувала у нихъ дома.

— **Руско-народный театръ** пôдъ дирекціею пп. Іосифа Полѣщука и Михайла Ольшаньского давъ перше представленє вчера въ Перемышли въ Замковôй сали, вôдогравши драму „Хата за селомъ“. Нинѣ представленє штуки „Не ходи Грицю на вечерницѣ“ а завтра комедія Григ. Цеглиньского „Торговля жемчугами“.

— **Бібліотеки товариствъ „Просвѣты“ и „Наук. товариства им. Шевченка“** — пригадуємо — отворенѣ кождого вôвтôрка и кождои пятницѣ [вынявши свята] вôдъ годины 12 до 1 въ полудне.

— **Вечерницѣ въ память Т. Шевченка въ гімназіи въ Бучачи** обходила молодѣжь дня 4 н. ст. цвѣтня с. р. Вечерницѣ сі заслугуютъ на увагу тымъ бôльше, що вôдбулись они въ сѣй гімназіи по разъ першій та що цѣлу богату програму выконали ученики низшои гімназіи власными силами. На програму склали ся хоры, сольо-спѣвъ, деклямаціи, сольо скрипка и орхестра. Мѣшаный хоръ ученикôвъ вывязавъ ся зъ своіи задачѣ дуже добре. Молодѣ спѣваки вôдспѣвали найперше „Щасть намъ Боже“ мовь-бы на те, щобы загрѣти ся до дѣла на нивѣ народнôй. Дальше вôдспѣвано зовсѣмъ удачно Лаврôвского „Рѣченько“, Крейцера „Uroczysty dzień“ и вязанку народныхъ пѣсень. Сольо-квартетъ Матюка „Весною“ подобавъ ся загально. Милу несподѣванку учинивъ намъ сольо-спѣвъ ученика IV. клясы Л. Матюка „Цвѣтку“ вôдспѣвавъ вôнъ милозвучнымъ и сильнымъ сопраномъ певно и вправно та зъ чутемъ при акомпанаментѣ ученика М. на гармоніюмъ. Сольо скрипка „Cimarosa“ концертъ и орхестра зъ вôсьмохъ членôвъ „Вязанка рускихъ пѣсень“ причинились немало до повноты програмы. Въ першôй грѣ звернула нашу увагу добра техніка ученика М., а въ орхестрѣ подивляли мы гру молодыхъ артистôвъ, зъ котрыхъ декотрѣ що-ино вступили до гімназіи. Деклямували уч. Л. „Бандуриста“ М. Шашкевича, уч. П. стихъ Ленартовича „Elekcya“ и уч. Н. Шевченкового „Гамалію“; двѣ першѣ були выголошенѣ досыть удачно, а послѣдна просто перейшла наше ожиданє; декляматоръ уче никъ III. клясы вôддавъ сей трудный утвôр зъ зрозумѣнємъ та житємъ и тымъ показавъ свôй талантъ. Вечерницѣ, що закôнчили ся промовою о. Л., выкликали взагалѣ дуже миле вражѣнє. Заслуга се передовсѣмъ Хв. Дирекціи гімназіи, що радо занявгурувала першій такій обхôдъ, а львина часть заслуги припадае на проф. В., котрый своимъ невтомимымъ трудомъ при выученю спѣвôвъ якъ и музики довѣвъ до краснои удачѣ вечерниць. Вкôнци належить пôднести и заслугу проф. Д., котрый ново-угармонізувавъ декотрѣ пѣсни и уложивъ акомпаниментъ на гармоніюмъ до сольоспѣву. — *Гôсть.*

— **Увазненє еміґраційного аґента** Въ Бѣлôй, чортковского повѣта, жандармерія арештувала неконцесіонованого еміґраційного аґента Ружицкого, що баламутивъ нарôдъ и, беручи вôдъ кождого по 75 кр. нѣбы то на стемпель, зôбравъ въ той способъ звышь 200 зр. Аґентъ и грошѣ находять ся въ безпечнôмъ денозитѣ чортковского суду.

— **Нещастнѣ пригоды.** Зъ Красного, зелѣзничои стациі мѣжь Львовомъ а Золочевомъ, пишуть намъ: Дня 5 с. м. стягали шіберы самѣ безъ машины ваґоны на двôрци въ Краснôмъ. Межи тыми Левъ Дѣдухъ мавъ задачу зсунени возы до купы счѣпати ланцухами. Коли такъ два возы зближали ся до себе, Левъ Дѣдухъ не чекаючи, ажь возы цѣлкомъ зôйдуть ся, хотѣвъ перше увôйти межи нихъ, щобы пôзнѣйше не хиляти ся; але не встигъ утечи, бо въ часѣ его переходу якъ-разъ возы ударили о себе а Дѣдухъ попавъ ся межи тарелѣ зъ пружинами и стисненый ними погибъ на мѣсци.

— **Въ справѣ пашпортôвъ до Россіи** оповѣщуе россійскій конзуль у Львовѣ п. Пустошкинъ: На основѣ обовязуючихъ приписôвъ речинець візованя пашпортôвъ выносить шѣсть мѣсяцѣвъ. Въ часѣ того речинця кождому чужинцеви вôльно переѣздити черезъ границѣ Россіи пôсля вподобы, але по шѣстьохъ мѣсяцяхъ пашпортъ, хочь бы вôнъ бувъ выставленый на три роки, мусить бути на-ново візованый.

— **Нова шайка струйниць.** Ще не скôнчивъ ся процесъ шайки отруйниць въ Мезе-Вашаргелі, бо, якъ вѣдомо, перервано его по поводу наглои смерти предсѣдателя трибуналу, а зновъ на Угорщинѣ въ Мішкольцъ арештувала поліція 7 женщинъ-отруйниць. Отруйницѣ въ Мішкольцъ посѣдали власну антику, зъ котрои брали отрую. Доси слѣдство выказало 23 случаѣвъ отроєня, якихъ довершила захланна на грôшь шайка.

Вѣсти зъ Аепархіи Львôвскои.

Презенту на Дубрнѣвъ, дек. нараєвского одержавъ о. Євг. Рудницкій [въ пропозиціи на Дубрнѣвъ були въ тернѣ оо. Вол. Ганицкій, Ем. Рудницкій и Теод. Кинасевичъ, а въ списѣ оо. Вол. Сабатъ и Євг. Рудницкій. Въ пропозицію принятѣ на Пôдгайчики оо.: Як. Красненера, Ив. Насальскій, Ем. Билинкевичъ, Пав. Кульчицкій, Ив. Алиськевичъ; на Должанку оо.: Іос. Охримовичъ, Дам. Лопатиньскій, Ад. Марковскій, Іос. Гоцкій Гр. Дичковскій, Євг. Купчиньскій, Ем. Билинкевичъ, Ив. Алиськевичъ, Евст. Нижанковскій.—На конкурсъ розписанѣ зъ речинцемъ до 27. мая с. р. Любѣнцѣ дек. стрыйского и Протесы док. журавеньского, а зъ речинцемъ до 2 червня с. р. Маркова дек. пôдгаєцкого. — До канонічнои институціи вôзваный о. Ив. Целевичъ на Солукôвъ. — Консисторія вôднеслась до презіди намѣстництва о згоду на канон. институцію о. Евг. Рудницкого на Дубрнѣзъ. — Канон. институцію одержали оо. Сильв. Богачевскій на Побукъ, Лукіянъ Сѣчиньскій на Мшану, Стеф. Донаровичъ на Девятники, Григ. Содомора на Новосѣлку-Кутъ, Вол. Потучко на Сѣхôвъ. — Завѣдательства одержали оо.: Мик. Любѣнецкій зъ Побука въ Любѣнцяхъ, Григ. Кармалита зъ Боратина въ Пôдгайчикахъ, Ал. Ротко зъ Девятникъ въ Протесахъ, Теод. Кинасевичъ зъ Новосѣлки-Вута въ Марковôй, Пав. Кульчицкій зъ Вербôвчика въ Гозѣвѣ. — Почестнымъ совѣтникомъ митропол. Консисторіи именованый о. Пав. Бачиньскій, парохъ Глинянъ-Застава. — Архіерейску грамоту похвальну зъ правомъ уживаня крылошаньскихъ вôдзнакъ одержавъ о. Вас. Марчакъ, парохъ Баличъ подорожныхъ. — Архіерейску грамоту похвальну одержали оо. Мик. Кукурудза парохъ Баличъ нагôрныхъ и Мих. Щуровскій сотрудникъ въ Бубницы ad Тисôвъ.—Совѣтниками митропол. суда супружого именованѣ оо. крыл. д-ръ Ив. Бартошевскій и катихитъ Євг. Гузаръ. — Декретъ увôльненя вôдъ конкурсу одержавъ о. Мик. Яновичъ парохъ Кального. — Правительство асиґнувало плату зъ релігійного фонда для приватного сотрудника въ Завадцѣ на два роки а въ Стрѣлкахъ и въ Яричевѣ на оденъ рôкъ.

Вѣсти зъ Еп. Перемыскои.

До канонічнои институціи завôзванѣ оо. Мих. Колтунюкъ на Передѣльницю дек. добромильского, Ант. Скобельскій на Лосинець дек. высочаньского, Мих. Добряньскій на Ясеницю замкову дек. старо-самбôрского, Ил. Олексинъ на Старяву дек. устрицкого. — Канон. институцію одержавъ о. Ор. Чеховичъ на Сокаль. — Завѣдательство въ Боратинѣ дек. белского одержавъ о. Василій Лаврецкій. — О. Ив. Пастернакъ парохъ въ Тылявѣ одержавъ 6-недѣльну вôдпустку для поратованя здоровля.

Наука, штука и література.

— **„Записки Наукового тозаристза імени Шевченка“** пôдъ редакцією Михайла Грушевского, появили ся сими днями новымъ выпускомъ: книжка II за 1897 рôкъ а зъ черги томъ XVI-ый — и мѣстять въ собѣ: критично-историчну студію М. Грушевского „Гетьман Богданко“ [стор. 1—18]; „Легенди з Хітарського збірника (I-оі пол. XVIII в.)“ подавъ Володимиръ Гнатюкъ [стор. 1—38]; „Тарас Шевченко в останні часи свого житя (7 вересня 1859 до 26 лютого 1861 р.)“ критично-біоґрафічный нарисъ О. Конисского [стор. 1—70]; Miscellanea (Перемишльські суботники XVII в.“ подавъ В. Антоновичъ [пе-[ребуваючій теперь въ Римѣ за-для студій въ тамошныхъ архівахъ]; „До родоводу Коніськихъ“ Ол. Конисского; „Коломийка про [давного станиславôвского] старосту Мільбахера“ подавъ о. Билинкевичъ парохъ изъ Звенигорода (пôдъ Львовомъ); Наукова хроніка (оглядъ украиньско-рускихъ часописей за рôкъ 1896); Бібліоґрафія (рецензіи й справозданя). — Подаючи звѣстку про выхôдъ сего XVI-ого тому „Записок“ пригадуємо ще разъ, що „Записки“ высылають ся лише тымъ членамъ Наук. товариства им. Шевченка, котрі заплатили вкладку за рôкъ 1897-ый, а послѣдный речинець заплаты вкладки пôдъ загрозою утраты права членьства минае зъ днемъ 30 н. ст. червня с. р.

— **Ратунокъ зъ суспôльнои нужды.** Таку напись мае перша книжочка „Парохіяльнои Бібліотеки“, выдаванои редакцією „Прапора“ въ Перемышли: Не кождому есть можливе студіованє що-разъ бôльше пекучого суспôльного питання; брошурка ся на 68 сторонахъ вказуе практично на вôдвѣчнѣ, природнѣ законы, пôсля котрыхъ людска суспôльность мусить розвивати ся, сли мае бути задоволена зъ житя. Въ нѣй есть точно высказана рôзниця свѣтогляду христіяньского вôдъ свѣтогляду лібералістичного, на котрый хорує и наша верховодяча краєва суспôльность; въ драстичный способъ описанѣ тамъ наслѣдки еґоістичного лібералізму, рахуючого не на совѣсть а на брутальну силу, кермуючого ся не справедливостію и закономъ взаимности, а насилемъ, баґнетами. Подамо тутъ для примѣру оденъ ино уступъ: „Надмѣрно богатѣ, землею чи грошемъ, переводять въ наслѣдокъ моральнои здичѣлости и переваги маетку всьо, що хотять, якъ въ краю такъ въ державѣ. Пôдкупство и несправедливôсть стають ся загальнѣ. Грôшми переводять ся выборы, законы установляють ся въ користь богачѣвъ и пявокъ народу. Злый примѣръ вôддѣловуе унеморальняючо и погубно на масы.“ — „Масы народу мусять ненавидѣти такій порядокъ, котрый накладае на нихъ ино тягары, а не дае имъ нѣчо въ замѣну, якъ лишь нужду и гароване. Сли не настане якъ найскорше инший ладъ, сли не будуть переведенѣ глубоко сягаючѣ а справедливѣ реформы, то масы выдѣдиченыхъ, котрѣ черезъ теперѣшный порядокъ множать ся зъ дня на день, зъ певностію перевернуть теперѣшный порядокъ суспôльный самѣ, скоро разъ почують ся до того сильными. Але тогдѣ не зроблять они лѣпшого порядку; сли за-для недбальства цѣлои суспôльности не пôчнуть ся чимъ скорше справедливѣ, глубоко сягаючѣ реформы, масы народу, котрѣ нѣчо вже не будуть мати до втраты, не будуть заходити ся около будованя, але около знищеня, около страшнои пôмсты на тыхъ, котрѣ накидали ся имъ за провôдниковъ и заступниковъ....“ Нотуємо першій лучшій мѣсця зъ сеи книжочки, щобы вказати, якъ важна она для зрозумѣня цѣлои ваготы суспôльного питаня и якъ конечна рѣчь, щобы весь нарôдъ, до послѣдного халупника, перенявъ ся переконанємъ о потребѣ суспôльных реформъ. Книжочка сеся дуже надобить ся до того и повинна розбитись масами: будь яко пôдручникъ до вôдчитôвъ, бесѣдъ на вѣчахъ и зборахъ, будь яко домашна лектура, для ученыхъ и неученыхъ. Редакція „Прапора“ [Перемышль] уможливила дешеве набуте ви, вызначуючи незвычайно низку цѣну: при замовленяхъ 25 примѣрниковъ по 6 кр., а при замовленяхъ 10 примѣрниковъ по 7 кр. за бôльше якъ два аркушѣ друку, вразъ зъ пересылкою. Цѣна поодинокого примѣрника 10 кр. [Оріґіналъ нѣмецкій, зъ котрого ся книжочка есть авторизованымъ, до нашихъ обставинъ достроєнымъ перекладомъ, коштуе 25 кр. за примѣрникъ.] Тожь поручаємо сю книжочку неподѣльнôй увазѣ, особливо для ширеня ви масами въ народѣ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Рахунокъ Товариства взаимного кредиту „Днѣстеръ“ у Львовѣ,** стоваришеня зареєстрованого зъ обмеженою порукою, за мѣсяць мартъ 1897.

I. Станъ довжный: 1) Удѣлы членôвъ 24.820 кор. 46 сот. 2) Фондъ резервовый 1.282 кор. 3) Вкладки: а) станъ на початку мѣсяця марта 147.829 кор. 42 сот., б) вложено въ мартѣ 17.548 кор. 42 сот., в) вынято въ мартѣ 4.928 кор. 77 сот., позостае зъ кôнцемъ марта 160.449 кор. 07 сот. 4) Сальдо процентôвъ (побраныхъ) 6.873 кор. 49 сот., а) Зыскъ зъ року попереднього 989 кор. 31 сот. — Сума 194.414 кор. 33 сот.

II. Станъ чинный: 1) Позички удѣленѣ: а) станъ на початку мѣсяця 162.212 кор. 55 сот., б) удѣлено въ мартѣ 31.050 кор., в) сплачено въ мартѣ 6.088 кор. 52 сот. Станъ зъ кôнцемъ марта 187.174 кор. 03 сот. 2) Готôвка въ касѣ зъ днемъ 31. марта 3.112 кор. 33 сот. 3) Льокаціи: а) въ щадници почтовôй 2.790 кор. 12 сот., б) въ иншихъ инотитуціяхъ кредитовыхъ 1.000 кор. 4) Сальдо коштôвъ адміністраціи 337 кор. 85 сот. — Сума 194.414 кор. 33 сот.

Членôвъ прибуло 70, убуло 0, отже разомъ зъ кôнцемъ марта число членôвъ було 641 зъ деклярованими удѣлами 678 въ сумѣ 33.900 коронъ. — Зъ припавшихъ до заплаты ратъ позичковыхъ залягало зъ кôнцемъ марта 43 ратъ въ сумѣ 2.815 коронъ 79 сот., зъ котрыхъ однакъ часть вплынула уже въ цвѣтни с. р. — Стопа процентова вôдъ вкладокъ 5%; процентъ вôдъ позичокъ удѣлюваныхъ 7%.

— **Замкненє рахункôвъ Товариства касы позичковои „Помôчь“ въ Теребовли за рôкъ 1896.**

Рахунокъ обороту касового.

Приходы.

Готôвка зъ днемъ 1 сѣчня 1896	108·43	зр.
Фондъ резервовый	83·00	„
Удѣлы	473·00	„
Вкладки щадничѣ	4277·51	„
Звороты позичокъ	3906.65	„
Вôдсотки побранѣ вôдъ позичокъ	550·86	„
Кошты адміністраційнѣ	41·26	„
Льокаціи	520·02	„
Разомъ	9960·73	зр.

Розходы.

Вкладки щадничѣ звернѣнѣ	454·13	зр.
Позички	8848·00	„
Вôдсотки выплаченѣ	—·09	„
Кошты адміністраціи	36·03	„
Инвентарь и кошты заснованя	14·24	„
Льокаціи	520·00	„
Есконтъ	—·26	„
Готôвка зъ днемъ 31 грудня 1896	87·98	„
Разомъ	9960·73	„

Зыски.

Вôдсотки побранѣ въ р. 1895 на 1896	46·53	зр
„ „ „ 1896	550·86	„
„ залеглѣ	8·82	„
Надвышка зъ коштôвъ адміністраційныхъ	5·23	„
Зыски зъ року 1895	15·97	„
Разомъ	627·41	зр.

Страты.

Вôдсотки вôдъ вкладокъ скапіталізованѣ	179·78	зр.
Вôдсотки побранѣ на рôкъ 1897	231·28	„
„ выплаченѣ	—·19	„
10% за зужите инвентара	16·74	„
За есконтъ вôдъ побраныхъ льокацій	—·26	„
Зыскъ зъ р. 1895 зр. 15·97		
„ „ 1896 „ 183·19	199·16	„
Разомъ	627·41	зр.

Білянсъ.

Актива.

Позички	6985·13	зр.
Вôдсотки залеглѣ	8·82	„
Инвентарь	150·69	„
Готôвка зъ днемъ 31 грудня 1896	87·98	„
Разомъ	7232·62	зр.

Пасива.

Вкладки щадничѣ	5574·16	зр.
Удѣлы	1066·00	„
Фондъ резервовый	162·00	„
Вôдсотки побранѣ вôдъ позичокъ на рôкъ 1897	231·28	„
Льокаціи	—·02	„
Зыскъ зъ 1895 р. 15·97 зр.		
„ „ 1896 „ 183·19 „	199·16	„
Разомъ	7232·62	зр.

Дирекція:

І. Волянській, Ю. Борачокъ, К. Лицинякъ.

Именованя, перенесеня, вôдзначеня и пр

— **Перенесеня.** Намѣстникъ перенѣсъ концептовыхъ практикантôвъ намѣстництва: Стан. Бідермана зъ Рогатина до Мостискъ и д-ра Стан. Окенцкого зô Львова до Кракова.

— **Именованя.** — Рада шкôльна краєва именувала учителями въ народныхъ школахъ: Марію Серафиньску старшою учителькою 4-кляс. школы въ Єзуполи; Брон. Тустановского и Ал. Дещаковского старшими учителями 5-кляс. муж. школы въ Пôдгайцяхъ; Петра Щерчака молодшимъ учителемъ 6-кляс. муж. школы въ Горлицяхъ; кс. Іос. Яроша, учителемъ релігіи въ 6 кляс. муж. школу въ Тернополи; Іос. Грабовского учителемъ въ Мартиновѣ старôмъ; Ел. Березовску старшою учителькою 4-кляс. школы въ Хоростковѣ. — Презідія ц. к. краевои дирекціи скарбу именувала концепістôвъ: Сим. Кульчицкого, Ром. Савку, Ив. Фаєра, д-ра Ив. Остою Стажевского, д ра Володысл. Пяткевича, Льва Старовейского, Леоп. Федоровича, Ив. Зайонца, Іоч. Прессена, Ипол Трушкевича, Теоф. Невеличка, Мар. Пухалика, Леоп. Крупского, Іос. Павловского, Волод. Лучаковского, Мик. Левковича, д-ра Ант. Пешхалу, Іос. Дуду, д ра Жиґм. Бітнера, Волод. Липецкого, Ал Висньовского, Ром. Мальхера, Тад. Сливиньско о, Ив. Гаєвского, Генр. Ліхтенштайна, д ра Юр. Михальского и д-ра Франц. Волянецкого податковыми инспекторами въ IX клясѣ ранґи, а концептовыхъ практикантôвъ: Ад. Іос. Шиманьского, Макс. Найгофа, Ив. Годека, Вол. Дзюжиньского, Войт. Отожалка, Вол Гельчиньского, Ив Влощиньского, Ферд Висньовского, Каз. Вайнаро, Норб. Спета и д ра Волод. Шуйского концепістами скарбу въ X-ôй клясѣ ранґи для податковои службы I-ои инстанціи. — Дальше заименовано судовыхъ канцелістôвъ Ал. Мотыку и Войт. Токажа, податковыхъ адъюнктôвъ Як. Водославского и Кар Ад. Ебергардта и укваліфікованыхъ рахунковыхъ пôдоффіціровъ Волод Брилиньского и Вал. Трачевского канцелістами въ XI ôй клясѣ ранґи при управляючихъ скарбовыхъ властяхъ.

Телеґрамы „Дѣла“.

Атены 12 цвѣтня. Войско на граници тесальскôй дôстало острый приказъ не зачѣпати Туркôвъ. Пôсля урядовыхъ заявъ правительство не знало о тôмъ, що грецкѣ повстанцѣ.

переступили границю; одвѣчальность за нарушене спокою на граници спадає на турецке войско, котре перше стрѣляло до грецкихъ жовнѣрôвъ и спонукало ихъ до обороны. При тôмъ всѣмъ правительство признає, що положене є грôзне. Сего тыждня ще зôйде ся парляментъ.

Царгородъ 12 цвѣтня. Турецкû дневники доносять, що перша зачѣпка выйшла вôдъ регулярного войска грецкого, и що всюды Грекôвъ побито. Можна надѣяти ся ще дальшихъ зачѣпокъ зъ грецкои стороны, длятого скликавъ турецкій комендантъ Едемъ паша военну раду, на котрôй уложено дальшій плянъ. Въ урядовыхъ кругахъ говорять, що Едемъ паша дôставъ приказъ ити на Лярісу.

Ляріса 12 цвѣтня. Повстанцѣ облягли Бальтіно и заперли въ касарняхъ 800 турецкихъ жовнѣрôвъ; новыхъ полонникôвъ турецкихъ вôдослали до Калябаки

Надôслане.

Змѣна льокалю.

Найдешевшій складъ товарôвъ оптичныхъ и механічныхъ

ВЕНЕДИКТА

Коперницкого

пôдъ „КОПЕРНИКОМЪ“

перенесеный до нового льокалю

при пл. Галицкôй ч. 1.

По цѣнахъ найдешевшихъ въ великôмъ выборѣ окуляры, цвікеры, льорнеты, барометры, термометры — Направы найскорше и найдешевше. — Устроеня електричныхъ дзвôнкôвъ. — Замовленя зъ провінціи вôдворотно. 4185

Адреса: Оптикъ Коперницкій Львôвъ площа Галицка ч. 1.

МАШИНКИ універсальнû до тертя мигдалôвъ, булокъ, цукру и т. п. по зр. 1·50, формы, бляхи, ножѣ столовû и кухоннû. Патентованû стиски деревлянû до шинокъ, сыру и т. п. (понислу и выробу краевого) поручає ПЕТРО ХШОНСТОВСКІЙ, торговля зелѣзна у Львовѣ, площа Капітульна ч. 1 [супротивъ катедры.] 1595

АЛЬБУМЪ

заслуженыхъ Русинôвъ

Цѣна 70 кр.

Дôстати можна въ товариствѣ „Просвѣта.“

I. **Звычайнû**

Загальнû Зборы

Товариства взаимного **кредиту**

„ДНѢСТЕРЪ“

стоварищеня зарестрованого зъ обмеженою порукою у Львовѣ вôдбудуть ся **12 н. ст. мая** (въ середу) **1897 о год. 5 по полудни** въ великôй сали „Народного Дому“ у Львовѣ.

Порядокъ дневный:

1. Справоздане Дирекціи и Рады Надзираючои за I. рôкъ оборотовый.
2. Справоздане комісіи ревізійнои зъ рахункôвъ I. року оборотового и удѣлене Дирекціи абсолюторіи.
3. Внесеня Рады Надзираючои що-до роздѣлу зыскôвъ и установлене дівіденды вôдъ удѣлôвъ.
4. Интерпеляціи Членôвъ.

Президентъ Рады Надзираючои
Василь Нагôрный.

133 1—1

НА СВЯТА ВОСКРЕСЕНЯ ХРИСТОВОГО

ТОРГОВЛЯ

МИХАЙЛА ДЫМЕТА

у Львовѣ

поручає

Євангелія въ розличныхъ прехорошихъ оковахъ вôдъ 70 зр. до 225 зр. Плащаницѣ на полотнѣ вôдъ 18 до 42 зр., на шовковôй матеріи вôдъ 48 до 128 зр. Фелоны, Дальматики, Стихарѣ, Хоругви, Фаны, Артосы, Хлѣбницѣ, Хресты всякого рода, Патерицѣ, Чашѣ, Дарохранительницѣ, Кадильницѣ, Пауки, Лѣхтарѣ, Олтарики до процесіи, словомъ: всѣ до украшеня церквей потрѣбнû рѣчи, и примѣчає, що вôдъ 20 н. ст. марта до 30 н. ст. цвѣтня 1897 року буде давати при всѣхъ закупнахъ за готовû грошѣ 5% рабату вôдъ цѣнъ въ цѣннику поставленыхъ, а вôдъ фелонôвъ 10 до 15%. — Такожъ поручає Колпаки по 1·50 зр., 2 зр., 2·20 зр., 2·40 зр. и 3 зр.

Цѣнники высылають ся на жаданє франко.

88 5—6

Подяка.

Люта смерть выдерла намъ передчасно найдорожшу въ Родинѣ и невôджалувану особу — жену и матѣрь Пелагію, котрои похороны вôдбули ся дня 5 ого н. ст. цвѣтня при участи жичливыхъ Покôйнôй и сочувствуючихъ нашому горю, якого мы зазнали черезъ утрату такъ дорогои намъ особы. Зъ сеи нагоды Родина Покôйнои позволяє собѣ сею дорогою зложити найвысшу подяку: Впр. и Всч. Духовеньству, именно оо. крил. Адольфу Василевскому парохови при церквѣ св. Параскевіи, деканови сов. Симеону Пѣтушевскому зъ Сасова, Константину Яримовичеви, сов. Євгенію Гузареви, Григорію Гôрнякови зъ Винникъ и Теодосію Лежогубскому за ласкаву участь у вôдправѣ Чина похоронного и супровôдъ Покôйнои на кладовище Лычаковске; Впр. о. пралатови Льву Туркевичеви ректорови духовнои семинаріи за ласкаву готовôсть, зъ якою дозволивъ хорови Вп. питомцѣвъ взяти участь въ похоронѣ, и Вп. питомцямъ за ихъ прегарный спѣвъ въ часѣ цѣлого похорону; Вп. Депутаціямъ промысловымъ и Всѣмъ жичливымъ намъ, що вôддали Покôйнôй послѣдну прислугу.

Ще разъ найсердечнѣйше спаси-Бôгъ!

Михайло Спожарскій, мужь, за всю Родину Покôйнои. 125 1—1

Пѣвець церковный,

греко-кат., лѣтъ 21, зъ Мервичь, зъ добрымъ голосомъ, обзнакомленый добре зъ Уставомъ церковнымъ, маючій добрû свѣдоцтва, могучій провадити господарку, **глядить посады и може ея обняти заразъ та на жаданє посвѣдчитись похвальными свѣдоцтвами вôдъ Всч. о. пароха.** Адреса до мене: Тимофтей Волынецъ, пѣвець церк. въ Мервичахъ почта Куликôвъ.

131 1—3

КОБЗАРЬ

Тараса Шевченка

въ двохъ частяхъ

Выбôръ поезій для народу зъ житєписью и портретомъ автора.

Накладомъ тов. „Просвѣта“.

Цѣна кождои части 25 кр

Оправленû примѣрники продають ся по 35 кр.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя и посередничить въ закупнѣ:

СВѢТЛО ЦЕРКОВНЕ

просто зъ фабрики

Ia по 70 зр., **IIa** по 64 зр. за 100 кільограмôвъ loco фабрика.

Вино

въ барилкахъ 5кільограмовыхъ по 3 зр.; 3·30 зр.; 3·70 зр.; 4·10 зр. и 4·90 зр. франко.

Кадило

мѣшане по 70 кр.; бурштинъ по 80 кр.; ладанъ по 1·20 зр. за кільограмъ. 4038

3000 РОЖЪ

высокопенныхъ въ 150 добôрныхъ родахъ, inclusive новыхъ и найновѣйшихъ — дворôчнû по 60 кр., однорôчнû зъ красными коронами по 40 кр. за штуку — поручає

ОГОРОДНИЧЕ ЗАВЕДЕНЄ

Станислава Єжка

въ Вадовицяхъ.

Рожѣ низько щепленû по 20 кр. за штуку; братчики, незабудьки, стокороть по 20 кр.; гладіолѣ, гвоздики повнû, аврікулѣ по 40 кр.; георгініи найновѣйшû кактусовû 80 кр. за 40 штукъ. Саджѣнки яринъ и цвѣтôвъ лѣтныхъ въ добôрныхъ родахъ якъ найдешевше. 128 2—6

Подяка.

Велике горе навѣстило нашу семью. Неумолима судьба, ангелъ смерти забравъ зъ посередъ нашои семьѣ найдорожшу супругу и вселюбезнѣйшу дочь и сестру бл. п. Клеонтину Сухоровску супругу о. Юстина Сухоровского, пароха въ Заболотцяхъ. Жалемъ и глубокимъ смуткомъ тронутû почуваємъ ся до обовязку выявити на сѣмъ мѣсци прилюдну подяку всѣмъ тымъ, котрû въ тôмъ тяжкôмъ горю стали потѣхою и своимъ присутствомъ осолодили намъ тû тяжкû хвилѣ въ часѣ болѣзни и похоронôвъ Покôйнои. Передовсѣмъ зъ глубины серця заявляємо щиро-сердечну подяку П-ну Левицкому, начальникови зелѣзничои стаціи въ Заболотцяхъ и Єго Впочт. Супрузѣ; — Всч. оо. Лонкевичеви и Дейницкому, що зволили въ часѣ болѣзни посѣщати хору. Дальше складаємъ нашу щиру и прилюдну подяку Впр. о. декану Туркевичеви, Всч. оо. Долиньскому и Кубку, котрû зволили вôдслужити соборне богослуженє, Впр. о. декану Винтонякови и Всч. оо. Яремѣ, що зволили выголосити въ церкви и надъ могилою трогаюче пращальне слово, Всч. оо. Яремѣ ц. к. гімн. катихитови въ Бродахъ, Левицкому, Сухаровскому, Леонтовичеви, Дудкевичеви, Дейницкому, Давидовичеви и Дудикови, и Благ. П-у Дмуховскому, бурмістрови города Городка, що не щадячи трудôвъ прибули на сей сумный похоронный обрядъ и своимъ присутствомъ причинили ся до возвеличеня того-жь.

Спаси-Бôгъ Вамъ, честне Братство и Парохіяне въ Заболотцяхъ, що Вы своею численностію въ тôмъ похороннôмъ обрядѣ явились и всѣмъ любезнымъ Друзямъ, котрû зволили насъ писемно потѣшити. Да Всевышнûй вознаградить Вамъ за Вашû труды и Вашû молитвы, якû занесли Вы въ тôмъ печальнôмъ дни передъ престолъ Всевышнього за душу бл. п. Клеонтины Сухоровскои.

Приймѣть Вы всѣ вôдъ насъ на сѣмъ мѣсци дуже щиру подяку!

Юстинъ Сухоровскій — мужь. *Марія Завадовска* — мати. *Юлія* и *Теодора* — сестры. 135 1—1

V. Звычайнû Загальнû Зборы

Товариства взаимныхъ обезпечень „Днѣстеръ“

вôдбудуть ся **дня 12 н. ст. мая 1897** (въ середу) **о год. 2. по полудни** въ великôй сали „Народного Дому“ у Львовѣ.

Порядокъ дневный:

1. Справоздане Дирекціи и Рады Надзираючои за IV. рôкъ оборотовый.
2. Справоздане Комісіи ревізійнои зъ рахункôвъ за IV. р. оборотовый и удѣлене абсолюторіи Дирекціи и Радѣ.
3. Внесенє Рады Надзираючои:
   а) въ справѣ роздѣлу надвыжки доходу;
   б) въ справѣ вынагороды 2 выбраныхъ Директорôвъ и 3 членôвъ Комісіи Ревізійнои.
4. Выбôръ:
   а) 6 членôвъ Рады Надзираючои въ мѣсце уступаючихъ [по мысли §. 92 стат.] 6 членôвъ: д-ра Стефана Федака, д-ра Євгенія Олесницкого, о. д-ра Ивана Гробельского, Теодора Стахевича, Іосифа Гурика и д-ра Омеляна Савицкого;
   б) 5 заступникôвъ членôвъ Рады Надзираючои;
   в) 3 членôвъ Комісіи Ревізійнои и 1 заступника.
5. Означенє числа членôвъ Рады Надзираючои, що мають ся выбрати на слѣдуючихъ звычайныхъ загальныхъ Зборахъ (§. 92 стат.)
6. Интерпеляціи Членôвъ.

Президентъ Рады Надзираючои:
Василь Нагôрный.

1—1

АДОЛЬФЪ КАММЕЛЬ

Львôвъ, улиця Кароля Людвика число 29.

СКЛАДЪ ВСЯКИХЪ МАТЕРІЯЛÔВЪ БУДÔВЛЯНЫХЪ

Продає дешевше нѣжь всюды

портляндъ цементъ, вапно скалисте и гидравлѣчне, выробы цементовû и штайнґутовû цеглу огнетревалу, огнетревалу папу дахову, асфальтовû плыты изоляційнû, дестильовану смолу вуглеву КАРБОЛІНЕУМЪ якъ такожъ взагалѣ всякû матеріялы будôвлянû — заручуючи за ихъ доброту.

Предпріємство робôтъ бетоновыхъ и крытя дахôвъ дахôвкою, лупкомъ и папою огнетревалою по цѣнахъ умѣреныхъ. — Телефонъ нръ 460.

БРАТЫ SKASIK

Опава (Troppau) австрійскій Шлескъ

(давнѣйше Alfred Rassl)

торговля насѣня рôльничого и лѣсового

поручає

знамените насѣне, зôбране въ 1896 р.

Запорука на чистоту, правдивôсть и велику силу кôльченя.

Фірма для контролѣ: австр. шлезка контрольна стація насѣня въ Опавѣ и ц. к. контрольна стація насѣня у Вѣдни. 40 16—18

Цѣнники, взôрцѣ, оферты, даромъ и оплатчо.

МУЖЕСКУ 344

Безсильнôсть

выкликану именно страшными наслѣдками тайныхъ грѣхôвъ молодости и розпусты, усуне напевно и на довго одинока, розширена въ многихъ выданяхъ илюстрована книга

Самоохорона д-ра Ретана

Російске выданє: 1 зр.
Польске выданє: 1 зр.
Нѣмецке выданє: 2 зр.

Тысячѣ людей найшли въ нѣй поясненя своихъ недугъ и направили свои мужескû силы при помочи вказаного въ книжцѣ способу лѣченя. По одержаню франко належитости, высылає ся франко книга въ кувертѣ маґазиномъ выдавцѣвъ Р. Ф. Бірей въ Липску. (R. F. Bierey's Verlagsbuchhandlung in Leipzig.)

Словарь нѣмецко-рускій

Ом. Партицкого

продає товариство „ПРОСВѢТА“ по 1 зр. замѣсть 3 зр.

ТУТКИ циґаретовû 1000 штукъ 1 зр. поручає А. Мазуркевичь, Львôвъ ул. Галицка ч. 12.

ГАЛИЦ. БАНКЪ КРЕДИТОВЫЙ

Почавши вôдъ дня 12 лютого 1888 выдає

АСИГНАТЫ КАСОВÛ

4% зъ 30-дневнымъ выповѣдженємъ

4½% зъ 90 дневнымъ выповѣдженємъ

а всѣ находячû ся въ обѣгу 5% **асигнаты касовû** зъ 90-дневнымъ выповѣдженємъ будутъ **опроцентованû по 4½% вôдъ 15 мая 1889.** 2218

Передрукъ не буде плаченый. **ДИРЕКЦІЯ.**

Розклад їзди поїздів зелізничих

після часу середно-европейского [пізнійшоćо о 36 мінут від часу львівского].

Поїзд	година	Приходить до Львова з
мішаний	7.50	Янова
особовий	7.28	Сучави і Черновець
"	8.15	Сокаля і Ярослава на Раву
"	8	Стрия і Лавочного
"	8.07	Підволочиск і Бродів
"	8.55	Кракова в получ. з Н. Санчем, Яслом і Равою
мішаний	1.35	Янова
поспіш.	1.30	Кракова в получ. з Н Санчем. Загірем і Хировом
"	1.51	Стрия і Лавочного въ пол. з Хировом і Станиславовом
"	2.01	Сучави і Черновець
"	2.40	Підволочиск і Бродів
особовий	5.20	Підволочиск і Бродів
"	5.45	Белзця в получ з Сокалем і Ярославом
Ніч		
особовий	6.13	Сучави і Черновець
мішаний	6.30	Янова
особовий	6.55	Кракова в получ. з Розвадовом
поспіш.	8.45	Кракова
особовий	9.30	Кракова в получ. з Н. Санчем і Равою
поспіш.	9.55	Сучави і Черновець
"	10.05	Підволочиск і Бродів
особовий	10.10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом
"	12 10	Лавочного і Стрия в получ. з Хировом і Станиславовом
поспіш.	5·10	Кракова в получ. з Н. Санчем і Яслом

Поїзд	година	Відходить з Львова до
поспіш.	6.10	Черновець і Сучави
"	8.40	Кракова в получ. з Н. Санчем і Розвадовом
мішаний	9.05	Янова
"	9.15	Белзця в получ. з Сокалем і Ярославом
особовий	9.30	Підволочиск і Бродів
"	9.35	Стрия і Лавочного въ получ. з Хировом і Станиславовом
"	9.55	Кракова в получ. з Яслом
"	10.25	Черновець і Сучави
поспіш.	2.06	Підволочиск і Бродів
особовий	2.45	Черновець і Сучави
поспіш.	2.50	Кракова в получ. з Равою і Хировом
мішаний	3	Янова
особовий	3.05	Стрия і Скольового
Ніч		
"	6.45	Кракова в получ. з Н. Санчем, Загірем і Хировом
мішаний	7.05	Сокаля і Ярослава на Раву
особовий	7.22	Стрия і Лавочного
мішаний	7.50	Янова
особовий	10.15	Черновець і Сучави
"	10.45	Підволочиск і Бродів
поспіш.	11	Кракова в получ. з Яслом, Розвадовом і Н. Санчем
особовий	4.40	Кракова в получ. з Хировом, Яслом, Розвадовом і Новим Санчем
"	5.22	Стрия, Лавочного і Хирова
поспіш.	5.55	Підволочиск і Бродів

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 мінут рано.

При закупнѣ товарôвъ просимо покликуватись на нашу часопись.

Выдавець и одвѣчальный редакторъ: **Иванъ Белей.** Паперъ зъ фабр. Черляньскои. Зъ друкарнѣ Институту Ставропигійского, пôдъ зарядомъ Іосифа Гузара.